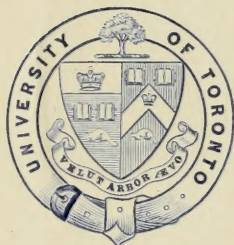

3 1761 07993259 6

Presented to
The Library
of the
University of Toronto
by

Sir Robert Borden, K.C., L.R.D

W. P. Said

W. P. Said

Reg. Col.

Winson

Handwritten text (faint and illegible)

Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
University of Toronto

ROBERT LAIRD BORDEN

42
41
40
39
38
37
36
35
34

Occidens

24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34

Ortus

Samothrae

Imbrus

Lemnus

Tenedos

Alydus

Troia

Sigaeum

Alexandria

Lechum

Serrium

Serrium

Eressus

Mytilene

Caene Prom.

Mytilene

Mytilene

Chios

Caenone

Hermus Flu.

Smyrna

Cayster Flu.

GAEVM

Icaria

Samos

Samus

Samos

Miletus

Bargile

Andrus

Tenis

Phobus

Arconus

Leagusa

Pathmuse

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

Thius

HOMERI ILIAS

GRAECE ET LATINE.

EX RECENSIONE ET CUM NOTIS

SAMUELIS CLARKE, S. T. P.

"Ομηρος ——— λέξει καὶ διανοίᾳ ὑπερῶσθη,
Aristot. de Poëtic. Cap. 24.

Hic omnes sine dubio, et in omni genere eloquentiae,
procul à se reliquit. *Quintilian. Lib. X. cap. 1.*

NOVA EDITIO.

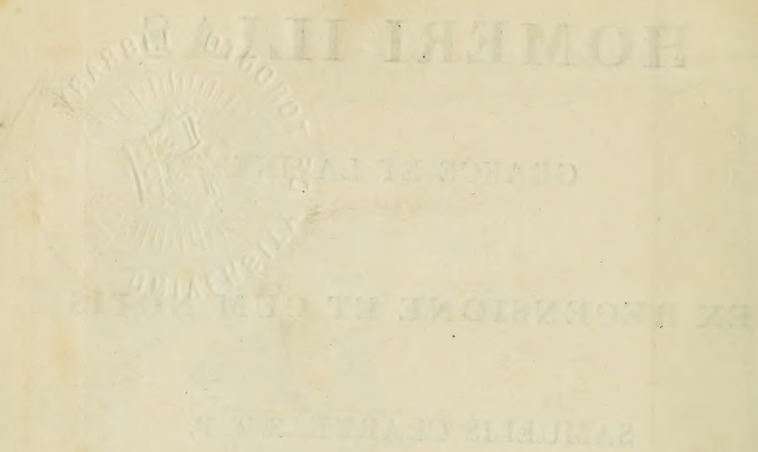
TOM. I.

LONDINI:

IMPENSIS J. DUNCAN; WHITTAKER & SOC.; G. COWIE & SOC.;
SIMPKIN, MARSHALL, & SOC.; T. ALLMAN; R. PRIESTLY;
W. EDWARDS; W. S. ORR, & SOC.:— EDINBURGI, STIRLING,
KENNEY, & SOC.:—EBORACI, WILSON & FIL:—DERBIE, H.
MOZLEY:—DUBLINI, J. CUMMING.

MDCCCXXXVIII.

168083
19/12/21

PA
 4019
 A2
 1838
 t.1

DUNCANUS STEVENSON,
 Academiae Edinensis Typographus.

PRÆFATIO.

UT operis instituti ratio uno aspectu aperiat, Lectorem haec paucis in antecessum monitum velim.

Primò, Iliada hîc *græcè* quàm emendatissimam emitti: Et, si quibus in locis, paucis quidem illis, sed quibuscunque in locis à Vulgatis discessum sit; in Annotationibus, quâ id ratione factum sit, singulatim esse expositum.

In *græcis latinè reddendis*, (quam quidem interpretationem maximâ ex parte correctam, parte aliquâ jam denuò compositam dedimus,) latinitatem adhibitam, non elegantem utique et venustam, sed ita Romanam, ut verbis verba, quoad ejus fieri posset, singulis singula ex ordine responderent, *græcis latina*. Quin et *Explemeta* quae vulgò existimantur *Versuum*, quam in *Sententiâ explendâ* vim habeant, propriam quaeque et suam, in permultis ut nequeat non sentire Lector, diligenter effectum.

In *Annotationibus* ea ferè adjecta, quae vel ad Poëtae *artem apericendam*, vel ad orationis *ornamenta* particulatim *commonstranda*, vel ad *sententiam illustrandam* praesertim facere viderentur. Quanquam hâc quidem postremâ in parte haud multum erat locandum operis, cum Homericæ eloquentiae et perpetua et singularis virtus sit *perspicuitas* in carminibus ornatissimis tanta, quantam nè in soluto quidem scribendi genere unquam assequutus est quisquam.

Cui à rebus magnis seriisque minus est otii, ex locis innumeris ea, quae sequuntur, consulere poterit.

De *vi elegantissimâ vocularum* quarundam, quae vulgò *Versum*, non *Sententiam*, *explere* sunt creditae: lib. *α*, ver. 6, 56, 308. *β*, 1, 158. *ε*, 249, 273, 287, 303. *ζ*, 323, 418. *η*, 53, 558. *ι*, 201, 509.

De *Temporum ratione*, quam in linguâ *Romanâ* paucissimi, in *Graecâ* nescio an quisquam satis accuratè tradiderit: $\acute{\alpha}$, 37. γ' , 141. δ , 492. $\acute{\epsilon}$, 587. ζ' , 124. $\mathcal{S}$, 322. κ' , 186.

De *prosodiâ*, et *licentiâ* (quam appellant) *Poëticâ*, vulgò minùs intellectâ: $\acute{\alpha}$, 20, 51, 67, 140, 265, 314, 338. β' , 43, 314, 537, 811. γ' , 151, 260, 385. δ , 42. $\acute{\epsilon}$, 61, 117, 487, 708. ζ' , 434. ι , 378.

De *usu* elegantiori *Verborum* quorundam rariùs observatio: $\acute{\alpha}$, 528, 593. β' , 269. $\acute{\epsilon}$, 769, 778. $\acute{\eta}$, 161, 216. $\mathcal{S}$, 156, 520. κ' , 560.

De numeri *Dualis* usu et ratione perperàm à Grammaticis fictâ: $\acute{\alpha}$, 566, 567. β' , 288. $\acute{\epsilon}$, 487, 778. ι , 67, 182.

De loquendi ratione eâ, quae ineptè *Antiptosis* dici solet: β' , 353, 681. γ' , 211. ζ' , 396, 510. κ' , 224, 437.

De locis quibusdam *emendandis*: $\acute{\alpha}$, 20, 340, 395, 566. β' , 426. γ' , 39. δ , 42, 242. $\acute{\epsilon}$, 487. κ' , 268, 299. λ' , 732.

De versûs *Numeris* rem *ipsam* depingentibus, et orationibus *personam* mirè condecensibus: $\acute{\alpha}$, 436. β' , 102. γ' , 357, 363. ζ' , 510. $\acute{\eta}$, 157. ι , 210, 551. λ' , 687, 697, 766.

De *Accentuum* ratione quâdam, rariùs observatâ: β' , 267, 314.

Levia quidem haec, et parvi fortè, si per se spectentur, momenti. Sed ex elementis constant, ex principiis oriuntur, omnia: Et ex iudicii consuetudine in rebus *minutis* adhibitâ, pendet saepissimè etiam in *maximis* vera atque accurata Scientia.

* * De hâc Iliadis editione Clarkianâ te, Benevole Lector, uno verbo monitum quoque velim. In eam prelo subjiciendo prae-cautum est ut schedae summâ curâ recensitæ, et ad exemplaria Grenvelliiana et Heyniana diligentèr collata castigatæ essent. Editoribus igitur ejus meritis confisis ne scrupulus quidem est, quin eam studiosis commendent, ut ex omni parte suo patrociniò dignam. Vale.

G. D

Ex Prelo Academ. Edin. }
Cal. Septem. MDCCCXXV. }

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Α΄.

Ἰπόθεσις τῆς Α΄. ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψωδίας.

ἌΠΕΛΘΩΝ ὁ Ἀλέξανδρος εἰς Σπάρτην, ξενίζεται παρὰ Μενελάω καὶ ἀρπάσας τὴν Ἑλένην, ἀπῆλθεν εἰς Τροίαν. Τοῦτο μαθόντες οἱ Ἕλληνες, ἔστειλαν πρέσβεις πρὸς Πρίαμον, τὸν τε Μενέλαον, καὶ Ὀδυσσεύα, καὶ Διομήδην, καὶ τὸν τοῦ Θησέως Ἀκάμαντα· οὓς οἱ Τρῶες παρ' ὀλίγον ἀνείλον· εἰ μὴ Ἀντήνωρ ξενίσας ἀπίπεμψεν αὐτοὺς τῆς Τροίας· ὑποστρέψαντες δὲ οἱ πρέσβεις ἀνήγγειλαν τοῖς Ἕλλησι τὰ γενόμενα. Τότε συναγαγὼν ἅπαν τὸ τῶν Ἑλλήνων γένος Ἀγαμέμνων ὁ ἄναξ, ἐστράτευσεν ἐπὶ τὸν τῆς Ἰλίου χῶρον· ἔννεατῆ δὲ χρόνον πολιορκοῦντες αὐτὴν, τῷ δεκάτῳ ἔτει συνέσθη ἡ τοῦ Ἀχιλλέως Μῆνις, ἐξ αἰτίας τοιαύτης. Χρύσης ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος παραγίνεται ἐπὶ τὸν ναύσταθμον τῶν Ἑλλήνων, βουλόμενος λυτρώσασθαι τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Χρυσήϊδα· οὐκ ἀπολαβὼν δὲ, ἀλλὰ καὶ μεθ' ὄψεως ἀποδιωχθεὶς ὑπὸ Ἀγαμέμνονος, ἤρξατο τῷ Ἀπόλλωνι κατὰ τῶν Ἑλλήνων· λοιμοῦ

Ῥαψωδία.] *Homeri Poemata ex Asia in Graeciam primum transvexisse Lycurgum refert Plutarchus, in vitâ Lycurgi, sub initio; et Ælianus, l. 13. c. 14. In Graecia diu circumferebantur, non, uti nunc habemus, in duos libros disposita; sed tanquam cantilenæ quaedam disjunctæ. Τὸ Ὀμήρου ἔστι (inquit Ælianus, l. 13. c. 14.) πρόσαλαι διηρημένα ἦδον οἱ παλαιὸν οἶον ἔλεγον, “ τὴν “ ἐπὶ ναυσι Μάχην,” καὶ “ Δολωνίαν” τινὰ, καὶ “ ἀριστίαν Ἀγαμέμνονος,” καὶ “ νῆων Κα- “ σάλωρον,” καὶ τοῦ “ Πατρόκλιαν,” &c. Libellos istos primus ordine disposuit, contexit, et quasi consuit [ἰβραψωδῆσι] Pisistratus. “ Qui primus Homeri libros, confusos “ antea, sic disposuisse dicitur, ut nunc ha- “ bemus:” Cic. de Orat. l. 3. § 34. Πισισ- “ τρωτος ἔστι τὰ Ὀμήρου δισπαρμένα ἠθροίζετο Pausan. Achaic. l. 7. c. 26. Τὰδε δὲ ποιή- “ ματα, σποράδην πρότερον ἀδόκιμα, Πισιστρωτος “ Ἀθηναῖος συνέταξε. Anonym. de genere Ho- “ meri; edit. a Leone Allatio.*

Τομ. I.

Fuerunt qui *Homero* ipsum libros hosce non perpetuos, sed cantilenas sparsim et singularim compositas, edidisse crederint. “ Ε- “ γραψε τὴν Ἰλιάδα (inquit Suidas) οὐχ ἅμα, οὐδὲ κατὰ τὸ συνεχές, καθάπερ σύγκειται, ἀλλ’ αὐτὸς μὲν ἑκάστην ραψωδίαν γράψας, καὶ ἐπι- “ δίδξας τῷ περιουστῆν τὰς πόλεις τροφῆς ἕνεκεν, ἀπέλιπεν. Quam in sententiam concessisse videtur etiam Vir longè omnium doctissimus, *Phileleutherus Lipsiensis*, in epistola quâdam sermone Anglico conscriptâ ad F. H. pag. 18. In eandem porò sententiam Scriptor Gallicus *Rapin*, in *Comparison* quam instituit *Virgilio* cum *Homero*, licet ipse aliter sentiens, *Ælianus* tamen citat, et ipsum Doctiores adducunt: “ *Ælian* pretend que “ l’opinion des Scavans de son temps étoit “ qu’ *Homere* n’avoit composé l’*Iliade* et l’*O- “ dyssée* que par morceaux, sans unité de des- “ sein,” &c.

Verùm neque *Ælianus*, ejus verba jam supra adduxi, quicquam ejusmodi asserit; et

A

δὲ γινομένου, καὶ πολλῶν, ὡς εἰκὸς, διαφθειρομένων, ἐκκλησίαν Ἀχιλλεὺς συνήγαγε. Κάλχαντος δὲ διασαφῆσαντος τὴν ἀληθῆ αἰτίαν, καὶ κελεύσαντος Ἀχιλλέως, ἐξιλάσκεισθαι τὸν θεόν, Ἀγαμέμνων ὀργισθεὶς διηέχθη πρὸς τὸν Ἀχιλλεῖα, καὶ αὐτοῦ τὸ γέρας ἀπέσπασε, τὴν Βρισηΐδα. Ὁ δὲ ὀργίζεται τοῖς Ἑλλησι. Θετίς δὲ, τοῦ υἱοῦ δεηθέντος, εἰς Ὀλυμπον ἀνελοῦσα, ἤτήσατο παρὰ τοῦ Διὸς, ὅπως τοῦς Τρῶας ἐπικρατεστέρους τῶν Ἑλλήνων ποιήσῃ. Ἥρα δὲ γνοῦσα τοῦτο, διηέχθη πρὸς τὸν Δία, ἕως αὐτοὺς διέλυσεν Ἥφαιστος, οἰνοχόσας ἐν ἐκπώματι χρυσῶ· οἱ δὲ, τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας εὐωχῆθέντες, εἰς ὕπνον τρέπονται.

res ipsa vehementer reclamat. Nam in utroque Poemate, à capite ad calcem, tam sunt apta et connexa omnia; in *Odyssæa*, adeò una ubique est et perpetua narratio; in *Iliade*, singulis in libris, singulis ferè in paginis, quæcunque pugnetur pugna, quæcunque res narretur, tam singulari tamen artificio interseritur et ubique spectatur *Achilles*; ut planè nullo modo fieri possit, quin uno con-

silio totum conscriptum fuerit Poema. “Ἐν μὲν τι σῶμα, ut rectè *Eustathius*, συνεχὴς διόλου καὶ εὐάρεστον, ἢ τῆς Ἰλιάδος ποιήσεως. Itaque cantilenas istas, non ab *Homero* sparsim et singulatim conscriptas, sed ex *Homero* Poematis olim excerptas, et (ut loquitur *Pausanias*) *δισσασμίνας*, primus in unum doctè recollegit, et sic, ut nunc habemus, disposuit *Pisistratus*.

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Α΄.

Ἐπιγραφαί.

Λοιμὸς καὶ Μῆνις.

Ἄλλως.

"Ἄλφα, λιτὰς Χρύσου, λοιμὸν στρατοῦ, ἔχθος ἀνάκτων.

ΜΗΝΙΝ ἄειδε, Θεὰ, Πηληϊάδew Ἀχιλλῶς
 Οὐλομένην, ἣ μυρί' Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε·

GRAM cane, Dea, Pelidae Achillis
 Perniciosam, quae plurimos Achivis dolores fecit ;

Ver. 1. ΜΗΝΙΝ, &c.] Rectè *Homerum* laudant Veteres, quod non ab ipsis Belli initiis Poema suum exordiat, sed statim in medias res Auditorem suum rapiat, et quæ præcesserint, artis deinceps locis intertextat. Ἦδη καὶ ταύτη Θεσπίσιος ἀν φανείη "Ὀμηρος παρὰ τοὺς ἄλλους, τῷ μῆδὲ τὸν πόλεμον, καίπερ ἔχοντα ἀρχὴν καὶ τέλος, ἐπιχειροῦσαι ποιῆν ὄλον.—νῦν δ' ἐν μέρους ἀπολαβῶν, ἐπισοδόις κέχρηται αὐτῶν πολλοῖς. *Arist. Poetic.* c. 23. Αὕτη γὰρ ἀρετὴ ποιήσεως, τὸ ἀπὸ τῶν μίσων ἀρχῆσθαι, προϊόντα δὲ καὶ τὴν ἀρχὴν διηγείσθαι κατὰ μέρος. *Schol.* Similiter *Horatius* :

Nec sic incipies ;

"Fortunam Priami cantabo, et nobile Bellum."

Quanto rectiùs Hic, qui nil molitur ineptè ?

Nec gemino bellum Trojanum orditur ab ovo :

Semper ad eventum festinat ; et in medias res,

Non secùs ac notas, auditorem rapit.—

De Arte Poet.

Hoc porrò est, quod ait *Cicero de Oratore* :

"Principia verecunda, non elatis intensa verbis." Et *Quintilianus* : "Age verò

"nonne in utriusque sui operis ingressu

"paucissimis versibus legem Proœmiorum

"non dico servavit [*Homerus*,] sed consti-
 "tuit?" l. 10. c. 1.

Ibid.—Πηληϊάδew Ἀχιλλῶς.] *Plutarchus* de hoc versu : "Ὀμηρος δὲ (inquit) τὸν πρώτον οὐ διηγέθη τῶν στίχων "ἄμετρον" ἕνεγκαν τοσοῦτον περιῶν αὐτῷ φρονήματος εἰς τὰ λοιπὰ διὰ τὴν δύναμιν. *Lib. de Profect. Virtut. sentiend.* De voce, Ἀχιλλῶς, cum simplici λ, nescio equidem an sit hic locutus *Plutarchus*. Quam enim de voce, Πηληϊάδew, litem moverunt Recentiores ; id verò planè erat, nodum (quod aiunt) in scirpo quærere. Quid enim *usitatus*, quam vocales istas *ew* in unam pronuntiando contrahi ? Fuerunt tamen, teste *Eustathio*, qui in hoc vocabulo literas *ew* in unam brevem contraherent : Quàm absurdè ! Alii vocales *ew* in unam longam coegerunt : Sed et hoc ipsum minùs scitè. Homo verè doctus, *Joach. Camerarius* : "In hoc versu (inquit) "in dimensione numerorum, *ew* in Πηληϊά-
 "δew, unà syllabà, ut diphthongus impro-
 "pria esse videatur, pronuntiabimus." Vidit tamen et ipse postea, quod erat utique manifestissimum ; ex analogià *usitatissimà*, quæ vox scribi solita est Πηληϊάδew, eam enuntiarì scilicet Πηληϊάδew.

Ver. 2. Οὐλομένην.] Exhibet *Heroem* suum Poeta, non qualis esse debuerit, sed qualem famà accepisset.

Πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς ἄϊδι προΐαφεν
 Ἑρώων, αὐτοὺς δ' ἐλώρια τεύχε κύνεσσιν,
 Οἰωνοῖσι τε πᾶσι (Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή)
 Ἐξ οὗ δὴ τὰ πρῶτα διαστήτην ἐρίσαντε
 Ἀτρεΐδης τε, ἄναξ ἀνδρῶν, καὶ δῖος Ἀχιλλεύς.

5

Multasque fortes animas orco praematurè misit
 Heroum, ipsosque praedam-discerpendam fecit canibus,
 Alitibusque omnibus: Jovis autem perficiebatur consilium:
 Ex quo utique primùm disjuncti sunt litigantes
 Atridesque, rex virorum, et nobilis Achilles.

5

Οὐ γὰρ τι γλυκύθυμος ἀνὴρ ἦν, οὐδ' ἀγανάφρων,
 Ἄλλὰ μάλ' ἰμμεμαώς.—Τ', ver. 467.

Erat nimirum Achilles,

Impiger, iracundus, inexorabilis, acer;

Jura negat sibi nata, nihil non arrogat armis.

Ut planè inepti sint, qui Homero id vitio vertant, quod Achilles non fixerit virtutibus exornatum omnibus, vitiis omnibus immunem.

Ibid.—Μυρί' Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε. Nam antè, quàm secessisset Achilles,

Οὐδέποτε Τρῶες πρὸς πολέων Δαρδανιάων

Ὀΐχεσσον κείνου γὰρ ἰδιδίσιαν ἕβριμον ἔγχεος.
 Ε', ver. 789.

Ver. 3. Πολλὰς—ἄϊδι προΐαφεν.] Euripides dixit,

Ψυχὰς δὲ πολλὰς κἀγαθὰς ἀπώλεσα; *Atridrom.* v. 611. *Virgilius*:

—demiserit Orco. *Æn.* IX. 527.

—juvenum tot miserit Orco. *ibid.* 785.

—multa virum demisit corpora morti.

Æn. X. 662.

Quæ omnia emphasis vocis illius [προΐαφεν, praematurè misit.] minùs attigerunt.

Ver. 4.—αὐτοῖς.] *Corpora ipsorum.* Sic *Palinuri Umbra* apud *Virgilium*;

Nunc ME fluctus habet, versantque in littore venti. *Æn.* VI. 562.

Ibid.—δ' ἐλώρια.] Alii scribunt δὲ ἐλώρια. Alii, δ' ἐλλώρια. Sed perinde est. Nam in hujusmodi vocabulorum syllabis non mediis

facile fieri potuit (quod et in omnibus linguis interdum usu venit) ut quod scriptum fuerit ἐλώρια, vulgò tamen pronuntiaretur ἐλλώρια.

Vide ad ver. 51.

Ibid.—κύνεσσιν, Οἰωνοῖσι τε πᾶσι.]

—canibus data præda Latinis,

Alitibusque jaces. *Æn.* IX. 485.

Ver. 5. Οἰωνοῖσι τε πᾶσι.] Ὁ Ζηνόδοτος, (inquit *Athenæus*, lib. 1. c. 10.) ἐν τῇ κατ' αὐτὸν ἐκδόσει, γράφει, "Οἰωνοῖσι τε Δαῖτα." ἀγνοῶν

σαύτης τῆς φωνῆς δύναμιν, nempe Δαῖτα de Alitibus dici non posse.

Ibid.—Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή.]

—nam sæva Jovis sic numina poscunt.

Æn. IX. 901.

Disputat *Plutarchus*, utrum Poeta τὸν Δεῖον αὐτὸν hic dicat, an τὴν εἰμαρμένην. *Lib. de au-*

dicendis *Poetis*; iterumque in *lib. de Stoicorum repugnantibus*. Sed nihil opus. Non enim hic philosophatur *Homerus*: Sed hoc tantum ait; Mala et plura multò et majora, quàm prævideri potuerint, ex hæc Imperatorum contentione orta.

Ver. 6. Ἐξ οὗ δὴ τὰ πρῶτα.] Conjicit *Porrius*, proœmium in præcedenti voce, βουλή, desinere; istasque ἐξ οὗ δὴ, interrogationem intelligi posse. Ἐξ οὗ δὴ—διαστήτην Ἀτρεΐδης—καὶ—Ἀχιλλεύς; "Unde est orta inter *Atridem* et "*Achillem* contentio?" Verùm ut pronomen istud, ἐς, interrogativè accipiatur; et ut de *Atride* non antè memorato inferatur istiusmodi quæstio; id verò nullo modo fert aut lingua *Græca*, aut *Sententiæ ipsius* ratio.

Alii igitur istud, ἐξ οὗ δὴ, rectè accipientes, "ex quo tempore;" proœmium autem nihilominus in voce præcedenti, βουλή, desinere existimantes; verba hæc, ἐξ οὗ δὴ, cum sequentibus, τίς τ' ἄρ σφῶε, connexa voluerunt. Ut adeò sententiâ sit: "Ex quo orta est inter "*Atridem* et *Achillem* contentio, quisnam eos, "ut contendere, commisit?" Verùm neque hoc ferri potest. Nam neque particula, δὴ, istâ ratione, rectè se habet; et voculae, Τ' ἄρ, in mediâ sententiâ, pessimè erunt insertæ; et repetitio ista, [quum *CONTENTERENT*, quisnam eos ut *CONTENTERENT* commisit?] invenusta est valdè, et importuna.

Itaque *Proœmium* omninò non in voce βουλή, sed in voce, Ἀχιλλεύς, tandem in voce scriptimo desinit. Et à verbis, τίς τ' ἄρ σφῶε, rectè inchoatur nova periodus. Et illud, ἐξ οὗ δὴ, non cum sequentibus, sed cum præcedentibus, aptè est connexum. "Dic, *Musa*, "iram *Achillis*; quæ *Achivis* dolores sexcentos intulit, ex quo utique ei cum *Agamemnone* intercesserat contentio."

Malè igitur hic scriptor *Gallicus*, *Rapin*, in *Comparatione* quam instituit *Virgili* cum *Homero*. "Il seroit difficile de dire où finit "cette *Invocation*.—Elle se confond avec la "narration, quand on y regarde de près." Nempe, ex lingua *Græcæ* insetiâ orta est hæc omnis ambiguitas. De prosodiâ vocis ἐρίσαντε, vide infra, ver. 140.

Τίς τ' ἄρ' σφῶε θεῶν ἔριδι ζυνέηκε μάχεσθαι ;
 Λητοῦς καὶ Διὸς υἱός· ὁ γὰρ βασιλῆϊ χολωθεὶς
 Νοῦσον ἀνὰ στρατὸν ᾤρσε κακῆν· ὀλέκοντο δὲ λαοί· 10
 Οὔνεκα τὸν Χρυσὴν ἠτίμησ' ἀρητῆρα
 Ἀτρεΐδης· ὁ γὰρ ἦλθε θεῶς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
 Λυσόμενός τε δῦγατρα, φέρων τ' ἀπερείσι' ἄποινα,
 Στέμματα ἔχων ἐν χερσὶν ἐκηβόλου Ἀπόλλωνος,
 Χρυσῆα ἀνὰ σκήπτρῳ· καὶ ἐλίσσετο πάντας Ἀχαιοὺς, 15
 Ἀτρεΐδα δὲ μάλιστα, δῶα κοσμήτορε λαῶν·
 Ἀτρεΐδαί τε, καὶ ἄλλοι εὐκνήμιδες Ἀχαιοί,

Et quisnam igitur eos Deorum, contentione commisit, ut pugnarent ?

Latonae et Jovis filius: Hic enim regi iratus

Morbum per exercitum excitavit pestiferum: peribant autem populi: 10

Quoniam Chrysen contumeliā atfecerat sacerdotem

Atrides: hic enim venerat celeres ad naves Achivorum,

Redempturusque filiam, ferensque infinitum pretium-liberationis,

Infulam habens in manibus longe-jaculantis Apollinis,

Aureo cum sceptro; et supplex-oravit omnes Achivos,

Atridas verò imprimis, duos duces populorum: 15

“Atridaeque, et alii bene-ocreati Achivi,

Ver. 8. Τίς τ' ἄρ' σφῶε θεῶν.]

— Quo numine læso,

Quidve dolens ————— *Æn.* I, 12.

Ver. 11.—*Ἀρητῆρα.*] De hâc voce *Aristoteles*: Πειπομιένον δὲ (inquit) ἰστίν, ὃ, ὅπως μὴ καλοῦμενον ὑπὸ τινῶν, αὐτὸς τίθεται ὁ ποιητής· δοκεῖ γὰρ ἕνα εἶναι τοιαῦτα ὄιον, τὸν ἱερέα, “*ἀρητῆρα.*” De *Poetic.* c. 21.

Ver. 15. Λυσόμενός τε δῦγατρα.] Vide infrâ, ver. 566, &c.

Ver. 14. Στέμματα ἔχων ἐν χερσίν.]

Præferimus manibus vittas ac verba precantum. *Æn.* VII, 257.

Velati ramis oleæ, veniamque rogantes. *Æn.* XI, 101.

Vir doctissimus *H. Stephanus* (quem secuti sunt Recentiores) primus contendit scribendum hîc omnino στίμμα τ' numero singulari; tum quòd infrâ, ver. 28. legatur στίμμα θεοῦ; tum quòd seriem orationis omninò copulativam particulam postulare existimaret. Sed fallitur Vir eruditus. Nam quòd postea usurpatur στίμμα, hoc planè nihili est; cum et in Græco sermone et Latino plurima sint istiusmodi vocabula, quæ sive numero singulari offeras, sive plurali, perinde erit. Utique *velamina, sarta, vittæ,* et similia; idem sonare possunt, ac *velamen, sertum, vitta.* Quippe ex vittis *vitta*, ex sertis *sertum*, ex velaminibus constat *velamen.* Quin et illud ipsum *Agamemnonis στίμμα θεοῦ*, versum eum ipsum 28vum παραφράζων *Plato*, τὰ τοῦ θεοῦ στίμμα τὸν nuncupat. De *Republ. lib. 5. p. 593. Edit. Serrani.* Quòd autem seriem orationis omninò hîc particulam copulativam (τι) postulare existimet, in eo verò

multò etiam gravius errat Vir eruditus. Non enim *trimembris* est sententia, sed *bimembris* tantum. Non utique et redempturum filiam, et pretium maximum ferens, et coronam habens in manibus venerat Chryse. Sed hoc ait Poeta; redempturumque sibi filiam, idque maximo pretio facturum venisse Chrysen, coronam in manibus habentem. Vide hâc de re *Acta Eruditorum Lipsiens. ad Mens. Febr. 1712.*

Ver. 15. Χρυσῆα ἀνὰ σκήπτρῳ.] Præpositionis, ἀνὰ, ea (ni fallor) hîc vis est, ut dicatur Chryses sceptro, quod in manibus gestabat, coronam indidisse. Cæterum quod scriptum est Χρυσῆα, enuntiabatur Χρυσῶ, quomodo et scribi quoque deinceps cæptum est. Vide infrâ ad β', 811.

Ibid.—καὶ ἐλίσσετο.—“*Ἀτρεΐδαί τε, &c.*”] Quantum in eo sit artificium, quod Poeta alienam plerumque induat personam, et ex suâ ipsius personâ parciùs loquatur; notat *Aristoteles, de Poetic. c. 24.* “*Ὅμηρος δὲ ἄλλα τι πολλὰ ἄξιος ἐπαινεῖσθαι, καὶ δὴ καὶ ὅτι μόνος τῶν ποιητῶν οὐκ ἀγνοεῖ ὃ δεῖ ποιεῖν αὐτὸν. Αὐτὸν γὰρ διὸ τὸν ποιητὴν ἐλάχιστα λέγειν. Οὐ γὰρ ἴσθι κατὰ ταῦτα μιμητής. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι, αὐτοὶ μὲν δι' ὅλου ἀγωνίζονται.—Ὁ δὲ ὀλίγα φρομισασάμενος, εἰθὺς εἰσάγει ἄνδρα ἢ γυναῖκα, ἢ ἄλλο τι ἦθος· καὶ αἰδὴν ἄηθες, ἀλλ' ἔχων ἦθος.* Verum istud, de *Homerica* ratione *Poeseos in universum.* De hâc Chryse oratione, totâque hoc in loco τῆ δια μιμήσεως διηγήσει, ut vocat *Plato*, quàm sit pulchra et ornata; vide *Plat. de Republ. lib. 5.* Item *Dionys. Halicarn.* περὶ τῆς Ὀμήρου ποίσεως, cap. 20.

Ver. 17. Ἀτρεΐδαί τε καὶ ἄλλοι.—Τμῖν μὲν, &c.] “*Quàm breviter.*” (inquit *Camerarius*),

Ἵμῖν μὲν θεοὶ δοῖεν, ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
Ἐκπέρσαι Πριάμοιο πόλιν, εὖ δ' οἴκαδ' ἰέσθαι·
Παῖδα δέ μοι λύσαιτε φίλην, τὰ δ' ἄποινα δέχεσθε,
Ἀζόμενοι Διὸς υἱὸν ἐκηβόλον Ἀπόλλωνα.

20

Ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοὶ,
Αἰδεῖσθαι δ' ἱερῆα, καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα·
Ἄλλ' οὐκ Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἦνδανε θυμῷ·

“ Vobis quidem dii dent, coelestes domos habitantes,

“ Excindere Priami urbem, feliciterque domum reverti.

“ Filiam autem mihi liberate dilectam, et pretium-liberationis accipite,

20

“ Reveritit Jovis filium longe-jaculantem Apollinem.

Tunc alii quidem omnes comprobârunt Achivi,

Reverendumque esse sacerdotem, et splendidum accipiendum pretium :

At non Atridae Agamemnoni placuit animo ;

“ quàm artificiosè benevolentiam captat !”
Immo verò quàm breviter, quinis versibus, *Imperatores* binos, *exercitum* universum, *blandiloquentiâ*, *religione*, *lucro*, *terrore*, commovit !

Ver. 18. Ἵμῖν μὲν θεοί.] Pronuntiabatur contractè, Ἵμῖν μὲν θεοί. Id quod omnibus in linguis interdum usu venit. Sic apud Sophoclem :

Ἄγοντ' ἀπαρχὰς θεοῖσι τοῖς ἐγχωρίοις. *Trachin.* 186. Vide infra ad β', 268 et 811.

Ver. 19.—πόλιν, εὖ.] Quâ ratione, πόλιν, syllabam hîc posteriorem producat, vide infra ad ver. 51.

Ver. 20. Παῖδα δέ μοι.] Scribunt viri quidam docti, non inficetè, Παῖδα δ' ἐμοί. Ut sit ἐμοί emphaticum scilicet, et referatur ad Ἵμῖν quod præcesserat. Vide *Bibliothèque Choisie*, Tom. XI. p. 351. et, *Acta Eruditorum Lipsiens. ad Mens. Febr. 1712.*

Ibid.—λύσαιτε φίλην.] Scriptum est in ple-risque, λύσατε. Quod omninò ferri non potest. Nam, λύσατε, secundam necessariò corripit. Neque id ullo modo sanari potest. Quam enim Poeticam appellat licentiam, ea verò in *hujusmodi* syllabis mediis, ex quibus *Temporum* pendet *Casuumve* Analogia, planè est nulla. Utique, hæc siqua esset, periisset omnis *Prosodia*. Quod igitur ait vir doctissimus *Phil. Labbe*, *Prosod.* p. 42. “λύσατε, *Iliad.* α', 20. *singulare est*,” tantundem est, si dixisset, *corruptum est*. Alii igitur legerunt, λύσαι τε φίλην, τὰ δ' ἄποινα δέχεσθαι. Verùm hæc cum sequente, Ἀζόμενοι, minùs rectè conveniunt.

Phil. Labbe, *Thesaur. Prosod.* p. 115. conjicit legendum, λύσασθε. Atque ita quidem fidenter edidit *Barnesius*, istamque lectionem confirmari existimat, ex ver. 15. *λυόμενος τε θύγατρα*. Sed non animadvertit, (id quod rectè notavit *Auctor* quidam eruditissimus, in *Actis Erudit. Lipsiens. ad Mens. Febr. 1712.*) verbum hoc apud *Homerum* in voce mediâ de eo so-

lere usurpari, qui dato pretio redimit captivos ; in *activâ* autem de eo, qui pretio accepto reddit redemptos. De eo qui redimit captivos, ver. 15 et 372. hujus libri: *λυόμενος τε θύγατρα*. Item α', 502. *λυόμενος παρὰ σῖο*. Et *ibid.* ver. 175. *λύσασθαι σ' ἐκίλευσεν*. De eo autem qui reddit redemptos, ver. 29. hujus libri: *τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω*. Item α', 137. Ἄλλ' ἄγε δὴ λύσω. Et *ibid.* 561. *νόω δὲ καὶ αὐτὸς Ἐκτορά τοι λύσαι*.

Quod addit *Barnesius*, λύσασθε benè congruere cum sequente *δέχεσθε*, id verò nihili est. Nam *δέχομαι* *activam* vocem non habet. Et in loco illo jam citato, α', 137. ubi utrumque horum Verborum itidem in eodem versu usurpat *Poeta*, (Ἄλλ' ἄγε δὴ λύσον, νεκροῖο δὲ δέξαι ἄποινα,) non utique λύσαι dixit, sed λύσω.

Denique ; cùm ex eo porrò, λύσασθε scribendum colligat *Vir eruditus*, quòd “*MS. Barocc. Oxon. παραφράζει, λυτρώσασθε*,” et hoc quoque nullius est momenti. Nam analogia illa quâ is, qui filiam redemptam accipit, eam λύσασθαι dicitur ; qui autem dimittit, λύσαι ; ex ipso petita est *Homero*. Quid in aliis vocabulis Recentiores fecerint *Scriptores*, parùm refert.

Itaque ea demum vera et certissima est *LECTIO*, quam exhibent *Scholium Moschopuli edita à Scherzeraelio* ; quamque *Lipsiensis* vir doctus suprâ citatus ex iisdem *Scholiis MSS.* antè citaverat. *λύσαιτε* (inquit iste *Scholias*) ἀντὶ τοῦ λύσατε τὸ δὲ εὐκτικόν, ἀντὶ τοῦ προστακτικοῦ. Legebat igitur ille, in textu suo *Homericò*, λύσαιτε, sive λύσαιτε. Quod et optimè congruit cum præcedente, διέειπεν.

Ver. 22.—πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοί.]

—unoque omnes eadem ore fremebant.

Æn. XI, 152.

Ver. 24.—Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἦνδανε θυμῷ.] Legendum conjicit *Dna Dacier*, Ἀτρεΐδῳ Ἀγαμέμνονος ἦνδανε θυμῷ. Min'

- ' Ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε' 25
 Μῆ σε, γέρον, κοίλῃσιν ἐγὼ παρὰ νηυσὶ κιχέια,
 Ἡ νῦν δηθύνοντ', ἢ ὕστερον αὐτὶς ἰόντα,
 Μῆ νύ τοι οὐ χραίσμη σκῆπτρον, καὶ στέμμα θεοῖο.
 Τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω, πρὶν μιν καὶ γῆρας ἔπεισιν,
 Ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ, ἐν Ἀργεῖ, τηλόθι πάτρης, 30
 Ἴστον ἐποικομένην, καὶ ἔμρον λέχος ἀντίωσαν.
 Ἄλλ' ἴθι, μὴ μ' ἐρέθιζε· σαώτερος ἄς κε νήηαι.
 Ὡς ἔφατ'· ἔδδεισεν δ' ὁ γέρον, καὶ ἐπέειθετο μύθῳ.
 Βῆ δ' ἀκίαν παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
 Πολλὰ δ' ἐπειτ' ἀπάνευθε κίων ἤρᾱθ' ὁ γεραίος 35
 Ἀπόλλωνι ἀνακτι, τὸν ἠΰκομος τέκε Λητώ.
 Κλυθὶ μιν, Ἀργυρότοξ, ὃς Χρῦσιν ἀμφιβέβηκας,

Sed contumeliosè dimisit, minacemque sermonem addidit :

25

“ Nè te, senex, cavas ego apud naves offendam,

“ Vel nunc commorantem, vel posthac reversum ;

“ Nè forte tibi non prosit sceptrum et infula Dei.

“ Hanc autem ego non liberabo, antequam ipsam et senectus invadat,

“ Nostrâ in domo, Argis, procul à patriâ suâ,

30

“ Telam percurrentem, et meum lectum participantem.

“ Verùm abi, nè me irrites ; salvus ut redeas.

Sic dixit : timuit autem senex, et paruit mandato ;

Ibatque tacitus juxta litus multum-strepeutis maris,

Et multum deinde seorsùm iens precabatur senex

35

Apollinem regem, quem pulchricoma peperit Latona :

“ Audi me, splendidum-arcum-gerens, qui Chrysen tueris,

rectè. Nam alibi priore loquendi modo utitur Poeta, *Lib. O', ver. 674.*—*Διάντι μεγαλήτορι ἦνδαν θυμῷ.* Et, quamvis altera illa loquendi ratio usurpari queat, ut *Odyss. κ', 375.* elegantius tamen dicitur, *alicui animo placere*, quàm, *alicujus animo placere*. Porro, quod nonnulli hic, *θυμῷ*, “ *πραῖ ἰνά,*” vertant ; id mihi minùs gracè dictum videtur.

Ver. 25.—*κακῶς ἀφίει.*] *Τουτίστιν, ἀγρίως καὶ αὐθαδῶς καὶ παρὰ τὸ προσήκον.* *Plutarch. de audiend. Poetis.*

Ver. 29. *Τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω.*] Nonnulli legendum existimant, *τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω.* Quod *præfractius* quiddam sonat, (omissâ particulâ, *autem;*) et irato non prorsus disconvenit. Rectius tamen, ut opinor, scribitur, *τὴν δ' ἐγὼ.*

Ver. 31. *Ἴστον ἐποικομένην.*]

Arguto tenues percurrens pectine telas.

Æn. VII, 14.

Ibid.—*καὶ ἔμρον λέχος ἀντίωσαν.*] *Vide ver. 112, 113. ζς.*

Ver. 34. *Βῆ δ' ἀκίαν παρὰ θῖνα.*] Rectè hic observarunt rei poeticae studiosi, *Chrysa* dolorem *silentio* aptius et vehementius, quàm ullo sermone fieri potuerit, expressum. Quin et ipsam in hoc versu dispositionem numerorum, cogitatione defixum quodammodo depingere.

Ver. 37.—*ἀμφιβέβηκας.*] *Tempus* hoc non est, ut vulgò vocant *Grammatici*, *præteritum perfectum*, sed *præsens perfectum* : “ *Qui tueris, qui circumstas, qui circumdatus es.*” Quod ut clarius et distinctius intelligatur, notandum est *Tempus* esse omne divisum in partes Tres ; *præteritum, præsens, et futurum.* Quorum unum-quodque porro *dupliciter* intelligi potest, pro eo ut de re *perfectâ* sermo sit, aut de *imperfectâ*. Itaque *Tempora* in omni Verbo, *præterita* et *divisimèna*, sunt Ser. Exempli causâ :

Tempus <i>præteritum</i>	{	rei <i>imperfectæ</i> .	{ abibat. HE WAS GOING. <i>Il s'en alloit.</i> cœnabat. HE WAS AT SUPPER. <i>Il étoit à souper.</i> ædificabatur. IT WAS IN BUILDING. <i>On bâtissoit.</i>
		rei <i>perfectæ</i> .	{ abierat. HE WAS GONE. <i>Il s'en étoit allé.</i> cœnaverat. HE HAD SUPPED. <i>Il avoit soupé.</i> ædificatum erat. IT WAS BUILT. <i>On avoit bâti.</i>

Κίλλαν τε ζαθέην, Τενέδοίό τε ἴφι ἀνάσσεις,

“ Cillanque eximiam, Tenedoque fortiter imperas,

Tempus Præsens	rei imperfectæ.	{	abit. HE IS GOING. <i>Il s' en va.</i>
			cœnat. HE IS AT SUPPER. <i>Il est à souper.</i>
			ædificatur. IT IS IN BUILDING. <i>On bâtit.</i>
	rei perfectæ.	{	abiit. HE IS GONE. <i>Il s' en est allé.</i>
cœnavit. HE HAS SUPT. <i>Il a soupé.</i>			
			ædificatum est. IT IS BUILT. <i>On a bâti.</i>
Tempus Futurum	rei imperfectæ.	{	abit. HE WILL BE GOING. <i>Il s' en ira.</i>
			cœnabit. HE WILL BE AT SUPPER. <i>Il sera à souper.</i>
			ædificabitur. IT WILL BE IN BUILDING. <i>On bâtitra.</i>
	rei perfectæ.	{	abierit. HE WILL BE GONE. <i>Il s' en sera allé.</i>
cœnaverit. HE WILL HAVE SUPT. <i>Il aura soupé.</i>			
			ædificatum erit. IT WILL BE BUILT. <i>On aura bâti.</i>

Ex hâc Temporum primariorum verâ et secundum rerum naturam dispositione, observare est;

Imo. Vocabula ista, “ædificatum est, cœnavit, abiit, perit, ἀμφιέθηκεν,” et similia, tam Præsens exhibere tempus rei perfectæ; quàm illa, “ædificatur, cœnat, abit, perit, ἀμφιέζειν,” et similia, Præsens exhibent tempus rei imperfectæ. Quod cum pleerosque Grammaticorum fugerit; hinc viros etiam non ineruditos sæpe in fraudem inductos, ut vel mendum aliquod, vel enallagen nescio quam, (quæ Grammaticam omnem penitus evertit,) vel necessitatem quandam metri, (quæ apud principes Poetas nequaquam hujusmodi est,) ibi suspicarentur, ubi Temporum ratio rectè atque etiam optimè jam constaret. Exempli causâ: In eo, quod est apud Virgillum, *Æn.* II, 12. “Quonquam animus meminisse horret, luctuque refugit; [et similiter *Æn.* X, 726.] rectè constat Temporum ratio; quoniam is qui animum refugisse dicat, tam de præsentis tempore loquitur, quàm qui refugere dixerit: Eodem modo ac qui, “perit,” dicat; quod apud Anglos effertur, “I AM UNDONE;” æquè rem præsentem dicat, ac qui dixerit, “pereo, I AM PERISHING.” Id quod non animadvertens Vir doctus Rad. Wintertonus, *Notis in Hesiodi Theogon. ver.* 819. Enallagen, quam excogitârunt alii, rectè quidem rejicit; ipse tamen, quod pejus est, Virgillum *τεχνικῶς* per Systolen metri, in ultimo pede, et in voce utique *trissyllabâ*, deficiente tempore, timorem expressisse fingit. Simili errore, de eo quod est apud Ovidium, *Metam.* V, 677. Pieridum in *Picas* metamorphosin referentem, (*Nunc quoque in alitibus facundia prisca remansit;*) “Scribe” (inquit nuperus Auctor non inductus) “TUNC quoque—. Si enim re-tineas Nunc; dicendum est, remanet, non “remanet.” Malo admodum augurio. Nam

omnino hoc ait Ovidius, etiam nunc iis *inse-disse* atque *infixam* esse antiquam garrulitatem. De Grotii errore simili, vide infra ad 454.

2do. Ex hâc naturali Temporum dispositione apparet, quàm malè multârunt linguam Romanam vulgares rei Grammaticæ Scriptores, qui Futura ista perfectæ, [“legero, “lectus ero,” et similia,] quæ sunt æquè *indicativa*, ac Futura illa imperfecta, [“legam, “legar;”] è *Modo Indicativo* expunxerunt; et, ineptissimo Solæcismo, istud [“lectus “ero”] et similia, quæ *Subjunctiva* nullo modo esse possunt, in *Modum Subjunctivum* relegârunt.

3tio. Præter *Sex* ista Tempora *Primaria* et *διωρισμένα*, sunt et alia quædam ex his diversè Composita: Ut videre est in Græcorum *Aoristis* atque *Futuris duplicibus*, et recentiorum linguarum *duplicibus* (ut vocant) *præteritis perfectis*; quorum alterum respondet Græcorum *Aoristo*. Quæ quidem tempora vim suam variè sortiuntur, partim ex *præsentibus*, partim ex *præteritis* et *futuris*, interdum etiam ex *Thematis ipsius* naturâ. Quamobrem hæc quidem, neque in *diversis linguis* singula singulis respondent, neque in *ejusdem linguæ* Verbis omnibus; et interdum una eademque vox, pro diverso orationis contextu, diversum habet significationem: Non utique promiscuè et *ἀλόγως*, sed semper certâ quâdam et definitâ ratione. Quæ omnia cum sint intellectu multò, quàm explicatu, faciliora; quaque cujusque vocabuli præfinitò vis sit, sæpè admodum difficile sit dictu; diligenti porrò lectione sunt observanda. Hæc quò pertinent, paucis *exemplis* subjectis, apparebit.

Qui græcè ait, *ὦδὲ ἐληλυθώς*; id ait *διωρισμένως*, quod latine dicitur, “Quoniam hic “advenisti:” Qui autem, *ὦδὲ ἐλλθών*; is id ait *ἀοριστως*, quod latine dicitur, “Cum hic

Σμινθεῦ· εἴποτε τοι χαρίεντ' ἐπὶ νηὸν ἔρραφα,
 *Ἡ εἰ δὴ ποτέ τοι κατὰ πίονα μηρὶ ἔκηα
 Ταύρων ἢδ' αἰγῶν, τόδε μοι κρήνην ἐέλωδωρ

40

"Smintheu: si quando tibi venustum templum coronavi,

"Vel si quando tibi pingues coxas cremavi

"Taurorum et caprarum, hoc mihi perforce votum :

40

"adveneris," tam de futuro quàm præterito. Quod longè aliud est.

Quod apud Sophoclem legitur de Achille;—
 ὦ, μὲν τὸ ζῶντων ὄτ' ἦν, ἢ κεν ἄριστα—perpetuam
 eum habuisse Laudem indicat. Quod si, ἢ κεν
 ἄριστα, scriptum fuisset; jam utique semel
 tantum, aut sæpius, eum laudatum dixisset.
 Similiter apud Homerum, β', 221. Τὸ γὰρ νε-
 κίσκει, "His perpetuò solebat convivari.

Quod Latine dicitur, "abiit;" (quoniam
 lingua Romana *Aoristis* caret;) æque id sonat,
 quod *διωρισμένος* dicimus, "HE IS GONE,
Il s'en est allé; atque id, quod dicimus *ἀο-
 ρίστως*, "HE WENT AWAY, *Il s'en alla*." Græcum
 autem, βίβηκε, horum duorum Temporum
 prius solummodò exprimit; (uti videre est,
*Iliad. α', 37. 451. β', 134. ζ', 555. δ', 90.
 π', 66. 69. ψ', 481. Odyss. θ', 541. μ', 74.*)
 Posterius semper exprimitur voce βίβηκει, ἔβη,
 et similibus: *Iliad. α', 221. ἢ δ' οὐλυμπόνδε βί-
 βήκει. Et π', 751. Ὀς εἰπὼν, —βίβηκει* Α-
 λλῆisque innumeris in locis. Quibus in locis
 si, βίβηκε, dixisset; jam non constitisset Tem-
 porum ratio. Simile enim fuisset, ac si quis
 Anglice diceret, "WHEN HE HAD SAID THIS,
 HE IS GONE AWAY;" vel, "AFTER HE HAD
 DONE THIS, HE HAS SUPPED." Quod et *aliis
 omnibus in Verbis* notandum est.

4to. Hinc videre est, Temporum in ser-
 monis contextu rationem in universum tum
 constare, cum inter se respondeant Tempora,
 non quæ *iisdem* fortè nominibus sunt à Gram-
 maticis definita, sed quæ apto connexu, et
 apposite ad scribentis mentem expromendam,
 cohæreant. *Exemplis* res clara fiet.

Æquè constabit Temporum ratio, sive di-
 cas, Ὀς εἰπὼν ἀποβαίνει, ἀπέρχεται "Hæc
 loquutus, abit;" quæ quidem loquendi ra-
 tio ea est, quæ stylo historico rem præteri-
 tam, tanquam præsentem, depingit: "AS
 SOON AS HE HAD SAID THIS, AWAY HE GOES."
 Sive dicas, Ὀς εἰπὼν ἀπίβαινε, ἀπῆρχετο
 "Hæc loquutus, abibat;" atque hæc qui-
 dem loquendi ratio, Motum abeuntis exprimit
 Tardiozem: "AS SOON AS HE HAD SAID
 THIS, HE BEGAN TO GO AWAY." Sive dicas,
 Ὀς εἰπὼν ἀπίβη, ἀπῆλθε "Hæc loquutus,
 abiit;" atque hæc loquendi ratio genera-
 lior est; neque Motum abeuntis, tardus sit
 celerve, designat: "AS SOON AS HE HAD SAID
 THIS, HE WENT AWAY." Sive dicas deni-

que, Ὀς εἰπὼν ἀποβήκει, ἀπὴλθύει "Hæc
 loquutus, abierat;" atque hæc quidem lo-
 quendi ratio, Motum abeuntis exprimit Ce-
 lerimum: "AS SOON AS HE HAD SAID THIS,
 HE WAS GONE."

Porro, quoniam Tempus illud præsens per-
 fectum, ["occisus est," "constitutum est," et
 similia,] semper vim aliquam necessariò ha-
 bet mutuam ex præterito: ut adeò quicquid
 jam factum sit, necessariò indicet id, quod
 fiebat, quod jam esse præteritum; et quic-
 quid unquam factum fuerit, exinde necessa-
 riò efficiatur, ut illud jam sit utique factum:
 Ideo perinde est, sive de Eo qui hoc ipso tem-
 poris momento interierit, sive de Eo qui ante
 nulle annos perierit, "interfectus est," dicas.

Similiter: Quod ait Cicero de temporibus
 præteritis, "CONSTITUTUM EST Le-
 gibus, ut liceat;" æquè de præsentis dici
 potuit, "CONSTITUTUM EST Legibus,
 ut liceat."

Quod ait Terentius: "Nisi me lactasses
 amantem, et vanâ spe produceres;" non
 metri causâ dictum, sed re ipsâ multò ampli-
 us est, quam si dixisset, "produxisses." In-
 dicat enim se non modò vanâ spe productum
 fuisse, sed et etiamnum produci.

Quod itidem Horatius: "Parturiunt Mon-
 tes, nascetur ridiculus mus;" non utique
 versùs gratiâ dictum est; sed *idedè*, nè non
 constaret Temporum ratio. Quod enim par-
 turit; eo ipso, quòd parturiat, futurum est
 utique ut pariat.

In eo denique, quod apud Virgilium legi-
 tur: "Illa vel intacta segetis per summa vo-
 laret Gramina, nec teneras cursu lassisset
 aristas;" optimè constat temporum ratio:
 Quia perinde est, sive illam tum, quam gra-
 mina pervolaret, quas percurreret aristas non
 lædere dicas; sive, quas percurrisset interea,
 non lassisse.

Ver. 39.—εἴποτε τοι χαρίεντ'.]

Siqua tuis unquam pro me pater Hyr-
 tacus aris

Dona tulit.—Æn. IX, 406.

—colui vestros si semper honores.

Æn. XII, 778.

Ver. 40.—πίονα μηρὶ ἔκηα.]

—ἰὼ ἐνὶ πίονι μηρῷ, β', 549.

—Pingues aras. Æn. IV, 62.

Pinguis—ara Dianæ. Æn. VII, 764.

Τίσειαν Δαναοὶ ἐμὰ δάκρυα σοῖσι βέλεσσιν.

"Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων·

Βῆ δὲ κατ' οὐλύμποιο καρῆνων χωόμενος κῆρ,

Τόξ' ἄμοισιν ἔχων, ἀμφηρεφέα τε φαρέτρην·

45

"Ἐκλαγξαν δ' ἄρ' οἴστοι ἐπ' ἄμων χωόμενοι,

Αὐτοῦ κινήεντος· ὁ δ' ἦϊε νυκτὶ ἰοικώς·

"Ἐζετ' ἔπειτ' ἀπάνευθε νεῶν, μετὰ δ' ἰὸν ἔηκε·

Δεινὴ δὲ κλαγγὴ γένητ' ἀργυρέοιο βιοῖο.

Οὐρῆας μὲν πρῶτον ἐπάχετο, καὶ κύνας ἀργούς·

50

Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτοῖσι βέλος ἐχευεὺς ἐφίεις,

" Pendant-poenas Danai ob meas lachrymas tuis sagittis !

Sic dixit orans : eum autem audivit Phoebus Apollo :

Descenditque ex coeli verticibus iratus animo,

Arcum humeris gestans, et undique tectam pharetram :

45

Clangorem autem dederunt sagittae in humeris irati,

Ipso moto : ipse verò ibat nocti similis ;

Sedit deinde seorsum à navibus, et sagittam emisit :

Terribilis autem clangor edebatur splendidi arcus.

Mulos quidem primùm invasit, et canes veloces :

50

Sed postea ipsis [*hominibus*] sagittam mortiferam immittens,

Ver. 45. "Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος τοῦ δ' ἔκλυε.]
Dixit : oramque Dei non cassa in vota
vocavit. *Æn.* XII, 780.

Ibid.—Φοῖβος Ἀπόλλων.] Ἐπίθετα οἰκίως
καὶ προσφώνως τοῖς ὑποκειμένοις ἡρμοσμένα, δύ-
ναμις ἴσην ἔχει τοῖς κυρίοις ὀνόμασιν ὡσπερ τῶν
θεῶν ἐκάστῳ ἰδίαν τινα προσηγορίαν προστίθησι·
τὸν Δία, μητιήτην καὶ ὑψιβρεμέτην καὶ τὸν Ἥλιον,
ὑπερίονα καὶ τὸν Ἀπόλλωνα, Φοῖβον καλῶν. *Di-
onys. Halic.* περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, c. 6.
Sic cum *Apollinem* ἐκάλερον et ἐκπῶλον et *χερ-
σάρον* et ἀφήτορα appellat Poeta, apposite ad
naturam rei è *Solis radiis* deductum est *Epi-
theton*. Vide infra ad ver. 75. et 477. et 528.

Ver. 45.—ἀμφηρεφέα τε.] Quâ ratione,
ἀμφηρεφέα, syllabam hîc postremam produ-
cat, vide infra ad ver. 51.

Ver. 46.—"Ἐκλαγξαν—ἰπ' ἄμων.]

Tela sonant humeris.—*Æn.* IV, 149.

—pharetramque fugὰ sentire sonantem.

Æn. IX, 660.

Aureus ex humero sonat arcus.—

Æn. XI, 652.

Venustior in eo *Homeri* hîc quam *Vergilii*
elocutio, quòd *IRATI* describitur *Incessus*,
paullò utique inæquabilior.

Ver. 47.—*νυκτὶ ἰοικώς.*] *Causa* nimirum
pestis, qualis sit, incognitum.

Ver. 48.—*μετὰ δ' ἰὸν ἔηκε.*] Scholiastes ex-
plicat, *μετὰ ταῦτα.* Unde interpretum non-
nulli, deinde. Quod est languidius. Ego ita in-
telligendum existimo, ut sit, ἰὸν μετὰ νῆας ἔηκε

Ver. 49. *Δεινὴ δὲ κλαγγή.*] Pestis scilicet
ingruentis primus rumor, terribilis.

Ver. 50. *Οὐρῆας μὲν πρῶτον.]* "Ἴσως οὐ τοὺς
ἡμίονους λέγει, ἀλλὰ τοὺς φύλακας. *Aristot. de*
Poetic. c. 25. Malè; Cùm κύνας ἀργούς stam-
tim deinceps addat Poeta.

Ver. 51.—βέλος ἐχευεὺς ἐφίεις.] *Al.*
ἀφίεις. Quod perinde est : Ex arcu scilicet
emisit, in populum immisit. Verum quâ rati-
one vocabulum hoc, βέλος, et similia, syl-
labam posteriorem producant, nè perpetuò di-
cendum sit, semel hîc diligentius exponam.

Primò igitur, syllaba producta dicitur, quæ
tempore duplici effertur, ac brevis ; sive quæ
duarum brevium tempus pronuntiandum explet.
Itaque ἦ, quoniam valet *ss* ; et *ó*, quoniam va-
let *oo* ; (quod et de *ā, ī, ū*, similiter intelligen-
dum est, ubi naturâ sunt longæ, ut in vocibus
*δευτέρῃ, τίμη, νικῶν, ψυχῇ, ὀμνῶμι, σάβω-
νῷ, δαίνῷ*, et similibus,) semper necessariò pro-
ducuntur ; nisi quum, propter Vocalem se-
quentem, altera ex componentibus (ut ita di-
cam) Vocalibus elidatur ; adeoque τείχη, ex-
empli gratiâ, τείχε' efferatur ; et *χερσῶ*, ita
pronuntietur, ac si *χερσῶ* scriptum esset.

2. Quemadmodum duplici Vocali, ἦ, *ó, ā, ī, ū* ;
sic et duplici itidem Consonante fit syllaba nec-
essariò longa ; ut *φλίψ*, quod est *φλίψς* ; et
φλόξ, quod est *φλόγς* ; et *σάρξ*, quod est *σάρκς*.

3. Syllaba naturâ brevis, ut *κός*, in Conso-
nantem desinens, sequente aliâ Consonante, sive
in eodem vocabulo, sive in alio ; fit itidem, posi-
tione istâ, necessariò longa. Ut, *κῆσμος γάρ*—

4. Syllaba naturâ brevis, in Vocalem brevem
desinens, sequentibus in eadem voce Consonan-
tibus duabus, ut *τί-κνον, φιλόπτε-κτες, ἄιτε-κτες*,

Βάλλ' αἰεὶ δὲ πυραὶ νεκύων καίοντο θαμειαί.
'Εννήμαρ μὲν ἀνά στρατὸν ἄχετο κῆλα θεοῖο·

Feriebatur: perpetuò autem rogi cadaverum ardebant frequentes
Novem dies quidem per exercitum ibant sagittae Dei:

(quae in oratione soluta, ut ex Scriptorum Tragicorum et Comicoꝝ Iambis constat, semper corripitur;) in heroico carmine, propter positionem istam, (sicuti in Latinis vocabulis, *tenebrae, volucris, et similibus,*) produci potest.

5. Syllaba naturâ brevis, in *Vocalem brevem* desinens, ut *τι*; *vocabulo proximi sequenti, à duabus Consonantibus* incipiente; propter istam positionem itidem produci potest. Ut, — *Τὰς τὶ πρὸ ἰσούμνός περ.*

6. *Ultima* cujusque versûs syllaba, qualiscunque ea sit naturâ, et à qualicunque incipiat versûs sequens; non (ut Grammatici loquuntur) *communis*, sed semper necessariò *longa* est; propter *Pausam* istam, quâ, in fine versûs, syllabâ ultimâ pronuntiatio necessariò producitur. Atque hinc (ut id obiter moneam) apparet, quamobrem in solo versu *Anapæstico* syllaba *ultima*, vel *Vocali longâ* vel *Consonantium concursu*, producat necesse sit. Pes nimirum *Anapæstus*, qui à syllabis brevibus incipiens in longam desinit, graviorem in *ultima* syllabâ, quam *Pedum* alius quivis, pronuntiandi ictum excipit. Quam ob causam *pausa ista*, quâ omnis in universon versûs finitur, in hoc uno versûs genere minor æquo fuerit, nisi vel *ultima* syllaba sit etiam aliâs *longa*, vel *sententia ipsa simul cum versu finitur*. Hanc versûs *Anapæstici* proprietatem primus et solus Recentiorum observavit longè omnium Doctissimus *Rich. Bentleyus*. Videtur tamen hoc non ignorasse *Scholiastes* in *Æschylum*; Qui ad versum istum, *Pers.* 591. [ἀρξονται, βασιλεία.] Τὰ τοιαῦτα πάντα κτητικὰ (inquit) μακρὸν ἔχει τὸ ᾧ. Quod isto in loco notari ab eo non potuit, qui ultimam cujusque versûs syllabam *communem* crederet.

7. Non modò in fine *Versûs* aut *Sententiæ*, sed etiam in fine *Vocis*, propter *Pausam* quâ vox finitur, syllaba alioqui brevis produci potest. Ut, *βελός, ἔχρασευκίς*.— Quod scilicet ita ferè pronuntiatur, ac si scriptum fuisset, *belloss*. Etenim *Græci* plenius et productiori spiritu, quàm *Romani*, syllabas singulas efferebant. Id quod ex eo liquet, quòd *Græci* *Vocales* etiam *breves*, in diversis vocabulis concurrentes, *sæpiùs* non elidunt; cùm *Romani* non *breves* modò, sed et *longas semper omnes*, et *Consonantem* insuper *m*, et olim *s* quoque eliderint.

8. Fit hoc præcipuè in *Cæsura*, quia major eo incidit pronuntiationis ictus. Fieri tamen potest etiam *extra Cæsuram*, si *Consonans* sit naturâ *durior*, et *duplicari* solita; vel *Vocalis* sequatur *aspirata*. Ut, *Δύτάρ οἱ Προῖτος*.— Nam,

9. Et propter *Consonantem asperioꝝ*, quæ quasi *duplex* efferrî solita sit, syllaba alioqui brevis, etiam non in fine *vocis*, produci potest. Ut, *ἄρεις, ἄρεις, θεστολογιῖ*.— Est enim litera *ρ* pronuntiata asperissima, et facillimè duplicatur: Ut *ρέω, ἔρπον*.

10. Et propter *Vocalem Aspiratam* in voce proximâ sequentem, ultima præcedentis produci potest. Spiritus enim *asper* sæpe tanquam *Consonans* pronuntiabatur, vel tanquam *Æolicum Digamma*. Ut,—*φιλέ ἔκυρὲ, δεινός τῖ*. Legebatur ferè, tanquam si scriptum fuisset, *φιλεφ ἔκυρὲ δεινός τῖ*.

11. Quin et *Diphthongi* quædam, etiam sine spiritu *aspero*, ferè tanquam *duplices Consonantes* efferebatur. Ut, *πρὸς οἶκον Πηλῆος*.— Videntur enim *οἶκος, οἶνος*, pronuntiatae fuisse, *Wicus, Winus*; unde *Latinæ, Vicus, Vinum*; Et ex *ii*, facta est *Latina, sui*. De *ἀνάνατος, Πριαμίδης*, et similibus, primam producentibus; vide *propriis in locis*. Et si qua sint ad huc raritùs occurrentia, de his etiam *vidi in locis dicatur*.

12. Quam itaque *Poeticam* vulgò appellant *Licentiam*, ea omnis in hoc uno consistit, (non ut syllabarum quantitates confundantur promiscuè atque *ἀλόγως*; quod est per absurdum; sed) ut syllabæ naturâ *breves*, certâ quâdam positione, fiant *productæ*. Non utique hæc quidem omnes, neque omni in positu, sed certâ quâdam ac constanti ratione; sicuti supra est expositum. Aliàs enim syllabæ *breves*, et maximè quæ in *Nominibus* sint *Casuum*, in *Verbis* utique *Temporum Personarumque* characteristicæ; (ut *ἀεμάτος, λύσᾳτε, ὀμνῶμεν, ζεύγνυμεν, ὀμνῶμαι, ζεύγνυμαι, κύριος, κρίνεις, κρίνομαι, μαρτύρομαι, μαρτύρομαι*; horumque *Derivata, κρίσις, κρίτης, μάρουρος*, et similia;) produci omnino non possunt. Quæ autem syllabæ naturâ sunt *longæ*, in his omnibus *Licentia* apud Principes Poetas nunquam prorsùs est *ulla*. Nam ut *νίκη, τιμὴ, ψυχὴ, χρυσός*, horumque *Derivata* et *Composita* omnia; item, ut *ὀμνῶμαι, ζεύγνυμαι, ὀμνῶ, ζεύγνυ*, et similia; vel ut *κύρω, κύριος, κρίνω, κρίνομαι, ἐκρίνομαι, μαρτύρομαι, ἐμαρτύρομαι*, et similia, in præsentibus et imperfectis, (vide *infra ad ver.* 358.) ut hæc, inquam, et hujusmodi *corriperentur*, nullâ unquam lieuit *Licentiâ*.

13. Nam quòd apud *Doricos* Scriptores legamus *τὰς αὐτὰς, τοὺς ἀνθρωπος, τὰς βουλὰς*; et apud Scriptores tum *Doricos*, tum *Atticos*, *κἀλλῶς, κἀλλῶς*, et similia; qualia apud *Homertum* nusquam reperiantur; (vide *infra ad β', ver.* 43.) hoc utique non *Licentia* est *Poetica*, sed *aliâ* nimirum *linguâ loqui*.

Τῇ δεκάτῃ δ' ἀγορήνδε καλέσσατο λαὸν Ἀχιλλεύς·

Τῷ γὰρ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ λευκάλενος Ἥρη·

55

Κήδετο γὰρ Δαναῶν, ὅτι ῥὰ θνήσκοντας ὄρατο.

Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ἤγεθθεν, ὀμηγερέες τ' ἐγένοντο,

Τοῖσι δ' ἀνιστάμενος μετέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·

Ἄτρεϊδῃ, νῦν ἄμμε παλιμπλαγχθέντας οἶω

Ἄψ ἀπονοστήσειν, εἴ κεν θάνατόν γε φύγοιμεν·

60

Εἰ δὲ ὁμοῦ πόλεμός τε δαμᾶ καὶ λοιμὸς Ἀχαιοῦς.

Ἄλλ' ἄγε δὴ τινα μάντιν ἐρείοιμεν, ἢ ἱερεῖα,

Decimo autem ad concionem vocavit populum Achilles;

Huic enim in animo posuit Dea candidas-ulnas-habens Juno;

55

Curam enim gerebat Danaorum, quia scilicet morientes videbat.

Hi itaque postquam congregati sunt, in unumque convenerant,

Inter eos surgens locutus est pedibus velox Achilles:

“Atride, nunc nos iterum-errantes puto

“Retrogressuros, si modò mortem effugerimus;

60

“Siquidem simul bellumque domat et pestis Achivos.

“Verùm age quaeso, aliquem vatem consulamus, vel sacerdotem,

Ver. 54.—ἀγορήνδε καλέσσατο λαὸν Ἀχιλλεύς. Τῷ γὰρ ἐπὶ φρεσὶ.] Rectè Scholiastes: Ἀχιλλεύς γὰρ Χείρωνος ἄν μαθητῆς, καὶ τὴν ἱατρικὴν σαφῶς ἐπιστάμενος,—— ἐπεὶ, Τίνος ἔνεκεν Νίστωρ, ἢ Ὀδυσσεύς, ἢ Μενέλαος, αὐδὲν ἔλαττον τῶν Ἑλλήνων φρονεῖζοντες, οὐ ζητοῦσι τὸ αἴτιον τῆς νόσου;

Ver. 55. Τῷ γὰρ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ.]

Hic mentem Æneæ genitrix pulcherrima misit. Æn. XII, 554.

Ver. 56.—Ἵτι ῥὰ θνήσκοντας ὄρατο.] Qui istud ῥὰ omiserit, vel alio quovis expletivo mutaverit; sentiet is demùm, Tempori isti imperfecto, ὄρατο, nescio quid ex voculâ illâ accrevisse diuturnitatis. “Cur hocce” (inquit Quintilianus, l. 9. c. 4. quom voculâ illâ quodam in loco aptè usus esset Cicero,) “potius quàm hos?—Rationem fortassè non reddam; sentiam esse melius.—Ita ut audio, hoc Animum accipit, plenum sine hac “geminazione non esse.” Vide infrâ ad β', 158. Sed et istud ῥὰ, quoniam deductum est scilicet (nòn ex βία, sed) ex ἄρα, vim habet porrò in sententiâ cum eo quod præcessit (συναρτῶν νεκρῶν καιόντο θαρμιαί) connectendâ: “Οτι ῥὰ (δὲ ἄρα) θνήσκοντας ὄρατο, “quoniam “utique morientes videbat.” Vide infrâ ad ε', 858. et ad θ', 558.

Ver. 57.—ἐπεὶ οὖν ἤγεθθεν.] Τοῖς βασιλεῦσι βουλευτήριον ἦν ἐκ τῶν κρατίστων—καὶ οὐχ, ὥσπερ ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις, αὐθάδεις καὶ μονογνώμονες ἦσαν αἱ τῶν ἀρχαίων βασιλείων δυνασταίαι. Dion. Halic. Antig. Rom. lib. 2. p. 86. Vide infrâ ad ver. 238.

Ibid.—Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν—, Τοῖσι δ'—] H. Stephanus, quum hic secutus est Barnesius: “Scribere (inquit) non dubitem τοῖσδ' conjunctim, quum significet τοῖσσι, id est, τοῖσδε,

“non τοῖσσι δὲ.” Sed errat, ut opinor, Vir doctissimus. Est enim alterum illud δὲ, repetitio prioris non inelegans. Quomodo et Latine rectè dicitur; “Cum autem—, tum verò—” Vide infrâ ad γ', 200. et ad θ', 160.

Ver. 58.—πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς.] Epitheta hujusmodi, ex singulari aliquâ corporis animive dote desumpta, sunt quasi Agnomina personarum propria. Quamobrem ineptiunt plane, qui Achillem tam in concilio quàm in campo πόδας ὠκὺν appellatum, vitio vertant Poetæ. Euripides, etiam in Tragediâ, ubi elocutio sermoni propior est, eodem utitur Epitheto:

Ἀπόλις' ἐκ σοῦ παιῖδα τὸν ταχὺν πόδας,

Ἀχιλλεία. Andromach. ver. 1236.

Ver. 59. Ἄτρεϊδῃ, νῦν.] Totum hujus et sequentis orationis artificium eleganter et particulatim detexuit Dionys. Halicarn. in libro qui inscribitur Τέχνη, c. 9. Ἰδωμεν οὖν τοὺς ἑκατέρων λόγους, πῶς ἔχουσι δι' ἑλλήλων, καὶ πῶς τὸ εὐπροσπεῖ ἔχουσι, οἱ μὲν τοῦ Ἀχιλλείως ἐν βαθύτητι ζητήσεως, οἱ δὲ τοῦ μάντιος ἀσφαλείᾳ πρὸ τῆς ἀποκρίσεως. “Ἄτρεϊδῃ, νῦν ἄμμε,” &c. Totus locus lectu est dignissimus.

Ibid.—ἄμμε παλιμπλαγχθέντας.] Si ἄμμε hic, ut plerique arbitrantur, duale sit; tum hoc ait Achilles, “utrumque nostrum cum exercitibus,” &c. Vide infrâ ad ver. 566. Verum ego quidem existimo, quâ analogiâ ex ἡμῖν fit ἄμμε, eadem ex ἡμεῖς et ἡμᾶς fieri ἄμμε in plurali. Ut rectè Scholiastes: “Ἄμμε, ἡμᾶς, Διολικῶς.

Ver. 62.—ἄγε δὴ τινα μάντιν ἐρείοιμεν,—“ὅς κ' εἴποι, ὃ, τι τόσσον ἰχθῶσατο.”

—ad oraclum Ortygia Phacubumque—; Quem fessis finem rebus ferat, unde laborum Tentare auxilium jubeat. Æn. III, 143.

Ἡ καὶ ὄνειροπόλον, (καὶ γὰρ τ' ὄναρ ἐκ Διὸς ἐστίν·)

Ὅς κ' εἴποι, ὅ, τι τόσσον ἐχώσατο Φοῖβος Ἀπόλλων·

Εἴ τ' ἄρ' ὄγ' εὐχάλῃς ἐπιμέμφεται, εἴθ' ἑκατόμβης·

65

Αἴ κέν πως ἀρνῶν κνίσσης αἰγῶν τε τελείων

Βούλεται ἀντιάσας, ἡμῖν ἀπὸ λοιγὸν ἀμῦναι.

Ἦτοι ὄγ' ὡς εἰπὼν, κατ' ἄρ' ἔξετο τοῖσι δ' ἀνέστη

Κάλχας Θεστορίδης οἰωνοπόλων ὄχ' ἄριστος,

Ὅς ἤδη τά τ' ἐόντα, τά τ' ἐσόμενα, πρό τ' ἐόντα,

70

Καὶ νήεσσ' ἠγήσατ' Ἀχαιῶν Ἴλιον εἴσω,

Ἦν διὰ μαντοσύνην, τὴν οἱ πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων·

Ὅς σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο, καὶ μετέειπεν·

“ Vel et somniorum-interpretem, (et enim somnium quoque ab Jove est)

“ Qui dicat, cur tantopere iratus sit Phoebus Apollo;

“ Sive is nos ob vota-non-redita incusat, sive ob hecatomben:

65

“ Si forte agnorum nidorem caprarumque lectarum

“ Vult assecutus, à nobis pestem depellere.

Ille quidem sic locutus resedit: his autem surrexit

Calchas Thestorides, augurum longè optimus,

Qui noverat et praesentia, et futura, et praeterita,

Et navibus dux fuerat Achivorum Ilium usque,

70

Suam propter vaticinandi artem, quam ei dedit Phoebus Apollo:

Qui ipsis cordatus concionatus est, et dixit:

Cæterùm de vi voculae δὴ, vide infrà ad β', 158.

Ver. 63.—καὶ γὰρ τ' ὄναρ.] “ Γὰρ τι, pro “ γὰρ,” (inquit *H. Stephanus*.) “ passim alibi “ invenitur.” Sed non vocat istud, τί. Nam, καὶ γὰρ τ' ὄναρ, id est, quod latine dicitur, nam et somnium quoque.

Ver. 64.—εἴποι, ὅ, τι τόσσον.] Ita omninò legendum; uti rectè scriptum est in editione *Scherpezeelii* cum Scholiis *Moschopuli*. *Al.* ὅτι τόσσον.

Ver. 66. Αἴ κέν πως.] Turpissimè hæc vertit *Barnesius*, “ *AUT* si fortè,” &c. Ac si trimembris esset sententia, ait ἢ—, εἴδ'—, αἴ κέν πως. Atqui hoc ait Achilles: “ Si “ fortè (postquam intellexerimus utrum ob—, “ an ob—iratus sit,) veliit,” &c.

Ver. 67. Βούλεται ἀντιάσας.] Qui *Prosodia* student, observare poterunt; ἀντιάσας, hoc in loco, non ab ἀντιάω esse posse, sed ab ἀντιάζω. Quæ enim in αω purum desinunt, vel in εάω purum impurumve; ea omnia (ni fallor) penultimam istam et in aoristo et in futuro semper producant. Ut ἀράομαι, βοάω, βιάω, γνάω, δράω, [unde non modò δράωω, sed et διδράωκα, διδράωμαι, &c. *Aristoph.* *Avib.* ver. 15. et *Pace*, ver. 1039.] εάω [de qua vide ad δ', ver. 42.] ἠγγνάομαι, θεάομαι, θηράω, ἰάομαι, ἔραάω, ὄραω, περάω, φιλεράω, φεράω, φωράω, χεράω, ψωράω, et similia. Κεράσας, est à

κεράννυμι, similiter ut πετάσας à πετάννυμι Ἠράσασμην, est ab ἔραμαι vel ἐράζομαι. Πιερῶση videtur esse à πιεράσκω, veniō; unde πιερακα, πιάσω, πιάση, πιερῶσω, πιερῶση, πιερῶσας. Nam quæ deducta sunt à περάω, transeo; ut πιεράσω, quod est Ionicum περήσω; et ἐπιεράσω, quod est Ionicum ἐπιερήσαν; hæc etiam in *Tragicis* *Comicisque* *Scriptoribus*, (ubi elocutio sermoni propior est, et nec dialectorum varietas nec Poetica illa literarum geminatio, ἐπιεράσω, πιερῶσας, multum licita est,) penultimam producant.

“ Ἰδαστε, ποταμοῦ σώμα, διεπερῶσαμεν” *Chæremon*. *Tragicus* apud *Athenæum*. lib. 2. p. 43. Et,

Κνήμην τε διεπέρῶσεν Ἀργεῖον δόρυ.

Eurip. *Phæniss.* 1405.

Quæ in αω desinunt nec puro, nec præcedente ε, eorum nonnulla (quanquam pauca) aliam sequuntur analogiam; ut γιλῶω, γιλῶω, ἐγίλλῶω, σπῶω, σπῶω, ἔσπῶω. Vide infrà ad ζ', 454.

Ver. 70. Ὅς ἤδη τά τ' ἐόντα.]

—Novit namque omnia vates,

Quæ sint, quæ fuerint, quæ mox ventura trahantur. *Ving. G.* IV, 392.

Simplicior paullò et venustior hęc *Homeri* elocutio: Nam istud, ventura trahantur minùs facilè est quàm, τὰ ἐσόμενα. Cæterùm de productâ syllabâ, ὄ; item Δι', ver. 74. et

ᾠ Ἀχιλεῦ, κέλεαί με, Διὶ φίλε, μυθήσασθαι
Μῆνιν Ἀπόλλωνος, ἐκατηβέλεται ἀνακτος.

75

Τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω· σὺ δὲ σύνθεο, καί μοι ὄμοσον,

Ἥ μὲν μοι πρόφρων ἔπessin καὶ χερσὶν ἀρήξουσιν.

Ἥ γὰρ οἶομαι ἀνδρα χολωσέμεν, ὃς μέγα πάντων

Ἀργείων κρατεῖ, καὶ οἱ πείθονται Ἀχαιοί.

Κρείσσων γὰρ βασιλεὺς, ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρεσι·

80

Εἴπερ γὰρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψη,

Ἀλλά γε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον, ὄφρα τελέσῃ,

Ἐν στήθεσσιν εἴοσι· σὺ δὲ φράσαι, εἴ με σαώσεις.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·

Θαρσήσας μάλα, εἰπὲ θεοπρόπιον, ὃ, τι εἶσθα·

85

“ O Achilles, jubes me, Jovi care, eloqui

“ Iram Apollinis longe-jaculantis regis.

75

“ Igitur ego dicam : tu autem paciscere, et mihi jura,

“ Omnino te mihi propensum verbis, et manibus opem laturum

“ Profectò enim suspicor virum iratum fore, qui latè omnium

“ Argivorum imperium habet, et ei obediunt Achivi.

“ Potentior enim rex, quando irascitur viro inferiori ;

80

“ Quamvis enim iram vel eodem die decoxerit,

“ Tamen et postea retinet similitatem, donec perfecerit,

“ In pectoribus suis : tu itaque dic, an me sis servaturus.

Hunc autem respondens alloquutus est pedibus velox Achilles :

“ Confusus valdè, dic vaticinium, quodcumque scis ;

85

Ἀπόλλωνος, ver. 75. et θεοπρόπιον, ver. 85. vide supra ad ver. 51.

Ver. 74.—κίελαί με—ἀνακτος.] “ Malim” (inquit Henr. Stephanus) “ post, ἀνακτος, notam Interrogationis.” Judicet Lector.

Ver. 75.—ἐκατηβέλεται ἀνακτος.] Apollo, sive Sol, “ inde (inquit Macrobius) ἐκηβόλος “ et ἐκατηβόλος; dictus, ἕκαστην τὰς ἀκτῖνας βάλλων, è longissimo altissimoque radios in “ terram usque demittens.” Lib. I. c. 17. “ Ut per Sagittas, intelligatur vis emissa radiorum.” Ibid. Vide supra ad ver. 43.

Ver. 82. Ἀλλά γε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον.] Aristoteles hunc versum citans, *Rhetoric.* l. 2. c. 2. ἀγανακτοῦσι γὰρ, inquit, διὰ τὴν ὑπεροχὴν. Similiter Euripides, *Med.* ver. 119.

Δυνατὴν τεράνων λήματα, καὶ πᾶσι
Ὀλίγ' ἀρχόμενοι, πολλὰ κρατοῦντες,
Καλιπᾶσι ὄργᾶσι μεταβάλλουσι.

Hoc est : “ Terribiles sunt regum animi, “ quippe rarò admodum cedere, plerumque “ dominari soliti, difficulter iras deponunt.” Quod ideo hic affero, quia in Latinis quas viderim Versionibus, sententiam hujus loci, voce ἀρχόμενοι malè intellectà, penitus turbatam observàrim : Quanquam Græcum Scholias ten non videtur ex toto fugisse. Et quoniam loci hujusee incidit mentio, lubet hic in

transcurso turpissimam mendam in præcedente ver. 106. notare.

ἄηλον δ' ἐξ ἀρχῆς αἰετούμενον.

“ Videtur legendum, αἰετούμενον;” inquit doctissimus Canterus. Rationem autem emendationis non adjecit. Recentiores Euripidis Editores, neglectà istà emendatione, retinuerunt ἰσαίετούμενον. Scilicet quia rectè et Græcè dicitur, ἰσαίετούμενον ἐξ ἀρχῆς. At verò ideo necesse est αἰετούμενον legatur, non quòd ad constructionem grammaticam, sed quòd ad versum nimia sit ista syllaba ἰς, metrumque juleat. Est enim versus anapæsticus ex quatuor pedibus,

ἄηλον δ' ἐξ ἀρχῆς αἰετούμενον.

Ver. 85.—φράσαι.] Vide infrà ad ver. 140.

Ver. 84. Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος.] Quod Martialis de Homero jocose ad Epigrammatis facitias, id nuperus Scriptor Gallicus Rapien seriò annotavit. “ Les Transitions; qui “ doivent par leur caractere estre fort variées, “ pour desennuyer le Lecteur ; sont toutes sem- “ blables dans la plus grande partie de son “ ouvrage.” La Compar. d' Homere et de Virg. ch. 10. At verò erant hæc omninò simplicissimè et sine ornatu dicenda, ut raptim ac velut in transitu legendi percurrerentur.

Οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα, Διὶ φίλον, ᾗτε σὺ, Κάλχαν,
 Εὐχόμενος Δαναοῖσι θεοπροπίας ἀναφαίνεις,
 Οὔτις, ἐμεῦ ζῶντος καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο,
 Σοὶ κούλης παρὰ νηυσὶ βαρείας χεῖρας ἐποίσει,
 Συμπάντων Δαναῶν· οὐδ' ἦν Ἀγαμέμνονα εἴπης,
 "Ὅς νῦν πολλὸν ἄριστος ἐνὶ στρατῶ εὐχεται εἶναι.

90

Καὶ τότε δὴ θάρσησε, καὶ ἠῦδα μάντις ἀμύμων·
 Οὔτ' ἄρ' ὄγ' εὐχάλῃς ἐπιμέμφεται, οὔθ' ἐκατόμβης·
 Ἀλλ' ἐνεκ' ἀρητήρος, ὃν ἠτίμησ' Ἀγαμέμνων,
 Οὐδ' ἀπέλυσε δύγατρα, καὶ οὐκ ἀπεδέξασθ' ἄποινα.
 Τούνεκ' ἄρ' ἀλγέ' ἔδωκεν Ἐκησόλος, ἧδ' ἔτι δώσει·
 Οὐδ' ὅγε πρὶν λοιμοῖο βαρείας χεῖρας ἀφέξει,
 Πρὶν γ' ἀπὸ πατρὶ φίλῳ δόμεναι ἐλικώπιδα κούρην
 Ἀπριάτην, ἀνάποιον, ἄγειν δ' ἰερὴν ἐκατόμβην
 Ἐς Χρῦσῃν· τότε κέν μιν ἱλασσάμενοι πεπίθοιμεν.

95

100

Ἴητοι ὄγ' ὡς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἔζητο τοῖσι δ' ἀνέστη
 Ἦρωσ' Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
 Ἀχρῦμενος· μένεος δὲ μέγα φρένες ἀμφιμέλαιναι
 Πίμπλαντ', ὅσσε δὲ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι εἴκητη·

" Non enim, per Apollinem Jovi carum, cui tu, Calcha,

" Vota-faciens Danais vaticinia ostendis,

" Non ullus, me vivo et in terrâ vidente,

" Tibi cavas apud naves graves manus inferet,

" Cunctorum Danaorum: ne quidem si Agamemnona dixeris,

" Qui nunc longe potentissimum in exercitu gloriatur se esse.

Et tum quidem cepit animum, et dixit vates praeceles:

" Neque hic [nos] ob vota-non-reddita incusat, neque ob hecatomben;

" Sed causâ sacerdotis, quem contumeliâ-affecit Agamemnon,

" Neque liberavit filiam, et non accepit pretium-liberationis,

" Idcirco dolores dedit Longe-jaculans [Apollo,] et adhuc dabit:

" Neque hic prius à peste graves manus abstinebit,

" Quàm patri dilecto reddat [Agamemnon] nigris-oculis puellam

" Inemptam, sine pretio; et ducat [mittat] sacram hecatomben

" In Chrysam: tunc ipsum [Apollinem] fortè placatum flexerimus.

Ille quidem ita loquutus consedit: his autem surrexit

Heros Atrides late-dominans Agamemnon

Turbatus; irâque valde praecordia circumfusa-caligine

Plena erant, oculique ipsi igni lucenti similes erant:

95

100

Ver. 86. Οὐ μὰ γὰρ.] Non hic περιόνασε τὸ "οὐ," ut ait Scholiastes; sed significanter admodum, et maximâ cum vi, iteratur. Οὐ γὰρ, μὰ τὸν Ἀπόλλωνα, οὐ τις—.

Ibid.—ᾗτε σὺ, Κάλχαν.] Rectè in Vocativo, Κάλχαν. Est enim Nominativus, plenis Notis exaratus, Κάλχανς; quamquam in hoc nomine, et in similibus, respuit istud, lingua graecæ ratio; semperque scribitur, Κάλχας.

Ver. 90.—οὐδ' ἦν Ἀγαμέμνονα.] Quàm ferociter hoc, et personæ Achillis convenienter!

Ver. 91. "Ὅς νῦν—εὐχεται.] Et istud νῦν, et

εὐχεται, aptissimè ad minuendam Agamemnonis auctoritatem.

Ver. 92. τότε δὴ θάρσησε, καὶ ἠῦδα.]

Ille hæc, depositâ tandem formidine, fatur. Æn. II, 76.

Ver. 102.—εὐρυκρείων.] "Latè tyrannum:" Horat. "Latè Regem."

Virg. Æn. I, 25.

Ver. 103.—φρένες ἀμφιμέλαιναι.] Illoc est, quod aiunt Latini; atrâ bile percitus.

Ver. 104.—ὅσσε δὲ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι εἴκητη.]

Κάλχαντα πρῶτιστα κάκ' ὀσσομένος προσέειπε· 105
 Μάντι κακῶν, οὐ πάποτε μοι τὸ κρήγυον εἶπας·
 Αἰεὶ τοι τὰ κάκ' ἐστὶ φίλα φρεσὶ μαντεύεσθαι·
 Ἐσθλὸν δ' οὐδέ τί πω εἶπας ἔπος, οὐδ' ἐτέλεσσας·
 Καὶ νῦν ἐν Δαναοῖσι θεοπροπέων ἀγορεύεις,
 Ὡς δὴ τοῦδ' ἐνεκά σφιν Ἐκκηβόλος ἀλγεα τεύχει, 110
 Οὔνεκ' ἐγὼ κούρης Χρυσηΐδος ἀγλά' ἄποινα
 Οὐκ ἔβελον δεξασθαι· ἐπεὶ πολὺ βούλομαι αὐτὴν
 Οἴκοι ἔχειν καὶ γάρ ῥα Κλυταιμνήστρης προσέβουλα,
 Κουριδίης ἀλόχου· ἐπεὶ οὐ ἔθεν ἐστὶ χερεῖων,
 Οὐδέμας, οὐδὲ φυήν, οὔτ' ἄρ' φρένας, οὔτε τι ἔργα. 115
 Ἀλλὰ καὶ ὡς ἐθέλω δόμεναι πάλιν, εἰ τόγ' ἄμεινον·
 Βούλομ' ἐγὼ λαὸν σόον ἔμμεναι, ἢ ἀπολέσθαι.
 Αὐτὰρ ἐμοὶ γέρας αὐτίχ' ἔτοιμάσασατ', ὄφρα μὴ οἶος
 Ἀργείων ἀγέραστος ἔω· ἐπεὶ οὐδὲ ἔοικε·

Calchanta primūm torvè intuens alloquutus est : 105
 " Vates malorum, nunquam mihi gratum dixisti :
 " Semper animo tuo jucundum est mala vaticinari :
 " Bonum autem nondum aliquod dixisti verbum, neque perfecisti :
 " Et nunc inter Danaos vaticinans concionaris,
 " Quasi idcirco ipsis Longe-jaculans [Apollo] dolores struat, 110
 " Quoniam ego puellae Chryseidis splendidum liberationis pretium
 " Noli accipere, quandoquidem longè malo illam
 " Domi habere ; etenim ipsi Clytemnestrae praefero,
 " Quam Virginem duxi, Uxori ; quoniam non ipsà inferior est,
 " Neque corpore, neque oris habitu, neque mente, neque omnino operibus. 115
 " Sed et sic volo reddere, si hoc est melius.
 " Malo equidem populum salvum esse, quàm perire.
 " Sed mihi praemium statim praeparate ; ut non solus
 " Argivorum praemio caream : quippe id non decet.

Stant lumina flammâ. *Æn.* VI, 500.
 — totoque ardentis ab ore
 Scintillæ absistunt ; oculis micat acri-
 bus ignis. *Æn.* XII, 102.
Ver. 105.—ἀνίστη—, *Κάλχαντα*—προσέει-
 πε.] Constructio hæc Asyndetos, irâ excan-
 descentem significanter indicat.
Ibid.—κάκ' ὀσσομένος προσέειπε.]
 Surgit, et his onerat dictis, atque agge-
 rat iras. *Æn.* XI, 542.
 Cæterum de voce κακασόμενος, itâ Porphy-
 rius : Οὐ, κακῶς ὑποβλεψόμενος—ἀλλὰ—ἴσθιν
 " Ὅσσα, ἢ θεία φήμη—" μετὰ δὲ σφίσιν ὅσσα
 " διδῆσι, Ὀτρύνουσι ἴνασι, Διὸς ἄβυσσος." [I.
 β', 95.]—Ἀπὸ τῆς Ὀσσης πεποιήται τὸ Κακασο-
 μένος, ἢ τοι ὡς κακόμαντιν αὐτὸν διειδίξαν.—
 " Οὐ μὲν γάρ τοι ἐγὼ κακὸν ὀσσομένη τὰς ἰκάναι,"
 [I. ὦ, 172.]—τούτῃστιν, οὐ κακὸν κληδοζομίην.
Question. *Homeric.* 16.

Ver. 106. Μάντι κακῶν.]

Infelix vates.— *Æn.* III, 246.

Ibid.—τὸ κρήγυον.] Ἀντιθέτως, οὐ τῶ ψεύ-
 δεϊ, ἀλλὰ τῶ κακῶ, τὸ κρήγυον.—Ἐστὶ δὲ κρή-

γυον, τῶ κίεαρι ἢ δὴ καὶ προσηνές· ὃ ταῦτον τῶ
 θυμῶδες. *Porphyr.* *Quest.* *Homeric.* 16.

Ver. 106. 107. 108.—οὐ πάποτε μοι τὸ κρή-
 γυον—. Αἰεὶ τοι τὰ κάκ'——. Ἐσθλὸν δ'
 οὐδέ τί πω.] Recte hic observatum, Poetam
 optimè personæ serviisse, dum irâ vehementer
 commotus rem eandem hoc modo ter repetat.
 Cæterum quâ ratione vox εἶπας, in *ver.* 108.
 ultimam producat, vide suprâ ad *ver.* 51.

Ver. 114. Κουριδίης ἀλόχου.] [jugarat
 Cui pater intactam dederat, primisque
 Omnibus.— *Æn.* I, 549.

Ver. 117. Βούλομ' ἐγὼ λαὸν σόον ἔμμεναι, ἢ
 ἀπολέσθαι.] Οὐκ ἔχει ὑψηλὸν τι καὶ σεμνὸν ὁ
 λόγος—. Τινὲς δὲ οὔτω θεραπίουσι τὸ νόημα
 Βούλομαι σόον εἶναι τὸν λαὸν ἢ, εἰ μὴ τοῦτο γίνη-
 ται, ἀπολέσθαι ἀν βουλοίμην αὐτόσ. *Eustathius*
in locum. Similiter et *Scholias*. Mihi tamen
 magis arripit simplicior illa et vulgaris ex-
 positio : Cupido equidem populum omni ratione
 salvum esse, et nequaquam Mei causâ perire.

Ver. 118. ἔτοιμάσασατ'.] Vide infrâ ad *ver.*
 140.

- Λεύσσετε γὰρ τόγε πάντες, ὃ μοι γέρας ἔρχεται ἄλλη. 120
 Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
 Ἀτρεΐδη κύνιστε, φιλοκτεανώτατε πάντων,
 Πῶς γάρ τοι δάσσυσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί;
 Οὐδέ τί πω ἴδμεν ξύνηϊα κείμενα πολλά.
 Ἀλλὰ τὰ μὲν πολίαν ἐξεπράβομεν, τὰ δέδασται, 125
 Λαοὺς δ' οὐκ ἐπέοικε παλίλλογα ταῦτ' ἔπαγείρειν.
 Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν τήνδε Θεῶν πρόσες· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
 Τριπλῆ τετραπλῆ τ' ἀποτίσομεν, αἴ κέ ποθι Ζεὺς
 Δῶσι πόλιν Τροίην εὐτείχεον ἐξαλαπάξαι.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων· 130
 Μῆδ' οὕτως, ἀγαθός περ ἰῶν, θεοεικέλ' Ἀχιλλεῦ,
 Κλέπτε νόω· ἐπεὶ οὐ παρελεύσεαι, οὐδέ με πείσεις.
 Ἥ ἐθέλεις, ὄφρ' αὐτὸς ἔχῃς γέρας, αὐτὰρ ἐμ' αὐτῶς
 Ἔσθαι δευόμενον; κέλευαι δέ με τήνδ' ἀποδοῦναι;
 Ἀλλ' εἰ μὲν δάσσυσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί, 135

- “ Videtis enim hoc omnes, quod mihi praemium abit aliò. 120
 Huic autem respondit postea pedibus-praestans nobilis Achilles:
 “ Atride gloriosissime, avarissime omnium;
 “ Quinam verò tibi dabunt praemium magnanimi Achivi?
 “ Non utique scimus communia ullibi reposita multa:
 “ Sed quae quidem ex urbibus depraedati sumus, ea divisa sunt; 125
 “ Populos autem non decet iterum-collecta haec congregare.
 “ Sed tu quidem nunc hanc Deo praemitte: at Achivi
 “ Tripliciter quadrupliciterque compensabimus; si quando Jupiter
 “ Det urbem Trojam bene-munitam diripere.
 Hunc autem respondens allocutus est rex Agamemnon:
 “ Ne sic quidem, quamvis sis fortis, Deo-similis Achille,
 “ Falle mente: quoniam non antevertes astutiá, neque mihi persuadebis.
 “ Nunquid vis, ut ipse habeas praemium, ac me frustra
 “ Sedere indigentem? jubesque me hanc reddere?
 “ Atqui si dabunt praemium magnanimi Achivi, 135

Ver. 120.—ὃ μοι.] Vide infrá ad ver. 537.
 Ver. 121. Τὸν δ' ἠμείβετ'.] Malè hic et in
 similibus, alieno in loco, edidit Barnesius
 Τόνδε, pro Τὸν δέ. Quod semel atque iterum
 monuisse satis sit.

Ver. 123. Πῶς γάρ τοι.] “ Iniquè praemium
 “ postulas: Quí ENIM fieri potest, ut,” &c.?
 Vide infrá ad é, 22.

Ver. 124. Οὐδέ τί πω.] Scribi potest vel,
 οὐδέ τί πω, vel, οὐδ' ἔτι πω.

Ver. 126.—παλίλλογα ταῦτ' ἔπαγείρειν.]
 Omnia iterum in unum conferre, ut aliá denuò
 portione dispertiantur.

Ver. 128.—αἴ κέ ποθι Ζεὺς Δῶσι.]
 Si verò capere Italiam, sceptrisque potiri
 Contigerit victori, et praedæ ducere sor-
 tem. Æn. IX, 267.

De hoc loco Plutarchus: ‘Ο Ἀχιλλεύς, ἄλ-
 λως μὲν (inquit) ὑφίστο τῷ θεῷ τῆς δόξης, καὶ μί-
 ττοις ἦν λήγων, “ Αἴ κέ ποθι Ζεὺς Δῶσι,” &c.
 Lib. de Sui laude. Vide infrá ad β', 228.

Ver. 131.—θεοεικέλ'.] Τὸ φύσει δίκαιον καὶ
 καλὸν καὶ σῶφρον, — ἰ δὴ καὶ “Ομηρος ἐκάλεσεν
 ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἡγγιγνόμενον, Θεοειδὲς τε καὶ
 Θεοεικίλον. Plato de Republ. lib. 6. Liqueet ta-
 men apud Poetam, θεοεικέλος, ἀμύμων, et si-
 milia, non virtutibus exornatum omnibus, sed
 uná quavis sive Animi sive Corporis dote pra-
 cellentem, perpetuò significare.

Ver. 133. Ἥ ἐθέλεις.] Al. Ἥ ἐθέλεις.

Ver. 135—137. Ἀλλ' εἰ μὲν— εἰ δὲ—]
 “ Si dabunt, benè est; Sin minùs,” &c. Ea sci-
 licet est Græcæ linguæ ratio, ut, in hujusmodi
 sententiis, membrì prioris Apodosis (καλῶς
 B

Ἄρσαντες κατὰ θυμὸν, ὅπως ἀντάξιόν ἔσται
 Εἰ δέ κε μὴ δάωσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἔλωμαι
 Ἥ τεόν, ἢ Αἴαντος, ἰὼν γέρας, ἢ Ὀδυσῆος
 Ἄξω ἐλών· ὁ δέ κεν κεχολώσεται, ὃν κεν ἴκαμαι.
 Ἄλλ' ἦτοι μὲν ταῦτα μεταφρασόμεσθα καὶ αὖτις· 140
 Νῦν δ' ἄγε, νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἄλλα δῖαν,
 Ἐς δ' ἐρέτας ἐπιτηδῆς ἀγείρομεν, ἐς δ' ἐκατόμβην
 Θείομεν, ἂν δ' αὐτὴν Χρυσήϊδα καλλιπάρησον
 Βήσομεν· εἰς δέ τις ἀρχὸς ἀνῆρ βουληφόρος ἔστω,
 Ἥ Αἴας, ἢ Ἰδομενεύς, ἢ δῖος Ὀδυσσεύς· 145
 Ἥ ἐ σὺ, Πηλεΐδη, πάντων ἐκπαγλώτατ' ἀνδρῶν,
 Ὅφρ' ἡμῖν Ἐκάεργον ἰλάσσειαι ἱερὰ ρέεζας.

“ Satisfacientes animo meo, ut aequale sit valore; bene est :

“ Sin autem non dederint, ego certè ipse auferam

“ Vel tuum, vel Ajacis, veniens, praemium, vel Ulyssis

“ Abducam ablatum : ille autem commotus-reddetur, ad quem ivero.

“ Verum enimvero de his post consultabimus etiam alias :

140

“ Nunc verò age, navem nigram deducamus in mare vastum,

“ Intùτος remiges idoneos congregemus, intus et hecatomben

“ Ponamus, ipsamque Chryseida pulchram-genas

“ Consendere-faciamus : Unus autem aliquis praefectus ex proceribus sit,

“ Vel Ajax, vel Idomeneus, vel nobilis Ulysses ;

145

“ Vel tu, Pelide, omnium terribilissime virorum ;

“ Ut nobis Longe-jaculantem [*Apollinem*] places sacris factis.

ἔχει.) semper ferè reticeatur; idque elegantissimè; *Aristoph. Plut. ver.* 468.—καὶ μὲν ἀποφύγω.— Εἰ δὲ μὴ,—Alia exempla plurima, ex iis, qui tum *abstracta* tum *soluta* oratione scripserunt, videas apud *Henr. Stephanum* in *Annotatis ad Xenophontem*, p. 39. et *Kusterum*, in locum citatum *Aristophanis*; et *Eustathium* in hunc locum *Homeri*. Vide et *infra* ad *ver.* 540.

Ver. 137. Εἰ δὲ—ἐγὼ δέ.] Vide *suprà* ad *ver.* 57.

Ver. 139. Ἄξω ἐλών· ὁ δὲ κεν κεχολώσεται, ὃν κεν ἴκαμαι.] *Fuerunt* apud *Veteres*, qui totum hunc versum *Suppositum* existimàrint. Et *possit* quidem, licet non *inelegans*, sine sententiæ *dispendio* abesse. *Dna Dacier* hoc modo *interstinguit*:

Εἰ δὲ κε μὴ δάωσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἔλωμαι·

Ἥ τεόν, ἢ Ἄϊαντος, ἰὼν γέρας, ἢ Ὀδυσῆος,

Ἄξω ἐλών· ὁ δὲ κεν κεχολώσεται, ὃν κεν ἴκαμαι.

Sed et *Vulgati* rectè se habent.

Ver. 140.—μεταφρασόμεσθα καὶ αὖτις.] *Quid* sibi velint *Græcæ Grammaticæ* *Scriptores* plerique, prorsus nescio; qui hanc *commenti* sunt regulam; “ *Penultima Futuri* “ *primi SEMPER longa*, nisi in *Quartâ* “ *conjugatione*,” (quam *Alii* “ *Quintam*” appellat;) in quâ scilicet *ultima* *circumflectitur*, ut *τεμῶν*, *κεινῶν*, et *similia*. Et tamen *innumera* sunt voces, *aliâ* *conjugatione*, sci-

licet in *ἀζω* et *ἴζω* desinentes, quarum è *contrario* (nescio an non *omnium polysyllabarum*, nisi quæ *duplicem* habent *formandî rationem*, ut *πειράζω* et *πειράω*, *πειράσω*; *ἀνιάζω* et *ἀνιάω*, *ἀνιάσω*;) *penultima* illa tam *Futuri primi*, quam *Aoristi*, *SEMPER corripitur*. Ut *φράζω*, *ἀσπάζω*, *γονάζομαι*, *ἐργάζομαι*, *ἀκοντιζῶ*, *ὀπλιζῶ*, &c.

Κεῖθεν δ' αὐτὸς ἐγὼ φράσομαι—

Iliad. ὁ, 254.

Βοσκομένης ἀγέλης βοῶν ἀρπάσῃ—

ξ', 62.

Καὶ μιν γονάζομαι—

ἀ, 427.

— καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαιινῶ.

δ', 496.

Δόρπονθ' ὀπλισόμεσθα—

Odys. μ', 292.

Μεῖζονι θυμῷ τί ποτ' ἐργάσεται;

Eurip. Medea, 108.

Ἄπαντα ταῦτα συντιμῶν ἐγὼ φράσω.

Hecuba, 1180.

Sed exempla in *singulis* *Poetarum* *omnium* *paginis* *occurrunt*. Vide *infra* ad ζ', 454.

Ver. 141.—ἄλλα δῖαν.] *Mare magnum*. *Quicquid* enim *quâvis* de *causâ* *exitium* est, *δῖον* appellatur.

— per *Mare Magnum*. *Æn.* V, 628.

Sic *Odys.* γ', 155. quod est, ἄλλα δῖαν ἰβιδem, *ver.* 158. dicitur *μεγαλήντι πόντον*. *Similiter*, *Odys.* ε, 20. *λακεδαίμονα δῖαν*, explicat *Scholias*, *μεγάλην*.

Ver. 142.—ἐρέτας ἐπιτηδῆς.] *Remigum* quod *sufficiat*.

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ἄκυς Ἀχιλλεύς·
 "ὦ μοι, ἀναιδείην ἐπιειμένε, κερδαλέφρον,
 Πῶς τίς τοι πρόφρων ἔπεισιν πείθηται Ἀχαιῶν, 150
 Ἥ ὁδὸν ἐλλέμεναι, ἢ ἀνδράσιν ἴφι μάχεσθαι;
 Οὐ γὰρ ἐγὼ Τρώων ἕνεκ' ἤλυθον αἰχμητῶν
 Δεῦρο μαχησόμενος· ἐπεὶ οὔτι μοι αἴτιοί εἰσιν.
 Οὐ γὰρ πάποτ' ἐμὰς βοῦς ἤλασαν, οὐδὲ μὲν ἵππους,
 Οὐδέ ποτ' ἐν Φθίῃ ἐριβῶλακι βωτιανείρῃ 155
 Καρπὸν ἐδηλήσαντ'· ἐπειὴ μάλα πολλὰ μεταξὺ
 Οὐρεά τε σκίοντα, θάλασσά τε ἠχήεσσα·
 Ἀλλὰ σοι, ὦ μεγ' ἀναιδὲς, ἅμ' ἐσπόμεθ', ὄφρα σὺ χαίρης,
 Τιμὴν ἀρνύμενοι Μενελάω, σοί τε, κυνῶπα,
 Πρὸς Τρώων· τῶν οὔτι μετατρέπη, οὐδ' ἀλεγίζεις· 160
 Καὶ δὴ μοι γέρας αὐτὸς ἀφαιρήσεσθαι ἀπειλεῖς,
 ὦ ἐπι πολλ' ἐμόγησα, δόσαν δέ μοι υἴες Ἀχαιῶν.
 Οὐ μὲν σοί ποτε ἴσον ἔχω γέρας, ὅππότε Ἀχαιοὶ
 Τρώων ἐκπέρσωσ' εὐναίόμενον πτολίεθρον.

Hunc autem torvè intuitus alloquutus est pedibus velox Achilles :

" Heu ! impudentiâ indute, lucri-studiose, [vel dolose,]

" Quomodo aliquis tibi promptus mandatis obsequatur inter Achivos, 150

" Vel ut expeditionem aliquam faciat, vel adversus viros fortiter pugnet ?

" Non enim ego Trojanorum gratiâ veni bellicosorum

" Huc pugnaturus : quippe qui culpâ in me carent

" Non enim unquam meas boves abegerunt, neque equos ;

" Neque unquam in Phthiâ glebosâ, populosâ, 155

" Fructum laeserunt : quoniam valde multi inter jacent

" Montesque umbrosi, mareque resonans.

" Sed te, ô valde impudens, unâ secuti sumus, ut tu gauderes,

" Poenas expetentes pro Menelao, teque, canino-vir-aspectu,

" A Trojanis : quae beneficia neque revereris, neque curas : 160

" Quin et mihi praemium ipse te ablaturum minaris,

" Super quo multum laboravi, dederuntque mihi filii Achivorum.

" Non equidem tibi unquam aequale habeo praemium, quando Achivi

" Trojanorum exciderint bene-habitatam urbem.

Ver. 151. "Ἥ ὁδὸν ἐλλέμεναι.] Exponunt ple-
 rique, *insidias locare*. Quia nimirum *De-*
mosthenes dixerit, ἐν ὁδοῖς καθέλων. Verum ex
 eo quòd, ἐν ὁδοῖς καθέλων, *insidias* indicet, ex
 vi scilicet verbi καθέλων; non utique efficitur
 ut, ὁδὸν ἐλλέμεναι, itidem indicet *insidias*.
 Rectè igitur *Eustathius* : Δύναται δὲ καὶ ἄλλως
 " ὁδὸς" πλατυκώτερον λέγεσθαι, &c.

Ver. 152. Οὐ γὰρ ἐγὼ.] " Quomodo quis-
 " quam tibi lubens obsequatur ; cùm eos tam
 " malè accipias, qui Tui solius causâ bellum
 " gerant? Non ENIM ego Trojanorum,"
 &c. Vide infra ad i, 22.

Ver. 153.—μαχησόμενος· ἐπί.] Quâ ratione,

μαχησόμενος, hic ultimam producat, vide su-
 præ ad ver. 51.

Ver. 156.—μάλα πολλὰ μεταξὺ Οὐρεά τε.]

Longa procul longis via dividit invia terris.

Æn. III, 585.

Innumeri Montes inter me teque, viæque,
 Fluminaque et Campi, nec Freta pauca,
 jacent. *Ovid. Trist. lib. 4. Eleg. 7.*

Ver. 163. Οὐ μὲν σοί ποτε ἴσον.] " Nunquam

" ego præmium tibi aequale habeo ; neque tum
 " mihi aequale dandum postulo cùm excisa erit
 " Troja." Quare nihil opus ut, Τρώων πτολί-
 εθρον, reddatur, " Trojanorum urbs aliqua ;"
 quomodo verterunt *Barnesius* et *Dna Dacier*.

- Ἄλλὰ τὸ μὲν πλεῖον πολυαΐκος πολέμοιο 165
 Χεῖρες ἔμαι διέπουσ'· ἀτὰρ ἦν ποτε δασμὸς ἴκηται,
 Σοὶ τὸ γέρας πολὺ μείζον, ἐγὼ δ' ὀλίγον τε φίλον τε
 Ἐρχομ' ἔχων ἐπὶ νῆας, ἐπὴν κεκάμω πολεμίζων.
 Νῦν δ' εἴμι Φθίηνδ'· ἐπειὴ πολὺ φέρτερόν ἐστιν,
 Οἴκαδ' ἴμεν σὺν νηυσὶ κορωνίσιν· οὐδέ σ' οἶα, 170
 Ἐνθάδ' ἄτιμος εἶναι, ἄφενος καὶ πλοῦτον ἀφύξειν.
 Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
 Φεῦγε μάλ', εἴ τοι θυμὸς ἐπέσσυται· οὐδέ σ' ἔγωγε
 Λίσσομαι, εἴνεκ' ἐμεῖο μένειν· παρ' ἔμοιγε καὶ ἄλλοι,
 Οἳ κέ με τιμήσουσι· μάλιστα δὲ μητίετα Ζεὺς. 175
 Ἐχθιστος δέ μοι ἐσσι διοτρεφέων βασιλῆων,

- “ Verùm quidem majorem partem impetnosi belli 165
 “ Manus meae ministrant: at si quando divisio venerit,
 “ Tibi praemium multò majus; ego verò modicumque gratumque quid
 “ Venio possidens ad naves, postquam defessus sim pugnando.
 “ Nunc itaque abeo in Phthiam: quoniam multò melius est,
 “ Domum ire cum navibus recurvis: neque te puto, 170
 “ Hic inhonoratus quum sim, divitias et opes collecturum.
 Huic autem respondit postea rex virorum Agamemnon:
 “ Fuge omnino, si tibi animus appetit; neque te ego
 “ Rogo, gratià mei manere: apud me et alii sunt,
 “ Qui me honorabunt; praecipuè verò providus Jupiter. 175
 “ Invisissimus verò mihi es, à-Jove-nutritorum regum,

Ver. 167.—ἐγὼ δ' ὀλίγον τε φίλον τε.] *Parvum quidem; at quod ægerrimè tamen feram, ut mihi vi abripiatur. Parvum appellat, non quòd ipse Briseida parvi faceret, sed quòd Agamemnoni semper obtingeret amplior et uberior præda. Quare insulsus planè est Ter-rassonus, qui hoc appellat “une épithète ri-dicule.”* Dissertat. sur l'Iliade, Part IV. Chap. 5.

Ver. 170.—οὐδέ σ' οἶα, Ἐνθάδ' ἄτιμος—ἀφύξειν.] Sunt qui, ἄτιμος, non ad ipsum *Achillem*, sed ad *Agamemnonem*, hinc referant. Quod si fiat, erit constructio dura admodum, et ἀνακόλουθος. Ac si dicas, “neque te puto —divitias hinc inhonoratus assequaris.” Quod etsi *Linguae Latinæ* ratio haud ferat, reperitur tamen interdum apud *Græcos* constructio non ita multùm absimilis. Suprà, ver. 77. quod *Latinè* dicas, “*Jura te mihi libentem opitulaturum,*” *Græcè* est, et constructione quidem non inusitatà, ὁμοσόν μοι πρόσφρων ἀσπίειν. Similiter, infrà, ver. 397. quod *Latinè* dicas, “*Aicbas solam te avertisse per-niciem,*” *Græcè* est, ἔφησα σὴ λογὸν ἀμύναι. Rariùs est, quod occurrit, β', 350—353. *Kρονίωνα—Ἀστράπτων ἐπιδίξι.* Quem locum vide. Sed satis hinc constat sententia, si constructione simplicissimà, ἄτιμος, jam

ad ipsum *Achillem* referatur: “*Neque te puto, hinc inhonoratus quum sim, divitias et opes collecturum.*” Fuerunt tamen qui et hoc modo verterent: “*Neque Tibi [Tui causà] volo hinc, inhonoratus quum sim, divitias opesque meas profundere.*” Sed simplicior est interpretatio prior: et ἀφύξειν, multò aptiùs significat, *exhaurire arripiendo*, quàm profundendo.

Ver. 175. Φεῦγε μάλ'.] Rectè hinc *Eustathius*. Ἀχιλλῶς εἰπόντος, “ἀπειμι Φθίνδος,” ὁ Ἀγαμέμνων ἀσπίει ἀντιλέγων φησὶ “φεῦγες μάλια,” &c.

Ver. 174.—παρ' ἔμοιγε καὶ ἄλλοι, Οἳ κέ με τιμήσουσι.]

Non erit auxilio nobis *Aetolus*, et *Arpi*?

At *Messapus* erit, felixque *Tolomnius*, et quos Tot populi misère duces; nec parva se-quetur

Gloria delectos *Latio*.— *Æn.* XI, 428.

Ver. 175.—μητίετα Ζεὺς.] *Μητίετα*, non *Vocativus* pro *Nominativo*; quòd est absurdum: (Quorum enim, obsecro, aliud dixisse *Scriptorem* accuratissimum, aliud voluisse?) Sed reverà *Nominativus* est, ex *linguà Æolicà* et *Bæoticà*, vel (ut alii existimant) *Macedonicà*. Unde deinceps *Latinè* factum est, *Poceta*, *Cometa*, *Athleta*, et similia.

- Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε Φίλη, πόλεμοί τε, μάχαι τέ.
 Εἰ μάλα καρτερός ἐσσι, θεός που σοὶ τόγ' ἔδωκεν.
 Οἴκαδ' ἰών, σὺν νηυσὶ τε σῆς, καὶ σοῖς ἐτάροισι,
 Μυρμιδόνεσσιν ἀνασσεῖ σέθεν δ' ἐγὼ οὐκ ἀλεγίζω, 180
 Οὐδ' ὄλομαι κοτέοντος· ἀπειλήσω δέ τοι ᾧδε·
 Ὡς ἔμ' ἀφαιρεῖται Χρυσήϊδα Φοῖβος Ἀπόλλων,
 Τὴν μὲν ἐγὼ σὺν νηὶ τ' ἐμῇ, καὶ ἐμοῖς ἐτάροισι,
 Πέμψω· ἐγὼ δέ κ' ἄγω Βρῖσηϊδα καλλιπάρηον
 Αὐτὸς ἰὼν κλισίηνδε, τὸ σὸν γέρας· ὄφρ' εὔ εἰδῆς, 185
 Ὅσσον, φέρτερός εἰμι σέθεν, στυγέη δὲ καὶ ἄλλος
 Ἴσον ἐμοὶ φάσθαι, καὶ ὁμοιωθῆμεναι ἄντην.
 Ὡς φάτο· Πηλείωνι δ' ἄχος γένετ'· ἐν δὲ οἱ ἦτορ
 Στήθεσσι λασίοισι διάνδιχα μερμήριζεν,
 Ἥ ὄγε φάσγανον ὄξυ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ, 190
 Τοὺς μὲν ἀναστήσειεν, ὁ δ' Ἀτρείδην ἐναρίζοι,
 Ἥ ἐ χόλον παύσειεν, ἐρητύσειέ τε θυμόν.

“Semper enim tibi contentioque grata, bellaque, pugnaeque.

“Si valde fortis es, Deus certè tibi hoc dedit.

“Quin domum reversus cum navibusque tuis, et tuis sociis,

“Myrmidonibus impera : te vero ego non moror, 180

“Neque quicquam te aestimo iratum : minabor autem tibi sic ;

“Quoniam à me aufert Chryseida Phoebus Apollo,

“Hanc quidem ego cum navique meâ, et meis sociis

“Mittam : ego autem abducam Briseida pulchram genas,

“Ipse profectus ad tentorium, tuum praemium : ut bene intelligas, 185

“Quanto potentior sim te : timeat verò et alius

“Æqualem se mihi dicere, et comparari contra.

Sic dixit : Pelidae autem dolor ortus est ; et ipsi cor

In pectore furibundo bifariam deliberavit,

Utrum ipsemet, ense acuto stricto à femore,

Hos quidem dimoveret, ipse autem Atridem interficeret ; 190

An iram sedaret, compesceretque furorem.

Ver. 178. Εἰ μάλα—. Οἴκαδ' ἰών.] Vide supra, ad ver. 105.

Ver. 180. Μυρμιδόνεσσιν ἀνασσεῖ.] Similiter Virgilius :

Illà se jactet in aulâ

Æolus, et clauso ventorum carcere regnet. *Æn.* I, 144.

Ver. 184.—Βρῖσηϊδα,—τὸ σὸν γέρας.] Vide infra ver. 566. et β', ver. 690.

Ver. 185. Αὐτὸς ἰών.] Satis ineptum est et puerile, quod de hoc versu annotat Plutarchus ; omnes orationis partes, utique nomen, pronomen, verbum, &c. in hoc uno versu contineri. *Questiones Platonicae, sub finem.*

Ver. 188. Ὡς φάτο· Πηλείωνι δ' ἄχος γένετ'.]

Talibus Aleto dictis exarsit in iras.

Æn. VII, 445.

Talibus exarsit dictis violentia Turni.

Æn. XI, 576.

Ver. 189. Στήθεσσι λασίοισι διάνδιχα μερμήριζεν.]

Atque animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc,

In partesque rapit varias.—*Æn.* IV, 285.

Nunc huc ingentes, nunc illuc pectore curas Mutabat versans— *Æn.* V, 701.

Ceterum duo MSS. à Barnesio citati, legunt μερμήριζεν. Plutarchus etiam, in *Coriolano*, citat μερμήριζεν. Quæ fortè verior Lectio.

Ver. 191.—ἐναρίζοι.] *Al.* ἐναρίζοι.

- "Εως ὃ ταυθ' ἄρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
 "Ἐλκετο δ' ἐκ κολεοῖο μέγα ξίφος, ἦλθε δ' Ἀθήνη
 Οὐρανόθεν· πρὸ γὰρ ἦκε Θεὰ λευκάλενος Ἥρη, 195
 "Ἀμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέουσά τε, κηδομένη τέ·
 Στῆ δ' ὄπιθεν, ξανθῆς δὲ κόμης ἔλε Πηλείαινα,
 Οἷῳ φαινομένη, τῶν δ' ἄλλων οὔτις ὄρᾶτο.
 Θάμβησεν δ' Ἀχιλεὺς, μετὰ δ' ἐτράπετ', αὐτίκα δ' ἔγνω
 Παλλάδ' Ἀθηναίην, δεινὰ δέ οἱ ὅσσε φάανθεν 200
 Καί μιν φανήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 Τίπτ' αὐτ', Αἰγιοόχοιο Διὸς τέκος, εἰλήλουθας ;
 "Ἦ, ἵνα ὕβριν ἴδῃς Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο ;
 "Ἄλλ' ἐκ τοι ἔρέω, τὸ δὲ καὶ τετελέσθαι οἶῳ,
 Ἥϊς ὑπεροπλήσι τάχ' ἂν ποτε θυμόν ὀλέσση. 205
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

Dum ille haec agitabat mente et animo,

Trahebat utique è vaginâ magnum ensem ; venit autem Pallas

Coelitus ; praemisera enim Dea ulnis-candida Juno

195

Ambos simul, ex animo amansque, curansque.

Stetit autem à tergo, et flavâ comâprehendit Pelidem,

Soli appares, aliorum verò nullus videbat.

Expavit autem Achilles et retrò conversus est, statimque agnovit

Palladem Minervam, terribilesque ei oculi visi sunt ;

200

Et ipsam compellans, verbis alatis allocutus est :

" Cur huc, Aegiochi Jovis progenies, venisti ?

" An ut injuriam videas Agamemnonis Atridae ?

" Sed tibi edico, quod et perfectum iri puto ;

" Suis superbis citò tandem animum perdet.

205

Hunc autem rursus alloquuta est Dea caesis-oculis Minerva :

Ver. 195. "Εως ὃ.] Pronuntiabatur raptim
 legentibus, ac si scriptum fuisset, ὥσωνελ ὥστω.

Ibid.—κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν.]

—mente animumque. *Æn.* VI, 11.

Ver. 194. "Ἐλκετο δ' ἐκ——, ἦλθε δέ.]
 Vide suprâ, ad ver. 57.

Ibid.—ἦλθε δ' Ἀθήνη Οὐρανόθεν.] Ἡ φρόνη-
 σις, Consilium prudentius ; " potior senten-
 tia," *Æn.* IV, 287.—" ἰφράσθης, καὶ τοι
 " Ζεὺς ἔμβαλε θυμῷ," *Odys.* ψ', 260.—
 " ἐνὶ φρεσὶν ἔμβαλε Δαίμων," *Odys.* σ', 10.
 —Ἐπιγνοὺς δ' εἰς ὄαν κακὸν προκυλισθῆναι πα-
 ρὰ μὲν ἐμελλεν, ὡς ἠνίοχον εὐλαβήθη τὸν ἰ-
 φροσάτα Νῆυν' *Heraclid. Pontic.* "Ἐπὶ μὲν τοῦ
 Ἀχιλλεῖως, τὸν λογιμὸν τῷ θυμῷ μαχόμενον,
 καὶ ἐν τῇ αὐτῇ βροτῇ διανοούμενον,—τὴν φρόνησιν
 ἐπικρατούσαν πεπαιγμένην· τοῦτο γὰρ αὐτῷ ἢ ἐπι-
 φάνεια τῆς Ἀθηνᾶς βούλεται. *Dionys. Halicarn.*
 περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, c. 15. Vide infrâ
 ad β', 169. et ad δ', 92. et ad ζ', 29.

Ver. 197.—κόμης ἔλε Πηλείαινα.]

—refulsit

Alma parens, confessa Deam ; dextrâque
 prehensum

Continuit——— *Æn.* II, 590.

Ver. 198. Οἷῳ φαινομένη, τῶν δ' ἄλλων οὔτις
 ὄρᾶτο.]

———Ὀδυσσῆϊ φανείσα,

Οὐ δ' ἄρα Τηλέμαχος ἴδεν ἀντίον, οὐδ' ἐνόησεν.

Odys. σ', 160.

Ver. 199.—μετὰ δ' ἐτράπετ'.] Notandum
 hic maximè proprius vocis Mediae usus ; Re-
 trò se convertit. Vide infrâ ad γ', 141.

Ver. 201.—ἔπεα πτερόεντα.]

———verbis

Quæ tutò tibi magna volant———

Æn. XI, 380.

Ver. 202.—Αἰγιοόχοιο Διὸς.] *Ægidem haben-*
tis Jovis. Sunt qui vertant, à caprâ nutriti.
 Vide *Scherpezealii Notas editas cum Moschopuli*
Scholliis in lib. Iliad. á et β'. Meminit iti-
 dem et *Eustathius.* Vera autem prior interpre-
 tatio : Vide infrâ δ', 167. et é, 756, &c.

Ibid.—εἰλήλουθας.] Vide suprâ ad á, 57.

Ver. 205.—ἴδῃς.] *Al. ἴδῃ.* Quod perinde
 est.

Ver. 206.—γλαυκῶπις Ἀθήνη.] Οὐχ, ὥσπερ
 ἔνιοι, τῶν Ἑλλήνων ὑπέλαβον, ἀπὸ τοῦ τοῦς ἴου

- Ἦλλον ἐγὰ παύσουσα τεὸν μένος, αἴ κε πίθηαι,
 Οὐρανόθεν πρὸ δέ μ' ἦκε Θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
 Ἀμφω ὁμῶς θυμῶ, φιλέουσά τε, κηδομένη τε.
 Ἀλλ' ἄγε, λῆγ' ἔριδος, μηδὲ ξίφος ἔλκεο χειρὶ· 210
 Ἀλλ' ἦτοι ἔπεσιν μὲν ὀνειδίσον, ὡς ἔσεται περ.
 Ὡδε γὰρ ἐξέρω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
 Καί ποτέ τοι τρεῖς τόσσα παρέσσεται ἀγλαὰ δῶρα,
 Ὑβριος εἴνεκα τῆσδε· σὺ δ' ἴσχεο, πείθεο δ' ἡμῖν.
 Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεὺς· 215
 Χρῆ μὲν σφώϊτερόν γε, Θεὰ, ἔπος εἰρύσασθαι,
 Καὶ μάλα περ θυμῶ κεχολωμένον· ὡς γὰρ ἄμεινον.
 Ὅσκε Θεοῖς ἐπιπειθήται, μάλα τ' ἔκλυον αὐτοῦ.
 Ἦ, καὶ ἐπ' ἀργυρῆ κᾶπη σχέθε χεῖρα βαρεῖαν·
 Ἀψ δ' ἐς κούλεὸν ὤσε μέγα ξίφος, οὐδ' ἀπίθησε 220
 Μύθῳ Ἀθηναίης· ἧ δ' οὐλυμπόνδε βεβήκει,
 Δῶματ' ἐς Αἰγιοόχοιο Διὸς, μετὰ δαίμονας ἄλλους.

- “ Veni ego sedatura tuam iram (si modò parueris)
 “ Coelitus; praemisit autem me Dea candidis-ulis Juno,
 “ Ambos simul, ex animo diligensque curansque.
 “ Sed age, quiesce à contentione, neque ensem trahe manu : 210
 “ At verbis quidem convitiator, sicut acciderit ;
 “ Sic enim edico, quod et perfectum erit :
 “ Et aliquando tibi ter tot aderunt splendida dona,
 “ Injuriae causâ hujus : tu autem cohibe te, obtemperaue nobis.
 “ Hanc autem respondens allocutus est pedibus velox Achilles : 215
 “ Oportet quidem vestrum, Dea, verbum observare,
 “ Quantumvis sim animo iratus : sic enim melius.
 “ Quisquis utique Diis obtemperaverit, magis et illi exaudiunt ipsum.
 “ Dixit, et in argenteo manubrio repressit manum gravem ;
 “ Retróque in vaginam condidit magnum ensem, neque fuit inobediens 220
 “ Verbo Minervae ; haec autem ad coelum abiit,
 “ In domos Aegiochi Jovis, ad deos alios.

θαλμοὺς ἔχων γλαυκοῦς· τοῦτο μὲν γὰρ εὐήθης
 ὑπάρχει· ἀλλ' ἀπὸ τοῦ τὸν ἄερα τὴν πρόσφιν
 ἔχων ἄγλαυκον. [Editor Rhodomanus conjicit
 legendum, ἴγλαυκον: Ego γλαυκὸν malim.]
 Diodor. Sicul. Lib. I. p. 12.

Ver. 207.—τιὸν μένος.] *Al.* τὸ σὸν μένος.

Ver. 211.—ὀνειδίσον.] Vide supra ad
 ver. 140.

Ver. 214.—πείθεο δ' ἡμῖν.]

—Tu nequa Parentis
 Jussa time, neu præceptis parere recusa.
Æn. II, 606.

Ver. 216. Χρῆ μὲν.]

Cedamus Phœbo, et moniti meliora se-
 quamur. *Æn.* III, 188.

Ver. 220.—ὡς μέγα ξίφος.] Ἀλλ' αἰ κοινὰ
 τῶν λέξεων παρ' αὐτῶ σώζονται τὸ σέμον. *Dion.*
Halicarn.

Ibid.—οὐδ' ἀπίθησε Μύθῳ Ἀθηναίης.] Ὅρθῶς
 σάλλιν καὶ καλῶς· ὅτι, τὸν θυμὸν ἐκκόψαι παν-
 τάπασι μὴ δυνατοῖς, ὅμως, πρὶν ἀνήκιστόν τι δεῖ-
 σαι, μετέσσης καὶ κατέσχειν, εὐπειθῆ τῷ Λογισμῶ
 γινόμενον. *Plutarch. de audiend. Poetis.* Vide
 supra ad ver. 194.

Ver. 221.—ἧ δ' οὐλυμπόνδε βεβήκει.] Sic
 π', 751. “ Ὡς εἰπῶν—βεβήκει.” Si βίβηκεν
 dixisset, jam non constitisset Temporum ra-
 tio. Simile enim fuisset, ac si quis Anglicè
 dicat, IS GONE AWAY, pro eo quod est, WAS
 GONE AWAY. Vide supra ad ver. 37.

Πηλείδης δ' ἔξαυτις ἀταρτηροῖς ἐπέεσσιν
 Ἄτρεϊδην προσέειπε, καὶ οὔπω λῆγε χόλοιο·
 Οἶνοσαρές, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο· 225
 Οὔτε ποτ' ἐς πόλεμον ἄμα λαῶν θάρσηθῆναι,
 Οὔτε λόχονδ' ἶναι σὺν ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν,
 Τέτληκας θυμῶν· τὸ δέ τοι κῆρ εἶδεται εἶναι.
 Ἦ πολὺ λώϊόν ἐστι, κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν
 Δῶρ' ἀποαιρεῖσθαι, ὅστις σέθεν ἀντίου εἶποι· 230
 Δημοβόρος βασιλεὺς, ἐπεὶ οὔτιδανοῖσιν ἀνάσσεις·
 Ἦ γὰρ ἂν, Ἄτρεϊδῆ, νῦν ὕστατα λαβῆσαιο.
 Ἄλλ' ἐκ τοι ἐρέω, καὶ ἐπὶ μέγαν ὄρκον ὀμοῦμαι,
 Ναὶ μὰ τὸδε σκῆπτρον, τὸ μὲν οὔποτε φύλλα καὶ ὄζους

Pelides autem iterum asperis verbis

Atridem alloquutus est, et nondum cessabat ab irâ :

“ Vinolente, canis oculos habens, cor verò cervi ;

225

“ Neque unquam in bellum unâ cum populo armari,

“ Neque ad insidias ire cum primoribus Achivorum,

“ Ausus es animo : hoc utique tibi mors videtur esse.

“ Certè multò melius est, per exercitum latum Achivorum,

“ Dona auferre illius, quicumque tibi contradixerit :

230

“ Populi vorator Rex, quoniam hominibus nullius pretii imperas :

“ Certè enim, Atrida, nunc postremò contumeliam fecisses.

“ Verùm tibi edico, atque insuper magnum juramentum juro,

“ Nae per hoc sceptrum, quod quidem nunquam folia et ramos

Ver. 225. Οἶνοσαρές, κυνὸς ὄμματ' ἔχων.] Τί
 δὲ τὰ τοιαῦτα; ἄρα καλῶς;—εὐ καλῶς. Plato de
 Republ. lib. 5. Sed vide suprâ, ad ver. 2.

Ver. 226. Οὔτε ποτ' ἐς πόλεμον ἄμα.]

—An tibi Mavors

Ventosâ in lingua pedibusque fugacibus istis
 Semper erit?—Æn. XI, 590.

Cætèrum quâ ratione, πόλεμον, hic ultimam
 producat; item ἐπὶ, infrâ, ver. 233. vide
 suprâ, ad ver. 51.

Ver. 228. Τέτληκας θυμῶν.] Audes animo.
 Respondet enim sequentibus, εἶδεται, et ἐστὶ.
 Vide suprâ, ad ver. 37.

Ibid.—τὸ δέ τοι κῆρ.] Scholiastes videtur le-
 gisse (nec quidem hoc in loco malè) τὸ δὲ τοι κῆρ.
 Nam, Δεικτικώτερον (inquit) καὶ ἀναφορικώτερον.

Ver. 229. 231. 232. Ἦ πολὺ—Δημοβόρος
 βασιλεὺς.— Ἦ γὰρ ἂν.—] Iratum et fero-
 cientem mirè decet præfacta hæc et inter-
 rupta eratio. Vide suprâ, ver. 178.

Ver. 233.—Ἐ ἐπὶ μέγαν ὄρκον ὀμοῦμαι.]
 Καὶ ἐπὶ, mihi vendendum videtur, non, atque
 adco, (quod habent Vulgati); sed, atque in-
 super.

Ver. 234. Ναὶ μὰ τὸδε σκῆπτρον.]

Ut sceptrum hoc (dextrâ sceptrum nam
 fortè gerebat)

Nunquam fronde levi fundet virgulta nec
 umbras,

Cùm semel in sylvis imo de stirpe recisum
 Matre caret, posuitque comas et brachia
 ferro :

Olim arbos, nunc artificis manus ære de-
 coro

Incluit, patribusque dedit gestare Latinis.
 Æn. XII, 206.

Rectè mihi videtur adversus Recentiores
 quosdam hic annotâsse Poppius, locum hunc
 Antiquis nullo modo tædium attulisse, cùm
 eum adèd amplè transcripserit Virgilius. Rec-
 tè porrò adjicit, adversus Scaligerum; vim
 hoc in loco et ingenium Homeri, ipsum vix
 assecutum Virgilius.

Ibid.—τὸ μὲν οὔποτε φύλλα καὶ ὄζους.] Videtur
 mihi hoc, non (ut Eustathio et Recentioribus
 visum est) eò pertinere, ut Achillis Agamem-
 nonisque Dissensio ac Discensus, quem utique
 Achilles hic perpetuum futurum minitetur,
 cum ligni de stirpe recisi et nunquam repullu-
 laturi Disjunctionem ab arbore conferatur : Est
 enim hoc paullo languidius : Sed consimile
 esse, ac si dixisset; Quemadmodum hoc lignum
 nunquam repullulabit, ita et Ego penitus dispic-
 eam, nisi, &c. Vel : quàm certò hoc lignum

- Φύσει, ἐπειδὴ πρῶτα τομὴν ἐν ὄρεσσι λείλοιπεν, 235
 Οὐδ' ἀναθλήσει· περὶ γὰρ ῥά ἐ χαλκὸς ἔλεψε
 Φύλλα τε καὶ φλοῖον· νῦν αὐτέ μιν υἴες Ἀχαιῶν
 Ἐν παλάμῃ φορέουσι δικασπόλοι, οἵτε Δέμιστας
 Πρὸς Διὸς εἰρύαται· ὁ δέ τοι μέγας ἔσσεται ὄρκος·
 Ἦ ποτ' Ἀχιλλῆος ποθὴ ἴξεται υἴας Ἀχαιῶν 240
 Ζύμπαντας· τοῖς δ' οὔτι δυνήσεται, ἀχνύμενός περ,
 Χραιομεῖν, εὗτ' ἂν πολλοὶ ὑφ' Ἐκτορος ἀνδροφόνοιο
 Θνήσκοντες πίπτασι· σὺ δ' ἔνδοθι θυμὸν ἀμύξεις
 Χώμενος, ὅτ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισας.
 Ὡς φάτο Πηλεΐδης· ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαίῃ 245
 Χρυσέοις ἥλοισι πεπαρμένον· ἔζετο δ' αὐτός.
 Ἀτρεΐδης δ' ἐτέρωθεν ἐμήνιε· τοῖσι δὲ Νέστωρ
 Ἦδυεπὴς ἀνόρουσε, λιγύς Πυλίων ἀγορητῆς,

- “ Productet, postquam semel truncum in montibus reliquit, 235
 “ Neque repullulabit: circum enim ei ferrum delibravit
 “ Foliaque et corticem: nunc autem ipsum filii Achivorum
 “ In manibus portant iudices, qui utique leges
 “ A Jove tuentur: hoc autem tibi erit magnum iuramentum:
 “ Certè aliquando Achillis desiderium invadet filios Achivorum 240
 “ Universos: his autem non poteris, dolens licet,
 “ Prodesse; quando multi ab Hectore homicidâ
 “ Morientes cadent: tu autem intus animum lacerabis
 “ Iratus, quòd fortissimum Achivorum non honorârís.
 Sic dixit Pelides: sceptrumque projecit in terram 245
 Aureis clavis distinctum: consedit autem ipse.
 Atrides verò ex alterâ parte irascebatur: His igitur Nestor
 Suaviloquus surrexit, argutus Pyliorum orator,

nunquam repullulabit, tam certò ingens Mei desiderium Achivos Hectori posthac succumbentes afficiet, neque Tu eis opitulari valebis. Vel: Citius erit, ut repullet hoc lignum, quàm ut Achivi in posterum non indigeant Mei.

Ver. 235.—τομὴν ἐν ὄρεσσι λείλοιπεν.] Fuerunt qui legerint, κόμην ἐν ὄρεσσι λείλοιπεν. Nimirum ex loco Virgillii jam citato, “—po—“ suitque comas et brachia ferro:”) ut rectè conjecit Fulvius Ursinus.

Ver. 238.—δικασπόλοι, οἵτε Δέμιστας.] Κατ' ἀρχὰς μὲν γὰρ ἅπανα πόλεις Ἑλλάδος ἰσασιλεύετο πλὴν οὐχ, ὥσπερ τὰ βάρβαρα ἔθνη, δεσποτικῶς· ἀλλὰ κατὰ νόμους τε καὶ ἰθιμοὺς πατρίους. Καὶ κρείστος ἦν βασιλεὺς, ὁ δικαιοτάτος τε καὶ νομιμώτατος.—δηλοῖ δὲ καὶ Ὅμηρος, δικασπέλους τε καλῶν τοῦ βασιλεῖς, καὶ Δέμιστοπόλους. Dion. Halicarn. Antiq. Roman. lib. 5. Vide supra ad ver. 57.

Ver. 242.—Ἐκτορος.] Mirè admodum Plato in Cratylò: Καὶ τῷ Ἐκτορι αὐτὸς ἔθετο τὸ ὄνομα Ὅμηρος, παραπλησίον τῷ Ἀστυνάκτι.—

Ὁ γὰρ Ἀναξ καὶ ὁ Ἐκτωρ σχεδὸν τι τῶν αὐτῶν σημαίνει.—Οὐ γὰρ ἂν τις Ἀναξ ἦ, καὶ Ἐκτωρ δήπου ἰσθὶ τούτου, δηλὸν γὰρ ὅτι κρατὶ τε αὐτοῦ, καὶ κέκτηται, καὶ ἔχει αὐτό. Vide infra ad ζ', 402. et ad χ', 508.

Ibid.—ἀνδροφόνοιο.] Homicidam Hectorem dixit Horatius, Epod. 17. 12. At vim Græcæ vocis vix assecutus videtur sermo Romanus. Vide Murci Var. Lect. lib. 5. c. 19. Porro, rectè ad hunc locum Scholiastes: τὸν Ἐκτορα ἀνδροφόνου προσηγόρευσε, καὶ οὐ χαλκοκορυστήν ἢ ἰσπόμενον,—πρὸς κατάπληξιν τῶν ἀκούοντων. Εἰώθε δὲ τηρεῖν τὰ ἐπιθέτα ἐυστόχως.

Ver. 244. Χώμενος, ὅτ'.] Quâ ratione χλωμένος, hic ultimam producat, vide supra ad ver. 51.

Ver. 247.—ἐμήνιε.] Pronuntiabatur (credo) ἐμήνι. Nam μηνίω, secundam producit.

Ver. 248.—ἀνόρουσε.] Ut in re magnâ et “periculosâ, non placidè assurgentem facit, sed “prorumpentem Senem quoque.” Ut observavit Camerarius.

Τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέειν αὐδή.
 Τῷ δ' ἦδη δύο μὲν γενεαὶ μερόπων ἀνθρώπων 250
 Ἐφθίαθ', οἳ οἳ πρόσθεν ἅμα τράφεν ἠδ' ἐγένοντο
 Ἐν Πύλῳ ἠγαθέη, μετὰ δὲ τριτάτοισιν ἄνασσειν
 Ὅς σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο, καὶ μετέειπεν
 ὦ Ω πόποι, ἧ μέγα πένθος Ἀχαιῖδα γαῖαν ἰκάνει,
 ὦ Ἥ κεν γηθήσαι Πριάμος, Πριάμοιό τε παῖδες, 255
 Ἄλλοι τε Τρῶες μέγα κεν κεχαροῖατο θυμῷ,
 Εἰ σφῶϊν τάδε πάντα πυθόιατο μαρναμένοισιν,
 Οἳ περὶ μὲν βουλῇ Δαναῶν, περὶ δ' ἔστέ μάχεσθαι.
 Ἄλλὰ πίθεσθ'· ἄμφω δὲ νεωτέρω ἔστων ἔμεϊο.
 Ἦδη γάρ ποτ' ἐγὼ καὶ ἀρείοισιν, ἥεπερ ὑμῖν, 260
 Ἀνδράσιν ἀμίλησα, καὶ οὐ ποτέ μ' οἶγ' ἀθέριζον.
 Οὐ γάρ πω τοίους ἴδον ἀέρας, οὐδὲ ἴδαμαι,

Cujus etiam à linguâ melle dulcior fluebat sermo.

Et jam duae quidem aetates articulata-voce-loquentium hominum 250

Defecerant, qui cum ipso antea simul nutriti sunt et vixerunt

In Pylo eximiâ, inter tertios autem jam regnabat :

Qui illis prudens concionatus est, et dixit :

“ O Dii, certè magnus luctus Achivam terram invadit,

“ Certè lactabitur Priamus, Priamique filii, 255

“ Caeterique Trojani valdè gaudebunt animo,

“ Si de vobis haec omnia audiverint decertantibus,

“ Qui quidem consilio Danais antecellitis, et pugnando.

“ Sed persuadeamini : ambo nempe juniores estis me.

“ Jam enim aliquando ego et cum fortioribus, quàm vobis, 260

“ Viris consuetudinem-habui, et nunquam me ipsi parvi-penderunt.

“ Non enim unquam tales vidi viros, neque videbar,

Ver. 249. Τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης.] “ Videtisne
 “ ut apud Homerum sæpissimè Nestor de vir-
 “ tutibus suis prædicet? tertiam enim jam
 “ aetatem hominum vivebat: nec erat ei ve-
 “ rendum, nè vera de se prædicans, nimis vi-
 “ deretur aut insolens aut loquax. Etenim,
 “ ut ait Homerus, ex ejus linguâ melle dulcior
 “ fluebat oratio.” Cic. de Senectute. Vide
 infra ad ver. 260. et ad β', 572.

Ver. 252.—μετὰ δὲ τριτάτοισιν ἄνασσειν.]
 Nonagenarius circiter existens.

Ver. 255. Ἦ κεν γηθήσαι Πριάμος.] Sic
 Virgilius :

Hoc Ithacus velit, et magno mercentur

Atridae. Æn. II, 104.

Ver. 259. Ἄλλὰ πίθεσθ'· ἄμφω δὲ νεωτέρω
 ἔστων ἔμεϊο.]

Tu major; tibi me est æquum parere,
 Menalca. Virg. Ecl. V, 4.

Sententia eadem: sed apud Homerum con-
 venientior persona.

Ver. 260. Ἦδη γάρ ποτ' ἐγὼ—Ἀνδράσιν

ἀμίλησα—, Οὐ γάρ πω, &c.] Mirè Senem de-
 cet jactantia hæc et longitudo orationis. At
 Scaliger: “ Nestor, inquit, in primo Iliados,
 “ loquax; in septimo, non minus; in quarto,
 “ odiosus; in undecimo obtundit; in penul-
 “ timo, etiam nugatur.” Poetic. lib. 5. A-
 liter sensit Cicero, loco suprâ citato, ad ver.
 249. et infra, ad β', 572. Aliter etiam Plu-
 tarchus: Οὐ μόνον ἀλύτως καὶ ἀνεπιφθόνως, ἀλ-
 λὰ καὶ χρησίμως, καὶ ὠφελίμως—. “ Ὅσα πρῶ-
 τον εἰ προτροπῆς ἔνεκα καὶ ζήλου καὶ φιλοτιμίας
 τῶν ἀκούοντων, αὐτὸν ἂν τις ἐπανίστηεν· ὥσπερ
 ὁ Νέστωρ τὰς ἑαυτοῦ διηγουμένους ἀριστείας καὶ
 μάχας—. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ καταπληξίως—
 ἔνεκα, καὶ τοῦ ταπεινώσαι—τὸν ἀυθάρη—. καθά-
 περ αὐτὸν πάλιν ὁ Νέστωρ, “ Ἦδη γάρ ποτ' ἐγὼ
 “ καὶ ἀρείοισιν,” &c. Lib. de Sui Laude.

Ibid.—ἥεπερ ὑμῖν.] Eustathius, ἡμῖν, præ-
 fert, ut καλλίον, —καὶ ἀνεπαχθέστιστον, διὰ τὸ
 κοινότερον ἔστι γάρ πως τὸ “ ἡμῖν,” ὅμοιον τῷ,
 “ οἳ νῦν βροτοὶ ἴσμεν.” Sed Nestoris personam
 magis decet istud, ὑμῖν.

Οἶον Πειριθόον τε, Δρύαντά τε ποιμένα λαῶν,
 Καινέα τ', Ἐξάδιόν τε, καὶ ἀντίθεον Πολύφημον,
 Θησιά τ' Αἰγείδην, ἐπιείκελον ἀθανάτοισι. 265
 Κάρτιστοι δὴ κείνοι ἐπιχθονίων τράφεν ἀνδρῶν·
 Κάρτιστοι μὲν ἔσαν, καὶ καρτίστοις ἐμάχοντο
 Φηρσὶν ὄρεσκόμοισι, καὶ ἐκπάγλως ἀπόλεσαν.
 Καὶ μὲν τοῖσιν ἐγὰρ μεθομίλεον ἐκ Πύλου ἔλθων,
 Τηλόθεν ἐξ Ἀπίης γαίης· καλέσαντο γὰρ αὐτοί· 270
 Καὶ μαχόμεν κατ' ἐμ' αὐτὸν ἐγὼ· κείνοισι δ' ἂν οὔτις
 Τῶν, οἳ νῦν βροτοὶ εἰσιν ἐπιχθόνιοι, μαχέοιτο·

“ Qualem Pirithoumque, Dryantemque, ducem populorum,
 “ Caeneumque, Exadiumque, et divinum Polyphemum
 “ Theseumque Aegidem, similem immortalibus. 265
 “ Fortissimi certè illi terrestrium nutriti sunt virosum :
 “ Fortissimi quidem erant, et cum fortissimis pugnabant
 “ Centauris monticolis, et terribiliter interfecerunt.
 “ Et quidem cum illis habebam-consuetudinem è Pylo profectus,
 “ Procul ex Apîâ terrâ : Evocârunt enim ipsi : 270
 “ Et pugnabam pro meis quidem viribus ego : cum illis autem nullus
 “ Eorum, qui nunc homines sunt terrestres, pugnaret :

Ver. 264. Πολύφημον.] Non utique Cyclo-
 rem illum, sed Lapitharum ducem quandam.

Ver. 265. Θησιά τ'.] Qui rei prosodiacæ student, meritò hîc quærere potuerunt, sit ne hic pes [Θησιά] dactylus, an potius contractè spondæus, ac si scriptum fuisset Θησα. Nam istud α, in Accusativis Atticis (quod haud adverterunt Grammatici) semper producitur.

Τὸν Πηλῆως τιν' οἶσθ' Ἀχιλλεῖᾶ γόνον.
 Eurip. Helen. 97.

Εὐδαιμονεῖν με Θησιά τε παῖδ' ἐμόν.
 Id. Supplic. 5.

Κήρυξ πρὸς ἄστν διῆρο Θησιά καλῶν.
 Ibid. 37.

Τὸν μὲν Διὸς πληγέντα Καπαναῖα περι.
 Ibid. 954.

Μειοικίᾳ σοῦ πατρὸς αὐτεπάνονον.
 Id. Phœniss. 776.

Ἐτεοκλῆᾶ τ' αὖ νῦν πόλεως ὑπερμαχίης.
 Ibid. 1258.

Σίτοις καπήλει', Ὀρφέᾳ τ' ἀνακτ' ἔχων.
 Id. Hippol. 953.

Ποῖ γῆς ἀνακτα τῆς δὲ Θησιά μολῶν.
 Ibid. 1153.

Καὶ μὴν δίδορα τόνδε Πηλιᾶ πέλας.
 Id. Androm. 545.

Ἀχιλλεῖᾶ τεικοῦσα πρώτων Ἑλλάδος.
 Ibid. 1257.

Λειλεμμένον δὴ βασιλεῖᾳ, καὶ τούδε χερί.
 Ibid. 1247.

Sequitur nimirum Accusativus iste analogiam Genitivi, in lingua tum Atticâ, tum Ionicâ. Πηλῆος, Πηληῖα; Πηλῆως, Πηληῖα. Ἀχιλλῆος, Ἀχιλλῆᾶ; Ἀχιλλῆως, Ἀχιλλῆᾶ. Βασιλῆος, Βασιλῆᾶ; Βασιλῆως, Βασιλῆᾶ. Similis quædam analogia et in aliis reperitur: Τεθνηκότος, Τεθνηῶτος; Κρονίων, Κρονιόνος; Κρονῖανος; Μετήρος, Μετέρως; Λᾶος, Λαῶς; Ἰλᾶος, Ἰλῆως; Μενεῖᾶος, Μενεῖᾶος.

Permulta ejusmodi, Poetas cum judicio legitibus, à Grammaticis vix observata occurrunt. Sic διακόνος, διακονεῖν, secundam semper producit. Quamobrem absurdissimè vir Doctus Phil. Labbe, Dialect. ling. græc. cap. 7. 16. “ διακόνον (inquit) pro διακόνον;” (Istud enim διακόνον si omninò græcum esset, jam διακονεῖν posset atque etiam necessariò deberet secundam corripere.) Sic ἀνάλισκω, φλυᾶρειν, τάριχος, ἀρεῖδης, λίταρειν, λίταρης, (quod ab aliâ esse videtur origine, ac λίταρος;) semper producuntur. Eurip. Med. 325. Cyclop. 31. Ion. 396. et Supplic. 776. Æschyl. Prometh. 941. Menander apud Athenæum, p. 245. Sophocles apud Athenæum, p. 119. Idem, Trachin. 450. Aristoph. Acharn. Act. 2. Scen. 4. Et passim. Vide quoque infra ad ver. 338.

Ibid. — ἀθανάτοισι.] Vide infra ad ver. 398.

Ver. 271. Καὶ μαχόμεν κατ' ἐμ' αὐτὸν ἐγὼ.] — κατὰ σφίτας γὰρ μαχίσονται, β', 366.

Tum validis flexis incurvant viribus arcus

- Καὶ μὲν μευ βουλείων ζύνιον, πείθοντό τε μύθω.
 Ἄλλὰ πίθεσθε καὶ ὕμμες, ἐπεὶ πείθεσθαι ἄμεινον.
 Μῆτε σὺ τόνδ', ἀγαθός περ ἔων, ἀποαίρεο κούρη, 275
 Ἄλλ' ἔα, ὡς οἱ πρῶτα δόσαν γέρας υἱέες Ἀχαιῶν.
 Μῆτε σὺ, Πηλεΐδῃ, Δέλ' ἐριζόμεναι βασιλῆϊ
 Ἀντιβίην· ἐπεὶ οὐποθ' ὁμοίης ἔμμορε τιμῆς
 Σκηπτοῦχος βασιλεὺς, ᾧτε Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν.
 Εἰ δὲ σὺ καρτερός ἐσσι, Θεὰ δέ σε γείνατο μήτηρ, 280
 Ἄλλ' ὄγε φέρτερός ἐστιν, ἐπεὶ πλεόνεσσιν ἀνάσσει.
 Ἀτρεΐδῃ, σὺ δὲ παῦε τεὸν μένος· αὐτὰρ ἔγωγε
 Λίσσομ' Ἀχιλλῆϊ μεθέμεν χόλον, ὅς μέγα πᾶσιν
 Ἔρκος Ἀχαιοῖσιν πέλεται πολέμοιο κακοῖο.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων 285
 Ναὶ δὴ ταυτὰ γε πάντα, γέρον, κατὰ μοῖραν ἔειπες·
 Ἄλλ' ὄδ' ἀνὴρ ἐθέλει περὶ πάντων ἔμμεναι ἄλλων,
 Πάντων μὲν κρατέειν ἐθέλει, πάντεσσι δ' ἀνάσσειν,
 Πᾶσι δὲ σημαίνει· ἄτιν' οὐ πείσεσθαι οἴω.
 Εἰ δέ μιν αἰχμητὴν ἔβησαν Θεοὶ αἰὲν ἑόντες, 290

“ Et tamen mea consilia audiebant, obtemperabantque verbo.

“ Verùm obedite et vos, quandoquidem obedire melius.

“ Neque tu ab isto, quantumvis praestans, auferas puellam, 275

“ Verùm sine, ut ei primùm dederunt praemium filii Achivorum :

“ Neque tu, Pelide, velis contendere regi

“ Contra : quia nunquam ullus similem, atque hic, sortitus est honorem

“ Sceptryger rex, cui utique Jupiter gloriam dedit.

“ Si autem tu fortior es, Deaque te generavit mater, 280

“ At hic potentior est, quia pluribus imperat.

“ Atride, tu autem compesce tuam iram : verùm ego

“ Precabor Achillem deponere iram, qui magnum omnibus

“ Propugnaculum Achivis est belli mali.

Hunc autem vicissim-alloctus est rex Agamemnon : 285

“ Sanè, haec omnia, senex, convenienter dixisti :

“ Verùm hic vir vult supra omnes esse alios ;

“ In omnes dominari vult, omnibusque imperare,

“ Et omnibus praeesse : quae minimè persuasurum puto.

“ Quòd si ipsum bellicosum fecerunt Dii semper existentes, 290

Pro se quisque viri.— *Æn.* V, 500.

Ver. 275. Καὶ μὲν μευ βουλείων ζύνιον, πείθοντό τε μύθω.

Ἄλλὰ πίθεσθε καὶ ὕμμες.] *Auscultate vos mihi seni juvenes, cui etiam Juveni auscultarunt Senes.*

Ver. 277. Μῆτε σὺ, Πηλεΐδῃ, Δέλ'.] *Φασὶ γὰρ, inquit Eustathius, μὴ εἶναι παρὰ τῷ Ποιητῇ, τὸ "Θέλειν" δυσυλλάβως, ἀλλὰ "Ἐθέλειν" μιτὰ τοῦ ἰ. Sed hoc leve est.*

Ver. 285.—Ἀχιλλῆϊ μεθέμεν.] *Quâ ratione Ἀχιλλῆϊ, hic ultimam producat, vide suprâ ad ver. 51.*

Ibid.—ὄς μέγα πᾶσιν Ἔρκος Ἀχαιοῖσιν.]
 —pugnae nodumque moramque.

Æn. X, 428.

Simplicior et facilius Homeri elocutio, nec tamen minorem habet vim.

Ver. 286.—ἔειπες.] *Al. ἔειπας. Quod idem est.*

Τοὔνεκά οἱ προθέουσιν ὀνειδέα μυθήσασθαι;

Τὸν δ' ἄρ' ὑποβλήθην ἠμείβετο δῖος Ἀχιλλεύς·

Ἦ γάρ κεν δειλός τε καὶ οὐτιδανὸς καλεοίμην,
Εἰ δὴ σοι πᾶν ἔργον ὑπείξομαι, ὅ, τι κεν εἴποις·

Ἄλλοισιν δὴ ταῦτ' ἐπιτέλλεο, μὴ γὰρ ἔμοιγε 295

Σήμαιν'· οὐ γὰρ ἔγωγ' ἔτι σοὶ πείσεσθαι οἶω.

Ἄλλο δέ τοι ἔρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσι·

Χερσὶ μὲν οὔτι ἔγωγε μαχήσομαι, εἴνεκα κούρης,
Οὔτε σοὶ, οὔτε τῷ ἄλλω, ἐπεὶ μ' ἀφέλεσθέ γε δόντες.

Τῶν δ' ἄλλων, ἃ μοι ἐστὶ δοῆ παραὶ νηϊ μελαινῇ, 300

Τῶν οὐκ ἄν τι φέροις ἀνελὼν, ἀέκοντος ἐμεῖο.

Εἰ δ' ἄγε μὲν, πείρησαι, ἵνα γνώωσι καὶ οἶδε·

Διΐφά τοι αἶμα κελαινὸν ἐρωήσει περὶ δουρί.

Ὡς τῷ γ' ἀντιβίοισι μαχεσσαμένα ἐπέεσσιν

Ἀνστήτην· λῦσαν δ' ἀγορῆν παραὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν· 305

Πηλείδης μὲν ἐπὶ κλισίας καὶ νῆας εἴσας

“ An propterea ipsi permittunt contumelias loqui ?

Huic autem interpellato-sermone respondit nobilis Achilles :

“ Certè timidusque et nullius pretii vocari debeam,

“ Si utique tibi in omni re cessero, quamcumque dixeris,

“ Aliis sanè hæc impera; nec enim mihi

295

“ Præcipias; non enim ego amplius me tibi obtemperatum puto.

“ Aliud autem tibi dicam, tu verò in præcordiis tuis conde :

“ Manibus quidem non ego pugnabo, causâ puellæ,

“ Neque tecum, neque cum alio quovis, quum à me auferis quod dedistis :

“ Aliarum autem rerum, quæ mihi sunt velocem apud navem nigram,

300

“ Harum utique nihil auferes abripiens, invito me.

“ Quin age, fac periculum; ut cognoscant et isti :

“ Statim tibi sanguis niger fluet circa lanceam.

Sic hi contrariis contententes verbis

Surrexerunt; solveruntque concionem apud naves Achivorum.

305

Pelides quidem ad tentoria et naves æquales

Ver. 291. Τοὔνεκά οἱ προθέουσιν ὀνειδέα μυθήσασθαι.] Eustathius interpretatur: “ Ideòne sermone[m] ejus etiam prævertunt contumelias?” Alii, προθέουσιν, activè accipiunt: ut sit “ Ideòne ei [προτρέπουσιν] permittunt, [vel, “ ideòne eum impellunt,] ut contumelias effundat?” Reddì tamen potest, etiam simplicissime: “ Ideòne ei [æquum est ut] effundantur contumelias inter loquendum?”

Ver. 296. Σήμαιν' οὐ γάρ.] Fuerunt olim, qui (post vocem, ἔμοιγε, distinguentes) totum hunc versum expungerent. Quod etsi ferri potest, nihil tamen opus videtur.

Ver. 297.—σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσι.]

Sensibus hæc imis, res est non parva, reponas.

Virg. Ecl. III, 54.

Accipite ergo animis, atque hæc mea figite dicta.

Æn. III, 250.

— Tu condita mente teneto. Ibid. 388.

— Simul hæc animo hauri.

Æn. XII, 26.

Ver. 298.—οὔτι ἔγωγε μαχήσομαι, εἴνεκα κούρης.] Perstringere hîc Achillem Græcos, existimat Poppius, Helenæ causâ bellum gerentes. At verò aliud est, bellum gerere uxoris raptæ gratiâ; aliud, captivâ causâ, vel sorte vel consensu datæ. Οὔτι ἔγωγε μαχήσομαι εἴνεκα κούρης, — ἐπεὶ μ' ἀφέλεσθέ γε δόντες.

Ver. 302. Εἰ δ' ἄγε μὲν.] “ Sin autem—; “ age” &c.

Ver. 304. Ὡς τῷ γ' ἀντιβίοισι.]

Illi hæc inter se dubiis de rebus agebant, Certantes—

Æn. XI, 445.

Ver. 306.—νῆας εἴσας.] Ἰσοτάχους. Schol. ἢ, πορευτικὰς καὶ ταχυαίας, παραὶ τὸ ἵνα. Eustath.

Ἥϊε, σύν τε Μενοιτιάδῃ καὶ οἷς ἐτάροισιν
 Ἀτρείδης δ' ἄρα νῆα θοὴν ἄλαδὲ πρόεϋρυσεν,
 Ἐς δ' ἐρέτας ἔκρινεν εἰίκουσιν, ἐς δ' ἑκατόμβην
 Βῆσε Θεῶν· ἀνὰ δὲ Χρυσυγῆδα καλλιπάρῃον
 310
 Εἶσεν ἄγαν· ἐν δ' ἀρχὸς ἔβη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
 Οἱ μὲν ἔπειτ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα.
 Λαοὺς δ' Ἀτρείδης ἀπολυμαίνεσθαι ἄνωγεν.
 Οἱ δ' ἀπελυμαίνοντο, καὶ εἰς ἄλλα λύματ' ἔβαλλον·
 Ἔρδον δ' Ἀπόλλωνι τελέεσσας ἑκατόμβας
 315
 Ταύρων ἠδ' αἰγῶν, παρὰ θῖν' ἀλὸς ἀτρυγέτιοι·
 Κνίσση δ' οὐρανὸν ἴκινε ἐλισσομένη περὶ καπνῶ.
 Ὡς οἱ μὲν τὰ πίνοντο κατὰ στρατόν· οὐδ' Ἀγαμέμνων
 Λῆγ' ἔριδος, τὴν πρῶτον ἐπηπέιλησ' Ἀχιλλῆϊ.

Abiit, cumque Menoetiade et suis sociis:

Atrides autem navem velocem in mare deduxit,

Et in eam remiges elegit viginti, inque eam hecatomben

Imposuit Deo: insuper verò Chryseidem pulchras-genas-habentem

310

Collocavit ducens: dux autem inscendit sapiens Ulysses.

Hi quidem deinde, cum conscendissent, innavigabant humidas vias.

Exercitum autem Atrides lustrari iussit.

Illi igitur lustrabantur, et in mare sordes projiciebant:

Sacrificabantque Apollini perfectas hecatombas

315

Taurorum et caprarum, juxta litus maris infructuosi:

Nidor autem ad coelum ibat circumfusus fumo.

Sic hi quidem haec operabantur per exercitum: neque Agamemnon

Cessabat à contentione, quam primum minatus fuerat Achilli.

Ver. 508. Ἀτρείδης δ' ἄρα νῆα.] Vocula ista, ἄρα, nequaquam supervacanea est; sed vim habet in connectendâ sententiâ cum eo quod præcessit, ver. 141. Νῦν δ' ἄγος, νῆα μίλαιαν, &c.

Ver. 509. Ἐς δ' ἐρέτας ἔκρινεν εἰίκουσιν.] Κρίνω non habet priorem ancipitem: sed quam habet analogiam, φαίνω, ἔφαινον, ἔφηναι, φάνῶ, φάσις; eandem sequitur et κρίνω, ἔκρινον, ἐκρίνα, κρίνῶ, κρίσις. Aliaque similiter verba innumera. Vide infra ad ver. 314 et 338.

Ver. 311.—ἐν δ' ἀρχὸς ἔβη.] *Al.* ἐν δ' ἀρχὸς ἔβη.

Ver. 312.—ἐπίπλεον ὑγρὰ κέλευθα.]

—qui per maria humida—

Æn. V, 594.

Ver. 313.—ἄνωγεν.] Non ex ἄνωγα, sed ex aoristo ἄνωγον. Vide supra ad ver. 37. et infra ad 3, 322.

Ver. 314.—λύματ' ἔβαλλον.] “Quid cau-
 “sæ afferri potest, cur?—? immodò (quod mirum
 “magis) cur λυτὸς, λύσις,—brevientur; pro-
 “ducantur verò λύτωρ, λυτήρ, λύμα—; cum
 “tamen ab eisdem origine dimanent omnia?
 “Fateor me in his Labyrinthis filium Ariadnes

“aliquid sæpè desiderâsse.” Phil. Labbe
Prosođ. p. 65.

Nullus tamen reverà hîc Labyrinthus. Utique Verba innumera, non ἀλόγως, sed certâ quâdam ac constanti ratione, in quibusdam Temporibus vocalem penultimæ semper corripunt, in aliis Temporibus semper producunt. Indeque Derivata, pro eo, à quâ parte fluant, penultimam similiter vel perpetuò corripunt, vel perpetuò producunt. Latini habent, λέγο, λέγι, quasi contractum ex λέλλεγι. Similiter sêdeo sêdi; indeque sêdes, sêdile. Item, πῶνεο, πῶνι; indeque πῶντος, πῶnementum, πῶbilis. Consimili quâdam ratione, apud Græcos fit; φαίνω, φάνῶ, ἔφάνων, et inde φάσις, φάνερός. Κρίνωμαι, κρίνοῦμαι, κέκριμαι, κίκρισαι, κρίσις, κρίτης, κρίτος. Κλίνωμαι, κλινόῦμαι, κίκλιμαι, κλίσις. Δίδωμαι, δάσω, indeque δωτήρ. Δίδωμαι, δίδοσαι, et inde δόσις. Λῶω, λῶσω, indeque λῶτωρ, λῶτήρ, λῶμα. Λίλυμαι, λίλυσαι, et inde λῦσις, λῦτὸς, &c. Vide supra ad ver. 265. 309. et infra ad ver. 338. et ad 3, ver. 454.

Ver. 316.—ἀτρυγέτιοι.] Ἀκαταπονήτου, πολλῆς, ἢ, ὡς ἔνιοι φασι, τῆς ἀκάστου. Schol.

Ἄλλ' ὄγε Ταλθύβιον τε καὶ Εὐρυβάτην προσείπε, 320
 Τῷ οἱ ἔσαν κήρυκε καὶ ὄτρηνά Δεράποντε·
 Ἔρχεσθον κλισίην Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος,
 Χεῖροσ ἐλόντ' ἀγέμεν Βρισηΐδα καλλιπάρηον·
 Εἰ δέ κε μὴ δώῃσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἔλωμαι,
 Ἐλθὼν σὺν πλεόνεσσι· τό οἱ καὶ ῥίγιον ἔσται. 325
 Ὡς εἰπὼν, προΐει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε.
 Τῷ δ' ἀέκοντε βάτην παρὰ Δῖν' ἀλόσ ἀτρυγέτοιο·
 Μυρμιδόνων δ' ἐπὶ τε κλισίας καὶ νῆας ἰκέσθην.
 Τὸν δ' εὔρον παρὰ τε κλισίῃ καὶ νηϊ μελαίνῃ
 Ἥμενον· οὐδ' ἄρα τῷγε ἰδὼν γήθησεν Ἀχιλλεύς· 330
 Τὰ μὲν ταρβήσαντε, καὶ αἰδομένω βασιλῆα,
 Στήτην, οὐδέ τι μῖν προσεφάνεον, οὐδ' ἐρέοντο.
 Αὐτὰρ ὁ ἔγνω ἦσιν ἐνὶ φρεσὶ, φωνησέν τε·
 Χαίρετε, κήρυκες, Δίος ἄγγελοι, ἦδ' ἐ καὶ ἀνδρῶν·
 Ἄσσον ἴτ' οὔτι μοι ὕμμες ἐπαίτιοι, ἀλλ' Ἀγαμέμνων, 335

Sed is Talthybiumque et Eurybatem affatus est, 320
 Qui ipsi erant praecones et seduli ministri:
 " Abite ad tentorium Pelidae Achilles,
 " Manu prehensam adducite Briseida pulchris-genis;
 " Quòd si non dederit, ego ipse auferam,
 " Veniens cum pluribus: quod illi et acerbius erit. 325
 Sic dicens, praemisit; asperum autem sermonem addidit in mandatis.
 Hi itaque invitaverunt juxta litus maris infructuosi:
 Myrmidonum verò ad tentoriaque et naves pervenerunt.
 Illum autem invenerunt apudque tentorium et navem nigram
 Sedentem: neque sanè hos intuitus laetatus est Achilles. 330
 Hi quidem perterriti, et reverentes regem,
 Stabant, neque ipsum alloquebantur, nec interrogabant.
 Sed is cognovit suis in mentibus, dixitque:
 " Salvete, praecones, Jovis nuncii, atque etiam hominum:
 " Propius accedite: nihil mihi vos culpandi, sed Agamemnon, 335

Ver. 322.—Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος.] Vide supra ad ver. 1.

Ver. 324.—ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἔλωμαι, Ἐλθὼν σὺν πλεόνεσσι.] Ipse illam, cum exercitu veniens, auferam. Scholiastes legit: ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἔλωμαι, Ἐλθὼν, σὺν πλεόνεσσι Ipse veniens, et illam auferam, et alia plura. Prior lectio et simplicior multò est, et *Iniqui* minorem habet speciem.

Ver. 330.—οὐδ' ἄρα τῷγε ἰδὼν γήθησεν Ἀχιλλεύς.]

Nec verò Alciden me sum laetatus euntem Accepisse.

En. VI, 592.

Ἡ ἀπόφασις τῇ καταφάσει ποτὲ μὲν τὸ ἴσον δύνανται, ποτὲ δὲ τὸ πλῖον.—Ὅταν λίγη,

[“ ἐπεὶ οὐ μιν ἀφανρότατος βάλ' Ἀχαιῶν,”] μείζον ἢ ἀπόφασις δηλοῖ τῆς καταφάσεως· τὸν γὰρ πᾶν ἰσχυρὸν δεῖξαι δεῖται. Ὁμοίως δὲ ἔχει καὶ τὸ, [“ οὐδ' ἄρα τῷγε ἰδὼν γήθησεν Ἀχιλλεύς.”] Τὸ γὰρ λίαν λυπεῖσθαι, τῇ ἀποφάσει δεδήλωκεν. Hermogenes περὶ μῆθδου δεινότητος, c. 57.

Ver. 332.—οὐδέ τι μῖν προσεφάνεον.] Silentio isto significantiùs, quàm ullo sermone potuissent, et Agamemnonis honori, et Achilles; et sua etiam ipsorum saluti, consulunt. Ut rectè hic annotavit Poppius; et Domina Dacier.

Ver. 334.—Δίος ἄγγελοι.] Jure gentium Sacrosancti et inviolati.

Ὅς σφῶϊ προΐει Βρισηΐδος εἴνεκα κούρης.
 Ἄλλ' ἄγε, διογενὲς Πατρόκλεις, ἔξαγε κούρην,
 Καὶ σφῶϊν δὸς ἄγειν· τὰ δ' αὐτὰ μάρτυροι ἔσταν
 Πρὸς τε Θεῶν μακάρων, πρὸς τε Διτητῶν ἀνθρώπων,
 Καὶ πρὸς τοῦ βασιλῆος ἀπηνέος. Ἔιποτε δ' αὐτε
 Χρεῖῶ ἐμεῖο γένηται ἀεικέα λοίγον ἀμύνα

340

- “ Qui vos misit Briseidis causâ puellae.
 “ Verùm age, generose Patrocle, educ puellam,
 “ Et ipsi trade, ut abducant: ipsi autem testes sint
 “ Coram Diis beatis, coramque mortalibus hominibus,
 “ Et coram rege immiti. Sin verò unquam posthac
 “ Opus me fuerit ad indignam pestem arcendam

540

Ver. 538.—τὰ δ' αὐτὰ μάρτυροι ἔσταν.] *Ipsi autem testes sint.* Plerique vertunt: *Vos autem ipsi testes estote*; nec tamen agnoscunt, quod in uno MS. reperit *Barnesius*, ἔσταν.

Ceterùm, cùm μάρτυροι et μάρτυρες semper corripiantur; mirati sunt *Prosodia* Scriptores, qui factum sit ut μαρτύρομαι secundum producat. “ *Ipsum quoque ἰμαρτύρομαι, quod fortè mirum videbitur, producit v.*” *Phil. Labbe Prosod. p. 45.* Nec tamen hâc in re quidquam miri, cùm sit ex analogiâ generali. Verba nimirum innumera sunt, quæ in præsentibus et imperfectis omnibus, et in aoristis primis activis et mediis, semper producuntur; in futuris autem et aoristis secundis omnibus, semper corripiantur. Φάινω, ἔφαινον, ἔφθια; φᾶνῶ, ἔφᾶνον, ἔφᾶνόμην, indeque φᾶσις, φᾶνερός, &c. Κρίνω, ἐκρίνω, ἐκρίνα; κρίνῶ, indeque κρίσις, κρίτος, κρίτης, &c. Πιραίνω, ἰπείρανον, ἰπείρανα, πειράνῶ, ἰπείρανον.

Ἔχει πειράνας, ἰπείραστασι τάδε.

Sophocl. Aj. 22.

Καὶ ξυμπιραῖνα φροντίδ' ἧ φειζούμινθα.

Eurip. Med. 541.

Secundum eandem igitur analogiam, μαρτύρομαι, ἰμαρτύρομην, ἰμαρτύράμην, necessario semper producuntur.

Πίστιν μεγίστην καὶ Θεοὺς μαρτύρεται.

Eurip. Med. 22.

Ἄλλ' οὖν ἰγὰ μὲν δαίμονας μαρτύρομαι.

Ibid. 619.

Μαρτύρομένος δαίμονας ὡς μοι.

Ibid. 1410.

Μαρτύρομαι, ξυλλάμβαν' αὐτοῦ τὸ στόμα.

Aristoph. Acharn. 926.

Μαρτύρομαι δὲ Ζηνὸς ἰεκίου χύτρας.

Id. Danaid.

Κᾶπιτ' ἰπισχῶν ὀλίγον, ἰμαρτύρομαι.

Id. Nub. 495.

Μαρτύρομαι τυπτόμενος, ὦν ἰπίκωπος.

Id. Avib. 1032.

Futurum autem, μαρτυροῦμαι, semper corripitur; indeque deductum Verbum μαρτύρω, in omnibus ubique temporibus semper corripitur: “ *Ἔσται τὸ λοιπὸν οὐδαμῶ δὲ μαρτύρεῖν.*”

Aristoph. Eccles. 557.

Οὐ μαρτυρήσει ταῦθ' ὁ καρθευῶν νέκος.

Sophocl. Antigon. 525.

Legentibus, perpetuò occurrent exempla. Atque hinc μάρτυρες, μάρτυροι, et similia. In quibus universis, istud *v* nusquam reperitur commune.

Simili analogiâ, κύρω, primam producit; et inde, κύριος. Futurum autem κύρω, corripitur; et inde Verbum κύριω, per omnia omninò tempora semper corripitur. Similiter φιλομαι, φιλάσθαι, primâ productâ; [ἰ, 61 et 117. et κ', 280. et υ', 504.] indeque φιλέμαι, quod primam per omnia tempora necessario corripit. Item πορφύρω, πορφύρω; et inde πορφύρεος. Vide suprâ ad ver. 265. 509. 514. et infrâ, ad ζ', 434.

Ver. 340.—Ἔιποτε δ' αὐτε

Χρεῖῶ ἐμεῖο γίνηται.] *Editi, et quas viderim Versiones, hæc cum superioribus ita connectunt, ut istud (δὲ) prorsus supervacaneum sit. Μάρτυροι ἔσταν πρὸς τοῦ βασιλῆος ἀπηνέος, εἶποτε δ' αὐτε, &c. quod valde durum est. Distingue post vocem ἀπηνέος, eritque illud, Ἔιποτε δ' αὐτε Χρεῖῶ ἐμεῖο γίνηται ἀεικέα λοίγον ἀμύνα τοῖς ἄλλοις—, minatio acerba cum elegantissimâ ἀποσιωπήσει. Vide suprâ ad ver. 155. In aliis itidem Scriptoribus, istiusmodi Aposiopesis non observata, viros etiam doctissimos nonnunquam in fraudem induxit. In indicibus ad optimas Terentii editiones, vox “ *Nisi*” posita dicitur pro “ *Sed*.” *Eunuch. Act. 5. Sc. 4. lin. ult. “ Nisi quicquid est,*” &c. Equidem non crediderim. Neque ululus dubito, quin legendum sit cum Aposiopesi: “ *Nisi—, Quicquid est,*” &c. Similiter, *Adelph. Act. 1. Sc. 2. lin. penult.**

Τοῖς ἄλλοις.—ἧ γὰρ ὄγ' ὀλοῆσι φρεσὶ θυεῖ,
 Οὐδέ τι οἶδε νοῆσαι ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω,
 "Οππας οἱ παρὰ νηυσὶ σοοὶ μαχέοντο Ἀχαιοί.

"Ὡς φάτο· Πάτροκλος δὲ φίλῳ ἐπεπειθεῖθ' ἑταίρῳ, 345

Ἐκ δ' ἀγαγε κλισίης Βρισηΐδα καλλιπάρηον,
 Δῶκε δ' ἄγειν τὰ δ' αὖτις ἴτην παρὰ νῆας Ἀχαιῶν.

Ἡ δ' ἀέκουσ' ἅμα τοῖσι γυνὴ κίεν· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
 Δακρύσας, ἐτάρων ἄφαρ ἔζητο νόσφι λιασθεῖς,
 Θῖν' ἐφ' ἄλός πολιῆς, ὄρώων ἐπὶ οἴνοπα πόντον. 350

Πολλὰ δὲ μητρὶ φίλῃ ἠρήσατο, χεῖρας ὀρεγνύς·

Μῆτερ, ἐπεὶ μ' ἔτεκές γε μινυνθαδίον περ ἑόντα,

" Ab aliis:—Certè enim ille perniciosi consiliis furit,

" Neque omnino potest circumspicere simul praesentia et futura,

" Ut sibi apud naves salvi pugnent Achivi.

Sic dixit: Patroclus autem caro paruit sodali,

Eduxitque tentorio Briseida pulchris-genis,

Et tradidit abducendam: illi autem redibant ad naves Achivorum;

Atque invita unà cum his mulier ibat. Sed Achilles

Lachrymans, à sociis statim sedit seorsum separatus,

Littus ad maris cani, inspicens nigrum pontum.

Multa autem matri dilectae supplicavit, manus porrigens:

" Mater, quandoquidem me peperisti brevis aevi existentem,

345

350

Ver. 342.—ἧ γὰρ ὄγ'] Quà ratione, γὰρ, hic producat, vide suprâ ad ver. 51.

Ibid.—ὄγ' ὀλοῆσι φρεσὶ θυεῖ.] Cùm versus hic λαγαρός sit, τινὲς (inquit Eustathius) ἐτόλμησαν γράψαι, Ὀλοῆσι. Atque ita editi Barnesius. Quod tamen non factum oportuit, ex merâ conjecturâ. Alii scripserunt, ὀλοῆσι. Sed neque hoc satis firmo nititur fundamento. Orthographiâ non mutatâ, pronuntiabatur fortasse ὀλουῆσι, vel ολουέσι; quo ferè modo οἶνος pronuntiabatur *Winos*. Notatu dignum quod scribit *Athenæus*, lib. 11. c. 5. Οἱ Ἀχαιοὶ [fortè Ἀεχαιοὶ] τῷ ὄ ἀπεχρῶντο, οὐ μόνον ἐφ' ἧς νῦν τάσσεται δυνάμεις, ἀλλὰ καὶ ὅτε τὴν δίφθογγον διασημαίνει, διὰ τοῦ ὄ μόνον γράφουσι. Sed et in hoc eodem vocabulo versus λαγαρὸν alibi effecit Poeta: χ', 5. Ἐκτορα δ' αὐτοῦ μίνας ὀλοῆ μοῖρ' ἐπίδησεν. Ut fortè consultò factum sit, ad vehementissimum affectum exprimentum. Simili ferè ratione, ac λ', 36. Τῆ δ' ἐπι μὲν Γοργῶ βλοσυρῶπις ἰσοπέφαντο: et, μ', 208. Τρῶες δ' ἠρήγησαν, ὅπως ἴδον αἴλον ὄφιν. Quo utroque in loco versus ipse videtur quasi diriguisse: non sine magno artificio; cùm utique facillimè dicere potuisset, ὅπως ὄφιν αἴλον εἶδον. Vide infrâ ad λ', 36. et ad μ', 208.

Tom. I.

Ver. 344. "Οππας οἱ παρὰ νηυσὶ σοοὶ μαχέοντο Ἀχαιοί.] *Al. μαχιοίαιτ' Ἀχαιοί.* Caeterum magno hoc cum affectu dictum: *Haud secum animo præcepit Agamemnon, quâ ratione Trojanos classem ipsam Achivorum, simul atque Ego abiero, oppugnaturus repellat.*

Ver. 348.—γυνὴ κίεν.] "Ὁρα τὸ, " γυνή," ἔμφασιν ἔχον διαθέσεως, ἣν πάσχει ἂν ἄλοχος ἀποσπασμένη φίλου ἀνδρός. *Eustathius.*

Ver. 349.—ἔζητο νόσφι λιασθεῖς.] *Sedit seorsum.* Editiones pleræque Versionum, et hoc in loco et passim, scribunt ineptè admodum, *seorsim.* *Seorsum*, est *se versus*; eadem analogiâ, ac *sursum*, *deorsum*, *dextrorsum*, *sinistrorsum*, *prorsum*, *retrorsum*, *quorsum*, *eò versus*, *quoquoversum*, et similia.

Ver. 350. Θῖν' ἐφ' ἄλός πολιῆς.—Πολλὰ δὲ μητρὶ φίλῃ.—Μῆτερ, ἐπί μ' ἔτεκές γε.]

Tristis ad extremi sacrum caput astitit amnis,

Multa querens, atque hâc affatus voce parentem:

Mater, Cyrene, mater, quæ gurgitis hujus Ima tenes; quid me præclarâ stirpe Deorum? &c. *Georg. IV, 319.*

Ver. 352.—μινυνθαδίον περ ἑόντα, *Τιμὴν πτέρ μοι ὄφελεν Ὀλύμπιος.*]

Vide infrâ, λ', 412. Εἰ μὲν κ' αὖθι μίναν, &c.

C

Τιμὴν πέρ μοι ὄφελλεν Ὀλύμπιος ἔγνωαλίξαι,
Ζεὺς ὑψιβερέμεττης· νῦν δ' οὐδέ με τυτθὸν ἔτισεν.

Ἦ γάρ μ' Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
Ἦτίμησεν· ἔλων γὰρ ἔχει γέρας, αὐτὸς ἀπούρας. 355

Ὡς φάτο δακρυχέων· Τοῦ δ' ἔκλυε πότνια μήτηρ,
Ἥμενη ἐν βένθεσσιν ἀλὸς παρὰ πατρὶ γέροντι·
Καρπαλίμως δ' ἀνέδυ πολιῆς ἀλὸς, ἧτ' ὀμίχλη·
Καί ῥα πάροισ' αὐτοῖο καβέζετο δακρυχέοντος, 360
Χεῖρὶ τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε·

Τέκνον, τί κλαίεις; τί δέ σε φρένας ἴκετο πένθος;
Ἐξαῦδα, μὴ κεῖθε νόω, ἵνα εἶδομεν ἄμφω.

Τὴν δὲ βαρυστενάχων προσέφη πόδας ἄκυσ Ἀχιλλεύς·
Οἴσθα· τίη τοι ταῦτ' εἰδυίη πάντ' ἀγορεύω; 365

Ὡιχόμεθ' ἐς Θήβην ἱερὴν πόλιν Ἥετίωνος,
Τὴν δὲ διεπράθομέν τε, καὶ ἤγομεν ἐνθάδε πάντα·
Καὶ τὰ μὲν εὔ δάσσαντο μετὰ σφίσιν υἴες Ἀχαιῶν,
Ἐκ δ' ἔλον Ἀτρείδῃ Χρῦσηΐδα καλλιπάρηρον·

“ Honorem saltem mihi debebat Olympius tribuere,

“ Jupiter altitonans; nunc autem neque me tantillum quidem honoravit:

“ Certè enim me Atrides latè-dominans Agamemnon 355

“ Contumelià affecit:prehendens enim habet præmium, ipse cùm abstulerit.

Sic dixit lachrymas-fundens. Hunc autem audivit veneranda mater,

Sedens in profunditatibus maris apud patrem senem:

Raptimque emersit è cano mari, velut nebula;

Et ante ipsum sedit lachrymas-fundentem, 360

Manuque ipsum demulsit, et verba fecit, et compellavit:

“ Fili, quid fles? Quis verò tibi mentem invasit moeror?

“ Dic; ne celes animo; ut sciamus ambo.

Hanc autem graviter suspirans allocutus est pedibus velox Achilles:

“ Nòsti: cur tibi hæc scienti omnia dicam? 365

“ Ivimus in Theben sacram urbem Eetionis,

“ Hancque diripuimus, et adduximus huc omnia:

“ Et hæc quidem benè diviserunt inter se filii Achivorum,

“ Elegerunt autem Atridae Chryseida pulchris-genis:

Ver. 356. Ἦτίμησεν] Οἱ νόιοι καὶ οἱ πλοῦσιοι, ἰβρισταί· ὑπερέχουσιν γὰρ ὄντων, ἰβρίζοντες. “Γεραιῶς δὲ, ἀτιμία· Ὁ δὲ ἀτιμάζων, ὀλιγωρεῖ.— Διὸ λέγει ὀλιγίζομενος ὁ Ἀχιλλεύς, “Ἦτίμησεν” &c. *Aristot. Rhetoric. lib. 2. c. 2.*

Ver. 357. Ὡς φάτο δακρυχέων.]

Constitit; et lachrymans,—inquit.

Æn. I. 463.

Multa gemens, largoque humectat flumine vultum. *Ibid. 469.*

Sic fatur lachrymans.— *Æn. VI. 1.*

Ver. 361. Χεῖρὶ τέ μιν κατέρεξεν, —

Τέκνον, τί κλαίεις; τί δέ σε φρένας ἴκετο πένθος.

—dextrâque prehensum [ore:

Continuit, roseoque hæc insuper addidit

Nate, quis indomitas tantus dolor excitat

iras? *Æn. II, 592.*

Ver. 364. Τὴν δὲ βαρυστενάχων προσέφη.]

—Quærenti, talibus ille

Suspirans imoque trahens à pectore vocem.

Æn. I, 574.

Ver. 365. Οἴσθα· τίη τοι ταῦτ'—;]

Scis, Proteu, scis ipse.—*Georg. IV, 447.*

Χρύσης δ' αὖθ' ἱερεὺς ἐκατηβόλου Ἀπόλλωνος 370
 ἦλθε θεὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτάνων,
 Λυσόμενός τε θυγάτρα, φέρων τ' ἀπερείσι' ἄποινα,
 Στέμματ' ἔχων ἐν χερσὶν ἐκηβόλου Ἀπόλλωνος,
 Χρυσέω ἀνὰ σκήπτρῳ· καὶ ἐλίσσεται πάντας Ἀχαιοὺς,
 Ἀτρεΐδα δὲ μάλιστα, δῶα κοσμήτορε λαῶν. 375
 Ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοὶ,
 Αἰδεῖσθαι δ' ἱερῆα, καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα·
 Ἄλλ' οὐκ Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἦνδανε θυμῷ·
 Ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερόν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε.
 Χωόμενος δ' ὁ γέραν πάλιν ἄρχετο· τοιοῦ δ' Ἀπόλλων 380
 Εὐξάμενου ἤκουσεν, ἐπεὶ μάλα οἱ φίλος ἦεν.
 Ἦκε δ' ἐπ' Ἀργείοισι κακὸν βέλος· οἱ δὲ νυ λαοὶ
 Θῆσκον ἐπασσύτεροι· τὰ δ' ἐπῄχετο κῆλα θεοῖο
 Πάντη ἀνὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν· ἄμμι δὲ μάντις
 Εὐ εἰδὰς ἀγόρευε θεοπροπίας Ἐκάτοιο. 385
 Αὐτίκ' ἐγὼ πρῶτος κελόμην Θεὸν ἰλάσκεσθαι·
 Ἀτρεΐωνα δ' ἔπειτα χόλος λάβεν· αἴψα δ' ἀναστὰς
 Ἠπεΐλησεν μῦθον, ὃ δὴ τετελεσμένον ἐστί.

“ Chryses verò postea sacerdos longè-jaculantis Apollinis 370
 “ Venit ad veloces naves Achivorum aere-loricatorum,
 “ Redempturusque filiam, ferensque infinitum pretium-liberationis,
 “ Infulam habens in manibus longè-jaculantis Apollinis,
 “ Aureo cum sceptro; et supplex oravit omnes Achivos,
 “ Atridas verò imprimis, duos duces populorum. 375
 “ Tunc alii quidem omnes comprobârunt Achivi,
 “ Reverendumque esse sacerdotem, et splendidum accipiendum pretium :
 “ At non Atridae Agamemnoni placuit animo ;
 “ Sed contumeliosè dimisit, et minacem sermonem addebat. 380
 “ Iratus itaque senex retro abivit : hunc autem Apollo
 “ Precantem exaudivit, quoniam valdè illi carus erat :
 “ Misit itaque in Argivos malam sagittam ; populi verò
 “ Moriebantur alii super alios : ibantque spicula Dei
 “ Quoquo versus per exercitum latum Achivorum : nobis autem vates 385
 “ Peritus in concione narrabat vaticinia Apollinis.
 “ Tum statim ego primus hortabar Deum placare :
 “ Atridem verò deinde ira cepit ; statimque exurgens
 “ Minatus est verbum, quod utique et perfectum est.

Ver. 372. Λυσόμενός τε θυγάτρα.] Vide
 supra, ver. 13. &c.

Ver. 380.—τοιοῦ δ' Ἀπόλλων Εὐξάμενου
 ἤκουσεν.]

Auditi illa Deus. ————— Æn. X, 424.

Ver. 382.—οἱ δὴ νυ λαοί.] Non supervaca-
 neum est istud, vñ. Eam enim ferè vim ha-

bet, ac si Latinè dicas, “ Milites verò sta-
 “ tim,” &c. Ortum habet scilicet, ex vo-
 cabulo νῦν.

Ver. 386.—κελόμην Θεὸν ἰλάσκεσθαι.]
 —————orandaque Divæ

Numina conclamant. —————

Æn. II, 252.

Τὴν μὲν γὰρ σὺν νηϊ̄ Δοῦ ἑλίκαπες Ἀχαιοὶ
 Ἐς Χρύσην πέμπουσιν, ἄγουσι δὲ δῶρα ἄνακτι
 390
 Τὴν δὲ νέον κλισίηθεν ἔβαν κήρυκες ἄγοντες
 Κούρην Βρισηῶς, τὴν μοι δόσαν υἴες Ἀχαιῶν.
 Ἀλλὰ σὺ, εἰ δύνασαι γε, περίσχεο παιδὸς ἔης.
 Ἐλθοῦσ' οὐλύμπόνδε Δία λίσαι, εἴ ποτε δή τι
 Ἦ ἔπει ἄνησας κραδίην Διὸς, ἧε καὶ ἔργω.
 395
 Πολλάκι γὰρ σέο, πατρός ἐνὶ μεγάροισιν, ἄκουσα
 Εὐχομένης, ὅτ' ἔφησθα κελαινεφέϊ Κρονίῳ
 Οἷη ἐν ἀθανάτοισιν ἀεικέα λοιγὸν ἀμύαι,
 Ὅππότε μιν ξυνδῆσαι Ὀλύμπιοι ἤβελον ἄλλοι,

“ Illam quidem enim cum navi veloci nigris-oculis Achivi
 “ Ad Chrysen deducunt, feruntque donaria Deo :
 “ At mihi jam nuper è tentorio ìverunt praecones abducentes
 “ Puellam Brisei, quam mihi dederant filii Achivorum.
 “ Sed tu, siquidem potes, auxiliare filio tuo.
 “ Profecta ad coelum Jovem precare, si unquam utique aliquid
 “ Vel verbo juvisti cor Jovis, vel etiam facto.
 “ Saepè enim te patris in aedibus audivi
 “ Gloriantem, quum dicebas, ab atras-nubes cogente Saturnio
 “ Solam te inter immortales indignam perniciem avertisse,
 “ Quando ipsum colligare coelestes voluerunt alii,

Ver. 395.—παιδὸς ἔης] Τοῦ σοῦ· οἱ δὲ, ἀγαθῶ. Schol.

Ver. 394.—Δία λίσαι.] Quà ratione vox, Δία, hic ultimam producat, vide suprâ ad ver. 51.

Ver. 395. Ἦ ἔπει—ἧε καὶ ἔργω.] Suggestere mihi videntur hæc verba, versum illum Sophoclis in Trachiniis, 1066.

Ἦ πολλά δὴ καὶ θεῶν καὶ λόγων κακὰ, hoc modo emendari posse,

Ἦ πολλά δὴτ' ἔργω τε καὶ λόγῳ κακὰ, quem et Cicero hoc modo vertit,

O multa dictu gravia, perpessu aspera !

Ver. 396. Πολλάκι γὰρ σέο.] Καὶ δέικνυσιν ἡμῖν ὁ Ποιητὴς, τίς μιν ἂν ἦ ἀπέχου ἀπαιτήσιως τρόπος, τίς δὲ ἐντέχνου. Ὁ Ἀχιλλεύς τῇ μητρὶ λίγει, “ Πολλάκι γὰρ σέο, &c.” Dion. Halicarn. libr. qui inscribitur Τέχνη, cap. 9. quem vide.

Ibid.—πατρός ἐνὶ μεγάροισιν.] In aedibus Patris mei. “ Hoc enim ita solet ferè intelligi—“ gi, cum Pater, aut Mater tantum dicitur :” ut rectè Camerarius. Ἐν τοῖς σοῦ πατρός ΜΟΥ Πηλείως οἴκοις· ἐν Θαλάσση γὰρ Πηλεὺς κατοικεῖν οὐκ ἠδύνατο. Schol.

Ver. 397.—κελαινεφέϊ Κρονίῳ.] Κρονίῳ, ὅτι μιν μακρὸν ἔχει τὸ ἰ, διὰ τοῦ ο μικροῦ κλινεταί ὡς Μαχῆονος, Ἐπειρίονος ὅτε δὲ βραχῦ, διὰ τοῦ ω μεγάλου, ὡς Εὐρυτίωνος. Moscho-

puli Schol. ad hujus libri, ver. 502. Quod quidem quâ analogiâ fiat, vide suprâ ad ver. 265.

Ver. 398. Οἷη ἐν ἀθανάτοισιν.] In vocum quarundam plusquam trisyllabarum pede priori apud Græcos, præsertim cum syllabæ primæ Vocalis sit a vel i, adeo parum in pronuntiando tribrachyn inter dactylumque interest, ut uterque potuerit legitime usurpari. Scilicet in voce, ἀθάνατος, ἀκάματος, ἀπονεύσθαι, ἀγοράσσει, ἀποδίδωμαι, Πριαιμίδης, et similibus.

Ver. 399. Ὅππότε μιν ξυνδῆσαι.] Verisimillimum est hæc non ab Homero conficta, sed ab antiquis fuisse desumpta Philosophis, qui elementorum mutationes, rerumque naturalium formandarum rationem, sub hujusmodi fabulis soliti sunt docere. Quorum tamen fabularum subtilior et enucleatior explicatio, ad Poetici Ornatûs intelligentiam parum facit. Ἐκ μηδενὸς δὲ ἀληθοῦς ἀνάσσειν καινὴν τερατολογίαν, οὐχ Ὀμηρικόν.—Τὸ δὲ πάντα πλάττειν, οὐδ' Ὀμηρικόν. Strabo, lib. 1. pag. 58 et 45. Al. 20 et 25.

Ibid.—Ὀλύμπιοι ἤβελον ἄλλοι.] Schol. Οἱ Τιτῶνες· καὶ γὰρ ἐν ἄλλοις φησί, —Μάλα γὰρ κε μάχης ἐπέθαντο καὶ ἄλλοι, Οἷπρε νέρτεροὶ εἰσι Θεοὶ, Κρόνον ἀμφὶς ἔοντες. ὁ, 224.

"Ἦρη τ', ἠδὲ Ποσειδάων, καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
 400
 Ἀλλὰ σὺ τὸν γ' ἐλθοῦσα, Θεᾶ, ὑπελύσαιο δεσμῶν,
 "Ὡχ' Ἐκατόγχιρον καλέσασ' ἐς μακρὸν Ὀλυμπον,
 Ὀν Βριάρεον καλέουσι Θεοὶ, ἄνδρες δὲ τε πάντες
 Αἰγαίων· ὁ γὰρ αὐτε βίη οὗ πατρὸς ἀμείνων.
 "Ὅς ῥα παρὰ Κρονίῳνι καλέζετο, κύνει γαίῳν
 405
 Τὸν καὶ ὑπέδδειςαν μάκαρες Θεοὶ, οὐδέ τ' ἔδησαν.
 Τῶν νῦν μιν μνήσασα παρέζεο, καὶ λάβε γούνων,
 Αἰ' κέν πως ἐθέλῃσιν ἐπὶ Τρώεσσιν ἀρῆξαι,
 Τοὺς δὲ κατὰ πρύμνας τε καὶ ἀμφ' ἄλα ἔλσαι Ἀχαιοὺς
 410
 Κτεινομένους, ἵνα πάντες ἐπαύρανται βασιλῆος,
 Γνῶ δὲ καὶ Ἀτρεΐδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων

" Junoque et Neptunus, et Pallas Minerva : 400
 " Sed tu eum, quum venisses, Dea, liberasti à vinculis,
 " Statim Centimanum vocans in excelsum Olympum,
 " Quem Briareum vocant Dii, homines autem omnes
 " Aegaeonem : is enim viribus suo patre praestantior.
 " Qui porro à Saturnium sedebat, gloriâ laetus. 405
 " Hunc utique exhorruerunt immortales Dii, neque Jovem amplius ligaverunt.
 " His nunc illi in memoriam revocatis asside, et prehende genua,
 " Si quo modo velit Trojanis auxiliari,
 " Ad puppes verò usque et ad mare concludere Achivos
 " Caesos, ut omnes fruuntur rege ; 410
 " Sentiat autem et Atrides latè-dominans Agamemnon

Ver. 400. "Ἦρη τ', ἠδὲ Ποσειδάων, καὶ Παλ-
 λὰς Ἀθήνη.] *Al.* καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων. Cæterum
 optimo artificio Jovi hic ii memorantur
 fuisse inimici, qui à partibus jam stabant
 Achivorum, qui ut plectantur oratum mitti
 Thetis.

Ver. 402.] "Ὡχ' Ἐκατόγχιρον.]

Et centum-geminus Briareus.—

Æn. VI, 287.

Ægæon qualis, centum cui brachia dicunt,
 Centenasque manus.— *Æn.* X, 567.

Ver. 403. Ὀν Βριάρεον.] Similis loquendi ratio,
Briæron. Vide infra ad β', 811.

Ibid.—Βριάρεον καλέουσι Θεοὶ, ἄνδρες δὲ τε
 πάντες Αἰγαίων.] Similis loquendi ratio,
 β', 813. ὕ, 74. ζ', 291. item *Odys.* κ', 305.
 Quæ dere, lepidè admodum *Dio Chrysost.* *Orat.*

11. Οὐ μόνον ἕξ ὄνομαζον τὰς ἄλλας γλώτ-
 τας μιγνύειν τὰς τῶν Ἑλλήνων, καὶ ποτὲ μὲν
 Διολίζειν, ποτὲ δὲ Δωρίζειν, ποτὲ δὲ Ἰδίζειν,
 ἀλλὰ καὶ Διαστὶ διαλίγισθαι. Cæterum de hæc
 loquendi ratione, *Eustathius* sic: Τὸ μὲν ἕλως
 Κρείττον τῶν ὀνομάτων, Διοῦς δίδωσιν ἢ ποίη-
 σις, ὡς Δειότερον. *Scholias*tes autem sic: Τῶν
 διωνύμων, τὸ μὲν προγενέστερον ὄνομα εἰς Διοῦς

ἀναφέρει ὁ Ποιητής, τὸ δὲ μεταγενέστερον εἰς
 ἀνθρώπους. *Camerarius* similiter: " Quod
 " ad *Deorum* appellationem nomen refertur,
 " antiquius putandum; recentius autem, quod
 " ad *Hominum.*" Mihi sic videtur: quæ
Eruditionibus usitata fuerint nomina, *Diis*
 tributa; quæ *Vulgo* magis trita, *Homini*bus.
 Vide infra ad ζ', 402.

Ver. 404.—ὁ γὰρ αὐτε βίη οὗ πατρὸς ἀμεί-
 νων.] Patre suo *Neptuno* fortior. Cæterum
 hunc locum olim ita legerunt nonnulli:—ὁ
 γὰρ αὐτε βίη πολὺ φέριτερος ἢε Πάντων, εἰ ναίουσ'
 ὑπὸ Τάρταρον εὐρώεντα. Vide *Eustath.* et *Henr.*
Stephanum.

Ver. 405.—παρὰ Κρονίῳνι.] De analogiâ, τοῦ
Kronionos et *Kronionos*, vide supra ad ver. 397.
 et infra ad β', 818.

Ver. 406.—οὐδέ τ' ἔδησαν.] Neque ad *Jo-*
vem ligandum amplius aggressi sunt. *Al.* οὐδ'
 ἔτ' ἔδησαν. Quod eodem redit.

Ver. 410.—ἵνα πάντες ἐπαύρανται βασι-
 λῆος.]

—τῶ κέν μιν ἐπαυρήσθαι ἴω. ζ', 553.

—εἰ αὐτε κακοῖραφίης ἀλιγεινῆς

Πρώτη ἐπαύρηται.—ό, 16.

Ἦν ἄτην, ὅτ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισε.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Θέτις, κατὰ δάκρυ χέουσα·

Ἦ μοι, τέκνον ἐμὸν, τί νύ σ' ἔτρεφον αἰνὰ τεκοῦσα;
 Αἰθ' ὄφελες παρὰ νηυσὶν ἀδάκρυτος καὶ ἀπήμων 415

Ἦσθαι· ἐπεὶ νύ τοι αἴσα μίνυνθά περ, οὔτι μάλα δὴν·

Νῦν δ' ἅμα τ' ἀκύμορος καὶ οἰζυρὸς περὶ πάντων

Ἔπλεο· τῷ σε κακῇ αἴσῃ τέκον ἐν μεγάρουσι·

Τοῦτο δέ τοι ἐρέουσα ἔπος Διὶ τερπικεραύνῃ

Εἴμ' αὐτῇ πρὸς Ὀλυμπον ἀγάννιφον, αἴ κε πίθηται. 420

Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν, νηυσὶ παρήμενος ἀκυπόροισι,

Μῆνι Ἀχαιοῖσιν, πολέμου δ' ἀποπαύεο πάμπαν.

Ζεὺς γὰρ ἐπ' Ὀκεανὸν μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας

Χθιζὸς ἔβη μετὰ δαῖτα· Θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἔποντο·

Δωδεκάτῃ δέ τοι αὔθις ἐλεύσεται Οὐλύμπόνδε· 425

“ Suam culpam; quòd fortissimum Achivorum nihil honorârît.

Huic autem respondit deinde Thetis, lachrymas-effundens :

“ Heu! fili mi, cur te enutrivî, quem malo fato peperî?

“ O utinam apud naves sine lachrymis et illaeus 415

“ Sederes; quoniam tibi aevum breve, neque valde diuturnum!

“ Nunc autem simul et citò-moriturus, et aerumnosus supra omnes

“ Es; idcirco te malo fato peperî in aedibus.

“ Hoc tamen dictura verbum Jovi gaudenti-fulmine

“ Vado ipsa in Olympum valde-nivosum, si persuadebitur. 420

“ Sed tu quidem nunc, navibus assidens velocibus

“ Irascere Achivis, bello autem abstine omnino.

“ Jupiter enim in Oceanum ad inculpatos Aethiopus

“ Hesternus abiit ad convivium: Diique simul omnes sequuti sunt;

“ Duodecimâ autem rursus veniet in coelum: 425

Ver. 416.—οὔτι μάλα δὴν.] Quâ ratione
 μάλα hic ultimam producat; item ἐπι, ver.
 457. vide suprâ ad ver. 51.

Ver. 422.—πολέμου δ' ἀποπαύεο πάμπαν.]

Cætera parce, puer, bello.—

Æn. IX, 656.

Ver. 423. Ζεὺς γὰρ ἐπ' Ὀκεανὸν μετ' ἀμύ-
 μονας Αἰθιοπῆας.]

Ἄλλ' ὁ μὲν Αἰθίοπας μετικίαιε τηλόθ'
 ἴόντας,

Αἰθίοπας, τοὶ διχθὰ διδάται, ἔσχατοι ἀνδρῶν.

Odyss. α', 22.

Oceani finem juxta, Solemque cadentem,

Ultimus Æthiopum locus est.—

Æn. IV, 480.

Oceanum hic intelligit Strabo, τὸν ὠκεανὸν τὸν
 καθ' ὄλον τὸ μισμηθερινὸν κλίμα πεσαγμένον
 lib. 1. Scholasticus autem: ὁ δὲ Ὀκεανὸς, inquit,
 ποταμός ἐστι, καθ' Ὀμηρον. Item Diodorus
 Siculus: Τὴν εἰς Αἰθιοπίαν ἐκδημίαν ἐκίθειεν [ἐκ

τῶν Αἰγυπτίων Θηβῶν] αὐτὸν μετεπηκεῖν κατ'
 ἰνιαυτὸν γὰρ παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις τὸν νεῖον τοῦ
 Διὸς περιουῶσθαι τὸν ποταμὸν εἰς τὴν Λιβύην, καὶ
 μὴ ἡμέρας τινὰς πάλιν ἐπιστρέφειν, ὡς ἐξ Αἰθιο-
 πίας τοῦ Θεοῦ παρόντος. Lib. 1. sub finem.

Et paullo superius: Τοὺς Αἰγυπτίους κατὰ τὴν
 ἰδίαν διάλεκτον Ὀκεανὸν λέγειν τὸν Νεῖλον, p. 86
 et 88. Cæterum, ἀμύμονας, hic prius signifi-
 cat, et vivendi ratione simplices. Quanquam
 alii, ut testatur Eustathius, legunt, κατὰ Μύμ-
 μονας Αἰθιοπῆας.

Ver. 425. Δωδεκάτῃ δὲ τοι αὔθις.] Macro-
 bîus, Jovis appellatione Solem intelligens, ad
 Horarum hoc numerum refert, quæ Hæmi-
 sphærii superioris exortum metiuntur; vel ad
 duodecim Signa. Lib. 1. c. 23. Sed multò
 satius est, Festum hoc aliquod intelligi Æthi-
 opum, per duodecim dies celebratum. Quod
 quidem Festum si, quâ parte anni incidere,
 ex antiquâ aliquâ historiâ colligi posset; ut

Καὶ τότε ἔπειτά τοι εἶμι Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δᾶ,
Καί μιν γυνάσσομαι, καί μιν πείσεσθαι οἶα.

“Ὡς ἄρα φωνήσασ’ ἀπεβήσατο· τὸν δ’ ἔλιπ’ αὐτοῦ
Χαόμενον κατὰ θυρὸν, εὐζώνιοιο γυναικὸς,

Τὴν ῥα βίη ἀέκοντος ἀπήρξαν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς 430

Ἐς Χρυσὴν ἴκανε, ἄγων ἱερὴν ἑκατόμβην.

Οἱ δ’ ὅτε δὴ λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς ἴκοντο,

Ἰστία μὲν στείλαντο, Δέσαν δ’ ἐν νηὶ μελαίνῃ·

Ἰστὸν δ’ ἰστοδόκη πέλασαν, προτόνοισι ὑφέντες

Καρπαλίμας· τὴν δ’ εἰς ὄρμον προεβυσσαν ἐρετμοῖς· 435

Ἐκ δ’ εὐνὰς ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσι’ ἔδησαν·

Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·

Ἐκ δ’ ἑκατόμβην βῆσαν ἐκὼλόω Ἀπόλλωνι.

Ἐκ δὲ Χρυσηῖς νηὸς βῆ ποντοπόροιο.

“ Et tunc postea vadam Jovis ad aere-fundatam domum,

“ Et ipsius genibus advolvar, et eum persuasum iri puto.

Sic utique locuta abiit: illum autem reliquit ibi

Iratum in animo, propter mulierem eleganter-cinctam,

Quam utique vi ab invito abstulerant. Sed Ulysses

In Chrysen pervenit, ducens sacra hecatomben.

Hi autem quando portum valde-profundum intraverant,

Vela quidem legerunt, posueruntque in navi nigra:

Malum autem receptaculo suo admoverunt rudentibus demissum

Statim: ipsamque in stationem protraxerunt remis,

Anchorasque jecerunt, ac retinacula alligaverunt:

Et ipsi autem exierunt in littus maris:

Et hecatomben exposuerunt longè-jaculanti Apollini.

Dein et Chryseis navi exivit pontigrada.

430

435

adeo quâ parte anni, quæ in Iliade narrantur, contigerint, certò ac præfinitò posset exponi; inde Lucis fortè plurimum, ad hujus Poematis partes quasdam illustrandas, afferri posse arbitratur Poppius. De toto certè liquet, et in universum, tempore verno hæc omnia narrari gesta. Liber enim decimus quartus, ver. 153—348. Veris omninò intelligenda est descriptio.

Ver. 426.—χαλκοβατὲς δᾶ.] Stablem utique, non solidam; ut rectè annotavit Domina Dacier. Quanquam et solidum credebant Veteres cælum.

Ver. 427. Καί μιν γυνάσσομαι.] Vide suprâ ad ver. 140.

Ver. 428, “Ὡς ἄρα φωνήσασ’ ἀπεβήσατο.]

—Sic fatus, nocti se immiscuit atræ.

Æn. IV, 570.

Ver. 434.—πίλασαν] Vide suprâ ad ver. 140.

Ver. 435.—τὸν δ’ εἰς ὄρμον.] Ὀρμος, non rectè vertitur Portus, sed statio in Portu. Nam et jampridem, ver. 432. erat navis in Portu; λιμένος ἐντὸς.

Ver. 436. Ἐκ δ’ εὐνὰς ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσι’ ἔδησαν.]

Anchora de prorâ jacitur, stant Littore puppes

Æn. III, 277.

Ver. 436—439. Ἐκ δ’ εὐνὰς ἔβαλον—.

Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ—.

Ἐκ δ’ ἑκατόμβην—.

Ἐκ δὲ Χρυσηῖς—.]

Mirando admodum artificio Poeta, in rebus minutis narrandis, et hic et aliàs, sententias singulas singulis versibus absolvit. Quod semper in narratione sublimiori longè aliter fit. Vide infrâ ad β’, 102. et ad γ’, 210. 589.

Ver. 439. Ἐκ δὲ Χρυσηῖς νηὸς βῆ ποντοπόροιο.] Et in hoc versu numeri ipsi mulierem tardè cautèque incedentem depingunt.

- Τὴν μὲν ἔπειτ' ἐπὶ βαμὸν ἄγαν πολύμητις Ὀδυσσεύς, 440
 Πατρὶ φίλῳ ἐν χερσὶ τίθει, καὶ μιν προσέειπεν
 Ὡ Χρῦση, πρό μ' ἔπεμψεν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων.
 Παῖδά τε σοὶ ἀγέμεν, Φοίβῳ δ' ἱερὴν ἑκατόμβην
 ῥέξαι ὑπὲρ Δαναῶν, ὅφρ' ἱλασώμεθ' ἀνακτα,
 Ὅς νῦν Ἀργείοισι πολύστονα κῆδὲ ἐφῆκεν. 445
 Ὡς εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων
 Παῖδα φίλην· τοὶ δ' ἅκα Θεῶ κλειτὴν ἑκατόμβην
 Ἐξείης ἔστησαν εὐδμητον περὶ βαμόν.
 Χερσίφαντο δ' ἔπειτα, καὶ οὐλοχύτας ἀνέλοντο.
 Τοῖσιν δὲ Χρῦσης μεγάλ' εὐχετο, χεῖρας ἀνασχῶν 450
 Κλυθί μιν, Ἀργυρότοξ', ὅς Χρῦσῃ ἀμφιβέβηκας,
 Κίλλαν τε Ζαθέην, Τενέδοιό τε ἴφι ἀνάσσεις.
 Ἦδη μὲν ποτ' ἐμεῦ πάρος ἔκλυες εὐξαμένοιο·
 Τίμησας μὲν ἐμὲ, μέγα δ' ἴφαο λαὸν Ἀχαιῶν
 Ἦδ' ἔτι καὶ νῦν μοι τόδ' ἐπικρήνηνον ἐέλδαρ, 455

Hanc quidem postea ad altare ducens sapiens Ulysses, 440

Patri charo in manibus posuit, et ipsum allocutus est:

“O Chryse, protinus misit me rex virorum Agamemnon,

“Filiamque tibi ut ducerem, Phoeboque sacram hecatomben

“Sacrificarem pro Danais, ut placem Deum,

“Qui modò Argivis acerbissimos dolores immisit.

445

Sic locutus, in manibus posuit. Ille autem accepit gaudens

Filiam dilectam: hi verò confestim Deo splendidam hecatomben

Ordine statuerunt ritè-aedificatum circa altare.

Manusque deinde lavârunt, et molas sustulerunt.

His autem Chryses altâ voce precabatur, manibus sublatis:

450

“Audi me, argenteum-arcum-habens, qui Chrysen tuus,

“Cillamque eximiam, Tenedoque potenter imperas:

“Jam quidem aliquando me antea exaudisti precantem:

“Honorasti quidem me, valdè autem laesisti populum Achivorum,

“Itidem et nunc mihi hoc perforce votum,

455

Ver. 442.—πρό μ' ἔπεμψεν.] Istud πρό, non est nihili. Respondet propè Latino, protinus.

Ver. 444. ῥέξαι ὑπὲρ Δαναῶν.] Sic Virgilius:

Cùm faciam vitulâ pro frugibus.—

Ecl. III, 77.

“Cùm faciam” nimirum est, cùm Sacra faciam. Ut planè ineptissimi sint, qui voces, facere et ποιῖν, sacrificales esse contendant etiam tùm, cùm et alium habent sibi conjunctum Accusativum; ut Τούτο ποιῖτι, Hoc facite, et similia.

Ver. 449. Χερσίφαντο δ' ἔπειτα, &c.] Ταῦτα δὲ Ῥωμαῖοις ἔτι καὶ εἰς ἐμὲ πρᾶττοντας ἐπὶ ταῖς θυσίαις ἰδὼν ἐπίστανται καὶ μιᾷ πίστι 51.

τῆς ἀρκοῦμενος, οὐ βαρβάρους ἐπίσθηον εἶναι τοὺς οἰκιστὰς τῆς Ῥώμης, ἀλλ' ἐκ πολλῶν τόπων συνελλυθότας Ἕλληνας. Dion. Hal. Antiq. Roman. lib. 7.

Ibid.—οὐλοχύτας.] Molâ salsâ. Horat. Serm. lib. 2. Ecl. 3.

Ver. 450.—μεγάλ' εὐχετο, χεῖρας ἀνασχῶν.] —duplices tendens ad sidera palmas.

Æn. I, 97.

Et duplices cum voce manus ad sidera tendit.

Æn. X, 667.

Ver. 451.—ἀμφιβέβηκας.] Vide suprâ ad ver. 37.

Ver. 454.—ἐμὲ, μέγα.] Quâ ratione ἐμὲ ultimam hîc producat, vide suprâ, ad ver.

51.

"Ἦδη νῦν Δαναοῖσιν ἀεικέα λοιγὸν ἄμυνον.

"Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων·

Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὐξάντο, καὶ οὐλοχύτας προβάλοντο,

Ἀδ' ἔρυσαν μὲν πρῶτα, καὶ ἔσφαξαν, καὶ ἔδειραν,

Μηρούς τ' ἐξέταμον, κατὰ τε κνίσση ἐκάλυψαν,

Δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ἠμοθέτησαν.

Καίε δ' ἐπὶ σχίζης ὁ γέρον, ἐπὶ δ' αἶθοπα οἶνον

Λεῖβε· νέοι δὲ παρ' αὐτὸν ἔχον πεμπάεσσα χερσίν.

Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ σπλάγχχ' ἐπάσαντο,

Μίστυλλον τ' ἄρα τ' ἄλλα, καὶ ἀμφ' ὄβελοῖσιν ἔπειραν,

"Ὡπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.

" Jam nunc à Danais indignam pestem remove.

Sic dixit orans; hunc verò exaudivit Phoebus Apollo.

Caeterùm postquam peccati sunt, et molas projecerunt, Cervicem retrò egerunt quidem primùm, et jugulârunt, et excoriârunt,

Femoraque exsecuerunt, adipeque cooperuerunt,

Postquam duplicaverant; super ipsius frustra cruda posuerunt.

Adolebat autem in lignis fissis senex, et insuper nigrum vinum

Libabat: juvenesque secus illum, tenebant verua in 5 mucrones fissa manibus.

Tum postquam femora exusta erant, et viscera gustârunt,

Minutatim dein secuerunt caetera, et verubus transfixerunt,

Assâruntque scitè, detraxeruntque omnia.

Ver. 458.—καὶ οὐλοχύτας προβάλοντο.] *Al.* οὐλοχύτας ἀνίλοντο, ex ver. 449. suprâ.

Ver. 459. Ἀδ' ἔρυσαν.] *Resurripârunt.* Vide infrâ, 9', 525. Εἰς τ' οὐπίσω ἀνέκλασαν τὸν τράχηλον. *Schol. Brev.* Ἀνίστρεψαν τὸν τράχηλον τοῦ ἱερίου, ἵνα ἡ κεφαλὴ ἄνω ἀφραξῆ. *Schol. Moschopulî.*

"Ἄνω τρέπαν ἔσφαξαν.—— Sophoc.

Ibid.—καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν.]

Illi se prædæ accingunt, natibusque futuris:

Tergora diripiunt costis, et viscera nudant:

Pars in frustra secant, verubusque trementia figunt.

Littore athena locant alii, flammisque ministrant.

Tum victu revocant vires.—*Æn.* I, 214.

Ver. 460. Μηρούς τ' ἐξέταμον.] *Prosecuerunt.* Unde *Prosecta*, vox sacrificalis.

Ver. 461.—ἠμοθέτησαν.] "Ἐκοφαν μικρὸν ἀπὸ παντὸς μέρους, καὶ ἐπίθηκάν ἐπὶ τὰ μέρη. *Schol.*

Ver. 462.—αἶθοπα οἶνον.] " Conjectare me, vinum, quòd semina quædam Caloris in sese haberet, essetque naturâ ignitius; ob eam rem dictum esse ab Homero αἶθοπα οἶνον; non, ut alii putarent, propter Colorem." *Gell. lib.* 17. c. 8. " Num quia Vinum semina quædam in se Caloris habet, et ob eam rem: Homerus dicit αἶθοπα οἶνον; non, ut

" quidam putant, propter Colorem?" *Macrob. lib.* 7. c. 12. *Genosium Vinum.*

Ver. 463.—πεμπάεσσα.] *Schol.* Πέντε δειλούς ἔχοντα ἐκ μιᾶς λαβῆς κρατουμένης τριακονοιδῶς. *Quincuplex veru, craticulæ simile.*

Ver. 464. Αὐτὰρ ἐπεὶ.] Αὐτὰρ, quod est αὐτ' ἄρ, eandem ferè vim habet, ac Latinum " autem," seu " tum deinceps:" et proinde longè aliud est quàm ἀλλά. Nempe αὐτὰρ, ordine disposita atque sequentia connectit; ἀλλά, inter se opposita disjungit. Quod cùm non intelligeret *Barnesius*; sententiam infrâ, 5', 101. penitùs jugulavit, inferciendo αὐτὰρ pro ἀλλά. Vide ad locum.

Ver. 465. Μίστυλλον τ' ἄρα τ' ἄλλα.] Haud scio facetusne sit magis, an ridiculus, quem hinc arripuit *Martialis* jocum:

Si tibi *Mistyllus* coquus, *Æmiliane*, vocatur;

Dicetur quare non *Taratalla* mihi?

Lib. I, 51.

Ver. 466. "Ὡπτησάν τε.] Καὶ παρ' Ὀμήρου τὰ γε τοιαῦτα μάθοι ἂν τις. Οἶσθα γὰρ ὅτι ἐπὶ στρατίας ἐν ταῖς τῶν ἡρώων ἐστιασίαισι, οὔτε ἰχθύσιον αὐτοῖς ἐστιᾶ, καὶ ταῦτα ἐπὶ θαλάττῃ ἐν Ἑλλησπόντῳ ὄντας, οὔτε ἱφθοῖς κρέσιν, ἀλλὰ μόνον ὀπταῖς.—Οὐδὲ μὴν ἡδυσμάτων, ὡς ἡγοῦμαι, Ὀμηρος πάποτε ἐμνήσθη. *Plat. de Republ.* l. 3.

Αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
Δαίνοντ'· οὐδέ τι θυμὸς ἐδέετο δαιτὸς εἴσης.

Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,

Κούροι μὲν κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·

470

Νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.

Οἱ δὲ πανημέριοι μολπῇ Θεὸν ἰλάσκοντο,

Καλὸν αἰδόντες παιήονα, κούροι Ἀχαιῶν,

Μέλποντες Ἐκάεργον· ὁ δὲ φρένα τέρπετ' ἀκούων.

Ἥμος δ' ἥελιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἤλθε,

475

Δὴ τότε κειμήσαντο παρὰ πρυμνήσια νηός.

Atque ubi cessârunt ab opere, apparârantque convivium,
Convivati sunt: neque quicquam animus indiguit cibo aequali.

Porro postquam potûs et cibi desiderium exemerant,

Pueri quidem crateras coronabant vino:

470

Distribuebantque omnibus, auspicantes poculis.

Illi igitur totum diem cantu Deum placabant,

Laetum canentes pœana, juvenes Achivorum,

Cantu celebrantes Longè-jaculantem *Apollinem*: ille autem animo delectabatur audiens.

Quando verò sol occidit, et tenebrae supervenerunt,

475

Utique tunc dormiverunt juxta retinacula navis.

Ver. 468.—οὐδέ τι θυμὸς ἐδέετο.] *Nec non abundè erant contenti.* Henr. Stephanus legendum cõtendit, οὐδ' ἔτι. Cui tamen non assentior.

Ibid.—δαιτὸς εἴσης.] Ἴσομοῖρον καὶ μεριστῆς. Schol. Brev. Τῆς ἐν καιῇ τραπέζῃ αὐτῇ γὰρ κυρίως τὸ ἴσον, πᾶσιν ὁμοῦ προκειμένη ἰσοτίμως. Schol. Moschopuli. Καὶ τῶν κρεῶν δὲ μοῖραι ἐνίμοντο ὅθεν εἴσας φησὶ τὰς δαΐτας, ἀπὸ τῆς ἰσότητος.—Ἐπίσθη δὲ Ζηνέδοτος, δαΐτα εἴσιν, τὴν ἀγαθὴν λέγεισθαι. *Athenæus*, lib. 1. c. 10.

Ver. 469. Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο.]

Postquam exempta fames epulis, mensæque remotæ. *Æn.* I, 220.

Postquam prima quies epulis, mensæque remotæ. *Ibid.* 727.

Postquam exempta fames, et amor compressus edendi. *Æn.* VIII, 184.

—dapes, et plenæ pocula mensæ. *Æn.* XI, 728.

Ver. 470. Κούροι μὲν κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο.]

—et Socii cratera coronant.

Georg. II, 528.

Crateras magnos statuunt, ac vina coronant. *Æn.* I, 728.

Ἐπιστέφονται δὲ ποτοῖο οἱ κρητῆρες; ἦτοι ὑπερχειλίς οἱ κρητῆρες ποιοῦνται, ὥστε διὰ τοῦ πο-

τοῦ [*leg.* ποτοῦ] ἐπιστεφανοῦσθαι. *Athenæus*, lib. 1. c. 11. Τὸ δὲ στίφειν, πλήρωσιν τινα σημαίνει. *Id.* lib. 15. c. 5. Sunt tamen qui hoc aliter interpretentur:

—συνάψας καρπίμοις κισσοῦ κλάδοις

Ἔστι φα.—*Alexis* Poeta apud *Athenæum*, lib. 11. c. 6. de cratera *Thericleo*. Sed hoc recentius.

Ver. 471. Νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.] Vide *Odysse.* β, 185. α', 417. φ', 263. Τὸ "πᾶσιν," οὐ τοῖς ποτηρείοις, ἀλλὰ τοῖς ἀνδράσιν. *Athenæus*, lib. 1. c. 11.

Ver. 472. Οἱ δὲ πανημέριοι μολπῇ Θεὸν ἰλάσκοντο.] Θαλήταν τὸν Κρητὰ φασί—διὰ μουσικῆς ἰάσασθαι, ἀπαλλάξαι τε τοῦ κατασχόντος λοιμοῦ τὴν Σπάρτην.—Ἀλλὰ καὶ Ὀμηρος τὸν κατασχόντα λοιμὸν τοῖς Ἕλληνας παύσασθαι λέγει διὰ μουσικῆς,—ἐπεὶ φθάσας σὺ τὴν μουσικὴν δύναμιν διὰ τούτων ["Οἱ δὲ πανημέριοι—"] προαπέφθνας ἡμῖν. *Plutarch.* de *Musica*, sub finem.

Ver. 473. Καλὸν αἰδόντες.] Vide infra ad β', 45.

Ibid.—αἰδόντες παιήονα.]

—laetum pœana secuti. *Æn.* X, 738.

Ver. 474. Μέλποντες Ἐκάεργον.] Vide supra ad ver. 51,

Ver. 476.—παρὰ πρυμνήσια.] *Juxta Palium*, quem Romani *Tonsillam* appellant.

Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
Καὶ τότε ἔπειτ' ἀνάγοντο μετὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν.
Τοῖσιν δ' ἴκμενον οὐρον ἴει ἐκάεργος Ἀπόλλων.

Οἱ δ' ἰστὸν στήσαντ', ἀνά θ' ἰστία λευκὰ πέτασσαν

480

Ἐν δ' ἄνεμος πρῆσεν μέσον ἰστίον, ἀμφὶ δὲ κῦμα

Στείρη πορφύρεον μεγάλ' ἴαχε, νηὸς ἰούσης·

Ἡ δ' ἔθεεν κατὰ κῦμα διαπρήσσουσα κέλευθα.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἴκοντο κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν,

Νῆα μὲν οἴγε μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν,

485

Υψοῦ ἐπὶ ψαμάθοις, ὑπὸ δ' ἔρματα μακρὰ τάνυσσαν.

Quando autem mane-genita apparuit rosea-digito Aurora,
Tunc deinde revehebantur ad amplum exercitum Achivorum.
His porrò secundum ventum misit longè-jaculans Apollo:
Illi verò malum erexerunt, velaque alba panderunt:
Ventus autem flatu-implevit medium velum, circumque fluctus
Carinam ater valdè resonabat, navi eunte:
Haec itaque currebat per fluctum conficiens vias.
Ac postquam venerunt ad exercitum latum Achivorum,
Navem quidem hi nigram in continentem subdixerunt,
Altè super arenas, phalangesque longas subtenderunt:

480

485

Ver. 477. Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκ-
τυλος Ἥως.]

Postera Phœbeâ lustrabat lampade terras,
Humentemque Aurora polo dimoverat um-
bram. *Æn.* IV, 6.

Oceanum interea surgens Aurora relinquit:
It portus jubare exorto — *Ibid.* 129.

Et jam prima novo spargebat lumine ter-
ras

Tithoni croccum linquens Aurora cubile.
Ibid. 584.

Jamque rubescebat radiis mare, et æthere
ab alto

Aurora in roseis fulgebat lutea bigis.

Æn. VII, 25.

Aurora interea miseris mortalibus aliam
Extulerat lucem, referens opera atque la-
bores. *Æn.* XI, 182.

—cùm primùm crastina celo
Punicis invecta rotis Aurora rubebit.

Æn. XII, 76.

Pulcherrima hæc; nec tamen vocis, ῥοδοδάκ-
τυλος, vim attingunt. Ἀπὸ τοῦ σχήματος τῶν
τῆς χειρὸς δακτύλων, παρίστησι τὸ τῶν Ἀκτί-
νων σχῆμα. Schol. Ἔστι γὰρ ἄλλο ἄλλου κύ-
ριώτερον, καὶ ὁμοιωμένον μᾶλλον, καὶ οικειότε-
ρον, τῶ ποιῖν τὸ πῦγμα πρὸ ἡμάτων.—
Διαφέρει δ' εἰπεῖν οἶον, ῥοδοδάκτυλος Ἥως, μᾶλ-
λον ἢ φοινικοδάκτυλος, ἢ ἔτι φαυλότερον, ἐν-
θεοδάκτυλος, *Arist. Rhetoric.* lib. 3. c. 1. Vide
suprà ad ver. 45. et infrà ad ver. 528.

Ver. 479. Τοῖσιν δ' ἴκμενον οὐρον ἴει.]

Prosequitur surgens à puppi ventus euntes.
Æn. III, 130.

Vide infrà ad *Odys.* λ', 6.

Ver. 480. Οἱ δ' ἰστὸν στήσαντ'.] *Al.* στήσαν τ'.

Ver. 481. Ἐν δ' ἄνεμος πρῆσεν μέσον ἰστίον.]
—et auræ

Vela vocant, tumidoque inflatur carbasus
Austro. *Æn.* III, 357.

Vela facit tamen, et plenis subit ostia ve-
lis. *Æn.* V, 281.

Ver. 482. —κῦμα—πορφύρεον.]
—mare purpureum— *Georg.* IV, 373.

Cæterum, quæ analogiâ à πορφύρεω deducatur
πορφύρεος; à φαῖνω, φάνερὸς; à κρήνω, κρήτος;
à κλίνω, κλίτος; à μαρσύρομαι, μαρσύρες; et
similia: vide suprà ad ver. 309. 314. 338.
Barnesius hic legendum velit, πορφύρον: sed
nihil opus.

Ver. 485. Ἡ δ' ἔθειν κατὰ κῦμα διαπρήσσουσα
κέλευθα.]

—maris æquor arandum. *Æn.* II, 780.

—vastumque cavâ trabe currimus
æquor. *Æn.* III, 191.

Currit iter tutum non seciùs æquore clas-
sis. *Æn.* V, 862.

Odys. β', 429. scriptum est, διαπρήσσουσα
κέλευθον: quod auribus magis placet.

Ver. 484.—κατὰ στρατὸν.] *Al.* μετὰ στρατὸν.

Ver. 486.—ἐπὶ ψαμάθοις.] *Al.* ἐπὶ ψα-
μάθων.

Αὐτοὶ δ' ἐσκίδναντο κατὰ κλισίας τε νέας τέ.

Αὐτὰρ ὁ μῆνιε, νηυσὶ παρήμενος ἀκυπόροισι,
Διογενὴς Πηλέως υἱὸς πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Οὔτε ποτ' εἰς ἀγορὴν παλέσκετο κυδιάνειραν, 490

Οὔτε ποτ' εἰς πόλεμόν γ' ἀλλὰ φθινύθεσκε φίλον κῆρ,
Αὔθι μένων, ποθέεσκε δ' αὐτὴν τε πτόλεμόν τε.

Ἄλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐκ τοιοῦ δυαδεκάτῃ γένετ' ἡώς,
Καὶ τότε δὴ πρὸς Ὀλυμπον ἴσαν Θεοὶ αἰὲν ἔοντες
Πάντες ἅμα, Ζεὺς δ' ἤρχε· Θέτις δ' οὐ λήθετ' ἐφετμέων 495

Παιδὸς ἐοῦ, ἀλλ' ἦγ' ἀνεδύσατο κῆμα θαλάσσης,

Ἐρείη δ' ἀνέβη μέγαν οὐρανὸν, Οὐλύμπόν τε·

Εὖρεν δ' εὐρύοπα Κρονίδην ἄτερ ἡμενον ἄλλαν

Ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος Οὐλύμποιο.

Καὶ ῥα πάροιδ' αὐτοῖο καθέζετο, καὶ λάβε γούνων 500

Σκαιῆ· δεξιτερῇ δ' ἄρ' ὑπ' ἀθερσεῶνος ἐλοῦσα,

Λισσομένη προσέειπε Δία Κρονίωνα ἄνακτα·

Ipsi autem sparsi sunt per tentoriaque navesque.

Verùm iram fovit, navibus assidens velocibus,

Generosus Pelei filius pedibus velox Achilles,

Neque unquam in concione versabatur illustres-viros-habente, 490

Neque unquam in praelio: sed macerabat suum cor,

Illic manens; desiderabat autem clamoremque pugnamque.

At quando jam ex illo duodecimus erat dies,

Tum utique ad Olympum ibant Dii semper existentes

Omnes simul, Jupiterque praeibat: Thetis autem non oblita est mandatorum 495

Filii sui, sed emersit ex undâ maris,

Matutinaque conscendit in magnum coelum, Olympumque:

Invenit autem latè-sonantem Saturnium seorsum sedentem ab aliis

In summo vertice multa-cacumina-habentis Olympi.

Et ante ipsum sedit, et prehendit genua

Sinistrâ: dexterâque mento prehenso, 500

Supplicans allocuta est Jovem Saturnium regem:

Ver. 488. Αὐτὰρ ὁ μῆνιε, νηυσί.] Quoniam
μηνίῳ secundam producit, verisimillimum est
(licet id non necessariò sequatur,) pronuntia-
tum fuisse contractè, Αὐτὰρ ὁ μῆνι, νηυσί.—
Vide β', 769 et 772.

Ver. 489. Διογενὴς Πηλέως υἱός.] Pronuntia-
batur Πηλῶς. Alii scribunt, Πηλῖος: quod
ferri quoque potest, et pronuntiabatur Πηλοῦς.
Barnesius edidit Πηλῶς: et ipsum quoque
non malè; cùm υἱός priorem et alias corripi-
at, et Πηλῶς praesertim sit dictio Ionica.

Ver. 491.—φθινύθεσκε] οὐκ ἔφερε τὴν σχο-
λὴν, ἀλλὰ “φθινύθεσκε” ἔσ. Plutarch. in
Pyrrho. Ἐκείνου οὐδὲν ἤεσκε τῶν μαλακῶν,

ἀλλὰ “φθινύθεσκε” ἔσ. Id. in Agide et Cleo-
mene. Ἐνίους δὲ καὶ μὴ πράσσειν, αὐτὸ πολ-
λάκις εἰς ἀθυμίαν καθίστησιν ὡς——“ἀλ-
“λὰ φθινύθεσκε” ἔσ. Id. de Tranquill. ani-
mi; sub initio. Cæterum de hujus vocis
prosodiâ, vide infra ad β', 45.

Ver. 498.—εὐρύοπα.] Alii exponunt: latè
prospicientem; alii: voce latè sonantem, latè
tonantem.

Ver. 500. Καὶ ῥα πάροιδ' αὐτοῖο καθέζετο,
καὶ λάβε γούνων.]

——genua amplexus, genibusque vo-
lutans

Hærebat—— Æn. III, 607

- Ζεῦ πάτερ, εἴ ποτε δὴ σε μετ' ἀθανάτοισιν ὄνησα,
 "Ἡ ἔπει, ἢ ἔργω, τόδε μοι κρήνον ἐέλδαρ.
 Τίμησόν μοι υἱόν, ὃς ἀκυμοζάτατος ἄλλων 505
 "Ἐπλετ'· ἀτάρ μιν νῦν γε ἀνάξ' ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
 'Ἡτίμησεν· ἐλάν γὰρ ἔχει γέρας, αὐτὸς ἀπούρας.
 'Ἀλλὰ σύ περ μιν τίσον, Ὀλύμπιε, μητίετα Ζεῦ·
 Τόφρα δ' ἐπὶ Τρώεσσι τίθει κράτος, ὄφρ' ἂν Ἀχαιοὶ
 Υἱὸν ἐμὸν τίσωσιν, ὀφέλλωσιν τέ ἐ τιμῇ. 510
 "Ὡς φάτο· τὴν δ' οὔτι προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς,
 'Ἀλλ' ἀκέων δὴν ἦστο· Θέτις δ', ὡς ἠΐατο γούνων,
 "Ὡς ἔχετ' ἐμπεφυυῖα, καὶ ἤρετο δεύτερον αὐθις·
 Νημερτές μὲν δὴ μοι ὑπόσχεο, καὶ κατάνευσον,
 "Ἡ ἀπόειπ'· ἐπεὶ οὐ τοι ἔπι δέος· ὄφρ' εὔ εἰδῶ, 515
 "Ὅσσον ἐγὼ μετὰ πᾶσιν ἀτιμοτάτη Θεός εἰμι.
 Τὴν δὲ μίγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 "Ἡ δὴ λοίγια ἔργ', ὅτ' ἐμ' ἐχθοδοπῆσαι ἐφήσεις
 "Ἡρη, ὅταν μ' ἐρέθῃσιν ὄνειδείους ἐπέεσσιν.

" Jupiter pater, si unquam reverà te inter immortales juvi,

" Vel verbo, vel opere; hoc mihi perfice votum:

" Honora mihi filium, qui brevissimae vitae prae caeteris 505

" Est: sed ipsum nunc rex virorum Agamemnon

" Contumelià affecit: Ereptum enim habet praemium, ipse abripiens.

" At tu ipsum honora, Olympie, sapientissime Jupiter:

" Tamdiu autem Trojanis adjice victoriam, donec Achivi 510

" Filium meum honorent, augeantque eum honore.

Sic dixit. Hanc autem nihil allocutus est nubes-cogens Jupiter,

Sed tacitus diu sedit. Thetis verò, ità ut apprehenderat genua,

Sic tenebat inhaerens, et rogabat secundò iterum:

" Verè jam mihi promitte, et annue,

" Vel abnue; quoniam non tibi inest timor: ut benè sciam, 515

" Quanto ego inter omnes inonoratissima Dea sim.

Hanc autem gravitèr suspirans allocutus est nubes-cogens Jupiter:

" Sanè perniciosum facinus, quum me in offensioem impellis

" Junonis, quando me irritet contumeliosis verbis.

Ver. 505.—εἴ ποτε δὴ σε μετ' ἀθανάτοισιν ὄνησα,

"Ἡ ἔπει, ἢ ἔργω.] Vide suprà ver. 395. 398. 399. ξc. Τὸ μὲν ὀνειδίξειν ἀφήσει, τὸ δὲ ὑπομνήσκειν ἐπιμελῶς πραγματεύεται. Τὸ μὲν ἔργον οὐκ εἴπει, (vide ver. 399. ξc.) τὴν δὲ ἀνάμνησιν εὐπρεπῶς ἰσοῦσατο.—Καὶ τὰ μίτρα τῶν ἰσχυρατισμένων λόγων παιδείῃ ἡμῶς ὁ "Ὀμηρος, ὅτι οὐ τῆς εὐπρεπείας διῆται, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐν χρεῖα συντομίας. [Legendum fortassè, οὐ μόνον τῆς εὐπρεπείας, ξc.] Dionys. Halicarnas. lib. qui inscribitur Τέχνη. c. 9.

Ver. 508. Ἀλλὰ σύ περ μιν τίσον.] Si alii eum contumelià afficiunt, at Tu eum honora. Istam scilicet vim habet vocula, πέρ.

Ver. 510.—ὀφέλλωσιν τέ ἐ τιμῇ.] Al. ὀφέλλωσιν τέ ἐ τιμῆν.

Ver. 514. Νημερτές μὲν δὴ μοι.] Verè jam mihi, quæso, ξc. Non enim hîc vacat istud, δὴ.

Ver. 515.—ἔπι δέος.] Vide suprà ad ver. 51.

Ver. 517.—νεφεληγερέτα.] Vide suprà ad ver. 175.

Ver. 518. "Ἡ δὴ λοίγια ἔργ'.] Al. "Ἡδη λοίγια ἔργ'.

Ver. 519.—ὄνειδείους ἐπέεσσιν.] Al. ὄνειδείους ἐπίεσσιν. Magis arridet, ὄνειδείους· quia ὄνειδείους penultimam corripit.

Ἦ δὲ καὶ αὐτὸς μ' αἰεὶ ἐν ἀθανάτοισι Θεοῖσι 520
 Νεικεῖ, καὶ τέ με Φησὶ μάχῃ Τρώεσσιν ἀρῆγειν.
 Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν αὖθις ἀπόστιχε, μὴ σε νόση
 Ἦρη· ἐμοὶ δέ κε ταῦτα μελήσεται, ὄφρα τελέσω.
 Εἰ δ' ἄγε, τοὶ κεφαλῇ κατανεύσομαι, ὄφρα πεποίθης.
 Τοῦτο γὰρ ἐξ ἐμέθεν γε μετ' ἀθανάτοισι μέγιστον 525
 Τέκμων· οὐ γὰρ ἐμὸν παλινάγρετον, οὐδ' ἀπατηλὸν,
 Οὐδ' ἀτελεύτητόν γ', ὅ, τι κεν κεφαλῇ κατανεύσω.
 Ἦ, καὶ κυανέησιν ἐπ' ὄφρυσί νῦσε Κρονίων·

“ Haec autem et temerè mecum semper inter immortales Deos 520
 “ Contendit; atque me dicit in pugna Trojanis auxiliari.
 “ Sed tu quidem nunc recede, ne te videat
 “ Juno: mihi autem haec erunt curae, ut perficiam.
 “ Verùm age, jam tibi capite annuam, ut fidem habeas.
 “ Hoc enim à me inter immortales maximum 525
 “ Signum: non enim *Promissum* meum revocabile, neque fallax,
 “ Neque infectum, quodcunque capite annuero.
 Dixit, et nigris superciliis annuit Saturnius:

Ver. 520.—ἀθανάτοισι.] Vide suprâ ad ver. 398.

Ver. 522. Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν αὖθις ἀπόστιχε, ἐμοὶ δέ κε ταῦτα μελήσεται.]

Cede locis; ego, si qua super—, Ipsa regam.—Æn. VII, 559.

Ver. 524. Εἰ δ' ἄγε.] *Sin dubitas; ecce, &c.*

Ver. 526.—οὐ γὰρ ἐμὸν παλινάγρετον, οὐδ' ἀπατηλὸν,

Οὐδ' ἀτελεύτητον] *Promissum meum, neque per levitatem, neque per fraudem, neque per impotentiam irritum erit; ut rectè observavit Eustathius, alliique.*

Ver. 528.—κυανέησιν ἐπ' ὄφρυσί.] Quia *Cæli* nimirum color cæruleus. Simili de causâ *Neptunus* itidem, *κυανοχαίτης*. Vide suprâ ad ver. 45 et 477.

Ibid.—ἐπ' ὄφρυσί νῦσε Κρονίων· Ἀμβρόσιαι δ' ἄρα χαιταὶ ἐπερρώσαντο ἄνακτος,

Κρατὶς ἀπ' ἀθανάτοιο· μέγαν δ' ἐλίλιξεν Ὀλυμπον.]

Ambrosiæque comæ.—Æn. I, 407. Annuit, et totum nutu tremefecit Olympum. Æn. X, 115.

Terrificam capitis concussit terque quaterque

Cæsariem: cum quâ terram, mare, sidera movit. Ovid. *Metam.* I, 179.

* Ἀπορημονεύουσι δὲ τοῦ Φειδίου, διότι πρὸς τὸν Πάναγον εἶπε πυνθανόμενον, πρὸς τί παράδειγμα μέλλει ποιῆσαι τὴν εἰκόνα τοῦ Διός,

ὅτι πρὸς τὴν Ὀμήρου, δι' ἐπῶν ἐκπεπίσταν τούτων “ Ἦ, καὶ κυανέησιν” &c. εἰρησθαὶ γὰρ μάλα δοκεῖ καλῶς. Strabo, lib. 8. p. 543. Edit. Amst. 1707. “ Phidias, cum Jovem Olympium fingeret, interrogatus de quo exemplo divinam mutaretur effigiem, “ respondit, archetypum Jovis in his se tribus Homeri versibus invenisse.” Macrob. lib. 5. c. 15.

Porro, libet hic obiter annotare, quàm fœdè corruerit linguam Romanam *Sanctius*; qui [*de causis linguæ latinæ, lib. 4. cap. 6.*] ex loco *Ovidii* jam citato, et similibus quibusdam, arrepta occasione; *ablativum* (quem appellant) *Instrumenti*, cum prepositione [*Cum*] conjungi posse contendit: cum, è contrario, ex plurimis manifestum sit exemplis, prepositionem, à quâ (*plerumque suppressâ*) pendet iste *Ablativus*, utique non esse, cum; sed, ab. Citat ipse ex *Ovidio*: “ *Pectora*—*trajectus* “ ab ense,” hoc est, ense *trajectus*: “ *Defendar* ab armis,” hoc est, armis *defendar*: “ *Fallere* ab arte viros,” hoc est, arte *fallere*: quibus adde, “ *Tunicâque amicitur* ab albâ,” hoc est, *albâ tunicâ amicitur*. Quæ in alteram partem exempla adduxit *Sanctius*, inseruitve deinceps *Scioppius*, vel in Notis suis tandem addidit *Perizonius*; eorum omnium exemplorum, nè unum quidem rem attingit. “ *Cæsariem* cum quâ *terram movit*,” non est, quâ *terram movit*; sed, simul cum quâ *terram movit*. “ *Ipse dedit letho* cum quibus ante *feras*,” non de *instrumento* dictum

Ἄμβροσιαι δ' ἄρα χαῖται ἐπερράσαντο ἄνακτος,
 Κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο· μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὀλυμπον. 530
 Τά γ' ὡς βουλευσάντε διέτμαγεν· ἡ μὲν ἔπειτα
 εἰς ἄλλα ἄλτο βαθεῖαν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου·
 Ζεὺς δὲ ἐὼν πρὸς δῶμα. Θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἀνέστην
 Ἐξ ἐδέων, σφοῦ πατρὸς ἐναντίον· οὐδὲ τις ἔτλη
 Μείναι ἐπερχόμενον, ἀλλ' ἀντίοι ἔσταν ἅπαντες. 535
 Ὡς ὁ μὲν ἔνθα καθέζετ' ἐπὶ θρόνου· οὐδέ μιν Ἥρη
 Ἠγνοίησεν ἰδοῦσ', ὅτι οἱ συμφράσσατο βουλὰς
 Ἀργυρόπεζα Θέτις, θυγάτηρ ἀλίοιο γέροντος·
 Αὐτίκα κερτομίοισι Δία Κρονίωνα προσηύδα·

Ambrosiae verò comae concussae sunt regis
 A capite immortalī; ac magnum tremefecit Olympum. 530
 Illi utique re sic deliberatā discesserunt: haec quidem deinde
 In mare desiliit profundum è splendido Olympo:
 Jupiter autem rediit in suam domum. Dii verò simul omnes assurrexerunt
 Ex sedibus, sui patris in occursum: neque quisquam sustinuit
 Exspectare venientem, sed obvii steterunt omnes. 535
 Sic hic quidem illic resedit in solio: neque ipsum Juno
 Ignoravit, conspicata, quòd contulerat cum eo consilia
 Argenteos-pedes-habens Thetis, filia marini senis:
 Statim itaque convitiis Jovem Saturnium allocuta est:

est, sed de sociis. "Verrebat rarò cum pectine
 "pratum," et, "cirri cum quibus venan-
 "tur;" utrumque et ipse agnoscit aliter esse
 scriptum; et, vera si sit ista lectio, possit tam-
 en utrobique Ablativus iste non instrumenti
 esse, sed Adjuncti. "Imperator cum sa-
 "gittà saucius;" non est, sagittà sauciatius;
 sed, Imperator cum sagittà infixà. "Gladium
 "quicum se percusserat;" nuperi est Auc-
 toris, non Latini. "Sufficit fruges cum
 "vomere tellus;" est, tellus cum agricul-
 turà. "Cum armis confligere;" non est,
 armis confligere, sed, armatos confligere. "Istà
 "cum linguà lingere," non est, linguà lin-
 gere; sed sarcasticè, Tu cum istà linguà, &c.
 "Pacem cum precibus petere:" "Cum maxi-
 "mo labore expugnare." "Facere cum tantis
 "minis." "Investigare cum animo." "Ju-
 "vare cum fide." "Benevolentiam cum singu-
 "lari:" "Vestro cum Beneficio:" non uti-
 que Instrumentum denotat, sed Adjunctum.
 "Instructus cum conjuratorum manu:" "Ver-
 "avi cum omnibus meis copiis:" "Quibus
 "cum [scilicet quorum operà] filiam inveni:"
 itidem non instrumentum significant, sed so-
 cios. Denique, "aggrediuntur cum funibus,"
 non est, funibus aggrediuntur; sed, manibus
 aggrediuntur, funibus armati. Et, Macedo-
 num animos sibi conciliavit cum Heraclide,"

(eo quod Heraclidem scilicet in vincula con-
 jecerat;) non utique Ablativus est Instru-
 menti, sed Adjuncti.

Ver. 531.—διέτμαγεν.] *Al.* διέτμαγον.

Ver. 533.—Θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἀνέστην.]

—viro Phœbi chorus assurrexerit omnis.

Virg. Ecl. VI, 66.

Ver. 535.—ἐπερχόμενον, ἀλλ'.] Quà rati-
 one hic ἐπερχόμενον, et τίτληκας, infra ver.
 545. ultimam producant, vide supra ad ver.
 51.

Ibid.—ἔσταν ἅπαντες.] Ἔσσαν, ultimâ bre-
 vi, ex ἔστησαν vel ἔστασαν· simili analogiâ, ac
 τύπην, τράφην, et similia, ex ἐτύπησαν, ἐτρέ-
 φησαν, &c.

Ver. 536.—οὐδέ μιν Ἥρη Ἠγνοίησεν.]

Nec latuere doli fratrem.—*Æn. I, 134.*

Ver. 537.—ἰδοῦσ', ὅτι.] Quamvis, "neque

"ignoravit quòd contulerat," vel, "conspicata
 "quòd contulerat," non dicatur latinè; quod
 est utique, "conspicata conferentem," aut,
 "sentiens contulisse;" tamen, nè verbum
 verbo non responderet, versionem hîc non
 mutavi. Sunt qui legant, ἰδοῦσ' ὅτις.

Ver. 538. Ἀργυρόπεζα Θέτις.] Vide supra
 ad ver. 43. 47 et 528.

Ver. 539. Αὐτίκα—προσηύδα.] De hujus-
 modi Asyndeto, vide supra ad ver. 105.

Τίς δ' αὖ τοι, δολομήτα, Θεῶν συμφρέσασατο βουλάς; 540
 Αἰεὶ τοι φίλον ἐστὶν ἐμεῦ ἀπὸ νόσφιν ἔοντα,
 Κρυπτάδια φρονέοντα δικαζέμεν· οὐδέ τι πῶ μοι
 Πρόφρων τέτληκας εἰπεῖν ἔπος, ὅ, ττι νοήσεις.

Τὴν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα πατὴρ ἀνδρῶν τε Θεῶν τε
 Ἥρη, μὴ δὴ πάντας ἐμοὺς ἐπιέλπεο μύθους 545

Εἰδῆσειν· χαλεποί τοι ἔσοντ', ἀλόχῳ περ' εὔουση.
 Ἄλλ' ὄν μὲν κ' ἐπιεικὲς ἀκούεμεν, οὔτις ἔπειτα
 Οὔτε Θεῶν πρότερος τόνγ' εἴσεται, οὔτ' ἀνθρώπων·
 Ὅν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε Θεῶν ἐθέλοιμι νοῆσαι,
 Μῆτι σὺ ταῦτα ἕκαστα διείρεο, μηδὲ μετὰλλα. 550

Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη·
 Αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον εἵπας;
 Καὶ λῖην σε πάρος γ' οὔτ' εἶρομαι, οὔτε μεταλλῶ·
 Ἄλλὰ μάλ' εὐκηλος τὰ φράζειαι, ἄσσ' ἐθέλησθα.
 Νῦν δ' αἰνῶς δεῖδοικα κατὰ φρένα, μὴ σε παρεῖπη 555
 Ἀργυρόπεζα Θέτις, θυγάτηρ ἀλίοιο γέροντος·

“ Quis verò tecum, dolose, Deorum contulit consilia? 540

“ Semper tibi gratum est, à me seorsum existenti,

“ Clandestina consilia ineuntem statuere: neque unquam mihi quicquam

“ Lubens sustines dicere verbum, quod cogitaveris.

Huic autem respondit deinde pater hominumque Deorumque:

“ Juno, nè (quaeso) omnia mea sperato consilia 545

“ Te scituram: difficilia tibi erunt, uxor quamvis mea sis:

“ Sed quod quidem par fuerit audire, nullus utique

“ Neque Deorum prior hoc sciet, neque hominum:

“ Quod autem ego seorsum à Diis voluero animo concipere,

“ Nè tu haec singula interroga, neque perscrutare. 550

Huic autem respondit postea magnos-oculos-habens veneranda Juno:

“ Severissime Saturnie, quale verbum dixisti?

“ Et omnino te antea neque interrogavi, neque perscrutor:

“ Sed valdè quietus ea consultas, quaecunq; vis.

“ Nunc autem valdè timeo animo, nè te seduxerit 555

“ Argenteos-pedes-habens Thetis, filia marini senis:

Ver. 542.—οὐδέ τι πῶ μοι Πρόφρων τέτληκας εἰπεῖν.] Nunquam mihi lubens dicis. Coniunctum est enim τέτληκας, cum præcedente, φίλον ἐστίν, tempore presentis. Vide suprâ ad ver. 37.

Ver. 543.—ὅ, ττι νοήσεις.] Al. ὅ, ττι νοήσης.

Ver. 544.—πατὴρ ἀνδρῶν τε Θεῶν τε.]

Divum pater atque hominum Rex.

Æn. I, 69.

—hominum sator atque Deorum.

Æn. XI, 725.

Ver. 549. “Ὀν δ' ἂν ἐγὼν.] Al. “Ὀν δὲ κ' ἐγὼν.

Ver. 551.—βοῶπις πότνια Ἥρη.] Oris majestatem indicat. Vide suprâ ad ver. 43. 58. 477 et 528. “Ὀμηρος ἐνδείξασθαι βουλόμενος, ὡς εἴσαν ὀφθαλμοὶ τῆ Ἥρα καλοῖ τε μεγάλοι τε, “βοῶπις” αὐτὴν ἐκάλεσε. Liban. Progm. Vide Moschopuli Scholia; et Grævium ad Hesiodi Θεογονίαν, ver. 355.

Ver. 555.—μὴ σε παρεῖπη.] Nè te blanditiis persuaserit.

Ἡερίη γάρ σοί γε παρέζετο, καὶ λάβε γούνων.

Τῇ σ' οἶα κατανεῦσαι ἐτήτυμον, ὡς Ἀχιλῆα
Τιμήσης, ὀλέσης δὲ πολέας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς· 560

Δαιμονίη, αἰεὶ μὲν οὔτεαι, οὐδέ σε λήθω

Πρηξῆσαι δ' ἔμπης οὔτι δυνήσεται, ἀλλ' ἀπὸ θυμοῦ

Μᾶλλον ἐμοὶ ἔσειαι· τὸ δέ τοι καὶ ῥίγιον ἔσται.

Εἰ δ' οὔτω τοῦτ' ἐστίν, ἐμοὶ μέλλει φίλον εἶναι.

Ἀλλ' ἀκέουσα κάθησο, ἐμῷ δ' ἐπιπέθειο μύθῳ· 565

Μή νύ τοι οὐ χραίσμωσιν, ὅσοι Θεοὶ εἰς' ἐν Ὀλύμπῳ,

“ Matutina enim tibi assedit, et prehendit genua.

“ Cui te suspicor annuisse certè, fore ut Achillem

“ Honores, perdas autem multos ad naves Achivorum.

Huic autem respondens dixit nubes-cogens Jupiter :

560

“ Improbæ, semper quidem suspicaris, nec te lateo :

“ Proficere tamen nihil poteris, sed animo ingrata

“ Magis eris meo : hoc autem tibi acerbius erit.

“ Si verò ità hoc est, mihi gratum erit.

“ Verùm tacita sede, meoque obedi verbo ;

565

“ Nè tibi non depellant, quotquot Dii sunt in Olympo,

Ver. 559.—ὀλέσης δὲ πολέας.] Enuntiabatur ac si scriptum fuisset πολέας. Vide infrà ad β', 811.

Ver. 560.—νεφεληγερέτα.] Vide suprà, ad ver. 175.

Ver. 565. Ἀλλ' ἀκέουσα κάθησο.] Τὸ [Κάθησον] τοῦ [Κάθησο] διαφέρειν φημί—τῶ, τὸ μὲν πρὸς τὸν ἐστῶτα λέγεσθαι, τὸ Κάθησον τὸ δὲ πρὸς τὸν καθιζόμενον, ἥσο, —ἀντὶ τοῦ, Μένε καθιζόμενος. Lucian. Pseudolog. sub finem. Vide infrà ad β', 191.

Ver. 566. Μή νύ τοι οὐ χραίσμωσιν, ὅσοι Θεοὶ εἰς' ἐν Ὀλύμπῳ,

Ἔσσον ἰόνθ', ὅτε κεν τοι ἀάπτους χεῖρας ἴφθιω.] Editores quos viderim omnes, ἄσσον ἰόνθ', intelligunt ἄσσον ἰόντες, propiùs accedentes ; quod mihi quidem ferri non posse videtur. Quamvis enim verum sit, quod ait Eustathius, pag. 55. ἰστίον, ὅτι ἔθος Ὁμήρῳ ἀδιαφορεῖν ἐν τοῖς Δυϊκοῖς καὶ τοῖς Πληθυντικοῖς· καὶ ποτὶ μὲν Πληθύνειν τὰ Δυϊκὰ, ποτὶ δὲ Δυϊξύν τὸ Πλήθος· at Utrumque tamen ità esse verum existimo, si de Duobus sit sermo. Omnī nimirum Substantivo duali, rectè adjungi potest Adjectivum plurale ; quia omne Duale est necessariò Plurale. Substantivo itidem plurali, rectè adjungi potest Adjectivum duale ; non quidem omni, sed ità si de Duobus sermo sit. Nam Plurale non utique omne, est Duale ; sed tum, quum sermo sit de Duobus. Quare istud, ἄσσον ἰόνθ', cum illo, ὅσοι Θεοὶ εἰς' ἐν Ὀλύμπῳ, malè mihi videtur cohærere. Vide

infrà ad β', 228. et ad ε', 487. De Enallage (quam vocant) numeri, personæ, temporis, sive (quæ Antiptosis dicitur) casuum ; equidem hoc Portenti quid sibi velit, minimè intelligo. Nam siquis usquam gentium, in linguâ suâ vernaculâ, simile quid unquam tentaverit ; quam sit id planè absurdum, statim sentiet. Meliùs igitur Eustathius, de hoc loco : δύναται (inquit) καὶ κυρίως εἶναι δυϊκόν, διὰ τὸ διγενῆς τῶν τε θειαινῶν καὶ τῶν ἐν αὐταῖς ἄρρῆνων. Quod tamen et ipsum in hujusmodi sententiâ, ubi de sexu nihil videtur interesse, satis est inficuum. Siquid mutare ausim, legerem equidem isto modo :

Μή νύ τοι οὐ χραίσμωσιν, ὅσοι Θεοὶ εἰς' ἐν Ὀλύμπῳ,

Ἔσσον ἰόνθ' ὅτε κεν τοι ἀάπτους χεῖρας ἴφθιω. Quin et, sine ullâ mutatione, istud ἰόνθ', (scilicet ἰόντα,) ad Jovem ipsum quominus referri possit, nihil video. Ut adeò sententiâ sit : “ Nè te nihil juvent quotquot in celo sunt “ Dii adversus Me propiùs accedentem, quando tibi invictas manus injiciam.” Judicet Lector eruditus. Certè aliis in locis, et istud ἄσσον ἰόνθ', militantis est ; et illud χραίσμωσιν, similem sibi adjunctum habet Accusativum :

Ἥ ἔτι μιν μέμαριν κατακαυσίμεν, ἄσσον ἰόντες, ὁ, 105.

Ἀλλ' ὄγε μίμν' Ἀχιλῆα πελώριον, ἄσσον ἰόντα. χ', 92.

Τὸν μὲν ἐγὼ βούλευσα κατὰ μεγαλήτορα θυμόν,

Ἄσπον ἰόνθ', ὅτε κέν τοι ἀάπτους χεῖρας ἐφείω.

Ἦς ἔφατ'· ἔδδειςεν δὲ βοῶπις πότνια Ἥρη·
καί ῥ' ἀκίευσσα καθῆστο, ἐπιγνάμψασα φίλον κῆρ.

Ἦχθησαν δ' ἀνά δῶμα Διὸς Θεοὶ οὐρανίανες.

Τοῖσιν δ' Ἥφαιστος κλυτοτέχνης ἦρχ' ἀγορεύειν,

Μητρὶ φίλῃ ἐπίηρα φέρον λευκωλένω Ἥρη·

Ἦ δὴ σφῶ ἔνεκα θνητῶν ἐριδαίνετον ᾧδε,
Ἐν δὲ Θεοῖσι κολῶν ἐλαύνετον· οὐδέ τι δαιτὸς

Ἐσθλῆς ἔσσειται ἦδος, ἐπεὶ τὰ χερεῖονα νικᾷ.

Μητρὶ δ' ἐγὼ παράφημι, καὶ αὐτῇ περ νοεούσῃ,

Πατρὶ φίλῃ ἐπίηρα φέρειν Διὶ, ὄφρα μὴ αὐτε

Νεικείῃσι πατῆρ, σὺν δ' ἡμῖν δαῖτα ταράξῃ.

Εἴπερ γὰρ κ' ἐθέλησιν Ὀλύμπιος ἀστεροπητῆς,

Ἐξ ἐδέων στυφελίξαι· ὁ γὰρ πολὺ φέρτατός ἐστιν.

570

575

580

“ Propè accedentem, quando tibi invictas manus injiciam.

Sic dixit: timuit autem magnis-oculis veneranda Juno;

Et tacita sedit, inflexo suo corde.

Ingemuerunt autem, per domum Jovis, Dii coelicolae.

Hisce autem Vulcanus inclytus-artifex incepit concionari,

Matri dilectae gratificans, candidas-ulnas-habenti Junoni:

“ Certè pestifera facta haec erunt, nec ampliùs tolerabilia,

“ Si quidem vos gratià mortalium contenditis hoc modo,

“ Interque Deos tumultum excitatis: neque ulla convivii

“ Boni erit voluptas, quoniam pejora vincunt.

“ Matrem autem ego admoneo, et ipsam licet intelligentem,

“ Patri caro obsequium praestare Jovi; nè iterum

“ Jurget pater, et nobis convivium conturbet.

“ Si enim vult Olympius fulminator,

“ Ex sedibus omnia deturbare——: Is enim longè potentissimus est.

570

575

580

Ἄσπον ἰόν, ἕξος ἔξω ἱερυσάμενος παρὰ
μητροῦ,

Οὐτάμηναι πρὸς στήθος.

————— Odyss. i, 500.

————— ὄθ' ἄρ' οὐ κορήνη οἱ δλιθρον

Χρασίμε σιδηρεῖη.————— Iliad. ἡ, 144.

Ἦς ἄρα τοῖς οὔτις δύνατο χραισμηῆσαι ὄλι-
θρον.

Νήπιος, οὐδὲ τί οἱ χραισμηῆσαι λυγρὸν ὄλι-
θρον.

Ver. 568.—βοῶπις.] Vide suprâ ad ver.
551.

Ver. 569.—ἐπιγνάμψασα φίλον κῆρ.]
Iram suam invitè cohibens ac sedans.

Ver. 572.—λευκωλένω Ἥρη.] Vide suprâ
ad ver. 45. 58. 477. 528 et 551.

Ver. 575.—οὐδ' ἔτ' ἀνεκτά.] Al. οὐδὲ σ'
ἀνεκτά.

Ver. 576.—ἐπεὶ τὰ χερεῖονα νικᾷ.]

—————ἔλιξε γὰρ τις, ὡς τὰ χεῖρονα

Πλείω βροτοῖσιν ἰστί τῶν ἀμεινόνων.

Eurip. Suppl. 196.

Ver. 580. Εἴπερ γὰρ κ' ἐθέλησιν————

Ἐξ ἐδέων στυφελίξαι.] Si στυφελίξαι Modi

Infinitivi hic intelligatur, elegans erit Ἀπο-
σιώσησι: Si vult Jupiter è sedibus Omnes de-
turbare; —poterit sanè: Vide suprâ ad ver.

155. Sin στυφελίξαι Modi Optativi accipiatu-
rum sententia erit plena: Si velit Jupiter,

utique Omnes è sedibus suis deturbaverit. Prior
ratio placuit Eustathio, posterior Henrico Ste-
phanano in Annotat. ad Xenophontem, pag. 39.

Ἄλλὰ σὺ τόνγ' ἐπέεσσι καθάπτεσθαι μαλακοῖσιν
 Αὐτίκ' ἐπεὶ ἴλαος Ὀλύμπιος ἔσσεται ἡμῖν.

“Ὡς ἄρ' ἔφη, καὶ ἀναίξας, δέπας ἀμφικύπελλον
 Μητρὶ φίλῃ ἐν χερσὶ τίθει, καὶ μιν προσέειπε· 585

Τέτλαθι, μήτηρ ἐμῆ, καὶ ἀνάσχεο, κηδομένη περ,
 Μή σε, φίλῃν περ εἴουσαν, ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδαμαι
 Θεινομένην· τότε δ' οὔτι δυνήσομαι, ἀχνύμενός περ,
 Χραιομεῖν· ἀργαλέος γὰρ Ὀλύμπιος ἀντιφέρεσθαι.

Ἦδη γὰρ με καὶ ἄλλοτ' ἀλεξέμεναι μεμαῶτα, 590

Ῥίψε, ποδὸς τεταγών, ἀπὸ βηλοῦ δεσπεσίοιο·
 Πᾶν δ' ἤμαρ φερόμην, ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι
 Κάππεσον ἐν Λήμνω· ὀλίγος δ' ἔτι θυμὸς ἐνῆεν·

Ἔνθα με Σίντιες ἄνδρες ἄφαρ κομίσαντο πεσόντα.

“Ὡς φάτο· μεῖδῃσεν δὲ Θεὰ λευκώλενος Ἥρη· 595

“ At tu hunc verbis demulceto mollibus :

“ Statim deinde placidus Olympius erit nobis.

Sic dixit : et surgens, poculum duplex rotundum

Matri dilectae in manibus posuit ; et ipsam allocutus est :

585

“ Tolera, mater mea, et sustine, moesta quamvis sis ;

“ Nè te, tam caram *mihi* existentem, *his* oculis videam

“ Verberatam : tunc utique non potero, quamvis dolens,

“ Juvare : difficilis enim Olympius, cui resistatur.

“ Jam enim me et aliàs adjuvare studentem

590

“ Dejecit, pede prehensum, de limine divino :

“ Totam autem diem ferebar ; unâque cum sole occidente

“ Decidi in Lemno ; parùm autem jam animae inerat ;

“ Ibi me Sinties viri statim exceperunt cadentem.

Sic dixit : risit autem Dea candidas-ulas-habens Juno :

595

Ver. 584.—[δέπας ἀμφικύπελλον.] Schol. ἀμφοτέρωθεν κοῖλον. P. Victorius, *Variar. Lect. lib. 34. c. 22.* eruditè ex *Aristotele* ostendit, poculum hoc esse duplex ; fundo in mediâ sui parte, quod sit utrique poculo, et e-recto et inverso commune. Quod et notavit *Eustathius*. Alii poculum utrinque ansatum intingunt.

Ver. 586. Τέτλαθι. Τέτλας, καὶ (κατὰ μεταπλασμὸν) Τέτλαθι, ὡς Δίδιθι. Εἰ γὰρ ἀπὸ τοῦ Τλῆθι ἰγένετο κατ' ἀναδιπλασιασμὸν εἶχεν ἂν τὴν παραλήγουσαν μακράν. Schol. *Moschoruli*.

Ver. 587. Μή σε, φίλῃν περ εἴουσαν, ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδαμαι Θεινομένην.] Vis particulæ πρὸς hoc in loco ea est, ut sententia sit : “ Nè te, quam omnium maximè amo, cogar videre ” *varulantiem.*”

Ver. 590.—[μεμαῶτα.] Vide infra ad β', 818.

Ver. 591.—[ποδὸς τεταγών.] Pede prehensum et circumrotatum.

Ver. 593. Κάππεσον ἐν Λήμνω.] In insulâ nimirum sulphurosâ, et igne subterraneo fertâ. Cæterùm, decidere aliquo in loco, vel *aliquem in locum*, non unum idemque est. Nimirum qui erat in Lemno tum, cùm in Lemnum deciderat ; æquè rectè dicitur is, sive in Lemno decidisse, sive in Lemnum. At qui in lapillum deciderit, non utique et is itidem rectè dicitur decidisse in lapillo. Similitèr, qui humi sedet, æquè rectè dicitur sive in terram consedisse, sive in terrâ : At qui in flosculum consederit, non item rectè dicitur consedisse in flosculo. Qui in his et similibus loquendi rationibus, vocabulum alterum esse contendunt pro altero positum ; planè ineptiunt. Vide quæ Nos hæc de re ad *Cæsaris Commentar. de Bello Gallico, lib. 4. § 9.* Item infra, ad β', 156.

Ver. 594.—[κομίσαντο πεσόντα.] Vide supra, ad ver. 140.

Μειδήσασα δὲ, παιδὸς ἐδέξατο χεῖρὶ κύπελλον.

Αὐτὰρ ὁ τοῖς ἄλλοισι Θεοῖς ἐνδέξια πᾶσιν

Ῥινοχόει, γλυκὺ νέκταρ ἀπὸ κρητῆρος ἀφύσσαν.

Ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνώρητο γέλωσ μακάρεσσι Θεοῖσιν,

Ὡς ἴδον Ἥφαιστον διὰ δάματα ποιπνύοντα.

600

Ὡς τότε μὲν πρόπαν ἤμαρ ἐς ἥλιον καταδύντα

Δαίνυντ'· οὐδέ τι θυμὸς ἐδύετο δαιτὸς εἴσης,

Οὐ μὲν φόρμιγγος περικαλλέος, ἣν ἔχ' Ἀπόλλων,

Μουσᾶων δ', αἰ ἄειδον, ἀμειβόμεναι ὀπί καλῆ.

Αὐτὰρ ἐπεὶ κατέδυ λαμπρὸν φάος ἡλείοιο,

605

Οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστος,

Ἡΐχι ἐκάστω δᾶμα περικλυτὸς ἀμφιγυθείς

Ἥφαιστος ποίησ' εἰδυίησι πραπίδεσσι·

Ζεὺς δὲ πρὸς ὃν λέχος ἦι Ὀλύμπιος ἀστεροπητῆς,

Ἔνθα πάρος κοιμᾶθ', ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἰκάνοι·

610

Ἔνθα κἀθευδ' ἀναβάς· παρὰ δὲ, χρυσόθρονος Ἥρη.

Subridensque à filio accepit manu poculum.

At ille caeteris Diis à-dextrâ-exorsus omnibus

Fundebat dulce nectar ab craterè hauriens.

Immensus autem excitatus est risus beatis Diis,

Ut viderunt Vulcanum per aedes ministrantem.

600

Sic tunc totum diem usque ad solem occidentem

Convivabantur; neque quicquam animus indiguit dapibus aequalibus,

Nec citharâ perpulchrâ, quam tenebat Apollo,

Musisque, quae canebant, alternantes voce pulchrâ.

Caeterùm postquam occidit splendida lux solis,

605

Hi quidem decubitari abierunt domum unusquisque,

Ubi singulis domum inclytus utroque-pede-claudus

Vulcanus fecerat solertibus praecordiis:

Jupiter autem ad suum lectum abiit Olympius fulgurator,

Ubi antea dormiebat, quando ipsum dulcis somnus invaderet:

610

Illic dormiuit cum ascendisset; juxtaque, aureum-solium-habens Juno.

Ver. 599. Ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνώρητο γέλωσ.] Vituperat hic Plato, non locutionem Poeticam, quae est pulcherrima; sed Rem ipsam.

Ἄλλὰ μὴν οὐδὲ φιλογλωτᾶς γε ἴδι εἶναι. — Ὅστε ἄρα ἀνθρώπους ἀξίους λόγου, κρατουμένους ὑπὸ γέλωτος ἂν τις ποιῆ, ἀποδεικνύον· πολλὸν δὲ ἦσαν, ἴαν Θεοῦς. — Οὐκοῦν Ὁμήρου οὐδὲ τὰ τοιαῦτα ἀποδεικνύει περὶ Θεῶν, “Ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνώρητο γέλωσ.” De Republ. lib. 5.

Ver. 600.—ποιπνύοντα.] Pincernam agentem, sed et claudè. Mirifici sunt hujus versus numeri, ad rem ipsam quasi depingendam. Vide infrâ ad γ', 365.

Ver. 602.—οὐδὲ τι θυμὸς.] Al. οὐδ' ἔτι θυμὸς.

Ibid.—δαιτὲς εἴσης.] Vide suprâ ad ver. 468.

Ver. 604.—καλῆ.] Vide infrâ ad β', 45.

Ver. 606.—ἔβαν οἰκόνδε.] Quâ ratione, ἔβαν, hic ultimam producat, vide suprâ ad ver. 51. et infrâ ad δ', 229.

Ver. 608.—ποίησ' εἰδυίησι πραπίδεσσι.] Eustathius testatur, Antiquos hoc modo scripsisse: —ποίησεν ἰδυίησι πραπίδεσσι.

Ver. 611. Ἔνθα κἀθευδ'.] Eustathius et Scholiastes scribunt: Ἔνθα καθευδ'. Nè scilicet, Modi esse Imperativi videretur. Quod sanè nihil opus.

Ibid.] Notat Scholiastes, Poetam in toto hoc primo libro nè unquam quidem inseruisse Similitudinem. Quod itidem doctissima Domina Dacier, et de primo *Odyssea* libro observavit. Narrationem nimirum inchoantem, paullo simplicior decuit et minùs sublimis oratio.

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Β΄.

Ἵπόθεσις τῆς Β΄. ΟΜΗΡΟΥ Ἵραψωδίας.

ΖΕΥΣ Ὀνειρον ἐπιπέμψας Ἀγαμέμνονι, παρακελεύεται τοὺς Ἕλληνας ἐξάγειν ἐπὶ τὸν πόλεμον· ὁ δὲ, πρότερον μὲν τῶν ἀρίστων συνέδριον συνήγαγεν· ἔπειτα δὲ ἐκκλησίαν ποιητάμενος, ἀποπειρᾶται αὐτῶν, παρακελευσάμενος φύγειν εἰς τὰς πατρίδας. Κατέχει δὲ αὐτοὺς Ὀδυσσεὺς Ἀθηναῖς προνοίᾳ, καὶ Νέστορ βεβαίῳ δημηγορήσας. Ἐῖτα τροφὴν ἀνιλόμενοι, ἐξοπλίζονται αὐτοὶ τε, καὶ οἱ ἡγεμόνες· ὁμοίως δὲ καὶ οἱ Τρῶες, Ἰριδος αὐτοῖς ἀπαγγελιάσας. Κατάλογον δὲ ὁ Ποιητὴς ἐποίησε τῶν στρατευμάτων, καὶ τῶν νεῶν.

Α Λ Λ Ω Σ.

ΖΕΥΣ, ἐμίμητο γὰρ τῆς Θέτιδος ἱκεσίας, τῶν ἄλλων Θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων ὕπνα σχολαζόντων, πρὸ ὀφθαλμῶν ποιούμενος τιμῆσαι τὸν τοῦ Πηλέως, Ὀνειρον Ἀγαμέμνονι πέμπει, κελύων αὐτῷ ἐκβάλλειν πάντας τοὺς Ἕλληνας εἰς τὴν μάχην, συμβουλεύων αὐτῷ δηλαδὴ καὶ τὸν Ἀχιλλεῖα παρακαλέσαι· ὁ δὲ, οὐ συνεῖς τὸ ὄναρ, ταῖς ἀριστεύουσιν αὐτὸ διηγεῖται· καὶ μετὰ τοῦτο εἰς ἐκκλησίαν ἀθροίσας πάντας Ἕλληνας, ὑπόπτως πρὸς αὐτοὺς διακειμένος, διὰ τὸ ἡγεῖσθαι τὸν Ἀχιλλεῖα ἐπιτιθέμενον αὐτοῦ τῇ ἀρχῇ, προσοικειοῦσθαι τὰ πᾶν πλῆθος, πειράζαν, φύγειν αὐτοὺς εἰς τὰς πατρίδας κελύει· οἱ δὲ οὐ συνέντες, ἐπὶ τὸ καθέκειν τὰς καῦς, καὶ εἰς τὰς πατρίδας ἀπαλλάττεσθαι χαροῦσιν. Ὀδυσσεὺς δὲ, ὑποθεμένης αὐτῷ Ἀθηναῖς, τοὺς μὲν ἀρίστους πειθοῖ κατέχει, τῶν δὲ στρατιωτῶν πικρῶς καθάπτεται· παίνει δὲ καὶ Θερσίτην, ἀμούσας πρὸς τὸν βασιλεῖα στασιάζοντα· καὶ τοὺς Ἕλληνας μείναι, καὶ τὴν Ἴλιον ἐλεῖν προτρέπει. Συμβουλεύσαντος δὲ καὶ Νέστορος τὰ αὐτὰ, Ἀγαμέμνονι θυσας τῷ Διὶ τοὺς γέροντας ἐστιᾶ· καὶ προτρέψάμενος τοὺς Ἕλληνας, ἐπὶ τὸν πόλεμον ἐξάγει πάντας. Ἐξῆς ἐστὶν ὁ κατάλογος τῶν νεῶν, ἐφ' ὧν ἦλθον οἱ Ἕλληνες, καὶ τῶν ἡγεμόνων αὐτῶν, καὶ τῶν Τρῶων, καὶ τῶν ἐπικούρων.

Ἐπιγραφαί.

"Ονειρος, καὶ Καταλογος, ἢ Βοιωτία.

" Ἄλλως.

Βῆτα δ' "Ονειρον ἔχει, ἀγορὴν, καὶ ἦσας ἀριθμεῖ.

" Ἄλλοι μὲν ῥα Θεοὶ τε καὶ ἀνέρες ἱπποκορυσταὶ
 Εὐδον παννύχιοι. Δία δ' οὐκ ἔχε νήδυμος ὕπνος,
 Ἄλλ' ὄγε μερμηρίζε κατὰ φρένα, ὡς Ἀχιλλῆα
 Τιμήσῃ, ὀλέσῃ δὲ πολέας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
 " Ἦδε δὲ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνεται βουλή,
 Πέμφαι ἐπ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι οὐλον "Ονειρον
 Καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα:

5

CAETERI quidem Diique et homines bellatores-equestres
 Dormiebant totam noctem; Jovem autem non tenebat dulcis somnus,
 Verùm is anxie cogitabat animo, ut Achillem
 Honoraret, perderetque multos ad naves Achivorum.
 Hoc autem ei in animo optimum visum est consilium,
 Mittere ad Atridem Agamemnonem perniciosum Somnium:
 Et id compellans, verbis alatis allocutus est:

5

Ver. 1. " ἌΛΛΟΙ μὲν ῥα.] Zenodotus legit,
 " Ἄλλοι. Quod est, οἱ ἄλλοι. Istud autem, ῥα,
 vim habet in connectendâ sententiâ cum eo
 quod præcessit, ἄ, 606. οἱ μὲν κακκείοντες
 ἔσαν.

Ibid.—ἱπποκορυσταί.] Γελοῖος ὁ Ἀπίων ἱπ-
 ποκορυστὰς ἀπέδωκε, τοὺς κόρυθας ἔχοντας ἱπ-
 πείαις θρεῖζ' κικκομημένας. Εἰ γὰρ παρὰ τὴν
 κόρυθ' συνέκλιτο, ἱπποκόρυθος ἂν ἐλίγητο. Νῦν
 δὲ σημαίνει τὸν ἔφιππον ὀπλίτην κορυστὴν γὰρ
 ἀπὸ μέρους ὁ ὀπλίτης καὶ μαχητής.—" Ἄνδρα
 " κορυστήν." Porphyr. Quæstion. Homeric. § 15.

Ver. 2. Εὐδον παννύχιοι. Δία δ' οὐκ ἔχε
 νήδυμος ὕπνος.]

—Somno positæ sub nocte silenti

Lenibant curas, et corda oblita laborum;

At non infelix animi Phœnissa; neque
 unquam

Solvitur in somnos, oculisque aut pectore
 noctem

Accipit. ————— ÆN. IV, 527.

Fuerunt inter Veteres, teste Eustathio, qui
 hic legerent, ἔχιν νήδυμος ὕπνος. Fuerunt
 porro, qui hoc, Δία δ' οὐκ ἔχε νήδυμος ὕπ-
 νος, cum isto, ἔνθα καθυδ' ἀναβάς, in fine
 præcedentis libri, rignare existimarent. In-
 eptè admodum. Nam et istic (quod obser-

vavit Eustathius) καθυδὶν rectè dicitur is,
 qui ad somnum captandum decumbit; et hic
 (quod annotavit Scholiastes) de eo qui parùm
 admodum dormierit, non minùs rectè dici-
 tur, Δία δ' οὐκ ἔχε νήδυμος ὕπνος.

Ver. 3. Ἄλλ' ὄγε μερμηρίζε κατὰ φρένα.]

—animum nunc huc celerem, nunc di-
 vidit illuc;

In partesque rapit varias, perque omnia
 versat. ————— ÆN. IV, 285.

Ver. 4.—ἔλιση δὲ πολέας.] Enuntiaba-
 tur, ac si scriptum fuisset πολέας. Vide infrâ
 ad ver. 811.

Ver. 5. " Ἦδε δὲ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνεται
 βουλή.]

Hæc alternanti potior sententiâ visa est.

————— ÆN. IV, 287.

Ver. 6. Πέμφαι ἐπ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι
 οὐλον "Ονειρον.] Ἄ. ἐπ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονα.
 Porro et hic vituperat Homerum Plato: Διὶ
 περὶ θεῶν καὶ λόγων καὶ ποιῶν, ὡς μήτε αὐτοὺς
 γόητας τῶν μεταβάλλειν ἑαυτοῦς, μήτε ἡμᾶς
 ψεύδεισι παραγγεῖν ἐν λόγῳ ἢ ἔργῳ.—Πολλὰ
 ἄρα Ὁμήρου ἱστανούντες ἄλλα, τοῦτο οὐκ ἱσταν-
 σόμεθα, τὴν τοῦ ἑνυσπίου πομπὴν ὑπὸ Διὸς τῶν
 Ἀγαμέμνονι. De Republ. lib. 2. sub finem.
 Sed vide infrâ ad ver. 12.

Βάσκι' ἴθι, οὐλε "Ονειρε, Δοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν	
Ἐλθὼν ἐς κλισίην Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο,	
Πάντα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορευέμεν, ὡς ἐπιτέλλω	10
Θωρηξῆαί ἐ κέλευε καρηκομῶντας Ἀχαιοὺς	
Πανσυδίη· νῦν γάρ κεν ἔλοι πόλιν εὐρυάγυιαν	
Τρώων οὐ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες	
Ἀθάνατοι φεράζονται ἐπέγναμψεν γὰρ ἅπαντας	
"Ἡρη λισσομένη Τρώεσσι δὲ κῆδ' ἐφήπται.	15
"Ὡς φάτο· βῆ δ' ἄρ' "Ονειρος, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσε·	
Καρπαλίμως δ' ἴκανε Δοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν	
Βῆ δ' ἄρ' ἐπ' Ἀτρεΐδην Ἀγαμέμνονα· τὸν δ' ἐκίχανεν	
Εὐδοντ' ἐν κλισίῃ, περὶ δ' ἀμβρόσιος κέχυθ' ὕπνος.	
Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, Νηληϊῶν υἱὶ ἰοικῶς,	20

" Vade, age, perniciosum Somnium, celeres ad naves Achivorum :

" Ingressum in tentorium Agamemnonis Atridae,

" Omnia valdè accuratè nuncia, sicut mando :

10

" Armare ipsum jube comatos Achivos

" Cum-omnibus-copiis; nunc enim capiat urbem latas-vias-habentem

" Trojanorum : non enim amplius diversè coelestes domos habentes

" Immortales sentiunt; inflexit enim omnes

" Juno supplicans : Trojanis autem mala impendent.

15

Sic dixit : ivit autem Somnium, postquam sermonem audivit ;

Protinusque pervenit celeres ad naves Achivorum :

Ivit utique ad Atridem Agamemnonem : hunc verò deprehendit

Dormientem in tentorio ; circumque dulcis fusus erat somnus.

Stetit autem supra caput, Neleio filio similis,

20

Ver. 8. Βάσκι' ἴθι.]

Vade, age, nate :— *Æn.* IV, 225.

" Cæterum, quis tam obtuso ingenio est,

" quin intelligat, βάσκι', ἴθι, verba duo idem

" significantia, non frustrà posita esse ex

" παραλλήλου, ut quidam putant; sed hor-

" tamentum esse acre imperatæ celeritatis?"

Gell. lib. 13. cap. 23.

Ver. 10.—ἀτρεκέως ἀγορευέμεν.] *Vcrè* ;

non ad narrationis sententiam, sed ad verbo-

rum narrationem : Ut rectè annotavit *Spon-*

danus. Quare meliùs latinè vertitur, *accu-*

ratè, quàm *verè*.

Ver. 11.—καρηκομῶντας.] *Crinitos*.

—*Crinitus* *Iopas*. *Æn.* I, 744.

Ver. 12. Πανσυδίη· νῦν γάρ κεν ἔλοι πόλιν.]

Al. πασσυδίη. Cæterum quas hic minutias

Macrobius (in *Sonn. Scip. l. 1. c. 7.*) aliique

commenti sunt, quo minùs in errorem *ne-*

cessariò inductus fuerit hoc somnio *Agamem-*

non; meræ sunt nugæ. Tota hæc Poetica

machinatio, id unum narrat; *Agamemno-*

nem, postquam discessisset *Achilles*, sibi ta-

men assentatum, sibi somniasse, sibi temerè

finxisse; urbem se Trojam, illo absente, posse

nihilominus expugnare. *Infrà ver. 57. Φῆ*
γὰρ ὅγ' αἰεθήσειν Πριάμου πόλιν ἤματι κίεην,
Νήπιος.

Ver. 15.—οὐ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς.] " Quid est

" quod dicit, consensisse in excidium Trojæ

" omnes Deos, precibus motis Junonis?

" quod sequens historia manifestè refellit :

" Hoc igitur satis liquidè et planè falsum et

" fictum est." Ita *Vir Doctissimus, Came-*

rarius. Verùm, quàm supervacanea sit hæc

annotatio, vide *suprà ad ver. 12.*

Ver. 15.—Τρώεσσι δὲ κῆδ' ἐφήπται.] *He-*

misticlium hoc desumptum videtur ex se-

quente *ver. 32*. Olim hoc in loco legebatur,

δίδομεν δὲ οἱ εὖχος ἀρῆσθαι, vel, ut alii malue-

runt, δίδομεν δὲ οἱ εὖχος ἀρῆσθαι. Aristot. Poet.

c. 23. et alibi. Cæterum, quibus de causis

factæ fuerint hæc mutationes, meræ sunt in-

eptiæ : Vide *suprà ad ver. 12.*

Ver. 20. Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς.]

Devolat, et supra caput astitit.—

Æn. IV, 702.

Ibid.—*Νηληϊῶν υἱὶ ἰοικῶς.*]

Omnia *Mercurio* similis, vocemque colo-

remque. *Æn.* IV, 558.

Νέστορι, τὸν ῥα μάλιστα γερόντων τῷ Ἀγαμέμνων·
 Τῷ μιν εἰσάμενος προσεφώνεε θεῖος Ὀνειρος·
 Εὐδεις, Ἀτρείος υἱέ, δαΐφρονος, ἵπποδάμοιο ;
 Οὐ χρεὴ παννύχιον εὔδειν βουληφόρον ἄνδρα,
 ὦν λαοὶ τ' ἐπιτετράφαται, καὶ τόσσα μέμηλε. 25
 Νῦν δ' ἐμέθεν ξύνες ὦκα· Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι,
 Ὅς σευ, ἀνευθεν ἑὼν, μέγα κήδεται, ἧδ' ἐλαιρίζει·
 Θωρηξάει σε κέλευσε κερηκομόωντας Ἀχαιοὺς
 Πανσυδίη· νῦν γάρ κεν ἔλοις πόλιν εὐρυάγυιαν
 Τρώων· οὐ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς ὀλύμπια δάματ' ἔχοντες 30
 Ἀθάνατοι φράζονται· ἐπέγναμψεν γὰρ ἅπαντας
 Ἥρη λισσομένη· Τρώεσσι δὲ κήδ' ἐφῆπται
 Ἐκ Διός· ἀλλὰ σὺ σῆσιν ἔχε φρεσὶ, μηδὲ σε λήθη
 Αἰρείτω, εὖτ' ἂν σε μελίφρων ὕπνος ἀνήη.
 Ὡς ἄρα φωνήσας ἀπεβήσατο· τὸν δ' ἔλιπ' αὐτοῦ 35
 Τὰ φρονέοντ' ἀνὰ θυμὸν, ἃ ῥ' οὐ τελέεσθαι ἔμελλε·

Nestori, quem maximè senum honorabat Agamemnon.

Huic se cum assmilavisset, eum ita alloquebatur divinum Somnium :

“ Dormais, Atræi filii bellicosi, equum-domitoris ?

“ Non oportet per totam noctem dormire consiliarium virum,

“ Cui populi sunt commissi, et tanta curae sunt. 25

“ Nunc verò mihi mentem adhibe ocyùs ; Jovis enim tibi nuncius sum,

“ Qui de te, *quanquam* distans, valdè sollicitus est, et miseratur :

“ Armare te jussit comantes Achivos

“ Cum-omnibus-copiis ; nunc enim capias urbem latas-vias-habentem

“ Trojanorum : non enim amplius diversè coelestes domos habentes 30

“ Immortales sentiunt : inflexit enim omnes

“ Juno supplicans : Trojanis autem mala impendent

“ A Jove. Sed tu tuo tene animo, neque te oblivio

“ Capiat, quando te dulcis somnus dimiserit.

Sic quum dixisset, abiit ; illumque reliquit ibi 35

Ea cogitantem animo, quae non perfecta erant futura :

Ver. 22. Τῷ μιν εἰσάμενος.] Vide infra ad γ', 389.

Ver. 23. Εὐδεις, Ἀτρείος υἱέ.]

— potes hoc sub casu ducere somnos ?

Æn. IV, 560.

Ibid. — ἵπποδάμοιο.]

Picus, equum domitor. — Æn. VII, 189.

Lausus, equum domitor. — 651.

At Messapus equum domitor. — 691.

Ver. 24. Οὐ χρεὴ παννύχιον εὔδειν.] Quà ratione, παννύχιον, hic ultimam producat ; item γὰρ, ver. 39. vide supra ad á, 51.

Ver. 25. — ἐπιτετράφαται, — μέμηλε.]

Vide supra ad á, 37.

Ver. 27. Ὅς σευ, ἀνευθεν ἑὼν, μέγα κήδεσαι, ἧδ' ἐλαιρίζει.]

Imperio Jovis huc venio, qui —

— cælo tandem miseratus ab alto est.

Æn. V, 726.

Ver. 29. Πανσυδίη.] *Al.* Πανσυδίη.

Ver. 35. — ἀπεβήσατο.] Sic infra ver.

48. προσεβήσατο.] Editi hic plurimi habent, ἀπεβήσατο : a verbo ficto, βήσομαι. Vide infra ad í, 109.

Ibid. Ὡς ἄρα φωνήσας ἀπεβήσατο.]

— Sic fatus, nocti se immiserat atræ.

Æn. IV, 570.

Φῆ γὰρ ὄγ' αἰρήσειν Πριάμου πόλιν ἤματι κείνῳ,
 Νήπιος· οὐδὲ τὰ ἤδη ἅ ῥα Ζεὺς μῆδετο ἔργα.
 Θήσειν γὰρ ἔτ' ἐμέλλεν ἐπ' ἄλγέα τε στόναχάς τε
 Τρωσί τε καὶ Δαναοῖσι διὰ κρατερὰς ὑσμίνας.
 Ἔγρετο δ' ἐξ ὕπνου· θεῖή δέ μιν ἀμφέχουτ' ὀμφή·
 Ἐξετο δ' ὀρθωθείς· μαλακὸν δ' ἔνδυνε χιτῶνα,
 Καλὸν, νηγάτεον· περὶ δ' αὖ μέγα βάλλετο φᾶρος·

40

Putavit enim capturum se Priami urbem die illo,
 Stultus; neque ea sciebat, quae Jupiter scilicet moliebatur opera.
 Erat enim insuper impositurus doloresque suspiriaque
 Trojanisque et Danais per acres pugnas.
 Exspectatus igitur est somno; divinaque ei adhuc circumfusa erat vox:
 Sedit autem arrectus, mollemque induit tunicam,
 Pulchram, novam; circaque magnum sibi jecit pallium:

40

Ver. 57. Φῆ γὰρ ὄγ'.] Vide suprâ ad ver.
 12.

Ver. 58. Νήπιος.]

Demens, qui ——— AEn. IX, 728. et
 alibi.

Ibid. ——— ἅ ῥα Ζεὺς.] Vide suprâ ad ἄ, ver.

56.

Ver. 41. Ἔγρετο δ' ἐξ ὕπνου.]

Tum verò Æneas ———

Corripit è somno corpus — AEn. IV, 571.

Ibid. ——— θεῖή δέ μιν ἀμφέχουτ' ὀμφή.]

Qui hoc in alium sermonem convertere vol-
 let, is demum, quæ sit horum vocabulorum
 Vis et ἐνέργεια, sentiet. Domina Dacier non
 male: "Il lui sembla que la voix divine ré-
 pandit tout autour de lui, rétentissoit encore
 à ses oreilles."

Ver. 42. Ἐξετο δ' ὀρθωθείς· μαλακὸν δ' ἔνδυνε
 χιτῶνα.]

Consurgit senior tunicâque inducitur ar-
 tus. AEn. VIII, 457.

Ver. 45. Καλὸν, νηγάτεον.] Occurrit hæc
 vox, καλὸς, in Iliade et Odysseâ, amplius
 ducenties et septuagies: Et his omnibus in lo-
 cis priore semper product. Unde sequentes
 mihi videor Observationes colligere, à ne-
 mine, quod sciam, occupatas.

Primò. Poeticam, quam appellant, Licen-
 tiam, non utique eam esse, quæ vulgò existi-
 matur. Nam casu et fortuitò evenire omninò
 non potuit, ut vox toties usurpata, syllabam
 priorem nè SEMEL quidem corripere.
 Vide suprâ ad ἄ, ver. 51. Pauca admodum,
 imò paucissima sunt vocabula, quæ penulti-
 mam habent ancipitem; ut ὕδωρ, &c.

Secundò. Homerum non Dialectis omnibus
 promiscuè et ἀλόγως, sed eâ solummodò usum
 esse, quæ inter Suos erat Ionico-Poetica: Ex
 variis quidem illa Dialectis existens, non
 communiter et universè, sed certâ quâdam

et constanti ratione, Poetis Ionicis (ut cre-
 dere æquum est) usitatâ. In sermone At-
 tico, vox καλὸς, Sophocli, Euripidi et Ari-
 stophani, innumeris in locis (nescio annon in
 Omnibus) corripitur. Atque hæc quidem
 loquendi ratio, ignota erat Homero; Quem-
 admodum ista Ionica-Poetica, καλῆιν, ἔμμι-
 ναι, ἀγορεύειν, et similia, scriptoribus At-
 ticis, Tragicis Comicisque non erant licita.
 In linguâ Doricâ, vox καλὸς; itidem corripit-
 tur: Ideòque apud Theocritum, qui dialecto
 Ionicâ et Doricâ promiscuè usus est, sæpè
 legitur correpta, sæpè producta; nonnun-
 quam etiam uno eodemque in versu; ut,
 ——— ᾧ Πολύφραμε, τὰ μὴ καλὰ καλὰ πέ-
 φανται. Quâ licentiâ Homerus nusquam est
 usus; sicuti nec τᾶς, αὐτᾶς, βύλλᾶς, μούσᾶς, et
 similibus.

Tertiò. Hinc mihi videor colligere, Hym-
 num istum in Venerem, et Epigrammata quæ-
 dam, Homero vulgò ascripta; non utique
 Homeri esse, sed recentioris cujusdam Poete.
 Legitur nimirum, Hymn. in Venerem, ver.
 29.

Τῆδε πατήρ Ζεὺς δάκε ΚΑΛΟΝ γέρας, ἀντὶ
 γάμοιο. Et ver. 622. Καί τε μετ' ἀθανάτοι-
 σι ΚΑΛΟΝ χόρον ἠρώσαντο. (Licet poste-
 rior iste versus sanari quidem possit, si legas,
 ἀθανάτοις.) Similiter, Epigramm. 47. ver.
 4.

Φρυγῆναί τε ΚΑΛΩΨ, καὶ τιμῆς ὄνον ἀρεσ-
 θαι. Certè hæc ab Homero profecta nemo cre-
 diderit, qui vocem istam in Iliade et Odysseâ
 propè trecenties productam legerit, correptam
 nè SEMEL quidem.

Quartò. Hinc mihi novo argumento con-
 firmari videtur, Hesiodum non æqualem fuisse
 Homeri, (nisi si fortè per longa regionum
 intervalla linguis loquebantur planè diversis,) sed
 recentiore multò: (Quod et aliunde

Ποσσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα·
 Ἄμφι δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον 45
 Εἴλετο δὲ σκῆπτρον πατρώϊον ἀφθιτον αἰεῖ,
 Σὺν τῷ ἔβη κατὰ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτῶνων.
 Ἦώς μὲν ῥα Θεὰ προσεβήσατο μακρὸν Ὀλυμπον,
 Ζηνὶ φῶως ἐρέουσα καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν·
 Αὐτὰρ ὁ κηρύκεσσι λιγυφθόβοισι κέλευε, 50
 Κηρύσσειν ἀγορήνδε κερηκομώντας Ἀχαιοὺς·

Pedibus item sub nitidis ligavit pulchra calceamenta ;
 Circumque humeros suspendit ensem argenteis-clavis ;
 Acccepit autem sceptrum paternum incorruptum semper,
 Cum quo ivit ad naves Achivorum aere-loricatorum.
 Aurora quidem Dea descendit magnum Olympon,
 Jovi lumen nunciatura et aliis immortalibus ;
 Sed is praecones argutis-vocibus jussit,
 Convocare ad concilium comantes Achivos : 45

censuit Cicero : “ *Homerus, inquit, multus, ut mihi videtur, ante saeculis fuit.*” lib. de Senectute.) *Hesiodus* nimirum, ut priorem in voce *καλός*, sæpè *producit*, [*Ἐργ. καὶ Ἠμέρ. lib. 1. ver. 196. Theogon. ver. 8. 17. 22. et alibi;*] ita eandem sæpè quoque *corripit* : [*Ἐργ. καὶ Ἠμέρ. lib. 1. ver. 65. Theogon. ver. 585 et 903.*] Neque hoc solum ; verum etiam, more *Dorico, ultimam* in vocibus *τροπᾶς, δεινᾶς, κούρας, Ἀρπυίας, μεταναίετας, βουλάς*, (quietiam et *λαγός* in accusativo plurali) *corripit* : [*Ἐργ. καὶ Ἠμέρ. lib. 2. ver. 182. 281. 295. Ἀσπίς Ἡρακλ. ver. 302. Theogon. ver. 60. 267. 401. 534. 654.*] Cujusmodi *Exempla* apud *Homerum* neutquam occurrunt. Similiter vocem *ὄπωρην*, cujus penultimam *Homerus* semper *producit*, *Hesiodus* recentiore pronuntiandi more *corripit* : [*Ἐργ. καὶ Ἠμέρ. lib. 2. ver. 33.*]

Quintō. Itaque rem minùs attigerunt *Proso- diae* *Scriptores*, qui vocem, *καλός*, priorem habere *communem* universè docent. “ *Καλός* “ *primam* habet *ancipitem*, sicque *passim* occur- rit.” *Phil. Labbe, Thesaur. Prosod. pag. 81.* Similem et in aliis vocibus errorem cre- rârunt. *Τίνω* apud *Homerum*, linguâ *Ionicâ* scilicet, priorem *producit* : Hinc idem vir doctus ; “ *Τίνω* (inquit) *primam* *producere* “ *debet, quamvis Euripides* alicubi *videatur* “ *corripuisse.*” *Prosod. pag. 127.* Immo verò non *videtur* *corripuisse*, sed (*Attico* videlicet *ero* *prologuens*) manifestò *corripuit* :

*Δικας τίνουσα τῆς ἐν Ἀδελίδι σφαγῆς. Iphig. in Taur. ver. 539. et alibi. Similiter φθίνω, φθάνω, et similia quædam, apud Homerum semper *producantur* ; quæ *Tragici* *Scriptores Attici* *corripuerunt* :*

Νίω φθίνοντων, μίζῳν ἄρνευμαι κλέος.

Eurip. Alcest. ver. 56.

Ζητῶν φθίνει γὰρ καὶ μαραινεται νόσῳ.

Ibid. 201.

Τοὶ γὰρ φυτεύων παιδᾶς οὐκ' ἔτ' ἂν φθάνοις.

Ibid. 662.

Χωρεῖ τρίμουσα κῶλα, καὶ μόλις φθάνει.

Medea, 1169.

Nihilo tamen minus, et apud *Homerum*, in linguâ utique *Ionicâ*, semper *corripuntur*, [*φθίνος*], ἀφθίτος, φθίνουσιν, ἀ φθίω ; φθάμενος, ἀ φθάνω ; et similia : Eâdem nimirum analogiâ, quæ ex *φαίνω* deducitur ἔφανεν, φάνερος, φάνερούμαι ; ex *μαρτύρομαι*, μαρτυρέομαι ; ex *κῆρυξ*, κῆρύξω ; ex *κρίνω*, κρίτος, ἀκρίτος, &c. Vide suprâ ad *α*, 309. 314. 338. et infrâ ad *ζ*, 434.

Ver. 44. Ποσσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα.

Ἄμφι δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον.

Et *Tyrrhena* pedum circumdat vincula plantis :

Tum lateri atque humeris *Tegeæum* subligat ensem.

Æn. VIII, 458.

Ver. 48. Ἦώς μὲν ῥα Θεά.] Vide suprâ ad *α*, 477.

Ver. 49.—ἀθανάτοισιν.] Vide suprâ ad *α*, 398.

Ver. 51. Κηρύσειν ἀγορήνδε—, ἠγείραντο μάλ' ὄκα.]

Ergo concilium magnum, primosque suorum

Imperio accitos, alta intra limina cogit.

Olli convenère, fluuntque ad regia plenis

Tecta viis. ——— *Æn. XI, 234.*

Οἳ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὄκα.

Βουλὴν δὲ πρῶτον μεγαθύμων ἴζε γερόντων,

Νεστορέη παρὰ νηὶ Πυληγενέος βασιλῆος·

Τοὺς ὄγε συγκαλέσας, πυκινὴν ἤρτυνετο βουλὴν·

55

Κλῦτε, φίλοι, θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν Ὀνειρος,

Ἀμβροσίην διὰ νύκτα· μάλιστα δὲ Νέστορι δίω,

Εἰδός τε, μέγεθός τε, φυὴν τ', ἀγχιστα ἑώκει.

Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί με πρὸς μῦθον ἔειπεν·

Εὐδεις, Ἀτρέος υἱὲ, δαΐφρονος, ἵπποδάμοιο;

60

Οὐ χρὴ πανύχιον εὐδῆιν βουληφόρον ἄνδρα,

Ὡς λαοὶ τ' ἐπιτετράφαται, καὶ τόσσα μέμηλε.

Νῦν δ' ἐμέθεν ξύνες ὄκα· Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι,

Ὅς σευ, ἀνευθεν ἔαν, μέγα κήδεται, ἢδ' ἑλεαίρει·

Θωρηξάϊ σε κέλευσε καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς

65

Πανσυδίη· νῦν γὰρ κεν ἔλοις πόλιν εὐρυάγυιαν

Τρώων· οὐ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες

Ἀθάνατοι φράζονται· ἐπέγναμψεν γὰρ ἅπαντας

Hi quidem convocârunt, illi autem frequentes affuerunt valdè celeriter. Consultationem verò primùm magnanimorum sedere jussit Senatorum, Nestoream apud navem Pylo-nati regis :

Quos ille cum cœgisset, prudentem struebat consultationem :

55

“ Audite, amici, divinum mihi in somnis venit Somnium,

“ Dulcem per noctem : maximè verò Nestori nobili,

“ Formâque, staturâque, corporisque habitu, simillimus erat.

“ Stetit autem supra caput, et ad me verba fecit :

“ Dormis, Atrœi fili, bellicosi, equùm-domitoris ?

60

“ Non oportet totam noctem dormire consiliarium virum,

“ Cui populique commissi sunt, et tanta curæ sunt.

“ Nunc verò mihi mentem adhibe ocyùs ; Jovis enim tibi nuncius sum,

“ Qui de te, *quantum* distans, valdè sollicitus est, et miseratur :

“ Armare te jussit comantes Achivos

65

“ Cum-omnibus-copiis ; nunc enim capias urbem latas-vias-habentem

“ Trojanorum : non enim ampliùs diversè coelestes domos habentes

“ Immortales sentiunt ; inflexit enim omnes

Ver. 55. Βουλὴν—ἴζε.] Veterum nonnulli legebant : Βουλῆ—ἴζε.

Ver. 57.—μάλιστα δὲ Νέστορι δίω, Εἰδός τε μέγεθός τε.] De isto, τί, vide ad α, 51,

Omnia Mercurio similis, vocemque coloremque,

Et crines flavos, et membra decora juven-tæ. Æn. IV, 557.

Omnia longævo similis, vocemque coloremque,

Et crines albos, et sæva sonoribus arma.

Æn. IX, 650.

Ver. 65—70. Θωρηξάϊ σε κέλευσε, &c.—“ Ὄς ὁ μὲν εἶπεν.] Zenodotus, teste Eustathio, ad evitandam ταυτολογίαν, versus hosce (id quod Veteres tamen non approbârunt) hoc modo contraxit :

Ἦνώγει σε πατὴρ ἰψίζυγος, αἰθερι ναίων, Τρωσὶ μαχήσασθαι πρὸς Ἴλιον· Ὄς ὁ μὲν εἶπεν, &c.

Ver. 66. Πανσυδίη.] ΑΙ. Πασσυδίη.

Ἦρη λισσομένη· Τρώεσσι δὲ κήδ' ἐφῆπται	
Ἐκ Δίος· ἀλλὰ σὺ σῆσιν ἔχε φρεσίν. Ὡς ὁ μὲν εἰπὼν	70
Ὡίχετ' ἀποπτάμενος· ἐμὲ δὲ γλυκὺς ὕπνος ἀνήκεν.	
Ἄλλ' ἀγέτ', αἰ' κέν πως θωρήξομεν υἱας Ἀχαιῶν·	
Πρῶτα δ' ἐγὼν ἔπεσιν πειρήσομαι, ἧ θέμις ἐστί,	
Καὶ φεύγειν σὺν νηυσὶ πολυκλήϊσι κελεύσω	
Ἵμεῖς δ' ἄλλοθεν ἄλλος ἐρητύειν ἐπέεσσιν.	75
Ἦτοι ὄγ' ὡς εἰπὼν, κατ' ἄρ' ἔζετο· τοῖσι δ' ἀνέστη	
Νέστωρ, ὅς ῥα Πύλοιο ἀναξ ἦν ἡμαθόεντος,	
Ὅς σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·	
ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,	
Εἰ μὲν τις τὸν ὄνειρον Ἀχαιῶν ἄλλος ἐνισπε,	80
Ψεῦδός κεν φαῖμεν, καὶ νοσφιζοίμεθα μᾶλλον·	
Νῦν δ' ἴδεν, ὅς μὲγ' ἀριστος ἐνὶ στρατῶν εὐχεται εἶναι.	
Ἄλλ' ἀγέτ', αἰ' κέν πως θωρήξομεν υἱας Ἀχαιῶν.	
Ὡς ἄρα φωνήσας, βουλῆς ἐξῆρχε νέεσθαι.	
Οἱ δ' ἐπανέστησαν, πείθοντό τε ποιμένοι λαῶν,	85
Σκηπτοῦχοι βασιλῆες· ἐπεσσεύοντο δὲ λαοί.	
Ἦύτε ἔθνεα εἴσι μελισσῶν ἀδινάων,	

“ Juno supplicans : Trojanis verò mala impendent	
“ A Jove : Sed tu tuo tene animo. Sic illud loquutum	70
“ Abiit avolans ; meque jucundus somnus reliquit.	
“ Verùm agite, si quo modo armemus filios Achivorum.	
“ Primùm autem ego verbis tentabo, quatenus fas est,	
“ Et fugere cum navibus multorum-transtrorum jubebo :	
“ Vos autem aliunde alius cohibete verbis.	75
Ille quidem sic loquutus, consedit. His autem surrexit	
Nestor, qui Pyli rex erat arenosae,	
Qui ipsis prudens concionatus est, et dixit :	
“ O amici, Argivorum ductores et principes,	
“ Siquidem aliquis somnium Achivorum alius dixisset,	80
“ Mendacium diceremus, et aversarem magis :	
“ Nunc autem vidit is, qui se longè praestantissimum in exercitu gloriatur esse.	
“ Verùm agite, si quo modo armemus filios Achivorum.	
Sic loquutus, concilio inceptit excedere.	
Hi autem surrexerunt, parueruntque pastori populorum,	85
Sceptrigeri reges : accurrebant autem interea populi.	
Sicut gentes eunt apum confertarum,	

Ver. 71.—ἀποπτάμενος· ἐμὲ δέ.] Vide supra ad 4, ver. 51.

Ver. 75. Πρῶτα δ' ἐγὼν ἔπεσιν πειρήσομαι.] Ἴνα πείραν τῆς ἀρετῆς αὐτῶν λάβῃ, καὶ μὴ ἱσπαχθῆς ἧ, πολυεμεῖν ἀναγκάζων ὑπὲρ ἑαυτοῦ. Dion. Hal. περὶ τῆς Ὀμηροῦ ποιήσεως, cap. 20. Veritus nimirum nè, discessu Achillis, mili-

tum à se voluntates alienàsset. Vide infrà ad ver. 110.

Ver. 87.—95. Ἦύτε ἔθνεα εἴσι μελισσῶ-
ων.— Ὡς τῶν ἔθνεα—ἰλαδὸν εἰς ἀγορήν.]
Qualis apes æstate novâ per florea rura
Exercet sub sole labor, cùm gentis adultos
Educunt foetus, aut cùm liquentia mella

Πέτρης ἐκ γλαφυρῆς αἰεὶ νέον ἔρχομενάων,
 Βοτρυδὸν δὲ πέτονται ἐπ' ἀνθεσιν εἰαρινοῖσιν,
 Αἰ μὲν τ' ἔνθα ἄλις πεποτήαται, αἰ δέ τε ἔνθα. 90
 "Ὡς τῶν ἔθνεα πολλὰ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων
 Ἡΐονος προπάροιδε βαθείης ἐστιχώοντο
 Ἰλαδὸν εἰς ἀγορῆν· μετὰ δὲ σφισιν Ὀσσα δεδήει,
 Ὀτρύνουσι ἴναι, Διὸς ἄγγελος· οἱ δ' ἀγέροντο·
 Τετρήχει δ' ἀγορῆ, ὑπὸ δ' ἐστοναχίζετο γαῖα, 95
 Λαῶν ἰζόντων, ὄμαδος δ' ἦν ἐννέα δέ σφειας
 Κήρυκες βοῶντες ἐρήτυον, εἴποτ' αὐτῆς

E petrâ cavâ semper recens venientium,
 In modum racemi autem volant super floribus vernis,
 Et aliae hâc affatim volant, aliae illâc: 90
 Sic horum gentes multae à navibus et tentoriis
 Littus ante immensum procedebant ordine
 Turmatim ad concionem; interque ipsos Fama accendebatur,
 Incitans ire, Jovis nuncia: Hi itaque congregati erant:
 Tumultuabatur autem concio, subtusque gemebat terra, 95
 Populis sedentibus; clamorque inconditus erat: novem autem ipsos
 Praecones vociferantes cohibebant, si quando à clamore

Stipant, et dulci distendunt nectare cellas,
 Aut onera accipiunt venientium, aut ag-
 mine facto
 Ignavam fucos pecus à praesepibus arcent:
 Fervet opus, redolentque thymo fragrantia
 mella. *Æn.* I, 455.
 Ac veluti in pratis, ubi apes aestate serenâ
 Floribus insidunt variis, et candida cir-
 cum
 Lilia funduntur; strepit omnis murmure
 campus. *Æn.* VI, 707.
 In hâc Similitudine, suam habet Pulchritu-
 dinem sua utriusque Poetae loquendi ratio.
 Τὸν ἀθροισμὸν, καὶ τὴν πολυπλήθειαν μετ' εὐ-
 σαφείας, ἀπείκασε μελίσσαις. *Dionys. Halic.*
 περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, cap. 10. Atque
 eâ quidem tenus, comparatio Utrique com-
 munitis. *Macrobii* (lib. 5. c. 11.) *Virgiliūm*
 hoc in loco praefert: "Vides descriptas apes
 à Virgilio *Opifices*, ab Homero *vagas*?
 "alter discursum, et solam volatūs varieta-
 "tem, alter exprimit nativâ *Artis officium*."
 Pulcherrimè quidem hoc *Virgilius*, et appo-
 sitè ad rem: Etenim *Apum* comparationem
 cum *Operariis* instituebat, urbem condenti-
 bus. At Homero alia res agebatur. Exer-
 citum nimirum è navibus atque tentoriis
egredientem describit. Atque hanc quidem
 rem pulcherrimè depingit illud, ἀδνάων; et,
 ἐκ πίτρης γλαφυρῆς; et, αἰὲν νέον ἔρχομενάων;
 et βοτρυδὸν; et, αἰ μὲν τ' ἔνθα, αἰ δέ τε ἔνθα.

Ut mirè admodum caecutierit *Spondanus*,
 (rectè notante *Porrio*;) qui totam hujus com-
 parationis ἀπόδοσιν in solâ voce, ἰλαδὸν, con-
 sistere existimavit.

Ver. 89. Βοτρυδὸν δὲ πέτονται.]
 —jamque arbore summâ

Confluere et lentis *uvam* demittere ramis.
Georg. IV, 557.

Ver. 90.—πιποτήαται.] Vide supra ad ἄ, 57.

Ver. 95. Μετὰ δὲ σφισιν Ὀσσα δεδήει,
 Ὀτρύνουσι ἴναι, Διὸς ἄγγελος.] Mirâ cum
 sublimitate atque ἐνεργείᾳ exhibet ista *Imago*,
 quàm celeriter, quàmque ardenti studio, per
 universonum Exercitum delata fuerint Imper-
 ator's mandata. Cæterum de voce, δεδήει,
 hoc in loco; et τετρήχει, *ver.* 95. observan-
 dum, si δίδην τετρήχην dixisset, jam non uti-
 que constitisse *Temporatum* rationem. Simile
 enim est, ac siquis Anglicè dicat, IS IN A
 COMMISSION, pro eo quod est, WAS IN A COM-
 MISSION. Vide supra ad ἄ, 57.

Ver. 95.—ὑπὸ δ' ἐστοναχίζετο γαῖα.]
 —pulsuque pedum tremit excita tellus.

Æn. VII, 792.
Al. ὑπὸ δὲ στοναχίζετο; quod et auribus
 magis placet, et aliis in locis itâ scriptum
 occurrit.

Ver. 97. Κήρυκες βοῶντες.] De Sono vocis
 istius, βοῶντες, rectè *Scholia Moschopulè*:
 Ἐνταῦθα τῆν ἐπὶ πολλὴν παράτασιν τῆς βοῆς ἐκ-
 φαίνετον βούλεται.

Σχοίαιτ', ἀκούσειαν δὲ διοτρεφῆων βασιλῆων.
 Σπουδῇ δ' ἔζετο λαὸς, ἐρήτυθεν δὲ καθέδρας,
 Παιυσάμενοι κλαυθῆς· ἀνὰ δὲ κρείαν Ἀγαμέμνων 100
 "Ἔστη, σκῆπτρον ἔχων· τὸ μὲν Ἕφαιστος κάμε τεύχων.
 "Ἕφαιστος μὲν δῶκε Διὶ Κρονίῳ ἀνάκτι·
 Αὐτὰρ ἄρα Ζεὺς δῶκε διακτόρῳ Ἀργειφόντῃ·
 Ἑρμείας δὲ ἀνάξ δῶκεν Πέλοπι πληζίππῳ·
 Αὐτὰρ ὁ αὖτε Πέλοψ δῶκ' Ἀτρείϊ, ποιμένι λαῶν 105
 Ἀτρεὺς δὲ Διήσκῳ ἔλιπε πολύαρνι Θυέστῃ·
 Αὐτὰρ ὁ αὖτε Θυέστ' Ἀγαμέμνονι λείπε φορῆναι,
 Πολλῆσι νήσοισι καὶ Ἀργεῖ παντὶ ἀνάσσειν·
 Τῷ ὅγ' ἐρείσάμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 "ὦ φίλοι, ἦρως Δαναοὶ, θεράποντες Ἀρης, 110
 Ζεὺς με μέγα Κρονίδης ἄτη ἐνέδησε βαρεῖη·

Desisterent, et Jovis alumnos reges audirent.
 Vix tandem resedit populus, tenebantque sedes,
 Cessantes à clamore: quùm rex Agamemnon
 Surrexit, sceptrum tenens; quod Vulcanus labore-fabricaverat.
 Vulcanus quidem dedit Jovi Saturnio Regi:
 Sed Jupiter dedit internuntio Argicidae:
 Mercurius autem rex dedit Pelopi equiti:
 Ac rursus Pelops dedit Atreo pastori populorum:
 Atreusque moriens reliquit diviti-pecorum Thyestae:
 Ac rursus Thyestes Agamemnoni reliquit gestandum,
 Ut multis insulis et Argo omni imperaret:
 Hoc ille nixus, verba alata dicit:
 " O amici, heroës Danaï, famuli Martis,
 " Jupiter me valdè Saturnius detrimento irretivit gravi:

Ver. 101.—σκῆπτρον ἔχων· τὸ μὲν Ἕφαιστος.] Ὁ Ποιητὴς, ἱστανεῖν ἐθίλων πῆς τῶν Πηλοπιδῶν οἰκίας τὴν ἀρχαιότητα, καὶ τὸ μέγεθος ἡγεμονίας ἰνδιξασθαι.— Αὐτῇ σοι τῆς Πηλοπιδῶν οἰκίας ἡ γενεαλογία, εἰς τρεῖς οὐδὲ ὅλας μείνασα γενιάς. Τὰ γὰρ μὴν τῆς ἡμετέρας, &c. Juliani Orat. 3.

Ver. 102. "Ἕφαιστος μὲν δῶκε.] Aptè admodum et ad rem congruenter Poeta, in his quinque versibus Agamemnonis stemma describens, singulis versibus sententias singulas absolvit. " Homerum nemo in magnis " sublimitate, in parvis proprietate superave- " rit." Quintilian. lib. 10. cap. 1. Vide suprâ ad á, 436.

Ver. 106.—ἔλιπε πολύαρνι.] Quâ ratione, ἔλιπε, hic ultimam producat; item ἐρείσά- μενος, ver. 109. et ὑπερμνέϊ, ver. 116. vide suprâ ad á, 51.

Ver. 107. Αὐτὰρ ὁ αὖτε Θυέστῃ.] Θυέστα, Nominativus; non Vocativus pro Nomina-

tivo; quod est ineptissimum. Vide suprâ ad á, 175.

Ver. 108. Πολλῆσι νήσοισι.] Quidam, πολ- λῆσιν; sed nihil opus. Vide infrâ ad ver. 612.

Ver. 109.—ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.] Αἱ ἔπει Ἀργείοισι μετηύδα.

Ver. 110. "ὦ φίλοι ἦρως.] Totum hujus orationis artificium, in quâ aliud dicit Aga- memnon, aliud reverâ persuadere cupit; pul- chrè et fusè enarrat Dionys. Halicarn. lib. qui inscribitur Τεχνή, cap. 8 et 9. Ἐπάγει τὴν τέχνην, ἐν τῇ δημηγορίᾳ ἀσθενεῖς προτάσεις προ- σείναν.—τὸ δὲ ἐφίξῃς, θανάσιως σφεδρόμενόν ἐστιν, " Αἰσχρὸν γὰρ τό δὲ " &c.—τὸ δὲ τέλος τῶν λόγων, ἰσχυρῶς ἐναντία βουλομένου ἐστίν, ὡς λέγει " Φεύγωμεν," &c.

Ver. 111. Ζεὺς με μέγα.] Ἐπιπροσθεῖ ὁ τύ- φος, " ὦ μάκαρ Ἀτρείδῃ."—Αἱ δὲ τῶν παύων φωναί, πρὸς τὴν μενὴν ὄζαν· Ἐνδοθεν ἀντιμαρτυροῦ- σι, " Ζεὺς με μέγα Κρονίδης ἄτη " &c. Plutarch. de Animi Tranquillit.

Σχέτλιος, ὅς πρὶν μὲν μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευτεν,
 Ἴλιον ἐκέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι.
 Νῦν δὲ κακὴν ἀπάτην βουλευσατο, καί με κελεύει
 Δυσκλέα, Ἄργος ἰκέσθαι, ἐπεὶ πολὺν ἄλγεσα λαόν. 115
 Οὕτω που Διὶ μέλλει ὑπερμένει φίλον εἶναι,
 Ὅς δὴ πολλάαν πολίων κατέλυσε κάρηνα,
 Ἥδ' ἔτι καὶ λύσει τοῦ γὰρ κράτος ἐστὶ μέγιστον.
 Αἰσχυρὸν γὰρ τόδε γ' ἐστὶ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι,
 ΜαΨ οὕτω τοιόνδε τοσόνδε τε λαὸν Ἀχαιῶν 120
 Ἄπρηκτον πόλεμον πολεμίζειν, ἦδὲ μάχεσθαι
 Ἀνδράσι παυροτέροισι· τέλος δ' οὐπω τι πέφανται.
 Εἴπερ γὰρ κ' ἐθέλοισιν Ἀχαιοὶ τε Τρῶές τε,
 Ὅρκια πιστὰ ταμόντες, ἀριθμηθήμεναι ἄμφω
 Τρῶας μὲν λέξασθαι, ἐφέστιοι ὅσσοι ἔασιν· 125
 Ἥμεῖς δ' ἐς δεκάδας διακοσμηεῖμεν Ἀχαιοὶ,

“ Durus, qui antea quidem mihi promisit et annuit,
 “ Ilio exciso benè-munito, me rediturum:
 “ Nunc vero malam fraudem struxit, et me jubet
 “ Inglorium, Argos redire; postquam multum perdidit populum. 115
 “ Ita scilicet Jovi erit praepotenti placitum,
 “ Qui jam multarum urbium demolitus est vertices,
 “ Et adhuc etiam demolietur: ejus enim potentia est maxima.
 “ Turpe enim hoc est etiam posteris auditu,
 “ Incassum adeò talem tantumque populum Achivorum 120
 “ Irritum bellum gerere, et pugnare
 “ Cum viris paucioribus: exitus autem nondum ullus apparuit.
 “ Si enim velimus Achivique Trojanique,
 “ Foederibus fidelibus percussis, numerari utrique:
 “ Trojanos quidem legere, cives quotquot sunt: 125
 “ Nos autem in decurias disponamur Achivi,

Ibid.—ἀτὴ ἐνέδῃσε βαρείη.] Hinc apud
 Antoninum, lib. X. § 28. Ὁ οἰμάζων—τὴν
 Ἐνδῆσον ἡμῶν, “deplorans vitam hujus miseriam,
 et quasi Illigationem.”

Ver. 115.—ἀπονέεσθαι.] Vide suprâ ad
 α, 598.

Ver. 115. Δυσκλέα, Ἄργος ἰκέσθαι.]
 —patriam remeabo inglorius urbem.

Æn. XI, 795.

Ver. 118. Ἥδ' ἔτι καὶ λύσει.] Barnesius le-
 gendum existimat, καλλύσει; quod est, κα-
 ταλύσει. Sed nihil opus.

Ibid.—τοῦ γὰρ κράτος ἐστὶ μέγιστον.]
 —rerum cui summa potestas.

Æn. X, 100.

Ver. 122. Ἀνδράσι παυροτέροισι.]

Vix hostem, alterni si congregiamur, ha-
 bebemus.

Æn. XII, 233.

Ver. 125. Εἴπερ γὰρ κ' ἐθέλοισιν,—
 Ὅρκια πιστὰ ταμόντες, ἀριθμηθήμεναι ἄμφω,
 Τρῶας μὲν λέξασθαι.]—Καὶ ἔχει ὁ λόγος
 τὸ “Ἀριθμηθήμεναι,” οὐ πρὸς τὸ, “Ἐθέλοι-
 “ μιν,” ἀποδοῖται· ἀλλὰ πρὸς τὸ, “Ὅρκια
 “ πιστά.”—Τὸ δὲ, “Ἐθέλοισιν,” πρὸς τὸ,
 “ Τρῶας μὲν λέξασθαι.”—Καὶ ἔχει ὁ λόγος
 [nempe constructio ista, “ἰθίλοισιν Τρῶας
 “ μὲν λέξασθαι, ἡμεῖς δὲ διακοσμηεῖμεν,”] ὁ-
 μούσι τῶν, (α, 155.) “Ἡ ἐθέλεις ὄφρ' αὐτὸς
 ἔχης γέρας, αὐτὰρ ἔμ' αὐτῶς Ἥσθαι δυνόμενον;
 Schol. Moschopuli. Eòdem tamen redit, si
 Ἀριθμηθήμεναι referatur ad Ἐθέλοισιν; et istud,
 λέξασθαι, accipiat̃ur ἰλλεῖστικῶς.

Ver. 124. Ὅρκια πιστὰ ταμόντες.]
 —Fœdusque ferit.— *Æn.* X, 154.

Ver. 125. Τρῶας μὲν.] Alii legunt, Τρῶας
 μὲν ut respondeat τῶν, Ἥμεῖς δὲ, in sequenti
 versu. Sed perinde est.

Τρώων δ' ἄνδρα ἕκαστον ἐλοίμεθα οἰνοχοεύειν, Πολλαί κεν δεκάδες δευοίατο οἰνοχόοιο.	
Τόσσον ἐγώ φημι πλέας ἔρμεναι υἴας Ἀχαιῶν Τρώων, οἳ ναίουσι κατὰ πτόλιν' ἀλλ' ἐπίκουροι	130
Πολλέων ἐκ πολίων ἐγγέσπαλοι ἄνδρες ἔασιν, Οἳ με μέγα πλάζουσι, καὶ οὐκ εἴωσ' ἐθέλοντα Ἴλιου ἐκπέρσαι εὐναιόμενον πτολίεθρον.	
Ἐννέα δὴ βεβᾶσσι Διὸς μεγάλου ἐνιαυτοί, Καὶ δὴ δοῦρα σίσσηπε νεῶν, καὶ σπάρτα λέλυνται·	135
Αἶ δέ που ἡμέτεραί τ' ἄλοχοι, καὶ νήπια τέκνα, Εἶαται ἐν μεγάροις ποτιδέγμεναι· ἄμμι δὲ ἔργον Αὐτῶς ἀκράαντον, οὗ εἴνεκα δεῦρ' ἰκόμεσθα.	
Ἄλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼν εἶπω, πειθόμεθα πάντες· Φεύγωμεν σὺν νηυσὶ Φίλῃν ἐς πατρίδα γαῖαν.	140
Οὐ γὰρ ἔτι Τροίην αἰρήσομεν εὐρυάγυιαν.	

“Trojanorumque viros singulos accipiamus, qui vinum fundunt ;

“Multae utique decuriae indigerent pocillatore.

“In tantum ego aio plures esse filios Achivorum
“Trojanis, qui habitant in urbe. Sed auxiliares

150

“Multis ex civitatibus hastas-vibrantes viri sunt.

“Qui me valdè impediunt, et non sinunt volentem

“Trojae expugnare bene-habitatum oppidum.

“Novem utique praeterierunt Jovis magni anni,

“Et jam ligna computruerunt navium, et funes dissoluti sunt :

135

“Et nostrae utique uxores, et infantes liberi,

“Sedent in aedibus exspectantes; nobis autem opus

“Frustrà infectum, cujus gratiâ huc venimus :

“Sed agite, ut ego dixero, pareamus omnes :

“Fugiamus cum navibus dilectam in patriam terram :

140

“Non enim jam Trojam capiemus latas-vias-habentem.

Ver. 129. Τόσσον ἐγώ φημι πλέας.] Mirè hic erravit Scholiastes. Οἳ μὲν Τρῶες, χωρὶς τῶν ἐπικούρων, ἦσαν ἀριθμῶ μυριάδες πέντε. Schol. ad ver. 122. Recensentur quidem (9', 562. 563.) Trojanorum myriades quinque : at non, isto in loco, “sine Aux-iliis.” Rectè enim (ad 9', 562.) annotavit Eustathius : τούτους [πεντακισμυρίους] μὴ τοὺς ἑφessίους εἶναι μῖνους Τρῶας, κατὰ τινὰς, ὡς τῶν ἐπικούρων καθευδόντων.—ἀλλὰ πάντας, ἤγον τούς τε αὐτόχθονας Τρῶας, τοὺς τε ἐπι-κεύρους.

Ver. 151. Πολλέων.] Pronuntiabatur, Πολ-λῶν.

Ver. 155. Καὶ σπάρτα λέλυνται.] “Non rudentes, sed funiculi vel lora, quibus na-

“ves consuebantur : τὰ βάρματα τῶν νεῶν.” Salmas. “Liburni plerasque naves loris suc-bant : Græci magis cannabo et stuprà ca-terisque sativis rebus, à quibus σπάρτα αρ-pellabant.” Varro apud Gellium, lib. 17. c. 5.

Ver. 157. Εἶαται ἐν μεγάροις ποτιδέγμεναι.] Al. Εἶατ' ἐν μεγάροις. Quod et ipsum scilicet εἶαται, non εἶατο, intelligendum est : Con-junctum est enim cum praecedentibus, βεβᾶσσι, σίσσηπε, λέλυνται, quæ omnia de praesenti dicta sunt tempore. Vide suprâ ad 4, 37.

Ver. 159.—ὡς ἂν ἐγὼν εἶπω, πειθόμεθα πάντες.]

Ne qua meis esto dictis mora.—

Æn. XII, 565.

Ὡς φάτο· τοῖσι δὲ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι ὄρινε,
 Πᾶσι μετὰ πληθύν, ὅσοι οὐ βουλῆς ἐπάκουσαν.
 Κινήθη δ' ἀγορῆ, ὡς κύματα μακρὰ θαλάσσης
 Πόντου Ἰκαρίοιο, τὰ μὲν τ' Εὐρὸς τε Νότος τε 145
 Ὡρορ', ἐπαΐζας πατρὸς Διὸς ἐκ νεφελῶων.
 Ὡς δ' ὅτε κινήσει Ζέφυρος βαθὺ λήϊον, ἐλθὼν,
 Λάβρος ἐπαιγίζων, ἐπὶ τ' ἡμῶι ἀσταχέουσι·
 Ὡς τῶν πᾶσ' ἀγορῆ κινήθη· τοὶ δ' ἀλαλητῶ
 Νῆας ἐπεσσεύοντο· ποδῶν δ' ὑπένερθε κονίη 150
 Ἴστατ' ἀειρομένη· τοὶ δ' ἀλλήλοισι κέλευον,
 Ἄπτεσθαι νηῶν, ἢ δ' ἐλκέμεν εἰς ἄλλα δῖαν,
 Οὐρούς τ' ἐξεκάθαιρον· αὐτὴ δ' οὐρανὸν ἴκεν
 Οἴκαδε ἰεμένων, ὑπὸ δ' ἤρεον ἔρματα νηῶν.
 Ἔνθα κεν Ἀργείοισιν ὑπέρμορα νόστος ἐτύχθη, 155
 Εἰ μὴ Ἀθηναίην Ἦρη πρὸς μῦθον ἔειπεν·
 ὦ πόποι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος ἀτρυτάνη,

Sic dixit : His autem animum in pectoribus commovit,
 Oranibus inter multitudinem, quicumque non consilium audiverant.
 Mota est verò concio, ut fluctus ingentes maris
 Pelagi Icarii, quos quidem Eurisque Notusque 145
 Commovit, cum iruerit patris Jovis ex nubibus.
 Sicutque quum moverit Zephyrus ingentem segetum campum, veniens,
 Rapidus supernè ingruens, et incumbens-inclinat spicas ;
 Sic horum tota concio mota est : hi autem fremitu-militari
 Ad naves ruebant : à pedibus verò subter pulvis 150
 Stabat excitatus : Alii autem alios adhortabantur,
 Ut prehenderent naves, et traherent in mare vastum ;
 Alveosque expurgabant. Clamor autem in coelum ivit
 Domum properantium ; subtrahebantque phalangas navibus.
 Tunc sanè Argivis præter fatum reditus contigisset, 155
 Nisi Minervam Juno sermone affata fuisset :
 " Papae, Aegiochi Jovis filia indomita,

Ver. 144. Κινήθη δ' ἀγορῆ, ὡς κύματα.]

—variusque per ora cucurrit
 Ausonidum turbata fremor ; ceu, saxa
 morantur

Cum rapidos amnes ; clauso fit gurgite
 murmur,

Vicinæque fremunt ripæ crepitantibus
 undis. Æn. XI, 296.

Ver. 150.—ποδῶν δ' ὑπένερθε κονίη

Ἴστατ' ἀειρομένη.]

—jam pulvere coelum

Stare vident. Æn. XII, 407.

Ver. 153. Οὐρούς.] Ταφροῖδ' ὀρύγματα, δι'
 ὧν αἱ νῆες καθέλκονται εἰς τὴν θαλάσσαν.
 Schol.

Tom. I.

Ver. 155.—ὑπέρμορα.] Quicquid inopi-
 natum, præter expectationem ; quicquid vio-
 lentum, præter naturam ; quicquid ex stultitiâ
 natum, præter rationem ; ea omnia ὑπὲρ μοί-
 ραν γενέσθαι dicuntur :

Μὴ καὶ ὑπὲρ μοῖραν δόμον Ἄϊδος εἰσαφίκηαι.

ὦ, 336.

Σφῆσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλλ' ἔχουσι.

Odys. α', 34,

—nec Fato, meritâ nec morte peribat,

Sed misera ante diem.— Æn. IV, 696.

Ver. 157.—ἀτρυτάνη.] Ἀκαταπόνητος,
 ἀκοπίαστος, ἀτρυτος ἐν μάχῃ. Hesych. Λίγεται
 δὲ Ἀτρυτάνη, ὡσανεὶ οὐ περιζομένη ὑπ' οὐδενὸς
 πόνου. Phurmutus de naturâ Deor. cap. 20.

Οὕτω δὲ οἰκόνδε, Φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
 Ἄργεῖοι φεύζονται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης;
 Καδδὲ κεν εὐχάλην Πριάμω, καὶ Τρωσὶ λίποιεν 160
 Ἄργεῖν Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλοὶ Ἀχαιῶν
 Ἐν Τροίῃ ἀπόλοντο, Φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης;
 Ἄλλ' ἴθι νῦν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν χαλκοχιτάνων,
 Σοῖς δ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρήτυε φῶτα ἕκαστον,
 Μηδὲ ἕα νῆας ἄλαδ' ἐλκόμεν ἀμφιελίσσας. 165
 Ὄς ἔφατ' οὐδ' ἀπίθησε Θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων αἴξασα·
 Καρπαλίμως δ' ἴκανε θοᾶς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·
 Εὗρεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα, Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον,

" Siccine verò domum, dilectam in patriam terram,
 " Argivi fugient super lata dorsa maris?
 " Gloria autem Priamo, et Trojanis reliquerint 160
 " Argivam Helenam; cujus gratiâ multi Achivorum
 " Ad Trojam perierunt, dilectâ procul à patriâ terrâ?
 " Verùm abi nunc ad populum Achivorum aere-loricatorum,
 " Tuisque lenibus verbis cohibe virum quemque,
 " Nec sine naves in mare trahere, quae hinc et inde impelluntur remis. 165
 Sic dixit: nec non paruit Dea caesiis-oculis Minerva.
 Descendit itaque ab Olympi verticibus concitata,
 Raptimque venit veloces ad naves Achivorum:
 Invenit deinde Ulysses Jovi consilio parem,

Ver. 158. Οὕτω δὲ οἰκόνδε.] Τοῖς παραπλη-
 ρωματικαῖς συνδέσμοις χρηστῖον, οὐχ ὡς προσ-
 θήκαις κεναῖς, ὥστερ τινὲς τοῦ " Δὴ"
 χρῶνται πρὸς οὐδέν.—ἀλλ' ἴαν συμβάλλαν-
 ταί τι τῶ μεγέθει τοῦ λόγου. Καθάπερ παρὰ
 Πλάτωνι " Ὁ μὲν δὴ μέγας ἡγεμῶν ἐν οὐρανῷ
 " Ζεὺς." Καὶ παρ' Ὀμήρῳ, " Ἄλλ' ὅτε δὴ,
 " ἔσ." Demetr. Phaler. περὶ Ἑρμηνείας,
 § 55. 56. Λαμβάνεται δὲ καὶ ἐν παθητικοῖς
 πολλάκις ὁ σύνδεσμος οὗτος ὥστερ,——
 " Οὕτω δὲ οἰκόνδε"; Εἰ γοῦν τὸν σύνδεσ-
 μον ἐξέλιαι, συνεξαιρέσεις καὶ τὸ πάθος. Ibid. §
 57. Vide suprâ ad α, 56.

Ver. 165. Μηδὲ ἕα νῆας ἄλαδ' ἐλκόμεν.] Quâ
 ratione, νῆας, hîc et ver. 181. ultimam pro-
 ducat; et similiter Διὶ et μῆτιν, ver. 169.
 et ἔσ, ver. 184. et κακὸν, ver. 190. vide suprâ
 ad α, 51.

Ver. 166.—γλαυκῶπις.] Vide suprâ ad
 α, 206.

Ver. 167. Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων
 αἴξασα.]

Illa viam celerans———

Nulli visa cito decurrit tramite virgo.

Æn. V, 609.

Ver. 168. Fuerunt apud Antiquos, qui
 hunc versum expungerent; at nullâ idoneâ
 de causâ.

Ver. 169. Εὗρεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα.] Ὀδυσσεῖ
 παρίστηκεν οὐκ ἄλλη τις ἀληθεία ἢ Φρόνησις.
 Heraclid. Pontic. Vide suprâ ad α, 194.
 Cæterùm quæri potest, quidnam hîc extiterit
 Sapientiâ singularis; cùm nihil aliud hâc
 in re egerit Ulysses, quàm quod priùs,
 in concilio Seniorum, communi fuerat con-
 sensu constitutum, ver. 55. 75. 75. 77. ἔσ.
 Mihi quidem videtur totâ hâc machinatione
 id indicare Poetam, utique concilio
 isti Seniorum, ut Duces et βασιλεῖς alios,
 ver. 188. 194. ita et ipsum quoque Ulysses
 non interfuisse; sed suâ sapientiâ intellexis-
 se, quid propositi sibi haberet Agamemnon.
 Ξυνέηκε θεῶς ὅσα φωνησάσης.—οἷος νόος Ἀτρεΐ-
 δας—οἷον ἔπειτ' ver. 182. 192. 194. Judi-
 cet tamen Lector eruditus. Neque enim
 à quoquam hoc, quod meminerm, obser-
 vatum reperi: Ex alterâ parte stare vide-
 tur, quòd infrâ ver. 407. inter septem γί-
 ροντας ἀριστῆας παναχαιῶν, Ulysses nomine
 appelletur.

- Ἔσταότ' οὐδ' ὄγε νηὸς εὐσσέλμοιο μελαίνης 170
 Ἄπτειτ', ἐπεὶ μιν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἴκανεν.
 Ἀγχοῦ δ' ἰσταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 Οὔτω δὴ οἰκόνδε, φίλην ἐς πατρίδα γαίαν,
 Φεύξεσθ', ἐν νήεσσι πολυκλήϊσι πεσόντες; 175
 Καδδέ κεν εὐχολὴν Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ λίποιτε
 Ἀργεῖην Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλοὶ Ἀχαιῶν
 Ἐν Τροίῃ ἀπόλοντο, φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης;
 Ἄλλ' ἴθι νῦν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν, μηδὲ τ' ἐρώει·
 Σοῖς δ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρήτυε φῶτα ἕκαστον, 180
 Μηδὲ ἕα νῆας ἀλαδ' ἐλκόμεν ἀμφιελίσσας.
 Ὡς φάθ'· ὁ δὲ ξυνέηκε Θεᾶς ὅσα φωνησάσης·
 Βῆ δὲ θείειν, ἀπὸ δὲ χλαῖναν βάλε· τὴν δ' ἐκόμισσε
 Κήρυξ Εὐρυβάτης Ἰθακῆσιος, ὅς οἱ ὀπήδει.
 Αὐτὸς δ' Ἀτρεΐδῳ Ἀγαμέμνονος ἀντίος ἐλθὼν, 185
 Δέξατό οἱ σκῆπτρον πατρώϊον ἀφθιτον αἰεὶ·
 Σὺν τῷ ἔβη κατὰ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτάνων.
 Ὅντινα μὲν βασιλῆα καὶ ἕζοχον ἄνδρα κιχείη,

Stantem : neque hic navem bonis-transtis instructam nigram Tangebatur, quia ipsum dolor corde et animo invaserat. Propè igitur stans alloquuta est caesis-oculis Minerva :	170
" Generose Laërtiade, solertissime Ulysse, " Siccine verò domum, dilectam in patriam terram, " Fugietis, naves multa-transtra-habentes ingressi ?	175
" Gloriam autem Priamo et Trojanis reliqueritis, " Argivam Helenam, cujus gratiâ multi Achivorum " Ad Trojam perierunt, dilectâ procul à patriâ terrâ ? " Verùm abî nunc ad populum Achivorum, neque cesses ; " Tuisque blandis verbis cohibe virum quemque, " Neque sinas naves in mare trahere, quae-utrinque-impelluntur-remis.	180
Sic dixit : hic autem intellexit Deae vocem loquentis ; Tendebaturque currere, laenamque abjecit : illam verò sustulit Praeco Eurybates Ithacensis, qui eum sequebatur. Ipse autem Atridae Agamemnoni obvius veniens, Accepit ab eo sceptrum paternum incorruptum semper : Cum quo ivit per naves Achivorum aere-loricatorum. Quemcunque quidem, seu regem, seu primarium virum inveniret,	185

Ver. 182.—ἰ δὲ ξυνέηκε Θεᾶς ὅσα φωνη-
σάσης.]

Ἦ φέγγ' Ἀθάνας φιλότατης ἱμοὶ θεῶν
Ἦ εὐμαθὲς σου, κἄν ἄποπτος ἦς, ἡμῶς
Φώνητ' ἀκούω, καὶ ξυναρσάζω φρονί.

Sophocli. Aj. v. 16.

Ver. 183.—τὴν δ' ἐκόμισσε.] Rectè.
Nam κομίω, ἐκόμισα, penultimam corripiunt.
Vide supra ad α', 140.

Ver. 188. Ὅντινα μὲν βασιλῆα.] Vide su-
pra ad α', 265.

- Τόνδ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρητύσασκε παραστάς·
 Δαιμόνι, οὐ σε ἔοικε, κακὸν ἄς, δειδίσεσθαι 190
 Ἄλλ' αὐτός τε κάθησο καὶ ἄλλους ἴδρνε λαούς.
 Οὐ γάρ πω σάφα οἶσθ', οἷος νόος Ἀτρεΐδαο·
 Νῦν μὲν πειρᾶται, τάχα δ' ἴψεται υἱᾶς Ἀχαιῶν.
 Ἐν βουλῇ δ' οὐ πάντες ἀκούσαμεν, οἷον ἔειπε·
 Μήτι χολωσάμενος ῥέξῃ κακὸν υἱᾶς Ἀχαιῶν. 195
 Θυμὸς δὲ μέγας ἐστὶ διοτρεφέος βασιλῆος·
 Τιμὴ δ' ἐκ Διὸς ἐστὶ, φιλεῖ δὲ ἐμῆτιέτα Ζεὺς.
 Ὀν δ' αὖ δήμου τ' ἀνδρα ἴδοι, βοῶντά τ' ἐφεύροι,
 Τὸν σκῆπτρῳ ἐλάσασκεν, ὁμοκλήσασκέ τε μῦθον·
 Δαιμόνι, ἀτρέμας ἦσο, καὶ ἄλλων μῦθον ἀκουε, 200
 Οἷ σέο φέρτεροί εἰσι· σὺ δ' ἀπτόλεμος καὶ ἀναλακίς.
 Οὔτε ποτ' ἐν πολέμῳ ἐναγίθμιος, οὔτ' ἐνὶ βουλῇ.
 Οὐ μὲν πως πάντες βασιλεύσομεν ἐνθάδ' Ἀχαιοί·

Hunc blandis verbis detinebat astans :

- “ Vir optime, non te decet, timidum uti, trepidare : 190
 “ Quin ipse et sede, et alios sedere fac populos.
 “ Nondum enim certò scis, quis animus Atridae :
 “ Nunc quidem tentat, mox autem poenâ afficiet filios Achivorum.
 “ In concilio enim non omnes audivimus, quid dixerit :
 “ Cavendum igitur, nè iratus afficiat aliquo malo filios Achivorum. 195
 “ Ira enim magna est, Jovis-alumni regis.
 “ Honor autem ab Jove est, diligitque ipsum providus Jupiter.
 Quemcunque verò plebeium virum videret, vociferantemque offenderet,
 Hunc sceptro percutiebat, increpitabatque voce :
 “ Improbe, quietè sede, et aliorum verba audi, 200
 “ Qui te praestantiores sunt : tu autem imbellis et invalidus,
 “ Neque unquam in bello aestimatus, neque in concilio,
 “ Non quidem ullo pacto omnes regnabimus hic Achivi :

Ver. 190. Δαιμόνι.] Habet hæc vox apud Homerum semper aliquam *Increpationis* significationem, sed non semper acerbam. *Camerarius*.

Ver. 191. Ἄλλ' αὐτός τε κάθησο.] Quid vulgò inter κάθισον et κάθησο intersit, vide suprâ ad α, 565. Mihi tamen ita potius distinguendum videtur, ut vox κάθισον, *Homeri* utique temporibus, ejus fuerit, qui simpliciter ut sedeat aliquis, aliosve sedere faciat, jubet ; ἦσο autem, vel κάθησο, ejus qui, sive stantem, sive sedentem alloquatur, et sedere et quietum permanere jubet.

Ver. 196. Θυμὸς δὲ μέγας ἐστὶ.] Apud *Aristotelem*, *Rhetor. lib. 2. c. 2.* legitur Θυμὸς δὲ. Quod et in uno MS. reperit *Barnesius*. Sed vera lectio est, δὲ. Vide suprâ ad ε, 51.

Ver. 197.—μῆτιέτα Ζεὺς.] Vide suprâ ad α, 175.

Ver. 200. Δαιμόνι, ἀτρέμας ἦσο.] Accusatum narrat *Socratem Xenophon*, quod, hos versus sæpius repetendo, ad *Ignaviam* scilicet hortatus sit plebem. Τὸ δὲ Ὁμήρου, ἔφη ὁ κατήγορος, πολλάκις αὐτὸν λίνειν, &c. *Ἀπομνημον. lib. 1.*

Ver. 205. Οὐ μὲν πως πάντες βασιλεύσομεν.] Artificium et *εὐπρέπειαν* harum duarum orationum rectè explicat *Dionys. Halicarnasseus* : in quibus *Ulysses*, dum Plebem alloquitur, *Duces* increpat ; dum *Duces, Plebem*. Quod enim ad *Duces* ait, Οὐ γάρ πω σάφα οἶσθ', et, νῦν μὲν πειρᾶται, et, ἐν βουλῇ δ' οὐ πάντες ἀκούσαμεν, in hoc *Milites* scilicet objurgat. Quod autem ad *Milites* ait, Οὐ μὲν πως πάντες βασιλεύσομεν, et, οὐκ ἀγα-

Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἷς κοίρανος ἔστω,
 Εἷς βασιλεὺς, ᾧ ἔδωκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω
 Σκῆπτρόν τ' ἠδὲ Δέμιστας, ἵνα σφίσιν ἐμβασιλεύη. 205

“Ὡς ὄγε κοιρανέων δῖεπε στρατόν· οἱ δ' ἀγορήνδε
 Αὐτίς ἐπεσσεύοντο, νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων,
 Ἦχῃ· ὡς ὅτε κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
 Αἰγιαλῷ μεγάλῳ βρέμεται, σμαραγεῖ δέ τε πόντος. 210

“Ἄλλοι μὲν ῥ' ἔζοντο, ἐρήτυθεν δὲ καθέδρας.
 Θερσίτης δ' ἔτι μῦνος ἀμετροεπῆς ἐκολῶα,
 “Ὅς ῥ' ἔπεα φρεσὶν ἦσιν ἄκοσμά τε πολλά τε ἦδη,
 Μὰψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον, ἐρίζεμεναι βασιλεῦσιν,

“ Non bonum, multorum principatus : unus princeps esto,
 “ Unus rex, cui dedit filius Saturni versuti 205
 “ Sceptrumque et jura, ut ipsis dominetur.
 Sic ille imperatorem-agens dirigebat exercitum. Illi autem ad concilium
 Rursus ruebant, à navibus et tentoriis,
 Cum tumultu : sicut quum fluctus multum-strepentis maris
 Littore magno fremit, resonatque pontus. 210
 Ac caeteri quidem sedebant ; tenebantque sedes.
 Thersites autem adhuc solus blaterans multuabatur,
 Qui verbis animo suo et scurrilibus et multis nōrat,
 Temerè, ac non prout decebat, contendere regibus ;

θὸν πολυκοιρανίη, hoc verò Ducibus esse reprehensionem voluit. “Α γὰρ ἰσοῦλιτο καθάνασθαι τῶν βασιλείων, τῷ δήμῳ διελίγετο· ἃ δ' ἰσοῦλιτο ἰσιτιμῆσαι τῷ δήμῳ, τοῖς βασιλεῦσι διελίγετο. Lib. qui inscribitur Τέχνη, c. 9.

Ver. 204. Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη.] Aliud hoc, quàm si dixisset, οὐκ ἀγαθὴ, &c. Sic Virgilius :

Triste lupus stabilis : —
 Dulce satis humor : — Ecl. III, 80. 82.
 Ver. 205. — ᾧ ἔδωκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω
 Σκῆπτρόν τ' ἠδὲ Δέμιστας, ἵνα σφίσιν ἐμβασιλεύη.]

Πάνυ καλῶς Ὀμηρος, ἐμοὶ δοκεῖν, καὶ τῷτο ἔφη, ὡς οὐχ ἀπαντας παρὰ τοῦ Διὸς ἔχοντας τὸ σκῆπτρον καὶ τὴν ἀρχὴν ταύτην, ἀλλὰ μόνους τοὺς ἀγαθοὺς. Dio. Chrysost. Orat. 1. Cæterum totus hic versus 206. (teste Spondano) pro spurrio est annotatus in codice Didymi, ubi ad marginem scribitur νότος. Et in Scholiis quæ appellantur Didymi, nulla ejus fit mentio. Quin et in Mori MS. (teste Barnesio) deest iste versus. Et sine sententiæ detrimento (quantumvis eum necessarium existimet Barnesius) posset sanè abesse. Rectè enim explicat Eustathius : ᾧ ἔδωκε (τὸ βασιλείην δη-

λαδὴ) Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω : Ut adeò verum istum 206, nec Eustathius videatur agnovisse. Porro vox ista, σφίσιν, hoc in loco, vix habet quò referatur : Nam in libro ποιο, ubi versus similis legitur, (Σκῆπτρόν τ' ἠδὲ Δέμιστας, ἵνα σφίσι βουλεύσθαι,) vox σφίσι rectè refertur ad præcedentem, λαῶν. Denique cum versus iste dubius, antè editus fuisset, — ἵνα σφίσιν βασιλεύη ; Barnesius ex Dione Chrysostomo, et ex uno MS. non malè edidit, — ἵνα σφίσιν ἐμβασιλεύη : Nam aliqui scribendum esset σφίσιν, quod est valdè durum.

Ver. 210. Αἰγιαλῷ μεγάλῳ βρέμεται, σμαραγεῖ δέ τε πόντος.] Citat hunc versum Dionys. Halicarn. ad demonstrandum quædam esse οἰκεία καὶ δηλωτικὰ τῶν ὑποκειμένων τὰ ὀνόματα, καὶ — μιμητικώτατα τῶν πραγμάτων. Περὶ συνθέσεως, § 16. De cujusmodi vocabulis Demetr. Phalereus : Τὰ δὲ ποιητῆρινα ὀνόματα (inquit) — ποιῶ μάλιστα μεγαλοσπέσειαν, διὰ τὸ οἷον ψόφοις ἰοικεῖναι. Περὶ Ἑρμηνείας, § 94. 95. Vide infrà ad γ', 363. et ad δ', 455.

Ver. 212. — ἀμετροεπῆς ἐκολῶα.] “ Verba illius nulla et ἀκοσμα, strepentium sine modo Graculorum similia.” Gell. lib. 1, c. 15.

- 'Αλλ', ὅ, τι οἱ εἴσαιτο γελοῖον Ἀργείοισιν 215
 "Εμμεναι· αἰσχιστος δὲ ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε·
 Φολκὸς ἔην, χαλὸς δ' ἕτερον πόδα· τὰ δὲ οἱ ἄμα
 Κυρτὰ, ἐπὶ στῆθος συνοχωκότε· αὐτὰρ ὑπερθε
 Φοξὸς ἔην κεφαλὴν, ψεδνὴ δ' ἐπενήνοθε λάχνη.
 "Εχθιστος δ' Ἀχιλῆϊ μάλιστ' ἦν, ἠδ' Ὀδυσῆϊ· 220
 Τὰ γὰρ νεικείεσκε. Τότ' αὖ Ἀγαμέμνονι δία
 Ὀξεία κεκληγὰς λέγ' ὀνειδέα· τῷ δ' ἄρ' Ἀχαιοὶ
 Ἐκπάγλας κοτέοντο, νεμέσσηθ' ἐνὶ θυμῷ
 Αὐτὰρ ὁ μακρὰ βοῶν, Ἀγαμέμνονα νείκεε μύθῳ·
 Ἄτρεΐδῃ, τέο δ' αὐτ' ἐπιμέμφεαι, ἠδὲ χατίζεις; 225
 Πλεῖαί τοι χαλκοῦ κλισίαι, πολλαὶ δὲ γυναῖκες
 Εἰσὶν ἐνὶ κλισίῃς ἐξαίρετοι, ἄς τοι Ἀχαιοὶ

- Verum quodcumque ei videretur ridiculum Argivis 215
 Fore: Turpissimus autem vir ad Ilium venit:
 Strabo erat, claudusque altero pede; et ipsius humeri
 Gibbi, in pectus contracti: at supernè
 Acutus erat capite, rarum verò suprâ sparsum erat capillamentum.
 Inimicissimus autem Achilli maximè erat, et Ulyssi: 230
 His enim *πραεσίμῳ* convitari solebat. Tum verò Agamemnoni nobili
 Stridulè clamans dicebat probra: huic itaque Achivi
 Vehementer irati erant, et indignabantur animo:
 At hic altè vociferans, Agamemnonem increpabat sermone:
 " Atrida, quam ob rem quereris, aut *quâ re* indiges? 225
 " Plena tibi aere tentoria, multae et mulieres
 " Sunt in tentoriis selectae, quas tibi Achivi

Ver. 215. 'Αλλ', ὅ, τι οἱ εἴσαιτο.] Fuerunt inter Veteres qui hoc ita acciperent, ut fuerit illud ridiculum ab Achivis existimatum, quodcumque dixisset *Thersites*. Atque hoc modo explicat *Scholias*. Mihi multò simplicius aptiusque videtur, tum ad verborum tum ad *sententiae* constructionem; ut *Thersites* ad contentionem ea sit locutus, quaecumque Achivis risum movere posse arbitretur. Quomodo plerique hodiè interpretantur.

Ver. 216.—*αἰσχιστος δὲ ἀνὴρ*.] Pulcherrima hæc viri, et ad deformitatem animi et ad corporis pravitatem insignis, descriptio. *Γεγραμμένον*—*Θερσίτου πρόσωπον ἰδόντες ἠδῆρθε καὶ θαυμάζομεν, οὐχ ὡς καλὸν, ἀλλ' ὡς ὅμοιον*—*ἦ δὲ μίμησις, ἃν τε περὶ Φαῦλον, ἃν τε περὶ χροστὸν εἴκηται τῆς ὁμοιότητος, ἱπανεύεται*. *Plutarch. de audiend. Poetis*. Porro, lepidè admodum de hæc descriptione *Lucianus*: "Ἦν τις γεμφὴ κατ' αὐτοῦ [*κατ' Ὀμήρου*] ἀπειρηγμένη ὕβρεως ὑπὸ Θερσίτου, ἐφ' οἷς αὐτὸν ἐν τῇ ποιήσει ἴσκαψε· καὶ ἐνίκησεν Ὀμηρος, Ὀδυσσεὺς συνηγοροῦντιος. *Var. Histor. lib. 2*. Nec denique ad artificum Poematis,

nihili est, quod hic annotârunt nonnulli; utique unum omnium formosissimum *Nivea*, itidemque omnium maximè deformem *Thersiten*, semel depictos, nunquam deinceps in toto Poemate memoratos.

Ver. 219.—*ἱπηνήνοθε*.] Non, ut *Lexicographi*, ex *πραεσίμῳ ἱπηνήνοθε*: sed ex *aoristo ἱπηνήνοθεν*. Aliàs enim non constaret *Temporum* ratio. Vide suprâ ad *α*, 57. et infrâ ad *δ*, 492.

Ver. 220. "Εχθιστος δ' Ἀχιλῆϊ.] —semperque odiis et crimine Drances Infensus juveni Turno.— *Æn. XI, 122*. Τὴν δὲ τοῦ ἦθους μοχθηρίαν συντομώτατα καὶ δ' ἐνὸς ἔφρασιν "Εχθιστος δ' Ἀχιλῆϊ μάλιστ' ἦν, ἠδ' Ὀδυσῆϊ." *Ἐπερβολὴ γὰρ τις φανώλοπτος, τὸ τοῖς κρατίστοις ἰχθῆρον εἶναι*. *Plutarch. περὶ φθόνου καὶ μίσους, sub initio*.

Ver. 221. Τὰ γὰρ νεικείεσκι.] *Convitari solitus erat*. De vi hujus temporis imperfecti, vide suprâ ad *α*, 37.

Ver. 222. Ὀξεία κεκληγὰς.] *Α κλάζω, κεκληγὰς; eadèmet analogiâ, atque à φαῖνω, πίφνω; à κλάζω, κέκλεγα; et similia*. Vide infrâ ad ver. 314.

Πρωτίστῳ δίδομεν, εὐτ' ἂν πτολίεθρον ἔλαμεν.

Ἴ ἔτι καὶ χρυσοῦ ἐπιθεύεαι, ὃν κέ τις οἴσει

Τρώων ἵπποδάμων ἐξ Ἰλίου, υἱὸς ἄποινα,

230

Ὅν κεν ἐγὼ δῆσας ἀγάγω, ἢ ἄλλος Ἀχαιῶν;

Ἢ ἐ γυναῖκα νέην, ἵνα μίσγεαι ἐν φιλότῳ,

Ἢν τ' αὐτὸς ἄπο νόσφι κατίσχεαι; Οὐ μὲν ἔοικεν

Ἀρχὸν ἑόντα, κακῶν ἐπιβασκόμεν υἱας Ἀχαιῶν.

Ὡ πέπονες, κακῶν ἐλεγχέ, Ἀχαιῖδες, οὐκ ἔτ' Ἀχαιοί,

235

Οἷκαδὲ περ σὺν νησὶ νεάμεθα· τόνδε δ' ἔωμεν

Αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ γέρας πεσσέμεν, ὄφρα ἴδῃται

Ἢ ρά τι οἱ χ' ἡμεῖς προσαμύνομεν, ἢ καὶ οὐκί·

Ὅς καὶ νῦν Ἀχιλῆα, ἔο μὲγ' ἀμείνονα φῶτα,

Ἢτίμησεν ἔλῶν γὰρ ἔχει γέρας αὐτὸς ἀπούρας.

240

“ *Omniuni primo damus, cum urbem ceperimus.*

“ *An adhuc et auro indiges, quod quis afferat*

“ *Trojanorum equum-domitorum ex Ilio, pro filio redemptionis-pretium,* 230

“ *Quem ego vinctum duxero, vel alius Achivorum?*

“ *Aut mulierem juvenem, cui miscearis amore,*

“ *Quamque ipse seorsum detineas? Minime quidem decet*

“ *Principem existentem, in mala inducere filios Achivorum.*

“ *O imbelles, ignava probra, Achaeides, non amplius Achivi.* 255

“ *Domum cum navibus redeamus: hunc verò sinamus*

“ *Isthic ad Trojam praemia concoquere; ut sciat,*

“ *An in aliquo ei et nos adjumento simus, an non:*

“ *Qui etiam nunc Achillem, se multò fortioiorem virum,* 259

“ *Contumeliâ-affliccit: Ereptum enim habet ejus praecium, quod ipse vi abstulit.*

Ver. 228. Πρωτίστῳ δίδομεν, — πτολίεθρον ἔλαμεν. — Ὅν κεν ἐγὼ δῆσας ἀγάγω.] Pul-

cherrimè hîc Personæ servit Poeta, dum virum omnium ignavissimum gloriosius de se inducit jactantem, quàm ipsum Achillem omnium fortissimum, etiam ferocientem insuper illum et iratum. Vide infrâ ad δ', 401.

Ἄς [πράξις] ὁ ποιητῆς ἐκατέρῳ [προσώπῳ] προσσηκόντας ἀποδίδωσιν. Οἷον ὁ Ἀχιλλεύς πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα λέγει, καίστερ λέγον μετ' ὀργῆς, Οὐ γὰρ σοὶ ποτε ἴσον ἔχω γέρας, ὁππότε Ἀχαιοί

Τρώων ἐκπίρσωσ' εὐναιόμενον πτολίεθρον ὁ δὲ Θεορίτης τῷ αὐτῷ λοιδωρούμενος λέγει,

— ἄς τοι Ἀχαιοὶ Πρωτίστῳ δίδομεν, εὐτ' ἂν πτολίεθρον ἔλαμεν. καὶ πάλιν ὁ Ἀχιλλεύς,

— αἶ κέ ποθι Ζεὺς Δῶσι πόλιν Τροίην εὐτείχιον ἑξαλαπάξαι. ὁ δὲ Θεορίτης,

Ὅν κεν ἐγὼ δῆσας ἀγάγω — Plutarch, de audiend. Poetis.

Ver. 255. Ἢν τ' αὐτὸς ἄπο.] Quâ ratione

hîc αὐτὸς; et δίδομεν, suprâ ver. 288. et ἔο, infrâ ver. 259. ultimam producat; vide suprâ ad α', 51. Barnesius hîc legi posse auguratur, “ Ἢν αὐτὸς τ' ἄπο,” longè meliùs: Itamò verò, ad vim particulæ τὲ, longè melius.

Ver. 255. Ὡ πέπονες, — Ἀχαιῖδες, οὐκ ἔτ' Ἀχαιοί.]

O verè Phrygiæ, neque enim Phryges! Æn. IX, 617.

Ver. 256. Ἢ ρά τι οἱ χ' ἡμεῖς προσαμύνομεν.] Vide suprâ ad ver. 228.

Ver. 259. Ὅς καὶ νῦν Ἀχιλῆα.] Τούτο καὶ ἡ Ὅμηρος τίχην. Ἐπειδὴ, γὰρ ἴωρα τὸ στρατόπεδον ἀγανακτοῦντας ὑπὲρ Ἀχιλλεύς πρὸς Ἀγαμέμνονα, — ἐκίστησιν αὐτῷ συνήγορον ἐπίφθονον, γελοῖον, ἴν' ἐν τῇ τοῦ συνηγόρου κακίᾳ ἀφανισθῆ τὸ δίκαιον τοῦ πράγματος. — Εἰ μὴ γελοῖος καὶ ἄξιος μίσους ἦν,

ἰσχυρὰ τὰ λεγόμενα ὑπὲρ Ἀχιλλεύς. Διὰ τοῦτο καὶ γέλωσ τοῖς Ἕλλησι γίνεσται, καὶ ἐκ τοῦ γέλωτος διάλωσις τῆς σπουδῆς τῆς εἰς τὰς πατρίδας. Dion. Halic. Τίχην, c. 12. Tantum utique interest, quis quid dicat.

Ἄλλὰ μάλ' οὐκ Ἀχιλλῆϊ χόλος φρεσίν, ἀλλὰ μεθήμαν
Ἦ γὰρ ἂν, Ἀτρεΐδῃ, νῦν ὕστατα λαβῆσαιο.

Ὡς φάτο, νεικείων Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν,
Θερσίτης· τῷ δ' ὄκα παρίστατο δῖος Ὀδυσσεύς,
Καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν χαλεπῶ ἠνίκαπε μύθῳ·

245

Θερσίτ' ἀκριτόμυθε, λιγύς περ ἔων ἀγορητής,
Ἴσχεο, μηδ' ἔθειλ' οἶος ἐριζέμεναι βασιλεῦσιν·
Οὐ γὰρ ἐγὼ σέο φημί χερείοτερον βροτὸν ἄλλον
Ἔμμεναι, ὅσσοι ἄμ' Ἀτρεΐδῃσ' ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον·
Τῷ οὐκ ἂν βασιλῆας ἀνὰ στόμ' ἔχων ἀγορεύεις,
Καί σφιν ὀνειδεά τε προφέροισ, νόστον τε φυλάσσοις,
Οὐδέ τί πω σάφα ἴδμεν, ὅπως ἔσται τάδε ἔργα·

250

Ἦ εὔ, ἦε κακῶς, νοστήσομεν υἴες Ἀχαιῶν.

Τῷ, νῦν Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν,

Ἦσαι ὀνειδίζων, ὅτι οἱ μάλα πολλὰ διδοῦσιν

255

Ἦρωες Δαναοί· σὺ δὲ κερτομέων ἀγορεύεις.

Ἄλλ' ἐκ τοι ἔρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·

Εἴ κ' ἔτι σ' ἀφραίνοντα κιχήσομαι, ὥς νύ περ ὦδε,

Μηκέτ' ἔπειτ' Ὀδυσῆϊ κάρη ὤμοισιν ἐπέιη,

“ Veruntamen non Achilli bilis est in praecordiis, verum socors est ;

“ Alioqui enim, Atrida, nunc postremum injurius fuisses.

Sic dixit, convitians Agamemnoni, pastori populorum,

Thersites: huic autem citò astitit nobilis Ulysses,

Et ipsum torvè intuitus duro increpavit sermone :

245

“ Thersite loquacissime, vocalis quanquam sis concionator,

“ Desine, neque velis solus contendere cum regibus :

“ Non enim ego, quàm tu sis, censeo pejorem mortalem alium

“ Esse, quotquot cum Atridis ad Ilium venerunt.

“ Quare nè reges in ore habens concioneris

“ Neu ipsis probra objicias, et reditionem observes.

“ Nondum planè scimus quomodo futura sint haec facta ;

“ Utrum benè, an malè, redituri simus filii Achivorum.

“ Propterea nunc Atridae Agamemnoni, pastori populorum,

“ Sedes jaciens convicia: quia ei valdè multa dant

“ Heroës Danaï: tu verò maledictis irritans concionaris.

255

“ Sed tibi edico, quod et perfectum erit :

“ Sicubi iterum te insanientem deprehendero, sicut jam hïc ;

“ Ne amplius deinceps Ulyssi caput super humeros sit,

Ver. 246. Θερσίτ' ἀκριτόμυθε] Pulcherri-
ma super hâc re Plutarchi observatio. Ὁ
Θερσίτης ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσεύς, οὐ χυλῶς, οὐ φα-
λακρῶς, οὐ κρυπῶς, ἀλλ' ἀκριτόμυθος λοιδορεῖ-
ται. Τὸν δ' ἠφραστον ἢ τεκοῦσα καὶ φιλοφρο-
νημίην προσηγόρευσεν ἀπὸ τῆς χυλότητος,

“ Ὅρασι Κυλλοπόδιον, ἱμὸν τέκος.” ———
De audiend. Poetis.

Ver. 257. ——— τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται.]
Vir doctissimus Henr. Stephanus legendum
conjecit, quomodo et Barnesius deinceps edidit,
τόδς καί. Sed, ut opinor, minùs rectè.

Μηδ' ἔτι Τηλεμάχοιο πατῆρ κεκλημένος εἶην, 260
 Εἰ μὴ ἐγὼ σε λαβὼν, ἀπὸ μὲν φίλα εἴματα δύσω,
 Χλαίναν τ' ἠδὲ χιτῶνα, τά τ' αἰδῶ ἀμφικαλύπτει,
 Αὐτὸν δὲ κλαίοντα θοᾶς ἐπὶ νῆας ἀφήσω,
 Πεπληγῶς ἀγορῆθεν ἀεικέσσι πληγῆσιν.
 Ὡς ἄρ' ἔφη σκήπτρῳ δὲ μετάφρενον, ἠδὲ καὶ ὦμῳ 265
 Πλῆξεν ὁ δ' ἰδνώθη· θαλερὸν δὲ οἱ ἐκπεσε δάκρυ.
 Σμῶδιξ δ' αἰματόεσσα μεταφρένου ἔξυπανέστη,

“ Neque posthac Telemachi pater vocer, 260
 “ Si non ego, te comprehenso, tuas quidem vestes exuero,
 “ Laenamque et tunicam, quaeque pudenda contegunt;
 “ Ipsum autem flentem veloces ad naves demisero
 “ Caesum è concione duris verberibus.
 Sic dixit: sceptroque tergum atque humeros 265
 Percussit: ille verò intorquebat se; uberes autem ei exciderunt lachrymae:
 Vībexque cruenta in dorso exorta est,

Ver. 262—τά τ' αἰδῶ ἀμφικαλύπτει.] Subligaculum, fascias femorales.

Ver. 267. Σμῶδιξ.] De hoc vocabulo, quaestio existit duplex; ad orthographiam altera, altera ad Accentum.

De orthographiâ; contendit Barnesius, “ le-
 gendum omninò σμῶδιξ, Homeri ipsius
 “ auctoritate, ψ, 716. Πικναὶ δὲ σμῶδιγγες.”
 Et eadem sanè analogiâ scribi potest σμῶ-
 διγξ, quâ φάλαγξ, &c. Attamen γ istud
 jamdudum habemus, in literâ ξ inclusum.
 Est nimirum σμῶδιξ, (et, ante inventum ξ
 verisimillimum est scriptum fuisse,) σμῶδιγξ,
 (vix autem σμῶδιγγξ;) quod haud advertit
 Barnesius. Similiter φλιψ, quod est φλιβς;
 et φλιξ, quod est φλιβς; et σάρεξ, quod est
 σάρεβς; et similia. Quâ tamen de re, vide
 et Athenaeum aliter disputantem, (lib. 9. c. 10.
 sub finem.) propositâ quaestione de vocibus
 ἄρτυξ, ἄρτυγος; ὄνυξ, ὄνυχος; κήρυξ, κήρυκος;
 &c. Similiter et duplex ista litera ζ, in prin-
 cipia sua non uno modo resolvitur. Vox
 φράζω, enuntiabatur (et, ante inventam ζ,
 verisimile est exarata fuisse) φράδσω; unde
 ἔφραδον, σίφραδα, et (in linguâ Doricâ) φράσδω.
 At κράζω, ἀρπάζω, τρύζω, τρίζω; cum et in
 linguâ Doricâ literam ζ servent, et in Aoristo
 ac praeterito medio non utique δ, sed γ assu-
 mant; in his verisimile est ipsam ζ sonum
 compositum habuisse, qui ad γς vel κς pro-
 priùs quàm ad δς accederet. Item λήψαι, æquè
 est λήψαι ex λήψω, ac λείψαι ex λείπω.

De Accentuum ratione qui scripserunt, re-
 gulam uno ore hanc tradunt; ubi Ultima
 sit longa, (diphthongis nimirum oi et ai pro

brevibus semper habitis,) penultimam cir-
 cumflecti non posse. Excipiunt tamen αἰλαξ,
 χοῖνιξ, καλαῦροψ, et similia. At verò Ex-
 cipi hęc omninò non debent. Nam, rati-
 one accentuum, syllaba longa est ea, quæ
 naturâ, (Vocali nimirum longâ existente,)
 non utique quæ positione solâ producitur.
 Nam οἰκόν μου, οἰκόν σου, et similia, semper
 circumflectunt. Pari igitur ratione, cir-
 cumflecti itidem debent αἰλαξ, χοῖνιξ, κα-
 λαῦροψ; ut quæ ultimam, Vocali brevi con-
 stantem, positione solâ producant. De voce,
 καλαῦροψ, res per se manifesta est: Ex ge-
 nitivis αἰλάκος, χοῖνίκος, aliquo modo colligi
 videtur, αἰλαξ et χοῖνιξ vocalem brevem in
 ultimâ habere, ideòque circumflecti debere.
 Ex genitivis κήρυκος, φοῖνίκος [nam quæ
 Homero scripta sunt φοινικίσσαι et φοινικίσα-
 σαν enuntiabantur φοινικούσαι et φοινικούσαν,
 quomodo et scribi deinceps cœpta sunt;]
 veri admodum simile est κήρυξ et φοῖνιξ vo-
 calem longam in ultimâ habere, ideòque cir-
 cumflecti omninò non debere. Κατήλιφα,
 quâ parte versùs apud Aristophanem usurpa-
 tur, penultimamne corripiat, non liquet; nec
 proinde scribendumne sit κατήλιψ, an κατή-
 λιψ. Καταΐτιξ, in obliquis casibus nusquam
 mihi occurrit. Denique σμῶδιγγος vocalem
 ι, brevemne habeat an longam, quandoquid-
 em è vivis jam olim perit linguæ Græcæ
 pronuntiatio, sciri nullo modo potest; nec
 proinde scribendumne sit σμῶδιξ an σμῶδιξ.
 Levicula fortè hæc. Semel tamen annotare
 non piguit, cum vulgò observata non fuerit;
 et Analogia nunquam sit nihil

Σκήπτρου ὑπο χρυσείου· ὁ δ' ἄρ' ἔζετο, τάρβησέν τε
 Ἀλγήσας δ', ἀχρεῖον ἰδὼν, ἀπεμόρξατο δάκρυ.

Sceptro ab aureo; ipse autem sedit, timuitque:
 Dolensque vultu foedo, abstersit lachrymas.

Ver. 268. Σκήπτρου ὑπο χρυσείου.] Pronuntiabatur χρυσοῦ, quomodo et scribi postea ceptum est. Nam prima necessariò productur; neque in his ulla est licentia. Sic apud Virgilium:

“Aurea composuit spondà,” ———
 Æn. I, 702.

“Aureâ percussum virgâ” ———
 Æn. VII, 190.

“Uno eodemque igni” ———
 Ecl. VIII, 80.

“Unâ eâdemque viâ” ———
 Æn. X, 487.

Vide infrâ ad ver. 811. Πορὸ σκήπτρου χρυσοῦν, non semper est sceptrum aurum, sed clavis aureis distinctum, χρυσίσις ἡλοισι περιπαρμένον, lib. 4, ver. 246.

Ver. 269. Ἀλγήσας δ', ἀχρεῖον ἰδὼν, ἀπεμόρξατο δάκρυ.] Moschopolus in Scholiis legendum contendit, ἀπομόρξατο: Quod perinde est: Scribitur enim, teste Eustathio, et μόρξνυμι et ὀμόρξνυμι. Idem Moschopolus vocem, ἀχρεῖον, refert ad δάκρυ: Sed hoc, minùs rectè. Nam ἀχρεῖον ἰδὼν, elegantissimè dictum est, et tam significanter, ut nil possit suprâ. Latine dicas, inutile tuens; sicuti, totum intuens, et similia.

——— acerba tuens ——— Æn. IX, 794.

Ἀχρεῖον δ' ἰγίλασσε, ——— Odyss. σ', 162.

——— βλέπων ὑπότρεμμα. Aristoph. Eccles. 291.

Κἄλλειψε γάστρῳ, ——— Equit. 628.

Καὶ βλέποντ' ὀρίγανον. ——— Ran. 616.

Idem in Vespiis, ὦ μισρὸς οὖτος, ὡς δὲ καὶ κλεπτὸν βλέπει. Et alibi, ——— βλέπει γέ ται μανικὸν καὶ παραγυθικόν. Observandum autem ἀχρεῖος apud Græcos, (quum de homine malo dicitur,) non utique eum exhibere qui simpliciter sit non utilis, sed qui sit maximè nequam. Sic apud Euripidem. Med. ver. 296. ἀργία significat, non ignaviam (ut vulgò vertunt,) sed quicquid maximè est detrimentosum. Similiter apud optimos linguæ Romanæ Auctores, Augusti temporibus; inutile legitur id, non quod non utile modò, sed quicquid utili maximè est contrarium. Nempe Exemplum inutile est id, non quod non utile, sed quod perniciosum est: et Servus inutilis is, non qui non utilis, sed qui omnino nequissimus. “Seditiosum et INUTILEM civem.” Cic. de Offic. lib. 2. “Hæc tot” [viz. fallax, malitiosus, &c.] “et alia plura, nonne INUTILE” [viz.

calamitosissimum] “est, vitiorum subire non mina?” Id. ibid. lib. 3. “Per ignem “Excoquitur vitium, atque exudat INUTILEM LIS” [id est, noxius] “humor:” Virg. Georg. I, 88. ——— “Solertior isto, Sed sibi “INUTILIOR,” [sibi nimirum perniciem afferens;] Ovid. Metam. lib. 15. ver. 37. Sic apud Hirtium, “nulla Romæ malè et INUTILITER” [hoc est, perniciosè] “administrari.” Et apud Livium, lib. 3. 33. “privatis inutilis,” id est, perniciosus. Et lib. 5. c. 5. “Videte quot “res quam inutiles (i. e. perniciosas) sequantur illam viam consilii.” Et apud Ovidium, l. 2. Pont. Ep. 8. “inutile fatum,” id est, detrimentum. Simili ratione, impiger, improbus, inimicus, immitis, impius, iniquus, infamis, infelix, infestus, impudens, &c. non eum exhibent, qui sit solummodò non piger, non probus, non amicus, non mitis, &c. sed qui sit quicquid pigro, quicquid probò, quicquid amico, quicquid miti, &c. omnium maximè sit contrarium. Errârunt itaque Grammatici isti à Gellio memorati, qui, de verbis quasi incuriosè et abjectè positis disputantes, istud Virgilio reprehenderunt, “Aut “illaudati nescit Busiridis aras?” illaudati, parùm idoneum esse verbum dicentes; neque id satis esse, ad faciendam scelerati hominis detestationem. Nam, ut rectè respondet Gellius; “qui omni in re, atque omni tempore, laude “omni vacat, is illaudatus est; isque omnium “pessimus, deterrimusque est. ——— Inculpatus, “instar est absolutæ virtutis: Illaudatus igitur quoque finis est extrema malitiæ. ——— “Eâdem ratione idem Virgilius inamabilem “dixit Stygiam paludem.” Gell. lib. 2. c. 6. Eadem reperias, et penè eisdem verbis, apud Macrobius, lib. 6. c. 7. Quod hæc de re affert Baylius, (in voce, Busiris,) planè Stultissimum est: “Je ne trouverois pas un fort “grand inconvenient à supposer que cet endroit “de Virgile” [Aut illaudati nescit Busiridis aras,] “est un de ces vers, où la nécessité des “syllabes breves et longues engage les Poëtes à “se servir de paroles inutiles, ou même prejudiciables au sens. La quantité des syllabes demande bien des sacrifices aux Poëtes dans les “langues mortes, comme la rime leur en demande “beaucoup dans les vivantes.” Quasi verò non satis esset verborum, ut execrandus, detestandus, et similia innumera, quibus Versus (si Diis placet) consarcinari potuisset.

- Οἱ δὲ, καὶ ἀχνύμενοί περ, ἐπ' αὐτῶ ἠδὺ γέλασαν. 270
 ὦδε δὲ τις εἶπεσκεν, ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον.
 ὦ πόποι, ἧ δὴ μυρὶ Ὀδυσσεὺς ἐσθλὰ ἔοργε,
 Βουλὰς τ' ἐξάρχων ἀγαθὰς, πόλεμόν τε κορύσσαν.
 Νῦν δὲ τὸ δὴ μέγ' ἄριστον ἐν Ἀργείοισιν ἔρεξεν,
 Ὅς τὸν λαβητῆρα ἐπεσεβόλον ἐσχ' ἀγορεύων. 275
 Οὐ θῆν μιν πάλιν αὖθις ἀνήσει θυμὸς ἀγῆνωρ
 Νεικείειν βασιλῆας ὀνειδείοις ἐπέεσσιν.
 Ὅς φάσαν ἠ πληθύς· ἀνὰ δ' ὁ πτολίπορθος Ὀδυσσεὺς
 Ἔσθη σκῆπτρον ἔχων· παρὰ δὲ, γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 Εἰδομένη κήρυκι, σιωπᾶν λαὸν ἀνάγει· 280
 Ὅς ἅμα θ' οἱ πρῶτοί τε καὶ ὕστατοι υἱῆς Ἀχαιῶν
 Μῦθον ἀκούσειαν, καὶ ἐπιφρασσαίετο βουλήν.
 Ὅς σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·

Illi autem, quamvis moestī, super ipso suaviter riserunt : 270
 Sic autem aliquis dicebat, intuens propinquum alium :
 " Dii boni, certē plurima Ulysses bona fecit,
 " Consiliaque inchoans bona, bellumque adornans :
 " Nunc verò hoc sanè multò optimum inter Argivos fecit,
 " Qui hunc conviciatorem contumeliosum cœruit à garrulitate. 275
 " Nequaquam certē ipsum iterum stimulat animus præferox
 " Objurgare reges contumeliosis verbis.
 Sic dixerunt multitudo. Sed urbium-vastator Ulysses
 Surrexit sceptrum tenens : (juxtaque caesis-oculis Minerva,
 Assimulata præconi, silere populum jussit : 280
 Ut simul primique et postremi filii Achivorum
 Sermonem audirent, et expenderent consilium :)
 Qui ipsis prudens concionatus est, et dixit :

Ver. 270. Οἱ δὲ, καὶ ἀχνύμενοί περ.] Theon Sophista ambiguum ait, tristesne quia Thersiten cædi viderint, an quia naves cuperent deduci: Annotante Giphonio. Sed ineptè admodum Sophista. Quòd enim Thersiten cæsum viderint, ob id verò ut dolerent tantum abfuit, ut è contrario statim dixerint, ver. 274. Νῦν δὲ τὸ δὴ μέγ' ἄριστον ἐν Ἀργείοισιν ἔρεξεν.

Ver. 271. ὦδε δὲ τις εἶπεσκεν.] Vide supra ad α', 51.

Ver. 275. Βουλὰς τ' ἐξάρχων ἀγαθὰς, πόλεμόν τε κορύσσαν.]

Sive fide, seu quis bello est expertus et armis. Æn. VII, 255.

Ver. 274. Νῦν δὲ τὸ δὴ μέγ' ἄριστον.] Al. Νῦν δὲ τὸ δ' αὖ μέγ' ἄριστον.

Ver. 277.—ὀνειδείοις ἐπέεσσιν.] Vide supra ad α', 519.

Ver. 278.—ὁ δὲ πτολίπορθος Ὀδυσσεύς.] Quanquam et Achillem appellat Homerus πτολίπορθον, Iliad. θ', 372. et φ', 550. Ulyssi tamen plerumque et κατ' ἔροχὸν tribuitur hoc epitheton, ὅτι διὰ τῆς αὐτοῦ μηχανῆς ἔλατο τὸ Ἴλιον. Moschopol. Schol.

Σῆ δ' ἦλα βουλή Πριάμου πόλις εὐρεύαυια.

Odys. X, 250.

Pergama tum vici, cùm vinci posse cœgē.

Ovid. Metam. lib. 15. ver. 549.

" Qui M. Antonium oppresserit, is bellum
 " confecerit: Itaque Homerus non Ajacem,
 " nec Achillem, sed Ulysses appellavit πτολί-

πορθον." Cic. epist. ad Famil. lib. 10. Ep. 13.
 Ver. 279.—παρὰ δὲ, γλαυκῶπις Ἀθήνη.]

Vide supra ad α', 194.

Ver. 282.—καὶ ἐπιφρασσαίετο βουλήν.] Ità omninò scribendum cum duplici σ; ut rectè Barnesius. Vide supra ad α', 140.

Ἄτρείδῃ, νῦν δὴ σε, ἄναξ, ἐθέλουσιν Ἀχαιοὶ
 Πᾶσιν ἐλέγχιστον δέμεναι μερόπεσσι βροτοῖσιν· 285
 Οὐδέ τοι ἐκτελέουσιν ὑπόσχεσιν, ἥνπερ ὑπέσταν,
 Ἐνθάδε τοι στείχοντες ἀπ' Ἄργεος ἵπποβότοιο,
 Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι.
 Ὡστε γὰρ ἢ παῖδες νεαροὶ, χῆραί τε γυναῖκες,
 Ἀλλήλοισιν ὀδύρονται οἰκόνδε νέεσθαι. 290
 Ἥ μὲν καὶ πόνος ἐστὶν ἀνιθέντα νέεσθαι.
 Καὶ γὰρ τίς θ' ἓνα μῆνα μένων ἀπὸ ἧς ἀλόχοιο
 Ἀσχαλάα, παρὰ νηὶ πολυζύγῳ, ἥνπερ ἄελλαί
 Χειμέριαι εἰλέωσιν, ὀρινομένη τε θάλασσα·

“ Atrida, nunc te, rex, volunt Achivi

“ Omnibus probrosissimum facere articulate-loquentibus mortalibus : 285

“ Neque tibi perficiunt promissionem, quam polliciti sunt,

“ Huc venientes ex Argo equis-apto,

“ Ilio exciso benè-munito te rediturum.

“ Tanquam enim vel pueri tenelli, viduaeve mulieres,

“ Inter se comploratione factâ desiderant domum redire. 290

“ Enimverò certè durum est, afflictum et re infectâ aliquem redire :

“ Etenim quispiam vel unum mensem manens procul à suâ uxore,

“ Aegrè-fert, apud navem multa-transtra-habentem, quam procellae

“ Hybernae detinent, commotumque mare :

Ver. 284. Ἄτρείδῃ, νῦν δὴ σε.] “ Admi-
 “ rabilis oratio *Ulyssis*, et omni virtute elo-
 “ quentiâ perfecta.” *Camerar.* “ Nonne
 “ vel dictæ in secundo libro sententiæ, omnes
 “ litium ac consiliorum explicant artes?
 “ Affectus quidem vel illos mites, vel hos
 “ concitatos, nemo erit tam indoctus, qui
 “ non in suâ potestate hunc auctorem ha-
 “ buisse fateatur.” *Quintilian. lib. X. cap. 1.*
 Vide suprâ ad ver. 201. *Dionys. Halicarn.*
 hic legit : Ἄτρείδῃ, μάλα δὴ σε.

Ver. 287. Ἐνθάδε τοι στείχοντες.] *Al.* Ἐν-
 θὰδ' ἐτι στείχοντες. *Al.* Ἐνθάδ' ἐπιστείχοντες.

Ver. 288. Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπο-
 νέεσθαι.] Fefellit quos viderim Editores ver-
 sionum, loci hujus Syntaxis; ac si Poeta
 constructione prorsus inexplicabili id ἐκπέρ-
 σαντες dixisset, quod erat dicendum ἐκπέρ-
 σαντας. *Barnesius* : Δυῖκόν, inquit, ἀντὶ πλη-
 ρυντικῆς : Ac si, quoniam omne Duale est
 Plurale, ideò et Omne Plurale posset ite-
 dem esse Duale : Quâ de re, vide suprâ ad α',
 566. Etiam doctissimus *Camerarius* hoc in
 loco ad *Enallagen numeri* confugit. At quæ
 (malùm) ista *Enallage*? quæ, siqua erit, om-
 nem omnium linguæ rationem penitus ever-

terit; quamque in linguâ suâ vernaculâ si-
 quis usquam gentium experiri velit, nun-
 quam eam non sentiet absurdissimam. Quo-
 rum igitur hic nodum in scirpo quærere? Uti-
 que ἐκπέρσαντ' non hoc in loco ἐκπέρσαντες
 est, sed ἐκπέρσαντα. Quid evidentius? Spo-
 sponderunt nimirum Achivi, *Agamemnonem*
Trojam ἐκπέρσαντα, domum cum gloriâ
 rediturum. Quin et, quo magis mirere,
tribus aliis in locis repetitur idem iste versicu-
 lus; quorum in duobus vox ista ἐκπέρσαντ'
 necessariò ad unum *Agamemnonem* refertur,
 in tertio ad *Menelaum*; β', 115. ε', 716. et
 ι', 20.

Ibid.——ἀπονέεσθαι.] Vide suprâ ad α',
 598.

Ver. 291.——ἀνιθέντα νέεσθαι.] Post diu-
 turnum laborem, re infectâ redire.——*δηρὸν* σε
 μένουν, κενεὸν σε νέεσθαι, ver. 298. Ut mi-
 rum sit doctissimam Dominam *Dacier* de hoc
 versu dixisse, “ *le vers Grec est assez difficile.*”
 Sunt qui hic legendum conjiciant, πῶδος
 ἐστὶν ἀνιθέντα νέεσθαι.

Ver. 294. Χειμέριαι εἰλέωσιν.] Enuntiaba-
 tur, χειμέριαι εἰλέωσιν. Quidam habent, Χσι-
 μέριαι.

Ἡμῖν δ' εἵνατός ἐστι περιτροπέων ἐνιαυτὸς 295
 Ἐνθάδε μιμνόντεσσι τῶ οὐ νεμεσίζομ' Ἀχαιοὺς
 Ἀσχαλάαν παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν· ἀλλὰ καὶ ἔμπης
 Δίσχρόν τοι δηρὸν τε μένειν, κενεὸν τε νέεσθαι.
 Τλῆητε, φίλοι, καὶ μείνατ' ἐπὶ χρόνον, ὄφρα δαῶμεν
 Εἰ ἔτεόν Κάλχας μαντεύεται, ἦε καὶ οὐκί. 300
 Εὖ γὰρ δὴ τόγε ἴδμεν ἐνὶ φρεσίν, ἐστὲ δὲ πάντες
 Μάρτυροι, οὓς μὴ κῆρες ἔσαν θανάτοιο φέρουσαι·

“ Nobis verò nonus est, qui circumvolvitur annus 295
 “ Hic manentibus : quà de causâ non succenseo, Achivos
 “ Aegrè-ferre apud naves recurvas ; Veruntamen
 “ Turpe, diuque manere, inanemque redire.
 “ Tolerate, amici, et manete aliquandiù ; ut sciamus,
 “ An verum Calchas vaticinetur, an et non. 300
 “ Probè enim hoc scimus animo ; estis autem omnes
 “ Testes, quos non Parcae incesserunt mortis, auferentes ; [quos mors non eripuit.]

Ver. 298. Δίσχρόν τοι δηρὸν τε μένειν, κενεὸν
 τε νέεσθαι.]

Quidve domum fertis decimo nisi dedecus
 anno? Ovid. Metam. l. 15.

Ver. 299. Τλῆητε, φίλοι.] Cicero, de Divi-
 nat. lib. 2. locum hunc ita vertit, numeris
 non admodum Poeticis.

Ferte viri, et duros animo tolerate la-
 bores ;

Auguris ut nostrî Calchantis fata quea-
 mus

Scire, ratosne habeant, an vanos pectoris
 orsus.

Namque omnes memori portentum mente
 retentant,

Qui non funestis liquerunt lumina fatis.

Argolicis primùm ut vestita est classibus
 Aulis

Quæ Priamo cladem, et Trojæ, pestem-
 que ferebant ;

Nos circum latice gelidos, fumantibus
 aris,

Aurigeris Divùm placantes numina tauris,
 Sub platano umbriferâ, fons unde emanat
 aquâ,

Vidimus immani specie tortuque draconem
 Terribilem, Jovis ut pulsu * penetrabat ab
 arâ ;

Qui platani in ramo foliorum tegmine
 septos

Corripuit pullos : Quos quum consumeret
 octo,

Nona super tremulo genitrix clangorè vo-
 labat :

Cui ferus immani laniavit viscera morsu.

Hunc, ubi † jam teneros volucres ma-
 tremque peremit,

Qui luci ediderat genitor Saturnius idem

Abdidit, et ‡ duro formavit tegmina saxo.

Nos autem timidi stantes mirabile mon-
 strum

Vidimus in mediis Divùm vorsarier aris.

Tum Calchas hæc est fidenti voce locutus :

Quidnam torpentes subito obstupuistis, A-
 chivi ?

Nobis hæc portenta Deùm dedit ipse cre-
 ator,

Tarda et sera nimis, sed famâ ac laude
 perenni.

Nam quot aves tetro mactatas dente videtis,

Tot nos ad Trojam belli exantlabimus
 annos,

Quæ decimo cadet et pœnâ satiabit Achi-
 vos.

Edidit hæc Calchas ; quæ jam matura
 videtis.

Ver. 301. — τόγε.] Al. τόδε.

Ver. 302. Μάρτυροι.] Vide suprâ ad 2,
 358.

Ibid. — οὓς μὴ κῆρες ἔσαν θανάτοιο φέρου-
 σαι.] Ὅσοις μὴ προκαταρσάσας ὁ θάνατος ἀπῆλ-
 θεν. Schol. Similiter apud Virgilium :

— postquam te fata tulerunt.

Ecl. V, 34.

* Ita Davisius ex MSS. et editis vetustioribus. Al. penetraret. Neutrum malè.

† Ita Davisius : Al. tam teneros.

‡ Ita Davisius : Al. duro formavit tegmine saxi. Al. duro firmavit tegmina saxo.

Χθιζά τε καὶ πρώϊζ', ὅτ' ἐς Αὐλίδα νῆες Ἀχαιῶν 'Ηγερέθοντο, κακὰ Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ φέρουσαι 'Ημεῖς δ' ἀμφὶ περὶ κρήνην, ἱεροὺς κατὰ βαμοῦς	305
'Ερδομεν ἀθανάτοισι τελλήεσσας ἑκατόμβας, Καλῆ ὑπὸ πλατανίστῳ, ὅθεν ῥέεν ἀγλαὸν ὕδαρ' 'Ενθ' ἐφάνη μέγα σῆμα· δράκων ἐπὶ νῶτα δαφονίος, Σμερδαλέος, τόν ῥ' αὐτὸς Ὀλύμπιος ἦκε Φώωσδε, Βαμοῦ ὑπαΐζας πρὸς ῥα πλατάνιστον ὄρουσεν	310
'Ενθα δ' ἔσαν στρουθοῖο νεοσσοί, νήπια τέκνα, 'Οζω ἐπ' ἀκροτάτῳ, πετάλοις ὑποπεπηγῶτες, 'Οκτώ· ἀτὰρ μήτηρ ἑνάτη ἦν, ἣ τέκε τέκνα, 'Ενθ' ὄγε τοὺς ἐλεεινὰ κατήσθιε τετριγῶτας· Μήτηρ δ' ἀμφεποτᾶτο ὀδυρομένη φίλα τέκνα	315

" Herique et nudius tertius, quandò in Aulidem naves Achivorum

" Congregabantur, mala Priamo et Trojanis ferentes :

" Nos autem circumjecti circa fontem, sacris in altaribus

305

" Faciebamus immortalibus perfectas hecatombas,

" Pulchrâ sub platano ; unde fluebat limpida aqua :

" Illic apparuit magnum signum : Draco rubris maculis dorso distinctus,

" Horribilis, quem ipse Olympius misit in lucem,

" Ex imo altari prolapsus, ad platanum concitatus perrexit :

310

" Ibi erant passeris pulli, pusilli nati,

" Ramum super summum, sub foliis latentes,

" Octo ; verùm mater nona erat, quae pepererat natos :

" Ibi ille hos miserabiliter voravit stridentes :

" Mater verò circumvolabat luegens dilectos natos :

315

Ver. 303. Χθιζά τε καὶ πρώϊζ'.] Rectè hic Scholiastes : Καταμίχρυνε τὸν ἑννεατῆ χρόνον, ἵνα μὴ, διὰ τῆς ἀναμνήσεως, πλὴν ποιήσῃ ἀγωνιάσαι τοὺς Ἕλληνας.

Ver. 507. Καλῆ.] Vide suprâ ad ver. 45.

Ibid.—ὅθεν.] Al. ὅθι.

Ver. 508.—δράκων ἐπὶ νῶτα δαφονίος, Σμερδαλέος.

—adytis cùm lubricus anguis ab imis :

Cæruleæ cui terga notæ, maculosus et auro

Squamam incendebat fulgor ; —

Æn. V, 84.

Ver. 310.—πρὸς ῥα πλατάνιστον.] Potuisset dicere, πρὸς τὴν πλατάνιστον sed languidiùs. Vide suprâ ad ἄ, 56.

Ver. 311. "Ενθα δ'.] Al. "Ενθάδ'.

Ver. 314.—κατήσθιε τετριγῶτας.] Notandum hîc (quod Grammatici vix observârunt) Præterita Media non unam habere omnia formandi rationem. Alia enim Aoristi secundi sequuntur analogiam ; ut τῆσται, ἔτυπον, τίτυπα ; λίγω, ἔλεγον, λίλογα ; φράζω,

ἔφραδον, πῖφραδα. Alia autem vel ex Aoristo primo, vel ex Præsenti, retinent vel diphthongum, ut φαίνω, ἔφηναι, ἔφάνον, πῖφηναι ; πείθω, ἔπειθον, τίπειθα ; σαίρω, ἔσαρον, εἰσῆρα ; φεύγω, ἔφυγον, πῖφηναι ; vel syllabam positione longam, ut δέκω, ἔδεκον, δῖδορα ; πέρθω, ἔπερθον, πῖσπερθα ; vel Vocalem longam, ut τρέγω, ἔτριγον, τέτριγα ; ἔριγω, ἔριγον, ἔριγα ; κρέγω, ἔκριγον, κῖκρηγα ; βεῖθω, ἔβηθον, βῖβηθα ; μύκω, ἔμυκον, μέμικα ; πρᾶττω, ἔπραγον, πῖπραγα ; (unde non modò πρᾶγος, sed et πρᾶγμα, πρᾶξιαι, πρᾶξις, circumflectuntur, id quod syllabis positione solâ longis nullo modo convenit ; itemque a istud Ionibus in η migrat, πρῆγμα, πρῆξαι, πρῆξις, πρηνκτήρ, id quod in α brevī non itidem locum habet ;) κράζω, ἔκραγον, κῖκραγα ; κλάζω, ἔκλαγον, κῖκληγα ; φρέττω, ἔφρικον ; πῖφρικαι ; &c.

Ὡς εὐτυχῆσθ', ὡς μακαρίως πιπεράγαις.

Aristoph. Plut. ver. 629.

'Ο δεισπότης πῖπραγεν εὐτυχῆστατα.

Id. ibid. 633.

Τὴν δ' ἐλελιζάμενος πτέρυγος λάβεν ἀμφιαχῦϊαν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ τέκν' ἔφαγε στρουθοῖο, καὶ αὐτὴν,
 Τὸν μὲν ἀρίζηλον θῆκεν θεός, ὅσπερ ἔφηνε·
 Λᾶαν γὰρ μιν ἔθηκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω
 Ἡμεῖς δ' ἑσταότες θανμάζομεν, οἷον ἐτύχθη. 320
 Ὡς οὖν δεινὰ πέλωρα θεῶν εἰσῆλθ' ἑκατόμβας.
 Κάλχας δ' αὐτίκ' ἔπειτα θεοπροπέαν ἀγόρευε·
 Τίπτ' ἀνεῶ ἐγένεσθε, κερηκομόωντες Ἀχαιοί ;
 Ἡμῖν μὲν τόδ' ἔφηνε τέρας μέγα μητίετα Ζεὺς,
 Ὅψιμον, ὀψιτέλεστον, ὅου κλέος οὔ ποτ' ὀλεῖται. 325
 Ὡς οὗτος κατὰ τέκν' ἔφαγε στρουθοῖο, καὶ αὐτὴν,
 Ὅκτῶ, ἀτὰρ μήτηρ ἐνάτη ἦν, ἣ τέκε τέκνα·
 Ὡς ἡμεῖς τοσσαῦτ' ἔτεα πτολεμίζομεν αὐθι,
 Τῶν δεκάτῃ δὲ πόλιν αἰρήσομεν εὐρυάγυϊαν.
 Κεῖνός δ' ὥς ἀγόρευε· τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται. 330
 Ἄλλ' ἄγε, μίμνετε πάντες, εὐκνήμιδες Ἀχαιοί,
 Αὐτοῦ, εἰσόκεν ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἔλωμεν.
 Ὡς ἔφατ'· Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, (ἀμφὶ δὲ νῆες

“ Hanc autem implicans alāprehendit valdè-clamitantem.

“ Verùm postquam natos devoraverat passeris, et ipsam,

“ Hunc quidem mirabilem fecit Deus, qui ostenderat :

“ Lapidem enim ipsum fecit Saturni filius versuti :

“ Nos autem stantes admirabamur, quale factum esset. 320

“ Sic igitur terribilia portenta Deorum subière hecatombas :

“ Calchas verò statim deinde vaticinans hoc modo concionabatur :

“ Cur muti facti estis, comantes Achivi ?

“ Nobis quidem hoc ostendit signum magnum providus Jupiter,

“ Serum, seri exitus ; cuius gloria nunquam peribit. 325

“ Utique, ut hic natos devoravit passeris, et ipsam,

“ Octo, ac mater nona erat, quae pepererat natos :

“ Sic nos tot annos bellabimus ibi ;

“ Decimo autem urbem capiemus latas-vias-habentem.

“ Et ille quidem sic concionatus est : quae utique nunc omnia complentur. 330

“ Verùm age, manete omnes, benè-ocreati Achivi,

“ Hic, quousque urbem magnam Priami ceperimus.

Sic dixit : Argivi verò altùm clamabant (circumcircaque naves

Πόρνοισι καὶ βαλανείοις διακεκράγναι.

Equit. 1400.

Ὅς ἐγὼ βόσκω κερῶγῶς καὶ δίκαια κᾶδिका.

Id. ibid. 256.

Πεινώντες ὥσπερ Ἰλλύριοι κερῶγόντες.

Id. Avib. 1524.

Reliqua apud ipsum Homerum occurrunt.

Ver. 321. 322. Ὡς οὖν—ἑκατόμβας. Κάλχας δ' αὐτίκ'.] *Al.* Ὡς οὖν—ἑκατόμβας. Κάλχας αὐτίκ'.

Ver. 324.—μητίετα Ζεὺς.] Et similiter infra, ver. 336. ἰππότα Νίσταρ.] Vide suprâ ad á, 175.

Ver. 329.—πόλιν αἰρήσομεν.] Vide suprâ ad á, 51.

Ver. 330.—τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.] Cic. “ quae jam matura videtis :” Quae jam propè est ut perficiantur.

- Σμερδαλέον κονάβησαν, αὔσαντων ὑπ' Ἀχαιῶν,) 335
 Μῦθον ἐπαινῆσαντες Ὀδυσῆος Δείδιο.
 Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Γεῆνιος ἱππότα Νέστωρ·
 ὦ πόποι, ἧ δὴ παισὶν εἰκότες ἀγοράασθε
 Νηπιάχοις, οἷς οὔτι μέλει πολεμῆια ἔργα.
 Ποῦ δὴ συνθεσῖαι τε καὶ ὄρκια βήσεται ἡμῖν ;
 Ἐν πυρὶ δὴ βουλαί τε γενοίατο, μῆδεά τ' ἀνδρῶν, 340
 Σπονδαὶ τ' ἀκρητοὶ, καὶ δεξιαί, ἧς ἐπέπιθμεν·
 Αὐτῶς γάρ ῥ' ἐπέεσσ' ἐριδαίνομεν, οὐδέ τι μῆχος
 Εὐρέμεναι δυνάμεσθα, πολὺν χρόνον ἐνθάδ' εἶοντες.
 Ἀτρεΐδη, σὺ δ' ἔθ', ὡς πρὶν, ἔχων ἀστεμφέα βουλήν,
 Ἄρχεῦ Ἀργείοισι κατὰ κρατερὰς ὑσμίναις· 345
 Τοῦσδε δ' ἔα φθινύθειν, ἓνα καὶ δύο, τοί κεν Ἀχαιῶν

Terribiliter sonitum reddebant, clamantibus Achivis,) 335
 Sermone[m] collaudantes Ulyssis divini.

Inter hos autem dein dixit Gerenius eques Nestor :

“ Dii boni, reverà pueris similes loquimini

“ Parvis, quibus non sunt curae bellica opera.

“ Quò, obsecro, pactaque et juramenta ibunt nobis ?

“ In ignem nempè consiliaque abierint, curaeque virorum, 340

“ Foederaque vini-libatione-sancita, et dextrae, quibus confisi sumus.

“ Frustrà enim verbis contendimus, neque ullam rationem

“ Invenire possumus, etsi multum tempus hic moremur.

“ Atrida, tu verò etiamnum, sicut prius, habens firmum consilium,

“ Impera Argivis in duris praeliis :

“ Hos autem sine tabescere, unum et alterum, qui ab Achivis 345

Ver. 337. ὦ πόποι.] In hâc oratione, “ omnia (inquit Camerarius) facta et composita sunt praclaro artificio, et ratione “ rhetoricâ.” Vide infra ad ver. 344.

Ibid.—ἀγοράασθε.] Ἐπὶ παρατατικοῦ λέγεται· εἰ γὰρ ἦν ἐπὶ ἐπιστάστος, εἶχεν ἂν τὸ α βραχύ. (Nec tamen hoc necessarium, vide supra ad α, 398.)—Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ α ἀμειβάλητον μὲν ἐπὶ τῶν παρεληλυθότων ἐστὶ παρ' Ἰωσὶν οὐκίτι δ' ἀναυξήστον μῖνει, εἰ βραχύ ἐπὶ τοῦ ἐπιστάστος ἐστί. Schol. Moschopuli.

Ver. 339. Ποῦ δὴ.] Al. Πῆ δὴ.]

Ver. 341.—καὶ δεξιαί.] Jungimus hospitio dextras,——

Æn. III, 85.

——en dextra fidesque.

Æn. IV, 597.

Ver. 342. Αὐτῶς γάρ ῥ' ἐπέεσσ' ἐριδαίνομεν.] Solerter admodum et occultè Agamemnonem ipsum hîc perstringit, λειάναν τὴν τραχύτητα, (ut rectè annotat Eustathius) πληθυντικῶ καὶ κοινῶ σχήματι.

Ver. 344.—ἔχων ἀστεμφέα βουλήν, Ἄρχεῦ Ἀργείοισι.] Hujus orationis artificium pulchrè enarrat Dionys. Halicarn. Tòδε ἦν ἄρα τέχνη.—Ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς κατασχῆιν βούλεται τοὺς Ἕλληνας ὠρημένους ἀσιάναι· ὁ δὲ Νέστωρ, κατασχημένους ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσεὺς καὶ μένοντας, ἐκστρατεύσαι βούλεται, &c. Lib. qui inscribitur Τέχνη, cap. 8 et 9. Cæterum vocem, ἀρχεῦ, plerique ità scribunt, ut sit scilicet, ἀρχεο. Henr. Stephanus autem existimat scribendum esse ἀρχεῦ : quâ ratione infra dictum est, é, 200. Ἀρχεῦεν Τρωέσσι κατὰ κρατερὰς ὑσμίναις.

Ver. 346. Τοῦσδε δ' ἔα φθινύθειν.] Ità rectè edidit Barnesius hoc in loco, licet aliàs in eodem vocabulo sæpius peccaverit. Al. τοὺς δὲ δ' ἔα : quod erat valdè inficetum. De voce, φθινύθειν, priorem corripiente, vide supra ad ver. 45.

Ibid.—ἓνα καὶ δύο.] Videtur hîc solerter, ut apud milites Agamemnonem in gratiam ponat, Achillem perstringere. Ἀπει-

- Νόσφιν βουλεύωσ', (ἄνυσις δ' οὐκ ἔσεται αὐτῶν),
 Πρὶν Ἄργωσδ' ἰέναι, πρὶν καὶ Διὸς αἰγίοχοιο
 Γνώμεναι, εἴτε ψεῦδος ὑπόσχεσις, ἢ καὶ οὐκί.
 Φημί γὰρ οὖν κατανεῦσαι ὑπερμενέα Κρονίωνα
 "Ἡματι τῶ, ὅτε νηυσὶν ἐπ' ἀκυπόροισιν ἔβαινον
 Ἄργεῖοι, Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες·
 Ἀστράπτων ἐπιδέξι', ἐναίσιμα σήματα φαίνων.
 Τῶ, μή τις πρὶν ἐπειγέσθω οἰκόνδε νέεσθαι,
 Πρὶν τινα παρ Τρώων ἀλόχῳ κατακοιμηθῆναι,
 Τίσασθαι δ' Ἑλένης ὀρμήματά τε στοναχάς τε.
 Εἰ δέ τις ἐκπάγλως ἐθέλει οἰκόνδε νέεσθαι,
 Ἀπτέσθω ἥς νηὸς εὐσσέλμοιο μελαίνης,
 Ὀφρα πρόσθ' ἄλλων θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ.
 Ἄλλὰ, ἀναξ, αὐτός τ' εὖ μῆδεο, πείθεό τ' ἄλλῳ·

" Seorsum consultant, (perfectio autem non erit ipsorum propositi),

" Ut prius Argos redeamus, quam et Jovis Aegiochi

" Cognoscamus, an falsa sit promissio, an et non.

" Dico enim annuisse praepotentem Saturnium

" Die illo, quando naves citas conscenderunt

" Argivi, Trojanis caedem ac fatum ferentes :

" Quum fulgurabat ad dextram, fausta signa ostendens.

" Quare, nemo prius festinet domum redire,

" Quam quisque apud Trojanorum uxorem dormiverit,

" Ultusque fuerit Helenae raptum gemitusque.

" Sin autem quis vehementer volet domum redire,

" Tangat suam navem, habentem-bona-transtra, nigram :

" Ut ante alios mortem et fatum assequatur.

" Sed, rex, tuque ipse bene consulito, et ausculta alteri :

350

355

360

δοῦντας (inquit Eustathius) ἕξεντιλίξει διά τε τῆς ὀλιγότητος, καὶ μηδὲ ὀνομάζων αὐτοῦς. "Ἔστι δὲ εἰς μὲν ὁ Θεορίτης· διῆτινος δὲ, ἢ οὐδείς, ἢ καὶ ἑτέρος τις, ὃν ὁ ποιητὴς ἐσιώπησεν.— Καὶ μὴν τινες περὶ τοῦ Ἀχιλλέως νοοῦσι τὸ, δύο : Quamquam ipse aliter sentit.

Ver. 348. Πρὶν Ἄργωσδ' ἰέναι.] Possit hoc vel ad βουλεύωσι referri, ut adeo Parenthesi includatur ἄνυσις δ' οὐκ ἔσεται αὐτῶν vel, demptâ Parenthesi, possit " πρὶν Ἄργωσδ' ἰέναι" referri ad ἄνυσις δ' οὐκ ἔσεται. Prior constructio aptior. Quod autem verit Barnesius, " PRIUSQUAM Argos redeamus," planè absurdissimum est.

Ver. 353. Ἀστράπτων ἐπιδέξι', ἐναίσιμα σήματα φαίνων.]

Prospera Jupiter his, dextris fulgoribus, edit.

Cic. de Divinat. 2.

Cæterùm de Syntaxi in hâc sententiâ ἀνακοιμήσθω, rectè Eustathius : "Ὡς ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς ἀσυνδίτας ἀρχόμενος φησὶ, " Ἀστράπτων"— ἵνα λίγη, ὅτι Ἀστράπτων ἦν.— Καὶ ὅρα ὅπως — τὸ καινοπραπίεις τοῦτο σχῆμα εἰς θεὸν τίθειεν ὁ ποιητὴς ἢ ἵνα, ὥσπερ τὸ νόημα, οὕτω καὶ τὸ σχῆμα ξένιση τὸν ἀκροατὴν.— ἢ καὶ μιμούμενος ῥήτορα ἐναγώνιον, νοήμασιν ἑαυτὸν ἀπασχολοῦντα, καὶ τοῦ καταλλήλου τῆς συντάξεως μὴ διόλου φροντίσαντα, καὶ διὰ τοῦτο κινδυνεύσαντα ἐπιῖν τι καὶ σολοικοφανέστερον οὐ μὴν σολοικίσαντα· ὅτι μηδὲ ἄκαν περιπέστωκε τῇ καινότητι τῆς συντάξεως, ἀλλ' ἐπίτηδες ἐτεχνώσατο. Vide infra ad ver. 681. Item ad γ', 211. et ad ζ', 510. et ad κ', 224. et ad *Odys.* μ', 75.

Ver. 356.— Ἑλένης ὀρμήματά τε στοναχάς τε.] *Helenaæ Profectionem, vel Ἀραγαγήν : vel etiam Nostros labores, Helenaæ causâ.*

Οὔτοι ἀπόβλητον ἔπος ἔσσεται, ὃ, ττι κεν εἶπω.
 Κρῖν' ἀνδρας κατὰ Φῦλα, κατὰ Φρήτρας, Ἀγαμέμνον,
 Ὡς φρήτηρ φρήτηρφιν ἀρήγη, Φῦλα δὲ φύλοις·
 Εἰ δέ κεν ὡς ἐρξῆς, καί τοι πείθονται Ἀχαιοὶ,
 Γνώσῃ ἔπειθ', ὅς δ' ἠγεμόνων κακός, ὅς τέ νυ λαῶν,
 Ἥδ' ὅσκι' ἐσθλὸς ἔησι· κατὰ σφείας γὰρ μαχέσονται·
 Γνώσσαι δ' εἰ καὶ δεσπεσίῃ πόλιν οὐκ ἀλαπάξεις,
 Ἥ ἀνδρῶν κακότητι, καὶ ἀφραδίῃ πολέμοιο.

365

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
 Ἥ μὰν αὐτ' ἀγορῇ νικᾶς, γέρον, υἱας Ἀχαιῶν.
 Αἶ γὰρ, Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθηναίῃ, καὶ Ἀπολλων,
 Τοιοῦτοι δέκα μοι συμφράδμονες εἶεν Ἀχαιῶν·

370

“ Non rejectaneum consilium erit, quod dixero.

“ Secerne viros per Tribus, per curias, Agamemnon,

“ Ut curiae curiis opem ferant, et Tribus Tribubus.

“ Quod si sic feceris, et tibi paruerint Achivi,

“ Cognosces dehinc, quique Ducum ignavus, quique militum,

365

“ Et quis fortis fuerit ; per seipsos enim pugnabunt :

“ Cognosces etiam utrum Diis obstantibus urbem non sis expugnaturus,

“ An virorum ignaviâ, et imperitiâ belli.

Hunc autem respondens allocutus est rex Agamemnon :

“ Reverâ concione vincis, ô senex, filios Achivorum :

370

“ Utinam enim, Jupiterque pater, et Pallas, et Apollo,

“ Tales decem mihi consultores essent Achivorum !

Ver. 361.—ἀπόβλητον ἔπος.] Quâ ratione vox, ἀπόβλητον, ultimam hic producat ; item πρῖν, ver. 348. vide suprâ ad α, 51.

Ver. 362. Κρῖν' ἀνδρας κατὰ φύλα.] Quærenti quî factum sit, ut consilium hoc utilissimum non antea dederit Nestor ; rectè respondet Scholiastes, vel, ante ultimum istum annum, Græcos Trojanosque nunquam acie directâ pugnam conseruisse, sed incursionibus solummodò dimicâsse ; vel, ante Achillis secessionem, res Græcorum in angustiis nunquam fuisse adductas.

Ver. 363. Ὡς φρήτηρ φρήτηρφιν ἀρήγη.] Καὶ Παμμενῶς ἀπομνημονεύεται τι μετὰ παιδῶς εἰρημένον· οὐ γὰρ ἔφη τακτικὸν εἶναι τὸν Ὀμήρου Νίστορα, κειμένοντα κατὰ φύλα καὶ φρήτρας συλλογίζεσθαι τοὺς Ἕλληνας,——διὸν ἱραστὴν παρ' ἱερώμενον πάσειν. Plutarch. ἐν Pelopid. Δοκεῖ γάρ μοι καὶ τὸν Ὀμηρον οὐκ ἀδόκιμος ὁ Θεωαῖος αἰτιάσασθαι Παμμενῆς, ὡς τῶν ἱρωτικῶν ἄπειρον, ὅτι φύλα φύλοις συντάξας, καὶ φρατρίας φρατρίαις συνίμει· διὸν ἱραστὴν μετὰ ἱρωμένου παρεμβάλλειν, ἵνα ἡ σύμπτους ἢ φάλαγγς, δι' ὅλης ἔμφυχον ἔχουσα διαμόν. Id.

Sympos. lib. 1. Probl. 2. Atque hic lautus admodum est Spondanus ; qui adversus istud μετὰ παιδῶς εἰρημένον, Homerum scribè scilicet defendit : Utique “ TEMERE à Pamene reprehensum Nestorem,” et “ Nestoris “ institutum suâ ETIAM ratione non ca-
“ revc.”

Ver. 366.—κατὰ σφείας γὰρ μαχέσονται.] Vide suprâ ad α, 271.

Ver. 367.—Γνώσσαι δ' εἰ.] Contendit Barnesius, legendum γνώσσαι εἰ, vel, γνώσῃ δ' εἰ. Quod posterius, idem planè est ac quod habent Vulgati. Nam γνώσσαι δ' εἰ, enuntiabatur primùm, (quomodò deinceps et scribi captum est,) γνώσῃ δ' εἰ.

Ver. 370. Ἥ μὰν αὐτ'.] Vide infrâ ad ver. 377.

Ver. 372. Τοιοῦτοι δέκα μοι συμφράδμονες.] “ Nullis—corporis viribus : Et tamen ille
“ dux Græciæ nunquam optat ut Ajaxis si-
“ miles decem habeat, at ut Nestoris. Quod
“ si acciderit, non dubitat quin brevi Troja
“ sit peritura.” Cic. de Senectute. Vide suprâ ad α, 249 et 260.

Τῷ κε τάχ' ἠμύσειε πόλις Πριάμοιο ἄνακτος,
 Χερσὶν ὕφ' ἠμετέρησιν ἀλούσά τε περθωμένη τε.
 Ἄλλά μοι αἰγίοχος Κρονίδης Ζεὺς ἄλγε' ἔδωκεν, 375
 Ὅς με μετ' ἀπρήκτους ἔριδας καὶ νείκεα βάλλει.
 Καὶ γὰρ ἐγὼν Ἀχιλεὺς τε μαχεσσάμεθ', εἵνεκα κούρης,
 Ἄντιβίοις ἐπέεσσιν· ἐγὼ δ' ἤρχον χαλεπαίνων
 Εἰ δέ ποτ' ἐς γε μίαν βουλευσομεν, οὐκ ἔτ' ἔπειτα 380
 Τρωσὶν ἀνάβλησις κακοῦ ἔσσεται, οὐδ' ἠΐαιόν.
 Νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν ἄρῃα·
 Εὔ μὲν τις δόρυ θηξάσθω, εὔ δ' ἀσπίδα θέσθω,
 Εὔ δέ τις ἵπποισιν δεῖπνον δότω ἀκνυπόδεσσιν,
 Εὔ δέ τις ἄρματος ἀμφὶς ἰδὼν, πολέμοιο μεδέσθω· 385
 Ὡς κε πανημέριοι στυγερῶ κρινώμεθ' ἄρῃι.
 Οὐ γὰρ παυσάλη γε μετέσσεται, οὐδ' ἠΐαιόν,

“ Sic citò caderet urbs Priami regis,

“ Manibus nostris captaque excisique.

“ Sed mihi Aegiochus Saturnius Jupiter dolores dedit,

375

“ Qui me in vanas lites et contentiones conjicit.

“ Etenim ego Achillesque certavimus gratià puellae,

“ Inter-se-adversantibus verbis: ego autem primus coepi esse infensus.

“ Sin autem unquam in unum consultabimus, non amplius postea

“ Trojanis dilatio mali erit, ne tantillum quidem.

380

“ Nunc autem abite pransum, ut conseramus pugnam:

“ Benè quidem quisque hastam acuat, benè et scutum paret,

“ Benè verò quisque equis prandium det veloces-pedes-habentibus,

“ Benè verò quisque currum undique explorans, bellum meditatur:

“ Ut per totum diem horrendo cernamus Marte.

385

“ Nulla enim cessatio postea erit, ne tantillum quidem:

Ver. 375.—αἰγίοχος.] Vide suprâ ad α, 202.

Ver. 377. Καὶ γὰρ ἐγὼν Ἀχιλεὺς τε.] De hujus orationis artificio, ita Dionys. Halicarn. Ἐνθα δὲ καὶ παραμυθούμενος, τοὺς Ἕλληνας ὑπὲρ Ἀχιλλέως ἀγανακτοῦντας, ὁμολογίαν ἤδη ποιεῖται τοῦ ἀμαρτήματος, ἐπάγων τὰδε τὰ ἔπη, “ Καὶ γὰρ ἐγὼν Ἀχιλεὺς τε” ἔς. Lib. qui inscribitur Τέχνη, cap. 8. Παραμυθῆναι τὴν ὀργὴν αὐτῶν ὁ Ἀγαμέμνων ὁμολογῶν ἡμαρτηκέναι, καὶ μίμνηται τοῦ Ἀχιλλέως, ἵνα μάλαξῃ αὐτῶν τὸν θυμὸν ἐπ' αὐτῶν.—Ἐποίησεν αὐτοὺς οἰκτεῖραι, εἰ ὁμολογεῖ τὸ ἀμάρτημα, καὶ ἀπεσπλήρωσεν αὐτῶν τὸν θυμὸν· εἶτα—ἐπὶ τὸ οἰκτιρότατον ἔρχεται, ἐπὶ τὸν βασιλέα.—ἐπάγει καὶ τὴν ἀπειλήν.—(ver. 391.) “ ὃν δὲ ‘x’ ἐγὼν ἀπάνευθε μάχης”.—Παραμυθῆναι τὸν θυμὸν, ὁμολογῶν ἡμαρτηκέναι· εἶτα κελεύει καὶ ἀπειλεῖ βασιλικῶς. Αὕτη οὖν ἡ τέχνη τίς ἐστι;—Ταύτην τὴν τέχνην τίς ἐμιμήσατο, καὶ τίς ἐξηγήσατο; Ibid. cap. 9.

Ver. 381. Νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν ἄρῃα.]

Quod superest, læti benè gestis corpora rebus

Procurate, viri; et pugnam sperate parati.

Æn. XI, 157.

“ Breviùs et expressiùs Homerus;” ut rectè annotavit Macrobius, lib. 7. c. 1.

Ver. 385.—κρινώμεθ' ἄρῃι.] De syllabâ κρι hic productâ, infrâ autem ver. 387. correptâ; vide suprâ ad α, 309.

Ver. 386. Οὐ γὰρ παυσάλη—, Εἰ μὴ νῦξ ἐλθοῦσα.]

Continuò pugnas incant, et prælia tentent,

Ni roseus fessos jam gurgite Phœbus Ibero

Tingat equos, noctemque die labente reducat.

Æn. XI, 912.

Εἰ μὴ νῦξ ἔλθοῦσα διακρινέει μένος ἀνδρῶν.

Ἴδρώσει μὲν τευ τελαμῶν ἀμφὶ στήθεσσι

Ἀσπίδος ἀμφιβρότης, περὶ δ' ἔγχει χεῖρα καμῆται·

Ἴδρώσει δέ τευ ἵππος, εὐξοὸν ἄρμα τιταίων.

390

Ὅν δέ κ' ἔγῶν ἀπάνευθε μάχης ἐθέλοντα νόησω

Μιμνάξῃν παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, οὐ οἱ ἔπειτα

Ἄρκιον ἑσσεῖται φυγέειν κύνας ἢδ' οἰανούς.

Ὡς ἔφατ'· Ἄργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, ὡς ὅτε κῦμα

Ἀκτῆ ἔφ' ὑψηλῆ, ὅτε κινήσει Νότος ἑλθὼν

395

Προβλήτι σκοπέλω· τὸν δ' οὔποτε κύματα λείπει,

Παντοῖον ἀνέμων, ὅταν ἐνθ' ἢ ἔνθα γένωνται.

Ἀσπύοντες δ' ὀρέοντο, κεδασθέντες κατὰ νῆας,

Κάπνισσάν τε κατὰ κλισίας, καὶ δεῖπνον ἔλοντο.

" Nisi nox veniens diremerit ardorem virorum.

" Sudabit quidem cujusque lorum circum pectora

" Scuti circum tegentis hominem, circum autem lanceam quisque manum fatigabitur:

" Sudabit et cujusque equus, politum currum trahens.

390

" Quem autem ego seorsum à pugna volentem videro

" Manere apud naves recurvas, non ei postea

" Possibile erit fugere canes alitesque.

Sic dixit: Argivi vero altum clamabant, sicut quando fluctus

Ad littus altum, cum eum admovent Notus ingruens

395

Procurrenti scopulo; quem nunquam fluctus relinquunt,

Quibusvis ventis flantibus, quando hinc vel illinc oriantur.

Surgentes autem ruebant, sparsi per naves,

Fumumque excitabant per tentoria, et prandium sumebant.

Ver. 388. Ἴδρώσει μὲν τευ τελαμῶν ἀμφὶ στήθεσσι.] Numeris ipsis depingitur homo pondere laborans. Vide infra ad γ', 365.

Ver. 391. Ὅν δέ κ' ἔγῶν ἀπάνευθε μάχης.] Leguntur apud Aristotelem hi versus, isto modo. Ἀναγκάζουσι γὰρ, ἰηκίτι, οἱ κύριοι ἄσπερ ὁ Ἐκτωρ,

Ὅν δέ κ' ἔγῶν ἀπάνευθε μάχης πτώσσοντα νόησω,

Οὐ οἱ ἄρκιον ἑσσεῖται φυγέειν κύνας, —

Ethic. lib. 3. c. 11.

Creditur memoriâ lapsum Aristotelem, Hectori hæc, quæ sunt Agamemnonis, tribuisse. Fortè tamen Aristoteles non hunc, sed alterum illum locum, quæ reverà Hectoris sunt verba, citaverit; *Iliad.* ὁ, 348. Ὅν δ' ἂν ἔγῶν ἀπάνευθε, &c. quæque deinceps sequuntur verba, à Librariis minùs peritis è loco alieno fuerint descripta. Aliàs enim *Ari-*

stoteles hos versus rectè, ut *Agamemnonis*, adducit: Ὅ γὰρ Ἀγαμέμνων, κακῶς μὲν ἀκούων, ἠνείχετο ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἐξελθόντων δὲ, καὶ κτεῖναι κύριος ἦν. Ἀλγεῖ γοῦν,

Ὅν δέ κ' ἔγῶν ἀπάνευθε μάχης —, οὐ οἱ

Ἄρκιον ἑσσεῖται φυγέειν κύνας ἢδ' οἰανούς·

Πὰρ γὰρ ἰμοὶ θάνατος. —

De Republ. lib. 3. c. 14.

Ver. 396. Προβλήτι σκοπέλω.]

projectaque saxa Pachyni.

Æn. III, 699.

Cæterum pulcherrimus totus est hic locus, et insigne exemplum τῆς ἐν τῷ διηγεῖσθαι ἐξεργασίας. Videas eum fusè et enucleatè enarratum à *Dionys. Halicarn.* περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, c. 10.

Ver. 399. Κάπνισσάν τε.] Ità rectè omnino edidit *Barnesius*. Nam ἐκάπνισαν penultimam corripit. *Vulgg.* malè, Κάπνισάν τε. Vide suprâ ad α', 140.

Ἄλλος δ' ἄλλω ἔρριξε θεῶν αἰειγενετῶν,
 400
 Εὐχόμενος θάνατόν γε φυγεῖν, καὶ μῶλον ἄρης.
 Αὐτὰρ ὁ βοῦν ἰέρευσε ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
 Πίονα, πενταέτηρον, ὑπερμενείῃ Κρονίῳ.
 Κίκλησεν δὲ γέροντας ἀριστῆας παναχαιῶν
 405
 Νέστορα μὲν πρῶτιστα, καὶ Ἴδομενῆα ἀνάκτα,
 Αὐτὰρ ἔπειτ' Αἴαντε δῦω, καὶ Τυδέος υἱόν·
 Ἔκτον δ' αὖτ' Ὀδυσῆα, Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον.
 Αὐτόματος δὲ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
 Ἦδε γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφεόν, ὡς ἐπονείτο.
 410
 Βοῦν δὲ περιστήσαντο, καὶ οὐλοχύτας ἀνέλοντο.
 Τοῖσι δ' ἐπευχόμενος μετέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
 Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε, κελαινεφές, αἰθέρι ναίων,
 Μὴ πρὶν ἐπ' ἥλιον δῦναι, καὶ ἐπὶ κνέφας ἐλθεῖν,

Alius autem alii sacrificabat deorum semper-existentium,
 Orans ut mortem fugeret, et discrimen belli.

400

Atque ipse bovem sacrificavit rex virorum Agamemnon

Pinguem, quinquennem, praepotentī Saturnio.

Vocavitque Senes optimates omnium-Graecorum :

Nestorem quidem primū, et Idomeneum regem,

405

Ac deinde Ajaces duos, et Tydei filium ;

Sextum autem Ulysssem, Jovi consilio aequalem.

Spontaneus verò ei venit bello strenuus Menelaus :

Nōrat enim in animo fratrem, quomodo laboraret.

Bovem itaque circumsteterunt, et molas sustulerunt.

410

Inter hos autem orans dixit rex Agamemnon :

" Jupiter gloriosissime, maxime, atras-nubes-cogens, in aethere habitans,

" Nè prius sol occidat, et tenebrae adveniant,

Ver. 400.—ἔρριξε.] *Al.* ἔρριξε. Vide suprā
 ad ἄ, 444.

Ver. 401.—θάνατόν γε.] *Al.* θάνατόν τε.

Ver. 403.—Κρονίῳ.] De prosodiā vocis,
 Κρονίῳς et Κρονίῳς, vide suprā ad ἄ, 397 et
 265.

Ver. 407.—Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον.] Quā
 ratione et Διὶ, et μῆτιν, hīc ultimam produ-
 cant, vide suprā ad ἄ, 51.

Ver. 408. Αὐτόματος δὲ οἱ ἦλθε.] Ineptire
 hīc mihi videntur viri aliās doctissimi, cūm
 molestè quærant, rectène an secūs fecerit
 Menelaus, quòd ad cœnam venerit non vo-
 cat. Poeta certè *amicitiam* inter fratres
fraternam, hoc modo depingere voluit.

Ibid.—βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος.] *Homerum*
 viros fortissimos hoc epitheto insignire soli-
 tum, docet *Athenæus*; καλούντων τῶν παλαιῶν
 τὸν πόλεμον, βοήν. Indequè *Platonem* repre-

hendit, quòd, citato hoc ipso versu, τὸν Μενέ-
 λαον, μαλθακὸν αἰχμητὴν, [*imbellem rugna-
 torem*], ἀκλήτων ἰλθόντα representaverit. Con-
 fer *Platon. Conviv.* sub initio; et *Athenæi lib.*
4. c. 26. 27.

Ver. 409. Ἦδε γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφεόν,
 ὡς ἐπονείτο.] Sunt qui hunc Versum *suppositum*
 existimant; sed rationibus, ut mihi qui-
 dem videtur, minùs firmis: Neque enim
μικρολόγος est, sed apertus et simplex. Porro,
 alii voces istas, κατὰ θυμὸν, cum ἰπονείτο con-
 jungunt, ut dicatur scilicet Agamemnon
animo cruciari. Alii autem κατὰ θυμὸν cum
 ἦδε conjungunt, ut dicatur Menelaus *animo*
intelligere scilicet, quomodo Agamemnon
 laboraret, *τουτίστιν ἰνήγει* (ut ait *Eustathius*)
περὶ θυσίαν. Quod et rectius videtur.
 Sic enim infrā, ver. 450.—ἰπὶ παύσαντο
 Πόνου.

- Πρὶν με κατὰ πρηνῆς βαλέειν Πριάμοιο μέλαθρον
 Αἰθαλόεν, πρῆσαι δὲ πυρὸς δῆϊοιο θύρετρα· 415
 Ἐκτόρεον δὲ χιτῶνα περὶ στήθεσσι δαΐζει,
 Χαλκῶ ῥωγαλέον· πολέες δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
 Πρηνῆες ἐν κονίησιν ὁδᾶξ λαζοίατο γαῖαν.
 "Ὡς ἔφατ'· οὐδ' ἄρα πῶ οἱ ἐπεκραιάινε Κρονίαν·
 Ἄλλ' ὄγε δέκτο μὲν ἰρὰ, πόνον δ' ἀμέγαρτον ὄφελλεν. 420
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὕξαντο, καὶ οὐλοχύτας προβάλλοντο,
 Αὖ ἔρυσαν μὲν πρῶτα, καὶ ἔσφαζαν καὶ ἔδειραν,
 Μηρούς τ' ἐξέταμον, κατὰ τε κνίσση ἐκάλυψαν,
 Δίπτυχχα ποιήσαντες· ἐπ' αὐτῶν δ' ὠροθέτησαν·
 Καὶ τὰ μὲν ἄρ' σχίζησιν ἀφύλλοισιν κατέκαιον· 425
 Σπλάγχχνα δ' ἄρ' ἐμπείραντες, ὑπείρεχον ἠφαιστοιο.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ σπλάγχχ' ἐπάσαντο,
 Μίστυλλον τ' ἄρα τ' ἄλλα, καὶ ἀμφ' ὄξελοῖσιν ἔπειραν,
 "Ὡπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα, 430

- " Quàm ego pronum dejecero Priami palatium
 " Ardens, exusseroque igni infesto portas : 415
 " Hectoream verò loricam circa pectora discidero,
 " Ferro ruptam; multiq̄ue circa ipsum socii
 " Proni in pulveribus mordicèus prehendant terram.
 Sic dixit: nec dum ei annuebat Saturnius:
 Verùm hic accepit quidem sacrificia, labore verò magnum augebat. 420
 Caeterùm postquam precati sunt, et molas projecerunt,
 Cervicem retrò egerunt quidem primùm, et jugulârunt, et excoiriârunt,
 Femoraque excucuerunt, adipemque cooperuerunt,
 Postquam duplicaverant; super ipsis autem frustra cruda posuerunt.
 Et haec quidem lignis fissis sine foliis adurebant : 425
 Viscera autem verubus fixa tenebant super ignem.
 Tum postquam femora exusta erant, et viscera gustârunt,
 In frustra parva utique coniderunt caetera, et verubus transfixerunt,
 Assaveruntque scitè, detraxeruntque omnia.
 Atque ubi cessârunt ab opere, apparaverantque convivium, 430

Ver. 414. Πρὶν με κατὰ πρηνῆς βαλέειν.]
 Quàm ego funditulis evertero.

Ver. 418. Πρηνῆες ἐν κονίησιν ὁδᾶξ λαζοίατο
 γαῖαν.]

Corruit in vulnus—————,

Et terram hostilem moriens petit ore eru-
 ento. *Æn.* X, 488.

Procubuit moriens, et humum semel ore
 momordit. *Æn.* XI, 418.

—————cruentam

Mandit humum, moriensque suo se in
 vulnere versat. *Ibid.* 669.

Ver. 422, &c.] Vide suprâ ad α, 459. &c.
 Ver. 426. —————ἐμπείραντες.] Legebant

Veterum nonnulli, ἀμπείραντες.

Ibid. —————ὑπείρεχον.] Ex Ionicis istis, ὑπεί-
 ρεχον, ὑπείροχος, et similibus, Homero usita-
 tis; irrepit in Sophoclem dialecto alienâ, et
 versu etiam contrucidato, vox ὑπείροχος,
Trachin. vers. 1105.

Θηρῶν, ὑδριστήν, ἄνομον, ὑπείροχον βίαν.
 Legendum necessariò, ὑπείροχον. (Quod et
 ipsum ore celerrimo pronuntiantum, ferè
 ac si scriptum fuisset ὑπέρροχον.) Anapæstus

Δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς εἴσης.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 Τοῖς ἄρα μύθων ἤρχε Γερήνιος ἱππότης Νέστωρ·
 Ἄτρεϊδῆ κύνιστε, ἀναξ ἀνδρῶν, Ἀγαμέμνων,
 Μηκέτι νῦν δὴ' αὖθι λεγόμεθα, μηδέ τι δηρὸν 435
 Ἀμβαλλόμεθα ἔργον, ὃ δὴ θεὸς ἐγγυαλίξει.
 Ἀλλ' ἄγε, κήρυκες μὲν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
 Λαὸν κηρύσσοντες ἀγειρόντων κατὰ νῆας·
 Ἡμεῖς δ' ἀθρόοι ἄδε κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν
 Ἴομεν, ὄφρα κε δᾶσον ἐγειρόμεν ὄξυν' Ἀρηα. 440
 Ὡς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησεν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
 Αὐτίκα κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσε,
 Κηρύσσειν πόλεμόνδε κερηκομόωντας Ἀχαιοὺς.
 Οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὤκα.
 Οἱ δ' ἀμφ' Ἀτρείωνα διοτρεφέες βασιλῆες 445
 Θῦνον κρίνοντες· μετὰ δὲ, γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 Αἰγίδ' ἔχουσ' ἐρίτιμον, ἀγήραον, ἀθανάτην τε·
 Τῆς ἑκατὸν θύσανοι παγχρύσει ἠερέθοντο,

Epulati sunt, nec quicquam animus indiguit epuli aequalis.

Porrò, postquam potùs et cibi appetentiam exemerant,

His loqui incipiebat Gerenius eques Nestor :

“ Atrida gloriosissime, rex virorum, Agamemnon,

435

“ Nè nunc diutius hic tempus teramus, neque diù

“ Differamus opus, quod deus in manus dabit.

“ Sed age, praecones quidem Achivorum aereas-loricās-habentium

“ Populum praeconio congregent ad naves :

“ Nos autem conferti ità per exercitum amplum Achivorum

440

“ Eamus, ut ocyùs cieamus acrem Martem.

Sic dixit: neque renuit rex virorum Agamemnon :

Statim praeconibus argutis imperavit

Convocare ad pugnam comantes Achivos.

Hi quidem convocârunt, illi autem congregati sunt valdè celeriter.

Qui porrò circum Atridem erant reges Jovis alumni 445

Properabant ordines distinguentes : inter eos verò, caesiis-oculis Minerva,

Aegidem habens valdè-pretiosam, senii-expertem, immortalemque :

Ex quâ centum fimbriae totae-aureae suspensae erant,

enim in pede quarto locum non habet, et apud Tragicos Scriptores licentia haud ferè est ulla. Vide autem infrà ad ver. 811.

Ver. 433. — ἱππότης Νέστωρ.] Vide suprâ ad α, 175.

Ver. 454. — Ἀγαμέμνων.] *Al.* Ἀγάμεμνον.

Ver. 455. — λεγόμεθα.] *Tempus colloquendo teramus: Alii vertunt, hic accubemus.* Vide infrâ ad ver. 515.

Ver. 446. — κρίνοντες.] Vide suprâ ad α, 309.

Ver. 447. — ἀθανάτην τι.] Vide suprâ ad α, 398.

Ver. 448. Τῆς ἑκατὸν θύσανοι.] Δοκίμῃ δέ μοι καὶ Ὅμηρος οὐχ ἀπλῶς οὐδὲ ἀργῶς ἐν τοῖς ἔπαισι τὴν ἑκατονταθύσανον αἰγίδα τῆ Διὸς περιβῆναι, ἀλλὰ τινι κρείττονι καὶ ἀπορρήτῳ λόγῳ τοῦτο αἰνίττειται λίγων, &c. *Julian. Epist. ad Sagarion.* sub finem.

Πάντες ἔϋπλεκέες· ἐκατόμβοιοι δὲ ἕκαστος.
 Σὺν τῇ παιφάσσουσα διέσσυτο λαὸν Ἀχαιῶν, 450
 Ὀτρύνουσ' ἱέναι· ἐν δὲ σθένος ᾤρσεν ἕκαστου
 Καρδίη, ἄλληκτον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
 Τοῖσι δ' ἄφαρ πόλεμος γλυκίαν γένετ', ἢ νέεσθαι
 Ἐν νηυσὶ γλαφυρῆσι, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
 Ἦύτε πῦρ αἰδήλον ἐπιφλέγει ἄσπετον ὕλην, 455
 Οὔρεος ἐν κορυφῆς· ἕκαθεν δέ τε φαίνεται αὐγῆ·
 Ὡς τῶν ἐρχομένων, ἀπὸ χαλκοῦ θεσπεσίοιο
 Αἴγλη παμφανόωσα δι' αἰθέρος οὐρανὸν ἴκε.
 Τῶν δ', ὥστ' ὀρνίθων πετεηνῶν ἔβνεα πολλὰ,

Omnes benè-contextae, centum-boum nummorum unaquaeque :
 Cum hac impetum faciens percurrerat populum Achivorum, 450
 Concitans ad eundem : robur autem excitavit uniuscujusque
 In corde, ut indesinenter bellarent et pugnarent.
 His itaque statim bellum dulcius factum est, quàm redire
 In navibus cavis, dilectam in patriam terram.
 Velut ignis edax comburit immensam sylvam, 455
 Montis in verticibus ; proculque apparet splendor :
 Sic his gradientibus, ab aere admirando
 Fulgor undique collucens per aërem coelum ascendit.
 Horum porro, sicut avium volatilium gentes multae,

Ibid.—ἡερίθονο.] *Al.* ἡερίθονοι. Atque utrovīs modo, hoc quidem in loco, constabit temporum ratio.

Ver. 449. — ἔϋπλεκέες· ἐκατόμβοιοι.]

Vide suprā ad α', 51.

Ver. 451. Ὀτρύνουσ' ἱέναι· ἐν δὲ σθένος.]

—animum viresque Latinis

Addidit, et stimulos acres sub pectore vertit.
Æn. IX, 717.

—in prœlia sæva

Suscitāt, et stimulis haud mollibus incitat iras.
Æn. XI, 727.

Ver. 455. — ἄφαρ πόλεμος γλυκίαν γένετ'.]

Qui sibi jam requiem pugnae, rebusque salutem

Sperabant; nunc arma volunt.—
Æn. XII, 241.

Ver. 455. Ἦύτε πῦρ αἰδήλον.]
 —ignis,

Qui furtim pingui primūm sub cortice tectus

Robora comprehendit, frondesque elapsus in altas

Ingentem cœlo sonitum dedit; inde secutus

Per ramos victor, perque alta cacumina regnat,

Et totum involvit flammis nemo, et ruit atram
 Ad cœlum piceā crassus caligine nubem.

Georg. II, 504.

In segetem veluti cūm flamma furentibus Austris

Incidit.— *Æn.* II, 504.

Collucēt flammis.— *Æn.* V, 4.

Porro, rectè hic annotat *Domina Dacier*, Poetam hoc in loco, interea dum tantus exercitus in ordinem collocatur, satis sibi spatii habere, ut quinque continuis Similitudinibus neque lectorem obruat, neque ullam ei molestiam creet. Pulchrè igitur et summo cum judicio, *Ignis* similitudine, (quod et notavit *Eustathius*.) armorum depingit *Fulgorem*, ver. 455. *Anserum Gruumve* huc illic gregatim convolantium motu, militum undique convenientium *Incessus*, ver. 459. *Foliorum Florumque multitudinem*, militum *Nummerum*, ver. 468. *Muscarum circumvolitantium murmure*, militum ardorem et aviditatem pugnandi, ver. 469. *Pastorumque* in gregibus suis *dispertiendis scientiā*, militum *exercitationem, ordinem, ac disciplinam*, ver. 474.

Ibid.—ἕλην.] Vide infrā ad γ', 151.

Ver. 459.—πετεηνῶν ἔβνεα πολλὰ, Χηνῶν, ἢ γερανῶν, ἢ κύκνων δουλιχῶδεις,

Χηνῶν, ἢ γεράνων, ἢ κύκνων δουλιχοδείρων,
 Ἄσιῳ ἐν λειμῶνι, Καϋστρίου ἀμφὶ ῥέεθρα,
 Ἔνθα καὶ ἔνθα ποτῶνται ἀγαλλόμεναι πτερύγεσσι,
 Κλαγγηρὸν προκαλιζόνταν, σμαραγεῖ δέ τε λειμῶν.
 Ὡς τῶν ἔθνεα πολλὰ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων
 Ἔς πεδίον προχέοντο Σκαμάνδριον· αὐτὰρ ὑπὸ χθῶν
 Σμερδαλίον κονάβιζε ποδῶν αὐτῶν τε καὶ ἵππων.
 Ἔσταν δ' ἐν λειμῶνι Σκαμανδρίῳ ἀνθεμόεντι
 Μυρῖοι, ὅσσα τε φύλλα καὶ ἄνθηα γίνεται ὄρη.
 Ἡύτε μυιάων ἀδινάων ἔθνεα πολλὰ,

46

465

Anserum, vel gruum, vel cygnorum longa-colla-habentium,
 Asia in prato, Caystri circa fluentia,
 Huc et illuc volitant exultantes alis,
 Cum clangore aliorum ante alios consistentium, resonat autem et pratum :
 Sic horum gentes multae à navibus et tentoriis
 In planitiem profundebantur Scamandriam : ac terra
 Terribiliter resonabat sub pedibus ipsorumque et equorum.
 Steterunt autem in prato Scamandrio florido
 Infiniti, quot folia et flores nascuntur tempore-verno.
 Veluti muscarum frequentium gentes multae,

460

465

Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι, Καϋστρίου ἀμφὶ ῥέεθρα.]

Jam varias pelagi volucres, et quæ Asia circum

Dulcibus in stagnis rimantur prata Caystri. *Georg. I, 385.*

Ceu quondam nivei liquida inter nebula cyeni

Cum sese è pastu referunt, et longa canoros

Dant per colla modos; sonat amnis, et Asia longè

Pulsa palus. — *Æn. VII, 699.*

Ver. 461. Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι.] Sive scribatur Ἀσίῳ, ut sit nomen Adjectivum; sive Ἀσία, ut sit genitivus Substantivi; perinde est. Pratum certè dicit *Homerus* non *Asiaticum*, sed *Asium*, sive *Asii*. Quod ignorasse *Virgilium*, nescio quo errore adducta credidit doctissima *Domina Dacier*: Contra planè, quàm res ipsa clamat. Nam in utroque locorum è *Virgilio* jam citatorum, vox [*Asius*,] ut rectè annotavit *Poppius*, priorem producit; eum *Asia*, quæ est Terræ pars quarta, apud eundem corripitur. Nec quicquam video, quominus id *Asium pratum* dicere potuerit *Virgilius*; quod à rege scilicet *Asio*, vel *Asia*, nomen fuisset adeptum.

Ver. 462. — ἀγαλλόμεναι.] *Al.* ἀγαλλόμενα. Quod perinde est.

Ver. 464. — νῶν ἄπο καὶ κλισιάων.] Rectè hic reprehendit *Poppius Scaligerum*; qui in hac

similitudine *Homero* id vitio verterat, quòd exercitum in ordinem collocatum, cum avibus huc illuc nullo ordine circumvolitantibus minùs aptè comparasset. At enim milites in ordinem collocatos, alià jam deinceps similitudine, *ver. 474. 475. 476.* describit. Hoc certè in loco milites adhuc incompositos, è navibus tentoriisque effusos, atque accurrentes depingit.

Ver. 465. — αὐτὰρ ὑπὸ χθῶν Σμερδαλίον κονάβιζε ποδῶν αὐτῶν τε καὶ ἵππων.]

Mirificà hîc ὀνομασποικίᾳ rem ipsam auribus exhibere videtur verborum sonitus. Idem præstitit *Virgilius* in isto versu, *Æn. VIII, 596.*

Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum.

Vide infra ad γ', 365.

Ver. 468. Μυρῖοι, ὅσσα τε φύλλα καὶ ἄνθηα γίνεσθαι ὄρη.]

Quàm multa in sylvis Autumni frigore primo

Lapsa cadunt folia. —

Æn. VI, 309.

Barnesius ex *Luciano* citat, — γίνεσθαι ἤρι: Quod est interpretamentum. *G. J. Vossius, Institut. Poetic. lib. 3. c. 5.* citat ex *Thetate*, vocabulo μυρῖοι omisso,

"Ὅσσα τε φύλλα καὶ ἄνθηα γίνεσθαι εἶρος ὄρη. Qui est versus valdè inficetus.

Αἶτε κατὰ σταθμὸν ποιμνήϊον ἠλάσκουσιν,	470
"Ὀρη ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τε γλάγος ἄγγεα δεύει·	
Τόσσοι ἐπὶ Τρώεσσι κερηκομόωντες Ἀχαιοὶ	
Ἐν πεδίῳ ἴσταντο, διαρραῖσαι μεμαῶτες.	
Τοὺς δ', ὥστ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν αἰπόλοι ἄνδρες	
Ῥεῖα διακρινέωσιν, ἐπεὶ κε νομῶ μιγέωσιν·	475
"Ὡς τοὺς ἠγεμόνες διεκόσμεον ἔνθα καὶ ἔνθα,	
Ῥσμίνηνδ' ἰέναι· μετὰ δὲ κρείων Ἀγαμέμνων,	
"Ὀρματα καὶ κεφαλὴν ἵκελος Διὶ τερπικεραύνω,	
"Ἀρεῖ δὲ Ζῶνην, στέρνον δὲ Ποσειδάωνι.	
Ἥυτε βοῦς ἀγέληφι μέγ' ἕξοχος ἔπλετο πάντων	480
Ταῦρος· ὁ γάρ τε βόεσσι μεταπρέπει ἀγρομένησι·	
Τοῖον ἄρ' Ἀτρεΐδην θῆκε Ζεὺς ἥματι κείνῳ,	

Quae per caulam pastoralem errant,	470
Tempore verno, quando lac vasa rigat :	
Tot contra Trojanos comantes Aelivi	
In campo stabant, perdere eos vehementer cupientes.	
Hos autem, ut greges magnos caprarum caprarii	
Facile distinguunt, postquam in pascuis commixti sunt :	475
Sic hos ductores sui in ordines redigebant huc et illuc,	
Ut ad praelium irent : inter eos autem rex Agamemnon,	
Oculis et capite similis Jovi gaudenti-fulmine,	
Marti autem balteo, pectore autem Neptuno.	
Velut bos in armento longè eximius existit inter omnes	480
Taurus : (hic enim boves inter excellit congregatas :)	
Talem Atridem fecit Jupiter die illo,	

Ver. 475. Ῥεῖα διακρινέωσιν.] Pronuntiabatur διακρίνωσιν, siquidem de Præsenti accipiatur. Nam syllaba κρι in Præsenti corripitur non potest. Vide supra ad α, 509.

Ver. 478. "Ὀρματα καὶ κεφαλὴν, &c.] Sublimem hanc descriptionem omnino sine causâ elevat Plutarchus : "Ὀμηρος μὲν γὰρ οὐ περὶ πόντους οὐδὲ πιδανῶς τὸ Ἀγαμέμνονος κάλλος ἐκ τριῶν συνήρμασεν εἰκόνας.—"Ἄρα οὐκ ἂν εἴποιμεν [Ἀλέξανδρον] ἔχειν φρόνημα μὲν τὸ Κύρου, σωφροσύνην δὲ τὴν Ἀγησιλάου, σύνεσιν δὲ τὴν Θμιστοκλέους, ἐμπειρίαν δὲ τὴν Φιλίππου, &c. Περὶ τῆς Ἀλιεῶν ἀρετῆς, λόγ. β΄.

Ver. 479. "Ἀρεῖ δὲ Ζῶνην.] Τὸ δὲ ἐνδύνασι τὰ ἔπλα, ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ, Ζώσασθαι. Καὶ δὴ "Ὀμηρον Ἄρει τὸν Ἀγαμέμνονα ποιήσαντα εἰκέναι τὴν Ζῶνην, τῶν Ὀπλῶν τὴν σκευὴν φασιν εἰκάζειν. Pausan. lib. 9. c. 17. Sic infra, Iliad. λ', ver. 15.

Ἀτρεΐδης δ' ἐκόσμεον. ἰδὲ Ζῶνυσθαι ἀνωγειν.

Ver. 480. Ἥυτε βοῦς.] Ineptiunt planè, qui Poetae hic illud vitio vertunt, quod, ordine minùs apto, humiliter ac demissè Agamemnonem, postquam Jovi ac Marti et Neptuno contulisset, cum Bove deinceps statim compararet. Etenim priori similitudine Virum ipsum depingit, consilio et virtute eximium : Posteriori, actionem solummodò atque eminentiam praeuentis exercitui Ductoris.

Ibid.—μέγ' ἕξοχος ἔπλετο πάντων Ταῦρος.]

Viribus editior caedebat, ut in grege taurus. Horat. Sermon. lib. 1. Sat. 5. ver. 110.

— et toto vertice supra est.

Æn. VII, 784.

Ver. 481.—ἀγρομένησι.] MS. Barocc. Oxon. ἀγρομένοισι. "Recidè (inquit Barne-sius) ut patet ex præcedenti versu." Atqui nihil impedit istud πάντων, quominùs ἀγρομένησι vera sit lectio.

Ἐκπρεπέ' ἐν πολλοῖσι καὶ ἕξοχον ἠρώεσσιν.

Ἔσπετε νῦν μοι, Μοῦσαι, ὀλύμπια δάματ' ἔχουσαι·

Ἵμεῖς γὰρ θεαὶ ἐστέ, πάρεστέ τε, ἴστε τε πάντα,

485

Ἡμεῖς δὲ κλέος οἶον ἀκούομεν, οὐδέ τι ἴδμεν·

Οἵτινες ἠγεμόνες Δαναῶν καὶ κοίρανοι ἦσαν.

Πληθὺν δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ὀνομήνα,

Οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν γλῶσσαι, δέκα δὲ στόματ' εἶεν,

490

Φωνὴ δ' ἀρρήκτος, χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνείη·

Εἰ μὴ Ὀλυμπιάδες Μοῦσαι, Διὸς αἰγιόχοιο

Θυγατέρες, μνησαίαθ' ὅσοι ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον·

Ἀρχοὺς αὖ νηῶν ἐρέω, νῆάς τε προπάσας.

Insignem inter multos, et eximium heroas.

Dicite nunc mihi, Musae, coelestes domos tenentes,

(Vos enim deae estis, adestisque, scitisque omnia;

485

Nos verò famam solùm audimus, neque quicquam scimus :)

Qui duces Danaorum et Principes fuerint.

Multitudinem autem *militum* non ego dixero, neque nominavero,

Nè si mihi decem quidem linguae, decemque ora sint,

490

Vox autem frangi nescia, aereumque mihi cor insit;

Nisi coelestes Musae, Jovis Aegiochi

Filiae, commemorent quot sub Ilium venerint:

Principes utique navium dicam, navesque universas.

Ver. 484. ἔσ. Ἔσπετε νῦν μοι, Μοῦσαι
— οὐδέ τι ἴδμεν.]

Pandite nunc Heliconā, Deae, cantusque
movete:

Qui bello exciti reges, quae quemque se-
cutae

Complèrint campos acies. —

Et meministis enim, Divae, et memorare
potestis:

Ad nos vix tenuis famae perlabitur aura.

Æn. VII, 641.

Pulcherrima utriusque Poetae in utroque Ser-
mone elocutio. Scaliger, Poetic. lib. 5. c. 5.
multò magnificentiore toto hoc in loco esse
Virgilium contendit: Macrobius è contrario,
in isto versu,

Ἵμεῖς γὰρ θεαὶ ἐστέ, πάρεστέ τε, ἴστε τε
πάντα.

Et meministis enim, Divae, et memorare
potestis,

multò graciliorem Homero Virgilium existi-
mat, lib. 5. cap. 15.

Ver. 488. Πληθὺν δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι,
οὐδ' ὀνομήνα.

Οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν γλῶσσαι, δέκα δὲ στόματ'
εἶεν,

Φωνὴ δ' ἀρρήκτος, χάλκεον δέ μοι ἦτορ
ἐνείη.]

“ Ferram vocem illam” (inquit Scaliger,
Poetic. lib. 5. c. 5.) “ noluit Virgilius in
“ suo Catalogo optare, sed ad rem poetiis atro-
“ cem transtulit, de tartareis suppliciis:”

Non, mihi si linguae centum sint, oraque
centum,

Ferrea vox, omnes scelerum comprehendere
formas,

Omnia pœnarum percurrere nomina possim.
Æn. VI, 625.

Atque hâc equidem in parte cum Scaligero
censeo, summo cum judicio id à Virgilio fac-
tum, ut sublimem istam dicendi rationem
alio transtulerit; ad rem videlicet, quae et
ad numeros esset major, et ad dicendum ali-
quid haberet atrocitatis. Alibi tamen et ipse,
etiam in re tenuiori, eadem fere loquendi
utitur ratione:

Non ego cuncta meis amplecti versibus
opto;

Non, mihi si linguae centum sint, oraque
centum,

Ferrea vox. — Georg. II, 42.

Ver. 490. — χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνείη.]
Enuntiabatur χάλκεον; quomodo et scribi de-
inceps ceptum est.

Ver. 492. Θυγατέρες.] Vide suprâ ad α,
598.

Βοιωτῶν μὲν Πηνέλεως καὶ Λήϊτος ἦρχον,
 Ἄρκεσίλαός τε, Προθοήνωρ τε, Κλονίος τε·
 Οἱ δ' Ὑρίην ἐνέμοντο, καὶ Αὐλίδα πετρήεσσαν,
 Σχοϊνόν τε, Σκῶλόν τε, πολύκημόν τ' Ἐτεωνόν,
 Θέσπειαν, Γραϊάν τε, καὶ εὐρύχορον Μυκαλησσόν·

495

Βοιωτίς quidem Penelus et Leitus imperabant,
 Arcesilaüsque, Prothoënorque, Cloniusque:
 Quiue Hyrien colebant, et Aulidem petrosam,
 Schoeniumque, Scolumque, jugosamque Eteonum,
 Thespiam, Graeamque, et spatiosam Mycalessum:

495

Ver. 494. Βοιωτῶν μὲν, &c.]

In hoc Catalogo, seculorum id omnium laudem in primis meruit, quod seriem Geographicam, ab ipso etiam Virgilio neglectam, sequutus sit Homerus. Τὸ δ' ὄλον οὐκ εἶδ', τὸ τὴν Ὀμήρου ποίησιν εἰς ἐν συνάγειν καὶ τὴν τῶν ἄλλων ποιητῶν, εἰς τε τᾶλλα, καὶ εἰς—τὰ τῆς Γεωγραφίας, καὶ μὴδὲν αὐτῶν περισσεῖον ἄπονευει. Καὶ γὰρ παραβαλόντα τὴν Ὀμήρου περὶ τὰ τοιαῦτα ἐπιμίλειαν, βῆδιδιον εἶναι θέσθαι—τὴν διαφορὰν. Ὅπου γὰρ χρεῖα τάξις, ἃν μίμηται τόπων, φυλάττει τὴν τάξιν, ὁμοίως μὲν τῶν Ἑλληνικῶν, ὁμοίως δὲ τῶν ἁπλοῦν.—Καὶ ἐν τῷ Καταλόγῳ, τὰς μὲν πόλεις οὐκ ἐφεξῆς λίγει· οὐ γὰρ ἀναγκαῖον τὰ δὲ ἰὸν ἐφεξῆς.—Κᾶν τοῖς κλίμασι δὲ, κᾶν τοῖς ἀνίμοις διαφαίνει τὸ πολυμαθὲς τὸ περὶ τὴν Γεωγραφίαν Ὀμηρος. Strab. Geograph. lib. 1. "Ubi vero enumerantur auxilia, quem Græci Catalogum vocant,—Homeros prætermisiss Athenis ac Lacedæmonæ, vel ipsi Mycenis, unde erat Rector exercitûs; Bœotiam in catalogi sui capite locavit, non ob loci aliquam dignitatem, sed notissimum promontorium ad exordium sibi enumerationis elegit. Unde progrediens, modò mediterranea, modò maritima, juncta describit. Inde rursus ad utrumque situm coherentium locorum, disciplina describentis, velut iter agentis, accedit. Nec ullo saltu coherentiam regionum in libro suo hiare permittit: Sed obviandi more procedens, redit unde digressus est; et ita finitur quicquid enumerationis ejus amplectitur. Contrâ Virgilius nullum in commemorandis regionibus ordinem servat, sed locorum seriem saltibus lacerat.—Sed nec in catalogo auxiliorum Turni, si velis situm locorum mente percurrere, invenies illum continentiam regionum secutum." Macrob. lib. 5. cap. 15.

Deinde; "Homerus Omnes, quos in catalogo numerat, etiam pugnantes vel prosperâ vel sinistra sorte commemorat. Et cum vult dicere occisos, quos catalogo

"non inseruit; non Hominis, sed Multitudinis nomen inducit;—nulli certum nomen facillè extra catalogum vel addens in acie, vel detrahens. Sed Maro noster, anxietatem hujus observationis omisit. Nam et in catalogo nominatos præterit in Bello, et alios nominat antè non dictos." Ibid.

Denique; cum (quod Homero plerique vitio verterunt,) istud, μέλαινα νῆες ἴποντο, in hoc catalogo totidem verbis sæpiùs repetitum legatur: Quamvis Virgilio majiori quidem in laude posita sit incredibilis illa sententiarum varietas, quæ res vel maximè vulgares etiam ornatè distinxerit; suo tamen in loco neque hæc ipsa repetitio arte caret, neque enumerationis simplicitatem in narrando dedecuit. Est enim hoc ex eorum genere, quæ ideò simplicissimè et sine ornatu dici convenit, ut raptim ac velut in transitu legendi percurrantur. Vide suprâ ad α', 84. Quamobrem, ut rectè observavit Macrobius, "mera nomina relaturus, non incurravit se, neque minutè torsit deducendo stylum per singulorum varietates: sed stat in consuetudine percensentium, tanquam per aciem dispositos enumerans." Lib. 5. cap. 15.

Ver. 496. Οἱ δ' Ὑρίην ἐνέμοντο.] Εἴ τις ἔριτο ὀντινοῦ τῶν Ποιητῶν ἢ Ῥητόρων, τίνα σμνότητη ἢ καλλιλογίαν ταῦτα ἔχει τὰ ὀνόματα, ἢ ταῖς Βοιωτίας κείτης πόλεις, Ἐρία καὶ Μυκαλησσός, —καὶ τᾶλλα ἐξῆς, ἃν ὁ ποιητὴς μέμνηται· οὐδὲς ἂν εἴπειν οὐδ' ἠντινοῦ ἔχει. Ἄλλ' οὕτως αὐτὰ καλῶς Ἐκείνους συνόφανεν, καὶ παραπληρώμασιν εὐφώνως διείληφεν, ὥστε μεγαλοπρεπέστατα φαίνεσθαι ταῦτων ὀνόματα. Dionys. Halicarn. περὶ συνθέσεως, § 16.

Ver. 497. Σχοϊνόν τε, Σκῶλόν τε.] Πολλὰ κίς μίνοι τιθέντες πως ἐφεξῆς σύνδεσμοι, καὶ τὰ μικρὰ μεγάλα ποιοῦσιν. Ὡς παρ' Ὀμήρῳ τῶν Βοιωτικῶν πόλεων τὰ ὀνόματα εὐτελεῆ ὄντα καὶ μικρὰ, ὄγκον τινὰ ἔχει καὶ μέγεθος διὰ τὸν Συνδίσμους ἐφεξῆς τοσοῦτους τιθέντας· Οἷον ἐν τῷ, "Σχοϊνόν τε, Σκῶλόν τε," —. Demetr. Phaler. περὶ ἐρμηνείας, § 54.

Οἷτ' ἀμφ' Ἄρμ' ἐνέμοντο, καὶ Εἰλέσιον, καὶ Ἐρυθράς,	
Οἷ τ' Ἐλεῶν εἶχον, ἧδ' Ἕλην, καὶ Πετεῶνα,	500
Ἔκαλέην, Μεδεῶνά τ', εὐκτίμενον πτολίεθρον,	
Κώπας, Εὐτρησίην τε, πολυτρήρωνά τε Θίσσην	
Οἷ τε Κορώνειαν, καὶ ποιήενθ' Ἀλίαρτον,	
Οἷ τε Πλάταιαν ἔχον, ἧδ' οἷ Γλίσσαντ' ἐνέμοντο,	
Οἷ δ' Ἕποθῆβας εἶχον, εὐκτίμενον πτολίεθρον,	505
Ἕποχιστόν δ', ἱερὸν Ποσιδήϊον, ἀγλαὸν ἄλσος·	
Οἷ τε πολυστάφυλον Ἄρην ἔχον, οἷ τε Μίδειαν,	
Νίσσαν τε Ζαθήην, Ἀνθηδόνα τ' ἐσχατόωσαν	
Τῶν μὲν πεντήκοντα νέες κίον· ἐν δὲ ἐκάστη	
Κοῦροι Βοιωτῶν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι βαῖνον.	510
Οἷ δ' Ἀσπληδόνα ναῖον, ἰδ' Ὀρχομενὸν Μινύειον·	
Τῶν ἦρχ' Ἀσκάλαφος καὶ Ἰάλμενος, υἱὲς Ἄρης,	
Οὓς τέκεν Ἀστυόχη, δόμῳ Ἄκτορος Ἀζείδαο,	
Παρθένος αἰδοίη, ὑπεράϊον εἰσαναβᾶσα,	
Ἄρηϊ κρατερῶ· ὁ δὲ οἷ παρελίξατο λάθρη·	515

Quique circum Harma habitabant, et Ilesium, et Erythras,	
Quique Eleona tenebant, et Hysten, et Petcona,	500
Ocaleam, Medeonaque benè-aedificatam urbem,	
Copas, Eutresinque, columbisque abundantem Thisben :	
Quique Coroneam, et herbosam Haliartum,	
Quique Plataeam tenebant, et qui Glissanta incolebant,	
Quique Hypothebas habitabant, benè-aedificatam urbem,	505
Onchestumque, sacrum Neptunium, pulchrum lucum :	
Quique uvis abundantem Arnen habitabant, quique Mideam,	
Nissamque eximiam, Anthedonaque ultimam :	
Horum quidem quinquaginta naves ibant, in quarum unamquamque	
Juvenes Boeotii centum et viginti conscenderant.	510
Qui verò Aspledona habitabant, et Orchomenum Mineyum,	
His imperabat Ascalaphus et Ialmenus, filii Martis,	
Quos peperit Astyoche, in domo Actoris Azidae,	
Virgo verecunda, superiorem partem domus cùm ascendisset,	
Marti forti : hic autem ipsi accubuit furtim.	515

Ver. 500. Οἷ τ' Ἐλεῶν εἶχον, ἧδ'.] Quà ratione vox εἶχον hic ultimam producat; et similiter ἔχον, ver. 504. et πολυστάφυλον ver. 507. vide suprâ ad â, 51.

Ver. 506. — ἱερὸν Ποσιδήϊον.] Itâ edidit Barnesius. Vulgò, Ποσιδήϊον. Quod ferri non potest. Vir doctissimus Henr. Stephanus, nimis modestè : “ Vix ausim (inquit) “ ποσιδήϊον scribere.” Vide Odyss. ζ', 266. ubi vulgati habent, Ποσιδήϊον.

Ver. 515. Οὓς τέκεν Ἀστυόχη, — λάθρη.] Itâ Virgilius :

— Quem Rhea sacerdos

Furtivum partu sub luminis edidit auras.

Æn. VII, 659.

Mæonio regi quem serva Lycimnia furtim Sustulerat. — Æn. IX, 546.

Ver. 515. — παρελίξατο.] Cùm istud παρελίξατο possit ex æquo esse vel παρελίγασατο, vel παρελίκασατο, vel παρελίχασατο; (vide suprâ ad ver. 267.) equidem vix me contineo, quin, quâ analogiâ factum sit λόγος, λέλογα, ex λέγομαι; eâdem factum credam λέχρος, λόχος, λέλοχα, non ex λέγομαι, sed ex ἰνυσίτατο λέχομαι. Judicet Lector eruditus.

Τῶν δὲ τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχῶντο.

Αὐτὰρ Φωκίων Σχεδίος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον,
Ἵίεες Ἴφίτου μεγαθύμου Ναυβολίδαο·

Οἱ Κυπάρισσον ἔχον, Πυθῶνά τε πετρήεσσαν,
Κρίσσαν τε Ζαθέην, καὶ Δαυλίδα, καὶ Πανοπῆα, 520

Οἱ τ' Ἀνεμῶρειαν, καὶ Ὑάμπολιν ἀμφενέμοντο,

Οἱ τ' ἄρα παρ ποταμὸν Κηφισσὸν δῖον ἔναιον,

Οἱ τε Λίλαιαν ἔχον, πηγῆς ἐπι Κηφισσοῖο·

Τοῖς δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναί νῆες ἔποντο.

Οἱ μὲν Φωκίων στίχας ἔστασαν ἀμφίεποντες, 525

Βοιωτῶν δ' ἔμπλην ἐπ' ἀριστερὰ θωρήσσοντο.

Λοκρῶν δ' ἠγεμόνευεν Οἰλῆος ταχὺς Αἴας,

Μείων, οὔτι τόσος γε, ὅσος Τελαμώνιος Αἴας,

Horum autem triginta cavae naves ibant ordine.

Porro, Phocensibus Schedius et Epistrophus imperabant,

Fili Iphiti magnanimi Naubolidae :

Qui Cyparissum tenebant, Pythonaque petrosam,

Crissamque eximiam, et Daulida, et Panopea,

Quique Anemoriā, et Hyampolin circumhabitabant,

Quique apud fluvium Cephissum nobilem habitabant,

Quique Lilaeam tenebant, fontem ad Cephissi :

Hos autem simul quadraginta nigrae naves sequebantur.

Hi quidem Phocensium ordines constituebant circumeuntes ;

Boeotios autem prope, ad laevam armabantur.

Locrensibus autem erat dux, Oilei filius, velox Ajax,

(Minor, nequaquam tantus, quantus Telamonius Ajax,

Ver. 518. Ἵίεες Ἴφίτου μεγαθύμου.] Ἵίριτος alibi secundam corripit, μεγαθύμου Ἴφίτου υἱὸν, *Iliad.* ε', 306. Item, Ἵίριτος Εἰρευτιδῆς ————*Odyss.* φ', 14 et 37. Et, Ἵίριτος αὐτῶν ἵππους———*ibid.* ver. 22. Utrum igitur hoc nomen, diversis in urbibus, diversam haberet pronuntiandi rationem; an hoc in loco ita legeretur, ac si scriptum esset Ἴφίτου, non constat. Nam de Prosodiae in nominibus propriis analogiā judicium ferre, difficillimum est. Certè quod affert *Eustathius*, [τὸ Ἵίριτος ἐνταῦθα, διὰ Μίτρον, ἐξέτινε τὴν μέσην συλλαβὴν,] planè *nihili* est. Facillimè enim innumeris modis ita variari potuit versus, ut vox [Ἵίριτου] secundam corripere.

Ver. 525.———ἔστασαν.] Vide infrà ad μ', 55.

Ver. 528. 529. 550. Μείων———Ἀχαιοῖς.]

Veterum nonnulli tres istos versus repudiarunt. *Primò*, inquit Scholiastes, ὅτι οὐκ ἦν μικρότερος ὁ Οἰλέως Αἴας τοῦ Τελαμώνιος· φησὶ γὰρ ἐν ἑτέροις τῆς ποιήσεως———ἴσον θυμὸν

ἔχοντες." *Secundò*, ὅτι οὐκ οἶδεν λινοῖς θῶρεσσι χρωμένους τοὺς Ἕλληνας ὁ ποιητής. *Tertio*, ψεῦδος καὶ τὸ, Ἐρχεῖθ' ἰκέαστο πανέλληνας. Verum hæc omnes rationes, admodum sunt futiles. *Primò* enim, istud, ἴσον θυμὸν ἔχοντες, nihil impedit quominus *Statuta* fuerit Alter Altero minor. *Secundò*; Quamvis Græcos in universum appellet Poeta χαλκοχιτώνας, tamen nihil intercedit quominus *Ajax* iste fuerit λινοθήρηξ, quemadmodum *Adrastus* et *Amphius* inter Trojanos, *infra*, ver. 850. *Præcipuè* cùm et, notante Scholiaste, οἱ τοξόται λινοῦς θώρακας φοροῦσιν. *Tertio*; Istud, ἐρχεῖθ' ἰκέαστο πανέλληνας, non necessariò indicat, hunc planè et omnino Omnibus superiorem fuisse, sed Hastæ mittendæ peritiā inter Omnes eximium: Certè Scholiastes in *Thucydidem*, lib. 1. sub *initio*, videtur legisse,———ἰκέαστο ἄν' Ἕλληνας καὶ Ἀχαιοῦς. Multo majoris momenti est, quod ex *Zenodoto* affert *Eustathius*:

Ἄλλὰ πολὺ μείων ὀλίγος μὲν ἔην, λινοθώρηξ,
 Ἐγχείη δ' ἐκέαστο πανέλληνας καὶ Ἀχαιοὺς.
 Οἱ Κῦνόν τ' ἐνέμοντ', Ὀπόεντά τε, Καλλιάρον τε,
 Βῆσσαν τε, Σκάρφην τε, καὶ Αὐγείας ἑρατεινάς,
 Τάρφην τε, Θρόνιον τε, Βοαργίου ἀμφὶ ῥέεθρα·
 Τῶ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιнай νῆες ἔποντο
 Λοκρῶν, οἱ ναίουσι πέρην ἱερῆς Εὐβοίης.

530

535

Οἱ δ' Εὐβοίαν ἔχον μένεα πνεύοντες Ἄβαντες,
 Χαλκίδα τ', Εἰρέτριάν τε, πολυστάφυλον δ' Ἰστίαίαν,

Sed multò minor: Parvus quidem erat, lineum-thoracem-gestans,
 Hastae autem peritiâ eximius erat inter omnes Graecos et Achaivos.)
 Quî Cynumque colebant, Opœntaque, Calliarumque,
 Bessanque, Scarphenque, et Augias amoenas,
 Tarphenque, Throniumque, Boagrii circa fluenta:
 Hunc autem simul quadraginta nigrae naves sequebantur
 Locrensiûm, qui habitant ultra sacram Euboeam.
 Quî autem Euboeam tenebant, robur spirantes Abantes,
 Chalcidaque, Eretriamque, abundantemque uvis Histiaeam,

530

535

Οὐ λέγει, φησὶν, "Ἕλληνας ὁ Ποιητής· ἀλλ' Ἀργείους, Δαναοὺς, Ἀχαιοὺς· διότι οὐδὲ Ἑλλάδα φησὶν τὴν οἰκουμένην ὑπὸ Ἑλλήνων χωρῶσαν, ἀλλὰ μίαν τινὰ πόλιν Θεσσαλικήν, καὶ τοὺς ἐπιπέδην Ἕλληνας. Et ex Thucydidæ Barnesius: "Ὀμηρος οὐδαμῶς τοὺς ζῦμπαντας ἀνόμασεν Ἕλληνας, οὐδ' ἄλλους ἢ τοὺς μετ' Ἀχιλλέως ἐκ τῆς Φθιώτιδος, οἵπερ καὶ πρῶτοι Ἕλληνας ἦσαν. Δαναοὺς δὲ ἐν τοῖς ἔσσι, καὶ Ἀργείους, καὶ Ἀχαιοὺς ἀνακαλεῖ. Lib. I. sub ἠηλίο. Hæc quantum habeant ponderis, judicet Lector eruditus.

Vcr. 529. Ἄλλὰ πολὺ μείων.] Vide suprâ ad α', 51.

Vcr. 537. — πολυστάφυλον δ' Ἰστίαίαν.] Fuerunt qui legerent, Ἰτῖαιαν. Sed nihil opus. Nihil enim usitatius, quàm syllabam Vocali brevi constantem, sequentibus duabus consonantibus à quibus syllaba inchoari possit, corripî. Ut Διγυῖσπας, Ἠλέκτρωνος, ἀστράκτυλίδες, ἀγρῦπνος, ῥυθμός, πύκνοι, τρύχνα, ὄκητρον, δάφνη, ἀρίστηποι, μᾶστέων, κᾶπνους, δᾶκνει, ἴχνος, τέκνον, τέκμαρ, δυστέκμαρτον, κύκνος, ἰκνοίμαι, στᾶθμός, τροσπῆνῶ, δρᾶκμη, ἄκμη, ἐρίτμος, τέχνη, πῶτμος, ὕπνος, λῦχος, λέκτρον, &c. Iliad. 1, 532. Odys. δ', 83. 127. 229. ζ', 265. 286. Hesiod. Ἄσπ. 5. 16. 35. 82. 86. Theocrit. 4, 52. 24, 104. 26, 25. 22, 126. 10, 37. 24, 35. 1, 115. 14, 48. Euripid. Phœniss. 419. Hippolyt. 954. Sophocl. Philoctet. 1351. Et pessim. Notandum tamen, in Poemate Epico, ubi oratio grandis et sublimis esse debet, et à sermone vulgari quàm maximè distare; hu-

jusmodi syllabas multò rariùs correptas occurrere, quàm apud alios Poetas.

Similiter apud Latinos, Quintilianus docet, "Agrèstem," syllabam mediam corripere, nisi quatenùs propter positionem produci potest. Lib. 4. c. 9. Item Gellius, vocem "dictito" primam corripere; et, "quiesco," apud nonnullos, corripere secundam. Lib. 9. c. 6. et Lib. 6. c. 15. Quin et apud Comicos scriptores, (qui celerem loquendi rationem vulgo in sermonis consuetudine usitatam exhibent; "iste, istic, istuc," et similia, syllabam priorem persæpè corripunt.

Quinimò et, quod magis mirandum, vocalem brevem observârunt veteres, sequentibus etiam istiusmodi consonantibus duabus, à quibus syllaba inchoari non possit; tamen raptim enuntiarî, et (ut ex scriptoribus Comicis liquet) nonnunquam syllabam efficere correptam. "Indoctus" dicimus, brevi primâ literâ; "insanus," productâ; "inhumanus" brevi, "infelix" longâ. Et, nè multis: Quibus in verbis ea prima litera sunt, quæ in "Sapiente" atque "Felice," productâ dicuntur; in cæteris verò omnibus breviter. Cicero apud Gellium, lib. 2. cap. 17.

Cæterùm hæc omnia (ut dixi) ita sunt intelligenda, si Vocalis sit brevis. Nam quibus in syllabis Vocalis naturâ sit Longa, (nisi si fortè Comicorum excipiendæ erunt festivitates nonnullæ, quæ non sunt hujus loci;) hæc ut corriperebantur syllabæ, si vel una sequatur Consonans, (ut arare, simulare;

Κήρινθόν τ' ἔφαλον, Δίου τ' αἰπὺ πολίεθρον,
 Οἳ τε Κάρυστον ἔχον, ἧδ' οἳ Στύρα ναιετάασκον·
 Τῶνδ' αὖθ' ἠγεμόνευ' Ἐλεφώνωρ, ὄζος Ἄρηος,
 Χαλκωδοντιάδης, μεγαθύμων ἀρχὸς Ἀβάντων 540
 Τῶ δ' ἄμ' Ἄβαντες ἔποντο Δοῖι, ὄπιθεν κομόωντες,
 Αἰχμηταί, μεμαῶτες ὄρεκτῆσι μελίησι
 Θώρηκας ῥήξειν δῆϊων ἀμφὶ στήθεσσι·
 Τῶ δ' ἄμα τεσσαράκοντα μέλαινα νῆες ἔποντο. 545
 Οἳ δ' ἄρ' Ἀθήνας εἶχον, εὐκτίμενον πολίεθρον,

Cerinthumque maritimam, Diique altam urbem,
 Quique Carystum tenebant, et qui Styra habitabant :
 Horum utique dux erat Elephenor, ramus Martis, 540
 Chalcodontiades, magnanimorum princeps Abantum :
 Hunc autem simul Abantes sequebantur veloces, occipite comantes,
 Bellatores, docti porrectis hastis fraxineis
 Thoraces dirumpere hostium circa pectora :
 Hunc autem simul quadraginta nigrae naves sequebantur. 545
 Qui porro Athenas tenebant, benè-aedificatam urbem,

τιμῆ, νῆα, ψυχῆ; μαρτυρομαι, κρῖνομαι, in presentibus scilicet et imperfectis;) multò magis si binæ sequantur Consonantes, (ut arātrum, simulāchrum, ἰᾶτρος, θεᾶτρον, et similia;) Hæc, inquam, syllabæ ut corripereunt, nullâ unquam licuit Licentiâ.

Pessimè igitur Vir doctissimus, *Phil. Labbeus*, (Dialect. Ling. Græc. cap. 9. § 2.) "*Vocales LONGÆ* (inquit) *corripi possunt in Carmine, per solam Systolam puramque Licentiam; cùm palam et apertè LONGA brevatur; ut secunda in λιγύφθογγος.*" Pessimè (inquam) hallucinatus est Vir doctissimus. Non enim *Longa* est *Vocalis* ista, sed *Brevis*; ut liquet in vocibus, λιγύφθογγος, *Odys.* γ', 176. *Iliad.* τ', 350. Et quòd λιγύφθογγος secundam nonnunquam producat, *positioni soli* debetur; sicuti *tenebræ, volucris*, et similia, apud Latinos.

Denique hinc intelligi potest, quâ ratione de sententiâ istâ *Demosthenis*, [Τούτο τὸ ψήφισμα τὸν τότε τῆ πόλις περιστάτα κίνδυνον παρελθεῖν ἐποίησεν ὡςπερ νέφος,] dixerit *Longinus*, § 58. "Ὅλον τε γὰρ ἐπὶ τῶν δακτυλικῶν εἰρηται βυθμῶν. Rectè enim dispartitis syllabis, [Τούτο τὸ | ψήφισμα | τὸν τότε | τῆ πόλις | περιστάτ | τα κίνδυ | νον παρελ | θεῖν ἐπὶ | ηεν ὡς | περ νέφος,] liquet totam sententiam ex *Dactylis* constare septem, *Anapaestis* (qui et ipsi sunt βυθμοὶ dactylīci) *Duobus* et *Cretico* (qui et ipse generis est dactylīci) uno tantum. Nempe ψήφισμα dactylus est, ut liquet ex futuro ψήφισσω. Τῆ πόλις, pro dactylo haberi potest; quia diphthongus ei ex *Vocalibus* brevibus composita, quasi *Positione solâ* (quæ in oratione prosaicâ

raptim pronuntianti quodammodo evanescit) producit. Τα κίνδυ, *Anapaestus* est: Nam syllaba δν producit, et κίν (*positione tantum longa*) pronuntiabatur correpta. — Non παρελ, *Dactylus* est, quomodo suprâ est explicatum. Et, θεῖν ἐπὶ, *Dactylus* est propter sequentem *Vocalem*. Et, ηεν ὡς, *Unicus* est *Creticus* sive *Anphimacer*.

Ver. 559.—*ναιετάασκον.*] Non à verbo, *ναιετάασκω*; quod nullum est, ut rectè annotavit *Scholastes*: Sed à *ναιετάω*.

Ver. 545.—*μεμαῶτες ὄρεκτῆσι μελίησι.*] Οἳ μὲν τηλεβόλοι χρωῖνται, καθάπερ οἱ ποζόται καὶ οἱ σφινδοῆται, καὶ ἀκοντισταί· εἰ δ' ἀγχεμάχοις, καθάπερ οἱ ἕψοι καὶ δορασι τῶ ὄρεκτῶ χρωῖνται. Διττῆ γὰρ ἡ τῶν δοράτων χρεῖσις.—καὶ γὰρ συστάδην χρωῖμεθα, καὶ ποσοβολοῦντες.—Οἳ δ' εὐδοεῖς ἀγαθὸ ὑπῆρξαν πρὸς μάχην τὴν σταδίαν, ἢ καὶ συστάδην λέγεται, καὶ ἐκ χειρὸς. Δόρασι δὲ χρωῖνται τοῖς ὄρεκτοῖς, ὡς φησὶ ὁ ποιητὴς, "Αἰχμηταί" *μεμαῶτες ὄρεκτῆσι μελίησι.*" *Strab.* lib. 10. Alii legunt ὄρεκτῆσιν. Sed perinde est: Vide suprâ ad α', 51. De voce, *μεμαῶτες*, vide infrâ ad *ver.* 818.

Ver. 544.—*δηϊων.*] *Veteres*, ut testatur *Eustathius*, legebant *δηων*.

Ver. 545.—*μέλαινα νῆες ἔποντο.*] Vide suprâ ad *ver.* 494.

Ver. 546. Οἳ δ' ἄρ' Ἀθήνας εἶχον, εὐκτίμενον πολίεθρον.] Quàm absurdū sint, quī Ἀθήνας hic in genitivo, semidoricè scilicet, ab *Homero* positum esse posse existimārint; videas in *Actis Erudit.* *Lipsiens.* ad *Jun.* 1712. pag. 511.

Δῆμον Ἐρεχθῆος μεγαλήτορος, ὃν ποτ' Ἀθήνη
Θρέψε, Διὸς θυγάτηρ, τέκε δὲ Ζεΐδωρος Ἄρουρα,
Κὰδ δ' ἐν Ἀθήησ' εἴσεν, ἑῷ ἐνὶ πῖονι νηῷ.

Ἐνθάδε μιν ταύροισι καὶ ἀρνειοῖς ἰλάονται 550

Κοῦροι Ἀθηναίων, περιτελλομένων ἑνᾶυτῶν·

Τῶν αὖθ' ἡγεμόνευ', υἱὸς Πετεῶο, Μενεσθεύς.

Τῷ δ' οὔπας τις ὁμοῖος ἐπιχθονίων γένετ' ἀνὴρ,

Κοσμηῆσαι ἵππους τε καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας·

Νέστωρ οἶος ἔριζεν· ὁ γὰρ προγενέστερος ἦεν 555

Τῷ δ' ἄμα πεντήκοντα μέλαινα νῆες ἔποντο.

Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν δυοκαίδεκα νῆας,

Στῆσε δ' ἄγων, ἴν' Ἀθηναίων ἴσταντο φάλαγγες.

Civitem Erechthei magnanimi, quem olim Minerva

Nutrivit, Jovis filia, (peperit verò alma Tellus,)

Et Athenis collocavit, suo in pingui templo :

Illic ipsam tauris et agnis placant

550

Fili Atheniensium, circumvolutis annis :

His utique praeerat filius Petei Menestheus.

Huic haud quisquam similis inter terrestres fuit vir,

In instruendis equis et viris scutatis :

Nestor solus contendebat : hic enim aetate grandior erat :

555

Hunc autem simul quinquaginta nigrae naves sequebantur.

Ajax autem ex Salamine ducebat duodecim naves,

Constituitque ducens, ubi Atheniensium stabant phalanges.

Ver. 547. Δῆμον Ἐρεχθῆος.] Δῆμος, hoc in loco, idem ferè est quod latinè *Civitas*. Quo de vocabulo Gellius, ex Verrio Flacco; (lib. 18. c. 7.) "*civitatem dici et pro loco, et pro oppido, et pro jure quoque omnium, et pro hominum multitudine.*" Inter Recentiores itidem Vir doctissimus Joann. Davisius, in *Curis secundis ad Caesaris lib. 3. 15. de Bello Civili*, pag. 474. (citatis verbis istis ex lib. 3. c. 20. [al. 21.] de Bello Gallico; "*Tolosa, Carcasone, et Narbone, quæ sunt Civitates Gallia Provincia finitimæ;*") *Per Civitates*, inquit, *necessariò denotantur Urbes*. Reprehenditque quæ nos alicubi de vocabulorum istorum usu *Cæsareano* annotāramus. Atqui *Tolosa, Carcaso, et Narbo*, quidni tam et *civitates* esse potuerant, quàm *urbes*? Certè, quòd et è *lib. 1. c. 22.* [al. 21.] *de Bello Civili* affert, "*ex civitate expulsos;*" significat, non *ex urbe* modò, sed et *ex civitate* expulsos. Quodque ibidem *lib. 1. c. 1.* dicitur, *Referunt Consules de Rep. in Civitate;*" et ipse à *Librario* arbitratur insertum.

Ver. 548. ——— τέκε δὲ Ζεΐδωρος Ἄρουρα.] Erat nimirum αὐτόχθων, non *Advena*.

ΤΟΜ. I.

Ver. 549. ——— ἐνὶ πῖονι νηῷ.] Vide suprà ad *á, 40.*

Ver. 550. Ἐνθάδε μιν ——— ἰλάονται.] Αὐτὸν, τὸν Ἐρεχθῆα Schol. Quod est mirum valdè. *Eustathius*, τὴν Ἀθηναίων ἰλάσκονται. Cæterum *Alii* hîc, pro *ἐνθάδε*, legunt *ἐνθα δὲ*.

Ver. 551. ——— περιτελλομένων ἑνᾶυτῶν.] Κατὰ πενταετηρίδα. *Eustath.*

———volventibus annis. *Æn. I, 258.*

Ver. 555. Τῷ δ' οὔπας τις ὁμοῖος ἐπιχθονίων γένετ' ἀνὴρ.]

———quo non præstantior alter,

Ære ciere viros. ——— *Æn. VI, 164.*

Cæterum *Alii* hîc legunt, οὔπας. Item *Alii*, ἐπιχθονίων γένετ' ἀνδρῶν, et, ἐπιχθονίος γένετ' ἀνὴρ. Quæ omnia eodem redeunt.

Ver. 556. ——— μέλαινα νῆες ἔποντο.] Vide suprà ad *ver. 494.*

Ver. 558. Στῆσε δ' ἄγων, ἴν' Ἀθηναίων ἴσταντο φάλαγγες.] Refert *Demosthenes*, cùm *Salamis* ab *Atheniensibus* descivisset, *Solonem*, compositis (etiam cum capitis sui periculo) *elegiacis* versibus, populares suos commovisse vehementer, et, ut provincia ista recipe-retur, effecisse. Ἐκείνος μὲν γὰρ, ἀφιστηκίας Σαλαμῖνος Ἀθηναίων, καὶ θάνατον ζημίαν ψη-
G

<p>Οἳ δ' Ἄργος τ' εἶχον, Τίρυνθά τε τειχιόεσσαν, Ἑρμιόνην, Ἀσίνην τε, βαθὺν κατὰ κόλπον ἐχούσας, Τροϊζῆν', Ἠϊόνας τε, καὶ ἄμπελόεντ' Ἐπίδραρον, Οἳ τ' ἔχον Αἴγινα, Μάσητά τε, κοῦροι Ἀχαιῶν· Τῶνδ' αὖθ' ἠγεμόνευε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης, Καὶ Σθέnelος, Καπανῆος ἀγακλειτοῦ φίλος υἱός· Τοῖσι δ' ἄρ' Εὐρύαλος τρίτατος κίεν ἰσόθεος φῶς, Μηκιστέως υἱὸς Ταλαϊονίδαο ἀνακτος. Συμπάντων δ' ἠγεῖτο βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης· Τοῖσι δ' ἄρ' ὀδῶνκοντα μέλαιναί νῆες ἔποντο. Οἳ δὲ Μυκῆνας εἶχον, ἔυκτίμενον πτολίεθρον, Ἀφνειὸν τε Κόρινθον, ἔυκτιμίνας τε Κλεωνάς,</p>	<p>560</p> <p>565</p> <p>570</p>
--	----------------------------------

<p>Qui autem Argosque tenebant, Tirynthaque benè-munitam, Hermionem, Asinemque, profundum sinum habentes, Troezena, Eionasque, et vitibus-cositam Epidaurum, Quique tenebant Aeginam, Masetaque, juvenes Achivorum: His porro praeerat bello strenuus Diomedes, Et Sthenelus, Capanei inelyti dilectus filius: Cum his verò simul Euryalus tertius ibat similis-deo vir, Mecistei filius Talaïonidae regis: Universis autem praeerat bello strenuus Diomedes: Hosque simul octoginta nigrae naves sequebantur. Qui autem Mycenae tenebant, benè-aedificatam urbem, Opulentamque Corinthum, benèque structas Cleonae,</p>	<p>560</p> <p>565</p> <p>570</p>
---	----------------------------------

Φισαρέων, ἂν τις εἴπῃ κομίζεσθαι τὸν Ἴδιον κίνδυνον ὑποθεῖς, ἐλεγεία ποιήσας ἧδ'· καὶ τὴν μὲν χώραν ἔσωσε τῇ πόλει, τὴν δ' ὑπάρχουσαν ἀισχύνην ἀπέλλαξεν. *De falsâ legatione*, pag. 552. edit. Francofurt. 1604. Alii Scriptores ferè omnes, *Homeri* insuper auctoritate usum *Solonem* testantur; citatis duobus hisce versibus, Ἀίας δ' ἐκ, &c.

Ἀθηναῖοι Ὀμήρῳ μάρτυρι ἐχρήσαντο περὶ Σαλαμῖνος.

Aristot. Rhetor. lib. 1. cap. ult.

Ἔνιοι δὲ φασὶ καὶ ἰγγράφαι αὐτὸν [Σόλωνα] εἰς τὸν κατάλογον τοῦ Ὀμήρου (μετὰ τὸν, "Ἀίας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγειν δυοκαίδεκα νῆας,") Στήσι δ' ἄγων ἢ Ἀθηναίων ἴσαντο φάλαγγες. *Laert.* in vitâ *Solonis*. Quem locum *Latinus Interpres*, quoniam παρεμβόσεις signa adjecta non essent, minimè intellexit. Verba *Laertii* aliter emendant *Is. Casaubonus* et *Menagius*, ex conjecturâ: sed sententia eadem est.

Καὶ νῦν μὲν ἔχουσιν Ἀθηναῖοι τὴν νῆσον. Τὸ δὲ παλαιὸν περὶ Μεγαρέας ὁπῆξεν αὐτοῖς ἔξω περὶ αὐτῆς καὶ φασιν οἳ μὲν Πισισσάων, οἳ δὲ Σόλωνα παραγραφάαντα ἐν τῷ νῶν καταλόγῳ, — Στήσι δ' ἄγων, &c. *Strabo*, lib. 9.

Addit idem Scriptor, *Megaraeos* è contrario, versus *Homeri* isto modo legisse:

Ἀίας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγειν νῆας, ἐκ τε Πολίχνης,

"Ἐκ τ' Ἀίγιουρέουσι, Νισαίης τε, Τροϊδῶν τε ἂ ἴστι χωρία Μεγαρεῖκά. *Ibid.*

Neque est ignobile exemplum, *Megaraeos* ab *Atheniensibus*, cùm de *Salamine* "contenderent, victos *Homeri* versus; qui tamen ipse non in omni editione reperitur, "significans *Ajacem* naves suas *Atheniensibus* "junxisse. *Quincillian. lib. 5. c. 11.*

Οἳ μὲν οὖν πολλοὶ τῷ Σόλῳ συναγωνίσασθαι λίγουσι τὴν Ὀμήρου δόξαν ἐμβάλλοντα γὰρ αὐτὸν ἔπος εἰς νῶν κατάλογον, &c. — Αὐτοὶ δ' Ἀθηναῖοι ταῦτα μὲν οἰονταί φλυαρίαν εἶναι, &c. *Plutarch.* in vitâ *Solonis*.

Eadem videas apud *Ulpianum*, in Enarratione Orationis *Demosthenis* de falsâ Legatione: et apud *Eustathium*, pag. 199 et 215.

Ver. 561. — Ἠϊόνας τε.] *Al.* Ἠϊόνην τε,

et, Ἠϊόνα τε.

Ver. 562. — Οἳ τ' ἔχον Αἴγινα.] Γεράφουσι τινὲς, Νηϊὸν τ' Αἴγινα. *Strabo*, lib. 8.

Ver. 568. — μέλαιναί νῆες ἔποντο.] Vide suprâ ad ver. 494.

- Ὀρνεϊάς τ' ἐνέμοντο, Ἀραιθυρέην τ' ἐρατεινήν,
 Καὶ Σικυῶν, ὅλ' ἄρ' Ἀδρηστος πρῶτ' ἐμβασίλευεν·
 Οἳ δ' Ὑπερησίην τε καὶ Αἰπεινήν Γονόεσσαν,
 Πελλήνην τ' εἶχον, ἠδ' Αἴγιον ἀμφενέμοντο,
 Αἰγιάλόν τ' ἀνά πάντα, καὶ ἀμφ' Ἐλίην εὐρεΐαν. 575
 Τῶν ἑκατὸν νηῶν ἤρχε κρείων Ἀγαμέμνων,
 Ἀτρείδης· ἅμα τῶ γε πολὺ πλείστοι καὶ ἄριστοι
 Λαοὶ ἔποντ'· ἐν δ' αὐτὸς ἐδύσατο νόροπα χαλκόν,
 Κυδίῳαν, ὅτι πᾶσι μετέπρεπεν ἠρώεσσι·
 Οὐνεκ' ἄριστος ἔην, πολὺ δὲ πλείστους ἄγε λαούς. 580
 Οἳ δ' εἶχον κοίλην Λακεδαίμονα κητώεσσαν,
 Φάρην τε, Σπάρτην τε, πολυτρήρανά τε Μέσσην,
 Βρυσειάς τ' ἐνέμοντο, καὶ Αὐγείας ἐρατεινάς,
 Οἳ τ' ἄρ' Ἀμύκλας εἶχον, Ἐλος τ' ἔφαλλον πτολιέθρον,
 Οἳ τε Λάαν εἶχον, ἠδ' Οἴτυλον ἀμφενέμοντο· 585

Orniasque colebant, Araethyreamque amoenam,
 Et Sicyona, ubi Adrastus primùm regnavit :
 Quique Hyperesiamque et Excelsam Gonoëssam,
 Pellenamque tenebant, et Aegium incolebant,
 Et per omnem oram maritimam, et circa Helicen spatiosam : 575
 Horum centum navibus imperabat rex Agamemnon,
 Atrides : simul hunc longè plurimae et praestantissimae
 Copiae sequebantur : atque ipse induebat splendidum aes,
 Gloria exultans, quòd omnes inter elucebat heroas :
 Quoniam maximus erat ; longèque plurimas ducebat copias. 580
 Qui autem tenebant montibus clausam Lacedaemona magnam,
 Pharemque, Spartamque, abundantemque columbis Messam,
 Brysiasque habitabant, et Augias amoenas,
 Quique Amyclas tenebant, Helosque maritimam urbem,
 Quique Laan tenebant, et Oetylum circumhabitabant : 585

Ver. 575.—Γονόεσσαν.] Pausanias, lib. 7. c. 26. scribit Γονόεσσαν. Ipse tamen alibi habet, Γονούσας et Γονούσας; lib. 2. c. 4. et lib. 5. c. 18.

Ver. 574.—εἶχον ἠδ'.] Vide ad α, 51.

Ver. 578.—ἐδύσατο.] Al. ἐδύσσατο. Sed nihil opus. Nam ἐδύσατο antepenultimam naturā producit.

Ibid.—νόροπα χαλκόν.] Mira sunt, (nè dicam planè ridicula, ad Homerum quidem explicandum) quæ hîc affert Plutarchus, Symposiac. lib. 5. sub finem. Καὶ τοὺς γε διατρέποντας ἐν τοῖς χαλκωρεχίσις ἰστοροῦσιν ὠφελίσις τὰ ἕμματα, &c. Quæ Latine sic vertit Macrobius : "Qui in Metallo æris morantur, semper oculorum sanitate pol-
 " lent ; et quibus antè palpebræ nudate

" fuerant, illic convestiuntur. Aura enim
 " quæ ex ære procedit, in oculos incidens,
 " haurit et exsiccat quod malè influit. Un-
 " de et Homerus modò εὐνόρα, modò νόροπα
 " χαλκόν, has causas secutus appellat." Lib.
 7. cap. 16.

Ver. 581.—Λακεδαίμονα κητώεσσαν.]
 Γραφόντων δὲ τῶν μὲν, Λακεδαίμονα κητώεσσαν
 τῶν δὲ, κητώεσσαν ζητοῦσι τὴν κητώεσσαν τίνα
 δέχισθαι χρῆς, εἴτε ἀπὸ τῶν κητῶν, εἴτε μιγά-
 λην, ὅπερ δοκεῖ πιθανότερον εἶναι. Τὴν τε κη-
 τώεσσαν, οἳ μὲν καλαμινώδη δέχονται, οἳ δὲ ὅτι
 οἳ ἀπὸ τῶν σισμῶν βωχμοὶ καιτοὶ λίγονται.
 Καὶ Καιάδας [Al. ὁ Καιίτας] τὸ δισμοτήριον
 ἐντεῦθεν, τὸ παρὰ Λακεδαίμονις σπήλαιόν τι.
 Strabo, lib. 8.

Ver. 585.—εἶχον, ἠδ'.] Vide suprâ ad α, 51.

- Τῶν οἱ ἀδελφεὸς ἦρχε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
 Ἐξήκοντα νεῶν, ἀπάτερθε δὲ Δωρῆσσαντο.
 Ἐν δ' αὐτὸς κίεν ἥσι προθυμίησι πεποισῶς,
 Ὀτρύνων πόλεμόνδε· μάλιστα δὲ ἴετο θυμῷ
 Τίσασθαι Ἑλένης ὀρμήματά τε στοναχάς τε. 590
- Οἱ δὲ Πύλον τ' ἐνέμοντο, καὶ Ἀρῆνην ἔρατεινήν,
 Καὶ Θρύον Ἀλφειοῖο πόρον, καὶ εὐκτιτον Αἴπυ,
 Καὶ Κυπαρισσήεντα, καὶ Ἀμφιγένειαν ἔναιον,
 Καὶ Πτελεὸν, καὶ Ἑλος, καὶ Δώριον· ἔνθα τε Μοῦσαι
 Ἀντόμεναι Θάμυριν τὸν Θρηῖκα παῦσαν ἀοιδῆς, 595
 Οἰχαλίηθεν ἰόντα, παρ' Εὐρύτου Οἰχαλιῆος.
 Στεῦτο γὰρ εὐχόμενος νικησέμεν, εἶπερ ἂν αὐταὶ
 Μοῦσαι ἀεῖδοιεν, κοῦραι Διὸς αἰγίοχοιο·
 Αἰ δὲ χολωσάμεναι πηρὸν θέσαν· αὐτὰρ ἀοιδῆν
 Θεσπεσίην ἀφέλονται, καὶ ἐκλέλαθον κιθαριστύν. 600

Horum ejus frater praeerat praelio strenuus Menelaüs

Sexaginta navibus; seorsum verò armabantur:

Inter eos et ipse ibat suâ animosâ virtute fretus,

Adhortans ad bellum: maximè verò cupiebat animo

Ulcisci Helenae raptumque gemitusque.

590

Qui autem Pylumque colebant, et Arenen amoenam,

Et Thyrum Alphaei vadum, et benè-aedificatum Aepy,

Et Cyparisseenta, et Amphigeniam habitabant,

Et Pteleum, et Helos, et Dorion: ubi etiam Musae

Occurrentes Thamyrim Threïcium spoliârunt cantu,

595

Ex Oechaliâ venientem, ab Euryto Oechaliensi:

Asserebat enim gloriabundus se relaturum-victoriam, si vel ipsae

Musae canerent, filiae Jovis Aegiochi:

At illae iratae caecum fecerunt, sed et tantum

Divinum ademerunt, et oblivisci-fecerunt artem-pulsandi-citharam.

600

Ver. 586.—βοὴν ἀγαθός.] Vide suprâ ad ver. 408.

Ver. 587.—ἀπάτερθε.] Vide suprâ ad á, 349.

Ver. 589.—μάλιστα δὲ ἴετο θυμῷ.] Ipse enim Sui, cæteri Ipsius causâ, bellum inferebant.

Ver. 590.—Ἑλένης ὀρμήματά.] Vide suprâ ad ver. 356.

Ver. 597. Στεῦτο γὰρ εὐχόμενος.]

Non me carminibus vincet, nec Thracius Orpheus.

Nec Linus.

Pan etiam, Arcadiâ mecum si judice certet;

Pan etiam, Arcadiâ dicat se judice victum.

Ecl. IV, 55.

—cavâ dum personat æquora conchâ

Demens, et cantu vocat in certamina Divos.

Æn. VI, 172.

Cæterum de hoc Ἐπισηδῶν, ita Macrobius.

“Uterque [Homerus et Virgilius] in Catalogo

“ suo, post difficilium rerum vel nominum

“ narrationem, infert fabulam cum versibus

“ amœnioribus, ut Lectoris animus recre-

“ etur. Homerus, inter enumeranda regio-

“ num et urbium nomina, facit locum fa-

“ bulis quæ horrorem satietatis excludant.

“ —ἔνθα τε Μοῦσαι Ἀντόμεναι Θάμυριν

“ τὸν Θρηῖκα παῦσαν ἀοιδῆς.—Στεῦτο γὰρ

“ εὐχόμενος νικησέμεν, —et reliqua quibus

“ protraxit jucunditatem. Virgilius in hoc

“ secutus auctorem; —et sic amœnitas inter-

“ texta, fastidio narrationum medetur.” Lib.

5. c. 16.

Τῶν αὖθ' ἡγεμόνευε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·

Τῶ δ' ἐνεθήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχῶντο.

Οἱ δ' ἔχον Ἀρκαδίην, ὑπὸ Κυλλήνης ὄρος αἰπύ,

Αἰπύτιον παρὰ τύμβον, ἵν' ἀνέρες ἀγχιμαχηταί·

Οἱ Φένεόν τ' ἐνέμοντο καὶ Ὀρχομενὸν πολύμηλον,

605

Ῥίπην τε, Στρατιήν τε, καὶ ἠνεμόεσσαν Ἐνίσπην,

Καὶ Τεγέην εἶχον, καὶ Μαντινίην ἔρατεινήν,

Στύμφηλόν τ' εἶχον, καὶ Παρράσιην ἐνέμοντο·

Τῶν ἤρχ' Ἀγκαίιοι πάϊς κρείων Ἀγαπήνωρ

Ἐξήκοντα νεῶν πολέες δ' ἐν νηὶ ἐκάστη

610

Ἀρκάδες ἄνδρες ἔβαινον ἐπιστάμενοι πολέμοιο.

Αὐτὸς γάρ σφιν δῶκεν ἀναξ ἄνδρῶν Ἀγαμέμνων

Νῆας εὐσσέλμους, περᾶν ἐπὶ οἴνοπα πόντον,

Ἀτρείδης· ἐπεὶ οὐ σφι θαλάσσια ἔργα μεμήλει.

Οἱ δ' ἄρα Βουπράσιόν τε καὶ Ἴλιδα δῖαν ἔβαινον,

615

His porro praerat Gerenius eques Nestor;
Cum eo autem nonaginta cavae naves ordine proficiscebantur.
Qui autem tenebant Arcadium, sub Cyllenes montem altum,
Aegyptium prope monumentum, ubi viri cominus-pugnantes:

Qui Pheneumque incolebant, et Orchomenum pecorosum,

605

Ripenque, Stratiemque, et ventosam Enispen,
Et Tegeam tenebant, et Mantineam amoenam,

Stymphalumque tenebant, et Parrhasien colebant:

Horum imperabat Ancaei filius rex Agapenor
Sexaginta navibus: multi autem in navem unamquamque

610

Arcades viri conscenderant, periti rei-militaris.

Ipsae enim eis dederat rex virorum Agamemnon
Naves bene-transtratas, ut transfretarent super nigrum pontum,

Atrides: quoniam non ipsis marina opera erant curae.
Qui autem Buprasiumque et Elida nobilem habitabant,

615

Ver. 601.—[ἱππότα Νέστωρ.] Et ver.
628. ἱππότα Φυλεύς. Vide supra ad α, 175.

Ver. 611.—[ἐπιστάμενοι πολέμοιο.] Al.
ἱπιστάμενοι πολέμοιο.

Ver. 612. Αὐτὸς γάρ σφιν δῶκεν——
Νῆας.] Ἀγαμέμνων——ναυτικῶ——ἐπὶ
πλέον τῶν ἄλλων ἰχθύσας, τὴν στρατιάν——
ξυναγαγών.——Φαίνεται γὰρ ναυτοί τε πλεί-
σταίς αὐτὸς ἀφικόμενος, καὶ Ἀρκάσι προστα-
ρασῶν, ὡς Ὀμηρος τοῦτο διδῆλκωκεν. Καὶ ἐν
τοῦ σκῆπτρου ἅμα τῇ παραδόσει, εἶρηκεν αὐτὸν
“Πολλῆσι νῆοισι καὶ Ἀργεῖ παντὶ ἀνάσειν.”

Ὅτε ἂν οὖν νῆσων, ἔξω τῶν περιουκίδων (αὐταὶ
δὲ οὐκ ἂν πολλαὶ εἴησαν,) ἠπιωρώτης ἂν, ἐ-
κράτει, εἰ μή τι καὶ ναυτικὸν εἶχεν. Thucyd. id.
lib. 1. p. 7.

Ver. 614.—[ἐπὶ οὐ σφι θαλάσσια ἔργα

μεμήλει.] Livius, lib. 35. c. 26. de Philo-
pœmene: “Prator Achaorum, sicut terres-
trium certaminum arte quemvis clarorum
“Imperatorum vel usu vel ingenio æquabat,
“ita rudis in re navali erat: Arcas, mediter-
“raneus homo, &c.” Similiter Pausanias:
“Ὁ Φιλοσοφῆν,——ἅπε ἰς ἅπαν ἀπειρώς
θαλάσσης ἔχων, τριήρους ἔλαβεν ἐπιβὰς ρεύσεως.
“Ὡστε καὶ ἰσθλὲς Ῥωμαῖους——μνήμη τῶν
ἐπῶν, ἂν ἐν Καταλόγῳ πεποιήκην Ὀμηρος ἐπὶ
τῇ Ἀρκάδων ἀμαθίᾳ τῇ ἐς θάλασσαν. Lib. 8.
cap. 50.

Ibid.—[μεμήλει.] Si μέμηλε dixisset, jam
non constitisset temporum ratio. Simile e-
nim esset, ac si quis Anglicè dicat, THEY
HAVE NO SKILL; pro eo quod est, THEY HAD
NO SKILL. Vide supra ad α, 57.

<p>“Ὅσον ἔφ’ Ὑρμίνη καὶ Μύρσινος ἔσχατόωσα, Πέτρη τ’ Ὠλενίη, καὶ Ἀλείσιον ἐντὸς ἔεργει, Τῶν αὖ τέσσαρες ἀρχοὶ ἔσαν, δέκα δ’ ἀνδρὶ ἐκάστω Νῆες ἔποντο θοαί, πολέες δ’ ἔμβαινον Ἐπειοί. Τῶν μὲν ἄρ’ Ἀμφίμαχος καὶ Θάλπιος ἠγησάσθην, Ὑῖες, ὁ μὲν Κτεάτου, ὁ δὲ Εὐρύτου Ἀκτορίωνος· Τῶν δ’ Ἀμαρυγκείδης ἤρχε κρατερός Διάρης· Τῶν δὲ τετάρτων ἤρχε Πολύξεινος Θεοειδῆς, Ὑῖος Ἀγασθένεος Αὐγηϊάδαο ἀνακτος. Οἳ δ’ ἐκ Δουλιχίου, Ἐχινάων δ’ ἱεράων Νήσων, αἱ ναίουσι πέρην ἀλός, Ἥλιδος ἄντα, Τῶν αὖθ’ ἠγεμόνευε Μέγης, ἀτάλαντος Ἀρηΐ, Φυλειδῆς, ὃν τίκτε Διὶ φίλος ἱππότη Φυλεὺς, Ὅς ποτε Δουλιχίονδ’ ἀπενάσασατο πατρὶ χολαθείς· Τῶ δ’ ἄμα τεσσαράκοντα μέλαινα νῆες ἔποντο.</p>	<p>620</p> <p>625</p> <p>630</p>
--	----------------------------------

Quantum agrī Hyrmīne et Myrsinus extrema,
 Petraque Olenia, et Alisium intus continet,
 Horum utique quatuor duces erant, decem verò virum unumquemque
 Naves sequebantur veloces, multique eas conscenderant Epei.
 His quidem Amphimachus et Thalpius praeerant,
 Filii, alter quidem Cteati, alter autem Euryti Actorionis :
 Istis verò Amaryncides imperabat fortis Diorea :
 Quartisque praeerat Polyxenon deo similis,
 Filius Agasthenis, Augēiadae regis.
 Qui autem venerunt ex Dulichio, Echinadibusque sacris
 Insulis, quae sitae sunt trans mare, Elidis è regione ;
 His utique praeerat Meges, aequalis Marti,
 Phylides, quem genuit Jovi dilectus eques Phyleus,
 Qui olim in Dulichium migraverat patri invisus :
 Hunc autem simul quadraginta nigrae naves sequebantur.

620

625

630

Ver. 621.—δ μὲν Κτεάτου, ὁ δὲ Εὐρύτου.]
 Simplicissima videtur haec emendatio. *Vulgg.*
 ὁ μὲν Κτεάτου, ὁ δὲ Εὐρύτου: Quae est Licentia
 Homero non usitata. *Barnesius* edidit, ex
 conjecturâ, neque id quidem malè, ὁ μὲν Κτεά-
 τοιο, ὁ δὲ Εὐρύτου.

Ver. 625.—Θεοειδῆς.] Ἀποβλέπειν πρὸς
 τὸ φῶσι δίκαιον καὶ καλὸν καὶ σωφρον, καὶ
 πάντα τὰ τοιαῦτα, καὶ πρὸς ἐκείνο αὖ ὃ ἐν
 τοῖς ἀνθρώποις ἐμποιοῖν, ἐμμιγνύντες τε καὶ
 κεραινύντες ἐκ τῶν ἱστιθημάτων, τὸ “Ἀν-
 “δρείκιλον” ἀπ’ ἐκείνου τεκμαίρομενοι, ὃ δὴ καὶ
 “Ὀμηρος ἐκάλειεν, ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐγγιγνόμενος,
 “Θεοειδῆς” τε καὶ “Θεοίκιλος.” *Plato de*
Republ. lib. 6.

Ver. 626. Νήσων, αἱ ναίουσι.] *Ità Sophocles*
in Ajaxe, ver. 602.

Ω κλεινὰ Σαλαμίς, σὺ μὲν πού
 Ναιῖς ἀλίπλοαγκτος εὐδαίμων,

Πᾶσιν περίφαντος αἰεὶ.

Ver. 627.—ἀτάλαντος Ἀρηΐ.]—χρῆσιμα
 πατῆρ ἱστίασι Τάλαντα, δ’ ver. 69.—
 Ἰσάζουσα [τάλαντα,]—μ’, ver. 435. Ἀτά-
 λαντες οὖν, ὁ ἴσος, καὶ μὴ ταλαντεύων. *Porphyry.*
Quaestion. Homeric. 25.

Ver. 628.—ὃν τίκτε Διὶ φίλος.] *Barnesius*,
 cùm in γ’, ver. 449. (nè Cæsura scilicet
 interiret, et inficetè admodum hiaret
 versus,) rectè emendasset ἰφοῖτα, quod antè
 scriptum fuerat φοῖτα; et hìc similiter ἴτικτε,
 pro τίκτε, scribendum contendit: Minùs
 rectè, cùm utrumque sit æquè “*rotundum.*”
 Cæterùm quâ ratione hìc, Διὶ, ultimam pro-
 ducat; et similiter, ver. 656. Διὶ μῆτιν ἀτά-
 λαντος; item Ἀγασθέιος, ver. 624. et ἴχον,
 ver. 654, 655. vide suprâ ad á, 51.

Ver. 630. 644 et 652.—μέλαινα νῆς;
 ἔποντο.] Vide suprâ ad ver. 494

Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς ἤγε Κεφαλλῆνας μεγαθύμους,
 Οἳ ῥ' Ἰθάκην εἶχον καὶ Νήριτον εἰνοσίφυλλον,
 Καὶ Κροκύλει' ἐνέμοντο, καὶ Αἰγίλιπα τρηχεῖαν,
 Οἳ τε Ζάκυνθον ἔχον, ἠδ' οἳ Σάμον ἀμφενέμοντο,
 Οἳ τ' Ἕπειρον ἔχον, ἠδ' ἀντίπεραι' ἐνέμοντο
 Τῶν μὲν Ὀδυσσεὺς ἤρχε, Διὶ μῆτιν ἀτάλαντος·
 Τῶ δ' ἄμα νῆες ἔποντο δωδέκα μιλτοπάροιοι.

635

Αἰτωλῶν δ' ἠγεῖτο Θόας, Ἀνδραίμονος υἱός·
 Οἳ Πλευρῶν' ἐνέμοντο, καὶ Ὀλενον, ἠδὲ Πυλῆνην,
 Χαλκίδα τ' ἀγχίαλον, Καλυδῶνά τε πετρήεσσαν.
 Οὐ γὰρ ἔτ' Οἰνῆος μεγαλήτορος υἱέες ἦσαν,
 Οὐδ' ἄρ' ἔτ' αὐτὸς ἔην, Δάνε δὲ ξανθὸς Μελέαγρος·
 Τῶ δ' ἐπὶ πάντ' ἐτέταλτο ἀνασσέμεν Αἰτωλοῖσι·
 Τῶ δ' ἄμα τεσσαράκοντα μέλαινα νῆες ἔποντο.

640

Κρητῶν δ' Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς ἠγεμόνευεν,
 Οἳ Κνωσσόν τ' εἶχον, Γόρτυνά τε τειχιόεσσαν,
 Λύκτον, Μίλητόν τε, καὶ ἀργινόεντα Λύκαστον,

645

Porro Ulysses ducebat Cephallenses magnanimos,
 Qui Ithacam tenebant, et Neritum frondosum,
 Et Crocylea colebant, et Aegilipa asperam,
 Quique Zacynthum tenebant, et qui Samum incolebant,
 Quique Epirum [vel continentem] tenebant, et ohjacentia incolebant,
 His quidem Ulysses imperabat, Jovi consilio par:
 Hunc autem simul naves sequebantur duodecim proras-rubras-habentes.
 Aetolis autem imperabat Thoas, Andraemonis filius;
 Qui Pleurona colebant, et Olenum, et Pylenen,
 Chalcidaque maritimam, Calydonaque petrosam.
 Non enim amplius Oenei magnanimi filii supererant,
 Neque item amplius ipse supererat, mortuus autem erat flavus Meleager.
 Huic igitur summa-rerum erat commissa, ut imperaret Aetolis:
 Et hunc simul quadraginta nigrae naves sequebantur.
 Cretensibus autem Idomeneus hastâ-clarus praeerat,
 Qui Cnossamque tenebant, Gortynaque benè-cinctam-moenibus,
 Lyctum, Miletumque, et albicantem Lycastum,

635

640

645

Ver. 632.—εἰνοσίφυλλον.] Virgilio, nemorosum.

Ver. 635.—τρηχεῖαν.] Malè Vir doctissimus H. Stephanus: " Τρηχεῖα est apud " Homerum, metri causâ." Loc. à Cicero interpretati, p. 190. Quasi verò aliter potuerit scriptor Ionicus: aut quasi ipsa scilicet τρηχεῖα, priore non produceret necessariò. Nunquam enim α, nisi quæ naturâ producta sit, enuntiabatur η. Vide ad ver. 514.

Ver. 637.—μιλτοπάροιοι.]

—pictasque innare carinas.

Æn. VIII, 95.

Ver. 640.—Καλυδῶνά τι.] Cùm Ætoli et Æoles de Calydone contenderent, cessit ea Ætolis, quia Homerus hoc in loco mentionem ejus fecerat in Ætolorum catalogo. Vide Eustathium, p. 199. lin. 56. Vide et suprâ ad ver. 558.

Φαιστόν τε, ῥύτιόν τε, πόλεις εὖ ναιεταώσας,
 Ἄλλοι δ', οἳ Κρήτην ἑκατόμπολιν ἀμφενέμοντο.
 Τῶν μὲν ἄρ' Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς ἡγεμόνευε, 650
 Μηριόνης τ' ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρείφοντῃ·
 Τοῖσι δ' ἄμ' ὀγδώκοντα μέλαιναι νῆες ἔποντο.

Τληπόλεμος δ' Ἡρακλείδης, ἧς τε μέγας τε,
 Ἐκ Ῥόδου ἑννέα νῆας ἄγεν Ῥοδίαν ἀγερώχων·
 Οἳ Ῥόδον ἀμφενέμοντο διάτριχα κοσμηθέντες, 655
 Δίνδον, Ἰηλυσσόν τε, καὶ ἀργινόεντα Κάμειρον·
 Τῶν μὲν Τληπόλεμος δουρικλυτὸς ἡγεμόνευεν,

Ὅν τέκεν Ἀστυόχεια βίη Ἡρακληΐη,
 Τὴν ἄγειτ' ἐξ Ἐφύρης ποταμοῦ ἀπὸ Σελλήεντος,
 Πέρσας ἄστυα πολλὰ διοτρεφῶν αἰζήων. 660
 Τληπόλεμος δ', ἐπεὶ οὖν τρέφῃ ἐν μεγάρῳ εὐπῆκτῳ,
 Αὐτίκα πατρὸς ἐοῖο φίλον μήτρωα κατέκτα

Phaestumque Rhytiumque, urbes benè-habitas,
 Caeterique, qui Cretam centum-urbium incolabant.
 His utique Idomeneus hastâ-clarus praeerat, 650
 Merionesque par Marti homicidae :
 Hos autem simul octoginta nigrae naves sequebantur.
 Tlepolemus autem Heraclides, fortisque magnusque,
 Ex Rhodo novem naves ducebat Rhodiorum magnanimorum,
 Qui Rhodum incolabant trifariam instructi,
 Lindum, Ialyssumque, et albicantem Camirum : 655
 Horum quidem Tlepolemus hastâ-clarus dux-erat,
 Quem peperit Astyochea fortitudini Herculeae,
 Quam uxorem duxerat [Hercules] ex Ephyrâ, fluvio à Sellente,
 Depopulatus urbes multas Jovis-alumnorum juvenum. 660
 Tlepolemus autem, postquam utique nutritus fuerat in domo benè-extractâ,
 Illicò patris sui dilectum avunculum interfecit

Ver. 648.—[εὖ ναιεταώσας.] Benè sitas.
 Ità apud Sophoclem, loco jam suprâ citato :

Ἦ κλεινὰ Σαλαμίς, σὺ μὲν πού
 Ναιίς ἀλίπλαγκτος, εὐδαίμων,
 Πᾶσαν περιφαντος αἰεὶ. Ajax. 602.

Ver. 649.—[Κρήτην ἑκατόμπολιν.]

Centum urbes habitant magnas.—
 En. III, 106.

Aliter Odyss. τ', 174.—[καὶ ἑνήκοντα πόλεις.
 Quâ de re vide Scholia; et Strabonem, lib. 10.
 pag. 755. al. 479.]

Ver. 651.—[ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρείφοντῃ.]
 "Notandum" (inquit Barnesius)
 "duas posteriores syllabas per συνίτησιν co-
 "alescere; ut, (â, 15.) χρυσίῳ ἀνὰ σκήπτρῳ."
 Sed aliud est—[ἰω, aliud—[ἰω] Mihi rec-
 titiùs videntur ὕα (α brevī in υ productam ab-
 sortptâ) in unam coalescere. Cæterùm, si cui

displacet istud, εἰ; cùm Eustathius (ad ἦ, 166.)
 scribat ἀνδρείφοντῃ; poterit is legere, ἀνδρείφοντη.
 Quamquam ἀνδρείφοντης non multùm abludit
 ab analogiâ τοῦ, Ἀργυφόντης.

Ver. 658. (et infrâ 666.)—[βίη Ἡρα-
 κληΐη.] Simili planè loquendi ratione, ac,
 in linguis Recentioribus, regia majestas ipse
 scilicet Rex est, et divinitas ipse Deus.

Ver. 659. Τὴν ἄγειτ' ἰξ.] Vide suprâ ad
 ver. 597. Laudatur enim à Macrobio et hoc
 ἰπισσῶδιον, in loco ibi citato.

Ver. 661.—[τρέφῃ ἐν.] Ità edidit
 Barnesius ex conjecturâ. Olim τρέφ' ἐνι;
 Quod est durum, nec Homero usitatum. Rep-
 perit Idem in duobus MSS. τρέφειτ' ἐν, et
 τρέφειτ' ἐν.

Ver. 662. Αὐτίκα—[κατέκτα.] Casu et
 fortuitò, si Historiæ fides.

"Ἦδη γηράσκοντα Λικύμνιον, ὄζον Ἄρηος·
 Λῖψα δὲ νῆας ἔπηξε· πολὺν δ' ὄγε λαὸν ἀγείρας,
 Βῆ φεύγων ἐπὶ πόντον· ἀπέιλησαν γάρ οἱ ἄλλοι
 Ἰέες, υἱοὶ τε βίης Ἡρακληείης.
 Αὐτὰρ ὄγ' ἐς Ῥόδον ἴξεν ἀλώμενος, ἄλγεα πάσχαν.
 Τριχθὰ δὲ ᾗκηθεν καταφυλαδὸν, ἠδ' ἐφίληθεν
 Ἐκ Διὸς, ὅσπερ θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀνάσσει·
 Καὶ σφιν θεσπέσιον πλοῦτον κατέχευε Κρονίαν.
 Νιρεὺς δ' αὖ Σύμηθεν ἄγρον τρεῖς νῆας εἴσας,
 Νιρεὺς Ἀγλαΐης θ' υἱὸς, Χαροπόιοι τ' ἀνακτος·
 Νιρεὺς, ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε,

665

670

Jam senescentem Licymnium, ramum Martis :

Stanim autem naves compegit ; multasque copias cum coëgisset,

Abit fugiens per mare ; minati enim ei fuerant alii

Filii, nepotesque fortitudinis Herculeae.

Atque hic Rhodum venit errans, aerumnas perpessus.

Trifariam autem distincti habitabant tributim, et dilecti fuerunt

A Jove, qui diis et hominibus imperat ;

Et ipsis ingentes divitias impluerat Saturnius.

Nireus porro ex Symâ ducebat tres naves aequales ;

Nireus, Aglaïaeque filius, Charopique regis :

Nireus, qui formosissimus vir ad Ilium venit,

665

670

Ver. 664. ——— ὄγε.] Vide infra ad γ', 409.

Ver. 669. ——— ὅσπερ θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀνάσσει.]

————— hominum Divûmque æterna potestas. *Æn.* X, 18.

Ver. 670. Καὶ σφιν θεσπέσιον πλοῦτον κατέχευε Κρονίαν.] *Al.* Καὶ σφισι. Cæterùm vox, κατέχευε, singularem hic vim habet :

————— ἔνθα ποτὶ

βρέχε θεῶν βασιλεὺς ὁ μέγας

χερσαῖς νιφάδουσι πάλιν.

Pindar. Olymp. Ode 7.

Et paulo infra ————— κείναισι μὲν ξανθὰν ἀγαγῶν νεφέλαν, πολὺν ὄσε χερσόν. —————

Ad quorum locorum priorem, Scholiastes hunc versum Homeri, στίχον ἀστούμενον appellat.

Ver. 671. Νιρεὺς δ' αὖ Σύμηθεν —————

Νιρεὺς Ἀγλαΐης —————

Νιρεὺς, ὃς κάλλιστος ἀνὴρ —————.]

Miro artificio Poeta virum nullius pretii, et nunquam aliàs memoratum, (vide supra ad ver. 216.) ad memoriam tamen *mero orationis Schemate* nescio quomodo notabilem effecit. Quoniam enim quod est reverà præclarum, dignissimum est quod sepiùs re-

petatur ; hinc utique et *ter repetitum*, quod reverà nullius est pretii, διὰ τὸν παραλογισμὸν videtur quodammodo præclarum. Περὶ οὐ πολλὰ εἴρηται, ἀνάγκη καὶ πολλάκις εἰρησθαι· εἰ οὖν καὶ πολλάκις, καὶ πολλὰ δοκεῖ ὥστε ἠῆξουν ἀπαξ μνησθεῖς διὰ τὸν παραλογισμὸν, καὶ μνήμην πιστοῖσιν, οὐδαμοῦ ὑστερον αὐτοῦ [Νιρέως] λόγον ποιησάμενος. *Aristot. Rhetoric. lib. 3. cap. 12.* Τὸν δὲ Νιρέα, αὐτὸν τε ὄντα μικρὸν, καὶ τὰ πράγματα αὐτοῦ μικρότερα, τρεῖς ναὺς καὶ ὀλίγους ἄνδρας, μέγαν καὶ μεγάλη ἐποίησεν ἀντ' ὀλίγων, τῷ Σχήματι. *Demetr. Phaler. περὶ Ἑρμηνείας, § 61.*

Ibid. ————— νῆας εἴσας.] Vide supra ad α, 506.

Ver. 673. ——— ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε,

τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμίμονα Πηλεΐωνα.]

————— quo pulchrior alter

Non fuit, excepto Laurentis corpore Turni.

Æn. VII, 649.

Monendum hic *primò*, quanto cum artificio, ut Poema unum sit à capite ad calcem, ubique spectetur et inseratur *Achilles*. Observandum *deinde*, vocem ἀμίμονα non utique *omni laude* ornatum virum denotare, (οὐ γὰρ τι γλυκύτεμος ἀνὴρ ἦν, οὐδ' ἀγαρόφρων,) sed

Τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλεΐωνα
'Ἄλλ' ἀλαπαδνὸς ἔην, παῦρος δέ οἱ εἶπετο λαός.

675

Οἱ δ' ἄρα Νίσυρόν τ' εἶχον, Κράπαθόν τε, Κάσον τε,
Καὶ Κῶν Εὐρυπύλοιο πόλιν, νήσους τε Καλυδνάς,
Τῶν αὖ Φεΐδιππός τε καὶ Ἄντιφος ἠγησάσθην,
Θεσσαλοῦ υἱε δῶα, Ἡρακλείδαο ἀνακτος·
Τῶν δὲ τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.

680

Νῦν δ' αὖ τοῦς, ὅσσοι τὸ Πελασγικὸν Ἄργος ἔβαιον,
Οἱ τ' Ἄλον, οἱ τ' Ἀλόπην, οἱ τε Τρηχῖν' ἐνέμοντο,
Οἱ τ' εἶχον Φθίην, ἧδ' Ἑλλάδα καλλιγύναικα,
Μυρμιδόνες δὲ καλεῦντο, καὶ Ἕλληνες, καὶ Ἀχαιοί·
Τῶν αὖ πεντήκοντα νεῶν ἦν ἀρχὸς Ἀχιλλεύς.

685

'Ἄλλ' οἴγ' οὐ πολέμοιο δυσηχέος ἐμνάοντο·
Οὐ γὰρ ἔην, ὅστις σφῖν ἐπὶ στίχας ἠγήσαιτο·

Caeterorum Danaorum, post laudatissimum Pelidem :

Sed imbellis erat, paucaeque eum sequebantur copiae.

675

Qui vero Nisyrumque tenebant, Crapathumque, Casumque,

Et Coon, Eurypyli urbem, insulasque Calydnas,

His Phidippusque et Antiphus praeerant,

Thessali filii duo, Herculis-filii regis :

Horum autem triginta cavae naves ordine ibant.

680

Nunc vero istos, quotquot Pelasgicum Argos habitabant,

Quique Alon, qui que Alopen, qui que Trachina colebant,

Quique tenebant Pthiam, et Hellada pulchras-mulieres-habentem,

Myrmidones autem vocabantur, et Hellenes, et Achaei :

Horum utique quinquaginta navibus erat Dux Achilles.

685

Verum hi non belli horroni recordabantur :

Non enim erat, qui ipsos in ordines duceret ;

Ὑπὸ ἑκάστῃ ἀνιμί κορπορῖς δote eximium ;
ut, hoc in loco, *Specie ac Formâ Corporis*.
Denique, notandum hic *Amplificationis* ge-
nus id, quod à *Quintiliano* appellatum est
Incrementum : Quod “ *est potentissimum, cum*
“ magna videntur etiam quæ Inferiora sunt.
“ —Per id venit non modò ad summum,
“ sed interim quodammodo supra summum.
“ —Ut, Quo pulchrior alter Non fuit,
“ excepto Laurentis corpore Turni. Sum-
“ mum est enim, quo pulchrior alter non fuit ;
“ huic deinde aliquid supra positum est.”
Lib. 8. cap. 4.

Ver. 681. Νῦν δ' αὖ τοῦς——τῶν ἦν ἀρχὸς
'Ἀχιλλεύς.] Species hæc constructionis ἀνα-
κόλουθος, quâ sententia, ab alio inchoata ex-
ordio, mutatâ derepente loquendi ratione,
in aliam quasi inopinatò syntaxin desinit ;
optimis Auctoribus tum Græcis, tum Lati-
nis, non est inusitata. Vide suprâ ad ver.

355. et infrâ ad γ', 211. et ad ζ', 510.
et ad κ', 224. 437. et ad *Odys.* μ', 73.

Verum hoc in loco peculiaris id artificii in-
est, ut, de *Achille* dicturus, (vide infrâ ad
ε', 788.) quo attentiore sibi Lectorem faci-

ciat, nescio quid *sublime præfari* videatur
Poeta ; et, exordio tanquam ex novâ re de-

sumpto, iterum Νῦν δ' αὖ τοῦς——eodem
ferè modo hic dicat, quomodo suprâ dixerat,

Ἔσπιστε νῦν μοι, Μοῦσαι, ver. 484. Neque
dissimulandum hanc observationem à doc-

tissimâ *Domina Dacier* priùs occupatam.
Porro, olim “ *latebat hic error*” (inquit
doctissimus *Henr. Stephanus*) “ *à nemine*

“ *antea, quod sciam, deprehensus ; autòus,*
“ *pro αὖ τοῦς.*”

Ver. 684.—καλεῦντο.] *Al.* καλοῦντο.
Ibid.—καὶ Ἕλληνες.] Vide locum suprâ

ex *Thucydide* allatum, ad ver. 528. 529.
530.

Κεῖτο γὰρ ἐν νήεσσι ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,
 Κούρης χαόμενος Βρισηΐδος ἠυκόμοιο,
 Τὴν ἐκ Λυρνησοῦ ἐξείλετο πολλὰ μογήσας, 690
 Λυρνησσὸν διαπορθήσας, καὶ τείχεα Θήβης·
 Καδδὲ Μύνητ' ἔβαλεν καὶ Ἐπίστροφον ἐγχεσιμάζους,
 Υἱέας Εὐνηοῖο, Σεληπιάδαο ἀνακτος·
 Τῆς ὄγε κεῖτ' ἀχέων, τάχα δ' ἀνστήσεσθαι ἔμελλεν.
 Οἱ δ' εἶχον Φυλάκην, καὶ Πύρρασον ἀνθεμόοντα, 695
 Δήμητρος τέμενος, Ἴτανά τε μητέρα μήλαν,
 Ἀγχιάλόν τ' Ἀντρῶν, ἠδὲ Πτελεὸν λεχεποῖν·
 Τῶν αὖ Πρωτεσίλαος ἀρήϊος ἠγεμόνευε,
 Ζωὸς ἑών· τότε δ' ἠδὴ ἔχεν κατὰ γαῖα μέλαινα.
 Τοῦ δὲ καὶ ἀμφιδρυφῆς ἄλοχος Φυλάκη ἐλέλειπτο, 700
 Καὶ δόμος ἡμιτελής· τὸν δ' ἔκτανε Δάρδανος ἀνῆρ,
 Νηὸς ἀποθρῶσκοντα πολὺ πρῶτιστον Ἀχαιῶν.
 Οὐδὲ μὲν οὐδ' οἱ ἀναρχοὶ ἔσαν, πόθειόν γε μὲν ἀρχόν,
 Ἀλλὰ σφείας κόσμησε Ποδάρκης, ὄζος Ἄρηος,
 Ἰφίκλου υἱὸς πολυμήλου Φυλακίδαο, 705
 Αὐτοκασίγητος μεγαθύμου Πρωτεσίλαου,

Jacebat enim ad naves pedibus-velox nobilis Achilles,
 Ob puellam iratus Briseïda benè-comatam,
 Quam ex Lyrnesso ceperat multos perpessus labores, 690
 Lyrnessum depopulatus, et muros Thebarum :
 Quin et Myneta dejecit et Epistrophum bellicosos,
 Filios Eueni, Selepiadae regis :
 Ob istam is jacebat moerens, citò autem surrecturus erat.
 Quique tenebant Phylacen, et Pyrrhasum floridam, 695
 Cereris sacrum-locum, Itonaque matrem ovium,
 Maritimamque Antrona, et Pteleum herbosam :
 Horum utique Protesilaus bellicosus dux erat,
 Dum viveret ; tunc verò jam detinebat eum terra nigra.
 Ejus autem ambas-laceratas-genas uxor in Phylace relicta erat, 700
 Et domus semiperfecta : eum enim interfecit Dardanus vir,
 De navi desilientem longè primum Achivorum.
 Et tamen nè isti quidem sine duce erant, desiderabant tamen ducem suum,
 Sed ipsos ordinabat Podarces, ramus Martis,
 Iphicli filius divitis-pecore Phylacidae, 705
 Frater germanus magnanimi Protesilai,

Ver. 696. ——— τέμενος, "Ἴτανά τε.] Quà
 ratione τέμενος híc ultimam producat, vide
 suprà ad á, 51.

Ver. 701. Καὶ δόμος ἡμιτελής.] "Ἦτοι ἄτεκ-
 νος ——— ἢ ἀτελείωτος. ——— Βέλτιον δὲ,
 εἰρησθαι ἡμιτελή, διὰ τὸ μὴ γιγεννηκότα παιδάς
 πλεῖσαι. Schol.

Ibid. ——— ἔκτανε Δάρδανος ἀνῆρ.] Quonian

Euphorbus infrà, σ', 807. appellatur Δάρδα-
 νος ἀνῆρ, ideo et híc, Δάρδανος ἀνῆρ, Eustathio
 intelligitur Euphorbus. Satis incertè.

Ver. 704. Ἀλλὰ σφείας.] Primus hujus
 versiculi pes, non dactylus, sed spondæus.
 Vox enim σφείας, ut ex multis locis liquet,
 pronuntiabatur μονοσύλλαβος.

- Ὀπλότερος γενεῆ. ὁ δ' ἄρα πρότερος καὶ ἀρείων,
 Ἥρωσ Πρωτεσίλαος ἀρῆϊος· οὐδέ τι λαοὶ
 Δεύονθ' ἡγεμόνος, πόθειον δέ μιν ἐσθλὸν ἔοντα·
 Τῶ δ' ἄμα τεσσαράκοντα μέλαινα νῆες ἔποντο. 710
 Οἱ δὲ Φεράς ἐνέμοντο παραὶ Βοιειῆϊδα λίμνην,
 Βοίβην, καὶ Γλαφυράς, καὶ εὐκτιμένην Ἰαωλκόν,
 Τῶν ἦρχ' Ἀδμήτιο φίλος πάϊς ἔνδεκα νηῶν
 Εὐμηλος, τὸν ὑπ' Ἀδμήτῳ τέκε δῖα γυναικῶν
 Ἄλκηστις, Πελῖαιο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστη. 715
 Οἱ δ' ἄρα Μηθώνην καὶ Θαυμακίην ἐνέμοντο,
 Καὶ Μελίβοϊαν ἔχον, καὶ Ὀλιζῶνα τρηχεῖαν,
 Τῶνδε Φιλοκτῆτης ἦρχεν, τόξων εὖ εἰδώς,
 Ἑπτὰ νεῶν· ἐρέται δ' ἐν ἐκάστη πεντήκοντα
 Ἐμβέβασαν, τόξων εὖ εἰδότες ἴφι μάχεσθαι. 720
 Ἄλλ' ὁ μὲν ἐν νήσῳ κεῖτο κρατέρ' ἄλγεα πάσχων,
 Λήμνω ἐν ἡγαθέῃ, ὅθι μιν λιπον υἱεὶς Ἀχαιῶν,
 Ἐλκεῖ μοχθίζοντα κακῶ ὀλοόφρονος ὕδρου.
 Ἐνθ' ὄγε κεῖτ' ἀχέων τάχα δὲ μνήσεσθαι ἔμελλον
 Ἀργεῖοι παραὶ νηυσὶ Φιλοκτῆταιο ἄνακτος. 725
 Οὐδὲ μὲν οὐδ' οἱ ἀναρχοὶ ἔσαν, πόθειόν γε μὲν ἀρχόν,
 Ἀλλὰ Μέδων κόσμησεν, Ὀϊλῆος νόθος υἱός,

Minor natus: erat utique major et praestantior,
 Heros Protesilaus bellicosus: at ne utiquam copiae ejus
 Indigebant duce, desiderabant tamen ipsum strenuum existentem:
 Hunc autem simul quadraginta nigrae naves sequebantur. 710
 Qui verò Pheras colebant apud Boebeida lacum,
 Boeben, et Glaphyras, et bene-aedificatam Iacolcum;
 Horum imperabat Admeti dilectus filius undecim navibus
 Eumelus, quem ex Admeto peperit praestantissima mulierum
 Alcestis, Peliae filiarum formâ praestantissima. 715
 Qui autem Methonem et Thaumaciam colebant,
 Et Meliboeam tenebant, et Olizona asperam,
 Horum Philoctetes praeerat, arcu peritus,
 Septem navibus; remigesque in unamquamque quinquaginta
 Conscenderant, arcu periti ad fortiter pugnandum. 720
 Caeterum ille in insulâ jacebat ingentes dolores perferens,
 Lemno in divinâ, ubi ipsum reliquerant filii Achivorum,
 Ulcere laborantem tetro perniciosi colubri.
 Ibi ille jacebat moerens: citò autem recordaturi erant
 Argivi apud naves Philoctetae regis. 725
 Et tamen nè isti quidem sine duce erant, desiderabant tamen ducem suum,
 Sed Medon ordinabat, Oilei spurius filius,

Ver. 710.—μέλαινα νῆες ἔποντο.] Vide
 supra ad ver. 494.
 Ver. 718.—τόξων εὖ εἰδώς.]

Insignis jaculo, et longè fallente sagittâ.
 Æn. X, 754.
 Ver. 725.—κακῶ.] Al. κακοῦ.

Τόν ρ' ἔτεκεν Ῥήνη ὑπ' Οἰλῆϊ πτολιπόρῳ.

Οἳ δ' εἶχον Τρίκκην, καὶ Ἰθάμην κλωμακόεσσαν,

Οἳ τ' ἔχον Οἰχαλίην, πόλιν Εὐρύτου Οἰχαλιῆος,

730

Τῶν αὖθ' ἠγείσθην Ἀσκληπιοῦ δύο παῖδε,

Ἰητῆρ' ἀγαθὰ, Ποδαλείριος ἠδὲ Μαχάων·

Τοῖς δὲ κρήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.

Οἳ τ' ἔχον Ὀρμίνιον, οἳ τε κρήνην Ὑπέρειαν,

Οἳ τ' ἔχον Ἀστέριον, Τιτάνοιο τε λευκὰ κάρηνα,

735

Τῶν ἤρχ' Εὐρύπυλος, Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱός·

Τῷ δ' ἄμα τεσσαράκοντα μέλαιναὶ νῆες ἔποντο.

Οἳ δ' Ἄργισσαν ἔχον, καὶ Γυρτώνην ἐνέμοντο,

Ὀρθην, Ἠλάνην τε, πόλιν τ' Ὀλοοσσόνα λευκὴν·

Τῶν αὖθ' ἠγεμόνευε μενεπτόλεμος Πολυποίτης,

740

Ἵγιος Πειριθόοιο, τὸν ἀθάνατος τέκετο Ζεὺς·

Τόν ρ' ὑπὸ Πειριθόῳ τέκετο κλυτὸς Ἴπποδάμεια,

Ἥματι τῷ, ὅτε Φῆρας ἐτίσατο λαχνηέντας·

Τοὺς δ' ἐκ Πηλίου ᾤσε, καὶ Αἰθίκεσσι πέλασσαν·

Οὐκ οἶος· ἄμα τῷγε Λεοντεύς, ὄζος Ἄρηος,

745

Quem peperit Rhena ex Oileo urbium-eversore.

Qui autem tenebant Triccam, et Ithomen montosam,

Quique tenebant Oechaliam, urbem Euryti Oechaliensis,

730

Horum duces erant Aesculapii duo filii,

Medici boni, Podalirius et Machaon :

Cum his autem triginta cavae naves ordine ibant.

Qui verò tenebant Ormenium, quique fontem Hypeream,

Et qui tenebant Asterium, Titanique albos vertices,

735

Horum dux erat Eurypylos, Euaemonis praeclarus filius :

Hunc autem simul quadraginta nigrae naves sequebantur.

Qui verò Argissam tenebant, et Gyrtonen colebant,

Orthen, Elonemque, urbemque Oloossona albam :

His itidem praeerat firmus bellator Polypoetes,

740

Filius Pirithoi, quem immortalis genuit Jupiter :

Hunc utique ex Pirithoo peperit inclyta Hippodamia,

Eo die, quo centaurus ultus est hispidos ;

Eosque ex Pelio pepulit, et ad Aethicas usque abegit :

Non solus ; unà cum eo Leonteus, ramus Martis,

745

Ver. 734.—'Ορμίνιον, ὄ.] Quà ratione hic, Ὀρμίνιον; et infra, ver. 736. Εὐρύπυλος; et, ver. 745. οἶος, ultimam producant: vide suprâ ad ἀ, 51.

Ver. 737 et 747.—μέλαιναὶ νῆες ἔποντο.] Vide suprâ ad ver. 494.

Ver. 741.—ἀθάνατος.] Vide suprâ ad ἀ, 398.

Ver. 742.—κλυτὸς Ἴπποδάμεια.] Σύνηθες ἦν τοῖς παλαιοῖς, κρήνῃσιν τοῖς ἀρσενικοῖς καὶ ἐντὶ τῶν θηλυκῶν, ὡς κρίτῃσιν καὶ δυνά-

πώτεροις· οὐκ ἀμέτρως μῆντοι, αὐτὸ ἀλόγως· ἀλλ' ὅταν δὴ χρησθῆται ὀνόματι ἐπιθέτω ἱκτός· ὅντι τοῦ Σάματος.

Ἐκείνο μὲν γάρ ἐστι περὶ τὸ Σῶμα, "ὁ Μίγας, ἡ Μεγάλη, ὁ Κα-

λός, ἡ Καλή," καὶ τὰ τοιαῦτα· ἱκτός δὲ, ὄϊον "Ἐνδοξός, Εὐτυχής," &c. Dionys. Hali-

caru. περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, § 8. Notandum autem hoc in versu particulam, ἴα, ne-

quaquam supervacaneam esse; sed vim habere in connectendâ sententiâ elegantem:

Τόν ἴα, Hunc utique.

Υἱὸς ὑπερβύμοιο Κορώνου Καινείδαο·

Τοῖς δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναί νῆες ἔποντο.

Γουνεὺς δ' ἐκ Κύφου ἤγε δύο καὶ εἴκοσι νῆας·

Τῶ δ' Ἐνιῆνες ἔποντο, μενεπτόλεμοί τε Περαιεῖοι,

Οἱ περὶ Δαδάνην δυσχείμερον οἰκί' ἔθεντο,

750

Οἱ τ' ἅμφ' ἰμερτὸν Τιταρήσιον ἔργ' ἐνέμοντο,

"Ὅς ῥ' ἐς Πηνειὸν προΐει καλλιῖρρον ὕδαρ,

Οὐδ' ὄγε Πηνειῶ συμμίσγεται ἀργυροδίη,

Ἄλλά τέ μιν καθύπερθεν ἐπιρρέει, ἥ τ' ἔλαιον·

"Ὀρκου γὰρ δεινοῦ Στυγὸς ὕδατός ἐστιν ἀπορρώξ.

755

Μαγνήτων δ' ἤρχε Πρόθοος, Τενθρηδόνος υἱός,

Οἱ περὶ Πηνειὸν καὶ Πήλιον εἰνοσίφυλλον

Ναίεσκον τῶν μὲν Πρόθοος θεὸς ἡγεμόνευε·

Τῶ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναί νῆες ἔποντο.

Οὔτοι ἄρ' ἡγεμόνες Δαναῶν καὶ κοῖρανοι ἦσαν.

760

Τίς τ' ἄρ τῶν ὄχ' ἄριστος ἔην, σύ μοι ἔννεπε, Μοῦσα,

Αὐτῶν, ἧδ' ἵππων, οἱ ἅμ' Ἀτρεΐδῃσιν ἔποντο;

Filius magnanimi Coroni Caenidae :

Hos autem simul quadraginta nigrae naves sequebantur.

Guneus verò ex Cypho ducebat duas et viginti naves :

Hunc autem Enienses sequebantur, firmique bellatores Peraeii,

Qui circa Dodonam valde frigidam domicilia posuerant,

750

Quique circa amoenum Titaresium arva colebant,

Qui in Penèum immittit pulchrè-fluentem aquam,

Nec ille Peneo commiscetur argenteos-vortices-habenti,

Sed ipsum in summo supernatat, veluti oleum :

Juramenti enim gravis Stygis aquae est rivus.

755

Magnetibus verò praeerat Prothous Tenthredonis filius,

Qui circa Penèum et Pelion frondosum

Habitabant; his quidem Prothous velox dux-erat;

Hunc autem simul quadraginta nigrae naves sequebantur.

Hi utique duces Danaorum et principes erant.

760

Quis jam horum praestantissimus fuerit, tu mihi dic, Musa,

Ipsorum, et equorum, qui simul Atridas sequebantur?

Ver. 751. Οἱ τ' ἅμφ' ἰμερτὸν Τιταρήσιον.]

Cum hunc amnem ex aquâ Stygiâ derivatum dicat Poeta; quam aquam Strabo, lib. 8. sub finem, ὕδαρ ἐλθέριον appellat; quaerit hic Doctissima Domina Dacier, quâ ratione idem amnis appellari possit ἰμερτός. Respondetque, religiosè id fieri, et per timorem; eodem ferè modo, ac Furia olim appellabantur Εὐαινίδες. Mihi id potius sibi voluisse videtur Homerus, ut Titaresium, non ad aquarum salubritatem, sed ad amenitatem loci respiciens, diceret ἰμερτόν.

Ver. 755. Οὐδ' ὄγε Πηνειῶ συμμίσγεται.]

Sic tibi, cum fluctus subterlabere Sicanos,

Doris amara suam non intermiscat undam. Virg. Ecl. X, 4.

Similem ex Plinio citat historiam Barnesius :

" Accipit amnem Eurotam Peneus, nec recipit tamen; sed, olei modo, superna tantem (ut dictum est Homero) brevi spatio portatum abdicat; pœnales aquas, Dirisque genitas, argenteis suis misceri recusans." Lib. 4. c. 8.

Ver. 755.—Στυγὸς ὕδατος.] Vide infra ad 9, 369.

Ver. 759.—μέλαιναί νῆες ἔποντο.] Vide supra ad ver. 494.

"Ἴπποι μὲν μέγ' ἄρισται ἔσαν Φηρητιάδαο, Τὰς Εὐμηλος ἔλαυνε, ποδώκεας, ὄρνιθας ᾶς, "Οτρίχας, οἴτεας, σταφύλη ἐπὶ νῶτον εἴσας·	765
Τὰς ἐν Πιερίῃ θρέψ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων, "Αμφω θηλείας, φόβον ἄρνος φορεούσας. Ἀνδρῶν δ' αὖ μέγ' ἄριστος ἔην Τελαμώνιος Αἴας, "Οφρ' Ἀχιλεὺς μήνιεν· ὁ γὰρ πολὺ φέρτατος ἦεν, "Ἴπποι δ' οἱ φορέεσκον ἀμύμονα Πηλείωνα.	770
'Αλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσι ποντοπόροισι Κεῖτ', ἀπομηνίσας Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν, 'Ατρείδῃ· λαοὶ δὲ παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης Δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέησιν ἰέντες, Τόξοισίν δ' ἵπποι δὲ παρ' ἄρμασιν οἷσιν ἕκαστος	775

Equae quidem multo praestantissimae erant Pheretidae, Quas Eumelus agitabat, pedibus-veloces, aves veluti, Ejusdem pili, ejusdem aetatis, quasi ad perpendicularum dorso pares :	765
Quas in Pieriâ aluit argenteum-arcum-gestans Apollo, Ambas foeminas, terrorem belli ferentes. Virorum autem longè praestantissimus erat Telamonius Ajax, Tandiu dum Achilles in odio permanebat : is enim multo fortissimus erat, Et equi, qui ferebant laudatissimum Pelidem.	770
Sed hic quidem in navibus recurvis per-pontum-transeuntibus Jacebat, iram fovens adversus Agamemnonem, pastorem populorum, Atridam : copiae verò ad littus maris Discis delectabantur et hastilibus jaculantes, Arcubusque : equi verò apud currus suos singuli	775

Ver. 765.—Φηρητιάδαο.] *Admeti.*

Ver. 764. Τὰς Εὐμηλος ἔλαυνε, ποδώκεας, ὄρνιθας ᾶς.] De ultimâ vocis, ὄρνιθας, vide suprâ ad ᾶ, 51. Potuisset dicere, ᾶς ὄρνιθας. Sed multò majorem habet vim, altera illa verborum positio. Quin et in toto hoc versu numeri ipsi, equi currentis motum in propinquo velocissimum, è longinquo deinceps sensim et placidè quasi aequabiliorem visum exhibet. Vide infrâ ad γ', 365.

Ver. 766. Τὰς ἐν Πιερίῃ——Ἀπόλλων.] "Sol pascit omnia, quæ Terra progenerat : "Unde non unius generis, sed omnium pecorum Pastor canitur. Ut apud *Homerum*, "——Τὰς ἐν Πιερίῃ," &c. *Macrob. Saturnal. lib. 1. cap. 17.* Cæterùm pro Πιερίῃ, Veterum nonnulli hic legerunt Πηρείῃ, et Πιερίῃ.

Ver. 767.——φόβον ἄρνος φορεούσας.] Productio primæ in ἄρνος, ut quasi geminâtâ ῥ sonus durior terrorem specie augeat, omninò arte non caret.

Ver. 768.——ἄριστος ἔην Τελαμώνιος Αἴας,

"Οφρ' Ἀχιλεὺς μήνιεν.——]

Miro artificio *Achillen* ubique ob oculos ponit; in quo omnia, (non quidem quæ ad *Mores*, sed ad *Pulchritudinem* aut *Fortitudinem* quæcunque spectant,) incomparabilia erant ad præstantiam. Vide suprâ ad ver. 675 et 681. *Sophocles* similiter de *Ajace* :

"Ἐν ἄνδρ' ἰδὲν ἄριστον Ἀργίῶν ὄσοι
Τροίαν ἀφικόμεσθα, πλὴν Ἀχιλλεύς.

Ajac. ver. 1358.

Ver. 769.——ὁ γὰρ πολὺ φέρτατος ἦεν.] Hæc verba *Parentesi* pessimè inclusit *doctissimus H. Stephanus*, aliique. Quod sententiam planè enecat.

Ver. 772. Κεῖτ', ἀπομηνίσας.] Producitur penultima, quoniam à *Præsentē* est *μηνίω*, *ver. 769.* non *μνίζω*. Vide suprâ ad ᾶ, 140.

Ver. 775.——παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης.] Quâ ratione vox, *παρὰ*, hic ultimam producat; item, *δίσκοισι*, quemadmodum à quibusdam scripta est, *ver. 774.* et ἴσαν, *ver. 780.* et *Διῖ*, *ver. 781.* et ἄμνηρεῖς, *ver. 789.* vide suprâ ad ᾶ, 51.

Λωτὸν ἐρεπτόμενοι, ἐλεόθρεπτόν τε σέλινον,
 Ἔστασαν ἄρματα δ' εὖ πεπουκασμένα κείτο ἀνάκτων
 Ἐν κλισίῃς· οἱ δ' ἀρχὸν ἀρηΐφιλον ποθέοντες
 Φοίτων ἔνθα καὶ ἔνθα κατὰ στρατὸν, οὐδ' ἐμάχοντο.

Οἱ δ' ἄρ' ἴσαν, ὡσεὶ τε πυρὶ χθὼν πᾶσα νέμοιτο

780

Γαῖα δ' ὑπεστονάχιζε, Διὶ ὡς τερπικεραύνα
 Χωρόμενα, ὅτε τ' ἀμφὶ Τυφώϊ γαῖαν ἰμάσθη
 Εἰν Ἀρίμοις, ὅθι φασὶ Τυφάεος ἔμμεναι εὐνάς·
 Ὡς ἄρα τῶν ὑπὸ ποσσὶ μέγα στοναχίζετο γαῖα

Lotum depascentes, palustreque apium,
 Stabant : currus autem benè-tecti jacebant dominorum
 In tentoriis ; illi verò ducem bellicosum desiderantes
 Vagabantur huc et illuc per castra, neque pugnant.
 Hi verò ibant, veluti si igni terra tota depasceretur :
 Terra autem subtus gemiscebant, Jove sicuti fulminibus-gaudente
 Irato, quando circa Typhoëa terram verberat
 In Arimis, ubi dicunt Typhoëi esse cubilia :
 Sic utique horum sub pedibus multum gemiscebant terra

780

Ver. 776.—σέλινον.] Οὐκ ἀλόγως, ἀλλ' ὅτι
 βλάπτονται μὲν οἱ σχολάζοντες ἀσυνήθως ἴπποι
 τοὺς πόδας· ἔστι δὲ τούτου μάλιστα ἵαμα τὸ
 Σέλινον. Ἄλλοις γοῦν οὐκ ἂν εὖροι παραβαλ-
 λόμενοι ἴπποις ἐν Ἰλιάδι σέλινον—ἀλλ' ἰατρὸς
 ὢν Ἀρχιλλεῖς, &c. Plutarch. Sympos. lib. 5.
 Prob. 4.

Ver. 777. Ἔστασαν.] Vide infra ad μ', 55.

Ver. 778.—οἱ δ'] Οἱ ἀνάκτες, non οἱ
 λαοί, ut rectè annotavit Domina Dacier,
 (contrà Eustathium, ut ipsa ait ; mihi autem
 neque ipse Eustathius videtur aliter sensisse.)
 Porro, summâ hîc cum venustate et conde-
 centiâ, (utî Eadem observavit,) dum Milites
 lusibus se militaribus oblectarent, Ducés Myr-
 midonum, ut qui gloriæ magis studenter,
 mæstè obambulantes, et Imperatoris sui dis-
 cessum è bello dolentes, depingunt.

Ver. 780. Οἱ δ' ἄρ' ἴσαν.] Exercitus Græ-
 corum universus, excepto Achille cum suis.
 Nam eò jam revertitur Poeta, unde, ad copiarum
 enumerationem faciendam, digressus
 erat, ver. 484.

Ibid.—ὡσεὶ τε πυρὶ χθὼν πᾶσα νέμοιτο.]
 Ignis similitudine, simul armorum splendor,
 militumque ingruentium terror, vis, et rapidi-
 tas, pulcherrimè ob oculos ponitur.

Ver. 781. ὑπεστονάχιζε.] Αἱ ὑπεστονάχιζε.

Ver. 783. Εἰν Ἀρίμοις, ὅθι φασὶ Τυφάεος ἔμ-
 μεναι εὐνάς.]

—durumque cubile

Inarime Jovis imperiis imposta Typhæo.

Æn. IX, 716.

Mirè torsit hic locus viros eruditos. Ful-

vius Ursinus : “ Cur (inquit) Virgilius, et
 “ eum secuti, Ovidius, Lucanus, Valerius
 “ Flaccus, Statius, Silius, Claudianus, et
 “ Plinius, de siv Ἀρίμοις, fecerint Inarimen :
 “ ego certè fateor me nescire.” Quicquid
 sit, omninò in istiusmodi re errare non po-
 tuît Virgilius, Adrian. Turnebus, Adversarior.
 lib. 20. cap. 8. Virgilium eo defendit,
 quod Typhæum non in Ciliciâ, ut Homerus,
 sed in insula Pithecusâ cubilia habere dicat,
 quæ appellatur Inarime. At Strabo, et Cili-
 ciam, et Syriam, et Pithecusas, et Sardes, et
 Mysiam memorans ; his diversis in locis à
 diversis Auctoribus positos, uno tamen sem-
 per nomine appellat, τοὺς Ἀρίμοις : et adjectum
 à nonnullis testatur versiculum istum,
 Χάρω ἐνὶ δροῦντι, Ἔδης ἐν πτόνι δῆμον. Strab.
 lib. 13. p. 929. Equidem, siquid ego judico,
 vix dubitavim quin, quocunque id casu
 evenerit, qui locus Homeri temporibus Οἱ
 Ἀρίμοι (ut Strabo,) vel τὰ Ἀρίμα (ut Scho-
 liastes affert) vocaretur, is Virgiliis tempori-
 bus, usu et sermone vulgari, (quem penes
 arbitrium est et vis et norma loquendi,) ap-
 pellatus sit Inarime. Necnon fieri potuît, ut
 ex hoc ipso fortè Homeri versu, in ore omni-
 um versato, orta sit ista nominis mutatio. Ac-
 cidit, haud ferè dissimili ratione, in voce κα-
 τειροι, ut Romani, conjunctione in ipsum non
 penitus absorptâ, “ cateri,” dicerent.

Ver. 784.—ὑπὸ ποσσὶ μέγα στοναχίζετο
 γαῖα.]

—pulsuque pedum tremit excita tellus.

Æn. VII, 722. XII, 445.

Ἐρχομένων μάλα δ' ὄκα διέπρησσον πεδίοιο.	785
Τρῶσιν δ' ἄγγελος ἦλθε ποδῆνεμος ἄκεια Ἴρις,	
Πὰρ Διὸς αἰγίοχοιο, σὺν ἀγγελίῃ Ἀλεγεινῇ.	
Οἱ δ' ἀγορὰς ἀγόρευον ἐπὶ Πριάμοιο Δύρησι	
Πάντες ὁμηγερέες, ἡμὲν νέοι, ἠδὲ γέροντες·	
Ἀγχοῦ δ' ἵσταμένη προσέφη πόδας ἄκεια Ἴρις,	790
Εἶσατο δὲ φθογγὴν υἱὶ Πριάμοιο Πολίτη,	
“Ὅς Τρῶων σκοπὸς ἴζε, ποδακείησι πεποιθῶς,	
Τύμβῳ ἐπ' ἀκροτάτῳ Αἰσυήταο γέροντος,	
Δέγμενος ὀππότε ναῦφιν ἀφορμηθεῖεν Ἀχαιοί·	
Τῷ μιν εἰσαμένη μετέφη πόδας ἄκεια Ἴρις·	795
“Ὡ γέρον, αἰεὶ τοι μῦθοι φίλοι ἀκριτοὶ εἰσιν,	
“Ὡς ποτ' ἐπ' εἰρήνης· πόλεμος δ' ἀλίσστος ὄρωρεν.	
Ἦ μὲν δὴ μάλα πολλὰ μάχας εἰσήλυθον ἀνδρῶν,	
Ἄλλ' οὔπω τοιόνδε τασόνδε τε λαὸν ὄπωπα·	
Λίην γὰρ φύλλοισιν ἰοικότες, ἢ ψαμάθοισιν,	800

Gradientium : valdè verò velociter pertransibant campum.

785

Trojanis autem nuncia venit pedibus-ventos-aequans velox Iris.

A Jove Aegiocho, cum nuncio tristi.

Illi verò conciones habebant in Priami vestibulis

Omnes simul congregati, tam juvenes, quàm senes :

Prope autem stans allocuta est pedibus velox Iris,

790

Assimulavit autem se voce filio Priami Politæ,

Qui Trojanorum speculator sedebat, pedum velocitate fretus,

Tumulo in summo Aesyetae senis,

Observans quando à navibus impetum facerent Achivi :

Huic se cùm assimilasset, alloquuta est pedibus-velox Iris :

795

“ O senex, semper tibi sermones placent multi,

“ Sicut olim, quum pax esset : bellum autem nunc inevitabile ortum est.

“ Equidem persaepe pracliis interfui virorum,

“ Sed nunquam tales tantasque copias vidi :

“ Prorsus enim foliis similes, vel arenis,

800

Ver. 791.—υἱὶ Πριάμοιο Πολίτη.]

Polites,

Unus natorum Priami.—Æn. II, 526.

Ver. 794.—ἀφορμηθεῖεν.] Al. ἰφορμη-
θειέν.

Ver. 795. Τῷ μιν εἰσαμένη.] Vide infra
ad γ', 589.

Ver. 796.—αἰεὶ τοι μῦθοι φίλοι ἀκριτοὶ
εἰσιν,

“Ὡς ποτ' ἐπ' εἰρήνης· πόλεμος δ' ἀλίσστος
ὄρωρεν.]

Larga quidem, Drance, tibi semper copia
fandi,

Tunc cùm bella manus poscunt.—

Æn. XI, 378.

Tom. I.

Ver. 799.—ὄπωπα.] Vide infra ad ζ',
124.

Ver. 800. Λίην γὰρ φύλλοισιν ἰοικότες, ἢ
ψαμάθοισιν.

Est numerus, _____

Quem qui scire velit, Libyci velit æquoris
idem

Discere quàm multæ Zephyro turbentur
arenæ :

Aut ubi navigiis violentior incidit Euris,
Nösse quot Ionii veniant ad littora fluctus.

Georg. II, 105.

Quàm multa in sylvis Autumni frigore
primo

Lapsa cadunt folia.—Æn. VI, 309.

II

"Ερχονται πεδίοιο, μαχησόμενοι περὶ ἄστν.

"Εκτορ, σοὶ δὲ μάλιστ' ἐπιτέλλομαι ὧδέ γε ῥέξαι·

Πολλοὶ γὰρ κατὰ ἄστν μέγα Πριάμου ἐπίκουροι,

"Αλλη δ' ἄλλων γλῶσσα πολυσπερέων ἀνθρώπων·

Τοῖσιν ἕκαστος ἀνὴρ σημαίνετω, οἷσί περ ἄρχει·

Τῶν δ' ἐξηγείσθω, κοσμησάμενος πολιήτας.

"Ὡς ἔφαθ'· "Εκτωρ δ' οὔτι θεᾶς ἔπος ἠγνοίησεν,

Αἰψα δ' ἔλυσ' ἀγορῆν· ἐπὶ τεύχεα δ' ἔσσεύοντο.

Πᾶσαι δ' αἰγύνντο πύλαι, ἐκ δ' ἔσσυτο λαὸς,

Πεζοὶ δ' ἰππῆές τε· πολὺς δ' ὄρμαγδὸς ὄρωρει.

"Ἔστι δὲ τις προπάρσιθε πόλεως αἰπεῖα κολώνη,

805

810

" Gradiantur per campum, praeliaturi circa urbem.

" Hector, tibi verò potissimum mando hoc modo facere :

" (Multi enim per urbem magnam Priami auxiliares sunt,

" Aliaque aliorum lingua late-dispersorum hominum :)

" His unusquisque vir imperet, quibus princeps est ;

" Eorumque dux sit, ordinans suos cives.

Sic dixit : Hector autem minimè deae orationem ignoravit,

Statimque dimisit concionem ; ad arma verò ruebant.

Totae autem aperiebantur portae, et foras ruebant copiae,

Pedestres pariter, et equestres : multusque tumultus coortus est.

Est verò quidam ante urbem collis editus,

805

810

Ver. 802. "Εκτορ.] Vide suprâ ad α, 242.
Ver. 805. Πολλοὶ γὰρ.] Refertur istud γὰρ,
ad id quod elegantius reticetur. " Cave ne
" qua oriatur confusio ; NAM multi, &c."
Vide infrâ ad ε, 22.

Ver. 808. Αἰψα δ' ἔλυσ' ἀγορῆν· ἐπὶ τεύχεα
δ' ἔσσεύοντο.]

Ilicit in muros totâ discurritur urbe ;

Concilium ipse pater et magna incepta
Latinus

Deserit. ————— Æn. XI, 468.

Ver. 810. ————— ὄρωρει.] Quamvis hoc in
loco vox ὄρωρει, et, ver. 797. vox ὄρωρει, La-
tinè uno eodemque vocabulo, [ortum est,]
rectè verù possint ; ipsæ tamen inter se quo-
modo significatione differant, et promiscuè
usurpari nequeant, vide suprâ ad α, 57. Si-
cubi vox ὄρωρει occurrat, de re non Præsenti ;
non erit utique à Præterito (ut vulgò appel-
lant) ὄρωρα, sed ab Aoristo ὄρωρον. Vide in-
frâ ad δ, 110.

Ver. 811. "Ἔστι δὲ τις προπάρσιθε πόλεως.]
Al. πόλιος, vel πόλιος, vel πόλιος. Quæ
omnia eodem redeunt ; non utique ἰ. Ana-
præstus positus sit pro Dactylo, vel Amphibrac-
cer pro Spondaeo ; Sed ita nimirum enuntia-
batur, ac si scriptum fuisset πόλιος, πόλιος,

vel πόλιος. Usitatissima hujusmodi contrac-
tio. Sic suprâ, ver. 268.

Σκήπτρον ὑπὸ χροσίον· —————
enuntiabatur χροσίου : Prima enim corripi
non potest. Similiter, ver. 96.

————— ἰνία δὲ σφίας,
et persæpè in isto vocabulo. Sed et in hac
ipsâ voce, πόλιος φ', 567.

Εἰ δὲ κίν εἰ προπάρσιθε πόλιος [Al. πόλιος]
κατιναντίον ἔλθω.

Similiter apud Virgillum :

Uno eodemque igni. —————

Ecl. VIII, 80.

Unâ eâdemque viâ. ————— Æn. X, 487.

————— à flumine rejice capellas.

Ecl. III, 96.

Euripides item, Phœniss. ver. 1258.

Ἐπισκλία δ' αὖ, νῦν πόλιος ὑπερμαχίης
ubi πόλιος necessariò pronuntiatur dissύλλα-
τος, quia in Iambico Tragico, ubi licentia
haud ferè est ulla, Anapæstum non recipit pes
quartus. Similiter apud Scriptores Tragicos,
σφῶν et σφῶν ferè semper monosyllabæ sunt :
Ut legentibus passim apparebit. Sed in No-
minibus propriis multò omnium sæpissimè,
celerimè nimirum pronuntiari solitis, fit
hujusmodi contractio.

Ἐν πεδία ἀπάνευθε, περὶ δρομος ἔνθα καὶ ἔνθα
 Τὴν ἦτοι ἄνδρες Βατίειαν κικλήσκουσιν,
 Ἄθανατοι δέ τε σῆμα πολυσκάρθμοιο Μυριννης·
 Ἔνθα τότε Τρῶές τε διέκριβεν ἠδ' ἐπίκουροι.

815

Τρῶσὶ μὲν ἠγεμόνευε μέγας κορυθαίολος Ἐκτωρ
 Πριαμίδης· ἅμα τῷ γε πολὺ πλείστοι καὶ ἄριστοι
 Λαοὶ θωρήσσοντο, μεμαότες ἐγχέεισι.

In planitie seorsum, circumvius undequaque :
 Quem quidem homines Baticam vocant,
 Immortales autem sepulchrum agillimae Myrines :
 Illic tunc Trojanique in ordines distincti sunt, et auxiliares.
 Trojanis quidem dux erat magnus expeditè-pugnamiens Hector
 Priamides : cum hoc quàm plurimae et fortissimae
 Coepae armabantur, promptae hastis.

815

Γάμος τ' ἀδελφῆς Ἀντιγόης, παῖδος τε σοῦ.
Eurip. Phœniss. 764.
 Μενίλαος ἀγαγὼν Ἐρμῖονη Σπάρτης ἄπο.
Orest. 65. et passim.
 Ἡ σπαρτιάτις Ἐρμῖονη, τηλοῦρά γάρ.
Androm. 889.
 Ῥιφθίντα κέρων Ἀστυάνακτ' ἀπ' ὀρέθιον.
Ibid. 10.
 Φροῦδος, μιστ' αὐτοῦ τ' Ἀνδρομάχη πολλῶν
 ἱμαί.
Troad. 1150.
 Ἀπὸς δ' ἀνήκται Νισοπτόλιμος, καινάς τινάς.
Ibid. 1126.
 Τῷ νησιώτῃ Νισοπτόλιμῳ δορός γέρας.
Androm. 14.

Quibus omnibus in locis, cum Iambicus tragicus in quarto pede *Anapaestum*, uti dixi, utpote *Dactylo* aut *Spondæo isochoron*, non recipiat; sed *Iambum* solummodo, vel (ei æqualem) *Tribrachyum*; manifestum est Nomina ista propria, hoc ferè modo fuisse enuntiata : Ἀντίγνη, Ἐρμῖονη, Ἀστυάναξ, Ἀνδρομάχη, Νούσπλιμος.

Atque ex hoc raptim *Vocales breves* pronuntiandi modo, ut id in transcurso moneam, videor mihi colligere; quoties Scriptores *Comici* (qui *Vulgi* celerrimam exhibere solent pronuntiandi rationem,) vocabula quorum prior syllaba brevis est, et posterior naturâ longa, (ut “*Bonos, Malos, Sedens, Bovès*,”) ita usurpabant, ut voces istæ dissyllabæ (sequente insuper et *Consonante*) locum syllabarum vel *binarum brevium* vel *longarum singularum* in versu occuparent; hoc utique ita esse intelligendum, non ut syllaba, quæ et *Vocali* constaret naturâ longâ, et positione insuper producta esset, corripere; legere-turque “*Bonûs, Malûs, Sedens, Bovês*,” sed ut *Brevis* potius elideretur *Vocalis*, legere-turque compendio, “*bnos, mlôs, sdens, Bovs*,” “*baufs*.” Similiterque, cum [“*res est*,”] contraheretur in monosyllabam [“*res—st*,”]

factum id utique, non quòd ex vocabulorum istorum priore *Vocalis* longa extrita esset, sed quòd ex posteriori *Brevis*. Quin et in vocibus polysyllabis, ut “*optimè, servitutum, neutiquam, senectutum, voluntatem, vererentur*,” et similibus, parem fuisse, apud eosdem Scriptores, contrahendi rationem crediderim; lectumque potius “*optimè, servituten, neutquam, senectutum, voluntatem, vererentur*,” tur; quàm “*optimè, servitutum, neutiquam, senectutum, voluntatem, vererentur*.” Item cum, “*sive ista uxor sit*,” διπὸδιον constituat; pronuntiatum fuisse potius, “*siv' 'st' uxor 'sit*,” quàm “*siv' 'st' uxor sit*.” Et similiter in similibus.

Ver. 815.—ἄνδρες Βατίειαν κικλήσκουσιν, Ἄθανατοι δέ.] Vide suprâ ad ἄ, 403. et infrâ ad ζ', 402.

Ver. 816.—μέγας—Ἐκτωρ.] *Æneæ* magni.—*Æn.* X, 850.

Ibid.—κορυθαίολος.] Τὸ αἰὶλον, οὐκ ὀδ' ὄνεν τῶν Γραμματικῶν τινες ἐπὶ τοῦ Παικίλου παρ' Ὀμήρω ἀκούειν ἀξιοῦσιν.—Οὐκ ἔστι δὲ, ἀλλὰ σημαίνει τὸν Ταχύν γενόμενον ἀπὸ τῆς Αἰλίας, ἥτις ἀπὸ τοῦ Ἄειν καὶ Εἰλεῖν ποιήται.—Κορυθαίολος οὖν, ὁ συνεχῶς κινῶν τὴν κέρυθα. *Porphyrîi Quæst. Homeric.* 5.—διὰ τὰς ἐν πολέμῳ συνεχῆς καὶ σφοδρὰς ἐνεργείας. *Schol.*

Ver. 817. Πριαμίδης.] Vide supra ad ἄ, 398.

Ver. 818.—μεμαότες ἐγχέεισι.] Non “*pro meamōtes, antepenultimâ productâ, et penultimâ correptâ, Metri causâ*,” ut inep̄tè admodum *Barnesius*: Sed è contrariò, quâ analogiâ factum est, ex βασιλῆος, βασιλῆως; ex βασιλῆᾶ, βασιλῆᾷ; ex τιθηῆσις, τιθηῶσις; ex κρονῆσιος, κρονῆσιος; ex μετήροος, μετήρωος; ex λαὸς, λῆως; eadem factum est, ex μεμαῶσις, μεμαῶσις. Vide suprâ ad ἄ, 265.

Δαρδανίαν αὐτ' ἤρχεν, εὐς παῖς Ἀγχίσιος,
 Αἰνείας· τὸν ὑπ' Ἀγχίση τέκε δι' Ἀφροδίτη, 820
 Ἴδης ἐν κνημοῖσι, θεὰ βροτῶν εὐνηθεῖσα·
 Οὐκ οἶος· ἅμα τῶγε δῶα Ἀντήνορος υἱε,
 Ἀρχιλόχος τ', Ἀκάμας τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης.
 Οἱ δὲ Ζέλειαν ἔναϊον ὑπαὶ πόδα νεΐατον Ἴδης,
 Ἀφνειοί, πίνοντες ὕδαρ μέλαν Αἰσῆποιο, 825
 Τρῶες, τῶν αὐτ' ἤρχε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός,
 Πάνδαρος, ᾧ καὶ τόξον Ἀπόλλων αὐτὸς ἔδωκεν.
 Οἱ δ' Ἀδρηστυϊάν τ' εἶχον καὶ δῆμον Ἀπαισοῦ,
 Καὶ Πιτύειαν ἔχον, καὶ Τηρεΐης ὄρος αἰπύ,
 Τῶν ἤρχ' Ἀδρηστός τε καὶ Ἀμφίος λινοθώρηξ, 830
 Υἱε δῶα Μέρωπος Περικωσίου, ὃς πέρι πάντων
 Ἦδεε μαντοσύνας, οὐδὲ οὐς παῖδας ἔασκε
 Στείχειν ἐς πόλεμον φθισήνορα· τῶ δέ οἱ οὔτι

Dardaniis porro imperabat, strenuus filius Anchisae,
 Aeneas; quem ex Anchisâ peperit diva Venus, 820
 Idae in jugis, dea cum mortali cubans:
 Non solus; cum eo duo Antenoris filii,
 Archilochusque, Acamasque, pugnae periti omnigenae.
 Qui verò Zeleam habitabant sub pedem imum Idae,
 Divites, bibentes aquam profundam Aesepi, 825
 Trojani: his porro praeerat Lycaonis clarus filius,
 Pandarus, cui etiam arcum Apollo ipse dederat.
 Qui autem Adrasteamque tenebant et civitatem Apaesi,
 Et Pityeam tenebant, et Tereae montem altum;
 His imperabat Adrastusque et Amphius lineum-thoracem-gestans, 850
 Filii duo Meropis Percosii, qui supra omnes
 Noverat vaticinia, neque suos filios sinebat
 Proficisci in bellum homines-perdens: ipsi verò ei non

Ver. 820. Αἰνείας· τὴν ὑπ' Ἀγχίση τέκε δι'
 Ἀφροδίτη,

Ἴδης ἐν κνημοῖσι.]

—Aeneas, quem Dardanio Anchisæ
 Alma Venus Phrygii genuit Simöentis ad
 undam. Æn. I, 621.

Porro rectè hic restituit Barnesius, τὸν ὑπ',
 ex MS. Barocc. cum olim malè editum fu-
 isset, τὸν δ' ὑπ'.

Ver. 822. Οὐκ οἶος· ἅμα.] Quâ ratione,
 οἶος, hic ultimam producat; et similiter,
 οὐδὲ, ver. 852. et Λάρισσαν, ver. 841. vide
 suprâ ad á, 51.

Ver. 827. —ᾧ καὶ τόξον Ἀπόλλων αὐτὸς
 ἔδωκεν.]

Ipse suas artes, sua munera lætus Apollo
 —dabat, celeresque sagittas.

Æn. XII, 595.

Τόξον, inquit Scholiastes, τὴν τοξικὴν ἱμπτίριον:
 Rectè. Rationem verò ineptissimam adjun-

git; τὸ ΓΑΡ τόξον αὐτὸς κατισκιάσει. Quasi
 id scilicet Poetam fugisset: aut, Lectorem
 nè fugeret, periculum esset.

Ver. 852. Ἦδεε μαντοσύνας, οὐδὲ οὐς παῖδας
 ἔασκε

Στείχειν ἐς πόλεμον—

—κῆρος γὰρ ἄγον μέλανος θανάτῳ.]

Fata canens sylvus genitor celarat—.

Injecere manum Parca—

Æn. X, 417. 419.

Cæterùm de vocibus οὐδὲ οὐς, vide infrâ ad λ',
 350. item γ', 172.

Ver. 855.—ἐς πόλεμον φθισήνορα.] *Al.*
 φθισήνορα. Sed nihil opus. Syllaba enim
 φθι, non ex φθίσις desumpta est, sed ex
 φθίω, quæ, apud Homerum, etiam et in
 Futuris φθίσιν et φθισσάει, semper produ-
 citur. At φθίσις, φθίτος, et similia, sunt ex
 Aoristo φθίνω. Vide suprâ ad ver. 45. et
 ad á, ver. 509. 514 et 538.

Πειθέσθην· κῆρες γὰρ ἄγον μέλανος θανάτοιο.

Οἱ δ' ἄρα Περκώτην καὶ Πράκτιον ἀμφενέμοντο,
Καὶ Σηστὸν καὶ Ἄβυδον ἔχον, καὶ δῖαν Ἀρίσθην,
Τῶν αὖθ' Ὑρτακίδης ἦρχ' Ἄσιος ὄρχαμος ἀνδρῶν,
Ἄσιος Ὑρτακίδης, ὃν Ἀρίσθηθεν φέρον ἵπποι
Αἰῶνες, μεγάλοι, ποταμοῦ ἀπὸ Σελλήεντος.

835

Ἴππόθοος δ' ἄγε φῦλα Πελασγῶν ἐγχεσιμῶραν,
Τῶν οἱ Λάρισσαν ἐριβῶλακα ναιετάσπον·
Τῶν ἦρχ' Ἴππόθοός τε, Πύλαιός τ' ὄζος Ἄρης,
Υἱε δὴ Λήθιοιο Πελασγοῦ Τευταμίδαο.

840

Αὐτὰρ Θεήϊκας ἦγ' Ἀκάμας, καὶ Πείρωσ ἦρας,
Ὅσσοις Ἑλλήσποντος ἀγάρροος ἐντὸς ἔεργει.

845

Εὐφημος δ' ἀρχὸς Κικόνων ἦν αἰχμητῶν,
Υἱὸς Τροϊζήνοιο διοτρεφέος Κεάδαο.

Αὐτὰρ Πυραίχμης ἄγε Παίονας ἀγκυλοτόξους,
Τηλόθεν ἐξ Ἀμυδῶνος, ἀπ' Ἀξιοῦ εὐρὺ ρέοντος,
Ἀξιοῦ, οὗ κάλλιστον ὕδωρ ἐπικίδναται αἴῃ.

850

Paruerunt: Fata enim eos agebant atrae mortis.

Qui verò Percoten et Practium incolebant,

855

Et Sestum et Abydum tenebant, et nobilem Arisben,

His porò Hyrtacides praefectus erat Asius princeps virorum,

Asius Hyrtacides, quem ex Arisbâ ferebant equi

Splendidi, magni, fluvio à Selleënte.

Hippothus verò ducebat gentes Pelasgorum hastis-exercitatorum,

840

Eorum qui Larissam glebosam habitabant:

His praerant Hippothusque, Pylaeusque ramus Martis,

Filii duo Lethi Pelasgi Teutamidae.

Caeterùm Thracas ducebat Acamas, et Pirous heros,

Quotquot Hellespontus aestuosus intùs continet.

845

Euphemus verò dux Ciconum erat bellicosorum,

Filius Troezeni Jovis alumni Ceadae. [i. e. Ceae filii.]

Porò Pyraechmes ducebat Paeonas curvis-arcubus-utentes,

Procul ex Amydone, ab Axio latè fluente,

Axio, cujus limpidiissima aqua diffunditur super terram.

850

Ver. 836. Καὶ Σηστὸν καὶ Ἄβυδον ἔχον.] Ἄβυ-
δνοὶ Σηστὸν παρ' Ἀθηναίων ἐκομίσαντο, διὰ τοῦτο
τὸ ἔπος. Eustath. pag. 199.

Ver. 845. Τῆε δὴ Λήθιοιο.] Edit. H. Ste-
phani et Wetsten. aliique; Λίθιοιο. Malè.
Quippè, ut rectè annotavit Barnesius, in lib.
ε', ver. 288. habent et iidem Editi, Λήθιοιο.

Ver. 844. — Παίρωσ ἦρας.] Al. Πείρωσ ἦρας.

Ver. 848. — Παίονας ἀγκυλοτόξους.]
Εἶδος ἀκοντίου, ἢ ἀγκύλη. Eustath. " Qui se
" servant de dards attachèz à une courroie.
" C'est ce que signifie proprement le mot

" ἀγκυλοτόξοι. Les Latins l'ont appellè
" amentatum jaculum; On le lançoit, et on
" le retiroit avec la courroie, qu'on ne lâ-
" choit jamais de la main." Dacier. Fue-
" runt qui, post hunc versum, adderent; Τη-
" λεγόνος δ' υἱὸς περιδέξιος Ἀστεροπαῖος. Malè;
" Nam, ut rectè annotavit Barnesius ex φ', 156;
" nondum venerat Asteropeus.

Ver. 850. Ἀξιοῦ, οὗ κάλλιστον ὕδωρ ἐπικί-
" νεται αἴῃ.] Al. αἴαν. Caeterùm cùm Axii
" aquae, Strabonis temporibus, limpidae non
" essent; in propinquo autem ex Amydone fons

Παφλαγόνων δ' ἠγεῖτο Πυλαιμένεος λάσιον κῆρ,
 Ἐξ Ἐνετῶν, ὅθεν ἡμιόνων γένος ἀγροτεράων,
 Οἳ ῥα Κύτωρον ἔχον, καὶ Σήσαμον ἀμφενέμοντο,
 Ἀμφί τε Παρθένιον ποταμὸν κλυτὰ δάματ' ἔναιον,
 Κρωῖνάν τ', Αἰγιάλόν τε, καὶ ὑψηλοὺς Ἐρυθίνους.

855

Αὐτὰρ Ἀλιζῶνων Ὀδῖος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον,
 Τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης, ὅθεν ἀργύρου ἐστὶ γενέθλη.

Μυσῶν δὲ Χρόμις ἦρχε, καὶ Ἐννομος οἰωνιστής·
 Ἄλλ' οὐκ οἰωνοῖσιν ἐρύσσατο κῆρα μέλαιναν,
 Ἄλλ' ἐδάμη ὑπὸ χερσὶ ποδώκεος Αἰακίδαο,
 Ἐν ποταμῷ, ὅθι περ Τρῶας κεραίιζε καὶ ἄλλους.

860

Φόρκυς αὖ Φρύγας ἦγε καὶ Ἀσκανῖος Θεοειδῆς,
 Τῆλ' ἐξ Ἀσκανίης· μέμασαν δ' ὑσμῖνι μάχεσθαι.
 Μηόσιν αὖ Μέσθλης τε καὶ Ἀντιφός ἠγησάσθην,

Paphlagonibus verò praeerat Pylaemenis animosum cor,
 Ex Enetis, unde mularum genus agrestium,
 Qui Cytorum tenebant, et Sesamum incolebant,
 Circaque Parthenium fluvium inclytas domos habitabant,
 Cromnamque, Aegialumque, et excelsos Erythinos.
 At Halizonibus Hodius et Epistrophus imperabant,
 Procul ex Alybe, unde argenti est origo.
 Mysis verò Chromis praeerat, et Ennomus augur:
 Sed non auguriis effugit mortem nigram,
 Verùm stratus est sub manibus velocis Aeacidae,
 In fluvio, ubi quidem Trojanos contrucidabat et alios.
 Phorcys porrò Phrygios ducebat et Ascanius Deo similis,
 Procul ex Ascaniâ: ardebant verò proelio pugnare.
 Maeoniis porrò Mesthlesque et Antiphus duces erant,

855

860

quidam aquas limpidissimas in *Axiu*m turbidum emitteret; hinc nonnulli versum *Homeri* isto modo emendabant: Ἀξιοῦ, ᾧ κάλλιπτον ὕδωρ ἐπὶ γαίαν ἦεν. vel Αἴη. Infeliciter tamen; ut recte annotavit *Barnesius*: Quippe et alibi *Homerus*, φ' 158. Ἀξιοῦ, ὃς κάλλιστον ὕδωρ ἐπὶ γαίαν ἦεν. Fortasse tempestate quâdam pluviôsâ Notam et Colorem hujus fluvii acceperit *Strabo*.

Ver. 854. Ἀμφί τε Παρθένιον ποταμὸν κλυτὰ δάματ' ἔναιον, Κρωῖνάν τ' Αἰγιάλόν τε.] *Al.* Κρωῖναν, Καβιάλόν τε.
Al. Κρωῖνάν τ', Αἰγιάλόν τε, καὶ ὑψηλοὺς Ἐρυθίνους.
 Καύκωνας αὖτ' ἦγε Πολυκλῆος υἱὸς ἀμύμων, [Ἄ. Ἄμειβος.]
 Οἳ περὶ Παρθένιον ποταμὸν κλυτὰ δάματ' ἔναιον.
Al. κλυτὰ δάματ' αἰών. *Al.* κατὰ δῶ-

ματ' ἔναιον. *Strabo*, lib. 12. p. 817.
Ver. 856. Αὐτὰρ Ἀλιζῶνων Ὀδῖος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον, Τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης, ὅθεν ἀργύρου ἐστὶ γενέθλη.]
Al. Ἀλύβων, Καλύβων, Καλύβης.
Al. Αὐτὰρ Ἀμαζῶνων Ὀδῖος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον,
 Ἐλεόντ' ἐξ Ἀλόπης, ὅθ' Ἀμαζονίδων γένος ἐστὶ.
 Sed lectionem istam appellat *Strabo*, παρὰ τὴν τῶν ἀντιγράφων τῶν ἀρχαίων πίστιν, καινοσημουμένην, *Lib.* 12. p. 827. Porrò in *Editt.* *H. Stephani* et *Wetsten.* aliisque, scriptum est ὁ Δῖος: Perperam: Nam, ut recte annotavit *Barnesius*, occurrit idem Nomen iterum, ἔ, *ver.* 59. Ἀρχὸν Ἀλιζῶνων Ὀδῖον.

Ver. 858. —οἰωνιστής· Ἄλλ' οὐκ οἰωνοῖσιν ἐρύσσατο κῆρα μέλαιναν.]

—augur,
 Sed non augurio potuit depellere pestem.
Æn. IX, 327.

Υἱε Πυλαιμένεος, τὰ Γυγαίη τέκε λίμνη,
 Οἱ καὶ Μήνοας ἦγον ὑπὸ Τρώων γεγαῶτας. 865
 Νάσσης αὖ Καρῶν ἠγήσατο βαρβαροφώνων,
 Οἱ Μίλητον ἔχον, Φθειρῶν τ' ὄρος ἀκριτόφυλλον,
 Μαιάνδρου τε ροὰς, Μυκάλης τ' αἰπεινὰ κάρηνα.
 Τῶν μὲν ἄρ' Ἀμφίμαχος καὶ Νάσσης ἠγησάσθην, 870
 Νάσσης, Ἀμφίμαχός τε, Νομίονος ἀγλαὰ τέκνα,
 Ὃς καὶ χρυσὸν ἔχων πόλεμόνδ' ἱεν, ἠὔτε κούρη,
 Νήπιος· οὐδέ τί οἱ τόγ' ἐπήρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον·
 Ἄλλ' ἐδάμη ὑπὸ χερσὶ ποδώκεος Αἰακίδαο
 Ἐν ποταμῷ· χρυσὸν δ' Ἀχιλεὺς ἐκόμισσε δαΐφρων. 875
 Σαρπηθῶν δ' ἤρχεν Λυκίων, καὶ Γλαῦκος ἀμύμων,
 Τηλόθεν ἐν Λυκίης, Ξάνθου ἄπο δινήεντος.

Filii Pylaemenis, quos Gygaea peperit palus,
 Qui etiam Moenionis ducebant sub Tmolo natos.
 Nastes porro Caribus praeerat barbarè-loquentibus,
 Qui Miletum tenebant, Phthiurorumque montem frondosum,
 Maeandrique fluenta, Mycalesque alta cacumina.
 His utique Amphimachus et Nastes praeerant, 870
 Nastes, Amphimachusque, Nomionis clari filii,
 Qui et aurum gestans ad bellum ibat, velut puella,
 Stultus : neque omnino ipsi hoc depulit acerbum interitum ;
 Sed stratus est sub manibus velocis Aeacidæ
 In fluvio : aurum verò Achilles abstulit belli-peritus. 875
 Sarpedon autem praeerat Lyciis, et Glaucus laudatissimus,
 Procul ex Lyciâ, Xantho à vorticoso.

Ver. 866. Οἱ καὶ Μήνοας ἦγον ὑπὸ Τρώων γεγαῶτας.] Fuerunt qui hic addiderit: Τρώων ὑπὸ νηόεντι, ὅτῳ ἐν πίοιι δήμῳ. Strab. lib. 15. et Eustath.

Ver. 867. — Καρῶν ἠγήσατο βαρβαροφώνων.] Negat Thucydides gentes non Græcas, universo nomine Barbaras, uti postea factum est, ab Homero appellatas. Ὁμηρος— οὐδαμῶ τοὺς ξύμπαντας [Ἑλληνας] ἀνόμασιν. — Οὐ μὴν οὐδὲ Βαρβάρους ἔρηκε, διὰ τὸ μὴδὲ Ἑλληνας πᾶσι (ὡς ἱμοὶ δοκεῖ) ἀντίσταλον εἰς ἕν ὄνομα ἀποκρίσθαι. Thucyd. lib. 1. sub initio. Quam sententiam Thucydides, “hic ipse locus” (inquit Barnesius) “refutat.” Atqui eam nullo modo refutat. Non enim ait Homerus Cares, Barbarorum more, sed barbarè, locutos: Quod verum esse potuit, etsi nondum à Græcis Barbarorum nomine appellatæ essent reliquæ gentes universæ. Strabo, qui et ipse cum Thucydidæ non sensit, hanc tamen rem rectè explicat. Οἱμαι δὲ τὸ βάρβαρον κατ' ἀρχαίαν ἐκπιφρονῆσαι οὕτως κατ' ὀνομαστοποιάν, ἐπὶ τῶν δυσ- ἐκφῶως καὶ σκληρῶς καὶ τραχίως λαλούντων, ὡς τὸ βατταρίζειν καὶ τραυλίζειν καὶ ψιλλίζειν.

— Ἄλλη δὲ τις ἐν τῇ ἡμετέρᾳ διαλέκτῳ ἀνεφάνη κακοστομία, καὶ οἷον βαρβαροστομία, εἰ- τις Ἑλληνίζων μὴ κατορθοίη. — Τοῦτο δὲ μάλιστα συνέβη τοῖς Καρσί. — Ἀπὸ δὲ τῆς αὐτῆς αἰτίας, καὶ τὸ Βαρβαρίζειν λέγεται· καὶ γὰρ τοῦτο ἐπὶ τῶν κακῶς Ἑλληνιζόντων εἰσθα- μιν λέγειν, οὐκ ἐπὶ τῶν Καρσίσι λαλούντων. Οὕτως οὖν καὶ τὸ βαρβαροφρονεῖν, καὶ τοὺς βαρ- βαροφώνους δεκτίον, τοὺς κακῶς Ἑλληνίζοντας. Ἀπὸ δὲ τοῦ Καρρίζειν, καὶ τὸ Βαρβαρίζειν με- τήνεγκαν εἰς τὰς περὶ Ἑλληνισμοῦ τέχνας· καὶ τὸ Σολοικίζειν, εἴτ' ἀπὸ Σόλων, εἴτ' ἄλλως τοῦ ὀνόματος τούτου πεπλασμένου. Strab. lib. 14. p. 977. 978.

Ver. 869. — Μυκάλης τ' αἰπεινὰ κάρηνα.] Μιλησίοις δὲ πρὸς Περνηεῖς ὑπὲρ Μυκάλης δια- φερομένοις, εἰς νίκην ἐπήρκεσε τὰ ἔση ταῦτα. Eustath. p. 199.

Ver. 872. Ὃς καὶ χρυσὸν ἔχων πόλεμόνδ' ἱεν.] Πορφόρος μόνον ἐκόμισσε τὸν Ἀγαμέμνονα, καὶ τὸν Ὀδυσσεῖα δὲ μίᾳ χλαίνῃ τῇ εἰκοθεν. — Τὸν γοῦν Κάρα τὸν χρυσῶν καλλασπιζόμενον εἰς τὸν πόλεμον, μάλα ὑβριστικῶς ἐλοιδόρησεν. Dion. Orat. 2.

ΤΗΣ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Γ'.

Ἑπόθεσις τῆς Γ'. ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψωδίας.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ προκαλεσαμένου Μενέλαον εἰς μονομαχίαν ἐπὶ τῇ τῶν ὅλων διαλύσει, ὅρκοι γίνονται ἐφ' ᾧ, τὸν νικήσαντα τὴν Ἑλένην λαβεῖν, καὶ τὰ χρήματα αὐτῆς. Ἡττηθέντα δὲ Ἀλέξανδρον Ἀφροδίτῃ ἀρπάζει, καὶ εἰς τὸν ἴδιον θάλαμον ἀπαγαγοῦσα, μετακαλεῖται ἀπὸ τοῦ τείχους τὴν Ἑλένην. Οἱ δὲ συνομιλήσαντες, εἰς ὕπνον τρέπονται.

Α Λ Λ Η.

ΤΩΝ ἡρώων οὐκ ἴδιε μόνον ἐκάστου τὸ ἦθος, ἀλλὰ καὶ κοιῆ, παρίστησιν ἡμῖν ὁ Ποιητὴς ἐν τε τοῖς ἄλλοις πᾶσι, καὶ ἐπὶ ταύτης δὲ μάλιστα τῆς ραψωδίας. Εἰκάζει γοῦν τοὺς μὲν Τρῶας τοῖς θορυβωδεστάτοις ζώοις γερῶνις, ἄκοσμον φύσει εἰς τὸν πόλεμον αὐτῶν πρόοδον ἀφηγούμενος· τοὺς δὲ Ἕλληνας μετὰ σιωπῆς τὰς προόδους ποιῆσθαι, οὐ λόγοις τὴν πρὸς ἀλλήλους εὐνοίαν ἐπιδεικνυμένους. Καὶ ἡνίκα μὲν προῆλθον ἐπὶ τὸν πόλεμον, τὸν Ἀλέξανδρον προάγει τῶν Τρῶων προμαχοῦντα, καὶ γαῦρον ὀρώμενον, ἐπειδὴ δὲ εἶδε τὸν πολέμιον, εἰς τὸ τῶν ἑταίρων πλῆθος ἀναχωροῦντα. Αἰτιώμενον δὲ αὐτὸν Ἔκτορα, καὶ ἐπιπλήσσοντα αὐτῷ, τὸν δὲ ὑπισχνούμενον μαχέσεσθαι τῷ Μενελάῳ, περὶ τῆς Ἑλένης καὶ τῶν κτημάτων ἐφ' ᾧ τὸν πόλεμον ἐν τῇ τῶν δύο σαρμάτων μάχῃ τέλος λαβεῖν. Δηλάσαντος δὲ ταῦτα ἀμφοτέρους τοῖς στρατεύμασιν Ἔκτορος, ὑφίσταται καὶ ὁ Μενέλαος. Μεταπεμφάμενοι δὲ Πριάμων, ὅρκους καὶ εὐχὰς ποιῶνται. Καὶ ἡ Ἑλένη Πριάμῳ, καὶ τοῖς περὶ Ἀντήνορα δημογέρονσι, περὶ ἐνὸς ἐκάστου τῶν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἀρίστων διηγεῖται. Μαχεσαμένων δὲ αὐτῶν, καὶ ἠττηθέντα Ἀλέξανδρον ἔξαρπάσασα Ἀφροδίτῃ, εἰς τὸν θάλαμον ἄγει, καὶ μικρὸν ὕστερον καὶ τὴν Ἑλένην. Ἡ δὲ ἀναδρῆσαν ὀνειδίξει τῷ Ἀλεξάνδρῳ. Καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τὴν κοίτην τρέπονται. Ἀγμύμεναν δὲ, κατὰ τοὺς ὅρκους, ἀπαιτεῖ τὴν Ἑλένην, καὶ τὰ ἅμα αὐτῇ ἀρπαγέντα χρήματα· σὺν αὐτῇ δὲ καὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ ἀδικήματος τιμωρίαν.

Ἐπιγραφαί.

Ὅρκοι· Τειχοσκοπία· Μονομαχία Ἀλεξάνδρου καὶ Μειελαου.

Ἄλλως.

Γάμμα δ' ἄρ' ἀμφ' Ἑλένης οἷσις μόθος ἐστὶν ἀκούταις.

ΛΥΤΑΡ ἐπεὶ κόσμηθεν ἄμ' ἠγεμόνεσσιν ἕκαστοι,
 Τρῶες μὲν κλαγγῇ τ', ἐνοπῇ τ' ἴσαν, ὄρνιθες ᾧς·
 Ἥύτε περ κλαγγῇ γεράνων πέλει οὐρανόθι προῖ,
 Αἴτ' ἐπεὶ οὖν χειμῶνα φύγον καὶ ἀθέσφατον ὄμβρον,
 Κλαγγῇ ταίγε πέτονται ἐπ' Ὀκεανοῖο ῥοάων,
 Ἄνδράσι Πυγμαίοισι φόνον καὶ κῆρα φέρουσαι·
 Ἡέριαι δ' ἄρα ταίγε κακὴν ἔριδα προφέρουσαι.
 Οἱ δ' ἄρ' ἴσαν σιγῇ μένεα πνεύοντες Ἀχαιοί,

5

At postquam instructi fuerunt unà cum ducibus quique;
 Trojani quidem cum clangoreque, clamoreque incedebant, aves veluti:
 Sicut clangor gruum est in aëre,
 Quae postquam scilicet hyemem effugerunt et immensum imbrem,
 Cum clangore caedem volant supra Oceani fluenta,
 Hominibus Pygmaeis caedem et mortem ferentes:
 Aëriae quippe cae noxium conflictum adferunt.
 At proficiscebantur cum silentio robur spirantes Achivi,

5

Ver. 2. Τρῶες μὲν κλαγγῇ.]
 Οὐ γὰρ πάντων ἦεν ὁμὸς θρόος, οὐδ' ἴα γῆρας,
 Ἄλλὰ γλῶσσ' ἑμμέκτο, πολύκλητοι δ' ἴσαν
 ἄνδρες. δ', 457.

Vide infra ad ver. 8. et ad δ', 451.

Ibid. — ὄρνιθες ᾧς.] Potuisset et hic et alibi dicere, ᾧς ὄρνιθες. Sed altera illa verborum positio majorem habet emphasis: Vide δ', 482. Cæterum quâ ratione ὄρνιθες hic ultimam producat; itemque κερὰν, ver. 24. et ἀνεχώρησεν, ver. 55. vide supra ad α', 51.

Ver. 3. Ἥύτε περ κλαγγῇ γεράνων.] Φωναὶ παρμιγνῆς. Dionys. Halicarn. περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, § 10.

— Quales sub nubibus atris Strymoniae dant signa grues, atque aethera tranant

Cum sonitu, fugiuntque Notos clamore secundo. Æn. X, 264.

Ver. 4. — ἰσι δ' οὖν χειμῶνα φύγον.]

— aves, ubi frigidus annus

Trans pontum fugat, et terris immittit apricis. Æn. VI, 511.

Ver. 5. — πέτονται ἐπ' Ὀκεανοῖο ῥοάων.]
 Al. ποτᾶνται.
 — Oceani — amnes.

Georg. IV, 255.

Ver. 6. Ἄνδράσι Πυγμαίοισι φόνον καὶ κῆρα φέρουσαι.] "Ἐστὶ δὲ ἕνος γεωργικῶν, ἀνθρώπων μικρῶν, κατοικοῦντων εἰς τὰ ἀνωτάτα μέρη τῆς Αἰγυπτιακῆς γῆς, πλησίον τοῦ Ὀκεανοῦ, ὅπερ πολέμῳ ταῖς γεράνοις (φασὶ) βλαπτούσαις αὐτῶν τὰ σπέρματα, καὶ λιμὸν ποιούσαις τῇ χώρᾳ. Schol.

Ver. 8. Οἱ δ' ἄρ' ἴσαν σιγῇ.] " Sed enim " Achæos Homerus pugnam indipisci ait, " non ficularum tibiarumque concentu, " sed mentium animorumque conspiratu tacito " nitibundos: Οἱ δ' ἄρ' ἴσαν σιγῇ μένεα " πνεύοντες Ἀχαιοί, " Ἐν θυμῷ μεμαῶτες, &c." Gell. lib. 1. cap. 11. Ubi videtur Gellius istud, ἐν θυμῷ, ita intellexisse, ut idem ferè significaret, ac σιγῇ; opponereturque videlicet. τῷ, κλαγγῇ τ' ἐνοπῇ τε, ver. 2. Vide infra ad δ', 451.

Ἐν θυμῷ μεμαῶτες ἀλεξέμεν ἀλλήλοισιν.

Εὗτ' ὄρεος κορυφῆσι Νότος κατέχευεν ὀμίχλην, 10

Ποιμέσιν οὔτι Φίλην, κλέπτῃ δέ τε νυκτὸς ἀμείνω,

Τόσσον τίς τ' ἐπιλεύσσει, ὅσον τ' ἐπὶ λαῶν ἴησιν·

Ὡς ἄρα τῶν ὑπὸ ποσσὶ κοίσισσαλος ἄρνυτ' ἀελλῆς

Ἐρχομένων· μάλα δ' ὄκα διέπρησσον πεδίοιο.

Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες, 15

Τρῶσιν μὲν προμάχιζεν Ἀλέξανδρος Θεοειδῆς,

Παρδαλήν ὤμοισιν ἔχων καὶ καμπύλα τόξα,

Καὶ ξίφος· αὐτὰρ ὁ δοῦρε δύο κεκορυθμένα χαλκῷ

Πάλλων, Ἀργείων προκαλίζετο πάντας ἀρίστους,

Ἄντιβιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δῆϊοτῆτι. 20

Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησεν ἀρηΐφίλος Μενέλαος

Ἐρχόμενον προπάροικεν ὀμίλου, μακρὰ βιβῶντα,

Ὡστε λέων ἐχάρη μεγάλῳ ἐπὶ σώματι κύρσας,

In animo gestientes opem ferre sibi invicem.

Quemadmodum montis verticibus Notus offudit nebulam, 10

Pastoribus nequaquam gratam, furi autem etiam nocte commodiorem,

Et eousque quis tum prospicit, quousque lapidem jactit :

Sic horum sub pedibus pulvis excitabatur turbidus

Euntium ; valdè enim celeriter pertransibant campum.

Hi verò quum jam prope erant se invicem invasuri, 15

Trojanis quidem in-primâ-acie-erat Alexander divinâ-formâ-præditus,

Pardi pellem humeris gestans et incurvos arcus,

Et ensem : is verò hastilia duo præfixa aere

Vibrans, Graecorum provocabat quosque fortissimos,

Ut contra se dimicarent in saevâ pugnâ. 20

Hunc autem postquam animadvertit bellicosus Menelaus

Incedentem ante agmen, magnis passibus gradientem :

Sicut leo gavisus est, qui magnum in corpus inciderit,

Ver. 9.—μεμαῶτες.] Vide suprâ ad β', 818.

Ver. 11.—κλέπτῃ δέ τε νυκτὸς ἀμείνω.] Ovis scilicet prædatoribus nebula, quàm ipsa nox, commodior.

Ver. 16.—Θεοειδῆς.] Specie ac pulchritudine Corporis, non virtutibus, insignis.

Ver. 18.—δοῦρε δύο κεκορυθμένα χαλκῷ.]

—duo fortè gerebat

—præfixa hastilia ferro.

Æn. XII, 448.

Ver. 19.—προκαλίζετο πάντας ἀρίστους.] Pulcherrimè describit Poeta virum non prorsus ignavum, nec tamen fortem satis ; nequitia sibi conscium ; cujus Solius tamen causâ bellum esset susceptum ; fortissimos

statim, etiam priùs quàm Hector se ostenderet, provocantem ad certamen ; ferocientem, jactabundum, μακρὰ βιβῶντα, ver. 22. simul autem primùm ut Hostis, cui injuriam intulisset, contrâ incederet, retrò cedentem, ver. 32.

Ver. 22.—μακρὰ βιβῶντα.] Pessimè hæc verba vertit Barnesius, "longè gradientem." Quæ verba apud Virgilium, Æn. X, 572. non magnis incedentem passibus, sed è longinquo venientem significant.

Ver. 25.—Ὡστε λέων ἐχάρη, &c.] Impastus stabula alta leo ceu sæpè peragrans, (Suadet enim vesana fames,) si fortè fugacem

Εὐράν ἢ ἔλαφον κερᾶν, ἢ ἄγριον αἶγα
 Πεινάων· μάλα γάρ τε κατεσθίει, εἴπερ ἂν αὐτὸν 25
 Σεύονται ταχέες τε κύνες, θαλεροί τ' αἰζήοι·
 ὣς ἐχάρη Μενέλαος Ἀλέξανδρον Θεοειδέα
 Ὀφθαλμοῖσιν ἰδὼν· φάτο γὰρ τίσασθαι ἀλείτην·
 Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἄλτο χαμαῖζε.
 Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησεν Ἀλέξανδρος Θεοειδῆς 30
 Ἐν προμάχοισι φανέντα, κατεπλήγη φίλον ἦτορ·
 Ἄψ δ' ἐτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο κῆρ' ἀλεείνων.
 ὣς δ' ὅτε τίς τε δράκοντα ἰδὼν παλινόρσος ἀπέστη
 Οὔρεος ἐν βήσσης, ὑπὸ τε τρόμος ἔλλαβε γυῖα,

Nactus aut cervum cornutum, aut agrestem capram,
 Esuriens; avidè enim devorat, etiamsi ipsum 25
 Insequantur velocesque canes, florentesque juvenes:
 Sic gavisus est Menelaus Alexandrum divinâ-formâ-præditum
 Oculis conspicatus: cogitabat enim ulturum se virum sceleratum:
 Statim itaque de curru cum armis desiliit humi.
 Illum autem postquam animadvertit Alexander divinâ-formâ-præditus 30
 In primâ-acie apparentem, percussus est suo corde;
 Retrôque sociorum in agmen recessit, mortem evitans.
 Ut scilicet cum quis draconem conspicatus resiliens fugit
 Montis in saltibus, subtúsque tremor occupavit artus,

Conspexit capream, aut surgentem in cornua cervum,
 Gaudet hians immane, comasque arrexit, et hæret
 Visceribus super accumbens; lavit improba teter

Ora ruor ————— *Æn.* X, 725.

Ver. 23. 24. 25.—κέρσας, Εὐράν, — Πεινάων.] Non sine artificio ἀσυνδέτως ponuntur tria hæc Participia, (præterquam quod pedibus dactylicis versus iste, ὥστε λίαν ἐχάρη μεγάλῳ ἐπὶ σώματι κέρσας, totus incedit;) συν-επιτέλχοντος οἶον τοῦ ποιητοῦ, τῆ σπουδῆ τοῦ λέοντος: ut, ex *Eustathio*, pag. 289. *lin.* 4. rectè annotavit *Barnesius*.

Ver. 27.—Θεοειδέα.] Pronuntiabatur, Θεοιδῆ. Quomodo et scribi deinceps cæptum est.

Ver. 28.—τίσασθαι.] “Malim τίσισθαι,” inquit *Vir doctissimus H. Stephanus*: “Fator tamen τίσασθαι haberi hic in meo etiam “codice vetustissimo; et eodem modo legi, “*Odyss.* ὅ, 121.—φάτο γὰρ τίσασθαι ἀλεί-
 “τας. Sed his oppono locum illum hujus “tertiæ libri, *ver.* 366. “Ἦστ' ἐφάμην τίσισθαι
 “Ἀλέξανδρον κακότητος. Nam ibi meus ille “codex, τίσισθαι habet.” Quàm eruditè et
 modeste!

Ver. 29. Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἄλτο χαμαῖζε.

Sistit equos bijuges, et curru desilit.—
Æn. XII, 355.

—et è curru saltum dedit ocyùs arvis.
Ibid. 681.

Simplicius dictum est χαμαῖζε, et curru desilit; et illud, σὺν τεύχεσιν, vim habet insuper singularem.

Ver. 31.—κατεπλήγη.] Singulare ferè huic verbo est, quod in linguâ Ionicâ *Aoristi secundi penultimam* producat. Hinc et in linguâ Doricâ apud *Theocritum*, *Idyll.* 22, 105.—αὐτὰρ ὁ πλάγεις. In linguâ Atticâ autem dicitur πλάγεις.

Ἔρωτι θυμὸν ἐκπλαγείς Ἴάσωνος.

Ver. 33. ὣς δ' ὅτε τίς τε δράκοντα.] Pulcherrimè *Virgilius*:

Improvisum aspris veluti qui sentibus an-
 guem

Pressit humi nitens, trepidusque repentè
 refugit

Attollentem iras, et cærulea colla tumentem:

Haud secùs Androgeos visu tremefactus
 abibat.

Æn. II, 579.

Ἄψ τ' ἀνεχώρησεν, ᾗχρός τέ μιν εἶλε παρειάς·	35
Ὡς αὖθις καθ' ὄμιλον ἔδω Τρώων ἀγερώχων Δείσας Ἀτρείος υἱὸν Ἀλέξανδρος θεοειδής.	
Τὸν δ' Ἔκτωρ νείκεσσε ἰδὼν, αἰσχροῖς ἐπέεσσι· Δύσπαρι, εἶδος ἄριστε, γυναιμανές, ἠπεροπευτὰ, Αἰθ' ὄφελές τ' ἄγονός τ' ἔμμεναι, ἄγαμός τ' ἀπολέσθαι.	40
Καί κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺ κέρδιον ἦεν, Ἦ οὔτω λάβην τ' ἔμμεναι καὶ ἐπόψιον ἄλλων.	
Ἦπου καρχαλώσι κερηκομόωντες Ἀχαιοὶ, Φάντες ἀριστῆα πρόμον ἔμμεναι, οὐνεκα καλὸν Εἶδος ἐπ' ἄλλ' οὐκ ἔστι βίη φρεσίν, οὐδέ τις ἀλκή.	45

Retrôque recessit, pallorque ejus cepit genas :

35

Sic retrò in agmen subrepsit Trojanorum superborum

Metuens Atrei filium Alexander divinâ-formâ-præditus.

Hunc autem Hector objurgavit conspicatus, probrosis verbis :

“ Infelix Pari, formâ præstantissime, mulierose, deceptor,
“ Utinam non natus fuisses, aut nuptiarum-expers periisses.

40

“ Sanè illud mallet, et quidem multò utilius esset,

“ Quàm sic dedecus esse et turpi spectaculo omnibus.

“ Certè cachinnantur comantes Achivi,

“ Suspicati egregium propugnatores esse, quoniam venusta

“ Species tibi inest : sed non est vis animo, neque ullum robur.

45

Ver. 39. Δύσπαρι.] Euripides similiter δούλειαν dixit Helenam, Orest. ver. 1391. Porro, hinc istud Ovidii, in epistolâ Laodamiæ ad Protesilam, ver. 45.

Dux Pari, Priamide, damno formose tuorum ; pulcherrimè emendavit Nic. Heinsius :

Dyspari Priamide, damno formose tuorum.

Et quoniam Ovidii Epistolarum incidit mentio, lubet hîc emendationem quandam apponere, quæ Nobis olim in hâc materiâ ludentibus in mentem venit. In epistolâ Aconitii ad Cydîppen, versus 227. 228. hujusmodi sunt :

Appeteres talem vel non jurata maritum ;

Jurata, vel non, talis habendus erat.

Quàm enervis sit hæc sententia, et ταυτολόγος, nemo non videt. Nic. Heinsius legendum conjicit, — “ talis emendus erat : ” Nullo profectu. Distingue solummodò, quâ distinctio oportet ; jamque rectè procedet sententia, nec sine magno acumine :

Appeteres Talem vel non jurata maritum ;

Jurata, vel non Talis habendus erat.

Simili ratione et alium ejusdem Auctoris

locum, Metamorphos. lib. 4. ver. 60. de Pyramo et Thisbe :

————— Teda quoque jure coissent,

Sed vetuere patres quod non potuere vetare :

Ex æquo captis ardebant mentibus ambo : mutata solummodò distinctione, nitore suo restituit Amicus quidam noster :

————— Teda quoque jure coissent,

Sed vetuere patres. Quod non potuere vetare,

Ex æquo captis ardebant mentibus ambo.

Ver. 40. Αἰθ' ὄφελές τ' ἄγονός τ' ἔμμεναι, ἄγαμός τ' ἀπολέσθαι.] Barnesius in MS. Barocc. Oxoni. reperit, Αἰθ' ὄφελές ἄγονός τ' ἔμμεναι. Quam et veram fortè Lectionem esse suspicatus fuerim. Nam et Eustathium ità legisse, licèt in Textu aliter jam editum sit, liquet ex Commentario. Quem autem hîc à Dionysio quodam insertum Versum narrat Eustathius, (Μηδέ τι γούνασιν οἷον ἐφίσασθαι φίλον υἱὸν Δάρεδανον,) sine dubio suppositus est.

Ver. 41. Καί κε τὸ βουλοίμην.] Sanè ego, istic si essem, mallet id et ipse, &c.

Ver. 42. ——— ἐπόψιον.] Al. ὑπόψιον.

Ver. 44. ——— καλῶς.] Vide suprâ ad β', 43.

Ἡ τοιοῦσδε ἔων, ἐν ποντοπόροισι νέεσσι
 Πόντον ἐπιπλάσας, ἐτάρους ἐρίηρας ἀγείρας,
 Μιχθεῖς ἀλλοδαποῖσι, γυναῖκ' εὐεῖδέ' ἀνήγες
 Ἐξ Ἀπῆς γαίης, νὺν ἀνδρῶν αἰχμητῶν;
 Πατρί τε σῶ μέγα πῆμα, πόλῃ τε, παντί τε δήμῳ, 50
 Δυσμενέσιν μὲν χάρμα, κατηφείῃν δέ σοι αὐτῶ;
 Οὐκ ἂν δὴ μείνεις ἀρηΐφιλον Μενέλαον;
 Γνοίης χ', οἴου φωτὸς ἔχεις θαλερὴν παράκοιτιν.
 Οὐκ ἂν τοι χραίσμη κίθαρις, τὰ τε δῶρ' Ἀφροδίτης,
 Ἡ τε κόμη, τό τε εἶδος, ὅτ' ἐν κοίῃσι μιγείης. 55
 Ἀλλὰ μάλα Τρῶες δειδῆμονες· ἦ τέ κεν ἦδη
 Λαῖνον ἔσσο χιτῶνα, κακῶν ἔνεχ', ὅσσα ἔοργας.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν Ἀλέξανδρος θεοειδής·
 Ἔκτος, ἐπεὶ με κατ' αἴσαν ἐνείκεσας, οὐδ' ὑπὲρ αἴσαν·
 Αἰεὶ τοι κραδίη, πέλεκος ἄς, ἐστὶν ἀτειρής, 60
 Ὅστ' εἶσιν διὰ δουρὸς, ὑπ' ἀνέρος, ὅς ρά τε τέχνη

αὐτῶν ἡ ἀρετὴ

- “ Num talis existens, in pontum-transeuntibus navibus
 “ Mare emensus, sociis charis coactis,
 “ Permistus alienigenis, mulierem formosam abduxisti
 “ Ex Apiā terrā, sponsam virorum bellicosorum?
 “ Patrique tuo magnum detrimentum, civitatique, totique populo, 50
 “ Inimicis quidem gaudium, dedecus autem tibi ipsi?
 “ Nonne verò sustinueris bellicosum Menelaum?
 “ Nösses utique qualis viri teneas florentem uxorem.
 “ Non tibi profuerit cithara, et dona Veneris,
 “ Et coma et species; cùm in pulveribus immixtus fueris!
 “ Sed valdè Trojani sunt timidi: aliàs certè jam 55
 “ Lapidem indutus fuisses tunicam, tot malorum gratiā, quae patrāsti.
 Hunc autem vicissim alloquutus est Alexander divinā-formā-præditus:
 “ Hector, quoniam me jure increpāsti, non injuriā:
 “ (Semper tibi cor, securis veluti, est indomitum,
 “ Quae penetrat lignum, à viro acta, qui arte 60

Ver. 46. &c.—ἔων, —ἐπιπλάσας, —ἀγείρας, —μιχθεῖς.] “Ὅρα τὸ ἀσυνδέστον σχῆμα, θυμῶν καὶ ἀγωνία πρέστον, καὶ τάνυ σφοδρὸν. —πίσσαρας γὰρ ἀσυνδέτους ἔφη [legendum fortè, ἔθη] μεταχῶς, γοργῶς τὸν λόγον μεταχειρισάμενος. Eustath.

Ver. 47.—ἐτάρους ἐρίηρας.] “Ἄγαν εὐαρεμόστους, ἢ ἱερέαστους φίλους, ταυτίσται, αὐτῶ ὁμοίους φίλους, καὶ ἀρπαγας. Schol.

Ver. 52. Οὐκ ἂν δὴ μείνεις.] Καὶ συχρὰ τὰ πολλὰ δὲ καὶ κατὰ κόμμα μεταβαίνει ἀπὸ νόηματος ἄλλου εἰς ἄλλο, διὰ τε ὀργὴν, καὶ ὅτι οὐδὲ ἔχει καιρὸν ἀποτάδην λαλεῖν.—σφοδρὸν κατὰ τε τὰς ἐνοίας, καὶ τὰ κομμα-

τικὰ σχήματα, καὶ τὸν τῆς ἐρωτήσεως ἔλεγχον. Eustath.

Ver. 54. Οὐκ ἂν τοι χραίσμη κίθαρις, — Ἡ τε κόμη, — ὅτ' ἐν κοίῃσι μιγείης.] Nequicquam Veneris prasidio ferox Pectes caesariem, grataque feminis Imbelli citharā carmina divides: —adulteros

Crines pulvere collines. Horat. Carm. I, 15.

Ibid.—τὰ τε δῶρ' Ἀφροδίτης.]

—Veneris pramiam.—. Æn. IV, 35.

Ver. 57. Λαῖνον ἔσσο χιτῶνα.] Lapidatus, lapidibus obrutus fuisses; vel fortè, simpliciter, sepultus.

Νήϊον ἐκτάμνησιν, ὀφέλλει δ' ἀνδρὸς ἔρωήν·

"Ὡς τοι ἐνὶ στήθεσσι ἀτάρβητος νόος ἐστί.

Μή μοι δῶρ' ἔρατὰ πρόφερε χρυσῆς Ἀφροδίτης.

Οὔτοι ἀπόβλητ' ἐστὶ θεῶν ἔρικυδέα δῶρα,

65

"Ὅσσα κεν αὐτοὶ δῶσιν, ἐκὼν δ' οὐκ ἂν τις ἔλοιτο.

Νῦν δ' αὖτ', εἴ μ' ἐθέλεις πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι,

"Ἄλλους μὲν κάθισον Τρωῶας καὶ πάντας Ἀχαιοὺς,

Αὐτὰρ ἐμὲ ἐν μέσσω καὶ ἀρηΐφιλον Μενέλαον

Συμβάλετ' ἀμφ' Ἑλένη καὶ κτήμασι πᾶσι μάχεσθαι·

70

Ὅπότερος δέ κε νικήσῃ, κρείσσων τε γένηται,

Κτήμαθ' ἑλὼν εὔ πάντα, γυναῖκά τε, οἴκαδ' ἀγέσθω·

Οἱ δ' ἄλλοι, φιλότητα καὶ ὄρκια πιστὰ ταμόντες,

Ναίοιτε Τροίην ἐριβόλακα· τοὶ δὲ νέεσθω

"Ἄργος ἐς ἱππόβοτον καὶ Ἀχαιῖδα καλλιγύναικα.

75

"Ὡς ἔφαθ'· "Ἐκταρ δ' αὖτ' ἐχάρη μέγα, μῦθον ἀκούσας·

Καί ῥ' ἐς μέσσον ἰὼν, Τρωῶν ἀνέεργε Φάλαγγας,

Μέσσου δουρὸς ἑλὼν· τοὶ δ' ἰδρύνθησαν ἅπαντες.

" *Lignum navale excindat, augetque viri impetum:*

" *Sic tibi in praecordiis intrepidus animus est.)*

" *Nè mihi dona amabilia exprobra aureae Veneris:*

" *Neutiquam rejicienda sunt deorum praeclara dona,*

65

" *Quaecunque ipsi dederint: suo arbitrio autem non quis cepit.*

" *Nunc verò, si me vis bellare et pugnare,*

" *Caeteros quidem sedere-facias Trojanos et omnes Achivos,*

" *Sed me in medio et bellicosum Menelaum*

" *Committite de Helenâ et opibus omnibus pugnaturos:*

70

" *Uter autem vicerit, superiorque fuerit,*

" *Opes acceptas penitens omnes, mulieremque, domum abducat:*

" *Vos autem caeteri, amicitia et foederibus firmis percussis,*

" *Habitetis Trojam glebosam: Illi verò redeant*

" *Ad Argos equis aptum, et Achaiam pulchras-mulieres-habentem.*

75

Sic dixit: Hector verò gavisus est valdè, sermone audito:

Et in medium progressus, Trojanorum cohibuit phalanges,

Mediâ hastâ prehensâ: illi autem resederunt omnes.

Ver. 64.—*χρυσῆς Ἀφροδίτης.]*

—*Venus aurea—.* *Æn. X, 16.*

Pronuntiabatur autem, *χρυσῆς*. Vide suprâ ad β', 268 et 811.

Ver. 66.—*ἐκὼν δ' οὐκ ἂν τις ἔλοιτο.]*
Vox, *ἐκὼν*, hoc in loco, non significat, *volens* aut *lubens*; sed, quod Latinè dicitur, *suo arbitrio*.

Ver. 67. *Νῦν δ' αὖτ', εἴ μ' ἐθέλεις.]*

Quod si Me solum Teuceri in certamina poscunt,

Idque placet.—

Æn. XI, 434.

Ver. 68. *"Ἄλλους μὲν κάθισον—Αὐτὰρ ἔμ ἐν μέσσω.]*

—*Teucrum arma quiescant,*

Et Rutulum: Nostro dirimatur sanguine

bellum. *Æn. XII, 78.*

Cæterum de voce κάθισον, vide suprâ ad α', 565. et ad β', 191.

Ver. 70. *Συμβάλετ' ἀμφ' Ἑλένη.]* Edidit *Barnesius*, *Συμβάλει τ' ἀμφ' Ἑλένη*. Minus rectè. Oporteret enim istud *τε* aliter positum: *σύμβαλει ἀμφί τ' Ἑλένη καὶ, &c.*

Ver. 75.—*ὄρκια πιστὰ ταμόντες.]*

—*foedusque ferit.—* *Æn. X, 154.*

- Τῷ δ' ἔπετοζάζοντο κερηκομόωντες Ἀχαιοί,
 Ἰοῖσιν τε τιτυσκόμενοι λάεσσί τ' Ἔβαλλον 80
 Αὐτὰρ ὁ μακρὸν αὔσεν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
 Ἴσχεσθ', Ἀργεῖοι, μὴ βάλλετε, κοῦροι Ἀχαιῶν·
 Στεῦται γάρ τι ἔπος ἐρέειν κορυθαίολος Ἔκτωρ.
 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἔσχοντο μάχης, ἀνεῶ τ' ἐγένοντο
 Ἐσσυμένως· Ἔκτωρ δέ μετ' ἀμφοτέροισιν ἔειπε 85
 Κέκλυτέ μευ, Τρῶες, καὶ εὐκνήμιδες Ἀχαιοί,
 Μῦθον Ἀλεξάνδροιο, τοῦ εἵνεκα νεῖκος ὄρωρεν.
 Ἄλλους μὲν κέλεται Τρῶας καὶ πάντας Ἀχαιοὺς
 Τεύχεα κάλ' ἀποθέσθαι ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ·
 Αὐτὸν δ' ἐν μέσσω καὶ ἀρηΐφιλον Μενέλαον, 90
 Οἴους ἀμφ' Ἑλένη καὶ κτήμασι πᾶσι μάχεσθαι·
 Ὀππότερος δέ κε νικήσῃ, κρείσσων τε γένηται,
 Κτήμαθ' ἔλῶν εὔ πάντα, γυναῖκά τε, οἴκαδ' ἀγέσθω·
 Οἱ δ' ἄλλοι φιλότητα καὶ ὄρκια πιστὰ τάμωμεν.
 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ. 95

In hunc autem sagittas dirigebant comantes Achivi, Missilibusque collineantes lapidibusque petebant: Sed altè clamavit Rex virorum Agamemnon:	80
“Continete vos, Argivi, nè jaculemini, filii Achivorum: “Pollicetur enim se aliquid dicturum expeditè-pugnam-ciens Hector Sic dixit: illi verò abstinerunt à pugnâ, tacitique facti sunt Confestim: Hector verò inter utrosque locutus est:	85
“Audite ex me, Trojani, et benè-ocreati Achivi, “Sermonem Alexandri, cujus causâ bellum ortum est. “Caeteros quidem jubet Trojanos et omnes Achivos “Arma pulchra deponere super terram almam: “Se verò in medio et bellicosum Menelaum,	90
“Solos de Helenâ et opibus omnibus pugnare: “Uter autem vicerit, superiorque fuerit, “Opes acceptas penitùs omnes, mulieremque, domum abducat: “Caeteri autem amicitiam et foedera firma feriamus.	95
Sic dixit: illi autem omnes taciti facti sunt silentio.	

Ver. 81.—μακρὸν αὔσεν,——Ἴσχεσθ',
Ἀργεῖοι, μὴ βάλλετε.]

Significatque manu, et magno simul incipit ore:

Parcite jam, Rutuli; et vos, tela inhibete, Latini. Æn. XII, 692.

Ver. 85.—ἔπος ἐρέειν.] Quâ ratione hîc, ἔπος; et infrâ, ver. 103. λευκὸν, ultimam producant, vide suprâ ad á, 51.

Ibid.—κορυθαίολος.] Vide suprâ ad β', 816.

Ver. 86. Κέκλυτέ μεν,——] Post hunc

versum, ex MSS. quibusdam, inserit *Barne-sius*,

“Ὁφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελύει·
auctoribus non satis idoneis.

Ver. 87.—ὄρωρεν.] Vide suprâ ad á, 57. et infrâ ad δ', 110.

Ver. 89.—κάλ'.] Vide suprâ ad β', 43.

Ver. 95. Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.]

Dixerat Æneas: olli obstupere silentes,
Conversique oculos inter se atque ora tenebant. Æn. XI, 120.

Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·

Κέκλυτε νῦν καὶ ἑμεῖο· μάλιστα γὰρ ἄλγος ἰκάνει
Θυμὸν ἔμῳν, φρονέω δὲ διακριθῆμεναι ἦδη
Ἀργείους καὶ Τρῶας, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέποσθε
Εἶνεκ' ἑμῆς ἔριδος, καὶ Ἀλεξάνδρου ἕνεκ' ἀρχῆς· 100

Ἡμέων δ' ὀπποτέρῳ θάνατος καὶ μοῖρα τέτυκται,
Τεθναίῃ· ἄλλοι δὲ διακριθεῖτε τάχιστα.
Οἴσετε δ' ἄρν', ἕτερον λευκὸν, ἐτέρην δὲ μέλαιναν,
Γῆ τε, καὶ Ἡελίῳ· Διὶ δ' ἡμεῖς οἴσομεν ἄλλον.

Ἄξετε δὲ Πριάμοιο βίην, ὄφρ' ὄρκια τάμνη
Αὐτὸς, ἐπεὶ οἱ παῖδες ὑπερφίαλοι καὶ ἄπιστοι· 105

Μὴ τις ὑπερβασίῃ Διὸς ὄρκια δηλήσεται.

Αἰεὶ δ' ὀπλοτέρων ἀνδρῶν φρένες ἠερέθονται·

Οἷς δ' ὁ γέρων μετέησιν, ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω
Λεύσσει, ὅπως ὄχ' ἄριστα μετ' ἀμφοτέροισι γένηται. 110

Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἐχάρησαν Ἀχαιοὶ τε Τρῶές τε,
Ἐλπόμενοι παύσεσθαι οἴζυροῦ πολέμοιο.

Inter illos verò itidem locutus est bello strenuus Menelaus :

“ Audite nunc et me : maximè enim haec molestia incescit

“ Animum meum, censeo autem diremptum-iri jam

“ Argivos et Trojanos ; quoniam mala multa passi estis

“ Propter meam contentionem, et Alexandri propter inceptum : 100

“ Nostrùm verò utri mors et fatum paratum est,

“ Moriatur : caeteri autem dirimamini citissimè.

“ Adferte verò agnos, alterum album, alteram verò nigram,

“ Terraeque, et Soli : Jovique nos adferemus alium.

“ Adducite autem Priami vim, [Priamum,] ut foedus feriat 105

“ Ipse, quoniam ei filii foedifragi sunt et infidi :

“ Ne quis transgressione Jovis foedera violet.

“ Semper utique juniorum virorum animi instabiles-sunt :

“ Quibus verò senex interfuerit, simul praeterita et futura

“ Prospicit, ut quàm optimè inter utrosque transigatur. 110

Sic dixit : at gavisus Achivique Trojanique,

Sperantes se finem facturos aerumnosi belli.

Ver. 96.—μπίσισι βοὴν ἀγαθὸς Μενέ-
λαος.] Aptissima haec oratio personæ Me-
nelai, qui

——ἐπιτροχάδην ἀγόρευε,

Παῦρα μιν, ἀλλὰ μάλα λιγύως· ἐπεὶ εὐ πο-
λύμυθος,

οὐδ' ἀφαιμαρτοσιπής·

ver. 213.

Ver. 100.—Ἀλεξάνδρου ἕνεκ' ἀρχῆς.]

Præfinitò id hîc significat vox ἀρχῆς, quod
Latine dicitur *Captum*, *Inceptum*, vel *Sus-*
ceptum.

Ver. 105.—ἕτερον λευκὸν, ἐτέρην δὲ
μέλαιναν.]

Nigram Hyemi pecudem, Zephyris felii-
cibus albam. Æn. III, 120.

Ver. 105.—Πριάμοιο βίην.] Vide supra
ad β', 658.

Ver. 112. Ἐλπόμενοι παύσεσθαι.]

Qui sibi jam requiem pugnae, rebusque
salutem

Sperabant. Æn. XII, 241.

- Καί ῥ' ἵππους μὲν ἔρυσαν ἐπὶ στίχας, ἐκ δ' ἔβαν αὐτοί,
 Τεύχεά τ' ἐξεδύοντο, τὰ μὲν κατέθεντ' ἐπὶ γαίῃ
 Πλησίον ἀλλήλων· ὀλίγη δ' ἦν ἀμφὶς ἄρουρα. 115
- Ἐκταρ δὲ προτὶ ἄστυ δῶα κήρυκας ἔπεμπε
 Καρπαλίμως, ἄρνας τε φέρειν, Πριάμόν τε καλέσσαι.
 Αὐτὰρ ὁ Ταλθύβιον προΐει κρείων Ἀγαμέμνων,
 Νῆας ἐπι γλαφυρὰς ἰέναι, ἧδ' ἄρ' ἐκέλευεν
 Οἰσέμεναι· ὁ δ' ἄρ' οὐκ ἀπίθησ' Ἀγαμέμνονι δῶα. 120
- Ἴρις δ' αὖθ' Ἑλένη λευκωλένω ἄγγελος ἦλθεν,
 Εἰδομένη γαλόω, Ἀντηνορίδαο δάμαρτι,
 Τὴν Ἀντηνορίδης εἶχε κρείων Ἑλικάων,
 Λαοδίκην, Πριάμοιο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην
 Τὴν δ' εὖρ' ἐν μεγάρῳ ἧ δὲ μέγαν ἰστὸν ὕφαινε, 125
 Δίπλακα, μαρμαρέην· πολέας δ' ἐνέπασσεν ἀέθλους
 Τρώων θ' ἵπποδάμαν, καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτῶνων,
 Οὓς ἔθεν εἵνεκ' ἔπασχον ὑπ' Ἄρηος παλαμῶων.
 Ἀγχοῦ δ' ἰσταμένη προσέφη πόδας ὠκεία Ἴρις·
 Δεῦρ' ἴθι, νύμφα φίλη, ἵνα θεσκελα ἔργα ἴδῃαι 130
 Τρώων θ' ἵπποδάμαν, καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτῶνων·
 Οἱ πρὶν ἐπ' ἀλλήλοισι φέρον πολυδακρυν Ἄρηα

- Et equos quidem coercuerunt in ordines, descenderunt autem ipsi,
 Armaque exuerunt, quae quidem deposuerunt in terrâ
 Prope se invicem: exiguum autem erat hinc inde terrae-spatium. 115
 Hector verò ad urbem duos praecones misit
 Festinanter, qui agnosque adferrent, Priamumque vocarent.
 At Talthymbium misit Rex Agamemnon,
 Naves ad cavas ut iret, et agnum jussit
 Adferre: ille verò haud immerigerus fuit Agamemnoni nobili. 120
 Iris autem Helenae candidas-ulnas-habenti nuncia venit,
 Assimilata glori, Antenoridae uxori,
 Quam Antenorides habebat Rex Helicaon,
 Laodicen, Priami filiarum formâ-praestantissimam:
 Eamque invenit in domo: ea verò magnam telam texebat, 125
 Duplicem, splendidam: multosque intexebat labores
 Trojanorumque equûm-domitorum, et Achivorum aere-loricatorum,
 Quos sui causâ sustinebant à Martis manibus.
 Propè autem stans allocuta est pedibus velox Iris:
 " Huc veni, nympa cara, ut admiranda facta spectes 130
 " Trojanorumque equûm-domitorum, et Achivorum aere-loricatorum:
 " Qui priùs sibi invicem inferebant lachrymosum bellum

Ver. 115.—ἐκ δ', ἔβαν αὐτοί.] *E curribus*
 descenderunt, et in medium exibant. Fit au-
 tem ex ἔβησαν, ἔβαν. Simili analogiâ atque ex
 ἰτραφῆσαν, τραφῆν.

Ver. 115.—ὀλίγη δ' ἦν ἀμφὶς ἄρουρα.]
 Discessere omnes medii, spatiumque de-
 dere. *Æn.* XII, 696.

De voce ἄρουρα, vide infrâ ad ζ', 142.

Ver. 125.—ἧ δὲ μέγαν ἰστὸν ὕφαινε.]
 Quâ ratione vox, δὲ, hic producatur; item,
 ἰδῶν, infrâ, ver. 154. vide supra ad α', 51.

Ver. 126.—μαρμαρέην.] *Al.* πορφυρέην.

Ver. 132.—πολυδακρυν Ἄρηα.]

—lachrymabile bellum. *Æn.* VII, 604.

- Ἐν πεδίῳ, ὀλοοῖο λιλαιόμενοι πολέμοιο
 Οἱ δὴ νῦν ἕαται σιγῇ, πόλεμος δὲ πέπαιται,
 Ἄσπισι κεκλιμένοι, παρὰ δ' ἔγχεα μακρὰ πέπηγεν. 135
 Αὐτὰρ Ἀλέξανδρος καὶ ἀρηΐφιλος Μενέλαος
 Μακρῆς ἐγχείησι μαχήσονται περὶ σείο.
 Τῷ δὲ κε νικήσαντι φίλη κεκλήση ἄκοιτις.
 Ὡς εἰποῦσα θεὰ, γλυκὺν ἴμερον ἔμβαλε θυμῷ
 Ἄνδρός τε προτέροιο, καὶ ἄστεος, ἥδ' ἐτοκίων. 140
 Αὐτίκα δ' ἀργεννῆσι καλυψαμένη ὀδόνησιν,
 Ὠρμαῖτ' ἐκ θαλάμοιο, τέρεν κατὰ δάκρυ χέουσα.
 Οὐκ οἶη, ἅμα τῆγε καὶ ἀμφίπολοι δὲ ἔποντο,
 Αἴθηρ Πιτθῆος θυγάτηρ, Κλυμένη τε βοῶπις.
 Αἴψα δ' ἔπειθ' ἵκανον ὅθι Σκαιαὶ πύλαι ἦσαν. 145
 Οἱ δ' ἀμφὶ Πριάμον καὶ Πάνθοον, ἥδ' Ἐθυμοίτην,

" In campo, perniciosae cupidi pugnae :

" Jam verò sedent taciti, (bellumque cessat.)

" Scutis innixi, juxtaque hastae longae fixae sunt :

135

" At Alexander et bellicosus Menelaus

" Longis hastis pugnabunt de te :

" Ei verò, qui vicerit, chara vocaberis uxor.

Sic locuta dea, dulce desiderium injecit animo

Virique prioris, et urbis, atque parentum.

140

Protinus autem candidis aperta velis,

Properavit ex gynaeceo, teneram lachrymam effundens :

Non sola, simul eam et famulae duae sequebantur,

Aethra Pitthae filia, Clymeneque magnis oculis.

Confestim deinde pervenerunt ubi Scaeae portae erant

145

At Priamus et Panthous et Thymoetes,

Ver. 134. ——— πέπαιται, ——— πέπηγεν.]
 Vide suprâ ad ἄ, 37.

Ver. 135. Ἄσπισι κεκλιμένοι, παρὰ δ' ἔγ-
 χεα μακρὰ πέπηγεν.]

Stant terrâ defixæ hastæ. ———

Æn. VI, 652.

Stant longis adnixi hastis, et scuta te-
 nentes.

Æn. IX, 229.

Defigunt tellure hastas, et scuta reclinant.

Æn. XII, 150.

Aristophanes, ad hunc locum alludens,

Καὶ τὸν θυμὸν κατὰθου, κύψας

Παρὰ τὴν ὀργὴν, ὡςπερ ὀπλίτης. Av. 401.

Cæterum de voce κεκλιμένοι, vide suprâ ad
 ἄ, 309. 514 et 538.

Ver. 141. ——— καλυψαμένη ὀδόνησιν.] No-
 tandus hic primigenius Vocis Mediae Usus :
 Καλυψαμένη, cum seipsam cooperuisset. Sic
 rursùm, Iliad. ζ', 184. κρηδέμην δ' ἐφ' ὅπερθε
 καλύψατο δια θεῶν. Et Odys. ε', 491. Ὡς
 Ὀδυσσεὺς φύλλοισι καλύψατο. Et Iliad. θ',

199. Σείατο δ' ἐνὶ θυμῷ, commovit se in

solio. Similiter, κείρειν, propriè est, tondere ;
 κείρισθαι, tonderi ; κείρασθαι, se tondere. Item,
 τιμῆσομαι, honorabilem me præstabo ; μισήσο-
 μαι, odiosum me reddam ; κήσομαι, cædam
 me ipse, id est, plangam seu lamentabor. Pri-
 migenius, inquam, hic Vocis mediae Usus.
 Paulatim autem, vulgari loquendi consue-
 tudine, cœpta sunt alia hujus vocis Tempora
 significatu activo usurpari, alia passivo. Nec
 tamen hoc ipsum sine ullo delectu : Quod
 quidem explicatu difficillimum, attentè au-
 tem legentibus observatu persæpè est facillim-
 um. Exempli gratiâ : Ὁ διακονόμενος,
 idem est ac ὁ διάκονος, Minister, Famulus ;
 ὁ διακονῶν autem, is qui jam tum, eo ipso
 temporis articulo, ministrat.

Ver. 144. Αἴθηρ Πιτθῆος θυγάτηρ.] Οἱ δὲ
 καὶ τοῦτο τὸ ἔπος διαβάλλουσι. Plutarch. in
 Theseo, sub finem.

Ibid. ——— βοῶπις.] Vide suprâ ad ἄ, 551.

Ver. 146. Οἱ δ' ἀμφὶ Πριάμον.] Quemad-
 modum Πριάμοιο βίη, est Priamus ipse ; vide

Λάμπον τε, Κλυτίον δ', Ἰκετάονά τ', ὄζον Ἄρης,
 Οὐκαλέγαν τε καὶ Ἀντήνωρ, πεπνυμένω ἄμφω,
 Εἶατο δημογέροντες ἐπὶ Σκαιῆσι πύλῃσι,
 Γῆραι δὴ πολέμοιο πεπαυμένοι· ἀλλ' ἀγορηταὶ 150
 Ἔσθλοι, τεττίγεσσιν εἰκότες, οἵτε καθ' ὕλην
 Δενδρέω ἐφεζόμενοι ὅπα λειριόεσσαν εἴεισι·
 Τοῖσι ἄρα Τρώων ἡγήτορες ἦντ' ἐπὶ πύργῳ.
 Οἱ δ' ὡς οὖν εἶδον Ἐλένην ἐπὶ πύργον ἰούσαν,
 Ἦκα πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον· 155
 Οὐ νέμεσις, Τρῶας καὶ εὐκνήμιδας Ἀχαιοὺς
 Τοιῆδ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν·

Lampusque, Clytiusque, Hicetaonque, ramus Martis,
 Ucalegonque et Antenor, prudentes ambo,
 Sedebant populi-seniores in Scaeis portis,
 Ob senectutem scilicet à bello cessantes; sed erant concionatores 150
 Boni, cicadis similes, quae in sylva
 Arbori insidentes vocem suavem emittunt:
 Tales utique Trojanorum proceres sedebant in turri.
 Hi autem ut viderunt Helenam ad turrim venientem,
 Submissè inter se verbis alatis dixerunt: 155
 " Non est indignè ferendum, Trojanos et bene-creatos Achivos
 " Tali de muliere longum tempus dolores pati:

suprâ ad ver. 105. et ad β', ver. 658. Ita οἱ ἀμφὶ Πρίαμον, Priami assecla et pedisequi, Priami comitatus, idem sonat ac ipse Priamus.

Ver. 147. Λάμπον τε, Κλυτίον δ'.] Vide suprâ ad β', 497.

Ver. 151.—οἵτε καθ' ὕλην.] Ex graeco, ὕλη, ortum est Latinum, *silva*; et Poctis trisyllabum, *silvia*. Quo de vocabulo, Eruditissimus Bentleyus: "Silvia, inquit, etiam
 " per diæresin in tres syllabas dissoluta,
 " primam tamen longam retinebit; siquidem certum est à Graeco ὕλη, vel per digamma Æolicum ὕλην, latinum *silva* proflixisse. Nam ὕλη quidem apud Graecos
 " syllabam primam semper productam habet.—Sed eò tantum hæc notamus,
 " ut acuum eruditorum iudicia; non ut
 " Poetam [Horatium, qui primam in silvia corripuit.] culpæ insimulemus, qui sine dubio ex usu Sermonis et Eruditorum consuetudine scire meliùs faciùsque hæc potuit, quam quisvis hodiè mortalium ex incertis Analogiæ rationibus tanto post intervallo hariolari." Not. ad Horat. Carm. lib. 1. 25. Si quis, post *Ingentis Eruditionis Virum*, conjecturæ locus sit; crediderim equidem Vocalium brevium duarum, ex unius longæ dissolutione naturam, alterâ transposi-

tà, ab ὕλη naturaliter oriri *silva*, *sylla*, *syliua*. Lectoris iudicium esto.

Ver. 152. Δενδρέω ἐφεζόμενοι.] Vide suprâ ad β', 268 et 811.

Ibid.—ὅπα λειριόεσσαν.] Vocem suavem; vel, ut alii, *gracilem*. Οἱ δὲ γέροντες, τίττιξιν ἰοικόσις, ζῶσις ὄζυφάνοις ἰσάζονται. Dionys. Halicarn. περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως. § 18.

Ver. 155. Ἦκα.] *Al.* Ἦκα.

Ver. 156. Οὐ νέμεσις—Τοιῆδ' ἀμφὶ γυναικί.] " Illud quoque est ex relatione ad
 " aliquid, quod non ejus rei gratiâ dictum
 " videtur, *Amplificationis* genus. Non putant indignum Trojanæ principes, Graios
 " Trojanosque propter Helenæ speciem tot mala tanto temporis spatio sustinere:
 " Quænam igitur illa Forma credenda est?
 " Non enim hoc dicit Paris, qui rapuit;
 " non aliquis Juvenis; non unus è Vulgo;
 " sed Senes, et prudentissimi, et Priamo assistentes. Verum et ipse Rex, decenni bello
 " exhaustus, amissis tot liberis, imminente summo discrimine; cui faciem illam, ex
 " quâ tot lachrymarum origo fluxisset, invisam atque abominandam esse oportebat;
 " et atque hæc, et eam *Filiam* appellans juxta se locat, et excusat etiam, atque sibi
 " esse malorum causam negat." *Quinctilian.* lib. 8. c. 4.

- Αἰνῶς ἀθανάτησι θεῆς εἰς ᾧπα ἔοικεν.
 Ἄλλὰ καὶ ᾧς, τοίη περ ἑοῦσ', ἐν νηυσὶ νέεσθα,
 Μηδ' ἡμῖν τεκέεσσι τ' ὀπίσσω πῆμα λίποιτο. 160
- “Ὡς ἄρ' ἔφαν Πρίαμος δ' Ἑλένην ἐκαλέσσατο φωνῆ·
 Δεῦρο πάροιθ' ἔλθοῦσα, φίλον τέκος, ἴζευ ἐμεῖο,
 Ὅφρα ἴδῃς πρότερόν τε πόσιν, πηούς τε, φίλους τε·
 Οὔτι μοι αἰτίη ἔσσι, θεοὶ νύ μοι αἰτιοὶ εἰσιν,
 Οἷ μοι ἐφώρησαν πόλεμον πολύδακρυν Ἀχαιῶν 165
 Ὡς μοι καὶ τόνδ' ἄνδρα πελώριον ἔξονομήνης,
 Ὅστις ὄδ' ἔστιν Ἀχαιὸς ἀνὴρ ἧς τέ μέγας τε.
 Ἥ τοι μὲν κεφαλῇ καὶ μείζονες ἄλλοι ἔασι·
 Καλὸν δ' οὔτω ἐγὼν οὔπα ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
 Οὐδ' οὔτω γεραρόν βασιλῆϊ γὰρ ἀνδρὶ ἔοικε. 170
 Τὸν δ' Ἑλένη μύθοισιν ἀμείβετο, διὰ γυναικῶν
 Αἰδοῖός τε μοι ἔσσι, φίλε ἑκυρὲ, δεινός τε·

“ Omnino immortalibus deabus ad vultum similis est.

“ Sed et sic, talis quamvis sit, in navibus redeat,

“ Neque nobis liberisque in posterum detrimentum relinquatur. 160

Six dixerunt: Priamus autem Helenam vocavit voce:

“ Huc coram veniens, cara filia, asside mihi,

“ Ut videas prioremque maritum, affinesque, amicosque:

“ (Non mihi tu in causâ es; dii utique mihi in causâ sunt,

“ Qui mihi immiserunt bellum lachrymosum Achivorum:)

“ Ut mihi et istum virum ingentem nomines, 165

“ Quisnam iste sit Achivus vir ampliusque magnusque.

“ Certè quidem capite etiam altiores alii sunt:

“ Pulchrum autem adeò ego nondum vidi oculis,

“ Nec adeò venerabilem: regi enim viro similis est. 170

Huic autem Helena verbis respondit, nobilissima mulierum:

“ Reverendusque mihi es, dilecte socer, timendusque:

Ver. 160.—λίποιτο.] *Al.* λίπηται.

Ver. 163.—ἴδῃς.] *Al.* ἴδῃ. Quod perinde est.

Ver. 164. Οὔτι μοι αἰτίη ἔσσι, θεοὶ νύ μοι αἰτιοὶ εἰσιν.]

Non tibi Tyndaridis facies invisâ Lacænae, Culpatusve Paris; verùm inclementia Divùm

Has evertit opes, sternitque à culmine Trojam. *Æn.* II, 601.

Vide suprâ ad ver. 156.

Ver. 166. “Ὡς μοι καὶ τόνδ' ἄνδρα πελώριον ἔξονομήνης,

“Ὅστις ὄδ' ἔστιν.] Ἐζητήται δὲ, πῶς ὁ Πρίαμος τῶν δεκάτῳ ἔπει πυνθάνεται περὶ τῶν ἀρίστων; λέγουσιν οἱ παλαιοὶ, Ἐπιπιδὴ πρότερον

περὶ τὰς ἀστυγείτονας πόλεις ἐπλανῶντο ᾧς του καὶ ὁ Ποιητὴς φησι, “ Πλαζόμενοι κατὰ ληϊδ’, “ ὅση ἀρξέμεν Ἀχιλλεύς” νῦν δὲ προσκάνηται τῇ Ἰλίῳ.—Πρότερον δὲ οὐκ ἐπιθέατο οὔτω πάντας ἀστλους (ver. 114.) ᾧς νῦν. *Schol.* ad ver. 170.

Ver. 169. Καλόν.] Vide suprâ ad β', 45.

Ibid.—οὔτω ἐγὼν οὔπα.] *Al.* οὔπα ἐγὼν οὔτως.

Ver. 172. Αἰδοῖός τε μοι ἔσσι, φίλε ἑκυρὲ, δεινός τε.] Οἱ δειλότατοι πρὸς τοὺς νόμους, παρβαλεώτατοι πρὸς τοὺς πολεμίους εἰσὶ.—διὸ καὶ καλῶς—“Ὀμηρος, “ Αἰδοῖός τε μοι ἔσσι, “ φίλε ἑκυρὲ, δεινός τε,” *Plutarch.* in *Agid.* et *Cleomene.* Cæterùm de prosodiâ vocabulorum, φίλε ἑκυρὲ, vide suprâ ad α', 51.

Ὡς ὄφελεν θάνατός μοι ἀδεῖν κακός, ὅπποτε δεῦρο
 Υἱεῖ σῶ ἐπόμην, δάλαμον γνωτούς τε λιπούσα,
 Παῖδά τε τηλυγέτην, καὶ ὀρηλικίην ἐρατεινήν. 175
 Ἄλλὰ τά γ' οὐκ ἐγένοντο· τὸ καὶ κλαίουσα τέτηκα.
 Τοῦτο δέ τοι ἐρέω, ὃ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλάς·
 Οὗτός γ', Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων,
 Ἀμφότερον, βασιλεύς τ' ἀγαθός, κρατερός τ' αἰχμητής·
 Δαῆρ αὐτ' ἐμὸς ἔσκε κυνώπιδος, εἴ ποτ' ἔην γε. 180
 Ὡς φάτο· τὸν δ' ὁ γέρων ἠγάσασατο, φώνησέν τε·
 ὦ μάκαρ Ἀτρείδη, μοιρηγενές, ὀλβιόδαιμον,
 Ἥ ῥα νύ τοι πολλοὶ δεδμήατο κοῦροι Ἀχαιῶν.

“ Utinam mors mihi placuisset mala, quando huc

“ Filium tuum secuta sum, thalamo fratribusque relictis,

“ Filiâque charissimâ, et coetu aequalium amabili. 175

“ Sed haec non facta sunt : quamobrem et lachrymis liquesco.

“ Illud autem tibi dicam, quod ex me quaeris atque percontaris :

“ Hic quidem, Atrides est latè-imperans Agamemnon ;

“ Utrumque, Rexque bonus, fortisque bellator.

“ Levir utique meus erat inverecundae, siquidem fuit. 180

Sic dixit : hunc verò senex admiratus est, dixitque :

“ O beate Atrida, laeto-fato-nate, fortunate,

“ Certè tibi multi sub imperio sunt juvenes Achivorum.

Ver. 175. Ὡς ὄφελεν θάνατός μοι.] Pulcherrimè, et singulari planè cum condecencia, atque ad personam convenientissimè, de-decus suum hic in exordio orationis praefatur Helena ; ὡς ὄφελεν θάνατός μοι, &c. et eodem tandem desinit, — ἰμὸς ἔσκε κυνώπιδος. εἴ ποτ' ἔην γε.

Ver. 176. Ἄλλὰ τά γ' οὐκ ἐγένοντο.] Quod ornaverim, quodque factum oportebat ; non eveniit.

Ibid. — τίτηκα.] Vide supra ad α, 37.

Ver. 179. Ἀμφότερον βασιλεύς τ' ἀγαθός, κρατερός τ' αἰχμητής.]

Εἴποτε γίνονται τῶν Ὀμήρου σύγκρισις ἐπῶν ἐν ταῖς διατριβαῖς, ἢ κατὰ τὰ συμπόσια, ἄλλον ἄλλου στίχων προκρίνοντος, αὐτὸς ὅτι αἰχμητῆς ὡς διαφέροντα πάντων ἐπέκεινται τούτων, “ Ἀμφότερον βασιλεύς τ' ἀγαθός, κρατερός τ' αἰχμητής.” Plutarch. de Alexandri Magni fortunâ sive virtute, orat. 1. Ἄραγε ὅτι αἰχμητῆς τε καὶ κρατερός ἂν εἴη, οὐκ εἰ μόνος αὐτὸς εἰ ἀγωνίζοιτο πρὸς τοὺς πολεμίους, ἀλλ' εἰ καὶ παντὶ τῷ στρατοπέδῳ τούτου αἴτιος εἴη ; καὶ βασιλεὺς ἀγαθός, οὐκ εἰ μόνον τοῦ ἑαυτοῦ βίου καλῶς προϊστέκοι, ἀλλ' εἰ καὶ, ὡν βασιλεὺς, τούτου βουαμονίας αἴτιος εἴη. Xenoph. Ἀσπομημονιου. lib. 5.

Ver. 180. — εἴποτ' ἔην γε.] Siquidem

id meminisse fas sit : Si unquam digna eram, quae isto nomine memorarer. Vide supra ad ver. 175. Eustathius haec ita explicat : Τὸ δὲ, εἴποτ' ἔην γε, πραῦναι τὸν ἐπὶ τῇ μυσία τοῦ ἀνδρὸς λιπούμενον ἴσως κατ' αὐτῆς ὁμοίᾳ λέγουσα, ὡς ὁ νῦν ἐστίν, ἀλλὰ ποτ' ἔην. Domina Dacier hoc modo vertit : “ Il étoit mon beau-frere : Helas ! malheureuse puis je “ vivre, et penser que je ne puis plus lui donner ce nom ?”

Ver. 182. ὦ μάκαρ Ἀτρείδη, μοιρηγενές, ὀλβιόδαιμον.] Ἐξώθεν οὗτος ὁ μακαρισμός, ὅπλων καὶ ἵππων καὶ στρατείας περιεχυμένης αἰ δὲ τῶν παθῶν φωναὶ πρὸς τὴν κενὴν δόξαν ἐνδοθεν ἀντιμαρτυροῦσι. “ Ζεὺς με μέγα Κρονίδης ἄτη ἐνέδωκε βαρεῖη.” Plutarch. de Animi Tranquillitate. Quod autem annotat Eustathius, laudatum hunc versum eò, quòd vocem monosyllabam dissyllaba, deinceps trisyllaba, quadrisyllaba, et quinquesyllaba, ordine et κλιμακῶδον excipiant ; mere sunt ineptiae.

Ver. 185. — διδμήατο κοῦροι Ἀχαιῶν.] Scholiastes legit διδμήαται ; rectèque explicat, ὑποπιεταγμένοι εἰσίν. At διδμήαται hoc in versu locum habere non potest ; nisi cum Barnesio, pro κοῦροι, legas υἱὸς Ἀχαιῶν, contra Codicum fidem. Eustathius, (ut ex commentario ejus colligo, pag. 305. lin. 49.)

Ἦδη καὶ Φρυγίην εἰσήλυθον ἀμπελόεσσαν,
 Ἔνθα ἴδον πλείστους Φρύγας, ἀνέρας αἰολοπάλους, 185
 Λαοὺς Ὀτρῆος καὶ Μύγδονος ἀντιθέοιο,
 Οἳ ῥα τότε ἔστρατόωντο παρ' ὄχθας Σαγγαρίοιο.
 Καὶ γὰρ ἐγὼν ἐπίκουρος ἐὼν μετὰ τοῖσιν ἐλέχθην
 Ἥματι τῷ, ὅτε ἦλθον Ἀμαζόνες ἀντιάνειραι·
 Ἀλλ' οὐδ' οἱ τόσοι ἦσαν, ὅσοι ἐλίκωπες Ἀχαιοί. 190
 Δεύτερον αὖτ', Ὀδυσῆα ἰδὼν, ἐρέειν ὁ γεραίός·
 Εἴπ' ἄγε μοι καὶ τόνδε, φίλον τέκος, ὅστις ὄδ' ἐστί·
 Μείαν μὲν κεφαλῇ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο,
 Εὐρύτερος δ' ἄμοισιν ἰδὲ στέρνοισιν ἰδέσθαι.
 Τεύχεα μὲν οἱ κεῖται ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ, 195
 Αὐτὸς δὲ, κτίλος ὥς, ἐπιπωλεῖται στίχας ἀνδρῶν·
 Ἀρνεῖω μιν ἐγωγε εἴσκα πηγεσιμάλλω,
 Ὅστ' οἶων μέγα πῶϋ διέρχεται ἀργεννῶν.

" Olim etiam Phrygiam ingressus sum vitiferam,
 " Ubi vidi plurimos Phrygas, viros equos-agitandi peritos, 185
 " Copias Otrei et Mygdonis deo-similis,
 " Qui quidem tunc castra-habebant apud ripas Sangarii.
 " Etenim ego auxiliarius existens cum illis numerabar
 " Die illo, quando venerunt Amazones viragines:
 " Sed neque isti tot erant, quot nigris oculis Achivi.
 " Secundò dein, Ulysses conspicatus, interrogavit senex :
 " Dic age mihi et istum, dilecta filia, quisnam is sit :
 " Minor quidem capite Agamemnone Atridà,
 " Latior verò humeris et pectoribus visu. 190
 " Arma quidem ei jacent super terram almam ;
 " Ipse verò, aries veluti, obit ordines virorum :
 " Arieti ipsum ego assimilo densi velleris,
 " Qui ovium magnum gregem oberrat candidarum. 195

legit δίδμηται. Atque hanc equidem veram esse Lectionem existimo. Exigit enim Temporum ratio, ut δίδμηται potius, quam δειμάστω, legatur. Vide suprà ad α, 37.

Ver. 184. Ἦδη καὶ Φρυγίην εἰσήλυθον.]

Nam memini Hesionas visentem regna sororis

Laomedontiadem Priamum.

Æn. VIII, 157.

Ver. 185. Ἔνθα ἴδον πλείστους.] Narratio, senibus ferè perpetua, etiam in hac brevi oratione mirè condecet.

Ibid.—αἰολοπάλους.] Vide suprà ad β', 816.

Ver. 187.—παρ' ὄχθας.] Al. παρ' ὄχθαις.

Ver. 188.—ἰγὼν ἐπίκουρος ἰών.] Ἐπίκου-

ροι λέγονται, οἱ τοῖς πολεμουμένοις βοηθοῦντες· σύμμαχοι δὲ, οἱ τῶν πολεμοῦντων. Schol.

Ver. 191. Δεύτερον αὖτ', Ὀδυσῆα ἰδὼν, ἐρέειν ὁ γεραίός.] Πῶς οὐκ ἔγνω αὐτὸν ὁ Πριάμος, ὅς πρότερον ἄμα Μενέλεω εἰς Τροίαν ἠληλύθει; Ἀπαξ μόνον ἐντυχῶν, καὶ μετὰ δεκατῆ χρόνον, εὐλόγως ὁ γεραίός ἀπὸ μνήμης εἶχεν ἴσως μὲν, οὐκ ἔξυ βλέπων, διὰ τὸ βαθὺ γῆρας· τυχὼν δὲ, καὶ ἔξειλάθετο ἢ οὐδὲ τότε ἠκριώσατο. Schol. apud Barnesium, et Eustath. Ceterum Δεύτερον hic intelligendum τὸ δεύτερον, sicut (infra, ver. 225.) Τὸ τρίτον.

Ver. 195. Τεύχεα μὲν οἱ.] Quà ratione, μὲν, hic producat; item μάλα, ver. 214. et τῆ, ver. 221. et ἔπειτα, ver. 222. vide suprà ad α, 51.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειθ' Ἑλένη, Διὸς ἐκγεγαυῖα· Οὔτος δ' αὖ, Λαερτιάδης πολύμητις Ὀδυσσεύς, "Ὅς τράφη ἐν δῆμῳ Ἰθάκης, κρاناῆς περ' εἴουσης, Εἰδῶς παντοίους τε δόλους καὶ μῆδεα πυκνά.	200
Τὴν δ' αὖτ' Ἀντήνωρ πεπνυμένος ἀντίον ἦυδα· "ὦ γύναι, ἧ μάλα τοῦτο ἔπος νημερτῆς εἶπες. Ἦδη γὰρ καὶ δεῦρό ποτ' ἦλυθε δῖος Ὀδυσσεύς, Σεῦ ἔνεκ' ἀγγελίης, σὺν ἀρηϊφίλῳ Μενελάῳ· Τοὺς δ' ἐγὼ ἐξείνισσα, καὶ ἐν μεγάροισι φίλησα· Ἀμφοτέρων δὲ φυὴν ἐδάην καὶ μῆδεα πυκνά· Ἄλλ' ὅτε δὴ Τρῳέσσιν ἀγειρομένοισιν ἔμιχθεν, Στάντων μὲν, Μενέλαος ὑπείρεχεν εὐρέας ἄμους,	205 210

Huic autem respondit deinde Helena, Jove nata:

" Iste porro, est Laërtiades solers Ulysses, 200

" Qui nutritus est in populo Ithacae, asperae licet existentis,

" Sciens omnimodosque dolos et consilia prudentia.

Hanc autem Antenor prudens contra locutus est:

" O mulier, profecto valde hoc verbum verum es locuta.

" Jam enim et huc olim venit nobilis Ulysses, 205

" Tui causâ legatus, cum bellicoso Menelao:

" Hos autem ego hospitio-acepi, et in aedibus humaniter-tractavi:

" Amborum verò indolem perspexi et consilia prudentia:

" At cum jam Trojanis congregatis misti essent,

" Stantibus quidem, Menelaus eminebat latis humeris; 210

Ver. 200. Οὔτος δ' αὖ.] Pessimè hic Scholiastes interpolatus; καὶ Οὔτιόςδε λίγεται, καθάπερ τοῖόςδε. Quem malo omine secutus est Barnesius, et hic, et ver. 229. et alibi. Vide infra ad 9', 160.

Ibid.—πολύμητις Ὀδυσσεύς.]

—pellacis Ulyssæi. Æn. II, 90.

Ver. 201.—Ἰθάκης, κρاناῆς περ' εἴουσης.]

—Scopulos Ithacæ, Laërta regna.

Æn. III, 272.

" Ithacam illam in asperissimis saxulis tanquam nidulum affixam." Cic. de Orat. I. Atque hinc liquet istud χθαμαλῆ, Odyss. i, 25. ab Interpretibus minùs rectè fuisse acceptum. Insula enim Ithaca, non erat humilis ac depressa: Sed hoc (ut opinor) ibi ait Poeta, non modò montem istum, ver. 21. sed totam insulam, etiam χθαμαλῆν, etiam quibus in partibus depressior esset, comparatè tamen cum circumjacentibus insulis, παντοπόρταν ἐν ἀλλ' κείσθαι.

Ver. 205. ἀντίον ἦυδα.]

Æolus hæc contrà: — Æn. I, 80.

Æneas contrà cui talia reddit.

Æn. X, 550.

Ver. 204.—εἶπες.] Al. εἶπας. Quod perinde est.

Ver. 205.—ποτ' ἦλυθε.] Postulat temporum ratio, ut sit ἦλυθε ab Aoristo ἦλυθον, non à præterito (ut vocant) ἦλυθα. Vide suprâ ad á, 57.

Ver. 206. Σεῦ ἔνεκ' ἀγγελίης.] Vertunt Recentiores: " Tui causâ Legatus." At Eustathius: " Ἐνεκ' ἀγγελίης τῆς κατὰ τὴν Ἑλίην.

Ibid.—σὺν ἀρηϊφίλῳ Μενελάῳ.] Cùm Menelaus, et vir Princeps, et singulare certamen jam initurus, nequaquam hoc in loco prætereundus esset; nec tamen de ejus characterè Helenam verba facere deceret; pulcherrimo artificio (ut rectè notavit Porcius) Antenorem inducit Poeta, formam atque ingenium Menelai hîc describentem.

Ver. 207.—ἐξείνισσα.] Rectè cum duplici σ. Vide suprâ ad á, 140.

Ver. 209.—Τρῳέσσιν ἀγειρομένοισιν.] Al. Τρῳέσσιν ἐν ἀγειρομένοισιν.

Ver. 210.—ὑπείρεχεν.] Vide suprâ ad β', 426.

Ἄμφω δ' ἐζομένω, γερανώτερος ἦεν Ὀδυσσεύς.
 Ἄλλ' ὅτε δὴ μύθους καὶ μῆδεα πᾶσιν ὕφαινον,
 Ἦ τοι μὲν Μενέλαος ἐπιτροχάδην ἀγόρευε,
 Παῦρα μὲν, ἀλλὰ μάλα λιγέως· ἐπεὶ οὐ πολύμυθος,
 Οὐδ' ἀφαμαρτοεπής, εἰ καὶ γένει ὕστερος ἦεν
 Ἄλλ' ὅτε δὴ πολύμητις ἀναΐζειεν Ὀδυσσεύς,
 Στάσκειν, ὑπαὶ δὲ ἴδεσκε κατὰ χθονὸς ὄμματα πήξας,
 Σκῆπτρον δ' οὐτ' ὀπίσω, οὔτε προπρηγνές, ἐνάμα,
 Ἄλλ' ἀστεμφές ἔχεσκεν, αἰδρεῖ φωτὶ εἰοικός·

215

- “ Ambobus autem sedentibus, augustior erat Ulysses.
 “ Sed cum jam verba et consilia omnibus texebant,
 “ Certè quidem Menelaus succinctè concionabatur,
 “ Pauca quidem, sed valdè argutè; quoniam non multiloquus erat,
 “ Neque verbis errans, quamvis ætate posterior erat.
 “ Sed cum jam solers surrexisset Ulysses,
 “ Stabat, deorsumque despiciebat in terram oculis defixis;
 “ Sceptrum verò neque retrorsum, neque in anteriorem-partem movebat,
 “ Sed immotum tenebat, imperito viro similis :

215

Ver. 211. Ἄμφω δ' ἐζομένω, γερανώτερος ἦεν Ὀδυσσεύς.] Convenit in hunc locum, quod de *Odys.* μ', ver. 73. observavit *Demetrius Phalereus* πρὸ ἱερμηνείας, § 60. Τῶ Μεγαλοσπειτῷ μὲν—τὴν ἀνυσταλλαγὴν, ὡς Ὀμηρος· “ Οἱ δὲ δύο σκοπιλοῖ, ὁ μὲν οὐρανὸν—” Παλὺ γὰρ οὕτω μεγαλειότερον, ἰναλλαγίσις πτώσις, ἢ εἴπερ οὕτως ἔφη, “ Τῶν δὲ δύο σκοπιλων, ὁ μὲν οὐρανὸν—” Cæterum de hujusmodi *Syntaxeos ratione*, (cui nihil est commune cum absurda illâ, quam vocant, *Antiptosi*;) vide suprâ ad β', 355 et 681. Item infrâ ad ζ', 510. et κ', 224. et *Odys.* μ', 73.

Ver. 215—224. Ἦ τοι μὲν Μενέλαος—Ἄλλ' ὅτε δὴ—Ὀδυσσεύς.—] *Menelaus* concionabatur ἐπιτροχάδην, συντόμως, ἰσπευσμένως, Παῦρα μὲν Ὀδυσσεύς, πολλὰ καὶ πυκνά. *Schol.* Οὐκ ἠμίλησε δὲ, οἰδὲ χαρκατηρίσαι τοὺς ῥήτορας. Τὸν μὲν γὰρ Νίστορα, ἠδὺν καὶ περσινῆ τοῖς ἀκούουσιν ἰσάγει· τὸν δὲ Μενέλαον, βραχυλόγον καὶ εὐχαριν, καὶ τοῦ προκειμένου συγχρόνως· τὸν δὲ Ὀδυσσεύς, πολλῆ καὶ πυκνῆ τῆ δεινότητι τῶν λόγων κερχευμένον. *Dionys.* *Halicarn.* περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, § 20.

“ *Menelaus* ipsum, dulcem illum quidem “ tradit *Homerus*; sed pauca loquentem.” *Cic. de clar. Orat.*

“ Itaque oratio illa [*Ulyssis*] apud *Homerum* concitata, et sine intermissione in “ morem *Nivæ* superveniens, oratori data est.” *Senec. Epist.* 40.

“ *Homerus* brevem quidem cum animi “ jucunditate, et propriam, (id enim est,

non errare verbis,) et carentem supervacuâ eloquentiam, *Menelao* dedit; quæ sunt virtutes generis illius primi. Et ex ore *Nestoris* dixit dulciorem melle fluere sermonem; quâ certè delectatione, nihil fingi majus potest. Sed summam aggressus, ut in *Ulysses*, facundiam; magnitudinem illi junxit; cui orationem *Nivæ* bus *hybernis*, et copiâ verborum, atque impetu, parem tribuit. Cum hoc igitur, nemo mortalium contendet.” *Quintilian. lib. 12. cap. 10.*

“ Sed ea ipsa genera dicendi, jam antiquis tradita ab *Homero* sunt tria in tribus: Magnificum in *Ulysses*, et ubertum; “ Subtile in *Menelao*, et cohibitum; mixtum moderatumque, in *Nestore*.” *Gell. lib. 7. cap. 14.*

Ver. 217. Στάσκειν, ὑπαὶ δὲ ἴδεσκε κατὰ χθονὸς ὄμματα πήξας, Σκῆπτρον δ' οὐτ' ὀπίσω—.]

—defixa Latinus

Obtutu tenet ora, soloque immobilis hæret,

Intentos volvens oculos:—*Æn.* VII, 249.
 “ Mirè auditorum dicturi cura delectat—.
 “ Hoc præcipit *Homerus*, *Ulyssis* exemplo; quem stetitse oculis in terram defixis, imotoque sceptro, priusquam illam eloquentiæ procellam effunderet, dicit.” *Quintilian. lib. 11. cap. 3.* Ludum facit hunc locum *Aristophanes*, *Nub.* ver. 187 et 191.

Ἄτὰρ τί σοι ἐς τὴν γῆν βλέπουσιν οὕτοι;
 Τί γὰρ οἶδε δρῶσιν, οἱ σφῆδρ' Ἐγκυκλιότις;
 Ver. 219.—αἰδρεῖ.] *Al. αἰδρεῖ.*

- Φαίης κεν ζάκοτόν τινα ἔμμεναι, ἄφρονά δ' αὐτως· 220
 Ἄλλ' ὅτε δὴ ῥ' ὅπα τε μεγάλην ἐκ στήθεος ἴει,
 Καὶ ἔπεα νιφάδεσσιν εἰκότα χειμερήσιον,
 Οὐκ ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆϊ γ' ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος·
 Οὐ τότε γ' ἂδ' Ὀδυσῆος ἀγασσάμεθ' εἶδος ἰδόντες.
 Τὸ τρίτον αὐτ' Αἴαντα ἰδὼν ἐρέειν ὁ γεραῖός· 225
 Τίς τ' ἄρ' ὄδ' ἄλλος Ἀχαιοὺς ἀνὴρ ἧς τε μέγας τε,
 Ἐξοχος Ἀργείων κεφαλὴν ἠδ' εὐρέας ἄμους ;
 Τὸν δ' Ἐλένη τανύπεπλος ἀμείβετο, δῖα γυναικῶν
 Οὔτος δ' Αἴας ἐστὶ πελώριος, ἔρκος Ἀχαιῶν·
 Ἰδομενεὺς δ' ἐτέρωθεν ἐνὶ Κρήτεσσι, θεὸς ὣς, 230
 Ἔσθηκ' ἀμφὶ δέ μιν Κρητῶν ἀγοὶ ἠγερέθονται·
 Πολλάκι μιν ξείνισσεν ἀρηΐφιλος Μενέλαος
 Οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ, ὅποτε Κρήτηθεν ἵκοιτο.

- “ Dixisses iracundum aliquem esse, stultumque itidem. 220
 “ At cum jam vocemque magnam ex pectore mitteret,
 “ Et verba imbribus nivalibus similia hybernis ;
 “ Non deinde cum Ulysse contendisset mortalis alius :
 “ Non autem tunc adeò Ulyssis mirabamur speciem intuentes.
 Tertio rursus Ajaxem conspicatus, interrogabat senex : 225
 “ Quisnam item iste alius Achivus vir, latusque magnusque,
 “ Procerissimus Argivorum tum capite tum latis humeris ?
 Huic autem Helena sinuoso-peplo-induta respondit, nobilissima mulierum :
 “ Hic verò, Ajax est ingens, propugnaculum Achivorum :
 “ Idomeneus autem illinc inter Cretenses, deus veluti, 230
 “ Stat : circum verò ipsum Cretensium duces congregati sunt.
 “ Saepe eum hospitio excepit bellicosus Menelaus
 “ Domo in nostrâ, quum ex Cretâ venisset.

Ver. 220.—ζάκοτόν τινα ἔμμεναι.] *Al.* ζάκοτόν τί τιν' ἔμμεναι.

Ver. 222.—ἔπια νιφάδεσσιν εἰκότα.] Vide suprâ ad ver. 215.

Ver. 223.—ἐρίσσει.] Itâ edidit *Barne-sius*, ex tribus MSS. Rectissimè. *Alii* malè; ἐρίσει. Quod secundam necessariò corripit. *á*, ver. 6.—διαστήτην ἐρίσαντι. Vide suprâ ad *á*, 140.

Ver. 226.—ἀνὴρ ἧς τε μέγας τε, Ἐξοχος Ἀργείων κεφαλὴν ἠδ' εὐρέας ἄμους.]

—latos humeros.— *Æn.* XI, 679.

—sed cunctis altior ibat

Anchises— *Æn.* VIII, 162.

Ipse inter primos præstanti corpore Tur-nus

Vertitur, arma tenens, et toto vertice supra est. *Æn.* VII, 785.

Musæum ante omnes : medium nam pluri-ma turba

Hunc habet, atque humeris extantem sus-picit altis. *Æn.* VI, 667.

Ubi notandum, *Musæum*, non *Homerum*, in-ter omnes tum eminere visum; quòd *Home-rus*, quo tempore quæ ibi narrantur gesta sunt, nondum natus esset.

Ver. 250.—θεὸς ὣς.] Quâ ratione, *θεὸς*, hic ultimam producat; item *διῦρο*, ver. 240. et Ἰδαίος, ver. 248. et παριστά-μινος, ver. 249. vide suprâ ad *á*, 51.

Ver. 231.—ἠγερέθονται.] Edidit *Barne-sius*, et legendum contendit, ἠγερέθονται. Ni-mirum, non vidit temporum rationem isto modo non constare: “ *Stat, et circum ip-sa sum Duces congregabantur.*” Vide suprâ ad *á*, 37. et ad *γ'*, 185. et infrâ ad *δ'*, 454. Omnino aut retinendum, ἠγερέθονται; aut legendum ἠγερόνται, ut infrâ, *κ'*, 127.

Ver. 232.—ξείνισσεν.] Rectè, cum du-plici *σ*. Vide suprâ ad *á*, 140.

- Nῦν δ' ἄλλους μὲν πάντας ὄρῳ ἑλίκαπας Ἀχαιοὺς,
 Οὓς κεν εὐ γνώϊην, καὶ τοῦνομα μυθησαίμην· 235
 Δοιῶ δ' οὐ δύναμαι ἰδέειν κοσμήτορε λαῶν,
 Κάστορά θ' ἰππόδαμον, καὶ πύξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα,
 Αὐτοκασιγνήτω, τῷ μοι μία γείνατο μήτηρ.
 Ἦ οὐχ ἐσπέσθην Λακεδαίμονος ἐξ ἐρατεινῆς;
 Ἦ δαῦρο μὲν ἔποντο νέεσσ' ἐνὶ ποντοπόροισι, 240
 Νῦν δ' αὐτ' οὐκ ἐθέλουσι μάχην καταδύμεναι ἀνδρῶν,
 Αἴσχεα δειδιότες καὶ ὀνειδέα πόλλ', ἃ μοι ἐστίν;
 Ὡς φάτο· τοὺς δ' ἤδη κατέχεν φυσίζοος αἴα
 Ἐν Λακεδαίμονι αὔθι, φίλῃ ἐνὶ πατρίδι γαίῃ.
 Κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστνυ, θεῶν φέρον ὄρεια πιστὰ, 245
 Ἄρνε δύω, καὶ οἶνον εὐφρονα, καρπὸν ἀρούρης,
 Ἄσκα ἔν αιγείῳ· φέρε δὲ κρητῆρα φαεινὸν
 Κήρυξ Ἰδαῖος, ἠδὲ χρύσεια κύπελλα·
 Ὡτρυνεν δὲ γέροντα παριστάμενος ἐπέεσσιν·

- “ Nunc verò alios quidem omnes video nigris-oculis Achivos,
 “ Quos facilè cognoverim, nomenque proferrem: 235
 “ Duos verò non possum conspiciere principes populorum,
 “ Castoremque equorum-domitorem, et pugilatu strenuum Pollucem,
 “ Germanos-fratres, quos mihi una peperit mater.
 “ An non secuti sunt Lacedaemone ex amoena?
 “ An huc illi quidem secuti sunt navibus in pontigradis?
 “ Nunc verò nolunt pugnam inire virorum,
 “ Dedecora veriti et probra multa, quae mihi sunt?
 Sic dixit: hos autem jam continebat alma tellus
 In Lacedaemone istic, dilectâ in patriâ terrâ.
 Praecones autem per urbem, deorum ferebant foedera firma, 245
 Agnos duos, et vinum laetum, fructum telluris,
 Utre in caprino: ferebat etiam cratera splendidum
 Praeco Idaeus, et aurea pocula:
 Excitabatque senem astans, his verbis:

Ver. 235. Οὓς κεν εὐ γνώϊην.] Itâ Editi.
 Nec tamen opus: Cùm, οὓς κεν εὐ γνώϊην,
 rectè dici posset. Vide suprâ ad á, 51.

Ver. 237. Κάστορά θ' ἰππόδαμον.]

Picus, equum domitor.—
 Æn. VII, 189.

Ibid.—πύξ ἀγαθόν]

Seu crudo fidit pugnam committere cestu.
 Æn. V, 69.

Ver. 240.—δαῦρο μίν.] Mallet Barnesius, “ δαῦρ' οἱ μίν, ob Emphrasin, siqua fa-
 “ verent exemplaria:” Vide ad ver. 409. Sed
 et δαῦρο, ferri potest: Vide suprâ ad á, 51.

Ver. 241.—μάχην.] Al. πόνον.

Ver. 242.—ὀνειδέα πόλλ', ἃ μοι ἐστίν.]

Vide suprâ ad ver. 173. Pulchrè admodum,
 unde primùm exorsa est, eodem infelix des-
 sinit.

Ver. 246.—καρπὸν ἀρούρης.] Vide infrâ
 ad ζ', 142.

Ver. 247.—κρητῆρα φαεινόν.] Cratera ar-
 genticum.

Ver. 248. Κήρυξ Ἰδαῖος, ἠδὲ.] Vide suprâ
 ad á, 51. Nam licet “ aliàs legi posset,
 “ Ἰδαῖος κήρυξ,” ut conjecit Barnesius; at
 languidum id valdè fuisset, et invenustum.

- "Ορσει, Λαομεδοντιάδῃ καλέουσιν ἄριστοι
 Τρώων δ' ἵπποδάμων, καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτῶνων,
 Ἐς πεδῖον καταβῆναι, ἵν' ὄρκια πιστὰ τάμνηται.
 Αὐτὰρ Ἀλέξανδρος καὶ ἀρηΐφίλος Μενέλαος
 Μακρῆς ἐγχεΐησι μαχῆσοντ' ἀμφὶ γυναίκί·
 Τῷ δέ κε νικήσαντι γυνὴ καὶ κτήμαθ' ἔποιτο 255
 Οἱ δ' ἄλλοι, φιλότητα καὶ ὄρκια πιστὰ ταμόντες,
 Ναίοιμεν Τροίην ἐριβόλακα· τοὶ δὲ νέανται
 Ἄργος ἐς ἱππόβοτον καὶ Ἀχαιΐδα καλλιγύναικα.
 Ὡς φάτο· ῥίγησεν δ' ὁ γέρον, ἐκέλευσε δ' ἑταίρους
 Ἴππους ζευγνύμεναι· τοὶ δ' ὄτραλέως ἐπίθοντο. 260
 Ἄν δ' ἄρ' ἔβη Πρίαμος, κατὰ δ' ἠνία τείνειν ὀπίσσω·
 Πὰρ δὲ οἱ Ἀντήνωρ περικαλλέα βήσατο δίφρον.
 Τῷ δὲ διὰ Σκαῖων πεδίοι δ' ἔχον ὠκείας ἵππους.
 Ἄλλ' ὅτε δῆ ῥ' ἵκοντο μετὰ Τρώας καὶ Ἀχαιούς,
 Ἐξ ἵππων ἀποβάντες ἐπὶ χθόνα πουλυβότειραν, 265
 Ἐς μέσσον Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἐστιχόωντο.
 Ὄρνυτο δ' αὐτίκ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,

" Surge, Laomedontiae: vocant optimates	250
" Trojanorumque equum-domitorum, et Achivorum aerc-loricatorum,	
" In campum descendere, ut foedera firma feriantur:	
" Quippe Alexander et bellicosus Menelaus	
" Longis hastis dimicabunt de muliere:	
" Victorem autem mulier et opes sequentur:	255
" Caeteri verò, amicitia et foederibus firmis percussis,	
" Incolemus nos Trojam glebosam; illi autem revertentur	
" In Argos aptum-equis et in Achaïam pulchras-mulieres-habentem.	
Sic dixit: cohorrui autem senex; jussitque socios	
Equos jungere: illi verò impigrè paruerunt.	260
Ascendit itaque Priamus, ac lora traxit retrorsum:	
Juxtaque eum Antenor perpulchrum ascendit currum.	
Illi utique per Scaëas portas in campum dirigebant veloces equos.	
At ubi jam venerunt ad Trojanos et Achivos;	
Ex equis descendentes in terram aliam,	265
In medium Trojanorum et Achivorum processerunt.	
Surrexit autem statim deinde rex virorum Agamemnon,	

Ver. 252.—τάμνηται.] *Al. τάμωμεν.*

Ver. 259.—ρίγησεν δ' ὁ γέρον.] Cohorruit, præ metu et de filio dimicaturò, et de rerum summâ.

Ver. 260. Ἴππους ζευγνύμεναι.] Quâ analogiâ fit δίδωμι, δίδως, δίδωσι, δίδωμεν, δίδωμαι, δίδου, δίδουσι, δίδουσι; eâdem fit ζευγνύμι, ζευγνύς, ζευγνύσι, ζευγνύμεν, ζευγνύμαι, ζευγνύ, ζευγνύται, ζευγνύμεναι. Et similiter

in Verbis, istius formæ, omnibus: Ut Poetas attentè legentibus faciliè apparebit. Neque in His licentiæ locus est ullus. Vide infrâ ad ἰ, 70.

Ver. 261. Ἄν δ' ἄρ' ἔβη Πρίαμος, κατὰ δ' ἠνία τείνειν ὀπίσσω.]

Interea Reges, ingenti mole Latinus Quadrijugo vehitur curru.

Æn. XII, 161.

- "Αν δ' Ὀδυσσεὺς πολύμητις· ἀτὰρ κήρυκες ἀγαυοὶ
 Ὀρκία πιστὰ θεῶν σύναγον, κρητῆρι δὲ οἶνον
 Μίσγον· ἀτὰρ βασιλεῦσιν ὕδαρ ἐπὶ χεῖρας ἔχουαν· 270
 Ἀτρεΐδης δὲ ἐρυσσάμενος χεῖρεσσι μάχαιραν,
 Ἥ οἱ πὰρ ξίφεος μέγα κουλεὸν αἰὲν ἄαρτο,
 Ἀρνῶν ἐκ κεφαλῆων τάμνε τρίχας· αὐτὰρ ἔπειτα
 Κήρυκες Τρώων καὶ Ἀχαιῶν νεῖμαν ἀρίστοις·
 Τοῖσιν δ' Ἀτρεΐδης μεγάλ' εὐχέτο, χεῖρας ἀνασχών· 275
 Ζεῦ πάτερ, Ἴδηθεν μεδέων, κύδιστε, μέγιστε,
 Ἡελίος δ', ὅς πάντ' ἐφορᾷς, καὶ πάντ' ἐπακούεις,
 Καὶ Ποταμοὶ, καὶ Γαῖα, καὶ οἱ ὑπένερθε καμόντας
 Ἀνθρώπους τίνυσσον, ὅ, τίς κ' ἐπίορκον ὀμόσση,
 Ὑμεῖς μάρτυροὶ ἐστε, φυλάσσετε δ' ὄρκια πιστά· 280

Surrexit etiam Ulysses solers: at praecones conspicui

Res necessarias ad foedera fida Deorum cogebant, cratere autem vinum

Miscebant: ac regibus aquam supra manus fuderunt: 270

Atrides verò, districto manibus cultro,

Qui ei ad ensis magnam vaginam semper pendebat,

Agnorum ex capitibus absoidit pilos: at eos postea

Praecones Trojanorum et Achivorum distribuerunt principibus.

Inter eos verò Atrides altà-voce precabatur, manibus sublatis· 275

" Jupiter Pater, qui ab Idà imperas, augustissime, maxime,

" Solque, qui omnia adspicis, et omnia audis,

" Et Flumina, et Tellus, et qui sub terrâ mortuos

" Homines punitis, quicumque, perjurium juraverit,

" Vos testes sitis, conservate verò foedera fida: 280

Ver. 272.—[ἄαρτο.] *Al. ἄαρτο.*

Ver. 273. Ἀρνῶν ἐκ κεφαλῶν τάμνε τρί-
 χας.]

Et summas carpens media inter cornua setas. *Æn. VI, 245.*

—et tempora ferro

Summa notant pecudum. —

Æn. XII, 175.

Ver. 276. Ζεῦ πάτερ, Ἴδηθεν μεδέων, κύδιστε, μέγιστε.] *Heraclides Ponticus* citat: Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε, κελαινεφῆς, αἰθέρι ναίων.

Ver. 277—284.—Ἡελίος δ', —καὶ ποταμοὶ, καὶ γαῖα — Ὑμεῖς μάρτυροὶ ἐστε. — Εἰ μὲν κεν Μενέλαον — Εἰ δὲ κ' Ἀλέξανδρον —.]

Sol, qui terrarum flammis opera omnia lustras;

—Et Dirae ultrices. — *Æn. IV, 607.*

Esto nunc Sol testis, et hæc mihi Terra precanti,

—Et Pater Omnipotens, et tu Saturnia Juno.

—Fontesque Fluviosque voco. —

Cesserit Ausonio si fors victoria Turno,

Convenit Evandri victos discedere ad urbem:

Cedet Iulus agris: nec post arma ulla re-
 belles

Æneadæ referent, ferrove hæc regna la-
 cessent.

Sin nostrum annuerit nobis victoria mar-
 tem,

—paribus se legibus ambæ

Invictæ gentes æterna in foedera mittant.

Æn. XII, 176. &c.

Ver. 278.—[καμόντας.] Optimè et signi-
 ficanter exprimit id hæc vox, quod Latinè
 dicitur, vitâ *functos*; pari ratione ac, Officio
functos; Honore *functos*, Labore *functos*; et
 similia siqua sint.

Ver. 279.—[τίνυσσον.] Si scribatur,
τίνυσσον, perinde erit. Nam *τίνα*, (unde
τίνυμι) in linguâ *Ionica* priorem producit;
 licèt in linguâ *Atticâ* corripatur: Vide su-
 præ ad β', 43. *Δυϊκῶ δὲ ἀριθμῶ κίχρηται, ἐι-
 πῶν. Τίνυσσον ἔστι γὰρ ὁ λόγος πρὸς Ἠλούτωνα
 καὶ Περσεφῶνην. Schol.*

Ver. 280.—[μάρτυροι.] Vide supra ad α',
 338.

Εἰ μὲν κεν Μενέλαον Ἀλέξανδρος καταπέφνη,
 Αὐτὸς ἔπειθ' Ἑλένην ἐχέτω καὶ κτήματα πάντα,
 Ἡμεῖς δ' ἐν νήεσσι νεώμεθα ποντοπόροισιν·
 Εἰ δέ κ' Ἀλέξανδρον κτεῖνη ξανθὸς Μενέλαος,
 Τρῶας ἔπειθ' Ἑλένην καὶ κτήματα πάντ' ἀποδοῦναι, 285
 Τιμὴν δ' Ἀργείοις ἀποτινέμεν, ἦντιν' εἴοικεν,
 Ἢ τε καὶ ἔσσομένοισι μετ' ἀνθρώποισι πέληται.
 Εἰ δ' ἂν ἐμοὶ τιμὴν Πριάμος Πριάμοιό τε παῖδες
 Τίнейν οὐκ ἐβέλωσιν, Ἀλεξάνδροιο πεσόντος,
 Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ ἔπειτα μαχέσσομαι, εἴνεκα ποιῆς, 290
 Αὔθι μένων, εἴως κε τέλος πολέμοιο κηχίω.
 Ἦ, καὶ ἀπὸ στομάχους ἀρνῶν τάμε νηλεῖ χαλκῷ.
 Καὶ τοὺς μὲν κατέθηκεν ἐπὶ χθονὸς ἀσπαίροντας,
 Θυμοῦ δευομένους· ἀπὸ γὰρ μένος εἴλετο χαλκός.
 Οἶνον δ' ἐκ κρητῆρος ἀφυσσάμενοι δεπάεσσιν 295
 Ἐκχεον, ἠδ' εὐχοντο θεοῖς αἰειγενέτησιν.
 Ὡδὲ δέ τις εἶπεσκεν Ἀχαιῶν τε Τρῳάων τε·

" Si quidem Menelaum Alexander interfecerit,
 " Ipse deinceps Helenam retineat, et opes omnes;
 " Nos verò in navibus redeamus pontum-transeuntibus:
 " Sin autem Alexandrum interfecerit flavus Menelaus,
 " Trojani exinde Helenam et opes omnes reddunto, 285
 " Muletam verò Argivis pendunto, quam convenit,
 " Quaeque etiam posteros inter homines sit memorata.
 " Sin autem mihi mulctam Priamus Priamique filii
 " Pendere noluerint, Alexandro prostrato:
 " Tum ego etiam deinde pugnabo, gratiâ mulctae, 390
 " Hic manens, usque dum finem belli invenero.
 Dixit, et fauces agnorum abscidit saevo ferro:
 Et hos quidem deposuit super terram palpitanes,
 Animâ carentes; nam vires ademerat ferrum.
 Vinum insuper ex cratere haustum poculis 395
 Effundebant, et vota faciebant diis immortalibus.
 Sic autem aliquis dicebat Achivorumque Trojanorumque:

Ver. 282.—[ἐχέτω.] ἀγίτω. *Plutarch. Symposiac. lib. 9.*

Ver. 286.—[ἀποτινέμεν.] Vide suprâ ad ver. 279. et ad β', 45.

Ver. 287. "Ἡ τε καὶ ἔσσομένοισι μετ' ἀνθρώποισι πέληται.] Malè hæc reddidit doctissima Dacier: "payeront aux Grecs et à leurs "descendants à jamais un tribut." Ut rectè observavit *Porpius*.

Ver. 289. Τίμην.] Vide suprâ ad ver. 279. et ad β', 45.

Ver. 292. Ἦ, καὶ ἀπὸ στομάχους ἀρνῶν τάμε.] Talibus inter se firmabant foedera dictis,

Conspectu in medio procerum; tum ritè sacratas

In flammam jugulant pecudes.—

Æn. XII, 212.

Ver. 295.—[ἐπὶ χθονὸς ἀσπαίροντας, Θυμοῦ δευομένους.]

—exanimisque tremens procumbit humi—, *Æn. V, 481.*

Ver. 297. Ὡδὲ δέ τις εἶπεσκεν.] Quâ ratione, *tis*, hoc in loco produceratur, et infrâ, ver. 519. item δίφρον, ver. 510. et Ἀλέξανδρος, ver. 329. vide suprâ ad α', 51.

- Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
 Ὀπτότεροι πρότεροι ὑπὲρ ὄρνια πημήνεια,
 Ὡδὲ σφ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέοι, ὡς ὄδε οἶνος, 300
 Αὐτῶν, καὶ τεκέων ἄλοχοι δ' ἄλλοισι μιγεῖεν.
 Ὡς ἔφαν' οὐδ' ἄρα πῶ σφιν ἐπεκράϊαινε Κρονίων.
 Τοῖσι δὲ Δαρδανίδης Πριάμος μετὰ μῦθον ἔειπε·
 Κέκλυτέ μευ, Τρῶες, καὶ εὐκνήμιδες Ἀχαιοί·
 Ἦτοι ἐγὼν εἴμι προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν 305
 Ἄψ, ἐπεὶ οὐπὼς τλήσομ' ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὄρᾶσθαι
 Μαργάμενον φίλον υἱὸν ἀρηΐφίλῳ Μενελάῳ.
 Ζεὺς μὲν που τόγε οἶδε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
 Ὀπποτέρῳ θανάτοιο τέλος πεπρωμένον ἐστίν.
 Ἦ ῥα, καὶ ἐς δίφρον ἄρνας δέτο ἰσόθεος φῶς· 310
 Ἄν δ' ἄρ' ἔβαιν' αὐτὸς, κατὰ δ' ἠνία τείνειν ὀπίσσω·
 Πὰρ δέ οἱ Ἀντήνωρ περικαλλέα βήσατο δίφρον·
 Τὰ μὲν ἄρ' ἀφόρροι προτὶ Ἴλιον ἀπονέοντο.
 Ἐκταρ δὲ Πριάμοιο πάϊς καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς

“ Jupiter augustissime, maxime, et immortales dii caeteri ;

“ Utri priores praeter foedera offenderint,

“ Sic ipsis cerebrum humi fluat, sicut hoc vinum,

300

“ Ipsorum, et liberorum : uxores verò aliis cedant.

Sic dicebant ; necdum ipsis votum ratum faciebat Saturnius.

Inter eos autem Dardanides Priamus verba fecit :

“ Audite me, Trojani, et benè-ocreati Achivi :

“ Equidem ego abeo ad Ilium ventosum

305

“ Retrò ; quia nullo modo sustinebo oculis videre

“ Pugnantem dilectum filium cum bellicoso Menelao.

“ Jupiter nimirum hoc scit, et immortales dii reliqui,

“ Utri mortis finis fato-destinatus sit.

Dixit, et in currum agnos posuit diis par vir ;

310

Et ascendit ipse, ac lora traxit retrorsum ;

Juxtaque eum Antenor perpulchrum ascendit currum :

Hi quidem itaque reversi, ad Ilium abibant.

Hector verò Priami filius et nobilis Ulysses

Ver. 298.—ἀθάνατοι.] Vide suprà ad ἄ, 398.

Ver. 502.—Κρονίων.] De prosodià vocis Κρονίων, Κροῖονος, Κρονίονος, vide suprà ad ἄ, 397 et 265.

Ver. 305. Τοῖσι δέ.] Malè hìc et aliàs editit Barnesiùs, Τοῖσιδε. Quod est hiulcum. Utique, si quid opus, scribendum ei fuisset, non Τοῖσιδε, sed Τοῖσιδε δέ.

Ver. 306.—ἐπεὶ οὐπὼς τλήσομ' ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὄρᾶσθαι.]

Non pugnam aspicere hanc oculis, non fœdera possum. Æn. XII, 151.

Ver. 313. Τὰ μὲν ἄρ' ἀφόρροι προτὶ Ἴλιον ἀπονέοντο.] De ἀπονέοντο, vide suprà ad ἄ, 398. Cæterum ineptè admodum nodum hìc in scirpo quaerit Scholiastes : Διατὶ χωρίζεται ὁ Πριάμος ; καὶ οἱ μὲν φασιν, ὅτι ἴνα ἀφ' ὕψους κρείσσον θεωρήσῃ ἀπὸ τῆς πύλεις τὴν μονομαχίαν. Οἱ δὲ, ἴνα φυλάξῃ τὰ τεύχη. Ἄλλοι δὲ τὴν Ὀμηρικὴν λύσιν παρασχονται τῷ, “ Οὐπὼς τλήσομ' ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὄρᾶσθαι.” Ὅπερ ἄμεινον.

Χῶρον μὲν πρῶτον δισμέτρεον, αὐτὰρ ἔπειτα	315
Κλήρους ἐν κυνέη χαλκῆρεϊ πάλλον ἐλόντες,	
Ἄσπότερος δὴ πρόσθεν ἀφείη χάλκεον ἔγχος.	
Λαοὶ δ' ἤρῃσαντο, θεοῖσι δὲ χεῖρας ἀνέσχον·	
Ἔσδε δὲ τις εἶπεσκεν Ἀχαιῶν τε Τρώων τε·	
Ζεῦ πάτερ, Ἰδθην μεδέων, κύνιστε, μέγιστε·	320
Ἄσπότερος τάδε ἔργα μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκε,	
Τὸν δὲσ ἀποφθίμενον δῦναι δόμον Ἀἴδος εἶσω,	
Ἡμῖν δ' αὖ φιλότητα καὶ ὄρκια πιστὰ γενέσθαι.	
Ὡς ἄρ' ἔφαν· πάλλεν δὲ μέγας κορυθαίολος Ἔκτωρ,	
Ἄσφ ὄρώων· Πάριος δὲ θεῶς ἐκ κλῆρος ὄρουσεν.	325
Οἱ μὲν ἔπειθ' ἴζοντο κατὰ στίχας, ἦχι ἐκάστῳ	
Ἴπποι ἀερσίποδες, καὶ ποικίλα τεύχε' ἔκειτο.	
Αὐτὰρ ὄγ' ἀμφ' ἄμοισιν ἐδύσατο τεύχεα καλὰ	
Δῖος Ἀλέξανδρος, Ἑλένης πόσις ἠῦκόμοιο.	
Κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμησιν ἔθηκε	330
Καλὰς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας·	

Locum quidem primūm dimensī sunt: ac deinde

315

Sortes in galeā aereā quatiebant prehensas,

Uter prior emitteret aeream hastam.

Populi interim supplicabant, diisque manus elevabant;

Sic autem aliquis dicebat Achivorumque, Trojanorumque:

“ Jupiter pater, qui ab Idā imperas, augustissime, maxime:

320

“ Uter horum facinorum inter utrosque author fuerit,

“ Hunc da interemptum subire domum Orci:

“ Nobis verò rursus amicitiam et foedera rata fieri.

Sic quidem dixerunt: concutiebat verò ingens expeditè-pugnam-ciens Hector,

325

Retrò aspiciens: Paridis autem illico sors exiliit.

Illi deinde considerunt secundum ordines, ubi unicuique

Equi veloces, et varia arma jacebant.

At circa humeros induit arma pulchra

Nobilis Alexander, Helenae maritus pulchras-comas-habentis.

Ocreas quidem primūm circa tibias posuit

330

Pulchras, argenteis fibulis aptè-junctas:

Ver. 515. Χῶρον μὲν πρῶτον δισμέτρεον.]
Campum ad certamen, magnæ sub mœ-
nibus urbis,
Dimensī Rutulique viri Teucrique para-
bant. Æn. XII, 116.

Ver. 516. Κλήρους ἐν κυνέη χαλκῆρεϊ.]
Convenerē viri, dejectamque aereā sortem
Acceptit galea. Æn. V, 490.

Ver. 518. Λαοὶ δ' ἤρῃσαντο, θεοῖσι δὲ χεῖ-
ρας ἀνέσχον.] Al. Λαοὶ δ' ἤρῃσαντο θεοῖς, ἰδὲ
χεῖρας ἀνέσχον.

Ver. 322. ἀποφθίμενον.] De syllabâ

φθι correptâ, vide suprâ ad β', 43. et ad á,
309 et 314.

Ver. 324. — κορυθαίολος.] Vide suprâ ad
β', 816.

Ver. 328—331. — καλὰ. — καλὰς.]
Vide suprâ ad β', 43.

Ver. 330. Κνημῖδας μὲν πρῶτα, &c.]

— Rutulum thoraca indutus ahenis

Horrēbat squamis, surasque incluserat
auro;

— laterique accinxerat ensem.

Æn. XI, 487.

- Δεύτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνεν
 Οἷο κασιγνήτοιο Λυκάονος· ἤρμωσε δ' αὐτῶ·
 Ἄμφι δ' ἄρ' ἄμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον,
 Χάλκεον· αὐτὰρ ἔπειτα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε· 335
 Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὐτυκτον ἔθηκεν,
 Ἴππουριν· δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν·
 Εἴλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὃ οἱ παλάμηφιν ἀρῆρει.
 Ὡς δ' αὐτῶς Μενέλαος ἀρῆϊος ἔντε' ἔδυνεν.
 Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ἐκάτερθεν ὀμίλου θωρήχθησαν, 340
 Ἐς μέσσον Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἐστιχόωντο,
 Δεινὸν δερκόμενοι· θάμβος δ' ἔχεν εἰσορόωντας
 Τρωῶας δ' ἵπποδάμους, καὶ εὐκνήμιδας Ἀχαιοὺς.
 Καί ῥ' ἐγγὺς στήτην διαμετρητῶ ἐνὶ χώρῳ,
 Σείοντ' ἐγχείας, ἀλλήλοισιν κοτίοντε. 345
 Πρόσθε δ' Ἀλέξανδρος προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
 Καὶ βάλεν Ἀτρεΐδαο κατ' ἀσπίδα πάντοσε ἴσην,

Tum postea thoracem circa pectora induebat

Sui fratris Lycaonis; habilis enim erat ipsi:

Circa autem humeros suspendit ensem argenteis-clavis-distinctum,
 Aereum; ac postea scutum magnumque solidumque:

535

Capiti verò forti galeam affabrè-factam imposuit,

Setis equinis comantem; terribiliter verò crista desuper nutabat:

Sumsitque robustam hastam, quæ ipsius manibus apta erat.

Pari autem modo et Menelaus Mavortius arma induebat.

Hî postquam igitur ex utrâque acie armati erânt,

540

In medium Trojanorum et Achivorum processerunt,

Torvum intuentes: stupor autem occupabat aspicientes

Trojanosque equorum-domitores, et benè-ocreatos Achivos.

At hî propius steterunt dimenso in loco,

Quassantes hastas, sibi invicem irati.

545

Prior autem Alexander emisit longam hastam,

Et feriit Atridae scutum undique aequale,

Ver. 335.—ἤρμωσε δ' αὐτῶ.]

—habilis lateri clypeus, loricaque tergo
 est. Æn. XII, 432.

Ver. 334.—βάλετο.] Vide suprâ ad ver.
 141.

Ver. 337. Ἴππουριν δεινὸν δὲ λόφος.]

Ære caput fulgens, cristâque hirsutus e-
 quinâ. Æn. X, 869.

Ver. 338.—ἄλκιμον ἔγχος.]

—validam hastam. Æn. X, 401.

Ver. 345. Σείοντ' ἐγχείας.] Legendum ex-
 istimat H. Stephanus, Σείον τ' ἐγχείας. Sed
 perinde est, tum ad Sententiam, tum ad
 Syntaxin. Nam quòd locum hîc minùs ap-

tum habere arbitratur τὸ ἀσύνδοτον, in eo
 verò mirè fallitur Vir doctissimus. Non
 enim rectiùs, sed omninò pessimè, et lan-
 guidè admodum diceretur, σείοντε ΚΑ' ἰ κο-
 τίοντε.

Ibid.—κοτίοντε.] Al. κοτίοντες. Quod,
 hoc quidem in loco, non utique omni in
 loco, idem est. Vide suprâ ad α', 566. et β',
 288.

Ver. 347. Καὶ βάλεν Ἀτρεΐδαο κατ' ἀσπίδα,
 —οὐδ' ἐρρήξεν χαλκόν.]

—rauco quod protinus ære repulsum,
 Et summo clypei nequicquam umbone pe-
 pendit. Æn. II, 545

Οὐδ' ἔρρηξεν χαλκόν, ἀνεγνάμφθη δέ οἱ αἰχμῆ
 Ἀσπίδι ἐν κρατερῇ· ὁ δὲ δεύτερος ἄρτυτο χαλκῶ
 Ἀτρείδης Μενέλαος, ἔπευξάμενος Διὶ πατρί·

350

Ζεῦ ἄνα, δὸς τίσασθαι, ὃ με πρότερος κἀκ' ἔοργε,
 Δῖον Ἀλέξανδρον, καὶ ἐμῆς ὑπὸ χερσὶ δάμασσον·
 Ὄφρα τις ἔρρίγῃσι καὶ ὄψιγόνων ἀνθρώπων,
 Ξεινοδόκον κακὰ ρέξαι, ὃ κεν φιλότητα παράσχη.

355

Ἡ ρα, καὶ ἀμπεταλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
 Καὶ βάλε Πριαμίδαο κατ' ἀσπίδα πάντοσε ἴσην.
 Διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε φαεινῆς ὄμβριμον ἔγχος,
 Καὶ διὰ θάρηκος πολυδαϊδάλου ἠῆρηιστο·

Ἀντικρῦ δὲ παρὰ λατάρην διάμησε χιτῶνα
 Ἐγχος· ὁ δ' ἐκλίθη, καὶ ἀλεύατο κῆρα μέλαιναν·
 Ἀτρείδης δὲ ἐρυσάμενος ξίφος ἀργυρόηλον,

360

Neque perripuit aes, inflexa est enim ei cuspis
 Scuto in valido: At secundus impetum fecit ferro
 Atrides Menelaus, precatus Jovem patrem:
 "Jupiter rex, da ulcisci, qui me prior injuriâ affecit,
 "Scelestum Alexandrum, et meis sub manibus doma;
 "Ut quisque horrescat etiam posterorum hominum,
 "Hospitem injuriâ afficere, qui benignitatem exhibuerit.
 Dixit, et vibratam emisit longam hastam,
 Et ferit Priamidæ scutum undique æquale.
 Per scutum sanè penetravit fulgidum rapida hasta,
 Et per thoracem affabrè-factum infixæ est:
 E regione autem juxta ile discidit tunicam
 Hasta: ille verò inclinatus est, et evitavit mortem atram.
 Atrides autem, educto ense argenteis-clavis-distincto,

350

355

360

Ver. 348. Οὐδ' ἔρρηξεν χαλκόν.] *Al.* Οὐδ' ἔρρηξεν χαλκός.

Ver. 349. Ἀσπίδι ἐν κρατερῇ.] *Al.* Ἀσπίδι ἐν κρατερίῃ.

Ver. 352. Δῖον Ἀλέξανδρον.] *Cum* vox, *διός*, propriè id denotet, quòd Latinè dicitur, *insignis*; vulgò hic vertunt, *διόν* Ἀλέξανδρον, *scelestum Alexandrum*, nequitia scilicet *insignem*. *Eustathius* tamen et hic bonam in partem accipit: παιδείοντος Ὀμήρου, διὸν τὸν σπουδαῖον ἄνδρα, εὐλογητὸν εἶναι ὡς τὰ πολλὰ, καὶ μὴ σκαπτικὸν ἐν οἷς οὐ χρεῖ.

Ver. 353.—ἔρρίγῃσι.] Vide suprâ ad β', 314.

Ver. 355.—προΐει δολιχόσκιον ἔγχος.— Διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε, —καὶ διὰ θάρηκος.]

—hastam jacit: illa per orbem

Æere cavum triplici, per linea terga, tribusque

Transiit intextum tauris opus.

Æn. X, 785.

Ver. 356.—Πριαμίδαο.] Vide suprâ ad α', 398.

Ver. 357. Διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε.] Rapidissimum hastæ Transitum pulcherrimè et ζωγραφικῶς depingit *Versus*, à brevibus statim exorsus syllabis tribus. Quod cum *Barnesium* non fugeret; idem tamen eodem in loco vocem, *διὰ*, syllabam priorem ex "Necessitate," si *Diis* placet, producere comminiscitur. Quo nihil fingi potuit ineptius. Nam in quibusdam quidem vocabulis, ubi breves syllabæ *Tres* concurrunt; nec in iis tamen omnibus, (vide suprâ ad α', 398.) conceditur istiusmodi ex necessitate licentia. Atqui ut à voce *διὰ*, è *Duabus* syllabis brevibus constante, inchoetur *versus*: quæ (malum) ista demùm *Necessitas*! Vide infrâ ad ver. 363.

Ibid.—ὄμβριμον.] *Al.* ὄβριμον.

Ver. 359.—Ἀντικρῦ δέ.] Vide suprâ ad α', 51.

Πλῆξεν ἀνασχόμενος κόρυθος φάλλον· ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ
Τριχθὰ τε καὶ τετραχθὰ διατρυφὲν ἔκπεσε χειρός.

Percussit attollens galeae conum : super eo verò
In triaque et quatuor frusta disruptus excidit manu.

Ver. 365. Τριχθὰ τε καὶ τετραχθὰ διατρυφὲν
ἔκπεσε χειρός.]

Perfidus ensis

Frangitur, in medioque ardentem deserit
ictu.

—mucro, glacies seu futilis, ictu

Dissiluit; fulvâ resplescent fragmina arenâ.

Æn. XII, 751, 740.

Non assequutus est, hoc in loco, *Homeri artem Virgilius*. Nam, ut ait *Eustathius*, in hoc versu εἴποις ἂν σιδήρου θραυμένου ἀκούειν ποιῶτον γὰρ τινὰ ἤχον ἢ τῶν λέξεων ὑπηχῆσαι τραχύτης, ἐπιτηδὲς οὕτω φράζοντος τοῦ ποιητοῦ, ὀνοματοποιίας τρόπον. Sunt qui hoc in versu, pro διατρυφὲν, legant διατρυφῆν. Cæterum innumeris in locis Poetam versûs sui Numeros, verborumque ipsorum Sonum (vide jam suprâ ad ver. 357.) ad rei dicendæ naturam quasi ζωγραφικῶς ἐκτετυπωμένην exegisse, notissimum est.

Hominis omnibus nervis connitentis, lapidemque ingentem adversus montis devexitatem sublevantis labor, quàm pulchrè depictus et quasi ob oculos positus est, *Odysseus*, λ', 594!

—σκηροπτόμενος χειρῶν τε, ποσῶν τε,
Νῆαν ἄνω ᾤεσκε.

E contrario, lapidis pondere suo de monte devoluti impetus, ver. 596.

—τότ' ἀποστρέψασκε κραταίης

Ἀὔτις, ἔπειτα πίδονος κυλινδοτο λάας ἀναιδῆς.

Similiter apud *Virgilium* pulcherrimè exhibetur Temporis pratereuntis celeritas, pedibus dactylicis:

"Sed fugit intereà, fugit irreparabile
Tempus." *Georg.* II, 284.

Item Equi cursus:

"Quadrupedante putrem sonitu quatit
ungula campum." *Æn.* VIII, 596.

Junonis dignitas, pedibus spondaicis:

"—quæ Divûm incedo regina.—
Æn. I, 50.

Deorum majestas, Spondæo in quinto pede:

"—penatibus, et Magnis Diis."
Æn. VIII, 679.

"magnum Jovis incrementum."
Ecl. IV, 49.

Similiter, cauta prudentia et circumspectio:

"—oculis Phrygia agmina circum-
spexit." *Æn.* II, 68.

Et à tergo longè sequentis distantia:

"—longo sed proximus intervallo."
Æn. V, 320.

Saxi cadentis Motus ab initio tardior, deinde acceleratus:

"—jamjam lapsura, cadentique

"Imminet assimilis." — *Æn.* VI, 602.

Motus Senilis, labascens et impeditus:

"—sed tarda trementi

"Genua labant." — *Æn.* V, 452.

Ictus validi, et in numerum, incude accepti:

"Illi inter sese multâ vi brachia tollunt

"In numerum." — *Æn.* VIII, 452.

Sonus continuus et productior, Vocalium longarum non elisarum hiatu:

"—gemituque et fœmineo ululatu."

Æn. IV, 667.

"Et longum, formose, vale, vale, inquit,
"Iola."

Ecl. III, 79.

Item ingens nisus et molimen:

"Ter sunt conati imponere Pelio Ossam."

Georg. I, 281.

Prærupti siquid dicendum sit, versu in μονοσύλλαζον desinente:

"—insequitur cumulo præruptus aquæ
"mons."

"—procumbit humi bos."

Æn. V, 481.

Vel, minutuli siquid et contemnendi:

"—Sæpe exiguus mus." *Georg.* I, 181.

Et è contrario nonnunquam, siquid singulariter emineat:

"—Divûm Pater, atque hominum

"Rex." *Æn.* I, 69.

Portenti amplificatio, verborum asperitate:

"Monstrum horrendum informe ingens."

Æn. III, 658.

Belli civilis horror, consultâ verborum κακοφωνία:

"Neu patriæ validas in viscera vertite

"vires." *Æn.* VI, 855.

Terror repentinus, insolitâ vocis prosodiâ:

"—steteruntque comæ, et vox faucium

"bus hæsit." *Æn.* II, 774.

Deliquium animi, inusitatâ cæsura dispositione:

"Et cùm frigida mors animâ seduxerit

"artus." *Æn.* IV, 385.

Fulcimenti mollitudo, pede quinto à syllabâ brevi inchoante:

"—mollis fultus hyacintho."

Ecl. VI, 55.

Liquor inter fervefaciendum exuperans atque effluens, syllabâ ad finem versûs exuberante:

"Aut dulcis musti Vulcano decoquit hu-

"morem." *Georg.* I, 295.

- Ἄτρεϊδης δ' ἄμαξεν, ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν·
 Ζεῦ πάτερ, οὔτις σεῖο θεῶν ὀλοώτερος ἄλλος· 365
- Ἢ τ' ἐφάμην τίσεσθαι Ἀλέξανδρον κακότητος·
 Νῦν δέ μοι ἐν χεῖρεσσ' ἔαγῃ ξίφος· ἐκ δέ μοι ἔγχος
 Ἠΐχθη παλάμηφιν ἐτάσιον, οὐδ' ἔβαλόν μιν.
 Ἢ, καὶ ἐπαΐξας, κόρυθος λάβεν ἵπποδασείης,
 Ἐλκε δ' ἐπιστρέψας μετ' εὐκνήμιδας Ἀχαιοῦς· 370
 Ἄγχε δέ μιν πολέκεστος ἱμᾶς ἀπαλὴν ὑπὸ δειρῆν,
 Ὅς οἱ ὑπ' ἀνθερεῶνος ὄχευς τέτατο τρυφαλείης.
 Καί νύ κεν εἰρουσέν τε, καὶ ἄσπετον ἦρατο κῦδος,
 Εἰ μὴ ἄρ' ὄξυ νόησε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
 Ἢ οἱ ῥῆξεν ἱμάντα βοῶς Ἴφι κταμένοιο· 375
 Κεινὴ δὲ τρυφάλεια ἄμ' ἔσπετο χειρὶ παχείῃ.
 Τὴν μὲν ἔπειθ' ἦρας μετ' εὐκνήμιδας Ἀχαιοῦς
 Ῥίψ' ἐπιδιήσας, κόμισαν δ' ἐρίηρες ἐταῖροι.
 Αὐτὰρ ὁ ἄψ' ἐπόρουσε κατακτάμεναι μενεαίωνν

Atrides autem ejulavit, suspiciens in latum coelum :

“ Jupiter pater, nullus te deorum perniciosior alius ;

365

“ Certè speraveram me ulturum Alexandrum de injuriâ :

“ Nunc autem mihi in manibus fractus est ensis ; mihiqve hasta

“ Emissa est manibus irrita, neque sum assecutus ipsum.

Dixit, et irruens galeâ eumprehendit setis-equinis-densâ,

Trahebatque conversus ad benè-ocreatos Achivos :

370

Praefocabat autem eum acu-pictum ligamen tenero sub jugulo,

Quod ipsi sub mento retinaculum adstringebatur galeae.

Et pertraxisset utiqve, et immensam tulisset gloriam,

Nisi citò sensisset Jovis filia Venus,

Quae ipsi rupit lorum bovis vi occisi :

375

Inanis autem galea simul sequebatur manum robustam.

Eam quidem tum heros ad benè-ocreatos Achivos

Projecit contorquens, sustuleruntque dilecti socii.

At ille iterum irruit interficere cupiens

Ver. 366.—τίσεσθαι.] *Al.* τίσασθαι. Ex versu 28vo, ut videtur; φάτο γὰρ τίσασθαι ἀλείπην.

Ver. 367.—ἐν χεῖρεσσ' ἔαγῃ.] *Plutarch.* *Symposiac. lib. 9. Prob. 13.* et MSS. nonnulli: ἐν χεῖρεσσιν ἄγῃ.

Ver. 369.—κόρυθος λάβεν.] Querit hic ineptissimè Scholiastes, quare *Ensem* potiùs non arripuerit *Paridis*. Quasi verò, inter pugnandum, omnia essent aequè factu facilia.

Ver. 371.—πολέκεστος ἱμᾶς ἀπαλὴν ὑπὸ δειρῆν.] Ad personam quàm convenientissimè!

Ver. 372. “Ὅς οἱ.”] Quà ratione, ὅς, hic producatur; item βοῶς, infra, ver. 375. et θεῶς, ver. 581. et μιν, ver. 386. vide supra ad ἄ, 51.

Ver. 375.—ἱμάντα βοῶς Ἴφι κταμένοιο.] Τῶν γὰρ μὴ νόσῳ μηδὲ γήρα διαλυομένων, ἀλλ' ὑπὸ σφαγῆς, εὐτανὸν τὸ δέσμα καὶ στριφνὸν [fortè σσιφρὸν] γίνεσθαι τὰ δὲ ὑπὸ θερίων δηχθίντα.—καὶ τοῖς δέσμασι φλιδῶν καὶ βακούνθαι. *Plutarch. Symposiac. lib. 2. Prob. 9.*

Ver. 378.—κόμισαν.] Vide supra ad ἄ, 140.

"Εγχεῖ χαλκείῳ τὸν δ' ἐξήραξ' Ἀφροδίτη 380
 'Ρεῖα μάλ', ὥστε θεός· ἐκάλυψε δ' ἄρ' ἤερι πολλῆ,
 Καὶ δ' εἶσ' ἐν θαλάμῳ εὐαδεῖ, κηώνετι.
 Αὐτὴ δ' αὖθ' Ἑλένην καλέουσ' ἴε· τὴν δ' ἐκίχανε
 Πύργῳ ἔφ' ὑψηλῷ· περὶ δὲ Τρωαὶ ἄλις ἦσαν
 Χειρὶ δὲ νεκταρέου ἱανοῦ ἐτίναξε λαβοῦσα· 385
 Γρηῖ δὲ μιν εἰκυῖα παλαιγενεῖ προσέειπεν
 Εἰσοκόμῳ, ἣ οἱ Λακεδαίμονι ναιεταῶση
 "Ἦσκειν εἴρια καλὰ, μάλιστα δὲ μιν φιλέεσκε·
 Τῇ μιν εἰσαμμένη προσεφώνεε δι' Ἀφροδίτη·

Hastâ aereâ : hunc autem eripuit Venus 380
 Facile valdè, utpote dea : cooperuitque caligine multâ,
 Collocavitque in thalamo suaveolenti, fragrante-suffimentis.
 Ipsa autem Helenam vocatura abiit : hanc autem invenit
 Turri in altâ, circumque Troâdes abunde erant :
 Manu verò, odorâ veste concussit prehensam : 385
 Anui autem eam similis facta grandaevae allocuta est
 Lanificae, quae ipsi Lacedaemone habitanti
 Carpebat lanas pulchras, maximeque ipsum diligebat :
 Huic se cùm assimilâsset, allocuta est Diva Venus :

Ver. 380. "Εγχεῖ χαλκείῳ." "Ὅτι δὲ ἐπὶ τῶν
 ἡρώων τὰ ὅπλα ὁμοίως χαλκῆ ἦν πάντα, μαρ-
 τυρεῖ μοι καὶ Ὀμήρου— Βεβαίῳ δὲ καὶ
 ἄλλως μοι τὸν λόγον, ἐν Φασηλίδι ἀνακείμενον,
 ἐν Ἀθηνᾶς ἱερῷ, τὸ δόρυ Ἀχιλλείως· καὶ Νικομη-
 δεύσιν, Ἀσκληπιοῦ ναῶ, μάχαιρα ἡ Μίμενονος.
 Καὶ τοῦ μὲν ἢ τε αἰχμῆ καὶ ὁ σαυρωτήρ, ἡ μά-
 χαιρα δὲ καὶ διὰ πάσης, χαλκοῦ πισποίηται.
 Ταῦτα μὲν δὴ ἴσμεν ἔχοντα οὕτως. Pausan.
 Laconic. lib. 5. c. 3.

Ibid.—τὸν δ' ἐξήραξ' Ἀφροδίτη.] Itaque
 fedus deinceps fractum eo praetextu, quod
 evaserit scilicet, nec interfectus fuerit Paris.

Ver. 385.—νεκταρέου ἱανοῦ.] "Εανός;
 "Peplum" (inquit vir doctissimus Phil.
 Labbe,) "mediam habet Ancipitem; quod,
 ut pleraque alia, omiserunt observare vul-
 gares Prosodiographi. Corripitur, Iliad.
 γ', ver. 419. Producitur verò, Iliad. ψ',
 "ver. 254 et alibi." Thesaur. Prosod. pag.
 48. At, siquid ego judico, totâ viâ erravit
 Vir doctissimus. Qui enim loca omnia, in
 quibus haec vox occurrit, contulerit; viz.
 Iliad. γ', 385. 419. ε', 754. ς', 385. ζ', 178.
 π', 9. ς', 352. 612. φ', 507. et ψ', 254. in-
 veniet, (id quod à nemine occupatum me-
 mini) nomen substantivum, εἰανός Peplum,
 quod est à verbo ἴνωμι, mediam Semper cor-
 rипere; at nomen adjectivum, εἰανός subtilis,
 quod equidem ab aliâ esse origine credide-
 rim, mediam Semper producere. Atque hinc

iterum in transcurso, (quod ex prosodiâ vocis,
 καλός, suprâ observaveram, ad β', ver. 45.)
 videor mihi colligere, Hymnum illum in
 Venerem, (ubi Adjectivum εἰανός mediam cor-
 rипit, ver. 65.) non utique Homeri esse, sed
 Scriptoris cujusdam longè recentioris. In-
 duxit autem, ut opinor, in errorem virum
 doctissimum Phil. Labbeum versio quorundam
 latina; qui in versu isto, Iliad. ψ', 254.
 (nomen id Adjectivum arbitrari, quod erat
 Substantivum; et Substantivum contrâ, quod
 erat Adjectivum,) vocabulum εἰανός, quod erat
 vertendum [Tenui,] voce [Pepló] reddide-
 runt; et λιπὶ quod erat [Linteó] vertendum,
 id contrâ [Subtili] verterunt.

Ver. 388.—καλά.] Vide suprâ ad
 β', 43.

Ver. 389. Τῇ μιν εἰσαμμένη προσεφώνεε.] Cùm
 vocula μιν, duriusculè hic referatur ad προ-
 σιφώνεε; (quanquam similis ferè verborum
 collocatio jam suprâ occurrit, ver, 386.) item-
 que alibi, ut β', 795. praeter εἰσαμμένη, quò re-
 feratur, nihil habeat: verbum autem, εἰσα-
 μμένη, in Voce Mediâ, jam plene id exprimat,
 quòd latinè dicitur, "quem SE assimilâsset,"
 (vide suprâ ad γ', 141.) ut supervacanea adeò
 videri possit vocula ista, μιν: propè fuit ut
 crederem, Poetam scripsisse, τῇ μιν εἰσαμμένη.
 Veruntamen, quoniam pluribus in locis ea-
 dem occurrit loquendi ratio, istisque in locis
 omnibus scriptum sit μιν; nihil ausim mutare.

- Δεῦρ' ἴθ'· Ἀλέξανδρός σε καλεῖ οἰκόνδε νέεσθαι· 390
 Κεῖνος ὄγ' ἐν θαλάμῳ καὶ δινωτοῖσι λέχεσσι,
 Κάλλει' τε στίλβων καὶ εἵμασιν, οὐδέ κε Φαίης
 Ἄνδρ' ἱμαχιστάμενον τόνγ' ἔλθειν, ἀλλὰ χοροῦνδε
 Ἔρχεσθ', ἧς χοροῖο νέον λήγοντα καθίζειν.
 Ὡς φάτο τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι ὄρειν· 395
 Καί ῥ' ὡς οὖν ἐνόησε θεᾶς περικαλλέα δειρῆν,
 Στήθεά τ' ἱμερόεντα, καὶ ὄμματα μαρμαίροντα,
 Θάμβησέν τ' ἄρ' ἔπειτα, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε·
 Δαιμονίη, τί με ταῦτα λιλαίεαι ἠπεροπεύειν;
 Ἦ πῆ με πρότερον πολίων εὐναιομενῶν 400
 Ἄξεις, ἢ Φρυγίης, ἢ Μηονίης ἐρατεινῆς,
 Εἴ τις τοῖ καὶ κείθι φίλος μερόπων ἀνθρώπων;
 Οὔνεκα δὴ νῦν δῖον Ἀλέξανδρον Μενέλαος
 Νικήσας ἐθέλει στυγερῆν ἐμὲ οἴκαδ' ἄγεσθαι,
 Τοὔνεκα δὴ νῦν δεῦρο δολοφρονέουσα παρέστις; 405

“ Huc veni : Alexander te vocat domum redire :

390

“ Ille ipse in thalamo et tornatis lectis,

“ Tum pulchritudine splendens, tum vestibus ; neque dixeris

“ Cum viro congressum-armis illum rediisse, sed ad choream

“ Ire, vel à choreâ modò cessantem sedere.

Sic dixit : huic autem animum in pectoribus commovit :

395

Atque ut vidit deae perpulchrum collum,

Pectoraque desiderabilia, et oculos vibranti-splendore-coruscantes,

Expavit inde, verbaque fecit, dixitque :

“ Improba, quid me his cupis decipere ?

“ An in aliquam me ulterius urbium benè-habitatarum

400

“ Abduces, vel Phrygiae, vel Maconiae amoenae,

“ Si quis tibi et illic amicus, articulatè-loquentium hominum ?

“ Num, quia nunc nobili Alexandro Menelaus

“ Victo, vult odiosam me, domum abducere :

“ Ideò jam nunc huc dolos-struens advenisti ?

405

Ver. 390. Δεῦρ' ἴθ'.] Ita restituit Barnesius. Rectè, ut mihi quidem videtur. H. Stephanus aliique ediderant, Δεῦρ' ἴτ'.

Ver. 391. Κεῖνος ὄγ'—, κάλλει' τε στίλβων καὶ εἵμασιν.]

Et nunc ille Paris—

Μαονιά mentum mitrà crinemque mandentem

Subnexus.————— Æn. IV, 215.

Ibid.—καὶ δινωτοῖσι λέχεσσι.] Al. καὶ δινωτοῖς λεχίσσι.

Ver. 392. Κάλλει' τε στίλβων.] Athenæus interpretatur, Μύροις ἀλειφόμενος. Lib. 1. cap. 15.

Ver. 396.—θεᾶς περικαλλέα δειρῆν.]

—————avertens, roseâ cervicè refulsit.

Æn. I, 406.

Ver. 398.—————ἐκ τ' ὀνόμαζε.]

————nomine clamat. Æn. IV, 674.

Ver. 400. Ἦ πῆ με.] Vulgg. Ἦ πῆ με. Minùs rectè. Non enim interrogativum est istud πῆ, sed Ἦ.

Ver. 403. Οὔνεκα δὴ νῦν—;] Verti hunc versum, Num quia, &c. non, ut vulgò, An quia, &c. nè in Versione apparet Dis-junctio (ver. 400 et 405.) quæ in ipsis Poetæ verbis nulla est.

Ver. 404.—στυγερῆν ἐμέ.] Optimo artificio Helenam semper inducit dedecus suum profitentem.

Ver. 405.—————δολοφρονέουσα.]

—————simulatâ mente locutam.

Æn. IV, 105.

Ἦσο παρ' αὐτὸν ἰούσα· θεῶν δ' ἀπόειπε κελεύθους·
 Μηδ' ἔτι σοῖσι πόδεσσιν ὑποστρέψειας Ὀλυμπον,
 Ἄλλ' αἰεὶ περὶ κεῖνον ὄϊζυε, καί ἐ φύλασσε,
 Εἰσόκε σ' ἢ ἄλοχον ποιήσεται, ἢ ὄγε δούλην.
 Κεῖσε δ' ἐγὼν οὐκ εἶμι, νεμεσσητὸν δέ κεν εἶη,
 Κείνου πορσυνέουσα λέχος· Τρῶαί δέ μ' ὀπίσσω
 Πᾶσαι μωμήσονται· ἔχω δ' ἄχε' ἀκριτα θυμῶ.

410

Τὴν δὲ χολωσαμένη προσεφάνεε δι' Ἀφροδίτη·
 Μή μ' ἐρεθε, σχετλίη· μὴ χωσαμένη σε μεθεία,
 Τῶς δέ σ' ἀπεχθήρω, ὡς νῦν ἔκπαυγλ' ἐφίλησα·
 Μέσσω δ' ἀμφοτέρων μητίσσομαι ἔχθεα λυγρὰ
 Τρῶων καὶ Δαναῶν· σὺ δέ κεν κακὸν οἶτον ὄληαι.

415

Ἦς ἔφατ'· ἔδδειςεν δ' Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα·
 Βῆ δὲ κατασχομένη ἱανῶ ἀργῆτι φαεινῶ,
 Σιγῆ· πάσας δὲ Τρῶας λάθεν· ἤρχε δὲ δαίμων.

420

“Sede apud ipsum profecta; deorum verò abrenuncia vias:

“Neque unquam tuis pedibus revertaris in Coelum,

“Sed semper juxta illum aerumnas-ferer, et ipsum serva,

“Donec te vel uxorem fecerit, vel ille ancillam.

“Illuc autem ego non ibo, reprehensu dignum utique esset,

410

“Illius ornatura lectum: Troades sanè me postea

“Omnes vituperabunt: sustineo verò dolores immensos animo.

Hanc autem irata allocuta est diva Venus:

“Nè me irrites, misera: nè irata te deseram,

“Tantumque te odio habeam, quantum jam mirificè amavi:

415

“In medio autem utrorumque struam odia perniciosà

“Trojanorum et Danaorum: tu verò malo fato pereas.

Sic dixit: timuit verò Helena Jove prognata:

Invitque cooperta peplo candido splendido,

Tacitè; omnesque Troadas latuit: praeibat autem Dea.

420

Ver. 407. Μηδ' ἔτι.] Ita H. Stephanus rectè
 legendum existimavit. Vulgg. Μηδέ τι.

Ver. 409. Εἰσόκε σ' ἢ ἄλοχον ποιήσεται, ἢ
 ὄγε δούλην.] Vox, ὄγε, nequaquam híc super-
 vacanea est, sed elegantissimam tum in Græco
 tum in Latino sermone emphasin habet,
 quam Linguae Recentiores prorsùs ignorant.
 Odys. β', 326.

Ἦ τινὰς ἐκ Πύλου ἄξει ἀμύντορας ἡμᾶέντος,
 Ἦ ὄγε καὶ Σπάρτηθεν.

Item Hesiodus, Ἔργ. καὶ Ἡμερ. I, 244.

Ἦ τῶνγε στρατὸν εὐρὺν ἀπάλεσεν, ἢ ὄγε τείχος.
 et 520. Εἰ γάρ τις καὶ χερσὶ βίη μέγαν ὄλεον
 ἔληται.

Ἦ ὄγ' ἀπὸ γλώσσης λήϊσεται.

Similiter Virgilius:

Præcipientque Daren ardens agit æquore
 toto,

Nunc dextrâ ingeminans ictus, nunc ille
 sinistrâ. Æn. V, 456.

Item Horatius:

—nec dulces amores

Sperne puer, neque Tu choreas.

Carm. lib. I. Od. 9.

Et Seneca:

—sive me altorem vocas,

Seu Tu parentem.—

Herc. Fur. ver. 1248.

Non hæc versùs gratiâ intrusa; sed singu-
 larem habent et in Græcâ linguâ, et in Ro-
 manâ, elegantiam.

Ver. 411. Κείνου πορσυνέουσα.] De hujus
 vocis et similium prosodiâ, vide suprâ ad α,
 309. 314. 338. et infrâ ad ζ', 434.

Ver. 419.—ἱανῶ.] Vide suprâ ad ver.
 385.

Αἰ δ' ὅτ' Ἀλεξάνδροιο δόμον περικαλλέ' ἴκοντο,
 Ἀμφίπολοι μὲν ἔπειτα Δωῶς ἐπὶ ἔργα τράποντο·
 Ἡ δ' εἰς ὑπόροφον θάλαμον κίε δια γυναικῶν·
 Τῇ δ' ἄρα δίφρον ἐλοῦσα φιλομμειδῆς Ἀφροδίτη,
 Ἀντί' Ἀλεξάνδροιο θεὰ κατέθηκε φέρουσα· 425
 Ἔνθα κάθιζ' Ἑλένη, κόρη Διὸς αἰγιόχοιο,
 Ὅσσε πάλιν κλίνασα· πόσιν δ' ἠνίπαπε μύθῳ·
 Ἦλυθες ἐκ πολέμου· ὡς ἄφελος αὐτόθ' ὀλέσθαι,
 Ἄνδρ' ἰδὲ δαμείς κρατερῶν, ὅς ἐμὸς πρότερος πόσις ἦεν.
 Ἡ μὲν δὴ πρὶν γ' εὐχέ' ἀρηΐφίλου Μενελάου, 430
 Σῆ τε βίη, καὶ χερσὶ, καὶ ἔγχρῃ, φέρτερος εἶναι·
 Ἄλλ' ἴθι νῦν προκαλέσσαι ἀρηΐφίλον Μενέλαον
 Ἐξαῦτις μαχέσασθαι ἐναντίον· ἀλλά σ' ἔγωγε
 Παύσασθαι κέλομαι, μὴδὲ ξανθῶ Μενελάῳ
 Ἀντίειον πόλεμον πολεμίζειν, ἠδὲ μάχεσθαι 435
 Ἀφραδέως, μήπως τάχ' ὑπ' αὐτοῦ δουρὶ δαμείης.
 Τὴν δὲ Πάρις μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπε·

Hae verò ubi in Alexandri domum pulchram venerunt,
 Ancillae quidem deinde velociter ad munera sua convertebantur:

Ipsa autem in altum thalamum ascendit nobilissima mulierum:

Ei autem sellam prehensam amans-risum Venus,

Ex adverso Alexandri dea deposuit ferens:

425

Ibi sedit Helena, filia Jovis Aegiochi,

Oculis aversis; virumque objurgavit hæc oratione:

“ Venisti ex bello: utinam illic periisses,

“ A viro interfectus forti, qui meus prior maritus erat.

“ Certè quidem antea gloriabaris, bellicoso Menelao,

430

“ Tuisque viribus et manibus, et hastâ, te praestantior esse:

“ Sed vade nunc provoca bellicosum Menelaum

“ Rursus pugnare contrâ: At te ego

“ Cessare moneo, neque flavum Menelaum

“ Contrâ, bellum bellare, et pugnare

435

“ Temerè; nè forte ab ipso hastâ interficiaris.

Hanc autem Paris verbis respondens est allocutus:

Ver. 422.—τράποντο.] Vide suprâ ad á, 199. et ad γ', 141.

Ver. 427.—πάλιν κλίνασα.] Vide suprâ ad á, 309.

Ver. 429.—πρότερος.] *Al.* πρότερον. Quod perinde est.

Ver. 432.—ἴθι νῦν προκαλέσσαι.] Sic apud Martialem:

I, fuge: sed poteris tutior esse domi.

Ver. 435.—ἀλλά σ' ἔγωγε Παύσασθαι.] Προσποιῖται δὲ καὶ κήδισθαι αὐτοῦ, κολακί-

τιώτερον διὰ φόβον δηλαδὴ, ἐν οἷς φησιν, “ Ἀλλὰ “ σὺ κέλομαι παύσασθαι,” inquit Eustathius. Videtur tamen hoc mihi, non assentandi, sed ignaviam exprobrandi causâ dictum. Hoc enim est quod respondet Paris, ver. 438. Μὴ με χαλεποῖσιν ὀνειδεῖσι θυμὸν ἔμισσας.

Ver. 434. Παύσασθαι κέλομαι, μὴδὲ πολεμίζειν.]

—desiste manum committere Teucris.

Æn. XII, 60.

Μῆ με, γύναι, χαλεποῖσιν ὀνειδέσι θυμὸν ἔνιπτε.
 Νῦν μὲν γὰρ Μενέλαος ἐνίκησεν σὺν Ἀθήνῃ·
 Κεῖνον δ' αὖτις ἐγὼ· παρὰ γὰρ θεοὶ εἰσι καὶ ἡμῖν. 440
 Ἄλλ' ἄγε δὴ φιλότῃ τραπέομεν εὐνηθέντε·
 Οὐ γὰρ πώ ποτέ μ' ᾧδε ἔρωσ φρένας ἀμφεκάλυψεν,
 Οὐδ' ὅτε σε πρότερον Λακεδαίμονος ἐξ ἔρατεινῆς
 Ἔπλεον ἀρπάξας ἐν ποντοπόροισι νέεσσι,
 Νῆσῳ δ' ἐν Κρανάῃ ἐμίγην φιλότῃ καὶ εὐνῇ· 445
 Ὡς σέο νῦν ἔραμαι, καὶ με γλυκὺς ἴμερος αἰρεῖ.
 Ἥ ῥα, καὶ ἄρχε λέχουσε κίων, ἅμα δ' εἴπετ' ἀκοιτῆς·
 Τὰ μὲν ἄρ' ἐν τρητοῖσι κατεύνασθεν λεχέεσσιν.
 Ἄτρείδης δ' ἀν' ὄμιλον ἐφοῖτα, θηρὶ εἰοικώς,
 Εἴ που ἴσαθρήσειεν Ἀλέξανδρον θεοειδέα. 450
 Ἄλλ' οὔτις δύνατο Τρώων κλειτῶν τ' ἐπικούρων
 Δεῖξαι Ἀλέξανδρον τότε ἀρηϊφίλῳ Μενελάῳ·

“ Nè mihi, mulier, acerbis opprobriis animum incessas.

“ Nunc quidem enim Menelaus vicit cum Minervâ :

“ Illum vicissim ego fortè aliàs vincam ; nam Diî adsunt et nobis.

440

“ Sed age in gratiam redeamus concubentes ;

“ Non enim unquam me sic amor mentem complexus est,

“ Nè tunc quidem, quando te pridem Lacedaemone ex amoenâ

“ Navigabam raptâ in transeuntibus-pontum navibus,

“ Insulâ verò in Cranaë junctus sum amore et concubitu ;

445

“ Sicut te nunc amo, et me dulce desiderium capit.

Dixit, et praeibat in lectum ascendens, simulque sequebatur uxor :

Hi quidem igitur in perforatis cubuerunt lectis.

Atrides verò [Menelaus] per turbam vagabatur, ferae similis,

Sicubi conspiceretur Alexandrum divinâ-formâ-præditum.

450

Verùm nullus poterat Trojanorum inclytorumque auxiliatorum

Ostendere Alexandrum tunc bellicoso Menelao :

Ver. 438. — ἐνιπτε.] *Al.* ἔνισσε. Ut *Eustathius* in textu. Sed ex commentario liquet eum legisse, ἔνιπτε.

Ver. 439. — ἐνίκησεν σὺν Ἀθήνῃ.] *Al.* ἐνίκησε ζὺν Ἀθήνῃ.

Ver. 442. — ἔρωσ φρένας ἀμφεκάλυψεν.] Veterum nonnulli legebant : φρένας ἔρωσ ἀμφεκάλυψεν· voce, φρένας, in cæsura ultimam producente.

Ver. 445. — πρότερον.] *Al.* πρῶτον.

Ver. 447. — ἀρχε.] Edidit *Barnesius*, ἤρχε· Ex conjectura. Quod tamen nihil quicquam immutat.

Ver. 449. Ἀτρείδης δ' ἀν' ὄμιλον ἐφοῖτα, θηρὶ εἰοικώς.] Itâ primus edidit *Barnesius*, ex *Eustathio* et *Scholiiis*, et *MSS.* et ex libro *ε*, ver. 528. Alii legunt, ἀν' ὄμιλον

φοῖτα· Quod est hiulcum. Attamen, cùm perturbationem hîc *Menelai* maximam, motumque turbidum valdè, inconditumque ac concitatum, describat *Poeta* ; aiatque *Eustathius*, συντομωπάτη δὲ ἐπιτηδὲς καὶ ἀνεπιζήγαστος καὶ αὐτὴ ἡ παραβολή, συντροχάζοντος οἷον τοῦ ποιητικοῦ λόγου τῶν Μενελάω ἰχνηλατοῦντι τὸν φυγάδα Πάριον καὶ σπεύδοντι· subit mihi nonnihil quidem dubitationis, annon hiulcum illud, ἀν' ὄμιλον φοῖτα ; et legerit *Eustathius*, et consultò fortasse scripserit *Homerus*.

Ver. 450. Εἴ που ἴσαθρήσειεν.]

—solum densâ in caligine Turnum

Vestigat lustrans, solum in certamina poscit.

Æn. XII, 466.

Ibid. — Ἀλέξανδρον θεοειδέα.] Pronun-

Οὐ μὲν γὰρ φιλότῃ γ' ἐκεύθανον, εἴ τις ἴδοιτο.

Ἴσον γὰρ σφιν πᾶσιν ἀπήχθετο κηρὶ μελαίνῃ.

Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·

455

Κέκλυτέ μευ, Τρῶες, καὶ Δάρδανοι, ἧδ' ἐπίκουροι·

Νίκη μὲν δὴ φαίνεται ἀρηϊφίλου Μενελάου·

Ἵμεῖς δ' Ἀργεῖην Ἑλένην καὶ κτήμαθ' ἅμ' αὐτῇ

Ἔκδοτε, καὶ τιμὴν ἀποτινέμεν, ἣντιν' εἴοικεν,

Ἢ τε καὶ ἐσσομένοισι μετ' ἀνθρώποισι πέληται.

460

Ὡς ἔφατ' Ἀτρεΐδης, ἐπὶ δ' ἦνεον ἄλλοι Ἀχαιοί.

Nec enim propter amicitiam abscondissent, si quis vidisset.

Aequè enim ipsis omnibus odio erat, atque mors atra.

Inter hos autem locutus est rex virorum Agamemnon :

455

“ Audite me, Trojani, et Dardani, et auxiliatores ;

“ Victoria quidem manifesta est bellicosi Menelai :

“ Vos igitur Argivam Helenam et opes cum ipsâ

“ Reddite, et mulctam persolvite, quam oportet,

“ Quaeque et posteris hominibus memoretur.

460

Sic dixit Atrides : comprobabant autem caeteri Achivi.

τιάβatur Σιοειδῆ. Quomodo et postea scribi | Ver. 459.—ἀποτινέμεν.] Vide suprâ ad
caeptum est. β', 43.

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Δ΄.

Ὑπόθεσις τῆς Δ΄. ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψωδίας.

ἜΔΟΞΕ τοῖς θεοῖς τὴν Ἴλιον ἀλᾶναι. Διὸ Ἀθηναῖ μὲν Μενέλαον τοξοβῆναι ὑπὸ Πανδάρου παρεσκεύασε. Καὶ οὕτω συγχυθένταν τῶν ὅρκων, Μαχάων μὲν ἰάται Μενέλαον Ἀγαμέμνων δὲ ἀπελθὼν, τὴν στρατιὰν παρορμᾷ εἰς τὸν πόλεμον. Συμβολῆς δὲ γενομένης, πολλοὶ ἐκατέρωθεν ἀναιροῦνται.

Α Λ Λ Η.

Τοῦ Ἀλεξάνδρου ἡττηθέντος, καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἀπαιτοῦντος κατὰ τὰς συνθήκας τὴν τε Ἑλένην, καὶ τὰ σὺν αὐτῇ ἀρπαγέντα κτήματα, καὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ ἀδικήματος τιμωρίαν, ἐν Διὸς οἱ θεοὶ βουλευόμενοι περὶ τῆς Ἰλίου. Καὶ Ζεὺς προτραπεῖς ὑπὸ τῆς Ἥρας, ἀποστέλλει τὴν Ἀθηναῖν εἰς τὸ τῶν Τρώων στρατεύμα, σύγχυσις τῶν ὅρκων ἐργασομένην. Ἡ δὲ παραγενομένη, πείθει Πάνδαρον τὸν Ζελεΐτην τοξοεῦσαι τὸν Μενέλαον. Καὶ βληθέντος αὐτοῦ, Ἀγαμέμνων ὀδυρεται, καὶ Μαχάωνα τὸν ἰατρὸν μεταπέμπεται. Καὶ ἔτι περὶ τὴν θεραπείαν Μενελάου ἀσχολουμένων τῶν ἀρίστων, ἐπίασιν οἱ Τρῶες σὺν ὅπλοις. Ἀγαμέμνων δὲ ἐπιὼν τὸ στρατόπεδον, τοὺς μὲν ἤδη παρατασσομένους παρακαλεῖ καὶ ἔπεινεῖ τοῖς δὲ ἀγνοοῦσι τὴν ἔφοδον τῶν Τρώων, ἐπιπλήσσει καὶ οὕτως, συμπεσόντων αὐτῶν εἰς τὴν μάχην, ἐκατέρωθεν πίπτουσι πολλοί.

Ἐπιγραφαί.

Ὁρκίων σύγχυσις. Ἐπιπάλῃσις Ἀγαμέμνονος.

Ἄλλως.

* Ἐπιπάλῃσις.

Ἄλλως.

Δέλτα, θεῶν ἀγορῆ, ὅρκων χύσις, ἄρεος ἀρχή.

Οἱ δὲ θεοὶ παρ Ζηνὶ καθήμενοι ἡγορόωντο
Χρυσέῳ ἐν δαπέδῳ, μετὰ δὲ σφισι πότνια Ἥθε

Di interim apud Jovem sedentes consultabant
Aureo in pavimento; interque hos veneranda Hebe

Ver. 1. Οἱ δὲ θεοὶ παρ Ζηνί.]
Panditur interea domus Omnipotentis Olympi

Conciliumque vocat Divum Pater atque
hominum Rex
Sideream in sedem. — Aen. X, 1.

* Vide ver. 251 et 250.

Νέκταρ ἐνοχόει· τοὶ δὲ χρυσεῖσι δεπάεσσι,
Δειδέχατ' ἀλλήλους, Τρώων πόλιν εἰσορόωντες.

Αὐτίκ' ἐπειρᾶτο Κρονίδης ἐρεθίζεμεν Ἥρην,
Κερτομίοις ἐπέεσσι παραβλήδην ἀγορεύων·

Δοιαὶ μὲν Μενελάω ἀρηγόνες εἰσὶ θεάων,

Ἥρη τ' Ἀργεῖη, καὶ ἀλαλκομενηῖς Ἀθήνη·

Ἄλλ' ἦτοι ταὶ νόσφι καθήμεναι εἰσορόωσαι

Τέρπεισθον τῶ δ' αὖτε φιλομμειδῆς Ἀφροδίτη

Αἰεὶ παρμέμβλακε, καὶ αὐτοῦ κῆρας ἀμύνει·

Καὶ νῦν ἐξεσάωσεν οἴομενον θανέεσθαι.

Ἄλλ' ἦτοι νίκη μὲν ἀρηίφίλου Μενελάου·

Ἡμεῖς δὲ φραζώμεθ', ὅπως ἔσται τάδε ἔργα·

5

10

Nectar ministrabat; illi autem aureis poculis
Excipiebant alter alterum, Trojanorum urbem aspicientes.

Tum continuò conabatur Saturnius irritare Junonem,
Mordacibus verbis *subdolo* et per comparationem loquens:

“Duae quidem Menelao adjutrices sunt dearum,

“Junoque Argiva, et auxiliatrix-potens Minerva;

“At enim ipsae seorsum sedentes, aspicientes

“Oblectantur; huic verò [*Paridi*] risum-amans Venus

“Semper adest, et ab ipso fata repellit:

“Et nunc conservavit putantem se moriturum.

“Sed victoria quidem, bellicosi Menelai:

“Nos igitur consultemus, quem exitum habiturae sint hae res:

5

10

Ver. 3.—τοὶ δὲ χρυσεῖσι.] Pronuntiabat
χρυσέοις. Prima enim corripì non potest.
Vide suprâ ad β', 268.

Ver. 4. Δειδέχατ' ἀλλήλους.] ἦτοι ἐδεξιοῦν-
το, προσίνοντες ἑαυτοῖς ταῖς διξιαῖς;—τῇ
δεξιᾷ δίδους τὸ ποτήριον. Athenæus, lib. 1.
cap. 11. Προείπινον δ' ἀλλήλοις οὐχ ὥσπερ
ἡμεῖς, (τοῦτο γὰρ προεκπιεῖν ἔστιν,) ἀλλὰ μι-
στὸν τὸν αὐτόν· “Πλησάμενος δ' οἴνιο δι-
“πας δεῖδεκτ' Ἀχιλλῆα.” *Id.* lib. 5. cap. 4.
Κυρίως ἔστι τούτου, [προσίνειν] τὸ ἐτέρῳ πρὸ
ἑαυτοῦ δῶναι πρὶν·—“Πλησάμενος δ'
“οἴνιο δίπας δεῖδεκτ' Ἀχιλλῆα.” Πληροῦντες
γὰρ προείπινον ἀλλήλοις, μετὰ παραγορεύσεως,
Id. lib. 11. cap. 14.

Primaque libato, summo tenus attigit ore;
Tum Bitiae dedit;—ille impiger hausit
Spumantem pateram.—*Æn.* I, 741.

Ver. 6. Κερτομίοις ἐπέεσσι παραβλήδην.] Ὁρ-
θῶς προεῖπεν, ὅτι ἐρεθιστικός ὁ λόγος ἔσται καὶ
χλευαστικός, καὶ παραβλητικός. Et paullo
superius: Οὐκ ἔστιν ἀπλῶς παραβολὴ καὶ ἀν-
τίθετασι, ἀλλ' οὕτως ἐρεθιστικὴ καὶ κέρτομος,
ὡς προεῖπεν. Δύο μὲν Μενελάω, μία δ' Ἀλε-
ξάνδρῳ. Καὶ ἡ μὲν Ἥρη, ὡς Ἀργεῖα, τῶ Μενε-
λάω ἐπαρκύνει ὀφείλουσα· ἡ δὲ Ἀθήνη, ὡς Ἀλαλ-
κομενηῖς. Ἡ δὲ Ἀφροδίτη, φιλομμειδῆς, καὶ οὐκ

ἀπ' Ἰλίου. Καὶ ὅμως αἱ μὲν νόσφι τοῦ Μενελάου
καθήμεναι ἢ δὲ αἱ παρμέμβλακε. Καὶ αἱ μὲν,
θεωραὶ εἰς τέρψιν τῶν ἀγώνων, ἢ δὲ αὐτοῦ “κῆρας
“ἀμύνει” συμπαραινύουσα, “καὶ νῦν ἐξεσάωσεν.”
Porphyr. Quæst. Homeric. 16. *Aristophanes*
voce, διαβάλλεται, (*Avidus ver.* 1647.) in ean-
dem ferè sententiam utitur, (si Scholiasti in
Aristophanem fides sit,) ac *Homerus* hoc in
loco voce παραβλήδην; siquidem παραβλήδην
subdolo, sive ἀπατητικῶς, interpretetur. Deni-
que, quidni παραβλήδην ita accipiat, quo-
modo Latini dicunt, *limis oculis intuens?*

Ver. 8.—ἀλαλκομενηῖς.] Quoniam præ-
cessit Ἥρη τ' Ἀργεῖη, in eam sententiam pro-
pendeo, ut legatur Ἀλαλκομενηῖς Ἀθήνη, ad
conservandam analogiam. Ἡ ἰν' Ἀλαλκομει-
ναῖς, πόλει τῆς Βοιωτίας, τιμαμένη. *Schol.*

Ver. 10. Τέρπεισθον.] *Porphyrus*, loco jam
citato, videtur hanc vocem in *secundâ personâ*
accipisse; ut sit, *Oblectamini*; Αἱ μὲν νόσφι
τοῦ Μενελάου καθήμεναι.

Ibid.—φιλομμειδῆς Ἀφροδίτη.]

—Venus, (nec te sententia fallit.)

Trojanas sustentat opes.—*Æn.* X, 608.

Ver. 12. Καὶ νῦν ἐξεσάωσεν.] Itaque fœdus
deinceps fractum eo prætextu, quòd *evaserit*
scilicet, nec *interfectus* fuerit Paris.

Ἦ ρ' αὖτις πόλεμόν τε κακὸν καὶ φύλοπιν αἰνὴν	15
Ὅρσομεν, ἢ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι βάλωμεν.	
Εἰ δ' αὖτως τόδε πᾶσι φίλον καὶ ἡδὺ γένοιτο,	
Ἦ τοι μὲν οἰκείοιτο πόλις Πριάμοιο ἄνακτος,	
Ἀδῆτις δ' Ἀργεῖην Ἑλένην Μενέλαος ἄγοιτο.	
Ὡς ἔφαθ'· αἱ δ' ἐπέμυζαν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρῃ	20
Πλησίαι αἰγ' ἦσθην, κακὰ δὲ Τρώεσσι μεδέσθην.	
Ἦ τοι Ἀθηναίη ἀκέων ἦν, οὐδέ τι εἴπε,	
Σκυζομένη Διὶ πατρὶ, χόλος δέ μιν ἄγριος ἦρει	
Ἥρῃ δ' οὐκ ἔχαδε στῆθος χόλον, ἀλλὰ προσηύδα·	
Αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες;	25
Πῶς ἐθέλεις ἄλιον θεῖναι πόνον, ἢ δ' ἀτέλεστον	
Ἰδρῶθ', ὃν ἰδρῶσα μόγῳ; καμέτην δέ μοι ἵπποι	
Λαὸν ἀγειρούση, Πριάμῳ κακὰ, τοῖό τε παισίν.	
Ἐρδ'· ἀτὰρ οὐ τοι πάντες ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι.	
Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·	30
Δαιμονίη, τί νύ σε Πρίαμος Πριάμοιό τε παῖδες	

“ Utrum rursus bellumque perniciosum et certamen grave

“ Excitemus, an amicitiam inter utrosque conciliemus.

15

“ Quòd si ita hoc omnibus gratum et jucundum sit,

“ Omnino utique habitetur urbs Priami Regis,

“ Retrò autem Argivam Helenam Menelaus abducat.

Sic dixit: Compressis verò labris gemebant Minervaque et Juno:

20

Propinquaæ hæc utique sedebant, malaque Trojanis cogitabant.

Ac Minerva quidem tacita erat, neque quicquam dixit,

Irata Jovi patri, ira enim ipsam saeva tenebat:

Juno verò non continuit in pectore iram, sed respondit:

“ Gravissime Saturnie, quale verbum dixisti?

25

“ Quomodo vis vanum reddere laborem, et sine fructu

“ Sudorem, quem sudavi prae labore? defatigati sunt mihi et equi

“ Copias cogenti, Priamo mala, ejusque filiis.

“ Fac; ac nequaquam omnes comprobamus dii caeteri.

Huic autem valde indignatus respondit nubes-cogens Jupiter:

70

“ Improba, qui tibi Priamus Priamique filii

Ver. 18. Ἦ τοι μὲν οἰκείοιτο.] Pronuntia-
batur, οἰκεία. Caeterùm Barnesius hic edi-
dit, μὴν. Quod tamen nihil opus: Vide ad
á, 51. Optimèque respondet μὲν, sequenti
isti δέ.

Ver. 21. Πλησίαι αἰγ' ἦσθην.] Qui istud γί-
omiserit, sentiet tandem quàm ad sententiam
planè non sit supervacaneum.

Ver. 24. Ἥρῃ δ' οὐκ ἔχαδς.]

—Tum regia Juno

Acta furore gravi: Quid me alta silentia

cogis

Rumpere? —————

Æn X, 62.

Alii hic legunt: Ἥρῃ δ' οὐκ ἔχαδς. Quod pe-
rinde est.

Ver. 27. Ἰδρῶθ', ὃν ἰδρῶσα.] Quà ratione,
ὃν, hic producatur, vide suprà ad á, 51.

Ver. 30. —νεφεληγερέτα.] Vide suprà ad
á, 175.

Ver. 51. Δαιμονίη.] Vide suprà ad β'.
190.

Ibid. —τί νύ σε Πρίαμος.]

Quid meus Æneas in te committere tan-
tum,

Quid Troës potuere?

Æn. I, 255.

Τόσσα κακὰ ρέζουσιν, ὅτ' ἀσπερχῆς μενεαίνεις
 Ἰλίου ἐξαλαπάξαι ἐϋκτίμενον πτολίεθρον ;
 Εἰ δὲ σύ γ', εἰσελθοῦσα πύλας καὶ τείχεα μακρὰ,
 Ὀμῶν βεβρωῆτοισι Πρίαμον Πριάμοιό τε παῖδας, 35
 Ἄλλους τε Τρῶας, τότε κεν χόλον ἐξακέσαιο.
 Ἔρξον, ὅπως ἐθέλεις, μὴ τοῦτό γε νεῖκος ὀπίσσω
 Σοὶ καὶ ἐμοὶ μέγ' ἔρισμα μετ' ἀμφοτέροισι γένηται.
 Ἄλλο δέ τοι ἔρεια, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν
 Ὅπποτε κεν καὶ ἐγὼ μεμαῶς, πόλιν ἐξαλαπάξαι 40
 Τὴν ἐθέλω, ὅθι τοι φίλοι ἀνέρες ἐκγεγάασι,
 Μῆτι διατρίβειν τὸν ἐμὸν χόλον, ἀλλὰ μ' ἔασαι.

“ Tanta mala faciunt, quòd indesinenter cupis

“ Illi evertere benè-aedificatam urbem ?

“ Quòd si tu, ingressa portas et muros altos,

“ Crudum voraveris Priamum Priamique filios, 35

“ Ceterosque Trojanos ; tunc fortasse iram saturaveris.

“ Fac, quomodo vis ; nè haec contentio posthac

“ Tibi et mihi magna concertatio inter utrosque sit.

“ Aliud autem tibi dicam, tu verò in praecordiis repone tuis ;

“ Si quando et ego ardens, urbem excindere 40

“ Aliquam voluero, ubi tibi dilecti homines nati sunt,

“ Nè remoreris meam iram, sed me permittas :

Ver. 55. Ὀμῶν βεβρωῆτοισι.] Hinc apud Xenophontem : Τούτους, ἦν πῶς δυνάμεινα, καὶ ὤμοις διῖ καταφαγεῖν. Κύρου Ἀναβάσ. lib. 4. sub finem. Et, — τὸ μὴ οὐχ ἠδῶς ἀν καὶ ὤμῶν ἰσθίην αὐτῶν. Ἑλληνικ. lib. 3.

Ver. 59. — σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν.] Vide suprâ ad α', 297.

Ver. 41. Τὴν ἐθέλω.] Videntur mihi hoc minùs rectè accepisse ii, qui vertunt : Quam volo. Constructio enim hujusmodi est : Si quando et ego vehementer urbem excindere istam (scil. aliquam istarum) voluero, &c.

Ibid. — ἐκγεγάασι.] Al. ἐγγεγάασι.

Ver. 42. — διατρίβειν.] Vide suprâ ad α', 509.

Ibid. — ἀλλὰ μ' ἔασαι.] Foedissime in hoc vocabulo Homerum permultis in locis deturpavit Barnesius, scribendo ἔασσαι, ἔασσω, et similia ; quæ erant omnino scribenda, ἔασσαι, ἔασσω, &c. Ignoravit nimirum Vir eruditus, vocem ἔασω, (aliasque item omnes in αω purum desinentes,) secundam et in Futuro et in Aoristo primo Semper producere. Liqueat hoc ex Scriptoribus scenicis, quorum elocutio Sermone propior est, et quibus proinde poetica illa literarum geminatio rarius est licita.

Ὁὗ φησ' ἔασσειν τόνδε τὸν νεκρὸν ταφῆς.

Sophocli, Ajax. v. 1544.

Ὀῦκουν ἰᾶσαις οὐδ' ὑπ' εὐφῆμου βοῆς.

Id. Electr. v. 651.

Ὀῦκουν σ' ἰᾶσω τήνδε γῆν οἰκίῃ ἔτι.

Eurip. Phœniss. v. 1585.

Ἀκόλαστο ἰᾶσας μάντιων θεσπίσματα.

Ibid. v. 978.

Μίαν με μείναι τήνδ' ἔασον ἡμέρας.

Id. Medea, v. 340.

Καί μ' οὐκ ἄσπιδ' ἔθηκεν οὐδ' εἰπᾶς σου.

Id. Alcest. v. 621.

Χαμαί μ' ἔασον αὐτὰ ταῦτ' ἐκφροντίσαι.

Aristoph. Nub. v. 697.

Τὰ δ' ἄλλ' ἰᾶσω, ταῦτα κἄν στείθησθί μοι.

Id. Ἑκκλησιασζ. v. 259.

Ὀῖνον δὲ τίνειν οὐκ ἴασω Περάμνιον.

Id. apud Athenæum, lib. 1. c. 25,

Quæ Virum doctum hîc in errorem induxerunt, hujusmodi sunt :

Imo. “ Certissimum, inquit, τὸ ἰᾶσω, *me diam corripere, vel ex unico hoc loco,*” Odyss. φ', 255.

Ὀὐκ ἰᾶσουσιν ἐμοὶ δόμους βιὸν ἠδὲ φαρτίτην. At non advertit Vir eruditus, syllabas *ais* hîc in unam coalescere ; et pronuntiatum fuisse, Ὀὐκ ἄσουσιν ἐμοὶ : Eadem ratione scilicet, ac in sequentibus :

Καὶ γὰρ ἐγὼ σοι δῶκα ἐκὼν ἀέκοντί γε θυμῷ.
 Αἱ γὰρ ὑπ' ἡελίῳ τε καὶ οὐρανῷ ἀστερόεντι,
 Ναιετάουσι πόλῃες ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
 Τάων μοι πέρι κῆρι τίεσκετο Ἴλιος ἰσθῆ,
 Καὶ Πριάμος, καὶ λαὸς εὐρμελία Πριάμοιο.
 Οὐ γὰρ μοι ποτὲ βωμὸς ἐδεύετο δαιτὸς εἴσης,
 Λοιβῆς τε, κνίσσης τε· τὸ γὰρ λάχομεν γέρας ἡμεῖς.
 Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα βωῶπις πότνια Ἥρη.

45

50

“ Etenim ego tibi urbem hanc dedi volens invito animo.

“ Quae enim sub soleque et coelo stellifero

“ Habitantur urbes terrestrium hominum,

“ Harum à me maximè ex animo honorabatur Ilium sacrum,

“ Et Priamus et populus hastae-fraxineae-periti Priami.

“ Non enim mihi unquam ara carebat epulis convenientibus,

“ Libationeque, nidoreque : hunc enim sortiti sumus honorem nos.

Huic autem respondit deinde magnis-oculis veneranda Juno :

45

50

Ἄντιον εἰμ' αὐτῶν τρεῖν μ' οὐκ ἴσθ' Παλλὰς
 Ἀθήνη. *Iliad.* ε', 256.

Ἄλλ' ἐώμην μιν πρῶτα παρεξίλησιν πεδίοιο.
Ibid. κ', 344.

Ἄψ Δαναῶν ἐς ὄμιλον, ἐπεὶ χ' ἐώμην πο-
 λέμοιο. *Ibid.* σ', 402.

Similiter apud Latinos:

Uno eodemque igni. ———
Virg. Ecl. VIII, 81.

Unâ eâdemque viâ. ——— *Æn.* X, 487.

Uno eodemque tulit partu. ———
Æn. XII, 847.

2do. Quâ ratione Vir eruditus suprâ, in γ', ver. 223. rectè edidit ἐρίσσει, quod olim scriptum fuerat ἐρίσει; eâdem ratione et hic εἴσσει restituendum existimavit, quod olim scriptum fuerat ἴσσει. At horum duorum vocabulorum longè diversa est ratio. Nam innumera sunt verba in ἴζω et ἄζω, quæ penultimam et Futuri et Aoristi primi semper corripunt; nonnulla etiam in ἄω imperitum desinentia, ut γελᾶω, γελᾶσω. At quæ in ἄω imperitum desinunt, ut ἰδῶω, βοᾶω, ἰδόμεαι, θεῶόμεαι; ea omnia et Futurum et Aoristum semper producunt. Vide suprâ ad α', 67.

3tio. Fraudem (ut opinor) Viro erudito fecit versiculum iste, *Iliad.* κ', 299.

Οὐδὲ μὲν οὐδὲ Τρώας ἀγῆνορας εἶασιν Ἐκτωρ
 ubi, ex suprâ dictis, manifestò legendum,
 Οὐδὲ μὲν οὐδὲ Τρώας ἀγῆνορας εἶασ' Ἐκτωρ.
 Similis error irrepserat, ex ignoratâ prosodiâ, *Odys.* λ', 303.

Τινῶσιν, τιμὴν δὲ λελόγχασιν ἴσα θεοῖσι
 quo in loco ipse *Barnesius* rectè restituit,

—— τιμὴν δὲ λελόγχασ' ἴσα θεοῖσι.

Denique similis error etiamnum insedit, *Iliad.* ω', 124.

—— καὶ ἐντύνοντο ἄριστον.

et *Odys.* σ', 2.

Ἐντύνοντο ἄριστον ἄμ' ἡοῖ. ———
 quibus in locis necessariò legendum est,

—— καὶ ἐντύνοντ' ἄριστον. Et,
 Ἐντύνοντ' ἄριστον ἄμ' ἡοῖ.

Nam ἄριστον, prandium, primam producit :

Ἦρα ἄμους κ' εἰς οἶκον ἀνάριστος Διοκλείδης,
Theocrit. Idyll. XV, 146.

* Καὶ πρὸς τούτοις ἀριστώσῃ τὸν Πιεραῖᾶ
 προσείμαξεν. *Aristoph. Equit.* 812.

—— ὁπότ' ἄριστον παραθήσει. *Id. Vesp.* 611.

Ἐπὶ τοῖσδε τοῦς περισβεις ἔσ' ἄριστον καλῶ.

Id. Avib. 1601.

Ἄριστον προτίθεντο καὶ ἄστ' ἠδίστα μάσασθαι.

Id. Pace, 1280.

Δρῆ ταῦτ' ἴν' ἄριστᾶτι. ———

Id. Ἐκκλησιάζ. 468.

Et apud *Athenæum*, lib. 1. c. 9. rectè scrip-
 tus occurrit Versus ipse *Homericus*,

Ἐντύνοντ' ἄριστον. ——— *Odys.* σ', 2.
Ver. 45. — δῶκα ἐκὼν ἀέκοντί γε θυμῷ.]

Δοκεῖ δὲ πως ἐναντίον εἶναι τὸ ἐκὼν, τῷ, ἀέ-
 κοντί γε θυμῷ, inquit Scholiastes. Διὸ κα-
 λῶς [immò verò ineptissime] ὁ Τρύφων, συνα-
 λείψας καὶ ἀποστροφῶσαν τὸ α ἐν τῷ “ δῶκα,”

συνάπτει τὸ ἀέκων, ἴν' ἧ, “ δῶκ' ἀέκων ἀέκοντ.
 “ γι θυμῷ.”

Ver. 44. — οὐρανῷ ἀστερόεντι.]

—— stellantis regia cæli. *Æn.* VII, 210.

—— cælum stellis fulgentibus aptum.

Æn. XI, 202.

Ver. 45. Ναυστάνοσι.] Vide suprâ ad β', 648.

Ver. 48. Οὐ γὰρ μοι ποτι.]

—— evertere gentem

Inmeritam visum superis. — *Æn.* III, 2.

Ibid. — δαιτὸς εἴσης.] Vide suprâ ad α', 468.

Ἦ τοι ἐμοὶ τρεῖς μὲν πολὺ φίλταταί εἰσι πόλῃες,
 Ἄργος τε, Σπάρτη τε, καὶ εὐρύαγυια Μυκῆνη·
 Τὰς διαπέρσαι, ὅταν τοι ἀπέχθωνται περὶ κῆρι·
 Τῶν οὔτι ἐγὰ πρόσθ' ἴσταμαι, οὐδὲ μεγαίρω.
 Εἶπερ γὰρ φρονέω τε, καὶ οὐκ εἰῶ διαπέρσαι, 55
 Οὐκ ἀνύω φρονέουσ'· ἐπεὶ πολὺ φέρτερός ἐσσι.
 Ἄλλὰ χρῆ καὶ ἐμὸν δέμεναι πόνον οὐκ ἀτέλεστον·
 Καὶ γὰρ ἐγὰ θεός εἰμι, γένος δέ μοι ἔνθεν, ὅθεν σοί.
 Καί με πρῆστυτάτην τέκετο Κρόνος ἀγκυλομήτης,
 Ἄμφότερον, γενεῇ τε, καὶ οὔνεκα σὴ παράκοιτις 60
 Κέκλημαι· σὺ δὲ πᾶσι μετ' ἀθανάτοισιν ἀνάσσεις.
 Ἄλλ' ἦτοι μὲν ταῦθ' ὑποείζομεν ἀλλήλοισι,
 Σοὶ μὲν ἐγὰ, σὺ δ' ἐμοί· ἐπὶ δ' ἔψονται θεοὶ ἄλλοι
 Ἀθάνατοι· σὺ δὲ δᾶσσον Ἀθηναίῃ ἐπιτεῖλαι,
 Ἐλθεῖν ἐς Τρώων καὶ Ἀχαιῶν φύλοπιν αἰνῆν, 65
 Πειρᾶν δ' ὡς κεν Τρῶες ὑπερκύδαντας Ἀχαιοὺς
 Ἄρξῃσι πρότεροι ὑπὲρ ὄρκια δηλήσασθαι.
 Ὡς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
 Αὐτίκ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

“ Certè mihi tres quidem multò dilectissimæ sunt urbes,

“ Argosque, Spartaque, et latas-vias-habens Mycene :

“ Has excinde, quando tibi invisæ fuerint animo.

“ Has non ego propugno, nec invideo tibi.

“ Quamvis enim inviderem et non sinerem excindere,

55

“ Nihil profecerim invidendo : quoniam multò potentior es.

“ Sed oportet et meum facere laborem non irritum :

“ Nam et ego dea sum, genus autem mihi inde, unde tibi :

“ Et me maxime-venerandam genuit Saturnus versutus,

“ Utrumque, tum quod ad-genus, tum quod tua conjux

60

“ Vocor : tu autem omnes inter immortales regnas.

“ Verum enimvero in his quidem concedemus nos inter nos,

“ Tibi quidem ego, tu autem mihi : sequentur autem dii ceteri

“ Immortales. Tu verò ocyus Minervæ manda,

“ Ire in Trojanorum et Achivorum pugnam gravem,

65

“ Conarique, ut Trojani gloriâ-elatos Achivos

“ Incipiant priores præter foedera lædere.

Sic dixit ; neque non paruit pater hominumque et deorum :

Protinus Minervam verbis alatis allocutus est :

Ver. 53. Τὰς διαπέρσαι.] Verbum, διαπέρσαι, in hoc versu ; et ἐπιτεῖλαι, infra in versu 64. infinitivum accipiunt, loco imperativi. Ἀπαρίμφοτον, inquit in utroque loco Scholiastes, ἀντὶ προστακτικῶ. Equidem, quare utrobique non legatur imperativum, διαπέρσαι et ἐπιτεῖλαι, nihil video.

Ver. 61. Κέκλημαι.] Vide suprâ ad á, 57.

Ver. 66. Πειρᾶν δ', ὡς κεν.

Aut tu bella cie, conceptumque excute fœdus. Æn. XII, 158.

Ver. 68.—οὐδ' ἀπίθησε πατὴρ.] Vituperat hoc Plato, de Republ. lib. 2. Vide autem suprâ ad ver. 12. et ad γ', 380.

Ver. 69.—ἔπεα πτερόεντα.] Vide suprâ ad á, 201.

Αἶψα μάλ' ἐς στρατὸν ἔλθε μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιοὺς, 70
 Πειρᾶν δ', ὡς κεν Τρῶες ὑπερκύδαντας Ἀχαιοὺς
 Ἄρξῃσι πρότεροι ὑπὲρ ὄρκια δηλώσασθαι.

Ὡς εἰπὼν, ἄτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
 Βῆ δὲ κατ' οὐλύμπιοιο καρῆνων αἰΐσσα.

Οἶον δ' ἀστέρα ἦκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεια, 75

Ἦ ναύτησι τέρας, ἢε στρατῶ εὐρέϊ λαῶν,
 Λαμπρόν· τοῦ δὲ τε πολλοὶ ἀπὸ σπινθῆρες ἴενται·
 Τῶ εἰκυῖ ἦἴξεν ἐπὶ χθόνα Παλλὰς Ἀθήνη,
 Καδ' δ' ἔθορ' ἐς μέσον· θάμβος δ' ἔχεν εἰσορόωντας,
 Τρῶάς δ' ἵπποδάμους, καὶ ἑυκνήμιδας Ἀχαιοὺς. 80

Ὡδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·

Ἦ ρ' αὖτις πόλεμός τε κακὸς καὶ φύλοπις αἰνὴ
 Ἔσσειται, ἢ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι τίθησι
 Ζεὺς, ὅστ' ἀνθρώπων ταμίης πολέμοιο τέτυκται.

“ Citò admodum ad exercitum vade, ad Trojanos et Achivos, 70

“ Et conare efficere, ut Trojani gloria-elatos Achivos

“ Incipiant priores practer foedera laedera.

Sic fatus, instigavit antea propensam Minervam :

Descendit verò ea ab Olympi verticibus festinans.

Qualem autem stellam mittit Saturni filius versuti, 75

Aut nautis portentum, aut exercitui lato populorum,

Splendidam, ex ea autem multae scintillae emittuntur :

Huic similis impetu ferebatur in terram Pallas Minerva,

Desiliitque in medium : stupor autem tenebat aspicientes,

Trojanosque equorum domitores, et bene-ocreatos Achivos. 80

Sic verò aliquis loquebatur intuitus in propinquum alium :

“ Sane rursus bellumque perniciosum et pugna gravis

“ Erit, vel amicitiam inter utrosque statuit

“ Jupiter, qui inter homines arbiter belli est.

Ver. 74. ———— αἰΐσσα.]

Illa viam celerans ————

——— citò decurrit tramite virgo.

Æn. V, 609.

Ver. 75. Οἶον δ' ἀστέρα.] Non τὸν λεγόμενον Κομήτην, ut Scholiastes malè; sed *Stella trajectionem*.

Quæ si non cecidit, potuit cecidisse videri. Porro, ridiculus planè hoc in loco Scriptor Gallicus Terrasson: “ Voilà, *inquit*, un Phe-
 “ nomene absolument inconnu sous le Nom
 “ d' *Astre*, tel que le donne Homère; mais
 “ je veux qu'il ait parù quelquefois comme
 “ *Meteore*, quoique je n' en aye aucune con-
 “ noissance” *Dissert. Critiq. sur l'Iliade*,
 Part. 4. Chap. 5.

Ver. 78. Τῶ εἰκυῖ.] Legit Scholiastes, Τῶ
 ἰκέλη. Ex versu 86. ut videtur.

Ver. 81. Ὡδε δέ τις εἴπεσκεν.] Quà ratione
 vox, *τις*, hic producatur; et infra ver. 85.
 itemque ultima, in voce ἀνδρῶ, ver. 86. vide
 suprà ad *ἀ*, 51.

Ver. 82. — φύλοπις αἰνὴ Ἔσσειται, ἢ φι-
 λότητα.] “ Un presage ridicule, cet astre,
 “ qui promet la guerre ou la paix; car il
 “ vaudroit autant, qu'il n' eût point parù.”
Terrasson. Dissert. Critiq. sur l'Iliade, Part. 4.
Chap. 6. Sed erravit hic ingenium nimis
 acutum. Hoc enim aiunt milites; *rem non*
ampliùs in incerto fore; quiÿpe signum dedisse
Jovem, aliquid jam apud se statutum atque
decretum; statim intellecturos, Paxne futura
sit an bellum.

Ver. 84. — ἀνθρώπων.] Conjecit Domina
 Dacier, scribendum ἀνθρώποις. De τίτυκται,
 vide suprà ad *ἀ*, 37.

- “Ὡς ἄρα τις εἶπεν Ἀχαιῶν τε Τρώων τε. 85
 Ἢ δ' ἀνδρὶ κέλε Τρώων κατεδύσαθ' ὄμιλον,
 Λαοδόκῃ Ἀντηνορίδῃ, κρατερῶ ἀίχμητῇ,
 Πάνδαρον ἀντίθεον διζήμενῃ, εἴ που ἐφεύροι.
 Εὔρε Λυκάονος υἱὸν ἀμύμονά τε, κρατερόν τε,
 Ἔσταότ' ἀμφὶ δέ μιν κρατεραὶ στίχες ἀσπιστάων 90
 Λαῶν, οἳ οἳ ἔποντο ἀπ' Αἰσίοιο ρόων
 Ἀγχοῦ δ' ἰσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 Ἢ ρά νύ μοι τι πίθοιο, Λυκάονος υἱὲ δαΐφρον;
 Τλαίης κεν Μενελάω ἐπιπροέμεν ταχὺν ἰόν.
 Πᾶσι δέ κε Τρώεσσι χάριν καὶ κῦδος ἄροιο, 95
 Ἐκ πάντων δὲ μάλιστα Ἀλεξάνδρῳ βασιλῆϊ·
 Τοῦ κεν δὴ πάμπρωτα πᾶρ' ἀγλαὰ δῶρα φέροιο,
 Αἶ κεν ἴδῃ Μενέλαον ἀρήϊον, Ἀτρείος υἱόν,
 Σῶ βέλει δμηθέντα, πυρῆς ἐπιβάντ' ἀλεγεινῆς.

- Sic utique aliquis dicebat Achivorumque Trojanorumque. 85
 Illa verò viro similis Trojanorum subiit multitudinem,
 Laodoco Antenoridae, forti bellatori,
 Pandarum deo similem quaerens, sicubi inveniret.
 Invenit Lycaonis filium laudatumque fortemque,
 Stantem: circaque ipsum fortes ordines clypeatorum
 Militum, qui ipsum secuti fuerant ab Aesepe fluentis: 90
 Propè autem stans, verbis alatis allocuta est:
 “ Nunquid mihi parueris, Lycaonis fili bellicose?
 “ Auderes sanè Menelao immittere velocem sagittam.
 “ Ab omnibus utique Trojanis gratiam et gloriam reportares, 95
 “ Inter omnes verò maximè ab Alexandro rege:
 “ A quo profectò imprimis luculenta dona ferres,
 “ Si viderit Menelaum Mavortium, Atrei filium,
 “ Tuo telo domitum, rogum conscendentem tristem.

Ver. 86. Ἢ δ' ἀνδρὶ κέλε.]
 —formam assimilata Camerti,
 In medias dat sese acies.—

Aen. XII, 224.

Ibid. —κατεδύσαθ'.] Sic infra κ', 517.
 Alii κατεδύσεθ' et κατεδύσσεθ'. A verbo δύ-
 σμαι: Quod et alibi usurpatur.

Ver. 88. Πάνδαρον ἀντίθεον.—ἀμύμονά τε.]
 Non, omni virtute præcellentem; erat enim
 perfidus: sed, τοξικῆς scientiâ singulari peri-
 uitum.

Ver. 89. Εὔρε.] Orationis τὸ ἀσύνδετον, ce-
 leritatem indicat Minervæ.

Ver. 92. Ἀγχοῦ δ' ἰσταμένη.—προσηύδα.]
 Non malè hic Scholiastes: Ἀθηναῖν δὲ νῦν ὑπο-
 ληπτίον τὸν λογιζομένον αὐτοῦ Πανδάρου. Αὐτὸς
 Τοῖσι. I.

γὰρ πρὸς ἑαυτὸν τὰυτὰ διλογίζετο· ἄπιστοι γὰρ
 Λυκάονος, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης μαρτυρεῖ. Vide
 supra ad ε', 194. Rectè itaque et Plutarchus:
 “ Ἢ γὰρ οὐχ ὄρεῖς — τὴν Ἀθηναίαν, ὅτε πείσαι
 βούλεται τοὺς Ἀχαιοὺς, τὸν Ὀδυσσεῖα παρακα-
 λούσαν; ὅτε συγχλαίει τὰ ἔργια, τὸν Πάνδαρον
 ζητούσαν; ὅτε πείσασθαι τοὺς Τρώας, ἵνα τὸν Διο-
 μῆδην βαδίζουσαν; Ὁ μὲν γὰρ, εὐραστός καὶ μά-
 χημος· ὁ δὲ, τοξικός, καὶ ἀνόητος· ὁ δὲ, δυνὸς εἰ-
 πῆν καὶ φρόνιμος. De Pythiæ Oraculis.

Ver. 94. Τλαίης κεν.] Nonnulli hoc ità ac-
 cipiunt, ut sit interrogatio: Nec malè. Vir
 doctissimus Henric. Stephanus, sine interro-
 gatione legere malit. Quòd rectè fieri po-
 terit, nec tamen quicumquam opus sit ut in
 præcedenti versu scribatur, Εἰ ρά νύ μοι, &c.

- 'Αλλ' ἄγ' οἴστυσον Μενελάου κυδαλίμοιο· 100
 Εὐχεο δ' Ἀπόλλωνι Λυκηγενεΐ, κλυτοτόξω,
 Ἀριᾶν πρωτογόνων ῥέζειν κλειτὴν ἑκατόμβην,
 Οἴκαδε νοστήσας ἱερῆς εἰς ἄστυ Ζελεΐης.
 "Ὡς φάτ' Ἀθηναίη· τῷ δὲ Φρένας ἄφρονι πεῖθεν.
 Αὐτίκ' ἐσύλα τόξον εὐξοον, ἰξάλου αἰγὸς 105
 Ἀγρίου, ὃν ῥά ποτ' αὐτὸς, ὑπὸ στέρνοιο τυχήσας,
 Πέτρης ἐκβαίνοντα δεδεγμένος ἐν προδοκῆσι,
 Βεβλήκει πρὸς στήθος· ὁ δ' ὕπτιος ἔμπεσε πέτρῃ.
 Τοῦ κέρα ἐκ κεφαλῆς ἐκκαϊδεκάδωρα πεφύκει· 110
 Καὶ τὰ μὲν ἀσκήσας κεραοξόος ἤρασε τέκτων,
 Πᾶν δ' εὖ λειήνας, χρυσέην ἐπέθηκε κορώνην·
 Καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκε τανυσσάμενος, ποτὶ γαίῃ

- " Quin age, sagittâ-pete Menelaum gloriâ sublimem : 100
 " Vove autem Apollini in-Lyciâ-genito, arcu-inclyto,
 " Agnorum primogenitorum te sacrificaturum inclytam hecatomben,
 " Domum reversum sacrae in urbem Zeleae.
 Sic dixit Minerva: huic autem animum dementi flectebat.
 Statim eduxit arcum perpolitum, factum ex salaci capro 105
 Agresti, quem quondam ipse, sub pectore consecutus,
 E rupe exeuntem excipiens in insidiis,
 Percusserat in pectus: hic autem supinus cecidit in petram.
 Hujus cornua ex capite sexdecim-palmorem nata erant:
 Atque haec quidem elaborans cornuum-politor aptaverat faber, 110
 Totumque cum rectè levigasset, aureum imposuit apicem:
 Et hunc quidem arcum Pandarus scitè disposuit, cum tetendisset, ad terram

Ver. 101.—[Ἀπόλλωνι Λυκηγενεΐ.] Τὸν γὰρ θεὸν τοῦτον τιχθῆναι φασὶ τῆς Λητοῦς μεταβαλοῦσθαι τὸ εἶδος εἰς λύκαιναν.—Ταύτη τοι καὶ ἐν Δελφοῖς ἀνακτῆσαι λύκον στίψουμαι χαλκῶν, τὴν τῆς Λητοῦς ἄδινά αἰνυτόμηνον. *Ælian. de Animalib. lib. X. cap. 26.* Ἄλι deductum existimant à λύκη: *Heraclid. Pontic. de Homeri Allegor. § 6.* " Prisci Græcorum, primam lucem, quæ præcedit Solis exortus, " λύκην appellaverunt:—ἀμφιλύκη ἰδὲ, et " —Ἀπόλλωνι λυκηγενεΐ, quod significat " τῷ γινώσκει τὴν λύκην." *Macrob. Saturnal. lib. I. cap. 17.*

Ibid.—[κλυτοτόξω.] Arcitenens. *Æn. III. 75.*

Ver. 102.—[ῥέζειν.] Vide suprâ ad ἄ, 444.

Ver. 104.—[τῷ δὲ Φρένας ἄφρονι πεῖθεν.]

Pandare, qui quondam, jussus confundere fœdus,

In medios telum torsisti primus Achivos.

Æn. V. 496.

Vide suprâ ad ver. 92. et ad ver. 12.

Ibid.—[ἄφρονι.] Εὐ δὲ καὶ ταῖς ἐπιρή-

σεις χεῖται "Ὀμηρος, καβάτερ τινα ψῆφον ἰδίαν ἐπιφίραν τοῖς πραπτομένοις ἢ λεγομένοις·

—" τῷ δὲ Φρένας ἄφρονι πεῖθεν." *Plutarch. de audiend. Poetis.*

Ver. 105.—[ἐσύλα.] Eduxit à thecâ; quæ appellabatur γυρωτός, *Odyss. φ', 54.*

Ver. 107. Πέτρης ἐκβαίνοντα.]

Ecce feræ saxi dejectæ vertice capræ.

Æn. IV, 152.

Ver. 109. — [ἐκκαϊδεκάδωρα.] Contendit Porpius, binorum hic, non singulorum cornuum, longitudinem denotari. Ne scilicet longior esset arcus, quàm qui manibus tractari posset. At quid opus, obsecro, ut cornu ipsum, quàm esset longum, longitudine adæquaret arcus?

Ver. 110.—[ἤρασε.] Non à præterito medio ἤρασα, sed ab aoristo ἤραρον. Vide suprâ ad ἄ, 57. et ad β', 810.

Ver. 111.—[χρυσέην.] Pronuntiabatur χρυσῆν. Vide suprâ ad β', 268.

Ver. 112. Καὶ τὸ μὲν.] τόξον.

Ibid.—[ποτὶ γαίῃ.] *Al. ποτὶ γαίῃ.*

- 'Αγκλίνας· πρόσθεν δὲ σάκεια σχέλον ἐσθλοὶ ἐταῖροι,
 Μὴ πρὶν ἀναΐξειαν ἀρήϊοι υἴες Ἀχαιῶν,
 Πρὶν βλῆσθαι Μενέλαον ἀρήϊον, ἀρχὸν Ἀχαιῶν. 115
 Αὐτὰρ ὁ σύλα πῶμα φαρέτρης· ἐκ δ' ἔλετ' ἰὸν
 Ἀβλήτα, πτερόεντα, μελαινῶν ἔρμ' ὀδυνάων·
 Αἶψα δ' ἐπὶ νευρῇ κατεκόσμει πικρὸν οἴστον,
 Εὐχετο δ' Ἀπόλλωνι Λυκηγενεῖ, κλυτοτόξω,
 Ἀρνῶν πρωτογόνων ῥέξειν κλειτὴν ἑκατόμβην, 120
 Οἴκαδε νοστήσας ἱερῆς εἰς ἄστν Ζελεΐης.
 Ἔλκε δ' ὁμοῦ γλυφίδας τε λαβῶν, καὶ νεῦρα βόεια·
 Νευρὴν μὲν μαζῶν πέλασεν, τόξω δὲ σίδηρον.
 Αὐτὰρ ἐπειδὴ κυκλοτερὲς μέγα τόξον ἔτεινε,
 Λίγξε βίος, νευρῇ δὲ μέγ' ἴαχεν, ἄλτο δ' οἴστος 125

Inclinans; antè autem scuta tenebant strenui socii,
 Nè prius consurgerent in eum Mavortii filii Achivorum,
 Quàm percussus esset Menelaus Mavortius, propugnator Achivorum. 115
 Porro ille detraxit operculum pharetrae, exemitque sagittam
 Nondum-in-quendam-conjectam, pennatam, profundorum causam validam dolorum:
 Statimque ad nervum aptavit acerbam sagittam,
 Vovitque Apollini in-Lyciâ-genito, arcu-inclyto,
 Agnorum primogenitorum se sacrificaturum inclytam hecatomben, 120
 Domum reversum sacrae in urbem Zeleae.
 Traxit autem simul crenasque sagittae prehensas, et nervos bubulos:
 Nervum quidem mammae admovit, arcui autem ferrum.
 Porro postquam rotundum magnum valde tetenderit,
 Striduit arcus, nervus autem valde sonuit, salitque sagitta 125

Ver. 115. Ἀγκλίνας.] Vide suprâ ad ἀ, 509.
 Ibid.—πρόσθεν δὲ σάκεια.] Al. σάκη.
 Quod pronuntiatu idem est. At σάκεια vide-
 tur antiquior esse scriptio.

Ver. 116. Αὐτὰρ ὁ σύλα πῶμα φαρέτρης.]
 —auratâ volucrum Threïssa sagittam
 Depressit pharetrâ, cornuque infensa te-
 tendit. Æn. XI, 858.

Ver. 117. —μελαινῶν ἔρμ' ὀδυνάων.]
 Barnesius novè edidit, μελαινῶν. Sed scri-
 bendum existimo, μελαινῶν. Quod enim
 olim scriptum erat, μελαινάων, vix ac ne vix
 quidem ullâ cum analogiâ (absorptâ a longâ)
 poterat enuntiari μελαινῶν.

Ver. 118. Αἶψα δ' ἐπὶ νευρῇ.] Quâ ratione
 vox, ἐπὶ, hic ultimam producat; item βίος,
 ver. 129. vide suprâ ad ἀ, 51.

Ver. 119. Εὐχετο δ' Ἀρνῶν πρωτογόνων.]
 —Audacibus annue ceptis:

Ipsè tibi ad tua templa feram solemnia dona,
 Et statum ante aras auratâ fronte juven-
 cum. Æn. IX, 625.

Ibid.—Λυκηγενεῖ.] Vide suprâ ad ver. 101.

Ver. 122. Ἔλκε δ' ὁμοῦ γλυφίδας.]

—nervoque obversus equino
 Contendit telum; diversaque brachia ducens
 Constitit. — Æn. IX, 622.
 Et duxit longè; donec curvata coirent
 Inter se capita, et manibus jam tangeret
 æquis

Λεῶν ἀciem ferri, dextrâ nervoque papil-
 lam. Æn. XI, 860.

Ver. 125. Νευρὴν μὲν μαζῶν πέλασεν, τόξω
 δὲ σίδηρον.] Macrobiius versum hunc cum
 versibus tribus jam novissimè è Virgilio cita-
 tis comparans; “ totam, inquit, rem quanto
 “ compendio lingua ditiôr explicavit! vester,
 “ licèt periodo usus, idem tamen dixit.” Lib.
 5. cap. 3. Cæterùm de prosodiâ vocis πέ-
 λασεν, vide suprâ ad ἀ, 140.

Ibid.—σίδηρον.] Virgilio, acies ferri;
 Livio, aculeus sagittæ.

Ver. 124. Αὐτὰρ ἐπειδὴ.] Vel, Αὐτὰρ ἐπει-
 δὴ ad numeros, rotundiùs.

Ver. 125. Λίγξε βίος, νευρῇ δὲ μέγ' ἴαχεν.]
 —sonat unâ letifer arcus,

Ὄξυσελῆς, καθ' ὄμιλον ἐπιπτεύσθαι μενεαίαν.

Οὐδὲ σέθεν, Μενέλαε, θεοὶ μάκαρες λελάθοντο

Ἀθάνατοι, πρώτη δὲ Διὸς θυγάτηρ ἀγελείη,

Ἥ τοι πρόσθεν σταῖσα, βέλος ἐχεπευκὲς ἄμυνεν.

Ἥ δὲ τόσον μὲν ἔεργεν ἀπὸ χροῦς, ὡς ὅτε μήτηρ

130

Παιδὸς ἔεργει μῦϊαν, ὅθ' ἠδέει λέξαστο ὕπνω.

Αὐτὴ δ' αὐτ' ἴθυνεν, ὅθι ζωστήρης ὀχῆες

Χρῦσειοι σύνεχον, καὶ διπλὸς ἦν τετο δῶρξῃ·

Ἐν δ' ἔπεσε ζωστήρι ἀρηρότι πικρὸς οἴστος·

Διὰ μὲν ἄρ' ζωστήρης ἐλήλατο δαιδαλέοιο,

135

Καὶ διὰ δῶρξος πολυδαϊδάλου ἠρήρηιστο,

Acutam-habens-cuspidem, in turbam advolare cupiens.

Neque tui, Menelaë, dii beati oblitus sunt

Immortales, prima autem Jovis filia praedatrix,

Quae ante te stans, sagittam mortiferam depulit.

Haec verò tantum inhibuit à corpore, ut cum mater

150

A filio arcet muscam, quando dulci sopitus est somno.

Ipsa verò ed direxit, ubi baltei annuli

Aurei constringebant id, et duplex obtendebatur thorax :

Incidit itaque in balteum bene-aptatum acerba sagitta :

Et per balteum quidem adacta est affabrè-factum,

155

Et per thoracem artificiosè-factum infixam est,

Et fugit horrendum stridens elapsa sagitta.

Æn. IX, 631.

Extemplò teli stridorem, aurasque sonantes
Audiit unà.

Æn. XI, 865.

Cæterum de voce istâ, λίγξ, quàm singularem habeat vim, ità Quintilianus : “ Minù-
“ mè, inquit, Nobis concessa est ἰνομαστοποιία ;
“ Quis enim ferat, siquid simile illis meritò
“ laudatis, λίγξ βιός, et σίξιν ὀφθαλμοῖς, fin-
“ gere audeamus ? ” Lib. I. cap. 5. Vide infra
ad ver. 455.

Ver. 126. — μιναιῖων.] De hac voce,
Aristoteles : Κίχρηται Ὀμηρος πολλαχού τῶ
τὰ ἄψυχα ἔμφυχα λίγιν, διὰ τῆς μεταφορῆς.
Ἐν πᾶσι δὲ, τὸ Ἐνέργειαν ποιεῖν, εὐδοκίμει ὡς
ἐν τοῖσδε, — “ ἐπισταῖναι μιναιῖων.”

Ἐν πᾶσι γὰρ τούτοις, διὰ τὸ ἄψυχα εἶναι, Ἐνεργού-
ντα φαίνεται. Rhetoric. lib. 5. cap. 11.
Indeque Demetrius Phalereus : Ἀρίστη δὲ
δοκίμ μεταφορὰ τῶ Ἀριστοτέλει, ἢ κατ' ἐνέργειαν
καλουμένη, ὅταν τὰ ἄψυχα ἐνεργούντα εἰσάγῃται
καλύτερε ἔμφυχα ὡς τὸ ἐπὶ βίβλους, — “ ἐπι-
στίσθαι μιναιῖων.” — Πάντα γὰρ ταῦτα —
ζωτικαῖς ἐνεργίαις ἔσκειν. Περὶ Ἐρμηνείας, § 81.
Vide infra ad λ', 573.

Ver. 127. Οὐδὲ σέθεν — λελάθοντο.]

Non tamen Euryali, non ille oblitus amo-
rum,

Æn. V, 534.

Ver. 128. — ἀγελείη] Ita restituit. Barnesius ex Eustathio et Scholiis et MSS. Vulg. ἀγελείη.

Ver. 130. Ἥ δὲ τόσον μὲν ἔεργεν ἀπὸ χροῦς.]
— deflexit partim stringentia corpus

Alma Venus — — — — — Æn. X, 531.

Ver. 131. — λέξαστο.] Al. λέξασται] Vide
autem suprâ ad β', 515.

Ver. 152. — ὅθι ζωστήρι ὀχῆες.]

— teritur quâ subtilis alvo

Balteus, et laterum juncturas fibula mor-
det. Æn. XII, 273.

Ver. 135. Διὰ μὲν ἄρ' ζωστήρης — ἠρή-
ρηιστο.] Pulcherrimè Motum Sagittæ descri-
bunt hi duo versiculi ; in quibus sententia à
pede tribrachi et dactylicis pluribus inchoa-
ta, in duplicem demùm Spondæum desinit.
Vide suprâ ad γ', 557.

Ver. 156. Καὶ διὰ δῶρξος — ἐπίγραψε
χρῆα φωτός.]

Ille volans, humeris surgunt quâ tegmina
summa,

Incidit ; atque viam clypei molita per
oras,

Tandem etiam magno strinxit de corpore
Turni.

Æn. X, 476.

— rumpitque infixam bilicem

Loricam, et summum degustat vulnere
corpore. Æn. XII, 575.

Μίτρης δ', ἣν ἑφόρει, ἔρυμα χροῶς, ἔρκος ἀκόντων,
 "Ἡ οἱ πλεῖστον ἔρυτο, διὰ πρὸ δὲ εἶσατο καὶ τῆς·

'Ακρότατον δ' ἄρ' οἷστός ἐπέγραψε χροῶα Φωτός·
 Αὐτίκα δ' ἔρρεν αἷμα κελαινεφές ἐξ ὠτειλῆς.

140

'Ὡς δ' ὅτε τίς τ' ἐλέφαντα γυνὴ Φοίνικι μίῃν
 Μηονίς, ἧς Κάειρα, παρήϊον ἔμμεναι ἵππων·

Κεῖται δ' ἐν θαλάμῳ, πολέες τέ μιν ἠρήσαντο

'Ἰππῆες φορέειν βασιλῆϊ δὲ κεῖται ἀγαλμα,
 'Αμφότερον, κόσμος δ' ἵππῳ, ἐλατῆρι τε κῦδος·

145

Τοιοί τοι, Μενέλαε, μιάνθην αἵματι μῆροί

Εὐφύεις, κνῆμαί τ', ἠδὲ σφυρὰ κάλ' ὑπένερθε.

'Ρίγησεν δ' ἄρ' ἔπειτα ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,

'Ὡς εἶδεν μέλαν αἷμα καταρρέον ἐξ ὠτειλῆς·

'Ρίγησεν δὲ καὶ αὐτὸς ἀρηΐφίλος Μενέλαος.

150

'Ὡς δ' εἶδεν νεῦρόν τε καὶ ὄγκους ἐκτὸς ἕοντας,

Laminamque, quam portabat tutamen corporis, septum telorum,
 Quae ipsum plurimum juvat, perforavit tamen et ipsam :
 Summamque sagitta perstrinxit cutem viri :

Statim autem fluxit sanguis purpureus ex vulnere.

140

Ac veluti quando aliqua ebur mulier purpurâ tinxerit

Maeonia, vel Caria, maxillare ut sit equorum :

Jacet autem in thalamo, multique ipsum optârunt

Equites gestare : Regi verò est repositum ornamento,

Utrumque, ornatusque equo, equitique gloria :

145

Talia tibi, Menelaë, foedata sunt eruore femora

Formosa, suraeque, et malleoli pulchri inferius.

Cohorruit autem deinde rex virorum Agamemnon,

Ut vidit atrum sanguinem defluentem ex vulnere :

Cohorruit autem et ipse bellicosus Menelaus.

150

Quum verò vidit nervumque et sagittae hamos extra existentes,

Ver 157. Μίτρης.] Μίτρα δὲ ἐλέγετο τὸ ἐσώ-
 πτερον τῆς λαγόνος εἴλημα ἐριούν, χαλκῶ ἔξωθεν
 περιελλυμένον. Schol.

Ver. 139.—ἐπίγραψι.] Catullo, conscri-
 billavit.

Ver. 141. 'Ὡς δ' ὅτε τίς τ' ἐλέφαντα.]

Indum sanguineo veluti violaverit ostro

Siquis ebur:—En. XII, 67.

Quem locum Macrobius inter eos recenset,

in quibus Poetarum "par pend splendor ani-

"burum est." Lib. 5. cap. 12. Lucianus

jocosè, Pictorum hinc optimum nuncupat Ho-

merum: Μᾶλλον δὲ τὸν ἄριστον τῶν Γραφίαν

"Ὀμηρον, παρόντος Εὐφράνορος καὶ Ἀπειλλοῦ δι-

δέγμεθα. Οἷον γὰρ τι τοῖς Μινιλάου μῆροῖς τὸ

χρῶμα κίτρινος ἐπέβαλλεν ἐλίφαντι ἐκάσας ἤρμα

πιφουνημένῳ, &c. Dialog. qui appellatur Ei-

κίνης. Notatu dignius est, quod ait Pausa-
 nias: 'Ελέφαντα, ὅσος μὲν ἐς ἔργα καὶ ἀνδρῶν
 χεῖρας, εἰσὶν ἐκ παλαιού δήλοι πάντες εἰδότες·
 αὐτὰ δὲ τὰ θηρία, πρὶν ἢ διαβῆναι Μακεδόνας ἐπὶ
 τὴν Ἀσίαν, οὐδὲ ἐωράκισαν ἀρχῆν, πλὴν Ἰνδῶν τε
 αὐτῶν, καὶ Πύθων, καὶ ὅσοι πλησιόχωροι τούτοις.
 Δηλοὶ δὲ καὶ "Ὀμηρος, ὅς βασιλεῦσι κλίνας μὲν
 καὶ οἰκίας τοῖς εὐδαμονεστέροις αὐτῶν, ἐλίφαντι
 ἐπίσπινος κικροσμημένας, θηρίου δὲ ἐλέφαντος μνή-
 μιν οὐδμίαν ἐποίησατο. Attic. lib. I. cap. 12.

Ver. 146.—μῆροῖ Εὐφύεις, κνῆμαί τ', ἠδὲ
 σφυρὰ κάλ' ὑπένερθε.] Pulcherrimè sanguinis
 lentè delabentis tramitem quasi ob oculos pon-
 nunt hæc verba.

Ibid.—κάλ'.] Vide suprâ ad β', 45.

Ver. 151.—ἐκτὸς ἕοντας.] Curri non
 infixos.

- "Αφ' ὀρρόν οἱ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι ἀγέσθη.
 Τοῖς δὲ βαρυστενάχων μετέφη κρείων Ἀγαμέμνων,
 Χειρὸς ἔχων Μενέλαον· ἐπεστενάχοντο δ' ἑπαῖροι·
 Φίλε κασίγνητε, θάνατόν νύ ται ὄρκι' ἔταμνον, 155
 Οἷον προσθήσας πρὸ Ἀχαιῶν Τρῶσιν μάχεσθαι.
 "Ὡς σ' ἔβαλον Τρῶες, κατὰ δ' ὄρκια πιστὰ πάτησαν.
 Οὐ μὲν πως ἄλλιον πέλει ὄρκιον, αἰμὰ τε ἀργῶν,
 Σπονδαί τ' ἀκρητοί, καὶ δεξιαί, ἧς ἐπέπιθμεν.
 Εἴπερ γάρ τε καὶ αὐτίκ' Ὀλύμπιος οὐκ ἐτέλεσσεν, 160
 Ἐκ τε καὶ ὀψὲ τελεῖ· σὺν τε μεγάλῳ ἀπέτισαν,
 Σὺν σφῆσι κεφαλήσιν, γυναιξί τε, καὶ τεκέεσσιν.
 Εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
 Ἔσσεται ἡμεῖς, ὅταν ποτ' ὀλέσῃ Ἴλιος ἰρῆ,
 Καὶ Πριάμος, καὶ λαὸς εὐμμελίῳ Πριάμοιο. 165
 Ζεὺς δὲ σφιν Κρονίδης, ὑψίζυγος, αἰθέρι ναίων,
 Αὐτὸς ἐπισσείησιν ἔρεμνὴν Αἰγίδα πᾶσι,
 Τῆσδ' ἀπάτης κοτέων· τὰ μὲν ἔσσεται οὐκ ἀτέλεστα·

Iterum ei animus in pectoribus collectus est.

Inter hos autem graviter suspirans locutus est rex Agamemnon,

Manu tenens Menelaum; adgemebantque socii:

"Chare frater, in mortem ergo tibi foedera percussi, 155

"Solum cum objeci pro Achivis cum Trojanis pugnare:

"Quandoquidem ita te vulnerarunt Trojani, et foedera firma conculcarunt.

"Non tamen ullo modo irritum erit foedus sanguisque agnorum,

"Libaminaque mero-facta, et dextrae, quibus fisci sumus.

"Etiam si enim protinus Olympius non perfecerit, 160

"Attamen tandem aliquando perficiet; et magno luerint,

"Cum propriis capitibus, uxorisque et liberis.

"Benè enim ego hoc scio mente et animo,

"Erit dies, quando pereat Ilium sacrum,

"Et Priamus, et populus hastae-fracinae-periti Priami. 165

"Jupiter utique ipsis Saturnius, in excelso sedens, in aethere habitans,

"Ipse incutiet terrificam Aegida omnibus,

"Ob hanc fraudem iratus. Haec sanè erunt non irrita:

Ver. 152. "Αφ' ὀρρόν οἱ θυμὸς.] Quà ratione, ἀφ' ὀρρόν, hic ultimam producat; itemque κασίγνητε, ver. 155. et σι, ver. 161. et σφῆσι, ver. 162. vide suprâ ad ἄ, 51.

Ver. 155. Φίλε.] Vide infrâ ad ἄ, 61.

Ver. 161.—ἀπίτισαν.] Ità edidit Barnesius; Rectè, ut mihi quidem videtur. Vulg. ἀπίτισαν.

Ver. 163. Εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα.] Vide ζ', 447. Εὖ μὲν γὰρ τὸδε οἶδα, ὄψι.

Ver. 164. Ἔσσεται ἡμεῖς, ὅταν.]

Scilicet et tempus veniet, cum

Georg. I, 455.

—tempus erit, magno cum optaverit emptum

Intactum Pallanta.—Æn. X, 503.

Ver. 166.—ὑψίζυγος.]

ἰσὶ ζυγοῖς

Καβίζετ' ἀρχῆς.—Eurip. Phœniss. ver. 74.

Ver. 167. Αὐτὸς ἐπισσείησιν ἔρεμνὴν Αἰγίδα.]

—ipsam

Creduunt se vidisse Jovem, cum sæpè nigrantem

Aegida conculceret dextrâ.—

Æn. VIII, 554.

Ἄλλὰ μοι αἰνὸν ἄχος σέθεν ἔσσειται, ὦ Μενέλαε,
 Αἴ κε Δάνης, καὶ μοῖραν ἀναπλήσης βιότοιο· 170
 Καὶ κεν ἐλέγχιστος πολυδίψιον Ἄργος ἰκοίμην.
 Αὐτίκα γὰρ μνήσονται Ἀχαιοὶ πατρίδος αἴης,
 Καδδὲ κεν εὐχολὴν Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ λίποιμεν,
 Ἄργεῖην Ἑλένην· σέο δ' ὄστέα πύσει ἄρουρα
 Κειμένου ἐν Τροίῃ, ἀτελευτήτῳ ἐπὶ ἔργῳ. 175
 Καὶ κέ τις ᾧδ' ἔρξει Τρώων ὑπερηγορόντων,
 Τύμβῳ ἐπιθρόσκων Μενελάου κυδαλίμοιο·
 Αἴδ' οὕτως ἐπὶ πᾶσι χόλον τελέσει Ἀγαμέμνων,
 Ὡς καὶ νῦν ἄλιον στρατὸν ἤγαγεν ἐνθάδ' Ἀχαιῶν·
 Καὶ δὴ ἔβη οἰκόνδε φίλῃν ἐς πατρίδα γαῖαν, 180
 Σὺν κεινῆσιν νηυσὶ, λιπὼν ἀγαθὸν Μενέλαον·
 Ὡς ποτὲ τις ἔρξει· τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθῶν.
 Τὸν δ' ἐπιθαρσύνων προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
 Θάρσει, μηδὲ τί πω δειδίσσῃσθε λαὸν Ἀχαιῶν·
 Οὐκ ἐν καιρίῳ ὄξυ πάγῃ βέλος, ἀλλὰ πάροικεν 185

“ Sed mihi gravis dolor tui causá erit, ó Menelaü,
 “ Si moriaris, et fatum adimpleveris vitæ : 170
 “ Utique summâ tum ignominiâ notatus charum Argos repetam.
 “ Statim enim recordabuntur Achivi patriæ terræ,
 “ Gloriam verò Priamo et Trojanis relinquemus,
 “ Argivam Helenam : tui autem ossa putrefaciet terra
 “ Jacentis in Troja, non-ad-finem-perducto super bello. 175
 “ Et aliquis sic dicet Trojanorum ferocientium,
 “ Sepulchro insultans Menelai gloriosi :
 “ Utinam sic in omnibus iram expleat Agamemnon,
 “ Sicut et nunc incassum exercitum duxit huc Achivorum :
 “ Ac scilicet rediit domum, dilectam in patriam terram, 180
 “ Cum vacuis navibus, relicto strenuo Menelao :
 “ Sic aliquando aliquis dicet ; tunc mihi dehiscat lata terra.
 Hunc autem confirmans allocutus est flavus Menelaus :
 “ Bono sis animo, neque quicquam terrefacias copias Achivorum :
 “ Non in lethali loco acuta fixa est sagitta, sed antè 185

Ver. 171. ——— πολυδίψιον Ἄργος.] Πολυ-
 πύκτον, Athenæus, lib. 10. cap. 9. et Strab.
 lib. 8. Ubi et πολυδίψιον et πολλὸν δ' ἴψιον à
 nonnullis scriptum memorat.

Ver. 174. ——— πύσει.] Nonnulli, minüs
 rectè, πύσει.

Ver. 178. ——— τελέσει.] Ità edidit Baynes-
 sius ; Rectè, ut mihi quidem videtur. Scho-
 liastes itidem, τελείσει. Vulgg. τελίσει.

Ver. 181. Σὺν κεινῆσιν νηυσὶ.] Tam sine
 Helenâ et spoliis, quàm sine Menelao.

Ver. 182. Ὡς ποτὲ τις ἔρξει.] Quâ ratione,

τις, hic producat ; item ultima in ἰσπά-
 μένος, ver. 205. et in πάλι, ver. 214.
 vide suprâ ad á, 51.

Ibid. ——— τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθῶν.] Hoc
 ità accipit Scholiastes, ut vertendum sit,
 non, tum mihi dehiscat lata terra ; sed, tum
 mihi dehiscat latam terra.

Sed mihi vel tellus optem priüs ima de-
 hiscat. AEn. IV, 24.

Ver. 185. ——— πάγῃ.] Ex hoc aoristo fit
 πάγος, collis. Unde Arcopagus, penultimâ
 brevi. Vox latina, pagus, ab aliâ est origine.

Εἰρύσατο ζωστήρ τε παναίολος, ἧδ' ὑπένερθεν
Ζῶμά τε, καὶ μίτρη, τὴν χαλκῆες κάμον ἄνδρες.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·

Δὶ γὰρ δὴ οὕτως εἶη, φίλος ᾧ Μενέλαε.

Ἐλκος δ' ἰητῆρ ἐπιμάσσειται, ἧδ' ἐπιθήσει

190

Φάρμαχ', ἃ κεν παύσῃσι μελαινάων ὀδυνάων.

Ἦ, καὶ Ταλθύβιον, θεῖον κήρυκα, προσήυδα·

Ταλθύβει, ὅπτιτάχιστα Μαχάονα δεῦρο κάλεσον

Φῶτ', Ἀσκληπιοῦ υἱὸν ἀμύμονος ἰητῆρος,

Ὅφρα ἴδῃ Μενέλαον ἀρήϊον, ἀρχὸν Ἀχαιῶν,

195

Ὅν τις οἴστευσας ἔβαλεν, τόξων εὔ εἰδώς,

Τρώων, ἢ Λυκίαν· τῷ μὲν κλέος, ἄμμι δὲ πένθος.

Ὡς ἔφατ'· οὐδ' ἄρα οἱ κήρυξ ἀπίθησεν ἀκούσας·

Βῆ δ' ἵνατι κατὰ λαὸν Ἀχαιῶν χαλκοχιτῶνων,

Παπταίνων ἦρα Μαχάονα· τὸν δ' ἐνόησεν

200

Ἐσταότ'· ἀμφὶ δέ μιν κρατεραὶ στίγχεσ ἀσπιστάων

Λαῶν, οἳ οἱ ἔποντο Τρῆικῃς ἐξ ἵπποβότοιο.

“ Tutatus est balteusque varius, et subtus

“ Cinctusque, et lamina, quam aerarii cuderant fabri.

Hunc autem respondens allocutus est rex Agamemnon :

“ Utinam sanè ita sit, dilectè ὁ Menelaë :

“ Vulnus autem medicus tractabit, et adhibebit

190

“ Medicamina, quae sedent tetros dolores.

Dixit; et Talthybius, divinum praeconem, allocutus est :

“ Talthybi, quàm citissimè Machaonem huc accerse

“ Virum, Aesculapii filium laudatissimi medici,

“ Ut videat Menelaum mavortium, ducem Achivorum,

195

“ Quem aliquis missâ-sagittâ vulneravit, arcuum peritus,

“ E Trojanis, vel Lyciis : quod illi quidem gloria, nobis verò luctus.

Sic dixit : neque ei praeco immorigerus fuit, quum audivisset :

Perrexit autem ire per copias Achivorum aere-loricatorum,

Circumspiciendo-quaerens heroëm Machaonem : illum verò vidit

200

Stantem ; circumque ipsum fortes ordines clypeatorum

Militum, qui ipsum secuti sunt Tricè ex equorum-altrice.

Ver. 186.—παναίολος.] Mobilis, Porphyrio. Vide suprâ ad β', 816.

Ver. 192.—θεῖον κήρυκα.] Vide suprâ ad α', 354.

Ver. 194. Φῶτ', Ἀσκληπιῶ υἱόν.] Vox, φῶτα, non hic παρίλκει: Quod est ridiculum, et Poetâ omninò indignum: Sed aut virum inclutum denotat, aut (quod ait Pausanias, lib. 2. cap. 26.) “ Φῶτ', Ἀσκληπιῶ υἱόν,” ᾧ: ἂν εἰ λέγαι, “ θεῖον παῖδ' ἀνθρωπτον.”

Ver. 202.—οἳ οἱ ἔποντο Τρῆικῃς ἐξ.] Cùm

hoc nomen alibi scriptum sit, Τρῆικῃ; et verbo ἔπον utatur Homerus, λ', 485. Τρῶες ἔπον πολλοί; edidit hoc in loco Barnesius, et omninò legendum contendit, οἳ οἱ ἔπον Τρῆικῃς ἐξ. Sed eruditè respondet Auctor Anonymus, in his rebus apprimè sagax, interque paucos (ut opinor) facilè dignoscendus, (in Actis Eruditor. Lipsiens. ad Februar. 1712.) “ Pes-simè posuit Barnesius ἔπον, ut, secuti sunt, “ significet; pro, ἔποντο. Semper Græcis, “ ἔπειθασι sequi, non ἔπον. Fallitur etiam ve-

Ἄγχοῦ δ' ἰστάμενος ἔπεια πτερόεντα προσηύδα·
 "Ὀρσ', Ἀσκληπιάδῃ καλέει κρείων Ἀγαμέμνων,
 "Ὀφρα ἴδῃς Μενέλαον ἀρήϊον, Ἀτρείος υἱόν, 205
 "Ὀν τις οἴστευσας ἔβαλεν, τόξων εὖ εἰδώς,
 Τρῶων, ἢ Λυκίων· τῷ μὲν κλέος, ἄμμι δὲ πένθος.
 "Ὡς φάτο· τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι ὄρινε·
 Βὰν δ' ἰέναι καλ' ὄμιλον ἀνὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν.
 Ἄλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἴκανον, ὅθι ξανθὸς Μενέλαος 210
 Βλήμενος ἦν, περὶ δ' αὐτὸν ἀγχιγέραθ' ὅσσοι ἄριστοι,
 Κυκλόσ', ὁ δ' ἐν μέσσοισι παρίστατο ἰσόθεος φῶς·
 Αὐτίκα δ' ἐκ ζωστῆρος ἀρηρότος εἵλκεν οἴστον·
 Τοῦ δ' ἐξελκομένοιο, πάλιν ἄγεν ὄξείες ὄγχοι·
 Λῦσε δὲ οἱ ζωστῆρα παναίολον, ἧδ' ὑπένερθε 215
 Ζῶμά τε, καὶ μίτρην, τὴν χαλκῆες κάμον ἄνδρες.
 Λύτῃσ' ἐπεὶ ἴδεν ἔλκος, οὗ' ἔμπεσε πικρὸς οἴστος,
 Αἶμ' ἐκμυζήσας, ἐπ' ἄρ' ἤπια φάρμακα εἰδώς

Propè autem stans, verbis alatis allocutus est :

" Veni ocyùs, Aesculapiade ; vocat rex Agamemnon,

" Ut videas Menelaum mavortium, Atrei filium,

" Quem aliquis sagittâ-missâ vulneravit, arcum peritus,

" E Trojanis, vel Lyciis : quod illi quidem gloria, nobis autem luctus.

Sic dixit : huic verò animum in pectoribus commovit :

Perrexerunt autem ire per turbam, per exercitum latum Achivorum.

Ac quum jam pervenissent, ubi flavus Menelaus

Vulneratus fuerat, circumque ipsum congregati erant quique praestantissimi,

Coronâ-factâ, ille verò in mediis stabat divinus vir :

Protinus utique è balteo benè-aptato extraxit sagittam :

Ea verò dum extraheretur, retrò curvati sunt acuti hami :

Solvit porrò ipsi balteum variegatum, et subtùs

Cinctumque, et laminam, quam aerarii cuderant fabri.

Atque ubi inspexerat vulnus, quò inciderat acerba sagitta :

Sanguine exucto, lenia medicamenta peritus

205

210

215

hementer, dum hanc suam scriptionem de-
fendit ex *Iliad.* λ', 485. Τρῶες ἔπον πολλοί.

" Nam ibi ἴπον divisum est ab ἄμφι; ut sit

" ἄμφιπον, (ut rectè Eustathius,) id est, πε-

" ρεῖπον, ut minora Scholia exponunt. Ἄμ-

" φισιν autem et περιέπειν, longè aliud sig-

" nificant quàm ἐπέσαι. Respondent illis

" latina verba, excipere, tractare, et habere.—

" Nec est ut putet, in praesenti etiam loco,

" ἴπον referri debere ad ἄμφι, quod hic iti-

" dem est in versu antecedente: Nam hic

" ad ἄμφι, adsciscendum ἀπὸ κοινῆς est εἰ-

" στήκεισαν: ut sit, — τὸν δ' ἐνόησαν Ἐσταότ'.

" ἄμφι δὲ μιν κρατερὰί στίχης (εἰστήκεισαν)

" ἀσπιστάων Λαῶν, οἱ οἱ ἔποντο Τρῆκης ἕξ. Ρο-

" test etiam tantum subaudiiri ἦσαν." *Haec*

illc. Planè, si Τρῆκη scribi nequivisset, facil-
limè potuisset dicere Poeta,

Λαῶν οἱ οἱ ἔποντο ἐκ Τρῆκης ἰσποδότοιο.

Ver. 210. 215. Ἄλλ' ὅτε δὴ—, Αὐτίκα

δ' ἐκ.] De isto δι, (et similiter τόφρα δ', *ver.*

221.) vide suprâ ad α', 57.

Ver. 211.—περὶ δ' αὐτὸν ἀγχιγέραθ', ὅσ-

σοι ἄριστοι.]

Stant lecti circum juvenes; ipse aeger—.

Æn. X. 857.

Ver. 215.—παναίολον.] Vide suprâ ad β',

816.

Ver. 218.—ἤπια φάρμακα εἰδὼς Πάσσι.]

Scire potestates herbarum, usumque me-

dendi.

Æn. XII, 596.

Πάσσε, τά οί ποτέ πατρί φίλα φρονέων πόρε Χείρων.	
"Οφρα τοί ἀμφεπένοτο βοήν ἀγαθὸν Μενέλαον,	220
Τόφρα δ' ἐπὶ Τρώων στίχες ἤλυθον ἀσπιστάων	
Οἱ δ' αὖτις κατὰ τεύχε' ἔδυν, μνήσαντο δὲ χάρμης.	
"Ενθ' οὐκ ἂν βρίζοντα ἴδοις Ἀγαμέμνονα δῖον,	
Οὐδὲ καταπτώσσοντ', οὐδ' οὐκ ἐθέλοντα μάχεσθαι	
'Αλλὰ μάλα σπεύδοντα μάχην ἐς κυδιάνειραν.	225
"Ιππους μὲν γὰρ ἔασε καὶ ἄρματα ποικίλα χαλκῶ·	
Καὶ τοὺς μὲν δεράπων ἀπάνευθ' ἔχε φυσίουαντας	
Εὐρυμέδων, υἱὸς Πτολεμαίου Πειραΐδαο.	
Τῶ μάλα πόλλ' ἐπέτελλε παρισχέμεν, ὅπποτε κέν μιν	
Γυῖα λάβῃ κάματος, πολέας διακοιρανέοντα·	230
Αὐτὰρ ὁ πεζὸς ἐὼν ἐπεπαλεῖτο στίχας ἀνδρῶν	
Καί ῥ' οὖς μὲν σπεύδοντας ἴδοι Δαναῶν ταχυπώλων,	
Τοὺς μάλα θαρσύνεσκε παριστάμενος ἐπέεσσιν	
'Αργεῖοι, μήπω τι μεθίετε Δούριδος ἀλκῆς·	
Οὐ γὰρ ἐπὶ ψεύδεσσι πατὴρ Ζεὺς ἔσσειτ' ἀρωγός·	235

Inspersit, quae ejus quondam patri amicus praebuit Chiron.

Dum hi occupati erant circa bello-strenuum Menelaum, 220

Interim Trojanorum ordines admovebantur clypeatorum :

Atque hi rursus arma induerunt, et recordati sunt pugnae.

Tunc non dormitantem vidisses Agamemnona nobilem,

Neque trepidantem, neque detrectantem pugnare ;

Sed valde properantem pugnam in gloriosam. 225

Equos quidem enim dimisit, et currus varios aere :

Et hos quidem minister seorsum tenebat anhelantes

Eurymedon, filius Ptolemaei Piraïdae :

Huic plurimum mandavit prope se *currus* tenere, si quando ipsum

Per membra occuparet defatigatio, multos *obeuntem* et imperitantem : 230

At ipse pedester existens [*pedes*] obibat *lustrans* ordines virorum :

Et quos quidem properantes videret Danaorum velocium-equitum,

His magnopere animum addebat astans verbis :

" Argivi, ne quid remittatis de acri fortitudine :

" Non enim mendacis pater Jupiter erit auxiliator : 235

Ver. 220.—βοήν ἀγαθὸν Μενέλαον.] Vide supra ad β', 408.

Ver. 225. "Ενθ' οὐκ ἂν βρίζοντα ἴδοις.]

Tum verò Teucrici incumbunt,——

Migrantes cernas.— *Æn.* IV, 397, 401.

Ver. 226.—ἔασσι.] Vide supra ad ver. 42.

Ver. 229.—παρισχέμεν.] *Al.* παρισχέμεν, et παρασχέμεν.

Ver. 231.—ἐπιπαλεῖτο.] Hinc inscriptus hic liber, 'Επιπάλαισις' ut rectè notavit *Barnesius*.

Ver. 235.—παριστάμενος ἐπέεσσιν.] Quà ratione, παριστάμενος, hic ultimam producat ; item *χολωτοῖσιν*, ver. 241. et δὲ, ver. 274. vide supra ad α', 51.

Ver. 235.—ἐπὶ ψεύδεσσι.] Ambiguum est, scripserint *Homerus*, ἐπὶ ψεύδεσσι : ut dicat, interprete *Eustathio*, ὅτι οὐ ψεύσεται τὴν βοήθειαν· an, ἐπὶ ψεύδεσσι : ut dicat, ὅτι οὐκ ἔσται βοηθὸς τοῖς ψεύστασι Τρωσίν.

Ἄλλ' οἵπερ πρότεροι ὑπὲρ ὄρκια δηλήσαντο,
 Τῶν ἦτοι αὐτῶν τέρενα χροῖα γῦπες ἔδονται
 Ἡμεῖς δ' αὐτ' ἀλόχους τε φίλας, καὶ νήπια τέκνα
 Ἄζομεν ἐν νήεσσιν, ἐπὴν πτολίεθρον ἔλωμεν.

Οὔστινας αὖ μεθιέντας ἴδοι στυγεροῦ πολέμοιο, 240
 Τοὺς μάλα νεικείεσκε χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν·

Ἀργεῖοι, ἰόμαυροι, ἐλεγχέες οὐ νυ σέβεσθε ;
 Τίφθ' οὕτως ἔστητε τεθηπότες, ἤτε νεβροί ;
 Αἶ τ' ἐπεὶ οὖν ἔκαμον, πολέος πεδίοιο Δίουςαι,
 Ἔσταῶσ', οὐδ' ἄρα τίς σφι μετὰ φρεσὶ γίγνεται ἀλήη· 245
 Ὡς ὑμεῖς ἔστητε τεθηπότες, οὐδὲ μάχεσθε.

Ἡ μένετε Τρῶας σχεδὸν ἐλλέμεν, ἔνθα τε νῆες
 Εἰρύατ' εὐπρυμνοὶ, πολιῆς ἐπὶ Διὶ θαλάσσης,
 Ὅφρα ἴδῃτ' αἰκ' ὑμῖν ὑπέρσχη χεῖρα Κρονίων ;
 Ὡς ῥ' ὄγε κοιρανέων ἐπεπαλιέτο στίχας ἀνδρῶν· 250

Ἦλθε δ' ἐπὶ Κρήτεσσι, κίαν ἀνὰ οὐλαμὸν ἀνδρῶν.
 Οἱ δ' ἀμφ' Ἰδομενεῖα δαΐφρονα φωρήσσαντο·

“ Sed qui priores praeter foedera injuriam-intulerunt,

“ Horum certè ipsorum tenera corpora vultures vorabunt :

“ Nos verò uxoresque dilectas, et infantes liberos,

“ Abducemus in navibus, postquam urbem ceperimus.

Quos autem è contrario detrectantes viderit triste bellum, 240

Eos valdè objurgabat iracundis verbis :

“ Argivi, sagittis-addicti, probro-digni, nonne vos pudet ?

“ Cur nam sic statis stupidi, sicut hinnuli ?

“ Qui utique postquam fessi sunt, per magnum campum currentes,

“ Stant, nec ullum ipsis in praecordiis est robur : 245

“ Sic vos statis stupidi, neque pugnatis.

“ Anne expectatis Trojanos dum propiùs veniant, ubi naves

“ Subductae sunt pulchras-puppes-habentes, cani in littore maris,

“ Ut cognoscatis, an vos protegat manu Saturnius ?

Sic is imperitans obibat ordines virorum, 250

Venitque ad Cretenses, iens per catervas virorum.

Hi autem circum Idomeneum bellicosum armabantur :

Ver. 242. — ἰόμαυροι.] Vulgò explicant, οἱ περὶ ἰὸς μεμορημένοι. Sicuti ἰγχεσίμαυροι, et similia. Quod si verum est; nec ab aliâ, jam fortè ignotâ, deducta sunt hæc origine; videbitur istud μάυροι, contractum ex prioribus syllabis τοῦ, μέμορα vel μεμόρημαι; simili ferè ratione ac, apud Latinos, *lègi, sèdi*, et similia, et inusitatis *lèlègi, sèssèdi*, &c.

Ibid. — οὐ νυ σέβεσθε.] Verbum, σέβεσθε, propriè *Homînum* est; *Rerum*, non nisi *καταχρηστικῶς*. Unde in transcurso emendandus, apud *Euripidem*, *Electrae* versus 1273,

Σεμνὸν βροτοῖσιν εὐσεβεῖς χρηστήριον.

Ubi, primò, vox εὐσεβεῖς, cum *χρηστήριον* conjuncta, nihil est. Deinde istud *σεμνὸν εὐσεβεῖς*, quàm hiulcum et inconcinnum! Legendum,

Σεμνὸν βροτοῖσιν εὐσεβῆσι χρηστήριον.

Videturque ex rhythmò, ita pronuntiatum fuisse, ac si scriptum esset εὐσεβῆσι. Quod et in similibus locum habet.

Ver. 249. — Κρονίων.] De prosodiâ vocis *Κρονίων*, *Κρονίονος*, *Κρονίωτος*, vide suprà à 2, 597 et 265.

Ἴδομενεὺς μὲν ἐνὶ προμάχοις συὶ εἴκελος ἀλκῆν,
 Μηριόνης δ' ἄρα οἱ πυμάτας ἄτρυνε φάλαγγας.
 Τοὺς δὲ ἰδὼν γήθησεν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
 Αὐτίκα δ' Ἴδομενῆα προσήδα μειλιχίοισιν' 255

Ἴδομενεῦ, πέρι μὲν σε τίω Δαναῶν ταχυπάλων,
 Ἡμὲν ἐνὶ πολέμῳ, ἢδ' ἀλλοίῳ ἐπὶ ἔργῳ,
 Ἡδ' ἐν δαίθῳ, ὅτε πέρι τε γερούσιον αἶθοπα οἶνον
 Ἀργείων οἱ ἄριστοι ἐνὶ κρητῆρσι κέρονται. 260

Εἴπερ γάρ τ' ἄλλοι γε καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
 Δαιτρὸν πίνωσιν, σὸν δὲ πλεῖον δέπας αἰεὶ
 "Ἔστηχ', ὥσπερ ἐμοὶ, πῖεειν, ὅτε θυμὸς ἀνώγει.
 Ἄλλ' ὄρσευ πόλεμόνδ', οἷος πάρος εὐχέο εἶναι.

Τὸν δ' αὖ Ἴδομενεὺς, Κρητῶν ἀγός, ἄντιον ἦδα' 265

Ἀτρείδῃ, μάλα μὲν τοι ἐγὼν ἐρίηρος ἐταΐρος
 "Ἔσσομαι, ὡς τοπρῶτον ὑπέστην καὶ κατένευσα'
 Ἄλλ' ἄλλους ὄτρυνε καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς,
 "Ὄφρα τάχιστα μαχώμεθ'. ἐπεὶ σὺν γ' ὄρκι ἔχευσαν
 Τρῶες· τοῖσιν δ' αὖ θάνατος καὶ κῆδ' ὀπίσσω 270

Idomeneus quidem in primâ acie erat apro similis robore ;

Meriones autem ei extremas incitabat phalngas.

Hos ergo conspicatus, laetatus est rex virorem Agamemnon, 255

Protinusque Idomeneum allocutus est blandis verbis :

" Idomeneu, equidem te honoro prae Danais pernicious-equitibus,

" Tum in bello, tum alio quolibet in opere,

" Tum etiam in convivio, quando honorarium nigrum vinum

" Argivorum proceres in crateribus miscent. 260

" Etsi enim caeteri comantes Achivi

" Portionibus-certis bibunt, tuum sanè plenum poculum semper

" Stat, sicut mihi meum ; ut bibas, quando animus jusserit.

" Sed propra in bellum, qualis antea gloriabaris esse.

Hunc autem Idomeneus, Cretensium dux, contra sic est allocutus : 265

" Atrida, valde quidem tibi ego concors socius

" Ero, sicut primùm promisi et annui :

" Verùm alios hortare comantes Achivos,

" Ut quamprimùm pugnemus : quoniam foedera confuderunt

" Trojani ; his utique mors et dolores postmodum 270

Ver. 255.—[εἴκελος ἀλκῆν.] Ita Barnesius ex MS. *Al.* ἴκελος.

Ver. 257.—[πέρι μὲν σε τίω.] Ineptè admodum hinc annotat Barnesius : " vel hinc patet, " priorem τῷ τίω communem esse." Nam in τίω, πίνωσθαι, et similibus, ubi duae Vocales non concurrunt, prior Homero nunquam corripitur.

Ver. 259.—[αἶθοπα οἶνον.] Vide suprâ ad *á.* 462.

Ver. 262.—[σὸν δὲ πλεῖον δέπας αἰεὶ.] Οἱ κρητῆρες αὐτοῖς, ὥσπερ ἔχει καὶ ποῦνμα, κικροάμενοι παρεστήκεισαν· ἐξ ὧν οἱ κούρη διακονούμενοι, τοῖς μὲν ἐντιμοτάτοις αἰεὶ πλήρες παρέιχον τὸ ποτήριον· τοῖς δ' ἄλλοις ἐξ ἴσου δίνεμον· Ὁ γούν Ἀγαμέμνων πρὸς τὸν Ἴδομενῆα φησὶ, " Σὸν δὲ πλεῖον δέπας αἰεὶ." Athenaeus, lib. 5. cap. 4. Vide suprâ ad ver. 4.

Ἔσσειε', ἐπεὶ πρότεροι ὑπὲρ ὄρκια δηλήσαντο.

Ὡς ἔφατ'· Ἀτρείδης δὲ παράχεται, γηθόσυνος κῆρ.

Ἦλθε δ' ἐπ' Διάντεσσι, κίων ἀνὰ οὐλαμὸν ἀνδρῶν·

Τῷ δὲ κορυσσέσθην ἄμα δὲ νέφος εἶπετο πεζῶν.

Ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδεν νέφος αἰπόλος ἀνῆρ,

275

Ἐρχόμενον κατὰ πόντον ὑπὸ Ζεφύροιο ἰώης,

Τῷ δέ τ', ἀνεύβην ἔοντι, μελάντερον, ἥυτε πίσσα,

Φαίνεται ἰὸν κατὰ πόντον, ἄγει δέ τε λαίλαπα πολλήν·

Ῥίγησέν τε ἰδὼν, ὑπὸ τε σπέρος ἤλασε μῆλα·

Τοῖσι ἄμ' Διάντεσσι ἀρηθῶν αἰζιῶν

280

Δῆϊόν ἐς πόλεμον πυκινὰ κίνυντο φάλαγγες

Κυάνεαι, σάκεσίν τε καὶ ἔγχεσι πεφρικυῖαι.

Καὶ τοὺς μὲν γήθησεν ἰδὼν κρείων Ἀγαμέμνων,

Καὶ σφεας φανήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

“ Erunt, quoniam priores contra foedera injuriam-intulerunt.

Sic dixit: Atrides verò præteribat lætus corde :

Venitque ad Ajaces iens per catervas virorum :

Hi verò armabantur : simulque nimbus sequebatur peditum.

Sicut autem quando à speculâ vidit nubem pastor vir [*pastor aliquis*]

275

Venientem per mare à Zephyri flatu ;

Eique, procul stanti, nigra, ceu pix,

Apparet veniens per mare, ducitque turbinem multum ;

Cohorretque videns, subque speluncam cogit pecudes :

Tales simul cum Ajacibus velocium-in-bello juvenum

280

Hostile in praelium densae movebantur phalanges

Fuscae, scutisque et hastis horrentes.

Et his quidem læatus est visis rex Agamemnon,

Et ipsos compellans verbis alatis est allocutus :

Ver. 272.—παράχεται, γηθόσυνος κῆρ.]

—gaudens incedit. *Æn.* I, 694.

Ver. 274.—ἄμα δὲ νέφος εἶπετο πεζῶν.]

Insequitur nimbus peditum—

Æn. VII, 795.

Ver. 275. Ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ σκοπιῆς.

—campoque atrum rapit agmen aperto.

Qualis ubi ad terras abrupto sidere nimbus

It mare per medium; miseris heu præscia

longè

Horrescunt corda agricolis; dabit ille rui-

nas

Arboribus stragemque satis, ruet omnia

latè:

Antevolant, sonitumque ferunt ad littora

venti:

Talis in adversos ductor Rhæticius hostes

Agmen agit; densi cuneis se quisque coac-

tis

Agglomerant.—*Æn.* XII, 450.

Ibid.—εἶδεν.] Notat *Heur. Stephanus*,

Porphyrium legisse εἶδεν.

Ver. 277.—ἀνεύβην.] Notat idem *Heur.*

Stephanus, Porphyrium hic legisse, ἀνωβην.

Ibid.—ἔοντι.] *Al. ἰόντι.* Sed malè;

Propter id quod sequenti versu legitur, φαίνεται

ἰόν.

Ver. 280.—Διάντεσσι ἀρηθῶν.] *Al. Διάγ-*

τισσι διατρεθῶν.

Ver. 282. Κυάνεαι—πεφρικυῖαι] Ὁ ἐκ

τῶν κατὰ φύσιν ὀνομάτων εὐκ ἀν ἐπιθήσει, τεῦτο

διὰ τῶν μεταφορικῶν σημασινομένων ἐντέγγος.

Γό, τε γὰρ Μίλαν, —τό, τε τῆς Φρίκας

ὄνομα, διὰ τὸ φοβερὸν, τὴν ἐν τῷ περὶ μῶ

διαδίδουσι ἀγωνίαν. *Aristid. Quintil. de*

Musicâ, lib. II. p. 82. Ceterum de prosod-

diâ vocis, πεφρικῶς, et similitum; vide suprâ

ad β', 514.

- Αἴαντ', Ἀργείων ἡγήτορε χαλκοχιτώνων, 285
 Σφῶϊ μὲν, οὐ γὰρ ἔοικ', ὄτρυνόμεν οὔτι κελεύω
 Αὐτὰ γὰρ μάλα λαὸν ἀνώγετον ἴφι μάχεσθαι.
 Αἶ γὰρ, Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθηναίη, καὶ Ἀπολλων,
 Τοῖος πᾶσιν θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γένοιτο
 Τῷ κε τάχ' ἠμύσειε πόλις Πριάμοιο ἀνακτος, 290
 Χερσὶν ὕφ' ἡμετέρησιν ἀλοῦσά τε, περθομένη τε.
 "Ὡς εἰπὼν, τοὺς μὲν λίπεν αὐτοῦ, βῆ δὲ μετ' ἄλλους"
 "Ἐνθ' ὄγε Νέστορ' ἔτετμε, λιγὺν Πυλῖαν ἀγορητῆν,
 Οὓς ἐτάρους στέλλοντα, καὶ ὄτρύνοντα μάχεσθαι,
 Ἀμφὶ μέγαν Πελάγοντα, Ἀλάστορά τε, Χρόμιόν τε, 295
 Αἴμονά τε κρείοντα, Βίαντά τε, ποιμένα λαῶν.
 Ἴππῆας μὲν πρῶτα σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφι,
 Πεζοὺς δ' ἐξόπιθεν στῆσεν πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς,
 Ἔρκος ἔμεν πολέμοιο· κακοὺς δ' ἐς μέσσον ἔλασσεν,
 Ὀφρα καὶ οὐκ ἐθέλων τις ἀναγκαίῃ πολεμίζῃ. 300
 Ἴππεῦσιν μὲν πρῶτ' ἐπετέλλετο· τοὺς γὰρ ἀνώγει
 Σφοῦς ἵππους ἐχέμεν, μηδὲ κλονέεσθαι οὐμίλῳ.

- " Ajaces, Argivorum duces aere-loricatorum, 285
 " Vobis equidem, nec enim convenit, milites incitare non praecipio :
 " Vos enim ipsi valde populum instigatis ad fortiter pugnandum.
 " Utinam enim, ó Jupiterque pater, et Minerva, et Apollo,
 " Talis omnibus animus in pectoribus esset :
 " Sic citò caderet urbs Priami regis, 290
 " Manibus nostris captaque, excisaque.
 Sic fatus, hos quidem reliquit illic, ivit autem ad alios ;
 Ubi is Nestorem invenit, argutum Pyliorum oratorem,
 Suos socios ordinantem, et hortantem ad pugnandum ;
 Circa magnum [Nempe magnum] Pelagonta, Alastoraque, Chromiumque, 295
 Haemonaque principem, Biantemque pastorem populorum.
 Equites quidem primùm cum equis et curribus,
 Pedites autem à tergo constituit multosque et strenuos,
 Vallum ut essent belli : ignavos verò in medium coëgit,
 Ut etiam non volens quis necessitate pugnaret. 300
 Equitibus quidem primùm mandata dabat : hos enim jussit
 Suos equos continere, neque turbatis ordinibus versari in turbâ.

Ver. 290.—ἠμύσειε.] *Al.* ἠμύσειε· mi-
 nùs rectè : Ut notavit *Barnesius*.

Ver. 295.—Πελάγοντα.] *Al.* Πελάγοντά
 σ'. Nec malè.

Ver. 297. Ἴππῆας μὲν πρῶτα.]

Messapus primas acies, postrema coërcent
 Tyrhæidæ juvenes, medio dux agmine
 Turnus. *Æn.* IX, 27.

Pulchrior *Homericâ* dispositio. Ad quam fa-
 cetè alludens *Quinctilianus* ; " Quæsitum, in-
 " quit, potentissima argumenta primone po-
 " nenda sint loco, — au summo, — au
 " partita primo summoque, ut *Homericâ* dis-
 " positione in medio sint infirma." *Lib.* V.
 cap. 12.

Μηδὲ τις ἵπποσύνη τε καὶ ἠνορέηφι πεποιθὼς,
 Οἶος πρόσθ' ἄλλων μεμάτω Τρώεσσι μάχεσθαι,
 Μηδ' ἀναχωρεῖτω ἀλαπαδνότεροι γὰρ ἔσσεσθε.
 "Ὅς δέ κ' ἀνῆρ ἀπὸ ὧν ὀχέων ἕτερ' ἄρμαλ' ἴκηται,
 "Ἐγχει ὀρεξάσθω ἐπειὴ πολὺ φέρετρον οὔτως.

305

" Neve quis equitandi-peritiâque et robore fretus,
 " Solus ante alios sit nimis cupidus cum Trojanis pugnandi,
 " Neque retrocedat; imbecilliores enim eritis.
 " Quicumque autem vir à suo curru ad alium currum venerit,
 " Hastam porrectam extendat: quoniam multo melius sic.

355

ver. 303. Μηδὲ τις.] De hujusmodi Transitione, (cujus et aliud occurrit exemplum, *Iliad.* 6, 548.) ita *Dion. Halicarn.* Ἀπὸ τοῦ διηγηματικῆς μετέβαλεν εἰς τὸ μμητικόν— τῶ δὲ μμητικῶ κινεῖ καὶ ἀγχι τὸν ἀκροώμενον. Περὶ τῆς Ὀμήρου Ποιῆς. § 7. Et *Longinus:* "Ἐτι γὰρ μὲν ἔσθ' ὅτε περὶ προσώπου διηγούμενος, —ἐξάφνης παρενεχθεῖς, εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἀντιμειβίσταται καὶ ἔστι τὸ τοιούτων εἶδος, ἐμβολή τις πάθους.—Ἐψύχεται γὰρ, εἰ παρενεθίβει, "Ἐλεγε δὲ τοιά τινα."— Νυνὶ δὲ ἔφθακεν ἄφνω τὸν μεταβαίνοντα, ἢ τοῦ λόγου μεταβάσεις. Διὸ καὶ ἡ πρόσχησις τοῦ σχήματος τότε, ἠνίκα ἄξυνε ὁ καιρὸς ὧν, διαμίλλειν [*Al.* διαμένειν] τῶ γράφοντι μὴ διδῶν, ἀλλ' εὐθὺς ἵπαναγκάζει μεταβαίνειν ἐκ προσώπων εἰς πρόσωπα, §. 27. "Hæc schemata —et convertunt in se auditore, nec " languere patiuntur, subinde aliquâ notâ " bili figurâ excitatum." *Quincil. lib.* 9. cap. 3. Imitatus est hoc Schema *Virgilius, Æn.* IX, 634.

—et cava tempora ferro

Trajicit. I, verbis virtutem illude superbis. Ubi (ut rectè notavit *Tollius*) si, quod reticetur, "et subjicit," adjeceris; totus ille indignantis animi impetus, velut injectis pedicis retinebitur infringeturque, omnisque decor sententiæ corrumpetur.

Ver. 307. Ἐγχει ὀρεξάσθω. Sententia hæc (notante *Eustathio*) quadruplici modo diversa accipi potest:

1mo. Ut jubeat *Nestor*, siquis currum hostilem bello ceperit, nè tempus in eo terat, ut quod ceperit spoliū abducat; sed hostes pergat oppugnare. *Vel*

2do. Siquis, de curru suo fortè excussus, commilitonum alicujus currum cenderit; equos ibi alienos sibi que minis cognitos regere nè velit, sed hastâ pugnet. *Vel*

3tio. Ut jubeat, siquis de curru suo fortè excussus, commilitonum alicujus currum conscendere velit; commilitonem istum hastâ cum porrectâ excipere, et ad conscendendum adjuvare. *Vel* denique

4to. Ut jubeat è contrariò, siquis de curru

suo fortè excussus, commilitonum alicujus currum conscendere velit; commilitonem istum hastâ cum porrectâ depellere nè conscendat, nève ipse ideò ad pugnandum impediatur.

Atque hanc quidem ambiguitatem, tantquam exquisitam, laudi dat *Homero Eustathius*, eumque secuta *Domina Dacier*. Ego cum *Popio* potius sentio, ambiguitatem istam omnem non Poetæ, sed Nobis jam græcè minis scientibus omninò tribuendam. Et enim *Homerica* eloquentiæ et perpetua et singularis virtus est perspicuitas in carminibus ornatissimis tanta, quantam nè in soluto quidem scribendi genere unquam assequutus est quisquam.

Primam igitur horum duorum versuum explicandi rationem, quominus probem, facit, tum quòd è curru non ὀρεκτῆσι μελίγσι, quod erat utique συσπᾶδην congregientium, sed telis missilibus κοιτοβολοῦντες pugnare soliti essent; tum quòd ratio ista, nè tempus in eo terat, ut quod ceperit spoliū abducat, omninò tam perspicuo Scriptori non erat reticenda.

Secunda explicandi ratio, (quam secuti sunt plerique;) et eandem ob causam mihi minis placet, quòd ὀρεκτῆσι μελίγσιν è curru non pugnant; itemque quòd ratio ista, equos ibi alienos sibi que minis cognitos regere nè velit, reticeri omninò non debuisset; et præterea, quòd istud [ἔπειθ' ἰπὸν φέρετρον οὔτως,] ad hanc sententiam parùm aptè congruat.

Tertiam quominus amplectar, facit, tum quòd istud [ἔπειθ' ἰπὸν φέρετρον οὔτως,] ad eam sententiam adhuc minis congruat; tum quòd ἔγχει ὀρεξάσθαι, non *Amici* est, sed *Hostis*:

Πρόσθεν ἄρμα ὀρεξάσθω—Ἐγχει ἡ χαλκίην.

Iliad. 4, 851.

—μεμᾶσσι ὀρεκτῆσι μελίγσι.

Iliad. β', 545

Citat hunc locum *Eustathius*, p. 362. lin. 27. ὀρεκτῆσι ἔφην ἐν τῇ βιωσίᾳ. (legendum βιωσίᾳ, hoc est, *Catalogo*,) μελίγσι. Similiter, *Iliad.* 4, 314,

Ἦδε καὶ οἱ πρότεροι πόλιας καὶ τείχε' ἐπόρθουν,
Τόνδε νόον καὶ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔχοντες.

Ἦς ὁ γέρον ἄτρυνε, πάλαι πολέμων εὖ εἰδώς·
Καὶ τὸν μὲν γήθησεν ἰδὼν κρείων Ἀγαμέμνων,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Ἦ γέρον, εἴθ', ὡς θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν,
Ἦς τοι γούναθ' ἔποιτο, βίη δέ τοι ἔμπεδος εἶη.

Ἄλλά σε γῆρας τείρει ὁμοίῳ ὡς ὄφελέν τις
Ἀνδρῶν ἄλλος ἔχειν, σὺ δὲ κουροτέροισι μετεῖναι.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερένιος ἱππότη Νέστωρ·
Ἀτρείδῃ, μάλα μὲν κεν ἐγὼν ἐθέλοισι καὶ αὐτὸς

Ἦς ἔμεν, ὡς ὅτε δῖον Ἐρευθαλίωνα κατέκταν·
Ἄλλ' οὐπὼς ἅμα πάντα θεοὶ δόσαν ἀνθρώποισιν·

Εἰ τότε κοῦρος ἔα, νῦν αὐτὴ με γῆρας ἰάνει.
Ἄλλά καὶ ὡς ἱππεῦσι μετέσσομαι, ἧδὲ κελεύσω
Βουλῇ καὶ μύθοισι· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γερόντων.

“ Sic et veteres urbes et muros evertebant,

“ Hanc mentem et animum in pectoribus habentes.

Ita senex adhortabatur, dudum rei militaris benè peritus :

Et eum quidem laetatus est, cum vidisset, rex Agamemnon :

Et ipsum compellans verbis alatis est allocutus :

“ O senex, utinam, sicut animus est in pectoribus tuis,

“ Sic te genua sequerentur, roburque tibi firmum esset.

“ Verum te senectus atterit omnibus aequè molesta : utinam quis

“ Virorum alius eam haberet, tuque in numero juvenum esses.

Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor :

“ Atrida, valde quidem ego vellem et ipse

“ Sic esse, ut quando nobilem Ereuthalionem interfeci :

“ Verum nunquam simul omnia dii dederunt hominibus :

“ Si tunc juvenis eram, nunc vice-versâ me senectus invadit.

“ Veruntamen et sic equitibus interero, et adhortabor

“ Consilio et verbis : hoc enim munus est senum.

Ἐφθῆ δὲ ἔξήμενος πρυμνὸν σκίλος——— Et,

Ἐφθῆ δὲ ἔξήμενος πρὶν οὐτάσασαι———

Ibid. 322. Et,

Ὁσπότηρός κε φθῆσιν δὲ ἔξήμενος χρεῖα καλῖν.

ψ, 805.

Quare, si cum Amico res fuisset, dixisset utique, non ἔγχει, sed χεῖρι δειξάσθω, vel χεῖρὸς δειξάσθω.

In eam itaque partem propendo, ut *Quarta* demùm vera explicandi sit ratio : “ Ἐγχει, δειξάσθω, *hastâ porrectâ repellat.* Hoc nimirum et propriè est, ἔγχει, δειξάσθω; et, ad disciplinam militarem, optimè cum hoc congruit id, quod sequitur, ἐπειὴ πολὺ φέρτερον οὐτως.

Satus est ut pereat, qui de curru suo excussus fuerit; quàm ut commilitones in pugnano inturbet. Judicet Lector eruditus.

Ver. 310.—πολέμων εὖ εἰδώς.] *Sciens pugna.* Horat. Carm. I, 15. ver. 24.

Ver. 315.—ὁμοίῳ.] Ἰστέον, ὅτι ὁ Ποιητὴς πανταχοῦ τὸ Ὅμοίῳ ἐπὶ τοῦ φαῦλου λαμβάνει οἶον, —γῆρας ὁμοίῳ, —θάνατον ὁμοίῳ, &c. Schol.

Ver. 317.—ἱππότη Νέστωρ.] Vide suprâ ad ἄ, 175.

Ver. 319.—ὡς ὅτε δῖον Ἐρευθαλίωνα κατέκταν.] Vide suprâ ad ἄ, 249. 260. et β', 372.

- Αἰχμὰς δ' αἰχμάσσοι νεώτεροι, οἵπερ ἐμεῖο
 Ὀπλότεροι γεγάασι, πεποίθασίν τε βίηφιν. 325
 Ὡς ἔφατ' Ἀτρεΐδης δὲ παρῶχετο, γηθόσυνος κῆρ.
 Εὖρ' υἱὸν Πετῆω, Μενεσθῆα πλήξιππον,
 Ἔσταότ' ἀμφὶ δ' Ἀθηναῖοι μῆστρες αὐτῆς
 Αὐτὰρ ὁ πλησίον εἰστήκει πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 Πὰρ δὲ, Κεφαλλήνων ἀμφὶ στίχες οὐκ ἀλαπαδναί 330
 Ἔστασαν οὐ γὰρ πῶ σφιν ἀκούετο λαὸς αὐτῆς,
 Ἀλλὰ νέον συνοριόμεναι κίνυντο Φάλαγγες
 Τρώων θ' ἵπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν οἳ δὲ μένοντες
 Ἔστασαν, ὅπποτε πύργος Ἀχαιῶν ἄλλος ἐπελθὼν,
 Τρώων ὀρμήσειε, καὶ ἄρξειαν πολέμοιο. 335
 Τοὺς δὲ ἰδὼν νείκεσεν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
 Καὶ σφειας φανήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 ὦ υἱὲ Πετῆω, διοτρεφέος βασιλῆος,
 Καὶ σὺ, κακοῖσι δόλοισι κεκασμένε, κερδαλεόφρον,
 Τίπττε καταπτάσσοντες ἀφέστατε, μίμνετε δ' ἄλλους ; 340
 Σφῶϊν μὲν τ' ἐπέοικε μετὰ πρώτοισιν ἔοντας

- " Hastas autem vibrabunt juniores, qui me
 " Minores natu sunt, confiduntque robore. 325
 Sic dixit: Atrides verò praeteribat, laetus corde.
 Invenit *deinceps* filium Petei Menestheum equitandi-peritum
 Stantem: circumque erant Athenienses, periti belli:
 Caeterum propè stabat solers Ulysses:
 Juxtaque, Cephalenùm circum ordines non imbecilli 350
 Stabant: nondum enim horum audierant copiae clamorem belli,
 Sed recens concitatae movebantur phalanges
 Trojanorumque equum-domitorum, et Achivorum: hi verò expectantes
 Stabant, quando phalanx Achivorum alia invadens,
 In Trojanos impetum faceret, et inciperent proelium. 335
 Hos itaque conspicatus objurgavit rex virorum Agamemnon,
 Et ipsos compellans verbis alatis est allocutus:
 " O fili Petei, Jovis-alumni regis;
 " Et tu, malis dolis instructe, astute;
 " Cur trepidantes absistis, expectatisque alios? 340
 " Vos quidem conveniebat inter primos existentes

Ver. 324.—αἰχμάσσοι.] Vide suprâ ad
 á, 140.

Ver. 327. Εὖρ' υἱόν.] Festinantem depin-
 git hoc Asyndeton. Vide suprâ ad á, 105 et
 539.

Ver. 329.—εἰστήκει.] Si ἔστηκεν dixisset,
 jam non constitisset Temporum ratio. Vide
 infrâ ad ver. 434.

Ver. 331 et 334. Ἔστασαν.] Vide infrâ ad
 μ', 55.

Tom. I,

Ver. 338. ὦ υἱὲ Πετῆω.] Vide suprâ ad
 á, 51. Edidit *Barnesius*, ὦ υἱὲς Πετῆω.]
 Sed mutato nihil opus.

Ver. 340. Τίπττε καταπτάσσοντες ἀφέστατε.]
 Quis metus, ὁ———
 —quae tanta animis ignavia venit?

Æn. XI, 732.

Ver. 341.—ἔοντας.] *Eustathius* ἰούσι,
 aequè scribi potuisse existimat. Malè, ut mihi
 quidem videtur. Non enim aequè rectè re-

M

Ἐστάμεν, ἥδ' ἐ μάχης καυστειρῆς ἀντιβολῆσαι.
 Πρῶτα γὰρ καὶ δαιτὸς ἀκούάζεσθον ἐμεῖο,
 Ὅπποτε δαῖτα γέρουσιν ἐφοπλίζοιμεν Ἀχαιοί·
 Ἔνθα φίλ', ὀπταλῆα κρέα ἔδμεναι, ἥδ' ἐ κύπελλα 345
 Οἴνου πινέμεναι μελιηδέος, ὄφρ' ἐθέλητον·
 Νῦν δὲ φίλως χ' ὀρόωτε, καὶ εἰ δέκα πύργοι Ἀχαιῶν
 Ὑμείων προπάροιθε μαχοίατο νηλεῖ χαλκῶ.
 Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 Ἀτρείδῃ, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων; 350
 Πῶς δὴ φῆς πολέμοιο μεθίμεν; Ὅππότ' Ἀχαιοὶ
 Τρωσὶν ἐφ' ἵπποδάμοισιν ἐγείρομεν ὄξυν ἄρηα,
 Ὅφσαι, ἣν ἐθέλησθα, καὶ αἴκεν τοὶ τὰ μεμήλη, 355
 Τηλεμάχοιο φίλον πατέρα προμάχοισι μιγέντα
 Τρωῶν ἵπποδάμων· σὺ δὲ ταῦτ' ἀνεμῶλια βάζεις.
 Τὸν δ' ἐπιμειδῆσας προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων,
 Ὡς γνῶ χωρόμενοι· πάλιν δ' ὄγε λάζετο μῦθον·
 Διογενὲς Λαερτιάδῃ, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 Οὔτε σε νεικείῳ περιάσιον, οὔτε κελεύω.

“ Consistere, et pugnae ardenti occurrere.

“ Primi enim et ad convivium vocamini à me,

“ Quando convivium proceribus instruimus Achivi.

“ Ibi juvat assatas carnes edere, et pocula

315

“ Vini bibere suavis, quoad usque placuerit :

“ Nunc verò libenter videretis, etiam si decem phalanges Achivorum

“ Vos antè pugnarent saevo ferro.

Hunc autem torvè intuitus allocutus est solers Ulysses :

“ Atrida, quale tibi verbum fugit ex septo dentium ?

350

“ Quomodo verò dicis in bello remissos nos esse ? Quando Achivi

“ In Trojanos equorum-domitores cieamus acre proelium,

“ Videbis, si volucris, sique tibi haec curae fuerint,

“ Telemachi dilectum patrem antesignanis immixtum

“ Trojanorum eqûum-domitorum ; tu autem haec vana dicis.

355

Hunc verò subridens allocutus est rex Agamemnon,

Ut sensit iratum ; contrarioque sumpsit sermonem :

“ Generose Laërtiade, solertissime Ulysse,

“ Neque te objurgo temerè, neque hortor.

fertur ad præcedentem Σφῶιν, ac ad sequentem Ἐστάμεν. Quippe aliud est, Vos inter primos quum essetis, stare decuit ; aliud, Vos inter primos existere atque stare decuit.

Ver. 551. Πῶς δὴ φῆς πολέμοιο μεθίμεν ; Ὅππότ'—ἐγείρομεν ὄξυν ἄρηα, Ὅφσαι.] Interrogationis notam, quæ olim voci ἄρηα sub-juncta erat, apposuit Barnesius voci μεθίμεν. Rectè, ut opinor. Istud enim, Ὅππότ' Ἀχαιοὶ ἐγείρομεν ὄξυν ἄρηα, et benè conjunctum

est cum Ὅφσαι—; optimèque cum eo congruit, quod erat antè dictum, ver. 553.—οἱ δὲ μίνοντες Ἐστασαν, ὅπποτε πύργος Ἀχαιῶν ἄλλος ἵπελθῶν, Τρωῶν ἀρμήσσει, καὶ ἄρξεται πολέμοιο.

Ver. 557.—ὄγε.] Vide suprâ ad γ', 409.

Ver. 559. Οὔτε σε νεικείῳ.] Festinantem, et vehementer commotum, pulcherrimè exhibet et superior temeraria objurgatio, siquæ hæc instituta statim deinceps defensio.

- Οἶδα γὰρ, ὡς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν 360
 Ἦπια δῆνεα οἶδε· τὰ γὰρ φρονέεις, ἃ τ' ἐγὼ περ.
 Ἀλλ' ἴθι· ταῦτα δ' ὅπισθεν ἀρροσόμεθ', εἴ τι κακὸν νῦν
 Εἴρηται· τὰ δὲ πάντα θεοὶ μεταμῶλια θεῖεν.
 Ὡς εἶπὼν, τοὺς μὲν λίπεν αὐτοῦ, βῆ δὲ μετ' ἄλλους.
 Εὖρε δὲ Τυδέος υἱὸν ὑπέρθυμον Διομήδεα, 365
 Ἐσταότ' ἐν δ' ἵπποισι καὶ ἄρμασι κολλητοῖσι·
 Πὰρ δέ οἱ ἐστήκει Σθέnelος, Καπανηῖος υἱός.
 Καὶ μὲν τὸν νείκεσεν ἰδὼν κρείων Ἀγαμέμνων,
 Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 ὦμοι, Τυδέος υἱὲ δαΐφρονος ἵπποδάμοιο, 370
 τί πτώσσεις, τί δ' ὀπιπτεύεις πολέμοιο γεφύρας ;
 Οὐ μὲν Τυδεΐ γ' ὦδε φίλον πτωκαζέμεν ἦεν,
 Ἀλλὰ πολὺ πρὸ φίλων ἐτάρων δήϊοισι μάχεσθαι·
 Ὡς φάσαν, οἳ μιν ἴδοντο πονεύμενον· οὐ γὰρ ἔγωγε
 Ἦντησ', οὐδὲ ἴδον· πέρι δ' ἄλλων φασὶ γενέσθαι 375
 Ἦ τοι μὲν γὰρ ἄτερ πολέμου εἰσῆλθε Μυκήνας

- " Scio enim, quod tibi animus in pectoribus tuis 360
 " Benigna consilia novit : eadem enim sentis, quae et ego.
 " Quin age : haec autem in posterum componemus, si quid malè nunc
 " Dictum est : haec autem omnia dii irrita faciant.
 Sic locutus, hos quidem reliquit illic, ivitque ad alios.
 Invenit verò Tydei filium magnanimum Diomedem, 365
 Stantem interque equos et currus benè-compactos ;
 Juxtaque ipsum stabat Sthenelus, Capanei filius.
 Et hunc quoque objurgavit conspicatus rex Agamemnon,
 Et ipsum compellans verbis alatis allocutus est :
 " Eheu, Tydei filii bellicosus equùm-domitoris, 370
 " Cur trepidas ? cur et circumspicis belli semitas ?
 " Non utique Tydeo ita solitum trepidare erat,
 " Sed longè antè dilectos socios cum hostibus dimicare :
 " Sicut dixerunt, qui eum viderunt laborantem ; non enim ego
 " Interfui, neque vidi : verùm aliis eum dicunt praestitisse. 375
 " Certè enim sine bello [sine copiis] intravit Mycenae

Ver. 360. Οἶδα γὰρ, ὡς.] Vide suprâ ad α, 537.

Ver. 365.—[Διομήδεα.] Pronuntiabatur Διομήδη.

Ver. 367.—[ἐστήκει.] Si ἔστηκεν dixisset, jam non constitisset Temporum ratio. Vide infrâ ad ver. 434.

Ver. 368. Καὶ μὲν τὸν.] Edidit Barnesius, Καὶ τὸν μὲν quia nimirum suprâ scriptum est, ver. 285. Καὶ τοὺς μὲν et ver. 311. Καὶ τὸν μὲν et ver. 336. Τοὺς δὲ. Verùm hujus loci alia est ratio. Nam illic, Καὶ τοὺς μὲν γῆθησιν ἰδὼν, et, Τοὺς δὲ ἰδὼν νείκεσεν, sunt inter se

opposita. At hoc in loco, Καὶ μὲν τὸν νείκεσεν, illud est quod dicimus, et quidem Hunc videm, sicuti suprâ Ulysses, objurgavit. Quare, etsi utravis lectio ferri possit, vulgarem tamen retineo.

Ver. 371.—[πολέμοιο γεφύρας.] Scholiasti, τὰς διεξόδους τοῦ πολέμου. Spondano, Ordinum intervalla. Virgilio, Belli Oras, Æn. IX, 528. Vide infrâ ad Ϛ, 378.

Ver. 376.—[ἄτερ πολέμου.] Schol. χωρὶς πολεμικῆς παρατάξεως. Non stipatus. Μῶνος ἰδὼν, ver. 588.

Ibid. Ἦ τοι μὲν γὰρ.] Longior videri possit

Ξεῖνος, ἄμ' ἀντιθέω Πολυνείκει, λαὸν ἀγείρων,
 Οἷ ῥα τότε ἔστρατόωνθ' ἱερά πρὸς τείχεα Θήβης,
 Καί ῥα μάλα λίσσοντο δόμεν κλειτούς ἐπικούρους.
 Οἱ δ' ἔβελον δόμεναι, καὶ ἐπήνεον, ὡς ἐκέλευον 380
 Ἀλλὰ Ζεὺς ἔτρεψε, παραίσια σήματα φαίνων.
 Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ὤχοντο, ἰδὲ πρὸ ὁδοῦ ἐγένοντο,
 Ἀσωπόνδ' ἴκοντο βαθύσχοινον, λεχεποίην.
 Ἔνθ' αὐτ' ἀγγελίην ἐπὶ Τυδῆ στείλαν Ἀχαιοί·
 Αὐτὰρ ὁ βῆ, πολέας τε κηχῆσατο Καδμείωνας 385
 Δαιτυμένους κατὰ δῶμα βίης Ἐτεοκλήϊης.
 Ἔνθ' οὐδὲ, ξεινός περ ἔων, ἰππηλάτα Τυδεὺς
 Τάρβει, μῦθος ἔων πολέσιν μετὰ Καδμείοισιν·
 Ἀλλ' ὄγ' ἀεθλεύειν προκαλίζετο πάντα δ' ἐνίκαι
 Ῥηϊδίως· τοίη οἱ ἐπὶ ῥόθος ἦεν Ἀθήνη. 390
 Οἱ δὲ χολωσάμενοι Κάδμειοι, κέντρορες ἴπων,

- “ Hospes, cum deo-pari Polynice, copias colligens,
 “ Qui tunc bellum admovebant sacra ad moenia Thebes ;
 “ Et valde supplicabant, ut darent inclytos auxiliatores.
 “ Atque illi quidem volebant dare, et probabant, sicut hortabantur : 580
 “ Verum Jupiter avertit, sinistra prodigia ostendens.
 “ Hi autem postquam abierant, et in viâ progressi fuerant,
 “ Ad Asopum venerunt juncosum, herbosum :
 “ Tum utique legatum (*Thebas*) Tydeum miserunt Achivi ;
 “ Atque ille abiit, multosque invenit Cadmeos 585
 “ Convivantes in domo fortitudinis Eteocleae [*Eteoclis*].
 “ Tunc non, hospes licet esset, agitator-equum Tydeus
 “ Pavebat, solus existens multos inter Cadmeos :
 “ Quin ad certandum provocabat ; in omnibus autem vincebat
 “ Facile : talis ei auxiliatrix erat Minerva. 590
 “ Verum irati Cadmei, stimulatōres equorum,

hæc oratio, quàm festinantis, et vehementer commoti, ordinesque singulos obeuntis esse oporteret. Sed observandum, in hæc Ἐπιπαλώσει, *Ultimum* esse omnium, ad quos *Agamemnon* pervenerit, *Diomedem*.

Ver. 379.—μάλα λίσσοντο.] Vide ad α, 51.

Ver. 580.—ἐκέλευον.] Tydeus et Polynices. *Al.* ἐκέλευον scil. Tydeus.

Ver. 582.—ὤχοντο, ἰδέ.] Legit Scholiastes, ὤχοντ', ἠδέ.

Ver. 585. Ἀσωπόνδ' ἴκοντο.] Quod in MS. reperit *Barnesius*, Ἀσωπόν Σ' ἴκοντο, non minus rectè cohæret. Tum enim sententia erit hæc ; ἐπεὶ ὤχοντο, — Ἀσωπόν Σ' ἴκοντο — ἐνθ' αὐτ' ἔς.

Ver. 584.—ἀγγελίην ἐπὶ Τυδῆ στείλαν.]

Τυδῆ ἀγγελίην ἐπέστειλαν, *Tydea legatum* (*Thebas*) miserunt. Vel, ἀγγελίην hîc tam intelligi potest *legatio*, quàm ἀγγελίης, *legatus* : Ut adeò legendum sit, ἀγγελίην ἐπὶ Τυδῆ στείλαν. Quod eodem redit.

Ver. 585.—πολέας τε κηχῆσατο Καδμείωνας.] *Infrà* ad ἰ, 803.

—ἔτε σ' ἤλυθε νόσφιν Ἀχαιῶν Ἀγγελος ἰς Θήβας, πολέας μετὰ Καδμείωνας.

Ver. 586. Δαιτυμένους.] Vide suprâ ad γ', 260.

Ibid.—βίης Ἐτεοκλήϊης.] Vide suprâ ad β', 658.

Ver. 587.—ἰππηλάτα.] Vide suprâ ad α, 175.

"Αψ οἱ ἀνερχομένα πυκινὸν λόχον εἶσαν ἄγοντες,
 Κούρους πεντήκοντα· δῶα δ' ἠγήτορες ἦσαν,
 Μαίαν Αἰμονίδης, ἐπιείκελος ἀθανάτοισιν,
 Υἱὸς τ' Αὐτοφόνιοι, μενεπτόλεμος Λυκοφόντης. 395
 Τυδεὺς μὲν καὶ τοῖσιν αἰεκέα πότμον ἐφῆκε·
 Πάντας ἔπεφν', ἕνα δ' οἶον ἴει οἰκόνδε νέεσθαι·
 Μαίον' ἄρα πρόηκε, θεῶν τεράεσσι πιθήσας.
 Τοῖος ἔην Τυδεὺς Αἰτώλιος· ἀλλὰ τὸν υἱὸν
 Γείνατο, εἰὸ χέρεια μάχη, ἀγορῇ δέ τ' ἀμείνω. 400
 "Ὡς φάτο· τὸν δ' οὔτι προσεφη κρατερὸς Διομήδης,
 Αἰδεσθεὶς βασιλῆος ἐνιπὴν αἰδοίοιο.

Τὸν δ' υἱὸς Καπανῆος ἀμείψατο κυδαλίμοιο·
 Ἀτρείδῃ, μὴ ψεύδῃ, ἐπιστάμενος σάφα εἰπεῖν·
 Ἥμεῖς τοι πατέρων μίγ' ἀμείνονες εὐχόμεθ' εἶναι. 405

- " Ei revertenti densas insidias locaverunt ducentes,
 " Juvenes quinquaginta; duo autem ductores erant,
 " Maeon Haemonides, similis immortalibus,
 " Filiusque Autophoni, in-pugnâ-stabilis Lycophontes. 395
 " Tydeus tamen et his duram mörtem intulit:
 " Omnes scilicet interfecit, unumque solum dimisit, domum redire;
 " Maeonem utique dimisit, deorum signis parens.
 " Talis erat Tydeus Aetolus: sed filium
 " Genuit, se ipso inferiorem pugnâ, facundiâ autem praestantiorem. 400
 Sic dixit: huic verò nihil respondit fortis Diomedes,
 Reveritus regis increpationem venerandi.
 Huic autem filius Capanei respondit inelyti:
 " Atrida, nè mentiaris, sciens verè loqui:
 " Nos sanè patribus longè fortiores gloriamur esse: 405

Ver. 392. "Αψ οἱ ἀνερχομένα.] Ita restituit Barnesius. Optimè, ut mihi quidem videtur. Vulg. "Αψ ἀνερχομένα. Quod nullâ sanè ratione, nullâ licentiâ Poeticâ, excusari potest.

Ver. 394.—ἀθανάτοισιν.] Vide supra ad ε, 598.

Ver. 400.—χέρεια.] *Al.* χέρεια, et χερῆα.

Ver. 401.—οὔτι προσέφη κρατερὸς Διομήδης, —Τὸν δ' υἱὸς Καπανῆος ἀμείψατο.] "Ὡς (πράξις) ὁ Ποιητὴς ἐκατέρω (προσώπων) προσηκόντως ἀποδίδωσιν· (vide supra ad β, 288.) Οἶον, —τοῦ Ἀγαμέμνονος ἐν τῇ ἐπιπυλῆσει τὸν Διομήδην λοιδορήσαντος, ὁ μὲν οὐδὲν ἀντιπεῖν, " Αἰδεσθεὶς βασιλῆος· —" ὁ δὲ Σθένηςλος, οὐ μνηδεὶς λόγος, " Ἀτρείδῃ (φρσι) μὴ ψεύδῃ, —Ἥμεῖς τοι πατέρων " μίγ' ἀμείνονες, —Χρήσιμον δὲ καὶ τὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος καταναεῖν ἐνταῦθα. Τὸν μὲν γὰρ Σθένηςλον ἀπροσαύθητον παρήλθε· τοῦ δὲ Ὀδυσσεὺς οὐκ ἠμίλησε δηχθῆντος, ἀλλ' ἡμί-

ψατο, (ver. 357.) —" Ὡς γινῶ χωρήμειοι· " σάλιν δ' ὄγε λάξιοτο μῦθον." —" Δριστα δὲ ὁ Διομήδης, ἐν μὲν τῇ μάχῃ σιωπῆ, κακῶς ἀκούον ὑπὸ τοῦ βασιλέως· μετὰ δὲ τὴν μάχην, παρρητίᾳ χρῆται πρὸς αὐτόν· (Iliad. l. 34.) " Ἀληθῆ μὲν μοι πρῶτον ὀνειδισας ἐν Δαναοῖ· " σιν." Plutarch. de audliend. Poetis. Πολλὰ δὲ τῶν εἰσαγομένων ὑπ' αὐτοῦ προσώπων λέγοντα ποίω, —ἐκάστῳ τὸ πρέπον εἶδος τῶν λόγων ἀποδίδωσιν. —Ὁ μὲν Διομήδης, ἅτε τὸ ἐκ τῆς νεότητος θράσος καὶ τὴν ἐκ τῆς ἀριστίας παρρησίαν ἔχων, πρὸ τοῦ ἐπιτιθεσθαι τὴν ἀνδραγαθίαν, σιωπῆς ἀξιώσας τὸ παρὰ τοῦ βασιλέως ὀνειδος, τότε [postea nimirum, quàm præclare se gessisset, Iliad. l. 32.] ἐπιπυλῆσει τῷ Ἀγαμέμνονι. Dion. Halic. περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, § 20.

Ver. 405. Ἥμεῖς τοι πατέρων μίγ' ἀμείνονες.] Οὐδὲ τοῦ Ὀμηρικοῦ Σθένηςλου παντάπασιν αἰτιασιόν, τὸ, " Ἥμεῖς τοι πατέρων μίγ' " ἀμείνονες εὐχόμεθ' εἶναι" μνημημίους τῶν

Ἡμεῖς καὶ Θήβης ἕδος εἴλομεν ἑπταπύλοιο,
 Παιυρότερον λαὸν ἀγαγόνθ' ὑπὸ τείχος Ἀρειον,
 Πειθόμενοι τεράεσσι θεῶν καὶ Ζηνὸς ἀρωγῆ·
 Κεῖνοι δὲ σφετέρησιν ἀτασθαλίησιν ὄλοντο.

Τῷ μὴ μοι πατέρας ποθ' ὁμοίη ἔνθεο τιμῆ.

410

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κρατερὸς Διομήδης·

Τέττα, σιωπῆ ἦσο, ἐμῷ δ' ἐπιπέιθεο μύθω.

Οὐ γὰρ ἐγὼ νεμεσῶ Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν,

Ὅτρύνοντι μάχεσθαι εὐκνήμιδας Ἀχαιοὺς·

Τούτῳ μὲν γὰρ κῦδος ἄμ' ἔψεται, εἴ κεν Ἀχαιοὶ

415

Τρῶας δηλώσωσιν, ἔλασί τε Ἴλιον ἱρήν·

Τούτῳ δ' αὖ μέγα πένθος, Ἀχαιῶν δηωθέντων.

Ἄλλ' ἄγε δῆ, καὶ νῶϊ μεδάμεθα Δούριδος ἀλκῆς.

Ἦ ῥα, καὶ ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἄλτο χαμᾶζε·

Δεινὸν δ' ἔβραχε χαλκὸς ἐπὶ στήθεσσιν ἀνακτος

420

“ Nos etiam Thebes sedem cepimus septem-portas-habentis,

“ Paucioribus copiis ductis sub murum Marti-sacrum,

“ Freti signis deorum et Jovis auxilio :

“ Illi autem suâ vecordiâ perierunt.

“ Quare nè mihi patres unquam in simili ponas honore.

410

Hunc autem torvè intuitus allocutus est fortis Diomedes :

“ O mi *Sthenele*, tacitus sede, meoque pare sermoni.

“ Non enim ego succenseo Agamemnoni, pastori populorum,

“ Cohortanti ad pugnandum benè-ocreatos Achivos :

“ Hunc enim gloria simul sequetur, si quidem Achivi

415

“ Trojanos debellârint, ceperintque Ilium sacrum :

“ Huic verò contrâ ingens luctus, Achivis caesis.

“ Verùm age quaeso, et nos cogitemus de impetuôsâ fortitudine.

Dixit, et de curru cum armis desiliit in terram :

Terribiliter autem sonuit aes circa pectora regis,

420

“ Ὁμοὶ Τυδίδος υἱὲ δαΐφρονος ἱπποδάμοιο, Τί
 “ πρῶσσις, τί δ' ὀπιπτεῦεις πολέμοιο γιγνύ-
 “ ρας ;” (ver. 370.) Οὐδὲ γὰρ αὐτὸς ἀκού-
 “ σαις κακῶς, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ φίλου λαιδορηθέντος
 “ ἡμίνατο, τῆ περιάντολογία παρρησίαν συγγνώ-
 “ μονα τῆς αἰτίας διδούσης. *Plutarch. de sui
 laude.*

Ver. 406. Ἡμεῖς καὶ Θήβης.] Quod incep-
 tum Patribus nostris, Tydeo et Capaneo (qui
 erant ex Septem illis ad Thebas,) infaustè
 cecidit ; id nos, eorum Ἐπίγονοι, feliciter
 pereginus.

Ver. 407. —λαὸν ἀγαγόνθ'.] Ἀγαγόντες,
Ego et Diomedes. Vide suprâ ad ἄ, 566.
 et β', 288. Cæterùm quâ ratione vox, λαὸν,
 ultimam hîc producat ; itemque, Ἐρεις, ver.
 440. vide suprâ ad ἄ, 51.

Ver. 409. Κεῖνοι δὲ — ὄλοντο.] Ambi-
 guum hoc, dictumne sit de Septem illis ad

Thebas in primâ expeditione, an de Thebanis
 ἱρσις in secundâ. *Eustathius :* ἡ μάλιστα λι-
 γει, ὅτι οἱ Θεβαῖοι, &c. Ego in priorem sen-
 tentiam potius propendo ; tum propter se-
 quentem, Τῷ μὴ μοι πατέρας : tum ut et præ-
 cedenti, Πειθόμενοι τεράεσσι, aptius hoc ex ad-
 verso respondeat.

Ver. 412. Τέττα.] Προσφώνησις ἴστι φιλη-
 ταιρικῆ. — Τινὲς δὲ σχετλιαστικὸν νοοῦσι τὸ,
 Τέττα, [fortè Τέττα,] ἀποκοπὴν ἐκ τοῦ, Τέτταθι.
Eustath.

Ver. 415. — ἔψεται.] Ἄλ. ἴσσεται.

Ver. 419. — σὺν τεύχεσιν ἄλτο χαμᾶζε.]

Vide suprâ ad γ', 29.

Ver. 420. Δεινὸν δ' ἔβραχε χαλκός.]

— et arma

Horrendùm sonuere. — *Æn. IX, 731.*

Cæterùm de voce, ἔβραχε, et similibus ; vide
 suprâ ad ver. 125. et infrâ ad ver. 455.

Ὀρρυμένον· ὑπό κεν ταλασίφρονά περ δέος εἶλεν.

Ὡς δ' ὅτ' ἐν αἰγιαλῷ πολυηχέει κύμα θαλάσσης

Ὀρρυτ' ἐπασσύτερον, Ζεφύρου ὑποκινήσαντος,

Πόντω μὲν τὰ πρῶτα κορύσσεται, αὐτὰρ ἔπειτα

Χέρσῳ ῥηγνύμενον μεγάλα βρέμει, ἀμφὶ δέ τ' ἄκρας

425

Κυρτὸν ἐὼν κορυφούται, ἀποπτύει δ' ἄλως ἄχνην·

Ὡς τότ' ἐπασσύτεραι Δαναῶν κίνυντο φάλαγγες

Ναλεμέως πόλεμόνδε· κέλευε δὲ οἷσιν ἕκαστος

Ἦγεμόνων· οἳ δ' ἄλλοι ἀκὴν ἴσαν, (οὐδέ κε φαίης

Τόσσον λαὸν ἔπεσθαι ἔχοντ' ἐν στήθεσιν αὐδῆν,)

430

Qui concitus ferebatur : utique vel fortissimum virum metus corripuisset.

Ut verò quando in littore sonoro fluctus maris

Conciturat confertim, Zephyro submovente :

In alto quidem primùm attollitur, sed postea

Terræ allisus vehementer fremit, et circa promontoria

425

Tumidus existens fastigiatur, expulsiq̄ue maris spumam :

Sic tunc confertæ Danaorum movebantur phalanges

Indesinenter ad pugnam : imperabat autem suis unusquisque

Ducum : caeteri verò taciti ibant, (neque dixisses

Tantas copias sequi habentes in pectoribus vocem,)

450

Ver. 421. — ὑπό κεν ταλασίφρονά περ δέος εἶλεν.] Vox, ὑπό, non id sonat, quod ait Scholiastes, ὑφ' οὗ ἂν ἤχου; sed quod latinè dicas, *genua timore subtilis intremiscere*. Nimirum refertur, ὑπό, non ad *Sonum terre-facientem*, sed ad *hominem metu succussum*.

Ver. 422. Ὡς δ' ὅτ' ἐν αἰγιαλῷ πολυηχέει κύμα θαλάσσης.]

Fluctus ut in medio cæpit cùm albescere ponto

Longiùs, ex altoque sinum trahit; atque volutus

Ad terras, immane sonat per saxa, nec ipso

Monte minor procumbit; at ima exæstuat unda

Vorticibus, nigramque altè subjectat arenam.

Georg. III, 257.

Fluctus uti primo cæpit cùm albescere vento,

Paullatim sese tollit mare, et altiùs undas

Erigit, inde imo consurgit ad æthera fundo.

Æn. VII, 528.

Macrobius hunc locum inter eos citat, in quibus Virgilius Homericæ carminis majestatem non æquat. "Homerus, cùm marinos motus, et litoreos fluctus ab initio describit; hoc iste prætervolat. Deinde; quod ait ille, Πόντω μὲν τὰ πρῶτα κορύσσεται.

"Maro ad hoc vertit, Paullatim sese tollit mare. Ille fluctus incremento suo ait in sublime curvatos littoribus illidi et asperginem collectæ sordis exspuere; quod nulla expressiùs pictura signaret: Vester, mare à fundo ad æthera usque perducit." Lib. V. cap. 15.

Ver. 425. — Ζεφύρου ὑποκινήσαντος.] Et motum fluctùs, et motum ab initio tardiorem, pingunt hi numeri.

Ver. 425. Χέρσῳ ῥηγνύμενον.] De prosodiâ vocis, ῥηγνύμενον, istiusque ὄρονται, ver. 425. vide suprâ ad γ', 260.

Ver. 426. Κυρτόν.] Latinè dicitur, *tumidus, curvatus, gibbus*. Nam *convexus*, quod Recentiores *concavo* opponunt, Romanis idem ferè sonabat, quod *concavus*; nisi si fortè, in Sphærâ, *convexa* dicta sit Hemisphærii Superioris potiùs, quàm Inferioris, facies Interior; ut cùm *cali convexa*, nemonum *convexa, cavam cali convexitatem*, et similia, dicerent. Qui, ex linguarum recentiorum usu, *convexum concavo* opponunt, Romanis scriptoribus miras tenebras offundunt.

Ver. 428. — κέλευε δὲ οἷσιν ἕκαστος.]

— æratasque acies in prælia cogit

Quisque suas, —

Æn. IX, 465.

Σιγῇ δειδιότες σημάντορας· ἀμφὶ δὲ πᾶσι
 Τεύχεα ποικίλ' ἔλαμπε, τὰ εἰμένιοι ἐστιχῶντο.
 Τρῶες δ', ὅσ' ὅϊες πολυπάμμονος ἀνδρὸς ἐν αὐλῇ
 Μυρταὶ ἐστήκασιν ἀμελγόμεναι γάλα λευκόν,
 Ἀζηχῆς μεμακῦναι, ἀκούσασαι ὅπα ἀρῶν· 435
 Ὡς Τρῶων ἀλαλητὸς ἀνὰ στρατὸν εὐρὺν ὀρώρει.
 Οὐ γὰρ πάντων ἦεν ὁμὸς θρόος, οὐδ' ἴα γῆρυς,
 Ἀλλὰ γλῶσσ' ἐμέμικτο, πολὺκλητοὶ δ' ἔσαν ἄνδρες.
 Ὄρσε δὲ τοὺς μὲν Ἄρης, τοὺς δὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 Δεῖμός τ', ἠδὲ Φόβος, καὶ Ἔρις ἄμοτον μεμαυῖα, 440
 Ἄρεος ἀνδροφόνιο κασιγνήτη, ἐτάρη τε,
 Ἢ τ' ὀλίγη μὲν πρῶτα κορύσσεται, αὐτὰρ ἔπειτα

Silentio reveriti ductores : circum autem omnes
 Arma varia splendebant, quibus induti procedebant-ordine.
 Trojani autem, perinde ac oves locupletis viri in caula
 Innumerae stant, dum mulgentur lac album,
 Assiduè balantes, audità voce agnorum : 435
 Sic Trojanorum fremitus per exercitum latum est excitatus.
 Nec enim omnium erat una vociferatio, nec una vox,
 Sed lingua mista erat, è multis quippe locis convocati fuerant homines.
 Instigabat verò hos quidem Mars, illos autem caesiis-oculis Minerva,
 Terrorque et Fuga, et Discordia insatiabiliter furens, 440
 Martis homicidae soror, sociaque,
 Quae parva quidem primùm attollitur, sed postea

Ver. 431. Σιγῇ δειδιότες σημάντορας.] Οἱ μὲν Τρῶες ἔπιαισι, μετὰ κραυγῆς καὶ θρόους· οἱ δ' Ἀχαιοὶ, σιγῇ δειδιότες σημάντορας. Τὸ γὰρ, ἐν χρεσὶ τῶν πολεμίων ὄντων, φοβεῖσθαι τοὺς ἀρχοντας, ἀνδρείας ἄμα καὶ πειθαρχίας σημειῖον. Plutarch. de audiend. Poetis. Καὶ τὴν ἀνδρείαν δέ μοι δοκοῦσιν, οὐκ ἀφοβίαν, ἀλλὰ φόβον ψογοῦ, καὶ δέος ἀδελφίας, οἱ παλαιοὶ νομίζουσιν. Οἱ γὰρ δειδότατοι πρὸς τοὺς νόμους, θαρραλώτατοι πρὸς τοὺς πολέμιους εἰσὶ· καὶ τὸ παθεῖν ἥμιστα δεδίασιν, οἱ μάλιστα φοβούμενοι τὸ κακῶς ἀκούσαι. Διὸ καὶ καλῶς Ὀμηρος, —“ Σιγῇ δειδιότες σημάντορας.” Id. in Agid. et Cleomene. Vide quoque supra ad γ', ver. 2 et 8.

Ver. 435. Τρῶες δ', — Τρῶων ἀλαλητὸς.] De hujusmodi Syntaxi ἀνακολούθη, quae directâ constructione et elegantior est nonnunquam, atque etiam simplicior; vide supra ad β', 355. 681. et ad γ', 211.

Ver. 434. — ἰσηκασιν.] Stant. Vide supra ad α', 57. Miro errore de hâc voce doctissimus Grotius, (ad Rom. V, 2.) “ Est, inquit, “ praeferitum pro praesente, more Hebraeo.” Quasi verò Græcum, ἰσηκασιν, non semper responderet Latino, stant.

Ver. 439. — τοὺς μὲν Ἄρης, τοὺς δὲ — Ἀθήνη, Δεῖμός τ'.] Trojans Mars, Græcos Minerva, utrosque Terror, &c.

Ver. 442. “ Ἢ τ' ὀλίγη μὲν πρῶτα.] Ἀρξάμεινη ἀπὸ λιπῆς αἰτίας, — πρὸς μέγα δὴ τι κακοῦ διογκοῦται. Heraclid. Ponticus.

Parva metu primò, mox sese attollit in auras,

Ingriditurque solo, et caput inter nubila condit. Æn. IV, 176.

Quod Homerus hîc de Contentione dixit, Maronem de Famâ postea minus congruè dixisse, contendit Macrobius, lib. V. cap. 13. Magnifica tamen, et elegantissima, Utriusque descriptio. Longinus, § 9. Καὶ τοῦτ' ἂν, inquit, εἴποι τις οὐ μᾶλλον τῆς Ἐριδος, ἢ Ὀμήρου μέτρον. Ridiculus planè hoc in loco Scaliger; qui in hâc Comparatione non vidit, Rem utique in immensum succrescentem, non Gigantis molem atque effigiem descriptam; calumque hîc, non utique de Contentionis Sede, (quam et hoc quoque Poetæ licitum,) sed de Magnitudine dictum. Poetic. lib. 5. cap. 5.

Οὐρανῷ ἐστήριξε κάρη, καὶ ἐπὶ χθονὶ βαίνει.

Ἡ σφιν καὶ τότε νεῖκος ὁμοῖον ἔμβαλε μέσσα,
Ἐρχομένη καθ' ὁμίλον, ὀφέλλουσα στόνον ἀνδρῶν. 445

Οἱ δ', ὅτε δὴ ῥ' ἐς χῶρον ἕνα ξυνιόντες ἴκοντο,
Σύν ῥ' ἔβαλον ρινούς, σύν δ' ἔγχεα, καὶ μένε' ἀνδρῶν
Χαλκιοβαρήκων· ἀτὰρ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαί
Ἐπληντ' ἀλλήλησι, πολὺς δ' ὄρουμαγδὸς ὄρῶρει.

Ἐνθα δ' ἄμ' οἰμαγὴ τε καὶ εὐχῶλή πέλεν ἀνδρῶν, 450
Ὀλλύντων τε, καὶ ὀλλυμένων· ῥέε δ' αἵματι γαῖα.

Ὡς δ' ὅτε χεῖμαρροι ποταμοὶ, κατ' ὄρεσφι ῥέοντες,
Ἐς μισγάγκειαν συμβάλλετον ὄβριμον ὕδαρ,
Κρουσῶν ἐκ μεγάλων, κοίλης ἔντοσθε χαράδρης,
Τῶν δέ τε τηλόσε δοῦπον ἐν οὔρεσιν ἔκλυε ποιμήν· 455

Coelo condit caput, et solo ingreditur.

Quae ipsis et tunc litem utrinque perniciosam injecit in medium,
Gradiens per turbam, augens gemitum virorum.

445

Hi verò quando jam in locum unum coeuntes venerant,
Committébant scuta, unáque hastas, et robora virorum
Æreis-thoracibus-indutorum : atque clypei umbones-habentes
Appropinquabant invicem, multusque tumultus coortus est.

Tum verò simul ejulatusque et jactantia erat virorum, 450

Perdentiumque et pereuntium : fluebatque sanguine terra.

Ut verò quando duo torrentes fluvii, de montibus fluentes,

In convallem conferunt rapidas aquas,

Scatebris ex magnis, concavum intra alveum voraginis ;

Horumque procul fragorem in montibus audit pastor : 455

Ver. 446. Οἱ δ', ὅτε δὴ ῥ' ἐς χῶρον ἕνα.]

Jamque intra jactum teli progressus uterque

Substiterat ; subito erumpunt clamore, frementesque

Exhortantur equos ; fundunt simul undique tela

Crebra, nivis ritu ; caelumque obtexitur umbrá. Æn. XI, 608.

Ver. 450. Ἐνθα δ' ἄμ' οἰμαγὴ τε.]

Tum verò et gemitus morientum, et sanguine in alto

Armaque, corporaque, et permisti caede virorum

Semianimes voluntur equi.———

Æn. XI, 635.

Ver. 451.——ἄλλυμένων.] Vide suprâ ad γ', 260.

Ibid.——ῥέε δ' αἵματι γαῖα.

——atro tepefacta cruore

Terra torique madent.———

Æn. IX, 335.

Ver. 452. Ὡς δ' ὅτε χεῖμαρροι ποταμοί.]

——aut rapidus montano flumine torrents

Sternit agros, sternit sata lacta, boumque labores,

Præcipitesque trahit sylvas : stupet inscius alto

Accipiens sonitum saxi de vertice pastor.

Æn. II, 305.

Aut ubi decursu rapido de montibus altis

Dant sonitum spumosi amnes, et in æquora currunt

Quisque suum populatus iter.———

Æn. XII, 525.

Ποταμῶν δὲ γιε σὺρῆσιν εἰς χωρίον ἕν, καὶ πάταγον ἰδάτων ἀναμιγομένων ἰκμιμήσασθαι τῇ λίξει βουλόμενοι, οὐκίτι λείας συλλαβὰς, ἀλλ' ἰσχυρὰς καὶ ἀντιτύτους θήσει. “Ὡς δ' ὅτε χεῖμαρροι ποταμοὶ κατ' ὄρεσφι ῥέοντες, “Ἐς μισγάγκειαν συμβάλλετον ὄβριμον ὕδαρ.” Dion. Halic. περὶ Συνέσεως, § 16. Ubi in transitu, notandæ variae lectiones parvi momenti.

Ver. 455. Τῶν δέ τε τηλόσε δοῦπον.] Καὶ αὐτὸς ἐποίησέ τινα ὀνόματα, οὐκ ὄντα πρότερον, πρὸς τὰ σημαϊνόμενα τυπώσας· οἶον, τὸν Δοῦπον, καὶ τὸν Ἄραρον, καὶ τὸν Βόμβον, καὶ τὸ Ῥόχ-

Ὦς τῶν μισογομένων γένετο ἰαχὴ τε φόβος τε.
 Πρῶτος δ' Ἀντίλοχος Τρώων ἔλεν ἄνδρα κορυστὴν,
 Ἐσθλὸν ἐνὶ προμάχοισι, Θαλυσιάδην Ἐχέπαλον,
 Τὸν ῥ' ἔβαλε πρῶτος κόρυθος φάλον ἰπποδάσειης·
 Ἐν δὲ μετώπῳ πῆξε, πέρησε δ' ἄρ' ὀστέον εἴσω
 Δίχμῃ χαλκείῃ· τὸν δὲ σκότος ὅσ' ἐκάλυψεν·
 Ἦριπε δ', ὡς ὅτε πύργος, ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ.
 Τὸν δὲ πεσόντα ποδῶν ἔλαβε κρείων Ἐλεφίναρ
 Χαλκωδοντιάδης, μεγαθύμων ἀρχὸς Ἀβάντων·
 Ἐλκε δ' ὑπ' ἐκ βελείων λελιημένος, ὄφρα τάχιστα

460

465

Sic hisce commistis oriebatur clamorque timorque.

Primus autem Antilochus Trojanorum interfecit virum bellatorem,
 Strenuum in primâ acie, Thalysiadem Echeolum.
 Quem utique percussit primus galeae in conum setis-equis-densae;
 Inque frontem fixit; penetravit autem os intra
 Cuspis aerea; eum verò tenebrae oculos operuerunt:
 Ceciditque, sicut quando turris, in forti pugná.
 Hunc autem prostratum pedibus prehendit rex Elephenor
 Chalcodontiadés, magnanimorum princeps Abantum:
 Subtrahabatque extra tela cupidus, ut quam primùm

460

465

θαι, καὶ τὸ Ἀνέβρυχε, καὶ τὸ Σίξει, καὶ τὰ τοιαῦτα ὧν οὐκ ἂν εἴησι τις εὐσημότερα. Dion. Halic. περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, § 6. Καὶ αὐτοὶ τε δὴ κατασκευάζουσιν οἱ ποιηταί, — πρὸς χεῖρμα ὀρώντες, οἰκία καὶ δηλωτικά τῶν ὑποκειμένων τὰ ὀνόματα. — Μεγάλη τούτων ἀρχὴ καὶ διδάσκαλος ἡ φύσις, ἢ ποιοῦσα μιμητικὸς ἡμᾶς καὶ θετικὸς τῶν ὀνομάτων, οἷς δηλοῦται τὰ πάθηματα, κατὰ τινος εὐλόγου καὶ κινητικὰς [τῆς] διανοίας ὁμοιότητας ὑφ' ἧν ἰδιδάχθημεν ταύρων τε μυκήματα λέγειν, καὶ χειμετισμοῦ ἴσπαν, καὶ φρουγαμῶν τραγῶν, &c. Id. περὶ Συνθέσεως, § 16. Τὰ δὲ πεποιημένα ὀνόματα — ποιεῖ μάλιστα μεγαλοπρέπειαν, διὰ τὸ οἷον ψόφοις ἐοικέναι. Demetr. Phaler. § 94. 95. Καναχάς τε, καὶ Βόμβους, καὶ Κτύπον, καὶ Δούπον, καὶ Ἄραβον, πρῶτος ἐξευρών. Dio Orat. XII. Vide suprâ ad ver. 125.

Ver. 456. — γένετο ἰαχὴ τε.] Productâ ultimâ syllabâ vocis, γένετο, atque etiam hiatus isto interjecto, id efficit Poeta, (quod et Barnesium non fugit,) ut quasi auribus accipiatur clamor intentus, sonusque continuus et productior. Consilio id factum, ostendit similis alibi vocis ejusdem, ἰάχων, dispositio:

Σμερδαλία ἰάχων. Iliad. εἰ, 502. π', 785.

σ', 41. υ', 285. 582. 445. Odyss. χ', 81.

Ἡ δὲ μέγα ἰάχουσα. Iliad. εἰ, 545. Odyss. κ', 525.

Οἱ δὲ μέγα ἰάχοντες. Iliad. ζ', 421.

Βῆ ῥα μέγα ἰάχων. Iliad. ρ', 215.

— γένετο ἰαχὴ τε φόβος τε. Iliad. μ', 144. ὁ, 396.

— μέγα ἰάχοντα. Odyss. ι, 592.

Virgilius, paullo minus audacter:

— longumque vale, vale, inquit, Iola.

Ecl. III, 79.

— et femineo ululatu. Æn. IV, 677.

Ver. 457. Πρῶτος δ' Ἀντίλοχος.] Πῶς οὐκ Αἴας, ἢ Διομήδης, ἀριστεῖσι πρῶτος; Καί φασιν, ὅτι Πύλλιοι πρῶτον συνέβηξαν. — Ἐμοὶ δὲ δοκεῖ, ἀπ' ἐλάσσονος ἤρχθαι τὸν ποιητὴν, τὸ τῆς τύχης αἰνισσόμενον κρᾶτος. Schol. Quidni reverâ hoc acceptum memoriâ tradat Poeta?

Ver. 459. Τὸν ῥ' ἔβαλε πρῶτος.] Non vacat hîc particula, ῥά; sed idem ferè hoc in loco sonat, ac vox latina, utique. Vide suprâ ad α, 56. et β', 158.

Ver. 460. Ἐν δὲ μετώπῳ πῆξε.]

— ille securi

Adversi frontem mediam mentumque reductâ

Disjicit, et sparso latè rigat arma cerebro.

Æn. XII, 506.

Ibid. — πέρησε.] Vide suprâ ad α, 67.

Ver. 461. — τὸν δὲ σκότος ὅσ' ἐκάλυψεν.]

Immolat, ingentique umbrâ tegit.

Æn. X, 541.

Olli dura quies oculos et ferreus urget Somnus, in æternam clauduntur lumina noctem.

Æn. XII, 509.

Ver. 465. Ἐλκε δ' ὑπ' ἐκ βελείων.] Non supervacaneum est istud, ὑπὸ. Nempè è telorum desuper cadentium nimbo, mortuum subtrahabat.

- Τεύχεα συλήσειε· μίνυθα δέ οἱ γένεθ' ὄρμη.
 Νεκρὸν γάρ ῥ' ἐρύοντα ἰδὼν μεγάλυμος Ἀγήνωρ,
 Πλευρὰ, τὰ οἱ κύφαντι παρ' ἀσπίδος ἐξεφαάνθη,
 Οὔτησε ξυστῶ χαλκήρεϊ, λῦσε δὲ γυῖα.
 Ὡς τὸν μὲν λίπε θυμός· ἐπ' αὐτῷ δ' ἔργον ἐτύχθη 470
 Ἀργαλέον Τρώων καὶ Ἀχαιῶν· οἱ δὲ, λύκοι ὡς,
 Ἀλλήλοισ ἐπόρουσαν, ἀνῆρ δ' ἀνδρ' ἐδοπάλιζεν.
 Ἐνθ' ἔβαλ' Ἀνθεμίωνος υἱὸν Τελαμώνιος Αἴας
 Ἥϊθεον, θαλερὸν, Σιμοείσιον· ὃν ποτε μήτηρ
 Ἰδθην κατιοῦσα, παρ' ὄχθησιν Σιμόεντος 475
 Γείνατ', ἐπεὶ ῥα τοκεῦσιν ἄμ' ἔσπετο, μῆλα ἰδέσθαι.
 Τοῦνεκά μιν κάλεον Σιμοείσιον· οὐδὲ τοκεῦσι
 Θρέπτρα φίλοις ἀπέδακε, μινυνθάδιος δέ οἱ αἰὼν
 Ἐπλεθ', ὑπ' Αἴαντος μεγάλυμου δουρὶ δαμέντι.
 Πρῶτον γάρ νιν ἰόντα βάλε στήθος, παρὰ μαζῶν 480
 Δεξιόν· ἀντικρὺ δὲ δι' ὤμου χάλκεον ἔγχος
 Ἦλθεν· ὁ δ' ἐν κονίησι χαμαὶ πέσεν, αἴγειρος ὡς,

Arma praedaretur : brevis verò ei fuit iste conatus.

Cadaver enim trahentem conspicatus magnanimus Agenor,

Latera, quae ei inclinato à clypeo denudata erant,

Vulneravit hastili aerato, solvitque membra.

Itaque eum quidem reliquit animus ; super eum verò pugna coorta est 470

Ardua Trojanorum et Achivorum : hi autem, lupi sicut,

Invicem irruebant ; virque virum manu occidebat.

Tunc percussit Anthemionis filium Telamonius Ajax

Juvenem, florentem, Simoisium : quem olim mater

Ab Idâ descendens, ad ripas Simoëntis 475

Peperit, cum parentes simul sequeretur, pecus ut videret :

Propterea ipsum vocabant Simoisium : neque parentibus

Nutritia caris reddidit, brevis autem ei aetas

Fuit, ab Ajace magnanimo lanceâ interfecto.

Primum enim ipsum venientem percussit in pectore, ad mammam 480

Dexteram : ex adverso autem per humerum aerea hasta

Invit : hic autem in pulvere humi decedit, populus ceu,

Ver. 468. Πλευρὰ, τὰ—ἐξεφαάνθη, Οὔτησε.]

—dum textit Imaona Halesus,
Arcadio infelix telo dat pectus inermum.

Æn. X, 424.

Ver. 469. Οὔτησε.] Ex οὐτάω. Nam ex οὐτάω fit οὔτασι, penultimâ correptâ.

Ver. 472. Ἀλλήλοισ ἐπόρουσαν, ἀνῆρ δ' ἀνδρ' ἐδοπάλιζεν.]

—congressi in prælia, totas

Implicuere inter se acies, legitque virum vir.

Æn. XI, 631.

Ver. 478. Θρέπτρα.] Al. Θρίπτρα.

Ver. 481.—ἀντικρὺ δὲ δι' ὤμου.] Quâ ratione, ἀντικρὺ, hic ultimam producat ; item, αἴγειρος, ver. 482. et ὄς, ver. 500. vide suprâ ad α', 51.

Ver. 482.—χαμαὶ πέσεν, αἴγειρος ὡς.] Vide suprâ ad γ', 2. et β', 764.

Ac veluti summis antiquam in montibus ornum

Cum ferro accisam crebrisque bipennibus instant

Erueat agricolæ certatim ; illa usque minatur,

Ἦ ῥά τ' ἐν εἰαμενῇ ἔλεος μέγαλοιο πεφύκει, Λεῖη· ἀτὰρ τέ οἱ ὄζοι ἐπ' ἀκροτάτῃ πεφύασι· Τὴν μὲν δ' ἀρματοπηγὸς ἀνὴρ αἰθῶνι σιδῆρω	485
Ἐξέταρ', ὄφρα ἴτυν κάμψῃ περικαλλεῖ δίφρω, Ἦ μὲν τ' ἀζομένη κεῖται ποταμοῖο παρ' ὄχθας· Τοῖον ἄρ' Ἀνθεμίδην Σιμοείσιον ἐξενάριζεν Αἴας διογενῆς· τοῦ δ' Ἄντιφος αἰολοθώρηξ Πριαμίδης καθ' ὄμιλον ἀκόντισεν ὄξει δουρί.	490
Τοῦ μὲν ἄμαρθ'· ὁ δὲ Λεῦκον, Ὀδυσσεὸς ἐσθλὸν ἑταῖρον, Βεβλήκει βουεῶνα, νέκυν ἐτέρωσ' ἐρύοντα· Ἦριπε δ' ἀμφ' αὐτῶ, νεκρὸς δὲ οἱ ἔκπεσε χειρός. Τοῦ δ' Ὀδυσσεὺς μάλα θυμὸν ἀποκταμένοιο χολώθη· Βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἰθοπι χαλκῶ.	495

Quae in irriguo-loco paludis magnae nata est Laevis; atque ei rami in summo vertice creverunt: Quam quidem curruum fabricator micanti ferro	485
Excidit, ut curvaturam rotae flectat ad pulchrum currum, Quae quidem et aescens jacet fluvii ad ripas: Talem sanè Anthemidem Simoisium interfectum spoliavit Ajax generosus: In hunc autem Antiphus indutus-varium-thoracem Priamides per turbam jaculatus est acutâ hastâ:	490
A quo quidem aberravit; at Leucum, Ulyssis fidum socium, Percussit in inguine, cadaver aliorsum trahentem: Cecidit itaque juxta ipsum, cadaver autem ei excidit manu. Ob hunc verò Ulysses valdè animo interfectum iratus est: Prodiit autem per primos pugnatōres armatus corusco acre:	495

Et tremefacta comam concusso vertice
nutat:

Vulneribus donec paullatim evicta, supremum

Congemuit, traxitque jugis avulsa ruina.
Æn. II, 626.

Quod de *Iliad.* 4, ver. 589. ("Ἦριπε δ' ὡς ἔπε τις δρῦς ἤριπεν,) observavit *Macrobius*: nempe "nullo negotio *Homericam* arborem "absceidit," cùm *Virgilius*, "magnò Cultu" difficultatem absceidendæ arboreæ molis ex-
"presserit;" (*Macrob. lib. V. cap. 11.*) et hîc quoque pariter locum habet, si utique locum omninò haberet. At reverà (ut ex *Hobbesio* notavit *Popius*) ineptè est omnis horum duorum locorum inter se instituta comparatio. Quippe *Homerus* et *Virgilius*, cùm res longè inter se diversas describerent; hic urbem ingentem in ignes paullatim considentem, ille hominem uno ictu occisum atque humi extensum; suam uterque materiam suo colore ac specie ornavit, suam uterque pulcherrimâ aptissimâque similitudine explicavit.

Ver. 488.—[Ἀνθεμίδην.] Ab Ἀνθεμίων (ut ex *Eustathio* rectè notavit *Barnesius*) fit

Ἀνθεμίωνιδης; et inde contractum Ἀνθεμίδης; quemadmodum à Δευκαλίων Δευκαλιωνίδης, indeque contractum Δευκαλίδης, *Iliad.* μ', 117. itemque à Μολίων, Μολιονίων, indeque contractum Μολίων, *Iliad.* λ', 708.

Ver. 489.—[αἰολοθώρηξ] *Porphyrio*, thoracem (corpus suum thorace indutum) agilitè motans. Quæst. *Homeric.* 3. Vide suprâ ad β', 816.

Ver. 490. Πριαμίδης.] Vide suprâ ad α', 398.

Ibid.—[ἀκόντισεν ὄξει δουρί. Τοῦ μὲν ἄμαρθ'· ὁ δὲ Λεῦκον, —βεβλήκει.]

—stridentemque eminens hastam
Jecit; at illa volans clypeo est excussa, proculque

Egredium Anthorem latus inter et ilia
figit.—

Sternitur infelix alieno vulnere.—

Æn. X, 776.

Ver. 492. Βεβλήκει.] *Æquè* rectè dicitur βεβλήκει, ac ἔβαλε. Sin βέβληκε dixisset, jam non constitisset Temporum ratio. Simile enim esset, ac siquis Anglicè dicat, HAS WOUNDED, pro eo quod est, DID WOUND. Vide suprâ ad α', 37.

Στῆ δὲ μάλ' ἐγγύς ἰών, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,
 Ἀμφί εἰ παπτήνας· ὑπὸ δὲ Τρῶες κεκάδοντο,
 Ἀνδρὸς ἀκοντίσσαντος· ὁ δ' οὐχ ἄλιον βέλος ἦεν,
 Ἀλλ' υἱὸν Πριάμοιο νόθον βάλε Δημοκόωντα,
 Ὅς οἱ Ἀβυδόθεν ἦλθε, παρ' ἵππων ὠκείων· 500
 Τὸν ῥ' Ὀδυσσεύς, ἐτάροιο χολωσάμενος, βάλε δουρὶ
 Κόρσην· ἣ δ' ἐτέροιο διὰ προτάφοιο πέρησεν
 Αἰχμὴ χαλκείῃ· τὸν δὲ σκότος ὄσ' ἐκάλυψε·
 Δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ·
 Χάρησαν δ' ὑπὸ τε πρόμαχοι, καὶ φαίδιμος Ἔκτωρ· 505
 Ἀργεῖοι δὲ μέγα ἴαχον, ἐρύσαντο δὲ νεκρούς·
 Ἴθυσαν δὲ πολὺ προτέρω· νεμέσησε δ' Ἀπόλλων,
 Περγάμου ἐκκατιδὼν· Τρῶεσσι δὲ κέκλετ' αὐσας·

Stetitque valdè propè cùm accesserat, et jaculatus est hastâ splendenti,
 Circa se oculis conversis: at Trojani retrocesserunt,
 Viro jaculante: ille verò non irritum telum misit,
 Sed filium Priami nothum percussit Democoonta,
 Qui ei ex Abydo venerat, ab equabus velocibus: 500
 Hunc utique Ulysses ob socium iratus, percussit hastâ
 In tempore: atque alterum per tempus penetravit
 Cuspis aerea: illum autem tenebrae oculos cooperuerunt:
 Fragorem verò edidit cadens, sonitumque dedere arma super ipsum:
 Recesseruntque et primi pugnatōres, et illustris Hector: 505
 Argivi autem altùm clamabant, trahebantque cadavera:
 Rectaque proruperunt multò longiùs: indignatus est autem Apollo,
 Ex Pergamo despiciens; Trojanosque adhortatus est inclamans:

Ver. 498. Ἀνδρὸς ἀκοντίσσαντος.] Ità edit Barnesius: Rectè, ut mihi quidem videtur. Nam, ἀκόντισ, penultimam corripit, ver. 490 et 496. ut, ex analogiâ, omninò oportet. Vide suprâ ad α, 140.

Ver. 500.—παρ' ἵππων ὠκείων.] Ἐξ ἐκείνου τοῦ τόπου, ἐν ᾧ ἵπποι ἐγεννῶντο ταχέως. Εἶπε δὲ, ὅτι ἐκεῖ ἐτρέφοντο καὶ οἱ ἵπποι τοῦ Πριάμου. Schol.

Ver. 501. Τὸν ῥ' Ὀδυσσεύς.] Non vacat hic particula ῥά. Id enim sonat, quod Latinè dicitur, Hunc utique Ulysses, &c. Vide suprâ ad α, 56. et ad β', 158.

Ver. 502. Κόρσην ἣ δ' ἐτέροιο διά.]

—it hasta Tago per tempus utrumque Stridens, trajectoque hæsit tepefacta cerebro. Æn. IX, 418.

—mediam ferro gemina inter tempora frontem

Dividit. Ibid. ver. 750.

Ibid.—πέρησεν.] Vide suprâ ad α, 67.

Ver. 505.—τὸν δὲ σκότος ὄσ' ἐκάλυψε.] Σολοκισμὸς, inquit Scholiastes, παρὰ τὰς πτώ

σεις· ἴδει γὰρ εἰπεῖν, “ τοῦ δὲ σκότος ὄσ' ἐκάλυψε.” Ineptissimè planè. Vide et suprâ ad ver. 461.

Ver. 504. Δούπησεν δὲ.] Vide suprâ ad ver. 455.

—collapsa ruunt immania membra;

Dat tellus gemitum, et clypeum super intonat ingens. Æn. IX, 708.

Corruit in vulnus: sonitum super arma dedere. Æn. X, 488.

Ver. 505. Χάρησαν δ' ὑπὸ τε πρόμαχοι.]

Diffugiunt versi trepidâ formidine Troës. Æn. IX, 756.

Ver. 506. Ἀργεῖοι δὲ μέγα ἴαχον, ἐρύσαντο δὲ νεκρούς.] Ità Barnesius: Optimè, uti mihi quidem videtur. Vide suprâ ad ver. 456. Vulgg. corruptè, Ἀργεῖοι δὲ μέγα ἴαχον, ἐρύσαντο δὲ νεκρούς.

Ver. 508. Περγάμου ἐκκατιδὼν· Τρῶεσσι δὲ κέκλετ'.] Priami civiumque vox et sententia intelligitur, ad exercitum ex urbe delata, vel à Ducibus ex ipsâ re desumpta et excogitata.

- "Ὀρνυσθ', ἰππόδαμοι Τρῶες, μηδ' εἴκετε χάρμης
 Ἀργείοις· ἐπεὶ οὐ σφι λίθος χρῶς, οὐδὲ σίδηρος, 510
 Χαλκὸν ἀνασχέσθαι ταμεσίχροα βαλλομένοισιν.
 Οὐ μὰν οὐδ' Ἀχιλεὺς, Θέτιδος παῖς ἠΰκόμοιο,
 Μάρναται, ἀλλ' ἐπὶ νηυσὶ χόλον θυμαλγέα πέσσει.
 "Ὡς φάτ' ἀπὸ πτόλιος δεινὸς θεός· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
 ὤρσε Διὸς θυγάτηρ κυδίστη Τριτογένεια, 515
 Ἐρχομένη καθ' ὄμιλον, ὅθι μεθιέντας ἴδοιτο.
 "Ἐνθ' Ἀμαρυγκεΐδην Διῶρεα μοῖρ' ἐπέδησε·
 Χερμαδίᾳ γὰρ βλήτο παρὰ σφυρὸν ὀκρίοντι,
 Κνήμην δεξιτερὴν· βάλε δὲ Θρηκῶν ἀγὸς ἀνδρῶν
 Πείρωσ Ἰμβρασίδησ, ὃς ἄρ' Αἰνόθεν εἰληλούθει. 520
 Ἀμφοτέρω δὲ τένοντε καὶ ὅστιά λαῶας ἀναιδῆς
 Ἄχρισ ἀπηλοίησεν· ὃ δ' ὕπτιος ἐν κονίησι
 Κάππεσεν, ἄμφω χεῖρε φίλοις ἐτάροισι πετάσσας,
 Θυμὸν ἀποπνείων· ὃ δ' ἐπέδραμεν, ὃς ῥ' ἔβαλέν περ,
 Πείρωσ· οὐτα δὲ δουρὶ παρ' ὀμφαλόν· ἐκ δ' ἄρα πᾶσαι 525

- " Irruite, equum-domitores Trojani, neque cedite pugna
 " Argivis; quoniam non illis lapis est corpus, neque ferrum, 510
 " Ut aes sustineat acutum percussis.
 " Sed neque Achilles, Thetidis filius pulchras-comas-habentis,
 " Pugnat, verum ad naves iram cruciantem coquit.
 Sic dixit ab urbe terribilis Deus: Sed Achivos
 Excitavit Jovis filia gloriosissima Tritonia, 515
 Gradiens per turbam, ubi remittentes proelium videret.
 Tunc Amaryncidem Diorem fatum implicavit:
 Pugillari enim saxo percussus est ad malleolum aspero
 In tibiâ dextrâ: percussit utique Thracum dux virorum
 Pirus Imbrasides, qui ex Aeno venerat. 520
 Ambos autem nervos et ossa lapis improbus
 Prorsus confregit: ille verò supinus in pulvere
 Decidit, ambas manus charos ad socios pandens,
 Animam expirans: ille autem accurrit, qui percusserat,
 Pirus: vulneravitque hastâ ad umbilicum; atque omnia 525

Ver. 510.—ἐπεὶ οὐ σφι λίθος χρῶς,—
Χαλκὸν—ταμεσίχροα.]

Et nos tela, pater, ferrumque haud debile
dextrâ

Spargimus, et nostro sequitur de vulnere
sanguis. Æn. XII, 50.

Ver. 512. Οὐ μὰν οὐδ' Ἀχιλεὺς.] Mirò ar-
tificio, ut Poema unum sit à capite ad cal-
cem, ubique spectatur et interseritur Achilles.

Ver. 516.—ἴθι μεθιέντας.] Quâ ratione
vox, ἴθι, hic ultimam producat; itemque μέ-
γα et ἄχρον, ver. 506. vide suprâ ad á, 51.

Ver. 520.—εἰληλούθει.] Si, εἰληλούθει,

dixisset; jam non constitisset Temporum
ratio. Vide suprâ ad á, 57.

Ver. 525.—οὐτα δὲ δουρὶ.] Rectè obser-
vârunt Grammatici, vocabulum οὐτα nullo
modo ex οὐτάω deduci posse, (inde enim fit
οὐτα penultimâ necessariò productâ; sed ex
οὐτάζω, οὐτάσω, οὐτά. Unde et οὐτημι, οὐτᾶ-
μαι, οὐτᾶμενος, &c. Porro, de hujus vocis
significatione; Οἱ νεώτεροι οὐκ ἴσασιν τὴν διαφο-
ρὰν τοῦ "οὐτάσαι" καὶ "βαλεῖν." Ὁμηρὸς δὲ
"οὐτάσαι" μὲν τὸ ἐκ χειρὸς καὶ ἐκ τοῦ συνεγγύς
πεῶσαι, "βαλεῖν" δὲ τὸ πῶρῶθεν. Schol. ad
Eurip. Hæpp. 684.

Χύντο χαμαὶ χολάδες· τὸν δὲ σκότος ὅσ' ἐκάλυψε.

Τὸν δὲ Θόας Αἰταλὸς ἐπεσσύμενον βάλε δουρὶ
 Στέρνον ὑπὲρ μαζοῖο, πάγη δ' ἐν πνεύμονι χαλκός·
 Ἀγχίμολον δὲ οἱ ἦλθε Θόας, ἐκ δ' ὄμβριμον ἔγχος
 Ἐσπάσατο στέρνοιο· ἐρύσσατο δὲ ξίφος ὄξυ, 530

Τῷ ὄγε γαστέρα τύψε μέσσην, ἐκ δ' αἶνυτο θυμόν.
 Τεύχεα δ' οὐκ ἀπέδυσσε· περίστησαν γὰρ ἑταῖροι,
 Θρηῆικες ἀκρόκομοι, δολίχ' ἔγχεα χερσίν ἔχοντες,
 Οἳ ἔ μέγαν περ ἔοντα, καὶ ἴφθιμον, καὶ ἀγαυόν,
 Ὦσαν ἀπὸ σφείων· ὁ δὲ χασσάμενος πελεμίχθη. 535

Ὡς τῷ γ' ἐν κονίησι παρ' ἀλλήλοισι τετάσθη,
 Ἡ τοι ὁ μὲν Θρηηκῶν, ὁ δ' Ἐπειῶν χαλκοχιτῶναν,
 Ἠγεμόνες· πολλοὶ δὲ περικτείνοντο καὶ ἄλλοι.

Ἔνθα κεν οὐκέτι ἔργον ἀνὴρ ὀνόσαιτο μετελθὼν,
 Ὅστις ἔτ' ἄβλητος καὶ ἀνούτατος ὄξει χαλκῷ 540

Δινεοὺς κατὰ μέσσον, ἄγοι δὲ ἑ Παλλὰς Ἀθήνη.
 Χειρὸς ἑλοῦσ', αὐτὰρ βελέων ἀπερύκοι ἐρῶην.

Πολλοὶ γὰρ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἡματι κείνῳ
 Πρηνεές ἐν κονίησι παρ' ἀλλήλοισι τέταντο.

Effusa sunt humi intestina: illumque tenebrae oculis cooperuere.

Istum verò Thoas Aetolus irruentem percussit hastâ

In pectore super mammam, fixum est autem in pulmone aes:

Propè autem ad illum accessit Thoas, et validam hastam

Extraxit pectore: strinxit autem ensem acutum, 530

Etque is ventrem percussit medium, abstulitque animum.

Arma verò non exiit: circumstabant enim socii,

Thraeces vertice-summo-comantes, longas hastas manibus tenentes;

Qui ipsum, magnum licèt existentem, et fortem, et praeclarum,

Propulsarunt à se: is verò recedens, vi repulsus est. 535

Sic hi duo in pulvere propè vicem extensi sunt;

Hic quidem Thracum, ille verò Epeorum aere-loricatorum,

Duces; multi autem circum interfecti sunt et alii.

Tum verò non pugnam quisquam reprehendisset interveniens,

Qui adhuc illaesus et invulneratus acuto aere 540

Versaretur in medio, duceretque ipsùm Pallas Minerva,

Manu prehensâ, ac telorum averteret impetum.

Multi enim Trojanorum et Achivorum die illo

Proni in pulvere propè inter se prostrati sunt.

Ver. 526. Χύντο χαμαὶ χολάδες.] Rem-
 turpem consultâ verborum κακοφανία depingit.
 Itâ Virgîliis, belli civilis horrorem:

Neu patriâs validas in viscera vertite vires.

Æn. VI, 835.

Ibid.——τὸν δὲ σκότος.] Vide suprâ ad
 ver. 461 et 505.

Ver. 527.——ἐπισσύμενον.] Scholiastes
 legit, ἀπισσύμενον, ἀπερχόμενον.

Ver. 528.—πάγη.] Vide suprâ ad ver. 185.

Ver. 539.—οὐκέτι ἔργον ἀνὴρ ὀνόσαιτο με-
 τελθὼν.] Τοιοῦτος δ' ἀν εἴη Θεατῆς, ὁ τοῦ Ποιοῦ
 ἀκροατῆς. Eustath.

Ver. 540.———ἄβλητος καὶ ἀνούτατος.]

Rectè Scholiastes: Ὅ μήτε ἀπὸ διασθήματος
 τραυθῆς δόρατι ἢ ἰσσηῶ, μήτε δὲ ἐκ τοῦ ἐγγυῶς
 ξίφει. Neque eminus neque cominus vulnera-
 tus. Vide et suprâ ad ver. 525.

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Ε΄.

Ὑπόθεσις τῆς Ε΄. ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψωδίας.

ΔΙΟΜΗΔΗΣ, Ἀθηᾶς αὐτῷ συλλαμβανομένης, ἀριστεύει, καὶ πολλοὺς ἀναιρεῖ τῶν πολεμίων. Τιτράσκει δὲ Ἀφροδίτην κατὰ τῆς χειρὸς, καὶ Ἄρεια κατὰ τοῦ κενεῖνος. Αἰνείαν δὲ, πληγέντα ὑπ' αὐτοῦ λίθῳ, Ἀπόλλων διασώζει. Τληπόλεμος δὲ ὑπὸ Σαρπηδόνης ἀναιρεῖται. Τῷ δὲ Ἄρει Ζεὺς ἐπιπλήττει. Ἰᾶται δὲ αὐτὸν Παιῖαν ὁ τῶν θεῶν ἰατρός.

Α Λ Λ Η.

ἈΠΑΓΑΓΩΝ τὸν τοῦ Πηλέως ὁ Ποιητὴς πρόμαχον, ἕτερον τῶν Ἑλλήνων προστῆσαι θελήσας, καὶ παράδοξον ἀριστείαν ἐρημεύσαι, τὸν Τυδείως ἴστησι· καὶ διότι οὐχ οἷός τε ἦν ἐπίσης ἐκείνῳ τοὺς πολεμίους φοβεῖν, φησὶν αὐτὸν ὑπὸ τῆς Ἀθηᾶς βοηθεῖσθαι, καὶ ἐξαιρέτω τιμῇ τετιμῆσθαι. Ὅρασθαι γοῦν ὑπὲρ τῶν ἄμων αὐτοῦ φοβερὸν πῦρ κειόμενον, ὡς τοὺς Τρῶας καταπλαγέντας ἐπὶ τῇ παρὰ τῶν θεῶν βοήθειᾳ καταφυγεῖν, φοβεράτερον αὐτὸν καὶ Ἀχιλλέως νομίζοντας. Λέγει οὖν, “ Οὐδ' Ἀχιλλῆα πῶθ' ᾤδε ἴ' ἐδεῖδιμεν, ὄρχαμον ἀνδρῶν, ὄνπερ φασὶ θεᾶς ἐξέμμεναι· ἀλλ' ὅδε λίην Μαίνεται, οὐδὲ τίς οἱ δύναται μένος ἴσοφαρίζειν.” Τοῦτον τὸν τρόπον Διομήδης ὑπὸ τῆς Ἀθηᾶς βοηθούμενος, πολλοὺς τῶν Τρῶων ἀναιρεῖ, καὶ Πάνδαρον τὸν παρασπονδήσαντα. Τιτράσκει δὲ καὶ Ἀφροδίτην συλλαμβανομένην τῷ παιδί Αἰνείᾳ· ὁμοίως δὲ καὶ Ἄρεια. Τὴν μὲν οὖν Ἀφροδίτην ἡ μήτηρ Διάνη παραμυθεῖται· τὸν δὲ Ἄρει ἰᾶται Παιῖαν, τοῦ Διὸς πρότερον αὐτῷ ἐπιπλήξαντος.

Ἐπιγραφαί.

Διομήδους ἀριστεία.

Ἄλλως.

Εἴ, βάλλει Κυθέρειαν, Ἄρηά τε, Τυδεὸς υἱός.

ἜΝΘ' αὖ Τυδεΐδῃ Διομήδῃ Παλλὰς Ἀθήνη
Δῶκε μένος καὶ θάρσος, ἵν' ἐκδηλος μετὰ πᾶσιν

TUM verò Tydidæ Diomedæ Pallas Minerva
Dedit robur et audaciam; ut conspicuus inter omnes

Ver. 2. Δῶκε μένος.] Καὶ περὶ τὰς μάχας ἴσφι καὶ ἀήτητον. Ὁ καὶ τοὺς θεοὺς Ὀμηρος ἐμ-
πῶ παθητικὸν καὶ τὸ ἐνθουσιᾶδες, ἀνυπόστατον ἴσφι φησι τοῖς ἀνθρώποις, ————— καθάπερ

Ἄργείοισι γένοιτο, ἰδὲ κλέος ἔσθλὸν ἄροιτο.
 Δαίε' οἱ ἐκ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος ἀκάματον πῦρ,
 Ἀστέρ' ὀπωρινῶ ἑναλίγκιον, ὅστε μάλιστα

5

Argivos fieret, et famam insignem auferret.
 Accendebat utique ei ex galeaque et clypeo indefessum ignem,
 Stellae autumnali similem, quae maximè

5

ἔρημμα τῶ λογισμῶ καὶ ὄχημα τὸ πάθος προσ-
 τίθεντας. Plutarch. de Virtute morali, sub
 finem. Vide autem suprâ ad ε', 194. et β',
 169. et δ', 92.

Ver. 4. Δαίε' οἱ ἐκ κόρυθος.] *Al.* Δαίε' δ' οἱ.
Virgilius hanc loquendi rationem sæpè est
 imitatus:

—galea alta chinæram
 Sustinet, Ætnæos eflantem faucibus ignes.
Æn. VII, 785.

—geminas cui tempora flammæ
 Læta vomunt, patriumque aperitur ver-
 tice sidus. *Æn.* VIII, 680.

—tremunt in vertice cristæ
 Sanguineæ, clypeoque micantia fulgura
 mittit. *Æn.* IX, 752.

Terribilem cristis galeam, flammæque vo-
 mentem. *Æn.* VIII, 620.

Ardet apex capiti, cristisque à vertice
 flamma

Funditur, et vastos umbo vomit aureus
 ignes;

Non secus ac liquidâ si quando nocte co-
 metæ

Sanguinei lugubrè rubent, aut Sirius ardor;
 Ille situm morbosque ferens mortalibus
 ægris
 Nascitur, et lævo contristat lumine cœ-
 lum. *Æn.* X, 270.

Quo ultimo in loco *inferiorem Homero Virgi-
 lium* existimavit *Macrobius*, eò quod "Mi-
 nerva Diomedis suo, pugnantè duntaxat,
 "flammarum addat ardorem:" Quod idem
 à *Virgilio* "importunè positum," cum "nec-
 dum pugnaret Æneas, sed tantùm in navi
 "veniens appareret." *Lib.* V. cap. 15. Ex
 alterâ parte, *Homero Virgillum* in eo *Superi-
 orem* annotavit *Popius*, quòd *Homero* in hæc
 Similitudine *Splendor solummodò* scribatur
Sideris; *Virgilio*, significantiùs et *lugubris*
*Cometæ rubor, suisque et morbî quos Si-
 rius ardor* portenderit, memorentur: Cæte-
 rium id hic præcipuè observandum; summo
 cum *ornatu* atque *splendore orationis* dixisse
 utrumque *Poeta*, quantum *terrore Herois*
 ad pugnam expediti incuteret *ASPECTUS*.
 Nec minùs audacis figurâ etiam auram *RU-
 MORTIS*, cum ad concionem iret exercitus,
 expressit *Poeta*:

—μυτὰ δὲ σφισιν Ὀσσα δεδήγει,
 Ὀρβύουσι ἵκται, Διὸς ἄγγελος.—*Iliad.* β' 93.
Toti. I.

Quin et *Achillis* ad pugnam redituri *FAMA*
 atque ipsa *EXPECTATIO*, simili verborum
 atque *Imaginum* magnificentia depingitur:

Ἄμφι δὲ οἱ κεφαλῇ νίφος ἔστιφι δία θιῶν
 Χρύσειον, ἐκ δ' αὐτοῦ δαίε' φλόγα παμφανό-
 ωσαν.

Ἦς δ' ὅτε καπνὸς ἰὼν ἐξ ἄστεος αἰθέρ' ἵκηται,
 Ὀψος δ' αὖγῃ

Γίνονται ἄσσοισι,
 Ὀς ἄπ' Ἀχιλλῆος κεφαλῆς σίλας αἰθέρ'
 ἵκται.

Στῆ δ' ἐπὶ τάρφρον ἰὼν
 Ἔνθα στὰς ἦσο' ἀπάτριθε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη
 Φθίγγεσσι' ἀτὰρ Τρώεσσιν ἐν ἄσπιτον ὄρσε
 κυδοίμην.

Οἱ δ' ὡς οὖν αἶον ὅσα χάλκειον *Λιακίδα*,
 Πᾶσιν ὀρίθη θυμός· ἀτὰρ καλλιτέριχες ἴσποι
 Ἄψ' ὄχηα τρόπιον ὄσοντο γὰρ ἄλγισα θυμῶ.
 Ἦνίοχοι δ' ἐκπληγεν, ἐπεὶ ἶδον ἀκάματον πῦρ
 Δεινὸν ὑπὲρ κεφαλῆς μεγαθύμου Πηλεΐωνος
 Δαϊόμενον· τὸ δ' ἔδεικε θεῶν γλαυκῶπις Ἀθήνη.
 Τρεῖς μὲν ὑπὲρ τάρφρου μεγάλ' ἴαχε δῖος Ἀχιλ-
 λεύς·

Τρεῖς δ' ἐκκυθήσαν Τρῶες κλιθεὶ τ' ἐπίκουροι.
Iliad. σ'. 205—229.

Hæc cum de *Achillis* solummodò adven-
 tantis *RUMORE* summâ cum laude dicta
 sint, non satis justâ de causâ videtur *Ma-
 crobiius Virgilio* id vitio vertisse, quòd *Æ-
 neam*, loco suprâ citato, "necdum pugnan-
 tem, sed tantùm in Navî venientem," simi-
 mili verborum splendore grandiloquo de-
 scripserit.

Ibid.—ἀκάματον πῦρ.] Vide suprâ ad ε',
 398.

—incendia vires

Indomitas.—*Æn.* V, 680.

Ver. 5. Ἀστέρ' ὀπωρινῶ ἑναλίγκιον.] "No-
 tandum, ὀπωρινὸς, ab *Homero* fuisse produc-
 tum, sed licenter; nam longè meliùs corrip-
 etur." *Phil. Labbe* *Prosod.* p. 54. A-
 qui, obsecro, longè meliùs? Certè non li-
 center produxit *Homerus*, quia ubique produxit.
 At *Hesiodus* quidem licenter, qui (ut alia
 multa) et corripuit et produxit: "Erg. II.
 ver. 35. 292. 295. Vide suprâ ad β', 45.
 Porro εἰαρινὸς, χιμαιρινὸς, θερινὸς, penulti-
 mam quidem corripuit; quippe ex εἰαρ, χι-
 μαρ, θερος, deducta. At ὀπωρινὸς, ab ὀπάρη,
 penultimam habere videtur ex istâ n partim
 contractam, atque exinde productam.

N

Λαμπρὸν παμφαίνῃσι λελουμένος Ὠκεανοῖο·

Τοῖόν οἱ πῦρ δαῖεν ἀπὸ κρατός τε καὶ ὤμων·

ᾧ ὤρσε δέ μιν κατὰ μέσσον, ὅθι πλεῖστοι κλονέοντο.

Ἦν δέ τις ἐν Τρώεσσι Δάριος, ἀφνειὸς, ἀμύμων,

Ἰρεὺς Ἡφαιίστοιο· δύω δέ οἱ υἱέες ἦσθη,

Φηγεὺς, Ἰδαῖός τε, μάχης εὖ εἶδότε πάσης·

Τῷ οἱ, ἀποκρινθέντε, ἐναντίω ὀρμηθήτην·

Τῷ μὲν ἀφ' ἵπποιῖν, ὃ δ' ἀπὸ χθονὸς ὤρυστο πεζός.

Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,

Φηγεὺς ῥα πρότερος προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,

Τυδείδω δ' ὑπὲρ ὤμων ἀριστερὸν ἤλυθ' ἀκκῆ

Ἐγχεος, οὐδ' ἔβαλ' αὐτόν· ὃ δ' ὕστερος ὤρυστο χαλκῷ

Τυδείδης· τοῦ δ' οὐχ' ἄλιον βέλος ἔκφυγε χειρὸς,

Ἄλλ' ἔβαλε στῆθος μεταμάζιον, ὥσε δ' ἀφ' ἵππων.

Ἰδαῖος δ' ἀπόρουσε, λιπὼν περικαλλέα δίφρον,

Οὐδ' ἔτλη περιβῆναι ἀδελφειοῦ πταμένοιο·

Splendidè collucet lota in Oceano :

Talem ei ignem accendebat à capiteque et humeris ;

Impulitque eum in medium, ubi plurimi tumultuabantur.

Erat autem quidam inter Trojanos Dares, locuples, inculpatus,

Sacerdos Vulcani ; duoque ei filii erant,

Phegeus, Idaeusque, pugnae benè periti omnis :

Hi ei [*Diomedè*], semoti à suis, obvii prouerunt :

Hi quidem ab equis, ille verò à terrà pugnam ciebat pedester.

Hi itaque quum jam propè erant in se mutuò vadentes,

Phegeus quidem prior emisit longam hastam,

Tydidae verò super humerum sinistrum venit cuspis

Hastae, nec percussit ipsum : posterior verò irruit inastà

Tydides ; hujus autem non irritum telum fugit è manu ;

Sed percussit pectus inter mammæ, deturbavitque de equis [*de curru*].

Idaeus autem desiliit, relicto perpulchro curru,

Neque ausus est protegere fratrem interfectum :

Ver. 6. Λαμπρὸν παμφαίνῃσι λελουμένος Ὠκεανοῖο.] Quod Homerus de *Sirio*, Virgilius similiter de stellâ *Veneris* :

Qualis ubi Oceani perfusus Lucifer undâ, Quem Venus ante alios astrorum diligit ignes,

Extulit os sacrum cœlo, tenebrasque resolvit. *Æn.* VIII, 589.

Ver. 7. Τοῖόν οἱ πῦρ.] Vide suprâ ad 4, 51.

Ver. 9. Ἦν δέ τις—ἀμύμων, Ἰρεὺς.]

Fortè sacer Cybele Chloreus, olimque sacerdos,

Insignis longè. *Æn.* XI, 768.

Ver. 12.—ἐναντίω.] *Al.* ἐναντίον.

Ver. 15.—ἀφ' ἵπποιῖν] Ἄφ' ἄρματος, ut rectè Scholiastes.

Ibid.—ὤρυστο.] Vide suprâ ad γ', 260.

Ver. 16.—ἤλυθ'.] Vide suprâ ad γ', 205. et ad 4, 57.

Ver. 18.—τοῦ δ' οὐχ' ἄλιον βέλος.]

At non hoc telum, mea quod vi dextera versat,

Effugies. *Æn.* IX, 747.

Ver. 20.—ἀπόρουσε, λιπὼν περικαλλέα δίφρον.] *Pedibus* ideò fugit, ut in turbâ posset meliùs latere. Itâ *Barnesius*, rectè. Alii alias commentii sunt causas, minùs idoneas.

Οὐδὲ γὰρ οὐδέ κεν αὐτὸς ὑπέκφυγε κῆρα μέλαιναν
 Ἄλλ' Ἡφαιστος ἔρυτο, σάωσε δὲ νυκτι καλύψας,
 Ὡς δὴ οἱ μὴ πάγχυ γέρον ἀκαχημένος εἴη.
 Ἴππους δ' ἐξελάσας μεγαθύμου Τυδέος υἱός, 25
 Δῶκεν ἐταίροισιν καταγείν κοίλας ἐπὶ νῆας.
 Τρῶες δὲ μεγάθυμοι, ἐπεὶ ἴδον υἱὲ Δάρητος,
 Τὸν μὲν, ἀλευάμενον, τὸν δὲ, κτάμενον παρ' ὄχεσφιν,
 Πᾶσιν ὀρίνθη θυμός· ἀτὰρ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 Χειρὸς ἐλοῦσ', ἐπέεσσι προσήυδα Δοῦρον Ἀρηαΐ 30
 Ἄρες, Ἄρες, βροτολογιγέ, μαιφόνε, τειχεσιπλῆτα,
 Οὐκ ἂν δὴ Τρῶας μὲν ἑάσαιμεν καὶ Ἀχαιοὺς
 Μάρνασθ', ὅπποτέροισι πατὴρ Ζεὺς κῦδος ὀρέξῃ,
 Νῶϊ δὲ χαζώμεσθα, Διὸς δ' ἀλεώμεθα μῆνιν ;
 Ὡς εἰπούσα, μάχης ἐξήγαγε Δοῦρον Ἀρηαΐ 35
 Τὸν μὲν ἔπειτα καθείσεν ἐπ' ἠϊόντι Σκαμάνδρῳ.

Nam nec ipse quidem effugisset mortem atram ;

Verùm Vulcanus eripuit, servavitque caligine tectum,

Nè scilicet ei penitens senex tristis esset.

Equos autem abductos magnanimi Tydei filius

Dedit sociis ut deducerent cavas ad naves.

Trojani verò magnanimi, ut viderunt filios Daretis,

Alterum quidem fugientem, alterum verò interfectum apud currus,

Omnibus perturbatus est animus : Caeterum caesiis-oculis Minerva

Manu prehensum, verbis allocuta est impetuosum Martem :

" Mars, Mars, pernicies-hominum, inquinata-caede, murorum-eversor,

" An non jam Trojanos quidem sinemus et Achivos

" Pugnare, utris pater Jupiter gloriam praebet ;

" Nos autem cedamus, Jovisque evitemus iram ?

Sic fata, proelio eduxit impetuosum Martem :

Hunc quidem postea sedere fecit in herboso Scamandro.

Ver. 22. Οὐδὲ γὰρ.] Istud, γὰρ, non refertur ad id quod proximè præcessit, nempe, fugisse *Idæum* ; sed ad id quod eleganter reticetur, fugisse scilicet *Nequicquam* : *NAM* neque sic quidem futurum fuisset, ut Effugisset, nisi &c. *Virgilius* similiter :

— cadit et Ripheus, justissimus unus

Qui fuit in Teucris, et servantissimus æqui ;

Dis aliter visum. — *En.* II, 426.

ubi istud, aliter, non refertur ad id quod proximè præcessit, nempe justissimum fuisse *Ripheum* ; sed ad id quod elegantissimè reticetur, factum utique oportuisse, vulgi iudicio, ut qui justissimus fuerat, simul cum cæteris non interesset.

Ver. 27. Τρῶες δὲ μεγάθυμοι.] Vide supra ad ἄ, 51.

Ver. 31. Ἄρες, Ἄρες.] Ridiculum planè est, quod hic affert *Eustathius* ; vocem Ἄρες, duplicem habere etymologiam ; aliam, quum primam producat ; aliam, quum corripiat. Quà ratione hujusmodi syllabæ breves nonnunquam producantur, vide supra ad ἄ, 51. Cæterum hoc in loco et *παθητικῶς*, majori cum emphasi, ità fortè pronuntiarì debuerit, ac si geminatum haberet literam *ρ* ; vel etiam ità ferè, ac si scriptum fuisset, Ὡς Ἄρες, Ἄρες.

Ibid.—τειχεσιπλῆτα.] *Al.* τειχεσιβλήτα.

Ver. 32.—ἑάσαιμεν.] Pessimè *Barnesius*, ἑάσσαιμεν. Vide supra ad ὄ, 42.

Ver. 35.—μάχης ἐξήγαγε Δοῦρον Ἀρηαΐ.] Recedebat nimirum Trojanorum exercitus, Scamandrum versus.

- Τρῶας δ' ἔκλιναν Δαναοί· ἔλε δ' ἄνδρα ἕκαστος
 Ἠγεμόνων· πρῶτος δὲ ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
 Ἀρχὸν Ἀλιζώνων Ὀδίων μέγαν ἔκβαλε δίφρου·
 Πρῶτῳ γὰρ στρεφθέντι μεταφρέων ἐν δόρυ πῆξεν 40
 Ὀμῶν μεσσηγύς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσε·
 Δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῶ.
 Ἴδομενεὺς δ' ἄρα Φαῖστον ἐνήρατο, Μήνονος υἱὸν
 Βῶρου, ὃς ἐκ Τάρνης ἐριβάλακος εἰληλούθει·
 Τὸν μὲν ἄρ' Ἴδομενεὺς δουρικλυτὸς ἔγχεϊ μακρῷ 45
 Νύξ', ἵππων ἐπιθησόμενον, κατὰ δεξιὸν ὤμων·
 Ἦριπε δ' ἐξ ὀχέων, στυγερὸς δ' ἄρα μιν σκότος εἶλε.
 Τὸν μὲν ἄρ' Ἴδομενεὺς ἐσύλευον θεράποντες.
 Υἱὸν δὲ Στροφίοιο Σκαμάνδριον, αἰμόνα Δήρης,
 Ἀτρείδης Μενέλαος ἔλ' ἔγχεϊ ὀξυόεντι, 50
 Ἐσθλὸν θρηνητῆρα· δίδαξε γὰρ Ἀρτεμις αὐτῇ
 Βάλλειν ἄγρια πάντα, τὰ τε τρέφει οὖρεσιν ὕλη.

Trojanos autem in fugam verterunt Danaei; interfecitque virum quilibet

Ductorum: primus utique Rex virorum Agamemnon

Ducem Halizonum Hodium magnum dejecit è curru:

Primo enim ei verso-in-fugam in tergum hastam infixit 40

Humeros inter, perque pectora trajecit:

Fragorem verò edidit cadens, sonitumque dedere arma super ipso.

Idomeneus autem Phaestum interfecit, Maconis filium

Bori, qui ex Tarne glebosâ venerat:

Hunc utique Idomeneus hastâ-inclutus longâ hastâ 45

Vulneravit, currum conscendentem, ad dextrum humerum:

Decidit autem de curru, horrendaque ipsum caligo invasit.

Hunc quidem inde Idomenei spoliarunt famuli.

Filium autem Strophii Scamandrium, peritum venationis,

Atrides Menelaus interfecit hastâ acutâ, 50

Bonum venatorem: docuit enim Diana ipsa

Jaculari ferarum omne genus, quas utique nutrit in montibus sylvæ.

Ver. 37.—ἐκλιναν.] Vide suprâ ad α', 309.

Ver. 40.—στρεφθέντι μεταφρέων ἐν δόρυ πῆξεν.]

Tum Pallas bijugis fugientem Rhetea præter

Trajecit. —Æn. X, 399.

Ver. 42. Δούπησεν δί.] Vide suprâ ad δ', 455 et 504.

Ver. 43.—Μήνομος υἱόν.] Strabo legit, τέκτονος υἱόν, lib. IX. pag. 635. ex sequente, ver. 59. ut videtur.

Ver. 44.—ἐκ Τάρνης.] Al. ἐκ τ' Ἀρνης.

Vide Strab. lib. IX. pag. 635. et Pausan. lib. IX. cap. 40.

Ibid.—εἰληλούθει.] Si, εἰληλούθει, dixisset,

utique non constitisset Temporum ratio. Simile enim esset, ac si quis Anglicè dicat, WHO IS COME; pro eo. quod est, WHO CAME. Vide suprâ ad α', 37.

Ver. 50.—ὀξυόεντι.] Ἐγχεῖα ὀξυόεντα, ἐξ ἰξύνος τοῦ δένδρου ὡς καὶ Ἀρχιλόχος, ἡ ἰξὺν πο- " τῆσο" ἀλλ' οὐ, τὰ ὀξία, ὡς οἱ Γραμματι- κοὶ ἀποδιδάκασιν. Porphyr. Quæst. Homeric. 11. Similiter et apud Euripidem legitur Heraclid. ver. 727.

—χειρὶ δ' ἐνέει ἰξύν. Al. ἰξόνην.

Ver. 51. Ἐσθλὸν θρηνητῆρα.]

—debeltatorque ferarum.

Æn. VII, 651.

Ver. 52.—ὕλη.] Vide suprâ ad γ', 151.

Ἀλλ' οὐ οἱ τότε γε χρᾶϊσμ' Ἀρτεμις ἰοχέαιρα,
 Οὐδὲ ἐκηβολίαι, ἥσιν τὸ πρὶν γ' ἐκέκαστο
 Ἀλλά μιν Ἀρτείδης δουρικλειτὸς Μενέλαος 55
 Πρόσθεν ἔβεν φεύγοντα, μετάφρενον οὔτασε δουρὶ,
 Ὡμων μεσσηγὺς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσεν.
 Ἦριπε δὲ πρηγῆς, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῶ.
 Μηριόνης δὲ Φέρεκλον ἐνήρατο, τέκτονος υἱὸν
 Ἀρμονίδεω, ὃς χερσὶν ἐπίστατο δαίδαλα πάντα 60
 Τεύχειν· ἔξοχα γάρ μιν ἐφίλατο Παλλὰς Ἀθήνη·
 Ὅς καὶ Ἀλεξάνδρω τεκτῆνατο νῆας εἴσας,
 Ἀρχεκάκους, αἱ πᾶσι κακὸν Τράεσσι γέγοντο,
 Οἳ τ' αὐτῶ· ἐπεὶ οὔτι θεῶν ἐκθέσφατα ἦδη
 Τὸν μὲν Μηριόνης, ὅτε δὴ κατέμαρπτε διάκων, 65
 Βεβλήκει γλουτὸν κατὰ δεξιόν· ἢ δὲ διὰ πρὸ
 Ἀντικρῦ κατὰ κύστιν ὑπ' ὀστέον ἤλυθ' ἀκωκῆ·

Verùm non ei tunc profuit Diana sagittis-gaudens,
 Neque peritia-jaculandi-eminens, quâ antea instructus erat :
 Sed ipsum Atrides hastâ-inclutus Menelaus 55
 Ante se fugientem, in dorso vulneravit hastâ,
 Humeros inter, perque pectora trajecit.
 Cecidit autem pronus, sonitumque dederunt arma super ipso.
 Meriones verò Phereclum interfecit, fabri filium
 Harmonidæ, qui manibus sciebat artificiosa omnia 60
 Fabricari; egregiè enim ipsum diligebat Pallas Minerva;
 Qui etiam Alexandro fabricatus fuerat naves æquales,
 Exordia-malorum, quæ omnibus exitium Trojanis fuerunt,
 Sibique ipsi; quoniam non deorum oracula intellexerat:
 Hunc utique Meriones, cùm scilicet assecutus esset insequens, 65
 Feriit clunem ad dextrum: at penitus
 E regione juxta vesicam sub osse exiit cuspis †

Ver. 55. Ἀλλ' οὐ οἱ τότε.]

— nihil illos Hercules arma,
Nil validæ juvere manus.—

Æn. X, 519.

Ver. 55.—δουρικλειτός.] *Vulg.* δουρικλυ-
τός. At *Barnesius* edidit δουρικλειτός. Rectè,
ut mihi quidem videtur. Sic enim et *Vul-*
gati, Odys. 6, 52. Similique analogiâ sæpè
apud *Homerum* legitur et ἀγακλυτός et ἀγα-
κλειτός. Neque nihili est, quod hunc versum
non memoret *Athenæus* inter λαγαρούς, τοὺς
ἐν μίσῳ χαλδότηα ἔχοντας, lib. XIV. cap. 8.

Ver. 56.—οὔτασε δουρὶ.] Vide suprâ ad
δ', 525. et ad α', 140.

Ver. 61.—μιν ἐφίλατο Πάλλας Ἀθήνη.]
Eustathius ἐφίλατο deducit ex φίλημα: Alii
contractum existimant ex ἐφιλήσατο. Pes-
simè utrumque: Corripit enim omninò de-
buisset syllaba φι. Reverâ, quâ analogiâ di-
citur μαρτύρομαι, ἰμαρτύρομαι, ἰμαρτύρα-

μην, in futuro autem μαρτύρομαι, indeque
μαρτύρομαι, quod per omnes Modos ac
Tempora ÷ semper corripit; (vide suprâ ad
α', 538.) eâdem analogiâ ex φίλομαι deduxit
Homerus ἐφίλατο, et in imperativo φίλει; Ex
quo Futurum deducetur φίλομαι; indeque
φίλει, quod per omnes Modos ac Tempora
÷ semper corripit. Vide κ', ver. 280. et β',
ver. 304.

Ver. 62.—νῆας εἴσας.] Vide suprâ ad
α', 506.

Ver. 63. Ἀρχεκάκους.]

—Primus leti, primusque malorum
Causa fuit.— Æn. IV, 169.

—Quæ prima malorum

Causa fuit.— Æn. VII, 481.

Ver. 66. βεβλήκει γλουτόν.] Similiter, ver.
75. βεβλήκει κεφαλῆς. Vide suprâ ad δ',
492. et ad α', 37.

Ver. 67.—ἤλυθ'.] Vide supra ad γ', 205.

Γνῶξ δ' ἔριπ' οἰμάζας, θάνατος δέ μιν ἀμφεκάλυψε.

Πηδαῖον δ' ἄρ' ἔπεφνε Μέγης, Ἀντήνορος υἱόν,
 "Ὅς ῥα νόθος μὲν ἔην, πύκα δ' ἔτρεφε δῖα Θεανῶ,
 Ἴσα φίλοισι τέκεσσι, χαριζομένη πόσει ᾧ." 70

Τὸν μὲν Φυλειδῆς δουρικλυτὸς, ἐγγύθεν ἔλθων,
 Βεβλήκει κεφαλῆς κατὰ ἰνίον ὄξει δουρί.
 Ἀντικρὺ δ' ἀν' ὀδόντας ὑπὸ γλῶσσαν τάμε χαλκός.
 Ἦριπε δ' ἐν κονίῃ, ψυχρὸν δ' ἔλε χαλκὸν ὀδοῦσιν. 75

Εὐρύπυλος δ' Εὐαιμονίδης Ὑψήνορα δῖον,
 Υἱὸν ὑπερθύμου Δολοπίονος, ὅς ῥα Σκαμάνδρου
 Ἀρητῆς ἐτέτυκτο, θεὸς δ' ὥς τίετο δῆμα.
 Τὸν μὲν ἄρ' Εὐρύπυλος, Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱός,
 Πρόσθεν ἔθεν φεύγοντα, μεταδρόμάδην ἔλασ' ᾧμον,
 Φασγάνῳ αἵξας· ἀπὸ δ' ἔξεσε χεῖρα βαρεῖαν. 80
 Αἱματόεσσα δὲ χεῖρ πεδία πέσει· τὸν δὲ κατ' ὄσσε
 Ἐλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταίῃ.
 Ὡς οἱ μὲν πονέοντο κατὰ κρατερῆν ὑσμίνην.

In genua itaque cecidit ejulans, morsque ipsum circumtexit.

Pedaeum verò interfecit Meges, Antenoris filium,
 Qui nothus quidem erat, studiosè tamen eum educavit nobilis Theano, 70

Aequè cum dilectis liberis, gratificans marito suo :
 Hunc utique Phylides hastâ-inclutus, propè cùm venisset,
 Feriit capitis ad occipitium acutâ hastâ ;

E regione verò per dentes linguam subsecuit aes ;
 Ceciditque in pulvere, frigidumqueprehendit aes dentibus [mordicis]. 75

Eurypylus verò Euaemonides Hypsenora nobilem,
 Filium magnanimi Dolopionis, qui Scamandri

Sacerdos fuerat, deique instar honorabatur à populo :
 Hunc utique Eurypylus, Euaemonis praeclarus filius, 80

Ante se fugientem, in cursu percussit in-humero,
 Ense impetu facto ; absceiditque manum gravem ;

Sanguinolenta verò manus in campo cecidit : hunc autem oculos
 Occupavit purpurea mors et fatum violentum.

Sic hi quidem laborabant per acre proelium.

Ver. 71. — [πόσει ᾧ.] Quâ ratione, πόσει, hic ultimam producat; et ἀντικρὺν, ver. 67. 74 et 100. itemque Εὐρύπυλος, ver. 79. vide suprâ ad ἀ, 51.

Ver. 72. — [Φυλειδῆς.] Meges, Phylei filius; ver. 69.

Ver. 81. — [ἀπὸ δ' ἔξεσε χεῖρα βαρεῖαν.] Te decisa suum, Laride, dextera quærit; Semianimesque micant digiti, ferrumque retractant. Æn. X, 395.

Ver. 85. — [πορφύρεος θάνατος.] Homero πορφύρεος θάνατος, non est purpurea mors, quâ ratione Virgilius dixit, de eo qui san-

guinem ense trajectus vomeret, "Purpuream vomit ille animam;" sed, ut rectè interpretatur Scholiastes, *Atra mors*. Sic infrâ,

— θανάτου δὲ μίλαν νέφος ἀμφεκάλυψε.

— πορφύρεῃ νεφίλῃ πυκάσασα ἑαυτὴν, ἔ, 551.

Porro, quâ analogiâ πορφύρεος è πορφύρεω deducatur, vide suprâ ad ἀ, 338 et 482.

Ver. 84. "Ὡς οἱ μὲν πονέοντο." Atque ea per campos — dum Marte geruntur. Æn. VII, 540.

Τυδείδην δ' οὐκ ἂν γνοίης, ποτέροισι μετείη,	85
Ἥε μετὰ Τρώεσσιν ὀμιλέοι, ἢ μετ' Ἀχαιοῖς·	
Θῦνε γὰρ ἀμπεδίον, ποταμῶ πλῆθοντι εἰκῶς,	†
Χειμάρρῳ, ὅστ' ἄκα ρέων ἐκέδασσε γεφύρας·	
Τὸν δ' οὔτ' ἄρ τε γέφυραι ἐεργμέται ἰσχανόωσιν,	
Οὔτ' ἄρα ἔρκεα ἴσχει ἀλαάων ἐριθηλέων,	90
Ἐλθόντ' ἐξαπίνης, ὅτ' ἐπιβρίση Διὸς ὄμβρος·	
Πολλὰ δ' ὑπ' αὐτοῦ ἔργα κατήριπε κάλ' αἰζήων·	
Ὡς ὑπὸ Τυδείδῃ πυκινὰ κλονέοντο φάλαγγες	
Τρώων, οὐδ' ἄρα μιν μίμνον, πολέες περ ἑόντες.	
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱὸς	95
Θύοντ' ἀμπεδίον, πρὸ ἔθεν κλονέοντα φάλαγγας,	
Αἰψ' ἐπὶ Τυδείδῃ ἐπιταίνετο καμπύλα τόξα,	
Καὶ βάλ' ἐπαΐσσοντα, τυχῶν κατὰ δεξιὸν ὄμιον	

Tydidem autem non dignôsses, utris interesset,	85
Utrum cum Trojanis versaretur, an cum Achivis :	
Furibundus enim ferebatur per campum, fluvio inundanti similis,	
Torrenti, qui velociter fluens dissipat pontes :	
Quem utique neque pontes muniti cœherent,	
Neque septa retinent camporum perquam-virentium,	90
Venientem derepentè, quando ingruerit Jovis imber ;	
Multae autem ab ipso segetes dejectae sunt laetae juvenum :	
Sic à Tydide densae turbabantur phalanges	
Trojanorum ; nec ipsum sustinebant, multi licèt existentes.	
Hunc autem postquam vidit Lycaonis praeclarus filius	95
Furibundè ruentem per campum, ante se turbantem phalangas,	
Illico contra Tydidem intendebat incurvos arcus,	
Et percussit irruentem, assecutus ad dextrum humerum	

Ver. 87.—ποταμῶ πλῆθοντι εἰκῶς.]
Montibus ex altis magnus decursus aquai,
Fragmina conjiciens sylvarum, arbustaque
tota ;
Nec validi possunt pontes venientis a-
quai
Vim subitam tolerare ; ita magno turbi-
dus imbri
Molibus incurrit validis cum viribus am-
nis ;
Dat sonitu magno stragem, volvitque sub
undis
Grandia saxa ; ruit, quâ quidquam flucti-
bus obstat. *Lucret. lib. I, 284.*
—Torrentis aquae, vel turbinis atri
More furens.— *Æn. X, 605.*
Non sic, aggeribus ruptis cum spumeus
amnis
Exiit, oppositasque evicit gurgite moles ;
Fertur in arva furens cumulo, camposque
per omnes

Cum stabulis armenta trahit.—
Æn. II, 496.
—Aut rapidus montano flumine tor-
rens
Sternit agros, sternit sata læta boumque
labores,
Præcipitesque trahit sylvas.—
Ibid. ver. 505.
Pulcherrimè uterque Poeta: *Macrobius* ta-
men *Virgilium* hoc in loco dignitatem *Homeri*
non assecutus censet: *Lib. V. cap. 13.*
Ver. 90.—ἐριθηλέων.] Pronuntiabatur
ἐριθηλῶν.
Ver. 91.—ἐπιβρίση.] Vide infra ad ἦ, 545.
Ver. 92.—κάλ'.] Vide supra ad β', 43.
Ver. 93.—Ὡς ὑπὸ Τυδείδῃ.]
Sic Turno, quacunquè viam secat, agmi-
na cedunt ;
Conversaque ruunt acies.—
Æn. XII, 369.
Ver. 95.—Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός.] *Pandarus.*
N 4

- Θωρηκος γυαλον· δια δ' ἔπτατο πικρὸς οἷστὸς,
 Ἀντικρὺ δὲ διέσχε· παλάσσετο δ' αἷματι δῶρηξ· 100
 Τῷ δ' ἐπὶ μακρὸν αὔσε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός·
 Ὄρουσθε, Τρῶες μεγάθυμοι, κέντορες ἵππων·
 Βέβληται γὰρ ἄριστος Ἀχαιῶν· οὐδέ ἐφημί
 Δῆθ' ἀνσγήσεσθαι κρατερὸν βέλος, εἰ ἐτεόν με
 Ὄρσεν ἀναξ, Δίος υἱός, ἀπορνούμενον Λυκίηθεν. 105
 Ὄς ἔφατ' εὐχόμενος· τὸν δ' οὐ βέλος ἄκυ δάμασσεν,
 Ἀλλ' ἀναχωρήσας, πρόσθ' ἵπποιν καὶ ὄχεσφιν
 Ἔστη, καὶ Σθέnelον προσέφη, Καπανηῖον υἱόν·
 Ὄρσο, πέπον Καπανηιάδη, καταβήσεο δίφρου,
 Ὄφρα μοι ἐξ ἄμοιο ἐρύσσης πικρὸν οἷστόν. 110
 Ὄς ἄρ' ἔφη· Σθέnelος δὲ καθ' ἵππων ἄλτο χαμαῖζε·
 Πὰρ δὲ στάς, βέλος ἄκυ διαμπερὲς ἐξέρυσ' ἄμου·
 Αἷμα δ' ἀνηκόντιζε διὰ στρεπτοῖο χιτῶνος.
 Δὴ τότε ἔπειτ' ἤρατο βοῆν ἀγαθὸς Διομήδης·

- Thoracis cavitatem: pervolavit autem acerba sagitta,
 Atque in oppositam partem perrupit; foedabaturque sanguine thōrax: 100
 Super hoc autem altum clamavit Lycaonis clarus filius:
 "Ingruite, Trojani magnanimi, stimulatōres equorum;
 "Vulneratus est enim fortissimus Achivorum: nec ipsum autumo
 "Diū toleraturum acrem sagittam, si verè me
 "Impulit rex, Jovis filius, proficiscentem ex-Lyciā. 105
 Sic dixit jactabundus: Hunc verò non sagitta velox interfecit:
 Sed relato pede ante equos et currus
 Stetit, et Sthenelum allocutus est, Capaneium filium:
 "Propera, suavissime Capaneïade, descende de curru;
 "Ut mihi ex humero trahas acerbam sagittam. 110
 Sic dixit: Sthenelus autem de curru desiliit in terram;
 Et adstans, sagittam velocem penitens-trajectam extraxit humero:
 Sanguis autem ejaculabatur se per tortilem annulis tunicam.
 Tum verò vota concepit pugnā strenuus Diomedes:

Ver. 103. Βέβληται γὰρ ἄριστος.] Vide supra ad α', 57.

Pars belli haud temnenda, viri, jacet altus Orodēs:

Conclamant socii.—— *Æn.* X, 757.

Ver. 105.——ἀπορνούμενον.] Vide supra ad γ', 260.

Ver. 109 Ὄρσο, πίεσον.] Ita Barnesius ex Codd. Vett. et MSS. Rectè, ut opinor. *Al.* ὄρσο: Quod erat, ὄρσον.

Ibid.——καταβήσεο.] Videtur mihi Imperativus ex Futuro deductus, (vide infra ad λ, 613.) licèt id non agnoscant Grammatici;

errareque eos, qui verbum hīc in Præsenti fingunt καταβήσομαι. (Vide supra ad β', 55.) Quanquam, analogiā non dissimili, persæpè usurpare visus est *Homerus*, verbum δύσομαι, δύσσω, ἰδύσω, &c.

Ver. 110.——ἐρύσσης.] Ita Barnesius, ex MSS. Rectè. *Al.* ἐρύσης: Quod penultimam corripit.——διαμπερὲς ἐξέρυσ' ἄμου, ver. 112.

Ver. 114. Δὴ τότε ἔπειτ' ἤρατο.]

——Sic voce precatur:

Tu Dea, tu præsens nostro succurre labori. *Æn.* IX, 403.

- Κλυθί μοι, αἰγίοχοιο Διὸς τέκος, ἀτρυτώνη 115
 Εἴ ποτέ μοι καὶ πατρὶ φίλα φρονέουσα παρέστης
 Δῆϊά ἐν πολέμῳ, νῦν αὖτ' ἐμὲ φίλαι, Ἀθήνη·
 Δὸς δέ τέ μ' ἀνδρα ἐλεῖν, καὶ ἐς ὄρμην ἔγχυος ἐλθεῖν,
 "Ὅς μ' ἔβαλε φθάμενος, καὶ ἐπεύχεται, οὐδὲ με φησὶ
 Δηρὸν ἔτ' ὄψεσθαι λαμπρὸν φάος ἡελίοιο. 120
 "Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη,
 Γυῖα δ' ἔθηκεν ἑλαφρὰ, πόδας, καὶ χεῖρας ὑπερθεῖν·
 Ἀγχοῦ δ' ἴσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 Θαρσῶν νῦν, Διόμηδες, ἐπὶ Τρώεσσι μάχεσθαι·
 Ἐν γάρ τοι στήθεσσι μένος πατρῷον ἦκα 125
 Ἄτρομον, οἷον ἔχεσκε σακίσπαλος ἵπποτα Τυδεύς.
 Ἀχλὺν δ' αὖ τοι ἀπ' ὀφθαλμῶν ἔλον, ἢ πρὶν ἐπῆεν,
 "Ὅφρ' εὖ γινώσκῃς ἡμὲν θεὸν, ἠδὲ καὶ ἄνδρα.
 Τῷ νῦν, αἴ κε θεὸς πειρώμενος ἐνθάδ' ἴκηται,

- " Audi me, Aegiochi Jovis filia, indomita : 115
 " Si unquam mihi et patri favens astitisti
 " Ardenti in pugnâ, nunc rursus mihi fave, Minerva :
 " Atque da me virum istum interficere, et eum intra impetum hastae venire,
 " Qui me percussit praeveniens, et gloriatur, neque me dicit
 " Diû amplius visurum splendendum lumen Solis. 120
 Sic dixit precans : eum verò exaudivit Pallas Minerva,
 Ac membra fecit levia, pedes, et manus desuper :
 Et propè stans verbis alatis est allocuta :
 " Confidens jam, ô Diomedes, contra Trojanos pugna :
 " Nam tibi in pectoribus robur paternum immisi 125
 " Intrepidum, quale habuit vibrator-scuti eques Tydeus.
 " Caliginem verò tibi ab oculis abstuli, quae priùs inerat,
 " Ut benè dignoscas tum deum, tum etiã hominem.
 " Itaque nunc siquis Deus tentans te huc venerit,

Ver. 115. Κλυθί μοι.] *Al.* Κλυθί μιν : Ut et alibi. Quod perinde est.

Ibid.—αἰγίοχοιο.] Vide suprâ ad α', 202.

Ibid.—ἀτρυτώνη.] Vide suprâ ad β', 157.

Ver. 117.—νῦν αὖτ' ἐμὲ φίλαι, Ἀθήνη.] Ita omninò legendum : Non, ut plerique, νῦν αὖτ' ἐμὲ φίλει, Ἀθήνη. Nam φιλείην, primam necessariò corripit : φίλασθαι, eandem necessariò producit. Vide suprâ ad ver. 61. et ad α', 338.

Ver. 118. Δὸς δέ τέ μ' ἀνδρα ἐλεῖν, καὶ ἐς ὄρμην ἔγχυος ἐλθεῖν.]

Hunc sine me turbare globum, et rege tela per auras. *Æn.* IX, 409.

Scholiasies ἐλεῖν interpretatur, ἐν χερσὶν ἔχειν· ἐπιφέρει γάρ, εἰς ὄρμην ἔγχυος ἐλθεῖν. Sed nihil impedit quominus et hoc in loco, ἐλεῖν, sit interpretificare.. Nam, haste suæ patere, et interfici,

uno eodemque aestimat *Diomedes* : " Da mihi, ut virum istum interficiam; da utique, " ut intra hastæ meæ jactum accedat."

Ver. 126.—ἵπποτα Τυδεύς.] Vide suprâ ad α', 175.

Ver. 127. Ἀχλὺν δ' αὖ τοι.]

—namque omnem, quæ nunc obducta tuenti

Mortales hebetat visus tibi, et humida circum

Caligat, nubem eripiam.—

Æn. II, 604.

Ver. 128. "Ὅφρ' εὖ γινώσκῃς. Quæritur : Quî ergo Glaucum deinceps ignoravit, (ζ', 123. 128.) homone esset, an deus? Καὶ φασιν, ὅτι πρὸς Καιρὸν ἀφῆρηται τὴν ἀχλὺν ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς, ἵνα τρώσῃ τὴν Ἀφροδίτην καὶ Ἄρεα. Schol.

Μήτι σύγ' ἀθανάτοισι θεοῖς ἀντικρὺ μάχεσθαι	130
Τοῖς ἄλλοις· ἀτὰρ εἴ κε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη	
Ἔλθῃς ἔς πόλεμον, τήνγ' οὐτάμεν ὄξει χαλκῶ.	
Ἦ μὲν ἄρ' ὡς εἶποῦσ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη.	
Τυδεΐδης δ' ἐξαῦτις ἰὼν προμάχοισιν ἐμίχθη·	
Καί, πρὶν περ θυμῶ μεμαῶς Τρώεσσι μάχεσθαι,	135
Δὴ τότε μιν τρεῖς τόσσον ἔλεν μένος, ὥστε λέοντα,	
Ἵν ῥά τε ποιμὴν ἀγρῶ ἐπ' εἰροπόκοις οἴεσσι	
Χραύσῃ μὲν τ' αὐλῆς ὑπεράλμενον, οὐδὲ δαμάσῃ·	
Τοῦ μὲν τε σθένος ᾤρσεν· ἔπειτα δέ τ' οὐ προσαμύνει,	
Ἄλλὰ κατὰ σταθμοὺς δύνεται, τὰ δ' ἐρῆμα φοβεῖται·	140
Αἰ μὲν τ' ἀγχιστῖναι ἐπ' ἀλλήλησι κέχυνται,	
Αὐτὰρ ὁ ἐμμεμαῶς βαθέης ἐξάλλεται αὐλῆς·	
Ἵν ὡς μεμαῶς Τρώεσσι μίγῃ κρατερὸς Διομήδης.	

“ Nequaquam tu immortales deos contra pugna	150
“ Alios: Verùm si Jovis filia Venus	
“ Venerit in pugnam, hanc vulnera acuto aere.	
Sic quidem locuta discessit caesiis-oculis Minerva :	
Tydidēs verò reversus primis pugnatoribus mixtus est.	
Et licet antea quoque animo promptus erat adversus Trojanos pugnare,	155
At tunc tamen illum ter tantum occupavit robur, instar leonis,	
Quem opilio in-agro apud lanigeras oves	
Perstrinxerit quidem caulam transilientem, nec tamen interfecerit :	
Hujus quidem vim irritavit ; postea verò non amplius repellit,	
Sed stabula subit, ovesque desertae fugantur ;	140
Atque hae quidem confertae aliae super alias sternuntur,	
At ille alacer ex alto exilit ovili :	
Sic alacer Trojanis mixtus est fortis Diomedes.	

Ver. 130.—ἀθανάτοισι.] Vide suprâ ad â. 598.

Ver. 152.—τήνγ' οὐτάμεν ὄξει χαλκῶ.] Vide infrâ ad ver. 556.

Ver. 140. Ἄλλὰ κατὰ σταθμοὺς δύνεται.] Σταθμοί, inquit Eustathius, τὰ ἐν τοῖς ἀγροῖς ζωοστάσια, αἱ ἐπαύλιες· καὶ ὅλως κατοικίαι ἀγροτικαί. Alii igitur hoc ita accipiunt, ut dicatur Pastor se in ædibus abscondere ; quæ autem à Pastore deserta sint, loca omnia terrore repleta ; ovesque in stabulis confertim sterni. Alii Leonem intelligunt stabula subire dictum, ad oves diripiendas. Porro istud, τὰ δ' ἐρῆμα φοβεῖται, quod Eustathius ad πόμνια refert Scholiastes à Barnesio citatus ita accipit, ut scilicet Pastor dicatur τὴν ἐρημίαν φοβεῖσθαι. Quæ quidem, ad sententiam, eodem redeunt omnia.

Ibid.—ἐρῆμα.] Itâ Veteres, teste Eustathio. Al. ἔρημα. Sed hoc leviculum.

Ver. 141.—ἀγχιστῖναι.] Al. ἀγχιστῖναι.

Ver. 142.—βαθέης ἐξάλλεται αὐλῆς.] Exilit EX ovili ; vel in agros, postquàm

oves diripuit ; vel in stabula interiora, ut oves eò jam præ metu confertas diripiat. Quod enim affert Scholiastes apud Barnesium, (βαθέης ἐξάλλεται αὐλῆς, ἀπὸ τοῦ, Εἰσάλλεται εἰς τὴν βαθίαν ἵπταλιν ἕδον,) planè est absurdissimum. Quodque ait Eustathius, (ἢ γὰρ, Ἐξ, πρόθεσις, οὐ μόνον τὴν Ἐξω δηλοῖ σχέσιν, ἀλλὰ καὶ ὕψωμα πολλάκις σημαίνει· ὡς καὶ ἐν τῷ, Ἐξωγακῶν καὶ ἐν τῷ, Ἐκνομίας) neque verum est in istis ipsis, quæ affert, vocabulis ; neque, si in istis verum esset, posset id ullo modo locum habere in Verbis Motum significantibus ; ut adeò ἐξάλλεσθαι, exempli causâ, τὴν ἔξω σχέσιν non exprimeret ; neque ab, ὑπεράλλεσθαι, quicquam differret.

Ver. 145. Ἵν ὡς μεμαῶς.]

————Pænorum qualis in arvis
Saucius ille gravi venantum vulnere pectus
Tum demum movet arma leo, ———

————et fremit ore cruento :

Haud secus accenso gliscit violenta Turno.
Æn. XII, 4.

"Ἐνθ' ἔλεν Ἀστυνοον καὶ Ὑπείνορα, ποιμένα λαῶν
 Τὸν μὲν ὑπὲρ μαζοῖο βαλὼν χαλκῆρεϊ δουρὶ, 145
 Τὸν δ' ἕτερον ξίφει μεγάλῳ κληΐδα παρ' ὤμων
 Πλῆξ'. ἀπὸ δ' αὐχένος ὤμων ἐέργαθεν, ἦδ' ἀπὸ νώτου.
 Τοὺς μὲν ἔασ'. ὁ δ' Ἄβαντα μετώχετο, καὶ Πολύειδον,
 Υἱέας Εὐρυδάμαντος, ὄνειροπόλοιο γέροντος·
 Τοῖς οὐκ ἐρχομένοις ὁ γέρον ἐκρίνατ' ὄνειρους, 150
 Ἀλλὰ σφεας κρατερὸς Διομήδης ἐξενάριξε.
 Βῆ δὲ μετὰ Ξάνθον τε, Θόανά τε, Φαίνοπος υἱε,
 Ἄμφω τηλυγέτω· ὁ δ' ἐτείρετο γήραϊ λυγρῷ,
 Υἱὸν δ' οὐ τέκετ' ἄλλον, ἐπὶ κτεάτεσσι λιπέσθαι.
 "Ἐνθ' ὄγε τοὺς ἐνάριξε, φίλον δ' ἐξαινυτο θυμὸν 155
 Ἀμφοτέρων πατέρι δὲ γόον καὶ κήδεα λυγρὰ
 Δεῖπ', ἐπεὶ οὐ ζῶντε μάχης ἐκνοστήσαντε
 Δέξατο· χηρωσταὶ δὲ διὰ κτῆσιν δατέοντο.

Tunc interfecit Astynomum, et Hypenora, pastorem populorum ;
 Altero quidem super mammam percusso aeratâ hastâ ; 145
 Alterum autem ense magno, in jugulo ad humerum
 Percussit : ab cervice verò humerum abscidit, et à dorso.
 Atque hos quidem omisit : Abantem verò petebat, et Polyidum,
 Filios Eurydamantis, somniorum-interpretis senis :
 Quibus non, ad bellum proficiscentibus, senex interpretatus est somnia, 150
 Verùm ipsos fortis Diomedes interfecit-spoliavit.
 Perrexit autem *deinceps* ad Xanthum Thoönaque, Phaenopis filios,
 Ambos provectâ-æetate-genitos : ipse verò conficiebatur senectâ tristi,
 Filium verò non susceperat alium, quem haeredem relinqueret.
 Tum ille hos interfecit, eorumque eripuit animam 155
 Amborum ; patri verò luctum et curas tristes
 Reliquit, quoniam non vivos ex pugnâ reversos
 Accepit ; curatores verò haereditatem partiti sunt.

Ver. 146.—[ξίφει μεγάλῳ.] Quâ ratione, ξίφει, hîc ultimam producat ; itemque, πατέρι, ver. 156. vide suprâ ad á. 51.

Ver. 148. Τοὺς μὲν ἔασ'.] Vide suprâ ad δ', 42.

Ver. 150. Τοῖς οὐκ ἐρχομένοις ὁ γέρον ἐκρίνατ' ὄνειρους.] Vel, Quibus nequicquam, cum ad bellum proficiscerentur, interpretatus est somnia : (vide infrâ, ver. 198.) Vel, Quibus, nunquam reversuris, interpretatus est somnia : Vel, Quibus non amplius interpretaturus erat somnia reversis. Ab Eustathio laudatur hæc ambiguitas. Mihi videtur, non utique Pœtæ, sed Nobis jam Græcè minùs scientibus omninò tribuenda. Alio adhuc modo interpretatur Poppius : nempè senem, quoniam

filii ejus non reverterentur, Somniis interpretandis, quid tandem de iis actum esset, quæsitum isse. At verò cur, ante confectum bellum, ut filii reverterentur, omninò expectaret senex ; equidem nihil video. Porro de Prosiidâ vocis ἐκρίνατο, vide suprâ ad á, 509.

Ver. 151. Ἀλλὰ σφεας.] Credo pronuntiatum fuisse, Ἀλλὰ σφᾶς, ut alibi.

Ver. 155.—[ἐνάριξε.] *Al.* ἐνάριξε, ut suprâ ver. 151.

Ibid.—[φίλον δ' ἐξαινυτο θυμὸν Ἀμφοτέρων.]

—morere, et fratrem nè desere frater.

Æn. X, 600.

Vide autem infrâ ad á, 478.

"Ενθ' υἱὸς Πριάμοιο δῦω λάβε Δαρδανίδαο
 Εἰν ἐνὶ δίφρῳ ἑόντας, Ἐχήμενά τε, Χρόμιόν τε. 160
 'Ὡς δὲ λέων ἐν βουσί θορῶν ἐξ αὐχένα ἄξει
 Πόρτιος, ἢ ἐ βοῶς, ξύλοχον καταβοσκομενάων·
 "Ὡς τοὺς ἀμφοτέρους ἐξ ἵππων Τυδέος υἱὸς
 Βῆσε κακῶς ἀέκοντας, ἔπειτα δὲ τεύχε' ἐσύλα·
 "Ἴππους δ' οἷς ἐτάροισι δίδου μετὰ νῆας ἐλαύνειν. 165
 Τὸν δ' ἴδεν Αἰνείας ἀλαπάζοντα στίχας ἀνδρῶν,
 Βῆ δ' ἴμεν ἄν τε μάχην καὶ ἀνὰ κλόνον ἐγχειάων,
 Πάνδαρον ἀντίθεον διζήμενος, εἴ που ἐφεύροι.
 Εὔρε Λυκάονος υἱὸν ἀμύμονά τε, κρατερόν τε·
 Στῆ δὲ πρόσθ' αὐτοῖο, ἔπος τέ μιν ἀντίον ἦυδα· 170
 Πάνδαρε, ποῦ τοι τόξον, ἰδὲ πτερόεντες οἴστοι,
 Καὶ κλέος; ᾧ οὔτις τοι ἐρίζεται ἐνθάδε γ' ἀνῆρ,
 Οὐδέ τις ἐν Λυκίῃ σίο γ' εὔχεται εἶναι ἀμείνων·
 'Αλλ' ἄγε, τῶδ' ἔφες ἀνδρὶ βέλος, Διὶ χεῖρας ἀνασχάν,

Tunc filios Priami duos corripuit Dardanidae
 In uno curru existentes, Echemonaque, Chromiumque. 160
 Ut verò leo inter boves insiliens cervicem fregit
 Juvencae, vel bovis, fruticetum depascentium;
 Sic hos ambos de curru Tydei filius
 Deturbavit saeviter invitos, posteaque armis spoliavit:
 Equos verò suis sociis dedit ad naves agendos. 165
 Hunc autem vidit Aeneas dissipantem ordines virorum,
 Coepitque ire perque pugnam et per strepitum hastarum,
 Pandarum deo-parem quaerens, sicubi inveniret.
 Invenit utique Lycaonius filium laudatumque, fortemque:
 Stetitque ante ipsum, verbumque eum contra locutus est: 170
 " Pandare, ubi tibi arcus et volucres sagittae,
 " Et gloria? quâ nullus tecum contendit hic quidem vir,
 " Neque quisquam in Lyciâ te gloriatur esse praestantior:
 " Sed age, huic immitte viro sagittam, Jovi manibus sublatis,

Ver. 161.—αὐχένα ἄξει.] *Al.* ἀυχέν' ἄξει.

Ver. 166. Τὸν δ' ἴδεν Αἰνείας ἀλαπάζοντα στίχας ἀνδρῶν.]

Hunc ubi miscentem longè media agmina vidit. *Æn.* X, 721.

Ver. 171. Πάνδαρε, ποῦ τοι τόξον;]

—heroim quondam fortissime frustrà, Tantane tam patiens nullo certamine tolli Dona sines? Ubi nunc nobis Deus ille, magister

Nequiquam memoratus Eryx, ubi fama per omnem

Trinacriam? — *Æn.* V, 389.

Ibid. — πτερόεντες οἴστοι.]

—volatile ferrum. *Æn.* IV, 71.

Ver. 172. — ᾧ οὔτις τοι ἐρίζεται ἐνθάδε γ' ἀνῆρ.] Ἐπει δὲ — οὗτ' ἑμπαθῆς ψυχῆ παρρησίαν ἀναδίχεται καὶ νεκρίαν ἀκρατον, ἐν τοῖς χρησιμοτάτοις ἰστί τῶν βοηθημάτων ὁ παραμυγνόμενος ἐλαφρὸς ἔπαινος ἄσπερ ἐν ταῦτοις, — " Ποῦ τοι τόξον, — ᾧ οὔτις τοι ἐρίζεται ἐνθάδε γ' ἀνῆρ; *Plutarch.* *Quomod. Adulator ab Amic. internosc.* sub finem.

Ver. 174. — τῶδ' ἔφες ἀνδρὶ, — "Ὅστις ᾧδὲ κρατεῖ.]

Unus homo — tantas strages impunè per urbem Ediderit? juvenum primos tot miserit Orco? *Æn.* IX, 785.

- "Οστις ὄδε κρατέει, καὶ δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργε 175
 Τρῶας· ἐπεὶ πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν γούνατ' ἔλυσεν.
 Εἰ μὴ τις θεὸς ἐστι, κοτεσσάμενος Τρώεσσιν,
 Ἰρῶν μηνίσας· χαλεπὴ δὲ θεοῦ ἐπι μῆνης.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός·
 Αἰνεία, Τρῶων βουληφόρε χαλκοχιτάνων, 180
 Τυδείδη μιν ἔγωγε δαΐφρονι πάντα εἴσκω,
 Ἄσπίδι γιγνώσκων, αὐλώπιδί τε τρυφαλείη,
 Ἴππους τ' εἰσορῶν· σάφα δ' οὐκ αἶδ', εἰ θεὸς ἐστίν.
 Εἰ δ' ὄγ' ἀνῆρ, ὃν φημι, δαΐφρων Τυδέος υἱός,
 Οὐχ ὄγ' ἀνευθε θεοῦ τάδε μαίνεται, ἀλλὰ τις ἄγχι 185
 Ἔστηκ' ἀθανάτων, νεφέλη εἰλυμένος ἄμους,
 Ὃς τούτου βέλος ἀκὴ κηχήμενον ἔτραπεν ἄλλῃ·
 Ἦδη γάρ οἱ ἐφῆκα βέλος, καὶ μιν βάλλον ὤμων
 Δεξιὸν, ἀντικρὺ διὰ θώρηκος γυάλιο·
 Καί μιν ἔγωγ' ἐφάμην Ἀἰδωνῆϊ προΐαψειν, 190

- " Quisquis is sit, qui vincit, et sanè malis multis affecit 175
 " Trojanos: quoniam multorumque et fortium genua solvit.
 " Nisi quis deus est, iratus Trojanis,
 " Ob sacrificia succensens: Difficilis autem dei est ira.
 Huic autem respondit Lycaonis clarus filius:
 " Aenea, Trojanorum princeps aere-loricatorum, 180
 " Tydidæ eum ego bellicoso in omnibus assimilo,
 " Clypeo agnoscens, oblongâque galeâ,
 " Equosque inspiciens: planè verò haud scio, an deus sit.
 " Quòd si hic homo, quem dico; bellicosus scit Tydei filius,
 " Non hic sine deo ista furens-facit, sed aliquis propè 185
 " Stat immortalium, nebulâ involutus humeros,
 " Qui ab isto sagittam velociter involantem avertit aliò:
 " Jam enim ei immisi telum, et ipsum percussi in humero
 " Dextro, penitùs per thoracis cavitatem;
 " Et ipsum ego putavi ad Plutonem demissum iri, 190

Ver. 178.—μηνίσας.] Secundam producit, quippe à μηνίω, deducta. Nam quæ in ἴζω desinunt, penultimam in Futuris et Aoristis corrumpunt.

Ibid.—ἐπι μῆνης.] Al. ἐπιμῆνης.

Ver. 185. Οὐχ ὄγ' ἀνευθε θεοῦ.] Similiter ver. 1.

Παλλὰς Ἀθήνη

Δῶκε μίνος καὶ θάρσος.

Et Apollo, — ἔμπνευσος μίνος μέγα ποιμίνε λαῶν, ὁ, 262.

Et, — οὐκ ἂν τις ἱερικάκοι ἀντιβολήσας,

Νόσφι θεῶν. μ', 465.

— Non hæc sine numine Divùm

Eveniunt. — Ἄεν. II, 777.

Ver. 186. Ἔστηκ' ἀθανάτων.] Vide suprâ ad α, 398. et ad δ, 454.

Ibid.—νεφέλη εἰλυμένος ἄμους.]

Nube candentes humeros amictus.

Horat. Carm. I, 2. ver. 31.

Ver. 187.—ἔτραπεν ἄλλῃ.]

— septenaque tela —

Irrita, dellexit partim stringentia corpus.

Ἄεν. X, 529.

Ver. 189.—ἀντικρὺ.] Quâ ratione, ἀντικρὺ, hic ultimam producat; itemque, γὰρ, versu præcedente; vide suprâ ad α, 51.

Ἐμπης δ' οὐκ ἐδάμασσα· θεός νύ τις ἐστὶ κοθήεις.
 Ἴπποι δ' οὐ παρέασι, καὶ ἄρματα, τῶν κ' ἐπιδαίην·
 Ἀλλά που ἐν μεγάροισι Λυκάονος ἔνδεκα δίφροι
 Καλοὶ, πρωτοπαγεῖς, νεοτευχέες· ἀμφὶ δὲ πέπλοι
 Πέπτανται· παρὰ δὲ σφιν ἐκάστῳ δίζυγες Ἴπποι 195
 Ἔστασιν, κρῖ λευκὸν ἐρεπτόμενοι καὶ ὀλύρας.
 Ἦ μὲν μοι μάλα πολλὰ γέρον αἰχμητὰ Λυκάων
 Ἐρχομένῳ ἐπέτελλε δόμοις ἐνὶ ποιητοῖσιν·
 Ἴπποισὶν μ' ἐκέλευε καὶ ἄρμασιν ἔμβεβαῶτα
 Ἀρχέυειν Τρώεσσι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας· 200
 Ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην, ἦτ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν,
 Ἴππων φειδόμενος, μή μοι δευοίατο φρεβῆς,
 Ἄνδρῶν εἰλομένων, εἰωθότες ἔδμεναι ἄδδην.
 Ὡς λίπον· αὐτὰρ πεζὸς ἐς Ἴλιον εἰλήλουθα,
 Τόξοισιν πίσυρος· τὰ δέ μ' οὐκ ἄρ' ἔμελλον ὀνήσειν. 205
 Ἦδη γὰρ δοιοῖσιν ἀριστήεσσιν ἐφῆκα,
 Τυδείδῃ τε, καὶ Ἀτρεΐδῃ· ἐκ δ' ἀμφοτέροισιν

“ Attamen non occidi : Deus sanè aliquis est iratus.

“ Equi autem non adsunt, et currus, quos conscendam :

“ Sed alicubi in aedibus Lycaonis undecim sunt currus

“ Pulchri, novi, recens-facti ; circumque vela

“ Expansa sunt : apudque eorum unumquemque bijuges equi

195

“ Adstant, hordeum album comedentes, et avenas.

“ Atqui mihi valde multa senex bellator Lycaon

“ Proficiscenti mandata dabat in-aedibus affabrè-factis :

“ Equis me jubebat et curribus vectum

“ Præesse Trojanis in acribus pugnis :

200

“ Sed ego non parui, (profectò multo satius fuisset,)

“ Equis parcens ; nè mihi indigerent pabulo,

“ Viris in urbe inclusis, soliti pasci largitèr.

“ Sic eos reliqui ; ac pedes ad Ilium veni,

“ Arcubus fretus : qui tamen mihi non erant profuturi.

205

“ Jam enim duobus principibus sagittam immisi,

“ Tydidaeque et Atridae ; atque ex ambobus

Ver. 194. Καλοί.] Vide suprâ ad β, 45.

Ver. 195.—δίζυγες Ἴπποι.] Equi bijuges.
Georg. III, 91.

Ver. 197. Ἦ μὲν μοι μάλα πολλά.] Pulcherrimè hæc omnia, et ad personam convenientissimè.

Ibid.—αἰχμητὰ Λυκάων.] Vide suprâ ad α, 175.

Ver. 199.—ἐμβεβαῶτα.] Itâ edidit Barnesius ex MSS. et Edit. Vett. Stephanus alii- que, ἔμμεβαῶτα. Vide autem suprâ ad β, 818.

Ver. 202. Ἴππων φειδόμενος, μή μοι δευοί-

ατο φρεβῆς.] Veritus nè, in urbe obsessâ, non esset unde equis pabulum suppeditaretur. Eustathius aliter: Διὰ φειδωλίαν, ὡς ἂν μὴ δαπανῆ πολλά εἰς αὐτούς.—οὕτω, παρὰ τὸ δέον, ἀνελεύθιρος.—ἀναλωμάτων φειδοί, τῷ συμφέροντος ἀμελεῖ. Quod quidem non videtur dixisse Poeta. Hominem enim describit, non tam pecuniæ parcum, quàm consilii improvidum.

Ver. 203.—ἄδδην.] Al. ἄδην et ἄδην.

Ver. 204.—εἰλήλουθα.] Hoc est, quod aiunt Galli, Je suis venu. Vide suprâ ad α,

37.

- Ἄτρεκέες αἰμ' ἔσσευα βαλάν' ἤγειρα δὲ μάλλον.
 Τῷ ῥα πακῆ αἴση ἀπὸ πασσάλου ἀγκύλα τόξα
 Ἥματι τῷ ἐλόμην, ὅτε Ἴλιον εἰς ἐξατεινὴν
 Ἥγεόμην Τρώεσσι, φέρων χάριν Ἑκτορι δῖω.
 Εἰ δέ κε νοστήσω, καὶ ἐσόφομαι ὀφθαλμοῖσι
 Πατρίδ' ἐμὴν, ἄλοχόν τε, καὶ ὕφερεφές μέγα δῶμα,
 Αὐτίκ' ἔπειτ' ἀπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φῶς,
 Εἰ μὴ ἐγὼ τάδε τόξα φαεινῶ ἐν πυρὶ θείην,
 Χερσὶ διακλάσσαι· ἀνεμῶλια γάρ μοι ὀπηδεῖ.
 Τὸν δ' αὖτ' Αἰνεΐας, Τρώων ἀγὸς, ἀντίον ἦυδα·
 Μῆδ' οὕτως ἀγόρευε· πάρος δ' οὐκ ἔσσεται ἄλλως,
 Πρὶν γ' ἐπὶ νῶ τῶδ' ἀνδρῖ, σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν,
 Ἀντιβίην ἐλθόντε, σὺν ἔντεσι, πειρηθῆναι.
 Ἄλλ' ἄγ', ἐμῶν ὀχέων ἐπιθήσειο, ὄφρα ἴδῃαι
 Οἷοι Τρώϊοι ἵπποι, ἐπιστάμενοι πεδίοιο,

“ Verum sanguinem elicui percussis: irritavi autem magis.

“ Ideò malo fato de paxillo curvos arcus

“ Die illo detraxi, cùm Ilium ad amœnum

210

“ Dux fui Trojanis, gratificans Hectori nobili.

“ Quòd si rediero, et adspexero oculis

“ Patriam meam, uxoremque, et altam magnam domum :

“ Illico post mihi caput abscedat hostilis vir,

“ Si non ego hos arcus lucido in igne posuero,

215

“ Manibus contractos: inutiles enim mihi sunt-comites.

Hunc autem vicissim Aeneas, Trojanorum dux, contrà allocutus est :

“ Nè sic loquere: priùs verò non erit aliter,

“ Quàm nos ambo adversus hunc virum, cum equis et curribus,

“ Obviam invecti, cum armis, experti fuerimus.

220

“ Verùm age, meos currus conscende; ut videas

“ Quales sint Troiè equi, periti per campum,

Ver. 208. Ἄτρεκέες αἰμ'.] Sanguinem verum manifestum, atque in armis etiam colore rubro interlitis conspicuum. Ut recte notavit Popius.

Ver. 212. Ἐἰ δέ κε νοστήσω, καὶ ἐσόφομαι.]

—patriis ut redditis oris,

Conjugium optatum et pulchram Calydonam viderem. *En.* XI, 269.

Ver. 215. —ὕφερεφές.] *Al.* ὕψιφεφές.

Ver. 214. —ἀπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι.] Non, κάρη τάμοι ἀπ' ἐμεῖο· sed, κάρη ἐμεῖο ἀποτάμοι.

Ver. 215. —φαεινῶ ἐν πυρὶ θείην.] Ὁρμηζόμεθα καὶ πολέμοις, καὶ φίλοις, καὶ τέκνοις, καὶ γονεῦσι, καὶ θεοῖς, νῆ Δία, καὶ θεοῖς, καὶ ἀψύχοις σκυῖσιν ὡς ὁ Θάμυρις, —ῤῥηνγνύς ἀρμονίαν χορδοτόνου λύρας· καὶ ὁ Πάνδαρος, αὐ-

τῷ καταράμενος, εἰ μὴ τὰ τόξα καταπερήσει, χερσὶ διακλάσσαις. Ὁ δὲ Ξίφης καὶ τῆ θάλαττη στίγματα καὶ πληγὰς ἐνέβαλλε. *Plutarch de Trá cohob.*

Ver. 219. —ἐπὶ νῶ τῶδ' ἀνδρῖ—ἐλθόντε.] Non utique, νῶ ἐπὶ τῶδ' ἀνδρῖ, (nam eâ ratione inficetè admodum transposita esset vox, νῶ] sed, ἐπιθόντε νῶ τῶδ' ἀνδρῖ.

Ibid.—ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν.] *Al.* ἵπποισι καὶ ὄχεσφιν. Quod perinde est. Vide ad α', 51.

Ver. 221. —ἐπιθήσειο.] Vide suprâ ad ver. 109. et ad β', 55.

Ver. 222. Οἷοι Τρώϊοι ἵπποι.] Ἐνταῦθα οὐχ ἀπλῶς οἱ Τρωϊκοί· οὐ γὰρ ἔχουσι τι ἑξαιρετικὸν οἱ τῆς Τρωϊκῆς ἵπποι· ἀλλ' οἱ τοῦ Τρωϊκοῦ βασιλέως· οἱ καὶ ἀθάνατοι ἐλιγόντο. *Schol. à Barnésio citatus.* Vide infrâ ver. 265.

Κραιπνὰ μάλ' ἔνθα καὶ ἔνθα διωκόμεν, ἦδ' ἐφέεσθαι·
 Τῷ καὶ νῶϊ πόλινδε σαώσετον, εἴπερ ἂν αὐτε
 Ζεὺς ἐπὶ Τυδείδῃ Διομήδεϊ κῦδος ὀρέξῃ. 225

Ἄλλ' ἄγε, νῦν μᾶστιγα καὶ ἠνία σιγαλόεντα
 Δέξαι, ἐγὼ δ' ἵππων ἀποθήσομαι, ὄφρα μάχωμαι.
 Ἦε σὺ τόνδε δέδεξο, μελήσουσιν δ' ἐμοὶ ἵπποι.

Τὸν δ' αὐτε προσέειπε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός·
 Αἰνεΐα, σὺ μὲν αὐτὸς ἔχ' ἠνία καὶ τεῶ ἵππῳ 230

Μᾶλλον ὑφ' ἠνιόχῳ εἰωθότι καμπύλον ἄρμα
 Οἴσετον, εἴπερ ἂν αὐτε φεβώμεθα Τυδέος υἱόν.
 Μῆ τῷ μὲν δείσαντε ματήσετον, οὐδ' ἐβέλητον

Ἐκφερέμεν πολέμοιο, τεὸν φθόγγον ποθέοντε·
 Νῶϊ δ' ἐπαΐζας μεγαθύμου Τυδέος υἱός, 235
 Αὐτῷ τε κτείνη, καὶ ἐλάσση μώνυχας ἵππους.

Ἄλλὰ σύ γ' αὐτὸς ἔλαυνε τέ' ἄρματα καὶ τεῶ ἵππῳ,
 Τόνδε δ' ἐγὼν ἐπίοντα δεδέξομαι ὄξείῃ δουρί.

Ὡς ἄρα φωνήσαντες, ἐς ἄρματα ποικίλα βάντες,
 Ἐμμεμαῶτ' ἐπὶ Τυδείδῃ ἔχον ὠκείας ἵππους· 240

- “ Rapide valdè huc et illuc insequi, et fugere :
 “ Qui et nos ad urbem salvos perducent, si denuò
 “ Jupiter Tydidæ Diomedi gloriam præbuerit. 225
 “ Verùm age, nunc scuticam, et habenas miro artificio-factas
 “ Accipe, ego verò de equis decedam, ut pugnem.
 “ Vel tu hunc excipe, curæ autem erunt mihi equi.
 Hunc autem vicissim allocutus est Lycaonis clarus filius :
 “ Aenea, tu quidem ipse tene habenas et tuos equos : 230
 “ Meliùs sub aurigâ consueto curvum currum
 “ Ferent, si retrò fugerimus Tydei filium.
 “ Nè hi, si expaverint, temerè vagentur, neque velint
 “ Efferre proelio, tuam vocem desiderantes ;
 “ Nos autem cum-impetu-insecutus magnanimi Tydei filius, 235
 “ Ipsosque interficiat, et abigat solidos-ungulis equos.
 “ Sed tu ipse age tuos currus et tuos equos,
 “ Hunc autem ego irruentem excipiam acutâ hastâ.
 Sic locuti, curribus variatis consensitis,
 Impetu concitati contra Tydidem dirigebant veloces equos. 240

Ver. 225. Ζεὺς ἐπὶ Τυδείδῃ Διομήδεϊ κῦδος; ὀρέξῃ.] Mirè admodùm Scholiastes: Ἐάν ἡμῖν ὁ Ζεὺς δόξαν παρασχῇ ἐπὶ τῷ Τυδείῳ παιδί, Διομήδῃ. Contrà planè quam ait Poeta. Quò enim istud σαώσετον; quò et istud αὐτε; si de Æneæ scilicet victoriâ accipi possent hæc verba?

Ver. 227. — ἐγὼ δ' ἵππων ἀποθήσομαι.] Non, in terram ἐ curru descendam; sed, dum

Tu equos regis, Ego stans in curru pugnabo. Ut rectè Eustathius: Τὸ πεζίστασι τοῦ ἄρματος, ἵππων ἀποθήναι λίγει.

Ver. 228. — δ' ἐμοί.] Al. δὲ μοι.

Ver. 236. — μώνυχας ἵππους.]

—solido—ungula cornu.

Georg. III, 88.

Ver. 240. Ἐμμεμαῶτ'.] Similiter, ver. 244. μιμαῶτι. Vide suprâ ad β', 818.

Τοὺς δὲ ἴδε Σθέnelος, Καπανήϊος ἀγλαὸς υἱός·
Αἶψα δὲ Τυδείδην ἔπεια πτερόεντα προσηύδα·

Τυδείδην Διόμηδες, ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
Ἄνδρ' ὄρώ κρατερῶ ἐπὶ σοὶ μεμαῶτε μάχεσθαι,
Ἴν' ἀπέλεθρον ἔχοντας· ὁ μὲν, τόξων εὖ εἰδώς, 245

Πάνδαρος, υἱὸς δ' αὖτε Λυκάονος εὐχεται εἶναι·
Αἰνείας δ' υἱὸς μεγαλήτορος Ἀγχίσιου
Εὐχεται ἐκγεγάμεν, μήτηρ δέ οἱ ἔστ' Ἀφροδίτη.
Ἄλλ' ἄγε δὴ χαζώμεθ' ἐφ' ἵππων, μηδέ μοι οὔτω
Θῦνε διὰ προμάχων, μήπως φίλον ἦτορ ὀλέσσης. 250

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
Μῆτι φόβονδ' ἀγόρευ', ἐπεὶ οὐδέ σε πεισόμεν οἴω·
Οὐ γάρ μοι γενναῖον ἀλυσκάζοντι μάχεσθαι,
Οὐδὲ καταπτώσσειν· ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν ἐστιν.
Ἄκνεῖα δ' ἵππων ἐπιβαινέμεν· ἀλλὰ καὶ αὐτως 255
Ἄντιον εἶμ' αὐτῶν· τρεῖν μ' οὐκ ἔα Παλλὰς Ἀθήνη.
Τούτω δ' οὐ πάλιν αὐτίς ἀποίσειτον ἄκείες ἵπποι

Hos autem vidit Sthenelus, Capaneius praeclarus filius ;
Confestimque Tydidem verbis alatis allocutus est :

“ Tydide Diomedes, meo carissime animo,
“ Duo viros video fortes contra te paratos pugnare,
“ Vires immensas habentes : alter quidem, arcuum peritus, 245

“ Est Pandarus, filius verò Lycaonis gloriatur esse :
“ Aeneas autem filius magnanimi Anchisae
“ Gloriatur natus esse, materque ipsi est Venus.
“ Verùm age quaeso retrocedamus conscenso curru, neque mihi sic
“ Discurrito furens per primos pugnatores, nè fortè dulcem vitam perdas. 250

Hunc autem torvè intuens allocutus est fortis Diomedes :
“ Nequaquam ad-fugam hortare, quoniam non te persuasurum puto :
“ Non enim mihi decorum est fugitantem pugnare,
“ Neque pavitare : adhuc mihi vires integrae sunt.
“ Piget autem equos conscendere : quin et sic 255

“ Obviàm ibo ipsis : trepidare me non sinit Pallas Minerva.
“ Hos autem non iterum retrò auferent veloces equi

Ver. 245. — ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ.]
— animo gratissima nostro.

Æn. XII, 142.

Ver. 247. Αἰνείας δ' υἱός.] Barnesius eden-
dum voluit, Αἰνείας θ' υἱός. Minus rectè.

Ibid. — μεγαλήτορος.] Al. μὲν ἀμύ-
μονος.

Ver. 249. — ἄγε δὴ.] Age quaeso. Vide
suprà ad β', 158.

Ver. 253. — ἀλυσκάζοντι.] Al. ἀλυσκά-
ζοντα.

Ver. 255. — αὐτως.] Al. οὕτως.

Ver. 256. — τρεῖν μ' οὐκ ἔα Παλλὰς Ἀ-
Τοσι. I.

θήνη.] Syllabæ ἰᾷ hîc in unam coalescunt.
Sic et alibi :

Ἄλλ' ἐῷμεν μιν πρῶτα παρεξελθῖν πεδίοιο.
Iliad. κ', 544.

Ἄψ Δαναῶν ἐς ἄμιλον, ἐπεὶ χ' ἐῷμεν πολέ-
μοιο. Ibid. σ', 402.

Οὐκ ἔασουσιν ἐμοὶ δόμεναι βίον ἠδὲ φερέτην.
Odys. φ', 235.

ubi omninò pronuntiabatur, Οὐκ ἄσουσιν ἐ-
μοί· vide suprà ad δ', 42. Ceterùm hoc in
loco, Veterum nonnulli (ut docet Eustathius)
legebant, ἔα : ut esset scilicet, non contrac-
tum, sed ἀποκοπὴν, ex ἰάα.

Ἄμφω ἀφ' ἡμέϊων, εἰ γοῦν ἕτερός γε φύγησιν.
 Ἄλλο δέ τοι ἔρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν·
 Αἶκεν μοι πολύβουλος Ἀθήνη κῦδος ὀρέξῃ 260
 Ἄμφοτέρω κτεῖναι, σὺ δὲ τούσδε μὲν ἠκέας ἵππους
 Αὐτοῦ ἐρυκακέειν, ἐξ ἄντυγος ἠΐα τεΐνας·
 Αἰνεΐαο δ' ἐπαΐζαι μεμνημένος ἵππων,
 Ἐκ δ' ἐλάσαι Τρώων μετ' ἑυκνήμιδας Ἀχαιοῦς·
 Τῆς γάρ τοι γενεῆς, ἧς Τροίᾳ περ εὐρύσopa Ζεὺς 265
 Δῶχ', υἱὸς ποιήν Γανυμήδεος· οὐνεκ' ἄριστοι
 Ἴππων, ὅσσοι ἕασιν ὑπ' ἡῶ τ', ἠελίου τε.
 Τῆς γενεῆς ἔκλειψεν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγχίσις,
 Λάβρη Λαομέδοντος ὑποσχὼν Δῆλεας ἵππους·
 Τῶν οἱ ἐξ ἐγένοντο ἐνὶ μεγάροισι γενέβλης· 270
 Τοὺς μὲν τέσσαρας αὐτὸς ἔχων ἀτίταλλ' ἐπὶ φάτῃ,
 Τὰ δὲ δὴ Αἰνεΐα δῶκεν, μῆστωρε Φόβοιο·
 Εἰ τούτω κε λάβοιμεν, ἀροίμεθα κἄν κλέος ἐσθλόν.
 Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·

“ Ambos à nobis, si vel alter quidem effugerit.

“ Aliud verò tibi dicam, tu autem in animo reconde tuo :

“ Si mihi consultissima Minerva gloriam praebuerit 260

“ Ambos interficiendi, tum verò tu hosce quidem veloces equos

“ Hic detine ex orbili-ad-sellam-fixo habenis suspensis ;

“ In Aeneae verò irrue memor equos,

“ Abigeque à Trojanis ad benè-oreatos Achivos.

“ Ejus enim stirpis, sunt, è quâ Troiè latè-sonans Jupiter 265

“ Dedit pro filio pretium Ganymede : quoniam optimi sunt

“ Equorum, quicumque sunt sub Aurorâque, Soleque.

“ Ex hâc stirpe furatus est rex virorum Anchises,

“ Clam Laomedonte, submissis foeminis equabus :

“ Horum ei sex nati sunt in aedibus ex stirpe ; 270

“ Quatuor quidem ipse retinens saginavit ad praesepe,

“ Duos autem Aeneae dedit, aptos bello :

“ Si hos ceperimus, retulerimus sanè gloriam magnam.

Sic hi quidem talia inter se dicebant :

Ver. 259.—σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν.]
Vide suprâ ad α', 297.

Ver. 261.—τούσδε.] Nostros hosce.

Ver. 265. Τῆς γάρ τοι γενεῆς.]

Semine ab aethereo

Illorum de gente, patri quos Dædala Circe
Suppositâ de matre nothos furata creavit.

En. VII, 281.

Ibid.—εὐρύσopa Ζεὺς.] Vide suprâ ad α',
175 et 498.

Ver. 269.—Δῆλεας ἵππους.] Nonnulli,
annotante Eustathio, scribunt Δηλίαις, pro

Δηλίαις. Quod ferri omninò non potest.
Nam Accusativum istum pluralem primæ
(quam vocant) Declinationis, qui in linguâ
Doricâ syllabam *as* corrigit, ignoravit planè
Homerus. Vide suprâ ad β', 45.

Ver. 270.—γενέβλης.] *Al.* γενέβλη.

Ver. 275. Εἰ τούτω κε λάβοιμεν.] Non su-
pervacaneum est istud, κἄν; sed eam ferè
vim habet, quam, apud Latinos, Quòd si
hos ceperimus; vel, Quòd si hos porrò ce-
perimus.

Ibid.—κἄν.] *Al.* κἄν.

- Τὰ δὲ τάχ' ἐγγύθεν ἤλθον, ἐλαύνοντ' ὠκείας ἵππους. 275
 Τὸν πρότερος προσέειπε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός·
 Καρτερόθυμε, δαΐφρον, ἀγαυῷ Τυδέος υἱέ,
 Ἦ μάλα σ' οὐ βέλος ὠκὺ δαμάσσατο, πικρὸς οἴστός·
 Νῦν αὐτ' ἐγχείη πειρήσομαι, αἶκε τύχοιμι.
 Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὸν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος, 280
 Καὶ βάλε Τυδείδαο κατ' ἀσπίδα· τῆς δὲ διὰ πρὸ
 Αἰχμῆ χαλκείη πταμένη θάρηκι πελάσθη.
 Τῷ δ' ἐπὶ μακρὸν αὔσε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός·
 Βέβληται κενεῶνα διαμπερές, οὐδέ σ' οἶω
 Δηρὸν ἔτ' ἀνσχίσεσθαι· ἐμοὶ δὲ μέγ' εὖχος ἔδακας. 285
 Τὸν δ' οὐ ταρβήσας προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
 Ἦμβροτες, οὐδ' ἔτυχες· ἀτὰρ οὐ μὲν σφῶϊ γ' οἶω
 Πρὶν γ' ἀποπαύσεσθαι, πρὶν γ' ἢ ἕτερόν γε πεσόντα
 Αἵματος ἄσαι Ἄρηα ταλαύρινον πολεμιστήν.
 Ὡς φάμενος προέηκε, βέλος δ' ἴθυεν Ἀθήνη 290
 Ἔρινα παρ' ὀφθαλμὸν, λευκοὺς δ' ἐπέρησεν οὐδόντας.

- Illi verò citò propè accesserunt, incitantes veloces equos. 275
 Hunc prior allocutus est Lycaonis praeclarus filius :
 " Pertinax, bellicose, illustris Tydei fili,
 " Profectò te non telum velox interfecit, acerba sagitta :
 " Nunc rursus hastà experiar, an assequi valeam.
 Dixit, et vibratam emisit longam hastam, 280
 Et ferit Tydidae clypeum : per eum autem penitùs
 Cuspis aerea volans thoraci admota est.
 Tum verò altùm clamavit Lycaonis praeclarus filius :
 " Vulneratus es ad ile penitùs, neque te puto
 " Diù ampliùs toleraturum : mihi autem magnam gloriam dedisti. 285
 Hunc autem non expavefactus allocutus est fortis Diomedes :
 " Errásti, nec es assecutus : at non equidem vos puto
 " Antè cessaturos, quàm saltem alter-vestrùm stratus
 " Sanguine satiárit Martem invictum bellatorem.
 Sic fatus jaculatus est, telumque direxit Minerva 290
 In nasum ad oculum ; albos autem trajecit dentes.

Ver. 276 Τὸν πρότερος προσέειπε.] Constructio Asyndetos, hoc in loco, loquentis atque irruentis impetum rectè exprimit.

Ver. 284. Βέβληται.] Vide suprà ad á, 57.

Ver. 286. — οὐ ταρβήσας.]

— neque territus heros. Æn. V, 455.

Ver. 287. — οὐδ' ἔτυχες· ἀτὰρ.] Vide suprà ad á, 51.

Ibid. — οὐ μὲν σφῶϊ γ' οἶω

Πρὶν γ' ἀποπαύσεσθαι, πρὶν γ' ἢ ἕτερόν γε πεσόντα.] Barnesias particulam γέ, ad Metrum utique non necessariam, post vocem πρὶν bis hic omittendam existimat. At ni-

hil opus. Habet enim *faceti* aliquid particula ista in hujusmodi παθητικοῖς sæpiùs repetita. Εἰ γοῦν τὸν σύνδεσμον ἐξέλοις, συνεξαίρησις καὶ τὸ πάθος. Demetr. Phaler. περὶ ἑρμηνείας, § 57. Vide suprà ad á, 56. et ad β', 158. Porro, in ultimo isto loco, ἕτερόν γε πεσόντα, maximam habet vim particula γέ; eam nimirum, quam habet vox Romana, saltem.

Ver. 290. — βέλος δ' ἴθυεν Ἀθήνη.]

— direxit tela manusque

Corpus in Æacidae. — Æn. VI, 57.

Ver. 291. — ἐπέρησεν.] Vide suprà ad á, 67.

Τοῦ δ' ἀπὸ μὲν γλῶσσαν πρυμνὴν τάμε χαλκὸς ἀτειρῆς,
Αἰχμὴ δ' ἐξεχύθη παρὰ νεῖατον ἀνθερεῶνα.

Ἦριπε δ' ἐξ ὀχέων, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ

Αἰόλα, παμφανόωντα· παρέτρεσαν δὲ οἱ ἵπποι 295

᾿Ωκύποδες· τοῦ δ' αὖθι λύθη ψυχὴ τε, μένος τε.

Αἰνεΐας δ' ἐπόρουσε σὺν ἀσπίδι δουρὶ τε μακρῷ,

Δείσας, μήπως οἱ ἐρυσαΐατο νεκρὸν Ἀχαιοί.

Ἄμφι δ' ἄρ' αὐτῷ βαΐνε, λέων ἄς, ἀλκι πεποιθῶς.

Πρόσθε δὲ οἱ δόρυ τ' ἔσχε, καὶ ἀσπίδα πάντοσε ἴσθη, 300

Τὸν κτάμεναι μεμαῶς, ὅστις τοῦ γ' ἀντίον ἔλθοι·

Σμερδαλία ἰάχων· ὁ δὲ χερμάδιον λάβε χειρὶ

Τυδείδης, μέγα ἔργον, ὃ οὐ δύο γ' ἄνδρες φέροιεν,

Οἷοι νῦν βροτοὶ εἰς· ὁ δὲ μιν ρέα πάλ्लε καὶ οἷος.

Ejusque linguam extremam abscidit aes rigidum,

Cuspis verò exiit ad extremum mentum.

Cecidit autem de curru, sonitumque dedere arma super ipso

Variâ, collucentiâ; tremefacti verò restitabant ejus equi 295

Pedibus celeres; ejusque ibi soluta est animaque, roburque.

Aeneas verò tum irruit, cum clypeo hastâque longâ;

Veritus, nè quâ sibi traherent cadaver Achivi.

Circumiens autem propugnabat, tanquam leo, robori confisus:

Praetenditque ipsi hastamque, et clypeum undique aequalem, 300

Illum interficere paratus, quicumque huic obvius veniret;

Horribiliter vociferans: At saxum apprehendit manu

Tydidem, magni ponderis, quod non duo utique viri ferrent,

Quales nunc homines sunt. hic verò ipsum facillè vibrabat etiam solus.

Ver. 292.—ἀπὸ μὲν γλῶσσαν πρυμνὴν τά-
με.] Διὰ τὸ ἐπισημαίνει κατὰ τῆς γλώττης.
Athenaeus, lib. VI. cap. 8.

Ver. 293.—ἐξεχύθη.] *Al.* ἐξεσύθη et ἐξε-
λύθη.

Ibid.—παρὰ νεῖατον ἀνθερεῶνα.] Nemphe
incidit ei telum tum, cùm fortè caput de-
mitteret.

Ver. 295. Αἰόλα.] Vide suprâ ad β', 816.

Ibid.—παμφανόωντα.]

—fulgentiaque arma.

Æn. VI, 490. XI, 6.

—et versicoloribus armis. *Æn.* X, 181.

Ver. 297.—ἐπόρουσι.] *Schol.* ἀπόρουσι,
ἀπειπὶδα τοῦ ἄρματος. Quod eòdem redit.

Ver. 298.—μήπως οἱ.] Qui istud, *ci*, ad
se, latinè vertunt; ad *sententiam* quidem ni-
hil malè, sed ad *syntaxin* minùs rectè acci-
piunt. Non enim hoc dicitur; “*veritus*,
“ nè ad *se*,” ad *Achivos* scilicet, pertrahe-
retur cadaver; sed, “*veritus*, nè *sibi*,” nè
Æneâ scilicet, eriperetur. Id quod ad *sententiam*
minimè, ad *grammaticam* certè per-
multùm interest.

Ver. 299.—ἀλκι.] Rectè Scholiastes,

ut et *Ascalonites* apud *Eustathium*; εἴρηται
ἀπὸ τῆς ἀρεῆς τῆς Ἀλξ' ὡς πλακί, ἀπὸ τῆς Πλάξ.
Al. ἀλκι pro ἀλκιῶ. Quod ineptum est.

Ver. 302. Σμερδαλία ἰάχων.] Vide suprâ
ad δ', 456.

Ver. 305.—ὃ οὐ δύο γ' ἄνδρες φέροιεν.]
Particula γ', eam hîc vim habet, quam La-
tina, *utique*.

Saxum antiquum, ingens, campo quod
fortè jacebat

Limes agro positus, litem ut discerneret
arvis:

Vix illud lecti bis sex cervice subirent,
Qualia nunc hominum producit corpora
tellus;

Ille manu raptum trepidâ torquebat in
hostem

Altior insurgens, et cursu concitus heros.
Æn. XII, 897.

Vix illam famuli Phegeus Sagarisque fe-
rebant
Multiplicem, connixi humeris; indutus
at olim

Demoleus, cursu palantes Troas agebat.

Æn. V, 265.

Τῷ βάλεν Δινείας κατ' ἰσχίον, ἔνθα τε μηρὸς
 Ἴσχιῶ ἐνστρέφεται· κοτύλην δέ τέ μιν καλέουσι·
 Θλάσσε δέ οἱ κοτύλην, πρὸς δ' ἄμφω ῥῆζε τένοιντε·
 ὦσε δ' ἀπὸ ῥινὸν τρηχὺς λίθος· αὐτὰρ ὄγ' ἤρωε
 Ἔστη γυνὴ ἐριπὼν, καὶ ἐρείσατο χειρὶ παχειῇ
 Γαίης· ἀμφὶ δὲ ὅσσε κελαινὴ νύξ ἐκάλυψε.

Καί νύ κεν ἔνθ' ἀπόλοιτο ἀναξ ἀνδρῶν Ἀινείας,
 εἰ μὴ ἄρ' ὄξυ νόησε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
 μήτηρ, ἣ μιν ὑπ' Ἀγχίση τέκε βουκολέοντι·
 Ἀμφὶ δ' ἐὼν φίλον υἱὸν ἐχεύατο πήχھے λευκά·
 πρόσθε δέ οἱ πεπλοιο φαεινοῦ πτύγμα ἐκάλυψεν,
 Ἔρκος ἔμεν βελέων, μή τις Δαναῶν ταχυπάλων
 Χαλκὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλὼν, ἀπὸ θυμὸν ἔλοιτο.
 Ἢ μὲν ἐὼν φίλον υἱὸν ὑπέξέφερεν πολέμοιο·
 οὐδ' υἱὸς Καπανῆος ἐλήθετο συνθεσιῶων
 Τάων, ἃς ἐπέτελλε βοῆν ἀγαθὸς Διομήδης.
 Ἄλλ' ὄγε τοὺς μὲν εἰὸς ἠρύκακε μώνυχας ἵππους

Eo percussit Aeneae coxendicem, ubi scilicet femur
 In coxâ vertitur; acetabulumque ipsum vocant:
 Confregit autem ipsi acetabulum, et insuper ambos disruptis nervos;
 Detraxitque cutem asper lapis: Tum verò heros
 Constitit in genua lapsus, et sustentabat se nixus manu robustâ
 In terram; oculos verò nigra nox cooperuit.
 Atque adeò ibi periisset rex virorum Aeneas,
 Nisi citò animadvertisset Jovis filia Venus,
 Mater, quae ipsum ex Anchisâ peperit boves-pascente:
 Circum autem suum dilectum filium fudit lacertos candidos:
 Antequè ipsum pepeli nitidi plicaturam obtendit,
 Septum ut esset telorum; nè quis Danaorum celerum-equitum,
 Aere in pectora conjecto, animam eriperet.
 Illa quidem igitur suum dilectum filium subducebat è proelio:
 Neque verò filius Capanei oblitus est mandatorum
 Eorum, quae dederat pugnâ strenuus Diomedes:
 Sed hic suos quidem inhihuit solidos-ungulis equos

Ver. 308.—[*τηχὺς*.] Mirè admodùm
 Vir doctissimus, Henr. Stephanus, (de verbis
 Græcis quæ interpretatus est Cicero;) “*τηχ-*
 “*χῆα est apud Homerum, Metri causâ.*”
 Quasi verò aut non omnibus in locis *τηχὺς*
 Homero diceretur, aut etiam *τραχὺς* primam
 non produceret. De *ἀπὸ*, vide ad *ἀ*, 51.

Ver. 310.—[*ἀμφὶ δὲ ὅσσι*.] *Μ. ἀμφὶ δ' οἱ*
 ὅσσι.

Ver. 315. *Πρόσθε δὲ οἱ πέπλοιο.*
 Tu potes Æneam manibus subducere
 Graiùm,
 Proque viro nebulam et ventos obtendere
 inanes. *Æn.* X, 81.
 Ver. 316. [*Ἔρκος ἔμεν βελέων.*] Nimirùm,
 τῇ ἀρασίᾳ infra, ver. 345.

Ver. 320.—[*βοῆν ἀγαθὸς*.] Vide supra ad
 β', 408.

Νόσφιν ἀπὸ φλοίσβου, ἐξ ἄντυγος ἠνία τείνας·
 Αἰνείαιο δ' ἐπαΐζας, καλλίτριχας ἵππους
 Ἐξέλασε Τρώων, μετ' εὐκνήμιδας Ἀχαιοῦς·
 Δῶκε δὲ Διὶ πύλω, ἐτάρα φίλω, ὃν πέρι πάσης 325
 Τῆεν ὀμηλικίης, ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτια ἦδη,
 Νηυσὶν ἐπὶ γλαφυρῆσιν ἐλαυνέμεν· αὐτὰρ ὄγ' ἦρας
 ὦν ἵππων ἐπιβὰς ἔλαβ' ἠνία σιγαλόεντα·
 Αἰΐφα δὲ Τυδείδην μέθεπε κρατεράνυχας ἵππους,
 Ἐρμεμαώς· ὁ δὲ Κύπριν ἐπάχετο νηλεῖ χαλκῶ, 330
 Γιγνώσκων ὅτ' ἀναλκίς ἔην θεός, οὐδὲ θεῶν
 Τῶν, αἰτ' ἀνδρῶν πόλεμον κατακοιρανέουσιν,
 Οὔτ' ἄρ' Ἀθηναίη, οὔτε πτολίπορθος Ἐνυά.
 Ἄλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐκίχανε πολὺν καθ' ὄμιλον ὀπάζων,
 Ἐνθ' ἐπορεζάμενος μεγαθύμου Τυδέος υἱός, 335
 Ἄκρην οὔτασε χεῖρα μετάλμενος ὄξεί χαλκῶ
 Ἀβληχρῆν· εἶθαρ δὲ δόρυ χροὸς ἀντετόρησεν,
 Ἀμβεροσίου διὰ πέπλου, ὃν οἱ Χάριτες κάμον αὐταί,

Seorsum à strepitu bellico, ex orbili-ad-sellam-fixo habenis suspensis;

Aeneae verò, irruens, júbis-pulchris-comantes equos

Abegit à Trojanis, ad benè-ocreatos Achivos:

Deditque Deïpylo, socio dilecto, quem supra omnem

Honorabat aequalium-coetum, quòd sibi mente consentaneá erat;

Naves ad cavas ut ageret: at ipse heros,

Suo curru conscenso, sumpsit habenas miro-artificio-factas:

Stاتمique post Tydidem egit validos-ungulis equos,

Alacer: Is verò Venerem persequebatur crudeli aere,

Gnarus quòd imbellis esset dea, neque dearum

Earum, quae virorum bellum imperio-administrant,

Neque Minerva, neque urbium-vastatrix Bellona.

At cùm jam assecutus esset, frequentem per turbam persequens,

Tum protensâ hastâ magnanimi Tydei filius,

Summam vulneravit manum insiliens acuto aere

Imbecillam: statim verò hasta cutem perfodit,

Divinum per peplum, quem ei Charites elaborarant ipsae,

325

330

335

Ver. 322. Νόσφιν.] Vide suprâ ad á, 349.

Ver. 326. — ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτια ἦδη.]
 Non hoc utique dicitur, aut ad sapientiam
 fuisse pares; id quod Alii existimârunt: aut
 ad virtutem, ut Allis visum est: sed, cum
 moribus et naturâ Stheneli congruum fuisse
 Deïpylum.

Ver. 331. Γιγνώσκων ὅτι.] Vide suprâ ad
 á, 537.

Ver. 336. Ἄκρην οὔτασε χεῖρα.] Vide suprâ
 ad δ', 525. et ad á, 140.

— Venus aurea contrâ;

— — — — — Ætolis surgit ab Arpis

Tydidem; equidem credo, mea vulnera
 restant. Æn. X, 28.

— — — — — Ferro cœlestia corpora demens

Appetii, et Veneris violavi vulnere dex-
 tram. Æn. XI, 276.

Cæterum hoc, ut opinor, ait Homerus; Dio-
 medem, πολὺν καθ' ὄμιλον ὀπάζοντα, ver. 334.
 permultis Trojanorum fuis atque cæsis, (πολ-
 λῶν φονευμένων, ut rectè Heraclides Ponticus)
 magnam Helenæ rapiendæ auctoribus ac pro-
 pugnatoribus Notam infamiam eo die inussisse.

Πρυμνὸν ὑπὲρ θένερος· ῥέει δ' ἄμβροτον αἶμα θεοῖο,
 Ἰχάρ, οἷός περ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσιν· 340
 Οὐ γὰρ σῖτον ἔδουσ', οὐ πίνουσ' αἶθοπα οἶνον,
 Τοῦνεκ' ἀναίμονές εἰσι, καὶ ἀθάνατοι καλέονται.
 Ἢ δὲ μέγα ἰάχουσα ἀπὸ ἕο κάββαλεν υἷον·
 Καὶ τὸν μὲν μετὰ χερσὶν ἐρύσσατο Φοῖβος Ἀπόλλων
 Κουανὴ νεφέλῃ, μὴ τις Δαναῶν ταχυπάλων 345
 Χαλκῶν ἐνὶ στήθεσσι βαλὼν, ἐκ θυμὸν ἔλθαι.
 Τῇ δ' ἐπὶ μακρὸν αὔσε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
 Εἶκε, Διὸς θύγατερ, πολέμου καὶ δηϊοτήτος·
 Ἦ οὐχ ἄλλης, ὅττι γυναῖκας ἀνάγκιδας ἤπεροπεύεις;
 Εἰ δὲ σύ γ' ἐς πόλεμον πωλήσεται, ἥ τέ σ' οἶα 350
 Ῥιγῆσειν πόλεμόν γε, καὶ εἴ χ' ἑτέρωθι πύθαι.
 Ὡς ἔφαθ'· ἡ δ' ἀλύουσ' ἀπεβῆσατο· τείρετο δ' αἰνῶς.
 Τὴν μὲν ἄρ' Ἴρις ἐλουῖσα ποδῆνεμος ἔξαγ' ὀμίλου,

Extremam supra volam : Fluebat autem immortalis sanguis deae,

Ichor, qualis nempe fluit beatis diis.

340

Non enim panem edunt, neque bibunt nigrum vinum ;

Ideo exangues sunt, et immortales appellantur.

Illa verò altum clamans, abs se dejecit filium :

Et hunc quidem manibus eripuit Phoebus Apollo

Obscurâ nebulâ, nè quis Danaorum celerum-equitum,

345

Aere in pectora coniecto, animam eriperet.

Illam verò altum inclamavit pugnâ strenuus Diomedes :

“ Cede, Jovis filia, bello et pugnâ :

“ An non satis quòd mulieres imbelles decipis ?

“ Sin autem tu in bello versabere, certè te puto

350

“ Reformidaturam bellum, etiam si vel alibi nomen ejus audieris.

Sic dixit : illa verò mente-turbatâ abiit ; affligebatur enim graviter.

Eam verò Iris prehensam pernix duxit extra turbam,

Ver. 541.—*αἶθοπα οἶνον.*] Vide suprâ ad 4, 462.

Ver. 542.—*ἀθάνατοι.*] Vide suprâ ad 4, 598.

Ver. 543. Ἢ δὲ μέγα ἰάχουσα.] Itâ optimè restituit Barnesius : Vide suprâ ad δ', 456.

Vulg. corruptissimè, Ἢ δὲ μέγ' ἰάχουσα.

Ibid.—*ἀπὸ ἕο.*] Vide suprâ ad 4, 51.

Ver. 544.—*ἐρύσσατο.*] Itâ et hîc quoque rectè edidit Barnesius. Quod enim in Aliis legitur, *ἐρύσατο*, antepenultimam necessario corripit.

Ver. 545. Κουανὴ νεφέλῃ.] Τῇ ἀορασίᾳ, ut rectè Scholiastes. Per multitudinem scilicet *Aeneas* clapsus, se subduxit. Vide suprâ ad ver. 315.

Ver. 549. Ἦ οὐχ ἄλλης.] Istud ἢ οὐχ, in interrogationibus, in unam syllabam coalescit,

non licentiâ aliquâ *Poeticâ*, sed quia vulgò etiam in *solutâ* (ut opinor) oratione itâ pronuntiabatur. Non enim id semel iterumve, sed perpetuò ferè, et consultò fecit Poeta. Pronuntiabatur nimirum, ἦυχ ἄλλης, &c. Sic, in vulgato isto versu,

Ἢ δὲ δικαιοσύνη συλλήβδην πᾶσ' ἀρετή' ἴστι.

Similiter, apud *Philemonem* in fragmentis,

Ἄνηρ δίκαιός ἐστιν, οὐχ ὁ μὴ ἀδικῶν·

Legebatur scilicet,

Ἄνηρ δίκαιός ἐστιν οὐχ ὁ μὴ δίκῶν.

Item, apud *Sophoclem*,

Τούτων ἐγὼ οὐκ ἔμιλλον, ἀνδρὸς οὐδενός.

Antigon. ver. 468.

Pronuntiabatur videlicet,

Τούτων ἐγὼυκ ἔμιλλον, ἀνδρὸς οὐδενός.

Et apud *Platonem* perpetuò, ἐγὼ οἶμαι, efferebatur ἐγὼυμαι, indeque scriptum ἐγῶυμαι.

Ἄχθομένην ὀδύνησι μελαίνετο δὲ χροῖα καλόν. Εὗρεν ἔπειτα μάχης ἐπ' ἀριστερὰ Δούρον Ἄρηα	355
"Ἦμενον ἥερι δ' ἔγχος ἐκέκλιτο, καὶ ταχέ' ἵππω Ἦ δὲ, γνύξ ἐριποῦσα, κασιγνήτοιο φίλοιο, Πολλὰ λισσομένη, χρυσάμπυκας ἤτεεν ἵππους· Φίλε κασιγνήτ', ἐκκόμισαί τέ με, δὸς δέ μοι ἵππους, "Οφρ' ἐς Ὀλυμπον ἵκωμαι, ἴν' ἀθανάτων ἕδος ἐστί.	360
Δίην ἄχθομαι ἔλκος, ὃ με βροτὸς οὐτασεν ἀήρ Τυδείδης, ὃς νῦν γε καὶ ἂν Διὶ πατρὶ μάχοιτο. "Ὡς φάτο· τῇ δ' Ἄρης δῶκε χρυσάμπυκας ἵππους· Ἦ δ' ἐς δίφρον ἔβαινε, ἀκηχεμένη φίλον ἦτορ. Πὰρ δέ οἱ Ἴρις ἔβαινε, καὶ ἠνία λάζετο χερσὶ·	365
Μάστιξεν δ' ἐλάαν, τὰ δ' οὐκ ἄκουτε πετέσθην· Αἶψα δ' ἔπειθ' ἴκοντο θεῶν ἕδος, αἰπὺν Ὀλυμπον· Ἔνθ' ἵππους ἔστησε ποδὴνemos ἀκέα Ἴρις, Λύσασ' ἐξ ὀχέων· παρὰ δ' ἀμβρόσιον βάλεν εἶδαρ. Ἦ δ' ἐν γούνασι πίπτε Διώνης δι' Ἀφροδίτη,	370
Μητρὸς ἑῆς· ἢ δ' ἀγκὰς ἐλάζετο θυγατέρα ἦν,	

Opressam doloribus: livebat verò cutem pulchram. Invenit deinde pugnae ad sinistram impetuosum Martem Sedentem: caligine autem hasta erat abdita, et veloces equi:	355
Illa verò genua procidens, fratris chari, Mulum supplicans, aureis-phaleris-insignes petebat equos: "Dilecte frater, curamque mei gere, desque mihi equos, "Ut ad Olympum perveniam, ubi immortalium sedes est,	360
"Valldè doleo vulnere, quo me mortalis vulneravit homo "Tydides, qui jam et adversus Jovem patrem pugnaverit. Sic dixit: ei autem Mars dedit aureis-fraenis-ornatos equos: Eaque in currum conscendit, moerens suo corde: Juxtaque ipsam Iris conscendit, et habenas cepit manibus:	365
Flagellavitque, ut irent: illi verò non inviti volabant: Statim autem deinde pervenerunt ad deorum sedem, excelsum Olympum: Ibi equos sistebat pedibus-pernix velox Iris, Solutos ex curru; atque immortale apposuit pabulum. Ad genua verò cecidit Diones diva Venus,	370
Matris suae: haec autem ulnis complectebatur filiam suam,	

Ver. 357.—γνύξ ἐριποῦσα.] Ἐαυτὴν προσ-
ερίψασα τοῖς Ἐκείνου γόνασιν ut rectè Eusta-
thius. Sic infrà, ver. 370. ἐν γούνασι πίπτε
Διώνης.—Μητρὸς ἑῆς.

Ver. 358. Πολλὰ λισσομένη.] Vox πολλὰ
hic ultimam, etiam extra cæsuram, mihi vi-
detur eadem de causâ consultò producere, ac
vox μέγα, in μέγα ἰάχουσα, et similibus. Vide
suprà ad δ', 456. Barnesius conjicit legen-
dum, πολλά ἰ λισσομένη. Sed nihil opus.

Ver. 559. Φίλε.] Vide suprà ad ver. 61.

Ibid.—ἐκκόμισαι.] Vide suprà ad α', 140.

Ver. 560.—ἀθανάτων.] Vide suprà ad α', 398.

Ver. 561.—οὐτασεν.] Vide suprà ad δ',
525. et ad α', 140.

Ver. 562.—ὃς νῦν γε καὶ ἂν Διὶ.]

—idem certet Phœbum superare.

Virg. Ecl. V, 9.

Ver. 571.—ἀγκὰς ἐλάζετο.] Fuerunt in-
ter Grammaticos, qui ἀγκὰς ità acciperent,

Χειρί τέ μιν κατέρεξε, ἔπος τ' ἔφατ' ἐκ τ' ὀνόμαζε·

Τίς νύ σε τοιάδ' ἔρεξε, φίλον τέκος, Οὐρανιαίων
Μαψιδίως, ὡς εἴ τι κακὸν ῥέζουσαν ἑνωπῆ;

Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα φιλομμειδῆς Ἀφροδίτη· 375

Οὐτά με Τυδέος υἱός, ὑπέρθυμος Διομήδης,

Οὐνεκ' ἐγὼ φίλον υἱὸν ὑπέξεφερον πολέμοιο,

Αἰνεῖαν, ὅς ἐμοὶ πάντων πολὺ φίλτατός ἐστιν.

Οὐ γὰρ ἔτι Τρώων καὶ Ἀχαιῶν φύλοπις αἰνή,

Ἄλλ' ἤδη Δαναοὶ γε καὶ ἀθανάτοισι μάχονται. 380

Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Διώνη, δῖα θεῶων·

Τέτλαθι, τέκνον ἐμὸν, καὶ ἀνάσχεο, κηδομένη περ.

Πολλοὶ γὰρ δὴ τλῆμεν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες

Ἐξ ἀνδρῶν, χαλέπ' ἄλγέ ἐπ' ἀλλήλοισι τιθέντες.

Τλῆ μὲν Ἄρης, ὅτε μιν Ὀτος, κρατερός τ' Ἐφιάλτης, 385

Παῖδες Ἀλαῆος, δῆσαν κρατερῶ ἐνὶ δεσμῶ.

Manuque ipsam demulcebat; verbaque fecit, dixitque:

“ Quisnam tibi talia fecit, dilecta filia, Coelicolarum

“ Temere; ac si quid flagitii patrasses palam?

Huic autem respondit deinde risum-amans Venus: 575

“ Vulneravit me Tydei filius, superbus Diomedes,

“ Eò quòd ego dilectum filium subducerem è proelio,

“ Aeneam, qui mihi omnium longè dilectissimus est.

“ Non enim jam Trojanorum et Achivorum pugna gravis est,

“ Sed nunc Danai etiam cum immortalibus pugnant. 380

Huic respondit deinde Dione, eximia inter Deas:

“ Perfer, filia mea, et tolera, moesta licèt:

“ Multi enim jam multa pertulimus coelicolae

“ Ab hominibus, graves dolores invicem inferentes.

“ Pertulit quidem Mars, quando ipsum Otus, fortisque Ephialtes, 585

“ Filii Aloëi, ligaverunt duris vinculis:

ac si *Accusativus* esset ab ἀγκαί. Quod nullo modo ferri potest. Vide suprà ad *ver.* 269. et ad β', 43.

Ibid.—θυγατέρα ἦν.] Vide suprà ad α', 51 et 398.

Ver. 376. Οὐτά με.] Vide suprà ad γ', 525.

Ver. 380.—ἀθανάτοισι.] Vide suprà ad α', 398.

Ver. 381.—δῖα θεῶων.] Ennio, *sancta Dearum.*

—sancte Deorum. *Æn.* IV, 576.

Ver. 385. Τλῆ μὲν Ἄρης, ὅτε μιν.] Non videtur hæc et similia *finxisse* Homerus, sed veteres enarrare historias more antiquo fabulis involutas. Vide suprà ad α', 399.

Ibid.—ὅτε μιν Ὀτος.] Vide suprà ad α', 51.

Ver. 386.—δῆσαν κρατερῶ ἐνὶ δεσμῶ.] Μέγιστοι καὶ ἰσχυροὶ γινόμενοι, ἔπαυσαν τοὺς πολέμους. Ut rectè Scholiastes, et Heraclides Ponticus.

Aspera tum positis mitescent secula bellis.

Cana Fides et Vesta, Remo cum fratre Quirinus

Jura dabunt: diræ ferro et compagibus aretis

Claudentur bellì portæ: Furor impius intùs Sæva sedens super arma, et centum vinctus ahenis

Post tergum nodis, fremet horridus ore cruento. *Æn.* I, 295.

Χαλκίῳ δ' ἐν κεράμῳ δέδετο τρισκαίδεκα μῆνας·
 Καί νύ κεν ἔνθ' ἀπόλοιτο Ἄρης, ἄτος πολέμοιο,
 Εἰ μὴ μητρυιή, περικαλλῆς Ἡερίβοια,
 Ἐρμέα ἐξήγγειλεν· ὁ δ' ἐξέκλεψεν Ἄρηα 390
 Ἦδη τειρόμενον· χαλεπὸς δέ ἐ δεσμὸς ἐδάμνα.
 Τλῆ δ' Ἦρη, ὅτε μιν κρατερὸς παῖς Ἀμφιτρεύωνος,
 Δεξιτερὸν κατὰ μαζόν, οἷστῶ τριγλώχινι
 Βεβλήκει· τότε κέν μιν ἀνήκεστον λάβεν ἄλγος. 395
 Τλῆ δ' Αἰῖδης ἐν τοῖσι πελώριος ἄκυν οἷστον,
 Εὖτέ μιν αὐτὸς ἀνῆρ, υἱὸς Διὸς αἰγιοόχοιο,
 Ἐν πύλῳ ἐν νεκύεσσι βαλὼν, ὀδύνησιν ἔδωκεν·
 (Αὐτὰρ ὁ βῆ πρὸς δᾶμα Διὸς καὶ μακρὸν Ὀλυμπον,
 Κῆρ ἀχέων, ὀδύνησι πεπαρμένους· αὐτὰρ οἷστὸς
 Ὠμῶ ἐνὶ στιβαρῶ ἠλήλατο, κῆδε δὲ θυμόν. 400
 Τῶ δ' ἐπὶ Παιήων ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσαν,
 Ἠκέσατ'· οὐ μὲν γάρ τι καταθνητός γ' ἐτέτυκτο.)
 Σχέπλιος, ὄβριμοεργός, ὃς οὐκ ὄθει αἴσυλα ρέζων,
 Ὅς τόξοισιν ἔκηδε θεοὺς, οἱ Ὀλυμπον ἔχουσι.
 Σοὶ δ' ἐπὶ τοῦτον ἀνῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη 405

“ Aereo autem in carcere vinctus erat tredecim menses :

“ Et fortassis ibi periisset Mars, insatiabilis belli,

“ Nisi noverca, perpulchra Eriboea,

“ Mercurio indicasset : ille verò furtim subduxit Martem 390

“ Jam confectum : dura enim ipsum vincula afflixerant.

“ Pertulit etiam Juno, quando illam fortis filius Amphitryonis,

“ Dextram ad mammam sagittâ tricuspile

“ Percussit : tunc ipsam gravissimus occupavit dolor.

“ Pertulit et Pluto inter hos ingens velocem sagittam, 395

“ Quando ipsum idem vir, filius Jovis Aegiochi,

“ Ad portam apud inferos vulneratum doloribus affecit :

“ (Verùm is ivit ad domum Jovis et excelsum Olympum,

“ Corde dolens, doloribus confixus ; nempe sagitta

“ Humerum in crassum adacta erat, torquebatque animum : 400

“ Hunc autem Paeon, dolores-pellentia pharmaca inspergens,

“ Sanavit : non enim omninò mortalis erat.)

“ Audax ! facinorosus ! qui pro nihilo duxit nefaria patrare,

“ Qui arcu violabat deos, qui Olympum habitant.

“ In te autem hunc concitavit dea caesiis-oculis Minerva : 405

Ver. 387. Χαλκίῳ δ'.] Pronuntiabatur Χαλκῶ. Vide supra ad β', 811.

Ver. 394. Βεβλήκει.] Vide supra ad δ', 492.

Ver. 396.—υἱὸς Διὸς.] Apud Pausaniam, lib. VI. cap. 25. legitur Διὸς υἱός.

Ver. 400.—κῆδε δὲ θυμόν.] Barnesius edidit, κῆδε δ' ἰ θυμόν. Quod eodem redit.

Ver. 403. Σχέπλιος, ὄβριμοεργός.] Hæc,

licet de Hercule dicta, mihi tamen non videntur, quæ est hujus Poetæ ubique perspicuitas, cum præcedentibus αὐτὸς ἀνῆρ constructui ; sed à principio sententiam denuò exordiri : eâ ferè admirandi ratione, quâ dixit Virgilius,

Demens ! qui nimbos et non imitabile fulmen, &c.

Æn. VI, 590.

Νήπιος, οὐδὲ τὸ οἶδε κατὰ φρένα Τυδέος υἱός,
 Ὅττι μάλ' οὐ δηναῖος, ὅς ἀθανάτοισι μάχοιτο,
 Οὐδέ τί μιν παῖδες ποτὶ γούνασι παππάζουσιν,
 Ἐλθόντ' ἐκ πολέμοιο καὶ αἰνῆς δηϊοτήτος.

Τῶ νῦν Τυδείδης, εἰ καὶ μάλα καρτερός ἐστι,

410

Φραζέσσω, μή τίς οἱ ἀμείνων σείῃ μάχηται·

Μὴ δὴν Αἰγιάλεια, περίφρων Ἀδρηστήνη,

Ἐξ ὕπνου γούασα φίλους οἰκῆας ἐγείρη,

Κουρίδιον ποθέουσα πόσιν, τὸν ἄριστον Ἀχαιῶν,

Ἴφθίμη ἄλοχος Διομήδεος ἵπποδάμοιο.

415

Ἥ ῥα, καὶ ἀμφοτέρησιν ἀπ' ἰχώρ χειρὸς ὀμόργνυ·

Ἄλθετο χεῖρ, ὀδύνας δὲ κατηπίωντο βαρεῖαι.

Αἰ δ' αὐτ' εἰσορώσασαι Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη,

Κερτομίοις ἐπέεσσι Δία Κρονίδην ἐρέθιζον·

Τοῖσι δὲ μύθων ἤρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

420

Ζεῦ πάτερ, ἧ ῥα τί μοι κεχολώσασαι, ὅ, ττικεν εἶπω;

Ἥ μάλα δὴ τινα Κύπρις Ἀχαιϊάδων ἀνειῖσα

“ Demens, neque hoc scit animo Tydei filius,

“ Quòd omninò non longævus sit is, qui cum immortalibus pugnaverit;

“ Neque omninò ipsum filii ad genua pappavocant,

“ Reversum ex bello et gravi praelio.

“ Itaque nunc Tydides, etsi valdè fortis est,

410

“ Cogitet, nè quis secum fortior te pugnet :

“ Nè aliquando Aegialeæ, cordata Adrasti-filia,

“ Ex somno, lugens, suos domesticos excitet,

“ Eum-qui-se-virginem-duxit, desiderans maritum, fortissimum Achivorum,

“ Generosa uxor Diomedis equùm-domitoris.

415

Dixit, et ambabus ichora à manu abstergebat :

Sanata est manus, doloresque mitigati sunt graves.

Tum verò intuentes Minerva et Juno,

Mordacibus verbis Jovem Saturnium irritabant :

Inter hos autem sermonem orsa est Dea caesiis-oculis Minerva :

420

“ Jupiter pater, num quid mihi succensebis ob id, quod dixero ?

“ Certè jam aliquam Venus Achivarum stimulans,

Ver. 407.—ἀθανάτοισι.] Vide suprâ ad
 á, 598.

Ver. 408. Οὐδέ τί μιν.] Nunquam videlicet
 domum reverteretur incolumis.

Ver. 411.—μή τίς οἱ ἀμείνων.] Vide suprâ
 ad á, 51.

Ver. 416.—ἀμφοτέρησιν ἀπ' ἰχώρ χειρὸς
 ὀμόργνυ.] Editi plerique habent, ἰχώρ χειρὸς.
 Quod, ut mihi quidem videtur, ferri non
 potest, διὰ τὴν καινότητα (ut ait Eustathius)
 τῆς ἀποκοπῆς. Scholiastes legisse videtur,
 ἀμφοτέρησ' ἀπὸ χειρὸς ἰχώρα ὀμόργνυ: Sed
 ἰχώρ primam producit. Melius igitur Bar-
 nesius ex conjecturâ, ἀμφοτέρησ' ἰχώρ ἀπὸ

χειρὸς ὀμόργνυ: Sed Codices non favent. Ve-
 teres, apud Eustathium, quâ ratione dictum
 sit, ἰδρῶτα ἰδρῶ, Ἀπόλλωνα Ἀπόλλω, κυκῶνα
 κυκῶ, eâdem ratione et ἰχώρα ἰχώ dictum
 existimârunt; ἀμφοτέρησιν ἀπ' ἰχώρ χειρὸς
 ὀμόργνυ: Quæ quidem analogia minimè est
 contemnenda. Mihi tamen facillimum id
 omnium videtur, ut quod Recentiores ἰχώρα
 appellârunt, Homerus id et in masculino ge-
 nere ἰχώρα, et in neutro dixerit ἰχώρ. Judi-
 cent cruditi.

Ver. 422.—ἀνειῖσα Τρωσῖν ἅμ' ἐσπίσθαι.]
 Πὰ videlicet, quomodò antea Helenam. Alii
 hîc legunt, ἅμα στίσθαι. Quod perinde est.

- Τρῶσιν ἄμ' ἐσπέσθαι, τοὺς νῦν ἔκπαυλ' ἐφίλησε,
 Τῶν τινα καρῖρέζουσα Ἀχαιϊάδων εὐπέπλων,
 Πρὸς χρυσήν περόνη καταμύζατο χεῖρα ἄραιήν. 425
 "Ὡς φάτο· μείδησεν δὲ πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
 Καί ῥα καλεσσάμενος προσέφη χρυσέην Ἀφροδίτην·
 Οὐ τοι, τέκνον ἐμὸν, δέδοται πολερμήϊα ἔργα·
 Ἀλλὰ σύ γ' ἱμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο,
 Ταῦτα δ' Ἀρηϊΐδῳ καὶ Ἀθήνῃ πάντα μελήσει. 430
 "Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
 Αἰνεῖα δ' ἐπόρουσε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
 Γινώσκων ὅ οἱ αὐτὸς ὑπέιρεχε χεῖρας Ἀπόλλων·
 Ἀλλ' ὄγ' ἄρ' οὐδὲ θεὸν μέγαν ἄζετο· ἔτετο δ' αἰεὶ
 Αἰνεῖαν κτεῖναι, καὶ ἀπὸ κλυτὰ τεύχεα δῦσαι. 435
 Τρεῖς μὲν ἔπειτ' ἐπόρουσε, κατακτάμεναι μενεαίωνων,
 Τρεῖς δὲ οἱ ἐστυφέλιξε Φαιεινὴν ἀσπίδ' Ἀπόλλων·
 Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο, δαίμονι ἴσος,
 Δεινὰ δ' ὁμοκλήσας προσέφη ἐκάεργος Ἀπόλλων·

- " Trojanos ut simul sequeretur, quos nunc vehementer diligit,
 " Utique aliquam demulcens Achivarum pulchris-peplis-induturum,
 " Ad auream fibulam perstrinxit manum teneram. 425
 Sic dixit: subrisit verò pater hominumque deorumque,
 Et advocatam allocutus est auream Venerem:
 " Non tibi, filia mea, commissa sunt bellica opera:
 " Quin tu desiderabilia obi munera nuptiarum:
 " Haec verò Marti veloci et Minervae omnia curae-erunt. 430
 Sic isti quidem talia inter se colloquebantur.
 In Aeneam autem irruit pugnà strenuus Diomedes,
 Gnarus quòd eum ipse tegeter manibus Apollo:
 Sed hic nè deum quidem magnum reverebatur; cupiebat autem semper
 Aeneam interficere, et inclutis armis exuere. 435
 Ter quidem dehinc irruit, interficere cupiens:
 Ter autem illi incussit fulgentem clypeum Apollo:
 Sed cùm jam quartum impetum faceret, deo par,
 Minaciter tum verò increpitans allocutus est longè-jaculans Apollo:

Ver. 425. Πρὸς χρυσήν περόνη.] Pronun-
 tiabatur, Πρὸς χρυσήν et similiter, ver. 427.
 Nam χεῖρας primam corripere nullo modo
 potest. Vide suprà ad β', 268.

Ver. 426.—μείδησεν δὲ πατὴρ.]

Olli subridens hominum sator atque Deo-
 rum. Æn. I, 258.

Ver. 428. Οὐ τοι, τέκνον ἐμὸν.] Apud Ci-
 ceronem ad Attic. lib. XIV. Epist. 15. scrip-
 tum est: Τέκνον ἐμὸν, οὐ τοι. Quae lectio vim
 habet non minore.

Cura tibi, Divùm effigies et templa tueri:

Bella viri Pacemque gerant, quæ bella
 gerenda. Æn. VII, 445.

Ver. 432.—βοὴν ἀγαθὴς.] Vide suprà ad
 β', 408.

Ver. 433. Γινώσκων.] Gnarus. Quod vul-
 γὸ vertunt, cognoscens, longè aliud est.

Ibid.—ὄ οἱ.] Vide suprà ad α', 537.

Ibid.—ὕπειρεχε.] Vide suprà ad β', 426.

Ver. 439. Δεινὰ δ' ὅ.] Ἐνταῦθα τὰ, "δὲ," στα-
 εῖλαι φανερώς, inquit Barnesius. Malè. Vide
 suprà ad α', 57.

Φράζεο, Τυδείδη, καὶ χάζεο, μὴδὲ θεῶσιν 440
 Ἴσ' ἔθελε φρονέειν· ἐπεὶ οὔποτε Φῦλον ὁμοῖον
 Ἀθανάτων τε θεῶν, χαμαὶ ἐρχομέναν τ' ἀνθρώπων.
 Ὡς φάτο· Τυδείδης δ' ἀνεχάζετο τυτθὸν ὀπίσσω,
 Μῆνιν ἀλευάμενος ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος·
 Αἰνείαν δ' ἀπάτερθεν ὁμίλου θῆκεν Ἀπόλλαν, 445
 Περγάμῳ εἰν ἱερῇ, ὅθι οἱ νηὸς γ' ἐτέτυκτο·
 Ἦτοι τὸν Λητώ τε, καὶ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,
 Ἐν μεγάλῳ ἀδύτῳ ἀκέοντό τε, κῦδαινόν τε.
 Αὐτὰρ ὁ εἶδ' αὖλον τεῦξ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλαν,
 Αὐτῶ τ' Αἰνεία ἴκελον καὶ τεύχεσι τοῖον· 450
 Ἀμφὶ δ' ἄρ' εἰδῶλῳ Τρῶες καὶ δῖοι Ἀχαιοὶ
 Δῆρον ἀλλήλων ἀμφὶ στήθεσσι βοείας
 Ἀσπίδας εὐκύκλους, λαισηϊὰ τε πτερόεντα.
 Δὴ τότε θοῶρον Ἄρηα προσηύδα Φοῖβος Ἀπόλλαν·

“ Perpende, Tydide, et recede, neque diis 440
 “ Paria velis meditari : quoniam nequaquam genus simile
 “ Immortaliumque deorum, humi incedentiumque hominum.
 Sic dixit : Tydides autem recessit paululum retrò,
 Iram evitans è-longinquo-ferientis Apollinis.
 Aeneam verò seorsum à turbâ posuit Apollo, 445
 Pergamo in sacrâ, ubi ipsi templum erat :
 Utique illum Latonaque et Diana sagittis-gaudens,
 In magno adyto curabantque, gloriâque decorabant.
 At imaginem fabricavit argenteum-arcum-gerens Apollo,
 Ipsique Aeneae similem, et armis talem : 450
 Circumque imaginem Trojani et nobiles Achivi
 Caedebant invicem circa pectora bubulos
 Clypeos pulchrè-orbiculatos, parmulasque leves.
 Tum porrò impetuosum Martem allocutus est Phoebus Apollo :

Ver. 442. Ἀθανάτων.] Vide suprâ ad α', 598.

Ver. 444.—ἀλευάμενος ἑκατηβόλου.] Quâ ratione vox, ἀλευάμενος, hîc ultimam producat ; itemque εἰδόμενος, ver. 462. vide suprâ ad α', 51.

Ver. 448.—κῦδαινόν τε.] Cùm hîc non de Æneâ gloriâ atque honore agitur ; conjicit Domina Dacier scripsisse Homerum, κῦδαινόν τε. Sed κηδαίνω, vox est Homero ignota. Siquid mutatum oporteret, scribendum erat κηδησάν τε. Sed nihil opus. Κῦδαινον enim id est, quod latinè dicas, honorificè excipiebant. Quod quidem non ad gloriam Æneâ, sed ad pietatem referendum.

Ver. 449. Αὐτὰρ ὁ εἶδ' αὖλον.]

Tum Dea nube cavâ tenuem sine viribus umbram

In faciem Æneâ (visu mirabile monstrum) Dardaniis ornat telis, clypeumque jubeatque Divini assimulat capitis, dat inania verba, Dat sine mente sonum, gressusque effingit euntis :
 Morte obitâ quales fama est volitare figuras,
 Aut quæ sopitos deludunt somnia sensus.
 At primas læta ante acies exultat imago,
 Irritatque virum telis, et voce lacessit.

Æn. X, 656.

Ver. 451. Ἀμφὶ δ' ἄρ' εἰδῶλῳ.] Hoc nimirum ait Poeta, ut rectè observavit Poppius ; utique nescisse Achivos, Æneam, postquam humi cecidisset, per multitudinem elapsam in urbem evasisse.

- Ἄρες, Ἄρες, βροτολοιγὲ, μαιφόνε, τειχεσιπλῆτα, 455
 Οὐκ ἂν δὴ τόνδ' ἄνδρα μάχης ἐρύσαιο μετελθὼν
 Τυδεΐδην, ὃς νῦν γε καὶ ἂν Διὶ πατρὶ μάχοιτο ;
 Κύπριδα μὲν πρῶτον σχεδὸν οὔτασε χεῖρ' ἐπὶ καρπῶ,
 Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτῶ μοι ἐπέσσυτο, δαίμονι ἴσος.
 Ὡς εἰπὼν, αὐτὸς μὲν ἐφέζετο Περγάμῳ ἄκρῃ 460
 Τρώων δὲ στίχας οὖλος Ἄρης ἄτρυνε μετελθὼν,
 Εἰδόμενος Ἀκάμαντι, Δοῶ ἡγήτορι Θρηγκῶν
 Υἱάσι δὲ Πριάμοιο, διοτρεφέεσσι κέλευεν
 Ὡς υἱεῖς Πριάμοιο, διοτρεφέος βασιλῆος, 465
 Ἐς τί ἔτι κτείνεσθαι ἔασετε λαὸν Ἀχαιοῖς ;
 Ἥ εἰσάκεν ἀμφὶ πύλῃσ' εὖ ποιητῆσι μάχωνται ;
 Κεῖται ἀνῆρ, ὃν τ' ἴσον ἐτίομεν Ἐκτορι Δία,
 Αἰνείας, υἱὸς μεγαλήτορος Ἀγχίσιου
 Ἄλλ' ἄγετ', ἐκ φλοίσβοιο σαώσομεν ἐσθλὸν ἑταῖρον.
 Ὡς εἰπὼν, ἄτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάστου. 470

- “ Mars, Mars, hominum-perniciēs, inquinatæ-caede, murorum-eversor, 455
 “ Nonne jam istum virum proelio subdlexeris, aggređiens
 “ Tydidem, qui jamjam vel Jovi patri pugnaverit ?
 “ Venerem quidem primùm cominũs vulneravit manu ad carpum :
 “ At postea in meipsum irruit, deo par.
 Sic locutus, ipse quidem resedit in Pergamo excelsa : 460
 Trojanorum verò ordines perniciosus Mars concitavit obeundo,
 Absimilatus Acamanti, strenuo ductori Thracum :
 Filios autem Priami, Jovis-alumnos adhortatus est :
 “ O filii Priami, Jovis-alumni regis,
 “ Quousque tandem interfici sinetis populum ab Achivis ? 465
 “ An donec circa portas bene structas pugnent ?
 “ Jacet vir, quem etiam aequaliter honorabamus Hectori nobili,
 “ Aeneas, filius magnanimi Anchisae :
 “ Verũm agite, ex tumultu eripiamus strenuum socium.
 Sic locutus, excitavit robur et animum uniuscujusque. 470

Ver. 455. Ἄρες, Ἄρες.] Vide suprà ad ver. 51.

Ver. 458. Κύπριδα μὲν πρῶτον.] Vide suprà ad ver. 356.

Ibid.—οὔτασε.] Vide suprà ad ὁ, 525. et ad α, 140.

Ver. 465. Ἐς τί ἔτι.] Barnesius hic inter varias Lectiones reponit, ἔς τι, pro, ἕως τι. Absurdissimè. Quasi scilicet Vocalis longa possit in brevem absorberi.

Ibid.—ἑάσεται.] Vide suprà ad ὁ, 42.

Ver. 466. Ἥ εἰσάκεν ἀμφὶ πύλῃσ'.]

Excandine domos, id rebus defuit unum,

Perpetiar ? ——— Æn. XII, 645.

De syllabis ἦ εἰς, in unam contrahendis, vide suprà ad ver. 349.

Ver. 467. Κεῖται ἀνῆρ, ὄν.]

Nam quid ago ? aut quæ jam spondet fortuna salutem ?

Vidi oculos ante ipse meos, ———

Murrano, quo non superat mihi charior alter,

Oppetere ingentem. — Æn. XII, 657.

Ibid.—ὄν τ' ἴσον ἐτίομεν Ἐκτορι Δία, Αἰνείας.]

Hectoris Æneæque manu victoria Graiũm

Hæsit : ———

Ambo animis, ambo insignes præstantibus armis. Æn. XI, 289.

Ver. 470. ——— ἄτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάστου.] Vide suprà ad β, 451.

- Ἔνθ' αὖ Σαρπηδὸν μάλα νείκεσεν Ἑκτορα δῖον·
 Ἑκτορ, πῆ δὴ τοι μένος οἴχεται, ὃ πρὶν ἔχεσκες ;
 Φῆς που ἄτερ λαῶν πόλιν ἐξέμεν, ἠδ' ἐπικούρων,
 Οἶος, σὺν γαμβροῖσι, κασιγνήτοισί τε σοῖσι·
 Τῶν νῦν οὐ τιν' ἐγὼ ἰδέειν δύναμ', οὐδὲ νοῆσαι,
 Ἄλλὰ καταπτώσσοσι, κύνες ὡς ἀμφὶ λέοντα·
 Ἡμεῖς δ' αὖ μαχόμεσθ', οἵπερ τ' ἐπικούροι ἐνειμεν.
 Καὶ γὰρ ἐγὼν, ἐπίκουρος ἔων, μάλα τηλόθεν ἦκω·
 Τηλοῦ γὰρ Λυκίῃ, Ξάνθῳ ἐπι δινῆεντι,
 Ἔνθ' ἄλοχόν τε φίλην ἔλιπον καὶ νήπιον υἱόν,
 Καδδὲ κτήματα πολλὰ, τά τ' ἔλδεται ὅσ' ἐπίδευής·
 Ἄλλὰ καὶ ὡς, Λυκίους ὀτρύνω, καὶ μέμον' αὐτὸς
 Ἄνδρ'ι μαχέσασθαι· ἀτὰρ οὔτι μοι ἐνθάδε τοῖον,
 Οἶον κ' ἢ φέροισιν Ἀχαιοὶ, ἢ κεν ἄγοισιν.
 Τύνη δ' ἔστηκας· ἀτὰρ οὐδ' ἄλλοισι κελεύεις
 Λαοῖσιν μενέμεν, καὶ ἀμυνόμεναι ἄρεσσι.
 Μῆπως, ὡς ἀψῖσι λίνου [που] ἀλόντε πανάγρου,

Tunc verò Sarpedon valdè objurgavit Hectora nobilem :

“ Hector, quo jam tibi robur abiit, quod priùs habebas ?

“ Dixisti quondam sine copiis urbem defensurum, et auxiliis,

“ Solum, cum affinis, fratribusque tuis :

“ Horum nunc nullum ego videre possum, neque animadvertere ; 475

“ Sed trepidant, canes tanquam circa leonem :

“ Nos verò pugnamus, qui socii adsumus.

“ Etenim ego, auxiliator existens, admodùm è longinquo venio :

“ Procul enim est Lycia, Xanthum ad vorticosum ;

“ Ubi uxoremque dilectam reliqui et infantem filium, 480

“ Et possessiones multas, quas cupit, quicumque pauper :

“ Attamen etiam sic, Lycios adhortor, et promptus sum ipse

“ Cum viro isto pugnare : tametsi nihil mihi hic tale,

“ Quale vel auferant Achivi, vel abducant.

“ Tu vero stas ; ac nè alias quidem hortaris 485

“ Copias sustinere hostem, et opem-ferre uxoribus.

“ Cave, nè fortè veluti nexibus lini capti omnia-trahentis,

Ver. 475.—[ἐγὼ ἰδέειν.] *Al.* ἐγὼν ἰδέειν.

Ver. 476.—[κύνες ὡς.] Quà ratione, κύνες, hic ultimam producat ; itemque, ἔστηκας, ver. 485. vide suprâ ad 4, 51.

Ver. 481.—[τά τ' ἔλδεται ὅσ' ἐπιδυνής.] Quæ satis sint ad cujusvis animum explendum, nè ampliùs in dubiam belli aleam eat.

Ver. 485. Ἄνδρ'ι μαχέσασθαι.] Cum viro quovis, vertit Barnesius. Mihi potius videtur, cum viro Isto, sc. Diomede.

Ver. 484.—[ἢ φέροισιν Ἀχαιοὶ, ἢ κεν ἄγοισιν.] Mihi (inquit) hoc in loco neque opes

sunt, quas diripiunt Achivi ; neque uxor atque liberi, quos in servitutem abducant. Ut rectè Eustathius : λέγεται, ὡς ἐπὶ πολὺ, ἀγισθαὶ μὲν τὰ ἔμφυχα καὶ βαδιστικά· φέρεσθαι δὲ, τὰ βασταζόμενα. Plato similiter : τῶν ἀλλοτρῶων μηδὲνα μηδὲν φέροισιν, μηδὲ ἄγοισιν.

Ver. 485.—[ἔστηκας.] Vide suprâ ad 4, 57. et ad 8, 454.

Ver. 486. Λαοῖσιν μενέμεν.] Eustathius : Λαοῖσι μενέμεν. Quæ fortè verior lectio. Vide suprâ ad 4, 51.

Ver. 487.—[ἀλόντε] Tuque ipse scilicet, et populus tuus : Ut versa superiore, Τύνη

Ἄνδράσι δυσμενέεσσιν ἔλαρ καὶ κύρμα γένησθε·
 Οἱ δὲ τάχ' ἐκπέρσουσ' εὖ ναιομένην πόλιν ὑμῖν.
 Σοὶ δὲ χρῆ τάδε πάντα μέλειν νύκτας τε καὶ ἡμᾶρ,
 Ἄρχους λισσομένω τηλεκλητῶν γ' ἐπικούρων,
 Νωλεμέως ἐχέμεν, κρατερὴν δ' ἀποθέσθαι ἐνιπὴν.
 Ὡς φάτο Σαρπηθῶν· δάκε δὲ φρένας Ἐκτορι μῦθος·
 Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἄλτο χαμαῖζε·
 Πάλλων δ' ὀξέα δοῦρα, κατὰ στρατὸν ᾗχετο πάντη,
 Ὅτρυνων μαχέσασθαι· ἔγειρε δὲ φύλοπιν αἰνὴν·
 Οἱ δ' ἐλελίχθησαν, καὶ ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν.
 Ἀργεῖοι δ' ὑπέμειναν ἀολλέες, οὐδ' ἐφόζηθεν.
 Ὡς δ' ἄνεμος ἄχνας φορέει ἱεράς κατ' ἀλωὰς,

“ Hostibus captura et praeda sitis :

“ Illi verò citò excident benè-habitatam urbem vestram.

“ Tibi autem convenit haec omnia curae esse, noctesque diesque, 450

“ Principibus supplicanti longè-vocatorum sociorum,

“ Ut incessantè hosti obsistant, asperamque deponant increpationem.

Sic dixit Sarpedon : momordit autem praecordia Hectori sermo :

Statimque de curru cum armis desiliit ad terram ;

Vibransque acutas hastas, per exercitum ibat undique, 495

Adhortans ad-pugnandum ; excitavitque pugnam gravem :

Illi verò conversi sunt à fugâ : et adversi steterunt Achivis.

Argivi autem sustinebant conferti, neque in-fugam-versi-sunt.

Sicut autem ventus paleas differt sacras per areas,

et λαοὶ ἄλλοι. Quod enim hic ait Barnesius, aliique: “ Dualis pro Plurali;— “ Enallage numeri Dualis pro Plurali;” planè est absurdissimum. Utique Enallage, quam vocant, siqua reverà esset, omnem omnis linguæ rationem jam penitùs everteret. Vide suprâ ad ἄ, 566. et ad β', 288. Quæcunque sive istius Enallages, sive Antiptoseos, sive cujuscumque istiusmodi Solacismi exempla afferunt Grammatici; ea verò omnia, si modò attentius perpendis, aliena esse senties, et rem minimè attingere. Porro, quam ἀνακόλουθον appellant Constructionem, quæque ab optimis Auctoribus elegantissimè nonnunquam usurpatur; longè aliam et illa habet explicandi rationem. Vide suprâ ad β', 555. 681. et ad γ', 211. Nequid tamen dissimulem; incidit mihi suspicio, mendii hic nescio quid irrepsisse; cùm vox ἄλους, quæ primam hic in Vulgatis producit, eandem aliàs semper corripiat; *Iliad.* β', 374. δ', 291. ι', 588. λ', 405. μ', 172. ν', 816. ξ', 81. ρ', 506. φ', 281. 495. *Odys.* ε', 312. ξ', 185. ο', 299. σ', 264. et ὦ, 54. Fortè igitur hic legendum, *Μήπως, ὡς ἀψίσι*

λίνοιο ἄλοντε, vel potiùs, *Μήπως, ὡς ἀψίσι λίνου σου ἄλοντε*, vel, ὡς ἀψίσι λίνου πτερ ἄλοντε, quod est, ὡσπερ ἄλοντε: vel aliquid simile. E contrario, notandum vocem ἀνάλισκω (quam proinde non, ut Lexicographi, ex ἀλίσκω, sed ex aliâ omninò origine esse credam,) secundam ubique producere; ἀνάλισκω, ἀνάλωσω, ἀνάλωϊν, &c.

Ver. 489.—[ἐκπέρσουσ'.] Barnesius, inter varias Lectiones, ἐκπέρσωσ'. Nec malè.

Ver. 492.—[ἀποθέσθαι ἐνιπὴν.] Barnesius hoc minùs rectè ad præcedentem χρῆ ἰτὰ refert, ut de *Hectore* scilicet intelligatur; quod alii cum isto ἀρχους λισσομένων construentes, de auxiliariorum ducibus accipiunt.

Ver. 494. Αὐτίκα δ' ἐξ ἰχίων.] Vide suprâ ad γ', 29.

Ver. 496.—[ἔγειρε δὲ φύλοπιν αἰνὴν.]

—pugna aspera surgit. *Æn.* IX, 667.

Ver. 497. Οἱ δ' ἐλελίχθησαν.]

—densi cuneis se quisque coactis

Agglomerant.— *Æn.* XII, 457.

Ver. 499. Ὡς δ' ἄνεμος ἄχνας.] Barnesius edidit, Ὡς δ' ἄχνας ἄνεμος. Sed nihil opus. Vide suprâ ad ἄ, 51.

- Ἄνδρῶν λικμώντων, ὅτε τε ξανθὴ Δημήτηρ
 Κρίνει ἐπειγομένων ἀνέμων καρπὸν τε, καὶ ἄχνας· 500
 Αἷ δ' ὑπολευκαίνονται ἀχυρμαί· ὡς τότε Ἀχαιοὶ
 Λευκοὶ ὑπερθε γέγοντο κονιστάλῳ, ὃν ῥα δι' αὐτῶν
 Οὐρανὸν ἐς πολύχαλκον ἐπέπληγον πόδες ἵππων,
 Ἄψ ἐπιμισγομένων· ὑπὸ δ' ἔστρεφον ἠνιοχῆες. 505
 Οἱ δὲ μένος χειρῶν ἰθὺς φέρον· ἀμφὶ δὲ νύκτα
 Θούρος Ἄρης ἐκάλυψε μάχη, Τρώεσσι ἀρήγαν,
 Πάντοσ' ἐποιχόμενος· τοῦ δ' ἐκραιαίνεν ἐφετμὰς
 Φοῖβου Ἀπόλλωνος χρυσαόρου, ὅς μιν ἀνάγει
 Τρωσὶν θυμὸν ἐγειῖραι, ἐπεὶ ἴδε Παλλάδ' Ἀθήνην 510
 Οἰχομένην· ἣ γὰρ ῥα πέλεν Δαναοῖσιν ἀρηγάν.
 Αὐτὸς δ' Αἰνείαν μάλα πίνος ἐξ ἀδύτοιο
 Ἦκε, καὶ ἐν στήθεσσι μένος βάλε ποιμένι λαῶν.
 Αἰνείας δ' ἐτάροισι μεθίστατο· τοὶ δ' ἐχάρησαν,
 Ὡς εἶδον ζῶν τε καὶ ἀρτεμέα προσιόντα, 515
 Καὶ μένος ἐσθλὸν ἔχοντα· μετ' ἄλλησάν γε μὲν οὔτι·
 Οὐ γὰρ ἔα πόνος ἄλλος, ὃν Ἀργυρότοξος ἐγειρεν,

Viris ventillantibus, quando utique flava Ceres Secernit urgentibus ventis fructumque et paleas; Et subalbicant palearum-receptacula: sic tunc Achivi Albi supernè facti sunt pulvere, quem inter ipsos Coelum ad usque solidum excitabant pedes equorum, Conversâ-acie confligentium: flectebant nempe equos aurigae. Ipsi verò robur manuum rectâ tulerunt; circum autem caliginem Impetuosus Mars offudit proelio, Trojanis opem-ferens, Omnem aciem obiens: effectaque dabat mandata Phoebi Apollinis aureum-ensem-gestantis, qui ipsum jusserat Trojanis animum excitare, postquam vidit Pallada Minervam Abeuntem; haec enim erat Danais auxiliatrix. Ipse autem Aeneam valdè pingui ex adyto Emisit, et pectoribus robur indidit pastori populorum. Aeneas itaque inter socios stetit: hi verò gavisii sunt, Ut viderunt vivumque et incolumem advenientem, Et vires integras habentem; percontati sunt tamen nihil: Non enim sinebat labor alius, quem argenteum-arcum-gerens excitabat,	500 505 510 515
---	--------------------------

Ver. 500. — ξανθὴ Δημήτηρ.]

Flava Ceres. —

Georg. I, 96.

Ver. 501. Κρίνει.] Vide suprâ ad 4, 509.

Al. Κρίνη.

Ver. 504. — ἐπέπληγον.] Vide suprâ ad 7, 51.

Ver. 506. — νύκτα.]

— nigro glomerari pulvere nubem.

Æn. IX, 53.

Ver. 507. — Ἄρης — Τρώεσσι ἀρήγαν.]

Hic Mars armipotens animum viresque
 Latinis

Addidit, et stimulos acres sub pectore ver-
 tit. Æn. IX, 717.

Ver. 509. Φοῖβου Ἀπόλλωνος χρυσαόρου.]
 Vide suprâ ad 4, 45.

Armatumque auro. — Æn. III, 517.

Ver. 510. — ἐγειῖραι.] Al. ἀγείραι.

Ver. 516. — οὔτι.] Schol. οὔτι.

"Αρης τε βροτολοιγός, "Ερις τ' ἄμοτον μεμαυῖα.

Τοὺς δ' Αἴαντε δῦω, καὶ Ὀδυσσεὺς, καὶ Διομῆδης,

"Ωτρυνον Δαναοὺς πολεμιζέμεν· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ 520

Οὔτε βίας Τρώων ὑπεδείδισαν, οὔτε ἰωκάς·

'Αλλ' ἔμενον, νεφέλῃσιν εἰκότες· ἄς τε Κρονίῳν,

Νηημίης, ἔστησεν ἐπ' ἀκροπόλοισιν ὄρεσσιν,

'Ατρείμας, ὄφρ' εὐδῆσι μένος Βορέαιο, καὶ ἄλλων

Ζαχρειῶν ἀνέμων, οἵτε νέφεα σκιάοντα 525

Πνοιῆσιν λιγυρῆσι διασκιδνάσιν ἀέντες·

"Ως Δαναοὶ Τρῶας μένον ἔμπεδον, οὐδ' ἐφέεοντο.

'Ατρείδης δ' ἀν' ὄμιλον ἐφοίτα, πολλὰ κελεύων·

"Ω φίλοι, ἀνέρες ἐστὲ, καὶ ἀλκιμον ἦτορ ἔλεσθε,

'Αλλήλους τ' αἰδεῖσθε κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας· 530

Αἰδομένων τ' ἀνδρῶν πλέονες σόοι, ἢ ἐπέφανται·

Φευγόντων δ' οὔτ' ἀρ' κλέος ὄρνυται, οὔτε τις ἀλκή.

"Η, καὶ ἀκόντισε δουρὶ θοῶς· βάλε δὲ πρόμον ἀνδρα,

Αἰνείεω ἔταρον μεγαθύμου, Δηϊκόωντα

Περγασίδην, ὃν Τρῶες ὁμῶς Πριάμοιο τέκεσσι 535

Τιον, ἐπεὶ θοὸς ἔσκε μετὰ πρώτοισι μάχεσθαι·

Τόν ῥα κατ' ἀσπίδα δουρὶ βάλε κρείων Ἀγαμέμνων·

Marsque hominum pernicies, Discordiaque insatiabiliter furens.

At Ajaces duo et Ulysses et Diomedes

Concitabant Danaos ad pugnandum : ii verò etiam per se 520

Neque vires Trojanorum timebant, neque clamores :

Sed expectabant eorum impetum, nubibus similes, quas Saturnius,

Tranquillitatis-tempore, sistit in summis montibus,

Quietè, quando dormit vis Boreae, et aliorum

Impetuosorum ventorum, qui nubes opacas 525

Flatibus stridulis dissipant flantes :

Sic Danaï Trojanos expectabant stabiliter, neque fugiebant.

Atrides autem per turbam discurrerat, multa mandans :

" O amici, Viri estote, et fortem animum sumite,

" Et alius alium verecundantes observate per acres pugnas : 530

" Verecundantium utique virorum plures salvi, quam interfecti sunt :

" Fugientium verò neque gloria exurgit, nec ullum auxilium.

Dixit, et jaculatus est hastà impigrè : percussitque principem virum,

Aeneae socium magnanimi, Deicoontem

Pergasidem, quem Trojani aequè ac Priami filios 535

Honorabant ; quoniam impiger erat inter primos pugnare :

Hunc utique in scutum hastà percussit rex Agamemnon :

Ver. 526. Πνοιῆσιν λιγυρῆσι.] Apud Eusta-
tium, Πνοιῆσι. Quæ fortè est verior Lectio :
Syllabâ σι productâ, quâ ratione et τσι in præ-
cedenti versu producitur. Vide suprâ ad α,
51.

Ver. 532.—ὄρνυται.] Vide suprâ ad γ',
260.

Ver. 537. Τόν ῥα.] " Istum utique." A-
dedò ut non supervacanea sit vocula, ῥά. Vide
suprâ ad ε, 56. et ad β', 158.

- Ἡ δ' οὐκ ἔγχος ἔρυτο, διὰ πρὸ δὲ εἶσατο καὶ τῆς·
 Νειαιρῆ δ' ἐν γαστρὶ διὰ ζωστῆρος ἔλασσε·
 Δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ. 540
- Ἐνθ' αὐτὸν Αἰνεΐας Δαναῶν ἔλεν ἄνδρας ἀρίστους,
 Ὑῖε Διοκλῆος, Κρήθωνά τε, Ὀρσίλοχόν τε·
 Τῶν ῥά πατὴρ μὲν ἔναιεν εὐκτιμένη ἐνὶ Φηρῶ,
 Ἀφνειὸς βίότιοι· γένος δ' ἦν ἐκ ποταμοῖο
 Ἀλφειοῦ, ὅστ' εὐρὸν ῥέει Πυλῖάν διὰ γαίης. 545
- Ὅς τέκετ' Ὀρσίλοχον πολέεσσ' ἀνδρῶσιν ἀνάκτα·
 Ὀρσίλοχος δ' ἄρ' ἔτικτε Διοκλῆα μεγάλυμον·
 Ἐκ δὲ Διοκλῆος διδυμάονε παῖδε γενέσθην,
 Κρήθων, Ὀρσίλοχός τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης.
 Τὰ μὲν ἄρ' ἠβήσαντε, μελαινάων ἐπὶ νῆων 550
- Ἴλιον εἰς εὐπωλον ἄμ' Ἀργείοισιν ἐπέσθην,
 Τιμῆν Ἀτρεΐδῃσ', Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ
 Ἀρνούμενῳ τὰ δ' αὖθι τέλος θανάτοιο κάλυψεν.
 Οἶῶ τῶγε λέοντε δῦα ὄρεος κορυφῆσιν
 Ἐτραφέτην ὑπὸ μητρὶ, βαθεΐης τάρφεσιν ὕλης· 555

Illud verò non hastam inhibuit, transiit autem penitus etiam per ipsum;

Imumque in ventrem per balteum trajecit:

Fragorem autem edidit cadens, et sonitum dedere arma super ipso. 540

Tum verò Aeneas Danaorum interfecit viros hosce fortissimos,

Filios Dioclis, Crethonaque, Orsilochumque:

Horum pater quidem habitabat bene-aedificatâ in Pherâ,

Dives opum: genus autem erat à fluvio

Alpheo, qui latè fluit Pyliorum per terram:

545

Qui utique genuit Orsilochum multis viris imperatorem:

Orsilochus autem genuit Dioclem magnanimum:

Ex Diocle autem gemini filii nati sunt,

Crethon, Orsilochusque, pugnae bene scientes omnigenae.

Ac hi quidem puberes-jam-facti, nigris in navibus

550

Ilium ad generosis-equis-foecundum simul Argivos secuti sunt,

Honorem Atridis, Agamemnoni et Menelao,

Expetentes: eos verò ibi finis mortis obtexit.

Quales leones duo montis in verticibus

Nutriti sunt sub matre, profundae in densis-recessibus sylvae:

555

Ver. 538. Ἡ δ' οὐκ ἔγχος ἔρυτο, διὰ πρὸ δὲ εἶσατο.]

—clypeum, tot ferri terga, tot aeris,

Cum pellis toties obeat circumdata tauri,
 Vibranti cuspis medium transverberat ictu.

Æn. X, 482.

Ibid. — καὶ τῆς.] *Al. χαλκός.*

Ver. 540. Δούπησεν δὲ πεσὼν.] Vide suprâ
 ad δ', 455 et 504.

Ver. 543. Τῶν ῥά.] Vide suprâ ad ver.
 537.

Ver. 547. — Διοκλῆα μεγάλυμον.] Quâ
 ratione vox, Διοκλῆα, hic ultimam naturâ
 brevem producat; itemque, ἄρα, ver. 574. et
 Πολαιμίνια, ver. 576. vide suprâ ad α', 51.
 Cæterum, quæ vocis βασιλία, formam sequuntur;
 eæ ultimam naturâ semper produciunt,
 Vide suprâ ad α', 265.

Τὰ μὲν ἄρ' ἀρπάζοντε βόας καὶ ἴφια μῆλα
 Σταθμούς ἀνθρώπων κεραιΐζοντο, ὄφρα καὶ αὐτὰ
 Ἄνδρῶν ἐν παλάμησι κατέκταθεν ὀξείῃ χαλκῶ.

Τοῖω τὰ χεῖρεςσιν ὑπ' Αἰνείαιο δαμέντε

Καππεσέτην, ἐλάτῃσιν ἰοικότες ὑψηλῆσι.

560

Τὼ δὲ πεσόντ' ἐλέησε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος.

Βῆ δὲ διὰ προμάχων, κεκορυθμένος αἴλοπι χαλκῶ,

Σείων ἐγχείην· τοῦ δ' ὄτρυνεν μένος Ἄρης,

Τὰ φρονέων, ἵνα χερσὶν ὑπ' Αἰνείαιο δαμείη.

Τὸν δ' ἴδεν Ἀντίλοχος μεγαθύμου Νέστορος υἱός·

565

Βῆ δὲ διὰ προμάχων· περὶ γὰρ δῖε ποιμένι λαῶν,

Μῆ τι πάθῃ, μέγα δὲ σφας ἀποσφύλλειε πόνοιο.

Τὼ μὲν δὴ χεῖράς τε, καὶ ἔγχεα ὀξυόεντα,

Ἄντιον ἀλλήλων ἐχέτην, μεμαῶτε μάχεσθαι.

Ἄντίλοχος δὲ μάλ' ἄγχι παρίστατο ποιμένι λαῶν.

570

Αἰνείας δ' οὐ μείνε, θεός περ ἐὼν πολεμιστῆς,

Ὡς εἶδεν δύο φῶτε παρ' ἀλλήλοισι μένοντε.

Qui quidem rapientes boves et pingues oves,
 Stabula hominum vastant, donec tandem et ipsi
 Virorum manibus interfecti sint acuto aere:

Tales hi manibus sub Aeneae domiti

Deciderunt, abietibus siccis proceris.

560

Horum verò prostratorum misertus est pugnâ strenuus Menelaus:

Processit itaque per primos-pugnatores, armatus corusco aere,

Quassans hastam; ejusque excitabat animum Mars,

Ea cogitans, ut manibus sub Aeneae domaretur.

Hunc autem vidit Antilochus magnanimi Nestoris filius;

565

Processitque per primos-pugnatores: valde enim timebat pastori populorum,

Nè quid pateretur humanitùs, graviterque ipsos frustraret laboris.

Illi quidem jam manusque, et hastas acutas,

Contra se invicem tenebant, parati pugnare.

Antilochus autem valde propè astitit pastori populorum.

570

Aeneas verò non sustinuit, impiger licèt existens bellator,

Ut vidit duos viros propè inter se stantes.

Ver. 560. Καππεσέτην, ἐλάτῃσιν ἰοικότες ὑψη-
 λῆσι.]

Concidit; ut quondam cava concidit, aut
 Erymantho,

Aut Idâ in magnâ, radicibus eruta pinus.

Æn. V, 448.

Ver. 561. Τὼ δὲ πῖσαντ' ἐλέησε.]

—ut vultum vidit morientis, et
 ora;

Ingemuit miserans graviter.—

Æn. X, 821.

Ibid.—βοὴν ἀγαθός.] Vide suprâ ad β',
 408. Cæterùm alii hic legunt, ἐλέησεν ἀρητί-
 φιλος Μενέλαος.

Ver. 567.—μέγα δὲ σφας ἀποσφύλλει.]
 Itâ edidit Barnesius ex Eustathio; Rectè.
 Stephanus, aliique, δὲ σφιας. Quod proso-
 diam perimit.

Ver. 568. Τὼ μὲν δὴ] Menelaus et Æneas.

Ibid.—ὀξυόεντα.] Vide suprâ ad ver. 50.

Ver. 569.—μεμαῶτε.] Vide suprâ ad
 β', 818.

Ver. 572. Ὡς εἶδεν δύο φῶτε παρ' ἀλλή-
 λοισι μένοντε.] "Post hunc Versum, tale
 "quid" (inquit Barnesius) "deesse vide-
 "tur; Ἀντιθέην ἐς αὐτῶν, ἐν αἰνῇ διήοιητι."
 Ridiculè admodùm: Quasi id scilicet non
 elegantius multò reticatur.

- Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν νεκροὺς ἔρυσαν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν,
 Τὰ μὲν ἄρα δειλῶ βαλέτην ἐν χερσὶν ἑταίρων
 Αὐτὰ δὲ στρεφθέντες, μετὰ πρῶτοισι μαχέσθη. 575
- Ἐνθα Πυλαιμένεια ἐλέτην, ἀτάλαντον Ἄρηι,
 Ἄρχὸν Παφλαγόνων μεγαθύμων ἀσπιστάων.
 Τὸν μὲν ἄρ' Ἀτρείδης δουρικλειτὸς Μενέλαος
 Ἔσταότ' ἐγχεῖ νύξε, κατὰ κληῖδα τυχήσας.
 Ἀντίλοχος δὲ Μύδωνα βάλ' ἠνίοχον θεράποντα,
 Ἐσθλὸν Ἀτυμνιάδην, (ὁ δ' ὑπέστρεφε μάνυχας ἵππους,) 580
 Χερμαδίῳ ἀγκῶνα τυχῶν μέσον· ἐκ δ' ἄρα χειρῶν
 Ἦνία λενκ' ἐλέφαντι χαμαὶ πέσον ἐν κονίησιν.
 Ἀντίλοχος δ' ἄρ' ἐπαίξας ξίφει ἤλασε κόρσην·
 Αὐτὰρ ὄγ' ἀσθμαίνων εὐεργέος ἔκπεσε δίφρου,
 Κύμβαχος ἐν κονίησιν ἐπὶ βρεγχμόν τε καὶ ὄμουσ. 585
 Δηθὰ μάλ' εἰστήκει, τύχε γὰρ ψαμάθοιο βαθείης,

Illi igitur postquam mortuos traxerant ad populum Achivorum,

Eos quidem miseros posuerunt in manibus sociorum :

Ipsi verò conversi, inter primos pugnabant. 575

Tunc Pylaemenem interfecerunt parem Marti,

Principem Paphlagonum magnanimorum clypeatorum.

Hunc utique Atrides hastâ-inclutus Menelaus

Stantem hastâ vulneravit, ad jugulum assecutus.

Antilochus verò Mydona percussit aurigam ejus famulam,

580

Fortem Atymniadem, (ille autem avertēbat solidos-ungulis equos,)

Saxo cubitum assecutus mediū : atque ex manibus

Fraena candida ebore humi ceciderunt in pulvere.

Antilochus autem irruens ense percussit tempus :

Atque is anhelans affabrè-facto excidit curru,

585

Præceps in pulvere, in sinciputque et humeros.

Diū valdè fixus stetit, inciderat enim in arenam profundam ;

Ver. 576. Ἐνθα Πυλαιμένεια.] Ἦδε μὲν ἀναγίνεται Πυλαιμίνης Παφλαγόνων ἀρχός.—ὁ δ' ἐν τοῖς ἔξῃς (v, 645. 658.) ζῶν Πυλαιμίνης, ὁμῶς ἐστὶ τοῦτο. Eustath. Fortè hujus Patris, ut Barnesius non malè. Nomina enim heroum non conflinxit Homerus, sed ex historiâ memoravit.

Ibid.—ἀτάλαντον.] Vide suprâ ad β' 627.

Ver. 578.—δουρικλειτός.] Itâ Barnesius ; rectè, ut mihi quidē videtur. Α. δουρικλυτός.

Ver. 581.—ὁ δ' ὑπέστρεφε μάνυχας ἵππους.] Interea, dum averteret equos, percussus est. Rectè igitur Parenthesi inclusa sunt hæc verba.

Ver. 585.—λενκ' ἐλέφαντι.] Non, λενκὲ ὡς ἐλέφαντος, ut Scholiastes ; sed, ebore ornata et distincta.

—ensem collo suspendit eburnum.

Æn XI, 11.

—κόπη δ' ἐλέφαντος ἐστίν. Odys. φ', 7.

Vide suprâ ad δ', 141.

Ver. 584.—ἐπαίξας ξίφει.]

—at fervidus advolat hastâ.

Æn. XII, 295.

Ver. 586. Κύμβαχος — ἐπὶ βρεγχμόν τε καὶ ὄμουσ.]

—involvitur—

In caput atque humeros.— Ibid. v. 292.

Ver. 587.—εἰστήκει.] Vox, εἰστήκει, accipitur ἀορίστως, similiter ut ἕστη. Quod si ἕστηκεν dixisset, jam non constitisset Temporum ratio. Erat enim hoc utique διαρισμένως dicere, Mydona jam tum, cum hæc scriberet Poeta, in caput diū stetisse. Vide suprâ ad δ', 492. et ad α. 57.

Ἵφρ' ἴπῳ πλήξαντε χαμαὶ βάλλον ἐν κόνεσσι
 τοὺς δ' ἴμασ' Ἀντίλοχος, μετὰ δὲ στρατὸν ἤλασ' Ἀχαιῶν.

τοὺς δ' Ἔκτωρ ἐνόησε κατὰ στίχας, ἄρτο δ' ἐπ' αὐτοὺς 590

Κεκληγώς· ἅμα δὲ Τρώων εἶποντο Φάλαγγες
 Καρτεραί· ἤρχε δ' ἄρα σφιν Ἄρης, καὶ πότνι Ἐνυώ·

Ἡ μὲν, ἔχουσα Κυδοιμὸν ἀναιδέα δηϊοτῆτος·

Ἄρης δ' ἐν παλάμῃσι πελώριον ἔγχος ἐνώμα·

Φοῖτα δ' ἄλλοτε μὲν πρόσθ' Ἔκτορος, ἄλλοτ' ὀπισθεν. 595

τὸν δὲ ἰδὼν ῥίγησε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης.

Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ἀπάλαμνος, ἰὼν πολέος πεδίοιο,

στήη ἐπ' ἄκυρόν ποταμῷ ἄλαδε προρέοντι,

Ἄφρῳ μορμύροντα ἰδὼν, ἀνά τ' ἔδραμ' ὀπίσσω·

Ὡς τότε Τυδείδης ἀνεχάζετο, εἰπέ τε λαῷ· 600

ὦ φίλοι, οἷον δὴ θαυμάζομεν Ἔκτορα δῖον,

Αἰχμητὴν τ' ἔμεναι, καὶ θαρσαλέον πολεμιστὴν.

τῷ δ' αἰεὶ πάρα εἰς γε θεῶν, ὅς λοιγὸν ἀμύνει·

καὶ νῦν οἱ πάρα κείνος Ἄρης, βροτῷ ἀνδρὶ ἑοικώς.

Donec equi percussum humi dejecerunt in pulverem :

Illos autem scuticâ-agitabat Antilochus, et ad exercitum egit Achivorum.

Hos autem Hector animadvertit inter ordines, irruítque in ipsos 590

Vociferans ; unâque Trojanorum sequebantur phalanges

Fortes : dux autem erat ipsis Mars, et veneranda Bellona ;

Illa quidem, ferens Tumultum immanem pugnae :

Mars verò in manibus ingentem hastam quassabat ;

Itabatque modò quidem ante Hectorem, modò post. 595

Hunc autem conspicatus cohorruiit pugná strenuus Diomedes.

Ut verò cùm homo rerum-imperitus, emensus ingentem campum,

Constiterit ad rapidum fluvium in-mare profluentem,

Spumâ frementem conspicatus, continuòque recurrit retrorsùm ;

Sic tunc Tydides recessit, dixitque populo :

“ O amici, quàm nos sanè admiramur Hectora nobilem, 600

“ Hastâque fortem esse, et audacem bellatorem !

“ Huic autem semper astat unus aliquis deorum, qui mortem arceat :

“ Et nunc ei astat ille Mars, mortali viro similis.

Ver. 587.—[ψαμάλοιο.] Eustathius in commentario, ῥ' ἀμάλοιο βαθείης. Quæ et vera lectio, si Scholiastes rectè; ἄμαλος, ἢ κατὰ τὸ πεδίον ἄμμος· ψάμμος δὲ, ἢ κατὰ τὴν θάλασσαν κόνις.

Ver. 590. τοὺς δ' Ἔκτωρ.] Menelaum scilicet, et Antilochum.

Ver. 591. Κεκληγώς.] Vide suprâ ad β', 514.

Ver. 595. Φοῖτα δ' ἄλλοτε μίν.] Pulcherrima fortitudinis Hectoreæ imago.

Ver. 596.—[βοὴν ἀγαθός.] Vide suprâ ad β', 408.

Ver. 599.—[μορμύροντα.] De hujusmodi ὀνηματοποιίᾳ, vide suprâ ad δ', 455. Producit autem penultimam μορμύρον, simili analogiâ ac πορφυρίην, μερτυρίσσαι, κῆρσαι, &c. Vide suprâ ad α', 338.

Ver. 603.—[εἷς γι θεῶν] “ Deorum “ certè aliquis, unus saltem.” Ut adeò istud, γι, nequaquam sit supervacuum.

'Αλλὰ πρὸς Τρῶας τετραμμένοι αἰὲν ὀπίσσω	605
Εἶκετε, μηδὲ θεοῖς μινεινέμεν ἴφι μάχεσθαι.	
Ὡς ἄρ' ἔφη Τρῶες δὲ μάλα σχεδὸν ἤλυθον αὐτῶν.	
"Εὖθ' ἔκτωρ δύο φῶτε κατέκτανεν, εἰδότε χάρμης,	
Εἶν ἐνὶ δίφρῳ ἔοντε, Μενέσθην, Ἀγχιάλόν τε.	
Τὰ δὲ πεσόντ' ἔλεσε μέγας Τελαμώνιος Αἴας·	610
Στῆ δὲ μάλ' ἐγγυὲς ἰὼν, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,	
Καὶ βάλεν Ἀμφιον, Σελάγου υἱὸν, ὅς ῥ' ἐνὶ Παισῶ	
Ναῖε πολυκτῆμων, πολυλήϊος· ἀλλὰ εἰ μοῖρα	
Ἦγ' ἐπικουρήσοντα μετὰ Πριάμόν τε καὶ υἱας·	
Τόν ῥα κατὰ ζωστήρα βάλεν Τελαμώνιος Αἴας,	615
Νειαίρη δ' ἐν γαστρὶ πάγη δολιχόσκιον ἔγχος·	
Δούπησεν δὲ πεσών· ὁ δ' ἐπέδραμε φαίδιμος Αἴας	
Τεύχεα συλήσων· Τρῶες δ' ἐπὶ δούρατ' ἔχουαν	
Ὄξεα, παμφανόωντα· σάκος δ' ἀνεδέξατο πολλά.	
Αὐτὰρ ὁ λάξ προσεῶς ἐκ νεκροῦ χάλκεον ἔγχος	620
Ἔσπασατ'· οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἄλλα δυνήσατο τεύχεα καλὰ	

" Sed ad Trojanos adversâ-fronte semper, retrò	605
" Cedite, neque contra deos velitis fortitèr pugnare.	
Sic dixit: Trojani verò admodum propè venerunt ad ipsos.	
Tunc Hector duos viros interfecit, peritos pugnae,	
In uno curru existentes, Menesthem, Anchialumque.	
Horum verò prostratorum misertus est magnus Telamonius Ajax:	610
Stetitque admodum propè cùm accessisset, et jaculatus est hastâ fulgenti,	
Ac percussit Amphium, Selagi filium, qui in Paeso	
Habitabat praedives, locuples; sed eum fatum	
Duxit auxiliaturum, ad Priamumque et filios:	
Hunc ad balteum percussit Telamonius Ajax,	615
Imoque in ventre defixa est longa hasta:	
Fragorem verò edidit cadens; accurrebat autem illustris Ajax	
Arma detracturus: Trojani verò in eum hastas conjecerunt	
Acutas, collucentes; scutumque ejus excepit multas.	
At ille calce impressâ ex cadavere aeream hastam	620
Evulsit: non tamen et alia potuit arma pulchra	

Ver. 608.—κατέκτανεν, εἰδότε.] *Al.* κατέκταν' εἰ εἰδότε.

Ver. 612.—ἐνὶ Παισῶ.] *Al.* ἐν Ἀπαισῶ.

Ver. 615.—πολυκτῆμων, πολυλήϊος.]

—Ausoniis olim ditissimus arvis:

Quinque greges illi balantum, quina redibant

Armenta, et terram centum vertebat aratris. *Æn.* VII, 537.

Ver. 614. Ἦγ' ἐπικουρήσοντα μετὰ Πριάμον.]

—illis ad Trojam fortè diebus

Venerat,

—auxilium Priamo Phrygibusque ferebat

Infelix. — *Æn.* II, 342.

Ver. 615. Τόν ῥα.] *Hunc utique.*

Ver. 618.—Τρῶες δ' ἐπὶ δούρατ' ἔχουαν.]

—telorum effundere contrâ

Omne genus Teucris. — *Æn.* IX, 509.

Ver. 621.—καλὰ.] Vide suprâ ad

β', 43.

- Ὀμοῖν ἀφελίσθαι· ἐπιίγετο γὰρ βελέεσσι·
 Δεῖσε δ' ὄγ' ἀμφίβασιν κρατερὴν Τρώων ἀγερώχων,
 Οἱ πολλοὶ τε καὶ ἐσθλοὶ ἐφέστασαν ἔγχε' ἔχοντες,
 Οἱ ἔ, μέγαν περ ἑόντα, καὶ ἴφθιμον, καὶ ἀγαυόν, 625
 ὦσαν ἀπὸ σφείων· ὁ δὲ χασσάμενος πελεμήχθη.
 Ὄς οἱ μὲν πονέοντο κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην.
 Τληπόλεμον δ' Ἑρακλείδην ἦν τε, μέγαν τε,
 ὦρσεν ἐπ' ἀντιθέω Σαρπηδόφι μοῖρα κραταίῃ.
 Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἴοντες, 630
 Υἱὸς δ', υἱανὸς τέ, Διὸς νεφεληγερέταο,
 Τὸν καὶ Τληπόλεμος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπε·
 Σαρπηῆδον, Λυκίαν βουληφόρε, τίς τοι ἀνάγκη
 Πτώσσειν ἐνθάδ' ἑόντι μάχης ἀδαήμονι φωνί;
 Ψευδόμενοι δὲ σε φασὶ Διὸς γόνον Αἰγιόχοιο 635
 εἶναι, ἐπεὶ πολλὸν κείνων ἐπιθεύεαι ἀνδρῶν,
 Οἱ Διὸς ἐξεγένοντο ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων·
 Ἄλλ' οἷόν τινα φασὶ βίην Ἑρακληΐην
 εἶναι, ἐμὸν πατέρα θρασυμέμνονα, θυμολέοντα;
 Ὅς ποτε δεῦρ' ἔλθων, ἔνεχ' ἵππων Λαομέδοντος, 640
 Ἐξ οἷός σ' ἐν νηυσὶ καὶ ἀνδράσι παυροτέρουσιν,

Ab humeris auferre; premebatur enim telis:

Timuit itaque circuitionem potentem Trojanorum fortium,

Qui multique et strenui instabant hastas tenentes,

Qui ipsum, magnum licet existentem, et fortem, et praeclarum, 625

Propulsârunt à se: ille verò recedens, vi-repulsus est.

Sic hi quidem laborabant per acrem pugnam.

Tlepolemum verò Heraclidem, fortemque, magnumque,

Incitavit in deo-parem Sarpedonem fatum violentum.

Hi autem cùm jam proximè essent in se invicem vadentes, 650

Filiusque neposque Jovis nubes-cogentis,

Hunc utique Tlepolemus prior verbis allocutus est:

“ Sarpedon, Lyciorum princeps, quae tibi necessitas

“ Trepidare hic existenti pugnae imperito viro?

“ Mentientes autem te dicunt Jovis sobolem Aegiochi 655

“ Esse; cùm longè illis inferior sis viris,

“ Qui Jove prognati sunt temporibus priscorum hominum:

“ At qualem aiunt vim Herculeam [*Herculem*]

“ Fuisse, meum patrem animosum, spiritum-leonis-habentem?

“ Qui quondam huc profectus, causâ equorum Laomedontis, 640

“ Sex solis cum navibus et viris paucioribus,

Ver. 622. Ὀμοῖν ἀφελίσθαι.] Vide suprâ ad 4, 51.

Ver. 625.—ἀμφίβασιν.] Vide infrâ ad 5, 454.

Ver. 627. Ὄς οἱ μὲν πονέοντο.]

Atque ea per campos æquo dum Marte geruntur. Æn. VII, 540.

Ver. 635.—βουληφόρε, — μάχης ἀδαή-
μον.] Domi, quam militie, melior.

Ver. 638.—βίην Ἑρακληΐην.] Vide suprâ ad β', 658. Similiter apud Virgi-
lium:

—violencia Turni.

Æn. XI, 576.

- Ἴλιου ἐξαλάπαξε πόλιν, χήρωσε δ' ἀγυίας.
 Σοὶ δὲ κακὸς μὲν θυμὸς, ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί·
 Οὐδέ τέ σε Τρώεσσιν οἴομαι ἄλκαρ ἔσεσθαι,
 Ἐλθόντ' ἐκ Λυκίας, οὐδ' εἰ μάλα καρτερός ἐσσι, 645
 Ἄλλ' ὑπ' ἐμοῦ δμηθέντα πύλας αἶδαο περήσειν.
 Τὸν δ' αὖ Σαρπηθῶν, Λυκίων ἀγὼς, ἀντίον ἦυδα·
 Τληπόλεμ', ἦτοι κείνος ἀπάλεσεν Ἴλιον ἰρῆν,
 Ἀνέρος ἀφραδίησιν ἀγαυοῦ Λαομέδοντος,
 Ὅς ῥά μιν εὖ ἔρξαντα κακῶ ἠνίπαπε μύθῳ, 650
 Οὐδ' ἀπέδαχ' ἵππους, ὧν εἶνεκα τηλόθεν ἦλθε.
 Σοὶ δ' ἐγὼ ἐνθάδε φημί φόνον καὶ κῆρα μέλαιναν
 Ἐξ ἐμέθεν τεύξεσθαι, ἐμῶ δ' ὑπὸ δουρὶ δαμέντα
 Εὖχος ἐμοὶ δάσειν, ψυχὴν δ' Ἄϊδι κλυτοπάλα.
 Ὡς φάτο Σαρπηθῶν· ὁ δ' ἀνέσχετο μείλινον ἔγχος 655
 Τληπόλεμος, καὶ τῶν μὲν ὀμαρτῆ δούρατα μακρὰ
 Ἐκ χειρῶν ἦϊξαν· ὁ μὲν βάλεν αὐχένα μέσσον
 Σαρπηθῶν, αἰχμὴ δὲ διαμπερὲς ἦλθ' ἀλεγεινῆ·
 Τὸν δὲ κατ' ὀφθαλμῶν ἐρεβεννὴ νύξ ἐκάλυψε.
 Τληπόλεμος δ' ἄρα μῆζόν ἀριστερόν ἔγχρῃ μακρῶ 660
 Βεβλήκει· αἰχμὴ δὲ δίσσυστο μαιμῶσα,

" Ilii vastavit urbem, desolavitque compita.

" Tibi autem ignavus quidem animus, intereunt verò copiae :

" Neque te Trojanis credo auxilio fore,

" Profectum ex Lyciâ, nè quidem si perquam fortis sis,

" Sed à me interfectum ad portas orci descensurum.

Hunc verò Sarpedon, Lyciorum dux, contrâ allocutus est :

" Tlepoleme, sanè ille evertit Ilium sacram,

" Viri prae recordiâ praeclari Laomedontis,

" Qui ipsum benè meritum malo objurgavit sermone,

" Neque dedit equos, quorum gratiâ è longinquo venerat.

" Tibi autem ego hic edico caedem et mortem atram

" A me futuram, meaque te hastâ domitum

" Gloriam mihi daturum, animam verò Plutoni insigni-equis.

Sic dixit Sarpedon : at sustulit fraxineam hastam

Tlepolemus ; et horum quidem eodem-tempore hastae longae

E manibus evolârunt : ac quidem percussit cervicem mediam

Sarpedon, cuspisque penitus transit acerba ;

Eumque circum oculos caliginosa nox operuit.

Tlepolemus autem femur sinistrum hastâ longâ

Percussit ; cuspisque pertransiit rapido impetu acta,

Ver. 645. — ἀποφθινύθουσι.] Vide suprâ ad β', 45.

Ver. 644. Οὐδέ τι.] *Al.* Οὐδέ τι.

Ver. 646. — περήσειν.] Vide suprâ ad α', 67.

Ver. 656. — ὀμαρτῆ] *Al.* ἀμαρτῆ.

Ver. 661. — μαιμῶσα.] Ἀρίστη δὲ δοκεῖ μεταφορὰ τῆς Ἀριστοτίλει, &c. Vide suprâ ad δ', 126.

Ὅστέω ἐγγριμφθεῖσα, πατῆρ δ' ἔτι λοιγὸν ἄμυνεν.

Οἱ μὲν ἄρ' ἀντίθεον Σαρπηδόνα δίοι ἐταῖροι
Ἐξέφερον πολέμοιο· βάρυνε δέ μιν δόρυ μακρὸν
Ἐλκόμενον· τὸ μὲν οὔτις ἐπεφράσατ', οὐδ' ἐνόησε, 665

Μηροῦ ἐξερεύσαι δόρυ μείλιον, ὄφρ' ἐπιβαίη,
Σπυδόνταν· τοῖον γὰρ ἔχον πόνον ἀμφιέποντες.
Τληπόλεμον δ' ἐτέρωθεν εὐκνήμιδες Ἀχαιοὶ
Ἐξέφερον πολέμοιο· νόησέ δὲ δῖος Ὀδυσσεύς, 670

Τλήμονα θυμὸν ἔχων· μαίμησε δέ οἱ φίλον ἦτορ.
Μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα, καὶ κατὰ θυμὸν,
Ἦ προτέρω Διὸς υἱὸν ἐριγδούποιο διώκοι,
Ἦ ὄγε τῶν πλεόνων Λυκίων ἀπὸ θυμὸν ἔλοιτο.
Οὐδ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μόρσιμον ἦεν,
Ἴφθιμον Διὸς υἱὸν ἀποκτάμεν ὅξείϊ χαλκῷ. 675

Τῷ ῥά κατὰ πληθὺν Λυκίων τράπε θυμὸν Ἀθήνη.
Ἐνθ' ὄγε Κοίρανον εἶλεν, Ἀλάστορά τε, Χρόμιόν τε,

Ad os appulsa: pater verò Jupiter mortem avertit.

Tum quidem deo-parem Sarpedonem nobiles socii

Ferebant è proelio: gravi autem dolore afficiebat eum hasta longa

Tracta unà; quam quidem nemo notabat, neque advertebat 665

Femore extrahere hastam fraxineam, ut incederet, [vel, currum conscenderet:]

Festinantium utique; tantum enim habebant studium, qui-circumsistentes-curabant.

Tlepolemum autem ex-alterâ-parte benè-ocreati Achivi

Efferebant proelio: animadvertit autem nobilis Ulysses, 670

Fortem animum habens; commotumque est ei suum cor.

Anxiè verò cogitabat deinde mente et animo,

Utrum ulterius Jovis filium magnùm-sonantis insequeretur,

An ipse plurium Lyciorum animam eriperet.

Non utique Ulyssi magnanimo in fatis erat,

Fortem Jovis filium interficere acuto aere. 675

Itaque ad multitudinem Lyciorum vertit ejus animum Minerva.

Tunc ille Coeranum interfecit, Alastoraque, Chromiumque,

Ver. 662. — πατῆρ δέ τι λοιγὸν ἄμυνεν.]
Indicat istud τι, propè admodum fuisse, ut
interiret. Alii legunt, πατῆρ δ' ἔτι.

Ver. 665. — Σαρπηδόνα δίοι ἐταῖροι Ἐξέφερον
π. λ. ἰμοιο.]

Interea Æneam Mnestheus et fidus A-
chates,

Ascaniusque comes, castris statuere cru-
entum,

Alternos longâ nitentem cuspide gressus.

Æn. XII, 584.

Ver. 664. — βάρυνε δέ μιν δόρυ μακρὸν
Ἐλκόμενον.]

Ille pedem clyferens, et inutilis, inque ligatus
Cedebat, clypeoque inimicum hastile tra-
hebat.

Æn. X, 794.

Ver. 665. — ἐπεφράσατ'.] Vide suprâ ad
â, 140.

Ver. 668. Τληπόλεμον δ' ἐτέρωθεν.]

At Lausum socii exanimus super arma
ferebant

Flentes, ingentem atque ingenti vulnere
victum. Æn. X, 841.

Ver. 675. Ἦ ὄγε τῶν.] Vocabulum istud,
ὄγε, quàm non versús gratiâ intrusum sit,
sed singularem habeat elegantiam; vide su-
prâ ad γ', 409.

Ver. 674. Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι.] Quâ
ratione, Ὀδυσσῆϊ, hic ultimam producat; item-
que, ἔς, ver. 695. vide suprâ ad â, 51.

Ver. 676. — τράπε θυμὸν Ἀθήνη.] Vide
suprâ ad â, 194.

"Αλκανδρόν δ', "Αλιόν τε, Νοήμονά τε, Πρύτανίν τε.

Καί νύ κ' ἔτι πλέονας Λυκίων κτάνε δῖος Ὀδυσσεύς,

Εἰ μὴ ἄρ' ὄξυ νόησε μέγας κορυθαίολος Ἔκτωρ.

680

Βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῶ,

Δεῖμα φέρων Δαναοῖσι· χάρη δ' ἄρα οἱ προσιόντι

Σαρπηθῶν, Διὸς υἱός, ἔπος δ' ὀλοφυθὸν ἔειπε·

Πριαμίδη, μὴ δὴ με ἔλωρ Δαναοῖσιν ἑάσης

Κεῖσθαι· ἀλλ' ἐπάμυνον, ἔπειτά με καὶ λίποι αἰὼν

685

Ἐν πόλει ὑμετέρῃ· ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλον ἔγωγε,

Νοστήσας οἰκόνδε, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,

Εὐφρανεῖν ἄλοχόν τε φίλην καὶ νήπιον υἱόν.

"Ὡς φάτο· τὸν δ' οὔτι προσέφη κορυθαίολος Ἔκτωρ,

'Αλλὰ παρήϊξεν, λελιγμένος, ὄφρα τάχιστα

690

"Ὡσαιτ' Ἀργείους, πολέων δ' ἀπὸ θυμὸν ἔλοιτο.

Οἱ μὲν ἄρ' ἀντίθεον Σαρπηθῶνα δῖοι ἑταῖροι

Εἶσαν ὑπ' αἰγίοχοιο Διὸς περικαλλεῖϊ Φηγῶ·

Ἐκ δ' ἄρα οἱ μηρῶ δόρυ μείλινον ὥσε Δύραζε

"Ἴφθιμος Πελάγων, ὅς οἱ φίλος ἦεν ἑταῖρος.

695

Alcandrumque, Haliumque, Noëmonaque, Prytanimque.

Et quidem adhuc plures Lyciorum interfecisset nobilis Ulyssēs,
Nisi statim animadvertisset ingens expeditè-pugnam-ciens Hector.

680

Processit itaque per primos-pugnatores armatus corusco aere,

Terrorem inferens Danais: gavisus est autem eo accedente

Sarpedon, Jovis filius, sermonemque lugubrem dixit:

" Priamide, nè quæso me prædam Danais sinas

685

" Jacere: sed auxiliare; deinde me vel deserat vita

" In urbe vestrà: quoniam non eram ego,

" (Reversus domum, dilectam in patriam terram.)

" Oblectaturus uxoremque dilectam et infantem filium.

Sic dixit: huic autem nil respondit expeditè-pugnam-ciens Hector,

Sed prætervolavit, ardens cupidine, ut quàm citissimè

690

Repelleret Argivos, multorumque vitam eriperet.

Itaque deo-parem Sarpedonem nobiles socii

Collocarunt sub Aegiochi Jovis perpulchrà fago:

Ex ejus autem femore hastam fraxineam extraxit foràs

Fortis Pelagon, qui ei dilectus erat socius.

695

Ver. 678. "Αλκανδρόν δ'.]

Alcandrumque, Haliumque, Noëmonaque,
Prytanimque. *Æn.* IX, 767.

Ver. 680 et 689. — κορυθαίολος.] Vide supra ad β', 816.

Ver. 684. Πριαμίδη.] Vide supra ad α', 398.

Ibid. — μὴ δὴ με.] Vide supra ad β', 158.

Ibid. — ἑάσης.] Vide supra ad γ', 12.

Ver. 686. — οὐκ ἄρ' ἔμελλον.]

Invidisse deos, patriis ut redditus oris
Conjugium optatum et pulchram Calydo-
na viderem.

Æn. XI, 269.

Ver. 689. — τὸν δ' οὔτι προσέφη.] Vide supra ad α', 352.

Ver. 693. Εἶσαν ὑπ' — φηγῶ.]

— corpusque levabat

Arboris acclinis trunco. — *Æn.* X, 854.

Τὸν δ' ἔλιπε ψυχὴ, κατὰ δ' ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλὺς·
 Αὔτις δ' ἀμπνύουσα, περὶ δὲ πνοῇ Βορέαιο
 Ζώγρει ἐπιπνεῖουσα κακῶς κεκαφηότα θυμόν.

Ἄργεῖοι δ' ὑπ' Ἀρηϊ καὶ Ἑκτορι χαλκοκορυστῇ

Οὔτε ποτὲ προτρέποντο μελαινῶν ἐπὶ νηῶν, 700

Οὔτε ποτ' ἀντεφέροντο μάχῃ· ἀλλ' αἰὲν ὀπίσσω

Χάζονθ', ὡς ἐπύθοντο μετὰ Τρώεσσιν Ἀρηα.

Ἔνθα τίνα πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον ἐξενάριξεν

Ἐκτωρ τε Πριάμοιο πάϊς καὶ χάλκεος Ἀρης;

Ἀντίθεον Τεύβραντ', ἐπὶ δὲ πλῆξιππον Ὀρέστην, 705

Τρῆχόν τ' αἰχμητὴν Αἰτάλιον, Οἰνόμαόν τε,

Οἰνοπίδην δ' Ἐλεον καὶ Ὀρέσειον αἰολομίτην,

Ὅς ῥ' ἐν Ὑλῃ ναίεσκε, μέγα πλούτοιο μεμηλῶς,

Δίμῃ κεκλιμένος Κηφισσίδι· παρ δέ οἱ ἄλλοι

Ναῖον Βοιωτοὶ, μάλα πίονα δῆμον ἔχοντες.

710

Τοὺς δ' ὡς οὖν ἐνόησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη

Hunc autem deseruit anima, circumque oculos offusa est caligo :

Rursus tamen spiritum-recepit, ac circum aura Boreae

Recreabat aspirans aegrè spirantem animam.

Argivi verò propter Martem et Hectorem aere-armatum

Nec unquam versis-tergis-fugiebant nigras ad naves, 700

Nec unquam contra-feriebantur in pugnam : sed semper retrò

Cedebant, postquam audierant apud Trojanos Martem esse.

Tum quem primum, quemque ultimum interfecit

Hectorque Priami filius et aereus Mars?

Deo-parem Teuthranta, et insuper equum-agitatorem Orestem, 705

Trechumque hastatum Aetolum, Ocnomaumque,

Oenopidemque Helenum, et Oresbium mitram-habentem-variam,

Qui in Hylâ habitabat, valdè divitiis intentus,

Lacui vicinus Cephissidi : juxtaque ipsum alii

Habitabant Boeoti, valdè opulentum populum habentes.

710

Hos quum igitur animadvertit dea candidas-ulas-habens Juno

Ver. 699.—*χαλκοκορυστῇ.*] Vide suprâ ad β', 1.

Ver. 703. Ἔνθα τίνα πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον.] Quem telo primum, quem postremum aspera velo

Dejicis? aut quot humi morientia corpora fundis? *Æn.* XI, 664.

Ver. 707.—*αἰολομίτην.*] Vide suprâ ad β', 816.

Ver. 708. Ὅς ῥ' ἐν Ὑλῃ.] De hâc urbe *Strabo*, lib. IX. pag. 625. [*al.* pag. 407.]

Πόλις, inquit, ἣν καλοῦσιν Ὑλῆας, ὡς λύρας καὶ θύρας; et τὴν Ὑλικὴν, τῇ προσοδίᾳ ὡς λυρικὴν nempe, priori syllabâ corruptâ; contra, quàm fit in voce, Ὑλη, *sylva*. Quod cum non intelligeret vir doctissimus *Is. Ca-*

saubonus, ad verba *Strabonis* hæc annotat :

“Notetur locus ubi προσοδίαν vocat, quod

“alii Analogiam: At enim ab Ὑλῃ fieri

“Ὑλική, eâdem prosodiâ quâ à λύρα fit λυ-

“ρικὴ; *Alius* dirisset, eâdem Analogiâ.”

Nempe, de verborum formandî ratione accepit vir eruditus id, quod erat à *Strabone*

accuratè et presinitè dictum de *Prosodiâ*. Quod si, Ὑλῆ, Ὑλική, syllabam priorem utrobique

produxisset; tamen analogiam adhuc eandem planè haberet, ac λύρα, λυρικὴ prosodiam non utique eandem.

Ver. 709.—*κεκλιμένος.*] Vide suprâ ad α', 509 et 514.

Ver. 711. Τοὺς δ'.] *Hectorem* et *Martem*.

Quod non advertens *Spondanus*, vocem hanc

- Ἄργείους ὀλέκοντας ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ,
 Λυτίῃ Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 ὦ πόποι, αἰγίοχοιο Διὸς τέκος ἀτρυτάνη,
 Ἥ ῥ' ἄλιον τὸν μῦθον ὑπέστημεν Μενελάῳ, 715
 Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι,
 εἰ οὕτω μαίνεσθαι ἑάσομεν οὖλον Ἄρηα.
 Ἄλλ' ἄγε δὴ καὶ νῶϊ μεδώμεθα Δουριδος ἀλκῆς.
 ὦς ἔφατ' οὐδ' ἀπίθησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
 Ἥ μὲν ἐποιοχόμενη χρυσάμπυκας ἔντυεν ἵππους 720
 Ἥρη, πρέσβα θεὰ, θυγάτηρ μέγαλοιο Κρόνιοι.
 Ἥθη δ' ἄμφ' ὀχέεσσι Δωῶς βάλε καμπύλα κύκλα,
 Χάλκεα, ὀκτάκνημα, σιδηρέῃ ἄξονι ἄμφις·
 τῶν ἦτοι χρυσῆ ἵτυς ἀφλιτος, αὐτὰρ ὑπερβην
 Χάλκῃ ἐπίσσωτρα, προσαρηρότα, θαῦμα ἰδέσθαι 725
 Πλῆμναι δ' ἀργύρου εἰσὶ περιδρομοὶ ἀμφοτέρωθεν
 Δίφρος δὲ χρυσόισι καὶ ἀργυρέοισιν ἱμάσιν
 Ἐντέταται· δοιαὶ δὲ περιδρομοὶ ἄντυγές εἰσι·

Argivos interimentes in acri pugna,

Illicò Minervam verbis alatis allocuta est :

“ Papae, Aegiochi Jovis filia indomita,

“ Certè vanum hoc promissum fecimus Menelao,

715

“ Ilio exciso benè-munito eum rediturum ;

“ Si sic furere sinamus perniciosum Martem.

“ Sed age jam et nos cogitemus de strenuo auxilio ferendo.

Sic dixit : neque non obsecuta est dea caesiis-oculis Minerva .

Ac quidem discurrens aureis-fraenis-ornatos instruebat equos

720

Juno, veneranda dea, filia magni Saturni :

Hebe autem ad currus velociter posuit curvos orbes rotarum,

Aereos, octo-radios-habentes, ferreum ad axem utrinque :

Quorum utique aurea curvatura perennis ; ac desuper

Aerae laminae-rotam-munientes, adaptatae, mirabile visu :

725

Modioli autem ex argento erant rotundi utrinque :

Sella verò aureis et argenteis funibus

Exporrecta erat ; duoque semicirculi, unde-habenaec-suspenduntur, erant :

ad Ἀργείους in sequenti versu refert ; et, Ἀργείους ὀλέκοντας, Argivos pereuntes, vertit. Quin et in editione *Welstenianá* Interpres, licet ὀλέκοντας rectè vertat, *interimentes* ; non tamen videtur hujus vocis, τούς δὲ, vim rectè cepisse.

Ver. 714.—Ἀτρυτάνη.] Vide suprâ ad β', 157.

Ver. 716.—ἀπονέεσθαι.] Vide suprâ ad α', 598.

Ver. 717.—ἑάσομεν.] Vide suprâ ad δ', 42.

Ver. 720.—ἔντυεν ἵππους.] Ficta fortassè vox, ἔντυεν, ab iis qui, quoniam ἔντυον

et imperfectum ἔντυον et Aoristus ἔντυονa penultimam producunt, (vide infrâ ad ἰ, 205.) nescirent Aoristum ἔντυον corripì. Sic apud Moschum :

————καὶ οἱ λίχος ἔντυον ὦραι.

Idyll. II, 160.

Ver. 724. τῶν ἦτοι χρυσῆ] Pronuntiabatur χρυσῆ. Similiter, ver. 727. Δίφρος δὲ χρυσόισι, pronuntiabatur χρυσόισι. Vide suprâ ad β', 268.

Ver. 728. Ἐντέταται.] Ut constet scilicet Temporum ratio, cum praecedente et sequente, εἰσι. Vide suprâ ad α', 57.

- Τοῦ δ' ἐξ ἀργύρεος ῥυμός πέλεν· αὐτὰρ ἐπ' ἀκρῶ
 Δῆσε χρύσειον καλὸν ζυγόν, ἐν δὲ λέπαθνα 730
 Κάλ' ἔβαλε, χρύσει· ὑπὸ δὲ ζυγὸν ἤγαγεν Ἥρη
 Ἴππους ἀκύποδας, μεμαυῖ ἔριδος καὶ αὐτῆς.
 Αὐτὰρ Ἀθηναίη, κόρη Διὸς αἰγιόχοιο,
 Πέπλον μὲν κατέχευεν ἑανὸν πατρὸς ἐπ' οὔδει,
 Ποικίλον, ὃν ῥ' αὐτὴ ποιήσατο καὶ κάμε χερσίν 735
 Ἥ δὲ, χιτῶν ἐνδῦσα Διὸς νεφεληγερέταιο,
 Τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήσσετο δακρυόεντα.
 Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν,
 Δεινὴν, ἣν περὶ μὲν πάντη φόβος ἐστεφάνωτο·
 Ἐν δ' Ἔρις, ἐν δ' Ἀλκῆ, ἐν δὲ κρούεσσα Ἰωκῆ 740
 Ἐν δέ τε Γοργεΐη κεφαλὴ δεινοῖο πελάρου,
 Δεινὴ τε, σμερδνὴ τε, Διὸς τέρας αἰγιόχοιο.
 Κρατὶ δ' ἐπ' ἀμφίφαλον κυνέην θέτο τετραφάλῃον,

Ex hâc porrò argenteus temo procurrebat; ad cujus extremitatem
 Ligavit aureum pulchrum jugum, et lora-jugalia 730
 Pulchra innexuit, aurea: sub jugum verò duxit Juno
 Equos pedibus-celeres, cupida contentionis et proelii.
 Caeterùm Minerva, filia Jovis Aegiochi,
 Peplum quidem laxatum defluere-sivit pulchrum, patris super pavimento,
 Varium, quod ipsa fecerat et elaborârat manibus: 735
 Ipsa autem, lorica induita Jovis nubes-cogentis,
 Armis ad bellum armabatur lacrymosum.
 Circum autem humeros posuit aegidem fimbriatam,
 Horribilem, cui quidem undique Timor circumdatus erat:
 In eâ Contentio, in eâ Fortitudo, in eâ atrox Insectatio: 740
 In eâ et Gorgonium caput diri monstri,
 Dirumque, horrendumque, Jovis portentum Aegiochi.
 Capiti verò clavis-undique-ornatam galeam imposuit quatuor-conos-habentem,

Ver. 730.—καλόν.] Vide suprâ ad β', 43.
 Ibid.—ζυγόν.] Mirè admodum Spon-
 danus: "Per hoc jugum, Equos (inquit) in-
 telligit; UT statim subjicit, ὑπὸ δὲ ζυγὸν
 "ἤγαγεν Ἴππους."
 Ver. 734.—κατέχευεν ἑανόν.] Vide suprâ
 ad γ', 385.
 Ver. 735. Ποικίλον, ὃν ῥ' αὐτὴ ποιήσατο.]
 —quas illi læta laborum
 Ipsa suis quondam manibus Sidonia Dido
 Fecerat, et tenui telas discreverat auro.
 Æn. XI, 75.
 Ver. 738.—αἰγίδα θυσσανόεσσαν, Δει-
 νήν.]
 Ægidaque horrificam, turbatæ Palladis
 arma. Æn. VIII, 435.

Ver. 740. Ἐν δ' Ἔρις, ἐν δ' Ἀλκῆ.]
 —tristesque ex æthere Diræ,
 Et scissâ gaudens vadit Discordia pallâ;
 Et scissâ gaudens vadit Discordia pallâ;
 Quam cum sanguineo sequitur Bellona
 flagello. Æn. VIII, 701
 In quibus facilè videre est, Virgilium Home-
 ri majestatem non assecutum.
 Ibid.—δὲ κρούεσσα.] Al. δ' ἰκρούεσσα.
 Ver. 741. Ἐν δέ τε Γοργεΐη κεφαλῆ.]
 —ipsamque in pectore Divæ
 Gorgona, desecto vertentem lumina collo.
 Æn. VIII, 437
 Ver. 745.—ἀμφίφαλον κυνέην.]
 —galeam—cristisque decoram.
 Æn. IX, 365.

Χρυσείην, ἑκατὸν πόλεων πρυλέεσσ' ἀραρυίαν.	
Ἐς δ' ὄχρα φλόγεα ποσὶ βήσατο· λάζετο δ' ἔγχος	745
Βριθὺ, μέγα, στιβαρὸν, τῷ δάμνησι στίχας ἀνδρῶν	
Ἡρώων, τοῖσιν τε κοτίσσεται ὀβριμοπάτρη.	
Ἥρη δὲ μάστιγι Δωῶς ἐπεμαίετ' ἄρ' ἵππους.	
Αὐτόμαται δὲ πύλαι μύκον οὐρανοῦ, ἃς ἔχον ὦραι,	
Τῆς ἐπιτέτραπται μέγας οὐρανοῦ, Οὐλυμπός τε,	750
Ἡμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν νέφος, ἢ δ' ἐπιθεῖναι.	
Τῇ ῥα δι' αὐτῶν κεντρηνεκίας ἔχον ἵππους·	
Εὗρον δὲ Κροϊώνα, θεῶν ἄτερ ἤμενον ἄλλων,	
Ἀκροτάτη κορυφῇ πολυδειράδος Οὐλύμποιο.	
Ἐνθ' ἵππους στήσασα θεὰ λευκώλενος Ἥρη	755
Ζῆν' ὑπατον Κροϊίδην ἐξήρετο, καὶ προσέειπε·	
Ζεῦ πάτερ, οὐ νεμεσίζῃ Ἄρει τάδε καρτερὰ ἔργα,	
Ὅσάτιόν τε καὶ οἷον ἀπάλεσε λαὸν Ἀχαιῶν	
Μὰ ψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον; ἐμοὶ δ' ἄχος· οἱ δὲ ἔκηλοι	
Τέρπονται Κύπρις τε καὶ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων,	760

Auream, centum urbium peditibus sufficientem.

Inque currum fulgidum pedibus conscendit; sumsitque hastam

745

Gravem, magnam, validam, quâ domat ordines virorum

Heroûm, quibuscunque irascitur praepotenti-patre-nata.

Juno autem scuticâ velociter urgebat equos.

Sponte suâ autem portae crepuerunt coeli, quas custodiebant Horae,

Quibus commissum est magnum coelum Olympusque,

750

Ut et aperiant densam nubem et claudant.

Hâc utique viâ, per eas, stimulo-parentes dirigebant equos:

Invenerunt autem Saturnium, à diis seorsum sedentem aliis,

Summo vertice multa-cacumina-habentis Olympi.

Ibi equos sistens dea candidas-ulnas-habens Juno

755

Jovem supremum Saturnium interrogavit, et allocuta est:

“ Jupiter pater, annon succenses Marti ob haec atrocia facta,

“ Eô-quòd-tantasque et tales perdidit copias Achivorum

“ Temerè, nec ut decuerat? Mihi sanè dolor: at verò quieti

“ Delectantur Venusque et argenteo-arcu-decorus Apollo,

760

Ver. 744.—ἑκατὸν πόλεων πρυλέεσσ' ἀραρυίαν.] Vel, quòd τοσαύτων πόλεων ὀπλί-
τας καλύπτειν καὶ σκέπειν ἠδύνατο· Vel, ὅτι
ἑκατὸν πόλεων ὀπλίτας εἶχεν ἐντετυπωμένους
ἑαυτῇ. Eustath.

Ver. 745.—βήσατο.] *Al.* βήσατο. Vide
suprà ad ver. 109. et ad β', 55.

Ver. 747.—ὀβριμοπάτρη.] Vide suprà ad
ἀ, 45.

Ver. 748. Ἥρη δὲ μάστιγι.] Quâ ratione,
δι, hic producat; et similiter, φλόγεα, ver.
745. itemque, κεντρηνεκίας, ver. 752. vide su-
prà ad ἀ, 51.

Ibid.—ἱπεμαίετ' ἄρ' ἵππους.] Videtur
Eustathius legisse, ἱπεμαίετο ἵππους. Quæ
fortè non pejor lectio. Quanquam et istud,
ἄρ', non malè hæc cum præcedente, ver. 752.
connectit.

Ver. 749. Αὐτόμαται.] *Al.* Αὐτόματοι.

Ibid.—μύκον.] Vide suprà ad β',
514.

Ver. 751.—ἀνακλῖναι.] Vide suprà ad
ἀ, 509.

Ver. 752. τῇ ῥα.] Vide suprà ad ἀ, 56.

Ver. 756.—ἐξήρετο.] *Al.* ἐξείρετο.

"Αφρονα τοῦτον ἀνέντες, ὅς οὔτινα οἶδε Δέμιστα.

Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά τί μοι κεχολώσεται, αἴκεν Ἀρῆα
Λυγρᾶς πεπληγυῖα μάχης ἕξαποδίαμαι;

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·

"Αγρὲι μάν οἱ ἔπορσον Ἀθηναίην ἀγελείην,

765

"Ἡ ἐ μάλιστ' εἴωθε κακῆς ὀδύνησι πελάζειν.

"Ὡς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη·

Μάστιξεν δ' ἵππους· τὰ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθη

Μεσσηγὺς γαίης τε καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος.

"Ὅσσον δ' ἡεροειδὲς ἀνὴρ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν,

770

"Ἥμενος ἐν σκοπιῇ, λεύσσαν ἐπὶ οἴνοπα πόντον,

" Dementem hunc quum extimulârint, qui nulla novit jura.

" Jupiter pater, nunquid mihi irasceris, si Martem

" Graviter percussum pugnâ exegerim?

Hanc autem respondens allocutus est nubes-cogens Jupiter :

" Agedum, adversus ipsum incita Minervam praedatricem,

765

" Quae ipsum maximè solita est in graves dolores conjicere.

Sic dixit; nec non obsecuta est dea candidas-ulnas-habens Juno;

Sed scuticâ verberavit equos: hi autem non inviti volabant

Per medium terraeque et coeli stellati.

Quantum verò aëris per-horizontem-extensi-spatium homo videt oculis,

770

Sedens in speculâ, prospectans in nigricantem pontum;

Ver. 765. — [ἕξαποδίαμαι.] Vide suprâ ad ἄ, 598.

Ver. 764. — [νεφεληγερέτα.] Vide suprâ ad ἄ, 175.

Ver. 765. — [ἀγελείην.] *Al.* ἀγυλιάην.

Vide suprâ ad Ὑ, 128.

Ver. 766. "Ἡ ἐ μάλιστ' εἴωθε.] Vide infrâ ad ver. 841.

Ver. 769. Μεσσηγὺς γαίης τε καὶ οὐρανοῦ.]

— terras inter caelumque volabat,

Littus arenosum Libyæ ventosque secabat.

En. IV, 256.

Quæ cùm sententia planè sit nulla, (quid enim est littus secare?) emendavit hoc modo Criticorum longè longèque omnium Princeps, Richardus Bentleius :

— terras inter caelumque, legebat

Littus arenosum Libyæ, ventosque secabat. Quâ sanè emendatione nihil unquam excogitatum venustius, nihil certius. Cæterùm ad vocem, *μессηγυς*, non abs re erit hoc in loco annotare, quàm singulari loquendi ratione Scriptores Romani vocis istius vim interduum expresserint.

— inter

Hectora Priamidem, animosum atque inter Achillem,

Ira fuit capitalis. — *Horat. Sermon.* I, 7.

— Nestor componere lites

Inter Peliden festinat, et inter Atriden.

Epist. I, 2.

Quæ ad loca *Vir ingens* jam memoratus :

" Vitiosum sanè, inquit, loquendi genus, et

" ἰδιωτικόν; quodque magnè emerim, nun-

" quam ab *Horatio* prolatum." Similem

tamen loquendi rationem ex *Livio*, lib. 22,

55. adduxit *Gatakerus* : " inter *cives Ro-*

" *manos* et inter *peregrinos*." Et ex *Cicer.*

Paradox. 1. *Marcilius* : " nihil inter te at-

" que inter quadrupedem putes interesse."

Quorum in priori locorum, posterius illud

inter, codicum meliorum jussu; in posteriori,

codicum omnium consensu, ejiciendum con-

tendit (in *Addendis* ad *Notas suas*) *Bentleius*.

Verùm casu occurrit mihi nuper alius ex

Cicerone locus, qui medelâ istâ, siquidem

jam sanus non sit, sanari venustè non po-

test. *De Amicit.* § 25. " Quid intersit in-

" ter *popularem*, id est, *assentatorem*, et le-

" *vem virum*; et inter *constantem*, *severum*,

" et *gravem*."

Ibid. — [ἀστερόεντος.] Vide suprâ ad

ἔ, 44.

Ver. 770. "Ὅσσον δ' ἡεροειδὲς —, Τάσσαν

— ἵπποι.] Ὁ δὲ, πῶς μεγαλύνει τὰ δαιμό-

νια; — τὴν ὁρμὴν αὐτῶν κοσμικῶ διαστήματι

καταμπερεῖ. *Longinus*, § 9.

Τόσσον ἐπιθρόσκουσι θεῶν ὑψηχέες ἵπποι.

Ἄλλ' ὅτε δὴ Τροίην ἴζον, ποταμῷ τε ρέοντε,

Ἥχι ροὰς Σιμόεις συμβάλλετον ἠδὲ Σπάμανδρος,

Ἐνθ' ἵππους ἔστησε θεὰ λευκάλενος Ἥρη,

Λύσασ' ἐξ ὀχέων· περὶ δ' ἠέρα πουλὺν ἔχευε.

Τοῖσιν δ' ἀμβροσίην Σιμόεις ἀνέτειλε νέμεσθαι.

Αἰ δὲ βάτην τρήρωσι πελειάσιν ἴθμαθ' ὁμοῖαι,

775

Tantum saltu-conficiunt deorum altisoni equi.

At quando jam Trojam pervenissent, fluviosque labentes,

Quâ fluentia Simois commiscunt et Scamander;

Ibi equos stetit dea candidas-ulnas-habens Juno,

Solutos curru: circumque caliginem multam fudit.

Illis verò ambrosiam Simois summisit ad-depascendum.

Hae autem iverunt pavidis columbis inessu similes,

775

Ver. 772.—ὑψηχέες.] *Al.* ὑψαυχέεις.

Ver. 778. Αἰ δὲ βάτην.] Rectè se habet ista Syntaxis. Vide supra ad α, 566. Non omittendum tamen, Scholiastem Sophoclis ad *Electr.* ver. 980. itemque Euripidis ad *Alcest.* ver. 902. legisse hoc in loco, Τῷ δὲ βάτην. Quæ quidem Syntaxis, et ipsa quoque rectè se habet; licèt de *Fæminis* sermo sit. Non quòd τῷ “per omnia genera dicatur,” ut *Barnesius*; nedum quòd γυναιῖς sit masculinum in numero duali, ut Grammatici stultissimè commenti sunt; sed quòd unusquisque [la personne,] sive sit Hominum, sive Deorum, seu quicumque sit, sive mas, sive fæmina, quoties ad sententiam nihil interest quo quis sexu sit, propriè efferatur genere masculino. Scilicet non ad *Sexum*, sed (ut rectè alicubi *Dion. Halicarnasseus*) πρὸς τὸ πρόσωπον ἀποστέίνεται ὁ λόγος. Exempla apud optimos Auctores occurrunt innumera. Apud *Homerum*, de *Junone* et *Mi-
νερνα*:

—πληγέιντε κεραυνῷ. *Iliad.* S', 455.

De iisdem *deabus*, in quibusdam codicibus:

—προφανέντε ἀνὰ ποτόλιμον γερφύρας.

Ibid. ver. 378.

De *fæminis* duabus, apud *Pausaniam*:

—τούτους δὲ φασιν, &c. *Lib.* II. cap. 21.

Apud *Sophoclem*, de *fæminis* itidem duabus:

“Ἴδεσθε τῶδε τῷ κασιγνήτῳ, φίλοι,

“Ὡ τὸν πατρῷον οἶκον ἕξισσασάνην

“Ὡ τοῖσιν ἰχθέρῳς

Ψυχῆς ἀφειδήσαντε

Τούτω φιλεῖν χρὴ, τῶδε χρὴ πάντας σθεῖν

Τῶδ' ἐν S' ἑρταῖς

Electr. ver. 980. &c.

Apud *Euripidem*, de *Viro* et *Uxore* suâ:

Δυσὶν γὰρ ὄντων, οὐχ ὁ μὲν πλῆμων, ὁ δ' οὐ.

Helen. 652.

Tom. I.

Δύο—Ψυχᾶς—λίμαν διαβάντε.

Alcest. 900

Item *Hecuba*, de *seipsâ* et *filιά*:

—οὐκ ἄρ' ὡς Δανουμίους

Μετῆλθεις ἡμᾶς.

Hecub. 511.

Creüsa, de *seipsâ*:

Ἥμῖς ἐν ὄρφνῃ σπαργνωσάντες πίπλοισ.

Ion. 955.

Et *Pythia*, de *seipsâ*:

Ἥδεις δὲ θνητῶν οὐτὶς ἀνθρώπων τάδε

Ἐχοντας ἡμᾶς.

Ibid. 1361.

Apud *eundem*, de *muliere* mortuâ:

Θάπτειν τιν' ἐν τῇδ' ἡμέρᾳ μίλλων νεκρόν.

Alcest. 515.

Νέκυν μὲν ἦδη πάντ' ἔχοντα.— *Ibid.* 607

—Καὶ παρῆς ἄλλῳ θανεῖν

Νέω γέρων ἂν, τόδ' ἀποιμώζεις νεκρόν.

Ibid. 655.

Ἄλλ' οὐ σὺ νεκρόν ἀντὶ σοῦ τόνδ' ἐκφέρεις.

Ibid. 716.

Ἄπειθε, καὶ με τόνδ' ἄα θάψαι νεκρόν.

Ibid. 729.

Apud *Aristophanem*, de *fæminâ* quâdam:

—ἴτερον ἂν

—καὶ τοῦ φερόμεντος ἀκούσαι.

Ecclesiast. Scen. 2.

Apud *Plautum* itidem, de *muliere*:

Quis ea est? *Mil. Glorios.* Act. 3.

Quicum ibat. *Epidic.* Scen. 4.

Sed quis ea est mulier? *Ibid.* Scen. ult.

Hæc est; Quis? *Cistell.* Act. IV. Scen. 2.

Quis es? *Ibid.*

Quisquis es, quæ, &c.

Rud. Act. IV. Scen. 4.

Apud *Virgilium*, de *Venere*:

—ducente Deo— *Æn.* II, 652.

Ex quibus omnibus abundè apparet, utramque loquendi rationem, et Αἰ δὲ βάτην, et Τῷ δὲ βάτην, rectè se habere.

Q

- Ἄνδράσιν Ἀργείοισιν ἀλεξέμεναι μεμαυῖαι.
 Ἄλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἴκανον, ὅθι πλείστοι καὶ ἄριστοι 780
 Ἔστασαν, ἀμφὶ βίην Διομήδεος ἵπποδάμοιο
 Εἰλόμενοι, λείουσιν ἑοικότες ἀμοφάγοισιν,
 Ἦ συσι κάπροισιν, τῶν τε σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν·
 Ἔνθα στᾶσ' ἦύσε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
 Στέντορι εἰσαμένη μεγαλήτορι χαλκροφῶνα, 785
 Ὅς τὸσον αὐδῆσασχ', ὅσον ἄλλοι πεντήκοντα·
 Αἰδᾶς, Ἀργεῖοι, κᾶκ' ἐλέγχεα, εἶδος ἀγητοί·
 Ὄφρα μὲν ἐς πόλεμον παλέσκετο δῖος Ἀχιλλεύς,
 Οὐδέποτε Τρῶες πρὸ πυλάων Δαρδανιάων
 Οἴχνησκον· κείνου γὰρ ἐδείδισαν ὄξριμον ἔγχος· 790
 Νῦν δ' ἔκαθεν πόλιος κοίλης ἐπὶ νηυσὶ μάχονται.
 Ὡς εἰποῦσ', ὥτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάστου.
 Τυδείδῃ δ' ἐπόρουσε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

Viris Argivis auxiliari properantes.

Sed quando jam venerant, ubi plurimi et fortissimi

Stabant, circum vim Diomedis equum-domitoris [circum Diomedem]

Conferti, leonibus similes cruda-vorantibus ;

Vel subus apris, quorum robur non imbelles :

Ibi stans clamavit dea candidas-ulnas-habens Juno,

Stentori assimilata magnanimo acream-vocem-habenti, 785

Qui tantum vociferabatur, quantum alii quinquaginta :

“ Proh pudor, Argivi, turpia probra, formâ tantum admirabiles !

“ Quandiu quidem in bello versabatur nobilis Achilles,

“ Nunquam Trojani ante portas Dardanias

“ Progrediebantur ; illius enim timebant validam hastam :

“ Nunc verò procul ab urbe cavas apud naves pugnant.

Sic fata, commovit robur et animum uniuscujusque. 790

Tydidæ autem supervenit dea caesiis-oculis Minerva :

Ver. 778.—πελειᾶσιν ἴμαθ' ἑμοῖαι.] Motum indicat æquum et placidum.

Qualis speluncâ subito commota columba—

—Fertur in arva volans, —

—mox aëre lapsa quieto

Radit iter liquidum, celeres neque commo-

vet alas, *Æn.* V, 215.

Ver. 781.—βίην Διομήδεος.] Vide supra ad β', 658.

Ver. 784.—ἦύσε θεά.] Ducum indicat

per totum exercitum ad commovendos milites cohortationem.

Ver. 785. Στέντορι εἰσαμένη.] Vide supra ad γ', 141.

Ibid.—μεγαλήτορι.] Vox, μεγαλήτωρ, non hic fortem aut magnanimum significat ; (nam, ut rectè monet Scholiastes, οὐδὲν οὐδα-

μού περὶ τούτου διεξῆλθεν ἔργον ποιητικόν.)

sed, ut Eustathius explicat, χαλκρότερον κατ' ἐκείνο, “ Χάλκρον δὲ μοι ἦτορ ἐνείη.”

Ver. 788. Ὄφρα μὲν ἐς πόλεμον—Ἀχιλλεύς.]

Ὁ παιητὴς ἀπὸ τοῦ ἐνάτου ἔτους ἤρξατο, ἐπὶ τῷ

πρὸ τῆς Ἀχιλλείως μῆνιδος ἦν ἀτονώτερος, καὶ

στράξις οὐκ ἔρχοντα μακρὰς, οὐδὲ ἱππαλλήλους.

Συμμαχούστας γὰρ Ἕλλησιν Ἀχιλλείως,

οὐδῖστος Τρῶες πρὸ πυλάων Δαρδανιάων

οἴχνησκον, κείνου γὰρ ἐδείδισαν ὄξριμον ἔγχος.

Θαρσῆσαντες δὲ, τούτου ἀποστάντες, προῆλθον

καὶ, τῆς μάχης γενομένης, πολυπροσώποι τε καὶ

συνεχεῖς τῶν ἠρώων ἀριστίαι κατίστησαν. Plutar-
 tarch. de vitâ Homeri, in fine. Notandum hic
 portò, quanto cum artificio, ut Poëma sit
 unum à capite ad calcem, nunquam non spec-
 tetur et inseratur Achilles.
 Ver. 792.—ὥτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάστου.]
 Vide supra ad β', 451.

Εὔρε δὲ τόν γε ἄνακτα παρ' ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν
 Ἐλκος ἀναψύχοντα, τό μιν βάλε Πάνδαρος ἰῶ· 795

Ἴδρῶς γάρ μιν ἔτειρεν ὑπὸ πλατέος τελαμῶνος
 Ἀσπίδος εὐκύκλου· τῷ τείρετο, κάμνε δὲ χεῖρα·
 Ἄν δ' ἴσχων τελαμῶνα, κελαινεφές αἰμ' ἀπεμόργυ·
 Ἴππείου δὲ θεὰ ζυγοῦ ἤψατο, φώνησέν τε·

Ἦ ὀλίγον οἱ παῖδα εἰκότα γείνατο Τυδεύς. 800

Τυδεύς τοι μικρὸς μὲν ἔην δέμας, ἀλλὰ μαχητής.

Καί ῥ' ὅτε πέρ μιν ἐγὼ πολεμίζειν οὐκ εἴασκον,
 Οὐδ' ἐκπαιφάσσειν, ὅτε τ' ἤλυθε νόσφιν Ἀχαιῶν
 Ἄγγελος ἐς Θήβας, πολέας μετὰ Καδμείωνας·

Δαίνυσθαί μιν ἄνωγον ἐνὶ μεγάροισιν ἔαηλον. 805

Αὐτὰρ ὁ θυμὸν ἔχων ὄν καρτερόν, ὡς τὸ πάρος περ,
 Κούρους Καδμείων προκαλίζετο· πάντα δ' ἐνίκα

Reperitque hunc regem apud equos et currus

Vulnus refrigerantem, quod ei infixerat Pandarus sagittâ : 795

Sudor enim ipsum affligebat sub lato loro

Clypei pulchrè-orbiculatî; quo utique affligebatur, laborabatque manu :

Ac elevans lorum, nigrum sanguinem abstergebat :

Equinum autem dea jugum attingit, dixitque :

“ Profectò parùm sibi filium similem genuit Tydeus. 800

“ Tydeus utique parvus quidem erat corpore, sed pugnator.

“ Ac quando ipsum ego pugnare non sinebam,

“ Neque furenter-irruere, quando scilicet venit seorsùm ab Achivis

“ Legatus ad Thebas, plures ad Cadmeios :

“ Convivari ipsum jussi in aedibus quietum : 805

“ Sed is animum retinens suum fortem, sicuti priùs,

“ Juvenes Cadmeiorum provocabat : in omnibus autem vincebat

Ver. 794.—παρ' ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν.]
 Vide suprâ ad ver. 219.

Ver. 800. Ἦ ὀλίγον οἱ παῖδα εἰκότα.] Ἰππο-
 μνηστῆον δὲ καὶ πατέρων ἀγαθῶν ἐνίους, ὅταν
 ἔξαμαρτάνωσιν. Ὀμηρος, “ Ἦ ὀλίγον οἱ παῖδα
 “ εἰκότα γείνατο Τυδεύς.” Plutarch. πολιτικά
 παρεγγύλιμ. Idem, in libro de Adulatore ab
 Amicò dignoscendo, haud longè à fine, ver-
 sum hunc Agamemnoni attribuit; vel memo-
 riâ lapsus, eò quòd simili argumento usus sit
 Agamemnon ἐν τῇ Ἐπιστολῇσει, suprâ in præ-
 cedente libro δ' ; vel quòd hoc in loco Mi-
 nervam intellexerit, Agamemnonis utique co-
 hortationem prudentem.

Ibid.—ὀλίγον οἱ παῖδα.] Quâ ratione,
 ὀλίγος, hic ultimam producat; itemque, με-
 ver. 817. vide suprâ ad ἄ, 51. Caterùm
 siquis transposuerit in hoc et sequenti versu
 voces ὀλίγος et μικρός, utrobique τὸ ἀρμόττον,

ὅσον διαφέρει ἐπὶ τῶν ἐπῶν, θεωρήσθω—τὸ μὲν
 φαίνεται καλὸν, τὸ δὲ εὐτιλέες. Ut rectè obser-
 vavit Aristoteles, Poetic. cap. 22. de versu isto,
 Odyss. i, 515.

Ver. 801. Τυδεύς τοι μικρὸς μὲν.] Interim
 confert admirationi multùm etiam infirmitas ;
 ut cùm Homerus Tydeæ parvum, sed bellato-
 rem dicit fuisse. Quintilian, lib. III. cap. 7.

Ingentes animos angusto pectore versant.

Virg. Georg. IV, 83.

Ingenio pugna, corpore parvus erat.

Ovid.

—————Sed non et viribus infrâ

Tydeæ fert animus; totosque infusa per
 artus

Major in exiguo regnabat corpore virtus.

Stat. Theb. lib. I.

Ver. 805.—ἤλυθε.] Vide suprâ ad γ', 205.

Ibid.—νόσφιν.] Vide suprâ ad ἄ, 349.

- Ῥηϊδίας· τοίη οἱ ἐγὼν ἐπιτάρρροθος ἦα.
 Σοὶ δ' ἦτοι μὲν ἐγὼ παρά θ' ἴσταμαι, ἠδὲ φυλάσσω,
 Καί σε προφρονέως κέλομαι Τρώεσσι μάχεσθαι· 810
 Ἀλλά σευ ἢ κάματος πολυαῖξ γυῖα δέδυκεν,
 Ἦ νύ σέ που δῆος ἴσχει ἀκήριον· οὐ σύ γ' ἔπειτα
 Τυδέος ἐκγονός ἐσσι, δαΐφρονος Οἰνείδαο.
 Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρατερός Διομήδης·
 Γινώσκω σε, θεὰ, θυγάτηρ Διὸς αἰγιόχοιο, 815
 Τῷ τοι προφρονέως ἐρέω ἔπος, οὐδ' ἐπικουσω·
 Οὔτε τί με δῆος ἴσχει ἀκήριον, οὔτε τις ὄνος·
 Ἀλλ' ἔτι σῶν μέμνημαι ἐφετμέων, αἷς ἐπέτειλας.
 Οὐ μ' εἶας μακάρεσσι θεοῖς ἀντικρὺ μάχεσθαι
 Τοῖς ἄλλοις· ἀτὰρ εἴ κε, Διὸς θυγάτηρ, Ἀφροδίτη 820
 Ἔλθῃς ἔς πόλεμον, τήνγ' οὐτάμεν ὄξει χαλκῶ.
 Τοῦνεκα νῦν αὐτός τ' ἀναχάζομαι, ἠδὲ καὶ ἄλλους
 Ἀργείους ἐκέλευσα ἀλήμεναι ἐνθάδε πάντας.
 Γινώσκω γὰρ Ἄρηα μάχην ἀνακοιρανέοντα.
 Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη· 825

“ Facile: talis illi ego adjutrix eram.

“ Tibi verò equidem ego assisto, et te servo,

“ Et te prompto-animo hortor adversus Trojanos pugnare: 810

“ Sed tibi vel defatigatio ex multo labore membra subiit,

“ Vel te certè aliquo-modo timor tenet exanimans: Non sanè tu posthac

“ Tydei soboles es reputandus, rei-militaris-periti Oenidae.

Hanc autem respondens allocutus est fortis Diomedes:

“ Agnosco te, dea, filia Jovis Aegiochi, 815

“ Ideò tibi lubenter dicam verbum, neque celabo;

“ Neque aliquis me timor tenet exanimis, nec ulla ignavia:

“ Sed adhuc tuorum recordeo mandatorum, quae mandasti.

“ Non me sinebas cum beatissimis diis ex adverso pugnare

“ Caeteris; sed si, Jovis filia, Venus 820

“ Veniret in proelium, hanc vulnerare acuto aere.

“ Quare nunc et ipse recedo, atque etiam caeteros

“ Argivos jussi congregari hic omnes:

“ Agnosco enim Martem proelium obeuntem et administrantem.

Huic autem respondit deinde dea caesiis-oculis Minerva: 825

Ver. 808.—τοίη οἱ ἐγὼν.] Ita edidit Barnesius ex MS. Rectè, ut mihi quidem videtur. Vulgg. τοίη τοι ἐγὼν ex versu, ut verisimile est, 828. infrà. Quanquam et τοίη τοι, etiam hoc in loco, ferri possit; si modò particula τοι, explementum utique accipitur; sicuti in φ', 110. Ἀλλ' ἐπί τοι κάρηϊ θάνατος, &c.

Ver. 815. Γινώσκω σε, θεὰ.]

Et nunc nequicquam fallis Dea.—

Æn. XII, 654.

Ver. 818.—ἐφετμέων.] Pronuntiabatur, ἔφετμῶν. Vide suprà ad β', 811.

Ver. 824.—ἀνακοιρανέοντα.] Schol. διατάσσοντα, διέποντα. Δι' ἀποθέσεως, ἀντιλαμβόμεναι ἀλλήλων, τοὺς οἰκίους τόπους τηροῦσι. Ἄ. ἀνὰ κοιρανέοντα.

Τυδείδῃ Διόμηδες, ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
Μῆτε σύ γ' Ἄρεια τόνδε τι δείδιθι, μήτε τιν' ἄλλον
Ἀθανάτων· τοίη τοι ἐγὼν ἐπιτάρρρός εἰμι.

Ἄλλ' ἄγ' ἐπ' Ἄρῃ πρώτῳ ἔχε μάνυχας ἵππους·

Τύψον δὲ σχεδίνῃ, μηδ' ἄζεο Δουῖρον Ἄρῃα

830

Τούτον μαινόμενον, τυκτὸν κακὸν, ἄλλοπρόσαλλον·

Ὅς πρώην μὲν ἐμοί τε καὶ Ἡρῇ στεῦτ' ἀγορεύων,

Τρωσὶ μαχήσεσθαι, ἀτὰρ Ἀργείοισιν ἀρήξειν·

Νῦν δὲ μετὰ Τρώεσσιν ὀμιλεῖ, τῶν δὲ λέλασται.

Ὦς φαρμένη, Σθένελον μὲν ἀφ' ἵππων ὥσε χαμαῖζε,

835

Χεῖρὶ πάλιν ἐρύσασ'· ὁ δ' ἄρ' ἐμμαπέως ἀπόρουσε·

Ἡ δ' ἐς δίφρον ἔβαινε παραὶ Διομήδεα δῖον

Ἐμμεμαυῖα θεά· μέγα δ' ἔβραχε Φήγινος ἄξων

Βριθοσύνη· δεινὴν γὰρ ἄγεν θεόν, ἄνδρα τ' ἄριστον.

Λάξετο δὲ μάλιστα καὶ ἠνία Παλλὰς Ἀθήνη·

840

“ Tydide Diomedes, meo charissime animo,

“ Neque tu Martem hunc ullatenus time, neque quemquam alium

“ Immortalium; talis tibi ego adjutrix sum.

“ Verum age, in Martem primum dirige solidos-ungulis equos:

“ Ferique eum cominus, neque reverere impetuosum Martem” 850

“ Hunc insanientem, praeter-naturam-malum, inconstantem:

“ Qui non-ita-pridem mibi que et Junoni promisit dicens,

“ Adversum Trojanos se pugnaturum, atque Argivis auxiliaturum:

“ Nunc verò cum Trojanis versatur, horumque est oblitus.

Sic locuta, Sthenelum quidem è curru depulit humi, 855

Manu retrorsum trahens: ille autem dicto-citius desiliit:

Ipsaque in curram conscendit juxta Diomedem nobilem

Irà-concitata dea: valdè autem gemuit faginus axis

Sub pondere; gravem enim vehebat deam, virumque fortissimum

Corripuit autem scuticam et habenas Pallas Minerva: 840

Ver. 827. Μῆτε σύ γ' Ἄρεια τόνδε τι δείδιθι.] Ità rectè, ut opinor, edidit *Barnesius*. *Al.* Μῆτε σύ γ' Ἄρεια τόνδ' ἔτι δείδιθι. Quod perinde est. *Al.* Μῆτε σύ γ' Ἄρῃα τόνδε δείδιθι et, Μῆτε σύ γ' Ἄρῃα τόνδε δείδιθι. Quorum lectionum prior versum, posterior sententiam jugulat.

Ver. 828. Ἀθανάτων.] Vide suprâ ad α', 598.

Ver. 851.—τυκτὸν κακόν.] *Eustathio*, “ praeter-naturam-ascitum malum.” *Aliis*, “ naturâ improbum.” Neutrum malè, licèt diversâ ratione.

Ver. 855.—Σθένελον μὲν ἀφ' ἵππων ὥσε χαμαῖζε.—Ἡ δ' ἐς δίφρον ἔβαινε.]

Aurigam Turni media inter lora Metiscum Executit, et longè lapsum temone reinquit; Ipsa subit. manibusque undantes flectit habenas,

Cuncta gerens, vocemque et corpus et arma Metisci. *Æn.* XII, 469.

Ver. 856.—πάλιν ἐρύσασ'.] Quâ ratione πάλιν, hic ultimam producat; item, δι, ver. 840. et μιν, ver. 845. et ὀλοφρομένοις, ver. 871. vide suprâ ad α', 51.

Ver. 858.—μέγα δ' ἔβραχε Φήγινος ἄξων.] Οἱ παλαιοὶ, ἀντὶ τοῦ Φήγινος, πῆδι-νος γραφουσιν εἰπόντες ὅτι πῆδες, εἶδος ζύλου. *Eustath.*

Pòst valido nitens sub pondere faginus axis Instrepat. *Georg.* III, 172.

————— Gemuit sub pondere cymba.

————— *Æn.* VI, 415.

Ver. 840. 841. Λάξετο, — Ἀὔτις — ἔχε.] Oratio hæc *asyndetos*, impetum et vehementiam *Festinantis* significanter indicat, Vide suprâ ad α', 105.

Αὐτίκ' ἐπ' Ἀρηϊ πρῶτα ἔχε μάνυχας ἵππους.

Ἦτοι ὁ μὲν Περιφάντα πελώριον ἐξενάριζεν,
Αἰτωλῶν ὄχ' ἄριστον, Ὀχησίου ἀγλαὸν υἱόν·
Τὸν μὲν Ἀρης ἐνάριζε μισαιφόνος· αὐτὰρ Ἀθήνη
Δῦν' Αἶδος κύνειν, μή μιν ἴδοι ὄβριμος Ἀρης.

845

Ὡς δὲ ἴδε βροτολοιγὸς Ἀρης Διομήδεα δῖον,

Ἦτοι ὁ μὲν Περιφάντα πελώριον αὐτόθ' ἔασε
Κεῖσθαι, ὅθι πρῶτον κτείνων ἐξαίνυτο θυμόν·
Αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' ἰθὺς Διομήδεος ἵπποδάμοιο.

Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Πρόσθεν Ἀρης ἀρέξασθ' ὑπὲρ ζυγόν, ἠΐα δ' ἵππων,
Ἐγχεῖ χαλκείῳ, μεμαῶς ἀπὸ θυμόν ὀλέσσαι·
Καὶ τό γε χεῖρὶ λαβοῦσα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη

850

ᾤωσεν ὑπ' ἐκ δίφροιο ἐτάσιον ἀΐχθῆναι.

Δεύτερος αὖθ' ἄρματό βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης
Ἐγχεῖ χαλκείῳ ἐπέρρισε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη
Νείατον ἐς κενεῶνα, ὅθι ζωννύσκετο μίτρην.

855

Ac statim in Martem primum dirigebat solidos-ungulis equos.

Ille quidem Periphantem ingentem occiderat,

Aetolorum longè fortissimum, Ochesii praeclarum filium :

Hunc utique Mars occidebat caede-inquinatus : sed Minerva

Induit Orci galeam, nè ipsam videret impetuus Mars.

Postquam verò vidit hominum-perniciès Mars Diomedem nobilem,

Is quidem Periphantem ingentem illic sivit.

Jacere, ubi primum interficiens abstulerat animam ;

Atque ivit rectà in Diomedem equùm-domitorem.

Hì verò quum jam propè erant, alter in alterum vadentes,

Priùs Mars protentà-manu-jaculatus est super jugum, habenasque equorum,

Hastà aereà, cupiens animam eripere :

Et verò hanc manu prehensam dea caesiis-oculis Minerva

Summovit à curru, ut incassum praeterfugeret.

Secundus tum impetum fecit pugná strenuus Diomedes

Hastà aereà : infixit autem connixa Pallas Minerva

Imum in ile, ubi cingebatur cinctu.

845

850

855

Ver. 841. Αὐτίκ' ἐπ' Ἀρηϊ (Παλλὰς) ἔχε μάνυχας ἵππους.] Nempè, Trojanorum vim superavit Græcorum disciplina et scientia militaris. Id quod fieri scilicet εἶπε, ver. 766.

Ver. 842. — ὁ μὲν (Ἀρης) Περιφάντα — ἐξενάριζεν.] Eò, ut opinor, quòd in præliò cecidisset Periphās, nec à quo occisus esset appareret ; à Marte dicitur interfectus. Cæterùm legendum hic crediderim, ἐξενάριζε· sicuti infrà, ver. 844.

Ver. 847. — ἔασε.] Vide suprà ad δ', 42.

Ver. 855. — βοὴν ἀγαθὸς.] Vide suprà ad β', 408.

Ver. 857. Νείατον ἐς κενεῶνα.] Hoc ait Poeta, ni fallor ; militibus inferiorum ordinum interfectis permultis, fusos Trojanos tantam cladem accepisse, ut eo die, quâ parte pugnaret Diomedes, penè confectum bellum videretur. Διομήδης ἐπὶ τὰ κενὰ τῆς μὴ πάνυ φεουρουμένης ἀντιπάλων τάξεως παρεισελθὼν, ἐν μακρῶς ἐπρίψατο τοὺς βαρβάρους. Heraclid. Pontic.

Τῆ ῥά μιν οὔτα τυχῶν, διὰ δὲ χροά καλὸν ἔδαψεν
 Ἐκ δὲ δόρυ σπάσεν αὐτίς· ὁ δ' ἔβραχε χάλκεος Ἄρης,
 "Ὅσπον τ' ἐννεάχιλοι ἐπίαχον, ἢ δεκάχιλοι 860
 Ἀνέρες ἐν πολέμῳ, ἔριδα ζυνάγοντες Ἄρης.
 Τοὺς δ' ἄρ' ὑπὸ τρόμος εἶλεν Ἀχαιοὺς τε, Τρῳάας τε,
 Δείσαντας· τόσον ἔβραχ' Ἄρης, ἄτος πολέμοιο.
 Οἷη δ' ἐκ νεφέων ἔρεβεννὴ φαίνεται ἀῆρ,
 Καύματος ἐξ ἀνέμοιο δυσάεος ὀρνυμένοιο 865
 Τοῖος Τυδείδῃ Διομήδει χάλκεος Ἄρης
 Φαίνεθ', ὁμοῦ νεφέεσσιν ἰὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν.
 Καρπαλίμως δ' ἴκανε θεῶν ἔδος, αἰπὺν Ὀλυμπον·
 Πὰρ δὲ Διὶ Κρονίῳ κελύζετο, θυμὸν ἀχεύων,
 Δεῖξεν δ' ἄμβροτον αἶμα, καταρρέον ἐξ ἀτειλῆς, 870
 Καί ῥ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 Ζεῦ πάτερ, οὐ νεμεσίζῃ, ὄρῶν τάδε καρτερὰ ἔργα ;
 Αἰεὶ τοι ῥίγιστα θεοὶ τετλήοτες εἰμὲν,

Eâ utique parte ipsum vulneravit assecutus, eutemque pulchram dilaceravit ;
 Atque hastam extraxit rursus : Tum verò boabat aereus Mars,
 Quantum scilicet novies-mille clamant, vel decies-mille 860
 Viri in bello, certamen committentes Martis.
 Tum verò tremor occupavit Achivosque Trojanosque
 Territos : aded boabat Mars, insatiabilis belli.
 Qualis autem ex nubibus nigra apparet caligo,
 Ab aestu vento graviter-spirante excitato : 865
 Talis Tydidæ Diomedæ aereus Mars
 Apparebat, cum nubibus iens in coelum latum.
 Statim verò venit deorum in sedem, excelsum Olympum :
 Propterque Jovem Saturnium sedit, animo moerens,
 Ostenditque immortalem sanguinem defluentem ex vulnere, 870
 Et lamentans verbis alatis allocutus est :
 " Jupiter pater, nonne indignaris, videns hæc violenta facinora ?
 " Semper sanè acerbissima dii passi sumus,

Ver. 858. Τῆ ῥα.] " Eâ utique parte."
 Non igitur supervacaneum est istud, ῥα ; sed
 vim habet in connectenda sententiâ perquam
 elegantem. Vide quoque suprâ ad ἀ. 56.
 et ad β', 158.

Ibid.—οὔτα.] Vide suprâ ad δ', 525.

Ibid.—καλόν.] Vide suprâ ad β', 43.

Ver. 859.—ἔβραχε χάλκεος Ἄρης, "Ὅσπον
 ἢ ἐννεάχιλοι.] Clamorem exhibet aciei disjec-
 tæ, et in fugam conversæ.

Ver. 864.—ἐρεβεννὴ φαίνεται ἀῆρ, Καύματος
 ἐξ ἀνέμοιο δυσάεος ὀρνυμένοιο.] Nonnulli distin-
 guunt ; Καύματος ἐξ ἀνέμοιο, ἔς. Ac proinde
 diversè accipi potest hæc sententiâ : Ut dicat
 nimirum Poeta, caliginosum aërem vel ex æ-
 stu oriri ac vento à meridie, vel æstum ipsum
 ex vento à meridie exorto, vel ventum deni-
 que ex æstu. Quæ quidem ambiguitas, non

utique Poeta, sed nobis græcè jam minùs
 scientibus omninò est tribuenda.

Ver. 865.—ὀρνυμένοιο.] Vide suprâ ad γ', 260.

Ver. 867.—ὁμοῦ νεφέεσσιν.] Pulvere in-
 genti scilicet excitato.

Ver. 869.—Κρονίῳ.] De Analogiâ τοῦ
 Κρονίῳτος et Κρονίῳνος, vide suprâ ad ἀ, 597. et
 β', 818.

Ver. 870. Δεῖξεν δ' ἄμβροτον αἶμα.] Ad has
 voces, Henr. Stephanus : " In Flor. (inquit)
 " et Ald. et aliquot aliis, δεῖξαι, miror quomodo
 " stante versu ; in aliis, δεῖξαι, miror quomodo
 " stante sententiâ." Credo equidem istos, δεῖξαι
 δὲ ἄμβροτον hos, δεῖξαι ἄμβροτον, dicere voluisse.

Ver. 872. Ζεῦ πάτερ.] Equidem continere
 me nequeo, quin vocem Romanam, Jupiter,
 multò potiùs Ζεὺς πατήρ esse credam, quàm
 Juvans pater.

- Ἄλλήλων ἰότητι, χάριν δ' ἄνδρεςσι φέροντες
 Σοὶ πάντες μαχόμεσθα· σὺ γὰρ τέκες ἄφρονα κούρην, 875
 Οὐλομένην, ἣτ' αἰὲν ἀήσυλα ἔργα μέμηλεν.
 Ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες, ὅσοι θεοὶ εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ,
 Σοὶ τ' ἐπιπέιθονται, καὶ δεδμήμεσθα ἕκαστος.
 Ταύτην δ' οὐτ' ἐπεὶ πρότιθάλλεαι, οὔτε τι ἔργω,
 Ἄλλ' ἀνίεις, ἐπεὶ αὐτὸς ἐγείναιο παῖδ' αἰδῆλον· 880
 Ἦ νῦν Τυδέος υἱὸν ὑπέρβυμον Διομήδεα
 Μαργαίνειν ἀνέηκεν ἐπ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
 Κύπριδα μὲν πρῶτον σχεδὸν οὔτασε χεῖρ' ἐπὶ καρπῶ·
 Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτῷ μοι ἐπέσσυτο, δαίμονι ἴσος·
 Ἄλλὰ μ' ὑπήνεικαν ταχέες πόδες· ἥτε κε δηρὸν 885
 Αὐτοῦ πῆματ' ἐπασχον ἐν αἰνῆσιν νεκάδεσσιν,
 Ἦ κεν ζῶς ἀμενηνὸς ἔα χαλκοῖο τυπῆσι.
 Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 Μῆτι μοι, Ἄλλοπρόσαλλε, παρεζόμενος μινύριζε·
 Ἐχθιστος δέ μοι ἐσσί θεῶν, οἳ Ὀλυμπον ἔχουσιν· 890
 Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη, πόλεμοί τε, μάχαι τε·

- “ Mutuo consilio, gratificantes nempe hominibus.
 “ *Atqui* tui causâ omnes pugnamus : tu enim peperisti dementem filiam, 875
 “ Perniciosam, cui semper iniqua opera curae sunt.
 “ Alii enim quidem omnes, quotquot dii sunt in Olympo,
 “ Tibique obediunt, et subjecti-sumus unusquisque :
 “ Hanc autem neque verbo coërces, neque quoquam facto,
 “ Sed indulges, quoniam ipse genuisti filiam pestiferam ; 880
 “ Quae nunc Tydei filium insolentem Diomedem
 “ Furere extimulavit in immortales deos.
 “ Venerem quidem primùm cominûs vulneravit manu ad carpum ;
 “ Ac postea in me ipsum irruit, deo se-aequans :
 “ At me subdixerunt veloces pedes : profectò *alioqui* diu 885
 “ Ibi dolores passus fuissem inter horrendas cadaverum-strages,
 “ Aut vivus viribus-fractus fuissem aeris ictibus.
 “ Eum autem torvè intuitus allocutus est nubes-cogens Jupiter :
 “ Nequid mihi, *ô tu* inconstans, assidens quiriteris :
 “ Invisissimus utique mihi es deorum, qui Olympum tenent ; 890
 “ Semper enim tibi contentioque grata, bellaque, pugnaeque :

Ver. 874.—χάριν δ' ἄνδρεςσι φέροντες.] Videtur Eustathius, quantum ex commentario conjicere est, legisse, χάριν ἄνδρεςσι φέροντες. Quod æquè ferri potest, ac ἰλοφωρέμενος ἔπια, jam suprâ, ver. 871. Vide ad α, 51.

Ver. 881.—Διομήδεα.] Pronuntiabatur Διομήδης. Quomodò et scribi tandem ceptum.

Ver. 882.—ἀθανάτοισι.] Vide suprâ ad α, 598.

Ver. 883. Κύπριδα μὲν πρῶτον,

Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτῷ μοι.] Vide suprâ ad ver. 356 et 857.

Ibid.—οὔτασε.] Vide suprâ ad δ, 525. et ad α, 140.

Ver. 885. Ἄλλὰ μ' ὑπήνεικαν ταχέες πόδες.] Ni fuga subsidio subeat. Æn. XII, 755.

Ver. 888.—νεφεληγερέτα Ζεὺς.] Vide suprâ ad α, 175.

Ver. 891. Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη.]

—————cui tristia bella.

Iræque, insidiæque, et crimina noxia cordi. Odit et ipse pater. — Æn. VII, 525.

Μητρός τοι μένος ἐστὶν ἀάσχετον, οὐκ ἐπεικτὸν,
 Ἕρης· τὴν μὲν ἐγὼ σπουδῇ δάμνημ' ἐπέεσσιν,
 Τᾷ σ' οἴω κείνης τάδε πάσχειν ἐννεσίησιν.
 Ἄλλ' οὐ μάν σ' ἐτι δηρὸν ἀνέξομαι ἄλλγ' ἔχοντα·
 Ἐκ γὰρ ἐμεῦ γένος ἐσσί, ἐμοὶ δέ σε γείνατο μήτηρ·
 Εἰ δέ τευ ἐξ ἄλλου γε θεῶν γένεω ᾧδ' αἰδήλος,
 Καί κεν δὴ πάλαι ἦσθα ἐνέριτος Οὐρανιαίων.

Ὡς φάτο, καὶ Παιήον ἀνάγει ἰήσασθαι·

Τᾷ δ' ἐπὶ Παιήων ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσων,
 Ἡέσατ'· οὐ μὲν γάρ τι κατάθνητός γ' ἐτέτυκτο.
 Ὡς δ' ὅτ' ὅπως γάλα λευκὸν ἐπειγόμενος συνέπηξεν,
 Ὑγρὸν ἐόν, μάλα δ' ᾧκα περιστρέφεται κυκλώοντι·

Ὡς ἄρα καρπαλίμως ἰήσατο Δοῦρον Ἄρηα.

Τὸν δ' Ἕβη λοῦσεν, χαρίεντα δὲ εἴματα ἔσσε·

Πᾶρ δὲ Διὶ Κρονίῳ καθέζετο κυδεῖ γαίων.

Αἱ δ' αὖθις πρὸς δᾶμα Διὸς μεγάλοιο νέοντο

Ἕρη τ' Ἀργεῖη καὶ ἀλαλκομενῆς Ἀθήνη,

Παύσασαι βροτολογίην Ἄρην ἀνδροκτασιάων.

“ Matris tibi ingenium est intolerandum, cedere nescium,

“ Junonis; quam quidem ego vix reprimo verbis:

“ Idcirco te puto illius haec pati consiliis.

“ Attamen non te amplius diu patiar dolores sustinere:

“ Nam è me genitus es, mihi que te peperit mater.

“ Quòd si aliquo ex alio deorum natus esses ita improbus,

“ Sanè jam pridem fuisses inferior Urani-filiis [*Titanibus*].

Sic dixit, et Paeonem jussit mederi:

Huic autem Paeon dolorem-pellentia medicamina inspergens,

Sanavit; nequaquam enim mortalis erat.

Sicut autem quando fici-succus lac album festino-motu in coagulum-cogit,

Liquidum quod erat; valdeque velociter concresecens circummagit à miscente:

Sic utique is celeriter sanavit impetuosum Martem.

Hunc autem Hebe lavit, elegantisque vestes induit;

Juxtaque Jovem Saturnium sedit gloriâ exultans.

Tum verò rursus ad òmmum Jovis magni redierunt,

Junoque Argiva, et potens-auxiliatrix Minerva,

Postquam repressissent hominum-perniciem Martem à-virorum-caëdibus.

395

900

905

Ver. 899.—ἀνάγει.] *Al.* ἀνάγί μιν.

Ver. 900.—φάρμακα πάσσων.] *Alii*

legunt, φάρμακ' ἴπασσιν· et versum sequentem omittunt.

Ver. 902.—ἐπειγόμενος.] *Al.* ἐπιγόμενον.

Quod eodem redit.

Ver. 905.—περιστρέφεται.] Ἡρωδιανὸς

(inquit *Eustathius*) “ περιτρέφεται” γράφει, πᾶν ὁρθῶς.—ἡ γὰρ λίξις, [τροφαλῖς, cascus] ἤρηται παρὰ τὸ τρίφισθαι, ὃ ἴσθι πύγ-

υσθαι. Firmatur *Herodiani* lectio, *Odys.* ζ', 476.

—ἀντὰρ ὑπερὲς χιῶν γίνετ', ἥυτε

πάχνη,

Ψυχρῇ, καὶ σακίεσσι περιτρέφεται κρόσταλλος.

Quin et *τροφαλίδας*, *cascos*, ex *Antiphane* et *Aristophane* memorat *Athenaeus*, *lib.* X. c. 21.

et *lib.* XIV. c. 22.

Ver. 908.—ἀλαλκομενῆς Ἀθήνη.] Vide *supra* ad δ', 8.

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Ζ΄.

Ἐπόθεσις τῆς Ζ΄. ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψωδίας.

Τῶν θεῶν ἀποστάντων τῆς μάχης, οἱ Ἕλληνες πολλοὺς ἀναιροῦσι τῶν Τρώων. Ἐλένου δὲ συμβουλευσάντος, Ἐκτωρ εἰς τὴν πόλιν ἄνεισι, καὶ τῇ μητρὶ Ἐκάβῃ κελεύει εὐχασθαι τῇ Ἀθηᾷ, καὶ ὑποσχέσθαι αὐτῇ δῶδεκα βοῶν θυσίαν, ὅπως τὸν Διομήδην * ἀποστήσει τῆς μάχης. Τέως δὲ ὄντων αὐτῶν ἐν τῷ πεδίῳ, Γλαῦκος καὶ Διομήδης ἀναγνωρισαντες † Φιλίαν πατρικὴν, διαλλάσσουσι τὰ ὅπλα ἀλλήλοισι. Ἐκτωρ δὲ διαλεχθεὶς τῇ μητρὶ Ἐκάβῃ, καὶ τῇ γυναικὶ Ἀνδρομάχῃ, σὺν τῷ ἀδελφῷ Ἀλεξάνδρῳ εἰς τὸν πόλεμον ἔξεισιν.

Α Λ Λ Η.

ἌΝΑ μίσην Ξάνθου καὶ Σιμοῦντος, τῶν ποταμῶν, θάνατος Ἀκάμαντος τοῦ Θρακός· καὶ Γλαύκου σύστασις, καὶ ἀναγνωρισμός, καὶ ἀμοιβὴ τῶν ὅπλων αὐτοῦ καὶ Διομήδους· καὶ ἄνοδος Ἐκτορος εἰς Ἴλιον πρὸς τὴν μητέρα, Ἐκάβην· εἶτα πρὸς Ἀλεξάνδρον καὶ Ἑλένην· εἶτα πρὸς Ἀνδρομάχην, τὴν γυναικᾶ· καὶ Ἐκτορος ἐξόδος ἐπὶ τὸν πόλεμον σὺν Ἀλεξάνδρῳ τῷ ἀδελφῷ.

Ἐπιγραφαί.

Ἐκτορος καὶ Ἀνδρομάχης ὁμιλία.

Ἄλλως.

Ζῆτα, θεῶς Ἐκάβῃ ἐπὶ γούνασι πέπλον ἔθηκεν.

Ἄλλως.

Ζῆτα δ' ἄρ' Ἀνδρομάχης καὶ Ἐκτορος ἔστ' ἀριστής.

ΤΡΩΩΝ δ' οἰώθη καὶ Ἀχαιῶν φύλοπις αἰνή·
Πολλὰ δ' ἄρ' ἔνθα καὶ ἔνθ' ἴθυσε μάχῃ πεδίοιο,
Ἀλλήλων ἰθυνομένων χαλκῆρεα δοῦρα,

ΤΡΟΙΑΝΟΡΟΜ πορὸ δεστίτα εστ ετ Αχίβορομ pugna gravis Dcorum presentia·
Saere autem huc et illuc propendebat impetus proelii per campum,
Coriis in se inuicem dirigentibus aeratas hastas,

* Ἀποστήση. MS. Mori.

† Πατρῶαν φιλίαν, Id.

Μεσσηγύς Σιμόεντος, ἰδὲ Ξάνθοιο ρόααν.

Αἴας δὲ πρῶτος Τελαμώνιος, ἕρκος Ἀχαιῶν, 5
 Τρώων ῥῆξε φάλαγγα, φῶος δ' ἐτάροισιν ἔθηκεν,
 Ἄνδρα βαλὼν, ὃς ἄριστος ἐνὶ Θρῆκεσσι τέτυκτο,
 Υἱὸν Εὐσσώρου, Ἀκάμαντ', ἧῦν τε μέγαν τε.
 Τὸν ῥ' ἔβαλε πρῶτος κόρυθος φάλον ἵπποδασείης·
 Ἐν δὲ μετώπῳ πῆξε, πέξησε δ' ἄρ' ὄστέον εἴσω 10
 Δίχμῃ χαλκείῃ· τὸν δὲ σκότος ὄσσο' ἐκάλυψεν.
 Ἄξυλον δ' ἄρ' ἔπεφνε βοῆν ἀγαθὸς Διομήδης,
 Τευθραϊδην, ὃς ἔναιεν εὐκτιμένη ἐν Ἀρίσῃ,
 Ἀφνειὸς βιότοιο, φίλος δ' ἦν ἀνθρώποισι·
 Πάντας γὰρ φιλέεσκεν, ὀδῶ' ἐπὶ οἰκίᾳ ναίων. 15
 Ἀλλὰ οἱ οὔτις τῶν γε τότ' ἤρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,
 Πρόσθεν ὑπαντιάσας· ἀλλ' ἄμφω θυμὸν ἀπήγυρα,
 Αὐτὸν καὶ Δεράποντα Καλήσιον, ὃς ῥα τόθ' ἵππων
 Ἔσκεν ὑφηνίοχος· τὰ δ' ἄμφω γαῖαν ἐδύτην.

Inter Simoëntis et Xanthi fluenta.

Ajax autem primus Telamonius, murus Achivorum, 5
 Trojanorum rupit phalangem, spemque sociis attulit,
 Virum percutiens, qui fortissimus inter Thracas erat,
 Filium Eüsiori, Acamantem, strenuumque, magnumque.
 Hunc percussit primus in galeae cono setis-equinis-densae :
 Inque fronte fixit ; penetravitque os intra 10
 Cuspis aerea : eum verò tenebrae oculos cooperuerunt.
 Axylum porrò interfecit pugná strenuus Diomedes,
 Teuthranidem, qui habitabat benè-structâ in Arisbâ,
 Dives opum, benignusque [vel dilectus] erat hominibus :
 Omnes enim excipiebat-comitèr, ad viam sitas aedes habitans. 15
 Sed ab eo nullus horum tunc arcuit tristem interitum,
 Antè subveniens : sed ambos animâ privavit Diomedes,
 Ipsum et famulum Calesium, qui tunc equorum
 Erat auriga : lique ambo terram subierunt.

Ver. 5.—πρῶτος.] Nempe, post Junonis et Minervæ discessum.

Ver. 6.—φῶος δ' ἐτάροισιν ἔθηκεν.] Rectè Scholiastes, φῶος, χαρὰν, σωτηρίαν. Mirè autem hoc accipit Porpius ; perruptâ et disjectâ Trojanorum acie, Lucem utique inmissam. Quod, nè quid ampliùs dicam, cum verbo ἔθηκε nequaquam congruit.

Ver. 9. Τὸν ῥ'.] Hunc utique. Hunc scilicet. Vide suprâ ad ἄ, 858.

Ver. 10.—πέξησε.] Vide suprâ ad ἄ, 67.

Ver. 11.—τὸν δὲ σκότος ὄσσο' ἐκάλυψεν.] Vide suprâ ad ὁ', 461 et 503.

Ver. 12.—βοῆν ἀγαθὸς.] Vide suprâ ad β', 408.

Ver. 15. Πάντας γὰρ φιλέεσκεν.— Ἀλλὰ οἱ οὔτις.] Ridiculi planè fuerunt, qui Poetam hoc in loco hospitalitatem Axyli in

universos, vitio ei vertere existimarent. Re-verà de Axylo, hominum omnium hospitalissimo atque optimo, idem planè hic ait Homerus, ac de Ripheo omnium justissimo Virgilius :

—cadit et Ripheus, justissimus unus
 Qui fuit in Teucris, et servantissimus
 æqui :

Diis aliter visum.—. Æn. II, 426.
 Ver. 17.—ὑπαντιάσας.] Vide suprâ ad ἄ, 67.

Ibid.—ἀπήγυρα.] Diomedes.

Ver. 18. Αὐτὸν καὶ Δεράποντα.]

—premit aurigamque sub ipsis
 Nactus equis, ferroque secat pendentia
 colla :

Tum caput ipsi aufert domino.—

Æn. IX, 330.

Δρῆσον δ' Εὐρύαλος καὶ Ὀφέλιον ἐξενάριζε· 20
 Βῆ δὲ μετ' Αἴσηπον καὶ Πήδασον, οὓς ποτε νύμφη
 Νῆϊς Ἀβαρβαρέη τέκ' ἀμύμονι Βουκολίῳ
 Βουκολίῳ δ' ἦν υἱὸς ἀγαθοῦ Λαομέδοντος,
 Πρεσβύτατος γενεῆ, σκότιον δὲ εἰ γείνατο μήτηρ·
 Ποιμαίνων δ' ἐπ' ὅεσσι μίγῃ φιλότῃ καὶ εὐνῇ· 25
 Ἥ δ' ὑποκουσαμένη διδυμάονε γείνατο παῖδε.
 Καὶ μὲν τῶν ὑπέλυσε μένος καὶ φαίδιμα γυῖα
 Μηκιστηιάδης, καὶ ἀπ' ἄμων τεύχε' ἐσύλα.
 Ἀστύαλον δ' ἄρ' ἔπεφνε μενεπτόλεμος Πολυποίτης.
 Πιδύτην δ' Ὀδυσσεὺς Περκῶσιον ἐξενάριζεν 30
 Ἐγχεῖ χαλκείῳ· Τεῦκρος δ' Ἀρετάονα δῖον.
 Ἀντίλοχος δ' Ἀβληρον ἐνήρατο δουρὶ Φαιειῶ
 Νεστοριίδης· Ἐλατον δὲ ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
 Ναῖε δὲ, Σατνιόεντος εὐρρείταιο παρ' ὄχθας,
 Πήδασον αἰπεινήν. Φύλακον δ' ἔλε Λήϊτος ἥρας 35
 Φεύγοντ'· Εὐρύπυλος δὲ Μελάνθιον ἐξενάριζεν.
 Ἄδρηστον δ' ἄρ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
 Ζῶν ἔλ'· ἵπῳ γάρ οἱ ἀτυζομένῳ πεδίοιο,

Dresum autem Euryalus et Opheltium interfecit: 20
 Perrexit porro ad Aesepum et Pedasum, quos quondam nymphā
 Naïs Abarbarea peperit insigni Bucolioni:
 Bucolion autem erat filius clari Laomedontis,
 Maximus natu, clandestinum verò ipsum peperit mater:
 Pastor autem quum *Bucolion* esset, inter oves ei mixtus est amore et cubili: 25
 Ea verò gravida-facta gemellos peperit filios.
 Et quidem horum solvit robur et pulchra membra
 Mecisteiades *Euryalus*, et ab humeris arma detrahit.
 Astyalum item occidit bellicosus Polypoetes.
 Pidytem verò Ulysses Percosium interfecit 30
 Hastâ aereâ: Teucerque Aretaonem nobilem.
 Antilochus autem Ablerum interemit hastâ splendenti
 Nestorides: Elatum verò rex virorum Agamemnon;
 Habebat autem, Satnioëntis pulchrè-fluentis apud ripas,
 Pedasum altam. Phylacum porro interfecit Leïtus heros, 35
 Fugientem: Eurypylus item Melanthium interfecit.
 Adrastum verò deinde pugna strenuus Menelaus
 Vivum cepit: equi enim ei pavore-attoniti-fugientes per-campum,

Ver. 25.—Λαομέδοντος, Πρεσβύτατος γενεῆ, σκότιον δὲ εἰ γείνατο μήτηρ.]

—primævus Helenor,

Mæonio regi quem serva Lycimnia furtim Sustulerat, vetitisque ad Trojam miserat armis. *Æn.* IX, 545.

Quæ loca *Macrobius* in eis recenset, in quibus Poetarum "par penè splendor amborum

"est." Lib. V. cap. 12.

Ver. 25. Ποιμαίνων δ.] *Bucolion*.

Ver. 28. Μηκιστηιάδης.] *Euryalus*; ver. 20.

Ver. 31. Ἐγχεῖ χαλκείῳ.] Vide suprâ ad γ', 380.

Ibid.—Ἀρετάονα.] *Al.* ἄρ' Ἐτάονα.

Ver. 38.—ἵπῳ γάρ οἱ.] Quâ ratione γὰρ, hic producat, vide suprâ ad â, 51.

Ὁζῶ ἐνὶ βλαφθέντε μυρικίνῳ, ἀγκύλον ἄρμα
 Ἄξαντ' ἐν πρώτῳ ῥύμῳ, αὐτὰ μὲν ἐβήτην 40
 Πρὸς πόλιν, ἥπερ οἱ ἄλλοι ἀτυζόμενοι φοβέοντο·
 Αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο παρὰ τροχὸν ἐξεκυλίσθη,
 Περηνῆς ἐν κονίησιν ἐπὶ στόμα· παρ δέ οἱ ἔσθη
 Ἀτρείδης Μενέλαος, ἔχων δολιχόσκιον ἔγχος·
 Ἄδρηστος δ' ἄρ' ἔπειτα λαβῶν ἐλλίσσεται γούνων· 45
 Ζῶγρει, Ἀτρείος υἱέ, σὺ δ' ἄξια δέξαι ἄποινα·
 Πολλὰ δ' ἐν ἀφνειῷ πατρὸς κειμήλια κεῖται,
 Χαλκός τε, χρυσός τε, πολὺκμητός τε σίδηρος·
 Τῶν κέν τοι χαρίσαιο πατὴρ ἀπερείσι' ἄποινα,
 Αἴκεν ἐμὲ ζῶν πεπύθοιτ' ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν. 50
 Ὡς φάτο· τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθε·
 Καὶ δὴ μιν τάχ' ἐμελλε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν
 Δάσειν ᾧ θεράποντι καταξέμεν· ἀλλ' Ἀγαμέμνων

Ramo impediti myricino, curvum currum
 Cùm fregissent ad extremitatem temonis, ipsi quidem contenderunt 40
 Ad urbem, quò alii pavore-atoniti fugiebant :
 Ipse autem de curru juxta rotam devolutus est,
 Pronus in pulveribus in os : propè autem ipsum stetit
 Atrides Menelaus, tenens longam hastam :
 Adrastus verò deindè amplexus supplex-orabat genua : 45
 " Vivum-cape, Atrèi fili, tuque dignum accipe liberationis-pretium :
 " Multae utique in divitis patris domo res-pretiosae-reconditae jacent,
 " Aesque, aurumque, varioque-artificio-elaboratum ferrum :
 " Ex quibus certè tibi largietur pater infinita dona liberationis-ergo,
 " Si me vivum esse audiverit ad naves Achivorum. 50
 Sic dixit : huic autem animum in pectoribus flectebat ;
 Ac sanè ipsum mox erat veloces ad naves Achivorum
 Daturus suo famulo deducendum : verùm Agamemnon

Ver. 42. Αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο.]
 Fertur equis, curruque hæret resupinus
 inani,
 Lora tenens tamen ; huic cervixque comæ-
 que trahuntur
 Per terram, et versâ pulvis inscribitur
 hastâ. Æn. I, 480.
 Ver. 45.—λαβῶν ἐλλίσσεται γούνων Ζῶγρει,
 Ἀτρείος υἱέ, σὺ δ' ἄξια δέξαι ἄποινα.]
 Et genua amplectens effatur talia sup-
 plex : ———
 Te precor, hanc animam serves. ———
 Est domus alta ; jacent penitè defossa
 talenta
 Cælati argenti ; sunt auri pondera facti
 Infectique mihi. ——— Æn. X, 525.

Vocem, ἐλλίσσεται, restituit Barnesius. Alii
 scribunt, ἐλίσσεται. Quod et ipsum ferri po-
 test ; eadè utique analogiâ, ac ἐλώρια. Vide
 suprâ ad 4, 4. Ἐλλίσσεται tamen rectius vide-
 tur ; non modò propter similia, ἔλλαβε, ἐλλι-
 τάνει, ἀπολλέξῃς, que observavit Barnesius ;
 sed maximè propter eandem ipsam vocem,
 ἐλλισάμην, Odys. λ', 35. et ν', 275. ubi Exem-
 plaria conveniunt.

Ver. 51.—ἐπειθε.] Al. ὄρει.
 Et jam jamque magis cunctantem flectere
 sermo
 Cœperat. ——— Æn. XII, 940.
 Ver. 55. Δάσειν ᾧ θεράποντι] Ita restituit
 Barnesius, ex MSS. et Editt. Vett. Rectè, ut
 mihi quidem videtur. Al. τῷ θεράποντι.

- Ἄντιος ἦλθε Δῖων, καὶ ὀμοκλήσας ἔπος ἤυδα·
 ὦ πέπον, ὦ Μενέλαε, τίη δὲ σὺ κήδεαι αὐτως 55
 Ἄνδρῶν; ἧ σοὶ ἄριστα πεποιήται κατὰ οἶκον,
 Πρὸς Τρώων τῶν μήτις ὑπεκφύγοι αἰπὺν ὄλεθρον,
 Χεῖράς δ' ἡμετέρας· μηδ' ὄντινα γαστέρι μήτηρ
 Κοῦρον ἔοντα φέροι, μηδ' ὅς φύγοι· ἀλλ' ἅμα πάντες
 Ἴλιου ἐξαπολοίατ', ἀκήδεστοι καὶ ἄφαντοι. 60
 Ὡς εἰπὼν ἔτρεψεν ἀδελφειοῦ φρένας ἥρωσ,
 Αἴσιμα παρειπῶν· ὁ δ' ἀπὸ ἔθεν ὤσατο χειρὶ
 Ἥρω Ἄδρηστον· τὸν δὲ κρείων Ἀγαμέμνων
 Οὔτα κατὰ λαπάρην· ὁ δ' ἀνετράπετ'· Ἀτρεΐδης δὲ
 Λάξ ἐν στήθεσι βᾶς ἐξέσπασε μείλινον ἔγχος. 65
 Νέστωρ δ' Ἀργείοισιν ἐκέκλετο, μακρὸν αὔσας·
 ὦ φίλοι, ἥρωες Δαναοὶ, Δεράποντες Ἄρης,
 Μήτις νῦν ἐνάρων ἐπιβαλλόμενος, μετόπισθε
 Μιμνέτω, ὥς κεν πλεῖστα φέρων ἐπὶ νῆας ἵκηται·
 Ἀλλ' ἄνδρας κτείνωμεν· ἔπειτα δὲ καὶ τὰ ἔκηλοι 70
 Νεκροὺς ἀμπεδῖον συλήσετε τεθνεῖαυτας.

Obvius venit currens, et minaciter-clamans verba fecit :

“ O mollis, O Menelaë, cur nam verò tu sollicitus es ita *de servandis* 55

“ Hominiibus? Certè tibi optimè res gesta est domi,

“ Per Trojanos : Quorum nullus effugiat grave exitum,

“ Manusque nostras : nè quidem quem in sinu mater

“ Infantem existentem gestet, nè is quidem effugiat : sed simul omnes

“ Ex Ilio funditus pereant, inhumati et prorsus dispersiti. 60

Sic locutus immutavit fratris mentem heros,

Recta admonens : ille autem à se depulit-manu

Heroëm Adrastum : hunc verò rex Agamemnon

Vulneravit ad ile ; ille verò resupinatus est : Atrides autem

Pede pectoribus imposito extraxit fraxineam hastam. 65

Nestor autem Argivos hortabatur, altùm clamans :

“ O amici, heroës Danaï, famuli Martis,

“ Nè quis nunc exuviarum cupidus ponè

“ Maneat, ut plurima ferens ad naves redeat ;

“ Sed viros interficiamus, postea verò et his otiosus 70

“ Corpora per campum spoliabitis mortua.

Ver. 55.—αὐτως.] *Al. οὕτως.*

Ver. 62. Αἴσιμα παρειπῶν ὁ δ' ἀπὸ ἔθεν.]

Παρειπῶν, cum sit vox composita, priorem producit eadem ratione, ac γὰρ, supra ver. 58. Sed et vox, ἀπὸ, ultimam quâ ratione hic producat, vide supra ad α', 51. Sunt tamen qui scribant, ἀπαι ἔθεν.

Ver. 64. Οὔτα κατὰ λαπάρην.] Vide supra ad δ', 525. et ad α', 140. *Al. οὕτωςε καλλάπαρην.*

Ver. 70.—κτείνωμεν· συλήσιτε.]

Pulcherrimè hic Senex, et ad personam convenientissimè, seipsum etiam adhuc eum exhibet, qui praelio utique committendo, non item prædæ diripiendæ intersit. Ut rectè *Eustathius* : Ὅρα ὅπως θαυμασίως ὁ γέρον, τοῦ μὲν καμάτου συνεφάπτεσθαι καὶ αὐτὸς θέλει, ὡς δηλοῖ τὸ Κτείνωμεν.—Τὸ δὲ κέρδος, ἴδιον ποιῆται τῶν στρατιωτῶν· οὐ γὰρ συλήσομεν φησιν, ἀλλὰ συλήσιτε.

Ver. 71.—τεθνεῖαυτας.] Vide supra ad β', 818.

"Ὡς εἰπὼν, ἄτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάστου.
 "Ἐνθα κεν αὐτε Τρῶες ἀρηϊφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν
 "Ἴλιον εἰσανέβησαν, ἀναλκείησι δαμέντες,
 Εἰ μὴ ἄρ' Αἰνεία τε καὶ Ἔκτορι εἶπε παραστάς 75
 Πριαμίδης "Ἐλενος, οἰωνοπόλων ὄχ' ἄριστος·
 Αἰνεία τε, καὶ Ἔκτορ, ἐπεὶ πόνος ὑμμι μάλιστα
 Τρῶων καὶ Λυκίων ἐγκέκλιται, οὔνεκ' ἄριστοι
 Πᾶσαν ἐπ' ἰθὺν ἐστὲ, μάχεσθαί τε φρονέειν τε·
 Στήτ' αὐτοῦ, καὶ λαὸν ἐρυκάκετε πρὸ πυλάων, 80
 Πάντη ἐπιχόμενοι, πρὶν αὐτ' ἐν χερσὶ γυναικῶν
 Φεύγοντας πεσέειν, δῆϊοισι δὲ χάρμα γενέσθαι.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ κε Φάλαγγας ἐποτρύνητον ἀπάσας,
 Ἥμεῖς μὲν Δαναοῖσι μαχησόμεθ' αὖθι μένοντες,
 Καὶ μάλα τειρόμενοί περ· ἀναγκαίη γὰρ ἐπέειπε 85
 Ἔκτορ, ἀτὰρ σὺ πόλινδε μετέρχεο, εἰπέ δ' ἔπειτα
 Μητέρι σῆ καὶ ἐμῇ· ἡ δὲ ξυνάγουσα γεραιὰς
 Νηὸν Ἀθηναίης γλαυκῶπιδος, ἐν πόλει ἄκρη,
 Οἴζασσα κληῖδι θύρας ἱεροῖο δόμοιο,

Sic fatus, concitavit ardorem et animum uniuscujusque.

Ac tum sanè Trojani bellicosus ab Achivis

In Ilium se recepissent, prae ignaviâ suâ domiti;

Nisi Aeneaeque et Hectori dixisset adstans

Priamides Helenus, augurum longè praestantissimus:

"Aeneaque, et Hector, quoniam labor vobis maximè

"Trojanorum et Lyciorum incumbit, quia praestantissimi

"Omnam ad conatum estis, ad pugnandumque et ad consulendum:

"State istic, et copias continete ante portas,

"Quoquoersum discurrentes; priùs quàm in complexu uxorum

"Fugientes cadant, hostibusque gaudium fiant.

"Ac postquam phalanges cohortati fueritis omnes,

"Nos quidem adversus Danaos pugnabimus hic manentes,

"Quamvis valdè pressi; necessitas enim urget:

"Hector, at tu urbem adi; dicitoque demum

"Matri tuae et meae; eaque congregans honoratas-matronas

"In templum Minervae oculos-caesiae, in arce summâ,

"Apertis clave valvis sacrae aedis,

Ver. 72.—ἄτρυνε μένος.] Vide suprâ ad β', 451.

Ver. 76. Πριαμίδης.] Vide suprâ ad α', 598.

Ibid.—"Ἐλενος οἰωνοπόλων.] Quâ ratione, "Ἐλενος, hic ultimam producat; item, κατὰ, ver. 64. et πρὶν, ver. 81. vide suprâ ad α', 51.

Ver. 77. Αἰνεία τε καὶ Ἔκτορ.] Vide suprâ ad ε', 467.—ὄν τ' ἴσον ἰστίομεν "Ἔκτορι δῖω, Λινείας.

Ver. 78.—ἰγκέκλιται.] Vide suprâ ad α', 309 et 314.

Ver. 86.—μετέρχεο.] *Al.* μετοίχεο.

Ver. 87.—ἡ δὲ ξυνάγουσα γεραιὰς, Νηὸν Ἀθηναίης.]

Necnon ad templum summasque ad Palladis arces

Subvehitur magnâ matrum regina catervâ, Dona ferens.—*Æn.* XI, 477.

Ver. 89.—θύρας ἱεροῖο δόμοιο, Πέπλον.] —ad templum non æquæ Palladis ibant,

—peplumque ferebant. *Æn.* I, 483.

Πέπλον, ὅς οἱ δοκίει χαριέστατος ἠδὲ μέγιστος	90
Εἶναι ἐνὶ μεγάροις, καὶ οἱ πολὺ φίλτατος αὐτῆ,	
Θεῖναι Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν ἠΰκόμοιο·	
Καὶ οἱ ὑποσχέσθαι δυοκαίδεκα βούς ἐνὶ νηῷ,	
Ἦνις, ἠκέστας, ἱερευσέμεν, αἶψ' ἐλεήσῃ	
Ἄστυ τε, καὶ Τρώων ἀλόχους, καὶ νήπια τέκνα·	95
Αἶκεν Τυδέος υἱὸν ἀπόσχη Ἰλίου ἱρῆς,	
Ἄγχιον αἰχμητὴν, κρατερὸν μήστρα φόβοιο,	
Ὅν δὴ ἐγὼ κέρτιστον Ἀχαιῶν φημί γενέσθαι·	
Οὐδ' Ἀχιλλῆά ποθ' ᾧδὲ γ' ἐδεΐδιμεν, ὄρχαμον ἀνδρῶν,	
Ὅν περ φασὶ θεᾶς ἐξέμμεναι· ἀλλ' ὅδε λίην	100
Μαίνεται, οὐδέ τίς οἱ δύναται μένος ἰσοφαρίζειν.	
Ὡς ἐφαθ' Ἐκτωρ δ' οὔτι κασιγνήτῳ ἀπίθησεν·	
Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἄλτο χαμᾶζε·	
Πάλλων δ' ὄξεα δούρα, κατὰ στρατὸν ἄχετο πάντη,	
Ὅτρυνων μαχέσασθαι· ἔγειρε δὲ φύλοπιν αἰήν.	105
Οἱ δ' ἐλελίχθησαν, καὶ ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν.	

“ Peplum, quod sibi videtur elegantissimum et maximum	90
“ Esse in aedibus, et sibi longè charissimum ipsi,	
“ Ponat Minervae ad genua pulchrae-comas :	
“ Et ei voveat se duodecim boves in templo	
“ Anniculas, jugum-non-passas, sacrificaturam, si miserata fuerit	
“ Urbemque, et Trojanorum uxores, et infantes liberos :	95
“ Si utique Tydei filium averterit ab Ilio sacrâ,	
“ Feroce[m] bellatorem, violentum artificem fugandi hostes,	
“ Quem sanè ego fortissimum Achivorum arbitror esse :	
“ Nec Achillem quidem unquam sic timuimus, ducem virorum,	
“ Quem aiunt è deâ natum esse : sed hic valdè	100
“ Furit, neque quisquam ei potest viribus par esse.	
Sic dixit : Hector verò nequaquam fratri non-obsecutus est :	
Statim verò de curru cum armis desiliit in terram :	
Vibransque acutas hastas, per exercitum ibat quoquoersum,	
Concitans ad pugnandum ; suscitavitque proelium grave.	105
Illi itaque conversi-sunt-à-fugâ, et adversi steterunt Achivis.	

Ver. 91.—μεγάροις.] *At. μεγάρη.*

Ver. 92.—ἐπὶ γούνασιν.] *Ad genua, vel in genibus, pro eo ut Minerva statua vel stantis erat, vel Sedentis.*

Ver. 93.—ὑποσχέσθαι δυοκαίδεκα—, αἶψ' ἐλεήσῃ.]

—siqua est Heleno prudentia vati—,

—primùm prece numen adora :

—dominamque potentem

Supplicibus supera donis.—*Æn. III, 455.*

Ver. 99. Οὐδ' Ἀχιλλῆά ποθ' ᾧδὲ γ'.] *Notan-*

dum quanto cum artificio et hic et ubique inseratur Achilles, ut Poema unum sit à capite ad calcem.

Ver. 103.—σὺν τεύχεσιν ἄλτο χαμᾶζε.]

Vide suprâ ad γ', 29.

Ver. 105. Ὅτρυνων μαχέσασθαι.] *Vide suprâ ad β', 451.*

Ver. 106. Οἱ δ' ἐλελίχθησαν, καὶ ἐναντίοι ἔσταν.]

Talibus accensi firmantur, et agmine denso Consistunt.—*Æn. IX, 788.*

- 'Αργεῖοι δ' ὑπεχώρησαν, λῆξαν δὲ φόνοιο·
 Φάν δέ τιν' ἀθανάτων ἐξ οὐρανοῦ ἀστερόεντος
 Τρωσὶν ἀλεξήσοντα κατελθέμεν, ὡς ἐλέλιχθεν.
 Ἔκτωρ δὲ Τρώεσσιν ἐκέκλετο, μακρὸν αὐτοῦσας· 110
 Τρῶες ὑπέρθυμοι, τηλέκλειτοί τ' ἐπίκουροι,
 Ἀνέρες ἐστέ, φίλοι, μνήσασθε δὲ Δούριδος ἀλκῆς,
 Ὅφρ' ἂν ἐγὼ βεῖω προτὶ Ἴλιον, ἠδὲ γέρουσιν
 Εἶπα βουλευτῆσι, καὶ ἡμετέρης ἀλόχοισι,
 Δαίμοσιν ἀρήσασθαι, ὑποσχέσθαι δ' ἐκατόμβας. 115
 Ὡς ἄρα φωνήσας ἀπέειπεν κορυθαίολος Ἔκτωρ·
 Ἀμφὶ δέ μιν σφυρὰ τύπτει καὶ αὐχένα δέρμα κελαινόν,
 Ἄντυξ, ἣ πυμάτη Δέεν ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης.
 Γλαῦκος δ' Ἴππολόχοιο πάϊς καὶ Τυδέος υἱὸς
 Ἔς μέσον ἀμφοτέρων συνίτην μεμαῶτε μάχεσθαι. 120
 Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
 Τὸν πρότερος προσέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
 Τίς δὲ σὺ ἐσσι, φέριστε, καταθνητῶν ἀνθρώπων;
 Οὐ μὲν γάρ ποτ' ὅπασα μάχη ἐνὶ κυδιανείῃ

Argivi autem pedem-retulerunt, desieruntque à caede :
 Existimabant utique aliquem immortalum de coelo stellato
 Trojanis auxiliaturum descendisse, eò quòd ita conversi essent.

Hector autem Trojanos hortabatur, altum inclamans : 110

“ Trojani animosi, et è longinquo-vocati socii,

“ Viri estote, amici, revocate autem strenuam fortitudinem,

“ Tantisper dum ego ivero ad Ilium, et senibus

“ Dixero consiliariis, et nostris uxoribus,

“ Deos ut precentur, voveantque hecatombas. 115

Sic utique locutus, abiit expeditè-pugnam-ciens Hector ;

Circum autem ipsi malleolos pulsabat, et cervicem corium nigrum,

Ora, quae extrema ambiebat scutum umbonem-habens.

Glauco autem Hippolochi natus et Tydei filius

In medium utriusque aciei congregiebantur, animis prompti ad pugnandum. 120

Hi verò cum jam propè essent, se invicem invadentes,

Illum prior allocutus est pugnà strenuus Diomedes :

“ Quisnam tu es, fortissime, mortalium hominum ?

“ Non enim unquam vidi te pugnà in gloriosà

Ver. 108.—ἀθανάτων.] Et rursùm,
 ver. 128 et 140. Vide suprâ ad α', 598.

Ibid.—οὐρανοῦ ἀστερόεντος.]

—stellantis regia cœli.

Æn. VII, 210.

—cœlum stellis fulgentibus aptum.

Æn. XI, 202.

Ver. 116.—κορυθαίολος.] Vide suprâ ad β', 816.

Ver. 117. Ἄμφὶ δέ μιν σφυρὰ τύπτει καὶ αὐχένα.] Hectorem incidentem ita depingunt hi duo versiculi, ut tanquam ob oculos ponant.

TOM. I.

Ver. 120.—μεμαῶτι.] Vide suprâ ad β', 818.

Ver. 122.—βοὴν ἀγαθὸς.] Vide suprâ ad β', 408.

Ver. 123. Τίς δὲ σὺ ἐσσι, φέριστι.] Longior hæc Glauco et Diomedis colloctio, non medio est intersita prælio ; sed, ut rectè notavit Eustathius, τὸν ἄγχιον αἰχμητὴν Ἔκτορα τῆς μάχης ἀποστήσας—ὁ ποιητής,—ἀνίστησι τὸ τοῦ πολέμου ἀκμαῖον, καὶ ἀναπαύει τὸν ἀκροατὴν.

Ver. 124. Οὐ μὲν γάρ ποτ' ὅπασα.] Differunt inter se, οὐ ποτ' ἴδον, et, οὐ ποτ'

R

Τὸ πρὶν ἀτὰρ μὲν νῦν γε πολὺ προβέβηκας ἀπάντων	125
Σῶ θάρσει, ὅτ' ἐμὸν δολιχόσκιον ἔγχος ἔμεινας.	
Δυστήνων δέ τε παῖδες ἐμῶ μῆνει ἀντίωσιν.	
Εἰ δέ τις ἀθανάτων γε κατ' οὐρανοῦ εἰλήλουθας,	
Οὐκ ἂν ἔγωγε θεοῖσιν ἐπουρανόισι μαχοίμην.	
Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Δρύαντος υἱὸς κρατερὸς Λυκούργος	130
Δὴν ἦν, ὅς ῥα θεοῖσιν ἐπουρανόισιν ἔριζεν.	
Ὅς ποτε μαινομένοιο Διωνύσοιο τιθήνας	
Σεῦε κατ' ἠγάθειον Νυσσήϊον· αἱ δ' ἅμα πᾶσαι	
Θύσθλα χαμαὶ κατέχευαν, ὑπ' ἀνδροφόνοιο Λυκούργου	
Θειόμεναι βουπλήγι· Διώνυσος δὲ φοβηθεῖς	135
Δύσεθ' ἀλὸς κατὰ κῦμα· Θέτις δ' ὑπεδέξατο κόλπῳ	
Δειδιότα· κρατερὸς γὰρ ἔχε τρόμος ἀνδρὸς ὁμοκλῆ.	
Τῶ μὲν ἔπειτ' ὀδύσαντο θεοὶ ῥεῖα ζῶντες,	
Καί μιν τυφλὸν ἔθηκε Κρόνου παῖς· οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν	
Ἦν, ἐπεὶ ἀθανάτοισιν ἀπήχθετο πᾶσι θεοῖσιν.	140
Οὐδ' ἂν ἐγὼ μακάρεσσι θεοῖς ἐβέλοιμι μάχεσθαι.	
Εἰ δέ τις ἐσσι βροτῶν, οἳ ἀρούρης καρπὸν ἔδουσιν,	

" Antehac : atqui nunc longè antecessisti cunctos	125
" Tuâ confidentiâ, quandoquidem meam longam hastam expectasti.	
" Infelicium sanè filii meo robori occurrunt.	
" Sin aliquis immortalium de coelo venisti,	
" Non equidem ego cum diis coelestibus pugnavero.	
" Non enim, nè Dryantis quidem filius fortis Lycurgus,	130
" Diu vixit, qui cum diis coelestibus contendeat :	
" Qui utique furentis Bacchi nutrices	
" Persequebatur per sacrum Nysseïum : illae verò simul omnes	
" Thyrsos humi projecerunt, ab homicidâ Lycurgo	
" Percussae stimulo-boario ; Bacchus verò fugatus	135
" Subiit maris undam ; Thetisque exceptit sinu	
" Timentem : vehemens enim occupaverat tremor ob viri comminationem.	
" Huic quidem postea irati sunt dii tranquillè viventes,	
" Et ipsum caecum fecit Saturni filius ; nec amplius diu	
" Vixit : quoniam immortalibus exosus erat omnibus diis.	140
" Quare nec ego equidem cum beatis diis velim pugnare.	
" Si verò quis es mortalium, qui telluris fructu vescuntur,	

ὄπασα, eodem modo atque apud Anglos, I NEVER SAW, et, I HAVE NEVER SEEN : Quorum nempe prius ἀρίστας de praeterito QUOVIS spatio temporis rectè dici possit ; posterius non nisi διαρισμένως de tempore omni ad usque PRÆSENTEM diem. Quare aptissimè hic conjunctum est ὄπασα, cum sequentibus προβέβηκας et εἰλήλουθας. Vide supra ad α', 37.

Ver. 135.—Βουπλήγι.] Βουπλήξ δὲ, βου-

κεντρὸν, ἢ πέλικος βοῶς ἀναρκετικός, ἢ μάστιξ γινόμενη ἀπὸ τμήματος βύσσου. Eustath.

Ver. 139.—ἄρ' ἔτι δὴν.] Vide supra ad α', 51.

Ver. 142.—οἳ ἀρούρης καρπὸν ἔδουσιν.]

"Αρούρα, est, γῆ ἀρουμένη, Terra culta :

————incultis praestare videmus

Culta loca, et manibus meliores reddere fetus. Lucret. lib. I, 210.

Quem locum Lambinus ita edidit :

Ἴασσον ἴθ', ὥς κεν θᾶσσον ὀλέθρου πείραθ' ἴκηαι.

Τὸν δ' αὖθ' Ἴππολόχοιο προσηύδα Φαίδιμος υἱός·

Τυδεΐδη μεγάθυμε, τίη γενεὴν ἐρεεΐνεις ; 145

Οἷη περ φύλλων γενεή, τοιήδε καὶ ἀνδρῶν.

Φύλλα τὰ μὲν τ' ἄνεμος χαμάδις χέει, ἄλλα δέ θ' ὕλη

Τηλεθώσασα φύει, ἄερος δ' ἐπιγίγνεται ἄρη·

Ὡς ἀνδρῶν γενεή, ἢ μὲν φύει, ἢ δ' ἀπολήγει.

Εἰ δ' ἐθέλεις καὶ ταῦτα δαήμεναι, ὄφρ' εὖ εἰδῆς 150

Ἡμετέρην γενεὴν, πολλοὶ δέ μιν ἄνδρες ἴσασιν·

Ἔστι πόλις Ἐφύρη, μυχῶ Ἄργεος ἵπποβοότιο,

“ Propius accede, ut ocyūs mortis ad metas pervenias.

Hunc autem vicissim Hippolochi allocutus est illustris filius :

“ Tydide magnanime, cur genus meum percontaris ? 145

“ Qualis foliorum generatio, talis et hominum.

“ Folia alia quidem ventus humi fundit, alia verò sylvæ

“ Germīnans producit ; verisque succrescunt tempore :

“ Sic hominum generatio, hæc quidem nascitur, illa verò desinit.

“ Si verò vis et hæc discere, ut benè cognoscas 150

“ Nostram stirpem, multi utique ipsam homines nōrunt :

“ Est urbs Ephyræ, in recessu Argi equis-apti ;

—incultis præstare videmus

Culta loca, et manibus meliores reddi factus :

Atque ita omninò “ legendum, libris omnibus reclamantibus,” contendit : “ quoniam videmus factus manibus reddi, hoc est, fieri meliores ; reddere autem, quod est in omnibus libris, ferri non posse.” Absurdè admodum. Neque enim verum est, neque id ait Lucretius, terræ factus (quod utique voluit Vir doctus) hominum manibus meliores reddi ; sed terram ipsam manibus cultam, factus suos “ Reddere” meliores.

Ver. 146. Οἷη περ φύλλων γενεή. Locum hunc omni tempore et laudarunt Veteres, et imitati sunt. Simonides, in fragmentis :

“ Ἐν δὲ τὸ κάλλιπτον, Χίος ἔειπεν ἀνήρ·

“ Οἷη περ φύλλων γενεή, τοιήδε καὶ ἀνδρῶν.”

Musæus apud Clementem Alexandrinum, Strom. VI.

Ὡς δ' αὖτως καὶ φύλλα φύει ζεΐδαρος ἄρουρα·

Ἄλλα μὲν ἐν μελίσῳ ἀποφθίνει, ἄλλα δὲ φύει·

Ὡς δὲ καὶ ἀνθρώπου γινεή καὶ φύλλον ἐλίσει.

Quos quidem versus Homerum ipsum ex Museo antiquiore imitatum fuisse existimavit Clemens : Sed Scriptoris Homero recentioris fuisse, vel ex eo satis liquet, quòd ἀποφθίνει penultimam corrūpiat : Vide suprà ad β', 45.

Pindarus, Pythior. Od. VIII. sub finem :

Ἐπάμειρος τί δὲ τις ; τί δ' οὔτις ;

Σκιάς ὄναρ ἀνθρώποι.

Sophocles, in Ajace :

Ὄρω γὰρ ἡμᾶς οὐδὲν ὄντας ἄλλο πλὴν Ἐἰδῶλ', ὅσοι περ ζῶμεν, ἢ κουφὴν σκιάν.

Ver. 125.

Euripides, apud Plutarchum de Consolatione :

Κύκλος γὰρ αὐτὸς καρπίμοις τε γῆς φυτοῖς, Ἐνηπὼν τε γινεῖσ'· τοῖς μὲν αὖξεται βίος, τῶν δὲ φθίνει τε κἀκβερίζεται πάλιν.

Aristophanes, in Avibus :

Ἄγε δὴ φύσιν ἄνδρες ἀμαυρόβιοι, φύλλων γινεῖσ' προσόμοιοι,

Ὀλιγοδρανεῖς, πλάσματα πηλοῦ, σκιοειδέα φύλ ἀμηννὰ,

Ἀσπῆνες, ἐφημέριοι ταλαῖοι βροτοὶ, ἀνέρες εἰς-λόνεργοι. — Ver. 686.

[Quorum quidem versuum rhythmum qui auribus accipere velit, eos ad sequentem normam exigere oportebit :

Βοῶν, βοῶν, βοῶν, βοῶν | βοῶν, βοῶν, βοῶντος. |

Ἄγε δὴ | φύσιν ἄν | δρες ἄμου | εἰόβιοι | φύλ-λων | γινεῖσ' | προσόμοιοι.]

Horatius denique, in Arte Poeticà :

Ut silvæ foliis pronos mutantur in annos,

Prima cadunt. — Ver. 60.

Vel, ut emendavit Criticorum maximus,

Bonleius :

Ut silvis folia privos mutantur in annos,

Prima cadunt. —

Ver. 147. — ἕλη.] Vide suprà ad γ', 151.

Ver. 152. Ἔστι πόλις Ἐφύρη.]

Urbs antiqua fuit. — Æn. I, 16

- Ἐνθάδε Σίσυφος ἔσκεν, ὁ κέρδιστος γένετ' ἀνδρῶν,
 Σίσυφος Αἰολίδης· ὁ δ' ἄρα Γλαῦκον τέκεθ' υἱόν·
 Αὐτὰρ Γλαῦκος ἔτικτεν ἀμύμονα Βελλεροφόντην· 155
 Τῷ δὲ θεοὶ κάλλος τε καὶ ἠγορέην ἔρατεινήν
 Ὠπασαν· αὐτὰρ οἱ Προῖτος καὶ ἐμήσατο θυμῷ·
 Ὃς ῥ' ἐκ δήμου ἔλασσε, (ἐπεὶ πολὺ φέεργος ἦεν
 Ἀργείων· Ζεὺς γὰρ οἱ ὑπὸ σκήπτρῳ ἐδάμασσε.)
 Τῷ δὲ γυνὴ Προΐτου ἐπεμήνατο, δι' Ἄντεια, 160
 Κρυπταδὴ φιλότῃ μιγήμεναι· ἀλλὰ τὸν οὔτι
 Πειθ' ἀγαθὰ φρονέοντα δαΐφρονα Βελλεροφόντην.
 Ἡ δὲ ψευσαμένη Προῖτον βασιλῆα προσηύδα·
 Τεθναίης, ᾧ Προῖτ', ἢ κάκτανε Βελλεροφόντην,
 Ὃς μ' ἔβλεν φιλότῃ μιγήμεναι οὐκ ἔβελούση. 165
 Ὡς φάτο· τὸν δὲ ἄνακτα χόλος λάβεν, οἷον ἄκουσε·
 Κτεῖναι μὲν ῥ' ἄλλεϊνε, σεβάσσατο γὰρ τόγχε θυμῷ,

- “ Ibi Sisyphus fuit, qui prudentissimus erat mortalium,
 “ Sisyphus Aeolides; is autem Glaucum genuit filium :
 “ At Glaucus genuit laudatissimum Bellerophontem : 155
 “ Huic autem dii pulchritudinemque et virtutem amabilem
 “ Praebuerunt : sed ei Proetus mala molitus est animo :
 “ Qui è civitate expulit : (quoniam Proetus multò potentissimus erat
 “ Argivorum : Jupiter enim ei illos sub sceptro subdiderat.)
 “ Cum hoc utique uxor Proeti furiosè cupierat, nobilis Antea, 160
 “ Clandestino amore misceri; sed neutiquam
 “ Persuasit bonà-mente-praedito prudenti Bellerophonti.
 “ Illa verò mentita, Proetum regem sic allocuta est :
 “ Moriendum tibi statue, ó Proete, vel interfice Bellerophontem,
 “ Qui mihi voluit Amore misceri nolenti. 165
 “ Sic dixit : at regem ira occupavit, eò-quòd-talia audierat :
 “ Interficere quidem volebat, religioni enim habuit id in animo,

Cæterùm quâ ratione vox, πόλις hîc ultimam producat; item αὐτὰρ, ver. 157. et γὰρ, ver. 159. vide suprâ ad á, 51. Porrò de longâ hâc oratione, vide suprâ ad ver. 125.

Ibid.—μυχῶ Ἀργείος.]

—vasto submuta recessu.

En. VIII, 195.

Ver. 155.—κέρδιστος.] Συνετώτατος, ὡς ὁ Γλαῦκος φησι. Μίσθ δὲ λίξις ἐστὶ τὸ Κέρδιστος. Οὐ γὰρ ἰθὺλει βλασφημεῖν ὁ Γλαῦκος τὸν πρόγονον, κλεπτίστατον ἀληθῶς ὄντα. Eustath.

Ver. 155.—ἀμύμονα.] Insignem; non utique ad omnem virtutem, (vide ver. 200.) sed—κάλλος τε καὶ ἠγορέην ἔρατεινήν. Item ad castitatem, ver. 161.

Ver. 156.—ἠγορέην ἔρατεινήν.] Virtutem in bello, non savam et ferocientem, sed cum humanitate conjunctam.

Ver. 158. Ὃς ῥ'.] Qui utique. Qui scilicet. Vide suprâ ad á, 858.

Ibid.—πολὺ φέεργος.] Prælus videlicet.

Ver. 160. Τῷ δὲ.] Istud, τῷ δὲ, hoc in loco, non illud est, quod Romani dicunt, Huic autem; sed, Huic videlicet. Indicat enim, quam demum ob causam Bellerophonta expulerit Prælus.

Ibid.—δι' Ἄντεια.] Εἰρωνικῶς, inquit Scholiastes. At nihil opus. Δίος enim dicitur quis, non ad probitatem Morum, sed ad pulchritudinem, nobilitatem, aut similia.

Ver. 161.—ἀλλὰ τὸν οὔτι Πειθ' ἀγαθὰ φρονέοντα.] Τὰ μὲν εἰκότα καὶ συνήθη κατὰ λόγον περαινόμενα, τῷ ἰφ' ἡμῖν ἀπεδίδασι· Καὶ λίγει δῆπου,—“ ἀλλὰ τὸν οὔτι Πειθ' ἀγαθὰ φρονέοντα.” Plutarch. in Coriolano.

Ver. 163.—βασιλῆα.] Vide suprâ ad á, 265

Πέμπει δέ μιν Λυκίηνδε, πόρην δ' ὄγε σήματα λυγρὰ,
 Γράφας ἐν πίνακι πτυκτῶ θυμοφθόρα πολλά·
 Δεῖξαι δ' ἠνώγει ᾧ πενθερῶ, ὄφρ' ἀπόλοιτο. 170
 Αὐτὰρ ὁ βῆ Λυκίηνδε θεῶν ὑπ' ἀμύμονι πομπῇ·
 Ἄλλ' ὅτε δὴ Λυκίην ἴξε, Ξάνθον τε ρέοντα,
 Προφρονέως μιν τίεν ἀναξ Λυκίης εὐρείης·
 Ἐννήμαρ ξείνισσε, καὶ ἐννέα βοῦς ἰέρευσεν.
 Ἄλλ' ὅτε δὴ δεκάτη ἐφάνη ροδοδάκτυλος ἠώς, 175
 Καὶ τότε μιν ἐρέεινε, καὶ ἦτεε σῆμα ἰδέσθαι,
 Ὅ, ττι ρά οἱ γαμβροῖο παρὰ Προίτιο φέροιο.
 Αὐτὰρ ἐπειδὴ σῆμα κακὸν παρεδέξατο γαμβροῦ,
 Πρῶτον μὲν ρά Χίμαιραν ἀραιμακέτην ἐκέλευσε
 Πεφνέμεν· ἢ δ' ἄρ' ἔην θεῖον γένος, οὐδ' ἀνθρώπων, 180
 Πρῶσθε λέων, ὅπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα,
 Δεινὸν ἀποπνείουσα πυρὸς μένος αἰθομένοιο.
 Καὶ τὴν μὲν κατέπεφνε, θεῶν τεράεσσι πιθήσας.
 Δεύτερον αὖ, Σολύμοισι μαχέσσατο κυδαλίμοισι·
 Καρτίστην δὴ τὴν γε μάχην φάτο δύμεναι ἀδρῶν. 185
 Τὸ τρίτον αὖ, κατέπεφνεν Ἀμαζόνας ἀντιανείρας.

“ Misit autem ipsum in Lyciam, deditque is literas perniciosas,

“ Scribens in tabellâ complicatâ exitialia multa;

“ Ostendereque jussit suo socero, quo periret.

170

“ Itaque ille abiit in Lyciam, deorum fausto ductu:

“ Sed quando jam ad Lyciam pervenisset, Xanthumque fluentem,

“ Propenso-animo ipsum honoravit rex Lyciae latae:

“ Nempe per-novem-dies eum hospitaliter-excepit, et novem boves sacrificavit:

“ Verùm ut jam decima apparuit roseis-digitis aurora,

175

“ Tum quidem ipsum interrogavit, et petiit literas videre,

“ Quid utique sibi genero à Proeto ferret.

“ At postquam literas exitiales accepit generi,

“ Primùm quidem Chimaeram insuperabilem eum jussit

180

“ Interficere: haec utique erat divinum genus, non hominum,

“ Antè leo, post autem draco, mediâ verò capra,

“ Terribilem spirans ignis vim ardentis.

“ Et hanc quidem interfecit, deorum signis fretus.

“ Secundò verò, eum Solymis pugnavit inelytis:

“ Acerrimam certè hanc pugnam dicebat se iniisse virorum.

185

“ Tertio verò, interfecit Amazonas viragines.

Ver. 168.— πόρην δ' ὄγε.] Quàm non supervacaneum sit istud, ὄγε, vide suprâ ad γ', 409.

Ver. 175.— ροδοδάκτυλος ἠώς.] Vide suprâ ad ε', 477.

Ver. 176.— μιν ἐρέεινε.] Quâ ratione,

μιν, hic producat; similiterque, πάλιν, ver. 189. et μὲν, ver. 194. itemque ultima vocis, θυγατέρα, ver. 192. vide suprâ ad ε', 51.

Ver. 177. Ὅ, ττι ρά.] Quod scilicet. Vide suprâ ad ι', 858.

Τῷ δ' ἄρ' ἀνερχομένῳ πυκινὸν δόλον ἄλλον ὕφαινε·
 Κρίνας ἐκ Λυκίης εὐρείης Φῶτας ἀρίστους,
 Εἶσε λόχον· τοὶ δ' οὔτι πάλιν οἴκονδε νέοντο·
 Πάντας γὰρ κατέπεφνεν ἀμύμων Βελλεροφόντης. 190
 Ἄλλ' ὅτε δὴ γίγνωσκε θεοῦ γόνον ἦν ἔοντα,
 Αὐτοῦ μιν κατέρυκε, δίδου δ' ὄγε θυγατέρα ἦν·
 Δῶκε δέ οἱ τιμῆς βασιληΐδος ἥμισυ πάσης.
 Καὶ μὴν οἱ Λύκιοι τέμενος τάμον ἔζοχον ἄλλων,
 Καλὸν φυταλιῆς καὶ ἀρούρης, ὄφρα νέμοιτο. 195
 Ἢ δ' ἔτεκε τρία τέκνα δαΐφροσι Βελλεροφόντη,
 Ἴσανδρόν τε, καὶ Ἴππόλοχον, καὶ Λαοδάμειαν.
 (Λαοδάμειῆ μὲν παρελέξατο μητίετα Ζεὺς,
 Ἢ δ' ἔτεκε ἀντίθεον Σαρπηδόνα χαλκοκορυστήν.)
 Ἄλλ' ὅτε δὴ κἀκεῖνος ἀπήχθετο πᾶσι θεοῖσιν, 200
 Ἦτοι ὁ καππεδίον τὸ Ἀλῆϊον οἶος ἀλάττο,

“ Huic autem redeunti callidam fraudem aliam struxit :

“ Delectis ex Lyciâ latâ viris fortissimis,

“ Collocavit insidias : ii verò nequaquam rursus domum redierunt ;

“ Omnes enim interfecit eximius Bellerophon.

190

“ Sed quando jam cognôrat hunc dei sobolem praeclaram esse,

“ Illic ipsam detinuit, deditque is filiam suam :

“ Dedit etiam ei honoris regii dimidium totius.

“ Quin et ei Lycii portionem agri dederunt separatam, praestantem caeteris,

“ Amoenam, et vitiferam et arabilem, ut coleret.

195

“ Illa verò peperit tres liberos prudenti Bellerophonti,

“ Isandrumque et Hippolochum et Laodameam.

“ (Cum Laodameâ quidem concubuit providus Jupiter,

“ Haecque peperit deo-parem Sarpedona bellicosum.)

“ Sed quando jam et ipse [*Bellerophon*] exosus-fuit omnibus diis,

200

“ Sanè is per campum Alèium solus errabat,

Ver. 188. Κρίνας.] Vide suprâ ad ἄ, 509.

Ver. 191.—ἴτι δὴ γίγνωσκε.] Ex virtute scilicet et rebus gestis.

Ver. 192.—ἴγε.] Non Prætus (ut absurdè Spondanus ad ver. 144) sed Rex Lyciæ, Præti socer. De syntaxi, vide suprâ ad γ', 409.

Ibid.—θυγατέρα.] Vide suprâ ad ἄ, 398.

Ver. 194. Καὶ μὲν οἱ.] Barnesius edidit, καὶ μὲν οἱ. Sed nihil opus.

Ver. 195. Καλόν.] Vide suprâ ad β', 43.

Ver. 197 et 205. Ἴσανδρον.] *Al.* Πίσανδρον.

Ver. 198.—παρελέξατο.] Vide suprâ ad ε', 515.

Ibid.—μητίετα.] Vide suprâ ad ἄ, 175.

Ver. 199.—χαλκοκορυστήν.] Vide suprâ ad β', 1.

Ver. 200.—ἴτι δὴ κἀκεῖνος.] “ Quum et ipse Bellerophon.” Cæterùm cuius de-
 “ mùm criminis pœnas lueret Bellerophon, id
 “ verò non meminit Glaucus, nè genus suum
 “ dedecoraret : Ut rectè annotavit Poppius.
 “ Aristoteles citat hunc versum, Ἀστὰρ ἐπεὶ καὶ
 “ οὗτος.— *Probl.* XXX, 1.

Ver. 201. Ἦτοι ὁ καππεδίον τὸ Ἀλῆϊον.]
 Qui miser in campis mœrens errabat
 Alcüs,

Ipse suum cor edens, hominum vestigia
 vitans. *Cic. Tusc. Quæst. l. 5.*

Τὸ Ἀλῆϊον, ἄρα γε τὸ ἄσπερον, καὶ μὴ ἔχον
 λήϊα· οὐχί' ἀλλ' ἐκ τοῦ, οἷν αὐτὸν ἐν αὐτῷ
 ἀλάττει. *Porphyry. Quæst. Homeric. 11. Dio-*
genes Laërtius similiter de Heraclyto : Καὶ
 τέλος, μισανθρωπήσας, καὶ ἐκπατήσας, ἐν τοῖς
 ὄρεσι διηπάτο, πῶς σιτούμενος καὶ βοτάνας· ἴν

Ὅν θυμὸν κατέδωκ, πάτον ἀνθρώπων ἀλείειν.
 Ἴσανδρον δὲ οἱ υἱὸν Ἄρης, ἄτος πολέμοιο,
 Μαρνάμενον Σολύμοισι κατέκτανε κυδαλίμοισι.
 Τὴν δὲ χολωσαμένη χρυσήμιος Ἄρτεμις ἔκτα. 205
 Ἴππόλοχος δὲ μ' ἔτικτε, καὶ ἐκ τοῦ Φημί γενέσθαι.
 Πέμπτε δὲ μ' εἰς Τροίην, καὶ μοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλεν,
 Διὲν ἀριστεύειν, καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων.
 Μηδὲ γένος πατέρων αἰσχυμένον· οἳ μὲγ' ἀριστοί
 Ἐν τ' Ἐφυρῇ ἐγένοντο καὶ ἐν Λυκίῃ εὐρείῃ. 210
 Ταύτης τοι γενεῆς τε καὶ αἵματος εὐχομαι εἶναι.
 Ὡς φάτο· γήθησεν δὲ βοῆν ἀγαθὸς Διομῆδης.
 Ἐγχοῦ μὲν κατέπηξεν ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ,
 Αὐτὰρ ὁ μελιχίοισι προσήυδα ποιμένα λαῶν.
 Ἥ ρά νύ μοι ξεῖνος πατρῷός ἐσσι παλαιός. 215
 Οἶνεὺς γάρ ποτε δῖος ἀμύμονα Βελλεροφόντην
 Ξεῖνισ' ἐνὶ μεγάροισιν, εἴκοσιν ἡματ' ἐρύξας·
 Οἳ δὲ καὶ ἀλλήλοισι πόρον ξεινήϊα καλά·
 Οἶνεὺς μὲν ζωστῆρα δίδου φοῖνικι φαεινόν,

- “ Suum animum exedens, vestigia hominum vitans.
 “ Isandrum verò ejus filium Mars, insatiabilis belli,
 “ Pugnantem adversus Sòlymos interfecit inclytos.
 “ Hanc autem irata aureas-habenas-tractans Diana occidit. 205
 “ Hippolochus verò me genuit, et ex hoc dico me natum esse:
 “ Misit autem me ad Trojam, et mihi valdè multa mandavit,
 “ Ut semper fortissimè rem gererem, et superior virtute essem aliis:
 “ Neque genus patrum dedecorarem; quì quàm fortissimì
 “ Inque Ephyrà extiterunt et in Lycià latà: 210
 “ Hoc tibi ex genereque et sanguine glorior esse.
 Sic dixit: laetatus autem est pugnà strenuus Diomedes:
 Hastam quidem defixit in terram almam,
 Atque ipse blandis verbis allocutus est pastorem populorum:
 “ Certè mihi hospes paternus es vetus: 215
 “ Oeneus enim olim nobilis eximium Bellerophontem
 “ Hospitio-excepit in aedibus, viginti dies retentum:
 “ Hi autem et sibi mutuò dederunt xenia pulchra:
 “ Oeneus quidem balteum dedit puniceo-colore fulgentem,

vità Heracliti. Queritque Aristoteles, διὰ τί πάντες, ὅσοι περιττοὶ γεγονάσιν ἄνδρες, ἢ κατὰ φιλοσοφίαν, ἢ πολιτικὴν, ἢ ποιήσιν, ἢ τέχνας, φαίνονται μελαγχολικοὶ ὄντες; — οἷον λέγεται τῶν τι ἡρωικῶν τὰ περι τὸν Ἡρακλῆα, — τίτι δὲ τὰ περι Αἴαντα καὶ Βελλεροφόντην. — καὶ ἄλλοι δὲ πολλοὶ τῶν ἡρώων, ἠμοισπαεῖς φαίνονται τοῦτοις. Problem. XXX, 1.

Ver. 205. Τὴν δέ.] Laodameani.

Ver. 208. — ὑπείροχον.] Vide suprâ ad β',

426.

Ver. 209. Μηδὲ γένος πατέρων αἰσχυμένον.]

— in antiquam virtutem animosque viriles

Et pater Æneas, et avunculus excitat Hector. Æn. III, 542.

Ver. 212. — βοῆν ἀγαθὴν.] Vide suprâ ad β', 408.

Ver. 217. Ξεῖνισ' ἐνί.] Vide suprâ ad α', 140.

Ver. 218. — καλά.] Vide suprâ ad β', 45.

Ver. 219. Οἶνεὺς μὲν ζωστῆρα δίδου.]

Βελλεροφόντης δὲ χρυσεόν δέπας ἀμφικύπελλον·	220
Καί μιν ἐγὼ κατέλειπον ἰάν, ἐν δώμασ' ἐμοῖσι.	
Τυδέα δ' οὐ μέμνημαι· ἐπεὶ μ' ἔτι τυτθὸν εἶοντα	
Κάλλιφ', ὅτ' ἐν Θήβησιν ἀπώλετο λαὸς Ἀχαιῶν.	
Τῶ νῦν σοὶ μὲν ἐγὼ ξεῖνος φίλος Ἄργεϊ μέσσω	
Εἰμί· σὺ δ' ἐν Λυκίῃ, ὅτε κεν τῶν δῆμον ἴκωμαι.	225
Ἔγχεσι δ' ἀλλήλων ἀλεάμεθα καὶ δι' ὀμίλου·	
Πολλοὶ μὲν γὰρ ἐμοὶ Τρῶες, κλειτοὶ τ' ἐπίκουροι,	
Κτείνειν, ὃν κεν θεός γε πόρῃ καὶ ποσσὶ κίχαιώ·	
Πολλοὶ δ' αὖ σοι Ἀχαιοὶ, ἐναισέμεν, ὃν κεν δύνηαι·	
Τεύχεα δ' ἀλλήλοισ ἐπαμείψομεν ὄφρα καὶ οἴδε	230
Γνῶσιν, ὅτι ξεῖνοι πατρώϊοι εὐχόμεθ' εἶναι.	
Ὡς ἄρα φωνήσαντε, καθ' ἵππων ἀΐξαντε,	
Χεῖράς τ' ἀλλήλων λαβέτην, καὶ πιστώσαντο.	
Ἔνθ' αὖτε Γλαύκῳ Κρονίδης φρένας ἐξέλετο Ζεὺς,	
Ὅς πρὸς Τυδεΐδην Διομήδεα τεύχε' ἄμειβε,	235
Χρυσεία χαλκείων, ἑκατόμβοι' ἐνεαβοίων.	

" Bellerophontes autem aureum poculum duplex rotundum :	220
" Et id ego reliqui, cum huc proficiscerer, in aedibus meis.	
" Tydeum verò non memini; quoniam me adhuc parvulum existentem	
" Reliquit, quando ad Thebas perierunt copiae Achivorum.	
" Quare nunc tibi quidem ego hospes amicus Argo in medio	
" Sum; tu autem in Lycià, siquando Lyciorum ad gentem venero.	225
" Hastis verò alter alterum petere vitemus et in turbâ :	
" Multi quidem enim mihi Trojani, inelytique socii,	
" Quorum occidam quemcunque deus obtulerit, et pedibus assequutus fuero :	
" Multique vicissim tibi Achivi, quorum interficias quemcunque possis :	
" Arma verò inter nos permutemus, ut et hi	230
" Nòrint, quòd hospites paternos profitemur nos esse.	
Sic utique loquuti, de curribus desilientes,	
Manusque mutuo prehenderunt, et fidem-dederunt.	
Tum verò Glaucò Saturnius mentem ademit Jupiter,	
Qui cum Tydide Diomede arma permutavit,	235
Aurea aeneis, centum-boves-valentia novem-boves-valentibus.	

Ille mihi insignem pharetram, Lyciasque sagittas
 Discedens, chlamydemque auro dedit in-
 tertextam,
 Frænaque bina, meus quæ nunc habet au-
 rea Pallas:
 Ergo et quam petitis, juncta est mihi fœ-
 dere dextra. *Æn.* VIII, 166.
Ver. 220.—*χρυσείον δέπας.*] Pronuntia-
 batur *χρυσῶν*. Vide suprâ ad β', 268.
Ibid.—*ἀμφικύπελλον.*] Vide suprâ ad α',
 584.
Ver. 225.—*ὅτε κεν.*] Qui istud *κεν* omi-
 serit, vel aliâ voculâ mutaverit; is demum

sentiet, quàm non sit ad sententiam super-
 vacaneum. Vide suprâ ad α', 56. et β', 158.
 et ε', 858.

Ver. 231.—*ὄτι.*] Vide suprâ ad α', 537.

Ver. 234.—*φρένας ἐξέλετο Ζεὺς.*] Ὅ
 ἐστιν, ἐξαιρέτους ἰσοῖσιν, ὡς τῶ Πορφυρίῳ δοκεῖ
 διὰ τὸ τοιαύτην φιλοτιμίαν ἐνδείξασθαι, καὶ μὴ
 γλισχεύσασθαι περὶ τὴν τῶ ξίνου ἀξίωσιν.—
 Ἐν δὲ τοῖς ἔξῃς, τὸ φρένας ἐξέλετο Ζεὺς, φανερώς
 ἐστὶ Ἀφροσύνης κίβηται. *Eustath.* Vide infrâ,
 ε', 470. et τ', 157.

Ver. 236. *Χρυσία χαλκείων, ἑκατόμβοι' ἐν-
 νεαβοίων.*] *Fulvius Ursinus*, ad *Virg. Æn.*
 III, 549. tres versus ex *Homero* et *Virgilio*

Ἐκταρ δ' ὡς Σκαιάς τε πύλας καὶ Φηγὸν ἴκανε,
 Ἄμφ' ἄρα μιν Τρώων ἄλοχοι Δείον, ἠδὲ Δύγατρες,
 Εἰρόμεναι παῖδάς τε, κασιγνήτους τε, ἕτας τε,
 Καὶ πόσιαι· ὁ δ' ἔπειτα θεοῖς εὐχεσθαι ἀνώγει
 Πάσας ἐξείης· πολλῆσι δὲ κῆδ' ἐφῆπτο.

240

Ἄλλ' ὅτε δὴ Πριάμοιο δόμον περικαλλέ' ἴκανε,
 Ξεστῆσ' αἰθούσῃσι τετυγμένον· αὐτὰρ ἐν αὐτῷ
 Πεντήκοντ' ἔνεσαν θάλαμοι ξεστοῖο λίθοιο,
 Πλησίοι ἀλλήλων δεδμημένοι· ἐνθάδε παῖδες
 Κοιμῶντο Πριάμοιο παρὰ μνηστῆς ἀλόχοισι·
 Κουράων δ' ἑτέρωθεν ἐναντίοι ἐνδοθεν αὐλῆς
 Δάδεκ' ἔσαν τέγχει θάλαμοι ξεστοῖο λίθοιο,
 Πλησίοι ἀλλήλων δεδμημένοι· ἐνθάδε γαμβροὶ
 Κοιμῶντο Πριάμοιο παρ' αἰδοίης ἀλόχοισιν·
 Ἐνθα οἱ ἠπιόδαρος ἐναντίη ἤλυθε μήτηρ,

245

250

Hector autem ut ad Scaeasque portas et fagum pervenit,
 Circa utique ipsum Trojanorum uxores currebant et filiae,
 Percorantes de filiisque, fratribusque, amicisque,
 Et maritis; ille verò deinceps diis supplicare jussit
 Omnes ordine: multis autem mala impendebant.
 Sed quando jam ad Priami domum perpulchram pervenisset,
 Fabrefactis porticibus extractam; nempe in eâ
 Quinquaginta inerant thalami ex polito lapide
 Propè se invicem aedificati; ubi filii
 Cubabant Priami, apud legitimas uxores.
 Filiarum autem è regione oppositi intra atrium
 Duodecim erant sub-tecto thalami ex polito lapide,
 Propè se invicem aedificati; ubi generi
 Cubabant Priami, apud pudicas uxores:
 Ibi ei mitis obvia venit mater,

240

245

250

affert, quorum membra bina in *Sonum* istum
consimilem exeant, quem in linguis recentio-
 ribus *Rythmum* vulgò appellare solent:

Ἐκ μὲν Κρητῶν, γένος εὐχομαι εὐρεῖάνων.

Odys. ζ', 199.

Χρυσία χαλκείων, ἑκατόμβοι ἐνεαβοίων.

Iliad. ζ', 256.

Cornua velatarum obvertimus antennarum.
Aen. III, 519.

Verùm in trium horum exemplorum poste-
 rioribus duobus, à scòpo aberravit vir eru-
 ditus. Neque enim—κείων et —βοίων simi-
 lem istum sonum in diphthongis dissimilibus
 efficiunt; neque, in ultimo versu, sibi om-
 ninò respondent, in membri utriusque exi-
 tu, —tarum et —narum; sed —latar'
 et —narum, quorum utique sonus est
 dissimillimus:

Cornua velatar' obvertimus antennarum.

Porro, valdè pueriliter ad hunc versum *Ho-
 meri* annotat Scholiastes; Κεφάλυται δὲ ὑπὸ
 τοῦ μέτρου εισεῖν, δεκαβοίων: Quasi verò non
 facillimè, si id postulasset sententia, dicere
 potuisset,

Χρυσία χαλκείων, ἑκατόμβοια δεκαβοίων.

Quà de licentiâ, (quæ et rursus *ver.* 240.
 in voce πόσιαι, occurrit;) vide suprâ ad α',
 51.

Ver. 257. —Φηγόν.] *Al.* πύργον.

Ver. 244. Πεντήκοντ' ἔνεσαν θάλαμοι.]

Quinquaginta illi thalami, spes tanta ne-
 potum,

Barbarico postes auro spoliisque superbi.

Aen. II, 505.

Ver. 245 et 249. Πλησίοι.] *Al.* πλησίον.

Ver. 248. —τίγιοι.] ὑπερῶοι· *Schol.*

Ver. 251. —ἤλυθε.] Vide suprâ ad γ',

205.

Λαοδίκην ἐσάγουσα, θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην,
 Ἐν τ' ἄρα οἱ Φῶ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε·

Τέκνον, τίπτε λιπῶν πόλεμον θρασὺν εἰλήλουθας;

Ἡ μάλα δὴ τείρουσι δυσάνυμοι υἱεὶς Ἀχαιῶν 255

Μαρνάμενοι περὶ ἄστυ· σὲ δ' ἐνθάδε θυμὸς ἀνῆκεν

Ἐλθόντ', ἐξ ἄκρης πόλιος Διὶ χεῖρας ἀνασχεῖν.

Ἀλλὰ μὲν, ὄφρα κέ τοι μελιθεῖα οἶνον ἐνείκω,

Ὡς σπέισης Διὶ πατρὶ καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι

Πρῶτον· ἔπειτα δέ κ' αὐτὸς ὀνήσεαί, αἶ κε πίησθα· 260

Ἄνδρὶ δὲ κεκμηῶτι μένος μέγα οἶνος ἀέξει,

Ὡς τύνη κέκμηκας, ἀμύνων σοῖσιν ἔτησι.

Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα μέγας κορυβαίολος Ἐκτωρ·

Μῆ μοι οἶνον ἄειρε μελίφρονα, πότνια μήτηρ,

Μῆ μ' ἀπογυιώσης, μένεος δ' ἀλκῆς τε λάθωμαι. 265

Χερσὶ δ' ἀνίπτοισιν Διὶ λείβειν αἶθοπα οἶνον

Ad Laodiceum iens, filiarum formâ præstantissimam ;
 Inque ejus hæsit manu, verbaque fecit, et compellavit :

“ Fili, cur relicto proelio aspero venisti ?

“ Certè valdè jam premunt detestandi filii Achivorum, 255

“ Pugnantes circa urbem : te autem, credo, huc animus impulit

“ Profectum, ex summâ arce Jovi manus attollere.

“ Sed mane, donec tibi dulce vinum attulero,

“ Ut libes Jovi patri et caeteris immortalibus

“ Primum ; deinde et ipse reficiaris, si biberis : 260

“ Viro utique defatigato robur valdè vinum auget,

“ Sicut tu defatigatus es, pugnans pro tuis civibus.

Huic autem respondit deinde ingens pugnam-expeditè-ciens Hector :

“ Nè mihi vinum afferas mellitum, veneranda mater,

“ Nè me enerves, roboris autem viriumque obliviscar. 265

“ Manibus autem illotis Jovi libare nigrum vinum

Ver. 252. Λαοδίκην ἐσάγουσα.] Εἰς Λαοδί-
 κης θάλαμον ὑπάγουσα πρὸς Λαοδίκην πορευο-
 μένη Schol. Similiter Porphyrius : Τὸ ἐσά-
 γουσα, οὐκ ἔστι κατὰ τὸ συνηθεῖς, οἶον εἰσφέρειν.
 Ὡς γὰρ, “ ἐξαγαγόντες,” ἐκπορευθέντες
 τοῦ πιδίου—θμοῖς τῶ, “ ἐσάγουσα,” κί-
 χηται. Quæst. Homeric. 17. Item Eustathi-
 us : Εἰς ἣν [Λαοδίκην] ἢ Ἐκάθη ἀπιοῦσα, ἐντυ-
 χάνει τῶ Ἐκτορι.—Ἐνταῦθα δὲ κεῖται τὸ
 “ εἰσάγειν,” ἀπὸ τοῦ “ εἰσέναι” ἢ “ ὑπά-
 γειν.”

Ver. 254 et 262.—εἰλήλουθας ;—κέκμη-
 κας.] Vide suprâ ad α, 37.

Ver. 255. Ἡ μάλα δὴ τείρουσι—περὶ
 ἄστυ· σὲ—χεῖρας ἀνασχεῖν.] Sunt qui hæc
 ita accipiant, ut sit interrogatio, An valdè
 jam, &c. ? Nec quidem id malè. Ego tamen
 quominus ita accipiam, faciunt tum parti-
 culæ istæ, μάλα δὴ tum id quod postea oc-

currit, ver. 386.——οὔνεκ' ἄκουσε Τείρεσθαι
 Τρῶας, μέγα δὲ κράτος εἶναι Ἀχαιῶν.

Ver. 259.——ἀθανάτοισι.] Vide suprâ ad
 α, 598.

Ver. 261.——κεκμηῶτι.] Quâ analogiâ
 ex τειθηκότι, fit τειθηῶτι, τειθειῶτι, et inde,
 linguâ Ionicâ, τειθιῶτι et τειθηῶτι ; eâdem
 analogiâ fit κεκμηκότι, κεκμηῶτι, κεκμηῶτι, et
 inde κεκμηῶτι. Vide suprâ ad β', 818.

Ver. 265.——κορυβαίολος.] Vide suprâ ad
 β', 816.

Ver. 264.——πότνια μήτηρ.] Scholiastes et
 Eustathius in Commentario ; πότνια μήτηρ.

Ver. 266.——ἀνίπτοισιν.] Αἶ. ἀνίπτοισιν.
 Quod perinde est. Vide ad α, 51.

Me bello è tanto digressum et cæde recenti
 Attractare nefas, donec me flumine vivo

Abluero.——Æn. II, 719.

Ibid.—αἶθοπα οἶνον.] Vide suprâ ad α, 462.

- Ἄζομαι· οὐδέ πῃ ἔστι, κελαινεφέϊ Κρονίωνι
 Λίματι καὶ λύβρῳ πεπαλαγμένον εὐχετάσθαι.
 Ἄλλὰ σὺ μὲν πρὸς νηὸν Ἀθηναίης ἀγγελίης
 Ἔρχεο σὺν θύεσσι, ἀολλίσασα γεραιάς· 270
 Πέπλον δ', ὅστις τοι χαριέστατος ἠδὲ μέγιστος
 Ἔστιν ἐνὶ μεγάρῳ, καὶ τοι πολὺ φίλτατος αὐτῆ,
 Τὸν θὲς Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν ἠὔκομοιο,
 Καὶ οἱ ὑποσχέσθαι δυοκαίδεκα βοῦς ἐνὶ νηῶ,
 Ἦνις, ἠέστας, ἰερευσέμεν, αἴκ' ἐλεήσῃ 275
 Ἄστου τε, καὶ Τρώων ἀλόχους, καὶ νήπια τέκνα·
 Αἴκεν Τυδέος υἱὸν ἀπόσχη Ἰλίου ἰρῆς,
 Ἄγριον αἰχμητὴν, κρατερὸν μῆστωρα φόβοιο.
 Ἄλλὰ σὺ μὲν πρὸς νηὸν Ἀθηναίης ἀγγελίης
 Ἔρχεο· ἐγὼ δὲ Πάριν μετελεύσομαι, ὄφρα καλέσω, 280
 Αἴκ' ἐθέλῃσ' εἰπόντος ἀκουέμεν ὥς κεν οἱ αὖθι
 Γαῖα χάνοι· μέγα γάρ μιν Ὀλύμπιος ἔτρεφε πῆμα
 Τρωσὶ τε, καὶ Πριάμῳ μεγαλήτορι, τοῖό τε παισίν.
 Εἰ κεινὸν γε ἴδοιμι κατελθόντ' αἴδως εἶσω,
 Φαίην κεν φρέν' ἀτέρπου οἰζύος ἐκλελαθέσθαι. 285

“ Vereor : nec ullo-modo fas est, nubes-atras-cogenti Saturnio

“ Sanguine et tabo inquinatum vota facere.

“ Sed tu quidem ad templum Minervae praedatricis

“ Vade cum suffimentis, congregatis honoratis-matronis :

270

“ Peplum autem, quod tibi elegantissimum et maximum

“ Est in domo, et tibi longè charissimum ipsi,

“ Hoc pone Minervae ad genua pulchrae-comas,

“ Et ei vove te duodecim boves in templo

“ Anniculas, jugum-non-passas, sacrificaturam ; si miserata fuerit

275

“ Urbemque, et Trojanorum uxores, et infantes liberos :

“ Si Tydei nempe filium averterit ab Ilio sacrâ,

“ Ferocem bellatorem, violentum artificem-fugandi-hostes.

“ Sed tu quidem ad templum Minervae praedatricis

“ Vade : ego autem Paridem adibo, ut vocem,

280

“ Si velit dicentem audire : utinam ei illic

“ Terra dehiscat : magnum enim ipsum Olympius nutritiv detrimentum

“ Trojanisque, et Priamo magnanimo, ejusque filiis.

“ Si illum utique viderem descendentem in orcum,

“ Existimârim equidem animum meum ingratae aerumnæ obliturum.

285

Ver. 267.—Κρονίωνι.] Vide suprâ ad ἄ, 597.

Ver. 269 et 279.—ἀγγελίης.] Vide suprâ ad ὕ, 128.

Ver. 270.—ἀολλίσασα.] Itâ restituit Barnesius. Rectè, ut opinor. Vide ad ver. 287. et suprâ ad ἄ, 140. *Al.* ἀολλίσασα.

Ver. 275.—ἐπὶ γούνασιν.] Vide suprâ ad ver. 92.

Ver. 285. Φαίην κεν.] Non vacat istud, κεν “ Existimârim equidem ; ” “ Crediderim utique.” Fortè tamen rectius ad εὐφρανίαν legas, (quod in editionem Barnesianam casu videtur irrepisse, (φαίην κε φρέν', quàm, φαίην κεν φρέν'. Sed hoc, levioris est momenti. Porro, pessimè hunc locum interpretatur Scholiastes, ὑπολάβοιμι ἂν “ Λύττον “ Ἐκείνον” ἔξω πάσης ταλαιπωρίας εἶναι. Ve-

“Ὦς ἔφαθ’· ἡ δὲ μολοῦσα ποτὶ μέγαρ’, ἀμφιπόλοισι
Κέκλετο· καὶ δ’ ἄρ’ ἀόλλισσαν κατὰ ἄστῳ γεραιάς.

Αὐτὴ δ’ εἰς θάλαμον κατέβησατο κηῶνεντα,

“Ἐνθ’ ἔσαν οἱ πέπλοι παμποίκιλοι, ἔργα γυναικῶν

Σιδονίαν, τὰς αὐτὸς Ἀλέξανδρος θεοειδῆς

290

“Ἦγαγε Σιδονίηθεν, ἐπιπλῶς εὐρέα πόντον

Τὴν ὁδὸν, ἣν Ἑλένην περ ἀνήγαγεν εὐπατέρειαν.

Τῶν ἐν ἀειραμένη Ἐκάεη φέρε δῶρον Ἀθήνη,

“Ὅς κάλλιστος ἔην ποικίλμασιν, ἧδὲ μέγιστος”

Ἀστῆρ δ’ ὡς ἀπέλαμπεν· ἔκειτο δὲ νείατος ἄλλων.

295

Βῆ δ’ ἰέναι, πολλαὶ δὲ μετεσσεύοντο γεραιαί.

Αἰ δ’ ὅτε νηὸν ἴκανον Ἀθήνης, ἐν πόλει ἄκρη,

Τῆσι θύρας αἶξε Θεανὰ καλλιπάρηος,

Κισσηῖς, ἄλοχος Ἀντήνορος ἰπποδάμοιο·

Sic dixit; haec verò profecta ad aedes ancillis

Mandata dedit: et illae congregarunt per urbem matronas-honoratas,

Ipsa autem in repositorium descendit odoribus-fragens,

Ubi erant ei pepla omnigeno-artificio-varia, opera mulierum

Sidoniarum, quas ipse Alexander divinâ-formâ-praeditus

290

Abduxerat à Sidone, navigando-permensus latum pontum,

Eâ viâ, quâ Helenam adduxit magno-patre-natam.

Horum unum accipiens Hecuba, tulit donum Minervae,

Quod pulcherrimum erat ornatu-versicolori, et maximum;

Velutque stella resplendebat: jacebat autem ultimum omnium.

295

Perrexit itaque ire, multaeque properè-sequebantur matronae-honoratae.

Illae verò eùm ad templum pervenissent Minervae, in arce summâ;

Eis fores aperuit Theano pulchra-genas,

Cisseis, uxor Antenoris equum-domitoris:

rùm paullò infrà, rectiùs; τὴν “Ἐμν” φρένα
τῆς ἀτίρπου ὄϊζυς ἐπιλαβίσθαι.

[Ibid.—ἀτίρπου.] *Al.* ἀτίρπου. Minus
rectè.

Ver. 286.—ποτὶ μέγαρ’.] Quâ ratione,
ποτὶ, hic ultimam producat; item Κισσηῖς,
et ἄλοχος, *ver.* 299. et Διῖ, *ver.* 518. vide
suprà ad ἀ, 51.

Ver. 287.—ἀόλλισσαν.] Ità rectè resti-
tuit *Barnesius*, ex *Eustathio* et *MS.* Vide
suprà ad ἀ, 140. *Al.* ἀόλλισαν.

Ver. 288.—κατέβησατο.] *Al.* κατέβησατο.
Vide suprà ad β’, 55. et ad ἐ, 109.

Ver. 290.—θεοειδῆς.] Non ad *virtutes*,
sed ad *formam*.

Ver. 291.—Σιδονίηθεν.] Hâc de re, vide
Herodotum, lib. II. § 116. ubi hos versus
recitat.

Ver. 299. Κισσηῖς.] *Virgilio* aliter ac *Ho-
mero*, (vide σ’, 718.) non *Theano*, sed *Hecuba*
appellatur *Cisseis*:

—————Paridisque Mimanta

Æqualem comitemque; unâ quem nocte
Theano

In lucem genitorî Amyco dedit, et face
prægnans

Cisseis regina Parin creat: Urbe paternâ
Occubat; ignarum Laurens habet ora Mi-
manta. *Æn.* X, 702.

Quorum quidem versuum quum senten-
tia planè nulla sit; neque enim omninò
quicquam est, quò, ex linguæ Romanæ
consuetudine, istud “occubat” referri pos-
sit; conjecturâ pulcherrimâ et certissimâ,
(ad *Horat. Epod.* V, 28.) ita emendavit
Bentleius:

—————unâ quem nocte Theano

In lucem, genitore Amyco, dedit; et face
prægnans,

Cisseis regina Parin. *Paris* urbe paternâ
Occubat; ignarum Laurens habet ora Mi-
manta.

Τὴν γὰρ Τρῶες ἔθικαν Ἀθηναίης ἱέρειαν.	300
Αἰ δ' ὀλολυγῆ πᾶσαι Ἀθῆνη χεῖρας ἀνέσχον·	
Ἡ δ' ἄρα πέπλον ἐλούσα Θεανῶ καλλιπάρης,	
Θῆκεν Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν ἠΰκόμοιο·	
Εὐχομένη δ' ἤρᾳτο Διὸς κούρη μέγαλοιο·	
Πότνι Ἀθηναίη, ἐρυσίπτολι, δῖα θεάων,	305
Ἄξον δὴ ἔγχος Διομήδεος, ἠδὲ καὶ αὐτὸν	
Πρηνέα δὸς πεσέειν Σκαιῶν προπάροιθε πυλάων·	
Ὅφρα τοι αὐτίκα νῦν δυοκαίδεκα βοῦς ἐνὶ νηῷ	
Ἦμισ, ἠκέστας, ἱερεύσομεν, αἶψ' ἐλεήσης	
Ἄστυ τε, καὶ Τρῶων ἀλόχους, καὶ νήπια τέκνα.	310
Ὡς ἔφατ' εὐχομένη· ἀνένευε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη.	
Ὡς αἰ μὲν ῥ' εὐχοντο Διὸς κούρη μέγαλοιο·	
Ἐκτωρ δὲ πρὸς δώματ' Ἀλεξάνδροιο βεβήκει	

Illam enim Trojani fecerant Minervae sacerdotem.	300
Illae verò voce-sublatâ omnes ad Minervam manus sustulerunt :	
At peplum acceptum Theano pulchra-genas,	
Posuit Minervae ad genua comas-pulchrae ;	
Vovensque precabatur Jovis filiam magni :	
" Veneranda Minerva, custos-urbis, excellentissima dearum,	305
" Frange jam hastam Diomedis, atque ipsum	
" Pronum da cadere Scaas ante portas :	
" Ut tibi statim nunc duodecim boves in templo	
" Anniculas, jugum-nondum-passas, sacrificemus ; si miserata fueris	
" Urbemque, et Trojanorum uxores, et infantes liberos.	310
Sic dixit vovens ; abnuît autem Pallas Minerva.	
Ita illae quidem vota-faciebant Jovis filiae magni :	
Hector verò ad aedes Alexandri ivit	

Ver. 301. Αἰ δ' ὀλολυγῆ πᾶσαι.]
 Intereâ ad templum non æque Palladis
 ibant
 Crinibus Iliades passis, peplumque fere-
 bant
 Suppliciter tristes, et tunsæ pectora palmis.
 Ἄην. I, 483.
 Necnon ad templum summasque ad Pal-
 ladis arces
 Subvehitur magnâ matrum regina catervâ,
 Dona ferens :
 Succedunt matres, et templum ture va-
 porant ;
 Et mœstas alto fundunt de limine voces.
 Ἄην. XI, 477.
 Ver. 305.—' Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν.]
 Vide suprâ ad ver. 92.
 Ver. 305. Πότνι Ἀθηναίη.]

Annipotens belli præses, Tritonia virgo,
 Frange manu telum Phrygii prædonis, et
 ipsum
 Pronum sterne solo, portisque effunde sub
 altis. Ἄην. XI, 485.
 Ver. 306. Ἄξον δὴ] Quàm non superva-
 canea sit ista particula δὴ ; vide suprâ ad β',
 158. Habet utique hoc in loco eam ferè
 vim, ac quod latinè dixeris : " Frange, quæ-
 sumus."
 Ver. 311.—ἀνένευε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη.]
 Diva solo fixos oculos aversa tenebat.
 Ἄην. I, 486.
 Ver. 312.—αἰ μὲν ῥ'.] Similiter, ver.
 314. Καλὰ, τὰ ῥ' αὐτῆς. Vide suprâ ad ε',
 858.
 Ver. 315.—βεβήκει.] Vide suprâ ad δ',
 492.

Καλὰ, τὰ ῥ' αὐτὸς ἔτευξε σὺν ἀνδράσιν, οἳ τότε ἄριστοι
 Ἦσαν ἐν Τροίῃ ἐριβώλακι, τέκτονες ἄνδρες, 315
 Οἳ οἳ ἐποίησαν θάλαμον, καὶ δῶμα, καὶ αὐλὴν,
 Ἐγγύθι τε Πριάμοιο καὶ Ἐκτορος, ἐν πόλει ἄκρῃ.
 Ἐνθ' Ἐκτωρ εἰσῆλθε Διὶ φίλος· ἐν δ' ἄρα χειρὶ
 Ἐγχος ἔχ' ἐνδεκάπηχ· πάροιθε δὲ λάμπετο δουρὸς
 Αἰχμὴ χαλκείῃ, περὶ δὲ χρυσεὸς θεὸς πόρκης. 320
 Τὸν δ' εὖρ' ἐν θαλάμῳ περικαλλέα τέυχ' ἐποντα,
 Ἀσπίδα, καὶ θώρηκα, καὶ ἀγκύλα τόξ' ἀφόνωτα·
 Ἀργεῖῃ δ' Ἑλὴν μετ' ἄρα δρωῆσι γυναῖξιν
 Ἦστο, καὶ ἀμφιπόλοισι περικλυτὰ ἔργα κέλευε.
 Τὸν δ' Ἐκτωρ νείκεσσαν ἰδὼν αἰσχροῖς ἐπίεσσι· 325
 Δαιμόνι', οὐ μὲν καλὰ χόλον τόνδ' ἔνθεο θυμῷ·
 Λαοὶ μὲν φθινύθουσι περὶ πτόλιν, αἰπύ τε τεῖχος,

Pulchras, quas ipse aedificarat cum viris, qui tunc peritissimi
 Erant in Trojâ glebosâ, architecti viri, 315
 Qui ei fecerunt thalamum, et tectum, et atrium,
 Propè aedes Priami et Hectoris, in arce summâ.
 Illuc Hector intravit Jovi charus; inque manu
 Hastam tenebat undecim-cubitorem: praemicabat verò hastae
 Cuspis aerea, circumque aureus ambibat annulus. 320
 Illum autem invenit in thalamo perpulchra arma curantem,
 Clypeum, et thoracem, et curvos arcus tractantem:
 Argiva autem Helena inter famulas mulieres
 Sedebat, et ancillis insignia opera imperabat.
 Eum verò Hector objurgavit conspicatus probrosi verbis: 325
 “ Bonè vir, non sanè decorè indignationem istam concepisti animo:
 “ Copiae quidem pereunt circa urbem, altaque moenia,

Ver. 314. Καλὰ.] Vide suprâ ad β', 43.

Ibid.—ἔτευξε.] Itâ Eustathius, et Vetterum nonnulli. Stephanus et Recentiores, ἔτευχε. Minus rectè, ut opinor. Non enim aedificari haec aedes ait Poeta, sed aedificatas esse. Neque deinceps, ver. 316. οἳ οἳ ἐποίησαν, dixit: sed, οἳ οἳ ἐποίησαν θάλαμον.

Ver. 319. Ἐγχος ἔχ' ἐνδεκάπηχ.] Recentiores, Ἐγχος ἔχεν δεκάπηχ. Sed Barnesius lectionem Eustathianam restituit. Οἳ μὲν, ἀσυναίλιπτος γράφωντες, νοῦσι δεκάπηχ τὸ Ἐκτορος ἔγχος· οἳ δὲ, μετὰ συναλοιφῆς λέγουσιν ἐνδεκάπηχ· ᾧ καὶ ἀρέσκονται οἱ παλαιοί, λέγοντες καὶ ὅτι τὸ ναύμαχος διαπλάσιον τούτου, ὡς ἐκ δύο συμβεβηέν, ὅπερ “ δύο καὶ εικοσίπηχ” λέγει ὁ Παιστής. Eustath.

Ver. 320.—χρυσίος.] Pronuntiabatur χρυσῶς; quomodò et scribi postea ceptum est. Vide suprâ ad β', 268.

Ver. 325.—μετ' ἄρα δρωῆσι.] Similiter, ver. 318. ἐν δ' ἄρα χειρὶ. Neque omnino in

his locis supervacuum est istud, ἄρα. Nam eam ferè vim habet, ac si latine dixeris, “ ut par erat,” vel, “ ut solita erat.”

Ver. 326. Δαιμόνι'.] Vide suprâ ad β', 190. Ibid.—καλὰ.] Vide suprâ ad β', 43.

Ibid.—χόλον τόνδ' ἔνθεο θυμῷ.] Ὁργίξῃ, ἠγαύμενος τοὺς Τρώας ἀγανακτεῖν κατὰ σοῦ. Schol. Οἷτε ἀγνούμενος διὲ πικρῶς ἐξελέγχεην, οὔτε κωλύειν ἀπολογουμένους, ἀλλὰ καὶ προσφάσεις ἐισπυρήμενος ἀμασσίγῳ συνεκπορῶζην, καὶ τῆς χείρονος αἰτίας ἀφισταμένους, αὐτοὺς ἐνδιδόσαι μετριώτερον ὡς ὁ Ἐκτωρ, “ Δαιμόνι', οὐ μὲν καλὰ “ χόλον τόνδ' ἔνθεο θυμῷ,” πρὸς τὸν ἀδελφὸν, ὡς οὐκ ἀπίδρασι οὐδὲ διελίαν οὔσαν, ἀλλ' ὀργὴν τὴν ἐκ τῆς μάχης ἀναχώρησιν αὐτοῦ. Plutarch. de Adul. et Amici discrim. sub finem.

Ver. 327. Λαοὶ μὲν φθινύθουσι.]

—————sat funera fusi

Vidimus. ————— Ἐν. XI, 566.

Ibid.—φθινύθουσι.] De hujus vocis pro-sodiâ, vide suprâ ad β', 43.

Μαρνάμενοι· σέο δ' εἶνεκ' αὐτὴ τε, πτόλεμός τε,
 "Ἄστου τόδ' ἀμφιδέδηε· σὺ δ' ἂν μαχέσαιο καὶ ἄλλω,
 Εἴ τινά που μεθιέντα ἴδοις στυγεροῦ πολέμοιο· 330
 Ἀλλ' ἄνα, μὴ τάχα ἄστου πυρὸς δηϊοιο φέρηται.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν Ἀλέξανδρος θεοειδής·
 "Ἐκτορ, ἐπεὶ με κατ' αἴσαν ἐνείκειςας, οὐδ' ὑπὲρ αἴσαν,
 Τοῦνεκά τοι ἔρέω· σὺ δὲ σύνθεο, καὶ μευ ἄκουσον·
 Οὔτι ἐγὼ Τρώων τόσπον χόλω, οὐδὲ νεμέσσει 335
 Ἥμην ἐν θαλάμῳ, ἔθελον δ' ἄχει προτραπέσθαι.
 Νῦν δέ με παρειπούσ' ἄλοχος μαλακοῖς ἐπέεσσιν,
 "Ὀρμησ' ἐς πόλεμον· δοκέει δέ μοι ᾧδε καὶ αὐτῷ
 Λῳίον ἔσσεσθαι· νίκη δ' ἐπαμείβεται ἄνδρας.
 Ἄλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον, ἀρήϊα τεύχεα δύω· 340
 Ἥ ἴθ', ἐγὼ δὲ μέτειμι· κηχῆσεσθαι δέ σ' οἴω.
 "Ὡς φάτο· τὸν δ' οὔτι προσέφη κορυθαίολος Ἐκτορ·
 Τὸν δ' Ἑλένη μύθοισι προσήυδα μελιχίοισι·
 Δᾶερ ἐμεῖο, κυνὸς κακομηχάνου, ὀκρυόεσσης,

" Pugnantes; tui autem gratiâ pugnaque, bellumque,
 " Urbem hanc circum-ardet: tu verò etiam objurgares alium,
 " Si quem usquam detrectantem videres horrendam pugnam: 530
 " Verùm surge, nè fortasse urbs igne ardentì deflagret.
 Hunc autem vicissim allocutus est Alexander divinâ-formâ-præditus:
 " Hector, quoniam me jure increpâsti, nec injuriâ,
 " Propterea tibi dicam; tu autem animum-adverte, et me audi:
 " Non ego tam in Trojanos irâ, neque indignatione, 335
 " Sedebam in thalamo; sed volebam dolori dare-locum.
 " Nunc verò me suadens uxor mollibus verbis,
 " Impulit ad bellum: videturque mihi sic et ipsi
 " Melius fore: victoria utique alternis-vicibus-accedit ad homines.
 " Verùm age nunc expecta, donec martia arma induero: 340
 " Vel præci, ego autem sequar; assecuturumque me te puto.
 Sic dixit; ei autem non respondit pugnam-expeditè-ciens Hector:
 Hunc verò Helena verbis allocuta est blandis:
 " Levir mei, impudentissimæ, malorum autoris, aversandæ;

Ver. 329.—ἀμφιδέδηε.] Vide suprâ ad 5, 57.

Ver. 332.—θεοειδής.] Vide suprâ ad ver. 290.

Ver. 334.—σὺ δὲ σύνθεο, καὶ μευ ἄκουσον.] Vide suprâ ad 5, 297.

Ver. 336.—ἔθελον δ', ἄχει προτραπέσθαι.] Διὰ τὴν λύπην τοῦ δυσσημερήματος. Schol.

Ver. 337.—παρειπούσ'.] Vide suprâ ad ver. 62.

Ver. 339.—νίκη δ' ἐπαμείβεται ἄνδρας.] Quondam etiam victis redit in præcordia virtus,

Victoresque cadunt.—

Æn. II, 567.

Multa dies variusque labor mutabilis ævi
 Rettulit in melius; multos alterna revisens

Lusit, et in solido rursus fortuna locavit.

Æn. XI, 425.

Ver. 342.—κορυθαίολος.] Vide suprâ ad β', 816.

Ver. 344.—κυνὸς κακομηχάνου.] Pulchrè admodum, et ad personam convenientissime hæc et hujusmodi semper de semetipsâ Helena.

Ὦς μ' ὄφελ' ἤματι τῷ, ὅτε με πρῶτον τέκε μήτηρ,	345
Οἷχθεσθαι προφέρουσα κακῇ ἀνέμοιο δῦελλα	
Εἰς ὄρος, ἢ εἰς κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης·	
Ἔνθα με κῦμ' ἀπόερσε, πάρος τάδε ἔργα γενέσθαι.	
Αὐτὰρ ἐπεὶ τάδε γ' ὦδε θεοὶ κακὰ τεκμήραντο,	
Ἄνδρὸς ἔπειτ' ὄφελλον ἀμείνωνος εἶναι ἀκοιτις,	350
Ὅς ῥ' ἤδη νέμεσιν τε καὶ αἴσχρα πόλλ' ἀνθρώπων.	
Τούτῳ δ' οὔτ' ἄρ' νῦν φρένες ἔμπεδοι, οὔτ' ἄρ' ὀπίσσω	
Ἔσονται· τῷ κέν μιν ἐπαυρήσεσθαι οἶα.	
Ἄλλ' ἄγε νῦν εἴσελθε, καὶ ἔζρο τῷδ' ἐπὶ δίφρῳ,	
Δᾶερ, ἐπεὶ σε μάλιστα πόνος φρένας ἀμφιβέβηκεν	355
Εἴνεκ' ἐμεῖο κυνὸς, καὶ Ἀλεξάνδρου ἔνεκ' ἄτης·	
Οἷσιν ἐπὶ Ζεὺς θῆκε κακὸν μόρον, ὡς καὶ ὀπίσσω	
Ἀνθρώποισι πελώμεθ' ἀοίδιμοι ἔσσομένοισι.	
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα μέγας κορυβαίολος Ἐκτωρ·	
Μή με κάθιζ', Ἐλένη, φιλέουσά περ, οὐδέ με πείσεις·	360
Ἦδη γάρ μοι θυμὸς ἐπέσσυται, ὄφρ' ἐπαμύνω.	
Τρώεσσ', οἱ μέγ' ἐμεῖο ποθὴν ἀπέοντος ἔχουσιν	

“ Utinam me die illo, quo me primùm peperit mater,	345
“ Abreptam tulisset pernicioſa venti procella	
“ In montem, vel in undam multo-strepitu-resonantis maris :	
“ Ubi me fluctus obrutam-perdidisset, antequam haec facinora patrata forent.	
“ Sed quoniam haec ita dii mala statuerunt,	
“ Viri saltem debueram fortioris esse uxor,	350
“ Qui sentiret indignationemque et probra multa hominum.	
“ Huic autem neque nunc mens est constans, neque in futurum	
“ Erit; ideo ipſum suâ stultitiâ fructurum credo.	
“ Verùm age nunc, intra; et sede hâc in sede,	
“ Levir, quoniam tibi maximè labor mentem invasit	355
“ Gratiâ mei impudentissimae et Alexandri causâ noxae :	
“ Quibus Jupiter imposuit malam sortem, ut etiam in-posterum	
“ Hominibus simus famosa-cantilena posteris.	
Huic autem respondit deinde ingens pugnam-expeditè-ciens Hector :	
“ Nè me sedere facias, Helena, officiosa licèt, nam nec mihi persuadebis :	360
“ Jam enim mihi animus incitatus est, ut succurram	
“ Trojanis, qui valdè mei desiderium absentis habent :	

Ver. 551. “Ὅς ῥ' ἤδη νέμεσιν τε.] “ Qui δρασις et διλια. Vide suprâ ad ver. 326.
 “ utique intelligeret, &c.” Ubi notandum Ver. 555.—ἀμφιβέβηκεν.] Jam tenet, jam
 quàm non supervacanea sit ista particula, βᾶ. occupat. Vide suprâ ad α', 37.
 Arguit nimirum Parin Helena, quòd res Ver. 559.—κορυβαίολος.] Vide suprâ ad
 dijudicare ac distinguere nesciret; nec ex- β', 816.
 istimationi ac famæ suæ consuleret; nec Ver. 561.—θυμὸς ἐπίσσυται, ὄφρ' ἐπαμύνω
 intelligeret quàm amicè quantaque cum arte Τρώεσσ'.]
 Hector reprehensionis. severitatem condi- Instaurati animi, regis succurrere tectis,
 mentis humanitatis mitigasset, idque χόλον Auxilioque levare viros, vimque addere
 leniter appellasset, quod fuerat reverè ἀπό- victis. Æn. II, 451.

Ἀλλὰ σύ γ' ὄρνυθι τοῦτον, ἐπειγέσθω δὲ καὶ αὐτός,
 "Ὡς κέν μ' ἔντοσθεν πόλιος καταμάρψῃ ἔοντα.

Καὶ γὰρ ἐγὼν οἰκόνδε ἐλεύσομαι, ὄφρ' ἂν ἰδαίμαι
 Οἰκῆας, ἄλοχόν τε φίλην, καὶ νήπιον υἷόν. 365

Οὐ γάρ τ' οἶδ', εἰ ἔτι σφιν ὑπότροπος ἴζομαι αὖτις,
 "Ἡ ἤδη μ' ὑπὸ χερσὶ θεοῖ δαμόωσιν Ἀχαιῶν.

"Ὡς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κορυθαίολος Ἔκτωρ·
 Αἰΐφα δ' ἔπειθ' ἴκανε δόμους εὖ ναιετάοντας, 370

Οὐδ' εὖρ' Ἀνδρομάχην λευκάλεον ἐν μεγάροισιν,
 Ἄλλ' ἤγε ξὺν παιδὶ καὶ ἀμφιπόλῳ εὐπέπλῳ

Πύργῳ ἐφειστήκει γούωσά τε, μυζομένη τε.

"Ἐκτωρ δ', ὡς οὐκ ἔνδον ἀμύμονα τέτμεν ἄκοιτιν,

"Ἔσθη ἐπ' οὐδὸν ἰὼν, μετὰ δὲ δρωῆσιν ἔειπεν 375

Εἰδ' ἄγε μοι, δρωαί, νημερτέα μυθήσασθε·

Πῇ ἔβη Ἀνδρομάχη λευκάλενος ἐκ μεγάροιο;

Ἡέ πη ἐς γαλόων, ἢ εἰνατέρων εὐπέπλων,

"Ἡ ἐς Ἀθηναίης ἐξοίχεται, ἔνθα περ ἄλλαι

" Verùm tu concites hunc, festinetque et ipse,

" Ut me intra urbem assequatur existentem.

" Etenim ego domum ibo, ut videam 365

" Domesticos, uxoremque dilectam, et infantem filium.

" Neque enim scio, utrùm amplius ipsis redux veniam rursus,

" An nunc me sub manibus dii doment Achivorum.

Sic utique fatus, abiit pugnam-expeditè-ciens Hector :

Statimque postea pervenit ad aedes suas habitantibus-commodas, 370

Nec invenit Andromachen candidam-ulas in aedibus,

Sed illa cum filio et ancillâ eleganti-peplo-indutâ

In turri stabat gemensque ploransque.

Hector verò, ut non intus inculpatam invenit uxorem,

Stetit ad limen profectus, ancillisque dixit :

" Eja agite ; mihi, ancillae, vera dicite : 375

" Quòd ivit Andromache candida-ulas ex aedibus ?

" An aliquòd ad glorum, an ad fratriarum elegantibus-peplis-indutarum aedes,

" An ad Minervae templum exiit, ubi aliae

Ver. 365. Ἀλλὰ σύ γ' ὄρνυθι.] Quâ analogiâ dicitur διδοθῆαι et δίδου, eadem dicitur ὄρνυθι et ὄρνυ. Vide suprâ ad γ', 260.

Ver. 364. "Ὡς κέν μ' ἔντοσθεν.] *Al.* "Ὡς κεν ἔντοσθεν. *Al.* "Ὡς κεν ἔμ' ἔντοσθεν.

Ver. 366. Οἰκῆας, ἄλοχόν τε.] Vide ad α', 51. *Barnesius* edidit Οἰκῆάς τ', ἄλοχόν τε. Sed nihil opus.

Ver. 370.—ναιετάοντας.] Vide suprâ ad β', 648.

Ver. 372. Ἄλλ' ἤγε ξὺν.] Ita edidit *Bar-*
 Τομ. I.

nesius ex MS. et *Eustathii* Commentario.

Atque ita alibi nonnunquam *Homerus*. *Al.*

Ἄλλ' ἤγε σύν. Quod et ipsum ferri possit.

Vide ad α', 51.

Ver. 375.—ἐφειστήκει.] Vide suprâ ad δ', 492.

Ver. 376 *Et* β' ἄγε μοι, δρωαί.] Notandum, nihilo minùs elegantèr dici, ἄγε, quàm ἄγιστι. Sic apud *Aristophanem*, Ἄγε δὴ φύσει ἄνδρες.—*Av.* 686. Porro; particulae, εἰ, vis hujusmodi est: *Siquidem* exiit, vel *Quoniam* exiit *Andromache*, &c.

Τρωαὶ ἑϋπλόκαμοι δεινὴν θεὸν ἰλάσκονται ;	380
Τὸν δ' αὖ ὄτρηνή ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν·	
'Ἐκτορ, ἐπεὶ μάλ' ἀνωγας ἀληθέα μυθήσασθαι,	
Οὔτε πη ἐς γαλόων, οὔτ' εἰνατέρων ἑϋπέπλων,	
Οὔτ' ἐς Ἀθηναίης ἐξοίχεται, ἔνθα περ ἄλλα	
Τρωαὶ ἑϋπλόκαμοι δεινὴν θεὸν ἰλάσκονται·	385
'Ἄλλ' ἐπὶ πύργον ἔβη μέγαν Ἰλίου, οὔνεκ' ἄκουσε	
Τείρεσθαι Τρῶας, μέγα δὲ κράτος εἶναι Ἀχαιῶν·	
'Ἡ μὲν δὴ πρὸς τεῖχος ἐπειγομένη ἀφικάνει,	
Μαινομένη εἰκυῖα· φέρει δ' ἅμα παῖδα τιθήνη.	
Ἡ ῥα γυνὴ ταμίη· ὁ δ' ἀπίστυτο δώματος Ἐκτορ	390
Τὴν αὐτὴν ὁδὸν αὐτίς ἑϋκτιμένας κατ' ἀγυιάς.	
Εὔτε πύλας ἴκανε, διερχόμενος μέγα ἄστυ,	
Σκαιᾶς, τῇ γὰρ ἔμελλε διεξιέναι πεδίοινδε,	
'Ἐνθ' ἄλογος πολύδαρος ἐναντίη ἦλθε Δέουσα,	
'Ἀνδρομάχη, θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἡετίωνος·	395
'Ἡετίων, ὃς ἔβαιεν Ὑποπλακῶ ὑλήεσση,	

" Trojanae comas-pulchrae tremendam deam placant?	380
Hunc autem vicissim sedula oeconomia verbis allocuta est :	
" Hector, quandoquidem omnino jubes vera loqui,	
" Nec aliquo ad glorum, nec ad fratrum elegantibus-peplis-indutarum acdes	
" Nec ad Minervae templum exiit, ubi aliae	
" Trojanae comas-pulchrae tremendam deam placant :	385
" Sed ad turrim ivit magnam Ilii : quoniam audivit	
" Premi Trojanos, potentemque esse impetum Achivorum.	
" Illa quidem dudum ad murum festinans contendit,	
" Furenti similis : fert et unâ puerum nutrix.	
Dixit mulier oeconomia : concitusque exiit domo Hector	390
Eâdem viâ retrò, benè-structas per plateas.	
Quum ad portas venisset, pertransiens magnam urbem,	
Scaeas, (hâc enim erat ei egrediendum in campum ;)	
Tunc uxor, quae-magnam-attulerat-dotem, obvia venit currens,	
Andromache, filia magnanimi Eëtionis ;	395
Eëtion, qui habitabat in Hypoplaco silvosâ,	

Ver. 388. 'Ἡ μὲν δὴ πρὸς τεῖχος.]

Evolat infelix—

—muros amens atque agmina cursu

Prima petit.—Aen. IX, 477.

Ver. 392. Εὔτε πύλας ἴκανε.] Oratio asyndetos festinantem et concitatum pulchrè depingit.

Ver. 394. "Ἐνθ' ἄλογος, — ἅμα δ' ἀμφίπολος—Παῖδ' ἐπὶ κόλπον ἔχουσα."] Pulchrius et majore cum affectu, de improviso interveniens narratur conjux, quàm si domi eam invenisset.

Ecce autem complexa pedes in limine conjux

Hærebat, parvumque patri tendebat Iulium. Aen. II, 673.

Ver. 396. 'Ἡετίων, ὃς ἔβαιεν.] 'Ἡετίων non hic positum est pro 'Ἡετίωνος, figurâ, quam Antiptosis appellant, ineptissimâ; quæque, siqua esset, jam Grammatica planè nulla esset: Sed 'Ἡετίων, ὃς, " Eëtion qui," eodem redit ac si dicas, "Ὁς τις 'Ἡετίων, " Qui quidem Eëtion," &c. Similiter apud Latinos: Quum ait Terentius,

Θήβη Ὑποπλακίη, Κιλίκεσσ' ἀνδρῶσιν ἀνάσσαν
 Τοῦ περ δὴ θυγάτηρ ἔχειθ' Ἔκτορι χαλκοκορυστῆ·
 Ἡ οἱ ἔπειτ' ἦντησ', ἅμα δ' ἀμφίπολος κίεν αὐτῇ,
 Παῖδ' ἐπὶ κόλπον ἔχουσ' ἀταλάφρονα, νήπιον αὐτῶς, 400
 Ἐκτορίδην ἀγαπητὸν, ἀλίγιον ἀστῆρι καλῶ·
 Τὸν ῥ' Ἐκτωρ καλέεσκε Σκαμάνδριον, αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
 Ἀστυάνακτ'· οἷος γὰρ ἐρύετο Ἴλιον Ἐκτωρ.
 Ἦτοι ὁ μὲν μείδησεν ἰδὼν ἐς παῖδα σιωπῆ·
 Ἀνδρομάχη δέ οἱ ἀγχι παρίστατο δακρυχέουσα, 405
 Ἐν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε·
 Δαιμόνιε, φθίσει σε τὸ σὸν μένος, οὐδ' ἐλεαίρεις

Thebe in Hypoplaciâ, Cilicibus viris imperans :

Cujus utique filia nupserat Hectori aere-armato :

Quae ipsi tunc occurrit, unâque famula ibat cum ipsâ,

Filium in sinu gestans tenellum, infantem aded,

Hectoridem unicum, similem stellae pulchrae : 400

Atque hunc quidem Hector vocabat Scamandrium, at alii

Astyanacta : solus enim tutabatur Ilium Hector.

Et ille quidem subrisit, intuens filium tacitè :

Andromache verò ipsi propè astabat lacrymans,

Inque ejus haesit manu, verbaque fecit, dixitque : 405

“ Animose, perdet te tua virtus, neque misereris

Populo ut placerent, quas fecisset fabulas ;
 constructio hæc est : *Ut, quas fabulas fecisset, placerent populo.* Rursùm, in isto *Virgilii*,
Æn. I, 577.

Urbem quam statuo, vestra est ;
 syntaxis est : *Quam urbem statuo, vestra est.*
Item, Ecl. IV, 34.

Alter erit tum *Tiphys* ; et altera, quæ ve-
 hat *Argo*

Delectos heroas ;
 constructio est : altera erit (*Argo*), quæ *Argo*
 vebat delectos heroas. Et in isto, *Æn.* XI,
 687.

Advenit, qui vestra dies muliebribus armis
 Verba redargueret ;

vox, dies, non refertur ad, *advenit* ; quæ esset
 transpositio verborum non ferenda ; Sed con-
 structio est : *Qui dies vestra verba redargueret*
 [redarguturus erat, is jam] *advenit.*

Ver. 396.—ὕλησιση.] *Nemorosâ*, *Æn.*
 III, 270.

Ver. 398.—χαλκοκορυστῆ.] Vide supra
 ad β', 1.

Ver. 400.—ἀταλάφρονα.] *Al.* ἀταλό-
 φρονα.

Ver. 401.—καλῶ.] Vide supra ad β', 45.

Ver. 402. Τὸν ῥ' Ἐκτωρ καλέεσκε Σκαμάν-
 δριον, αὐτὰρ οἱ ἄλλοι

Ἀστυάνακτ'· οἷος γὰρ ἐρύετο Ἴλιον Ἐκτωρ.]
 Non dissimilis est sententia, *Iliad.* ὅ, 74.

Ἵον Ξάνθον καλέουσι θεοὶ, ἄνδρες δὲ Σκάμανδρον.
 Vide ad α', 405. item β', 815. ζ', 291. et *O-*
dys. κ', 505. Cæterùm de *Astyanacte* et in-
 frâ, χ', 506.

Ἀστυάναξ, ὃν Τρῶες ἐπὶ κλησιν καλέουσι
 Οἷος γὰρ σφὴν ἔρυσσ οὐλύς και τείχια μαρκά.

Quâ de re *Plato* in *Cratylô* : Ὁρθῶς ἔχει κα-
 λεῖν τὸν τοῦ σωτῆρος υἱόν, Ἀστυάνακτα οὗτου
 ὃ ἔσωζεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ὡς φησὶν Ὀμηροσ. *Eur-*
ipides similiter, *Hippol.* ver. 88.

Ἀναξ, (θεοὺς γὰρ θεσπόμενος καλεῖν χρεῖων.)
 Quin et ipsius etiam *Hectoris* nomen simili
 ratione confictum, mirè asserit *Plato*. Vide
 supra ad α', 242.

Ver. 404. Ἦτοι ὁ μὲν μείδησεν ἰδὼν.] *Γλυ-*
κανεὶ δὲ τὴν ποιήσιν και τὸ βρεφύλλιον τοῦ Ἐκ-
 τοροσ. Και, τὸ ὕλον ἱσιπίν, εὖ πιστοῖται ὃ Ἐκ-
 τωρ ἀπελθὼν τῆσ μάχησ' ἱλαρύνθη γὰρ οὔτω τῆσ
 ποιήσεωσ ἢ σκυθραπότῆσ, και ἀπονιφαιμένη τοῦ
 λύθρου τῶν πιστόντων, τοῖσ ἱπποσδοῖσ διγύλασεν.
Eustath.

Ver. 407. Δαιμόνιε.] Vide supra ad β',
 190.

Ibid.—φθίσει.] De hujus vocis proso-
 diâ, vide supra ad β', 43 et 853.

Παῖδά τε νηπίαχον, καὶ ἔμ' ἄμμορον, ἢ τάχα χῆρη
 Σεῦ ἔσομαι· τάχα γάρ σε κατακτανέουσιν Ἀχαιοὶ,
 Πάντες ἐφορηθέντες· ἐμοὶ δέ κε κέρδιον εἶη
 Σεῦ ἀφαμαρτούση χθόνα δύμεναι· οὐ γὰρ ἔτ' ἄλλη
 Ἔσται θαλαπῶρη, ἐπεὶ ἂν σύγε πότμον ἐπίσπης,
 Ἄλλ' ἄχε' οὐδέ μοι ἐστὶ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ.
 Ἦτοι γὰρ πατέρ' ἄμὸν ἀπέκτανε δῖος Ἀχιλλεύς,
 Ἐκ δὲ πόλιν πέρσεν Κιλικῶν εὖ καιετώσων,
 Θήβην ὑψίπυλον· κατὰ δ' ἔκτανεν Ἡετίωνα,
 Οὐδέ μιν ἐξενάριξε· σεβάσσατο γὰρ τόγε θυμῷ·
 Ἄλλ' ἄρα μιν κατέκχε σὺν ἔντεσι δαιδαλέοισιν,
 Ἥδ' ἐπὶ σῆμ' ἔχεεν· περὶ δὲ πτελέας ἐφύτευσαν
 Νύμφαι Ὀρεστιάδες, κούραι Διὸς αἰγιόχοιο.
 Οἱ δέ μοι ἑπτὰ κασίγνητοι ἔσαν ἐν μεγάροισιν,
 Οἱ μὲν πάντες ἰῶ κίον ἡματι αἴϊδος εἶσα·
 Πάντας γὰρ κατέπεφνε ποδάρεκς δῖος Ἀχιλλεύς,
 Βουσὶν ἐπ' εἰλιπόδεσσι καὶ ἀργεννῆς οἴεσσι.

“ Filiiq; infantis, et mei calamitosae, quae mox vidua

“ Tui ero: mox enim te interficiet Achivi,

“ Omnes simul *in te* impetu facto: mihi autem satius esset,

410

“ A te destitutae, terram subire: Non enim amplius aliud

“ Erit solatium, postquam tu mortem obieris,

“ Sed moerores: neque mihi est pater, et veneranda mater.

“ Etenim patrem meum interfecit nobilis Achilles,

“ Et urbem devastavit Cilicum bene-habitatam,

415

“ Theben portis-altam; interemitque Eëtionem,

“ Neque ipsum spoliavit: subveritus enim fuit id animo:

“ Sed ipsum combussit cum armis artificiosè-factis,

“ Et tumulum-aggestâ-terrâ super eum fecit: circum autem ulmos plantaverunt

“ Nymphae Oreades, filiae Jovis Aegiochi.

420

“ Qui porro mihi septem fratres erant domi,

“ Hi quidem omnes uno migrârunt die ad orcum:

“ Omnes enim interfecit pedibus-celer nobilis Achilles,

“ Boves inter [*dum pascere*] flexipedes, et candidas oves.

Ver. 410. Πάντες ἐφορηθέντες.] Neminem unum scilicet, præter Achillem, timuit nè Andromache quidem, nè Hectorem interficeret.

Ver. 414 et 425.—πατὴρ' ἄμὸν ἀπέκτανε δῖος Ἀχιλλεύς,——Πάντας γὰρ κατέπεφνε.] Maximo cum artificio, ut Poema unum sit à capite ad calcem, nusquam non interseritur Achilles. Vide suprâ ad ἔ, 788.

Ver. 415.—εὖ καιετώσων.] Vide suprâ ad β', 648.

Ver. 417. Οὐδὲ μιν ἐξενάριξε· σεβάσσατο γὰρ.

Arma, quibus lætatus, habe tua; teque parentum

Manibus et cineri, si qua est ea cura, remitto. Æn. X, 827.

Ver. 418. Ἄλλ' ἄρα μιν.] Non supervacaneum est istud, ἄρα. Eam enim ferè vim habet, ac si latinè dicas: *Sed eum* “ utique;” vel, “ ut par erat;” vel, “ pro eâ, qua ipsi “ fuit, religione,” &c.

Ver. 420.—αιγιόχοιο.] Vide suprâ ad á, 202.

Ver. 422. Οἱ μὲν πάντες.] Barnesius scribendum existimavit: Τοὶ μὲν πάντες. Sed perinde est.

Μητέρα δ', ἢ βασίλευεν Ὑποπλάκῃ ὑλέεσση, 425
 Τὴν ἐπεὶ ἄρ' δεῦρ' ἤγαγ' ἄμ' ἄλλοισι κτεάτεσσιν,
 "Ἄψ' ὄγε τὴν ἀπέλυσε, λαβὼν ἀπερείσι' ἄποινα'
 Πατρός δ' ἐν μεγάροισι βάλ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα.
 "Ἐκτορ, ἀτὰρ σύ μοι ἐσσι πατήρ καὶ πότνια μήτηρ,
 'Ἡδὲ κασίγνητος, σὺ δέ μοι θαλερὸς παρακοίτης. 430
 'Ἄλλ' ἄγε νῦν ἐλέαιρε, καὶ αὐτοῦ μίμν' ἐπὶ πύργῳ,
 Μὴ παῖδ' ὄρφανικὸν θείης, χήρην τε γυναῖκα.
 Λαὸν δέ στῆσον παρ' ἔρινόν, ἔμβα μάλιστα
 "Ἀμβατός ἐστι πόλις, καὶ ἐπίδρομον ἔπλετο τείχος.
 Τρεῖς γὰρ τῆγ' ἐλθόντες ἐπειρήσανθ' οἱ ἄριστοι, 435
 'Ἀμφ' Αἴαντε δῶα, καὶ ἀγακλυτὸν Ἴδομενεῖα,
 'Ἡδ' ἀμφ' Ἀτρεΐδας, καὶ Τυδέος ἄλκιμον υἱόν.
 "Ἦπου τις σφὶν ἐνισπε θεοπροπίων εὔειδῶς,
 "Ἡ νυ καὶ αὐτῶν θυμὸς ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει.

- " Matrem autem, quae regnabat in Hypoplaco sylvosâ, 425
 " Hanc postquam utique huc duxisset cum caeteris opibus,
 " Retrô ille eam dimisit-liberatam, accepto infinito pretio :
 " Patris autem in aedibus eam percussit Diana sagittis-gaudens.
 " Hector, at tu mihi es pater et veneranda mater,
 " Et frater, tu etiam mihi floridus maritus ; 430
 " Sed age nunc miserere, et hic mane in turre,
 " Nè puerum pupillum facias, viduamque uxorem :
 " Exercitum autem siste apud caprificum, ubi potissimum
 " Ascensu-facilis est urbs, et scandi potest murus.
 " Ter enim hæc venientes periculum fecerunt fortissimi 435
 " Ajaxes duo, et percelebris Idomeneus,
 " Et Atridae, et Tydei fortis filius :
 " Sive quis ipsis dixit vaticiniorum peritus,
 " Sive etiam ipsorum animus impulit et jussit.

Ver. 427.—ὄγι] Quàm eleganter inserta sit hæc vocula, vide suprâ ad γ', 409.

Ver. 433.—παρ' ἔρινόν.] Strabo, lib. XIII. p. 893. "Ο, τι, Ἐρινός, τραχύς τις τόπος καὶ ἱρινώδης. Ac si dicas, caprificetum.

Ver. 434. "Ἀμβατός ἐστι πόλις.] De vocis, ἄμβατος, et similium prosodiâ, nodum planè in scirpo quæsit Vir eruditus, Phil. Labbe.
 " Quid enim causa, inquit, afferi potest, cur
 " ἔργατης, — ἔμβατος — penultimam
 " corripiant : ὄρατος verò, ἰατρός, πικρατής,
 " θιατής, — eandem illam producant,
 " cum perinde à præteritis in αμαι formen-
 " tur? — Fateor me in his Labyrinthis
 " filium Ariadnes aliquod sæpè desiderâsse." *Prosod. pag.* 64. 65. Nodum (inquam) in scirpo quæsit vir eruditus. Nam ista, ὄρα-
 τός, ἰατρός, πικρατής, θιατής, sunt a verbis

quæ (ad analogiam τοῦ, βοήσω, ἐβόησα, βεβήη-
 κα,) vocalem longam conservant, etiam in fu-
 turis, præteritis, et aoristis; ἔργασω, ἔργακα;
 ἰάσομαι, ἰασάμην; πικράσω, πικράσα, πικράσακα;
 θιασομαι, θιασάμην, θιασάμαι. At ἔργατης, est
 ab ἔργάζομαι, quod in Præsenti et Imperfecto
 syllabam brevem (ad analogiam τοῦ πείρω, pos-
 sitione habet productam; aliàs autem neces-
 sariò ubique corripitur, ut ἔργασομαι, ἔργασά-
 μην. Vide suprâ ad ἀ', 67 et 140. Porrò,
 quâ analogiâ, ex λῆω, λῆσω, λιλῆμαι, fit λῆσις,
 λῆτός; ex κρήνω, κηρήμαι, κρήσις, κρήτός; ex
 μαρτύρομαι, μαρτυροῦμαι, μάστύρος; ex φαίνω,
 φάσις, ἔμφανσις; eadem planè analogiâ, ex
 βαινῶ, fit βάσις, ἄμβάτος, et similia. Vide su-
 præ ad ἀ', 314 et 338.

Ver. 436. 'Ἀμφ' Αἴαντι δῶα.] Vide suprâ
 ad γ', 146.

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·	440
Ἦ καὶ ἔμοι τάδε πάντα μέλει, γυναῖ· ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς	
Αἰδέομαι Τρῶας καὶ Τρωάδας ἐλκεσιπέπλους,	
Αἴκε, κακὸς ὤς, νόσφιν ἀλυσκάζω πολέμοιο·	
Οὐδέ με θυμὸς ἀνωγεν, ἐπεὶ μάθον ἔμμεναι ἐσθλὸς	
Αἰεὶ, καὶ πρώτοισι μετὰ Τρῶεσσι μάχεσθαι,	445
Ἄρνυμένος πατρός τε μέγα κλέος, ἢ δ' ἔμὸν αὐτοῦ.	
Εὖ μὲν γὰρ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,	
Ἔσσειται ἡμερ, ὅτ' ἂν ποτ' ὀλώλη Ἴλιος ἰρῆ,	
Καὶ Πριάμος, καὶ λαὸς εὐμμελίῳ Πριάμοιο.	
Ἄλλ' οὐ μοι Τρῶων τόσσον μέλει ἄλγος ὀπίσσω,	450
Οὔτ' αὐτῆς Ἐκάβης, οὔτε Πριάμοιο ἀνακτος,	
Οὔτε κασιγνήτων, οἳ κεν πολέες τε καὶ ἐσθλοὶ	
Ἐν κόνιῃσι πέσοιεν ὑπ' ἀνδράσι δυσμενέεσσιν,	
Ὅσσον σεῦ, ὅτε κέν τις Ἀχαιῶν χαλκοχιτάνων	
Δακρυόεσσαν ἀγῆται, ἐλεύθερον ἡμερ ἀπούρας·	455
Καὶ κεν ἐν Ἀργεῖ εἰούσα, πρὸς ἄλλης ἰστὸν ὑφαίνοισ·	
Καὶ κεν ὕδωρ φορέοις Μεσσηίδος, ἢ Ὑπερείης,	

Hanc autem vicissim allocutus est ingens pugnam-expeditè-ciens Hector ;	440
“ Certè et mihi hæc omnia curae sunt, uxor : sed perquam vehementer	
“ Vereor Trojanos et Troadas longa-peplorum-syrmata-trahentes,	
“ Si, ignavus velut, eminùs stans devitem proelium :	
“ Neque verò me animus ità jubet, quoniam didici esse fortis	
“ Semper, et primos inter Trojanos pugnare,	445
“ Conans-vendicare patrisque magnam gloriam, et meam ipsius.	
“ Benè enim hoc scio mente et animo ;	
“ Erit dies, quando pereat Ilios sacra,	
“ Et Priamus, et populus hastae-fraxineae-periti Priami.	
“ Sed non mihi Trojanorum tantoperè curae est dolor in-posterum,	450
“ Neque ipsius Hecubae, neque Priami regis,	
“ Neque fratrum, qui sanè multique et fortes	
“ In pulvere ceciderint sub viris hostibus,	
“ Quantopere tuì ; quando aliquis Achivorum aere-loricatorum	
“ Lachrymabundam abduxerit, liberum diem eripiens ;	455
“ Atque in Argo existens, sub alienae imperio telam texas,	
“ Atque aquam feras ex fonte Messeïde, aut Hyperèa,	

Ver. 440.—*κορυθαίολος.*] Vide suprâ ad β', 816.

Ver. 445. *Αἴκε, κακὸς ὤς.*] Quâ ratione κακὸς, hic ultimam producat; item, *ὠς*, ver. 469, et *τις*, ver. 459. 462. 479. vide suprâ ad α', 51.

Ver. 446. *Ἄρνυμένος.*] Vide suprâ ad γ', 260.

Ver. 447. *Εὖ μὲν γὰρ.*] Refertur istud, γὰρ, non ad id, quod jam antè erat dictum,

sed ad id, quod eleganter reticetur. *Fortiter me geram; Non quòd nescius sim nihil me virtute profecturum; NAM probè novi, interituram hanc urbem, &c.* Vide suprâ ad ε', 22.

Ver. 448. *Ἔσσειται ἡμερ, ὅτ' ἂν.*] Vide suprâ ad δ', 164.

Ver. 449.—*εὐμμελίῳ Πριάμοιο.*] Ita edidit Barnesius ex MSS. et ex δ', 165. suprâ. *Al. εὐμμελίον.*

Πόλλ' ἀεκαζομένη κρατερῇ δ' ἐπικείσεται ἀνάγκη
 Καί ποτέ τις εἶπησιν, ἰδὼν κατὰ δάκρυ χέουσαν,
 "Ἐκτορος ἦδε γυνή, ὃς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι
 Τρώων ἵπποδάμων, ὅτε Ἴλιον ἀμφεμάχοντο.

460

"Ὡς ποτέ τις ἐρέει· σοὶ δ' αὖ νέον ἔσσεται ἄλγος
 Χήτεϊ τοιοῦδ' ἀνδρὸς, ἀμύνειν δούλιον ἦμαρ.

'Αλλά με τεθνεῖῶτα χυτὴ κατὰ γαῖα καλύπτει,
 Πρίν γ' ἔτι σῆς τε βοῆς, σοῦ δ' ἐλκηθμοῖο πυθέσθαι.

465

"Ὡς εἰπὼν, οὗ παιδὸς ὀρέξατο φαίδιμος Ἐκτωρ·

"Ἀψ δ' ὁ πάϊς πρὸς κόλπον εὐζάνοιο τιθήνης

'Ἐκλίνθη ἰάχων, πατρὸς φίλου ὄψιν ἀτυχθεῖς,

Ταρβήσας χαλκὸν τε, ἰδὲ λόφον ἵππιοχαίτην,

Δεινὸν ἀπ' ἀκροτάτης κόρυθος νέουonta νοήσας·

470

'Ἐκ δ' ἐγέλασσε πατῆρ τε φίλος, καὶ πότνια μήτηρ.

Αὐτίκ' ἀπὸ κρατὸς κόρυθ' εἶλετο φαίδιμος Ἐκτωρ,

Καὶ τὴν μὲν κατέθηκεν ἐπὶ χθονὶ παμφανόωσαν.

" Valdè invita: dura autem incumbet necessitas:

" Et aliquando quis dixerit, conspicatus lacrymas fundentem:

" Hectoris haec uxor, qui praestantissimus erat in pugnando

460

" Trojanorum equum-domitorum, quando Ilium circa-pugnabant.

" Sic aliquando quis dicet: tibi que rursus novus erit dolor.

" Ex desiderio talis mariti, ad depellendum servilem diem.

" Sed me mortuum aggesta terra obtegat,

" Antequam tuumque clamorem, tuamque abreptionem audiero.

465

Sic fatus, suum filium porrectis-manibus-petiit illustris Hector:

Retrò autem puer ad sinum eleganter-cinctae nutricis

Inclinatus est clamans, patris chari aspectum exhorrescens,

Timens aequae et cristam setis-equinis-horridam,

Horrendum à summâ galeâ nutantem intuens:

470

Leniter verò arrisit paterque charus, et veneranda mater.

Tum statim à capite galeam abstulit illustris Hector,

Et hanc quidem deposuit in terrâ collucentem:

Ver. 464.—τεθνεῖῶτα.] Quâ analogiâ ex βασιλῆος et βασιλῆῆ, factum est βασιλῆως et βασιλῆῆ; eâdem analogiâ ex τεθνήσκος fit τεθνεῖῶτος (et inde, more Ionico, τεθνεῖῶτος;) ex μιμῶδός, μιμῶδός; ex Κρονίονος, Κρονίονος; et similia. Vide suprâ ad ἀ, 265. et ad β', 818.

Ibid.—χυτὴ κατὰ γαῖα καλύπτει, Πρίν]

Sed mihi vel tellus optem prius ima dehiscat. *Æn.* IV, 24.

Ver. 466. "Ὡς εἰπὼν, οὗ παιδὸς ὀρέξατο.— ἰδὲ λόφον ἵππιοχαίτην.] Vide suprâ ad ver. 404. Caterùm optimè de hoc loco obser-

vavit *Dionys. Halicarn.* περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, Poetam res verbis, ut grandes grandibus, ita et tenuibus tenues, pari ferè pulchritudine depinxisse, et rem unamquamque ornamentis decorasse propriis et suis.

Ἰσχυρὸν δὲ [πλάσμα ἴστι], τὸ καὶ τῇ ὕλῃ τῶν παραγμάτων μικρὸν, καὶ τῇ λέξει κατασχευμένον οἶον ἴστι τοῦτο, [ver. 466—469.] "Ὡς εἰπὼν, οὗ παιδὸς ὀρέξατο —, "Ἀψ δ' ὁ πάϊς —. Χαλκὸν τ' ἠδ' αὖ λόφον ἵππιοχαίτην." § 9. Ubi notandum χαλκὸν τ' ἠδ' αὖ scriptum, quod hodiè legimus χαλκὸν τε ἰδί. *Eustathius* legit, χαλκὸν τ' ἠδ' ἰδί.

Αὐτὰρ ὄγ' ὄν φίλον υἷον ἐπεὶ κύσε, πῆλέ τε χερσίν,
 Εἶπεν ἐπευξάμενος Διί' τ', ἄλλοισίν τε θεοῖσι· 475
 Ζεῦ, ἄλλοι τε θεοὶ, δότε δὴ καὶ τόνδε γενέσθαι
 Παῖδ' ἐμόν, ὡς καὶ ἐγὼ περ, ἀριπρεπέα Τρώεσσι,
 ὦδ' ἐβίην τ' ἀγαθόν, καὶ Ἰλίου ἴφι ἀνάσσειν·
 Καί ποτ' ἐτις εἶπησι, Πατὴρ δ' ὄγε πολλὸν ἀμείναν,
 Ἐκ πολέμου ἀνίοντα· φέροι δ' ἔναρα βροτόεντα, 480
 Κτείνας δῆϊον ἄνδρα, χαρεῖν δὲ φρένα μήτηρ.
 Ὡς εἰπὼν, ἀλόχοιο Φίλης ἐν χερσίν ἔθηκε
 Παῖδ' ἐόν· ἢ δ' ἄρα μιν κηῶδει δέξατο κόλπῳ,
 Δακρυόεν γελάσασα· πόσις δ' ἐλέγησε νοήσας,
 Χειρὶ τέ μιν κατέρεξε, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὄνομαζε· 485
 Δαιμονίη, μή μοί τι λῆν ἀκαχίζωο θυμῷ·
 Οὐ γάρ τις μ' ὑπὲρ αἴσαν ἀνῆρ αἰῶδι προΐαψει.
 Μοῖραν δ' οὔτινά φημι πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνδρῶν,

Atque ille suum dilectum filium ut osculatus fuerat, leviterque-agitárat manu,
 Dixit precans Jovemque, caeterosque deos; 475
 “ Jupiter, aliique dii, date et hunc fieri
 “ Filium meum, ut et ego sum, eximium inter Trojanos,
 “ Itá viribusque fortem, et Ilio potentèr imperitare :
 “ Et olim quis dicat, Patre verò hic multò est fortior,
 “ Ex pugná redeuntem conspicátus : referat autem spolia cruenta, 480
 “ Interfecto hoste, gaudeatque animo mater.
 Sic fatus, uxoris dilectae in manibus posuit
 Puerum suum ; haec verò ipsum fragranti excepit sinu,
 Lacrymabundum ridens : Vir autem misertus est intuitus,
 Manuque ipsam demulsit, verbaque fecit, dixitque : 485
 “ O bona, ne mihi praeter modum tristeris animo :
 “ Non enim quis me praeter fatum vir oreo praematurè-mittet.
 “ Fatum verò neminem arbitror, qui effugerit, esse hominum,

Ver. 474. Αὐτὰρ ὄγ' ὄν φίλον υἷον.]

Ascanium fuis circum complectitur armis,
 Summaque per gleam delibans oscula fat-
 tur. *En.* XII, 435.

Ver. 476. — δότε δῆ.] Non supervaca-
 neum est istud, δῆ; sed eam ferè vim habet,
 ac si latinè dicas, “ date quæso.”

Ver. 477. — ὡς καὶ ἐγὼ περ, ἀριπρεπέα.]

Disce, puer, virtutem ex me, verumque
 laborem. *En.* XII, 435.

Ver. 486. — μή μοί τι λῆν ἀκαχίζωο.]

— Τοῖς ἀφαιρουμένοις τὰς λύπας διὰ τῆς
 γενναίας καὶ σιμνῆς παρηγορίας, — ἔχοντας
 ἐν τῷ Ὀμηρικῷ τοῦτο ἔπος. — “ Δαιμονίη,
 “ μή μοί τι λῆν ἀκαχίζωο θυμῷ.” — *Plutarch.*
de Consolat. ad Apoll.

Ver. 488. Μοῖραν δ' οὔτινά φημι.] Ὀμήρου
 πάλιν ποιήσαντος, “ Μοῖραν δ' οὔτινά φημι

“ πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνδρῶν,” — ἢ, ὡς
 Δημοσθένους, “ Πᾶσι μὲν γὰρ ἀνθρώποις τίλος
 “ τοῦ βίου θάνατος, καὶ ἐν εὐκρίσῳ τις αὐτῶν
 “ καθιέξας τηρεῖ.” *Clem. Alexandrin. Strom.*
 VI.

— inexorable fatum.

Georg. II, 491.

— ineluctabile tempus.

En. II, 324.

— ineluctabile fatum.

En. VIII, 334.

— irrepairabile tempus.

En. X, 467.

Ibid. — πεφυγμένον.] Contendit Bar-
 nesius, “ πεφυγμένον scribendum : — et
 “ ἰλὸ τευκτός et φευκτός.” Quod si verum
 esset; “ ergò et composita,” (ut rectè ob-
 servavit *Eruditus scriptor Anonymus.*)

Οὐ κακὸν, αὐδὲ μὲν ἔσθλόν, ἐπὴν ταπρῶτα γένηται.

Ἄλλ' εἰς οἶκον ἰούσα τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε, 490

Ἴστον τ', ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε

Ἔργον ἐποίχεσθαι· πόλεμος δ' ἀνδρεσσι μελήσει

Πᾶσιν, ἐμοὶ δὲ μάλιστα, τοὶ Ἰλίῳ ἐγγεγάασιν.

Ὡς ἄρα φανήσας κόρυθ' εἴλετο φαίδιμος Ἔκτωρ

Ἴππουριν' ἄλοχος δὲ φίλη οἰκόνδε βεβῆκει 495

Ἐντροπαλιζομένη, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέουσα.

Αἰψα δ' ἔπειθ' ἴκανε δόμους εὖ ναιετάοντας

Ἐκτορος ἀνδροφόνιοιο· κιχήσατο δ' ἔνδοθι πολλάς

Ἀμφιπόλους, τῆσιν δὲ γόον πάσῃσιν ἐνῶρσεν.

Αἰ μὲν ἔτι ζῶν γόον Ἐκτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ· 500

Οὐ γάρ μιν ἔτ' ἔφαντο ὑπότροπον ἐκ πολέμοιο

Ἰξεσθαι, προφυγόντα μένος καὶ χεῖρας Ἀχαιῶν.

Οὐδὲ Πάρις δῆθ' ἔβηνεν ἐν ὑψηλοῖσι δόμοισιν·

Ἄλλ' ὄγ', ἐπεὶ κατέδου κλυτὰ τεύχεα ποικίλα χαλκῷ,

“ Neque ignavum, neque verò fortem, postquam primùm natus fuerit.

“ Sed in domum profecta, tua ipsius opera cura, 490

“ Telamque, columque; et ancillas jube

“ Munus obire: bellum autem viris curae erit

“ Omnibus, mihi verò praecipuè, qui in Ilio nati sunt.

Sic utique fatus, galeam sustulit illustris Hector

Setis-equinis-comantem: uxor autem dilecta domum abiit 495

Respectans, uberes lacrymas effundens.

Statim autem deinde venit ad aedes habitantibus-commodas

Hectoris homicidae; invenitque intus multas

Ancillas; his verò luctum omnibus commovit.

Hae quidem adhuc vivum lugebant Hectorem suam in domo: 500

Non enim eum ampliùs putabant reducem ex pugna

Venturum, elapsum robur ac manus Achivorum.

Neque verò Paris moram-trahebat in altis aedibus:

Sed is, postquam induit incluta arma varia aere,

“ ἄφυκτος, ἄτυκτος, ἔτυκτος, apud omnes

“ *Autores apud quos occurrunt, et in omnibus*

“ *eorum Editionibus, et quotiescunque occur-*

“ *runt, vitiosè erunt scripta.*—*Nimis*

“ *hoc improvidè Vir Clarissimus.*” Acta E-

ruditor. Lipsiae, ad Februar. 1712. Sed et

occurrit präteritum medium πύφυγα, inde-

que verbum poeticum πύφυγα.

Ver. 490.—τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε, —

πόλεμος δ' ἀνδρεσσι μελήσει.]

Cura tibi, Divùm effigies et templa tueri:

Bella viri pacemque gerant, queis bella

gerenda. *Æn.* VII, 443.

Ver. 495. Ἴππουριν' ἄλοχος.] Quà ratione,

ἴππουριν, hïc ultimam producat; item, μιν,

ver. 501. vide suprà ad ε, 51.

Ibid.—βεβῆκει.] Vide suprà ad δ, 492.

Ver. 497.—εὖ ναιετάοντας.] Vide suprà ad β', 648.

Ver. 500. Αἰ μὲν ἔτι ζῶν γόον Ἐκτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ.] Hïc quidem sententià nihil unquam fuit, ad commovendos affectus, neque excogitatum exquisitius, neque elegantius dictum.

Ibid.—γόον Ἐκτορα.] *Al.* γόον Ἐκτορα. Quod utique pronuntiabatur, γῶν Ἐκτορα.

Ver. 501.—ἔφαντο.] Plerique, ἔφαντ', Pessimè.

Ver. 503. Οὐδὲ Πάρις δῆθ' ἔβηνεν.] Suprà; ver. 341.

Ver. 504.—τεύχεα ποικίλα χαλκῷ.

—versicoloribus armis.

Æn. X, 181.

Σεύατ' ἔπειτ' ἀνὰ ἄστν, ποσὶ κραιπνοῖσι πεποιθῶς.	505
Ἦς δ' ὅτε τις στατὸς ἵππος, ἀκοστήσας ἐπὶ φάτην,	
Δεσμὸν ἀπορρήξας θείει πεδίωιο κροαίνων,	
Εἰωθῶς λούεσθαι ἐϋρρεῖος ποταμοῖο,	
Κυδιῶν ὑψοῦ δὲ κάρη ἔχει, ἀμφὶ δὲ χαῖται	
Ἦμοις αἰσσοῦνται ὁ δ' ἀγλαίῃφι πεποιθῶς,	510
Ῥίμφα ἔ γούνα φέρει μετὰ τ' ἤθεα καὶ νομὸν ἵππων	
Ἦς υἱὸς Πριάμοιο Πάρις κατὰ Περγᾶμου ἄκρης	
Τεύχεσι παμφαίνων, ὡς ἠλέκτωρ, ἐβεδῆκει	
Καγχαλόων, ταχέες δὲ πόδες φέρον· αἶψα δ' ἔπειτα	
Ἔκτορα δῖον ἔτετμεν ἀδελφεὸν, εὗτ' ἄρ' ἔμελλε	515
Στρέψεσθ' ἐκ χῶρης, ὅθι ἦ ὀάριζε γυναϊκί.	

Properabat deinde per urbem, pedibus velocibus fretus.	505
Ut verò cùm stabulans equus, hordeo-pastus ad praeesepe,	
Vinculo rupto currit per campum terrani-pedibus-pulsans,	
Consuetus lavari in pulchrè-fluenti fluvio,	
Superbiens; altè verò caput fert, circumque jubae	
Humeros motantur: ipse autem pulchritudine corporis fretus,	510
Facilè ipsum genua ferunt ad loca-consueta et pascuae equarum:	
Sic filius Priami Paris à Pergami arce	
Armis collucens, tanquam sol, incedebat	
Exultans; veloces autem eum pedes ferebant: statimque postea	
Hectora nobilem invenit fratrem, quando jam erat	515
Digressurus è loco, ubi cum suâ colloquebatur uxore.	

Ver. 506. Ἦς δ' ὅτε τις στατὸς ἵππος.]
 Qualis ubi abruptis fugit praesepia vinclis
 Tandem liber equus, campoque potitus
 aperto;
 Aut ille in pastus armentaue tendit e-
 quarum,
 Aut assuetus aquae perfundi flumine noto
 Emicat, arrectisque fremit cervicibus altè
 Luxurians, luduntque jubae per colla, per
 armos.

Aen. XI, 492.

Pulcherrimè uterque Poeta. Rectè tamen
 hic observavit Poprius, comparisonem istam
 et aptiore loco, et ad personam convenientius,
 de Paride Homerum, quàm de Turno instituis-
 se Virgilium.

Ibid.—ἀκοστήσας ἐπὶ φάτην.] Ἀκοστήσαι
 δὲ, τὸ πολυκριθῆσαι, κατὰ τοὺς παλαιούς, ἦγον
 τὸ κριθιάσαι ἀκοσταὶ γὰρ, αἱ κριθαί.—Ἄλλοι
 δὲ ἀκοστήσαι φασί, τὸ σχεῖν ἄχος ἐν τῷ ἴστασθαι.
 Ἔνοι δὲ, τὸ λαθεῖν ἄχος, ἢ μάλλον
 ἄκος, τῇ στάσει καὶ τῇ τῆς τροφῆς ἀπολαύσει.
 Ἔτιροιο τὸ ἀκόαστως διατεθῆναι,
 [Schol. δυσχεράνας ἐπὶ τῇ τῆς φάτης στάσει]
 Ἄλλοι δὲ, τὸ ἠσυχάσαι—

τινὲς δὲ γράφουσιν, ἀγοστήσας, ὅ ἐστι, ῥυπανθῆς.
 Eustath.

Ver. 510.—ὁ δ'—Ῥίμφα ἔ γούνα
 φέρει.] De hujusmodi Syntaxis ἀνακολούθῳ,
 suis in locis elegantissimâ, et (ut ait Deme-
 trius Phalereus) μεγαλοπρεπεῖ, vide suprâ ad
 β', 355 et 681. et ad γ', 211. Utique hoc
 in loco singulari id artificio dandum est,
 quòd rem ipsam, δισμὸν ἀπορρήξας θείει, quasi
 ob oculos ponat syntaxis ista infracta, ὁ δ'
 —ῤίμφα ἔ γούνα φέρει. Quâ de re ita
 Eustathius: Σχημά ἐστι καινοπρεπῆς, ἐπὶ και-
 νῷ ῤηθὲν καὶ αὐτὸ πράγματι.—Ὁ δὲ
 καινοπρεπῆς κἀνταῦθα σχηματίζων,
 συναγλαΐζομενος ὡς τῷ φραζομένῳ πράγματι.
 Quin et Motum insuper equi currentis celer-
 ritimum aptissimè depingunt numeri isti dac-
 tylici, Ῥίμφα ἔ γούνα φέρει μετὰ τ' ἤθεα καὶ
 νομὸν ἵππων.

Ver. 513.—ἰβεδῆκει.] Vide suprâ ad δ', 492.

Ver. 514.—ταχέες δὲ πόδες φέρον.]
 Barnesius edidit, ταχίς δ' ἐ πόδες φέρον, "ut
 "longè meliorem Lectionem." Quod tamen
 sententia nihil addit, elegantia non paulum
 detrahit.

Τὸν πρότερος προσέειπεν Ἀλέξανδρος Θεοειδής·
 Ἥθει, ἧ μάλα δὴ σε καὶ ἐσσύμενον κατερύκω,
 Δηθύνων, οὐδ' ἦλλον ἐναΐσιμον, ὡς ἐκέλυες.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κορυθαίολος Ἔκτωρ· 520

Δαιμόνι, οὐκ ἂν τις τοι ἀνὴρ, ὅς ἐναΐσιμος εἶη,
 Ἔργων ἀτιμήσειε μάχης, ἐπεὶ ἄλκιμός ἐσσι.

Ἄλλὰ ἐκὼν μεθίεις τε, καὶ οὐκ ἐθέλεις· τὸ δ' ἐμὸν κῆρ
 Ἄχυνται ἐν θυμῷ, ὅθ' ὑπὲρ σέθεν αἴσχε' ἀκούω

Πρὸς Τρώων, οἳ ἔχουσι πολὺν πόνον εἴνεκα σείο. 525

Ἄλλ' ἴομεν· τὰ δ' ὄπισθεν ἀρессόμεθ', αἶνε πόθι Ζεὺς
 Δάη, ἐπουραίοισι θεοῖς αἰειγενέτησι

Κρητῆρα στήσασθαι ἐλεύθερον ἐν μεγάροισιν,

Ἐκ Τροίης ἐλάσαντες ἑὺκνήμιδας Ἀχαιοὺς.

Hunc prior allocutus est Alexander divinâ-formâ-præditus :

“ Venerande frater, certè valdè jam te etiam properantem detinco,

“ Remorans, neque veni maturè, ut jussisti.

Hunc autem respondens allocutus est pugnam-expeditè-ciens Hector : 520

“ O bone, nemo tibi hominum, qui æquus-rerum-aestimator sit,

“ Opera vituperaverit bellica ; nam fortis es.

“ Sed sponte remittisque *animum*, et non vis *pugnare* : at meum cor

“ Tristatur in animo, quando de te probra audio

“ A Trojanis, qui ferunt multum laborem gratiâ tui. 525

“ Sed eamus : hæc autem postea componemus, si quando Jupiter

“ Dederit, coelestibus diis sempiternis

“ Craterem statuere liberum in aedibus,

“ Quam Trojâ expulerimus benè-ocreatos Achivos.

Ver. 517. Τὸν πρότερος προσέειπεν.] Festinante optime depingit oratio ista ἀσύνδετος.

Ibid.—Θεοειδής.] Vide suprâ ad β', 625.

Ver. 520.—κορυθαίολος.] Vide suprâ ad β', 816.

Ver. 521. Δαιμόνι.] Vide suprâ ad β', 190.

Ver. 524. Ἀχυνται.] Vide suprâ ad γ', 260.

Ver. 528. Κρητῆρα στήσασθαι.] Craterem basi suppositæ imponere. Quam quidem basin

Veteres appellabant ὑποκρητήριον vel ὑποκρητηρίδιον, apud Athenæum, lib. V. cap. 13. Item ἐπίστατον, ut doctissime observavit Edmundus Chishull de Inscriptione Sigedâ ; “ unde “ (inquit) phrasis illa Homericâ, κρητῆρα “ στήσαι, aut καθίστανα, quod et Latine craterem statuere à Virgilio dictum.” Casaubonus, in Annotatis ad locum Athenæi jam citatum, rectè emendavit ὑποκρητηρίδιον, quod fuerat malè scriptum ὑποκρητηρίδιον ; sed pesimè vertit, cratercula parva.

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Η΄.

Ὑπόθεσις τῆς Η΄. ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψωδίας.

ἘΛΕΝΟΥ συμβουλευσάντος, Ἐκτωρ προκαλεῖται τῶν Ἑλλήνων τὸν ἄριστον εἰς μονομαχίαν. Ἐννέα δὲ ἀναστάντων, ἔλαχεν Αἴας ὁ Τελαμάνιος· καὶ γενναίως αὐτοὺς ἀγωνισαμένους διαλύουσι κήρυκες, ἐσπέρας γενομένης. Τῇ δ' ἐξῆς τοὺς νεκροὺς ἀνελόμενοι θάπτουσι, καὶ τῆχος οἱ Ἕλληνες κατασκευάζουσι, ἐφ' ᾧ ὁ Ποσειδῶν ἠγανάκτησε· Ζεὺς τε αὐτοῖς διὰ νυκτὸς σημεῖα οὐκ αἴσια τῶν μελλόντων δείκνυσιν.

Α Λ Λ Η.

ἘΚΤΩΡ σὺν Ἀλεξάνδρῳ τῶ ἀδελφῷ κατελθὼν εἰς τὴν μάχην, ἰσοῖθει τοῖς Τρωσὶ κικμηκόσιν ἦδη. Καὶ συμβουλευσάντος Ἐλένου τοῦ ἀδελφοῦ, μόντως ὄντος, προκαλεῖται αὐτὸς, τίς αὐτῷ βούλοιο τῶν Ἑλλήνων μονομαχῆται. Πολλῶν δὲ προαιρουμένων, Αἴας ὁ Τελαμάνιος κληρωθεὶς ἀνθίσταται. Μαχομένους δὲ αὐτοὺς κήρυκες καταπαύουσι, καὶ νῦν διαλύει τὴν μάχην. Καὶ οἱ μὲν ἀλλήλοις δῶρα διδίδασιν. Ἐπικηρυκευσαμένων δὲ Τρώων περὶ νεκρῶν ἀναιρέσεως, τὰ αὐτὰ γίγνεται παρὰ ἀμφοτέροις τοῖς στρατοῖς· αἶτε Ἕλληνες πολυάνδριον κατασκευάζουσι, καὶ τῆχος τοῦ ναυστάθμου.

Ἐπιγραφαί.

Ἐκτορος καὶ Αἴαντος μονομαχία.

Ἄλλως.

Ἦτα δ' Αἴας πολέμιζε μόνῳ μόνος Ἐκτορι δίῳ.

Ὄς εἰπὼν πυλέων ἐξέσσυτο φαίδιμος Ἐκτωρ·
 Τῷ δ' ἄμ' Ἀλέξανδρος κί ἀδελφεός· ἐν δ' ἄρα θυμῷ
 Ἀμφότεροι μέμασαν πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.

HAEC fatus, portis erupit illustris Hector;
 Cumque eo simul Alexander ivit frater: animo verò
 Ambo ardebant bellare et pugnare.

Ὡς δὲ θεὸς ναύτησιν ἐελδομένοισιν ἔδωκεν
 Οὔρον, ἐπὴν κεκάμασιν εὐξέστησ' ἐλάτῃσι 5
 Πόντον ἐλαύνοντες, καμάτῳ δ' ὑπὸ γυῖα λέλυνται.
 Ὡς ἄρα τὰ Τρῶεσσιν ἐελδομένοισι φανήτην.
 Ἐνθ' ἐλέτην, ὃ μὲν υἱὸν Ἀρηϊθόοιο ἀνακτος,
 Ἄρηη ναιετάοντα Μενέσθιον, ὃν κορυνήτης
 Γείνατ' Ἀρηϊθόος καὶ Φιλομέδουσα βοῶπις· 10
 Ἐκτῶρ δ' Ἡϊονῆα βάλ' ἔγχρῃ ὄξυόεντι
 Αὐχέν' ὑπὸ στεφάνης εὐχάλκου· λῦσε δὲ γυῖα.
 Γλαυκὸς δ', Ἴππολόχοιο πάϊς, Λυκίων ἀγὸς ἀνδρῶν,
 Ἴφινόον βάλε δουρὶ, κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην,
 Δεξιὰδην, ἵππων ἐπιάλμενον ἀκείων, 15
 Ὄμμον· ὃ δ' ἐξ ἵππων χαμάδις πέσε· λῦντο δὲ γυῖα.
 Τοὺς δ' ὡς οὖν ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
 Ἀργείους ὀλέκοντας ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ,
 Βῆ ῥα κατ' Οὐλύμποιο καρήνων αἰΐζασα
 Ἴλιον εἰς ἰρήν· τῇ δ' ἀντίος ἄρενυτ' Ἀπόλλων, 20
 Περγᾶμου ἐκκατιδᾶν, Τρῶεσσι δὲ βούλετο νίκην.
 Ἀλλήλοισι δὲ τῶγε συναντίεσθην παρὰ φηγαῖ.

Sicut autem Deus nautis desiderantibus dat
 Ventum-secundum, postquam defatigati fuerint politis remis 5
 Pontum agitantes, laboreque membra soluta sunt :
 Sic utique hi Trojanis desiderantibus apparuerunt.
 Tunc interfecerunt, hic quidem [Paris] filium Areithoi regis,
 In Arnâ habitantem Menesthium, quem claviger
 Genuit Areithoüs et Philomedusa magnis-oculis : 10
 Hector autem Eioneum ferit hastâ acutâ
 Ad cervicem sub galeâ aere-solidâ : solvitque membra.
 Glaucus verò, Hippolochi filius, Lyciorum dux virorum,
 Iphinoum ferit hastâ, in asperâ pugnâ
 Dexiadem, equas insilientem veloces 15
 In humero : hic autem ex equabus humi cecidit, solutaque sunt membra.
 Hos verò ut animadvertit Dea glaucis-oculis Minerva
 Argivos perimentes in asperâ pugnâ,
 Descendit de Olympi verticibus impetu facto
 Ilium ad sacram : huic autem obvius properabat Apollo, 20
 Ex Pergamo conspicatus, Trojanisque cupiebat victoriam.
 Sibi invicem autem hi occurrerunt apud fagum.

Ver. 9.—κορυνήτης.] Vide infrâ ad ver. 141.

Ver. 10.—βοῶπις.] Vide suprâ ad á, 551.

Ver. 11.—ὄξυόεντι.] Vide suprâ ad á, 50.

Ver. 15. 16.—ἵππων ἐπιάλμενον, —
ἰξ ἵππων—πίσι.] Nempe in curru con-
scendens, è curru cecidit.

Ver. 17.—γλαυκῶπις.] Vide suprâ ad á, 206.

Ver. 19. Βῆ ῥα.] Non vacat istud ῥα; sed eam ferè vim habet, ac si latinè dicas, statim, continuo, illicò.

Ibid.—αἰΐζασα.] Vide suprâ ad δ', 74.

Ver. 20.—ἄρενυτ'.] Vide suprâ ad γ', 260.

- Τὴν πρότερος προσέειπεν ἄναξ, Διὸς υἱὸς, Ἀπόλλων·
 Τίπτε σὺ δ' αὖ μεραυῖα, Διὸς θυγάτηρ μέγαλοιο,
 Ἔλθεις ἀπ' Οὐλύμπιοι, μέγας δέ σε θυμὸς ἀνήκειν; 25
 Ἢ ἵνα δὴ Δαναοῖσι μάχης ἑτεραλκεία νίκην
 Δῶς; ἐπεὶ οὗτοι Τρῶας ἀπολλυμένους ἑλεαίρεις.
 Ἄλλ' εἴ μοί τι πίθοιο, τό κεν πολὺ κέρδιον εἶη,
 Νῦν μὲν παύσωμεν πόλεμον καὶ δῆϊοτῆτα
 Σήμερον· ὕστερον αὖτε μαχήσονται, εἰσόκε τέκμαρ 30
 Ἰλίου εὔρωσιν· ἐπεὶ ἄς Φίλον ἔπλετο θυμῷ
 Ὑρμῖν ἀθανάτησι, διαπραβέειν τόδε ἄστν.
 Τὸν δ' αὖθις προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 ὦδ' ἔστω, Ἐκάεργε· τὰ γὰρ φρονέουσα καὶ αὐτὴ
 Ἔλθον ἀπ' Οὐλύμπιοι, μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιοὺς· 35
 Ἄλλ' ἄγε, πῶς μέμονας πόλεμον καταπαυσέμεν ἀνδρῶν;
 Τὴν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ, Διὸς υἱὸς, Ἀπόλλων·
 Ἐκτορος ὄρωμεν κρατερὸν μένος ἵπποδάμοιο,
 Ἦν τινὰ πού Δαναῶν προκαλέσσεται οἰόθεν οἴος
 Ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δῆϊοτῆτι· 40

Hanc prior allocutus est rex, Jovis filius, Apollo :

- “ Cur tu verò rursus concitata, ò Jovis filia magni,
 “ Venisti ab Olympo, magnusque te affectus impulit? 25
 “ An ut jam Danaïs pugnae accipitem victoriam
 “ Des? quandoquidem minimè Trojanorum pereuntium misereris.
 “ Sed si mihi quid obtemperaveris, quod certè multò satius esset,
 “ Nunc quidem cessare-faciamus bellum et pugnam
 “ Hodie: posthac rursus pugnabunt, donec finem 30
 “ Ilii invenerint: quandoquidem sic gratum est animo
 “ Vobis Deabus, evertere hanc urbem.

Hunc autem vicissim allocuta est dea caesiis-oculis Minerva :

- “ Ita sit, ò eminùs-jaculans; eadem enim sentiens et ipsa
 “ Veni ab Olympo, ad Trojanos et Achivos: 35
 “ Verùm age, quomodo proelium sedare viròrum?
 Hanc autem rursus allocutus est rex, Jovis filius, Apollo :
 “ Hectoris excitemus fortem animum equùm-domitoris,
 “ Si quem fortè Danaorum provocabit, quocum solò solus 40
 “ Ex adverso pugnet in gravi pugnà :

Ver. 25. Τὴν πρότερος προσέειπεν.] Festinantem indicat constructio ἀσύνδετος.

Talibus aggreditur Venerem Saturnia dicitis. En. IV, 92.

Ver. 27.—ἀπολλυμένους.] Vide suprâ ad γ', 260.

Ver. 29. 34. Νῦν μὲν παύσωμεν πόλεμον, —τὰ γὰρ φρονέουσα καὶ αὐτή.] Quod hic inter se collocutos Apollinem et Minervam finxit Poeta, id videlicet pro suâ prudentiâ admonuit Helenus. Est enim Minerva, ἡ

φρόνησις, “ potior sententia.” Vide suprâ ad α', 194. Hinc jam infrâ, ver. 44 et 53. “ Ελενος—σύνθετα θυμῷ βουλήν, ἢ ῥα θεοῖσιν ἐφ' ἠνδανε.—“ Ὡς γὰρ ἐγὼν ὄπ' ἀκουσα θεῶν.

Ver. 51.—εὔρωσιν ἐπεὶ ἄς.] Quâ ratione, εὔρωσιν, hic ultimam producat; item Διὶ et μῆτιν, ver. 47. vide suprâ ad α', 51.

Ver. 52. Ὑρμῖν ἀθανάτησι.] Junoni et Minervæ. Barnesius, in uno MS. reperit ἀθανάτοισι. Quo pacto et Jupiter quoque intelligetur.

Οἱ δὲ κ' ἀγασσάμενοι χαλκοκνήμιδες Ἀχαιοὶ
 Οἶον ἐπόρσειαν πολεμίζειν Ἐκτορι δίῳ.

“Ὡς ἔφατ' οὐδ' ἀπίθησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
 Τῶν δ' Ἐλενος, Πριάμοιο φίλος παῖς, σύνθετο θυμῷ
 Βουλὴν, ἣ ῥα θεοῖσιν ἐφῆνδανε μητιάσσι”

Στῆ δὲ παρ' Ἐκτορ' ἰὼν, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·

“Ἐκτορ, υἱὲ Πριάμοιο, Διὶ μῆτιν ἀτάλαντε,
 Ἥ ῥα νύ μοί τι πίθοιο; κασίγνητος δέ τοι εἰμί·
 Ἄλλους μὲν κάθισον Τρῶας καὶ πάντας Ἀχαιοὺς·

Αὐτὸς δὲ προκάλεσσαι, Ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος,

Ἀντίξιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτήτι.

Οὐ γὰρ πά τοι μοῖρα θανεῖν καὶ πότμον ἐπισπεῖν·

“Ὡς γὰρ ἔγῳν ὅπ' ἄκουσα θεῶν αἰειγενετάων.

“Ὡς ἔφαθ'· Ἐκτορ δ' αὖτ' ἐχάρη μέγα, μῦθον ἀκούσας·

Καί ῥ' ἐς μέσσον ἰὼν, Τρῶων ἀνέεργε φάλαγγας,

Μέσσου δουρὸς ἐλάν· τοὶ δ' ἰδρύνθησαν ἅπαντες.

Κάδδ' Ἀγαμέμνων εἶσεν ἑυκνήμιδας Ἀχαιοὺς·

“ Qui porrò et ipsi indignati aere-ocreati Achivi

“ Solum aliquem incitent pugnare cum Hectore nobili.

Sic dixit : neque non-obsecuta est dea glaucis-oculis Minerva.

Horum autem Helenus, Priami carus filius, sensit animo

Consilium, quod utique diis placuit consultantibus :

Stetit itaque juxta Hectorem profectus, et eum allocutus est :

“ Hector, filii Priami, Jovi consilio par,

“ Num mihi quid obsequèris? frater utique tibi sum ;

“ Caeteros quidem sedere-fac Trojanos et omnes Achivos :

“ Ipse autem provoca, Achivorum quicumque fortissimus,

“ Ut contra te pugnet in gravi pugnâ.

“ Nondum enim tibi fatum mori et interitum attingere :

“ Sic enim ego vocem audivi deorum immortalium.

Sic dixit : Hector verò gavisus est vehementer, sermone audito :

Et in medium progressus, Trojanorum coërcuit phalangas,

Mediâ hastâ prehensâ : illi autem resederunt omnes.

Sed et Agamemnon sedere-fecit benè-ocreatos Achivos :

Ver. 45.—[ἣ ῥα.] Vide suprâ ad α, 56. et ad ε, 858.

Ver. 47.—[ἀτάλαντε.] Vide suprâ ad β, 627.

Ver. 49.—[κάθισον Τρῶας.] Vide suprâ ad α, 565. et ad β, 191.

Ver. 52. Οὐ γὰρ πά——“Ὡς γὰρ ἔγῳν ὅπ' ἄκουσα θεῶν.] Existimat Eustathius, quem secutus est et Porpius, de fortitudine Hectoris diminuire hanc orationem, eò quòd sciret se isto die non interitum : Σμικρύνεται πως ἐνταῦθα τὸ θάρσος καὶ ἡ ἀνδρεία τοῦ Ἐκτορος. οὐ γὰρ ἀπλῶς εἰς μονομαχίαν ὁρμῶ, ἀλλὰ πρότερον

μαθὼν ὅτι οὐπω οἱ μοῖρα θανεῖν. Mihi è contrariò videtur Heleni oratio, de auditâ Deorum voce, hoc ipsum velle ; utique Hectorem, quæ esset nota et singularis ipsius Fortitudo, victoriam sine dubio reportaturum.

Ver. 55.—[Τρῶων ἀνέεργε φάλαγγας, Μέσσου δουρὸς ἐλάν.]

Significatque manu, et magno simul incipit ore :

Parcite jam, Rutuli, et vos tela inhibete, Latini,——

Discessere omnes medii, spatiumque dedere. Æn. XII, 692.

Κάδδ' ἄρ' Ἀθηναίη τε καὶ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων	
Ἐξέσθην, ὄρεσιν ἰοικότες αἰγυπιοῖσι,	
Φηγῶ ἔφ' ὑψηλῇ πατρὸς Διὸς αἰγίοχοιο,	60
Ἄνδράσι τερπόμενοι τῶν δὲ στίχες εἶατο πυκναί,	
Ἀσπίσι καὶ κορύθεσσι καὶ ἔγχεσι πεφρικυῖαι.	
Οἷη δὲ ζεφύροιο ἐχεύατο πόντον ἐπι φριζ	
Ὀρτυμένιο νέον, μελάνει δέ τε πόντος ὑπ' αὐτῆς·	
Τοῖαι ἄρα στίχες εἶατ' Ἀχαιῶν τε Τρώων τε	65
Ἐν πεδίῳ· Ἐκτωρ δὲ μετ' ἀμφοτέροισιν εἶπε·	
Κέκλυτέ μευ, Τρῶες, καὶ εὐκνήμιδες Ἀχαιοί,	
Ὅφρ' εἶπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.	
Ὅρκια μὲν Κρονίδης ὑψίζυγος οὐκ ἐτέλεσσεν,	
Ἀλλὰ κακὰ φρονέων τεκμαίρεται ἀμφοτέροισιν,	70
Εἰσόκεν ἢ ὑμεῖς Τροίην εὐπυργον ἔλητε,	
Ἢ αὐτοὶ παρὰ νηυσὶ δαμείετε ποντοπόροισιν.	
Ἦμῖν μὲν γὰρ ἔασιν ἀριστῆες παναχαιῶν·	
Τῶν νῦν ὄντινα θυμὸς ἐμοὶ μαχέσασθαι ἀνάγει,	
Δεῦρ' ἴτω ἐκ πάντων, πρόμος ἔμμεναι Ἐκτορι δῖῳ.	75

Atque Minerva etiam et argenteum-arcum-gerens Apollo

Desederunt, avibus similes vulturibus,

Fago super altâ patris Jovis Aegiochî,

Viris delectati: Horum utique ordines sedebant densi,

Scutis et galeis et hastis horrentes.

Qualis autem Zephyri funditur super pontum horror

Surgere jam inchoantis, nigrescitque pontus sub illo:

Tales quidem ordines sedebant Achivorumque Trojanorumque

In campo: Hector autem inter utrosque locutus est:

“Audite me, Trojani, et benè-ocreati Achivi,

“Ut dicam quae me animus in pectoribus jubet.

“Foedera quidem Saturnius in excelso-sedens non rata-fecit,

“Sed mala cogitans molitur utrisque;

“Donec vel vos Trojam benè-turritam ceperitis,

“Vel ipsi ad naves domiti fueritis pontum-transeuntes.

“Vobis quidem enim sunt viri fortissimi omnium Achivorum;

“Quorum nunc quemcunque animus meus cum mecum pugnare jubet,

“Huc prodeat ex omnibus, ut pugnet ante alios cum Hectore nobili.

60

65

70

75

Ver. 60.—*αἰγίοχοιο.*] Vide suprâ ad α, 202.

Ver. 62.—*πεφρικυῖαι.*] Vide suprâ ad β, 314. et ad δ', 282.

Ver. 64. Ὀρτυμένιο.] Vide suprâ ad γ', 260.

Ver. 69. Ὅρκια μὲν Κρονίδης.] Quum *Pari-dis* et *Menelai* certamen singulare, irritum jam antè cecidisset, neque deditus fuisset qui fœdus primùm fregisset *Pandarus*; ideoque in aperto esset, certamine rursùm singulari nihil quicquam profecturos; sed eò jam om-

ninò devenit, ut decernendum esset bello: præfari hæc necessariò oportebat *Hectorem*, ut intelligeretur certamen hoc non jam deinceps de summo bello, sed de Herouïum ipsorum gloriâ ac virtute ineundum.

Ver. 72.—*δαμείετε.*] *Iones*, quâ analogiâ id raptim pronuntiabant, *πίθεμεν, δάμεν, τράφην*, quod alii voce productiore *πίθεμεν, ἰδάμηνσαν ἰσράφηνσαν*, &c. eâdem analogiâ et *δαμείετε* enuntiabant id, quod alii *δάμείετε*.

ὦδε δὲ μυθέομαι, Ζεὺς δ' ἄμμ' ἐπιμάρτυρος ἔστω
 Εἰ μὲν κεν ἐμὲ κείνος ἔλη ταναηκίῃ χαλκῇ,
 Τεύχεα συλήσας, φερέτω κοίλας ἐπὶ νῆας,
 Σῶμα δὲ οἴκαδ' ἐμὸν δόμεναι πάλιν, ὄφρα πυρός με
 Τρῶες καὶ Τρῳῶν ἄλοχοι λελάχασι θανόντα. 80
 Εἰ δέ κ' ἐγὼ τὸν ἔλω, δῶή δέ μοι εὖχος Ἀπόλλων,
 Τεύχεα συλήσας, οἶσω ποτὶ Ἴλιον ἱρῆν,
 Καὶ κρεμῶω ποτὶ νηὸν Ἀπόλλωνος ἐκάτοιο·
 Τὸν δὲ νέκυν ἐπὶ νῆας εὐσέλμους ἀποδώσω,
 Ὅφρα ἐταρχύσωσι κερηκομόωντες Ἀχαιοὶ, 85
 Σῆμά τέ οἱ χεύσωσιν ἐπὶ πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ.
 Καὶ ποτέ τις εἴησι καὶ ὄψιγόνων ἀνθρώπων,
 Νηὶ πολυκλήϊδι πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον·
 Ἀνδρὸς μὲν τόδε σῆμα πάλαι κατατεθνηῶτος,

“ Sic verò aio, Jupiterque nobis testis adsit ;

“ Si quidem fortè me ille occiderit protensam-cuspidem-habente hastà,

“ Arma detracta ferat cavas ad naves,

“ Corpus verò domum remittat, ut ignis me

“ Trojani et Trojanorum uxores participem-faciunt mortuum. 80

“ Sin ego illum interfecero, dederitque mihi gloriam Apollo,

“ Arma detracta feram ad Ilium sacram,

“ Et suspendam ad templum Apollinis longè-jaculantis ;

“ At cadaver ad naves bonis-transtris-instructas remittam ;

“ Ut ei exequias-faciant caput-comantes Achivi, 85

“ Tumulumque ei aggerant ad latum Hellespontum :

“ Et aliquando aliquis dicat etiam posterorum hominum,

“ In navi multis-transtris-instructà navigans super nigrum pontum :

“ Viri quidem hic tumulus jam diu defuncti,

Ver. 76.—ἐπιμάρτυρος.] Quà analogià ex ἐπιμαρτύρομαι, quod literam ὡ necessaryò producit, deducatur ἐπιμάρτυρος, quod eandem necessaryò corrigit ; neque in his, et simili-bus, Poetarum ulla sit licentià ; vide suprà ad á, 358.

Ver. 77. Εἰ μὲν κεν ἐμὲ.] Quà ratione, κεν, hic producatur ; item ultima, in voce Ἀπόλλωνος, ver. 83. et νέκυν, ver. 84. itemque τίς, ver. 87 et 91. vide suprà ad á, 51. Porro, vocem ταναηκίῃ, scribendum ταναηκίῃ contendit Barnesius : Sed hoc in utramvis partem perparvi est momenti.

Ver. 82 et 83.—ποτί.] *Al. προσί.*

Ver. 85.—κερηκομόωντες.] Vide suprà ad β', 11.

Ver. 86.—πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ.] Stultis-simè hic Scholiastes : Πλατεῖς, κατὰ ἀντίφρα-sin στινὸς γὰρ ὁ Ἑλλησπόντος. Quasi verò in hujusmodi locutione *Ironià* locus esse pos-set ! *Athenais* πλατῶν intelligere videtur ἄλ

μυρόν Διασίλλει· καὶ γλυκὴ ὕδωρ ἀπὸ πλατεῖος, Lib. II. cap. 4. Quem in locum, vide *Ani-madvers. Is. Casauboni*. Meliùs Eustathius : πλατῶν Ἑλλησπόντον, Hellespontum quã parte latior est, sive in latitudinem se laxat : Τὸ δεικ-πίπτον αὐτοῦ ἔξω πρὸς τῷ Αἰγαίῳ, —ικεῖνο πλατῶν Ἑλλησπόντον λέγει· ἐκεῖ γὰρ εἰς πλάτος ὁ τῆς Ἑλλης πόντος ἀνοίγεται. Haud tamen scio annon his omnibus simplicius sit, ut πλα-τῶν hic Hellespontum ideò dictum intelliga-mus, non quòd is, cum aliis Maribus com-paratus, non sit στενός ; sed quòd inde, quàm ἐ Τερά, (id quod omnibus commune est mar-ibus,) tumuli nullò magis ἐ longinquo se ape-riret prospectus.

Ver. 89.—κατατεθνηῶτος.] Ex τεθνηῶτος, fit τεθνηῶτος, (vide suprà ad β', 818. et ad ζ', 464.) et inde, more Ionico, τεθνηῶτος et τεθνηῶτος. Caterùm Cicero, in fragmento li-bri qui est secundus de gloriã ; (ubi, notante *Gullio*, lib. XV. cap. 6. memoriã lapsus *Ajaci*

“Ον ποτ’ ἀριστεύοντα κατέκτανε Φαίδιμος Ἐκτωρ·	90
“Ὡς ποτέ τις ἐρέει· τὸ δ’ ἐμὸν κλέος οὔ ποτ’ ὀλεῖται.	
“Ὡς ἔφαθ’· οἱ δ’ ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ·	
Αἰδέσθην μὲν ἀνήρασθαι, δεῖσαν δ’ ὑποδέχθαι.	
“Ὅψε δὲ δὴ Μενέλαος ἀνίστατο, καὶ μετέειπε,	
Νείκει ὀνειδίζων, μέγα δὲ στοναχίζετο θυμῷ·	95
“Ὀμοί, ἀπειλητῆρες, Ἀχαιῖδες, οὐκέτ’ Ἀχαιοί·	
“Ἡ μὲν δὴ λῶσθι τάδε γ’ ἔσεται αἰνόθεν αἰνῶς,	
Εἰ μὴ τις Δαναῶν νῦν Ἐκτορος ἀντίος εἶσιν.	
Ἄλλ’ ὑμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε,	
“Ἡμενοὶ αὖθι· ἕκαστος ἀκῆριος, ἀκλέες αὐτῶς·	100
Τῶδε δ’ ἐγὼν αὐτὸς θωρήξομαι· αὐτὰρ ὕπερθεν	

“ *Quem olim fortissimè se-gerentem occidit illustris Hector.* 90

“ *Sic olim aliquis dicit ; mea verò gloria nunquam peribit.*

Sic dixit : Illi autem omnes obmutuerunt silentio ;

Verebantur quidem renuere, timebant autem suscipere.

Tandem verò Menelaus surrexit, et inter eos dixit,

Jurgio probra-objectans, gravitérque ingemiscebat animo :

“ *Me miserum ! jactatores, Achivæ, non amplius Achivi ;*

“ *Certè jam dedecus hæc erunt gravissimè graviter,*

“ *Si nullus Danaorum nunc Hectori obvius iverit.*

“ *Atqui vos quidem omnes aqua et terra fiat,*

“ *Sedentes ibi singulî excordes, inglorii pariter :*

“ *Adversus istum verò ego ipse armabor ; verùm supernè* 100

id tribuit, quod erat dictum ab *Hectore*,) hosce versiculos ita vertit :

“ Hic situs est vitæ jampridem lumina

“ linquens,

“ Qui quondam Hectoreo percussus con-
“ cidit ense :”

Fabitur hoc aliquis : Mea semper gloria
vivet.

Ver. 92.—πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.]
—olli obstupere silentes,

Conversique oculos inter se atque ora te-
nebant. *Æn. XI, 120.*

Quæritur huic alius ; nec quisquam ex
agmine tanto

Audet adire virum.— *Æn. V, 578.*

Ver. 93. Αἰδέσθην μὲν ἀνήρασθαι, δεῖσαν δ’ ὑποδέχθαι.] Miras hic nescio quas collegit aut commentus est Scholiastes ineptias : Δῖσαν, διὰ τὰς σπονδὰς· ἢ περιμένοντες κίλευσιν—ἢ ὑπὸ Θεοῦ ἀρμῆσθαι αὐτὸν ὑπονοοῦντες· ἢ διὰ τὸ, Νῆξ δ’ ἤδη τελέθει.—Τινὲς δὲ, δεῖσαντες τὸν Ἀγαμέμνονα. Quorum quidem excusationum ultimam meminit et *Eustathius*. At Sententia ipsa per se clara est admodum et perspicua : *Annuere timebant, quoniam fortissimum nōrant Hectorem ; renuere verebantur, nē ipsi scilicet viderentur non fortes.*

Ver. 96.—Ἀχαιῖδες, οὐκέτ’ Ἀχαιοί.]

O verè Phrygiæ, neque enim Phryges.—
Æn. IX, 617

Ver. 97. Ἡ μὲν δὴ λῶσθι—Εἰ μὴ τις Δαναῶν.]

—si nemo audet se credere pugnæ.

—heroïum quondam fortissime frustrâ,
Tantâne tam patiens nullo certamine tolli

Dona sines ?— *Æn. V, 585—590*

Ver. 99.—ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε.]
Quamvis ignis eris, quamvis aqua—

Virgil. in Diris.

Quæ tibi terra velim, quæ tibi fiet aqua—
Propert. lib. II

Ver. 100.—ἀκλεῖς αὐτῶς.] “ *Rem ingloriam !*” Vel, “ *Id quod valdè erit inglorium.*” Sic suprâ, α, 142, ἱερίτας πιστηδές,

“ *Remigium quod sufficiat.*” Nam durius paullo est, quod assert *Eustathius* : Τὸ ἀκλεῖς, εὐθιῶτά ἐστι πληθυντικῆ, ἀντὶ τοῦ ἀκλεῖς.—ὡς

καὶ ἐν τῷ, ἱερίτας πιστηδές.—τινὲς μὲντοι ἐπίρρημα τοῦτό φασιν εἶναι. Equidem, si nomen

plurale habendum erit, cum iis potiùs sentiam, (quos et memorat *Eustathius*,) qui ἀκ-

λεῖς scribunt, quomodò et ἀγακλεῖς : Quâ quidem formâ scriptum videtur, *Odys. δ,*

728. ἀκκλια.

Νίκης πείρατ' ἔχονται ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν.

Ὡς ἄρα φανήσας κατεδύσατο τεύχεα καλά.

Ἔνθα κέ τοι, Μενέλαε, φάνη βιότοιο τελευτῆ

Ἐκτορος ἐν παλάμῃσιν, ἐπεὶ πολὺ φέρτερος ἦεν. 105

Εἰ μὴ ἀναΐξαντες ἔλον βασιλῆες Ἀχαιῶν

Αὐτός τ' Ἀτρεΐδης, εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων,

Δεξιτερεῆς ἔλε χεῖρὸς, ἔπος τ' ἔφατ' ἐκ τ' ὀνόμαζεν.

Ἀφραίνεις, Μενέλαε διοτρεφές· οὐδέ τί σε χρῆ

Ταύτης ἀφροσύνης· ἀνὰ δ' ἴσχεο, κηδόμενός περ, 110

Μηδ' ἔθειλ' ἐξ ἔριδος σεῦ ἀμείνوني φῶτι μάχεσθαι,

Ἐκτορι Πριαμίδῃ, τόν τε στυγέουσι καὶ ἄλλοι·

Καὶ δ' Ἀχιλεὺς τούτῳ γε μάχῃ ἐνὶ κυδιανείρῃ

Ἐρρίγ' ἀντιβόλῃσαι, ὅπερ σέο πολλὸν ἀμείναν.

Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν ἴζευ, ἰὼν μετὰ ἔθνος ἑταίρων. 115

Τούτῳ δὲ πρόμον ἄλλον ἀναστήσουσιν Ἀχαιοί.

Εἴπερ ἀδείης τ' ἐστὶ, καὶ εἰ μόθου ἐστ' ἀκόρητος,

“ Victoriae termini positi sunt in immortalibus diis.

Sic fatus induebat arma pulchra.

Tunc utique tibi, Menelaë, adfuisset vitae finis

Hectoris in manibus, quoniam multo fortior erat:

105

Nisi properè-exurgentes inhibuissent te reges Achivorum;

Ipseque Atrides, latè-dominans Agamemnon,

Dextram prehendit manum, verbaque fecit, et compellavit:

“ Insanis, Menelaë Jovis-alumne: neque quicquam tibi opus est

Hæc dementia; contine verò te, dolens quamvis;

110

“ Neque velis, prae contentionis-studio, te fortiori cum viro pugnare,

“ Hectore Priamide, quem extimescunt et alii:

“ Quin et Achilles huic pugnâ in gloriosâ

“ Horret occurrere, qui te multò est fortior.

“ Verùm tu quidem nunc sede, profectus ad agmen sociorum:

115

“ Huic autem duellatorem alium excitabunt Achivi.

“ Licèt intrepidusque sit, et etiamsi pugnae sit insatiabilis,

Ver. 102. — πείρατ' ἔχονται.] Εὐθεία ἰκμη τοῦ Πείρατα, οὐ τὸ Πείρας, ἀλλὰ τὸ Πείραρ. Eustath.

Ver. 103. — κατεδύσατο.] Ἀλ. κατιδύσαιο, et κατιδύσαιο. Vide suprâ ad β', 35. et ad ε', 109.

Ibid. — καλά.] Vide suprâ ad β', 43.

Ver. 104. Ἔνθα κέ τοι.]

Hic tibi mortis erant metæ. —

Æn. XII, 546.

Notandum porrò istud, κέ, nequaquam hic supervacuum esse: “ Tunc utique tibi, &c.” Vide suprâ ad α', 56. et ad β', 158.

Ver. 109. Ἀφραίνεις, Μενίλαι.]

Infelix! quæ tanta animum dementia cepit?

Non vires alias — sentis?

Cede deo. — — — — — Æn. V, 465.

Ver. 112. — Πριαμίδῃ.] Similiter et ἀθανάτοισι, ver. 102 et 130. Vide suprâ ad α', 398.

Ver. 113. Καὶ δ' Ἀχιλεὺς τούτῳ γε.] Notandum quanto cum artificio in singulis libris, quæcunque res narretur, nusquam tamen non inseratur Achilles.

Ver. 114. Ἐρρίγ' ἀντιβόλῃσαι.] Non sine horrore aliquo occurrit. De voce, ἔρριγι, vide suprâ ad β', 314.

Ver. 115. — μὲν νῦν ἴζευ.] Voculam, νῦν, quæ olim ex multis exciderat, recte hic repositit doctissimus Henr. Stephanus.

Ver. 117. Εἴπερ ἀδείης τ' ἐστὶ, καὶ εἰ μόθου ἐστ' ἀκόρητος.

Φημί μιν ἀσπασίως γόνυ κάμψειν, αἴ κε φύγησι
Δηϊῖου ἐκ πολέμοιο καὶ αἰνῆς δηϊοτήτος.

“Ὡς εἰπὼν παρέπεισεν ἀδελφειοῦ φρένας ἥρωος, 120

Αἴσιμα παρεϊπῶν· ὁ δ’ ἐπέειθετο. Τοῦ μὲν ἔπειτα

Γηρόσυνοι θεράποντες ἀπ’ ὤμων τεύχε’ ἔλοντο·

Νέστωρ δ’ Ἀργείοισιν ἀνίστατο καὶ μετέειπεν·

“ὦ πόποι, ἦ μέγα πένθος Ἀχαιῖδα γαῖαν ἰκάνει·

ἼΗ κε μέγ’ οἰμῶζειε γέρον ἱππηλάτα Πηλεὺς, 125

ἼΕσθλὸς Μυρμιδόνων βουληφόρος ἠδ’ ἀγορητῆς,

“Ὅς ποτὲ μ’ εἰρόμενος μέγ’ ἐγήθεεν ᾧ ἐνὶ οἴκῳ,

Πάντων Ἀργείων ἐρέαν γενεήν τε τόκον τε.

Τοὺς νῦν εἰ πτώσσοντας ὑφ’ Ἐκτορι πάντα ἀκούσει,

Πολλὰ κεν ἀθανάτοισι φίλας ἀνὰ χεῖρας αἰείρας, 130

“ Existimo eum libenter genu flexurum [requieturum] si effugerit

“ Ardentī ex bello, et gravi pugnā.

Sic fatus flexit fratris praecordia heros,

Recta monens; ille autem paruit: Illius quidem postea

Laeti famuli ab humeris arma detraxerunt.

Nestor autem inter Argivos surrexit et dixit:

“ O dii, profecto ingens luctus Achivam terram invadit:

“ Certè valdè ploraverit senex equūm-agitator Peleus,

“ Praestans Myrmidonum consiliarius et concionator,

“ Qui olim me interrogans valdè laetabatur suā in domo,

“ Omnium Achivorum inquirens genusque sobolemque:

“ Quos nunc si metu-consternatos propter Hectorem omnes audierit,

“ Saepe sanè immortalibus suas manus attollet,

Bellum importunum, cives, cum gente
Deorum

Invictisque viris gerimus; quos nulla fati-
gigant

Proelia, nec victi possunt absistere ferro.

Aen. XI, 505.

Ver. 118. Φημί μιν ἀσπασίως.] Referunt haec ad πρόμον ἄλλον, ad heroem quisquis sit ille Achivorum, qui cum Hectore esset dimicaturus: Quia scilicet eò spectet tota haec Agamemnonis oratio, ut Hectorem planè invictum dicat, adeoque Menelaum ab hoc certamine singulari deterreat. Confer *ver.* 173. 174. infrā. Possint tamen haec et de Hectore intelligi: Quippe non modò deterrendus erat Menelaus, nè se ipse iniquo certamini offerret; sed et in spem inducendus, exiturum aliquem qui et certamen continuò iniret, atque etiam victoriam de Hectore reportaret.

Ibid.—ἀσπασίως.] Vide suprā ad α, 140.

Ibid.—γόνυ κάμψειν.] Eadem phrasid occurrit, *Iliad.* τ, 72. eainque ita explicat

Porphyrius: Οἱ φύγοντες, τεταμένον ἔχουσι τὸ γόνυ· οἱ δὲ καθήμενοι, κικαμμένον Ἀσπασίως οὖν, φησι, καθέδεται τῶν φευγόντων τις ἐκ τοῦ πολέμου δ; καὶ ἀσπασίως ἑαυτὸν, καὶ τὰ σκέλη, ἐκ τοῦ συντόνου τῆς φυγῆς δρόμου καθίσας. *Quaest. Homeric.* 52.

Ver. 120. “Ὅς εἰπὼν παρέπεισεν.] Haec ad persuadendum dixit; vel, His ei persuadere conatus est; vel, His persuasibiliter dixit;—ὁ δ’ ἐπέειθετο, atque ei persuasum est.

Ver. 121.—παρεϊπῶν.] Vide suprā ad ζ, 62.

Ver. 125. ἼΗ κε μέγ’ οἰμῶζειε γέρον.] Καίρω πολλάκις, ἄλλαν τε δὴ λογοποιῶν, καὶ τὰ Δημοσθένους ἐγγὺς τῶν Ὀμήρου τιθείς· ὡς λίγα τὴν σφοδρότητα, καὶ πικρίαν, καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν—καὶ τὸ, “ἼΗ κε μὲν οἰμῶζειε γέρον ἱππηλάτα Πηλεὺς” πρὸς τὸ “Πηλεῖον ποτὲ στενάζειν ἂν οἱ ἄνδρες ἐκείνοι, οἱ ὑπὲρ δόξης καὶ ἰλευθερίας τελευτήσαντες;” *Lucian.* *Encom. Demosthenis*, haud longè ab initio.

Ibid.—ἱππηλάτα.] Vide suprā ad α, 175.

Θυμὸν ἀπὸ μελέων δῦναι δόμον Ἄϊδος εἶσω.

Αἶ γὰρ, Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθηναίη, καὶ Ἀπολλων,

Ἡβῶμ', ὡς ὅτ' ἐπ' ἀκυρώ Κελάδοντι μάχοντο

Ἀγρόμενοι Πύλιοί τε καὶ Ἀρκάδες ἐγχεσίμωροι,

Φειῶς παρ τείχεσσι, Ἰαρδάνου ἀμφὶ ρέεθρα·

135

Τοῖσι δ' Ἐρευθαλίων πρόμος ἴστατο, ἰσόθεος Φῶς,

Τεύχε' ἔχων ἄμοισιν Ἀρηϊθόοιο ἀνακτος·

Δίου Ἀρηϊθόου, τὸν ἐπέκλησιν Κορυνήτην

Ἄνδρες κίκλησκον, καλλίζωνοί τε γυναῖκες,

Οὔνεκ' ἄρ' οὐ τόξοισι μαχέσκετο, δουρί τε μακρῶ,

140

Ἀλλὰ σιδηρεῖη κορὴν ῥήγνυσκε φάλαγγας·

Τὸν Λυκόοργος ἔπεφνε δόλω, οὔτι κράτει γε,

“ Anima è membris ut descendat domum Plutonis intra.

“ Utinam enim, ò Jupiterque pater, et Minerva, et Apollo,

“ Essem juvenis, sicut quando ad rapidum Celadontem pugnabant

“ Congregati Pyliaque et Arcades hastarum-usu-exercitati,

“ Phæac ad muros, Jardani circa fluentia :

135

“ Inter illos autem Ereuthalion in acie-primus stabat, par-deo vir,

“ Arma gerens humeris Areithoi regis,

“ Nobilis Areithoi, quem cognomento Clavigerum

“ Viri appellabant, eleganterque cinctæ mulieres,

“ Quoniam utique non arcu pugnabat, hastâque longâ,

140

“ Sed ferreâ clavâ rumpebat phalangas :

“ Hunc Lycurgus interfecit dolo, non vi,

Ver. 131. Θυμὸν ἀπὸ μελέων.] Quâ ratione, ἀπὸ, hîc ultimam producat; item κράτει, ver. 142. vide suprâ ad á, 51. Barnesius edidit, Θυμὸν ἀπαι μελέων. Sed nihil opus.

Ver. 132. Αἶ γὰρ—Ἡβῶμ', ὡς ὅτ'.] De sui laude istâ senili Nestoris, vide infrâ ad ver. 157. item suprâ ad á, 249. 260. et ad β', 372. Notandum porrò istud, γὰρ, non ad id quod proximè præcessit, sed ad id quod reticetur de suo pugnandi studio, elegantissimè referri: Vide suprâ ad é, 22.

Ver. 135. Ἡβῶμ', ὡς ὅτ' ἐπ'.]

—Non laudis amor, nec gloria cessit

Pulsa metu; sed enim gelidus tardante senectâ

Sanguis hebet, frigentque efflætæ in corpore vires.

Si mihi, quæ quondam fuerat, quæque improbus iste

Exultat fidens, si nunc foret illa juventa; Haud equidem— . Æn. V, 394.

O mihi præteritos referat si Jupiter annos! Qualis eram, cùm primam aciem Præneste sub ipsâ

Stravi, scutorumque incendi victor acervos; |

Et regem hâc Herilum dextrâ sub Tartaro misi. Æn. VIII, 560.

Ibid.—Κελάδοντι μάχοντο,—Φειῶς παρ τείχεσσι.] Ἔνοι δὲν εἰσὶναι γράφειν,— “ Ἀκίδοντι μάχοντο.—Χάος παρ τείχεσσι” —ὁ Κελάδοντι, οὐδὲ Φειῶς. Strab. lib. VIII. pag. 555. al. 548.

Ver. 134.—ἐγχεσίμωροι.] Vide suprâ ad δ', 242.

Ver. 136. Τοῖσι δ'.] Arcadibus.

Ver. 141. Ἀλλὰ σιδηρεῖη κορὴν.] Sicuti Iones κορὴν, ver. 141 et 145. et κορὴντης, ver. 9 et 138. itâ Dores enutiabant κορὴνα.

Διξενεῶν κορὴναν.—Theocrit. Idyll. VII, 19.

Τάν τοι ἔφα κορὴναν— Ibid. ver. 45.

Δάφνιδι μὲν κορὴναν.— Idyll. IX, 25. ut adeò Idyllium istud 25tum, ubi legitur,

—χειροπληθῆ τι κορὴνν, ver. 63.

fortè non sit Theocriti, sed recentioris ejusdam Poete. Nam apud Veteres, ut syllabæ istæ penultima non habeant certam pronuntiandi rationem, admodum est rarum.

Ibid.—κορὴν ῥήγνυσκε φάλαγγας.]

—sternentes agmina clavâ.

Æn. X, 318.

Στεινωπῶ ἐν ὀδῶ, ὅθ' ἄρ' οὐ κορύνη οἱ ὄλεθρον
 Χρᾶϊσμε σιδηρεΐη· πρὶν γὰρ Λυκόοργος ὑποφθὰς
 Δουρὶ μέσον περόνησεν· ὁ δ' ὕπτιος οὔδει ἐρείσθη· 145
 Τεύχεά τ' ἐξενάριξε, τὰ οἱ πόρε χάλκεος Ἄρης·
 Καὶ τὰ μὲν αὐτὸς ἔπειτ' ἐφόρει μετὰ μῶλον Ἄρης.
 Αὐτὰς ἔπει Λυκόοργος ἐνὶ μεγάροισιν ἐγήρα,
 Δῶκε δ' Ἐρευθαλίωι, φίλω Δερᾶποντι, φορῆναι·
 Τοῦ ὅγε τεύχε' ἔχων προκαλίζετο πάντας ἀρίστους· 150
 Οἱ δὲ μάλ' ἐτρόμεον καὶ ἐδειδίσαν, οὐδέ τις ἔτλη·
 Ἄλλ' ἐμὲ θυμὸς ἀνῆκε πολυτλήμων πολεμίζειν
 Θάρσει ᾧ· γενεῇ δὲ νεώτατος ἔσκειν ἀπάντων·
 Καὶ μαχόμεν οἱ ἐγὼ, δῶκεν δέ μοι εὖχος Ἀθήνη.
 Τὸν δὴ μήκιστον καὶ κάρτιστον κτάνον ἀνδρῶ· 155
 Πολλὸς γὰρ τις ἔκειτο παρήγορος ἔνθα καὶ ἔνθα.
 Εἶθ' ὡς ἠέωοιμι, βίη δέ μοι ἔμπεδος εἶη,

“ Angustâ in viâ, ubi utique non clava ei exitium

“ Arcebat ferrea; antè enim Lycurgus occupans

“ Hastâ medium transfodit, isque supinus solo allisus est; 145

“ Armisq; interfectum-spoliavit, quae ei dederat aereus Mars;

“ Et ea quidem ipse postea gestabat in pugnâ Martis.

“ At postquam Lycurgus in aedibus senuerat,

“ Dedit utique Ereuthalioni, dilecto famulo, gestanda:

“ Illius igitur hic arma ferens provocabat omnes fortissimos; 150

“ Hi autem valdè tremebant et timebant, neque quisquam sustinebat;

“ Verùm me animus impulit audax ut pugnarem,

“ Confidentia suâ; natu autem minimus eram omnium:

“ Et pugnabam cum-eo ego, deditque mihi gloriam Minerva.

“ Hunc utique procerissimum et fortissimum interfeci virum; 155

“ Multus enim jacebat extensus hinc atque illinc.

“ Utinam sic nunc pubescerem, viresque mihi integrae essent,

*Ver. 145.—*ἄ.] Ità edidit *Barnesius*, ex Editt. quibusdam veteribus, et MS. Rectè credo; ut sit scilicet, ἄ. *Stephanus* et *Recentiores* ediderant, ἄτ. Quod est multò minus venustum.

Ibid.—οὐ κορύνη οἱ ὄλεθρον Χρᾶϊσμε σιδηρεΐη.]

—nihil illos Herculis arma,

Nil validæ juvere manus.—*En. X*, 519.

Ver. 148. Αὐτὰρ ἐπεὶ—Δῶκε δ΄.] Particula ista, δὲ, quam vim hoc in loco habeat, cùm non intelligeret *Barnesius*; vertit id, *Dederatque*, quod erat vertendum, *Dedit utique*. Similis enim hic constructio est, *Αὐτὰρ ἐπεὶ*—, *Δῶκε δέ*: ac suprâ, *Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν*,—*τοῖσι δέ*. Vide ad *ά*, 57.

Ver. 150. τοῦ.] Tam *Arctithoi* quàm *Lycurgi*. Parenthesi enim intercludendi sunt versus præcedentes *duodecim*. Vide infrâ ad *ver. 157*.

Ibid.—προκαλίζετο πάντας ἀρίστους.] Post

has voces, ex uno MS. versum istum, Ἀντίθειον μαχίσσασθαι ἐν αἰνῇ διήστῃ, ut “ *penè* “ *necessarium*,” interserit *Barnesius*. Sed nihil opus. Videtur enim ex *ver. 40* et *51*. irrepsisse.

Ver. 155. Τὸν δῆ.] “ *Hunc utique*.” Voculam, δὲ, si hoc in loco omiseris, planè sententiam perimas. Similis ferè est vis particulae, ἄρ, *ver. 140* et *169*.

Ver. 156. Πολλός.] Δυνατός, θυμαστός, μέγιστος. *Schol. ad Eurip. Hippol. 1*.

—et latè terram consternere tergo.

En. XII, 543.

Ver. 157. Εἶθ' ὡς ἠέωοιμι.] Senis personam mirè concedet hæc et *Sui laudatio*, laudisque istius *iteratio*, et orationis *longitudo*, et *Parathesis* ista, quæ est *duodecim ipsorum* ver suum (ab usque *ver. 157* ad *ver. 150*.) interclusio. Vide suprâ ad *ver. 132* et *133*. item ad *ά*, 249. 260. et ad *β'*, 372.

Τῷ κε τάχ' ἀντήσειε μάχης κορυβαίολος Ἔκτωρ. Ἵμέαν δ' οἵπερ ἔασιν ἀριστῆες παναχαϊῶν, Οὐδ' οἱ προφρονέως μέμαθ' Ἔκτορος ἀντίον ἔλθειν.	160
“Ὡς νεῖκεσσ' ὁ γέρον' οἱ δ' ἐννέα πάντες ἀνίσταν. Ἦρτο πολὺ πρῶτος μὲν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων Τῷ δ' ἐπι Τυδεΐδης ἄρτο κρατερὸς Διομήδης· Τοῖσι δ' ἐπ' Αἴαντες, Φοῦριν ἐπιειμένοι ἀλκῆν· Τοῖσι δ' ἐπ' Ἴδομενεὺς, καὶ ὅπῃαν Ἴδομενεὺς Μηριόνης, ἀτάλαντος Ἐυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ· Τοῖσι δ' ἐπ' Εὐρύπυλος, Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱός· Ἄν δὲ Θόας Ἀνδραϊμονίδης, καὶ δῖος Ὀδυσσεύς. Πάντες ἄρ' οἷγ' ἔθελον πολεμίζειν Ἔκτορι δῖῳ. Τοῖς δ' αὐτοῖς μετέειπε Γερένιος ἱππότα Νέστωρ· Κλήρω νῦν πεπάλαχθε διαμπερές, ὅς κε λάχησιν·	165 170

“ Ità citò haberet quicum-pugnaret expeditè-pugnam-ciens Hector.

“ Vestrum autem qui sunt fortissimi omnium Achivorum,

“ Nè hi quidem alacriter parati estis Hectori obviam ire.

Sic increpavit senex : Ac statim novem omnes surrexerunt.

Surrexit multò primus quidem rex virorum Agamemnon :

Post hunc autem Tydides surrexit fortis Diomedes ;

Post hos autem Ajaces, strenuam induiti fortitudinem ;

Post hos Idomeneus, et armiger Idomenei

Meriones, par Marti homicidae ;

Post hos autem Eurypylus, Evaemonis praeclarus filius ;

Surrexit porrò Thoas Andraemonides, et nobilis Ulysses.

Omnes utique hi volebant pugnare cum Hectore nobili.

Hos autem inter rursus dixit Gerenius eques Nestor :

“ Sortibus nunc sortimini universi, cui sors obtigerit :

Ver. 158.—κορυβαίολος.] Vide suprâ ad β', 816.

Ver. 161.—οἱ δ' ἐννέα πάντες ἀνίσταν.] Non pauciores quam novem. Latine dicas, “ novem ipsi :” Quâ ratione dixit Cicero, decem ipsos dies, et, annis octoginta ipsis. Simili sententiâ dixit Homerus, *Iliad. σ', 470.* —εἰκοσι πάσαι ἐφῶσαν, viginti ipsi simul spirabant ; Et *ibid. ver. 375.*—τρίποδας γὰρ εἰκοσι πάντας ἔτευχεν, tripodas enim viginti ipsos uno eodemque tempore fabricabatur. (Quem ad locum stultissime Scholiastes : πειρισσὸν, ἰηκὴν, τὸ πάντως· cùm, è contrario, in isto sit vocabulo tota sententiæ vis et venustas.) Item, *Odys. λ, 204.* Οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι δωδεκά πασσιν, Vinum in amphoris duodecim ipsis. Vide infrâ ad κ', 560.

Ver. 164.—Φοῦριν ἐπιειμένοι.] Quâ ratione, Φοῦριν, hic ultimam producat ; item Εὐρύπυλος, *ver. 167.* et αὐτὸς, *ver. 175.* et τις, *ver. 178.* vide suprâ ad α', 51.†

Ver. 165. Τοῖσι δ' ἐπ' Ἴδομενεὺς.] Pessimè hic edidit Barnesius, τοῖσι δ' ἐπ' : et *ver. 165.* Τῷ δ' ἐπι· et *ver. 164* et *167.* Τοῖσι δ' ἐπ'· et *ver. 170.* Τοῖσι δ' αὐτοῖς. Similiterque in locis aliis quamplurimis. Ac si ὅδε, et ὁ δὲ, non significarent diversa. Vide suprâ ad α', 57.

Ver. 166.—ἀτάλαντος.] Vide suprâ ad β', 627.

Ibid.—Ἐυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ.] Vide suprâ ad β', 651.

Ver. 170. Τοῖς δ' αὐτοῖς.] *Barnesii* MSS. duo, Τοῖς δ' αὐτῆς. Quæ sanè et ipsa lectio non mala.

Ibid.—ἱσπύσσα.] Vide suprâ ad α', 175.

- Οὗτος γὰρ δὴ ὀνήσει ἑὺκνήμιδας Ἀχαιοῦς·
 Καὶ δ' αὐτὸς ὃν θυμὸν ὀνήσεται, αἶ κε φύγησι
 Δηϊοῦ ἐκ πολέμοιο καὶ αἰνῆς δηϊοτήτος.
 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δὲ κλῆρον ἔσημήναντο ἕκαστος, 175
 Ἐν δ' ἔβαλον κυνέη Ἀγαμέμνωνος Ἀτρεΐδαο.
 Λαοὶ δ' ἠρήσαντο, θεοῖσι δὲ χεῖρας ἀνέσχον.
 Ὡς δὲ τις εἶπεσκεν, ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν·
 Ζεῦ πάτερ, ἢ Αἴαντα λαχεῖν, ἢ Τυδεὸς υἴον,
 Ἥ αὐτὸν βασιλῆα πολυχρῦσοιο Μυκῆνης. 180
 Ὡς ἄρ' ἔφαν' πάλλιν δὲ Γερῆμιος ἱππῶτα Νέστωρ·
 Ἐκ δ' ἔθορε κλῆρος κυνέης, ὃν ἄρ' ἤθελον αὐτοῖ,
 Αἴαντος· κήρυξ δὲ φέρων ἀν' ὄμιλον ἀπάντη,
 Δεῖξ' ἐνδῆξια πᾶσιν ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν.
 Οἱ δ' οὐ γινώσκοντες ἀπηγήναντο ἕκαστος· 185
 Ἄλλ' ὅτε δὴ τὸν ἴκανε, φέρων ἀν' ὄμιλον ἀπάντη,
 Ὅς μιν ἐπιγράψας κυνέη βάλε φαίδιμος Αἴας,
 Ἥ τοι ὑπέσχεθε χεῖρ'· ὃ δ' ἄρ' ἔμβαλεν, ἄγχι παραστάς·
 Γῶ δὲ κλῆρου σῆμα ἰδὼν, γήθησε δὲ θυμῷ.
 Τὸν μὲν πᾶρ πόδ' ἐὼν χαμάδις βάλε, φώνησέν τε· 190

“ Ille enim sanè juvabit benè-ocreatos Achivos :

“ Quin etiam ipse suum animum juvabit, si effugerit

“ Ardenti ex bello et gravi pugnâ.

Sic dixit: Ii autem sortem signaverunt singuli,

175

Et injecerunt galeae Agamemnonis Atridae.

Populi interim supplicabant, diisque manus attollebant.

Sic autem quis dicebat, intuens in coelum latum :

“ Jupiter pater, da aut Ajacem sortiri, aut Tydei filium,

“ Aut ipsum regem divitis Mycenae.

180

Ita dicebant: Concutiebatque sortes Gerenius eques Nestor:

Exiliit autem sors è galeâ, quam utique volebant ipsi,

Ajacis: praeco autem ferens per coetum undiquaque

Ostendit, orsus à dextrâ, omnibus principibus Graecorum.

Hi autem non agnoscentes renuerunt singuli :

185

Sed cum ad illum pervenit praeco, ferens per coetum undiquaque,

Qui ipsam inscriptam galeae injecerat illustris Ajax,

Porrexit quidem manum, et is imposuit propè astans :

Agnovit autem sortis signum conspicatus, et gavisus est animo.

Hanc quidem ad pedem suum humi jecit, dixitque :

190

Ver. 172. Οὗτος γὰρ —, Καὶ δ' αὐτός.] fuerat, non, αἶ κε φύγησι, sed ὅς κε φύγησι nec utique, ἐκ πολέμοιο, sed, πόλεμον.
 Ver. 175. — ἐσημήναντο.] Signis occultis notabant; ut liquet ex ver. 185 et 189.
 Ver. 177. — θεοῖσι δέ.] Al. θεοῖς δέ. notante H. Stephano.
 Ver. 181. — ἱππῶτα.] Vide suprâ ad 4, 175.

ὦ φίλοι, ἦ τοι κλῆρος ἔμους, χαίρω δὲ καὶ αὐτὸς
 Θυμῶ· ἐπεὶ δοκέω νικησέμεν Ἐκτορα δῖον.
 Ἀλλ' ἄγετ', ὄφρ' ἂν ἐγὼ πολεμηῖα τεύχεα δύω,
 Τόφρ' ὑμεῖς εὐχεσθε Διὶ Κρονίῳ ἀνακτι
 Σιγῇ ἐφ' ὑμείων, ἵνα μὴ Τρῶές γε πύθωνται· 195
 Ἥε καὶ ἀμφαδίην, ἐπεὶ οὐτίνα δείδιμεν ἔμπης.
 Οὐ γάρ τις με βίη γε ἐκὼν ἀέκοντα δίηται,
 Οὐδέ τ' αἰδρεῖη· ἐπεὶ οὐδ' ἐμὲ νῆϊδά γ' οὕτως
 Ἐλπομαι ἐν Σαλαμῖνι γενέσθαι τε, τραφέμεν τε.
 Ὄς ἔφαθ'· οἱ δ' εὐχοντο Διὶ Κρονίῳ ἀνακτι. 200
 ὦ δὲ τις εἶπεσκεν, ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν·
 Ζεῦ πάτερ, Ἰδθλεν μεδέων, κύνιστε, μέγιστε,
 Δὸς νίκην Αἴαντι καὶ ἀγλαὸν εὐχος ἀρέσθαι·
 Εἰ δὲ καὶ Ἐκτορά περ φιλέεις, καὶ κῆδεαι αὐτοῦ,
 Ἴσην ἀμφοτέροισι βίην καὶ κῦδος ὅπασσον. 205
 Ὄς ἄρ' ἔφαν· Αἴας δὲ κορύσσετο νάρσπι χαλκῷ.
 Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα περὶ χροῖ ἔσσητο τεύχη,
 Σέυατ' ἐπεῖθ', οἷόσπε πελώριος ἔρχεται Ἄρης,

“ O amici, sanè sors est mea, gaudeoque et ipse

“ Animitùs; quoniam puto superaturum me Hectorem nobilem.

“ Verùm agite, dum ego bellica arma induo,

“ Interim vos supplicate Jovi Saturnio regi

“ Tacitè vobiscum, ut nè Trojani audiant :

195

“ Vel etiam palam; quandoquidem neminem timemus prorsus.

“ Non enim quis me vi volens nolentem summovebit,

“ Neque verò per imperitiam meam; quippe neque me rudem adeò

“ Spero in Salamine natum educatumque fuisse.

Sic dixit: illi autem supplicabant Jovi Saturnio regi.

200

Sic autem quis dixit, intuens in coelum latum :

“ Jupiter pater, qui inde-ab-Idà imperas, augustissimè, maximè ;

“ Da ut victoriam Ajax et praeclaram gloriam referat :

“ Quòd si et Hectorem diligis, et curam geris ejus,

“ Aequalem ambobus vim et gloriam praebe.

205

Sic dixerunt : Ajax autem armabatur splendido aere.

Postquam verò omnia circa corpus induerat arma,

Concitus-ferebatur deinde, qualis ingens incedit Mars,

Ver. 195. ——— γε πύθωνται.] *Al.* στυπύ-
θωνται,

Ver. 197. ——— ἐκὼν.] *Aristarchus* legebat,
ἰλῶν.

Ver. 198. ——— οὐδ' ἐμὲ νῆϊδά γ' οὕτως Ἐλ-
πτομαι ἐν Σαλαμῖνι γενέσθαι.]

Non ita me genitor bellis assuetus Opheltus
Argolicum terrorem inter Trojaeque labores
Sublatum erudit. ——— *AEn.* XI, 201.

Ver. 206. ——— νάρσπι χαλκῷ.] Vide suprà ad
β', 578.

Ver. 208. ——— οἷόσπε πελώριος ἔρχεται Ἄρης.]
Qualis apud gelidi cùm flumina concitus

Hebri
Sanguineus Mavors clypeo increpat, atque
furentes

Bella movens immittit equos. ———

AEn. XII, 531.

Ὅς τ' εἶσιν πόλεμόνδε μετ' ἀνέρας, οὔστε Κρονίαν
 Θυμοζόρου ἔριδος μένει ζυνέηκε μάχεσθαι 210
 Τοῖος ἄρ' Αἴας ᾤετο πελᾶριος, ἔρκος Ἀχαιῶν,
 Μειδιῶν βλοσυροῖσι προσώπασι· νέρθε δὲ ποσσὶν
 Ἦϊε, μακρὰ βιβᾶς, κραδάων δολιχόσκιον ἔγχος.
 Τὸν δὲ καὶ Ἀργεῖοι μὲγ' ἐγήθειον εἰσορόαντες·
 Τρῶας δὲ τρόμος αἰνὸς ὑπήλυθε γυῖα ἕκαστον, 215
 Ἐκτορί τ' αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι πάτασεν·
 Ἄλλ' οὔτως ἔτι εἶχεν ὑποτρέσαι, οὐδ' ἀναδύναι
 Ἄψ λαῶν ἐς ὄμιλον, ἐπεὶ προκαλέσσατο χάρμη.
 Αἴας δ' ἐγγύθεν ἤλθε, φέρων σάκος, ἧῦτε πύργον,

Qui it in-bellum ad viros, quos Saturnius

Animum-rodentis contentionis vi commisit pugnare :

210

Talis utique Ajax progressus est ingens, murus Achivorum,

Subridens terribili vultu : infra autem pedibus

Incedebat, magnis passibus gradiens, quassans praelongam hastam.

Hunc autem et Argivi valde lactabantur aspicientes :

Trojanis autem tremor gravis subiit membra singulis ;

215

Hectorique ipsi animus in praecordiis palpitabat :

Sed nequaquam jam poterat metu-refugere, neque regredi

Retrò copiarum in turbam, quoniam provocarat ad certamen.

Ajax autem propè accessit, ferens scutum instar turris,

Ver. 209.—Κρονίαν.] De prosodiâ vocis, Κρονίαν, Κρονίονος, Κρονίανος vide suprâ ad α', 265 et 397.

Ver. 211. Τοῖος ἄρ'.] Non vacat istud ἄρ', sed vim habet in connectendâ sententiâ perquam elegantem : Talis utique.

Ver. 212. Μειδιῶν βλοσυροῖσι.—, μακρὰ βιβᾶς.] Herodëm torvo aspectu, proceris passibus ingredientem, pulcherrimè ob oculos ponunt Versus grandiloqui et tumentes. Vide supra ad γ', 363.

Ver. 215.—τρόμος αἰνὸς ὑπήλυθε γυῖα ἕκαστον.] Similiter infrâ :

—κραδίη δὲ μοι ἔξω

Στηθεῖν ἐκθρῶσκει, τρῆμει δ' ὑπο φαίδιμα γυῖα. x', 95.

Frigidus Arcadibus coit in praecordia sanguis. Æn. X, 452.

De voce ὑπήλυθε, vide suprâ ad γ', 205.

Ver. 216. Ἐκτορί τ' αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι πάτασεν.] Longè aliud est, θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι πάτασεν aliud, κραδίη ἔξω στηθεῖν ἐκθρῶσκει, vel, τρόμος αἰνὸς ὑπήλυθε γυῖα. Nempè Trojanis, cum ad pugnam progredientem Ajacem cernerent, terrore percussuli erant planè, et consternati : Hector autem, fortissimus omnium, etiam et ipse commovebatur nonnilil, ac subtimebat. Sententiam tam luculentam, tam perspicuam atque

elegantem, non intellixisse M. Tullium Ciceronem, prorsus est incredibile. Mirâ tamen nescio quâ negligentia aut incuriâ, locum hunc ita reddidit : " Videmus progredientem apud Homerum Ajacem multâ cum hilaritate, cum depugnaturus esset cum Hectore : cuius, ut arma sumpsit, ingressio letitiam attulit sociis, terrorem autem hostibus : Ul ipsam Hectorem, quemadmodum est apud Homerum TOTO PECTORE TREMENTEM, provocasse ad pugnam pœniteret." Tusc. Disput. Lib. IV. § 22. Sententiæ Homericæ venustatem rectè accepit Plutarchus : Τίς οὐκ ἂν ἀγάσαιο τὴν διαφορὰν ; Τοῦ μὲν κινδυνεύοντος ἡ καρδία πηδᾷ ΜΟ'ΝΟΝ, ὥσπερ παλαιῖν ἢ Δί' ἢ σταδιοδρομεῖν μέλιοντος· τῶν δὲ θειμένων ΤΡΕΜΕΙ καὶ πάλλιστα τὸ σῶμα, δι' εὐνοίαν καὶ φόβον ὑπὲρ τοῦ βασιλείως. De audiend. Poetis. Item Dionys. Halicarnassensis : Εὐδὴλον, ὅτι τοῦ ἀγαθοῦ τὸ λίαν φοβεῖσθαι ὑφελᾶν, τὸ μέτριον κατέλιπεν.—Οἱ μὲν ἄλλοι, καὶ ὄρωντες ἔτρημον ὁ δ' ἐν τῷ κινδύνῳ καθεστῶς, ἀνδρείως ὦν, μόνον ἠγωνία. Περί τῆς Ὁμήρου ποιήσεως § 16.

Ver. 219.—σάκος—Χάλκειον, ἑπταπέλιον.]

—clypei—septemplex orbis.

Æn. XII, 925.

Χάλκεον, ἐπταβόειον, ὃ οἱ Τυχίος κάμε τεύχων, 220
 Σκυτοτόμων ὄχ' ἄριστος, "Υλῆ ἐνὶ οἰκίᾳ ναίων
 "Ὅς οἱ ἐποίησεν σάκος αἰόλον, ἐπταβόειον,
 Ταύρων ζατρεφέων, ἐπὶ δ' ὄγδοον ἤλασε χαλκόν.
 Τὸ πρόσθε στέρνοιο φέρων Τελαμώνιος Αἴας
 Στῆ ῥα μάλ' Ἐκτορος ἐγγύς, ἀπειλήσας δὲ προσηύδα· 225
 "Ἐκτορ, νῦν μὲν δὴ σάφα εἴσαι οἶσθαι οἶος,
 Οἶοι καὶ Δαναοῖσιν ἀριστῆες μετέασι,
 Καὶ μετ' Ἀχιλλῆα ῥήξήνορα, θυμολέοντα·
 Ἄλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσι ποντοπόροισι
 Κεῖτ' ἀπομνήσας Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν· 230
 Ἥμεῖς δ' εἰμὲν τοῖοι, οἳ ἂν σέθεν ἀντιάσαιμεν,
 Καὶ πολέες· ἀλλ' ἄρχε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἐκτωρ·

Aereum, septem-boum-pellibus-opertum, quod ei Tychius elaborârât fabricans, 220

Coriariorum longè praestantissimus, in Hylâ aedes habitans :

Qui ei fecerat scutum varium, septem-bubulis-pellibus-munitum

Taurorum praepinguium, octavum autem superinduxerat aes.

Hoc ante pectus ferens Telamonius Ajax

Stetit valdè Hectorem propè, minabundusque allocutus est :

225

"Hector, nunc sanè manifestò scies cum-solo solus,

"Quales etiam Danaïs principes intersint,

"Etiam praeter Achillem hostium-agmina-perrumpentem, animo-leonino-praeditum :

"Sed ille quidem in navibus recurvis pontum-transeuntibus

"Jacet iram-longam-fovens adversus Agamemnonem pastorem populorum : 230

"Nos autem sumus tales, qui tibi obviam-ire-possimus,

"Et multi : Sed ordire pugnam et certamen.

Hunc autem vicissim allocutus est ingens pugnam-expeditè-ciens Hector :

Ver. 221.—"Υλῆ.] Vide suprâ ad ἰ, 708.

Ver. 222. "Ὅς οἱ ἐποίησεν.] Quâ ratione, ὅς, hîc producatur ; item τις, ver. 201. item ἔφαν, ver. 206. et Ἀχιλλῆα, ver. 228. et πολέες, ver. 232. vide suprâ ad ἰ, 51.

Ibid.—αἰόλον.] Mobile : Ut mox, ver. 258. οἷδ' ἐπὶ δεξιᾷ, οἷδ' ἐπ' ἀριστερᾷ ναυῆσαι βῶν Ἀζαλίην. Vide suprâ ad β', 816.

Ver. 224. Τὸ πρόσθε στέρνοιο.] Syllabæ breves ista modo productæ, et clypei pondus et Ajacis laborem pulchrè depingunt. Vide suprâ ad γ', 363.

Ver. 225. Στῆ ῥα.] Stetit utique vel stetit scilicet. Nimirum non supervacanea est particula ῥα, sed resumit adnectitque id, quod erat suprâ dictum, ver. 219. Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε.

Ver. 228. Καὶ μετ' Ἀχιλλῆα.] Notandum quantâ cum arte, ut Pocma unum sit à capite ad calcem, et hic et ubique, quicquid rerum narretur, quisquis hominum loquatur,

semper tamen interponatur Achilles. Καὶ τοῦτο μὲν Ἀχιλλῆας τὸ ἐγκώμιόν ἐστι. Philarch. de audiend. Poetis. Porro vox Ἀχιλλῆα ultimam hîc eâ ratione producit, quæ explicata est superius ad ἰ, 51. Nam alioqui sequitur Accusativus iste analogiam Genitivi ; Ἀχιλλῆας, Ἀχιλλῆᾱ ; Ἀχιλλῆος, Ἀχιλλῆῃ : βασιλέας, βασιλεῖᾱ ; βασιλῆος, βασιλεῖᾱ. Vide suprâ ad ἰ, 265.

Ver. 230.—ἀπομνήσας.] Producitur penultima, quia non est ex μηνίζω, sed μηνίω. Vide suprâ ad ἰ, 140.

Ver. 231.—ἀντιάσαιμεν.] Corripitur antepenultima, quia non est ex ἀντιάω, sed ἀντιά.

Ver. 232.—μάχης ἠδὲ πτολέμοιο.]

—incant pugnas, et pœlîa tentent.

Æn. XI, 912.

Vide infrâ ad ver. 279.

Ver. 233.—κορυθαίολος.] Vide suprâ ad ver. 222. et ad β', 816.

Αἴαν διογενὲς, Τελαμώνιε, κοίρανε λαῶν, Μῆτι μευ, ἥντε παιδὸς ἄφαυροῦ, πειρήτιζε, Ἥε γυναικὸς, ἢ οὐκ οἶδεν πολεμηΐα ἔργα.	235
Αὐτὰρ ἐγὼν εὖ οἶδα μάχας τ', ἀνδροκτασίας τε Οἶδ' ἐπὶ δεξιᾷ, οἶδ' ἐπ' ἀριστερὰ νωμῆσαι βῶν Ἀζαλέην, τό μοι ἐστὶ ταλαύρινον πολεμίζειν Οἶδα δ' ἐνὶ σταδίῃ δῆϊα μέλπεσθαι Ἄρηι. Οἶδα δ' ἐπαίξας μόθον ἵππων ἀκείαυ.	240
Ἄλλ οὐ γάρ σ' ἐθέλω βαλέειν, τοιοῦτον ἔοντα, Λάβρη ὀπιπτεύσας, ἀλλ' ἀμφαδὸν, αἶ κε τύχοιμι. Ἥ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος, Καὶ βάλεν Αἴαντος δεινὸν σάκος ἑπταβόειον, Ἀκρότατον κατὰ χαλκὸν, ὃς ὄγδοος ἦεν ἐπ' αὐτῷ. Ἐξ δὲ διὰ πύχας ἦλθε δαΐζων χαλκὸς ἀτειρής· Ἐν τῇ δ' ἐβδομάτῃ ρίνῳ σχέτο. Δεύτερος αὐτε Αἴας διογενὲς προΐει δολιχόσκιον ἔγχος, Καὶ βάλε Πριαμίδαο κατ' ἀσπίδα πάντοσε ἴσην.	245

" Ajax nobilissime, Telamonie, princeps populorum, " Nè me, tanquam puerum imbecillem, tenta, " Vel mulierem, quae nescit bellica opera :	255
" Atqui ego benè scio pugnasque, caedesque : " Scio ad dextram, scio ad sinistram motare scutum " Aridum, ita ut possim indefessus bellare : " Scio quoque in statariâ pugná, ad saevi sonos gressum-componere Martis : " Scio etiam, postquam insiluerim currum, pugnam in equabus velocibus. " Sed enim non te volo ferire, talem existentem, " Clanculum observans, sed apertè, si assequi-potuerò. Dixit, et vibratam emisit praelongam hastam, Et percussit Ajacis scutum septem-bubulis-pellibus-munitum, Extremum ad aes, quod octavum erat in illo. Sex autem per plicaturas penetravit dissecans hasta indomita : In septimâ vero pelle haesit. Secundus vicissim Ajax nobilissimus emisit praelongam hastam, Et ferit Priamidae clypeum undique aequalem,	240 245 250

Ver. 237. — ἐγὼν εὖ οἶδα μάχας. ——. Οἶδ' ἐπὶ δεξιᾷ, οἶδ'.] "Ἴνα — διαφῶν, τῶδε καὶ τὰ τούτων ἀδιελφὰ φθέγγεσθαι δυναθῆ, ὡς ἀληθῶς, ἀλλ' οὐ κατὰ κόμπον σινᾷ, — " ἐγὼν εὖ οἶδα μάχας," &c. *Aristot. de Republ. lib. IX.*
Ibid. — μάχας τ', ἀνδροκτασίας τε.] Vide infra ad ver. 279.

Ver. 238. Οἶδ' ἐπὶ δεξιᾷ, οἶδ' ἐπ' ἀριστερά.] Motus concitos, recipros, et celeriter agitados, optimè depingunt hujus versus Numeri. Vide supra ad γ', 363. Fuerunt qui hic, pro οἶδ' ἐπ' ἀριστερά, legerint, ἢδ' ἐπ' ἀριστερά. Sed id multò languidius.

Ver. 241. — ἐπαίξας.] *Barnesius* in uno MS. reperit, ἐπαίξαι.

Ver. 242. Ἄλλ' οὐ γάρ.] Refertur istud, γάρ, ad id, quod elegantius reticuit. " Sed accinge te ad pugnam : Non enim &c." Vide supra ad ἑ, 22.

Ibid. — τοιοῦτον ἔοντα.] Hostem videlicet honestum et generosum : Cui δῶκε θεὸς μέγιστος τε βίην τε, καὶ πινυτήν ver. 288.

Ver. 250. — Πριαμίδαο.] Similiter, ver. 258. Πριαμίδης. Vide supra ad α, 398.

Διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε φαεινῆς ὄβριμον ἔγχος,
 Καὶ διὰ θώρηκος πολυδαϊάλου ἠρήρειστο·
 Ἐντικρὺ δὲ παραὶ λαπάρην διάμησε χιτῶνα
 Ἐγχος· ὁ δ' ἐκλίθη, καὶ ἀλεύατο κῆρα μέλαιναν.
 Τὰ δ' ἐκσπασσαμένω δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἄμ' ἄμφω 255
 Σύν ῥ' ἔπεσον, λείουσιν εἰκότες ἄμοφάγοισιν,
 Ἦ συσὶ κάπροισιν, τῶν τε σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν.
 Πριαμίδης μὲν ἔπειτα μέσον σάκος οὔτασε δουρὶ·
 Οὐδ' ἔρρηξεν χαλκόν, ἀνεγνάμφθη δέ οἱ αἰχμή.
 Αἴας δ' ἀσπίδα νύξεν ἐπάλμενος· ἡ δὲ διὰ πρό 260
 Ἦλυθεν ἐγχείῃ· στυφέλιξε δέ μιν μεμαῶτα·
 Τμήδην δ' αὐχέν' ἐπῆλθε· μέλαν δ' ἀνεκίκειεν αἶμα.
 Ἄλλ' οὐδ' ὡς ἀπέληγε μάχης κορυθαίολος Ἐκτωρ·
 Ἄλλ' ἀναχασσάμενος λίθον εἴλετο χειρὶ παχείῃ,
 Κείμενον ἐν πεδίῳ, μέλαινα, τρηχύν τε, μέγαν τε 265
 Τῷ βάλεν Αἴαντος δεινὸν σάκος ἑπταβόειον,
 Μίσσον ἐπομφάλιον· περιήχησεν δ' ἄρα χαλκός.
 Δεύτερος αὐτ' Αἴας πολὺ μείζονα λάαν ἀείρας,
 Ἦκ' ἐπιδινήσας, ἐπέρεισε δὲ ἴν' ἀπέλεθρον·

Per quidem clypeum penetravit splendidum rapida hasta,

Et per thoracem affabrè-factum infixæ est :

E regione autem juxta ille discidit tunicam

Hasta : Ille verò inclinatus est, et evitavit mortem nigram.

Itaque eductis longis hastis eominus simul ambo

Congressi sunt, leonibus similes cruda-vorantibus,

Vel suis apris, quorum utique robur non imbecille.

Priamides quidem postea medium scutum ferit hastâ ;

Neque rupit æs, reflexa est autem ei cuspis.

Ajax autem clypeum punctim ferit insiliens, et penitus

Transivit hastâ ; conturbavit autem illum irruentem :

Et caesim super cervicem venit : ater autem subsiliit sanguis.

Verum ne sic quidem cessavit à pugnâ expeditè-pugnam-ciens Hector ;

Sed retrocedens lapidemprehendit manu robustâ,

Jacentem in campo, nigrum, asperumque, magnumque :

Et percussit Ajacis ingens scutum septem-bubulis-pellibus-munitum,

Medium ad umbonem ; circumsonuitque æs.

Secundus autem Ajax, multò majore lapide sublato,

Misit contortum, adhibuitque connixas vires immensas :

Ver. 251. Διὰ μὲν ἀσπίδος.] Vide suprâ ad γ', 357 et 363.

Ver. 253. Ἐντικρὺ δέ.] Vide suprâ ad α', 51.

Ver. 255. Τὰ δ' ἐκσπασσαμένω.] Itâ editit Barnesius : Rectè, ut mihi quidem videtur. Nam σάκω, ἔσπασσα, penultimam corripunt. Scripserant alii, ἐκσπασσαμένω.

Ver. 258.—ὄβριμος.] Vide suprâ ad α', 140.

Ver. 261. Ἦλυθεν.] Vide suprâ ad γ', 205.

Ibid.—μεμαῶτα.] Vide suprâ ad β', 818.

Ver. 265.—κορυθαίολος.] Vide suprâ ad β', 816.

Ver. 265.—τρηχύν.] Vide suprâ ad ι', 508.

- Εἶσω δ' ἀσπίδ' ἔαξε, βαλὼν μυλοειδέϊ πέτρῳ· 270
 Βλάψε δέ οἱ φίλα γούναθ'· ὁ δ' ὑπτιος ἐξετανύσθη,
 Ἀσπίδι ἐγχρισμφοθεῖς· τὸν δ' αἰψ' ἄρθωσεν Ἀπόλλων.
 Καί νύ κε δὴ ξιφέεσσ' αὐτοσχεδὸν οὐτάζοντο
 Εἰ μὴ κήρυκες, Διὸς ἄγγελοι ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
 Ἦλθον, ὁ μὲν Τρώων, ὁ δ' Ἀχαιῶν χαλκοχιτῶνων, 275
 Ταλθύσιός τε καὶ Ἰδαῖος, πεπνυμένω ἄμφω·
 Μέσσω δ' ἀμφοτέρων σκῆπτρα σχέθον· εἶπέ τε μῦθον
 Κήρυξ Ἰδαῖος πεπνυμένα μῆδεα εἰδώς·
 Μηκέτι, παῖδε φίλω, πολεμίζετε, μῆδὲ μάχεσθον·
 Ἀμφοτέρω γὰρ σφῶϊ φιλεῖ νεφεληγερέτα Ζεὺς· 280
 Ἄμφω δ' αἰχμητά· τόγε δὴ καὶ ἴδμεν ἅπαντες.
 Νυξ δ' ἤδη τελέθει, ἀγαθὸν καὶ νυκτὶ πιθέσθαι.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Τελαμώνιος Αἴας·
 Ἰδαῖ', Ἐκτορα ταῦτα κελεύετε μυθήσασθαι·

- Perfregit autem clypeum, percussus molari-veluti saxo ; 270
 Laesitque ei genua : is autem supinus extensus est,
 Scuto inhaerens ; sed eum statim erexit Apollo.
 Jamque ensibus cominūs vulnerāsset se invicem,
 Nisi praecones, Jovis nuncii atque hominum,
 Advenissent, alter Trojanorum, alter Achivorum aere-loricatorum, 275
 Talthylusque et Idaeus, prudentes ambo :
 Medii autem inter-utrosque sceptrā tenuerunt : dixitque sermonem
 Praeco Idaeus, prudentium consiliorum peritus :
 “ Nè amplius, filii dilecti, bellate, neque pugnae ;
 “ Ambos enim vos diligit nubes-cogens Jupiter : 280
 “ Ambo autem estis armis-acerrimi : quod quidem et scimus omnes.
 “ Nox verò jam adest ; bonum etiā nocti parere.
 Hunc autem respondens allocutus est Telamonius Ajax :
 “ Idae, Hectorem haec jubete loqui ;

Ver. 274.—κῆρυκες, Διὸς ἄγγελοι.] Vide
 suprā ad 4, 534.

Ver. 277. Μέσσω.] Itā accepit Eustathius,
 Μέσσο ἀμφοτέρων κήρυκες. Atque itā edidit
 Sierphanus. In editione tamen Eustathianā,
 quam hic secutus est Barnesius Aliique, scrip-
 tum est Μέσσω.

Ver. 279. Μηκέτι, παῖδε φίλω, πολεμίζετε.]
 Nè, pueri, nè tanta animis assuescite bella.

Æn. VI, 832.

De versùs proximè sequentis, “ Neu patriæ
 “ validas in viscera vertite vires,” κακοφω-
 νία ; vide suprā ad γ', 565.

Ibid.—πολεμίζετε, μῆδὲ μάχεσθον.]

—ineant pugnas, et prælia tentent.

Æn. XI, 912.

“ Quum——ista multa et continua nomina
 “ nihil plus demonstrent quàm prælium, hujus
 “ tamen rei varia facies delectabiliter ac de-

“ corè multis variisque verbis depicta est.
 “ Neque non illa quoque——una in duobus
 “ verbis sententia cum egregiā ratione repe-
 “ tita est,——πολεμίζετε μῆδὲ μάχεσθε
 “ [Æl. μάχεσθον]. In quo versu non oportet
 “ videri alterum verbum, idem quod superius
 “ significans, supplendi numeri causā extrinse-
 “ cus additum et consarcinatum ; Est enim hoc
 “ inane admodum et futile : Sed quum in
 “ juvenibus gloriæ studio flagrantibus pervica-
 “ ciam ferociamque et cupidinem pugnae, leni-
 “ tē tamen ac placidē, objurgaret ; atrocita-
 “ tem rei, et culpam perseverandi, bis idem
 “ dicendo alio atque alio verbo auxit inculca-
 “ vitque ; duplexque eadem compellatio ad-
 “ monitionem facit instantiorem.” Gell. lib.
 XIII. cap. 25. Vide suprā ad ver. 252.

Ver. 280.—νεφεληγερέτα.] Vide suprā
 ad 4, 175.

Αὐτὸς γὰρ χάρμη προκαλέσσατο πάντας ἀρίστους·	285
Ἄρχετα, αὐτὰρ ἐγὼ μάλα πείσομαι, εἴπερ ἂν οὗτος.	
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἔκτωρ·	
Δῖαν, ἐπεὶ τοι δῶκε θεὸς μέγελός τε βίην τε,	
καὶ πινυτήν· περὶ δ' ἔγχει Ἀχαιῶν φέρτατός ἐσσι,	
Νῦν μὲν παυσάμεσθα μάχης καὶ δῆϊοτήτος	290
Σήμερον ὕστερον αὖτε μαχισόμεθ', εἰσόκε δαίμων	
Ἄμμε διακρίνη, δῶή δ' ἐτέροισί γε νίκην·	
Νῦξ δ' ἤδη τελέθει, ἀγαθὸν καὶ νυκτὶ πιθέσθαι·	
Ὡς σύ τ' εὐφρήνης πάντας παρὰ νηυσὶν Ἀχαιοὺς,	
Σοὺς τε μάλιστα ἔτας, καὶ ἐταίρους, οἳ τοι ἔασιν·	295
Αὐτὰρ ἐγὼ, κατὰ ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἀνακτος	
Τρῶας εὐφρανέω καὶ Τρῳάδας ἐλκεσιπέπλους,	
Αἷ τέ μοι εὐχόμεναι θεῖον δύσονται ἀγῶνα·	
Δῶρα δ' ἄγ' ἀλλήλοισι περικλυτὰ δώομεν ἄμφω,	
Ὅφρα τις ᾧδ' εἴπησιν Ἀχαιῶν τε Τρῳῶν τε·	300
Ἥ μὲν ἐμαρνάσθην ἔριδος περὶ θυροβόροιο,	
Ἥδ' αὖτ' ἐν φιλότῃ διέτμαγεν ἀρβήσαντε.	
Ὡς ἄρα φωνήσας δῶκε ξίφος ἀργυρόηλον,	

“ Ipse enim ad pugnam provocavit quosque fortissimos : 285

Incipiat, ac ego omninò parebo, si quidem ille paruerit.

Hunc autem vicissim allocutus est ingens pugnam-expeditè-ciens Hector :

“ Ajax, quandoquidem tibi dedit deus magnitudinemque vimque,

“ Et prudentiam ; hastà autem Achivorum longè-praestantissimus es ;

“ Nunc quidem cessemus à pugnà et certamine

“ Hodìè ; posthàc rursus pugnabimus, donec fatum

“ Nos dirimat, det autem alterutri victoriam.

“ Nox verò jam est ; bonum etiam nocti parere :

“ Ut tuque laetos facias omnes ad naves Achivos,

“ Tuosque maximè amicos, et socios, qui tibi sunt :

“ At ego per urbem magnam Priami regis

“ Trojanos laetos faciam et Trojanas longa-peplorum-syrmata-trahentes,

“ Quae utique pro me supplicantes divinum ingredientur templum ;

“ Dona autem age mutuò inclyta demus ambo,

“ Ut quis sic dicat Achivorumque Trojanorumque :

“ Profectò pugnabant per contentionem animum-rodentem,

“ Et iterum in amicitia discessere conciliati.

Sic utique locutus dedit ense argenteis-clavis-distinctum,

285

290

295

300

Ver. 292.—διακρίνη] Vide suprâ ad 4, 509.
 Ver. 298.—θεῖον δύσονται ἀγῶνα.] Ἄγῶνα λέγει μὲν καὶ τὸν τόπον “ Λεῖψαν δὲ χροῖν, καλὸν δ' εὐρυταν ἀγῶνα,” (Odys. 9, 260.)—θεῖον εἶν ἀγῶνα νῦν, τὸ ἱερὸν εἶπε, καὶ τὸν ναὸν ἦτοι θεῖον τόπον ὄντα, ἢ θεῖον ἄρισμα περιέχοντα· διὰ τὸ πολλῶν θεῶν ἀνατίεσθαι ἐν αὐτῷ ἀγάλματα. Porphyr. Quaest. Homeric. 20.

Ver. 299. Δῶρα δ' ἄγ'.] Al. Δῶρα δὲ γ', notante Eustathio.

Ver. 305. “Ὡς ἄρα φωνήσας δῶκε ξίφος.]

Sic ait illachrymans : humero simul exiit ense

Auratum, mirâ quem fecerat arte Ly

caon

Gnossius, atque habilem vaginâ aptarat eburnâ. *Æn.* IX, 503

Σὺν κολεῶν τε φέρον καὶ εὐτμήτῳ τελαμῶνι· Αἴας δὲ ζωστῆρα δίδου φοῖνικι φαεινόν.	305
Τὰ δὲ διακρινθέντε, ὁ μὲν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν "Ηἷ", ὁ δ' ἐς Τρώων ὄμαδον κίε· τοὶ δ' ἐχάρησαν, 'Ως εἶδον ζῶν τε καὶ ἀρτεμέα προσιόντα, Ἄϊαντος προφυγόντα μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους· Καί ῥ' ἦγον προτὶ ἄστυ, ἀέλποντες σόον εἶναι.	310
Ἄϊαντ' αὖθ' ἐτέρωθεν εὐκνήμιδες Ἀχαιοὶ Εἰς Ἀγαμέμνονα δῖον ἄγον κεχαρηότα νίκη. Οἱ δ' ὅτε δὴ κλισίησιν ἐν Ἀτρεΐδαο γέγοντο, Τοῖσι δὲ βοῦν ἰέρευσεν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων "Ἄρσενα, πενταέτηρον, ὑπερμενέϊ Κρονίῳ·	315
Τὸν δέρον, ἀμφὶ δ' ἔπον, καὶ μιν διέχευαν ἅπαντα, Μίστυλλόν τ' ἄρ' ἐπισταμένως, πειρὰν τ' ὄβελοῖσιν, "Ωπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα. Αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα, Δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδέυετο δαιτὸς εἴσης.	320
Νώτοισιν δ' Αἴαντα διηνεκέεσσι γέραιρεν	

Cum vaginâque offerens et scitè-facto balteo :

Ajax verò cingulum dedit puniceo-colore splendidum. 305

Hî itaque digressi, alter quidem ad populum Achivorum

Ibat, alter verò ad Trojanorum multitudinem vadebat : Hî autem gavisî sunt,

Ut viderunt vivumque et incolumem venientem,

Ajacis elapsum fortitudinem et manus invictas :

Et deduxerunt ad urbem, desperantes salvum esse. 310

Ajacem verò ex-alterâ-parte benè-ocreati Achivi

Ad Agamemnonem nobilem deduxerunt laetum victoriâ.

Hî autem cùm jam in tentoriis Atridae essent,

Horum causâ bovem sacrificavit Rex virorum Agamemnon

Marem, quinquennem, praepotenti Saturnio :

Huic pellem-detraxerunt, et curârunt, et ipsum dissecuerunt totum, 315

Et in-frusta-parva-conciderunt scitè, et transfixerunt verubus,

Et assârunt accuratè, detraxeruntque omnia.

Caeterùm ubi cessâssent ab opere, apparâssentque convivium,

Epulati sunt, neque quicquam animus indignit epuli aequalis. 320

Tergo verò Ajacem perpetuo honoravit

Ver. 304. ————[εὐτμήτῳ τελαμῶνι.] Ita edidit Barnesius, ex duobus MSS. Vulg. εὐδμήτῳ τελαμῶνι. Veri eò similior hoc in loco Barnesii emendatio, quòd eadem in voce infra, *Iliad.* ψ', 825. variant et *Codices.*

Ver. 310. ————[προτὶ.] *Al.* ποτὶ.

Ibid. ————[ἀέλποντες σόον εἶναι.] *Prae* latitiiâ vix credentes verum id esse, quod viderent : Ut rectè notavit *Domina Dacier.* Nonnulli hic olim legerunt, ἀλπυόντες; notante *Eustathio.*

Ver. 315. Οἱ δ' ὅτε ———, Τοῖσι δὲ.] Quâ ratione posterius istud δὲ non sit supervacaneum, vide suprâ ad ζ', 57.

Ver. 520. ————[δαιτὸς εἴσης.] Vide suprâ ad ζ', 468.

Ver. 521. Νώτοισιν δ' Αἴαντα διηνεκέεσσι.]

Vescitur Æneas ————

Perpetui tergo bovis, et lustralibus extis.

Æn. VIII, 182.

Al. Νώτοισι δ' Αἴαντα. Quod perinde est. Vide ad ζ', 51.

- Ἴηρας Ἀτρείδης, εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 Τοῖς ὁ γέρον πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν
 Νέστωρ, οὗ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή· 325
 Ὅς σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
 Ἀτρείδη τε, καὶ ἄλλοι ἀριστῆες παναχαιῶν·
 Πολλοὶ γὰρ τεθνᾶσι καρηκομόωντες Ἀχαιοί,
 Τῶν νῦν αἶμα κελαινὸν εὐῤῥοον ἀμφὶ Σκάμανδρον
 Ἐσκέδασ' ὄξυς Ἄρης, ψυχαὶ δ' αἰδίοσδε κατῆλθον· 330
 Τῷ σε χρεὴ πόλεμον μὲν αἶμ' ἧοῖ παῦσαι Ἀχαιῶν,
 Αὐτοὶ δ' ἀγρόμενοι κυκλήσομεν ἐνθάδε νεκροῦς
 Βουσί καὶ ἡμίονοισιν· ἀτὰρ κατακίημεν αὐτοὺς
 Τυτθὸν ἄπο πρὸ νεῶν, ὥς κ' ὄστέα παισὶν ἕκαστος
 Οἴκαδ' ἄγη, ὅταν αὐτε νεώμεθα πατρίδα γαῖαν· 335
 Τύμβον δ' ἀμφὶ πυρὴν ἕνα χεύομεν ἐξαγαγόντες,

Heros Atrides, latè-dominans Agamemnon.

Ac postquam potūs et cibi appetentiam exemissent,

His senex primus-omnium texere coepit consilium
 Nestor, cujus et antea optimum apparuerat consilium :

325

Qui ipsis prudens concionatus est et dixit :

“ Atridaeque et caeteri principes Achivorum ;

“ Multi quidem mortuī sunt comantes Achivi,

“ Quorum nunc sanguinem atrum, pulchrè-fluentem circa Scamandrum

“ Diffudit acer Mars, animaeque ad orcum descenderunt :

330

“ Itaque te oportet pugnare quidem primâ luce intermittere Achivorum,

“ Nos verò congregati curribus-advehemus huc cadavera

“ Bobus et mulis ; ac comburemus ea

“ Propè à navibus, ut ossa filius quisque

“ Domum ferat, quando revertamur in patriam terram :

335

“ Tumulum autem circa pyram unum aggestâ-terrâ-faciamus egressi,

Ver. 323. Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος.]

Postquam exempta fames, et amor compressus edendī.

Æn. VIII, 184.

Ver. 325. — ἀρίστη φαίνετο βουλή.] Vide suprâ ad β', 5.

Ver. 328. Πολλοὶ γὰρ.] Refertur istud γὰρ, ad id quod elegantius reticuit : “ Audite me de induciis jam paciscendis ; NAM multi,” &c. Vide suprâ ad ε', 22.

Ver. 329. — αἶμα κελαινὸν εὐῤῥοον ἀμφὶ Σκάμανδρον.]

Et Tybrim multo spumantem sanguine cerno.

Æn. VI, 87.

recalet nostro Tyberina fluenta

Sanguine adhuc, campique ingentes ossibus albert.

Æn. XII, 35.

Ver. 332. — κυκλήσομεν.] Eustath. ἐφ' ἀμαξῶν κομίσωμεν. — προῖόν οὖν ἱεῖ, “ Ἀμαξῶν ἐπάσιζαν,” ver. 426. Al. ἐν κύκλῳ συσπλάσσομεν.

Ver. 333. — κατακίημεν αὐτοὺς.] Vide infrâ ad ver. 428 et 430. Cæterum Eustathius, quanquam hanc lectionem probat, tamen apud Veterum plerisque scriptum testatur κατακίηομεν.

Ver. 334. Τυτθὸν ἄπο πρὸ νεῶν.] Ante naves, parvo interjecto intervallo.

Ver. 336. — ἐξαγαγόντες.] Vide suprâ ad ζ', 252.

Ἄκριταν ἐν πεδίῳ· ποτὶ δ' αὐτὸν δαίμοιεν ὦκα
 Πύργους ὑψηλοῦς, εἴλαρ νηῶν τε καὶ αὐτῶν·
 Ἐν δ' αὐτοῖσι πύλας ποιήσομεν εὖ ἀρραρυίας,
 Ὄφρα δι' αὐτῶν ἰππηλασίῃ ὁδὸς εἴη·

340

Ἐκτοσθεν δὲ βαθεῖαν ὀρύζομεν ἐγγυθὶ τάφρον,
 Ἡ γ' ἵππους καὶ λαὸν ἐρυκάκοι ἀμφὶς εἴουσα,
 Μὴ ποτ' ἐπιβρίση πόλεμος Τρώων ἀγερώχων.

“Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνησαν βασιλῆες.

Τρώων αὐτ' ἀγορῇ γένετ' Ἴλιου ἐν πόλει ἄκρη,
 Δεινὴν, τετραχυῖα, παρὰ Πριάμοιο Δύρησι·
 Τοῖσιν δ' Ἀντήνωρ πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν·

345

Κέκλυτέ μευ, Τρῶες, καὶ Δάρδανοι, ἢ δ' ἐπίκουροι,
 Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.

“ Omnibus communem in campo: juxta autem ipsum aedificemus citò

“ Turres altas, propugnaculum naviumque et nostrum ipsorum;

“ In ipsis autem portas faciamus bene coagmentatas,

“ Ut per ipsas equestris via sit:

340

“ Exterius autem profundam fodiamus propè fossam,

“ Quae equos et viros prohibeat circum-ducta,

“ Nè quando ingravescat bellum Trojanorum superborum.”

Ita dixit: omnes autem approbârunt principes.

Trojanorum item concio facta est Ilii in arce summâ,

345

Trepida, turbulenta, ad Priami fores:

His autem Antenor prudens incepit concionari:

“ Audite me, Trojani, et Dardani, et Socii,

“ Ut dicam quae me animus in pectoribus jubet.

Ver. 337. Ἄκριτον.] De κρήνω, κρήτις, ἀκρίτος, vide supra ad α', 509 et 514.

Ibid. — ἐν πεδίῳ.] Al. ἐκ πεδίου. Sicuti infra, ver. 436.

Ibid. — ποτὶ.] Al. προστί. Quod perinde est.

Ver. 338. — εἴλαρ νηῶν τε καὶ αὐτῶν.] Rectè hîc annotat Porpius, (itemque Domina Dacier, ad 9', 177.) castris munitis ante ultimum hunc annum nihil opus fuisse Graecis. Quippe, dum Achilles adesset,

Οὐδέποτε Τρῶες πρὸ πυλῶν Δαρδανιῶν

Οἴχνησκον, κείνου γὰρ ἰδεῖσθαι ὄφειμον ἔγχος.
 ἰ, 789.

absente autem Achille, Agamemnon

— μάλα πολλὰ πονήσατο —,

Καὶ δὴ τείχος ἴδιμε, καὶ ἤλασε τάφρον ἐπ' αὐτῶν

Εὐρείαν, μεγάλην, ἐν δὲ σκόλοσας κατέπηξεν·

Ἄλλ' οὐδ' ὡς δύναται σθένος Ἐκτορος —.
 ἰ, 348.

Ver. 339. — ἔδ.] Al. ἔπε· notante Eustathio.

Ver. 340. — ἰππηλασίῃ.] Al. ἰσπηλασίῃ.

Ver. 345. Μὴ ποτ' ἐπιβρίση.] Futura et Aoristi Verborum in ἴζω corripuntur, quia etiam in Praesenti vocalem habent non naturâ, sed positione tantum productam. At βρῖσθω iota habet naturâ longam.

Ver. 347 — 354. — Ἀντήνωρ πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν. — τοῖσι δ' ἀνίστη Δίος Ἀλέξανδρος.] Horatii, Lib. I. Epist. 2. v. 9.

Antenor censet belli praevidere causam.

Quid Paris? ut salvus regnet vivatque beatus,

Cogi posse negat ———.

Nempe, ut reddidit Helenâ belli causam praevideret, id verò à Paride nè eâ quidem impetrari mercede potuit, etiam ut salvus deinceps et beatus regnaret. Sententia, perspicua admodum, et luculenta. Verba autem cùm apud Horatium paulò essent impeditiora, elegantèr isto modo emendavit Bentley:

Antenor censet belli praevidere causam:

Quod Paris, ut salvus regnet vivatque beatus,

Cogi posse negat ———.

- Δεῦτ' ἄγετ', Ἀργεῖην Ἑλένην καὶ κτήμαθ' ἅμ' αὐτῇ 350
 Δάομεν Ἀτρεΐδῃσιν ἄγειν· νῦν δ' ὄρκια πιστὰ
 Ψευσάμενοι μαχόμεσθα· τῶ οὐ νύ τι κέρδιον ἡμῖν
 Ἔλπομαι ἐκτελέεσθαι, ἵνα μὴ ῥέζομεν ὦδε.
 Ἦ τοι ὄγ' ὡς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἔζετο· τοῖσι δ' ἀνέστη 355
 Δῖος Ἀλέξανδρος, Ἑλένης πόσις ἠυκόμοιο·
 Ὅς μιν ἀμειβόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 Ἀντῆνος, σὺ μὲν οὐκ ἔτ' ἐμοὶ φίλα ταυτ' ἀγορεύεις·
 Οἶσθα καὶ ἄλλον μῦθον ἀμείνονα τοῦδε νοῆσαι·
 Εἰ δ' ἔτεόν δὴ τοῦτον ἀπὸ σπουδῆς ἀγορεύεις,
 Ἐξ ἄρα δὴ τοι ἔπειτα θεοὶ φρένας ἄλεσαν αὐτοί. 360
 Αὐτὰρ ἐγὼ Τρώεσσι μὲν ἵπποδάμοις ἀγορεύσω·
 Ἀντικρὺ δ' ἀπόφημι, γυναῖκα μὲν οὐκ ἀποδώσω·
 Κτήματα δ', ὅσσ' ἀγόμεν ἐξ Ἄργεος ἡμέτερον δῶ,
 Πάντ' ἐθέλω δόμεναι, καὶ ἔτ' οἴκοθεν ἄλλ' ἐπιθεῖναι.
 Ἦ τοι ὄγ' ὡς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἔζετο· τοῖσι δ' ἀνέστη 365
 Δαρδανίδης Πρίαμος, θεόφιν μῆστῳ ἀτάλαντος·

- "Eja agite, Argivam Helenam et opes cum ipsâ 350
 "Reddamus Atridis abducendas; nunc autem foederibus fidis
 "Violatis pugnamus: quare nihil utile nobis
 "Autumo effectum-iri, nisi fecerimus ita."
 Ille quidem sic locutus resedit: iis autem surrexit
 Nobilis Alexander, Helenae maritus pulchrae-comas: 355
 Qui ipsum respondens verbis alatis allocutus est:
 "Antenor, tu quidem non jam mihi grata haec dicis:
 "Nosti et aliam sententiam meliorem hâc excogitare:
 "Sin autem reverâ hanc seriô dicis,
 "Utique tibi jam dii mentem ademerunt ipsi. 360
 "At ego Trojanos inter equum domitores dicam-sententiam;
 "Aperte autem profiteor, conjugem quidem non reddam:
 "Opes verò quasunque abduxî ex Argo nostrum domum,
 "Omnes volo dare, atque etiam de meo alias adjungere."
 Ille quidem sic locutus consedit: inter eos autem surrexit 365
 Dardanides Priamus, diis consiliarius par:

Ver. 353. — ἵνα μὴ ῥέζομεν ὦδε.] Vocabulorum, ἵνα μὴ, vis hujusmodi est: "Nihil-video, cujus rei spe adduci possimus, QUOMINUS Helenam reddamus." Porro quâ ratione, ἵνα, hic ultimam producat; item Ἀλέξανδρος, ver. 355. et ἀμειβόμενος, ver. 356. et ἀντικρὺν, ver. 362. Vide supra ad α', 51.

Ver. 355. — Ἑλένης πόσις ἠυκόμοιο.] Τὸν Ἀλέξανδρον Ὀμηρος "Ἑλένης πόσις ἠυκόμοιο," μὴδὲν ἔχοντα πρὸς δόξαν ἄλλο, σεμνίνων, ἀπὸ τῆς γυναικὸς ὀνομάζει πολλάκις. Plutarch. in Galbâ.

Ver. 358. Οἶσθα καὶ ἄλλον μῦθον ἀμείνονα.] Μὴ τοῖς ἀμαρτάνουσι σὺν ὀργῇ καὶ πρὸς ὕβριν ἐπιφουμένον, ἀλλ', ὡς Ὀμηρος, ἠθικώτερον. — "οἶσθα καὶ ἄλλον μῦθον ἀμείνονα." Plutarch. παραγωγίμ. πολιτικῆ.

Ver. 359. Εἰ δ' ἔτεόν δὴ — Ἐξ ἄρα δὴ.] De isto, δὴ, vide supra ad β', 158.

Ver. 366. — θεόφιν μῆστῳ ἀτάλαντος.] Non quòd Priamus hâc in parte sententiam potiore sequeretur, Paridi nimium facilis; sed quòd in universon vir esset gravis, sapiens et benignus. De voce, ἀτάλαντος, vide supra ad β', 627.

Ἵς σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε·

Κέκλυτέ μευ, Τρῶες, καὶ Δάρδανοι, ἥδ' ἐπικούροισι,

Ἵς εἶπω, τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.

Νῦν μὲν δόρπον ἔλεσθε κατὰ στρατὸν, ὡς τοπάρης περ,

370

Καὶ φυλακῆς μνήσασθε, καὶ ἐγρήγορθε ἕκαστος·

Ἵῃθεν δ' Ἰδαῖος ἴτω κοίλας ἐπὶ νῆας,

Εἰπέμεν Ἀτρείδῃσ', Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ,

Μῦθον Ἀλεξάνδροιο, τοῦ εἵνεκα νεῖκος ὄρασε.

Καὶ δὲ τόδ' εἰπέμεναι πυκινὸν ἔπος, αἶψ' ἐθέλωσι

375

Παύσασθαι πολέμοιο δυσηχέος, εἰσόκε νεκροὺς

Κήομεν· ὕστερον αὐτε μαχησόμεθ', εἰσόκε δαίμων

Ἵμμε διακρίνη, δάη δ' ἑτέροισί γε νίκην.

Ἵς ἔφαθ'· οἳ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἥδ' ἐπίθοντο.

Δόρπον ἔπειθ' εἶλοντο κατὰ στρατὸν ἐν τελέεσσιν·

380

Ἵῃθεν δ' Ἰδαῖος ἔβη κοίλας ἐπὶ νῆας.

Τοὺς δ' εὖρ' εἰν ἀγορῇ Δαναοὺς, Δερῆαποντας Ἴδης,

Νηὶ παρὰ πρύμνῃ Ἀγαμέμνονος· αὐτὰρ ὁ τοῖσι,

Στάς ἐν μέσσοισιν, μετεφώνεεν ἠπύτα κήρυξ·

Qui ipsis sapiens concionatus est et dixit :

“ Audite me, Trojani, et Dardani, et Socii,

“ Ut dicam, quae me animus in pectoribus jubet.

“ Nunc quidem coenam sumite per exercitum, sicut antea,

370

“ Et excubiarum mementote, et vigilate quisque :

“ Manè autem Idaeus eat cavae ad naves,

“ Nuntiatum Atridis, Agamemnoni et Menelao,

“ Sententiam Alexandri, cujus causâ contentio exorta est.

“ Quin et hunc addat prudentem sermonem, num velint

375

“ Cessare à bello horrisono, donec cadavèra

“ Combusserimus : postea iterum pugnabimus, donec fatum

“ Nos dirimat, detque alterutris victoriam.”

Sic dixit : illi autem ei maximè auscultarunt, et paruerunt

Coenam deinde sumserunt per exercitum turmatim :

380

Manè autem Idaeus ivit cavae ad naves.

Invenit verò in concione Danaos, famulos Martis,

Navis ad puppim Agamemnonis : atque ille inter eos,

Stans in mediis, vocem-edidit vocalis praeco ;

Ver. 370. — κατὰ στρατὸν.] *Al.* κατὰ
στόλιν Minus rectè. Nam, ver. 380. Δόρπον
ἔπειθ' εἶλοντο κατὰ στρατὸν.

Ver. 374 et 388. — τοῦ εἵνεκα νεῖκος ὄρασε.]
Ἵρασε, hoc in loco, non est ab ὄραρον, sed ab
ὄραρα. Cujus causâ bellum hodiè gerimus.
Vidè suprâ ad ἄ, 37.

Ver. 375. — πυκινὸν ἔπος.] Quâ ratione,
πυκινὸν, hic ultimam producat ; item, μὲν,

ver. 389. et πρὶν, ver. 390. vidè suprâ ad
ἄ, 51.

Ver. 377. Κήομεν.] *Al.* κίομεν. Vide suprâ
ad ver. 535.

Ver. 378. Ἵμμε.] Nos duos populos. Vide
suprâ ad ἄ, 59 et 566. item ad β', 288. et ad
ἔ, 247.

Ibid. — διακρίνη.] Vide suprâ ad ἄ, 309.
Ver. 384. — ἠπύτα.] Vide suprâ ad ἄ, 175.

'Ατρεΐδαί τε, καὶ ἄλλοι ἀριστῆες παναχαιῶν,	385
'Ηνώγει Πρίαμός τε, καὶ ἄλλοι Τρῶες ἀγαυοί,	
Εἰπεῖν, αἶκε περ ὕμμι φίλον καὶ ἠδὺ γένοιτο,	
Μῦθον Ἀλέξανδροιο, τοῦ εἵνεκα νεῖκος ὄραρε·	
Κτήματα μὲν ὅσ' Ἀλέξανδρος κοίλῃς ἐνὶ νηυσὶν	
'Ηγάγετο Τροίηνδ', ὡς πρὶν ᾠφελλ' ἀπολέσθαι,	390
Πάντ' ἐθέλει δόμεναι, καὶ ἔτ' οἴκοθεν ἄλλ' ἐπιθεῖναι·	
Κουριδίην δ' ἄλοχον Μενελάου κυδαλίμοιο	
Οὐ φησιν δάσειν ἧ μιν Τρῶές γε κέλονται.	
Καὶ δὲ τόδ' ἠνώγεον εἰπεῖν ἔπος, αἴ κ' ἐθέλητε	
Πάυσασθαι πολέμοιο δυσηχέος, εἰσόκε νεκροὺς	395
Κήομεν· ὕστερον αὐτε μαχησόμεθ', εἰσόκε δαίμων	
" Ἀμμε διακρίνη, δῶή δ' ἐτέροισί γε νίκην.	
" Ὡς ἔφαθ'· οἳ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.	
'Οψὲ δὲ δὴ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·	
Μήτ' ἄρ τις νῦν κτήματ' Ἀλέξανδροιο δεχέσθω,	400

" Atridaeque, et alii principes omnium Graecorum,	385
" Jussit Priamusque, et alii Trojani illustres,	
" Dicere, si quidem vobis gratum et jucundum sit,	
" Sententiam Alexandri, cujus causâ contentio exorta est :	
" Opes quidem quascunque Alexander cavis in navibus	
" Adduxit Trojam, (utinam antè periisset,) 390	
" Omnes vult dare, et etiam de suo alias adjungere :	
" Juvenem autem uxorem Menelai gloriosi	
" Negat se redditurum : quanquam eum Trojani sanè hortantur.	
" Quin et hunc <i>insuper</i> jusserunt dicere sermonem, num velitis	
" Cessare à bello horrisono, donec mortuos 395	
" Cremaverimus ; postea iterum pugnabimus, donec fatum	
" Nos dirimat, detque alterutris victoriam."	
Sic dixit : illi verò omnes obmutuerunt silentio.	
Tandem autem inter eos locutus est pugnâ-strenuus Diomedes :	
" Nè quis nunc opes Alexandri accipiat, 400	

Ver. 385. ——— ἀριστῆες παναχαιῶν.] Ita edidit Barnesius, ex tribus MSS. *Al.* ἰυκνήμιδες Ἀχαιοί.

Ver. 392. Κουριδίην δ' ἄλοχον.] Vide suprâ ad *ἀ.* 114.

Ver. 394. Καὶ δὲ τόδ' ἠνώγεον.] Pronuntiabant, ἠνώγον.

Ver. 395. Πάυσασθαι ———, εἰσόκε νεκροὺς κήομεν.

Corpora, per campos ferro quæ fusa jacebant,

Redderet, ac tumulo sineret succedere terræ. *Æn.* XI, 102.

Ver. 396. Κήομεν.] Vide suprâ ad ver. 353.

Ver. 598. ——— ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.] Τῶν Ἑλλήνων τὸ μὲν Πλήθος σιγῆ, ὅτι τῶν Βασιλέων ἦν τὸ ἀποκρίνασθαι. Οἳ δὲ γε Βασιλεῖς σιωπῶσιν, οὐ μόνον φειδοὶ τῶν Ἑλλήνων, ἵνα μὴ δόξωσιν ἐπὶ καλῶ τῶν ἰαυτῶν οἱ Ἀτρεΐδαι παραβάλλειν κινδύνοις τοὺς ἄλλους· ἀλλὰ καὶ διότι θαρροῦσιν, ὡς ἀισχυρόμενοι οἱ ἀριστεῖς οὐδὲν ἱροῦσιν ἀνανδρον. *Eustath.* Vide suprâ ad ver. 92.

Ver. 399. ——— βοὴν ἀγαθὴς.] Vide suprâ ad β', 408.

Ver. 400. Μήτ' ἄρ τις.] Repperit Barnesius in uno MS. *Μὴ γὰρ τις.* Quod emphasis habet non contemendam.

Μῆθ' Ἐλένην γνωτὸν δὲ, καὶ ὅς μάλα νήπιός ἐστιν,
'Ως ἤδη Τρῶεσσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπται.

"Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπίαχον υἴες Ἀχαιῶν,

Μῦθον ἀγασσάμενοι Διομήδεος ἵπποδαμοιο·

Καὶ τότε ἄρ' Ἰδαῖον προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·

405

Ἰδαῖ, ἦτοι μῦθον Ἀχαιῶν αὐτὸς ἀκούεις,

"Ὡς τοι ὑποκρίνονται· ἐμοὶ δ' ἐπιανθάνει οὔτως.

Ἄμφι δὲ νεκροῖσιν κατακήμεν οὔτι μεγαίρω·

Οὐ γάρ τις φειδὼ νεκῶν κατατεθνεϊῶτων

Γίνεται, ἐπεὶ κε θάνασι, πρὸς μειλισσέμεν ὄκα·

410

"Ὅρκια δὲ Ζεὺς ἴστω ἐρίγδουπος, πόσις Ἡρῆς.

"Ὡς εἰπὼν, τὸ σκῆπτρον ἀνέσχεθε πᾶσι θεοῖσιν.

"Ἀψορρόν δ' Ἰδαῖος ἔβη ποτὶ Ἴλιον ἱρῆν·

Οἱ δ' ἔατ' εἰν ἀγορῇ Τρῶες καὶ Δαρδανίανες,

Πάντες ὀμηγερέες, ποτιδέγμενοι ὀππότ' ἂν ἔλθοι

415

Ἰδαῖος· ὁ δ' ἄρ' ἦλθε καὶ ἀγγελίην ἀπίεπε,

Στάς ἐν μέσσοισιν· τοὶ δ' ὀπλίζοντο μάλ' ὄκα,

" Neque ipsam quidem Helenam: Manifestum enim ei, qui vel planè infans est,
" Quod jam Trojanis interitùs extremitates immineant."

Sic dixit: omnes autem acclamabant filii Achivorum,
Sermonem admirati Diomedis equùm-donitoris:

Atque tum porro Idaeum allocutus est rex Agamemnon:

405

" Idaee, utique sententiam Achivorum ipse audis,

" Quemadmodum tibi respondeant: mihi autem *itidem* placet sic.

" Sed de mortuis cremandis nihil aegrè-fero:

" Non enim ullo modo invidendum cadaveribus mortuis

" Est, postquam occubuerint, igne gratum-officium-facere ocyùs:

410

" Foederis autem Jupiter esto-testis, altitønans, maritus Junonis."

Sic locutus, sceptrum sustulit omnibus diis.

Retrò verò Idaeus ivit ad Ilium sacram:

Sedebant autem in concione Trojani et Dardani,

Omnes congregati, expectantes quando rediret

415

Idaeus: ille autem venit et nuntium exposuit,

Stans in mediis: hi autem accingebantur perquam celeriter,

Ver. 401. Μῆθ' Ἐλένην] Neque ipsam quidem Helenam, ἧς εἶνεκα νίκος ὄρωρ. Pulcherrimè hoc, et (ut rectè notavit Eustathius) convenientissimè ad personam Diomedis ἀάνο μεγαλόφρονος.

Ver. 402. Ἐφῆπται.] Vide suprà ad ἄ, 537.

Ver. 407. — ὑποκρίνονται.] Vide suprà ad ἄ, 309.

Ver. 408. — κατακήμεν.] Vide suprà ad ver. 353.

Ver. 409. Οὐ γάρ τις φειδὼ νεκῶν.]

Nullum cum victis certamen, et aethere cassis. Æn. XI, 104.

Ibid. — νεκῶν κατατεθνεϊῶτων.] Non esse hoc ταυτολόγον, liquet ex Scriptoris Tragici, quorum locutio Sermoni propior est:

Οὐ μαρτυρήσει ταῦθ' ὁ καθ'αὐτὸν νίκος.

Sophoc. Antigon. 525.

Ibid. — κατατεθνεϊῶτων.] Vide suprà ad ἄ, 265; et ad β', 818; et ad ζ', 464.

Ver. 412. — ἀνίσχεται.] *Al.* ἀνίσχιστο.

Ver. 415. — ποτὶ.] *Al.* προτὶ.

Ver. 415. — ποτιδέγμενοι.] *Al.* προτιδέγμενοι.

Ver. 416. Ἰδαῖος.] Quà ratione, Ἰδαῖος, hic ultimam producat; item, ἀγέμεν, ver. 418 et 420; vide suprà ad ἄ, 51.

Ver. 417. — τοὶ δ' ὀπλίζοντο μάλ' ὄκα, — μὲθ' ὕλων Ἀργείων δ' ἐτέρωθεν.]

et pace sequestrà

Per sylvas Teuceri, mixtique impune Latini Erravere jugis ———.

Æn. XI, 153.

- Ἄμφότερον, νέκυάς τ' ἀγέμεν, ἕτεροι δὲ μεθ' ὕλην
 Ἀργεῖοι δ' ἐτέρωθεν εὐσσήλων ἀπὸ νῆων
 Ὀτρυνον νέκυάς τ' ἀγέμεν, ἕτεροι δὲ μεθ' ὕλην. 420
 Ἡέλιος μὲν ἔπειτα νέον προσέβαλλεν ἀρούρας,
 Ἐξ ἀκαλαρρέϊταιο βαθυρῥόου Ὀκεανοῖο,
 Οὐρανὸν εἰσανιάν· οἳ δ' ἦντεον ἀλλήλοισιν.
 Ἔμβα διαγνῶναι χαλεπῶς ἦν ἀνδρα ἕκαστον
 Ἄλλ' ὕδατι νίζοντες ἀπὸ βρότον αἱματόεντα, 425
 Δάκρυα θερμὰ χέοντες, ἀμαξάων ἐπάειραν·
 Οὐδ' εἶα κλαίειν Πρίαμος μέγας· οἳ δὲ σιωπῇ
 Νεκροὺς πυρκαϊῆς ἐπενήνεον, ἀχνύμενοι κῆρ·
 Ἐν δὲ πυρὶ πρήσαντες ἔβαν ποτὶ Ἴλιον ἰσθῆν.
 Ὡς δ' αὐτὰς ἐτέρωθεν εὐκνήμιδες Ἀχαιοὶ 430
 Νεκροὺς πυρκαϊῆς ἐπενήνεον, ἀχνύμενοι κῆρ·
 Ἐν δὲ πυρὶ πρήσαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας.
 Ἦμος δ' οὐτ' ἄρ πω ἦώς, ἔτι δ' ἀμφιλύκη νύξ,

Utrumque ad opus, alii ad cadavera advehenda, alii verò ad lignandum :

Argivi item ex-alterâ-parte bonis-transtis-instructis à navibus

Properabant, alii ut cadavera ad adherent, alii verò lignatum.

420

Sol quidem dein recens percutiebat radiis arva,

Ex leniter-fluente profundo Oceano,

Caelum ascendens : illi verò occurrebant sibi invicem.

Tunc dignoscere difficile erat virum quemque in mortuis :

Sed aquâ abluentes tabum sanguinolentum,

425

Lachrymas calidas fundentes, curribus imposuerunt :

Neque sinebat flere Priamus magnus : illi igitur silentio

Cadavera rogo cumulatim imponebant, moerentes corde :

Quum verò igne cremâssent, redierunt ad Ilium sacram.

Similiter etiam ex-alterâ-parte benè-ocreati Achivi

430

Cadavera rogo cumulatim-imponebant, moerentes corde :

Iisque igne crematis, redierunt cavas ad naves.

Cum verò nondum esset aurora, sed adhuc sublustris nox,

Ver. 418.—μεθ' ὕλην.] Vide suprâ ad γ', 151.

Ver. 421.—ἀρούρας.] Vide suprâ ad ζ', 142.

Ver. 422.—ἀκαλαρρέϊταιο βαθυρῥόου Ὀκεανοῖο.] Ἀκαλαρρέϊταιο δὲ, ἔχει τινὰ ἔμφασιν τῆς πλημμυρίδος ἐχούσης τὴν ἐπίβασιν πραΐταν, καὶ οὐ τελίως βῶδη. Strabo, lib. I. p. 9. Ἐπὶ τοῦ βραδυκνήτου στοιχείου τοῦ ὕδατος, — ὅπου μὲν, πρὸ ἰσημαῖον δηλῶν τῆς ἐπὶ ῥοῆς φησὶν οὖν. “Ἐξ ἀκαλαρρέϊταιο —” ὅπου δὲ, τὴν αἰτίαν ἐμφαίνων τῆς βραδυκνήσιας· λέγει γὰρ, “βαθυρῥόου ἀκεανοῖο.” Aristid. Quintilian. de Musicâ, lib. II. p. 81.

Ver. 428. Νεκροὺς πυρκαϊῆς ἐπενήνεον.]

Constituere pyras ; huc corpora quisque suorum

More tulere patrum ; subjectisque ignibus atris

Conditur in tenebras altum caligine cœlum.

Æn. XI, 185.

Ver. 429. — ποτὶ.] Ἄλ. ποτὶ.

Ver. 450. Ὡς δ' αὐτὰς ἐτέρωθεν —————

Ἀχαιοὶ Νεκροὺς.]

Nec minus et miseri diversâ in parte Latini

Innumeras struxere pyras ; —————

— confusæque ingentem cœdis acervum

Nec numero nec honore cremant. —————

Moerentes altum cinerem et confusa ruebant

Ossa focus, tepidoque onerabant aggere terræ. Æn. XI, 205.

Ver. 451. — ἀχνύμενοι.] Vide suprâ ad γ', 260.

Ver. 455. Ἦμος δ' οὐτ' ἄρ πω ἦώς.]

Aurora intercæ miseris mortalibus albam Extulerat lucem. ————— Æn. XI, 182.

Ibid. — ἀμφιλύκη νύξ.] Ὅτι πᾶσιν ἔστι νότος, ὁ λύκος βλέπει. Ἐνθὲν τοι καὶ Λυκόφως

- Τῆμος ἄρ' ἀμφὶ πυρὴν κριτὸς ἔγχετο λαὸς Ἀχαιῶν
 Τύμβον δ' ἀμφ' αὐτὴν ἕνα ποίεον ἕξαγαγόντες 435
 "Ακριτον ἐκ πεδίου· ποτὶ δ' αὐτὸν τεῖχος ἔδειμαν,
 Πύργους δ' ὑψηλοὺς, εἴλας νηῶν τε καὶ αὐτῶν.
 'Εν δ' αὐτοῖσι πύλας ἐνεποίεον εὖ ἀραρυίας,
 "Οφρα δὲ αὐτῶν ἰππηλασίη ὁδὸς εἴη
 "Εκτοσθεν δὲ βαθεῖαν ἐπ' αὐτῶ τάφρον ὄρυξαν, 440
 Εὐρεΐαν, μεγάλην· ἐν δὲ σκόλοπας κατέπηξαν
 "Ὡς οἱ μὲν πονέοντο καρηνομόωντες Ἀχαιοί.
 Οἱ δὲ θεοὶ, παρ Ζηνὶ καθήμενοι ἀστεροπητῆ,
 Θηεῦντο μέγα ἔργον Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
 Τοῖσι δὲ μύθων ἤρχε Ποσειδάων ἐνοσίχθων 445
 Ζεῦ πάτερ, ἧ ρά τις ἐστὶ βροτῶν ἐπ' ἀπίερα γαῖαν,
 "Ὅστις ἔτ' ἀθανάτοισι νόον καὶ μῆτιν ἐνίψει ;

Tum circa pyram lecta surrexit manus Achivorum ;
 Tumulum autem circa eam unum fecerunt egressi 435
 Omnibus-communem extra campum : juxtaque ipsum murum aedificarunt,
 Turresque altas, propugnaculum naviumque et ipsorum.
 In eis autem portas fecerunt bene coagmentatas,
 Ut per illas equestris via esset :
 Exterius autem profundam propè illum fossam foderunt, 440
 Latam, magnam ; inque eā vallos defixerunt :
 Sic quidem laborabant comantes Achivi.
 Caeterum dii, apud Jovem sedentes fulgurum-auctorem,
 Admirabundi-spectabant magnum opus Achivorum aere-loricorum :
 Eosque inter loqui orsus est Neptunus concussor-terrae : 445
 " Jupiter pater, ecquis est mortalium in immensâ terrâ,
 " Qui posthac immortalibus mentem et consilium suum dicat ?

κίεληται ὁ καιρὸς οὗτος τῆς νυκτός. — Δοκεῖ
 δὲ μοι καὶ Ὅμηρος λίγειν ἀμφιλύκην νύκτα, καὶ
 ἢν ἦδη βλέποντες λύκοι βαδίζουσιν. *Ælian. de*
Animal. lib. X. cap. 26. " Prisci Græcorum
 " primam lucem, quæ præcedit Solis exor-
 " tus, λύκην appellaverunt, ἀπὸ τοῦ λευκοῦ. Id
 " temporis hodieque λυκίφως cognominant.
 " De quo tempore, ita Poeta scribit, —
 " ἀμφιλύκην νύξ. Idem Homerus, — Ἀπόλ-
 " λωνι λυκηγενεῖ, — quod significat, τῷ γεννῶν-
 " τι τὴν λύκην, id est, qui generat exortu suo
 " lucem. (*Vide supra ad δ', 101.*) — An-
 " num quoque vetustissimi Græcorum λυκά-
 " βαντα appellunt, τὸν ἀπὸ τοῦ λύκου, id est
 " Sole, βαίνόμενον καὶ μετρούμενον. Λύκον autem
 " Solem vocari, etiam Lycopolitana Thebai-
 " dos civitas testimonio est ; quæ pari reli-
 " gione Ἀπολλίνην, itemque Lupum, hoc est,
 " λύκον colit ; in utroque Solem venerans."
Macrob. Saturnal. lib. 1. c. 17.

Ver. 434. — κριτὸς.] *Vide supra ad á, 509 et 514.*

Ver. 436. — ἐκ πεδίου.] *Ver. 337. scriptum*

est, ἐν πεδίῳ. Quo tamen et ipso in loco *Eu-*
stathius videtur legisse, ἐκ πεδίου. Nam et istic
 ità commentatur : ἕξω του τῆς πεδιάδος, πλὴν
 οὐ πάνυ μακρὰν. *Vide et supra ad ζ', 252.*

Ver. 437. — εἴλας νηῶν τε καὶ αὐτῶν.]
Vide supra ad ver. 338. Caeterum hoc in lo-
 co scribit *Barnesius*, αὐτῶν.

Ver. 438. 439. — εὖ ἀραρυίας, — ἰππη-
 λασίη.] *Al. ἐστ' ἀραρυίας, — ἰππηλασίη.*

Ver. 440. "Εκτοσθεν δὲ βαθεῖαν.] *Vide infra*
ad ver. 449.

Ver. 444. Θηεῦντο μέγα.] *Vide supra ad á, 51*

Ver. 446. — ἀπίερα γαῖαν,] —
 — vastæ — terræ. *Æn. X, 57.*

Ver. 447. — ἀθανάτοισι.] *Vide supra ad á 398.*

Ibid. — νόον καὶ μῆτιν ἐνίψει.] *Duplicem*
horum verborum explicandi rationem affert
Eustathius : Ut accipiantur scilicet vel ἀπο-
 φατικῶς, sine interrogatione : Εἰσὶ τινες ἴτι,
 καὶ μετὰ τοὺς Τιτάνας ἐπίουσι καὶ τοὺς γίγαντας,
 οἱ κακολογήσουσι καὶ βλάβουσιν ἡμᾶς, εἴπερ οἱ
 Ἀχαιοὶ τοιαῦτα δρῶσι δίχα ἡμῶν. Vel, cum
 interrogatione, "Δρα δὴ ἐστὶ τις περὶ γῆν, ὅς

Οὐχ ὀρέας δ', ὅτι αὐτε καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
 Τεῖχος ἐτειχίσσαντο νεῶν ὕπερ, ἀμφὶ δὲ τάφρον
 Ἥλασαν, οὐδὲ θεοῖσι δόσαν κλειτὰς ἑκατόμβας ; 450
 Τοῦ δ' ἦτοι κλέος ἔσται, ὅσον τ' ἐπικίδναται ἡώς·
 Τοῦ δ' ἐπιλήσονται, ὅ, τ' ἐγὼ καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων
 Ἦρω Λαομέδοντι πολίσσαμεν ἀθλήσαντε.
 Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 ὦ πόποι, Ἐννοσίγαι' εὐρυσθενὲς, οἷον ἔειπες ; 455
 Ἄλλος κέν τις τοῦτο θεῶν δείσειε νόημα,
 Ὃς σέο πολλὸν ἀφαιρότερος χεῖράς τε μένος τέ·
 Σὸν δ' ἦτοι κλέος ἔσται, ὅσον τ' ἐπικίδναται ἡώς·
 Ἀγρεὶ μὰν, ὅτ' ἂν αὐτε καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
 Οἴχωνται σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαίαν, 460
 Τεῖχος ἀναρρήξας, τὸ μὲν εἰς ἄλλα πᾶν καταχευῆαι·
 Αὐτὶς δ' ἦϊονα μεγάλην ψαμάθοισι καλύψαι,

“ Non vides verò, quomodò rursùm comantes Achivi
 “ Murum struxerint pro navibus, circumque fossam
 “ Duxerint, neque diis dederint inclytas hecatombas ? 450
 “ Hujus profectò gloria erit, quâcunq̃ diffunditur lux ;
 “ Illius autem obliviscuntur, quem ego et Phoebus Apollo
 “ Heroi Laomedonti aedificavimus-circa-urbem, malis-exerciti-laboribus.”
 Hunc autem graviter indignatus allocutus est nubes-cogens Jupiter :
 “ Papae, terrae-concussor latè-potens, quale hoc dixisti ? 455
 “ Alius utique aliquis deorum hoc reformidasset opus excogitatum,
 “ Qui te multò imbecillior manibusque animisque :
 “ Tua verò certè gloria tibi erit, quàm-latè diffunditur lux ;
 “ Age porrò, cùm retrò comantes Achivi
 “ Abierint cum navibus dilectam in patriam terram, 460
 “ Murum deturbatum hunc quidem in mare totum demergito ;
 “ Postea autem littus magnum arenâ obtegito ;

ἐνίψει (τουτέστιν ἐνίσπη) βουλὴν οἰκίαν ἡμῶν
 τοῖς θεοῖς, λόγῳ μαντείας, ἣ καὶ θύσει ; εἴπερ
 οἱ Ἀχαιοὶ οὕτω τυχίζουσι, μήτε μαντιυσά-
 μνοι, μήτε θύσαντες. Posteriorem explicandi
 rationem secuti sunt Recentiores : Priorem
 praefert Eustathius, πᾶτ' ἄλλα, καὶ ὅτι τὸ ἐνίψει
 οὐχ ἀπλῶς δηλοῖ τὸ ἐνίσπη, ἥγουν ἐρεῖ, ἀλλὰ
 τὸ κακολογεῖν. Mihi ita videtur : utique si
 Eustathii sententia vera esset, jam neque illud
 τίς [ἢ βῶ τις ἐστὶ βροτῶν] satis venustè posi-
 tum ; neque amplificationem istam, ἐπ' ἀπί-
 ρονα γαίαν, rectè interjectam ; neque istud,
 ἀθανάτοισι νόον καὶ μήτην ἐνίψει, satis id signifi-
 canter dicere, quod sit ἰδὲ κακολογεῖν καὶ
 βλάπτειν θεοὺς, quomodo eos Titanes et Gig-
 antes ἐκακολόγησαν καὶ ἔδρασαν.

Ver. 448. Ζεὺ πάτερ, — Οὐχ ὀρέας δ'.]

Jupiter omnipotens,

Aspicis haec ? — AEn. IV, 206. 208.

Ibid. — αὐτε.] Rursùm ; post nostrum
 scilicet dirutum.

Ver. 449. — ἐτειχίσσαντο.] Ità edidit
 Barnesius : Rectè, ut mihi quidem videtur.
 Nam ἐτειχίσσαντο antepenultimam necessariò
 corripit. Vide suprâ ad ἄ, 140.

Ibid. — ἀμφὶ δὲ τάφρον Ἥλασαν, οὐδὲ θεοῖσι.]

— Quibus hæc mediî fiducia valli,

Fossarumque moræ, leti discrimina parva,
 Dant animos ; annon viderunt mœnia
 Trojæ

Neptuni fabricata manu considerare in ig-
 nes ? AEn. IX, 142.

Ver. 454. — νεφεληγερέτα.] Vide suprâ ad
 ἄ, 175.

Ver. 456. Ἄλλος κέν τις.] Non vacat istud,
 κέν. Eam enim ferè vim habet ac si latinè dicas,
 Utique alius aliquis : vel, Alius sanè aliquis.

Ver. 458. Σὸν δ' ἦτοι.] Ali. Σὸν δὴ τοῦ et
 Σοὶ δ' ἦτοι.

Ver. 642. — ἦϊονα μεγάλην.] Quâ ratio-
 ne, ἦϊονα, hîc ultimam producat ; item δὲ, ver.
 474 ; vide suprâ ad ἄ, 51.

“Ὡς κέν τοι μέγα τεῖχος ἀμαλδύνηται Ἀχαιῶν.

“Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον
Δύσετο δ' ἥελιος, τετέλεστο δὲ ἔργον Ἀχαιῶν. 465

Βουφόνεον δὲ κατὰ κλισίας, καὶ δόρυπον ἔλοντο.

Νῆες δ' ἐκ Δήμνοιο παρέστασαν, οἶνον ἀγούσαι,

Πολλαὶ, τὰς πρόεηκεν Ἴησονίδης Εὐνήος,

Τόν ῥ' ἔτεχ' Ὑψιπύλη ὑπ' Ἴησони ποιμένι λαῶν.

Χωρὶς δ' Ἀτρεΐδης, Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ, 470

Δῶκεν Ἴησονίδης ἀγέμεν μέθυ, χίλια μέτρα.

Ἔνθεν ἄρ' οἰνίζοντο καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ,

Ἄλλοι μὲν χαλκῶ, ἄλλοι δ' αἶθωνι σιδήρῳ,

Ἄλλοι δὲ ῥινοῖς, ἄλλοι δ' αὐτοῖσι βόεσσιν,

Ἄλλοι δ' ἀνδραπόδεσσι τίθεντο δὲ δαῖτα θάλειαν. 475

Παννύχιοι μὲν ἔπειτα καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ

Δαίνυντο· Τρῶες δὲ κατὰ πτόλιν ἢ δ' ἐπίκουροι.

Παννύχιος δὲ σφιν κακὰ μῆδετο μητίετα Ζεὺς,

Σμερδαλέα κτυπέων· τοὺς δὲ χλαρὸν δέος ἤρει·

Οἶνον δ' ἐκ δεπῶων χαμάδις χέον, οὐδέ τις ἔτλη 480

Πρὶν πῖεειν, πρὶν λείψαι ὑπερμενεί Κρονίῳν.

Κοιμήσαντ' ἄρ' ἔπειτα, καὶ ὕπνου δῶρον ἔλοντο.

“ Ut adeò ingens murus evanescat Achivorum.”

Sic illi quidem talia inter se colloquebantur :

Occidit verò sol, absolutumque est opus Achivorum. 465

Boves autem mactabant per tentoria, et coenam sumebant.

Naves porrò è Lemno appulerant, vinum vehentes,

Multae, quas miserat Iasonides Euneus,

Quem peperit Hypsipyle ex Iasone pastore populorum.

Seorsum autem Atridis, Agamemnoni et Menelao, 470

Dederat Iasonides muneri-ferendum vinum mille mensuras.

Inde utique vinum-emebant comantes Achivi,

Alii quidem aere, alii autem splendido ferro,

Alii autem pellibus, alii verò ipsis bobus,

Alii demum mancipiis ; apparabantque convivium laetum. 475

Per-totam-noctem quidem deinde comantes Achivi

Epulabantur ; Troës verò per urbem, et socii.

Pernox verò ipsis mala moliebatur providus Jupiter,

Terribiliter tonans ; illos autem pallidus timor cepit :

Vinum autem ex poculis in terram fundebant, nec quisquam ausus est 480

Antè bibere, quàm libàsset praepotenti Saturnio.

Decubuerunt deinde, et somni donum ceperunt.

Ver. 465. *Δύσετο.*] Vide suprà ad β', 55.
ct ad ε', 109.

Ver. 474. — *αὐτοῖσι βόεσσιν.*] *Al. αὐτῆσι*
βόεσσιν.

Ver. 478. — *μητίετα.*] Vide suprà ad ε', 175.

Ver. 479. — *κτυπέων.*] Vide suprà ad γ', 455.

Ibid. — *ἤρει.*] Vide suprà ad δ', 492.

Ver. 481. — *λείψαι.*] Vide suprà ad β', 267.

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ Θ'.

Ἑπόθεσις τῆς ΟΜΗΡΟΥ ραψωδίας Θ'.

ΖΕΥΣ ἀπαγορεύσας τοῖς θεοῖς μηδέτερά βοηθεῖν τῶν στρατῶν, ἐπὶ τὴν Ἴδην κατέρχεται καὶ πρότερον ἴσον μαχομένους τοὺς Ἑλληνας, ἐλάττονας τῶν Τρώων καθίστησιν. Ἥραν δὲ καὶ Ἀθηνᾶν ἐπὶ βοήθειαν τοῖς Ἑλλησιν ἐξιούσας ἐπέσχεν Ἴρις, Διὸς κλυέουσας. Ἐσπίρας δὲ γενομένης, Ἐκτωρ ἐδημηγόρησεν ἐν τῷ πεδίῳ, ὥστε στρατοπεδεύεσθαι, καὶ πῦρ δι' ὅλης νυκτὸς καίειν.

Ἄ Λ Λ Η.

ΖΕΥΣ καλίσας εἰς ἐκκλησίαν τοὺς θεοὺς, ἀπαγορεύει μετὰ ἀπειλῆς, μηδενί τοῖς τῶν μαχομένων βοηθεῖν. Ἀθηνᾶ δὲ αἰτεῖται παρ' αὐτοῦ, εἰ καὶ μὴ φανερῶς συγκαρτεῖ αὐτῇ τὴν τοῖς Ἑλλησι βοήθειαν, καὶ γνάμνην τινα αὐτοῖς ὑποβίβασθαι, ὡς μὴ παντάπασι ἀπόλωνται. Συμπεσόντων δὲ εἰς τὴν μάχην, τὰ μὲν πρῶτα ἰσοπαλὴς πόλεμος γίνεταί· μετὰ δὲ τοῦτο οἱ Τρῶες βελτίονι γίνονται βροπῇ κατὰ Διὸς γνάμνην, κεραυνοῦ πρὸ τῶν ἵππων τοῦ Διομήδους ἐνεχθέντος, καὶ τῶν ἀριστέων φοβηθέντων καὶ εἰς φυγὴν τραπέντων. Καὶ Πασιδᾶν μὲν, προτρεπούσης αὐτὸν Ἥρας βοηθεῖν τοῖς Ἑλλησιν, ἀρνεῖται· ἀναθαῤῥησάντων δὲ τῶν Ἑλλήνων, Τεύκρου πολλοὺς τοξεύσαντος, Ζεὺς πάλιν τὴν νίκην ἐπὶ τοὺς Τρῶας μεταφέρει. Ἀθηνᾶ δὲ καὶ Ἥρα, ὀλίγον τῶν Διὸς ἀπειλῶν φροντίσασαι, κατίσιν εἰς τὸν πόλεμον, βοηθήσασαι τοῖς Ἑλλησιν· ἀλλὰ, Διὸς ἐπ' αὐτάς Ἴριν πέμψαντος μετ' ἀπειλῆς, ὑποστρέφουσι. Καὶ τότε Ἐκτωρ πλησίον τῶν νεῶν ἱππομαχῶν τοὺς Τρῶας, καὶ παρρησιασάμενος ἐπὶ τῇ νίκῃ, κελύει αὐτοὺς πῦρ καίειν πρὸ τῶν νεῶν, καὶ φυλάσσειν, ὡς ἂν μὴ λάθοιεν Ἑλληνες φεύγοντες, διὰ τὸ ἠττῆσθαι, εἰς τὰς πατρίδας.

Ἐπιγραφαί.

Θεῶν ἀγορά· καὶ, κόλας μάχη.

Ἄλλως.

Θῆτα, Θεῶν ἀγορῆ, Τρώων κράτος, Ἐκτορος εὖχος.

Ἄλλως.

Θῆτα δ' ἀπαντας ἔτρεψεν Ἀχαιοὺς Ἐκτορος αἰχμῆ.

ἮΩΣ μὲν κροκόπεπλος ἐκίδνατο πᾶσαν ἐπ' αἴαν'

Ζεὺς δὲ Θεῶν ἀγορὴν ποιήσατο τερπικέραυνος,

Ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος Οὐλύμποιο·

Αὐτὸς δὲ σφ' ἀγόρευε, θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἀκουον'

Κέκλυτέ μευ, πάντες τε θεοὶ, πᾶσαί τε Δείαιαι,

"Ὅφρ' εἶπα, τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει·

Μῆτε τις οὖν Δήλεια θεὸς τόγε, μῆτε τις ἄρσην

Πειράτω διακέρσαι ἐμὸν ἔπος· ἀλλ' ἅμα πάντες

Αἰνεῖτ', ὄφρα τάχιστα τελευτήσω τάδε ἔργα.

"Ὅν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε Θεῶν ἐθέλοντα νοήσω

Ἐλθόντ', ἢ Τρώεσσιν ἀρηγήμεν, ἢ Δαναοῖσι,

Πληγεῖς οὐ κατὰ κόσμον ἐλεύσεται Οὐλυμπόδε·

Ἦ μιν ἐλὼν ρίψω ἐς Τάρταρον ἠερόεντα,

5

10

AURORA quidem croceo-peplo-induta spargebatur totam per terram ;
Jupiter verò deorum concionem habuit gaudens-fulmine,
Summo in vertice multa-cacumina-habentis Olympi :

Ipse autem illis concionabatur, dii verò simul omnes auscultabant :

" Audite me, omnesque dii, omnesque deae,

" Ut dicam, quae me animus in pectoribus jubet :

" Nè qua igitur foemina dea hoc, neu quis mas

" Tentet rescindere meum verbum : sed simul omnes

" Assentimini, ut celerrimè perficiam haec opera.

" Quemcunque verò ego seorsùm deorum ultroneum intellexero

" Profectum, ut vel Trojanis auxilium ferat, vel Danais,

" Sauciatus indecorè redibit in Olympum :

" Aut ipsum correptum projiciam in Tartarum tenebrosum,

5

10

Ver. 1. ἮΩΣ μὲν κροκόπεπλος.]

— croceum linquens Aurora cubile.

Æn. IV, 585.

Alia ex Virgilio complura videas suprâ citata,
ad á, 477 ; Pulcherrima et illa ; vim tamen
vocalorum, ῥοδόδάντυλος et κροκόπεπλος, non
assequuta est linguæ Romanæ angustia.

Ver. 2. 4. Ζεὺς δὲ Θεῶν ἀγορὴν ————,
Αὐτὸς δὲ σφ' ἀγόρευε.]

Conciliumque vocat Divûm pater atque
hominum rex.

Sidream in sedem : ————

Considunt tectis bipatentibus, incipit Ipse.

Æn. X, 2.

Ver. 4. ——— ἅμα.] Al. ὑπό.

Ver. 7. ——— τόγε.] Al. τόδε.

Ver. 8. ——— ἐμὸν ἔπος.] Quâ ratione, ἐμὸν,
hic ultimam producat ; item, ἂν, ver. 21 ; et
περὶ, ver. 25 ; vide suprâ ad á, 51.

Ver. 12. Πληγεῖς.] Vide suprâ ad γ'

51.

Τῆλε μάλ', ἦχι βάθιστον ὑπὸ χθονός ἐστι βέρεθρον,
 "Ἐνθα σιδήρειαί τε πύλαι καὶ χάλκεος οὐδός,
 Τόσσον ἔνερθ' αἶδω, ὅσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης·
 Γνώσεται ἔπειθ', ὅσον εἰμὶ θεῶν κάρτιστος ἀπάντων.
 Εἶδ' ἄγε, πειρήσασθε θεοὶ, ἵνα εἶδετε πάντες,
 Σειρὴν χρυσεῖην ἐξ οὐρανόθεν κρεμάσαντες·
 Πάντες δ' ἐξάπτεσθε θεοὶ, πᾶσαιί τε δάιναι·
 'Ἄλλ' οὐκ ἂν ἐρύσαιτ' ἐξ οὐρανόθεν πεδίονδε

15

20

" Procul valdè, ubi profundissimum sub terrâ est barathrum,

" Ubi ferreaeque portae et aereum limen,

15

" Tantum infra Orcum, quantum coelum distat à terrâ :

" Cognoverit deinde, quanto sim deorum potentissimum omnium.

" Quin agite, periculum-facite Dii, ut sciat omnes,

" Catenâ aurâ de coelo suspensâ ;

" Omnes autem ex eâ pendete dii, omnesque deae :

20

" At non traxeritis de coelo in terram

Ver. 14. ——— ἦχι.] *Al.* ἔνθα.

Ibid. ——— βάθιστον ὑπὸ χθονός ἐστι βέρεθρον.]

" Ἄλλως τε μέγιστον τυγχάνει ἢ, καὶ διαμπερὲς πετρημένον δι' ὅλης τῆς γῆς· τοῦτο ὅτις Ὀμηρος εἶπε, λέγων αὐτὸ, " Τῆλε μάλ', ἦχι βάθιστον " ὑπὸ χθονός ἐστι βέρεθρον " δ' καὶ ἄλλοι καὶ ἐκείνος καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν ποιητῶν Τάρταρον κεκλήκασιν. ——— Οἱ δ' ἂν δόξωσιν ἀνάτως ἔχρειν διὰ τὰ μεγέθη τῶν ἀμαρτημάτων, ——— τοῦτους δὲ ἡ προσήκουσα μοῖρα ρίπτει εἰς τὸν Τάρταρον, ὅθεν οὐποτε ἐκβαίνουσι. *Plato in Phaedone.* Cæterùm ingeniosè hæc ad Terram nostram, è serenis Lunaë regionibus prospectatam, transfert *Plutarchus* : Ἐκείνους δ' ἂν [τοὺς ἐν τῇ σιλήνῃ κατοικοῦντας] οἶμαι πολὺ μᾶλλον ἀποθαυμάσαι τὴν γῆν, ἀφορῶντας οἷον ὑποστάθμην καὶ ἰλὸν τοῦ παντὸς ἐν ὑγροῖς καὶ ὀμίχλαις καὶ νέφει διαφανομένην ἀλαμπῆς καὶ ταπεινῶν καὶ ἀκίνητων χωρίων, εἰ ζωὰ φύει καὶ τρέφει μίτηχοντὰ κινήσεις, ἀναπνοῆς, θερμότητος. Κἄν εἰ πόθεν αὐτοῖς ἐγγίνοιτο τῶν Ὀμηρικῶν τούτων ἀκοῦσαι, " Τόσσον ἔνερθ' αἶδω, ὅσον οὐρανός ἐστ' " ἀπὸ γαίης, " ταῦτα φήσωσιν ἀτεχνῶς περὶ τοῦ χωρίου τούτου λέγεσθαι, καὶ τὸν ἄδην ἐνταῦθα καὶ τὸν τάρταρον ἀποκείσθαι, γῆν δὲ μίαν εἶναι τὴν Σιλήνην. *De facie in orbe Lunaë.*

Ver. 15. "Ἐνθα σιδήρειαί τε πύλαι καὶ χάλκεος οὐδός.]

Porta adversa ingens, solidoque adamante columnæ,

Vis ut nulla vimur, non ipsi excindere ferro

Cœlicolæ valeant : stat ferrea turris ad auras.

Æn. VI, 552.

Ver. 16. Τόσσον ἔνερθ' αἶδω, ὅσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης.] *Quod Homerus* hic audacter ἔνερθ'

αἶδω, *Hesiodus* multò languidiùs dixit ἔνερθ' ὑπὸ γῆς·

Τόσσον ἔνερθ' ὑπὸ γῆς, ὅσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης. *Theog.* ver. 720.

Meliùs Virgilius :

———— tum Tartarus ipse

Bis patet in præceps tantum, tenditque sub umbras,

Quantus ad æthereum cœli suspectus Olympum. *Æn.* VI, 577.

Ver. 18. Εἶδ' ἄγε.] *Non* minùs venustè dicitur ἄγε, quàm ἄγεσι : Vide suprâ ad ζ', 376. Porro voculæ, εἰ, vis hujusmodi est : *Si dubitatis, agite, &c.*

Ver. 19. Σειρὴν χρυσεῖην.] Τὴν χρυσεὴν σιρῆν, inquit *Plato* in *Theæte*to, οὐδὲν ἄλλο ἢ τὸν ἥλιον Ὀμηρος λέγει καὶ δηλοῖ. Et ingeniosè admodum conjicit *Popius*, catenam auream veteribus *Ægyptiis* Astronomie peritis *Vim Solis*, quâ in Orbibus suis continerentur *Planetæ*. Cæterùm vide suprâ ad ζ', 399.

Ver. 20. Πάντες δ' ἐξάπτεσθε.] *Plerique* hoc in loco, præcedenti κρεμάσαντες cum ἐξάπτεσθε conjunctâ, voculam δὲ prorsus supervacaneam efficiunt, et in versionibus suis proinde omitunt. At hæc non est *Homeri* ratio. Vide tamen suprâ, ad α', 57.

Ver. 21. 'Ἄλλ' οὐκ ἂν ἐρύσαιτ'.] Τὸ μὲν ὅλως ἀκίνητον, ὑπ' οὐδενός ἐνδέχεται κινήσθαι. " Ἄλλ' οὐκ ἂν ἐρύσαιτ' ἐξ οὐρανόθεν, " &c. *Aristot.* περὶ τῆς κοινῆς τῶν ζώων κινήσεως. *Barnesius*, minimè ignarus quâ ratione Syllaba ἂν produci hîc posset, edidit tamen ex conjecturâ, 'Ἄλλ' οὐκ ἂν Μ' ἐρύσαιτ', " *Idque* aded evi-
" dens, inquit, ut non ampliùs sit dubitan-
" dum." Attamen longè venustiùs reticetur istud, μὲ.

Ζῆν' ὑπάτον μῆστωρ', οὐδ' εἰ μάλα πολλὰ κάμοιτε
 Ἄλλ' ὅτε δὴ καὶ ἐγὼ πρόφρων ἐθέλοιμι ἐρύσσαι,
 Αὐτῇ κεν γαίῃ ἐρύσαιμ', αὐτῇ τε θαλάσῃ·
 Σειρὴν μὲν κεν ἔπειτα περὶ ῥίον Οὐλύμποιο 25
 Δησαίμην· τὰ δέ κ' αὖτε μετῆορα πάντα γένοιτο.
 Τόσπον ἐγὼ περὶ τ' εἰμὶ θεῶν, περὶ τ' εἰμὶ ἀνθρώπων.
 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
 Μῦθον ἀγασσάμενοι· μάλα γὰρ κρατερῶς ἀγόρευεν.
 Ὅψε δὲ δὴ μετέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη 30
 ὦ πάτερ ἡμέτερε, Κρονίδη, ὑπάτε κρειόντων,
 Εὖ νυ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν, ὅ τοι σθένος οὐκ ἐπιεικτόν·
 Ἄλλ' ἔμπης Δαναῶν ὀλοφυρόμεθ' αἰχμητῶν,
 Οἳ κεν δὴ κακὸν οἶτον ἀναπλήσαντες ὄλονται.
 Ἄλλ' ἦτοι πολέμου μὲν ἀφεξόμεθ', εἰ σὺ κελεύεις· 35
 Βουλὴν δ' Ἀργείοις ὑποθησόμεθ', ἣτις ὀνήσει,
 Ὡς μὴ πάντες ὄλονται, ὀδυσαμένοιο τεοῖο.
 Τὴν δ' ἐπιμειδῆσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 Θάρσει, Τριτογένεια, φίλον τέκος· οὐ νύ τι θυμῷ

" Jovem summum consiliarium, ne quidem si valdè multum labore-contenderitis :
 " Verùm quando deinceps ego lubens voluero trahere,
 " Cum ipsâ utique terrâ traxero, ipsoque mari :
 " Catenam quidem dein circa cacumen Olympi 25
 " Alligavero : illa verò sublimia omnia penderint.
 " Tanto ego superque sum deos, superque sum homines."
 Sic dixit : hi autem omnes obmutuerunt silentio,
 Orationem admirati : valdè enim minaciter concionatus erat.
 Tandem verò interlocuta est dea caesiis-oculis Minerva : 30
 " O pater noster, Saturnie, summe regum,
 " Benè et nos scimus, quòd tibi potentia vinci-nescia :
 " Attamen Danaos lugemus bellicosos,
 " Qui jam malo fato expleto perierint.
 " Verùm enimverò bello quidem abstinēbimus, si tu jubes : 35
 " Consilium verò Argivis suggeremus, quod proderit ;
 " Ut ne omnes pereant, irato te."
 Hanc autem subridens allocutus est nubes-cogens Jupiter :
 " Bono-esto-animo, Tritonia, dilecta filia ; neutiquam animo

Ver. 25. — πρόφρων.] Fuerunt qui legerent, πρόσσα.

Ver. 26. — μετῆορα.] Vide suprâ ad β', 818.

Ver. 28. — οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.]

— olli obstupere silentes, Conversique oculos inter se atque ora tenebant. Æn. XI, 120.

Ver. 50. — γλαυκῶπις.] Vide suprâ ad á, 206.

Ver. 31. ὦ πάτερ ἡμέτερε.]

O pater, O hominum Divûmque æterna potestas. Æn. X, 18.

Ver. 32. Εὖ νυ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν.] Pulcherrimè hæc ex personâ Minervæ, prudentiæ scilicèt et sapientiæ antistitis. Juno si hîc sit, quàm diversa loquatur ! Ut rectè annotavit Eustathius.

Ibid. — ὅ τοι.] Vide suprâ ad á, 557.

Ver. 38. — νεφεληγερέτα.] Vide suprâ ad á, 175.

Πρόφρονι μυθέομαι· ἐθέλω δέ τοι ἥπιος εἶναι. 40
 Ὡς εἰπὼν, ὑπ' ὄχεσφι τιτύσκετο χαλκόποδ' Ἴππω
 Ὀκυπέτα, χρυσέησιν ἐθείρησιν κομόωντε·
 Χρυσὸν δ' αὐτὸς ἔδυνε περὶ χροῖ· γέντο δ' ἰμάσθλην
 Χρυσεῖην, εὐτυκτον, εἰοῦ δ' ἐπιβήσατο δίφρου.
 Μάστιξεν δ' ἐλάαν· τὰ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην, 45
 Μεσσηγὺς γαίης τε καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος.
 Ἴδην δ' ἴκανεν πολυπίδακα, μητέρα Θεῶν,
 Γάργαρον, ἔνθα δέ οἱ τέμενος βωμός τε θυήεις·
 Ἐνθ' ἵππους ἔστησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
 Λύσας ἐξ ὄχεων, κατὰ δ' ἠέρα πουλὺν ἔχευεν. 50
 Αὐτὸς δ' ἐν κορυφῇσι καθέζετο κύδει γαίαν,
 Εἰσορόων Τρώων τε πόλιν καὶ νῆας Ἀχαιοῶν.
 Οἱ δ' ἄρα δεῖπνον ἔλοντο κερηκομόωντες Ἀχαιοὶ

“ Serio loquor; volo autem tibi mitis esse.”

40

Sic fatus, sub curru junxit aëripedes equos

Celeritèr-volantes, aureis júbis comantes :

Aurum autem ipse induit circa corpus; accepitque scuticam

Auream, scitè factam, suumque conscendit currum.

Scuticâ autem percussit, ut-inirent-cursum: iique non inviti volabant,

45

In medio inter terramque et coelum stellatum.

Idam autem venit fontibus irriguam, matrem ferarum,

Ad Gargarum, ubi utique erat ei ager sacer altareque odoratum :

Ibi equos stitit pater hominumque deumque,

50

Solutos curru, caliginemque multam circumfudit.

Ipse autem in verticibus sedit gloriâ exultans,

Inspiciens Troûmque urbem et naves Achivorum.

Interim jentaculum sumpserunt comantes Achivi

Ver. 41. — χαλκόποδ' Ἴππω.] Similitèr
Virgíliedem cervam — Æn. VI, 802.

Ver. 42. — χρυσέησιν.] Pronuntiabatur
χρυσῆσιν, quomodo et scribi postea cœptum
est. Vide suprâ ad β', 268.

Ver. 43. — γέντο δ' ἰμάσθλην.] Eustathius
ad í, 369; φίλτατος, φίντατος ἦλθεν, ἦθεν ἔλε-
το, ἔπτο, καὶ δωρικῶς γέντο κέλετο, κέντο. Equi-
dem crediderim potius ab inusitato quodam
γίνω, vel γίνωω, vel γείνω, deductam. Nam
Dorica ista, quæ memorat Eustathius, recenti-
ora videntur, et Homero (ut opinor) ignota.

Ver. 44. — ἐπιβήσατο.] Vulgg. ἐπιβήσετο.
Vide suprâ ad β', 35, et ad í, 109.

Ver. 46. Μεσσηγὺς γαίης τε καὶ οὐρανοῦ.]
Vide suprâ ad í, 769.

Ver. 49. — πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.]

— Divûm pater atque hominum Rex.

Æn. I, 69.

— hominum sator atque Deorum.

Æn. XI, 725.

Ver. 50. — κατὰ.] Al. περί.

Ver. 51. — ἐν κορυφῇσι καθέζετο — Εἰσορόων.]
— cùm Jupiter æthere summo

Despiciens mare velivolum, terrasque ja-
centes,

Littoraque, et latos populos, sic vertice
coeli

Constitit, et Libyæ defixit lumina regnis.

Æn. I, 227.

Sidream in sedem, terras unde arduus
omnes,

Castraque Dardanidûm aspectat, populos-
que Latinos. Æn. X, 3.

— hominum sator atque Deorum

Observans oculis, summo sedet altus O-
lympto. Æn. XI, 725.

— fulvâ pugnas de nube tuentem.

Æn. XII, 792.

Ver. 53. Οἱ δ' ἄρα δεῖπνον.] Vocula, ἄρα,
nequaquam hic supervacua est; sed elegantèr
connectit quod erat suprâ dictum, (ή, 476.)
Πανύχμι μὲν ἔπειτα — Ἀχαιοὶ Δαίοντο.

Ῥίμφα κατὰ κλισίας, ἀπὸ δ' αὐτοῦ θωρήσσοντο.

Τρῶες δ' αὖ ἐτέρωθεν ἀνὰ πτόλιν ὠπλίζοντο 55

Παυρότεροι· μέμασαν δὲ καὶ ὡς ὑσμῖνι μάχεσθαι,
Χρειοῖ ἀναγκαίῃ, πρό τε παίδων καὶ πρὸ γυναικῶν.

Πᾶσαι δ' αἰγνυντο πύλαι, ἐκ δ' ἔσσυτο λαός,

Πεζοὶ δ' ἰππῆές τε· πολὺς δ' ὄρυμαγδὸς ὄρᾶρει.

Οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἐς χῶρον ἓνα ξυνιόντες ἴκοντο, 60

Σύν ῥ' ἔβαλον ῥίνους, σὺν δ' ἔγχεα, καὶ μένε' ἀνδρῶν

Χαλκιοθωρήκων· ἀτὰρ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι

Ἐπληγτ' ἀλλήλησι· πολὺς δ' ὄρυμαγδὸς ὄρᾶρει.

Ἔνθα δ' αἴμ' οἰμογῆ τε καὶ εὐχολῆ πέλεν ἀνδρῶν,

Ἵλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων· ῥέε δ' αἵματι γαῖα. 65

Ὅφρα μὲν ἤως ἦν καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ,

Τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἤπτετο, πίπτε δὲ λαός·

Ἵμος δ' ἥελιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει,

Καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίτανε τάλαντα·

Raptim per tentoria, statimque post id armabantur.

Trojani item ex-alterâ parte per urbem armabantur

Pauciores : prompti tamen erant etiam sic pugnâ contendere, 55

Necessitate durâ, proque liberis et pro uxoribus.

Omnes itaque aperiebantur portae, forasque ruebant copiae,

Peditesque equitesque ; ingensque tumultus coortus est.

Hî autem cum jam in locum unum congregientes convenissent, 60

Commiserunt scuta, itemque hastas, et robora virorum

Aereis-thoracibus-indutorum ; ac clypei umbonibus-muniti

Appropinquabant invicem : ingensque tumultus est coortus.

Tum verò simul ejulatusque et jactantia erat virorum,

Perdentiumque et pereuntium : fluebat autem sanguine terra. 65

Quamdiu quidem tempus matutinum erat, et crescebat sacra dies,

Tamdiu valdè utrosque tela attingebant, cadebatque populus :

Quùm verò sol medium coelum conscendisset,

Tum utique aureas pater attollebat lances :

Ver. 57. — πρό τε παίδων καὶ πρὸ γυναικῶν.]

nunc conjugis esto

Quisque suæ tectique memor. —

Æn. X, 280.

Ver. 59, 65. — ὄρᾶρει.] Vide suprâ ad δ', 492. et β', 810.

Ver. 60. Οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἐς χῶρον ἓνα.] Vide suprâ ad δ', 446.

Ver. 64. Ἔνθα δ' αἴμ' οἰμογῆ τε.] Vide suprâ ad δ', 450.

Ver. 65. — ὀλλυμένων.] Vide suprâ ad γ', 260.

Ver. 68. Ἵμος δ' ἥελιος μέσον οὐρανὸν.]

— medios cum Sol accenderit astus.

Georgic. IV, 401.

— medium Sol igneus orbem

Hauserat. — Ibid. 426.

Sol medium cœli conscenderat igneus orbem. — Æn. VIII, 97.

Ibid. — ἀμφιβεβήκει.] Vide suprâ ad α', 57. et ad δ', 492.

Ver. 69. Καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίτανε τάλαντα.]

Jupiter ipse duas æquato examine lances sustinet, et fata imponit diversæ duorum ;

Quem damnet labor, et quo vergat pondere letum. — Æn. XII, 725.

Inferiorem hic Virgilium Homero observavit Macrobius, eò quod Homerus hæc, jam

antequam appareret utram in partem propenderet victoria ; Virgilius autem eadem

serò dicat, postquam et prævisum et prædictum fuisset (Æn. XII, 149, 150.) Turnum utique periturum. “ Hæc autem ratio

“ fuit non æquandi omnia, quæ ab auctore “ transcripsit, quod in omni operis sui parte

“ alicujus Homerici loci imitationem vole-

“ bat inserere, nec tamen humanis viribus

Ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε ταηλεγέος θανάτοιο, 70
 Τρώων δ' ἵπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
 Ἐλκε δὲ μέσσα λαβῶν, ῥέπε δ' αἴσιμον ἤμαρ Ἀχαιῶν.
 Αἰ μὲν Ἀχαιῶν κῆρες ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
 Ἐξέσθην. Τρώων δὲ πρὸς οὐρανὸν εὐρὺν ἄεθλεν.
 Αὐτὸς δ' ἐξ Ἰδῆς μεγάλ' ἔκτυπε, δαϊόμενον δὲ 75
 Ἦκε σέλας μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν. οἱ δὲ ἰδόντες
 Θάμβησαν, καὶ πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἶλεν.
 Ἐνθ' οὐτ' Ἰδομενεὺς τλῆ μίμνεν, οὐτ' Ἀγαμέμνων,
 Οὔτε δὴ Αἴαντες μενέτην, Δεράποντες Ἄρηος.
 Νέστωρ δ' οἷος ἔμιμνε Γεργήνιος, οὔρος Ἀχαιῶν, 80
 Οὔτι ἐκῶν, ἀλλ' ἵππος ἐτείρετο· τὸν βάλεν ἰῶ

Imposuitque duo fata longum-somnium-adferentis mortis, 70
 Troumque equitum et Achivorum aere-loricatorum :
 Sustinuitque medias prehensas : inclinata est autem fatalis dies Achivorum.
 Utique Achivorum fata in terrâ almâ
 Considerant : Troum verò ad coelum latum sublata-erant.
 Ipse autem ex Idâ magnùm tonabat, ardensque 75
 Misit fulgur in exercitum Achivorum : illi autem conspicati
 Obstupuerunt, et omnes pallidus timor cepit.
 Tum verò nec Idomeneus ausus est manere, nec Agamemnon,
 Neque duo Ajaces manserunt, famuli Martis :
 Nestor autem solus mansit Gerenius, custos Achivorum, 80
 Minimè volens, sed equus debilitatus erat ; quem percusserat sagittâ

“ illam divinitatem, ubique poterat æquare.
 “ — Sed hæc et alia ignoscenda Virgilio,
 “ qui studii circa Homerum nimietate ex-
 “ cedit modum, et reverà non poterat non
 “ in aliquibus minor videri, qui per omnem
 “ pœsint suam hoc uno est præcipuè usus
 “ archetypo. Acriter enim in Homerum
 “ oculos intendit, ut æmularetur non modò
 “ magnitudinem, sed et simplicitatem, et
 “ præsentiam orationis, et tacitam majesta-
 “ tem. Hinc diversarum inter heroas suos
 “ personarum varia magnificentio ; hinc deo-
 “ rum interpositio ; hinc auctoritas fabulo-
 “ sorum ; hinc affectuum naturalis expres-
 “ sio ; hinc monumentorum persecutio ; hinc
 “ parabolarum exaggeratio ; hinc torrentis
 “ orationis sonitus ; hinc rerum singularum
 “ cum splendore fastigium.” *Macrob. lib.*
V. cap. 15.

Ver. 75. — ἔκτυπε, δαϊόμενον δὲ Ἦκε σέλας
 — οἱ δὲ ἰδόντες Θάμβησαν.] Non modò tem-
 pore meridiano, *ver. 68* ; sed et cælo, ut vi-
 detur, sereno.

Ἦ μεγάλη ἐβρόντησας ἀπ' οὐρανοῦ ἀστρόντας,
 Οἰδὲ ποδὶ νέφος ἔστι· τέρας νυ τίω τοῖδε φαί-
 νους.
Odys. ὁ, 113.

— cælo ceciderunt plura sereno
 Fulgura. — *Georgic. I, 487.*

Diespiter

Igni corusco nubila dividens
 Plerumque, per purum tonantes,
 Egit equos volucrumque currum
Horat. Carm. I, 54.
Ver. 77. — καὶ πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἶλεν.]
 Tum verò tremefacta novus per pectora
 cunctis
 Insinuat pavor. — *Æn. II, 228.*
 — Dii me terrent, et Jupiter hostis.
Æn. XII, 895.
Ver. 78. — οὐτ' Ἀγαμέμνων.] *Al. οὐδ'*
Ἀγαμέμνων. Quod, hoc in loco, minùs εὐ-
 φωνον.
Ver. 81. — τὸν βάλεν ἰῶ — Ἀλγίστος δ'
 ἀνέπαλτα.]

— inter

Bellatoris equi cava tempora conjicit has-
 tam.
 Tollit se arrectum quadrupes, et calcibus
 auras
 Verberat, effusumque equitem super ipse
 sequutus
 Implicat, ejectoque incumbit cernuus ar-
 mo. *Æn. X, 890.*
 Hastam intorsit equo, ferrumque sub aure
 reliquit :
 Quo sonipes ictu furit arduus, altaque jactat,
 Vulneris impatiens, arrecto pectore crura,
Æn. XI, 637.

Δῖος Ἀλέξανδρος, Ἑλένης πόσις ἠΰκόμοιο,
 Ἄκρην κακκορυφὴν, ὅθι τε πρῶται τρίχες ἵππων
 Κρανίῳ ἐμπεφύασι, μάλιστα δὲ καίριόν ἐστιν.
 Ἀλγῆσας δ' ἀνέπαλτο, βέλος δ' εἰς ἐγκέφαλον δῦ,
 Σὺν δ' ἵππους ἐτάραξε, κυλινδόμενος περὶ χαλκῷ.
 Ὄφρ' ὁ γέρον ἵπποιο παρηγορίας ἀπέταμνε
 Φασγάνῳ αἴσσαν, τόφρ' Ἐκτορος ἄκεές ἵπποι
 Ἦλλον ἀν' ἰωχμὸν, Δρασὺν ἠνίοχον φορέοντες
 Ἐκτορα· καὶ νῦ κεν ἐνθ' ὁ γέρον ἀπὸ θυμὸν ὄλεσσαν,
 Εἰ μὴ ἄρ' ὄξυ νόησε βοῆν ἀγαθὸς Διομήδης·
 Σμερδαλέον δ' ἐβόησεν, ἐποτρύνων Ὀδυσῆα·
 Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 Πῆ φεύγεις, μετὰ νῶτα βαλὼν, κακὸς ὧς, ἐν ὀμίλῳ;

85

90

Nobilis Alexander, Helenae vir pulchrae-comas,
 Summo in vertice, ubi scilicet primi crines equorum
 Cranio innascuntur; maximè autem lethalis est locus.

Dolore itaque correptus erigebatur, sagitta enim ad cerebrum penetrarât,

85

Conturbabatque equos, volutans se circa ferrum.

Porro dum senex equi hujus lora abscindebat

Gladio insurgens, interim Hectoris veloces equi

Venerunt per turbam-insequentium, audacem aurigam ferentes

Hectorem: atque tum senex vitam perdidisset,

90

Nisi illicò animadvertisset pugnam strenuus Diomedes:

Horrendum autem clamavit, adhortans Ulyssem:

“Nobilissime Laërtiade, solertiâ-pollens Ulysse,

“Quò fugis, tergo obverso, ignavus veluti, in turba?

Ver. 82. — Ἀλέξανδρος, Ἑλένης.] Vide supra ad á, 51.

Ver. 85. — ὅθι τε πρῶται τρίχες —, μάλιστα δὲ καίριόν ἐστιν.] Δειπτότατον τὸ ὄσπου, μάλιστα δὲ καίριόν ἐστιν.] ἔχουσι [οἱ ἵπποι] περὶ τὸν ἐγκέφαλον, τῶν ἄλλων. Τεκμήριον δ', ὅτι καίριος ἢ πληγὴ ἢ εἰς τὸν τόπον τοῦτον γίνεσθαι τούτοις. Διὸ καὶ Ὀμηρὸς οὕτως ἐποίησεν “ἵνα “τε τρίχες ἵππων Κρανίῳ ἐμπεφύασι, μάλιστα “δὲ καίριόν ἐστι.” Aristot. περὶ ζῶων γενέσεως, lib. V. c. 5. (Ubi in transcurso notandum, quod hodiè scriptum est ὅθι τε, Aristotelem legisse ἵνα τε.)

— quâ fata celerrima —. Æn. XII, 507.

Ver. 85. — ἀνέπαλτο.] Ex verbo, ἀνεφάλτομαι ut rectè annotavit Barnesius. Nam ex ἄλλομαι fit ἄλτο.

Ver. 86. — κυλινδόμενος περὶ χαλκῷ.] Scholiastes; περὶ τῶ σιδήρου τῶν ἰσιώτρων, ὁ ἴστι, τῶν κανθῶν. At Eustathius; Τὸ, περὶ χαλκῷ, τῷ τοῦ οἴστου σιδήρῳ δηλαδῆ.

Ver. 87. — ἀπέταμνε.] Al. ἀπίτεμνε. Minus rectè. Εἰ δὲ καὶ ἦν εἰσιέν [ἀπίτεμνε] κοινότερον, ἀλλ' Ὀμηρὸς τὴν κατ' αὐτὸν Ἰάδω γλώσσαν τιμᾶ, τὸ τέμνειν κατέμνει λέγουσαν. Porro singularem hîc vim habet tempus illud imperfectum: Τὸ δὲ “ἀπίτεμνε,” inquit

Eustathius, ἀσπίως ἐρεται, κατὰ τὴν παρατήρησιν τῶν παλαιῶν. Οὐ γὰρ δυνάμεις ὁ οὕτω γέρον ταχὺ ἀποταμῆναι, ἀπέταμνε κατ' ὀλίγον ἐν Παρατάσει χρόνου, καίτοι μὴ ἀνέμνος, ἀλλ' αἴσσαν, ὁ ἴστι πάνυ σπεύδων. Similiter Scholiastes: Δεινὸς ἐστὶν Ὀμηρὸς, καὶ διὰ μιᾶς λέξεως ὅλον τὸν ἄνδρα σημαίνει. Διὰ γὰρ τοῦ “ἀπίτεμνε,” τὴν ἀσπίδιαν τοῦ γέροντος δηλοῖ, καὶ ἐντεῦθεν τὸ βραδύ τῆς ἐνεργείας. Προσηκόντως οὖν ἐπὶ τοῦ περισσότου ἐχρήσατο τῷ Παρατατικῷ χρόνῳ, εἰπὼν τὸ “αἴσσαν.” Ἐπὶ δὲ τοῦ νέου Αὐτομείδοντος, τῷ Συντελικῷ, εἰπὼν, “αἴσσαν” καὶ “ἀπίκοψε,” συντόμως τὸ πρῶγμα εἰῆλωσεν. Et Tatianus: Νίστορα μὲν, — τῶν ἵστων τὰς παρηγορίας βραδείως ἀποτίμνοντα διὰ τὸ ἄσπον καὶ νωθὸς τῆς ἡλικίας, θαυμάζομαι. Orat. ad Græcos, § 51.

Ver. 91. — βοῆν ἀγαθὸς.] Vide supra ad β', 408.

Ver. 94. — μετὰ νῶτα βαλὼν, κακὸς ὧς, ἐν ὀμίλῳ.] Editor eruditus Ciceronis dialogorum de Oratore, ad lib. II. § 72. legendum hîc conjicit, — μετὰ νῶτα βαλὼν σίκκος, ὡς ἐν ὀμίλῳ Μῆτις σοι, &c. Sed multò elegantius est, ut ἐλλιστικῶς dicatur, ὅρα ἵνα μὴ σε φεύγοντά τις πλῆξῃ. Quomodo interpretatus est Eustathius.

Μήτις τοι φεύγοντι μεταφρένων ἐν δόρῳ πῆξῃ·	95
Ἄλλὰ μὲν, ὄφρα γέροντος ἀπώσομεν ἄγχιον ἄνδρα.	
“Ὡς ἔφατ’· οὐδ’ ἐσάκουσε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,	
Ἄλλὰ παρήϊξεν κοίλας ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.	
Τυδεΐδης δ’, αὐτός περ ἐὼν, προμάχοισιν ἐμίχθη·	
Στῆ δὲ πρόσθ’ ἵππων Νηληϊάδαο γέροντος,	100
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·	
“ὦ γέρον, ἧ μάλα δὴ σε νέοι τείρουσι μαχηταί·	
Σὴ δὲ βίη λέλυται, χαλεπὸν δέ σε γῆρας ὀπάξει·	
Ἡπεδανὸς δέ νύ τοι Δεράπων, βραδέες δέ τοι ἵπποι.	
Ἄλλ’ ἄγ’, ἐμῶν ὀχέων ἐπιβήσῃ, ὄφρα ἴδῃαι	105
Ὅϊοι Τρώϊοι ἵπποι, ἐπιστάμενοι πεδίοιο	
Κραιπνὰ μάλ’ ἐνθα καὶ ἐνθα διακέμεν ἠδὲ φέεσθαι,	
Ὅς ποτ’ ἀπ’ Αἰνείαν ἐλόμην μῆστωρ εὐφροιο.	
Τούτῳ μὲν Δεράποντε κομείτων· τῷδε δὲ νῶϊ	
Τρῶσιν ἐφ’ ἵπποδάμοις ἰθύνομεν, ὄφρα καὶ Ἔκτωρ	110
Εἴσεται, εἰ καὶ ἐμὸν δόρυ μαίνεται ἐν παλάμῃσιν.	
“Ὡς ἔφατ’· οὐδ’ ἀπίθησε Γερῆνιος ἱππότης Νέστωρ.	

“ Cave, nequis tibi fugienti tergo hastam infigat :	95
“ Quin mane, ut à sene propellamus truncem virum.”	
Sic dixit : At non exaudivit patiens nobilis Ulysses,	
Verùm raptim-praeteriit cavas ad naves Achivorum.	
Tydidès autem, solus licet existens, primis-pugnatoribus mixtus est :	
Stetitque ante equos Nèleidæ senis,	100
Et ipsum compellans verbis alatis allocutus est :	
“ O senex, certè valdè jam te juvenes premunt bellatores :	
“ Tua utique vis soluta est, gravisque te senecta persequitur :	
“ Debilis autem tibi famulus, segnesque tibi equi.	
“ Verùm age, meos currus conscende ; ut videas	105
“ Quales Troii equi, periti per-campum	
“ Rapidè valdè huc et illuc insequi et fugere ;	
“ Quos nuper ab Æneâ cepi artifice fugandi-hostes.	
“ Istos quidem tuos famuli, tuus et meus, curent : hos verò nos	
“ Trojanos in equùm-domitores dirigamus, ut et Hector	110
“ Sciat, an et mea hasta insaniat in manibus.”	
Sic dixit : neque non obsecutus est Gerenius eqves Nestor.	

Ver. 95. — μεταφρένων ἐν δόρῳ πῆξῃ.] Non, ἐν μεταφρένων πῆξῃ· sed, μεταφρένων ἐμ-πῆξῃ.

Ver. 97. — πολύτλας Ὀδυσσεύς.] Virgilio, infelicis Ulyssæi. Horatio, patientis Ulyssæi.

Ver. 103. — λέλυται.] Vide suprâ ad á, 37.

Ver. 105. — ἐπιβήσῃ.] Vide suprâ ad β', 35; et ad é, 109.

Ver. 108. Ὅς ποτ' ἀπ' Αἰνείαν ἐλόμην.] Ὅς Αἰνείαν ἀφελόμην· Constructio similis at-

que illa, — Τεῦκρον Τελαμῶνιον εὐχος ἀπήνερα· ó, 462. Et *Odyss.* λ', 201, 202. Ἄλλὰ με σὸς τε πόθος — μελιθδία θυμὸν ἀπήνερα. Et alibi non semel.

Ver. 110. — ἐφ' ἵπποδάμοις ἰθύνομεν.] Itâ optimè restituit *Barnesius* ex MS. *Al.* ἐφ' ἵπποδάμοισιν ἰθύνομεν. Malè. Neque enim in his ulla est Licentia.

Ver. 111. — δόρυ μαίνεται.] Vide suprâ ad δ', 126.

Ver. 112. — ἱππότης.] Vide suprâ ad á, 175.

Νεστορέας μὲν ἔπειθ' ἵππους Δεράποντε κομείτην "Ιφθιμοι, Σθένελός τε καὶ Εὐρυμέδων ἀγαπήνωρ· Τὰ δ' εἰς ἀμφοτέρω Διομήδεος ἄρματα βήτην·	115
Νέστωρ δ' ἐν χεῖρεσσι λάβ' ἠνία σιγαλόεντα· Μάστιξεν δ' ἵππους, τάχα δ' Ἔκτορος ἄγχι γέγοντο· Τοῦ δ' ἰθὺς μεμαῶτος ἀκόντισε Τυδέος υἱός· Καὶ τοῦ μὲν ῥ' ἀφάμαρτεν· ὁ δ' ἠνίοχον Δεράποντα, Υἱὸν ὑπερθύμου Θεβαίου, Ἠνιοπῆα,	120
"Ἴππων ἠνί" ἔχοντα, βάλε στήθος παρὰ μαζόν· Ἦρπε δ' ἐξ ὀχέαν, ὑπερώησαν δὲ οἱ ἵπποι Ἔκλυποδες· τοῦ δ' αὖθι λύθη ψυχὴ τε μῖνος τε. Ἔκτορα δ' αἰνὸν ἄχος πύκασε φρένας ἠνίοχοιο· Τὸν μὲν ἔπειτ' εἴασε, καὶ ἀχνύμενός περ ἑταίρου,	125
Κεῖσθαι· ὁ δ' ἠνίοχον μέθεπε Δρασὺν· οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν Ἴππω δευέσθην σημάντορος· αἵψα γὰρ εὔρεν Ἴφιτίδην Ἀρχεπτόλεμον Δρασὺν, ὃν ῥα τόθ' ἵππων Ἔκλυπόδων ἐπέβησε, δίδου δὲ οἱ ἠνία χερσίν. Ἔνθα κε λαιγὸς ἔην, καὶ ἀμήχανα ἔργα γέγοντο·	130
Καὶ νύ κε σήκασθεν κατὰ Ἴλιον, ἧῦτε ἄρνες·	

Nestoreas quidem postea equas famuli curabant Fortes, Sthenelusque et Eurymedon virtutis-amans : Hi autem ambo Diomedis currum conscenderunt :	115
Nestor autem in manus sumpsit habenas miro-artificio-factas ; Percussitque scuticâ equas, celeritèrque Hectorem prope fuerunt : Hunc porro rectâ irruentem telo-petiit Tydei filius : Et ab eo quidem aberravit ; sed aurigam famulum, Filium magnanimi Thebaei, Eniopeum,	120
Equorum habenas tenentem, percussit pectus juxta mammam : Decidit autem de curru, retrocesseruntque ejus equi Veloces : ejus autem ibi soluta est animaque roburque. Hectorem verò gravis dolor operuit animum propter aurigam : Hunc quidem dein sivit, tametsi dolens sodalis gratiâ,	125
Jacere ; ipse autem aurigam quærebatur audacem : neque sanè diutiùs Equi indigebant rectore ; statim enim invenit Iphitidem Archeptolemum audacem, quem tunc equos Pedibus-veloces conscendere-fecit, deditque ei habenas in manus. Tum verò ingens-clades fuisset, et exitalia facinora edita fuissent :	130
Quin et conclusi-fuissent-ut-in-stabulo Trojani in Ilium, ceu agni ;	

Ver. 116. — σιγαλόεντα.] *Al.* φοινικόεντα.
Quod pronuntiabatur φοινικόεντα : Nam secundam necessariò producit : Neque in his ullus unquam Licentiæ locus.

Ver. 118. — μεμαῶτος.] Vide suprâ ad β', 818 ; et ad ζ', 464.

Ibid. — ἀκόντισε.] Vide suprâ ad α', 140, 309, 514.

Ver. 124. — πύκασε.] Vide suprâ ad α', 140.

Ver. 125. — εἴασε.] Vide suprâ ad δ', 42.

Ibid. — ἀχνύμενός.] Vide suprâ ad γ', 260.

Ver. 126. — οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν.] Quâ ratione, ἔτι, hic ultimam producat ; vide suprâ ad α', 51.

Ver. 128. — ῥα τόθ'.] Non supervacaneum est istud, ῥα. Nam eam ferè vim habet, ac si latinè dicas, *tum dein, tum utique, tum porro, tum igitur* ; aut siquid simile.

Ver. 131. Καὶ νύ κε σήκασθεν κατὰ Ἴλιον, ἧῦτε ἄρνες.] Ridiculè hic *Barnesius* ; " *Ad-dendum videtur tale quid, Τῶντες ὑπ' ἡνεργίᾳ*

Εἰ μὴ ἄρ' ὄξυ νόησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
 Βροντήσας δ' ἄρα δεινὸν, ἀφῆκ' ἀργῆτα κεραυνόν,
 Καδδὲ πρόσθ' ἵππων Διομήδεος ἦκε χαμαῖζε·
 Δεινὴ δὲ φλόξ ᾤρτο θεοῦ καιομένοιο· 135
 Τὰ δ' ἵππα δείσαντε καταπτῆτην ὑπ' ὄχεσφιν·
 Νέστορα δ' ἐκ χειρῶν φύγεν ἠνία σιγαλόεντα·
 Δεῖσε δ' ὄγ' ἐν θυμῷ, Διομήδεα δὲ προσέειπε·
 Τυδείδη, ἄγε δ' αὐτε φόβονδ' ἔχε μάνυχας ἵππους.
 Ἦ οὐ γιγνώσκεις, ὅ τοι ἐκ Διὸς οὐχ' ἔπειτ' ἀλκή; 140
 Νῦν μὲν γὰρ τούτῳ Κρονίδης Ζεὺς κῦδος ὀπάζει
 Σήμερον· ὕστερον αὐτε καὶ ἡμῖν, αἴ κ' ἐβέλῃσι,
 Δώσει· ἀνὴρ δὲ κεν οὔτι Διὸς νόον εἰρύσαιτο,
 Οὐδὲ μάλ' ἴφθιμος· ἐπειὴ πολὺ φέρτατός ἐστι.
 Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης· 145
 Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γέρον, κατὰ μοῖραν ἔειπες·
 Ἀλλὰ τόδ' αἶνον ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἰκάνει·
 Ἔκτωρ γάρ ποτε φήσει, ἐνὶ Τρώεσσ' ἀγορεύων,

Nisi citò animadvertisset pater hominumque deùmque :

Tonans autem graviter, emisit candens fulmen,

Et ante equos Diomedis injecit in terram :

Terribilis autem flamma exorta est sulphuris ardentis ;

135

Et equi territi consternabantur sub curru :

Nestoris autem è manibus fugerunt habenae miro-artificio-factae :

Timuitque ille animo, Diomedemque allocutus est :

“ Tydide, age jam in fugam dirige solidos-ungulis equos.

“ An non sentis, quòd tibi à Jove non sequitur victoria ?

140

“ Nunc quidem enim huic Saturnius Jupiter gloriam praebet

“ Hodie ; postea rursus etiam nobis, si voluerit,

“ Dabit : homo autem nequaquam Jovis mentem impedierit,

“ Nè quidem fortissimus ; quoniam ille longè potentissimus est.”

Huic autem respondit deinde pugnâ strenuus Diomedes :

145

“ Profectò haec omnia, senex, rectè dixisti :

“ Sed ille gravis dolor mihi cor et animum incessit :

“ Hector enim aliquando dicet, inter Trojanos concionans,

“ Διομήδης ἰσπαδάμοιο” quòd scilicet Trojani soli, non utique et Hector, ut repellentur futurum fuisse dicatur. Quasi verò in urbem conclusi si fuissent Trojani, non utique et Hector unà conclusus intelligeretur.

Ver. 152. — πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.]

Vide suprâ ad ἄ, 544.

Ver. 153. Βροντήσας δ' ἄρα δεινόν.]

Hic pater omnipotens ter cælo clarus ab alto
 Intonuit, radiisque ardentem lucis et auro
 Ipse manu quatiens ostendit ab æthere nubem.
 Æn. VII, 141.

Ver. 155. — φλόξ.] Vide suprâ ad β', 267.

Ver. 157. — σιγαλόεντα.] Vide suprâ ad ver. 116.

Ver. 140. — γιγνώσκεις.] Alii scribunt,

γιγνώσκεις. Quòd perinde est. Prima enim ubique producitur.

Ibid. — ὅ τοι.] Ità edidit Barnesius ex Eustathio et MS. Rectè, ut mihi quidem videtur, et ad sententiam et ad venustatem. Al. ὅτι. De versione hoc in loco minus Latinâ, vide suprâ ad ἄ, 557.

Ibid. — ἐκ Διὸς οὐχ' ἔπειτ' ἀλκή.]

— Jupiter ipse

Auxilium solitum cripsit. Æn. IX, 128.

Ver. 144. — ἴφθιμος· ἐπειή.]—Quâ ratione, ἴφθιμος, huic ultimam producat ; item, ἰαχμόν, ver. 158 ; et δὲ, ver. 179 ; vide suprâ ad ἄ, 51.

Ver. 148. Ἔκτωρ γάρ ποτε φήσει.] Ἄνδρείτατοι δοκοῦσιν εἶναι, παρ' οἷς οἱ δειλοὶ ἀτι-

Τυδείδης ὑπ' ἐμεῖο φοβεύμενος ἴκετο νῆας.

"Ὡς ποτ' ἀπειλήσει· τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθών.

150

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότης Νέστωρ·

"Ὀμοί, Τυδεὸς υἱὲ δαΐφρονος, οἷον ἔειπες·

Εἴπερ γάρ σ' Ἔκτωρ γε κακὸν καὶ ἀνάλκιδα φήσει,

'Αλλ' οὐ πείσονται Τρῶες καὶ Δαρδανίανες,

Καὶ Τρῶων ἄλοχοι μεγαθύμων ἀσπιστάων,

155

Τάων ἐν κινήσι βάλεις θαλεροῦς παρακοίτας.

"Ὡς ἄρα φωνήσας φύγαδ' ἔτραπε μῶνυχας ἵππους,

Ἀδῆθις ἀν' ἰαχμόν· ἐπὶ δὲ Τρῶές τε καὶ Ἔκτωρ

'Ηχῆ δεσπεσίῃ βέλεα στονόεντα χέοντο.

Τῷ δ' ἐπὶ μακρὸν αὔσε μέγας κορυθαίολος Ἔκτωρ·

160

Τυδείδην, περὶ μὲν σε τίον Δαναοὶ ταχύπωλοι

"Ἐδρη τε, κρέασίν τε, ἰδὲ πλείοις δεπάεσσι·

Νῦν δέ σ' ἀτιμήσουσι· γυναικὸς ἄρ' ἀντετέτυξο.

" Tydides à me fugatus se-recepit-ad naves.

" Sic aliquando gloriabitur; tunc mihi dehiscat lata terra."

150

Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor:

" Hei mihi, Tydei fili bellicose, quale verbum dixisti!

" Etsi enim te Hector ignavum et imbellem dixerit,

" Attamen non credent Trojani et Dardanidae,

" Et Trojanorum uxores magnanimorum clypeatorum,

155

" Quarum in pulvere dejecisti juvenes maritos."

Sic locutus in fugam vertit solidos-ungulis equos,

Retrò in turbam fugientium: in eos autem Trojanique et Hector

Cum-clamore ingenti tela tristia fundebant.

Tum verò altum inclamavit ingens pugnam-expeditè-ciens Hector:

160

" Tydide, prae caeteris quidem te honorabant Danaï pernicee-equites

" Sedequè, carnibusque, et plenis poculis:

" Nunc verò te ignominia-afficient; mulieris utique similis es.

μοι, οἱ δὲ ἀνδρείοι ἔντιμοι. Τιοῦτους δὲ καὶ "Ομηρος ποιεῖ, οἷον τὸν Διομήδην.—" Ἔκτωρ γάρ " ποτε φήσει," &c. Aristot. Ethic. Nicom. lib. III, cap. 11.

Ver. 150. — τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθών.] Vide suprâ ad ὄ, 182.

Ver. 151. — ἱππότης.] Vide suprâ ad ἄ, 175.

Ver. 155. Εἴπερ γάρ σ' Ἔκτωρ γε κακὸν.]

Pulsus ego? aut quisquam—pulsum

Arguet? Iliaco tumidum qui crescere Tybrim

Sanguine, et Evandri totam cum stirpe videbit Procubuisse domum, atque exutos Arcadas armis? Æn. XI, 392.

Ver. 156. — ἐν κινήσι βάλεις.] Latine itidem rectè dicas, in pulvere dejicere. Non quòd, in pulvere, idem ipsum sit, quòd est alterum illud, in pulverem; (id quòd planè ineptissimum sit qui dixerit;) sed quòd, in pulvere dejicere, sit, humi dejicere in pulvere; quippe cum is, qui sit in terram dejectus, jaacet in pulvere necesse sit. Similiter, quòd

aiunt, in Senatu venire, est, venire in curiam inter Senatores: In conspectu venire, est, accedere ad aliquem in conspectu: Projicere globum in herbâ, est, globum in terram demissum provolvere in herbâ. Vide quae Nos hâc de re ad Casaris Commentar. de Bello Gallico, lib. IV, § 9. Item suprâ, ad ἄ, 595.

Ver. 160. Τῷ δ' ἐπι.] Pessimè hic Scholiastes interpolatus (quem perpetuò sequutus est Barnesius, magno et venustatis et sententiae ipsius detrimento;) τὸ ὄδῃ, τοῦδε, τῆσδε, inquit, ἀρθρὸν ἐστὶ συνθετικόν, ἥκιστα δὲ σύνδεσμος, δέ. Sanè in Transitionibus semper scribendum est, οἱ δὲ, τὸν δὲ, τῷ δὲ. Quibus autem in locis usurpanda sint ista, ὄδῃ, τοῦδε, τῆσδε, ex orationis contextu est judicandum. Vide suprâ ad ἄ, 57; et ad γ', 200.

Ibid. — κορυθαίολος.] Vide suprâ ad β', 816.

Ver. 162. — πλείοις δεπάεσσι.] Malè hic editio Wetsteiniana (in quâ versio plerumque caeteris elegantior;) crebrioribus poculis. Quòd utique non est πλείοις, sed πλείοισιν.

- "Ἐρρε, κακὴ γλήνη· ἐπεὶ οὐκ, εἴζαντος ἐμεῖο,
 Πύργων ἡμετέρων ἐπιβήσαιο, οὐδὲ γυναικάς
 "Αἷεις ἐν νήεσσι· πάρος τοι δαίμονα δάσω.
 "Ὡς φάτο· Τυδείδης δὲ διάνδιχα μερμήριζεν,
 "Ἴππους τε στρέψαι, καὶ ἐναντίβιον μαχέσασθαι.
 Τρεῖς μὲν μερμήριξε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν·
 Τρεῖς δ' ἄρ' ἀπ' Ἰδαίων ὄρεων κτύπε μητίετα Ζεὺς,
 Σῆμα τιθεὶς Τρώεσσι, μάχης ἑτεραλκεία νίκην.
 "Ἐκταρ δὲ Τρώεσσιν ἐκέλετο, μακρὸν αὔσας·
 Τρῶες, καὶ Λύκιοι, καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταί,
 "Ἄνδρες ἐστὲ, φίλοι, μνήσασθε δὲ Δούριδος ἀλκῆς.
 Γινώσκω δ', ὅτι μοι πρόφρων κατένευσε Κροῖων
 Νίκην καὶ μέγα κῦδος, ἀτὰρ Δαναοῖσί γε πῆμα.
 Νήπιοι, οἳ ἄρα δὴ τάδε τείχεα μηχανώοντο
 "Ἀβλῆχρ', οὐδενόσφαρ· τάδ' οὐ μίνος ἀμὸν ἐρύξει·
 "Ἴπποι δὲ βέα τάφρον ὑπερβορέονται ὄρυκτῆν.
 "Ἄλλ' ὅτε κεν δὴ νηυσὶν ἐπὶ γλαφυρῆσι γένομαι,
 Μνημοσύνη τις ἔπειτα πυρὸς δῆϊοιο γενέσθω,
 "Ὡς πυρὶ νῆας ἐνπρήσω, κτείνω δὲ καὶ αὐτοὺς
 "Ἀργείους παρὰ νηυσὶν, ἀτυζομένους περὶ καπνῶ.
 "Ὡς εἰπὼν, Ἴπποισιν ἐκέλετο, φάνησέν τε·

" Abi-in-malam-rem, timida puella : quoniam minimè, cedente me,

" Turres nostras conscendes, neque mulieres

165

" Abduces in navibus : priùs tibi fatum dabo."

Sic dixit : Tydides autem bifariam anxie cogitavit,

Equosque convertere, et contra pugnare.

Ter quidem cogitavit mente et animo :

Ter verò ab Idaeis montibus intonuit providus Jupiter,

170

Signum dans Trojanis, pugnae alternantem victoriam.

Hector autem Trojanos hortabatur, altè vociferans :

" Trojanì, et Lycii, et Dardani cominùs-pugnantes,

" Viri estote, amici, mementote autem strenuae fortitudinis.

" Sentio utique, quòd mihi lubens annuit Saturnius

175

" Victoriàm et magnam gloriam, at Danais exitium.

" Stulti, qui scilicet hos muros struxerunt

" Infirmos, contemnendos, qui non robur meum arcebunt ;

" Equi verò facilè fossam transilient, quam-illi-foderunt.

" Verùm quandò jam naves ad cavas pervenero,

180

" Memoria aliqua tum ignis ardentis esto,

" Ut igne naves incendam, interficiam autem et ipsos

" Argivos apud naves, attonitos in fumo."

Sic fatus, equos adhortatus est, dixitque :

Ver. 170.—μητίετα.] Vide suprà ad á, 175.

Ver. 175. Γινώσκω.] Vide suprà ad ννρ. 140.

Ibid. —δτι.] Vide suprà ad á, 557.

Ver. 177. —οὐ ἄρα δὴ.] Qui scilicet. Ut
 adeò nequaquam supervacaneum sit istud,
 ἔρα δὴ.

Ver. 178. —τάδ' οὐ.] Al. τὰ γ' οὐ.

Ver. 185. —περὶ καπνῶ.] Al. ὑπὸ καπνοῦ
 Sed præstat vulgata Lectio, quæ fumo cir-
 cumdatos depingit.

Ver. 184. —Ἴπποισιν ἐκέλετο, φάνησέν τι.]

equum duci jubet ;

—alloquitur moerentem, et talibus infit ;

Rhæbe, ————— Æn. X, 858.

Ξάνθε τε, καὶ σὺ Πόδαργε, καὶ Αἴθων, Λάμπε τε δῖε, 185
 Νῦν μοι τὴν κομιδὴν ἀποτίνετον, ἣν μάλα πολλὴν
 Ἀνδρομάχῃ, θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἡετίανος,
 Ὑμῖν παρ προτέροισι, μελίφρονα πυρὸν ἔθηκεν,
 Οἶνόν τ' ἐγκεράσασα πιεῖν, ὅτε θυμὸς ἀνώγοι,
 Ἡ ἐμοὶ, ὅσπερ οἱ θαλέρους πόσις εὐχόμεαι εἶναι. 190
 Ἀλλ' ἐφομαρτεῖτον καὶ σπέυδετον, ὄφρα λάβωμεν
 Ἀσπίδα Νεστορέην, τῆς νῦν κλέος οὐρανὸν ἵκει,
 Πᾶσαν χρυσεῖην ἔμεναι, κανόνας τε καὶ αὐτὴν
 Αὐτὰρ ἀπ' ὁμοίῳ Διομήδεος ἱπποδάμοιο,
 Δαιδάλεον δῶρηκα, τὸν Ἡφαιστος κάμε τεύχων. 195
 Εἰ τούτω κε λάβοιμεν, ἐελπίοιμην ἂν Ἀχαιοὺς
 Αὐτονοχεὶ νῆων ἐπιβησέμεν ὠκείων.
 Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος· νεμέσθη δὲ πότνια Ἥρη
 Σείσατο δ' εἰνὶ θρόνῳ, ἐλέλιξε δὲ μακρὸν Ὀλυμπον·
 Καί ῥα Ποσειδάωνα, μέγαν θεὸν, ἀντίον ἤδα· 200
 ὦ πόποι, Ἐννοσίγαι', εὐρυσθενές, οὐδέ νύ σοί περ

" Xantheque, et tu Podarge, et Aethon, Lampeque generose, 185
 " Nunc mihi alimentorum-præmia rependite, quæ permulta
 " Andromache, filia magnanimi Eëtionis,
 " Vobis prioribus, suave utique triticum apposuit,
 " Vino etiam inmixto ad bibendum, quancuncque animus juberet,
 " Quàm mihi, qui ei juvenis maritus gloriôr esse. 190
 " Verùm inseguimini et festinate; ut capiamus
 " Clypeum Nestoreum, cujus nunc fama ad coelum pervenit,
 " Totum aureum esse, manubriaque et ipsum:
 " Atque ab humeris Diomedis equum-domitoris,
 " Affabrè-factum thoracem, quem Vulcanus elaboravit fabricans. 195
 " Si hæc utique ceperimus, speraverim equidem Achivos
 " Hæc-ipsâ-nocte naves consensuros veloces."
 Sic dixit gloriâns; indignata autem est veneranda Juno;
 Et commovit se in solio, tremefecitque magnum Olympum:
 Et Neptunum, magnum deum, coram allocuta est: 200
 " Eheu, Terræ-quassator, latè-potens, nonne tibi quidem

Ver. 185. Ξάνθε τε, καὶ σὺ Πόδαργε, καὶ Αἴθων, Λάμπε τε δῖε, Νῦν μοι τὴν κομιδὴν ἀποτίνετον.] Fuerunt qui, propter dualia, ἀποτίνετον, ἐφομαρτεῖτον, et σπειδῖνον, duos tantum equos crediderint, Xanthum et Lampum, duobus epithetis, πόδαργε et αἴθων, insignitos. Sed istam constructionem neque ullo modo fert ipse verborum ordo; neque aliunde quicquam est causæ, quominus quatuor hîc intelligendi sint equi. Tres Nestori fuisse equos, liquet ex ver. 86. et 109. suprâ; ubi unus vulneratus, reliquos conturbavit binos, παρήγορος videlicet συνήγορος. Sed et eorum τετραπόρων nominatim meminit Homerus, *Odyss.* v, 81. Verba autem dualia rectè hoc in loco usurpantur, eò

quòd equi bis bini essent, vel ἐν δῆρμῆμα, vel συνήγοροι duo, quam ξυνωρίδα appellabant; itemque duo παρήγοροι. Alloquebatur igitur Hector δύο συστήματα, ut ait Eustathius, ἡγουν τὴν διέξιαν συζυγίαν καὶ τὴν ἐξ ἀριστερῶν.

Ver. 186.—ἀποτίνετον.] De hujus vocis prosodiâ, vide suprâ ad β', 43.

Ver. 189.—ἐγκεράσασα.] Vide suprâ ad α', 67.

Ibid. — ὅσπερ οἱ.] *Al.* ὅσπερ οἱ.

Ver. 190. Ἡ ἐμοὶ, ὅσπερ οἱ.] Quâ ratione, ὅσπερ, hîc ultimam producat, etiam extra cæsuram; vide suprâ ad α', 51.

Ver. 199. Σείσατο.] Vide suprâ ad γ', 141. Cæterum Strabo, lib. VIII. p. 545. legit; Εἴσατο δ' εἰνὶ θρόνῳ.

Ὀλλυμέναν Δαναῶν ὀλοφύρεται ἐν φρεσὶ θυμός ;
 Οἱ δέ τοι εἰς Ἑλίκην τε καὶ Αἶγας δῶρ' ἀνάγουσι
 Πολλά τε καὶ χαρίεντα· σὺ δέ σφισι βούλεο νίκην.
 Εἴπερ γάρ κ' ἐθέλοιμεν, ὅσοι Δαναοῖσιν ἀρωγοί,
 Τρωῶας ἀπάσασθαι, καὶ ἐρυκέμεν εὐρύοπα Ζῆν',
 Αὐτοῦ κ' ἐνθ' ἀκάχοιτο καθήμενος οἷος ἐν Ἰδῆ.

205

Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη κρείων Ἐνοσίχθων·
 Ἥρη ἀπτοεπές, ποῖον τὸν μῦθον εἶπες ;
 Οὐκ ἂν ἔγωγ' ἐθέλοιμι Διὶ Κρονίῳ μάχεσθαι
 Ἥμέας τοὺς ἄλλους, ἐπειὴ πολὺ φέρτατός ἐστιν.

210

Ὦς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
 Τῶν δ' ὅσον ἐκ νηῶν ἀπὸ πύργου τάφρος ἔεργε,
 Πλῆθεν ὁμῶς ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν ἀσπιστάων
 Εἰλομένων· εἶλει δὲ Δοῶν ἀτάλαντος Ἄρηι
 Ἐκτῶρ Πριαμίδης, ὅτε οἱ Ζεὺς κῦδος ἔδωκε.
 Καὶ νύ κεν ἔπρησεν πυρὶ κηλέῳ νῆας εἴσας,
 Εἰ μὴ ἐπὶ φρεσὶ Δῆκ' Ἀγαμέμνονι πότνια Ἥρη,

215

“Pereuntium Danaorum miserescit in praecordiis animus ?

“Qui tamen tibi Helicenque et Aegaeon dederunt

“Multaque et elegantia : tu itaque ipsis cupias victoriam.

“Siquidem enim velimus, quotquot Danais fautores sumus,

205

“Trojanos repellere, et coercere late-sonantem Jovem,

“Illic sanè tunc tristaretur sedens solus in Idæ.”

Hanc autem valdè indignatus allocutus est rex Neptunus :

“Juno in-dicendo-audax, qualem hunc sermonem dixisti ?

“Non equidem ego velim cum Jove Saturnio pugnare

210

“Nos alios, quoniam longè potentissimus est.

Sic hi quidem talia inter se invicem loquebantur :

Graecis autem quod spatii jam inde ex navibus à muro fossa inclusit,

Repletum erat pariter equisque et viris scutatis

Coactis-in-angustum ; cogebat verò veloci par Marti

215

Hector Priamides, quando ei Jupiter gloriam dedit.

Et sanè concremasset igne ardenti naves aequales,

Nisi in praecordia posuisset Agamemnoni veneranda Juno,

Ver. 202. Ὀλλυμέναν.] Vide suprâ ad γ', 260.

Ver. 203. Οἱ δέ τοι — δῶρ' ἀνάγουσι Πολ-
 λά τε καὶ χαρίεντα.

— tua largâ

Sæpe manu multisque oneravit limina do-
 nis. Æn. X, 619.

Ver. 206. — εὐρύοπα Ζῆν'.] Ineptissimum
 est, quod hic vulgò afferunt, εὐρύοπα vocati-
 vum pro accusativo positum : id quod nè de
 nominativo quidem ullâ ratione ferri potest.
 Vide suprâ ad á, 175 et 498. Εὐρύοπα, hoc
 in loco, est ab εὐρύος.

Ver. 209. — ἀπτοεπές.] Al. ἀπτοεπίες'
 Ut sit, ἀπτόησι ἐν τῶν λίγειν.

Ver. 211. — φέρτατός.] Al. φέρτιρος.

Ver. 215. — ἀτάλαντος.] Vide suprâ ad
 β', 627.

Ver. 216. — Πριαμίδης.] Vide suprâ ad
 á, 398.

Ver. 217. Καὶ νύ κεν ἔπρησεν.] Al. Καὶ νύ κ'
 ἐπῆρσεν. Uti suprâ ver. 182. et infrâ ver.
 255.

Et si continuò victorem ea cura subisset
 Rumpere claustra manu, sociosque immitt-
 ere portis,

Ultimus ille dies bello gentique fuisset.

Æn. IX, 757.

Ibid. — κηλέῳ.] Pronuntiabatur, κηλέῳ.

Ibid. — νῆας εἴσας.] Similiterque, ver.
 225. Vide suprâ ad á, 506.

- Αὐτῶ ποιπνύσαντι, Φῶς ὀτρῦναι Ἀχαιοὺς.
 Βῆ δ' ἴεναι παρά τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν, 220
 Πορφύρεον μέγα Φᾶρος ἔχων ἐν χειρὶ παχίῃ·
 Στῆ δ' ἐπ' Ὀδυσσῆος μεγακῆτεϊ νῆϊ μελαίῃ,
 Ἥ ῥ' ἐν μεσσάτῳ ἔσκε, γεγανέμεν ἀμφοτέρωσσε,
 Ἥμῃν ἐπ' Αἴαντος κλισίης Τελαμωνιάδαο,
 Ἥδ' ἐπ' Ἀχιλλῆος, τοί ῥ' ἔσχατα νῆας εἴσας 225
 Εἴρυσαν, ἠνορέῃ πίσυνοί καὶ κάρτεϊ χειρῶν.
 Ἥσεν δὲ διαπρῦσιον, Δαναοῖσι γεγανᾶς·
 Αἰδῶς, Ἀργεῖοι, κάκ' ἐλέγχεα, εἶδος ἀγητοί·
 Πῆ ἔβαν εὐχολαί, ὅτε δὴ Φαμὲν εἶναι ἀριστοί·
 Ἄς ὀπότ' ἐν Λήμνῳ κενεαυχέες ἠγοράασθε, 230
 Ἔσθοντες κρέα πολλὰ βοῶν ὄρθοκραϊζῶν,

Ipsi per-se studiosè-agenti, ocyùs incitare Achivos.
 Perrexit itaque ire ad tentoriaque et naves Achivorum, 220
 Purpuream magnam pallam tenens manu robustà :
 Stetit autem in Ulyssis ingenti nave nigrâ,
 Quae in medio erat, ut-vox-exaudiri-posset in utramque partem,
 Et ad Ajacis tentorium Telamonii,
 Et ad Achillis, qui duo utique ad extrema naves aequales 225
 Subduxerant, virtute freti et robore manuum.
 Vociferatus autem est altâ-voce, Danaos inelamans :
 “ Proh pudor, Argivi, turpia probra, formâ tantùm admirabiles !
 “ Quò abierunt gloriationes, cùm profitebamus nos esse fortissimos ;
 “ Quas olim in Lemno vana-jactantes proferebatis, 250
 “ Comedentes carnes multas boum cornutorum,

Ver. 219. — ὀτρῦναι.] Vide suprâ ad β', 451.

Ver. 221. Πορφύρεον.] Vide suprâ ad α', 482.

Ver. 225. — ἐπ' Ἀχιλλῆος, τοί ῥ' ἔσχατα — ἠνορέῃ πίσυνοι.] De eo, quantâ cum arte Achillem nusquam non inserat Poeta, vide suprâ ad ε', 788. et ad β', 675 et 681. et ad η', 228.

Ibid. — ἔσχατα.] *Al.* ἔσχατοι. Sed ἔσχατα rectè edidit *Barnesius* ex MS. Atque *Eustathium*, pluribus ex ejus commentario locis allatis, itâ legisse ostendit.

Messapus primas acies, postrema coërcent Tyrrhæidæ juvenes. — *Æn.* IX, 27.

Καὶ νῦν ἐπὶ σκηναῖς σὲ ναυτικαῖς ὄρω

Αἴαντος, ἔνθα τάξιν ἰσχύτην ἔχει.

Sophocl. Aj. ver. 4.

Ἄγας — ὤρμηι πλάταισιν ἰσχύταισιν.

Eurip. Iphig. in Aul. 291.

Ver. 229. — ἔβαν.] Ultimâ brevi, ex ἔβησαν ; simili analogiâ, ac τύπην, τράφην, et similia, ex ἰτύησαν, ἰτράφησαν, &c.

Ibid. — Φαμὲν εἶναι ἀριστοί.] Summâ cum arte, ad minuendam invidiam, et ad conciliandam militum benevolentiam ; quibus istud κενεαυχέες ἠγοράασθε exprobat, ver. 250. de iisdem hic, et infrâ, ver. 254. mutatâ per-

sonâ φαμὲν εἶναι ἀριστοί, et αὐτ' ἐνδὲ ἀξιοί εἰμεν, dicit. Ut rectè annotavit *Eustathius* : Τὸ δὲ, “ ἔφαμεν,” παραμυθητικῶς ἔχει, λεαῖνον τὸ τραχὺ τοῦ λόγου, οἷα τοῦ βασιλέως κοινοποιουμένου τὸ ὄνειδος. Διὸ καὶ “ αὐτ' ἐνδὲ ἀξιοί εἰμεν” εἰπεν, ἵνα μὴ ἄγαν ὀρθολογῆται ἀποσῶσας τὸ Ἔστί. Vide infrâ ad ver. 254.

Ver. 250. “ Ἄς ὀπότ' ἐν Λήμνῳ—ἠγοράασθε.] Τὸ ὀπότε ἴστί, ἀντὶ τοῦ, ποτὶ inquit *Scholias*tes. *Eustathius* similiter : Τὸ δὲ, ἄς ὀπότε, ἀντὶ τοῦ ποτὶ, ἴσθηται. Equidem minimè crediderim, aliud dīvisse Homerum, aliud voluisse. Ἀσυνήθως μὲν τοι, διὸ καὶ σημειῶδες ἴστί, fatetur ipse *Eustathius*. Vera sententiæ constructio, hujusmodi est : “ Quas, quum in Lemno eratis, “ proferebatis ;” vel, “ Quas proferebatis, “ quum in Lemno gloriabamini.”

Ver. 251. Ἔσθοντες κρέα πολλὰ.] *Aristarchus*, teste *Athenæo*, lib. II. cap. 5. delendum hunc versus censuit, propterea quòd carnis esui id tribuere videatur, quod erat *Vino soli* tribuendum. — Τὸν στίχον, ὃς ὑπὲρ κρεοφαγίας [al. rectiùs, ὑπὸ κρεοφαγίας] αὐχρῖν ποῦι τοὺς Ἕλληνας. Mirè admodum. Græci enim hoc in loco non utique ideò se jactabant, quòd carnes comedissent, vel quòd vinum bibissent ; sed quòd *Hostis* videlicet abesset.

Πίνοντες κρητῆρας ἐπιστεφείας οἴνοιο·
 Τρώων ἀνθ' ἑκατόν τε διηκοσίαν τε ἕκαστος
 Στήσεσθ' ἐν πολέμῳ; νῦν δ' οὐδ' ἐνὸς ἄξιόι εἶμεν
 Ἐκτορος, ὃς τάχα νῆας ἐπιπρήσει πυρὶ κηλέῳ. 235
 Ζεῦ πάτερ, ἧ ῥά τιν' ἤδη ὑπερμενέων βασιλῆων
 Τῆδ' ἄτη ἄσασας, καί μιν μέγα κῦδος ἀπήυρας;
 Οὐ μὲν δὴ ποτέ φημι τεὸν περικαλλέα βαμῶν
 Νηϊ πολυκλήϊδι παρελθέμεν ἐνθάδε ἔρρων·
 Ἄλλ' ἐπὶ πᾶσι βοῶν δημὸν καὶ μηρί' ἔκηα, 240
 Ἰέμενος Τροίην εὐτείχεον ἕξαλαπάξαι.
 Ἄλλὰ, Ζεῦ, τόδε πέρ μοι ἐπιπρήηνον ἔελδωρ·
 Αὐτοὺς δὴ περ ἕασον ὑπεκφυγέειν καὶ ἀλύξαι,
 Μηδ' οὕτω Τρώεσσιν ἕα δάμνασθαι Ἀχαιοῦς.
 “Ὡς φάτο· τὸν δ' ὁ πατὴρ ὀλοφύζατο δακρυχέοντα· 245
 Νεῦσε δέ οἱ λαὸν σόον ἔμμεναι, οὐδ' ἀπολέσθαι.
 Αὐτίκα δ' αἰετὸν ἦκε, τελειότατον πετεηνῶν,

“ Bibentesque crateras coronatos vino :

“ Scilicet Trojanorum adversus centenosque ducenosque, quemque vestrum

“ Staturum in pugná? nunc autem ne uni quidem aequales scilicet

“ Hectori, qui mox naves incendet igne ardentí. 235

“ Jupiter pater, anne ullum adhuc praepotentium regum

“ Tali clade afflixisti, et eum magná gloriá privásti?

“ Et tamen nego me unquam tuum ullum perpulchrum altare

“ Nave multis-transtris-instructá praeteriisse, quum huc malo-fato venirem;

“ Sed in omnibus boum adipem et femora combussi, 240

“ Cupiens Trojam bene-munitam exscindere.

“ At, Jupiter, hoc saltem mihi perfice votum;

“ Nos ipsos saltem permitte effugere et evadere,

“ Neque sic à Trojanis sinas interimi Achivos.”

Sic dixit: hujus autem Deorum pater misertus est lacrymantis; 245

Annuitque ei exercitum salvum fore, neque periturum.

Statim verò aquilam misit, certissimum-augurium-facientem ex volucribus,

Ver. 232.—κρητῆρας ἐπιστεφείας οἴνοιο.] Vide supra ad á, 470. Cæterum quâ ratione, ἐπιστεφείας, hic ultimam producat; vide ad á, 51.

Ver. 233. Τρώων ἀνθ' ἑκατόν τε.] Ἀντίσταθμοι καὶ ἰσοδραμῆς ἑκατόν καὶ διακοσίαν ἕκαστος ἠπίλει ἐν τῷ πολέμῳ γενέσθαι. Porphyry. Quæst. Homericæ. 25.

Ver. 234. — νῦν δ' οὐδ' ἐνὸς ἄξιόι εἶμεν.] Ἐπεὶ φαύλους γε ὄντας αὐτοὺς, ἐτέροις τε ποιούσοις ὀμιλοῦντας, ἕξάγει τὰ πρᾶγματα πολλῶν εἰς τὸ νοθεύειν ἐπιμικέστατος ἀν εἶη τρόπος, ὁ συνεμπλέκων καὶ συνεπιλαμβάνων ἀμηνγίστη τῶ ἐγκλήματι τὸν παρῆρσιαζόμενον. Ἐν ᾧ λέγεται καὶ τὸ, “ Τυδεΐδη, τί παθόντες “ λιλάσμεθα Δουεῖδος ἀλκῆς;” καὶ τὸ, “ Νῦν “ δ' οὐδ' ἐνὸς ἄξιόι εἶμι “ Ἐκτορος.” Καὶ ὁ Σακράτης οὕτως ἀπρέμα τοῦ νέου ἠλεγχεῖν, ὡς ἀπὸ αὐτοῦ ἀπηλλαγμένος ἀμαθίας. Plutarch.

de Adulat. et Amici discrim. Vide supra ad ver. 229.

Ver. 235.—κηλέῳ.] Pronuntiabatur, κηλῶ.

Ver. 237. — ἄσασας.] Vide infra ad á, 116.

Ver. 243. — ἕασον.] Vide supra ad δ', 42.

Ver. 247. Αὐτίκα δ' αἰετὸν ἦκε.] Namque volans rubrâ fulvus Jovis ales in æthrâ,

Cycnum excellentem pedibus rapit improbus uncis.

— donec vi victus et ipso

Pondere defecit, prædamque ex unguibus ales

Projecit fluvio, penitusque in nubila fugit.

Tum verò augurium Rutuli clamore salutant. Æn. XII, 247

Νεβρὸν ἔχοντ' ὀνύχεσσι, τέκος ἐλάφοιο ταχείης·
 Πὰρ δὲ Διὸς βαμῶ περικαλλεῖ κάββαλε νεβρὸν,
 Ἔνθα πανομφαίῳ Ζηνὶ ῥέζισκον Ἀχαιοί. 250

Οἱ δ' ὡς οὖν εἶδον, ὅτ' ἀρ' ἐκ Διὸς ἤλυθεν ὄρνις,
 Μᾶλλον ἐπὶ Τρώεσσι δόρον, μνήσαντο δὲ χάρμη·
 Ἔνθ' οὔτις πρότερος Δαναῶν, πολλῶν περ ἰόντων,
 Εὐζατο, Τυδείδαο πάρος, σχέμεν ἀκίας ἵππους,
 Τάφρου τ' ἐξελάσαι, καὶ ἐναντίβιον μαχέσασθαι 255

Ἀλλὰ πολὺ πρῶτος Τρώων ἔλεν ἄνδρα κορυστήν,
 Φραδμονίδην Ἀγέλαον· ὁ μὲν φύγαδ' ἔτραπεν ἵππους·
 Τῷ δὲ μεταστρεφθέντι, μεταφρένω ἐν δόρῳ πῆξεν,
 Ὡμων μεσσηγυς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσεν·
 Ἦριπε δ' ἐξ ὀχέων, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ. 260

Τὸν δὲ μέτ' Ἀτρεΐδαι, Ἀγαμέμνων καὶ Μενέλαος·
 Τοῖσι δ' ἐπ' Αἴαντες, Δοῦριν ἐπιειμένοι ἀλκῆν·
 Τοῖσι δ' ἐπ' Ἴδομενεὺς, καὶ ὀπάων Ἴδομενεὺς
 Μηριόνης, ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρείφοντῃ·
 Τοῖσι δ' ἐπ' Εὐρύπυλος, Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱός. 265

Hinnulum tenentem unguibus, sobolem cervae velocis :
 Juxta autem Jovis altare perpulchrum dejecit hinnulum,
 Ubi Panomphaeo Jovi sacrificabant Achivi. 250
 Hi autem postquam viderunt, quod à Jove venisset avis,
 Alacrius in Trojanos erumpebant, recordabanturque pugnae.
 Tum nemo prior ex Danaïs, multi licet essent,
 Gloriatius est, Tydidem ante, agitasse veloces equos,
 Extrâque fossam egisse, et contrâ pugnâsse : 255
 Sed longè primus ille Trojanorum interemit virum armatum,
 Phradmonidem Agelaum : is quidem in-fugam verterat equos ;
 Ei autem converso, dorso hastam infixit,
 Humeros inter, perque pectora adegit :
 Decidit autem de curribus, sonitumque dederunt arma super ipso.
 Post hunc autem Atridae, Agamemnon et Menelaus ; 260
 Postque hos, Ajaces, strenuam induti fortitudinem ;
 Postque hos Idomeneus, et armiger Idomenei
 Meriones, par Marti homicidae :
 Postque hos Eurypylos, Euaemonis praeclarus filius. 265

Ver. 248. — τέκος ἐλάφοιο.] Quâ ratione, hic τέκος, ultimam producat; item, Ζηνί, ver. 250. et εἶδον, ver. 251. et Δοῦριν, ver. 262. et Εὐρύπυλος, ver. 265. et σάκκι, ver. 267. Vide suprâ ad á, 51.

Ver. 250. — πανομφαίῳ Ζηνί.] Πανομφαίῳ ἔστιν ὁ πάσης μαντείας αἴτιος. Οἱ γὰρ ἄλλοι πάντες, ὑποφῆται Διὸς εἰσιν, εἴτε δαίμονες ἑκαῖνοι, εἴτε ἀνθρώποι. Eustath.

Ibid. — ῥέζισκον.] Vide suprâ ad á, 444.

Ver. 251. — εἶδον, ἕτ'.] Barnesius ex tribus MSS. edidit, εἶδον ἕτ'. Quomodò et olim legerat Eustathius. Neutrum malè. Quanquam usitatius Homero εἶδον, quàm εἶ-

δοντο. Cæterum de versione hujus versûs, vide suprâ ad á, 537.

Ibid. — ἤλυθεν.] Vide suprâ ad γ', 205.

Ver. 258. — μεταφρένω ἐν δόρῳ πῆξεν.] Non, πῆξεν ἐν μεταφρένω sed, μεταφρένω ἐν-πῆξεν.

Ver. 260. — ἀράβησε.] Vide suprâ ad δ', 455 et 504.

Ver. 261. Τὸν δὲ — Τοῖσι δ'.] Pessimè in his et similibus ex Scholiaste edidit Barnesius, Τόνδε — Τοῖσιδ'. Vide suprâ ad ver. 160.

Ver. 264. — Ἐνυαλίῳ ἀνδρείφοντῃ.] Vide suprâ ad β', 651.

Τεῦκρος δ' εἵνατος ἦλθε, παλίντονα τόξα τιταίνων·
 Στῆ δ' ἄρ' ὑπ' Αἴαντος σάκει Τελαμωνιάδαο.
 "Ἐν' Αἴας μὲν ὑπεξέφερεν σάκος, αὐτὰρ ὄγ' ἦρας
 Παπτήνας, ἐπεὶ ἄρ' τιν' οἴστυσας ἐν ὁμίλῳ
 Βεβλήκει, ὁ μὲν αὖθι πεσὼν ἀπὸ θυμὸν ὄλεσεν, 270
 Αὐτὰρ ὁ αὖτις ἰὼν, παῖς ὡς ὑπὸ μητέρα, δύσκειν
 Εἰς Αἴανθ'· ὁ δὲ μιν σάκει κρύπτασκε φαινεῶ.
 "Ἐνθα τίνα πρῶτον Τρῶων ἔλε Τεῦκρος ἀμύμων;
 Ὅρσίλοχον μὲν πρῶτα, καὶ Ὀρμενον, ἦδ' Ὀφελέστην,
 Δαίτορά τε, Χρομίον τε, καὶ ἀντίθειον Λυκοφόντην, 275
 Καὶ Πολυαιμονίδην Ἀμοπάονα, καὶ Μελάνιππον,
 Πάντας ἐπασσυτέρους πέλασε χθονὶ πουλυβοτείρῃ.
 Τὸν δὲ ἰδὼν γήθησεν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
 Τόξου ἀπὸ κρατεροῦ Τρῶων ὀλέκοντα φάλαγγας·
 Στῆ δὲ παρ' αὐτὸν ἰὼν, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπε· 280
 Τεῦκρε, φίλη κεφαλῆ, Τελαμώνιε, κοίρανε λαῶν,

Teucer autem nonus venit, resilientes arcus tendens;
 Stetitque sub Ajacis scuto Telamonii.
 Ibi Ajax quidem ei submovebat scutum; at iste heros
 Circumspiciens, posteaquam aliquem jaculatus in turbā
 Vulnerasset, ille quidem [qui vulneratus erat] ibi delapsus animam amittebat, 270
 Ipse verò [Teucer] retrò se-recipiens, puer tanquam ad matrem, submittebat se
 Ad Ajacem: ille verò eum scuto tegebat splendido.
 Tum, quem primum Trojanorum interfecit Teucer eximius?
 Orsilochum quidem primum, et Ormenum et Ophelstem,
 Daetoraque, Chromiumque, et deo-parem Lycophontem, 275
 Et Polyaemonidem Hamopaonem, et Melanippum,
 Omnes alium super-alium dejecit in terram alnam.
 Eum autem conspicatus, laetatus-est rex virorum Agamemnon,
 Arcu è forti Trojanorum perdentem phalangas:
 Stetit autem ad eum profectus, et ipsam allocutus est: 280
 "Teucer, charum caput, Telamonie, princeps populorum,

Ver. 266. — παλίντονα τόξα τιταίνων.]

Spicula torquetat Lycio Cortynia cornu:
Aureus ex humeris sonat arcus. —

Æn. XI, 773.

Ver. 268. — ὑπεξέφερεν σάκος.] Scutum
submovebat, ut locum haberet Teucer jaculandi.
Editio Wetsteniana, (quam hic secutus est
Barnesius,) licet ad Versionem plerumque
elegans, hoc tamen in loco sententiam planè
pessundat; vertitque, contrā ac res erat,
"ante eum tenebat scutum."

Ver. 272. — ὁ δὲ μιν σάκει κρύπτασκε
φαινεῶ.] Sic apud Virgilium:

— magnum — se post cratera tegebat.
Æn. IX, 346.

Χρησιμώτατόν ἐστι τοῖς ἀδελφοῖς τὸ μὴ κτᾶ-
σθαι μῆτε τὰς τιμὰς, μῆτε τὰς δυνάμεις, ἀπὸ
τῶν αὐτῶν, ἀλλ' ἕτερον ἀφ' ἑτέρου. Καὶ γὰρ

— τῶν ἀλλήτων οἱ πρὸς ἐν ἀθλημα κάμνοντες,
ἀνταγωνισταί. Πύκται δὲ παγκρατικαῖς φί-
λοι, καὶ δολιχοδρόμοι παλαισταῖς ἐμμενῆς ἴσσι,
καὶ συναγωνιάσι καὶ σπουδάζουσι ὑπὲρ ἀλλή-
λων. Διὸ καὶ τῶν Τυνδαριδῶν, πύξ μιν ὁ Πολυ-
δεύκης ἐνίκα, δρῶμῶ δὲ ὁ Κάστωρ. Εὐ δὲ καὶ
τὸν Τεῦκρον Ὀμηρὸς πιστοῖσκειν ἀπὸ τῆς τοξικῆς
ὑδοκιμοῦντα, τοῦ ἀδελφοῦ πρωτεύοντος ἐν τοῖς
ὀπλίταις: "ὁ δὲ μιν σάκει κρύπτασκε φαινεῶ."
Plutarch. περι φιλαδιλφίας.

Ver. 275. — τίνα πρῶτον.] Ex his verbis
liquet quàm inepti fuerint, qui suprā, ver.
269. voces istas, ἐπεὶ ἄρ' τιν', immutaverint,
scripserintque ἐπ' Ἰαρτιν, vel ἐπὶ Ἄρτιν, vel
Ἐπίαρτιν.

Ver. 277. — πέλασε.] Vide suprā ad á, 140.

Ver. 281. — φίλη κεφαλῆ.] Sic apud Virgilium,
— capitisque injuria chari. Æn. IV, 354.

Βάλλ' οὕτως, αἶψεν τι φάος Δαναοῖσι γένηαι,
 Πατρί τε σῶ Τελαμῶνι, ὃ σ' ἔτρεφε τυτθὸν ἔοντα,
 Καί σε, νόθον περ ἔοντα, κομίσσατο ᾧ ἐνὶ οἴκῳ·
 Τὸν, καὶ τηλόθ' ἔοντα, εὐκλείης ἐπίβησον. 285

Σοὶ δ' ἐγὼ ἐξερέω, ὡς καὶ τετελεσμένον ἔσται·
 Αἶψεν μοι δᾶη Ζεὺς αἰγίοχος καὶ Ἀθήνη
 Ἰλίου ἐξαλαπάξαι εὐκτίμενον πτολίεθρον,
 Πρώτῳ τοι μετ' ἐμὲ πρῆσθῆιον ἐν χερσὶ Δῆσα,
 Ἡ τρίποδ', ἥε δύο ἵππους αὐτοῖσιν ὄχεσφιν, 290
 Ἡὲ γυναῖχ', ἥ κέν τοι ὁμὸν λέχος εἰσαναβαίνοι.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφάνεε Τεῦκρος ἀμύμων·
 Ἀτρείδῃ κύδιστε, τί με σπεύδοντα καὶ αὐτὸν
 Ὀτρύνεις; οὐ μὲν τοι, ὅση δύναμὶς γε πάρεστι,
 Παύομαι· ἀλλ' ἐξ οὗ προσι Ἰλίον ἄσάμεθ' αὐτοὺς, 295
 Ἐκ τοῦ δὴ τόξοισι δεδεγμένοι ἀνδρας ἐναίρω.

Ὅκτ' αὖ δὴ προέηκα τανυγλάχιν' οἴστοις,
 Πάντες δ' ἐν χροῖ πῆχθεν ἀρηιθῶαν αἰζήων·
 Τοῦτον δ' οὐ δύναμαι βαλέειν κύνα λυσσητῆρα.

Ἡ ῥα, καὶ ἄλλον οἴστον ἀπὸ νευρῆφιν ἴαλλεν 300

“ Jaculare sic; siquod fortè lumen Danais fias,

“ Patrique tuo Telamoni, qui te educavit parvulum existentem,

“ Et te, spurium licèt existentem, studiosè-aluit suà in domo:

“ Hunc, etiamsi procul absit, in gloriam evehe. 285

“ Tibi autem ego edico, ut et perfectum erit;

“ Si mihi dederit Jupiter Aegiochus et Minerva

“ Ilii evertere benè-aedificatam urbem,

“ Primo tibi post me praemium-honorarium in manu ponam,

“ Vel tripodem, vel duos equos cum ipsis curribus, 290

“ Vel mulierem, quae tecum eundem lectum consendat.

Hunc autem respondens allocutus est Teucer eximius:

“ Atrida illustrissime, cur me properantem et ipsum

“ Incitas? neque enim, quantum in me certè est,

“ Cesso; sed ex quo Ilium versùs repulimus ipsos, 295

“ Ex eo utique sagittis exceptos viros interficio.

“ Octo sanè jam emisi longos-hamos-habentes sagittas,

“ Omnes autem in corpore fixae sunt bellicosorum juvenum;

“ Hunc verò nequeo percutere canem rabidum.”

Dixit, et aliam sagittam à nervo misit 500

Ver. 282. — αἶψεν τι φάος.] Siquod fortè lumen, vel siquid fortè luminis. Editio *Wetsteiniana*, eamque secutus *Barnesius*, minùs latine hic reddidit, “ si fortè quid lumen.”

Ver. 285. — ὃ σ' ἔτρεφε.] *H. Stephanus*, alique ediderant, ὃ σ' ἔτρεφε: Id quod nullà potest *Licentià* excusari. Alii, ὃ σ' ἔτρεφε. Quod ferri quidem potest, sed haud satis est venustum. Optimè *Barnesius*, ὃ σ' ἔτρεφε. Ex *Schrevelii* editione, et ex *MS.* et analogià ex ipso *Homero* petità; χ', 480. — ὃ μ' ἔτρεφε τυτθὸν ἰούσαν.

Ver. 286. — ὡς καὶ.] *Al.* τοῦδε καὶ.

Ver. 287. — αἰγίοχος.] Vide suprà ad á, 202.

Ver. 295. — Πρῶτῳ.] *Al.* σοσί. Quod perinde est.

Ver. 297. Ὅκτ' αὖ δὴ —, Πάντες δ' ἐν χροῖ.] Quotque emissà manu contorsit spicula virgo, Tot Phrygii ceciderent viri. — *Æn.* XI, 676.

Ver. 300. — ἀπὸ νευρῆφιν.] Quà ratione, ἀπὸ, et hic et ver. 309. ultimam producat; item ἀντικρῶ, ver. 301 et 310. item δέμας, ver. 305. et σμερδαλία, ver. 321. et ἰπῶ, ver 324. Vide suprà ad á, 51.

- Ἐκτορος ἀντικρὺ, βαλέειν δέ ἐΐετο θυμός·
 Καὶ τοῦ μὲν ῥ' ἀφάμαρθ'· ὁ δ' ἀμύμονα Γοργυθίαναι,
 Υἱὸν ἐὺν Πριάμοιο, κατὰ στήθος βάλεν ἰῶ·
 Τόν ῥ' ἐξ Αἰσύμηθεν ὀπιούμενη τέκε μήτηρ,
 Καλὴ Καστιάνειρα, δέμας εἰκνῖα θεῆσι. 305
- Μήκων δ' ὡς ἐτέρωσε κάρη βάλεν, ἦτ' ἐνὶ κήπῳ
 Καρπῶ βριβομένη, νοτιῆσί τε εἰαρινῆσιν·
 Ὡς ἐτέρωσ' ἤμυσε κάρη πῆληκι βαρυνθέν.
 Τεῦκρος δ' ἄλλον οἷστον ἀπὸ νευρῆφιν ἴαλλον
 Ἐκτορος ἀντικρὺ, βαλέειν δέ ἐΐετο θυμός· 310
- Ἄλλ' ὄγε καὶ τόλ' ἄμαρτε· παρῆσφηνεν γὰρ Ἀπόλλων·
 Ἄλλ' Ἀρχεπτόλεμον, θρασὺν Ἐκτορος ἠνιοχῆα,
 Ἰέμενον πόλεμόνδε, βάλε στήθος παρὰ μαζόν·
 Ἦριπε δ' ἐξ ὀχέων, ὑπεράησαν δέ οἱ ἵπποι
 Ὠκύποδες· τοῦ δ' αὔθι λύθη ψυχὴ τε μένος τέ. 315
- Ἐκτορα δ' αἰνὸν ἄχος πύκασε φρένας ἠνιοχόιο·

Hectorem contra, percutere autem ipsum cupiebat animus:

Et ab eo quidem aberravit; sed eximium Gorgythionem,

Filium fortem Priami, ad pectus percussit sagittâ;

Quem utique ex Aesymâ ducta peperit mater,

Pulchra Castianira, corpore similis deabus. 305

Papaver autem sicuti in-alteram-partem caput inflexit, quod in horto

Fructu sit gravatum, humoreque verno;

Sic ille in-alteram-partem inclinavit caput casside gravatum.

Teucer verò aliam sagittam à nervo misit

Hectorem contra, percutere autem ipsum cupiebat animus: 310

At iste etiam tunc aberravit; avertit enim Apollo:

Sed Archeptolemum, audacem Hectoris aurigam,

Ruentem ad pugnam, percussit in pectore juxta mammas:

Decidit autem de curru, retrocesseruntque ejus equi

Veloces: ipsius verò ibi soluta est animaque roburque. 315

Hectori autem gravis dolor contexit mentem ob aurigam:

Ver. 302. Καὶ τοῦ μὲν ῥ' ἀφάμαρθ'.]

Æneam petiit; sed non et figere contra

Est licitum ———. Æn. X, 543.

Ver. 304. Τόν ῥ' ἰξ'.] Vocula ῖα non est in his supervacanea. Vide suprâ ad ἰ, 858.

Ver. 305. Καλῆ.] Vide suprâ ad β', 43.

Ver. 306. Μήκων δ' ὡς.] Transtulit hæc ad Euryalum Virgilius:

—inque humeros cervix collapsa recumbit:

Purpureus veluti cùm flos succisus aratro

Languescit moriens, lassove papavera collo,

Demisere caput, pluvia cùm fortè gravantur. Æn. IX, 454.

Nec sine magnâ gratiâ vocem, *purpureus*, interseruit Poeta Romanus quâ et *Hominem* fuisse *Formosum* innuit. Quantam *venustatem* idem vocabulum et in Græcis istis alibi addiderit, quis non videt?

Ἦς δ' ὅτι τὴν ὑάκινθον ἐν οὖρεσι ποιμένεσσι ἄνδρες

Ποσὶ καταστειθῆσαι, χαμῶδι δὲ τε Πόρφυρον ἄνθος.

E contrario, *Virgilius Homero* rectè hic innotat *Propius* in eo inferiorem, quod in *Euryali* sui morte coloribus ex *Homero* desumptis depingendâ, pulchrum istud, κάρη πῆληκι βαρυνθέν, omiserit; præcipuè cùm eum et ipsa *Galea* in nocte sublustri prodidisset.

Ibid. — ἦτ' ἐνὶ κήπῳ Καρπῶ βριβομένη.] Scilicèt, *βριβομένη* ἐστὶ. Dubitat *in*epèrè admodum Scholiastes, itâne intelligendum sit; an potiùs vox, ἦ τε, dicenda sit *περιττεύειν*. Quasi verò istiusmodi vocabulum *de nihilo* intrudere potuerit scriptor non planè ridiculus.

Ver. 316. — πύκασε.] Vide suprâ ad ἄ, 140.

Τὸν μὲν ἔπειτ' εἶασε, καὶ ἀχνύμενός περ ἑταίρου·
Κεβριόνην δ' ἐκέλευσεν ἀδελφεόν, ἐγγυς ἔοντα,
Ἴππων ἦν' ἑλεῖν· ὁ δ' ἄρ' οὐκ ἀπίθησεν ἀκούσας.

Αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο χαμαὶ δόρε παμφανόωντος, 320

Σμερδαλέα ἰάχων· ὁ δὲ χερμάδιον λάβε χειρὶ·
Βῆ δ' ἴθυς Τεύκρου, βαλέειν δὲ ἐ θυμὸς ἀνωγεν.

Ἦτοι ὁ μὲν φερέτρης ἐξείλετο πικρὸν οἶστον,
Θῆκε δ' ἐπὶ νευρῆ· τὸν δ' αὖ κορυθαίολος Ἔκτωρ
Ἀῦ ἐρύοντα, παρ' ὄμον, ὅθι κληῖς ἀπόεργε 325

Ἀυχένα τε στῆθός τε, μάλιστα δὲ καίριόν ἐστι,
Τῆ ῥ' ἐπὶ οἱ μεμαῶτα βάλεν λίθῳ ὀκρίοντι·

Ῥῆξε δὲ οἱ νευρῆν· νάρκησε δὲ χεῖρ ἐπὶ καρπῶ·
Στῆ δὲ γνύξ ἐριπῶν, τόξον δὲ οἱ ἔκπεσε χειρὸς.

Αἶας δ' οὐκ ἀμέλησε κασιγνήτοιο πεσόντος, 330

Ἀλλὰ θῆων περίβη, καὶ οἱ σάκος ἀμφεκάλυψε.

Τὸν μὲν ἔπειθ' ὑποδύντε δύω ἐρίηρες ἑταῖροι,

Μηκιστεύς, Ἐχίοιο πάϊς, καὶ δῖος Ἀλάστωρ,

Νῆας ἐπὶ γλαφυρὰς φερέτην βαρέα στενάχοντα.

Hunc tamen demum reliquit, tristis licet sui sodalis gratiâ ;

Cebriionem autem jussit fratrem, propè existentem,

Equorum habens capere : hic porro non immorigerus-fuit, ut audivit.

Ipse autem de curru humi desiliit collucente, 320

Horribiliter vociferans ; et saxumprehendit manu :

Perrexitque rectâ in Teucrum, ac ferire ipsum animus jubebat.

Ille quidem pharetrâ exemerat amaram sagittam,

Posueratque ad nervum : illum verò pugnam-expeditè-ciens Hector

Retrò ducentem nervum, ad humerum, quâ-parte junctura dirimit 325

Cervicemque pectusque, maximè autem lethalis locus est,

Eâ utique parte in se ardentem percussit lapide aspero :

Rupit autem ei nervum : obtorpuit verò manus ad juncturam :

Constititque in genua lapsus, arcus verò ei excidit de manu.

Ajax autem non neglexit fratrem collapsum, 330

Sed accurrens protexit, et ei scutum praetendit.

Hunc quidem postea subeuntes duo chari socii,

Mecisteus, Echii filius, et nobilis Alastor,

Naves ad cavas portârunt gravitèr gementem.

Ver. 317. — εἶασε.] Vide suprâ ad δ', 42.

Ibid. — ἀχνύμενός.] Vide suprâ ad γ', 260.

Ver. 318. — ἐκέλευσεν ἀδελφεόν, — Ἴππων ἦν' ἑλεῖν.]

— furens, acrique incensa dolore,

Tradit equum comiti, paribusque assistit in armis. *Æn.* XI, 709.

Ver. 321. Σμερδαλέα ἰάχων.] De hiatus isto, ad sonum continuum productionemque efficiendum consultò summâque cum arte interjectum, quo quasi auribus accipitur clamor intentus ; vide suprâ ad δ', 456.

Ver. 322. — ἀνωγεν.] Aut legendum ἀνώ-

γη, quomodo in uno MS. scriptum reperit *Barnesius* ; aut ἀνωγεν erit, non ex ἀνωγα, sed ex aoristo ἀνωγον. Alioqui non constaret Temporum ratio. Nam ἀνωγα, non est, jussit ; sed, jubeo. Ut videre est, κ', 120. ζ', 105. ψ', 245. aliisque omnibus in locis. Vide suprâ ad α', 37.

Ver. 324. — κορυθαίολος.] Vide suprâ ad β', 816.

Ver. 325. — Ἀῦ ἐρύοντα.] Vide suprâ ad α', 459.

Ver. 327. — μεμαῶτα.] Vide suprâ ad β', 818. et ad ζ', 464.

- "Αψ δ' αὔτις Τρώεσσιν Ὀλύμπιος ἐν μένος ᾤρσεν,
Οἱ δ' ἰθὺς τάφροιο βαθείης ᾤσαν Ἀχαιοὺς·
"Ἐκτωρ δ' ἐν πρώτοισι κίε, σθένει βλεμειάνων.
"Ὦς δ' ὅτε τίς τε κύων σὺς ἀγρίου, ἢ ἔλεοντος,
"Ἀπτηται κατόπισθε, ποσὶν ταχέεσσι πεποιθῶς,
"Ἰσχία τε γλουτούς τε, ἐλισσόμενόν τε δοκέει·
"Ὦς Ἐκτωρ ᾤπαζε κερηκομόωντας Ἀχαιοὺς,
Αἶεν ἀποκτείνων τὸν ὀπίστατον· οἱ δ' ἐφέβοιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ διὰ τε σκόλοπας καὶ τάφρον ἔβησαν
Φεύγοντες, πολλοὶ δὲ δάμεν Τρώων ὑπὸ χερσίν,
Οἱ μὲν δὴ παρὰ νηυσὶν ἐρητύοντο μένοντες,
"Ἀλλήλοισί τε κεκλόμενοι, καὶ πᾶσι θεοῖσι
Χεῖρας ἀνίσχοντες, μεγάλ' εὐχετόωντο ἕκαστος.
"Ἐκτωρ δ' ἀμφιπεριστρέφω καλλίτριχας ἵππους,
Γοργοὺς ὄμματ' ἔχων, ἢ δὲ βροτολοιοῦ Ἄρηος.
Τοὺς δὲ ἰδοῦσ' ἐλέησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Αἶψα δ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
"ὦ πόποι, αἰγίοχοιο Διὸς τέκος, οὐκέτι νῶϊ
"Ὀλλυμένων Δαναῶν κεκαδησόμεθ', ὑστάτιόν περ ;
Οἷ κεν δὴ κακὸν οἶτον ἀναπλήσαντες ὄλωνται
"Ἀνδρὸς ἐνὸς ριπῆ· ὁ δὲ μαίνεται οὐκέτ' ἀνεκτῶς
"Ἐκτωρ Πριαμίδης, καὶ δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργε.

Rursus autem Trojanis Olympius animos excitavit ;	335
Illique rectâ ad fossam profundam repulerunt Achivos :	
Hector autem inter primos ibat, prae ferociâ oculos-truces-circumferens.	
Ut verò cum et aliquis canis aprum sylvestrem, vel leonem,	
Apprendat à tergo, pedibus velocibus fretus,	
Coxasque clunesque, convertentemque se observat :	340
Sic Hector insequabatur comantes Achivos,	
Semper occidens postremum quemque : hi verò fugiebant.	
At postquam perque vallos et fossam transiissent	
Fugientes, multique domiti essent Trojanorum sub manibus,	
Hi quidem jam apud naves continebantur manentes,	345
Invicemque hortantes, et omnibus diis	
Manus attollentes, altâ-voce precabantur unusquisque.	
Hector verò undique-circum-agebat pulchras-jubas-habentes equos,	
Gorgonis oculos habens et hominum-perniciæ Martis.	
Hos autem conspicata, miserta est dea candida-ulnis Juno,	350
Stanimque Minervam verbis alatis allocuta est :	
" Eheu ! Aegiochi Jovis filia, nonne jam nos	
" Pereuntes Danaos curabimus, extremo saltem in eorum casu ?	
" Qui jam utique malo fato expleto perierint	
" Viri unius impetu : quippe furit non amplius tolerabiliter	355
" Hector Priamides, et sanè mala multa fecit."	

Ver. 349. — ὄμματ'.] *Al. οἶματ'.*Ver. 355. Ὀλλυμένων.] Vide suprâ ad γ', 260. | *ά, 398.*

Ver. 356. — Πριαμίδης.] Vide suprâ ad

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 Καὶ λῆν οὗτός γε μένος θυμόν τ' ὀλέσειε,
 Χερσὶν ὑπ' Ἀργείων φθίμενος ἐν πατρίδι γαίῃ·
 Ἀλλὰ πατὴρ οὐμὸς φρεσὶ μαίνεται οὐκ ἀγαθῆσι, 360
 Σχέτλιος, αἶεν ἀλιτρός, ἐμῶν μενέων ἀπερωεύς.
 Οὐδέ τι τῶν μέμνηται, ὅ οἱ μάλα πολλακίς υἱὸν
 Τειρόμενον σώεσκον ὑπ' Εὐρυσθέως ἀέθλων.
 Ἦτοι ὁ μὲν κλαίεσκε πρὸς οὐρανόν· αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς
 Τῷ ἐπαλεξήσουσαν ἀπ' οὐρανόθεν προΐαλλεν. 365
 Εἰ γὰρ ἐγὼ τάδε ἦδ' ἐνὶ φρεσὶ πευκαλίμησιν,
 Εὔτε μιν εἰς αἶδαο πυλάρταο προὔπεμψεν,
 Ἐξ Ἐρέβους ἄζοντα κύνα στυγεροῦ Ἀΐδαο,
 Οὐκ ἂν ὑπεξέφυγε Στυγὸς ὕδατος αἰπὰ ρέεθρα.
 Νῦν δ' ἐμὲ μὲν στυγέει, Θέτιδος δ' ἐξήνυσε βουλὰς, 370
 Ἡ οἱ γούνατ' ἔκυσσε, καὶ ἔλλαβε χεῖρὶ γενείου,
 Δισσομένη τιμῆσαι Ἀχιλλῆα πτολίπορθον.

Hanc autem vicissim allocuta est dea caesiis-oculis Minerva :

“ Atqui omnino hic quidem ferociam animamque perdidisset,

“ Manibus Argivorum confectus in patriâ terrâ ;

“ Sed pater ille meus mente furit non sanâ,

360

“ Durus, semper iniquus, mei animi-impetûs impeditor.

“ Nec quicquam horum recordatur, quod ei valdè saepe filium *Herculem*

“ Pressum servavi sub Eurysthei laboribus.

“ Certè is quidem flebat ad coelum : sed me Jupiter

“ Ei auxiliaturam de coelo demisit.

365

“ At si ego haec scivissem mente prudenti,

“ Cùm eum ad orcum validas portas-habentem misit,

“ Ex Erebo ducturum canem horrendi Plutonis ;

“ Non utique effugisset Stygis aquae profunda fluenta.

“ Nunc autem me quidem odit, Thetidis verò perfecit consilia,

370

“ Quae ei genua osculata est, et prehendit manu barbam,

“ Supplicans ut honoraret Achillem urbium-eversorem.

Ver. 359. — φθίμενος ἐν.] Quâ ratione, φθίμενος, hic ultimam producat; vide supra ad α', 51.

Ver. 365. Τειρόμενον — ὑπ' Εὐρυσθέως ἀέθλων.]

— ut duros mille labores

Rege sub Eurystheo, fatis Junonis iniquae, Pertulerit. — Æn. VIII, 291.

Ver. 366. Εἰ γὰρ ἐγὼ.] Refertur istud, γὰρ, non ad id quod proximè præcessit, sed ad id quod elegantius reticetur: “ Sed me facti “ pœnitet. *NAM si,*” &c. Vide supra ad ε', 22.

Ver. 368. Ἐξ Ἐρέβους ἄζοντα κύνα.]

Tartareum ille manu custodem in vincla petivit,

Ipsius à solio Regis, traxitque trementem. Æn. VI, 395.

Te Stygii tremuere lacus, te janitor Orci Ossa super recubans antro semesa cruento.

Æn. VIII, 296.

Ver. 369. — Στυγὸς ὕδατος.] Pausanias, lib. VIII. cap. 18. citato hoc versu, τὸ δὲ ὕδωρ, inquit, τὸ ἀπὸ τοῦ κρηνοῦ τοῦ παρὰ τὴν Νάνακρον σάζον, ἐπιπίπτει μὲν πρῶτον εἰς πύτραν ὑψηλὴν διζελθὸν διὰ τῆς πύτρας, εἰς τὸν Κραθὴν πόταμον κάττισι. Θάνατον δὲ τὸ ὕδωρ φέρι τοῦτο καὶ ἀνθρώπων καὶ ἄλλων ζώων παντί. Λέγεται δὲ, ὅτι γίνονται ποτὶ ὀλέθρου ἀπ' αὐτοῦ καὶ αἰζῖν, αἰ τοῦ ὕδατος ἔπιον πρῶτον, χρόνῳ δὲ ὕστερον ἐγνώσθη, καὶ εἰ δή τι ἄλλο πρόσσεσι τῷ ὕδατι τῶν εἰς θαῦμα ἠκόντων.

Ver. 372. — τιμῆσαι Ἀχιλλῆα.] Quanto cum artificio *Achillem* nusquam non inseruerit Poeta, vide supra ad β', 673, 681. et ad ε', 788. et ad ζ', 228.

Ἔσται μὰν, ὅτ' ἂν αὐτε φίλην Γλαυκῶπιδα εἶπη.

Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν ἰῶϊν ἐπέντυε μῶνυχας ἵππους,

Ὅφρ' ἂν ἐγὼ, καταδῦσα Διὸς δόμον αἰγίοχοιο, 375

Τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήξομαι, ὄφρα ἴδωμαι

Εἰ νῶϊ Πριάμοιο πάϊς κορυθαίολος Ἐκτωρ

Γηθήσει, προφανείσα ἀνὰ πτολέμοιο γεφύρας.

Ἦ τις καὶ Τρώων κορέει κύνας ἢδ' οἰωνοὺς

Δημῶ καὶ σάρκεσσι, πεσὼν ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν. 380

Ὡς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη.

Ἡ μὲν ἐποιχομένη χρυσάμπυκας ἔντυεν ἵππους

Ἥρη, πρέσβω θεᾷ, θυγάτηρ μέγαλοιο Κρόνιοιο.

Αὐτὰρ Ἀθηναίη, κόρη Διὸς αἰγίοχοιο,

Πέπλον μὲν κατέχευεν ἑαὸν πατὴρ ἐπ' οὔδει, 385

Ποικίλον, ὃν ῥ' αὐτὴ ποιήσατο καὶ κάμε χερσίν·

Ἡ δὲ χιτῶν ἐνδῦσα Διὸς νεφεληγερέταο,

Τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήσσετο δακρυόεντα.

Ἐς δ' ὄχρα φλόγεα ποσὶ βήσατο, λάζετο δ' ἔγχος

“ Erit tamen, cùm iterùm dilectam Minervam dicat.

“ Quin tu quidem nunc nobis junge solidos-ungulis equos ;

“ Dum ego, ingressa Jovis domum Aegiochi,

575

“ Armis ad bellum instruar, ut videam

“ An nos conspiciens Priami filius pugnam-expeditè-ciens Hector

“ Gavisurus sit, quum apparebimus per belli semitas.

“ Certè aliquis et Trojanorum saturabit canes et alites

“ Pinguedine et carnibus, stratus ad naves Achivorum.”

580

Sic dixit : Neque non obsecuta est dea candida-ulsna Juno.

Ac quidem discurrens auro-phaleratos instruebat equos

Juno, veneranda dea, filia magni Saturni.

Minerva autem, filia Jovis Aegiochi,

Peplum quidem laxatum-defluere-sivit pulchrum patris super pavimento,

385

Varium, quod utique ipsa fecerat et elaborârat manibus :

Ipsa verò lorica induita Jovis nubes-cogentis,

Armis ad bellum armabatur lachrymosum.

In curru autem fulgidos pedibus conscendit, sumpsitque hastam

Ver. 377. Εἰ νῶϊ — Γηθήσει, προφανείσα ἀνὰ.] De venustate istius, γηθήσει, vide suprâ ad ἄ, 330. Cæterùm constructio, νῶϊ γηθήσει προφανείσα (quemadmodum et in istâ locutione, τίς ἂν τὰδε γηθήσειεν ;) vel hujusmodi est, δι' ἡμᾶς γηθήσει προφανείσας, vel, ἡμᾶς ἰδὼν γηθήσει προφανείσας. Nam quod addit Eustathius, (δύναται δὲ θρασιυθῆναι τὸ σολοικουίδες, ἢ δι' Ἀντιστώσιως, — ἀντὶ τοῦ, ἡμῶν φανείσων) planè est, quod de omni semper Antiplosi dictum sit, absurdissimum : Quasi scilicet ullus unquam non contemnendus Scriptor, aliud dixisse potuerit, aliud voluisse. Porro, fuerunt qui hic legerent (ut ex Scholliis liquet) προφανείσας, vel potiùς προφανίσας. Quod ferri omninò non potest : Nam Doricum illud ἄς breve in Ac-

cusativis fœmininorum, Homero prorsus erat ignotum. Quod autem in MS. repperit Barnesius, προφανέντε, rectè scribi potuerat, licèt de Fœminis sermo sit ; ut fusè ostendimus suprâ ad ἑ, 778.

Ver. 378. — πτολέμοιο γεφύρας.] Τὰς διὰ τοῦ βιύματος τῶν αἰμάτων διόδους. Eustathi. Vide autem suprâ ad ὄ, 371.

Ver. 379. Ἡ τις καὶ Τρώων κορέει κύνας.] Trojanorum aliquis, et ante omnes ipse scilicèt Hector. Miro autem errore hoc in loco Eustathius istud, Τρώων, non ad τῆς, sed ad κύνας ἢδ' οἰωνοὺς refert.

Ver. 382. — ἔντυεν.] Vide suprâ ad ἑ, 720.

Ver. 385. — ἑαὸν.] Vide suprâ ad γ', 385.

Ver. 389. Ἐς δ' ὄχρα φλόγεα.] Quâ ratione, φλόγεα, hic ultimam producat ; item,

Βριθῦ, μέγα, στιβαρόν, τῷ δάμνησι στίχας ἀνδρῶν	390
Ἑρώων, τοῖσιν τε κοτέσσεται ὄβριμοπάτρη.	
Ἦρη δὲ μάστιγι δοῶς ἐπεμαίετ' ἄρ' ἵππους.	
Αὐτόματα δὲ πύλαι μύκον οὐρανοῦ, ἃς ἔχον ὦραι,	
Τῆς ἐπιτέτραπται μέγας οὐρανός, Οὐλυμπός τε,	
Ἦμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν νέφος, ἧδ' ἐπιθεῖναι.	395
Τῇ ῥα δι' αὐτῶν κεντρηνεκίας ἔχον ἵππους.	
Ζεὺς δὲ πατήρ, Ἴδθηεν ἐπεὶ ἴδε, χάσαςτ' ἄρ' αἰνῶς.	
Ἴριν δ' ὄτρυνε χρυσόπτερον ἀγγελέουσαν	
Βάσκ' ἴθι, Ἴρι ταχεῖα, πάλιν τρέπε, μηδ' ἔα ἄντην	
Ἐρχεσθ'· οὐ γὰρ καλὰ συνοισόμεθα πτόλεμόνδε.	400
ὦδε γὰρ ἐξέρεω, τόδε καὶ τετελεσμένον ἔσται·	
Γυιάσω μὲν σφῶϊν ὑφ' ἄρμασιν ἀκίας ἵππους·	
Αὐτὰς δ' ἐκ δίφρου βαλέω, κατὰ δ' ἄρματα ἄξω·	
Οὐδέ κεν ἐς δεκάτους περιτελλομένους ἐνιαυτοὺς	
Ἐλκὲ ἀπαλθήσεσθον, ἃ κεν μάρπτῃσι κεραυνός.	405
Ὅφρ' εἰδῆ Γλαυκῶπις, ὅτ' ἂν ᾧ πατρὶ μάχῃται.	
Ἦρη δ' οὔτι τόσον νεμεσίζομαι, οὐδὲ χολοῦμαι	

Gravem, magnam, validam, quâ domat ordines virorum	390
Heroum, quibuscunque irascitur praepotenti-patre-nata.	
Junò porro scuticâ velociter urgebat equos.	
Sponte-suâ autem portae crepuerunt coeli, quas custodiebant Horae,	
Quibus commissum est magnum coelum Olympusque,	
Ut et aperiant densam nubem, et claudant.	395
Hâc utique viâ per eas stimulo-parentes dirigebant equos.	
Jupiter autem pater, ab Idâ ut vidit, iratus est graviter :	
Irimque excitavit aureas-alas-habentem, nunciaturam :	
“ Vade age, Iri velox, retrò verte, neque eas sine adversus me	
“ Venire : non enim commodè congrediemur in proelium.	400
“ Sic enim edico, quod et perfectum erit :	
“ Clausos-reddam quidem ipsis sub curribus veloces equos ;	
“ Ipsasque de curru dejiciam, et currus confringam :	
“ Nec decem vertentibus annis	
“ Vulnèra perfectè-sanare-poterunt, quae deprehensis-impresserit fulmen.	405
“ Ut sciat Minerva, quando cum suo patre pugnaverit.	
“ Junoni autem non tantopere succenseo, neque irascor ;	

κεντρηνεκίας, ver. 396. et ἂν, ver. 406. vide suprâ ad ἄ, 51.

Ibid. — βήσατο.] *Al.* βήσατο. Vide suprâ ad β', 35. et ad ἰ, 109.

Ver. 391. — ὄβριμοπάτρη.] Vide suprâ ad ἄ, 45 et 58.

Ver. 392. Ἦρη δὲ μάστιγι δοῶς ἐπεμαίετ' ἄρ' ἵππους.] Ita equidem scribendum existimo, (quomoddò eundem versum legimus, ἰ, 748. atque etiam hoc in loco edidit *H. Stephanius*.) Ἦρη δὲ μάστιγι. Ferri tamen potest et Ἦρη δὴ· ut sit scilicet, Ἦρη ἄρα δὴ ἐπεμαίετο· adeoque augeatur vis vocabuli ἄρα, quæ hæc cum præcedente, ver. 385. connectit.

Alioqui scribere potuisset Poeta, ἐπεμαίετο ἵππους.

Ver. 395. — μύκον.] Vide suprâ ad β', 314.

Ver. 395. — ἀνακλῖναι.] Vide suprâ ad ἄ, 309.

Ver. 396. Τῇ ῥα.] Vide suprâ ad ἄ, 56. et ad ἰ, 858.

Ver. 399. Βάσκ' ἴθι.] Vide suprâ ad β', 8.

Ver. 400. — καλὰ.] Vide suprâ ad β', 45.

Ver. 406. Ὅφρ' εἰδῆ.] Vel facètè; “ *Ut sciat quando cum patre suo pugnare oportet.*” Vel ἑλληστικῶς: “ *Ut, quando cum patre suo pugnaverit, sciat deinceps*” “ ———.” Notante *Eustathio*.

Αἰεὶ γάρ μοι ἔωθεν ἐνικλᾶν, ὅ,τι νοήσω.

“Ὡς ἔφατ’ ὤρτο δὲ Ἴρις ἀελλόπος ἀγγελεύουσα·
Βῆ δὲ κατ’ Ἰδαίων ὄρεων εἰς μακρὸν Ὀλυμπον.

410

Πρώτησιν δὲ πύλῃσι πολυπτύχου Οὐλύμποιο
Ἄντομένη κατέρυκε· Διὸς δὲ σφ’ ἔννεπε μῦθον·

Πῆ μέματον; τί σφῶϊν ἐνὶ φρεσὶ μαίνεται ἦτορ;
Οὐκ ἔαα Κρονίδης ἐπαμυνέμεν Ἀργείοισιν.

ἼΩδε γὰρ ἠπειλήσῃ Κρόνου παῖς, εἰ τελέει περ,

415

Γυνιάσειν μὲν σφῶϊν ὑφ’ ἄρμασιν ὠκείας ἵππους,
Αὐτὰς δ’ ἐκ δίφρου βαλέειν, κατὰ δ’ ἄρματα ἄξειν·

Οὐδέ κεν εἰς δεκάτους περιτελλομένους ἐναιατοὺς

Ἐλκὲ ἀπαλθήσεσθον, ἃ κεν μάρπτῃσι κεραυνός·

“Ὅφρ’ εἰδῆς, Γλαυκῶπις, ὅτ’ ἂν σῶ πατρί μάχῃαι.

420

“Ἡρῆ δ’ οὔτι τόσον νεμεσίζεται, οὐδὲ χολοῦται·

Αἰεὶ γάρ οἱ ἔωθεν ἐνικλᾶν, ὅ,τι νοήσῃ.

Ἄλλὰ σύγ’, αἰνοτάτη, κύνον ἀδδῆες, εἰ ἔτεόν γε

Τολμήσεις Διὸς ἄντα πελώριον ἔγχλος ἀεῖραι.

Ἡ μὲν ἄρ’ ὡς εἰποῦσ’ ἀπέειπεν πόδας ὠκεία Ἴρις.
Αὐτὰρ Ἀθηναίην Ἡρῆ πρὸς μῦθον ἔειπεν·

425

“ Semper enim mihi solet interrompere, quicquid in-animum-induxero.”

Sic dixit: festinabat autem Iris cursu-procellas-aequans, nunciatura:

Ivitque ex Idaeis montibus ad magnum Olympum.

410

Primis autem in portis multas-convallas-habentis Olympi

Occurrens detinuit eas, Jovisque ipsis exposuit sermonem:

“ Quo tenditis? cur vobis in praecordiis furit animus?

“ Non sinit Saturnius auxilium-ferre Argivis.

“ Sic enim minatus est Saturni filius, si quidem perficiet,

415

“ Claudos-redditorum quidem vobis sub curribus veloces equos,

“ Vosque ipsas de curru dejecturum, et currus confracturum.

“ Neque decem vertentibus annis

“ Vulneta perfectè-sanabimini, quae deprehensis-impresserit fulmen:

“ Ut scias, Minerva, quando cum tuo patre pugnaveris.

420

“ Junoni autem non tantopere succenset, neque irascitur:

“ Semper enim illa ei solet interrompere, quicquid in-animum-induxerit.

“ Sed tu, ò teterrima, ò canis inverecunda, si reverà

“ Audebis, Jovem contra, ingentem hastam attollere.”

Ac quidem sic locuta, abiit pedibus velox Iris.

425

Tum Minervam Juno allocuta est:

Ver. 409. — ἀελλόπος ἀγγελεύουσα.]

— at illa levis caeli demissa per auras.

Æn. XI, 595.

Ver. 419. — ἀπαλθήσεσθον.] *Al.* ἀπαλθή-
σισθαι.

Ver. 420. “Ὅφρ’ εἰδῆς.] Vide suprâ ad ver.
406.

Ibid. — Γλαυκῶπις.] *Al.* Γλαυκῶπι.

Ver. 422. — γάρ οἱ.] Vide suprâ ad ἀ, 51.

Ver. 423. Ἄλλὰ σύγ’, αἰνοτάτη, κύνον ἀδ-
δῆες.] Non hæc venustè Iris ex suâ personâ,
sed ex Jovis. Quare hoc modo, ut opinor,
vertendum, “ At Tu, inquit, O teterrima,”
&c.

Ibid. — εἰ ἔτεόν γε Τολμήσεις.] Quo istud
εἰ τολμήσεις referatur, nihil subjungit. De
quâ elegantissimâ *Aposiopesi*, vide suprâ ad
ἀ, 540.

ᾠ πόποι, αἰγίοχοιο Διὸς τέκος, οὐκέτ' ἔγωγε
Ναῖν ἔῶ Διὸς ἄντα, βροτῶν ἔνεκεν, πολεμίζειν.

Τῶν ἄλλος μὲν ἀποφθίσθω, ἄλλος δὲ βιώτω,
Ὅς κε τύχη· κείνος δὲ τὰ ἄφρονέων ἐνὶ θυμῷ,
Τρῳάσι τε καὶ Δαναοῖσι δικαζέτω, ὡς ἐπιεικὲς.

430

Ὡς ἄρα φωνήσασα, πάλιν τρέπε μάνυχας ἵππους.

Τῆσιν δ' ὦραι μὲν λῦσαν καλλίτριχας ἵππους·
Καὶ τοὺς μὲν κατέδησαν ἐπ' ἀμβροσίησι κάπησιν·

Ἄρματα δ' ἐκλιναν πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα.

435

Αὐτὰ δὲ χρυσείοσιν ἐπὶ κλισμοῖσι κάθιζον

Μίγδ' ἄλλοισι θεοῖσι, φίλον τετιμημέναι ἦτορ.

Ζεὺς δὲ πατὴρ Ἰδῆθεν εὐτροχον ἄρμα καὶ ἵππους

Οὐλυμπόνδ' ἐδίωκε, θεῶν δ' ἐξίκετο θάκους.

Τῷ δὲ καὶ ἵππους μὲν λῦσε κλυτὸς Ἐννοσίγαιος,

440

Ἄρματα δ' ἀμβρομοῖσι τίθει, κατὰ λῖτα πετάσσας.

Αὐτὸς δὲ χρύσειον ἐπὶ θρόνον εὐρύσοπα Ζεὺς

Ἐζέτο, τῷ δ' ὑπὸ ποσσὶ μέγας πελεμίζετ' Ὀλυμπος.

Αἰ δ' οἶαι Διὸς ἀμφὶς Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη

“ Eheu, Aegiochi Jovis filia, non amplius ego

“ Nobis permitto, Jovem contra, mortalium causâ pugnare ;

“ Quorum alius quidem intereat, alius autem vivat,

“ Ut cuique sors-ferat : ille verò quae sua sunt cogitans animo,

450

“ Trojanisque et Danaïs adjudicet, ut aequum est.”

Sic fata, retrò vertit solidos-ungulis equos.

His porrò Horae quidem solverunt pulchros-jubis equos ;

Et eos quidem alligârunt ad ambrosia praesepia :

Currus autem inclinârunt ad parietes collucentes.

455

Ipsae autem [Juno et Minerva] aureis in sellis-recubitoriis sederunt

Mixtim cum aliis diis, suo moestae corde.

Jupiter autem pater ab-Ida pulchras-rotas-habentem currum et equos

Ad Olympum egit, deorumque pervenit ad sedes.

Huic autem et equos quidem solvit inclytus terrae-quassator [Neptunus] ;

440

Currus verò ad receptaculum posuit, linteos circumdato.

Ipse autem aureum in thronum latè-sonans Jupiter

Consedit, eique sub pedibus magnus concutiebatur Olympus.

At solae à Jove seorsùm Minervaque et Juno

Ver. 429. Τῶν ἄλλος μὲν ἀποφθίσθω.] Eustathius legit ἀποφθίσθω φθίσθω, ἔξ οὗ κατὰ κρῆσιν τὸ φθίσθω. Cæterum aptissimè hæc ad personam Junonis superbam atque præfractam ; quæ ut primùm, quod maximè velit, non possit ; continuò, “ Nihil hæc Sui interesse ; Sibi perinde esse, quis vincat, quis percat Mortalium.”

Ver. 432. — τρέπει.] Al. τράπει.

Ver. 435. — ἐκλιναν.] Vide suprâ ad á, 509.

Ver. 436. — χρυσείοσιν.] Pronuntiabatur χρυσείοσιν. Vide suprâ ad β', 268.

Ver. 441. — ἀμβρομοῖσι.] Βαρωῖ, οὐ μὲ-

νον ἐφ' ᾧ ἔθιον, ἀλλὰ καὶ — ἀπλῶς ἀνάστημα, ἐφ' οὗ ἴστι βῆναί τι καὶ τῆναι. Οὕτω γούν ἐν Ὀδυσσειᾷ ἀγαλαματιά τινα, δῆδας ἐν χερσὶν ἔχοντα, ἰστάμενα ἐπὶ βωμῶν, ἦτοι βασίων τινων, ἔφαινον. Eustath.

Ibid. — πετάσσας.] Ità rectè edidit Barnesius. Vulgg. malè, πιτάσας. Quod penultimam corripit.

Ver. 442. — εὐρύσοπα Ζεὺς.] Vide suprâ ad á, 175 et 498.

Ver. 445. — ὑπὸ ποσσὶ μέγας πελεμίζετ' Ὀλυμπος.] Vide suprâ ad á, 528. 529.

Ver. 444. — Διὸς ἀμφὶς.] Vide suprâ ad á, 349.

- "Ἦσθην, οὐδέ τί μιν προσεφάνεον, οὐδ' ἐρέαντο· 445
 Αὐτὰρ ὁ ἔγνω ἧσιν ἐνὶ φρεσὶ, φώνησέν τε·
 Τίφθ' οὕτω τετίησθον, Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη ;
 Οὐ μὲν δὴν κάμετόν γε μάχῃ ἐνὶ κυδιδανείρῃ
 Ὀλλῦσαι Τρῶας, τοῖσιν κότον αἰνὸν ἔθεσθε.
 Πάντας, οἷον ἐμόν γε μένος καὶ χεῖρες ἄαπτοι, 450
 Οὐκ ἂν με τρέψειαν, ὅσοι θεοί εἰς ἔν Ὀλύμπῳ.
 Σφῶϊν δὲ πρὶν περ τρόμος ἔλλαβε φαίδιμα γυῖα,
 Πρὶν πόλεμόν τ' ἰδέειν, πολέμοιό τε μέρμερα ἔργα.
 Ὃδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
 Οὐκ ἂν ἐφ' ὑμετέρων ὀχέων, πληγέντε κεραυνῶ, 455
 Ἄψ' ἐς Ὀλυμπον ἵκεσθον, ἴν' ἀθανάτων ἔδος ἔσθιν.
 Ὡς ἔφαθ'· αἱ δ' ἐπέμυζαν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη.
 Πλησίαι αἶγ' ἦσθην, κακὰ δὲ Τρῶεσσι μεδέσθην.
 Ἦτοι Ἀθηναίη ἀκέων ἦν, οὐδέ τι εἶπε,
 Σκυζομένη Διὶ πατρὶ, χόλος δὲ μιν ἄγριος ἦρει· 460
 Ἥρη δ' οὐκ ἔχαδε στῆθος χόλον, ἀλλὰ προσήυδα·
 Αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες ;

Sedebant, nec omninò ipsum alloquebantur, neque interrogabant :

445

Sed ille cognovit suâ in mente, dixitque :

" Cur itâ moestae estis, Minervaque et Juno ?

" Non sanè diù laborâstis pugná in gloriosâ

" Ad perdendos Trojanos, quorum odium acerbum cepistis.

" Omninò, quae sunt meae vires et manus invictae,

450

" Non me verterint quotquot dii sunt in Olympo.

" Vobis autem priùs tremor cepit pulchros artus,

" Quàm pugnamque videretis, pugnaeque magna facinora.

" Sic enim edico, quod et perfectum fuisset :

" Haud sanè in vestris curribus, percussae fulmine,

455

" Ampliùs in Olympum rediissetis, ubi immortalium sedes est."

Sic dixit : at compressis-labris-gemebant Minervaque et Juno.

Propinquaehae utique sedebant, malaque Trojanis cogitabant.

Ac Minerva quidem tacita erat, neque quicquam dixit,

Irata Jovi patri, ira quippe ipsam atrox tenebat :

460

Juno verò non continuit in pectore iram, sed allocuta est :

" Gravissime Saturnie, quale verbum dixisti ?

Ver. 448. Οὐ μὲν δὴν κάμιστόν γε.] Acerba et faceta irrisio : " Cuiò sanè reversæ estis." Cæterùm alii hîc legunt, Οὐ μὲν δὴν, et Οὐ μὲν δὴ, et Οὐ μὲν σοι.

Ver. 454. Ὃδε γὰρ ἐξερέω.] Refertur istud γὰρ, non ad id quòd proximè præcessit, sed ad id quòd elegantissimè reticetur : " Ac feliciter quidem vobis evenit, quòd pugnam inire timueritis ; ΝΑΜ," &c. Vide suprâ ad 4, 22.

Ibid. — ἴσται.] Αἱ. ἦεν. Scilicèt, ἦεν ἄν.

Ver. 455. — πληγέντι.] De voce, πλη-

γνίς, vide suprâ ad γ', 51. De constructione elegantissimâ, πληγέντι, etiam cùm de Facinoris sermo sit ; vide ad 4, 778.

Ver. 456. — ἀθανάτων.] Vide suprâ ad 4, 598.

Ver. 458. — αἶγ'.] Notandum, quàm non sit supervacaneum istud γε, ad connectendam sententiam.

Ver. 461. "Ἦρη.] Αἱ. "Ἠρη, et "Ἠρης. Vide suprâ ad 8, 24.

Ver. 462. — ἔειπες.] Αἱ. ἔειπας. Quod perinde est ; et hîc, et aliis permultis in locis.

- Εὖ νυ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν, ὅ τοι σθένος οὐκ ἐπεικτόν·
 Ἄλλ' ἔμπης Δαναῶν ὀλοφυρόμεθ' αἰχμητῶν,
 Οἳ κεν δὴ κακὸν οἶτον ἀναπλήσαντες ὄλωνται. 465
 Ἄλλ' ἦτοι πολέμου μὲν ἀφεξόμεθ', εἰ σὺ κελεύεις·
 Βουλὴν δ' Ἀργείοις ὑποθησόμεθ', ἣτις οἴησει,
 Ὡς μὴ πάντες ὄλωνται, ὀδυσσαμένοιο τεῖο.
 Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 Ἦοὺς δὴ καὶ μᾶλλον ὑπερμενέα Κρονίωνα 470
 Ὀφθαί, αἶψ' ἐθέλησθα, βοῶπις πότνια Ἥρη,
 Ὀλλύντ' Ἀργείων πουλὴν στρατὸν αἰχμητῶν.
 Οὐ γὰρ πρὶν πολέμου ἀποπαύσεται ὄβριμος Ἔκτωρ,
 Πρὶν ἄρθαι παρὰ ναῦφι ποδώκεα Πηλεΐωνα,
 Ἥματι τῷ, ὅτ' ἂν οἳ μὲν ἐπὶ πρύμνησι μάχωνται, 475
 Στείνει ἐν αἰνοτάτῳ, περὶ Πατρόκλοιο πεσόντος.
 Ὡς γὰρ Δέσφατόν ἐστι· σέθεν δ' ἐγὼ οὐκ ἀλεγίζω
 Χωομένης, οὐδ' εἴ κε τὰ νεΐατα πείραθ' ἴκηαι
 Γαίης καὶ πόντοιο, ἴν' Ἰαπετός τε Κρόνος τε
 Ἥμενοι, οὐτ' αὐγῆς ὑπερίονος ἠελίοιο 480
 Τέρποντ', οὐτ' ἀνέμοισι· βαθὺς δέ τε τάρταρος ἀμφί·

“ Benè et nos scimus, quòd tibi potentia vinci nescia :

“ Attamen Danaos lugemus bellicosos,

“ Qui jam sanè malo fato expleto perierint.

“ At certè bello quidem abstinēbimus, si tu jubes :

“ Consilium verò Argivis suggeremus, quod proderit,

“ Ut nè omnes pereant, irato te.”

Hanc autem respondens allocutus est nubes-cogens Jupiter :

“ Crastino-manè etiam magis, praepotentem Saturnium

“ Videbis, si vis, magnos-oculos-habens veneranda Juno,

“ Perdentem Argivorum ingentem exercitum bellicosorum.

“ Non enim priùs à bello cessabit fortis Hector,

“ Quàm excitatus sit ad naves velox-pedibus Pelides,

“ Die illo, quando hi quidem ad puppes pugnaturi sint,

“ Angustiâ in gravissimâ, de Patroclo occiso.

“ Sic enim fatale est : Tui verò ego non rationem habeo

“ Iratae, neque si ultimos fines adieris

“ Terrae et maris, ubi Iapetusque Saturnusque

“ Sedentes, neque splendore suprâ-gradientis solis

“ Oblectantur, neque ventis ; profundus autem Tartarus circùm :

Ver. 465. — ὅ τοι.] Vide supra ad α, 537.

Ver. 468. — ἰδυσσαμένοιο τεῖο.] Ita et supra ver. 57. Quare pessimè in plerisque editum hic, Θεῖο. Quod hoc in loco prorsus est invenustum.

Ver. 469. — νεφεληγερέτα.] Vide supra ad α, 175.

Ver. 471. — βοῶπις.] Vide supra ad ε, 551.

Ver. 174. Πρὶν ἄρθαι.] Quâ ratione, πρὶν, hic producatur ; item Δι', ver. 493 ; et ἱερισάμινος, ver. 496 ; vide supra ad α, 51.

Ibid. — Πηλεΐωνα.] De Achille nusquam non inserto, vide supra ad β', 675, 681 ; ad ι, 788 ; et ad η, 228.

Ver. 477. Ὡς γὰρ Δέσφατόν ἐστι.]

Sic fata Deum Rex

Sortitur ———. AEn. III, 375.

Οὐδ' ἦν ἔνθ' ἀφίκηαι ἀλωμένη, οὐ σευ ἔγωγε
 Σκυζομένης ἀλέγω, ἐπεὶ οὐ σέο κύντερον ἄλλο.

Ὡς φάτο· τὸν δ' οὔτι προσέφη λευκάλενος Ἡρη.

Ἐν δ' ἔπεσ' ὤκεανῶ λαμπρὸν φάος ἠελίοιο,

485

Ἐλκον νύκτα μέλαιναν ἐπὶ ζεΐδαρον ἄρουραν.

Τρωσὶν μὲν ῥ' ἀκούσιν ἔδν φάος· αὐτὰρ Ἀχαιοῖς

Ἀσπασίη, τρίλλιστος, ἐπήλυθε νύξ ἕρεβεννή.

Τρώων δ' αὐτ' ἀγορὴν ποιήσατο φαίδιμος Ἔκτωρ,

Νόσφι νεῶν ἀγαγὼν ποταμῶ ἐπι δινήεντι,

490

Ἐν καθαρῶ ὅθι δὴ νεκύων διεφαίνετο χῶρος.

Ἐξ ἵππων δ' ἀποσάντες ἐπὶ χθόνα, μῦθον ἄκουον,

Τὸν ῥ' Ἔκτωρ ἀγόρευε, Διὶ φίλος· ἐν δ' ἄρα χειρὶ

Ἐγχος ἔχ' ἐνδεκάπηχον· πάροϊθε δὲ λάμπετο δούρος

Αἰχμὴ χαλκείη, περι δὲ χρύσεος Δῆε πόρκης·

495

Τῶ ὄγ' ἕρεϊσάμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα

Κέκλυτέ μευ, Τρῶες, καὶ Δάρδανοι, ἠδ' ἐπίκουροι·

Νῦν ἐφάμην, νῆας τ' ὀλέσας καὶ πάντας Ἀχαιοὺς,

“ Nè quidem si illuc (*inquam*) perveneris errabunda, tui ego
 “ Iratae rationem-habeo; quoniam non te impudentis aliud.”

Sic dixit: Ei autem nihil respondit candida-ulis Juno.

Occidit verò in Oceanum splendidum lumen solis,

485

Trahens noctem nigram super almam terram.

Ac Trojanis quidem invitis occidit lux: sed Achivis

Grata, exoptatissima, supervenit nox tenebrosa.

Trojanorum verò concionem habuit illustris Hector,

Seorsum à navibus, quàm duxisset fluvium ad vorticosum,

490

In puro; ubi utique cadaveribus vacuum apparebat spatium.

Ex equis verò cum descendissent in terram, orationem audiebant,

Quam Hector dicebat, Jovi charus: in manu autem

Hastam tenebat undecim-cubitorum; praenitebat verò hastae

Cuspis aerea, circumque aureus ambibat annulus:

495

Hac ille nixus, verba alata allocutus est:

“ Audite me, Trojani, et Dardani, et Socii;

“ Modò credidì, navibusque perditis et omnibus Achivis,

Ver. 485. Ἐν δ' ἔπεσ' —“Ἐλκον νύκτα.”]

Vertitur intereà caelum, et ruit Oceano
 nox,

Involvens umbrâ magnâ terramque po-
 lumque. *Æn.* II, 250.

Nox ruit, et fuscis tellurem amplectitur
 alis. *Æn.* VIII, 369.

Ver. 486. ἄρουραν.] Vide suprâ ad ζ', 142.

Ver. 487. Τρωσὶν μὲν ῥ'.] Non vacat istud
 ῥα; Eam enim vim habet, quam et in ver-
 sione servavi, *Ac Trojanis quidem*, &c.

Ver. 488. — ἐπήλυθε.] Non ex ἐπήλυθα,
 sed ex ἐπήλυθον. Alioquin non constaret Tem-
 porum ratio. Vide suprâ ad α', 37.

Ver. 490. Νόσφι.] Vide suprâ ad α', 349.

Ibid — ποταμῶ ἔπι.] Ità rectè edidit
Barnesius. Erat enim non, ut vulgò legitur,
 ποταμῶ ἐνί· sed (ut infrâ, ver. 556.) μισηγῶ
 νεῶν, ἢ δὲ Πάνθειο ῥόανω.

Ver. 492. Ἐξ ἵππων δ' ἀποσάντες.]

— tota cohors — relictis

Ad terram defluxit equis. —

Æn. XI, 500.

Ver. 494. — ἔχ' ἐνδεκάπηχον.] Vide suprâ
 ad ζ', 319.

Ver. 495. — χρύσεος.] Pronuntiabatur
 χρυσοῦς. Vide suprâ ad β', 268.

Ver. 498. Νῦν ἐφάμην — ἀπονοστήσειν.]
 Refertur istud Νῦν, non ad ἐφάμην, sed ad
 ὀλέσας ἀπονοστήσειν.

Ἄψ ἀπονοστήσειν προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν Ἄλλὰ πρὶν κέφας ἦλθε, τὸ νῦν ἐσάωσε μάλιστα	500
Ἀργείους καὶ νῆας ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης. Ἄλλ' ἦτοι νῦν μὲν πειθόμεθα νυκτὶ μελαίνῃ, Δόρπα τ' ἐφοπλισόμεσθ'· αὐτὰρ καλλιτριχας ἵππους Λύσαθ' ὑπ' ἐξ ὀχέων, παρὰ δέ σφισι βάλλετ' ἔδαδῆν·	
Ἐκ πόλιος δ' ἄξασθε βόας καὶ ἴφια μῆλα Καρπαλίμας, οἶνον δὲ μελίφρονα οἰνίζεσθε, Σῆτόν τ' ἐκ μεγάρων, ἐπὶ δὲ ζύλα πολλὰ λέγεσθε,	505
Ὡς κεν παννύχιοι, μέσφ' ἠοῦς ἠριγενεῖς, Καίωμεν πυρὰ πολλὰ, σέλας δ' εἰς οὐρανὸν ἴκη· Μήπως καὶ διὰ νύκτα κερηκομόωντες Ἀχαιοὶ Φεύγειν ὀρμήσονται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.	510
Μὴ μὰν ἀσπουδαίει γε νεῶν ἐπιβαῖεν ἔκηλοι, Ἄλλ' ὥς τις τούτων γε βέλος καὶ οἴκοθι πέσση, Βλήμενος ἢ ἰῶ, ἢ ἔγχρῃ ὀξυόεντι, Νῆος ἐπιβρώσκων· ἵνα τις στυγέησι καὶ ἄλλος	515
Τρῶσιν ἔφ' ἵπποδάμοισι φέρειν πολυδάκρυον ἄρηα.	

“ Retrò me rediturum ad Ilium ventosam :

“ Sed priùs caligo supervenit, quae nunc servavit maximè

500

“ Argivos et naves in littore maris.

“ Verùm nunc quidem obsequamur nocti nigrae,

“ Coenasque instruamus; atque pulchris-jubis equos

“ Solvite ex curribus, ipsisque apponite pabulum :

“ Ex urbe autem ducite boves et pingues oves

505

“ Properè, vinumque suave afferte,

“ Panemque ex domibus; insuperque ligna multa colligite,

“ Ut per-totam-noctem, usque ad auroram manè-genitam,

“ Accendamus ignes multos, splendorque ad coelum perveniat :

“ Nè fortè etiam per noctem comantes Achivi

510

“ Fugere aggrediantur super lata dorsa maris.

“ Ne saltem illacessiti naves ascendant, et quieti ;

“ Sed faciamus ut quis eorum vulnus etiam domi curet,

“ Percussus vel sagittà, vel hastà acutà,

“ Dum navem properè-conscendit : ut quis horreat etiam alius

515

“ Trojanis equùm-domitoribus inferre lamentabile bellum.

Ver. 499.—προτὶ.] *Al. ποτὶ.* Quod idem est.

Ver. 501.—ἐπὶ ῥηγμῖνι.] Quà ratione, ἰσῆ, hic ultimam producat; item, Δι', ver. 517; vide suprâ ad á, 51.

Ver. 502.—πειθόμεθα νυκτὶ—, Δόρπα τ'.]

Nunc adeò, melior quoniam pars acta diei; Quod superest, læti benè gestis corpora rebus

Procurate, viri; et pugnam sperate parati.

En. IX, 156.

Ver. 503.—ἰφοπλισόμεσθ'.] Vide suprâ ad á, 140.

Ver. 504. Λύσαθ' ὑπ' ἐξ ὀχέων.] Non supervacaneum est istud, ὑπό. Vide infrâ ad ver. 545.

Ver. 510.—διὰ νύκτα.] *Schol.* Ἀντὶ τοῦ, διὰ νυκτὸς. Sed διὰ νύκτα φεύγειν, non est illud modò, quod dicimus (διὰ νυκτὸς) noctu fugere, sed et noctis beneficio fugere.

Ver. 514.—ὀξυόεντι.] Vide suprâ ad é, 50.

Ver. 516.—πολυδάκρυον ἄρηα.] Vide suprâ ad γ', 132.

Κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστῳ Διὶ φίλοι ἀγγελλόντων,
 Παῖδας πραθήβας, πολιοκροτάφους τε γέροντας
 Λέξασθαι περὶ ἄστῳ, θεοδμήτων ἐπὶ πύργων
 520
 Θηλύτεραι δὲ γυναῖκες ἐνὶ μεγάροισιν ἐκάστη
 Πῦρ μέγα καίοντων· φυλακὴ δὲ τις ἔμπεδος ἔστω,
 Μὴ λόχος εἰσέλθῃσι πόλιν, λαῶν ἀπεόντων.
 ὦ δ' ἔστω, Τρῶες μεγαλήτορες, ὡς ἀγορεύω·
 Μῦθος δ', ὅς μὲν νῦν ὑγιῆς, εἰρημένος ἔστω·
 Τὸν δ' ἡοῦς, Τρώεσσι μελ' ἵπποδάμοις ἀγορεύσω. 525
 Εὐχομαι ἐλπόμενος Διὶ τ', ἄλλοισὶν τε θεοῖσιν,
 Ἐξελάαν ἐνθένδε κύνας κηρεσσιφορήτους,
 Οὓς κῆρες φορέουσι μελαιναῶν ἐπὶ νηῶν.
 Ἄλλ' ἦτοι ἐπὶ νυκτὶ φυλάξομεν ἡμέας αὐτούς·
 Πρῶτ' δ' ὑπ' ἡοίοι σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες 530

- “ Praecones autem per urbem Jovi cari jubeant,
 “ Pueros pubescentes, et temporibus-canos senes
 “ Excubias-agere circum urbem, à Diis aedificatis in turribus :
 “ Sequioris autem sexûs foeminae in suis aedibus quaeque 520
 “ Ignem magnum accendant ; custodiaque aliqua firma sit,
 “ Ne manus hostium per insidias ingrediatur urbem, copiis absentibus.
 “ Sic esto, Trojani magnanimi, ut dico :
 “ Ac Sermo hic, qui quidem nunc utilissimus, dictus esto :
 “ Qui autem manè utilis sit, Trojanos inter equùm-domitores dicam. 525
 “ Utique vota facio sperans, Jovique caeterisque diis,
 “ Expulsurum me hinc canes funestis-fatis-adductos,
 “ Quos fata adduxerunt nigris in navibus.
 “ Verùm enim verò per noctem custodiamus nos ipsos :
 “ Manè autem sub auroram armis armati 530

Ver. 517. Κήρυκες — Διὶ φίλοι.] Jure genitium sacrosancti et inviolati.

Ver. 518. — πολιοκροτάφους.]

Candidior — tondenti barba cadebat.

Virg. Ecl. I, 29.

Ver. 519. Λέξασθαι.] Vide suprâ ad β', 515.

Ver. 520. Θηλύτεραι δὲ γυναῖκες.] Imbecilliori sexu *Fæmina*. Sic apud Sophoclem, *Trachin.* 1070. Γυνὴ δὲ, *Θῆλυς οὖσα*. “ *Fæminea* “ *vis, fæminea manus,*” vertente Cicerone. Et mox de seipso Hercules, *ibid.* ver. 1083. *Θῆλυς εἶρημαι πάλας,* “ *fæminata virtus occidit,*” vertente itidem Cicerone. Stultissimè igitur vocem hanc, *Θηλύτεραι*, ad sententiam minùs honestam hîc detorsit Scholiastes, et apud Eustathium Porphyrius. Quod et ad rem, hoc in loco, *ineptissimum* est ; et *Hectore*, virò in primis gravissimo, *indignissimum* ; cùmque etiam *de Suis* loquatur, plane *absurdissimum*.

Ver. 521. Πῦρ μέγα καίοντων· φυλακὴ δὲ.]

Interea vigilum excubiis obsidere portas,

———— et mœnia cingere flammis.

Æn. IX, 159.

Ver. 524. Μῦθος δ', ὅς μὲν νῦν ὑγιῆς, εἰρημένος ἔστω.] Sententia ea est, quam in *Versione* exhibui. Eustathius aliter accipit : Ὁ μὲν λόγος, ὅς νῦν εἰρημένος ἐστίν, ὑγιῆς ἔστω. Καὶ συντέτακται μὲν καθ' Ἐπιερβατόν. — Τῆγιῆς δὲ λόγος, ὁ ἀπαραισιόητος καὶ ἀκολούωτος. Verùm *Hyperbata* ista Homero, scriptori summè perspicuo, prorsùs erant ignota.

Ver. 529. — ἡμέας αὐτούς.] Pronuntiabatur, ἡμᾶς αὐτούς. Nam ἡμέας ultimam *producit* ; ideòque contrahitur in ἡμᾶς. Alioqui contraheretur in ἡμῖς ; sicuti βασιλείας, βασιλείης· ἀληθείας, ἀληθείης.

Ver. 530. — σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες — ἐγείρομεν ὄξυν ἄρηα.] Istud σὺν τεύχεσι (propter adjunctam *præpositionem*) non refertur ad *θωρηχθέντες*, (vide *é*, 737, et *Σ'*, 376, 388.) sed ad ἐγείρομεν ὄξυν ἄρηα. Quemadmodum et latinè dicitur, *armis armari*, non *cum armis armari* : è contrariò, *cum armis hostem aggredi*, rectè dicitur. Vide suprâ ad *á*, 528, 529

Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῆσιν ἐγείρομεν ὄξυν ἄρῃα.

Εἴσομαι, αἴκε μ' ὁ Τυδείδης κρατερός Διομήδης

Πὰρ νηῶν πρὸς τείχος ἀπώσεται, ἢ κεν ἐγὼ τὸν

Χαλκῶ δηώσας, ἔναρα βροτόεντα φέρωμαι.

Αὔριον ἦν ἀρετὴν διαείσεται, αἶ κ' ἐμὸν ἔγχος

535

Μεῖνῃ ἐπερχόμενον· ἀλλ' ἐν πρώτοισιν οἶα

Κείσεται οὔτηθεις, πολέες δ' ἄμφ' αὐτὸν ἐταῖροι,

Ἑλίου ἀνιόντος ἐς αὔριον. Αἶ γὰρ ἐγὼν ὡς

Εἶην ἀθάνατος καὶ ἀγήρως ἡματα πάντα,

Τιοίμην δ' ὡς τίετ' Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλων,

540

Ὄς νῦν ἡμέρη ἦδε κακὸν φέρει Ἀργείοισιν.

Ὄς ἔκταρ ἀγόρευ'· ἐπὶ δὲ Τρῶες κελάδησαν·

Οἱ δ' ἵππους μὲν λῦσαν ὑπὸ ζυγοῦ ἰδρώνοντας,

Δῆσαν δ' ἱμάντεσσι παρ' ἄρμασιν οἷσιν ἕκαστος·

Ἐκ πόλιος δ' ἄξαντο βόας καὶ ἴφια μῆλα

545

Καρπαλίμας· οἶνον δὲ μελίφρονα οἰνίζοντο,

Σῆτον τ' ἐκ μεγάρων, ἐπὶ δὲ ξύλα πολλὰ λέγοντο.

Κνίσσῃν δ' ἐκ πεδίου ἄνεμοι φέρον οὐρανὸν εἶσω.

“ Naves ad cavas excitemus acrem martem.

“ Videbo, utrumne me Tydides fortis Diomedes

“ A navibus ad murum repellat, an ego illum

“ Aere cūm-occidero, spolia cruenta auferam.

“ Cras suam virtutem perspectam-dabit, si meam hastam

535

“ Sustinuerit irruentem : sed in primis puto

“ Jacebit vulneratus, multique circa ipsum socii,

“ Sole orto cras. Utinam enim ego ita

“ Sim immortalis et expers-senectutis per dies omnes,

“ Et honorer sicut honoratur Minerva et Apollo,

540

“ Ut jam dies hic malum feret Argivis.”

Sic Hector concionatus est : Trojani autem acclamabant :

Illique equos quidem solvebant jūgo sudantes,

Ligabantque capistris apud currus suos unusquisque :

Ex urbe autem adducebant boves et pingues oves

545

Properè ; vinumque suave afferebant,

Panemque ex domibus : et insuper ligna multa colligebant.

Nidorem autem ex campo venti ferebant ad coelum usque.

Ver. 536. — ἐπερχόμενον ἄλλ'.] Quâ ratione, ἐπερχόμενον, hic ultimam producat ; item, ἀρπυγεία, ver. 552. vide suprâ ad α, 51.

Ver. 539. — ἀθάνατος.] Vide suprâ ad α, 598.

Ver. 545. — λῦσαν ὑπὸ ζυγοῦ ἰδρώνοντας.] Ζυγοῦ ὑπέλυσαν, (ut ὑπέλυσαι δεσμῶν, α, 401.) Loris subtilis solutis expediturunt. Nam istud, ἐπὶ, non refertur ad ζυγοῦ. Vide suprâ, ver. 504.

Γον. 547, 549. — ξύλα πολλὰ λέγοντο.]

— Οἱ δὲ, μίγα.] Barnesius ex Platonis *Alcibiade secundo* locum hunc quatuor versibus (non ineptis quidem illis, si fortè huc pertineant) auctiorem edidit.

— ξύλα πολλὰ λέγοντο

Ἐξδοὶ δ' ἀθανάτοισι τεληέσας ἐκαστόμωας·

Κνίσσῃν δ' ἐκ πεδίου ἄνεμοι φέρον οὐρανὸν εἶσω

Ἠδέϊαν τῆς δ' εὐπὶ θεοὶ μάκαρες διατίοντο,

Οὐδ' ἔειλον μάλα γὰρ σφιν ἀπήχρητο Ἴλιος

ἰεῖν,

καὶ Πριάμος, καὶ καὶ εὐμμελίω Πριάμοιο

Οἱ δὲ μέγα φρονόντες ———.

Οἱ δὲ, μέγα φρονέοντες, ἐπὶ πτολέμοιο γεφύρῃ
 Εἶατο παννύχιοι· πυρὰ δὲ σφισι καίετο πολλά. 550
 Ὡς δ' ὅτ' ἐν οὐρανῷ ἄστρα φαεινὴν ἀμφὶ σελήνην
 φαίνεται ἀριπρεπεία, ὅτε τ' ἐπλετο νήμενος αἰθήρ,
 Ἐκ τ' ἐφάνον πᾶσαι σκοπιαὶ, καὶ πρόωνες ἄκροι,
 Καὶ νάπαι· οὐρανόθεν δ' ἄρ' ὑπερράγη ἄσπετος αἰθήρ,
 Πάντα δὲ τ' εἶδεται ἄστρα· γέγηθε δὲ τε φρένα ποιμῆν'. 555
 Τόσσα, μεσηγὺ νεῶν ἠδὲ Ξάνθοιο ῥοάων,
 Τρώων καιόντων πυρὰ φαίετο Ἰλιόθι πρό.
 Χίλι' ἄρ' ἐν πεδίῳ πυρὰ καίετο· πὰρ δὲ ἐκάστῳ
 Εἶατο πεντήκοντα, σέλας πυρὸς αἰθομένοιο.
 Ἴπποι δὲ κρεῖ λευκὸν ἐρεπτόμενοι καὶ ὀλύρας, 560
 Ἐσταότες παρ' ὄχεσφιν, εὐθρονον Ἡῶ μίμνον.

Ipsi verò, multùm elati, secundum bellicos ordines
 Sedebant per-totam-noctem; ignesque eis ardebant multi. 550
 Sicut autem quando in coelo stellae lucidam circa lunam
 Apparent perdecorae, quando utique est sine vento aether,
 Apparentque omnes speculae, et cacumina summa,
 Et saltus: cœlîtus autem aperitur immensus aether,
 Et omnia conspiciuntur astra: gaudetque porrò animo pastor:
 Ita tot, inter naves et Xanthi fluentia,
 Trojanorum accendentium ignes apparebant Ilium ante.
 Mille utique in campo ignes ardebant: ad singulos autem
 Sedebant quinquageni viri, ad lumen ignis ardentis.
 Equi verò hordeum album comedentes et avenas, 560
 Stantes apud currus, pulchro-sedentem-in-solio Auroram expectabant.

Ver. 549. — ἐπὶ πτολέμοιο γεφύρῃ.] *Al.* γεφύραις, sive γεφύρης. *Al.* ἀνὰ πτολέμοιο γεφύρας ut suprâ, ver. 378. Quem locum vide; itemque ὕ, 371.

Ver. 550. Εἶατο παννύχιοι πυρὰ δὲ σφισι καίετο πολλά.]

Collucent ignes; noctem custodia ducit
 Insomnem ———. *Æn.* IX, 166.

Ver. 554. — οὐρανόθεν δ' ἄρ' ὑπερράγη ἄσπετος αἰθήρ.] *Elegantissima* et planè mirifica descriptio. *Discissis subter et disjectis undique nubibus, aperuit se in immensum aether.*

Ver. 558. Χίλι' ἄρ' ἐν πεδίῳ.] Notandum istud, ἄρ', singularem hîc vim habere in connectendâ sententiâ. "Tot ignes apparebant: "Utique mille in campo ignes," &c. Tolle hanc particulam; perit continuò tota sententia venustas.

Ibid. — πὰρ δὲ ἐκάστῳ Εἶατο πεντήκοντα,

σέλας πυρὸς αἰθομένοιο.] *Alii* legunt, σέλα. Quod ferri potest. Quod autem addit Scholiastes: Τῶν ἐκάστῳ, συναπτίον τὸ σέλα· ἴν' ἧ, παρ' ἐκάστῳ σέλαί καὶ φωτὶ τοῦ πυρὸς; jejuna est valdè, et inconcinna constructio. Ceterùm meritò hîc *Popius Terassonum*, scriptorè Gallicum, negligentia postulat; qui apud *Homerum* Trojanos cum sociis non amplius decem fuisse millia contenderit, cùm hîc liquidò dictum sit milites numero fuisse quinquagies mille.

Ver. 560. Ἴπποι δὲ.]

—— et religatos ritè videbat

Carpere gramen equos —. *Æn.* IX, 352.

Ver. 561. — εὐθρονον Ἡῶ μίμνον.] *Potuisset* dicere, — ἕμιμονον εὐθρονον Ἡῶ. At longè venustior et *Spondæus* iste, ad longinquam auroræ expectationem, et spem arduam, noctisque impatienter.

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ Γ'.

Ἑπόθεσις τῆς ΟΜΗΡΟΥ ραψωδίας Γ'.

ἌΓΑΜΕΜΝΟΝΟΣ συμβουλεύσαντος τοῖς Ἑλλησι Φεύγειν, ἴστανται τὴν ἐναντίαν ἀποφαινόμενοι γνάμην Διομήδης καὶ Νέστωρ. Συμβουλεύσαντος δὲ Νέστορος, πρὸς Ἀχιλλεῦα πέμπονται πρέσβεις. Καὶ δεηθεῖσιν ἀντίπειν αὐτοῖς Ἀχιλλεῦς. Οἱ δὲ ἀπαγγέλλουσι, καὶ μετὰ ταῦτα εἰς ὕπνον τρέπονται.

Ἄ Λ Λ Η.

ἘΠΑΥΛΙΣΑΜΕΝΩΝ τῶν πολεμίων, διὰ τὴν κατὰ τὸν πόλεμον εὐμερίαν, παρὰ τῆ νουστάθμῃ, Ἀγαμέμνων ἀπηλικῶς τὴν σωτηρίαν, ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας ἀποφαινόμενος γνάμην, ἀποφεύγειν ἐπιδάντας τῶν νῆων κελεύει τοὺς Ἕλληνας· Διομήδους δὲ ἀντειπόντος, Νέστωρ παραυτίκα ἀμείψεται τοῦτον. Πρὸς τὴν δὲ τὰ λείποντα αὐτοῦ τοῖς λόγοις, Φύλακας κελεύων ἐπὶ τὴν τάφρον ἐκπέμπει, καὶ τοὺς ἀρίστους ἀθροίσαντα βουλεύεσθαι μετ' αὐτῶν περὶ τῶν ἐπειγόντων. Πείθεται τούτοις ὁ βασιλεὺς, καὶ τοὺς ἀρίστους ἐστιῶ, ἐν οἷς πάλιν Νέστωρ Ἀγαμέμνονι σύμβουλος τῶν καλλίστων γίγνεται, τῆς μὲν πρὸς τὸν Ἀχιλλεῦα κελεύων αὐτὸν ὀργῆς λαβέσθαι, πρὸς δὲ τὸν ἐπείγοντα καιρὸν ἀρμόσασθαι, καὶ πρὸς τῶν ὡς τὸν τοῦ Πηλέως ἀποστειλαί. Τοῦ δὲ βασιλέως καὶ δῶρα πολλὰ ὑπισχιουμένου δάσειν, καὶ κηδεστὴν ἀξιάσαντος γενέσθαι, παραγίνονται πρὸς αὐτὸν πρέσβεις, ὁ, τε Ἰθακήσιος, καὶ ὁ τοῦ Τελαμῶνος, καὶ πρὸς τούτοις Φοῖνιξ. Τῶν δὲ πρὸς τὸν ἐλθόντων, καὶ τὴν δίησιν ποιουμένων, καὶ τὰ κατὰ τοὺς Ἕλληνας κηρυτάντων, καὶ τὴν ἐπειξιν δηλούντων, ἄτεγκτος ὁ Ἀχιλλεῦς, καὶ οὐδ' ὄλας ἐνδιδούς πρὸς τὴν ἀκοὴν τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων εὐρίσκειται· ἀλλὰ μνησικακῶν μὲν τῶν Ἀγαμέμνονι, τῶν δὲ δῶρων καταφρονῶν, καὶ τῆς συγγενείας τοῦ βασιλέως ὑπερφρονῶν. Καὶ μετὰ τοῦτο Φοῖνιξ πείθει αὐτὸν πειρᾶται, καὶ θαυμάζει τὴν παροῦσαν τῶν Ἑλλήνων τύχην, ὡς εἰς ἔλεον αὐτὸν ὑπάξων· καὶ τῆς περὶ τὴν πρώτην ἡλικίαν ὑπομνηθῆσκει τροφῆς· καὶ ὅτι οὐ χρὴ, παραδείγματι τῶν κατὰ τὴν παλαιάδα χρωόμενος, πάντα μητρὶ πείθεσθαι, δι' ἃν εἶπεν, αἰνίττεται καὶ ὡς πρὸς ἀνάγκην βοηθήσας, χωρὶς τιμῆς, μεταγνώσεται, τὴν Μελεάγρου μάχην καὶ Αἰτωλῶν διηγούμενος. Οὔτε δὲ Φοῖνιξ, πρὸς τὴν εὐτυχίαν· καὶ γὰρ αὐτὸς ἐπίσης τοῖς ἄλλοις ἀποτυχεῖται. Οὔτε δὲ ὁ συγγενὴς αὐτὸν Αἴας ἔτρεψεν, ἐπιπλήσων τε, καὶ ἰκετεύων, καὶ λοιδορούμενος, καὶ παντὶ τρόπῳ πῖσαι πειρώμενος. Ἀλλὰ Φοῖνικα μὲν παρ' ἑαυτῷ κατέχει Ἀχιλλεῦς· Ὀδυσσεὺς δὲ, σὺν Αἴαντι, τὰ πρὸς τοῦ Ἀχιλλεῦα ἀποπρὸςβέεται τοῖς Ἕλλησιν. Ἐφ' οἷς Διομήδης καθάπτεται μὲν Ἀχιλλεῦα, ὡς οὐ δέοντως ἀμέτρη ὀργῆν σχολάζοντος· τοὺς δὲ ἀρίστους ἐπὶ τὴν μάχην προτρέπεται.

Ἐπιγραφαί.

* Ἀπόπειρα· Πρесоεία, ἢ Λιταί.

Ἄλλως.

Ἐξεσίη δ' Ἀχιλλῆος ἀπειθέος ἐστὶν Ἴωτα.

Ως οἱ μὲν Τρῶες φυλακὰς ἔχον· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
Θεσπεσίη ἔχε Φῦζα, Φόβου κρυόεντος ἑταίρη·

Πένθει δ' ἀτλήτω βεβολήατο πάντες ἄριστοι.

Ὡς δ' ἄνεμοι δύο πόντον ὀρίνετον ἰχθυόεντα,

Βορέης καὶ Ζέφυρος, τῷ τε Θρηήκηθεν ἄητον,

Ἐλθόντ' ἐξαπίνης· ἄμυδις δέ τε κῦμα κελαινὸν

Κορθύεται, πολλὸν δὲ παρεῖξ ἄλα Φῦκος ἔχευαν·

Ἵς ἑδαίζετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν.

Ἄτρεΐδης δ' ἄχει μέγала βεβολημένος ἦτος,

ITA quidem Trojani custodias agebant: sed Achivos
Divinitus immissa agebat Fuga, Metus frigidi socia:
Luctu verò intolerando sauciati erant omnes fortissimi.
Sicut autem venti duo pontum commovent piscosum,
Boreas et Zephyrus; qui utique è Thracià spirant,
Advenientes repentinò; simulque et unda nigra
In acervum attollitur, multamque extra mare algam fundunt:
Sic scindebatur animus in pectoribus Achivorum.
Atrides autem dolore magno sauciatus cor,

Ver. 1. «Ως οἱ μὲν.» “Nec poeticà modò, sed
“ oratoriá virtute (Homerus) eminentissimus.
“ Nam, ut de laudibus, exhortationibus, con-
“ solationibus taceam; nonne vel Nonus liber,
“ quo missa ad Achillem legatio continetur,
“ — omnes litium ac consiliorum explicat
“ artes? Affectus quidem vel illos imites, vel
“ hos concitatos, nemo erit tam indoctus, qui
“ non in suâ potestate hunc auctorem ha-
“ buisse fateatur.” Quintilian. lib. X. cap. 1.
Καὶ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ πρесоείᾳ, παικίλαις τέχναις ποιεῖ
χρωμένους τοὺς ῥήτορας. Ὁ μὲν γὰρ Ὀδυσσεύς,
ἔκ. Dionys. Halicarn. περὶ τῆς Ὀμήρου ποιή-
σεως, § 20. Ubi totum harum orationum
artificium retexitur et enarratur. Ut et al-
tero in Libro, qui inscribitur Τέχνη, § 8 et 9.

Ver. 3. Πένθει δ' — ἄριστοι.] Οἱ μὲν ἄλλοι
περὶ φυγῆς ἐπιμίλιαν ἰσχυροῦντο, οἱ δὲ ἄριστοι ἐν
πένθει ἦσαν. Schol. Victoriana; sc. ex Petri
Victorii codice erscripta.

Ver. 4. Ἵς δ' ἄνεμοι δύο —, Ἵς ἑδαίζετο
θυμὸς.]

Adversi rupto ceu quondam turbine venti
Confligunt Zephyrusque Notus —.

Æn. II, 416. 1

Cæterum nodum hic in scirpo quæsierunt
plerique, quibusnam affectibus duobus distra-
herentur Achivorum animi. Porphyrus
(quem secutus est Scholiastes) φόβου καὶ λύ-
πην intelligit: Quæst. Homeric. 5. Sch. Vic-
torian. ἐκπληξῆν τῶν παρόντων καὶ δίος τῶν μελ-
λόντων. Alii ibidem memorati, Ζηνὸς τε νόον,
καὶ Τρῶας ἀγαιούς. Admodum invenustè om-
nes. Unus rem acu tetigit Eustathius: Δαί-
ζονται, ὅ ἴσσι μερίζονται βουλαῖς, εἴτε μείνει, εἴτε
φύγειν χρέων· fugerintne an permanerent; id
scilicet in dubio erat.

Ver. 5. Βορέης καὶ Ζέφυρος.] Porphyrus
(Quæst. Homeric. 5.) scriptum est, Βόρρης.
Quomodo Βορέης scilicet pronuntiabatur.

Ibid. — τῷ τε Θρηήκηθεν ἄητον.] Eo
nimirum in pelago, cui et ab Aquilonis et ab
Occidentis partibus adjacebat Thracia pro-
cellosa. Vide Strabon. lib. I. pag. 49.

Ver. 9. — ἄχει μέγала βεβολημένος.]
Quâ ratione, ἄχει, hic ultimam producat;
item ὑπερμηνί, ver. 25. et πάλιν, ver. 56.
vide supra ad ἄ, 51. Porro alii hic legunt,
βεβλημένος.

Φοίτα, κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κελεύων,	10
Κλήδην εἰς ἀγορὴν κικλήσκειν ἄνδρα ἕκαστον,	
Μηδὲ βοᾶν· αὐτὸς δὲ μετὰ πρῶτοισι πονεῖτο.	
Ἴζον δ' εἰν ἀγορῇ τετιηότες· ἂν δ' Ἀγαμέμνων	
ἴστατο δακρυχέων, ὥστε κρήνη μελάνυδρος,	
Ἥ τε κατ' αἰγίλιπος πέτρης ὄνοφερὸν χέει ὕδωρ·	15
Ὡς ὁ βαρυστενάχων ἔπε' Ἀργείοισι μετηύδα·	
Ἦ φίλοι, Ἀργείων ἠγήτορες, ἠδὲ μίδοντες,	
Ζεὺς με μέγα Κρονίδης ἄτη ἐνέδησε βαρεῖη·	
Σχέτλιος, ὃς πρὶν μὲν μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν,	
Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι·	20
Νῦν δὲ κακὴν ἀπάτην βουλεύσατο, καί με κελεύει	
Δυσκλέα, Ἄργος ἰκέσθαι, ἐπεὶ πολὺν ἄλεσα λαόν.	
Οὕτω που Διὶ μέλλει ὑπερμενεῖ φίλον εἶναι,	
Ἥ δ' ἔτι καὶ λύσει, τοῦ γὰρ κράτος ἐστὶ μέγιστον.	25
Ἄλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼν εἶπω, πειθάμεθα πάντες,	
Φεύγωμεν σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαίαν·	

Obibat, praecones canoros jubens,

10

Nominatim ad concionem vocare virum unumquemque,

Minimè autem clamare; ipseque inter primos laborabat.

Sedebant porò in concione tristes: Agamemnon autem

Surrexit lachrymas-fundens, ceu fons aquis-niger,

Qui utique ab excelsâ petrâ nigram fundit aquam:

15

Sic ille graviter-suspirans verba Argivis fecit:

“O amici, Argivorum ductores, et principes,

“Jupiter me valdè Saturnius detrimento irretivit gravi:

“Infestus, qui antea quidem mihi promisit et annuit,

“Illo exciso benè-munito rediturum;

20

“Nunc verò malam fraudem struxit, et me jubet

“Inglorium, Argos redire, postquam multum perdidit populum.

“Ita scilicèt Jovi erit praepotenti placitum,

“Qui jam multarum urbium demolitus est vertices,

“Atque adhuc demolietur, hujus enim potentia est maxima.

25

“Verùm agite, ut ego dixero, pareamus omnes;

“Fugiamus cum navibus dilectam in patriam terram:

Ver. 11. Κλήδην — ἄνδρα ἕκαστον, Μηδὲ βοᾶν.] “Ἐκαστον, scilicèt τῶν ἠγεμόνων. Et, μὴ βοᾶν, nè vel hostes, vel etiam sui, quantum trepidaretur, intelligerent. Ut rectè Schol. Victorian. Κατ' ὄνομα τοὺς ἀρίστους συνάγει, ἵνα μὴ ἐκπυστα γίνηται τοῖς πολεμίοις τὰ πρᾶσσόμενα” ἢ καὶ πρὸς τὸ μὴ ταράττει τοὺς οἰκίους.

Ver. 14. ἴστατο δακρυχέων.]

Multa gemens, largoque humectat flumine vultum.

Æn. I, 469.

Ver. 17. Ἦ φίλοι.] Eadem oratione suprâ

usus est Agamemnon ad tentandos suorum animos, lib. β', 110. &c. Unde et hic liber notus inscribitur, Ἀπόπειρα.

Ver. 18. Ζεὺς με μέγα.] Vide suprâ ad β', 111. Cæterum Schol. Victorian. hic legendum volunt, σὺν τῷ σ', τὸ “μέγας.”

Ver. 19. — πρὶν μὲν μοι ὑπέσχετο.] Τότε μὲν, — ὅτε τὸν ὄνειρον ἴσπεμψεν (β', 12.) ἰκίῃ δὲ, πρὶν, διὰ τὸ, “Ἀστράπτων ἐπιδίξια.” (β', 350. 355.) Schol. Victorian.

Ver. 20.—ἀπονέεσθαι.] Vide suprâ ad α', 598.

Ver. 25.—καὶ λύσει.] Vide suprâ ad β', 118.

Οὐ γὰρ ἔτι Τροίην αἰρήσομεν εὐρυάγυιαν.

“Ὡς ἔφαθ’· οἱ δ’ ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
Δὴν δ’ ἄνεω ἦσαν τετιηότες υἴες Ἀχαιῶν·

30

Ὅψε δὲ δὴ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·

Ἄτρεϊδῆ, σοὶ πρῶτα μαχήσομαι ἀφραδέοντι,

Ἢ θέμις ἐστίν, ἀναξ, ἀγορῆ· σὺ δὲ μή τι χολαθῆς.

Ἄλκην μὲν μοι πρῶτον ἐνειδίσας ἐν Δαναοῖσι,

Φὰς ἔμεν ἀπτόλεμον καὶ ἀνάλκιδα· ταῦτα δὲ πάντα

35

Ἴσασ’ Ἀργείων ἡμὲν νέοι, ἠδὲ γέροντες.

Σοὶ δὲ διάνδιχα δῶκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω·

Σκῆπτρω μὲν τοι δῶκε τετιμῆσθαι περὶ πάντων·

Ἄλκην δ’ οὔτοι δῶκεν, ὅ,τε κράτος ἐστὶ μέγιστον.

Δαιμόνι, οὔτω που μάλα ἔλπει υἴας Ἀχαιῶν

40

Ἀπτολέμους τ’ ἔμεναι καὶ ἀνάλκιδας, ἄς ἀγορεύεις·

Εἰ δέ τοι αὐτῶ θυμὸς ἐπέσσεται, ὥστε νέεσθαι,

Ἔρχεο· πάρ τοι ὁδὸς, νῆες δέ τοι ἄγχι θαλάσσης

Ἔσταῶσ’, αἱ τοι ἔποντο Μυκῆνηθεν μάλα πολλαί·

Ἄλλ’ ἄλλοι μένουσι κερηκομώντες Ἀχαιοί,

45

Εἰσόκε περ Τροίην διαπέρσομεν· εἰ δὲ καὶ αὐτοί,

“ Non enim jam Trojam capiemus latas-vias-habentem.”

Sic dixit : illi vero omnes taciti facti sunt silentio,

Diu autem muti erant tristes filii Achivorum :

50

Tandem verò inter eos locutus est pugnâ-strenuus Diomedes :

“ Atrida, tibi primùm adversabor inconsultè-loquenti,

“ Quâ fas est, ô rex, in concione : tu verò ne irascaris.

“ De fortitudine quidem mihi primùm convitium-fecisti inter Danaos,

“ Dicens me esse imbellem et fortitudinis-expertem : hæc autem omnia

55

“ Sciunt Argivorum et juvenes et senes.

“ Tibi verò ex-duobus-alterum dedit Saturni filius versuti :

“ Sceptro quidem tibi dedit honorari supra omnes ;

“ Virtutem autem non dedit, quod utique imperium est maximum.

“ Bone vir, itâne planè credis filios Achivorum

40

“ Imbellesque esse et fortitudinis-expertes, ut dicis ?

“ Utique, si tibi ipsi animus prosperat ad redeundum,

“ Abi : patet tibi via, navesque tibi propè mare

“ Stant, quæ te secutæ sunt a Mycenis valdè multæ :

“ At alii manebunt comantes Achivi,

45

“ Donec Trojam everterimus : quòd si et ipsi volunt,

Ver. 29. — ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.] Vide suprâ ad γ', 95.

Ver. 30. Δὴν δ' ἄνεω ἦσαν.] Οὔτε γὰρ μίνουσι, χρῆσθην ἔχον ἑλπίδα· οὔτε φύσει ἐυκλείεις ἦγοντο. Schol. Victorian.

Ver. 31.—βοὴν ἀγαθὸς.] Vide suprâ ad β', 408.

Ver. 32. Ἄτρεϊδῆ, σοὶ πρῶτα μαχήσομαι.]

Dicam equidem, licet arma mihi mor-

temque minetur. Æn. XI, 548.

Cæterum totum hujus loci artificium retexit et singulatim enarrat Dionys. Halicarn. in libro qui inscribitur Τίχη, § 8. et 9. quem vide.

Tom. I.

Ver. 34. Ἄλκην μὲν μοι πρῶτον ἐνειδίσας.] Nempè in δ', 570. &c. Vide autem et ad δ', 401. Porrò Schol. Victorian. hic legunt, πρῶτος. De prosodiâ autem vocis, ἐνειδίσας ; vide suprâ ad α', 140.

Ver. 40. Δαιμόνι.] Vide suprâ ad β', 190.

Ver. 42. — ἐπίσσεται.] Vide suprâ ad γ', 260.

Ver. 46. — εἰ δὲ καὶ αὐτοί, Φευγόντων.]

Elegantissima Aposiopesis. Κομματικῶς δὲ εἶπτε, μισοῦμενος τὸν θυμούμενον. Schol. Victorian.

Φευγόντων σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
 Νῶϊ δ', ἐγὼ Σθέnelός τε, μαχησόμεθ', εἰσόκε τέμνωρ
 Ἴλιου εὗρωμεν· σὺν γὰρ θεῶν εἰλήλουθμεν.

“Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπίαχον υἷες Ἀχαιῶν, 50
 Μῦθον ἀγασσάμενοι Διομήδεος ἵπποδάμοιο.

Τοῖσι δ' ἀνιστάμενος μετεφάνειν ἵπποτα Νέστωρ·

Τυδείδη, πέρι μὲν πολέμῳ ἐνὶ καρτερός ἐσσι,
 Καὶ βουλῇ μετὰ πάντας ὀμήλικας ἔπλευ ἄριστος.

Οὔτις τοι τὸν μῦθον ὀνόσσειται, ὅσσοι Ἀχαιοί, 55

Οὔδε πάλιν ἐρέει· ἀτὰρ οὐ τέλος ἴκεο μῦθον.

Ἦ μὴν καὶ νέος ἐσσι, ἐμὸς δέ κε καὶ πάϊς εἴης

Ὀπλότατος γενεῆφιν, ἀτὰρ πεπνυμένα βάζεις

Ἀργείων βασιλῆας, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπες.

Ἄλλ' ἄγ', ἐγὼν, ὃς σεῖο γεραίτερος εὐχομαι εἶναι, 60

Ἐξείπω, καὶ πάντα διῆζομαι· οὐδέ κέ τίς μοι

Μῦθον ἀτιμήσει, οὐδὲ κρείων Ἀγαμέμνων.

Ἀφρήτωρ, ἀθέμιστος, ἀνέστιός ἐστιν ἐκείνος,

“Fugiant cum navibus dilectam in patriam terram :

“Nos verò, ego Sthenelusque, pugnabimus, donec finem

“Illi invenerimus : favente enim Deo venimus.”

Sic dixit : atque omnes acclamârunt filii Achivorum, 50

Orationem admirati Diomedis equùm-domitoris.

Inter eos autem surgens locutus est eques Nestor :

“Tydide, eximie quidem in pugna fortis es,

“Et consilio inter omnes aequales es optimus.

“Nemo tibi hanc sententiam vituperaverit, quotquot sunt Achivi, 55

“Neque contra dixerit : sed non ad finem pervenisti consiliorum.

“Utique juvenis es, meus verò etiam filius esse posses

“Minimus natus ; et tamen prudentia loqueris

“Argivorum regibus, quoniam rectè dixisti.

“Verùm age ; ego, qui te senior glorior esse, 60

“Eloquar, et omnia persequar : neque aliquis mihi

“Sermonem improbaverit, ne quidem rex Agamemnon.

“Sine-tribu, sine-lege, sine-lare est ille,

Ver. 48. — ἐγὼ Σθέnelός τε.] Quantà hinc cum arte *Sthenelum* collaudat, et *προσινευράζει*! Ita ferè *Cæsar*: “*Quod si præterea nemo sequatur, tamen se cum solâ decimâ legione (contra Germanos) iturum, de quâ non dubitaret; sibi que eam prætoriam cohortem futuram.*” De bello Gallico, lib. I. § 40. al. 31. Et: “*An, me deleto, non animadvertetis decem habere legiones popululum Romanum, quæ non solum vobis obsistere, sed etiam caelum diruere possent?*” De bello Hispanico, § ult.

Ver. 49.—εἰλήλουθμεν.] Vide suprâ ad á, 37.

Ver. 52. — ἵπποτα.] Vide suprâ ad á, 175.

Ver. 53. Τυδείδη, πέρι μὲν.] Vide suprâ ad á, 249. Cæterùm de hujus orationis arte

rhetoricâ, vide enarrationem *Dionysii Halicarn.* in libro qui inscribitur *Τέχνη*, § 8.

Scis ut te cunctis unam — Prætulerim. — *Æn.* XII, 145.

Ver. 55. Οὔτις τοι τὸν μῦθον ὀνόσσειται, — ἀτὰρ οὐ τέλος.] Ἐνίοις δὲ καὶ συναναπληρῶν μετ' εὐφημίας τὸ ἐλλείπον' ὡς ὁ Νέστωρ “Οὔτις τοι τὸν μῦθον,” &c. *Plutarch.* Εἰ περιστέρῳ πελιτευτίον.

Ver. 58. — πεπνυμένα βάζεις Ἀργείων βασιλῆας.] Βάζεις πρὸς τοὺς βασιλῆας. *Eustath.* Παρὰ πάντας τοὺς βασιλῆας. *Schol.*

Ver. 65. Ἀφρήτωρ, ἀθέμιστος, ἀνέστιός.] *E* patriâ, è tribu, è familiâ omni ejectus. “*Nam nec privatos Focos, nec publicas Leges videtur, nec Libertatis jura cara habere; quem Dis-*

Ὅς πολέμου ἔραται ἐπιδημίου, ὀκρυόεντος.
 Ἄλλ' ἦτοι νῦν μὲν πειθάμεθα νυκτὶ μελαίνῃ, 65
 Δόρυπα τ' ἐφοπλισόμεσθα· φυλακτῆρες δὲ ἕκαστοι
 Λεξάσθων παρὰ τάφρον ὀρυκτὴν τείχεος ἐκτός.
 Κούροισιν μὲν ταῦτ' ἐπιτέλλομαι· αὐτὰρ ἔπειτα,
 Ἄτρείδῃ, σὺ μὲν ἄρχε· σὺ γὰρ βασιλεύτατός ἐσσι.
 Δαίνυ δαῖτα γέρουσιν· εἰσὶ γὰρ οὔτοι ἀεικές. 70
 Πλειαίαι τοι οἴνου κλισίαι, τὸν νῆες Ἀχαιῶν
 Ἡμάτιαι Θρηήκηθεν ἐπ' εὐρέα πόντον ἄγουσι.
 Πᾶσά τοι ἔσθ' ὑποδεξίῃ, πολέεσσι δ' ἀνάσσεις.
 Πολλῶν δ' ἀγρομέων, τῶ πείσειαι, ὅς κεν ἀρίστην
 Βουλὴν βουλευσῆ· μάλα δὲ χρεὼ πάντας Ἀχαιοὺς 75

“ Quisquis bellum amat intestinum, horrendum.

“ Verùm enimverò nunc quidem pareamus nocti nigrae, 65

“ Coenasque instruamus : custodes autem quique

“ Incubent ad fossam quam fodimus murum extra.

“ Juvenibus quidem haec praecipio ; at deinde,

“ Atrida, tu quidem incipias : tu enim supremus es.

“ Praebe convivium senibus : decet te, nequaquam est indecorum. 70

“ Plena sunt tibi vino tentoria, quod naves Achivorum

“ Quotidianae ex Thraciâ per latum pontum advehunt.

“ Omnibus tibi adest ad-excipiendum-apparatus, multisque imperas.

“ Multis autem congregatis, illi obsequaris, qui optimum

“ Consilium dederit : valdè enim opus est omnibus Graecis consilio 75

“ cordia, quem Caedes civium, quem Bellum

“ civile delectat.” Cicero, Philipp. 13. “Οσι

πάν φύσει ἢ πόλις ἐστὶ, καὶ ὅτι ἀνθρώπος φύσει πολιτικὸν ζῷον· καὶ ὁ ἀπολις διὰ φύσιν, καὶ οὐ διὰ τύχην, ἦτοι φαῦλός ἐστιν, ἢ κρείττων ἢ ἀνθρώπος· ὡσπερ καὶ ὁ ὑφ' Ὀμήρου λαιδορηθεὶς, “ ἀφρητῶρ, ἀθέμιστος, ἀίστιος.” Aristot. de Republ. lib. I. cap. 2.

— perjurus erit, sine gente, cruentus

Sanguine fraterno, fugitivus. —

Horat. Serm. II, 5, 15.

Ver. 64. Ὅς πολέμου ἔραται ἐπιδημίου.] Videtur hic nonnullis, Achillem perstringere. At multò rectius Dionysius Halicarn. ὡς διὰ κοινοῦ δόγματος, καθαρπτόμενος τοῦ Ἀγαμέμνονος· libro suprâ citato. Ita enim infrâ, ver. 109, 110. Agamemnoni vitio vertit Nestor, quòd Achillem, Achivorum fortissimum, non honorasset.

Ver. 66. — ἐφοπλισόμεσθα.] Vide suprâ ad ἀ, 140.

Ibid. — φυλακτῆρες.] Aristarchus legit φυλακτῆρας.

Ver. 67. Λεξάσθων.] Δυϊκὸν ῥῆμα, τὸ λεξάσθων, συντίτακται (inquit Eustathius) ὀνόματι πληθυντικῶ. Quod absurdum est, nisi quum de Duobus sermo sit ; ut fusè ostendimus suprâ ad ἀ, 566. Et ad β', 288. Quare aut con-

tractum erit λεξάσθων ex λεξάσθων· aut eò scilicet spectabat Nestor, ut in stationibus singulis milites in vigilia manerent binii.

Ibid. — παρὰ τάφρον ὀρυκτὴν τείχεος ἐκτός.] Ἔσω τῆς τάφρου. Schol. Victor. Rectè. Ita enim infrâ, ver. 87. — μίσον τάφρου καὶ τείχεος Ἴζον ἰόντες.

Ver. 69. — βασιλεύτατος.] Αλ. βασιλεύτερος.

Ver. 70. Δαίνυ δαῖτα γέρουσιν.] Ἴνα μὴ διαβάλλειν δοκῆ τὸν Ἀγαμέμνονα πρὸς τὸ πλῆθος, ὡς ἀμαρτόνα καὶ χηρησάμενον ὀργῇ. Plutarch. de audiendis Poetis. Item, Symposiac. lib. VII. Qu. 9. Cæterum de Prosodiâ vocis, δαίνυ, vide suprâ ad γ', 260. Rectè hanc ad rem citat Barnesius ex Aristophane :

Στόρνυ τί μοι καὶ τῆδε κουριδιον λέχος.

Item ex Euripide :

Ὅμνυ σὺ δ' ἔλαρχ' ὄρεον, ὅστις εὐσεβής.

Iphig. in Taur. 743.

Quibus adde :

Ὅμνυ πίδον γῆς, πατέρα δ' ἥλιον πατρός.

Medea, 746.

Ὅμνυμι γαῖαν, λαμπρὸν ἥλιον τε φῶς.

Ibid. 752.

Et similia passim. Nam in his nullus unquam est licentiæ locus.

Ver. 75. — χρεῖω.] Pronuntiabatur, χρεῶ. Vide autem infrâ ad κ', 43.

- Ἐσθλῆς καὶ πυκινῆς, ὅτι δῆϊοι ἐγγύθι νῆων
 Καίουσιν πυρὰ πολλά· τίς ἂν τάδε γηθήσειε;
 Νύξ δ' ἥδ' ἤε διαρραΐσει στρατὸν, ἤε σαώσει.
 "Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἥδ' ἐπίθοντο.
 Ἐκ δὲ φυλακτῆρες σὺν τεύχεσιν ἐσσεύοντο, 80
 Ἄμφι τε Νεστορίδην Θρασυμήδεα, ποιμένα λαῶν,
 Ἦδ' ἄμφ' Ἀσκάλαφον καὶ Ἰάλμενον, υἱᾶς Ἄερος,
 Ἄμφι τε Μηριόνην, Ἀφαιρῆά τε, Διήπυρόν τε,
 Ἦδ' ἄμφι Κρείοντος υἷον, Λυκομήδεα δῖον·
 "Ἐπ' ἔσαν ἡγεμόνες φυλάκων, ἑκατὸν δὲ ἑκάστω 85
 Κούροι ἄμ' ἔστειχον, δολίχ' ἐγχεα χερσὶν ἔχοντες·
 Καδδὲ μέσον τάφρου καὶ τείχεος ἴζον ἰόντες·
 Ἐνθάδε πῦρ κήαντο, τίθεντο δὲ δόρυπον ἑκαστος.
 Ἀτρεΐδης δὲ γέροντας ἀολλίεας ἦγεν Ἀχαιῶν
 Ἐς κλισίην, παρὰ δέ σφι τίθει μενοεικία δαΐτα· 90
 Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱάλλον.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσις καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 Τοῖς ὁ γέρον πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν
 Νέστωρ, οὗ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
 "Ὅς σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν· 95

" Bono et prudenti; quoniam hostes propè naves

" Accendant ignes multos: quis in his laetetur?

" Nox autem haec vel disperdet exercitum, vel servabit."

Sic dixit; illi verò eum libentèr et audierunt et obsecuti sunt,

Ac custodes cum armis properè-exierunt,

Nempe Nestoridesque Thrasymedes, pastor populorum,

Et Ascalaphus et Ialmenus, filii Martis,

Merionesque, Aphareusque, Deïpyrusque,

Et Creontis filius, Lycomedes nobilis:

Septem erant duces custodum, centeni verò cum singulis 85

Juvenes ordine-ibant, longas hastas manibus tenentes;

Atque in medio fossae et muri sedebant profecti:

Ibi ignem accenderunt, apposueruntque coenam unusquisque.

Atrides autem proceres frequentes duxit Achivorum

In tentorium; ipsisque apposuit gratum-animo convivium:

Hi autem ad cibos paratos appositos manus extenderunt. 90

Ac postquam potùs et cibi desiderium exemissent,

Illis senex omnium-primus texere coepit consilium

Nestor, cujus et antea optimum apparuerat consilium:

Qui ipsis cordatus concionatus est et dixit: 95

Ver. 77. Καίουσιν.] *Al. καίουσι.* Quod perinde est. Vide ad *á*, 51.

Ibid.— τίς ἂν τάδε γηθήσειε;] Vide supra ad *á*, 350.

Ver. 81. Ἄμφι τε Νεστορίδην.] De hujusmodi loquendi ratione, vide supra ad *γ'*, 146.

Ver. 85. "Ἐπ' ἔσαν —, ἑκατὸν δὲ ἑκάστω.]

Bis septem Rutuli, muros qui milite servent,

Delecti; ast illos centeni quemque sequuntur,

Purpurei cristis juvenes, auroque corusci.

En. IX, 161.

Ver. 94. — ἀρίστη φαίνετο βουλή.]

— potior sententia visa est. *En.* IV, 287.

Ver. 95. "Ὅς σφιν.] Ita rectè edidit *Barnesius*. *Stephanus*, alique permulti, "Ὅ σφιν· Malè.

Ἄτρεϊδῆ, κύδιστε, ἀναξ ἀνδρῶν, Ἀγάμεμνον,
 Ἐν σοὶ μὲν λήξω, σέο δ' ἄρξομαι· οὐνεκα πολλῶν
 Λαῶν ἔσσι ἀναξ, καὶ τοι Ζεὺς ἐγγυάλιξε
 Σκῆπτρόν τ', ἠδὲ θέμιστας, ἵνα σφίσι βουλευῆσθα·
 Τῷ σε χρεὶ πέρι μὲν φάσθαι ἔπος, ἠδ' ἐπακοῦσαι, 100
 Κρηῆναι δὲ καὶ ἄλλω, ὅταν τινὰ θυμὸς ἀνώγη
 Εἰπεῖν εἰς ἀγαθόν· σέο δ' ἔξεται, ὅττι κεν ἄρξη·
 Αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὡς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.
 Οὐ γάρ τις νόον ἄλλος ἀμείνονα τοῦδε νοήσει,
 Οἷον ἐγὼ νοέα, ἡμὲν πάλαι, ἠδ' ἔτι καὶ νῦν, 105
 Ἐξέτι τοῦ, ὅτε, διογενῆς, Βρισηίδα κούρην
 Χαομένου Ἀχιλλῆος ἔβης κλισίηθεν ἀπούρας·
 Οὔτι καθ' ἡμέτερόν γε νόον· μάλα γάρ τοι ἔγωγε
 Πόλλ' ἀπεμυθεόμην· σὺ δὲ σῶ μεγαλήτορι θυμῷ
 Εἶξας, ἄνδρα φέριστον, ὃν ἀθάνατοί περ ἔτισαν, 110

- “ Atrida, gloriosissime, rex virorum, Agamemnon,
 “ In te quidem finiam, à te autem incipiam; quoniam multorum
 “ Populorum es rex, et tibi Jupiter in-manus-dedit
 “ Sceptrumque, et jura; ut ipsis consulas:
 “ Ideò te oportet supra omnes et dicere sententiam, et audire, 100
 “ Perficere etiam et alterius consilium, quum aliquem animus jusserit
 “ Dicere in bonum: penes te autem erit quicquid optimum-visum-fuerit.
 “ At ego dicam, ut mihi videtur esse optimum.
 “ Non enim quis sententiam alius meliorem hâc excogitaverit,
 “ Qualem ego sentio, et olim, et etiam nunc, 105
 “ Ex eo tempore, quando, generose, Briseida puellam
 “ Irati Achillis abiisti à tentorio auferens:
 “ Nequaquam secundum nostram quidem sententiam: valdè enim tibi ego
 “ Multis dissuadebam: tu autem tuo magno animo
 “ Cedens, virum fortissimum, quem immortales honorârunt, 110

Ver. 97. Ἐν σοὶ μὲν λήξω, σέο δ' ἄρξομαι.]
 A te principium, tibi desinet. —

Virg. Ecl. VIII, 11.

Primâ dicte mihi, summâ dicende Camenâ.
 Horat. Epist. I, 1, 1.

Ἀρχόμενοι δὲ Δίον καὶ λήγοντες καλεῖσθαι.

Hesiod.

Ver. 99. Σκῆπτρόν τ', ἠδὲ θέμιστας.] Σκῆπτρον, διὰ τὸ κράτος· θέμιστας, διὰ τὸ δίκαιον· οὕτω γὰρ εἶχον γραπτούς νόμους. Schol. Victorian.

Ver. 102. — σέο δ' ἔξεται, ὅττι κεν ἄρξη.] Τὸ τῶν λόγων κατῳφθαίμα, σὸν ἴσται· εἰς σὶ γὰρ ἀνενηχέσθαι, ὅτι, ἂν κρατῆ καὶ συμφίρῃ. — Ὅ δῆποτε τῆς παραίνεσις πρωτεύῃ καὶ ἐπικρατηνῇ ἐκ σοῦ γίνεται. Καὶ ἄλλαχοῦ. (Odys. λ', 545.) — “ ἐκ τοῦδ' ἔχεται ἔργον σε ἔπος τι.” Schol. Vulgg. et Victorian.

Ver. 104. Οὐ γάρ τις νόον ἄλλος ἀμείνονα.] Vide suprâ ad α', 249, 260. et ad β', 372. Cæterum alii hîc legunt, νόον ἄλλον.

Ver. 106. — διογενῆς.] Al. διογενῆς. Ut referatur scilicet ad Ἀχιλλῆος. Quod est hoc in loco minus venustum.

Ver. 109. — σὺ δὲ σῶ μεγαλήτορι θυμῷ Εἶξας.] Διζήσις ὑπέλλαξε τὰ ὀνόματα τὴν αὐθάδειαν μεγαλοφροσύνην καλῶν καὶ τὸ προπετεῖς, εἶξας, λέγων. Schol. Victorian. Φίλος ἐπιεικῆς — ἐπαῖνον μᾶλλον ἢ ψόγον χαιρέι πρὸς ἐπαυρόθωσιν ἦθος χρώμενος. Οὐδὲν γὰρ ἄλλο ποιεῖ τὸν σαβήρσιάζομινον ἥκιστα λυσιτεῖν καὶ μάλιστα θραυσιτεῖν, ἢ — μετ' εὐνοίας προσφέρεισθαι τοῖς ἀμαρτανόουσιν. “Ὅθεν οὔτε ἀρενομίλους δι' ἰκρυῶς ἐξελίγχειν, οὔτε καλύειν ἀπολογουμένους, ἀλλὰ καὶ προφάσεις εὐσχημόνας ἀμωσγιῶσιν συνεκπορεύειν, καὶ, τῆς χειρόνος αἰτίας ἀφισταμένους, αὐτὸν ἐνδιδόσαι μετριάτερον ὡς — πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα ὁ Νίστωρ, “ σὺ δὲ σῶ μεγαλήτορι θυμῷ Εἶξας.” Ἠλικώτερον γὰρ, οἶμαι, τοῦ ἠδίκησας καὶ ἠσχημόνσας, ἕ. c. Plutarch. de Adul. et Amici discrim.

Ver. 110. — ἀθάνατοί.] Vide suprâ ad α', 398.

Ἡτίμησας· ἔλῶν γὰρ ἔχεις γέρας· ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
Φραζάμεσθ', ὡς κέν μιν ἀρεσσάμενοι πεπίθοιμεν
Δάωροισίν τ' ἀγανοῖσιν, ἔπεσσί τε μειλιχίοισι.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·

᾽Ω γέρον, οὐ τι ψεῦδος ἐμὰς ἄτας κατέλεξας·
Ἄασάμην, οὐδ' αὐτὸς ἀναίνομαι· ἀντί νυ πολλῶν
Λαῶν ἐστὶν ἀνὴρ, ὅντε Ζεὺς κῆρι φιλήσῃ·

᾽Ως νῦν τοῦτον ἔτισε, δάμασσε δὲ λαὸν Ἀχαιῶν.

Ἄλλ' ἐπεὶ ἄασάμην, φρεσὶ λευγαλέησι πιθήσας,

Ἄψ ἐθέλω ἀρέσαι, δόμεναί τ' ἀπερείσι' ἄποινα·

Ἵμμῖν δ' ἐν πάντεσσι περικλυτὰ δῶρ' ὀνομήνω,

“ Contumeliâ-affecisti; ereptum enim habes præmium: verùm etiam et nunc

“ Deliberemus, quomodò ipsum placantes flectamus

“ Donisque placidis, verbisque blandis.”

Hunc autem rursùm allocutus est rex virorum Agamemnon:

“ O senex, neutiquam mentis meæ errata enumerasti:

“ Peccavi, neque ipse nego; multarum nempe instar

“ Copiarum est vir, quem Jupiter ex-animo dilexerit;

“ Sicut nunc hunc honoravit, domuitque populum Achiivorum.

“ Verùm quoniam peccavi, animo laevo obsecutus,

“ Iterùm volo placare, dareque ingentia dona:

“ Vobis autem coram omnibus inclyta dona nominabo,

115

115

120

Ver. 115.—οὐ τι ψεῦδος ἐμὰς ἄτας κατέ-
λεξας.] “Ἔστι δὲ, inquit Eustathius, τὸ, “ ψεῦ-
“δος” μὲν ἐπιρρηματικόν, ἀντὶ τοῦ, ψευδῶς· εἰ μὴ
“τις ἴσως ἐθέλει στίξαι ἐν τῷ, “ οὐτι ψεῦδος.” εἴτα
ἐπάγει ἀσυνδέτως κατ’ ἑλλειψιν τὸ ἐφεξῆς· ἵνα
λέγῃ κομματικῶς, “ οὐτι ψευδῶς ἐστὶν ὧν ἰδημη-
“ γόρησας· ἐμὰς ἄτας κατέλεξας.” Minus peritè,
ut mihi quidem videtur. Quid enim inven-
stius, aut magis hiulcè dici potuisset? Reverà
illud, ψεῦδος, hoc in loco est, κατὰ ψεῦδος· cu-
jus contrarium est, κατ’ ἀλήθειαν, vel, πρὸς
ἀλήθειαν.

Ver. 116. Ἄασάμην.] Verbum hoc ficti-
tium et abnorme, ἄ in primis syllabis utram-
que habet ancipitem. Quod in hoc verbo
(credo) est *singularis*. Fortè tamen hujus rei
ratio ex eâ petenda erit analogiâ, quâ analogi-
giâ dicitur Κρονίωνος et Κρονίανος, τεθνήχτος et
τεθνήχτος, μισθόρος et μισθώρος, λαὸς et λαός,
βασιλῆος et βασιλείας, βασιλῆῆ et βασιλείᾳ,
Ἀχιλλῆῆ et Ἀχιλλείᾳ, &c.

Ibid. — ἀντί νυ πολλῶν.] Notandum
quàm non supervacaneum hîc sit istud νυ,
sed eandem ferè vim habeat ac Latinum
nempe.

Ver. 119. Ἄλλ' ἐπεὶ ἄασάμην.] Vide suprâ
ad ver. 116. Item ad β', 111.

Ibid. — φρεσὶ λευγαλέησι πιθήσας, Ἄψ ἐθέ-
λω ἀρέσαι.] Οὕτω δὲ τὰ ἐπι ταῦτα προηγήκατο
Διοσκουριδῆς ὁ Ἰσοκράτους μαθητῆς,

Ἄλλ' ἐπεὶ ἄασάμην, φρεσὶ λευγαλέησι πι-
θήσας,

Ἡ ὄνῳ μεθῶν, ἢ μ' ἔβλαψαν θεοὶ ἄλλοι,

Ἄψ ἐθέλω ἀρέσαι.— Athenæus, lib. I. c. 9.

Barnesius versus istum internum inserendum
potiùs contendit (ubi et Eustathius ejusdem
meminit) infrâ in lib. τ', post ver. 137.

Ἄλλ' ἐπεὶ ἄασάμην (καὶ μευ φένας ἐξέλετο
Ζεὺς),

Ἡ ὄνῳ μεθῶν, ἢ μ' ἔβλαψαν θεοὶ ἄλλοι,

Ἄψ ἐθέλω ἀρέσαι.

Sed neutro in loco satis aptè coheret versus
iste. Nam priore in loco, ubi Jovis men-
tio non fit, non rectè inseritur istud θεοὶ
ἄλλοι. Et posteriore in loco, non satis aptè
apponitur istud ὄνῳ μεθῶν, nisi Parenthesi
inclusa dempseris; quæ tamen si dempseris,
jam non amplius cohærebit alterum istud
θεοὶ ἄλλοι.

Ver. 120. — δόμεναί τ' ἀπερείσι' ἄποινα.]

ἵνα μὴ, σμικροφυχίας ἕνεκα, δοκῇ τὸν στρα-
τὸν ἀποστειρῆν συμμαχίας. Schol. Victorian.
τῆς Βρισπίδος τὴν ἀφαίρεσιν εἰς τὴν Ἄσπην (suprà,
ver. 18.) ἀναφίραν ὁ Ἀγαμέμνων, ὅμως “ ἄψ
“ ἐθέλει ἀρέσαι, δόμεναί τ' ἀπερείσι' ἄποινα.”
Καὶ γὰρ τὸ δέισθαι, τοῦ μὴ καταφρονοῦντός
ἔστι· καὶ ταπεινὸς φανείσθαι ὀδύκησας, ἔλυσε τὴν
τῆς ὀλιγωρίας δόξαν. Plutarch. περὶ ἀσπρη-
σίας.

Ver. 121. Ἵμμῖν.] Al. Ἵμμῖν.

Ἐπὶ ἀπύρους τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα,
 Αἴθωνας δὲ λέβητας εἴκοσι, δώδεκα δ' ἵππους
 Πηγούς, ἀλλοφόρους, οἳ ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο.
 Οὐ κεν ἀλγίος εἴη ἀνὴρ, ᾧ τόσσα γένοιτο, 125
 Οὐδέ κεν ἀκτῆμων ἐριτίμοιο χρυσοῖο,
 Ὅσσα μοι ἠνείκαντο ἀέθλια μώνυχες ἵπποι.
 Δάσω δ' ἐπταῖ γυναῖκας ἀμύμονας, ἔργ' εἰδυίας,
 Λεσβίδας· ἃς, ὅτε Λέσβον εὐκτιμένην ἔλεν αὐτὸς,
 Ἐξελόμην, αἷ κάλλει ἐνίκαν Φῦλα γυναικῶν. 130
 Τὰς μὲν οἳ δάσω, μετὰ δ' ἔσsetαι, ἣν τότ' ἀπηύρων
 Κούρην Βρεισῆος· καὶ ἐπὶ μέγαν ὄρκον ὀμοῦμαι,
 Μήποτε τῆς εὐνῆς ἐπιθήμεναι, ἠδὲ μιγῆναι,
 ἼΗ Θέμις ἀνθρώπων πέλει, ἀνδρῶν ἠδὲ γυναικῶν.
 Ταῦτα μὲν αὐτίκα πάντα παρέσsetαι· εἰ δὲ κεν αὔτε 135

“ Septem igni-nunquam-admotos tripodas, decemque auri talenta,

“ Splendidosque lebetas viginti, duodecimque equos

“ Validos, in-cursu-victores, qui præmia pedibus reportarunt.

“ Non sanè pauper esset vir, cui tot contigerint, 125

“ Neque inops valdè-preciosi auri,

“ Quot mihi attulerunt præmia solidi-ungulis equi.

“ Dabo item septem mulieres formâ-præstante, operum scientes,

“ Lesbias; quas, quando Lesbum benè-habitatam cepit ipse,

“ Delegi, quæ pulchritudine vincebant genus mulierum. 130

“ Has quidem ei dabo; interque eas erit, quam tunc abstuli

“ Filiam Briseï; et magnum jusjurandum addam,

“ Nunquam ejus cubile ascendisse, vel cum eâ rem habuisse,

“ Qua mos hominum est, virorum et mulierum.

“ Hæc quidem statim omnia aderunt: si verò insuper 135

Ver. 122. — ἀπύρους τρίποδας — Αἴθωνας
 δι λέβητας.]

Bina dabo argento perfecta, atque aspera
 signis,

Pocula: —————

Et tripodas geminos; auri duo magna ta-
 lenta. Æn. IX, 263.

Ἀπύρους, πρὸς σύγκρισιν τῶν ἐμπυρῆτων αἰ-
 θωνας δὲ, τοὺς εἰς πύρ βαλλομένους. Schol.
 Victorian. Ἦν γὰρ τὸ ἀρχαῖον δύο γένη τρι-
 πόδων, οὗς καλεῖσθαι λέβητας συνήθαιεν ἀμ-
 φότερους. — Τρίπους χαλκοῦς — ἢ νῦν λέβητα
 καλοῦσι. Οὗτοι δ' ἦσαν οἳ μὲν ἄστυροι, εἰς οὓς
 τὸν οἶνον ἐξεκράννον· οἳ δὲ λοιπὸν ἄστυροι, ἐν οἷς τὸ
 ἕδωρ ἰεῖραναιον, καὶ ἐμπυρῆται. Athenæus,
 lib. II. c. 2.

Ver. 124. — — οἳ ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο.]

Οὐκ ἐν Πελοποννήσῳ ἦσαν οἳ ἵπποι ἠγωνισμένοι·
 εἰν γὰρ ἂν ἦδη γέροντες· ἀλλ' ἐν Ἰλίῳ νεοκίκα-
 σιν, ἐπιταφίους ἀγῶνας ἀγωνιζόμενοι. Schol.
 Victorian.

Ver. 127. — μώνυχες ἵπποι.]

—solido—ungula cornu. Georg. III, 88.]

Ver. 128. — — ἀμύμονας, ἔργ' εἰδυίας.]
 Al. ἀμύμονα ἔργ' εἰδυίας.

Præterea bis sex genitor lectissima matrum
 Corpora, captivosque dabit. —————

Æn. IX, 272.

Ver. 129. — ἃς — — ἔλεν αὐτὸς.] Πιστανῶς
 ἔπεινον Ἀχιλλέως παρενέμειξε, καὶ μονοουχί
 παραχωρήσας φησὶν τῶν Αὐτοῦ σκύλων. Ἄμα δὲ
 καὶ ὑπ' αὐτῶν αὐτὴν τὴν δωρὰν ἄγει, ἐμφαίνων ὅτι,
 ἃ οἶδεν ἐκείνος, δίδωσι. Ἀπλοῦν δὲ τὸ ἦθος, καὶ
 πάντα πρὸς πιστῶ. Schol. Victorian.

Ver. 131. Τὰς μὲν οἳ δάσω.] Quâ ratione
 hic mên (etiam extra cæsuram) producat; item ἐπὶ, ver. 132. et ἐν, ver. 144. et πρὸς, ver.
 147. vide suprâ ad ἀ, 51. n. 9.

Ver. 134. Ἢ Θέμις ἀνθρώπων.] Θαυμασίως
 τὴν αἰσχρὰν λέξιν ἐκάλυψε, — τιμιωτάταις
 προσρηγορίας ἐπισκιάζων. Schol. Victorian.

Ver. 135. — — εἰ δὲ κεν αὔτε.]

Si verò capere Italiam, sceptrisque potiri
 Contigerit victori, et prædæ ducere sor-
 tem.

Æn. IX, 267.

" Ἄστυ μέγα Πριάμοιο θεοὶ δάσω' ἀλαπάξαι,
 Νῆας ἄλις χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ νησάσθω,
 Εἰσελθὼν, ὅτε κεν δατεώμεθα ληϊδ' Ἀχαιοί.
 Τρωϊάδας δὲ γυναῖκας εἰκοσὶν αὐτὸς ἐλέσθω,
 Αἶ κε μετ' Ἀργεῖην Ἑλένην κάλλισται ἔωσιν. 140
 Εἰ δέ κεν Ἄργος ἰκοίμεθ' Ἀχαιϊκὸν, οὔθαρ ἀρούρης,
 Γαμβρός κέν μοι ἔοι· τίσω δέ μιν ἴσον Ὀρέστη,
 " Ὅς μοι τηλύγετος τρέφεται θαλίῃ ἐνὶ πολλῇ.
 Τρεῖς δέ μοι εἰσὶ θυγατρὲς ἐνὶ μεγάρῳ εὐπῆκτω,
 Χρυσόθεμις, καὶ Λαοδίκη, καὶ Ἰφιάνασσα· 145
 Τάων, ἣν κ' ἐθέλῃσι, φίλην ἀνάεδνον ἀγέσθω
 Πρὸς οἶκον Πηλῆος· ἐγὼ δ' ἐπιμείλια δάσω
 Πολλὰ μάλ', ὅσσ' οὔπω τις ἐῖ ἐπέδωκε θυγατρί.
 Ἑπτὰ δέ οἱ δάσω εὖ ναιόμενα πτολίεθρα,
 Καρδαμύλην, Ἐνόπην τε, καὶ Ἴρην ποιήεσαν, 150
 Φηράς τε Ζαθίας, ἠδ' Ἀνθειαν βαθυλείμον,

" Urbem magnam Priami dii dederint evertere,
 " Naves abundè auro et aere congesto impleat,
 " Ingressus, quando dividemus praedam Achivi.
 " Trojanas porrò mulieres viginti ipse deligat,
 " Quae post Argivam Helenam pulcherrimae sint. 140
 " Quod si unquam Argos pervenerimus Achaicum, uber agri;
 " Tum verò gener mihi sit; honorabo autem ipsum aequalitèr Oresti,
 " Qui mihi unicus nutritur rerum-copià in magnà.
 " Tres autem mihi sunt filiae in domo benè-constructà,
 " Chrysothemis, et Laodice, et Iphianassa: 145
 " Harum, quam velit, dilectam sine-sponsalibus ducat
 " Ad domum Pelei: ego vero dotalia-dona dabo
 " Multa valdè, quot adhuc nemo suae dedit filiae.
 " Septem porrò ei dabo benè habitatas urbes,
 " Cardamylon, Enopenque, et Hiran herbosam, 150
 " Pherasque inclytas, et Antheam profunda-habentem-prata,

Ver. 137. Νῆας ἄλις χρυσοῦ.] Plerique hic legunt, Νῆα ἄλις χρυσοῦ. Quod ferri potest. Verum cum infra, ver. 297. à plerisque scribatur Νῆας; et hic quoque, cum Barnesio, Νῆας edidi. Eustathius utrobique legit, Νῆα. Quod perinde erit.

Ver. 141. — ἀρούρης.] Vide suprâ ad ζ', 142.

Ver. 142. — ἔοι.] Al. ἐη.

Ver. 144. Τρεῖς δέ μοι εἰσὶ θυγατρὲς.]

Sunt mihi bis septem praestanti corpore nymphæ:

Quarum quæ formâ pulcherrima, Deïopeiam

Connubio jungam stabili, propriamque dicabo;

Omnes ut tecum meritis pro talibus annos Exigat, et pulchrâ faciat te prole parentem.

Æn. I, 75.

Ver. 147. — ἐπιμείλια δάσω.] Al. ἐπὶ μείλια δάσω. Nempè μείλια ἐπιδώσω.

Ver. 149. Ἑπτὰ δέ οἱ δάσω.] Ἄθλων, εἴτε φειγὴν ἐπὶ τῇ θυγατρὶ καὶ ταύτας δίδωσι τὰς πόλεις; ἢ ἔξωθεν, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα δῶρα. Schol. Victorian. At verò mihi nequaquam hoc ἄθλων videtur. Si enim φειγὴν et has urbes annumerasset, dixisset utique, non Ἑπτὰ δέ οἱ δάσω, sed Ἑπτὰ ἄρ' οἱ δάσω non, septem autem, vel septem porrò; sed septem utique, ei dabo.

Ibid. — εὖ ναιόμενα πτολίεθρα, — Καὶ οἱ ὑπὸ σκήπτρῳ.]

Insuper id campî, quod rex habet ipse Latinus.

Æn. IX, 274.

Ver. 150. — Ἴρην.] Al. Ἴρην et Ἴρην.

Καλήν τ' Αἴπειαν, καὶ Πήδασον ἀμπελόεσσαν
 Πᾶσαι δ' ἐγγὺς ἀλὸς νείαται Πύλου ἡμαθόντος·
 Ἐν δ' ἄνδρες ναίουσι πολὺρρήνες, πολυβοῦται,
 Οἳ κέ ἐ δατίνησι, θεὸν ὧς, τιμήσουσι, 155
 Καὶ οἱ ὑπὸ σκήπτρῳ λιπαρὰς τελέουσι δέμιστας.
 Ταῦτα κέ οἱ τελέσαιμι μεταλλάξάντι χόλοιο.
 Δμθητήω· Αἴδης τοι ἀμείλιχος, ἦδ' ἀδάμαστος,
 Τοῦνεκα καὶ τε βροτοῖσι θεῶν ἔχθιστος ἀπάντων·
 Καὶ μοι ὑποστήτω, ὅσπον βασιλεύτερός εἰμι, 160
 Ἥδ' ὅσπον γενεῇ προγενέστερος εὐχομαι εἶναι.
 Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότητα Νέστωρ·
 Ἀτρεΐδῃ κῦδιστε, ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
 Δῶρα μὲν οὐκ ἔτ' ὄνοστά διδοῖς Ἀχιλῆϊ ἀνακτι.
 Ἄλλ' ἄγετε, κλητοὺς ὄτρύνομεν, οἳ κε τάχιστα 165
 Ἔλθωσ' ἐς κλισίην Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος.
 Εἰ δ' ἄγε, τοὺς ἀν' ἐγὼν ἐπιόφομαι· οἳ δὲ πιθέσθων.
 Φοῖνιξ μὲν πρῶτιστα, Διὶ φίλος, ἠγησάσθω,

“ Pulchramque Aepeam, et Pedasum vitiferam :

“ Omnes autem propè mare sunt, ultima Pylum versus arenosam :

“ Virique eas incolunt pecudibus et bobus abundantes,

“ Qui ipsum donis, deum tanquam, honorabunt,

“ Et ejus sub scepro opulenta solvent tributa, [vel, laeta perficient jura.] 155

“ Haec utique ei praestabo, si cessaverit ab irâ.

“ Exorari-se-sinat : Pluto solus implacabilis et inexorabilis,

“ Quare et hominibus est deorum odiosissimus omnium :

“ Atque etiam mihi cedat, quatenus major imperio sum,

“ Et quatenus natu major gloriôr esse.” 160

Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor :

“ Atrida gloriosissime, rex virorum Agamemnon,

“ Dona quidem, neutiquam aspernanda, das Achilli regi.

“ Sed agite, delectos excitemus, qui celerrimè

“ Eant ad tentorium Pelidae Achillis. 165

“ Quin age, hos ego legam ; ii autem parent.

“ Phoenix quidem primum, Jovi dilectus, sit-dux,

Ver. 152. Καλήν.] Vide suprâ ad β', 45.

Ver. 153. — ἐγγὺς ἀλὸς νείαται Πύλου.]
 Vel νείαται, ὅ ἐστιν ἰσχυαται, ὡς ἠμεροῦσαι τῇ
 Πύλῳ· vel, νείαται, συγκοπὴν ἐκ τοῦ νειάσθαι, ὃ
 δηλοῖ τὸ οἰκοῦνται. Eustath. Ἀπολλῶδωρος δὲ
 γράφει, κείαται. Schol. Victorian. Certè Ho-
 meri temporibus nihil hic inerat ambigui.
 A prioris interpretationis partibus stat istud
 infrâ, λ', 711. — νείατη Πύλου ἡμαθόντος.

Ver. 155. — θεὸν ὧς.] Quâ ratione, θεὸν,
 hic ultimam producat ; item Διὶ, ver. 168 ;
 et Ὀδυσσῆϊ, ver. 180 ; vide suprâ ad α', 51. n. 9.

Ver. 158. — Αἴδης τοι ἀμείλιχος.]

Non si trecentis, quotquot eunt dies,

Amice, places illachrymabilem

Plutona tauris. — Hor. Carm. II, 14.

— Manesque adiit, regemque tremen-
 dum,

Nesciaque humanis precibus mansuescere
 corda. Virg. Georg. IV, 469.

Ver. 162. ἱππότητα.] Vide suprâ ad α', 175.

Ver. 166. — Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος.] Vide
 suprâ ad α', 1.

Ver. 167. Εἰ δ' ἄγε.] Particulæ, εἰ, vis
 hujusmodi est : Quòd si meo consilio parebis,
 age, &c. Vide suprâ ad ζ', 376.

Ibid. — πιθέσθων.] Aut contractum
 hoc ex πιθέσθων aut, duale si sit, quâ ra-
 tione id fiat, vide infrâ ad ver. 182.

Ver. 168. Φοῖνιξ.] Vide suprâ ad β', 267

Αὐτὰρ ἔπειτ' Αἴας τε μέγας καὶ δῖος Ὀδυσσεύς·
Κηρύκων δ' Ὀδῖος τε καὶ Εὐρυβάτης ἅμ' ἐπέσθων. 170

Φέρετε δὲ χερσὶν ὕδωρ, εὐφημῆσαί τε κέλεσθε,
"Ὀφρα Διὶ Κρονίδῃ ἀρησόμεθ', αἶκ' ἐλεήσῃ.

Ὡς φάτο· τοῖσι δὲ πᾶσιν ἑαδότα μῦθον ἔειπεν.

Αὐτίκα κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
Κούροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο· 175

Νάμησαν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.

Αὐτὰρ ἐπεὶ σπείσαντ', ἐπίον Φ', ὅσον ἤθελε θυμὸς,

Ἔρμαιντ' ἐκ κλισίης Ἀγαμέμνωνος Ἀτρεΐδαο.

Τοῖσι δὲ πόλλ' ἐπέτελλε Γερήνιος ἱππότης Νέστωρ,

Δενδύλλων ἐς ἕκαστον, Ὀδυσσῆϊ δὲ μάλιστα, 180

Πειρᾶν, ὡς πεπίθοιεν ἀμύμονα Πηλεΐωνα.

Τῷ δὲ βάτην παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,

"Ac deinceps eat Ajax magnus, et nobilis Ulysses :

"Praeconum autem Hodiisque et Eurybates simul sequantur. 170

"Ferte autem ad-manus-lavandas aquam, et linguis-favere jubete,

"Ut Jovi Saturnio supplicemus, si fortè misereatur."

Sic dixit : his autem omnibus gratam sententiam dixit.

Illicò praecones quidem aquam in manus fuderunt,

Juvenes autem crateras coronaverunt vino :

175

Distribueruntque inde omnibus, auspicantes poculis.

Ac postquam libâssent, bibissentque, quantum voluit animus,

Properebant ex tentorio Agamemnonis Atridae.

Illis autem multa mandata dedit Gerenius eques Nestor,

Oculos in unumquemque vertens, Ulyssem autem maximè,

180

Obsecrans eniti, ut flecterent eximium Pelidem.

Hi autem iverunt juxta littus multum-strepentis maris,

Ver. 170. Κηρύκων δ' Ὀδῖος τε καὶ Εὐρυβάτης.] Ἴνα δηλωθῆ, ὅτι δημοσία ἴσθιν ἡ πρῆσεια. Ταλθύσιος δὲ οὐ σίμπεται, ὡς Ἀγαμέμνωνος. Schol. Victorian.

Ver. 175. — ἐπιστέψαντο.] Vide suprâ ad á, 470. 471.

Ver. 177. — σπείσαντ'.] Fortè, σπείσαντ'. Quod est usitatus.

Ver. 179. — ἱππότης.] Vide suprâ ad á, 175.

Ver. 180. Δενδύλλων ἐς ἕκαστον.] Οἶον τῆ ἔψῃ ἱκετεύων, ὡς ἐπὶ τῆ σωτηρίᾳ τοῦ παντός σιλλομένους. Schol. Victorian.

Ibid. — Ὀδυσσῆϊ δὲ μάλιστα.] Quippe ejus prudentiæ et sapientiæ maximam habuit fiduciam.

Ver. 182. Τῷ δὲ βάτην.] Nempe Ajax et Ulysses : Ut rectè Schol. Victorian. Nam Phœniæ non erat ipse legatus, sed legatorum ad Achillem alumnus suus ductor, ver. 168. Ἐνοι δὲ (inquit Scholiastes) λέγουσι καὶ συμπεπρῆσθῆναι τὸν Φοῖνον· καὶ οὐδὲ εἶναι τεκμήριον τὸν παρὰ τῷ Ποιητῇ ἀριθμὸν· πολλὰ αἶψα δὲ καὶ ἐπὶ πλείονα αὐτὸν [τὸν θυικὸν] τιτάχθαι ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ, (Iliad. á, 566.)

Μῆ νύ τοι οὐ χραίσμασιν ὅσι θεοὶ εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ, Ἄσσαν ἴοντε.

καὶ ὡς ἐπὶ τοῦ, (Odys. Φ', 48.)

Κούρω δὲ κρινθίντε δύο καὶ πενήκοντα.

Sed absurda admodum est ista sententia. Neque ullo pacto adhiberi potest Numerus *Dualis*, nisi quum sermo sit de *Duobus* : ut fusè ostendimus suprâ ad á, 566. et β', 288. et ε', 487. Istud ἄσσαν ἴοντ' (Iliad. á, 577.) nor. utique est ἄσσαν ἴοντε, sed ἄσσαν ἴοντα, ut ibi ostendimus. Et quamvis rectè dicatur, (Odys. Φ', 48.) κούρω δύο καὶ πενήκοντα, (quod est videlicet κούρω δύο καὶ κούροι πενήκοντα;) non tamen rectè dici potuisset (quod voluit Scholiastes) κούρω πενήκοντα καὶ δύο. Nec quoniam rectè dicas tam κούρω δύο, quàm κούρω δύο; idcirco vicissim dicere licebit, κούρω πρῆξι, vel κούρω πενήκοντα. Cujus rei rationem suprâ adjecimus, ad á, 566. Porro in transcurso id monitum Lectorem velim, rectè editum à Barnesio versum istum, κούρω δὲ κρινθίντε —, quod in aliis pessimè scriptum est κούρω δὲ κρινθίντε. Nam κρινθίντε primam neces-

Πολλὰ μάλ' εὐχομένην γαϊήχῳ Ἐννοσιγαίῃ,
 Ῥηϊδίας πεπιθεῖν μεγάλας φρένας Αἰακίδαο.
 Μυρμιδόναν δ' ἐπὶ τε κλισίας καὶ νῆας ἰκίσθην. 185
 Τὸν δ' εὔρον φρένα τερπόμενον Φόρμιγγι λιγείῃ,
 Καλῆ, δαιδαλέῃ, ἐπὶ δ' ἀργύρεος ζυγὸς ἦεν.
 Τὴν ἄρετ' ἐξ ἐνάρων, πτόλιν Ἡετίωνος ὀλέσσας.
 Τῇ ὄγε θυμὸν ἔτερπεν, αἶεϊδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν.
 Πάτροκλος δὲ οἱ οἶος ἐναντίος ἦστο σιωπῆ, 190
 Δέγμενος Αἰακίδαην, ὅποτε λήξειεν αἰεΐδων.
 Τὰ δὲ βάτην προτέρω, ἠγεῖτο δὲ δῖος Ὀδυσσεύς.
 Στὰν δὲ πρόσθ' αὐτοῖο· ταφῶν δ' ἀνόρουσεν Ἀχιλλεύς,
 Αὐτῇ σὺν Φόρμιγγι, λιπὼν ἔδος, ἔνθα θάσασεν.

Permulta vota facientes terram-cingenti Neptuno,
 Ut faciliè flecterent magnos animos Aeacidae.
 Myrmidonum verò ad tentoriaque et naves pervenerunt : 185
 Illumque invenerunt animum oblectantem citharâ argutâ,
 Pulchrâ, affabrè-factâ, (supernè autem argenteum jugum erat :)
 Quam ceperat è spoliis, urbe Eetionis eversa :
 Hac is animum oblectabat, canebatque utique praeclara-facिनora virorum.
 Patroclus autem ei solus è-regione sedebat tacitus, 190
 Expectans Aeacidem, quando desineret canere.
 Hi verò progressi sunt ulteriùs, praebat autem nobilis Ulysses :
 Steteruntque ante ipsum : attonitus autem exiliit Achilles,
 Ipsâ cum citharâ, relictà sede, in quâ sedebat.

sariò corripit, (vide suprâ ad α', 309.) Neque in his ullus unquam est licentiæ locus.

Ver. 184. Ῥηϊδίας πεπιθεῖν.] Non, ut Neptunus faciliè flecteret, (quomodo Editio Wetsteiniana, eamque secutus Barnesius pessimè vertunt ;) sed, ut legati faciliè flecterent, &c.

Ver. 185. — ἰκίσθην.] Vide ad ver. 182.

Ver. 186. — φρένα τερπόμενον Φόρμιγγι.] — canit, et mæstum musâ solatur amorem. Æn. X, 191.

Ver. 187. Καλῆ.] Vide suprâ ad β', 43.

Ibid. — ἐπὶ δ' ἀργύρεος ζυγὸς ἦεν.] Plutarchus περὶ μουσικῆς, sub finem, citat hoc modo: περὶ δ' ἀργύρεον ζυγὸν ἦεν. Et Barnesius in uno MS. repperit, ἀργύρεον ζυγόν.

Ver. 189. — αἶεϊδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν.] — heroum laudes, et facta pariter.

Virg. Ecl. IV, 26.

— equos, atque arma virûm pugnasque canebat. Æn. IX, 777.

"Ὅστι οὐδέποτε ἰκλανθάνεσθαι διόν τῆς ἀρετῆς, οὐδὲ τῶν εὐκλειῶν πράξεις, οὔτε πίοντα, οὔτε ἄδοντα, τὸν γενναῖον ἄνδρα καὶ βασιλικόν· ἀλλ' αἰὲ δικαιοσύνην ἢ πρᾶττοντα αὐτὸν μίγα τι καὶ θαυμαστόν, ἢ μνησκόμενον τῶν ὁμοίων. Dioni. Orat. 2. Κλέα γὰρ ἀνδρῶν αἶεϊν, καὶ πράξεις ἡμῶν, ἔπεισαν Ἀχιλλεῖ τῷ Πηλεΐδῳ τοῦ δικαιοτάτου. Plutarch. περὶ μουσικῆς, sub finem. Τινὸς αὐτῶ [τῶ Ἀλεξάνδρῳ] τῶν ἐγχωρῶν ὑποχορμίνου

τὴν Πάριδος λύραν, εἰ βούλοιοτο, δάσιν' οὐδὲν (ἔφη) τῆς ἰκείνου δῖοι μοι· τὴν γὰρ Ἀχιλλεὺς κίετημαι, πρὸς ἣν ἰκείνος ἀνεπαύετο, αἶεϊδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν· ἡ δὲ Πάριδος, πάντως μαλακὴν τινα καὶ Σήλιαν ἀρμονίαν [imbelli citharâ, Horat. Carm. I, 15. vide suprâ ad γ', 54.] ἑρωτικὴς ἔψαλλε μέλεισι. Φιλοσόφου τοίνυν ἐστὶ ψυχῆς, σοφίας ἔρα, καὶ σοφὸς ἄνδρας θαυμάζειν μάλιστα. Id. de Alexandri Magni fortunâ sive virtute, lib. I. Porro; lautissimè hæc verba (αἶεϊδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν) vertit Athenæi Interpres Latinus, lib. XIV. cap. 8.: "Herculem ex heroici" bus viris ab Achille præcipuè cantionibus "laudatum:" atque etiam alibi rem eandem repetit: Scilicet credidit ἄρα κλέα, idem esse atque Ἡρακλεῖα.

Ver. 191. — ὅποτε λήξειεν.] Vide suprâ ad α', 51.

Ver. 192. Τὰ δὲ βάτην.] Ulysses et Ajax, ductore Phœnice. Vide suprâ ad ver. 182.

Ibid. — προτέρω.] Προσωτέρω ἰδοτέρω. Schol. Sic ver. 199. προτέρω ἄγα.

Ibid. — ἠγεῖτο δὲ δῖος Ὀδυσσεύς. Ajaxi præibat Ulysses, cujus erant præcipuæ videlicet in perorando partes: Ducebat autem ambos Phœnix.

Ver. 194. Αὐτῇ σὺν Φόρμιγγι.] Ἐπὶ φιλοφροσύνης ἀπῆντησεν αὐτοῖς οὕτως, ὡς εἶχεν, σὺν τῇ κιθάρᾳ. Τίσις δὲ, ὑφ' ἡνί, αὐτῇ σὺν Φόρμιγγι

Ὄς δ' αὐτὰς Πάτροκλος, ἐπεὶ ἴδε Φῶτας, ἀνέστη 195
 Τῶ καὶ δεικνύμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
 Χαίρετον, ἧ φίλοι ἄνδρες ἰκάνετον ἧ τι μάλα χρεῶ,
 Οἳ μοι σκυζομένοι περ Ἀχαιῶν φίλτατοί ἐστων.
 Ὄς ἄρα Φωνήσας προτέρω ἄγε δῖος Ἀχιλλεύς·
 Εἶσεν δ' ἐν κλισμοῖσι, τάπησί τε πορφυρέοισιν 200
 Αἶψα δὲ Πάτροκλον προσεφώνεεν, ἐγγὺς ἴοντα·
 Μείζονα δὴ κρητῆρα, Μενoitίου υἱέ, καθίστα,
 Ζαρότερον δὲ κέραιρε, δέπας δ' ἔντυνον ἐκάστω·
 Οἳ γὰρ φίλτατοι ἄνδρες ἐμῷ ὑπέασι μελάθρω.
 Ὄς φάτο Πάτροκλος δὲ φίλῳ ἐπεπειθεὶ ἑταίρῳ. 205
 Αὐτὰρ ὄγε κρεῖον μέγα κάββαλεν ἐν πυρὸς αὐγῇ,
 Ἐν δ' ἄρα νῶτον ἔθηκ' οἷος καὶ πίονος αἰγός,
 Ἐν δὲ σὺς σιάλοιο ράχιν τεθαλυῖαν ἀλοιφῇ.
 Τῷ δ' ἔχεν Αὐτομέδων, τάμνεν δ' ἄρα δῖος Ἀχιλλεύς·

Eodem modo et Patroclus, postquam vidit viros, surrexit; 195

Eos autem dextrâ-prehendens compellavit pedibus velox Achilles:

“Salvete, sanè amici viri venistis; certè aliqua magna necessitas urget,
 “Qui mihi, quamvis irato, Achivorum gratissimi estis.”

Sic fatus, ulterius duxit nobilis Achilles;

Et sedere-fecit in sellis recubitoriis, tapetibusque purpureis: 200

Statim autem Patroclum allocutus est, qui propè aderat:

“Majorem jam craterem, Menoetii filii, appone,

“Meraciusque misce, poculumque para unicuique:

“Hi enim carissimi viri meo sunt sub tecto.”

Sic dixit: Patroclus autem dilecto obsecutus est socio. 205

At ipse vas-carnarium magnum imposuit in ignis splendore,

Et in illo tergum posuit ovis et pinguis caprae,

Injecit etiam porci saginati tergum abundans pinguedine.

Ipsi autem Achilli tenebat carnes Automedon, secabatque nobilis Achilles:

λιπὸν ἔδος, ὡς αἰδοῦμενος. Schol. Victorian. Amicis inopinatò advenientibus assurrexit in-compositus.

Ver. 196. — δεικνύμενος.] Vide suprâ ad γ', 260.

Ibid. — πόδας ὠκὺς.] Vide suprâ ad α', 58.

Ver. 197. Χαίρετον, — ἰκάνετον, — ἴστων.] Vide ad ver. 182.

Ibid. — ἧ τι μάλα χρεῶ, Οἳ μοι σκυζο-μένῳ περ — φίλτατοί.] Summâ certè necessitate adducti, ad me iratum advenistis; vos tamen omnium mihi gratissimi advenistis, etiam irato.

Ver. 200. Εἶσεν δ' ἐν κλισμοῖσι, τάπησί τε.]

Aurèa composuit spondâ, —

— stratoque super discumbitur ostro.

Æn. I, 702.

Ibid. — πορφυρέοισιν.] Vide suprâ ad α', 482.

Ver. 202. Μείζονα δὴ κρητῆρα.] Vide suprâ ad ζ', 528. Cæterum notanda hîc vis vocabulî, δὴ Majorem (quæso) craterem, &c.

Ver. 203. Ζαρότερον δὲ κέραιρι.] Aristoteles

interpretatur, οὐ τὸ ἄκρατον, ἀλλὰ τὸ ὕψιστον.

Poetic. cap. 25. Alii, apud Athenæum, lib. X. cap. 6. et apud Plutarchum, Sympos. lib. V. Prob. 4. τὸ κικραμένον accipiunt, et τὸ θερμὸν, et τὸ εὐκρατον. Alii, τὸν πολυεστῆ καὶ παλαιὸν οἶνον. Præfert autem Plutarchus, contra quam Aristoteles, ἀκρατότερον εἰρῆσθαι τὸ ζαρότερον. Quæ quidem et potior videtur sententia.

Ibid. — δέπας δ' ἔντυνον ἐκάστω.] Quâ analogiâ fit φαῖνον, ἔφαινον, ἔφηνῶ, &c. κρένω, ἔκρηνον, ἔκρηνῶ, κρένω, &c. μαρτυρομαι, ἑμαρτυρόμην, ἑμαρτυρέμην, μαρτυρομαι, &c. et similia: Eâdem analogiâ fit ἔντυνον, ἔντυνον, ἔντυνα, ἔντυνόμενον, (vide suprâ ad δ', 42.) ἔντυνῶ, ἔντυνον, sive ἔντυνον. Vide suprâ ad ε', 720. et ad α', 538.

Ver. 204. — ὑπέασι.] Nonnulli, ὑπέασαι. Minus rectè.

Ver. 209. Τῷ δ' ἔχεν Αὐτομέδων, τάμνεν δ' ἄρα δῖος Ἀχιλλεύς:] Τούτῳ δὲ, τῷ Ἀχιλλεῖ, ὑπηρετεῖ τὰ κρέα ὁ Αὐτομέδων, οἷοι ὑπεῖχεν αὐτῷ ἰκείνος δὲ διέτεμεν. Schol. Victorian.

Καὶ τὰ μὲν εὖ μίστυλλε, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειρε·	210
Πῦρ δὲ Μειοιτιάδης δαῖϊν μέγα, ἰσόθεος Φῶς.	
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ πῦρ ἐκάη, καὶ φλόξ ἔμαράνθη,	
Ἀθηρακίην στορέσας, ὀβελούς ἐφύπερθε τάνυσσε·	
Πάσσε δ' ἄλως Δείοιο, κρατευτῶν ἐπαίριος.	
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ᾤπησε, καὶ εἰν ἑλεοῖσιν ἔχευε,	215
Πάτροκλος μὲν σῖτον ἐλὼν ἐπένειμε τραπέζῃ,	
Καλοῖς ἐν κανέοισιν· ἀτὰρ κρέα νεῖμεν Ἀχιλλεύς.	
Αὐτὸς δ' ἀντίον ἴζεν Ὀδυσσῆος Δείοιο,	
Τοίχου τοῦ ἑτέροιο· θεοῖσι δὲ θῦσαι ἀνώγει	
Πάτροκλον, ὃν ἑταῖρον· ὁ δ' ἐν πυρὶ βάλλε θυηλάς.	220
Οἱ δ' ἐπ' ὀνειῶθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱάλλον.	
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,	

Atque eas quidem scitè in-minuta-dividebat, et veribus transfigebat: 210

Ignem autem Menoetiades accendebat magnum, deo-similis vir.

Ac postquam ignis dellagrasset, et flamma elanguisset,

Prunis stratis, is verua desuper extendit:

Inspersitque sale sacro, è fulcris elevans.

Ac postquam assavisset, et in mensas-coquinaras fudisset, 215

Patroclus quidem panem acceptum distribuit in mensâ,

Pulchris in canistris: sed carnes distribuit Achilles.

Ipse autem è-regione sedit Ulyssis divini.

Ad parietem alterum: diis autem sacrificare jussit

Patroclum, suum socium: is verò in ignem jecit primitias. 220

Hi itaque in cibos paratos appositos manus extenderunt.

Ac postquam potùs et cibi desiderium exemissent,

Ver. 210, 211, &c.] Quanto cum artificio Poeta in rebus *μίμνις* narrandis, et hic et aliàs, sententias singulas singulis versibus absolvat; vide suprâ ad á, 436, §c. et ad β', 102. Εἰς ταπεινὴν τάξιν μαγειρικὴν κατερχόμενος, οὐδὲν ἤττον τὴν ἡρώϊκὴν διαφυλάττει συμμόνητα. Schol. Victorian. ad ver. 206. Et ad ver. 212. Εἰς ταπεινὴν ἀπαγγελίαν, οὐδὲν τοσαύτην ἐπίθῃκε συμμόνητα. Homerum nemo in magnis sublimitate, in parvis proprietate superaverit. Quintilian. lib. X. cap. 1.

Ver. 212. Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ πῦρ ἐκάη, καὶ φλόξ ἔμαράνθη.]

Postquam collapsi cineres, et flamma quiet.

Plutarchus, de facie in Orbe Luna, versum hunc ita citat:

Αὐτὰρ ἐπεὶ πυρὸς ἄνθος ἀπέπτατο, παύσατο δὲ φλόξ.

Alii isto modo:

Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ πῦρ ἔμαραίντο, παύσατο δὲ φλόξ.

Utrique minùs elegant.

Ver. 215. — ὀβελούς ἐφύπερθε τάνυσσε.] Quod erat prunis hoc modo *impositum*, di-

cebatur Romanis *In igne versari*, simili ferè loquendi ratione ac Equitem dicebant *In equo vehi*. Quod cum non intelligeret *Jul. Cæs. Scaliger*, (*Poetic. lib. VI. cap. 7.*) imperitè admodum istud *Horatii* reprehendit, — “*turdos versat in igne;*” contenditque, *Horatium* scribere debuisset, — “*versat ad ignem.*” Quæ alia res est, ac quod voluit *Horatius*.

Ver. 214. — ἄλως Δείοιο.] Θεῖοιο, ἢ ὅτι τὰς φιλίας συνάγει, ἢ διὰ τὸ ἀσηπτα τηρεῖν τὰ πασσόμενα. Schol. Victorian. Vel, quia in universâ vitâ plurimus ejus et communis est usus; quâ de causâ *Aqua itidem* et *Lux* eandem habent appellationem. *Plutarch. Symposiac. lib. V. probl. 10.*

Ver. 215. — ἑλεοῖσιν ἔχευε.] *Athenæus. lib. V. cap. 22. legit: ἑλεοῖσιν-ἔθηκε. At ἑλεοῖσιν.*

Ver. 217. Καλοῖς.] Vide suprâ ad β', 45.

Ver. 220. Πάτροκλον, ὃν.] Vide suprâ ad á, 51.

Ibid. — ἐν πυρὶ βάλλε.] Vide suprâ ad á, 595.

Ver. 222. Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος.] Vide suprâ ad á, 469.

Νεῦς' Αἴας Φοίνικι νόησε δὲ θεῖος Ὀδυσσεύς,
Πλησάμενος δ' οἴνοιο δέπας, δίδεκετ' Ἀχιλλῆα·

Χαῖρ', Ἀχιλεῦ· δαιτὸς μὲν εἴσης οὐκ ἐπίδευεις, 225

Ἥμῃν ἐνὶ κλισίῃ Ἀγαμέμνωνος Ἀτρείδαιο,
Ἥδὲ καὶ ἐνθάδε νῦν· πάρα γὰρ μενοεικέα πολλὰ
Δαίνυσθ'· ἀλλ' οὐ δαιτὸς ἐπηράτου ἔργα μέμηλεν·

Ἀλλὰ λίην μέγα πῆμα, διοτρεφές, εἰσορόωντες,
Δεῖδμεν· ἐν δοιῇ δὲ, σαωσέμεν, ἢ ἀπολίσσθαι 230

Νῆας εὐσσέλμους, εἰ μὴ σύγε δύσεαι ἀλκῆν.

Ἐγγυὸς γὰρ νηῶν καὶ τείχεος αὔλιον ἔβεντο

Τρῶες ὑπέρθυμοι, τηλεκλειτοὶ τ' ἐπίκουροι,

Κηάμενοι πυρὰ πολλὰ κατὰ στρατὸν, οὐδ' ἔτι φασὶν

Σχήσεσθ', ἀλλ' ἐνὶ νηυσὶ μελαινησιν πεσέεσθαι. 235

Ζεὺς δὲ σφιν Κρονίδης ἐνδέξια σήματα φαίνων

Ἀστράπτει· Ἐκτωρ δὲ μέγα σθένει βλεμεαίωνων

Μαίνεται ἐκπάγλως, πίσυνος Διὶ, οὐδέ τι τίει

Innuat Ajax Phoenici: animadvertit autem divinus Ulysses,
Impletoque vino poculo, propinavit Achilli:

"Salve, Achille; epulorum quidem aequalium non indigentes sumus, 225

"Tum in tentorio Agamemnonis Atridae,

"Tum etiam hic nunc: adsunt enim animo-grata multa

"Ad-epulandum: Atqui non jam convivii amabilis opera sunt-curae:

"Sed valde magnam cladem, Jovis-alumne, inspicientes,

"Timemus; in dubio utique, utrum servandae, an periturae sint 250

"Naves bonis-transtris-instructae, ni tu indueris fortitudinem.

"Prope enim naves et murum castra posuerunt

"Trojani superbi et è-longinquo-vocati socii,

"Accensis ignibus multis per exercitum; neque amplius aiunt

"Prohiberi se posse, quin in naves nigras invadant. 235

"Jupiter autem ipsis Saturnius fausta signa ostendens

"Fulgurat: Hector verò valde fortitudine oculos-truces-circumferens

"Furit terribiliter, fretus Jove, nec quicquam veretur

Ver. 225. Νεῦς' Αἴας Φοίνικι νόησε δὲ θεῖος Ὀδυσσεύς.] Nempe bellator erat, et ingenii subasperū Ajax, non orator. Itaque Ulyssi tributae erant dicendi partes. Innuat autem Ajax Phoenici, qui Achilles altor fuerat atque assecla, eosque jam ad Alumnum suum duxerat; ut ipse, quod ad loquendum tempus esset opportunum, nutu significaret.

Ver. 224. Πλησάμενος δ' οἴνοιο δέπας, δίδεκετ' Ἀχιλλῆα.] Vide suprā ad ὄ, 4 et 262.

Ver. 225. Χαῖρ', Ἀχιλεῦ.] De hujus orationis artificio, vide suprā ad ver. 1.

Ibid. — δαιτὸς μὲν εἴσης.] Vide suprā ad ἄ, 468.

Ibid. — ἐπίδευεις, Ἥμῃν ἐν.] Al. ἐπίδευεις Εἰμῖν, ἐνί. Al. ἐπίδευεις. Minus recte.

Ver. 226—231. Ἥμῃν ἐνὶ κλισίῃ —, σὺ γὰρ δύσαι ἀλκῆν.] Καλῶς τὰ περιὶ τῆν Ἐσ-

τίαιον ὁμοία τῇ παρ' Ἀγαμέμνονι λέγει, ἐν ἣ ὀδύμειαν ἰδῶρα φιλοτιμίαν τῆν δὲ σωτηρίαν, ἐν Ἀχιλλεῖ κίψθαι μόνω φησί. Τοῦτο γὰρ, φησιν, ἤκομεν αἰτῶντες, ὃ ἐξ ἄλλου λαβῆν οὐ δυνάμεθα. Schol. Victorian.

Ver. 228. — ἰσηράτω.] Deductum hoc vocabulum, non ex ἰσῶμαι, (penultimam enim tum necessariò produceret); sed ex ἰσῶμαι. Vide suprā ad ἄ, 67.

Ver. 236. Ζεὺς δὲ σφιν Κρονίδης.] Al. Ζεὺς γὰρ σφι Κρονίδης. Cicero, de Divinatione, lib. II. § 59. memorià lapsus, Ajaci hæc tribuit: "Homericus Ajax, apud Achillem querens de ferocitate Trojanorum nescio quid, hoc modo nuntiat:

"Prospera Jupiter his dextris fulgoribus
"edit."

Ἀνέρας, οὐδὲ θεούς· κρατερὴ δὲ ἐλύσσα δέδυκεν.
 Ἀρᾶται δὲ τάχιστα φανήμεναι ἧῶ διαν 240
 Στεῦνται γὰρ νηῶν ἀποκόψειν ἄκρα κόρυμβα,
 Λύτας τ' ἐμπρήσειν μαλεροῦ πυρός· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
 Δῆώσειν παρὰ τῆσιν ἀτυζομένους ὑπὸ καπνοῦ.
 Ταῦτ' αἰνῶς δεῖδοικα κατὰ φρένα, μή οἱ ἀπειλὰς
 Ἐκτελέσωσι θεοί· ἡμῖν δὲ δὴ αἴσιμον εἶη 245
 Φθίσθαι ἐνὶ Τροίῃ, ἐκὰς Ἄργεος ἵπποβότοιο.
 Ἄλλ' ἄνα, εἰ μέμονάς γε, καὶ ὄψέ περ, υἴας Ἀχαιῶν
 Τειρομένους ἐρύεσθαι ὑπὸ Τρώων ὄρυμαγδοῦ.
 Αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσσεται, οὐδέ τι μῆχος
 Ἐρχθέντος κακοῦ ἔστ' ἄκος εὐρεῖν· ἀλλὰ πολὺ πρὶν 250
 Φράζευ, ὅπως Δαναοῖσιν ἀλεξήσεις κακὸν ἦμαρ.
 ὦ πέπον, ἧ μὲν σοί γε πατὴρ ἐπετέλλετο Πηλεὺς
 Ἥματι τῷ, ὅτε σ' ἐκ Φθίης Ἀγαμέμνονι πέμπε·
 Τέκνον ἔμῶν, κάρτος μὲν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη
 Δάσους, αἶκ' ἐβέλωσι· σὺ δὲ μεγαλήτορα θυμὸν 255
 Ἰσχειν ἐν στήθεσσι· φιλοφροσύνη γὰρ ἀμείνων·
 Ληγέμεναι δ' ἔριδος κακομηχάνου, ὄφρα σε μᾶλλον
 Τίσωσ' Ἀργείων ἡμὲν νέοι ἠδὲ γέροντες.

- “ Homines, neque deos: ingens enim ipsum rabies subiit,
 “ Precatur autem, ut citissime appareat aurora divina: 240
 “ Affirmat enim navium se abscissurum summa rostra,
 “ Ipsasque incensurum pernicioso igne; atque Achivos
 “ Interfecturum ad ipsas, attonitos in fumo.
 “ Haec gravitèr timeo in mente; ne ei minas
 “ Perficiant dii; nobisque jam fatale sit 245
 “ Perire in Trojà, longè ab Argo equis-apto.
 “ Verùm surge, si in animo tibi est, quamvis serò, filios Achivorum
 “ Afflictos defendere à Trojanorum impetu.
 “ Ipsi sanè tibi postea dolor erit, neque ullo modo
 “ Acceptae jam cladis est remedium invenire: sed longè antè 250
 “ Considera, ut Danais arceas funestum diem.
 “ O amice, profectò tibi pater praecipiebat Peleus
 “ Die illo, cùm te ex Phthià Agamemnoni misit;
 “ Fili mi, fortitudinem quidem Minervaeque et Juno
 “ Dabunt, si voluerint; tu verò ingentes animos 255
 “ Contine in pectoribus; humanitas enim melior.
 “ Desine autem à contentione noxià, ut te magis
 “ Honorent Argivorum et juvenes et senes.

Ver. 241. — νηῶν ἀποκόψειν ἄκρα κόρυμβα.] ἀτυζομένους περὶ καπνῶ.
 “ Ἡ, ὡς ἂν μὴ ἀφῆται τὸ πῦρ τῶν ἐντετυπωμέ-
 νων αὐτοῖς ἀγαλμάτων ἢ μάλιστα, ἴνα, κατὰ
 παλαιὸν ἔθος, ἀναθήσῃ αὐτὰ κατὰ ἐγχωρίους εἰς
 τρόσσια. Eustath. ἀτυζομένους ὑπὸ καπνοῦ.]
 Ver. 249. — οὐδέ τι μῆχος — ἔστι.]
 Ἀμήχανόν ἴστι. Caterùm fuerunt qui hic
 legerent, οὐδέ τι μῆχος.
 Ver. 255. — σὺ δὲ μεγαλήτορα.] Vide su-
 prà ad ἄ, 51.
 Al. ὀρινομένους ὑπὸ καπνῶ. Suprà, 9', 185. Ver. 258. — Τίσωσ'.] Al. Τίσωσ'.

Ὡς ἐπέτελλ' ὁ γέρας· σὺ δὲ λήθειαι· ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
 Παυέ, ἕα δὲ χόλον θυμαλγέα· σοὶ δ' Ἀγαμέμνων 260
 Ἄξια δῶρα δίδωσι μεταλλήξαντι χόλοιο.
 Εἰ δὲ, σὺ μὲν μευ ἄκουσον, ἐγὼ δὲ κέ τοι καταλέξω,
 Ὅσσα τοι ἐν κλισίῃσιν ὑπέσχετο δῶρ' Ἀγαμέμνων
 Ἑπτ' ἀπύρους τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα,
 Αἶθνας δὲ λέβητας εἴκοσι, δώδεκα δ' ἵππους 265
 Πηγούς, ἀθλοφόρους, οἳ ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο.
 Οὐ κεν ἀλήϊος εἶη ἀνὴρ, ᾧ τόσσα γένοιτο,
 Οὐδὲ κεν ἀκτῆμων ἐριτίμοιο χρυσοῖο,
 Ὅσσ' Ἀγαμέμνωνος ἵπποι ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο.
 Δώσει δ' ἑπτὰ γυναῖκας ἀμύμονας, ἔργ' εἰδυίας, 270
 Λεσβίδας, ἃς, ὅτε Λέσβον εὐκτιμένην ἔλες αὐτὸς,
 Ἐξέλεθ', αἷ τότε κάλλει ἐνίκων φῦλα γυναικῶν.
 Τὰς μὲν τοι δώσει, μετὰ δ' ἔσσεται, ἣν τότ' ἀπήυρα
 Κούρην Βρισῆος, καὶ ἐπὶ μέγαν ὄρκον ὀμεῖται,

“ Sic praecipiebat senex; tu verò oblivisceris. Atqui vel etiam nunc

“ Cessa, mitteque iram tristem. Tibi verò Agamemnon 260

“ Digna dona dat, si desieris ab ira.

“ Quod si vis, tu quidem me audi, egoque tibi recensebo,

“ Quot tibi in tentoriis promiserit dona Agamemnon;

“ Septem igni-nunquam-admotos tripodas, decemque auri talenta,

“ Splendidosque lebetas viginti, duodecimque equos 265

“ Validos, in-cursu-victores, qui praemia pedibus reportârunt.

“ Non sanè pauper esset vir, cui tot contigerint,

“ Neque inops valdè-pretiosus auri,

“ Quot Agamemnonis equi praemia pedibus reportârunt.

“ Dabit item septem mulieres formâ-praestantes, operum scientes, 270

“ Lesbias; quas, quando Lesbum benè-habitatum cepisti ipse,

“ Delegit, quae tunc pulchritudine vincebant genus mulierum.

“ Has quidem tibi dabit, interque eas erit, quam tunc abstulit

“ Filiam Briseï; et insuper magnum jusjurandum addet,

Ver. 259. — σὺ δὲ λήθειαι.] Πράως καθήψαστο, οὐκ ἀμειλίην αὐτὸν φήσας, ἀλλ' ἐπιλελιῆσθαι. Schol. Victorian.

Ver. 260. Παυέ.] Editi habent παυέ. Quod aliis in locis *Aclivum* est. Barnesius edidit, παυέ ex MSS. duobus, in quibus scriptum erat, παύεο. Neque non verisimile est, scripsisse *Homerum*, παύεο quod utique pronuntiabatur, παύου.

Ver. 261. Ἄξια δῶρα δίδωσι.] Καλῶς — Μετὰ τὸ, τοὺς τοῦ πατρὸς λόγους πεπτάναι αὐτὸν, προφέρει τὰ δῶρα αἰσχροκίρδεις γὰρ ἦν ἀπ' ἀρχῆς. Schol. Victorian.

Ver. 262. Εἰ δὲ, σὺ μὲν μευ ἄκουσον.] Hæc ita accipienda existimat *Domina Dacier*, ac si istud Εἰ δὲ, incipientis esset id dicere,

quod versu demum trecentesimo profertur, Εἰ δὲ τοι Ἀτρείδης μὲν ἀπήχετο — quæ autem hic inseritur donorum enumeratio, δι' ἀποσιωπήσεως esset interposita: Εἰ δὲ — (σὺ μὲν μευ ἄκουσον) — εἰ δὲ τοι Ἀτρείδης, &c. Verùm, præterquam quòd hoc longius videatur petitum; liquet, istâ ratione, non utique σὺ μὲν μευ ἄκουσον, sed σὺ Δ' ἄρ μευ ἄκουσον, dictum oportuisse. Istud autem Εἰ δὲ, reverà simile est atque Εἰ δ' ἄγε, ζ', 376. Ὁ', 18. π', 667. aliisque multis in locis; atque etiam hoc ipso suprâ in libro, ver. 167.

Ver. 264 — 269.] Vide suprâ ad ver. 122—157.

Ver. 274. — καὶ ἐπὶ μέγαν.] Quâ ra-

Μήποτε τῆς εὐνῆς ἐπιβήμεναι, ἥδ' ἐμιγῆναι,	275
Ἴδ' ἄρα Δέμις ἐστίν, ἀναξ, ἢ τ' ἀνδρῶν, ἢ τε γυναικῶν.	
Ταῦτα μὲν αὐτίκα πάντα παρέσσεται· εἰ δέ κεν αὐτε	
"Ἄστου μέγα Πριάμοιο θεοὶ δώσω' ἀλαπάξαι,	
Νῆας ἄλλης χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ νήσασθαι	
Εἰσελθὼν, ὅτε κεν δατεώμεθα λῆϊδ' Ἀχαιοί.	280
Τρωϊάδας δὲ γυναῖκας εἰκόσιν αὐτὸς ἐλέσθαι,	
Αἴκε μετ' Ἀργεῖν' Ἑλένην κάλλισται ἕωσιν.	
Εἰ δέ κεν Ἄργος ἰκοίμεθ' Ἀχαιϊκὸν, οὐδ' ἀρούρης,	
Γαμβρός κεν οἱ ἔοις· τίσει δέ σε ἴσον Ὀρέστη,	
"Ὅς οἱ τηλύγετος τρέφεται θαλίῃ ἐνὶ πολλῇ.	285
Τρεῖς δέ οἱ εἰσὶ δύγατρες ἐνὶ μεγάρῳ εὐπήκτω,	
Χρυσόθεμις, καὶ Λαοδίκη, καὶ Ἰφιάνασσα·	
Τάων, ἣν κ' ἐθέλησθα, φίλην ἀνάεδνον ἄγεσθαι	
Πρὸς οἶκον Πηλῆος· ὁ δ' αὐτ' ἐπιμείλια δώσει	
Πολλὰ μάλ', ὅσσ' οὐπω τις ἐῖ ἐπέδωκε δυγατρί.	290
Ἑπτὰ δέ τοι δώσει εὖ ναϊόμενα πτολίεθρα,	
Καρδαμύλην, Ἐνόπην τε, καὶ Ἴρην ποιήεσσαν,	
Φηράς τε Ζαθέας, ἥδ' Ἄνθειαν βαθύλειμον,	
Καλὴν τ' Αἴπειαν, καὶ Πήδασον ἀμπελόεσσαν·	
Πᾶσαι δ' ἐγγυὲς ἀλὸς νέαται Πύλου ἡμαθόεντος·	295
Ἐν δ' ἄνδρες ναίουσι πολύρρηνες, πολυβοῦται,	

" Nunquam ejus cubile ascendisse, vel cum eâ rem habuisse,	275
" Qua mos est, rex, et virorum et mulierum.	
" Haec quidem statim omnia aderunt: si verò porro	
" Urbem magnam Priami dii dederint evertere,	
" Naves abundè auro et aere congesto impleas	
" Ingressus, quando dividemus praedam Achivi.	280
" Trojanas porro mulieres viginti ipse deligas,	
" Quae post Argivam Helenam pulcherrimae fuerint.	
" Quòd si unquam Argos pervenerimus Achaicum, uber agri,	
" Tum verò gener ei sis: honorabit autem te aequaliter Oresti,	
" Qui ei unicus nutritur rerum-copiâ in magnâ.	285
" Tres autem ei sunt filiae in domo benè-constructâ,	
" Chrysothemis, et Laodice, et Iphianassa:	
" Harum, quam velis, dilectam sine-sponsalibus ducas	
" Ad domum Pelei: ille autem dotalia-dona dabit	
" Multa valdè, quot antehac nemo suae dedit filiae.	290
" Septem porro tibi dabit benè habitatas urbes,	
" Cardamylen, Enopenque, et Hiran herbosam,	
" Pherasque inclytas, et Antheam profunda-habentem-prata,	
" Pulchramque Aepeam, et Pedasum vitiferam:	
" Omnes autem prope mare sunt, extimae ad Pylum arenosam:	295
" Viri autem eas incolunt pecudibus et bobus abundantes,	

tione hîc, ἐπὶ, ultimam producat, item κίν, | et πρὸς, ver. 289; et θεῶν, ver. 297, 302; et
ver. 284; et ἴδ', ver. 285; et ἐν, ver. 286; | μάλιστά, ver. 303; vide suprâ ad α, 51.

Οἷ κέ σε δωτίνησι, θεὸν ᾧς, τιμήσουσι,
 Καί τοι ὑπὸ σκήπτρῳ λιπαρὰς τελέουσι δέμιστας·
 Ταῦτά κέ τοι τελέσειε μεταλλάξαντι χόλοιο.
 Εἰ δέ τοι Ἀτρείδης μὲν ἀπήχθετο κηρόθι μᾶλλον, 300
 Αὐτὸς, καὶ τοῦ δῶρα· σὺ δ' ἄλλους περ παναχαιοῦς
 Τειρομένους ἐλέαιρε κατὰ στρατὸν, οἷ σε, θεὸν ᾧς,
 Τίσουσ'· ἧ γάρ κέ σφι μάλα μέγα κῦδος ἄροιο.
 Νῦν γάρ χ' Ἐκτορ' ἔλοις, ἐπεὶ ἂν μάλα τοι σχεδὸν ἔλθῃ,
 Λύσσαν ἔχων ὀλοήν· ἐπεὶ οὔτινα φησὶν ὁμοῖον 305
 Οἷ ἔμεναι Δαναῶν, οὓς ἐνθάδε νῆες ἔνεικαν.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
 Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 Χρὴ μὲν δὴ τὸν μῦθον ἀπληγέως ἀποειπεῖν,
 Ἥ περ δὴ φρονέω τε, καὶ ᾧς τετελεσμένον ἔσται, 310
 Ὡς μὴ μοι τρύζητε παρήμενοι ἄλλοθεν ἄλλος.
 Ἐχθρὸς γάρ μοι κείνος ὁμῶς Αἴδαο πύλῃσιν,
 Ὃς χ' ἕτερον μὲν κεύθει ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο δὲ βάζει.
 Αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω, ᾧς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα·

- “ Qui te donis, deum tanquam, honorabunt,
 “ Et tibi sub sceptro opulenta solvent tributata :
 “ Haec utique tibi praestabit, si desieris ab ira.
 “ Quod si tibi Atrides quidem invisus est ex-animo magis, 300
 “ Ipse, et ejus dona ; at tu alios tamen universos-Achivos
 “ Afflictos miserere in castris, qui te, deum velut,
 “ Honorabunt : certè enim apud ipsos valde magnam gloriam tuleris.
 “ Nunc enim Hectorem interfeceris, quum utique valde tibi prope venerit,
 “ Rabiem habens perniciosam : quippe neminem putat similem. 305
 “ Sibi esse Danaorum, quos huc naves vexerunt.”
 Hunc autem respondens allocutus est pedibus velox Achilles :
 “ Nobilissime Laërtiade, solertia pollens Ulysses,
 “ Oportet sanè sententiam meam apertè dicere,
 “ Quemadmodum sentioque, et quemadmodum perfectum erit, 310
 “ Ut ne mihi obstrepatis assidentes aliunde alius.
 “ Inimicus enim mihi ille aequè ac inferni portae,
 “ Qui aliud quidem occultat in animo, aliud verò dicit.
 “ Sed ego dicam, ut mihi videtur esse optimum :

Ver. 304. Νῦν γάρ χ' Ἐκτορ' ἔλοις.] Καλῶς εἶπε καὶ ἰσταῦθα τὸ, “ νῦν” ᾧς πρώην αὐτὸ πηῆξαντος ἐν τῷ τείχεσι. Ὡςτι μὴ καὶ ἀπολίση τὸν καιρὸν, ἐν ᾧ μεγάλα δύναται ἐπιδιδίξασθαι κατὰ τῶν πολυμίων. Schol. Victorian.

Ver. 307.—πόδας ὠκὺς.] Vide suprâ ad 4, 58.

Ver. 308.—313.] Ἐν τούτοις δηλοῖ τοῖς ἔπεισι τὸν τρόπον ἰκατέρου τοῦ ἀνδρός· ᾧς ὁ μὲν Ἀχιλλεύς εἶη ἀληθὴς τε καὶ ἀπλοῦς· ὁ δὲ Ὀδυσσεύς, πολυτροπὸς τε καὶ ψευδής. Plato in Hippid.

Ver. 310. Ἥ περ δὴ φρονέω τε.] Ὡςπερ δὴ φρονέω τε. Plato, ubi suprâ. Al. Ἥπερ δὴ κραινὸς τε, apud Eustathium.

Ibid. — καὶ ᾧς τετελεσμένον ἔσται.] Καὶ ᾧς τελέισθαι ὀῖα. Plato, ubi suprâ.

Ver. 312. Ἐχθρὸς γάρ μοι κείνος.] Ἐγὼ δ' ἐν ἀνδρὸς εὐσεβεστάτου τραφεῖς, Χείρωνος, ἔμαθον τοὺς τρόπους ἀπλοῦς ἔχειν. Achill. apud Eurip. Iphigen. in Aul. ver. 926.

Ver. 313. Ὃς χ' ἕτερον μὲν κεύθει ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο δὲ βάζει.] Ὃς γ' ἕτερον μὲν κεύθει ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο δὲ εἶπη. Plato, ubi suprâ.

Ver. 314. — ᾧς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.] Ὡς καὶ τετελεσμένον ἔσται. Plato, ibid.

- Οὔτε μέ γ' Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα πεισέμεν οἶω, 315
 Οὔτ' ἄλλους Δαναοὺς, ἐπεὶ οὐκ ἄρα τις χάρις ἦεν
 Μάρνασθαι δῆϊοσι μετ' ἀνδράσι ναλεμέες αἰεῖ.
 Ἴση μοῖρα μένοντι, καὶ εἰ μάλα τις πολεμίζοι·
 Ἐν δὲ ἰῆ τιμῇ ἡμὲν κακὸς, ἠδὲ καὶ ἐσθλός.
 Κάτθαν' ὁμῶς ὅ,τ' ἀεργὸς ἀνὴρ, ὅ,τε πολλὰ ἐργάσ· 320
 Οὔδέ τι μοι περικείται, ἐπεὶ πάθον ἄλγεα θυμῶ,
 Αἰεῖ ἐμὴν ψυχὴν παραβαλλόμενος πολεμίζεις.
 Ὡς δ' ὄρνις ἀπτῆσι νεοσσοῖσι προφέρῃσι
 Μάστακ', ἐπεὶ κε λάβῃσι, κακῶς δ' ἄρα οἱ πέλει αὐτῇ·
 Ὡς καὶ ἐγὼ πολλὰς μὲν αὐπνους νύκτας ἴαυον, 325
 Ἡματα δ' αἱματόεντα διέπρησον πολεμίζων,
 Ἀνδράσι μαρνάμενος, ὄραρον ἕνεκα σφετεράων.
 Δώδεκα δὲ σὺν νηυσὶ πόλεις ἀλάπαξ' ἀνθρώπων,

- “ Neque mihi Atridem Agamemnona persuasurum puto, 315
 “ Nec alios Danaos; quippe ei haud unquam gratia fuit tributa,
 “ Qui pugnaverit hostibus cum viris assidue semper.
 “ Utique aequa pars datur cessanti, ac si acriter quis pugnet:
 “ Inque eodem honore tum ignavus, tum fortis.
 “ Occumbit aequae et iners vir, et qui multum laboravit: 320
 “ Nec quidquam mihi prae aliis ex re fuit, quod pertulerim mala animo,
 “ Semper meam animam objectans periculis pugnae.
 “ Sicut autem avis implumibus pullis affert
 “ Escam, postquam ceperit; malè autem ei est ipsi:
 “ Sic et ego multas quidem insomnes noctes duxi, 325
 “ Dies autem cruentos exegi pugnans,
 “ Cum viris praelians, uxorum gratià [Atridarum] istorum.
 “ Duodecim utique classe urbes vastavi hominum,

Ver. 315. Οὔτε μέ γ'.] Neque mihi equidem, &c.

Ver. 318. — πολεμίζοι.] *Al.* πολεμίζει.

Ver. 319. Ἐν δὲ ἰῆ τιμῇ.] Ita edidit *Barne-sius* ex *MSS.* et *Edit. Vett.* Rectè, ut mihi quidem videtur; nam ἰῆ primam corripit. *Al.* Ἐν δ' ἰῆ τιμῇ.

Ver. 322. Αἰεῖ ἐμὴν ψυχὴν.]

— in certamina rursus

Succedunt, animasque in aperta pericula mittunt. *En.* IX, 662.

Ver. 324. — κακῶς δ' ἄρα οἱ πέλει αὐτῇ.] Κακῶς δὲ τί οἱ πέλει αὐτῇ. Apud *Plutarch.* de *Amore prolis.* Atque ita quoque *Schol. Victorian.*

Ver. 327. — μαρνάμενος, ὄραρον ἕνεκα σφετεράων.] Vide suprâ ad â, 51. n. 8. Cæterum malè hic *Versio Wetsteniana*, cæteroque ple-rumque elegantissima; “ *uxorum gratiâ VE-STRARUM.*” Sententia enim ea est, quam exhibent *Schol. Victorian.* Οὐ δὲ ἐμὴν ἦδον, “ Οὐ γὰρ ἐγὼ Τρώων ἔικ' ἤλυθον” ἀλλὰ διὰ τὸ γύναιον Ἀγαμέμνονος· τοῦτο γὰρ δηλοῖ, “ ὄραρον ἕνεκα σφετεράων.” Quâ de

re et *Eustathius*: Ἐντεῦθεν ὁ *Σοφοκλῆς* μεθο-διθεῖς, ποιῆι τὸν Τυῆρον λέγοντα τῷ Ἀγα-μέμνονι, ὅτι ὁ Αἴας διὰ τὴν αὐτοῦ γυναῖκα ἐν Τροίᾳ ἐμάχηστο· ταῦτόν τι λογισάμενος τὸ, διὰ τὴν αὐτοῦ, καὶ τὸ, διὰ τὴν τοῦ Μενελάου τοῦ ἀ-δελφοῦ. Addunt autem *Schol. Victorian.* et aliam interpretationem: ἢ, τολμηρῶς πολεμῶν πρὸς ἀνδρας, ὑπερ παιδων βίφοκινδύνως ἀγωνι-ζομένους. Quæ languidior multò est senten-tia.

Ver. 328. Δώδεκα δὲ σὺν νηυσὶ πόλεις.] Meritò hic reprehendit *Poppius Eustathium*, qui ambiguitatem hic exquisivit, quæ nulla est: ἢ, πόλεις ἀλάπαξα σὺν δώδεκα ναυσίν, ἢ δώδεκα πόλεις σὺν ναυσί. Quasi scilicet δώ-δεκα et ἕνδεκα non essent hoc in loco tam perspicuè inter se opposita, ut nihil possit su-prâ. De *Achillis* autem, quam quis hic nimiam fortè arguerit, Laudatione Sui, rectè *Plutarchus*: Ἀδικουμῖνον τῷ πολιτικῷ δίδοται τὸ λέγειν τι περὶ αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἀγνωμονούντας· ὥσπερ ὁ Ἀχιλλεὺς ἄλλως μὲν ὕφιστο τῷ Δείῳ τῆς δόξης, καὶ μέτριοις ἢ λέγων, “ αἰεῖ σθεῖ
 “ Ζεὺς Δῶσι πόλιν Τροίην ὑπέτρεχον ἔξαλα-

Πεζὸς δ' ἔνδεκά φημι κατὰ Τροίην ἐρίβαλον Τάων ἐκ πασέων κειμήλια πολλὰ καὶ ἔσθλα	330
Ἐξελόμην, καὶ πάντα φέρων Ἀγαμέμνονι δόσκον Ἄτρεΐδῃ· ὁ δ' ὄπισθε μένων παρὰ νηυσὶ Δοῆσι, Δεξάμενος, διὰ παῦρα δασάσκετο, πολλὰ δ' ἔχεσκεν. Ἄλλα δ' ἀριστήεσσι δίδου γέρας, καὶ βασιλεῦσι· Τοῖσι μὲν ἔμπεδα κεῖται, ἐμεῦ δ' ἀπὸ μούνου Ἀχαιῶν	335
Εἴλετ'· ἔχει δ' ἀλόχον θυμαρῆα, τῇ παριαῦν Τερπέσθω. Τί δέ δει πολεμιζέμεναι Τρώεσσιν Ἀργείους; τί δὲ λαὸν ἀνήγαγεν ἐνθάδ' ἀγείρας Ἀτρεΐδης; ἢ οὐχ' Ἑλένης ἕνεκ' ἠυκόμοιο;	340
Ἡ μούνοι φιλέουσ' ἀλόχους μερόπων ἀνθρώπων Ἀτρεΐδαι; ἐπεὶ ὅστις ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ ἐχέφρων, Τὴν αὐτοῦ φιλεῖ καὶ κήδεται· ὡς καὶ ἐγὼ τὴν Ἐκ θυμοῦ φίλεον, δουρικτητὴν περ εὔσσαν. Νῦν δ' ἐπεὶ ἐκ χειρῶν γέρας εἴλετο, καὶ μ' ἀπάτησε, Μὴ μευ πειράτω εὖ εἰδότης· οὐδέ με πείσει.	345
Ἄλλ', Ὀδυσσεῦ, σὺν σοί τε καὶ ἄλλοισιν βασιλεῦσι	

" Pedester verò undecim aio per Troicum-agrum glebosum :	
" His ex omnibus suppellectilem multam et pretiosam	350
" Abstuli, et omnia ferens Agamemnoni dabam	
" Atridae: is verò remanens apud naves veloces,	
" Accipiens, pauca dividebat, pleraque autem retinebat.	
" Alia verò optimatibus dabat munera, et regibus :	
" Ac istis quidem ea firma manent; à me verò solo Achivorum	355
" Abstulit : habetque uxorem meam animo gratam; cui condormiens	
" Oblectetur. Quid autem oportet bellare cum Trojanis	
" Argivos? Quid verò exercitum adduxit huc congregatum	
" Atrides? an non Helenae causâ pulchrae-comis?	
" An soli diligunt uxores suas articulatâ-voce-loquentium hominum	340
" Atridae? Utique quisquis vir bonus et prudens,	
" Suam ipsius amat et curat: ut et ego hanc	
" Ex animo amabam, captivam licet existentem.	
" Nunc autem, postquam è manibus praemium eripuit, et me fraudavit,	
" Ne me tentet probè-gnarum, neque enim mihi persuadebit.	345
" Verùm, ô Ulysses, tecum et aliis regibus	

" πάσαι" ἰσοριθμοὶ δὲ παρ' ἄξιαν καὶ προσπυλακισθῆις, ἐφίησι τὴν μεγαλαυχίαν τῇ ἑργῇ,
" Δώδεκα γὰρ σὺν νηυσὶ πόλεις ἀλάπαξ ἀνθρώπων" καὶ, " Οὐ γὰρ ἐμῆς κέρους λεύσσοισι μίτωπον Ἐγγυῖ λαμπομῆις." *De Laude Sui*. Porro, notanda hic vis vocabuli, δώδεκα δὲ, *Duodecim utique*, vel *Duodecim scilicet*. Videtur *Plutarchus* legisse, δώδεκα γὰρ. Quod eodem reddit.

Ver. 350. — πασίαν.] Pronuntiabatur, πασῶν. Nam prima necessariò producitur.

Ver. 336. — παριαῦν.] Non συναῦν, sed παριαῦν, διὰ τὸ βίαιον. Ut *Odyss. χ,*

37. Δραχμῆτι δὲ γυναῖξὶ παρενάξασθε βιαιῶς. *Schol. Victorian.*

Ver. 340. Ἡ μούνοι φιλέουσ'—Ἀτρεΐδαι.]

—ferro sceleratam excindere gentem

Conjuge præreptâ: Nec solos tangit Atridas

Iste dolor, solisque licet capere arma Mycenis. *Æn. IX, 137.*

Ver. 341. — ἐπεὶ ὅστις ἀνὴρ ἀγαθός.]

Ità edidit *Barnesius* ex MSS. *Al.* ἐπειὴ ὅστις ἀγαθός.

Ver. 346. — σὺν σοί τε καὶ ἄλλοισιν βασιλεῦσι.] Τοῦ βασιλείως εἰπόντος, (α, 175.) ὡς

Φραζέσθω, νήεσσιν ἀλεξέμεναι δῆϊον πῦρ.
 Ἦ μὲν δὴ μάλα πολλὰ ποιήσατο νόσφιν ἑμεῖο,
 Καὶ δὴ τεῖχος ἔδειμε, καὶ ἤλασε τάφρον ἐπ' αὐτῷ
 Εὐρεΐαν, μεγάλην· ἐν δὲ σκόλοπας κατέπηξεν 350
 Ἄλλ' οὐδ' ὡς δύναται σθένος Ἐκτορος ἀνδροφόνοιο
 Ἴσχειν ὄφρα δ' ἐγὼ μετ' Ἀχαιοῖσιν πολέμιζον,
 Οὐκ ἐθέλεσκε μάχην ἀπὸ τείχεος ὀρνύμεν Ἐκτωρ,
 Ἄλλ' ὅσον ἐς Σκαιάς τε πύλας καὶ φηγὸν ἴκανεν.
 Ἔνθα ποτ' οἶον ἔμιμνε, μόγις δέ μεν ἔκφυγεν ὀρμήν. 355
 Νῦν δ' ἐπεὶ οὐκ ἐθέλω πολεμίζειν Ἐκτορι δίῳ,
 Αὔριον ἰρὰ Διὶ ῥέξας καὶ πᾶσι θεοῖσι,
 Νήσας εὖ νῆας, ἐπὴν ἄλαδε προερεύσω,
 Ὅφραι, ἣν ἐθέλησθα, καὶ αἴκεν τοὶ τὰ μεμήλη,
 Ἦρι μάλ' Ἑλλήσποντον ἐπ' ἰχθυόεντα πλεύσας 360
 Νῆας ἐμάς, ἐν δ' ἄνδρας ἐρεσσέμεναι μεμαῶτας·
 Εἰ δέ κεν εὐπλοίην δῶη κλυτὸς Ἐνοσίγαιος,

“ Cogitet, quomodo à navibus propellat hostilem ignem.

“ Sanè quidem jam permulta fecit sine me,

“ Ac scilicèt murum aedificavit, et duxit fossam prope ipsum

“ Latam, magnam; inque ea vallos defixit: 350

“ Sed ne sic quidem potest vim Hectoris homicidae

“ Sustinere. Dum autem ego inter Achivos pugnabam,

“ Non voluit pugnam procul à moenibus ciere Hector,

“ Sed quantum ad Scaeasque portas et fagum progrediebatur.

“ Ibi olim me solum semel mansit, vix autem meum effugit impetum. 355

“ Nunc verò quoniam nolo pugnare cum Hectore nobili,

“ Cras, sacris Jovi factis et omnibus diis,

“ Oneratas benè naves postquam in mare deduxero,

“ Videbis, si volueris, et si tibi haec curae fuerint,

“ Benè manè Hellespontum super piscosum navigantes 360

“ Naves meas, inque ipsis viros remigandi cupidos:

“ Si autem prosperam-navigationem dederit inclytus Neptunus,

πάρσι μοι καὶ ἄλλοι, οἳ κί με τιμήσουσι λέγει
 νῦν Ἀχιλλεύς βαρῶς μάλα πρὸς ἐκείνῳ Ἄλλ'
 Ὀδυσσεύ, σὺν σοί τε καὶ ἄλλοισιν βασιλεῦσι, φρα-
 ζέσθω, &c. Eustath.

Ver. 349. Καὶ δὴ τεῖχος ἔδειμε, καὶ ἤλασε
 τάφρον.]

— haec medii fiducia valli,
 Fossarumque morae, leti discrimina parva.

Æn. IX, 145.

Ibid. — καὶ ἤλασε τάφρον ἐπ' αὐτῷ.] *Al.*
 καὶ ἤλασιν ἐκτοῦ τάφρον.

Ver. 350. — ἐν δὲ σκόλοπας.] *Al.* πρὶ δὲ
 σκόλοπας.

Ver. 352. — ὄφρα δ' ἐγὼ —, Οὐκ ἐθέ-
 λεισκε — Ἐκτωρ.] Vide suprâ ad ver. 328.

Item ἰ, 788.

Ver. 355. — ὀρνύμεν Ἐκτωρ] Vide
 suprâ ad γ', 260.

Ver. 356. — οὐκ ἐθέλω.] Τινὲς ἰερωτικῶς,
 “ οὐ δύναμαι” διὰ τὸν Ἀγυμείμνονα. Schol.
 Victorian.

Ver. 357. — Διὶ.] Quâ ratione, Διὶ,
 hic ultimam producat; vide suprâ ad α',
 51. n. 8.

Ibid. — ῥέξας.] Vide suprâ ad α', 444.

Ver. 359. Ὅφραι, — Ἦρι — πλεύσας
 Νῆας ἐμάς.] Ὅρα ὡς, πρὸς μὲν Ὀδυσσεῖα, Ἀπί-
 ναι φησὶ πρὸς Φοῖνικα δὲ, Μίνειν, μὴ μίντοι πολε-
 μήσειν πρὸς Αἴαντα δὲ, Πολεμήσειν, ἀλλ' ὅταν
 ἀνάγκη. Καλῶς· Τοῦτο δὲ θυμῶδους ἀνδρῶς, καὶ
 πρὸς τὸ μὴ καταφρονεῖναι, ἀγωνιζομένου. Schol.
 Victorian. ad ver. 309. suprâ. Vide et infrâ,
 ad ver. 646.

Ver. 361. — μεμαῶτας.] Vide suprâ ad
 β', 818.

"Ἡματί κεν τριτάτῃ Φθίην ἐρίβωλον ἰκοίμην.
 "Ἔστι δέ μοι μάλα πολλὰ, τὰ κάλλιπον ἐνθάδε ἔρρων
 "Ἄλλον δ' ἐνθένδε χρυσὸν καὶ χαλκὸν ἐρυθρόν, 365
 "Ἦδὲ γυναῖκας εὐζώνους, πολίον τε σίδηρον
 "Ἄξομαι, ἄσσ' ἔλαχόν γε. Γέρας δέ μοι, ὅσπερ ἔδωκεν,
 Αὐτὸς ἐφουβρίζων ἔλετο κρείων Ἀγαμέμνων
 "Ἀτρείδης· τῷ πάντ' ἀγορευέμεν, ὡς ἐπιτέλλω,
 "Ἀμφαδόν· ὄφρα καὶ ἄλλοι ἐπισκύζωνται Ἀχαιοί, 370
 Εἴ τινά που Δαναῶν ἐτι ἔλπεται ἔξαπατήσειν,
 Αἰὲν ἀναιδείην ἐπιειμένος· οὐδ' ἂν ἔμοιγε
 Τετλαίη, κύνεός περ ἔων, εἰς ᾧπα ἰδέσθαι.
 Οὐδέ τί οἱ βουλάς συμφράσσομαι, οὐδέ μὲν ἔργον.
 "Ἐκ γὰρ δὴ μ' ἀπάτησε, καὶ ἤλιτεν· οὐδ' ἂν ἐτ' αὖτις 375
 "Ἐξαπάφοιτ' ἐπέεσσιν ἄλλῃς δέ οἱ· ἀλλὰ ἔκηλος

" Die sanè tertio Phthiam glebosam pervenero.

" Sunt autem mihi permulta, quae reliqui, huc malo-fato-veniens :

" Aliud verò hinc aurum et aes rubrum, 365

" Et foeminas elegantè-cinctas, splendidumque ferrum

" Abducam, quae quidem sortitus sum. Praemium autem mihi, qui dedit,

" Ipse per-injuriam abstulit rex Agamemnon

" Atrides : ei omnia referto, ut mando,

" Palàm : ut et alii indignentur Achivì, 370

" Si quem Danaorum adhuc sperat se fraudaturum,

" Semper impudentia indutus ; neque sanè mihi

" Ausit, protèrvè-audax licèt sit, faciem intueri :

" Neque omninò cum eo consilia communicabo, neque factum ullum.

" Nam jam me decepit et offendit, neque adhuc rursùs 375

" Fallet verbis : satis autem ei sit : verùm quietus

Ver. 365. "Ἡματί κεν τριτάτῃ Φθίην ἐρίβω-
 λον ἰκοίμην.] "Ὁναρ δόξας [Σωκράτης] τινὰ αὐ-
 τῷ λέγειν, "Ἡματί κεν τριτάτῃ Φθίην ἐρίβωλον
 ἴκοιο· πρὸς Αἰσχίνην ἔφη, εἰς τρίτην ἀποθανοῦ-
 μαι. Diog. Laërt. in vitâ Socratis. "Ἡ τὸ
 πλοῖον ἀφίκεται ἐκ Δήλου, οὐ δεῖ ἀφικομένου τελ-
 εῖναι με ; — σὴ γὰρ σцу ὑπεραιρά διέ με ἀπο-
 θήσκεις, ἢ ἢ ἂν ἔλθοι τὸ πλοῖον. — Οὐ τοίνυν
 σῆς ἰστυοῦσης ἡμέρας ὄμμα αὐτὸ ἤξειν, ἀλλὰ
 σῆς ἑτίρας· τιμωρίζομαι δὲ ἕκ τινος ἰνυστίου ὃ
 ἐώρακα ὀλίγον πρότερον ταύτης σῆς νυκτός. —
 Ἐδοκεῖ τίς μοι γυνὴ προσελθούσα, καλὴ καὶ εὐει-
 δής, λιυὰ ἰμάτια ἔχουσα, καλῆσαι με καὶ ἰπεῖν,
 ὃ Σωκράτης, "Ἡματί κεν τριτάτῃ Φθίην ἐρίβωλον
 ἴκοιο. Plato in Critone. Est apud Platonem
 Socrates, quum esset in custodia publicâ, di-
 cens Critonî suo familiari, sibi post tertium
 diem esse moriendum ; vidisse enim se in
 somnis pulchritudine eximîâ foeminam, quæ se
 nomine appellans, diceret Homericum quen-
 dam ejusmodi versum,

Tertia te Phthiæ tempestas læta locabit.

Cic. de Divinat. lib. I. § 25.

Ver. 364. "Ἔστι δέ μοι μάλα πολλὰ.] Ne
 adeò Agamemnonis sciiicèt dona mihi opus

sint. Vide autem et infrâ, ad ver. 400.

Ver. 367. — ἄσσ' ἔλαχόν γε.] *Al.* ὄσσ',
 et ἔλαχόν τε, et ὄσσα λέλογχα.

Ibid. — ὅσπερ ἔδωκεν, Αὐτὸς — ἔλετο.]
Al. ὄσπερ ἔδωκεν, Αὖτις — ἔλετο. Quòd
 autem Achilles hic perpetuè eodem redeat,
 repetatque id, quod jam antè sæpius dixerat,
 ver. 355, 344. personæ optimè convenit, et
 τὸ δεγίλον ἦθος apprimè concedet.

Ver. 374. — συμφράσσομαι.] Rectè : Nam
 φράσσομαι primam corripit. Vide suprâ ad á,
 140.

Ver. 375. "Ἐκ γὰρ δὴ μ' ἀπάτησε, καὶ ἤλιτεν"
 — ἐν καρὸς αἰσῇ.] Veteres distinguebant :
 δὴ μ' ἀπάτησε· καὶ ἤλιτεν· teste Eustathio. Τὸ
 ἐντεῦθεν δὲ δεγίλον ἦθος, ὡς καὶ οἱ παλαιὲι ση-
 μειοῦνται, διαγράφων ὁ ποιητῆς, ἐγκόπτει συχ-
 νὰ τὸν λόγον τῷ Ἀχιλλεῖ, κομματικῶς πρὸ-
 γων τὴν ἀντιλογίαν· ὅπερ ἦθος τοῖς τραχυνο-
 μένοις. "Ἐν γούν τίσσασι φατὶ στίχοις ἀπὸ τοῦ,
 "οὐδὲ μὲν ἔργον," ἔνοιαι ὀκτὰ στίζονται αὐτο-
 τελεῖς. Similiter Schol. Victorian. "Ἐμφατι-
 κώτεροι γίνονται οἱ λόγοι, δάκτων δὴ κοπτόμενοι
 ἐν γούν τίτταροι στίχοι, ὀκτὰ εἰσιν αὐτοτελεῖς
 στιγμαί.

Ἐρρέτω' ἐκ γὰρ οἱ φρένας εἴλετο μητίετα Ζεὺς.

Ἐχθρὰ δέ μοι τοῦ δῶρα· τίω δέ μιν ἐν καρὸς αἴσῃ.

Οὐδ' εἴ μοι δεκάκις τε καὶ εἰκοσάκις τόσα δοίη,

"Ὅσσα τέ οἱ νῦν ἐστι, καὶ εἴ ποθεν ἄλλα γένοιτο·

380

Οὐδ' ὅσ' ἐς Ὀρχομενὸν προτινίσσεται, οὐδ' ὅσα Θήβας

Αἴγυπτίας, ὅτι πλεῖστα δόμοις ἐν κτήματα κεῖται,

Αἴθ' ἑκατόμπυλοὶ εἰσι, διηκόσιοι δ' ἀν' ἐκάστην

Ἀνέρες ἐξοιχνεῦσι σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχρεσφιν·

Οὐδ' εἴ μοι τόσα δοίη, ὅσα ψάμαθός τε κόνις τε,

385

Οὐδέ κεν ὡς ἔτι θυμὸν ἐμὸν πείσει Ἀγαμέμνων,

"Pereat: nam ei mentem ademit providus Jupiter.

"Invisa autem mihi ejus dona, aestimoque eum nihili.

"Neque si mihi deciesque et vicies tot daret,

"Quot et ei nunc sunt, et si alicundè alia accederent :

380

"Nec quot Orchomenon adveniunt, nec quot Thebas

"Aegyptias, ubi plurimae in domibus opes reconditae-jacent ;

"Quae et centum habent portas, duceni autem per unamquamque

"Viri egrediuntur cum equis et curribus :

"Neque si mihi tot daret, quot sunt arenaeque pulvisque,

385

"Ne sic quidem jam animum meum flexerit Agamemnon,

Ver. 377. — ἐκ γὰρ οἱ.] Quà ratione, γὰρ, hic producatur, etiam extra caesuram ; vide suprâ ad α', 51. *Al.* ἐκ γὰρ εὐ.

Ibid. — μητίετα.] Vide suprâ ad α', 175.

Ver. 378. — τίω δέ μιν ἐν καρὸς αἴσῃ.] Vocabulum καρὸς, cum alibi non occurrat, quam vim hoc in loco habeat, haud satis liquet. Alii ἔγκαρος legunt, et ἔγκριφάλου interpretantur ; quia scilicet Athenienses τὸν ἔγκριφάλον non comederent : Sed et longè petitum hoc, et admodum invenustè dictum, et res ipsa (crediderim) haud Homero nota. Alii καρὸς, sive ἔγκαρος, exponunt φθειρὸς τοῦ περι τὴν κεφαλὴν. Sed auctoris haud satis idoneis. Alii accipiunt, ἐν Καρὸς αἴσῃ, ἐν Μισθοφόρου τάξει· quia scilicet Κἄρης μισθοφόρος, et ἄτιμοι. Sed neque demonstrati sunt Cares, Homeri temporibus, μισθοφορήσαντες· neque, si id factum fuisset, potuisset vox Καρὸς secundam non producere :

Νάστης αὐ Καρῶν ἠγήσατο βρεβαροφώνων.

β', 867.

Πρὸς μὲν ἀλὸς Κἄρης καὶ Παίονες ἀγκυλοτόξοι.

κ', 428.

Δράσω τὰδ' ἐν τῷ Κἄρι κινδυνεύομεν.

Eurip. Cyclop. 650.

Quod autem apud Theocritum legitur, *Idyll.* XVI, 89. — φιλοποτέλιμος τε Κἄρησι, etiam si vera sit ista lectio, (quod *Barnesius* emendandum contendit — φιλοποτέλιμοσι τε Καρσί), huc tamen utcumque nihil faciet : Nam *Dorica* ista loquendi ratio, (ut de Accusativis τῶς αὐτῶς et similibus suprâ observavimus, ad β', 45.) Homero prorsus erat ignota. Denique, οἱ ἀκριεῖστεροι, apud *Eustathium*, τὸ κα-

ρὸς ἀντὶ τοῦ κηρὸς καὶ θανάτου. Sed neque isto modo, opinor, potuisset illud à ullà ratione non produci : Nam quod μάκαρες dicantur μη καρὶ τοιαύτη ὑποπίπτοντες, merum est commentum. Mihi id verisimillimum ; vocem καρὸς, ejusdem esse originis atque ἄκαρι et ἀκαρῆς. Apud *Aristophanem*.

Τῶν γὰρ πατρῶων οὐδ' ἀκάρῃ μίτισσι σοι.

Av. 1648

Judicet Lector eruditus.

Ver. 381. — προτινίσσεται.] *Al.* ποτινίσσεται. Quod idem.

Ibid. — οὐδ' ὅσα Θήβας Αἴγυπτίας.] Hinc fortè de Homeri ætate nonnihil conjicere erit, quum *Thebae* adhuc caput esset *Aegypti*.

Ver. 382. Αἴγυπτίας.] Vide suprâ ad β', 537.

Ver. 385. — διηκόσιοι δ' ἀν' ἐκάστην Ἀνέρες ἐξοιχνεῦσι, σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχρεσφιν.] Οὐ τὸ πλάτος τῶν πυλῶν θίλει σημαίνειν· οὐδὲ γὰρ ἅμα πάντας ἐξίναί φησὶν· ἀλλὰ τὸ μίγεσθαι τῆς πόλειως, καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀνδρῶν εἶναι πύλας μὲν ἑκατὸν ἔχει, ἀνδρας δὲ ἀρματοφόρους δις μυριάδας. Schol. *Victorian*. Rectè. Porro alii hic scribunt, σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχρεσφιν. Quod perinde est. Vide ad α', 51.

Ver. 385. — ὅσα ψάμαθός τε κόνις τε.] Καλῶς ἀμφοτέρως ἑμπερίελας τῷ λόγῳ, τὴν θ' ἄλιαν καὶ τὴν πεδιάδα. Schol. *Victorian*. Εἰσὶ δὲ ὑπερβολαὶ μερικακώδεις· σφοδρότητα γὰρ δηλοῦσθαι διὸ θεγγίζομενοι λέγουσι μάλαστα· — "ὅσα ψάμαθός τε κόνις τε." *Aristot. Rhetoric. lib. III. cap. 12.*

Ver. 386. — πείσει.] Scribitur πείσει, et πείσει.

Πρίν γ' ἀπὸ πᾶσαν ἔμοι δόμεναι θυμαλγία λάϊον.
 Κούρην δ' οὐ γαμέω Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο
 Οὐδ' εἰ χρυσεῖη Ἀφροδίτῃ κάλλος ἐρίζοι,
 Ἔργα δ' Ἀθηναίῃ γλαυκῶπιδι ἰσοφαρίζοι, 390
 Οὐδέ μιν ὡς γαμέω ὁ δ' Ἀχαιῶν ἄλλον ἐλέσθαι,
 Ὅστις οἱ τ' ἐπέοικε, καὶ ὅς βασιλεύτερός ἐστιν.
 Ἦν γὰρ δὴ με σώσει θεοὶ, καὶ οἴκαδ' ἴκωμαι,
 Πηλεὺς δὴν μοι ἔπειτα γυναῖκα γαμέσσεται αὐτός.
 Πολλαὶ Ἀχαιῖδες εἰσὶν ἀν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε, 395
 Κούραι ἀριστήων, οἳ τε πτολίεθρα ρύονται·
 Τάων ἦν κ' ἐθέλοισι, φίλην ποιήσομ' ἄκοιτιν·
 Ἔνθα δέ μοι μάλα πολλὸν ἐπέσσυτο θυμὸς ἀγήνωρ,
 Γήμαντι μνηστὴν ἄλοχον, εἰκυῖαν ἄκοιτιν,
 Κτήμασι τέρπεσθαι, τὰ γέρον ἐκτῆσατο Πηλεὺς. 400
 Οὐ γὰρ ἔμοι ψυχῆς ἀντάξιον, οὐδ' ὅσα φασὶν
 Ἴλιον ἐκτῆσθαι, εὖ ναιόμενον πτολίεθρον,

“ Antequam totius mihi roenas persolvat acerbae contumeliae.

“ Filium autem non ducam Agamemnonis Atridae :

“ Ne quidem si cum aureâ Venere pulchritudine certet,

“ Operibusque Minervae oculis-caesiae par-sit,

390

“ Ne sic quidem eam ducam ; ipse verò Achivorum alium eligat,

“ Qui ei conveniat, et qui major-imperio sit.

“ Si enim porrò me servârint dii, et domum venero,

“ Peleus tum mihi deinceps uxorem desponsabit ipse.

395

“ Multae certè Achivae sunt in Hellade Phthiâque,

“ Filiae principum, qui utique urbes tuentur ;

“ Harum quam voluero, dilectam faciam uxorem :

“ Illic autem mihi plurimùm appetit animus generosus,

“ Ductâ legitimâ uxore, aptâ conjuge,

“ Possessionibus frui, quas senex conquisivit Peleus.

400

“ Non enim mihi vitae aequiparandum, ne quidem quantas opes aiunt

“ Ilium possedis, benè habitatam urbem,

Ver. 392. Ὅστις.] Quâ ratione hîc, ὅστις, ultimam producat, etiam extra cæsuram ; vide suprâ ad 4, 51. n. 8.

Ibid. — καὶ ὁ βασιλεύτερός ἐστιν.] Ἔπει αὐτὸς ἔλεγε, (suprâ ver. 160.) “ Καὶ μοι ὑποστήτω, ὅσον βασιλεύτερός ἐμι.” Schol. Victorian.

Ver. 394. — δὴν μοι.] Al. δὴ μοι.

Ibid. — γαμέσσεται.] Γαμήσαι μὲν, διὰ τοῦ η, (inquit Eustathius,) τὸ εἰς γάμον ἐλθεῖν, ἥτοι γυναῖκα λαβεῖν γαμέσαι δὲ, διὰ τοῦ σ, τὸ γυναῖκα δοῦναι. Quod tamen an firmo nitatur fundamento, meritò dubitari potest.

Ver. 395. Πολλαὶ Ἀχαιῖδες εἰσὶν.] Itâ rectè restituit Barnesius ex duobus MSS. Al. Πολλὰ δ' Ἀχαιῖδες εἰσὶν.

Sunt aliæ innuptæ Latio et Laurentibus agris,

Nec genus indecores. — Æn. XII, 24.

Ver. 400. Κτήμασι τέρπεσθαι, τὰ γέρον.]

Sunt tibi regna patris Dauni, sunt oppida capta

Multa manu ; nec non aurumque animusque Latino. Æn. XII, 22.

Ver. 401. — ἔμοι ψυχῆς ἀντάξιον.] Al.

ἐμῆς ψυχῆς. Cæterùm summo cum artificio (ut rectè annotavit Poppius) hîc effecit Poeta, ut vitam longam, ingloriam et ignobilem, maximis laudibus per indignationem efferret is, qui unus omnium hominum avidissimè esset gloriae appetens, camque reverâ vitæ longæ anteferebat.

Τοπρὶν ἐπ' εἰρήνης, πρὶν ἐλθεῖν υἱας Ἀχαιῶν
 Οὐδ' ὅσα λάϊνος οὐδὸς ἀφήτορος ἐντὸς ἔργετι
 Φοίβου Ἀπόλλωνος, Πυθοῖ ἐνι πετρῆσση. 405
 Ληῖστοὶ μὲν γάρ τε βόες καὶ ἴφια μῆλα,
 Κτητοὶ δὲ τρίποδες τε, καὶ ἵππων ξανθὰ κάρηνα·
 Ἄνδρὸς δὲ ψυχὴ πάλιν ἐλθεῖν οὔτε ληῖστή,
 Οὔθ' ἐλέτη, ἐπεὶ ἄρ κεν ἀμείψεται ἔρκος ὀδόντων.
 Μήτηρ γάρ τε μέ φησι θεὰ, Θέτις ἀργυρόπεζα, 410
 Διχθαδίας κῆρας φερέμεν θανάτοιο τέλοσδε.
 Εἰ μὲν κ' αὖθι μένων Τρώων πόλιν ἀμφιμάχουμαι,
 "Ωλετο μὲν μοι νόστος, ἀτὰρ κλέος ἀφθιτον ἔσται·
 Εἰ δὲ κεν οἴκαδ' ἴκοιμι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
 "Ωλετό μοι κλέος ἐσθλὸν, ἐπὶ δῆρὸν δέ μοι αἰὼν 415

" Antehac tempore pacis, priusquam advenissent filii Achivorum :

" Nec quantas lapideum limen jaculatoris intus continet

" Phoebi Apollinis, Pytho in saxosa.

405

" Praedando enim parabiles quidem bovesque et pingues oves,

" Parabiles autem tripodesque, et equorum flava capita :

" Hominis verò anima ut redeat, neque parabilis,

" Neque prensabilis, postquam semel transiverit septem dentium.

" Mater enim me dicit dea, Thetis argenteos-pedes-habens,

410

" Duplicia fata ferre mortis ad finem.

" Siquidem hic manens Trojanorum urbem circa-pugnauero,

" Periit quidem mihi reditus, sed gloria immortalis erit:

" Sin autem domum reversus fuero, dilectam in patriam terram ;

" Periit mihi gloria bona, diuturnum verò mihi aevum

415

Ver. 403.—πρὶν ἐλθεῖν.] Vide suprâ ad α, 51.

Ver. 404.—ὅσα—οὐδὸς ἀφήτορος—Φοίβου Ἀπόλλωνος.] De hujusmodi *Epithetis*, vide suprâ ad α, 43 et 75. De hujus *Ædis divinitatis*, vide *Strabonem*, lib. IX. p. 644. al. 421.

Ver. 406. Ληῖστοὶ μὲν γάρ τε βόες, ——— Ἄνδρὸς δὲ ψυχῆ.]

τοῦτο γὰρ μόνον βροτοῖς

οὐκ ἔστι πανάλωμ' ἀναλαβὴν λαβεῖν,

Ψυχὴν βροτείαν χερμάτων δ' εἰσὶν ἄροισι.

Eurip. Supplic. 775.

Αἰ, αἰ, ταὶ μαλάχαι μὲν ἵππων κατὰ κῆπον ὄλωνται,

" Ἡ τὰ χλωρὰ σέλινα, τό τ' εὐθαλὲς· οὐλον ἄνηθον,

" Ἐσττερον αὖ ζῶοντι, καὶ εἰς ἔτος ἄλλο φύοντι·

" Ἀμμις δ' οἱ μεγάλοι καὶ καρτεροὶ ἢ σοφοὶ ἄνδρες,

" Ὀππότε πρῶτα θάναμις, ἀνάκοις ἐν χθονὶ κοίλα

εὐδομῆς εὐ μάλα μακρὸν ἀτίρμονα νήγρετον ὕπνον.

Mosch. Idyll. III.

Ver. 408.—οὔτε ληῖστή.] *Plerique læistḗ.*

Sed nihil opus.

Ver. 410.—γάρ τί.] Respondet Latino *Etenim*. Ut et suprâ, ver. 406.

Ver. 415.— κλέος ἀφθιτον ἔσται.] Ex φθίνα, φθίτος, ἀφθίτος; simili analogiâ ac κριτός, ἀκριτός, ex κρινω. Vide suprâ ad α, 309. et ad β', 43. Cæterum notandum hîc, quàm singulari quàmque modesto Poeta artificio, gloriam dicat *Achillis Suo* factam Poemate sempiternam. Non, *exegi*, dixit, monumentum; Non, *jamque opus exegi*. Nusquam *Sui* meminit omninò; Nusquam, *Suorum Operum*; Nusquam, *Patriæ*; Nusquam, ne *Partium* quidem *suarum*: Ut adeò *Europæusne* fuerit ipse, an *Asiaticus*, planè non constat. Sed *Achillis* nomen atque famam immortalitati tradidit; idque eum, non qualis fingi debuerat heros, sed qualis esset, depingendo.

Ver. 414. Εἰ δὲ κεν οἴκαδ' ἴκοιμι φίλην.] Ità edidit *Barnesius*: Rectè, ut opinor: Quomodo *Odys.* μ', 345. Εἰ δὲ κεν εἰς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα. *Al.* οἴκαδ' ἴκαμαι φίλην.

Ver. 415.— μοι κλέος.] *Al.* μὲν κλέος.

Ibid. — ἐπὶ δῆρὸν.] Quâ ratione, ἐπὶ, hîc ultimam producat; item γὰρ, ver. 419. vide suprâ ad α, 51. n. 8.

Ἔσσεται, οὐδέ κέ μ' ἄπα τέλος θανάτοιο κιχέη.

Καὶ δ' ἂν τοῖς ἄλλοισιν ἐγὼ παραμυθησαίμην

Οἴκαδ' ἀποπλείειν· ἐπεὶ οὐκέτι δῆτε τέκμων

Ἰλίου αἰπεινῆς· μάλα γὰρ ἔβην εὐρύσπα Ζεὺς

Χεῖρα ἐὼν ὑπερέσχε, τεθαρσῆκασι δὲ λαοί.

420

Ἄλλ' ὑμεῖς μὲν ἰόντες ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν

Ἀγγελίην ἀπόφασθε, (τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γερόντων)

Ὅφρ' ἄλλην φράζονται ἐνὶ φρεσὶ μῆτιν ἀμείναι,

Ἢ κέ σφιν νῆας τε σόη, καὶ λαὸν Ἀχαιῶν

Νηυσὶν ἐπιγλαφυρῆς· ἐπεὶ οὐ σφισιν ἦδε γ' ἐτοίμη,

425

Ἢν νῦν ἐφράσσαντο, ἐμεῦ ἀπομνήσαντος.

Φοῖνιξ δ' αὖθι παρ' ἄμμιν μένων κατακοιμηθῆτα,

Ὅφρα μοι ἐν νήεσσι φίλην ἐς πατρίδ' ἔπηται

Αὔριον, ἣν ἐθέλησιν ἀνάγκη δ' οὔτι μιν ἄζω.

Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,

430

Μῦθον ἀγασσάμενοι· μάλα γὰρ κρατερῶς ἀπέειπεν.

Ὅψ' ἐ δὲ δὴ μετέειπε γέρων ἱππηλάτα Φοῖνιξ,

Δάκρυ' ἀναπρήσας, πέρι γὰρ δῖε νηυσὶν Ἀχαιῶν

“ Erit, neque me celeritèr finis mortis deprehenderit.

“ Quin et aliis itidem ego suaserim

“ Domum navigare : quia jam non invenietis finem

“ Ilii excelsae : valdè enim ipsam latè-sonans Jupiter

“ Manu sua protegit, et animo-confirmato-sunt copiae.

420

“ Sed vos quidem profecti principibus Achivorum

“ Nuncium renunciate, (hoc enim munus est legatorum ;)

“ Ut aliud excogitent mentibus consilium melius,

“ Quod ipsis navesque servet, et populum Achivorum

“ Navibus in cavis : quoniam non ipsis hoc expeditum est,

425

“ Quod nunc excogitarunt, me iram-fovente.

“ Phoenix autem hic apud nos manens cubet ;

“ Ut me in navibus dilectam in patriam sequatur

“ Cras, si voluerit : vi autem neutiquam eum abducam.”

Sic dixit : illi autem omnes obmutuerunt silentio,

430

Sermonem admirati : admodum enim vehementer recusaverat.

Tandem verò inter eos locutus est senex equum-agitator Phoenix,

Lachrymas cum-suspiriis-effundens, valdè enim timebat de navibus Achivorum :

Ver. 418. — οὐκίτι δῆτε τέκμων ——— μάλα γὰρ — Ζεὺς.] Τεχνικῶς ἀπίστευσε πρὸς αὐτὸν τὸν λόγον· ἐπεὶ καὶ ἔλεγε, (ver. 236.) “ Ζεὺς “ δὲ σφιν Κρονίδης ἰνδίζεα” ———. Εἰ τοίνυν, ὡς φῆς, πολέμιον ἔχετε τὸν Διὸν, ὑπόλοιπον ὑμῖν ἔστιν ἀποσπλιῖν. Schol. Victorian.

Ver. 419. — εὐρύσπα.] Vide suprâ ad α, 175 et 498.

Ver. 426. — ἰφράσαντο.] Al. ἰφράσαντο. Malè. Nam corripit æ vox secundam : Vide suprâ ad α, 140.

Ibid. — ἀπομνήσαντος.] Μνήσας secun-

dam producit, quippe à μνήμῃ deducta. Nam quæ in ἴζω desinunt, penultimam in Futuris et Aoristis corripunt.

Ver. 427. Φοῖνιξ.] Vide suprâ ad β', 267.

Ibid. — αὖθι.] Ita restituendum existimavi, ex Schol. Victoriani. ad ver. 427 et 434. Al. αὖτι. Quod alibi apud Homerum non occurrit.

Ver. 431. — κρατερῶς.] Vehementèr, præfractè.

Ver. 432. — ἱππηλάτα Φοῖνιξ.] Et mox, ἱππηλάτα Πηλεὺς. Vide suprâ ad α, 175.

Εἰ μὲν δὴ νόστον γε μετὰ φρεσὶ, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
 Βάλλεαι, οὐδέ τι πάμπαν ἀμύνειν νηυσὶ Δοῆσι 435
 Πῦρ ἐθέλεις αἰδῆλον, ἐπεὶ χόλος ἔμπεσε θυμῷ.
 Πῶς ἂν ἔπειτ' ἀπὸ σείῳ, φίλον τέκος, αὐτὶ λιποίμην
 Οἷος; σοὶ δέ μ' ἔπεμπε γέρον ἰππηλάτα Πηλεὺς
 Ἕματι τῷ, ὅτε σ' ἐκ Φθίης Ἀγαμέμνονι πέμπε
 Νήπιον, οὐτ' αἰδοῦν' ὁμοίου πολέμοιο, 440
 Οὐδ' ἀγορεύω, ἵνα τ' ἄνδρες ἀριπρεπέες τελέθουσι.
 Τοῦνεκά με προέηκε, διδασκόμεναι τάδε πάντα,
 Μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι, πρηκτῆρ' αὖτε ἔργων.
 Ὡς ἂν ἔπειτ' ἀπὸ σείῳ, φίλον τέκος, οὐκ ἐθέλοιμι
 Δείπεσθ', οὐδ' εἰ κέν μοι ὑποσταίῃ θεὸς αὐτὸς, 445
 Γῆρας ἀποξύσας, δῆσειν νέον ἠβῶντα.
 Οἷον ὅτε πρῶτον λίπον Ἑλλάδα καλλιγύναικα,

“ Si quidem jam reditum animo, illustris Achilles,
 “ Cogitas; neque omnino defendere à navibus velocibus 455
 “ Ignem vis pestiferum, quoniam ira incidit in animum:
 “ Quomodo tandem à te, care fili, hinc relinquitur
 “ Solus? tecum verò me misit senex equum-agitator Peleus
 “ Die illo, quando te ex Phthià Agamemnoni misit
 “ Puerum, nondum peritum omnibus-aequè-gravis belli, 440
 “ Neque concionum, ubi et viri praeclari fiunt:
 “ Propterea me misit, ut docerem te ista omnia,
 “ Verborumque orator ut esses, actorque rerum.
 “ Quare deinceps à te, dilecte fili, noli
 “ Relinqui; ne quidem si mihi promitteret Deus ipse, 445
 “ Senectute abrasà, facturum me juvenem pubescentem:
 “ Qualis eram, cum primum liqui Hellada pulchris-mulieribus-abundantem,

Ver. 434. Εἰ μὲν δὴ — γε.] “ Si quidem
 “ reverà,” &c. Porro, rectè Schol. Victo-
 rian. Ἀπὸ τοῦ καιροῦ τὸ προίμιον διχεται· οὐ
 γὰρ ἂν συμβουλίαν, ἀλλ' ὡς διδοῦς ἀπόκρισιν
 πρὸς τὸ, (ver. 427.) “ Φοῖνιξ δ' αὐτὶ παρ' ἄμμι
 “ μένων,” — Cæterum de totius hujus ora-
 tionis artificio, vide suprâ ad ver. 1.

Ver. 435. Βάλλεαι.] *Al.* Βούλεια.

Ver. 438. — σοὶ δέ μ' ἔπεμπε γέρον.]

Tum comitem Ascanio pater addidit.

En. IX, 649.

Ver. 441. Οὐδ' ἀγορεύω.] Pronuntiabatur,
 ἀγορεύων.

Ver. 443. Μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι, πρηκ-
 τῆρ' αὖτε ἔργων.] “ Ὅν γε δὴ ἄνδρα τέλειον Ὀμη-
 ρος δι' ὅλης τῆς Ἰλιάδος δῆθεν ἀπεργάζεσθαι
 πειρώμενος, καὶ ἐνί τινι ἔπει τὰς τούτου ἀριτὰς
 περιλαβὼν ἔφη, “ Μύθων μὲν ῥητῆρ' ἔμεναι, πρηκ-
 “ τῆρα δὲ ἔργων.” *Aristot. de Republ. lib. IX.*
 Ut ille apud Homerum Phoenix, qui se à
 Pelco patre Achilli juveni comitem esse da-
 tum dicit ad bellum, ut illum efficeret orato-

rum verborum, actorumque rerum. *Cic. de
 Orat. III. 15.* Sit ergo tam eloquentiâ quàm
 moribus præstantissimus, qui ad Phœnicis
 Homericum exemplum dicere ac facere doccat.
Quintilian. lib. II. cap. 3. Barnesius, et
 ante eum *Versio Wetsteniana*, cæteroque plu-
 rumque elegantissima, pessimè hunc locum
 corruperunt: “ Orator ut ESSEM, actorque
 “ rerum:” Ac si *Seipsum* scilicet, non *Achil-
 lem*, docuisset has artes Phœnix. Cæterum
 quâ ratione vocula, *τε*, hic producat; item,
ἔμμι, ver. 451. et *κατὰ*, ver. 459. et *εὐλίπιδας*,
 ver. 462. vide suprâ ad *ἀ*, 51. n. 8.

Ver. 447. Οἷον ὅτε πρῶτον λίπον.] *Μυθο-
 λόγοι οἱ γέροντες καὶ παραδείγμασι παραμυθού-
 μνοι.* Schol. *Victorian.* Vide suprâ ad *ἀ*,
 260.

Ibid. — Ἑλλάδα καλλιγύναικα.] *De-
 metrius Grammaticus* apud *Eustathium*, et
Scepsius apud *Strabonem*, (lib. X, pag. 670.
al. 459.) legerunt, Ὀρμίνιον πολύμηλον, *αὶ*
 Ὀρμίνιον πολύμηλον.

Φεύγων νείκεα πατρός Ἀμύντορος Ὀρμενίδαο·
 Ὅς μοι παλλακίδος πέρι χάσατο καλλικόμοιο,
 Τὴν αὐτὸς φιλέεσκεν, ἀτιμάζεσκε δ' ἄκοιτιν, 450
 Μητέρ' ἐμήν· ἢ δ' αἰὲν ἐμὲ λισσέσκετο γούνων,
 Παλλακίδι προμιγῆναι, ἵν' ἐχθήρειε γέροντα·
 Τῇ πιθόμην, καὶ ἔρεξα· πατὴρ δ' ἐμὸς, αὐτίκ' οἴσθεις,
 Πολλὰ κατηρᾶτο, στυγεράς δ' ἐπέκεκλετ' Ἐρινῦς,
 Μὴ ποτε γούνασιν οἷσιν ἐφέσσεσθαι φίλον υἱόν, 455
 Ἐξ ἐμέθεν γεγαῶτα· θεοὶ δ' ἐτέλειον ἐπαράς,
 Ζεὺς τε καταχθόνιος, καὶ ἐπαινὴ Περσεφόνηα.
 Ἐνθ' ἐμοὶ οὐκέτι πάμπαν ἐρητύετ' ἐν φρεσὶ θυμὸς,
 Πατρός χωρόμενοι, κατὰ μέγαρα στραφᾶσθαι.
 Ἦ μὲν πολλὰ ἔται καὶ ἀνεψιοὶ ἀμφὶς ἑόντες 460
 Αὐτοῦ λισσόμενοι κατερέηττον ἐν μεγάροισι·
 Πολλὰ δὲ ἴφια μῆλα καὶ εἰλίποδας ἔλικας βοῦς
 Ἔσφαζον, πολλοὶ δὲ σύες θαλέθοντες ἀλοιφῇ

“ Fugiens jurgia patris Amyntoris Ormenidae :

“ Qui mihi de pellice irascebat pulchrâ-comas,

“ Quam ipse diligebat, et ignominia-afficiebat uxorem,

450

“ Matrem meam : haec autem semper me supplex-orabat *prehensis* genibus,

“ Ut pellici priûs-miscerer, ut *adeo* odio haberet senem :

“ Huic parui, et feci. Pater autem meus, statim sentiens,

“ Multa imprecatus est, horrendasque invocabat Diras,

“ Ne unquam genibus suis imponeretur dilectus filius,

455

“ Ex me genitus. Dii autem ratas-fecerunt imprecationes,

“ Jupiterque infernus, et horrenda Proserpina.

“ Tunc mihi non amplius omninò sustinuit in praecordiis animus,

“ Patre irato, in domo versari.

“ Certè quidem multum familiares et cognati circum-stantes

460

“ Ibi orantes retinebant *me* in aedibus :

“ Multasque pingues oves et flexipedes cornibus-camuris boves

“ Jugulabant : multi quoque sues florentes pinguedine

Ver. 449. Ὅς μοι παλλακίδος πέρι χάσατο.] Οἰκίως ταῦτα πρὸς τὸν ἵεκα Βρισηίδος χαλιταίνοντα· ὅτι συγγνωστὸς ἀμαρτήσας περὶ κόρην Ἀγαμέμνων, εἰ καὶ αὐτὸς συγγνώμης ἤξιωται παρὰ Πηλέως. Schol. Victorian.

Ver. 452. Παλλακίδι προμιγῆναι.] Οὐ τῆς ἡδῆ μιγίσσης, ἀλλὰ τῆς εἰς τοῦτο τριφομένης· φησὶ γούν, “ Προμιγῆναι.” Οὐκ ἀντίκειται δὲ τὸ. “ Τὴν αὐτὸς φιλέεσκεν, ἀτιμάζεσκε δ' ἄκοιτιν.” ἴπραττι δὲ παῦτα, ἐν ἧν ἔχων ἡδῆ τὴν πρὸς αὐτὴν ἐμιλίαν. Schol. Victorian. Idemque ferè, ex *Antiquis*, Eustathius.

Ver. 455.— ἰφίσσισθαι.] *Al.* ἰφίζεσθαι.

Ver. 456.— γεγαῶτα.] Vide suprâ ad β', 818. et ad ζ', 464.

Ver. 457. Ζεὺς τε καταχθόνιος.]

— Jovi Stygio —

Æn. IV, 638.

Post hunc versum 457. vel, ut alii, post ver-

sum 459. omissos quatuor versus, nec indignos quidem illos, meminit *Plutarchus* :

Τὸν μὲν ἐγὰρ βούλευσα κατακτάμεν ἔξεί χαλκῷ·

Ἄλλὰ τις ἀθανάτων παῦσιν χόλον ἔς ῥ' ἐνὶ θυμῷ

Δήμου θῆκε φάτιν, καὶ ἀνείδα πόλλ' ἀνθρώπων·

Ὅς μὴ πατρεφόνος μιστ' Ἀχαιοῖσιν καλεῖσθην.

Ὁ μὲν οὖν Ἀρίσταρχος ἐξείλε ταῦτα τὰ ἴση, *φωβηθεὶς*· ἔχει δὲ πρὸς τὸν καιρὸν ἀεθῶς, τοῦ Φοίνικος τὸν Ἀχιλλεῖα διδάσκοντος οἷον ἔστιν ὀργή, καὶ ὅσα διὰ θυμὸν ἀνθρώποι τολμῶσι, μὴ χρώμενοι λογιῶν, μὴδὲ πειθόμενοι τοῖς παρηγοροῦσι. *De audicnd. Poetis.* Eorundemque iterum versuum meminit, in libro de *Adul. et Amici discriminibus*, haud longè a fine.

Ver. 462. — ἔλικας βοῦς.]

— camuris — sub cornibus —.

Virg. Georg. III, 55.

Εύόμενοι τανύοντο διὰ φλογὸς Ἐφαιίστοιο	
Πολλὸν δ' ἐκ κεράμων μέθυ πίνετο τοῖο γέροντος.	465
Εἰνάνυχες δέ μοι ἀμφ' αὐτῶ παρὰ νύκτας ἴαυον	
Οἱ μὲν ἀμειβόμενοι φυλακὰς ἔχον· οὐδέ ποτ' ἔσθη	
Πῦρ, ἕτερον μὲν ὑπ' αἰθούσῃ εὐερέος αὐλῆς,	
"Ἄλλο δ' ἐνὶ προδόμῳ, πρόσθεν θαλάμοιο θυράων.	
'Ἄλλ' ὅτε δὴ δεκάτη μοι ἐπήλυθε νύξ ἐρεβεννή,	470
Καὶ τότε ἐγὼ θαλάμοιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας	
'Ρήξας ἐξῆλθον, καὶ ὑπέρθρον ἐρκίον αὐλῆς	
'Ρεῖα, λαθὼν φύλακὰς τ' ἀνδρας, δμῳάς τε γυναῖκας.	
Φεῦγον ἔπειτ' ἀπάνευθε, δι' Ἑλλάδος εὐρυχόροιο,	
Φθίην δ' ἐξικόμην ἐριβάλακα, μητέρα μῆλαν,	475
'Ες Πηλῆα ἀναχθ'. ὁ δέ με πρόφρων ὑπέδεκτο,	
Καί με φίλησ', ὡσεὶ τε πατῆρ ὄν παῖδα Φιλήση	
Μοῦνον, τηλύγετον, πολλοῖσιν ἐπὶ κτεάτεσσι·	
Καί μ' ἀφνειὸν ἔθηκε, πολὺν δέ μοι ᾤπασε λαόν·	
Ναῖον δ' ἐσχατιὴν Φθίης, Δολόπεσσιν ἀνάσσω·	480
Καί σε τοσοῦτον ἔθηκα, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,	

" Assandi extendebantur per flammam Vulcani :

" Multum etiam ex dolis vinum bibebatur senis.

465

" Per novem autem me circa ipsum noctes dormiebant :

" Atque hi quidem per-vices custodias habebant ; neque unquam extinguebatur

" Ignis, alter quidem in porticu benè-munitae aulae,

" Alter autem in vestibulo, ante thalami fores.

" Sed quando tandem decima mihi advenit nox tenebrosa,

470

" Tunc ego thalami foribus solertè junctis

" Effractis exivi, et transilii septum aulae

" Facile, latens custodesque viros, famulasque mulieres.

" Fugì deinde procul, per Hellada spatiosam ;

" Phthiamque perveni glebosam, matrem ovium,

475

" Ad Peleum regem : is autem me lubens suscepit,

" Et me dilexit, ut pater suum filium dilexerit

" Unicum, extremà-aetate-natum, amplis in possessionibus ;

" Et me divitem fecit, multumque mihi dedit populum :

" Incolebam autem extremam-oram Phthiae, Dolopibus imperans :

480

" Et te tantum feci, ò diis par Achille,

Ver. 464. — διὰ φλογός.] Vide suprâ ad β', 267 : itemque ad ver. 215. hujus libri.

Ver. 466. — παρὰ.] *Al. περι.*

Ver. 470. — ἐπήλυθε.] Ex aoristo ἐπήλυθον. Vide suprâ ad γ', 205.

Ver. 471. Καὶ τότε.] *Tum dein ; tum verò.*

Ver. 472. — ὑπέρθρον — Ἰεῖα, λαθὼν.]

Rectè Schol. Victorian. τὸ, ὑπέρθρον, συναπτόιον τῶν, ρεῖα. Λαθεῖν γὰρ ῥαδίως, ἀδύνατον ἦν, τὸν οὕτω φυλακτόμενον· ρεῖα δὲ ὑπέρθρον, διὰ τὴν νύκτητα.

Ver. 476. — Πηλῆα.] Vide suprâ ad α', 265. et ad ζ', 464.

Ver. 478. Μοῦνον, τηλύγετον.] Τουτίσσι, μὴ ἔχουσι ἕτερον γονεῦσι, μήτε ἔξουσι, γεννημένον. Plutarch. περι πολυφιλίας. De quali filio immaturè abrepto, pulchrè idem in Παραμυθητικῶ πρὸς Ἀπολλώνιον Ἄλλ' ἔρα τὸ ἔξῃς· " Μοῦ· " vos, τηλύγετος, πολλοῖσιν ἐπὶ κτεάτεσσι." Τίς γὰρ αἶδεν, εἰ ὁ θεὸς πατρικῶς προσιδῶς, καὶ κηδόμενος τοῦ ἀνθρωπίου γένους, προσώμενος τὰ μέληντα συμπέσεισθαι, προεἰάγει τινὰς ἐκ τοῦ ζῆν ἄφρους ;

Ver. 479. — ᾤπασε.] Vide suprâ ad α', 140.

Ἐκ θυμοῦ φιλέων· ἐπεὶ οὐκ ἐθέλεσκες ἄμ' ἄλλα
 Οὔτ' ἐς δαῖτ' ἵεναι, οὔτ' ἐν μεγάροισι πάσασθαι,
 Πρὶν γ' ὅτε δὴ σ' ἐπ' ἐμοῖσιν ἐγὼ γούνασσι καθίσσας
 Ὀψου τ' ἄσαιμι προταμᾶν, καὶ οἶνον ἐπισχᾶν.

485

Πολλάκι μοι κατέδυσσας ἐπὶ στήθεσσι χιτῶνα,
 Οἴνου ἀποβλύζων ἐν νηπιέῃ ἀλεγεινῇ.

Ὡς ἐπὶ σοι μάλα πόλλ' ἔπαθον, καὶ πόλλ' ἐμόγησα,

Τὰ φρονέων, ὃ μοι οὔτι θεοὶ γόνον ἐξετέλειον

Ἐξ ἐμεῦ· ἀλλὰ σὲ παῖδα, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,

490

Ποιεύμην, ἵνα μοί ποτ' ἀεικέα λοιγὸν ἀμύνης.

Ἄλλ', Ἀχιλλεῦ, δάμασον θυμὸν μέγαν· οὐδέ τί σε χρῆ

Νηλεῆς ἦτορ ἔχειν· στρεπτοὶ δέ τε καὶ θεοὶ αὐτοί,

Τῶν περ καὶ μείζων ἀρετῇ, τιμῇ τε, βίῃ τε.

“ Ex animo diligens; quippe non volebas cum alio

“ Neque ad convivium ire, neque in aedibus tuis cibum-sumere;

“ Ante quàm te meis ego genibus impositum

“ Oponioque satiâsem secato-anteâ, et vinum admovens.

485

“ Saepe utique mihi rigâsti ad pectora vestem,

“ Vino ex-ore-ejectato in infantîâ difficili.

“ Ita tui causâ permulta passus sum, et multa laboravi;

“ Haec cogitans, quòd mihi nequaquam dii prolem perficiebant

“ Ex me ipso: sed Te filium, diis par Achille,

490

“ Adoptabam, ut à me aliquando indignum propulsares.

“ Verùm, Achille, doma animum magnum: neque te oportet

“ Immisericordem animum habere: flecti utique solent et dii ipsi,

“ Quorum tamen et major virtus, honorque, potentiaque.

Ver. 482. — οὐκ ἐθέλεσκες ἄμ' ἄλλω.]

Οὐκ οἶδε παρὰ Χείρου τραφέντα αὐτόν. Schol. Victorian. Quod tamen hinc non necessariò sequitur. Potuit enim Achilles vel aliâ ætate, vel alias ad artes, Chironi fuisse discipulus. Chironis certè alibi meminit Homerus; δ', 219. Immo et Pelei fuisse amicum indicat; π', 141. et τ', 388.

— τὸ μὲν οὐ δύνατ' ἄλλος Ἀχαιοῖν

Πάλλειν, ἀλλὰ μιν οἷος ἰσίστατο πηλαί Ἀχιλλεῖς,

Πηλιάδα μελίην, τὴν πατρὶ φίλῃ τάμει Χείρων
 Πηλίου ἐκ κορυφῆς, φόνον ἔμμεναι ἠρώεσιν.

Quin et, eo docente, medicinam exercuisse Achillem; λ', 829.

— ἐπὶ δ' ἦπια φάρμακα πάσσει,

Ἐσθλά, τά σε προτὶ φασὶν Ἀχιλλῆες δεδιδάχθαι,

“ Ὅν Χείρων ἰδίδαξε δικαιοτάτος Κενταύρων.

Videtur utique Phenix Altor fuisse Achilles, Chiron in disciplinis singularibus Magister.

Ver. 484. Πρὶν γ' ὅτε δὴ.] Neque unquam contentus eras, aut te compescuisti, antea quàm, vel, nisi quum, &c. Edit. Henr. Stephani et Welsteniana aliæque, malè hic distinguunt;

— πάσασθαι Πρὶν γ' ὅτε δὴ — τ' ἄσαιμι,

— καὶ οἶνον ἐπισχᾶν, Πολλάκι μοι κατέδυσσας. Quæ interpungendi ratio, cum isto ἄσαιμι minùs congruit.

Ibid. — καθίσσας.] Ita edidit Barnesius. Alii καθίσας, minùs rectè. Nam verba istius analogiæ penultimam corripunt. Vide ad α', 140.

Ver. 486. Πολλάκι μοι κατέδυσσας.] Locum hunc vitio dat Scaliger, alique. Rationibus, ut mihi quidem videtur, parùm idoneis. Πάθος enim in hac re exiguâ inest non exiguum.

Ver. 487. — ἀποβλύζων.] De hujusmodi ὀνομασποισί, vide suprâ ad β', 210. ad γ', 365. et ad δ', 455. 456 et 504.

Ver. 489. — ὃ μοι οὔτι.] Vide suprâ ad α', 537.

Ver. 491. — ἵνα μοί ποτ'.] Καλῶς, ἰδιούμενος τὴν σωτηρίαν Ἑλλήνων. Schol. Victorian.

Ver. 492. — δάμασον θυμὸν μέγαν.] “ Ἄπειρο Ὀδυσσεὺς εἰσιπὶν ἐφυλάξατο, (σικρὸν γὰρ ἦν,) ἐπὶ δὲ τὸν Πηλεῖα, (ver. 255.) ἀπήνηκε· ταῦτα Φοίνικι δίδωσκ' ἢ τῆς ἀνατροφῆς παρρησία. Ibid.

Ver. 493. — στρεπτοὶ δὲ τε καὶ θεοὶ αὐτοί.] Iliad. ó, 203. — “ στρεπταὶ μὲν τε φρένες “ ἰσθλῶν.”

Καὶ μὲν τοὺς θυέεσσι καὶ εὐχάλῃς ἀγανῆσι, 495
 Λοιῆ ἤ τε, κίσση τε, παρατραπῶσ' ἄνθρωποι
 Δισσόμενοι, ὅτε κέν τις ὑπερβῆῃ καὶ ἀμάρτη.
 Καὶ γάρ τε Διταί εἰσι Διὸς κούραι μεγάλοι,
 Χωλαί τε, ῥυσσαί τε, παραβλῶπές τ' ὀφθαλμῶ.
 Αἴ ῥά τε καὶ μετόπισθ' Ἄτης ἀλέγουσι κιοῦσαι. 500
 Ἢ δ' Ἄτη σθεναρὴ τε καὶ ἀρτίπος· οὔνεκα πάσας
 Πολλὸν ὑπεκπροθεῖει, φθάνει δέ τε πᾶσαν ἐπ' αἶαν,
 Βλάπτουσ' ἄνθρώπους· αἱ δ' ἐξακέονται ὀπίσσω.
 Ὅς μὲν τ' αἰδέσεται κόρας Διὸς, ἄσπον ἰούσας,
 Τόνδε μέγ' ἠνήσαν, καὶ τ' ἐκλυον εὐξαμένοιο· 505
 Ὅς δέ κ' ἀνήνηται, καὶ τε στερεῶς ἀποείπη,
 Λίσσονται δ' ἄρα ταί γε Δία Κρονίωνα κιοῦσαι,
 Τῷ Ἄτην ἄμ' ἐπεσθαι, ἵνα βλαφθεὶς ἀποτίσῃ.

- “ Ac quidem hos sacrificiis et votis placidis, 495
 “ Libamineque, nidoreque, avertunt ab ira homines
 “ Supplicantes, cūm quis transgressus fuerit et peccārit.
 “ Etenim Preces sunt Jovis filiae magni,
 “ Claudaeque, rugosaeque, strabaeque oculis;
 “ Quae etiam et à tergo Noxam curant sequentes. 500
 “ Noxa verò robustaque est, et pedibus-integra; idèd omnes
 “ Longè praecurrit, antevertitque omnem per terram,
 “ Laedens homines: hae verò medentur postmodò.
 “ Quisquis quidem reverebitur filias Jovis, propius accedentes;
 “ Hunc valdè juvant, et exaudiunt precantem: 505
 “ Qui verò renuerit, et obstinatè recusaverit,
 “ Precantur tum quidem hae Jovem Saturnium adeuntes,
 “ Eum ut Noxa simul sequatur, quò laesus poenas-luat.

Ver. 495. Καὶ μὲν τοὺς θυέεσσι.]

—Tu munera supplex

Tende petens pacem: —

Namque dabunt veniam votis, irasque remittent:

Sed modus orandi qui sit, prius ordine dicam. Virg. Georg. IV, 534.

—Primūm prece numen adora:

—cane vota libens, dominamque potentem

Supplicibus supera donis.—

Æn. III, 437.

Nūν δὲ περὶ τε τῶν ἔργων [τῆς ἱερατικῆς] ῥη-
 τίων, καὶ τῶν θεγάνων ὅσα ταύτῃ ἀναγκαῖα.
 Ταῦτα σχεδὸν πάντα ὁ ποιητὴς ὀλίγοις τισὶν
 ἴσσι περιέλιψε ποιῶν, —“ Καὶ μὲν τοὺς
 “ θυέεσσι,” &c. Aristot. de Republic. lib. X.
 Ἀγύεται δὲ καὶ μάντις ἐπὶ πλουσίαν θύρας ἰόν-
 τες, πείθουσιν ὡς ἔστι παρὰ σφίσι δύναμις ἐκ
 θεῶν προξομένη, θυεῖαις τε καὶ ἱερφαῖς, εἴτε
 τι ἀδικημά του γέγονεν, αὐτοῦ ἢ προγόνων, ἀκίω-
 θαι μὴ ἠδυνῶν τε καὶ ἱερτῶν. Τούτοις δὲ

πᾶσι τοῖς λόγοις μάρτυρας Ποιητὰς ἐπάγονται·

—“ Καὶ τοὺς μὲν θυεῖαισι καὶ εὐχάλαις,”

&c. Plato de Republic. lib. II.

Ver. 498. Καὶ γάρ τε Διταί εἰσι.] Quàm
 Senis personam deceat longa hæc et verbosa
 descriptio, vide supra ad á, 249 et 260.
 Cæterum quâ ratione, τι, et hic et in se-
 quente versu producat; item δὲ, ver. 516;
 vide supra ad á, 51.

Ver. 499. Χωλαί τε, ῥυσσαί τε.] Al. ῥυσαί
 τε. Cæterum simili ferè loquendi ratione,
 ac Homerus Preces hic vocat Διὸς κόρας χω-
 λᾶς τε ῥυσσᾶς τε, Euripides mentis malè sibi
 conscie cogitationes appellat τὰς αἰματωποῦς
 καὶ δρακοντάδεις κόρας. Orest. 256.

Ver. 506, 507. Ὅς δὲ — λίσσονται δ.] De
 vi duplicis istius δὲ, vide supra ad á, 57.

Ver. 508. — ἀποτίσῃ.] Producit hæc
 vox penultimam, quippe ex ἀποτία. Quæ
 enim in ἰζωα desinunt Verba, ea penultimam
 istam in Futuris et Aoristis corripunt. Vide
 supra ad á, 140.

Ἄλλ', Ἀχιλεῦ, πόρε καὶ σὺ Διὸς κούρησιν ἔπεισθαι
 Τιμῆν, ἥ τ' ἄλλων περ ἐπιγνάμπτει φρένας ἐσθλῶν. 510
 Εἰ μὲν γὰρ μὴ δῶρα φέροι, τὰ δ' ὅπισθ' ὀνομάζοι
 Ἀτρεΐδης, ἀλλ' αἶεν ἐπιζαφελῶς χαλεπαῖνοι,
 Οὐκ ἂν ἔγωγέ σε μῆνιν ἀπορρίψαντα κελοίμην
 Ἀργείοισιν ἀμυνόμεναι, χατέουσί περ ἔμπης·
 Νῦν δ' ἄμα τ' αὐτίκα πολλὰ διδοῖ, τὰ δ' ὅπισθεν ὑπέστη, 515
 Ἄνδρας δὲ λίσσεσθαι ἐπιπρόεηκεν ἀρίστους,
 Κρινάμενος κατὰ λαὸν Ἀχαιϊκόν, οἵτε σοι αὐτῶ
 Φίλτατοι Ἀργείων τῶν μὴ σύγε μῦθον ἐλέγξης,
 Μηδὲ πόδας· πρὶν δ' οὔτι νεμεσσητὸν κεχολῶσθαι.
 Οὔτω καὶ τῶν πρόσθεν ἐπευθόμεθα κλέα ἀνδρῶν 520
 Ἡρώων, ὅτε κέν τιν' ἐπιζάφελος χόλος ἴκοι,
 Δωρητοὶ τε πέλοντο, παράρρητοὶ τ' ἐπέεσσι.
 Μέννημαι τόδε ἔργον ἐγὼ πάλαι, οὔτι νέον γε,
 Ὡς ἦν· ἐν δ' ὑμῖν ἐρέω πάντεσσι φίλοισι.
 Κουρητῆς τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοὶ μενεχάρμαι, 525

“ Sed, Achille, da et tu, Jovis filias qui sequatur,

“ Honorem, qui et aliorum utique flectit mentes fortium. 510

“ Si quidem enim minimè dona ferret, et alia in-futurum nominaret

“ Atrides, sed semper pertinacitè iratus esset,

“ Non equidem te irà abjectà hortarer

“ Argivis auxiliari, quantumvis indigentibus :

“ Nunc verò simul in praesenti multa dat, aliaque in-posterum pollicetur ; 515

“ Viros etiam, qui supplicarent, ad te misit praestantissimos,

“ Electos per exercitum Achaicum, quique tibi ipsi

“ Amicissimi Argivorum : horum nè tu orationem asperneris,

“ Neque pedes (*i. e.* iter frustres) : At priùs haud reprehendendum, te irà-exarsisse.

“ Sic et priscorum audivimus laudes virorum 520

“ Heroum, quando aliquem vehemens ira occupasset,

“ Donisque placabiles erant, exorabilesque verbis.

“ Memini hoc factum ego vetus, nequiquam recens,

“ Quale esset ; inter vos autem narrabo omnes amicos.

“ Curetesque pugnabant et Aetoli fortitèr-proelium-sustinentes, 525

Ver. 517. Κρινάμενος.] Vide suprâ ad á, 509, 514, 358 ; et ad ζ', 454.

Ver. 518. — τῶν μὴ σύγε μῦθον ἐλέγξης, Μηδὲ πόδας.] Horum tu neque orationem, neque legationem ; nec quid dixerint, nec quid fecerint tantí viri, itinere ad te suscepto ; asperneris.

Ver. 519. — πρὶν δ' οὔτι νεμεσσητὸν κεχολῶσθαι.] Non, antè quàm dona daret Agamemnon, sed antè quàm oblatæ eum injuriæ paeniteret, Scilicèt Achillis híc non commo-di et utilitatis rationem duxit Phoenix, sed hono-ris. Ut rectè annotavit Domina Dacier.

Ver. 520. — τῶν πρόσθεν ἐπευθόμεθα κλέα ἀνδρῶν Ἡρώων.]

— heroum laudes, et facta parentis.

Virg. Ecl. IV, 26.

Ver. 525. Μέννημαι τόδε ἔργον ἐγὼ πάλαι.]

Nam memini Hesiones visentem regna—
Æn. VIII, 157.

Οἰκίῳν δὲ διδασκάλῳ, ἐκ τῶν παλαιῶν σωφρονί-
ζειν τοὺς νέους. Schol. Victorian. Porro, quàm
deceat Senis personam longa hæc et verbosa
narratio, jam antea sæpe annotavimus.

Ver. 525. Κουρητῆς τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτω-
λοί.] “ Narrare verò—quis significantiùs
“ potest, quàm qui Curetum Ætolorumque
“ prælium exponit? Quintilian. lib. X.
cap. 1.

Ἄμφι πόλιν Καλυδῶνα, καὶ ἀλλήλους ἐνάριζον
 Αἰτωλοὶ μὲν, ἀμυνόμενοι Καλυδῶνος ἐρανήης·
 Κουρῆτες δὲ, διαπραθέειν μεμαῶτες ἄρηι·
 Καὶ γὰρ τοῖσι κακὸν χρυσόθρονος Ἄρτεμις ὤρσει
 Χασαμένη, ὃ οἱ οὔτι θαλύσια γουνῶ ἀλαῆς 530
 Οἶνεὺς ῥέξ· ἄλλοι δὲ θεοὶ δαίνυνθ' ἐκατόμβας·
 Οἷη δ' οὐκ ἔρρεξε Διὸς κούρη μεγάληο,
 Ἥ λάβετ', ἢ οὐκ ἐνόησεν ἄασατο δὲ μέγα θυμῶ.
 Ἥ δὲ χολασαμένη, δῖον γένος, ἰοχέαιρα,
 ὦρσεν ἐπὶ χλοῦνην σὺν ἄργιον, ἀργιόδοντα, 535
 Ὅς κακὰ πόλλ' ἔρδεσκεν, ἔθων Οἰνῆος ἀλαῆν·
 Πολλὰ δ' ὄγε προβέλυμα χαμαὶ βάλε δένδρεα μακρὰ
 Αὐτῆσιν ρίζησι, καὶ αὐτοῖς ἀνθεσι μήλων.
 Τὸν δ' υἱὸς Οἰνῆος ἀπέκτεινεν Μελέαγρος,

“ Circa urbem Calydona, et se-mutuò interficiebant :

“ Aetoli quidem, defendentes Calydona amoenam :

“ Curetes autem, vastare ardentés Marte.

“ Etenim his malum aureo-solio-sedens Diana excitavit

“ Irata : quod sibi non sacra post-fruges-comportatas in foecundo-loco agri 550

“ Oeneus fecisset : alii utique dii epulati erant hecatombas :

“ Soli verò non sacra fecit Jovis filiae magni,

“ Sive oblitus est, sive non advertit : devius-erat certè multum animi.

“ Ille itaque irata, Jovis genus, sagittis-gaudens,

“ Immisit sylvestrem aprum, ferum, candidis-dentibus,

535

“ Qui damna multa patravit, frequentans Oenei agrum :

“ Multas utique ille alias-super-alias humi prostravit arbores altas

“ Cum ipsis radicibus, et ipsis floribus pomorum.

“ Hunc autem filius Oenei occidit Meleager,

Ver. 528. — μεμαῶτες.] Vide suprâ ad β', 818; et ad ζ', 464.

Ver. 531, 532. — ῥέξ.—ἔρρεξε.] Vide suprâ ad α', 444.

Ver. 533. Ἥ λάβετ', ἢ οὐκ ἐνόησεν.] Ἥτοι ἐνόησας εἶσαι, ἐσελάβετο· ἢ οὐδ' ὅλως ἐπενόησεν. Schol. Cæterum, ἢ οὐκ, in unam hęc syllabam coalescit; quomodo et suprâ, εἰ, 349.

Ἥ οὐκ ἄλλως, ὅστις;

Et apud Euripidem,

Ἥ οὐκ ἀξίωχρως ἡ θεὸς ἀναφερόντι μοι;

Orest. 597.

Similiter, Φεῦ δ', apud eundem,

Φεῦ δ' μήτε, ἦ τις ἐκ τυραννικῶν δόμων.

Hecub. 55.

Notandum tamen, istud ἦ, in *impersonativis* sæpius quàm in *disjunctivis*, cum sequente Vocali coalescere solere; vide ad εἰ, 349.

Quare in Schol. *Victorian.* scriptum est, Ἥ λάβ', ἢ οὐκ ἐνόησεν.—Quod tamen longè minùs eleganter est dictum. Nam λαβεῖν, propriè est, alium latere; λαβῆσαι, latere se-ipsium, hoc est, oblivisci.

Ibid.—ἄασατο δὲ.] De Voce, ἄασατο,

Tom. I.

vide suprâ ad ver. 116. Alii hęc legunt ἄασατο δὲ. Quod tamen nihil opus.

Ver. 534. — δῖον γένος.] De Dianâ ac cipiunt plerique; ut sit videlicèt, Διὸς θυγάτηρ. At Schol. *Victorian.* ad *Achillem* referunt, ut sit idem scilicèt ac, διογενῆς· propterea quòd Poeta hanc compellationem οὐδέποτε ἐπὶ θεῶν πάσει.

Ver. 535. ὦρσεν ἐπι.] Ἐπῶρσει. Cæterum *Aristoteles*, de *Historiâ Animalium*, lib. VI, cap. 28, locum hunc isto modo citat :

Θρέψεν ἐπὶ χλοῦνην σὺν ἄργιον· οὐδὲ ἐπίσσει

Θερί γε σιτοφάγῳ, ἀλλὰ ῥίψι ὑλήεντι.

Quæ lectio et παρὰ τῷ Γεωγράφῳ εἴρηται, notante *Eustathio*.

Ver. 556. — ἔθων Οἰνῆος ἀλαῆν.] Οἰκία τιμωρία, τῷ περὶ καρπῶν ἡμαρτηκότι. Schol. *Victorian.* Ἐπὶ τούτοις ἰστίον καὶ ὡς διαφέρειν λέγεται τὸ ἔθειν, τοῦ ἔδειν, ὡς τὸ Κατεσθῆν τοῦ Ἐσθῆν. *Eustath.*

Ver. 559. Τὸν δ' υἱὸς Οἰνῆος.] Vide ad α', 51. Nec omninò audiendus *Barnesius*; qui, *potest*, inquit, *utiùs legi*, Τὸν δ' Οἰνῆος υἱός.

Πολλέων ἐκ πολίων θηρήτορας ἀνδρας ἀγέρας,	540
Καὶ κύνας· οὐ μὲν γάρ κ' ἐδάμη παύροισι βροτοῖσι·	
Τόσσοι ἔην, πολλοὺς δὲ πυρῆς ἐπέβησ' ἀλεγεινῆς.	
Ἢ δ' ἀμφ' αὐτῷ θῆκε πολὺν κέλαδον καὶ αὐτὴν,	
Ἄμφι σὺς κεφαλῇ καὶ δέρματι λαχνηέντι,	
Κουρήτων τε μεσηγὺ καὶ Αἰτωλῶν μεγαθύμων.	545
Ὅφρα μὲν οὖν Μελέαγρος ἀρηίφιλος πολέμιζε,	
Τόφρα δὲ Κουρήτεσσι κακῶς ἦν· οὐδ' ἐδύναντο	
Τείχεος ἔκτοσθεν μίμνειν, πολέες περ εόντες.	
Ἄλλ' ὅτε δὴ Μελέαγρον ἔδου χόλος, ὅσπερ καὶ ἄλλων	
Οἰδάνει ἐν στήθεσσι νόον πύκα περ φρονεόντων,	550
(Ἦτοι ὁ, μητρὶ φίλῃ Ἀλθαίῃ χυόμενος κῆρ,	
Κεῖτο παρὰ μνηστῆ ἀλόχῳ, καλῇ Κλεοπάτρῃ,	
Κούρη Μαρπίσσης καλλισφύρου Εὐνήνιης,	
Ἰδεῶ δ', ὅς κάρτιστος ἐπιχθονίαν γένετ' ἀνδρῶν,	
Τῶν τότε, καὶ ῥα ἀνακτος ἐναντίον εἴλετο τόξον	555
Φοῖβου Ἀπόλλωνος, καλλισφύρου εἵνεκα νύμφης·	

" Multis ex urbibus venatoribus viris congregatis,	540
" Et canibus; non enim domitus-fuisset paucis hominibus;	
" Tantis erat, multosque adeo rogum ascendere-fecit tristem.	
" Illa vero (Diana) circa ipsum excitavit magnum tumultum et bellum,	
" Pro suis capite et pelle hirsuta,	
" Curetasque inter et Aetolos magnanimos.	545
" Quamdiu igitur Meleager bellicosus pugnabat,	
" Tamdiu utique Curetibus male erat, neque poterant	
" Moenia extra manere, multi quamvis essent.	
" At quando jam Meleagrum subiit ira, quae et aliorum	
" Inflat in pectoribus mentem, probo licet sapientium;	550
" (Nempe ille, matri suae Althaeae iratus corde,	
" Jacebat apud legitimam uxorem, pulchram Cleopatram,	
" Filiam Marpissae pedibus-elegantis Euenines,	
" Idaeque, qui fortissimus inter terrestres fuit viros,	
" Eorum qui tunc erant; utique contra regem sumpsit arcum	555
" Phoebum Apollinem; pedibus-elegantis gratia nymphae:	

Ver. 545. 'Η δ'.] Ἄρτεμις.

Ver. 547. Τόφρα δὲ.] Tamdiu utique. Quod cum non videret Barnesius, pessime edidit Τοφράδι, contenditque παρελκεῖν τὸ Δί. Quod in hujusmodi vocabulis non fert linguae Graecae ratio.

Ibid. ——— οὐδ' ἐδύναντο Τείχεος ἔκτοσθεν μίμνειν.] Castra ipsi sua tueri non poterant, nedum urbem expugnare.

Ver. 551 — 568. (Ἦτοι—ἔχουσα.)] Versus hosce octodecim in Parenthesin inclusi, et ipsam aliis interjectis Parenthesibus intricatam. Id quod tantum abest ut Scriptori luculentissimo, et supra omnes perspicuo, vertendum

sit vitio; ut contra summo hic, si usquam aliàs, artificio, verbosam illam et senilem narrandi rationem, in Phanicis personâ, depinxerit. Poppius tamen videtur aliter sensisse. Vide infra, ad λ', 687.

Ver. 552.—καλῇ.] Vide supra ad β', 45.

Ver. 554. Ἰδεῶ.] Pronuntiabatur Ἰδῶ, vel Ἰδου.

Ver. 555. Τῶν τότε.] Ἐπανεστὸν τὸ ἀκριβὲς περὶ τὴν ἐκάστου ἡσποσίαν. Ὁ μὲν Φοῖβός, κάρτιστον εἶπὼν τὸν Ἰδαν, ἵνα μὴ δόξῃ καὶ τοῦ Ἀχιλλέως αὐτὸν προτιμηθῆναι, ἐπέθηκε τὸ, " τῶν τότε." Schol. Victorian.

Ver. 556.—νύμφης.] Marpissae, uxoris suae.

Τὴν δὲ τότε ἐν μεγάροισι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
 Ἀλκυόνην καλέεσκον ἐπάνυμον, οὐνεκ' ἄρ' αὐτῆς
 Μήτηρ, Ἀλκυόνοσ πολυπενθέος οἶτον ἔχουσα,
 Κλαῖ', ὅτε μιν ἐκάεργος ἀνήρπασε Φοῖβος Ἀπόλλων. 560
 Τῇ ὄγε παρκατέλεκτο, χόλον θυμαλγέα πέσσαν,
 Ἐξ ἀρέων μητρὸς κεχολωμένος, ἥ ῥα θεοῖσι
 Πόλλ' ἀχέουσ' ἤρᾶτο, κασιγιήτοιο φόνιοι·
 Πολλὰ δὲ καὶ Γαῖαν πολυφόρβην χερσὶν ἀλοία,
 Κικλήσκουσ' Αἰῖδην καὶ ἐπαινήν Περσεφόνηϊαν, 565
 Πρόχλυν καθεζομένη, δεύοντο δὲ δάκρυσι κόλποι,
 Παιδὶ δόμεν θάνατον· τῆς δ' ἠεροφοῖτις Ἐριννὺς
 Ἐκλυεν ἐξ Ἐρέβουσφιν, ἀμείλιχον ἦτος ἔχουσα.)
 Τῶν δὲ τάχ' ἀμφὶ πύλας ὄμαδος καὶ δοῦπος ὀρώρει,
 Πύργων βαλλομένων τὸν δ' ἐλλίσσοντο γέροντες 570
 Αἰτωλῶν, πέμπον δὲ θεῶν ἱερῆας ἀρίστους,

" Illam autem (Cleopatram) tunc in aedibus pater et veneranda mater

" Alcyonen vocabant cognomine, quòd ipsius

" Mater, Alcyonis luctuosae fatum habens,

" Flebat, quando ipsam longè-jaculans rapuit Phoebus Apollo. 560

" Huic is (Meleager) accubabat, iram tristem coquens,

" Propter diras matris iratus, quae utique diis

" Multùm dolens supplicabat, fraternae caedis causâ :

" Multùm autem et Terram aliam manibus verberabat,

" Invocans Plutonem et horrendam Proserpinam, 565

" In-genua considens, (rigabantur autem lachrymis sinus,)

" Ut filio darent mortem : hanc autem per-tenebras-vagans Erinnys

" Exaudivit ex Erebo, implacabile cor habens.)

" Horum verò tum confestùm ad portas tumultus et strepitus excitabatur,

" Turribus percussis : illum autem supplices orabant senes 570

" Aetolorum, mittebantque deorum sacerdotes lectissimos,

Ver. 557. Τὴν δὲ.] Cleopatram, filiam suam.

Ver. 559. Μήτηρ.] Marpissa.

Ver. 560. — μιν.] Vide ad α', 51. Cæterùm, pro Κλαῖ', ὅτε μιν, fuerunt qui legerent, Κλαῖεν ὁ μιν.

Ibid. — ἀνήρπασε.] Vide suprâ ad α', 140.

Ver. 561. Τῇ ὄγε.] Huic Cleopatrac, Meleager.

Ibid. — παρκατέλεκτο.] Vide suprâ ad β', 515.

Ver. 562. Ἐξ ἀρέων.] Pronuntiabatur ἀρέων ut rectè observavit Barnesius. Nam ἀρή (hoc significatu,) ἀρηστῆς, ἀρῶμαι, primam producunt.

Ibid. — ἥ ῥα.] Quae utique. Nam ad sententiam nullo modo supervacaneum est istud, ῥα.

Ver. 564. — Γαῖαν — χερσὶν ἀλοία.] Εὐχονται οἱ ἥρωες τοῖς μὲν Οὐρανίοις θεοῖς, — ἄνω τὰς

Χεῖρας ἀνίσχοντες, μιγὰλ' εὐχετόωντο ἕκαστος τοῖς δὲ Θαλασσίοις,

Πολλὰ δὲ μετρεῖ φίλῃ ἠρήσατο, χεῖρας ὀριγνύς, εἰς Θάλασσαν ἀπλονότι τοῖς Καταχθονίοις δὲ, κόπτοντες τὴν Γῆν, ὡς ἐνθάδε φησὶ Schol.

Ver. 565. Κικλήσκουσ' Αἰῖδην.] Luctificam Alecto dirarum ab sede sororum Infernisque ciet tenebris ; cui tristia bella,

Iræque insidiæque et crimina noxia, cordi. Æn. VII, 524.

Ver. 568. — ἔχουσα.] Vide suprâ ad ver. 555.

Ver. 569. Τῶν δὲ.] Meleagri popularium, Aetolorum.

Ibid. — δοῦπος.] Vide suprâ ad β', 210. ad γ', 563. et ad δ', 455. 456. 504.

Ibid. — ὀρώρει.] Vide suprâ ad β', 810.

Ver. 570. — τὸν δ' ἐλλίσσοντο.] Vide suprâ ad ζ', 45. Ἄ. τὸν δ' ἐλλίσσοντο, et, τὸν δὲ λίσσοντο. Quæ et ipsa ferri possunt ; vide ad α', 51.

Ἐξελθεῖν καὶ ἀμῦναι, ὑποσχόμενοι μέγα δᾶρον
 Ὀππῶτι πῖότατον πεδίον Καλυδῶνος ἔραυνῆς,
 Ἔνθα μιν ἦνωγον τέμνος περικαλλῆς ἐλέσθαι,
 Πεντηκοντόγυον· τὸ μὲν ἦμισυ, οἶνοπέδοιο· 575
 Ἥμισυ δὲ, ψιλὴν ἄροσιν πεδίοιο ταμέσθαι·
 Πολλὰ δὲ μιν λιτάνευε γέρων ἰππηλάτα Οἰνεὺς,
 Οὐδοῦ ἐπεμβεβαῶς ὑψηρεφῆος θαλάμοιο,
 Σείαν κολλητὰς σαπίδας, γουνούμενος υἱόν·
 Πολλὰ δὲ τόνδε κασίγνηται καὶ πότνια μήτηρ 580
 Ἑλλίσσονθ'· ὁ δὲ μᾶλλον ἀναίνετο· πολλὰ δ' ἑταῖροι,
 Οἳ οἳ κεδνότατοι καὶ φίλτατοι ἦσαν ἀπάντων·
 Ἄλλ' οὐδ' ὡς τοῦ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθον,
 Πρὶν γ' ὅτε δὴ θαλάμος πύκα βάλλετο, τοὶ δ' ἐπὶ πύργων
 Βαῖνον Κουρῆτες, καὶ ἐπέρηθον μέγα ἄστυ· 585
 Καὶ τότε δὴ Μελέαγρον εὐζανος παρὰκοιτις
 Λίσσετ' ὄδυρομένη, καὶ οἳ κατέλεξεν ἅπαντα
 Κήδ', ὅσ' ἀνθρώποισι πέλει, τῶν ἄστυ ἀλώη·
 Ἄνδρας μὲν κτείνουσι, πόλιν δὲ τε πῦρ ἀμαθύνει·

“ Ut-exiret et propulsaret hostes, polliciti magnum donum :

“ Ubi scilicet pinguissimus erat ager Calydonis amoenae,

“ Ibi eum jusserunt praedium perpulchrum eligere,

“ Quinquaginta-jugerum : dimidium quidem, vitiferi-soli ;

575

“ Dimidium autem, non-consiti arabilis agri separatim-accipere :

“ Multum item eum obsecrabat senex equum-agitator Oeneus,

“ Limine conscenso altum-tectum-habentis thalami,

“ Quatens conglutinatos asseres, suppliciter-orans filium :

“ Multum etiam eum sorores et veneranda mater

580

“ Orabant ; ille autem magis recusabat : Multum et socii,

“ Qui ei charissimi et amicissimi erant omnium :

“ Sed ne sic quidem ejus animum in pectoribus flectebant,

“ Antequam jam thalamus frequenter percuteretur, ipsique turres

“ Conscenderent Curetes, et incenderent magnam urbem :

585

“ Tum verò demum Meleagrum elegantèr-cincta uxor

“ Orabat lugens, et ei recensuit omnia

“ Mala, quaecunque hominibus contingunt, quorum urbs capta-fuerit :

“ Viros quidem occidunt, urbem autem ignis in-cineres-redigit ;

Ver. 575. Ὀππῶτι πῖότατον πεδίον.]

Insuper id campi, quod rex habet ipse Latinus. Æn. IX, 274.

Ver. 574. — ἦνωγον.] Vide suprâ ad 5, 322.

Ver. 576. — ψιλὴν ἄροσιν.] Τὴν ἀδινδρον χώραν. Schol.

Ver. 577. — ἰππηλάτα.] Vide suprâ ad 4, 175.

Ver. 580. — κασίγνηται.] Al. κασίγνητοι.

Ver. 581. Ἑλλίσσονθ'.] Vide suprâ ad ζ, 45.

Al. Ἑλλίσσονθ'.

Ver. 585. — ἐπέρηθον.] Jamjam incendebant ; amjam ad comburendum aggrediebantur.

Ver. 588. Κήδ', ὅσ' ἀνθρώποισι πέλει.] Aristoteles, Rhetoric. lib. I. cap. 7. citat isto modo : "Ὅσα κά' ἀνθρώποισι πέλει.

Ver. 589. 590. Ἄνδρας μὲν κτείνουσι, — γυναῖκας.] "Narrare verò — quis significantius potest?" Quintilian. lib. X. cap. 1. Καὶ διακριόμενα δὲ εἰς τὰ μέρη, τὰ αὐτὰ μίζω φαίνεται πλείονα γὰρ ὑπεροχὴ φαίνεται ὄναι καὶ ὁ Ποιητὴς φησι, —

Λαοὶ μὲν φθινύθουσι, πόλιν δὲ τε πῦρ ἀμαθύνει, Τέσσα δὲ τ' ἄλλοι ἄγουσι — Aristot. Rhetoric. Lib. I. cap. 7. Ubi notandum quod hodie legimus, Ἄνδρας μὲν κτείνουσι, legisse

Τέκνα δέ τ' ἄλλοι ἄγουσι, βαθυζάνους τε γυναῖκας. 590
 Τοῦ δ' ὄρινετο θυμὸς ἀκούοντος κακὰ ἔργα.
 Βῆ δ' ἰέναι, χροῖ δ' ἔντε' ἐδύσατο παμφανόωντα.
 "Ὡς ὁ μὲν Αἰτωλοῖσιν ἀπήμυνεν κακὸν ἦμαρ,
 Εἶξας ᾧ θυμῷ· τῷ δ' οὐκέτι δῶρ' ἐτέλεσσαν
 Πολλά τε καὶ χαρίεντα· κακὸν δ' ἦμυνε καὶ αὐτῶς. 595
 Ἀλλὰ σὺ μὴ μοι ταῦτα νόει φρεσὶ, μηδὲ σε δαίμων
 Ἐνταῦθα τρέψειε, φίλος· κάκιον δέ κεν εἶη
 Νηυσὶν καιομένησιν ἀμυνόμεν'· ἀλλ' ἐπὶ δάροις
 Ἔρχεο· ἴσον γάρ σε δεῶ τίσουσιν Ἀχαιοί.
 Εἰ δέ κ' ἄτερ δάρων πόλεμον φθισήνορα δύης, 600
 Οὐκ ἔθ' ὁμῶς τιμῆς ἔσειαι, πόλεμόν περ ἀλαλκῶν.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·

" Liberosque alii abducunt, et profundè-succinctas mulieres. 590
 " Hujus autem tum motus est animus audientis saeva facta :
 " Perrexitque ire, corporeque arma induit collucentia.
 " Sic ille quidem ab Aetolis propulsavit malum diem,
 " Obscucus suo animo : ei autem non deinceps dona persolverunt
 " Multaque et pulchra : malum tamen depulit etiam sic. 595
 " Atqui tu ne mihi ista cogites in animo, neque te daemon
 " Istuc verat, amice : Pejus autem esset
 " Navibus demùm incensis te ferre auxilium : Sed nunc acceptâ conditione donorum
 " Veni : aequè enim te ac deum honorabunt Achivi.
 " Quòd si tandem sine donis pugnam viros-perdentem inieris, 600
 " Non tum aequè in honore eris, bellum quamvis propulsaveris."
 Hunc autem respondens allocutus est pedibus velox Achilles :

olim (aut memoriter citasse) Aristotelem, λαοὶ μὲν φθνήσουσι, Uberius de hoc loco Hermogenes : Πάσης πόλεως ἴπαι ["Ὀμηρος] πρόβησιν ἐν δυσὶν ἔπεισιν. — Τὰ μεγάλα τῆ βραχυτύτητι τῆς ἐρμηνείας φυλάττει μεγάλα, τῆς συντομίας τὸ μίγεθος αὐτοῖς διασαζούσης· τὰ δὲ μικρὰ καὶ φαῦλα [vide suprâ ad ver. 210; item á, 435—439.] τῆ περιβολῆ τῶν λόγων μίγεθος προσλαμβάνει. Ταῦτά ποιεῖ Δημοσθένης, καὶ οὕτω τραγωδοὶ Φωκίαν ἄλωσιν, ἔθους ὄλου, ἐν ὀλίγοις ῥήμασι λίγων· " Ἦν ἰδεῖν οἰκίας κατασκευαμέναις, " τίχρη περιηρημένα, χῶραν ἔρημον τῶν ἐν ἡλικίᾳ, " γύναια δὲ καὶ παιδάρια ὀλίγα, καὶ πρεσβύτας " ἀνθρώπους οἰκτρούς." Μονονουχὶ περιέφρασε τὸ Ὀμηρικό. Cap. XXXIII. Περὶ μεθόδου δινώτητος.

Ver. 592. — ἰδύσατο.] Al. ἰδύσατο. Sed nihil opus : Nam ἰδύσατο secundam producit.

Ver. 594. Εἶξας ᾧ θυμῷ.] Schol. Victor. in plerisque optima, alii que ferè, hoc ita accipiunt, ut dicatur Meleager, vel jam olim, (πάλαι, οὐ νῦν,) antequàm suis opularetur, iræ habenas dedisse; vel nunc demùm, quum suis opularetur, rationi (τῷ ἐπιλογισμῷ) fuisse

obsequutus. Sed neutrum fert linguæ Græcæ ratio. Εἶξας τῷ θυμῷ, necessariò est, jam tum quum suis opularetur, animos sibi incitans, animo incitato demùm habenas dans, effusis habenis hostem invadens :

— σὺ δὲ σῶ μεγαλήτορι θυμῷ
 Εἶξας, — ver. 109. hujus libri.

— τὸν δεξιὸν ἴππον
 Κένσαι ἰμοκλήσας, εἶξαι τέ οἱ ἠνία χερσίν.

ψ, 536.

— βίη καὶ ἀγήνορα θυμῷ
 Εἶξας, εἰς ἰπὶ μῆλα βροσῶν. — ὁ, 42.

— irarumque omnes effundit habenas.
 Æn. XII, 499.

Ver. 600. Εἰ δέ κ' ἄτερ δάρων.] Quòd si tandem invidè et necessitate coactus, &c.

Ibid. — φθισήνορα.] Vide suprâ ad β', 853.

Ver. 601. — ὁμῶς τιμῆς.] Eodem loco honoris. Al. ὁμῶς τιμῆς, quod est τιμῆις : Quâ ratione alibi dicitur, καὶ χροσὸν τιμῆντα —, σ', 475.

Ver. 602. — πόδας ὠκὺς.] Vide suprâ ad á, 58.

Φοῖνιξ, ἄττα, γεραῖε, διοτρεφεῖς, οὔτι με ταύτης
 Χρεῶ τιμῆς· φρονέω δὲ τετιμῆσθαι Διὸς αἴση,
 "Ἡ μ' ἔξει παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, εἰσόκ' αὐτμῆ 605
 "Ἐν στήθεσσι μένη, καί μοι φίλα γούνατ' ὄρωρῃ.
 "Ἄλλο δέ τοι ἔρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσι·
 Μή μοι σύγγχει θυμὸν ὀδυρόμενος καὶ ἀχειύων,
 "Ἀτρείδῃ ἥρωϊ φέρων χάριν· οὐδέ τί σε χρῆ 610
 Τὸν φιλέειν, ἵνα μὴ μοι ἀπέχθῃαι φιλέοντι·
 Καλὸν τοι σὺν ἐμοὶ τὸν κῆδειν, ὃ κέ με κῆδῃ·
 "Ἴσον ἐμοὶ βασιλευε, καὶ ἥμισυ μείζεο τιμῆς.
 Οὔτοι δ' ἀγγελέουσι, σὺ δ' αὐτόθι λέξεο μίμωνων 615
 Εὐνῇ ἐνὶ μαλακῇ· ἅμα δ' ἡοῖ φαινομένηφι
 Φρασσόμεθ', ἥ κε νεώμεθ' ἐφ' ἡμέτερ', ἥ κε μένωμεν.
 "Ἡ, καὶ Πατρόκλω ὄγ' ἐπ' ὄφρ' οὐσι νεῦσε σιωπῇ,
 Φοῖνικι στορέσαι πυκινὸν λέχος, ὄφρα τάχιστα
 "Ἐκ κλισίης νόστοιο μεδοίατο. Τοῖσι δ' ἄρ' Αἴας
 Ἀντίθεος Τελαμωνιάδης μετὰ μῦθον ἔειπε·

" Phoenix, pater, senex, Jovis alumne, minimè mihi hoc
 " Opus est honore: puto enim me honoratum fore Jovis voluntate, 605
 " Qui honor me consequetur apud naves recurvas, dum spiritus
 " In pectoribus maneat, et mihi mea genua moveantur.
 " Aliud autem tibi dicam, tu verò in animo reconde tuo:
 " Nè mihi turba animum, flens et moerens,
 " Atridae heroi gratificans; neutiquam te convenit 610
 " Istum amare, ut nè mihi odio sis te nunc amanti:
 " Decet te mecum eum angere, qui me angat:
 " Aequalitèr mecum regna, et dimidium sortire honoris.
 " Isti autem renunciabunt; tu verò hic cubato remanens
 " Lecto in molli: simul autem atque aurora illuxerit,
 " Consultabimus, an redcamus ad nostra, an maneamus." 615
 Dixit, et Patroclo hic supercilliis annuit tacitè,
 Phoenici ut sterneret densum lectum, ut citissimè
 E tentorio de reditu cogitarent. Inter hos autem Ajax
 Deo-par Telamonius verba fecit:

Ver. 603. — ἄττα.] Ineptè admodum ex
 Heinsio Barnesius vocabulum hoc, ac si He-
 braicum esset, Tu, Latinè reddidit.

Ibid. — οὔτι με ταύτης Χρεῶ τιμῆς.] Vide
 infrà ad x', 45.

Ver. 604. — τετιμῆσθαι Διὸς αἴση.] Πι-
 θανῶς, τῇ παρὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος τιμῆ, ἀντίθηκε
 τὴν παρὰ τοῦ Διός. Schol. Victorian.

Ver. 605. — εἰσόκ' αὐτμῆ.]

dum spiritus hos reget artus.

Æn. IV, 356.

Ver. 607. — σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσι.]
 Vide suprà ad 4, 297.

Ver. 608. Μή μοι σύγγχει θυμὸν.]

Desine meque tuis incendere teque quere-
 lis. Æn. IV, 360.

Ibid. — ὀδυρόμενος καὶ ἀχειύων.] Al. —
 ἐνὶ στήθεσιν ἀχειύων.

— lachrymansque gemensque.

Æn. XI, 150.

Ver. 610. — ἵνα μὴ μοι.] Vulgg. ἵνα μὴ
 μοι. Sed, μοι, ἐχρῆν ὀρθοτονεῖν, ἵνα ἀντιδιαστέλ-
 ληται Ἀγαμέμνονι. Schol. Victorian.

Ver. 611. Καλόν.] Vide suprà ad β', 45.

Ver. 615. — λέξεο.] Vide suprà ad β',

515. et 1, 109.

Ver. 615. Φρασσόμεθ'.] Vide suprà ad 4,
 140.

Ibid. — ἥ κε μένωμεν.] Vide suprà ad
 ver. 359.

Ver. 618. — Τοῖσι δ'.] Malè Barnesius,
 Τοῖσιδ'. Vide suprà ad γ', 200. et ad ς', 160.

Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 ἴομεν· οὐ γάρ μοι δοκεῖ μύθοιο τελευτῆ
 Τῆδέ γ' ὀδῶ κραινέσθαι· ἀπαγγεῖλαι δὲ τάχιστα
 Χρῆ μῦθον Δαναοῖσι, καὶ οὐκ ἀγαθόν περ ἔοντα,
 Οἳ που νῦν ἔαται ποτιδέγμενοι· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
 ἄγχιον ἐν στήθεσσι θέτο μεγαλήτορα θυμόν,
 Σχέτλιος, οὐδὲ μετατρέπεται φιλότητος ἑταίρων,
 Τῆς, ἧ μιν παρὰ νηυσὶν ἐτίομεν ἕξοχον ἄλλων·
 Νηλῆς· καὶ μὲν τίς τε κασιγνήτοιο φόνοιο
 Ποιήν, ἧ οὐ παιδὸς ἐδέξατο τεθνεῖωτος·
 Καί ῥ' ὁ μὲν ἐν δῆμῳ μένει αὐτοῦ, πόλλ' ἀποτίσας,
 Τοῦ δέ τ' ἐρητύεται κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ,
 Ποιήν δεξαμένου· σοὶ δ' ἄλληκτόν τε κακόν τε
 Θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι θεοὶ θέσαν, εἴνεκα κούρης
 Οἴης· νῦν δέ τοι ἐπτὰ παρίσχομεν ἕξοχ' ἀρίστας,
 Ἄλλά τε πόλλ' ἐπὶ τῆσι· σὺ δ' ἴλαον ἔνθεο θυμόν·

- " Nobilissime Laërtiade, solertiâ-pollens Ulysse, 620
 " Abeamus; non enim mihi videtur sermonis nostrî exitus
 " Hâc quidem viâ perficiendus; renunciare autem citissimè
 " Oportet responsum Danais, etiâmi non laetum sit,
 " Qui utique nunc sedent expectantes: sed Achilles
 " Trucem in pectoribus repositum superbum animum, 625
 " Durus, neque rationem-habet amicitiae sodalium,
 " Illius, quâ eum apud naves honorabamus supra caeteros;
 " Immisericors: Atqui aliquis etiam pro fratris caede
 " Pretium, vel pro suo filio accepit occiso:
 " Et is quidem qui interfecerit, in sua civitate manet ibi, multis persolutis; 630
 " Et alterius sedatur cor et animus elatus,
 " Pretio accepto: tibi verò, ὁ Achille, implacabilemque durumque
 " Animum in pectoribus dii posuerunt, gratiâ puellae
 " Unius: nunc verò tibi septem praebemus eximiè praestantissimas,
 " Aliâque multa praeter has. Tu verò propitium indue tibi animum: 635

Ver. 621. ἴομεν· οὐ γάρ μοι.] Ὁ μὲν Φοῖνιξ τέχνην χρεῖται. — Ὁ δὲ γε Αἴας, ἀπλούστατος ἄν, βαθύτατος ἐν τοῖς λόγοις πάντων ἰστί· ἀνίσταται γάρ, ὡς ὀργιζόμενος, καὶ ἀξίῳ μῆκίσι μὴδὲ διαλέγεσθαι, καὶ λίγει, — Οὐδὲ οὖν ὁ λόγος, δέικνυσιν, ὅτι καὶ τῆς ἀπλότητος προσποιήσις σχήματος ἔργον ἰστικεῖ. Dionys. Halicarn. lib. qui inscribitur Τέχνη, cap. IX. Οἳ δ' ἐῖσι δῆτορες: Ὀδυσσεύς, στυπὸς, πανούργος, θεραπευτικὸς Ἀχιλλεὺς, θυμικὸς, μεγαλόφρων· Φοῖνιξ, ἠλικὸς, πρῶτος, παιδευτικὸς Αἴας, ἀνδρῆσις, σιμνός, μεγαλόφρων, ἀπλοῦς, δυσκίνητος, βαθύς· εἰ δὲ που κινήσει, ἱπικαίρω, εὐστόχος, διὰ βραχέων φησίν. Schol. Victorian.

Ver. 624. — ποτιδέγμενοι.] Al. προτιδέγμενοι. Quod perinde est.

Ver. 625. — θέτο μεγαλήτορα.] Quâ ra-

tionem, θέτο, hic ultimam producat; item, ἐν, ver. 614. vide supra ad ἄ, 51. n. 8.

Ver. 628. Νηλῆς· καὶ μὲν τίς τε.] Al. Νηλεῖς· (quod pronuntiabatur, Νηλῆς) καὶ μὲν τίς τε.

Ver. 629. — τεθνεῖωτος.] Vide supra ad β', 818. et ad ζ', 464.

Ver. 630. Καί ῥ' ὁ μὲν —, Τοῦ δὲ.] Is qui pretium dedit, — Ejus qui datum accepit.

Ibid. — αὐτοῦ.] Al. αὐτοῦ. Al. αὐτόθι.

Ver. 632. — σοὶ δ'.] Elegantissimè orationem ab Ulysse repente ad Achillem convertit. Ἐντέχνης ἡ μετὰδασσις ἐκ τοῦ Περὶ αὐτοῦ λόγου, εἰς τὸν Πρὸς αὐτόν. Schol. Victorian.

Ver. 634. Οἴης.] Al. apud Scholiasten, οἴης. Minus rectè.

Ver. 635. — σὺ δ' ἴλαον ἔνθεο θυμόν.] Μεγαλοφῶς· ὁμοφῶς μετέχει ὁ λόγος· θεοποιῖ γὰρ αὐτόν πῶς, διὰ τοῦ ἴλαον. Schol. Victorian.

Αἴδεσσαι δὲ μέλαθρον ὑπαρόφιοι δέ τοι εἰμὲν
 Πληθὺς ἐκ Δαναῶν, μέμαμεν δέ τοι ἕξοχον ἄλλων
 Κήδιστοί τ' ἔμεναι καὶ φίλτατοι, ὅσοι Ἀχαιοί.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·

Αἴαν διογενὲς, Τελαμώνιε, κοίρανε λαῶν, 640

Πάντα τι μοὶ κατὰ θυμὸν εἴσαο μυθήσασθαι·
 Ἀλλὰ μοι οἰδάνεται κραδίη χόλω, ὅππότε ἐκείνου
 Μνήσομαι, ὅς μ' ἀσύφηλον ἐν Ἀργείοισιν ἔρξεζεν
 Ἀτρεΐδης, ὡσεὶ τιν' ἀτίμητον μετανάστην.

Ἀλλ' ὑμεῖς ἔρχεσθε, καὶ ἀγγελίην ἀπόφασθε· 645

Οὐ γὰρ πρὶν πολέμοιο μεδήσομαι αἱματόεντος,
 Πρὶν γ' υἱὸν Πριάμοιο δαΐφρονος, Ἐκτορα δῖον,
 Μυρμιδόνων ἐπὶ τε κλισίας καὶ νῆας ἰκέσθαι,
 Κτείνοντ' Ἀργείους, κατὰ τε σμύξαι πυρὶ νῆας.

“ Reverere etiam tuam domum : sub tecto enim tuo sumus

“ Ex coetu Danaorum, studemusque tibi supra alios

“ Charissimique esse et amicissimi omnium, quotquot sunt Achivi.”

Hunc autem respondens allocutus est pedibus velox Achilles :

“ Ajax nobilissime, Telamonie, princeps populorum,

“ Omnia quodammodo mihi ex animo visus es dixisse :

“ Sed mihi tumet cor irâ, quoties illius

“ Recordor, qui me inhonorum inter Argivos fecit

“ Atrides, tanquam aliquem contemptibilem inquilinum.

“ Sed vos abite, et nuncium renunciate :

“ Non enim antè de pugnâ cogitabo sanguinolentâ,

“ Quàm filius Priami bellicosi, Hector nobilis,

“ Myrmidonum ad tentoriaque et naves venerit,

“ Interficiens Argivos, incendatque igne naves.

640

645

Ver. 636. Αἴδεσσαι δὲ μέλαθρον.] Τοὺς πρόσ-
 ρυγας τῆς Ἐστίας αἰδεσσαι. Schol. Victor.

Ver. 638. Κήδιστοί τ' ἔμεναι καὶ φίλτατοι.]
 Ἐκ τοῦ πλῆθους φήσας τοὺς εἰνουςτάτους καὶ συγ-
 γενικωτάτους ἤκειν, πολλὰ δὲ ὀλίγων ἐσήμανεν
 ὑπεροφίας ἐπιτίμησιν, μετριότητος ὑπόμνησιν, αἰδῶ
 τῶν ἀνθρώπων παλῶν, ἔλιον ἰκεσίας, ἐντροπὴν
 συγγενείας. Schol. Victorian.

Ver. 639. — πόδας ὠκὺς.] Vide suprâ ad
 á, 58.

Ver. 641. Πάντα τι μοί.] Dubitat Barne-
 sius, legendumne sit, Πάντα σύ μοι. Quod
 est longè minùs venustum.

Ver. 642. Ἀλλὰ μοι οἰδάνεται κραδίη.]
 Corque meum penitùs turgescit tristibus
 iris,

Cùm decore atque omni me orbatum laude
 recordor. Cic. Tusc. Quæst. lib. III.

Ibid. — ὅππότε ἐκείνου —, ὅς μ' —
 ἔρξεζεν Ἀτρεΐδης.] Al. ὁσπότος κείνων —, ὡς
 μ' ἔθηκεν Ἀτρεΐδης.

Ver. 646. Οὐ γὰρ πρὶν πολέμοιο —,
 Πρὶν γ' υἱὸν Πριάμοιο.] Vide suprâ ad ver.

539. Πρὸς μὲν Ὀδυσσεύα, ἀποπλυσέσθαι φησὶν
 ἔτι γὰρ αὐτὸν σφόδρα ἰξέμαιναι. Πρὸς δὲ Φοί-
 νικα, ἥδη παραινόμενος, σκέψασθαι φησὶν περὶ τοῦ
 μέναι. Τὸν δὲ Αἴαντα αἰδουθέντι, τότε ἐπαμύ-
 νειν φησὶν, ἥνικα ἂν πλησίον γίνωνται οἱ πολέ-
 μοιο. Οὐτὲ ἀνέλπιστον τὴν συμμαχίαν τοῖς Ἑλ-
 λησι κατασπῆσαι θίλει, οὐτὲ ἔτοίμοι ἵνα μὴ
 μίσηρα δοκῆ παρσυνέβαι. Schol. Victorian. Ne-
 que omnino idoneis rationibus Plato Achillem
 hic vel ἐπιλήσμονα vel ψευδῆ appellat, eò
 quòd dixerit πρὸς μὲν τὸν Ὀδυσσεύα, ἀποπλυ-
 σέσθαι πρὸς δὲ τὸν Αἴαντα, μινύιν. Plato in
 Ηἱρηιά. Cæterum notandum in ver. 646 et
 650. Platoni citatis, corruptè μεθήσομαι scrip-
 tum pro μεδήσομαι; et Ἀμφὶ δὲ μιν, pro Ἀμφὶ
 δὲ τοι.

Ver. 649. — κατὰ τε σμύξαι πυρὶ νῆας.]
 Pessimè hic Barnesius, versioque (elegantissima
 plerumque illa) Wetsteniana, “ incenderit-
 que igne naves;” quod erat vertendum,
 “ incendatque igne naves.” Non enim id ait
 Achilles, pugnaturum se tum demùm, quum
 incensæ sint naves, sed quum incendantur.

- 'Αμφι δέ τοι τῇ μῆ κλισίῃ καὶ νηὶ μελαίνῃ, 650
 Ἐκτορα, καὶ μεμαῶτα, μάχης σχήσεσθαι οἴω.
 "Ὡς ἔφαθ'· οἱ δὲ ἕκαστος ἑλὼν δέπας ἀμφικύπελλον,
 Σπείσαντες, παρὰ νῆας ἴσαν πάλιν ἤρχε δ' Ὀδυσσεύς.
 Πάτροκλος δ' ἐτάροισιν, ἰδὲ δμῶῃσι, κέλευσε,
 Φοῖνικι στορέσαι πυκινὸν λέχος ὅτι τάχιστα· 655
 Αἰ δ' ἐπιπειθόμεναι στόρεσαν λέχος, ὡς ἐκέλευσε,
 Κάεά τε, ῥήγός τε, λινόιο τε λεπτὸν ἄατον·
 Ἐνθ' ὁ γέρον κατέλεκτο, καὶ ἧῶ δῖαν ἔμιμνεν.
 Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς εὔθε μυχῶ κλισίης εὐπῆκτου·
 Τῶ δ' ἄρα παρκατέλεκτο γυνή, τὴν Λεσβόθεν ἦγε,
 Φόρβαντος θυγάτηρ, Διομήδη καλλιπάρηος. 660
 Πάτροκλος δ' ἐτέρωθεν ἐλέξατο· παρ δ' ἄρα καὶ τῶ
 Ἴφιος εὐζανος, τὴν οἱ πόρε δῖος Ἀχιλλεὺς,
 Σκῦρον ἑλὼν αἰπιεῖαν, Ἐνυῆος πτολίεθρον.
 Οἱ δ' ὅτε δὴ κλισίῃσιν ἐν Ἀτρεΐδαο γένοντο, 665
 Τοὺς μὲν ἄρα χρυσέοισι κυπέλλοις υἷες Ἀχαιῶν

- " Circa verò meum tentorium et navem nigram, 650
 " Hectorem, quantumvis ardentem, à pugnâ destitutum puto."
 Sic dixit: illi verò unusquisque, accepto poculo duplice-rotundo,
 Libatione factâ, ad naves redierunt: praeibat autem Ulysses.
 Patroclus verò sociis et ancillis imperavit,
 Phoenici sternere densum lectum quàm celerrimè: 655
 Illae autem obedientes traverunt lectum, ut imperavit,
 Pellesque ovillas, stragulamque-unctam, linique subtilem florem:
 Ibi senex cubuit, et auroram divinam expectabat.
 Porro Achilles dormiit in recessu tentorii benè-compacti:
 Huic autem accubuit mulier, quam è-Lesbo duxerat, 660
 Phorbantis filia, Diomede pulchra-genas.
 Patroclus autem ex-altera-parte cubuit: juxta item et ipsum
 Iphis elegantèr-cincta, quam ei dederat nobilis Achilles,
 Scyron cùm-cepisset altam, Enyei urbem.
 Illi verò postquam ad tentoria Atridae venissent, 665
 Eos quidem aureis poculis filii Achivorum

Ver. 650. Ἄμφι δέ τοι.] Apud Platonem, loco jam suprâ citato, Ἄμφι δέ μιν. Corruptè.

Ver. 651. — μεμαῶτα.] Vide suprâ ad β', 818. et ζ', 464.

Ver. 652. "Ὡς ἔφαθ'· οἱ δὲ — ἴσαν πάλιν.] Πάτροκλος οὐ λαλεῖ· ἵνα μὴ προσκρούσας Ἀχιλλεῖ, ὕστερον μὴ πείσῃ. Schol. Victorian.

Ibid. — ἀμφικύπελλον.] Vide suprâ ad α', 584.

Ver. 653. Σπείσαντες.] *Al.* λείψαντες.

Ver. 654. — κέλευσε.] *Al.* κέλυε.

Ver. 656. — λέχος, ὡς ἐκέλευσε.] *Al.* λίχος, ὡς ἐκέλυε. *Al.* λέχος ἰγκοντούσαι.

Ver. 657. Κάεά τε.] Vide suprâ ad α', 51.

Ver. 658. 660. 662. — κατέλεκτο, — παρκατέλεκτο, — ἐλέξατο.] Vide suprâ ad β', 515.

Ver. 665. — κλισίῃσιν ἐν Ἀτρεΐδαο γένοντο.] Similis ferè loquendi ratio, ac apud Romanos ista, in *Senatu venire, in conspectu venire, &c.* Vide quæ Nos hæc de re ad *Cæsaris Commentar. de Bello Gallico, lib. IV. § 9.* Item suprâ ad α', 595. et ad S', 156.

Ver. 666. Τοὺς μὲν ἄρα χρυσέοισι.] Pronuntiabatur, χρυσέοισι. Prima etiam necessariò producitur; neque in his ulla unquam est licentia.

Δειδέχατ' ἄλλοθεν ἄλλος ἀνασταδὸν, ἔκ τ' ἐρέοντο·

Πρῶτος δ' ἐξερέεινεν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·

Εἶπ' ἄγε μ', ὦ πολύαιν' Ὀδυσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,

Ἴη ῥ' ἐθέλει νήεσσιν ἀμυνόμεναι δῆϊον πῦρ, 670

Ἴη ἀπέειπε, χόλος δέ τ' ἔχει μεγαλήτορα θυμόν;

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·

Ἀτρεΐδη κύδιστε, ἀναξ ἀνδρῶν, Ἀγάμεμνον,

Κεῖνός γ' οὐκ ἐθέλει σβέσσαι χόλον, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον

Πιμπλάνεται μένεος· σὲ δ' ἀναίνεται, ἠδὲ σὰ δῶρα.

675

Αὐτόν σε φράζεσθαι ἄμ' Ἀργεῖοῖσιν ἄνωγεν,

Ὅππῃς κεν νῆάς τε σόης καὶ λαὸν Ἀχαιῶν·

Αὐτὸς δ' ἠπέειπεν, ἄμ' ἠοῖ φαινομένηφι,

Νῆας εὐσσέλμους ἄλαδ' ἐλκόμεν ἀμφιελίσσας·

Καὶ δ' ἂν τοῖς ἄλλοισιν ἔφη παρὰμυθήσασθαι,

680

Οἴκαδ' ἀποπλείειν ἔπει οὐκέτι δῆτε τέκμων

Ἰλίου αἰπεινῆς· μάλα γὰρ ἔθεν εὐρύσπα Ζεὺς

Χεῖρα ἐὼν ὑπερέσχε, τεθαρσῆκασι δὲ λαοί.

Ὡς ἔφατ'· εἰσὶ καὶ οἶδε, τάδ' εἰπέμεν, οἳ μοι ἔποντο,

Αἴας καὶ κῆρυκε δῶα, πεπνυμένω ἄμφω.

685

Excipiebant aliundè alius assurgentes, interrogabantque ;

Primus autem interrogavit rex virorum Agamemnon :

“ Dic age mihi, laudatissime Ulysse, ingens gloria Achivorum ;

“ Utrumne vult à navibus propulsare hostilem ignem, 670

“ An recusavit, iraque tenet superhum animum ?”

Hunc autem allocutus est laboriosus nobilis Ulysses :

“ Atrida gloriosissime, rex virorum, Agamemnon,

“ Ille quidem non vult restinguere iram, sed adhuc magis

“ Impletur irà : te autem aspernatur et tua dona. 675

“ Ipsum te consultare unà cum Argivis jubet,

“ Quomodo navesque serves et exercitum Achivorum :

“ Ipse verò minatus est, simul atque aurora illuxerit,

“ Naves bonis-transtris-instructas in mare deducturum utrinque-remis-actas :

“ Atque etiam aliis dixit se suadere, 680

“ Domum ut navigent : quia jam non (inquit) invenietis finem

“ Ilii excelsae : valdè enim ipsam latè-sonans Jupiter

“ Manu suà protegit, et animo-confirmato sunt copiae.

“ Sic dixit : adsunt autem et hi, ut haec dicant, qui me secuti sunt,

“ Ajax et praecones duo, prudentes ambo. 685

Ver. 667. Δειδέχατ'.] Vide suprâ ad δ', 4.

Ibid. — ἀνασταδὸν, ἔκ τ' ἐρέοντο.]

Atque hic legatos Aetolâ ex urbe remissos,

Quae referant, fari jubet ; et responsa respicit

Ordine cuncta suo. — *Æn.* XI, 259.

Ver. 670. Ἴη ῥ' ἐθέλει.] Summae expectationis imaginem brevitate mirabili, aptissime ad personam, expressit. Ἐμμήκατο τὸν στυδαζόντα τὸ καίριον κατ'ἑῷ. *Schol. Victorian.*

Ver. 674. — σβέσσαι.] Itâ *Barnesius* : Rectè. *Al.* σβέσαι.

Ver. 676. — ἄμ' Ἀργεῖοισιν.] *Al.* ἐν Ἀργεῖοισιν.

Ver. 677. — νῆας τε σόης.] Itâ iterum rectè *Barnesius* ; sicuti suprâ, ver. 424, “ Ἡ χεῖρα σφιν νῆας τε σόης. Plerique hic ediderunt, νῆας τε σόης. MSS. nonnulli, νῆας σώσης.

Ver. 682. — γὰρ ἔθεν.] Vide suprâ ad α', 51.

Ibid. — εὐρύσπα.] Videsuprâ ad α', 175 et 498,

Φοῖνιξ δ' αὖθ' ὁ γέρον κατελέξατο· ὡς γὰρ ἀνώγει,
 "Ὀφρα οἱ ἐν νήεσσι φίλην ἐς πατρίδ' ἔπηται
 Αὔριον, ἣν ἐθέλησιν· ἀνάγκη δ' οὔτι μιν ἄξει.

"Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
 Μῦθον ἀγασσάμενοι· μάλα γὰρ κρατερεῶς ἀγόρευσε.

690

Δὴν δ' ἀνεῶ ἦσαν τετιηότες υἱεῖς Ἀχαιῶν·

'Ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·

'Ατρεΐδῃ κύδιστε, ἀναξ ἀνδρῶν, Ἀγαμέμνον,

Μὴ ὄφελος λίσσεσθαι ἀμύμονα Πηλεΐωνα,

Μυρία δῶρα διδούς· ὁ δ' ἀγῆνωρ ἐστὶ καὶ ἄλλως,

695

Νῦν αὖ μιν πολὺ μᾶλλον ἀγνηορήσιν ἐνῆκας.

'Αλλ' ἦτοι κεῖνον μὲν ἐάσομεν, ἢ κεν ἴησιν,

"Ἡ κε μένη· τότε δ' αὖτε μαχήσεται, ὅππότε κέν μιν

Θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι ἀνώγη, καὶ θεὸς ὄρη.

'Αλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼν εἶπω, πειθώμεθα πάντες·

700

Νῦν μὲν κοιμήσασθε, τεταρπόμενοι φίλον ἦτορ

Σίτου καὶ οἴνοιο· τὸ γὰρ μένος ἐστὶ καὶ ἀλκή·

Αὐτὰρ ἐπεὶ κε φανῆ καλὴ ῥοδοδάκτυλος Ἥως,

Καρπαλίμας πρὸ νεῶν ἐχέμεν λαόν τε καὶ ἵππους

'Οτρύνων· καὶ δ' αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισι μάχεσθαι.

705

" Phoenix verò illic senex cubavit : sic enim ille jussit,

" Ut se in navibus dilectam in patriam sequatur

" Cras, si voluerit : vi autem neutiquam eum abducet."

Sic dixit : illi autem omnes obmutuerunt silentio,

Sermonem admirati : admodum enim asperè dixerat.

690

Diu autem muti erant tristes filii Achivorum :

Tandem verò inter eos locutus est pugnâ strenuus Diomedes :

" Atrida gloriosissime, rex virorum, Agamemnon,

" Utinam non orâsses eximium Pelidem,

" Infinita dona dans : is utique insolens est etiam alioqui,

695

" Nunc verò eum multò magis in insolentiam conjecisti.

" Sed illum quidem missum-faciamus, sive abeat,

" Sive maneat : tunc verò rursùm pugnabit, quandò ipsum

" Animus in pectoribus jusserit, et deus incitaverit.

" Sed agite, sicut ego dixero, obsequamur omnes :

700

" Nunc quidem cubitum ite, refecti vestrum cor

" Cibo et vino ; hoc enim robur est et vis ;

" At postquam illuxerit pulchra rosea-digitos Aurora,

" Ocyùs ante naves siste copiasque pedestres et equestres

" Adhortans ; quin et ipse inter primos pugna."

705

Ver. 686. — κατελέξατο.] Vide suprâ ad β, 515.

Ver. 690. — ἀγόρευσε.] *Al.* ἀπίεπει. *Ex* ver. 451. suprâ.

Ver. 696. — ἐνῆκας.] *Al.* ἀνῆκας.

Ver. 697. — ἐάσομεν.] Vide suprâ ad δ', 42.

Ver. 699. — ἀνώγη.] *Al.* ὄρηνη.

Ver. 703. — καλῆ.] Vide suprâ ad β', 45.

Ibid. — ῥοδοδάκτυλος.] Vide suprâ ad α, 477.

"Ως ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεσαν βασιλῆες,
 Μῦθον ἀγασσάμενοι Διομήδεος ἵπποδάμοιο.
 Καὶ τότε δὴ σπείσαντες ἔβαν κλισίηνδε ἕκαστος·
 Ἐνθάδ' ἐκοιμήσαντο, καὶ ὕπνου δῶρον ἔλοντο.

Sic dixit : omnes autem assensi sunt reges,
 Orationem admirati Diomedis equūm-domitoris.
 Et tunc porrò libatione-factâ iverunt ad suum tentorium unusquisque :
 Ibi cubuerunt, et somni donum ceperunt.

<p>Ver. 706. ——— ἐπήνεσαν.] <i>Al.</i> ἐπήνησαν. Quod et Homero usitatius.</p>		<p>istud δὴ, sed vim habet in connectendâ sententiâ cum eo quod præcessit, ver. 701. <i>Nῦν</i></p>
<p>Ver. 708. Καὶ τότε δὴ.] <i>Et tunc porrò; Et tunc utique.</i> Non enim supervacaneum est</p>		<p>μὲν κοιμήσασθε, &c.</p>

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

'ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ Κ'.

'Υπόθεσις τῆς 'ΟΜΗΡΟΥ ῥαψωδίας Κ'.

'ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ ἀγρυπνήσας, ἀνίστησι τοὺς ἀρίστους τῶν Ἑλλήνων, αὐτὸς τε, καὶ Μενέλαος· καὶ ἐπὶ τῆς τάφρου συμβουλευσάμενοι, πέμπουσι κατασκόπους εἰς τὸ τῶν Τρώων στρατόπεδον, Ὀδυσσεῖα καὶ Διομήδην· Οἱ Δόλωνα μὲν συναντήσαντες ἀναιροῦσι· Πυθόμενοι δὲ παρ' αὐτοῦ, Ῥῆσόν τινα βασιλεία καὶ Θρᾶκας παρῖναι, ἔνθα τε ἐστρατοπεδεύσαντο, ἐπελθόντες δολοφονοῦσι τὸν Ῥῆσον, καὶ τῶν ἑταίρων τινὰς, καὶ τοὺς ἵππους ἀπελάσαντες, εἰς τὸν κἀύσταθμον παραγίνονται.

'Επιγραφαί.

Νυκτεγερσία· Δολάνεια, ἢ Δολανοφονία, καὶ Ῥῆσος.

'Αλλως.

Κάππα δ' ἀπ' ἀμφοτέρων σκοπιαζέμεν ἤλυθον ἄνδρες.

'Αλλως.

Κάππα δὲ Ῥήσου τὴν κεφαλὴν ἔλε Τυδεὸς υἱός.

"ΑΛΛΟΙ μὲν παρὰ νηυσὶν ἀριστῆες παναχαιῶν
 Εὔδον παννύχιοι, μαλακῶ δεδμημένοι ὕπνω·
 'Αλλ' οὐκ Ἀτρεΐδην Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν,
 Ὑπνος ἔχε γλυκερός, πολλὰ φρεσὶν ὄρμαίνοντα.

CAETERI quidem ad naves principes universorum-Achivorum
 Dormiebant per-totam-noctem, molli domiti somno :
 At non Atridem Agamemnonem, pastorem populorum,
 Somnus tenebat dulcis, multa animo volventem.

Ver. 1. 'Αλλοι μὲν — Εὔδον — 'Αλλ' οὐκ Ἀτρεΐδην.]

Nox erat, et placidum carpebant fessa soporem

Corpora : —————

————— somno positæ sub nocte silenti

Lenibant curas, et corda oblita laborum :

At non infelix animi Phœnissa; neque unquam

Solvitur in somnos, oculisque aut pectore noctem

Accipit. ————— *Æn.* IV, 522.

Cætera per terras omnes animalia somno

Laxabant curas, et corda oblita laborum :

Ductores Teucrum —————

Æn. IX, 224.

Ver. 4. — πολλὰ φρεσὶν ὄρμαίνοντα.] Vide suprâ ad β', 2 et 3.

- Ἴη τις ἀλεξίκακος πᾶσιν Δαναοῖσι γένοιτο. 20
 Ὀρθωθεὶς δ' ἔνδυσε περὶ στήθεσσι χιτῶνα,
 Ποσσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα·
 Ἀμφὶ δ' ἔπειτα δαφρινὸν ἔσασατο δέρμα λέοντος
 Αἰθωνος, μεγάλοιο, ποδηνεκές· εἴλετο δ' ἔγχος.
 Ὡς δ' αὐτῶς Μενέλαον ἔχε τρόμος· οὐδὲ γὰρ αὐτῶ 25
 Ὑπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἐφίζανε, μὴ τι πάθοιεν
 Ἀργεῖοι, τοὶ δὲ ἔθεν εἵνεκα πουλὺν ἐφ' ὑγρὴν
 Ἥλυθον ἐς Τροίην, πόλεμον θρασὺν ὄρμαίνοντες·
 Παρδαλή μὲν πρῶτα μετάφρενον εὖρυ κάλυψε
 Ποικίλην, αὐτὰρ ἐπὶ στεφάνην κεφαλῆφιν αἰείρας 30
 Θήκατο χαλκείην· δόρυ δ' εἴλετο χειρὶ παχείῃ.
 Βῆ δ' ἴμεν ἀνστήσαν ὄν ἀδελφεὸν, ὃς μέγα πάντων
 Ἀργείων ἦνασσε, θεὸς δ' ὡς τίετο δῆμῳ.
 Τὸν δ' εὖρ' ἀμφ' ὤμοισι τιθήμενον ἔντεα καλὰ,
 Νῆϊ παρὰ πρύμνῃ· τῶ δ' ἀσπᾶσιος γένετ' ἐλθῶν. 35
 Τὸν πρότερος προσέειπε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
 Τίφθ' οὕτως, ἠθεῖε, κορύσσειαι; ἢ τιν' ἐταίρων
 Ὀτρύνεις Τρώεσσιν ἐπίσκοπον; ἀλλὰ μαλ' αἰνῶς

Quod mala depulsurum ab omnibus Danais esset.	20
Erectus igitur induit circa pectora tunicam,	
Pedibusque sub nitidis ligavit pulchros calceos :	
Deinde autem sanguine infectam circumdedit sibi pellem leonis	
Fulvi, magni, talarem : sumpsitque hastam.	
Eodem autem modo Menelaum tenebat tremor; neque enim illi	25
Somnus in palpebris insidebat, ne quid paterentur infortunii	
Argivi, qui utique sui gratiâ longam per mare	
Venerant ad Trojam, bellum audax molientes :	
Pelle pardii quidem primum tergum latum texit	
Varia, tum galeam capiti sublatam	30
Imposuit aeream : hastamque cepit manu robustâ.	
Perrexit autem ire excitatum suum fratrem, qui summum cunctos	
In Argivis imperium habebat, deusque veluti honorabatur à populo.	
Hunc autem invenit circum humeros ponentem arma pulchra,	
Navis ad puppim : huic autem gratus fuit veniens.	35
Hunc prior allocutus est pugnâ strenuus Menelaus :	
“ Quid ita, venerande frater, arma induis ? an aliquem sociorum	
“ Hortari-vis, qui Trojanos exploret ? at perquam vehementer	

Ver. 22. ——— ὑπαὶ λιπαροῖσιν.] *Al.* ὑπὸ λιπαροῖσιν.

Ibid. ——— καλὰ.] Vide suprâ ad β', 45.

Ver. 23. Ἀμφὶ δ' ἔπειτα—δέρμα λέοντος.]

——latos humeros subjectaque colla

Veste super, fulvique insternor pelle leonis.

Æn. II, 721.

—— tegmen torquens immane leonis

Terribili impexum setâ, cum dentibus albis,

Indutus capiti ———. *Æn.* VII, 666.

Ibid. ——— δαφρινὸν ἔσασατο.] Apud *Barne-sium*, δαφρινὸν ἔσασατο, et, δαφρινὸν ἔσασατο. Quæ posterior conjectura est mirè inficeta.

Ver. 27. ——— τοὶ δὲ ἔθεν εἵνεκα.] *Qui utique Sui causâ.* Non enim caret vi et venustate istud δῆ.

Ver. 34. ——— καλὰ.] Vide suprâ ad β', 45.

Ver. 36. ——— βοὴν ἀγαθὸς.] Vide suprâ ad β', 408.

Δεῖδω, μὴ οὔτις τοι ὑπόσχηται τόδε ἔργον,
 "Ἄνδρας δυσμενέας σκοπιαζέμεν οἶος ἐπελθῶν,
 40
 Νύκτα δι' ἀμβροσίην μάλα τις θρασυκάρδιος ἔσται.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων
 Χρῶ βουλῆς ἐμὲ καὶ σέ, διοτρεφὲς ᾧ Μενέλαε,
 Κερδαλέης, ἣτις κεν ἐρύσσεται ἠδὲ σαώσει
 Ἀργείους καὶ νῆας· ἐπεὶ Διὸς ἐτράπετο φρήν.
 45
 Ἐκτορέοις ἄρα μάλλον ἐπὶ φρένα θῆχ' ἱεροῖσιν
 Οὐ γάρ πα ἰδόμην, οὐδ' ἐκλυον αὐδήσαντος,
 "Ἄνδρ' ἕνα τοσσάδε μέγμερ' ἐπ' ἡματι μητίσασθαι,
 "Ὅσ' Ἐκτωρ ἔρριξε Διὶ φίλος υἱᾶς Ἀχαιῶν,
 Αὐτῶς, οὔτε θεᾶς υἱὸς φίλος, οὔτε θεοῖο.
 50
 Ἔργα δ' ἔρεξ', ὅσα φημὶ μελησόμεν Ἀργείοισι
 Δηθά τε καὶ δολιχόν· τόσα γὰρ κακὰ μήσατ' Ἀχαιοῦς.
 Ἄλλ' ἴθι νῦν, Αἴαντα καὶ Ἰδομενεῆα κάλεσσον,

"Timeo, ne nullus tibi promittat hoc officium,

"Ut hostes speculetur solus accedens

40

"Noctem per placidam: aliquis admodum audax-animo fuerit."

Hunc autem respondens allocutus est rex Agamemnon:

"Opus est consilio mihi et tibi, Jovis-alumne ὁ Menelaë,

"Prudenti, quod eximat-periculo et servet

"Argivos et naves: quandoquidem Jovis mutatus est animus.

45

"Hectoris sanè magis animum adjecit sacris:

"Nondum enim vidi, nec audivi, qui diceret,

"Virus unum tot ardua uno die molitum esse,

"Quot Hector fecit Jovi carus in filios Achivorum,

"Talis cum sit, neque deae filius dilectus, neque dei.

50

"Facinora utique gessit, quae puto curae-fore Argivis

"Diu et in longum tempus: tot enim mala struxit Achivis.

"Sed i nunc, Ajacem et Idomeneum voca,

Ver. 45. Χρῶ βουλῆς ἐμὲ καὶ σέ.] Tenet, premit, urget Me Teque necessitas atque inopia consilii. "Ἐστὶ δὲ σολοικισμὸς παρὰ τὰς πτώσεις, ἀντὶ τοῦ, ἐμὸ καὶ σοί. Schol. "Ἐστὶ δὲ τὸ μὲν, ἐμὸ καὶ σέ, ἀντίπαυσις ἀντὶ τοῦ ἐμὸ καὶ σοί. Eustath. Absurdissimè uterque: Quasi scilicèt Homerus scribere non potuisset, μοὶ σοί τε aut non rectius diceretur, ἐμὸ καὶ σοί. Infra, ver. 85. τίσσι τε δὲ σε χρεώ; quid tibi opus est? Cujus te rei tenet inopia? Sic ἰ, 75. μάλα δὲ χρεώ πάντα Ἀχαιοῦς. Ibid. 603. οὔτις με ταύτης χρεώ τιμῆς· λ', 605. τί δὲ σε χρεώ ἐμείο; σ', 406. τῶ με μάλα χρεώ. Odys. α', 225. τίσσι τε δὲ σε χρεώ. Constructio est, χρεώ ἰάνει, βίβηκε, vel aliquid simile. Ut, in hoc libro, ver. 118. 142. et 172. Item Odys. β', 28. ἰ, 189. et ζ', 156.

Ver. 45. — ἐπὶ Διὸς ἐτράπετο φρήν.] Notandus hinc significantissimus et maxime proprius Vocis Mediae usus, "Quoniam Jupiter

"animum suum mutavit." Quod, ad Agamemnonis querimoniam, significantius est, quàm si dixisset passivè; "quoniam Jovis mutatus est animus." Vide supra ad γ', 141.

Ex illo fluere ac retrò sublapsa referri Spes Danaum: fractæ vires, aversa Dea mens. Æn. II, 169.

Ver. 48. — ἐπ' ἡματι.] Al. ἐν ἡματι. Barnesius, ἐν ἡματι Non male. Ἐν μὲν ἡμέρῃ. Schol.

Ibid. — μητίσασθαι.] Barnesius scribit μητίσασθαι, "ob Metrum," scilicèt. Ineptè admodum. Fit enim non ex μητίζω, cuiusmodi Verba Aoristos et Futura corripunt; sed ex μητία, cuius formæ verba Aoristos et Futura producant.

Ver. 50. — οὔτε θεᾶς υἱὸς.] Non, ut Achilles, Deâ natus. Achilles nimirum Agamemnoni, in angustiis constituto, ob oculos nunquam non versabatur.

Ῥίμφα Δέων ἐπὶ νῆας· ἐγὼ δ' ἐπὶ Νέστορα δῖον
 Εἶμι, καὶ ὄτρυνέω ἀνστήμεναι· αἶκ' ἐθέλησιν 55
 Ἐλθεῖν ἐς φυλάκων ἱερὸν τέλος, ἧδ' ἐπιτεῖλαι.
 Κείνου γάρ κε μάλιστα πυθοῖατο· τοῖο γὰρ υἱὸς
 Σημαίνει φυλάκεσσι, καὶ Ἴδομενῆος ὀπάων
 Μηριόνης· τοῖσιν γὰρ ἐπετρέπομέν γε μάλιστα.
 Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῆν ἀγαθὸς Μενέλαος· 60
 Πῶς γάρ μοι μύθω ἐπιτέλλεαι, ἧδὲ κελεύεις;
 Αὔθι μένω μετὰ τοῖσι, δεδεγμένος εἰσόκεν ἔλθης,
 Ἥε Δέω μετὰ σ' αὔτις, ἐπὴν εὔ τοῖς ἐπιτεῖλω;
 Τὸν δ' αὐτε προσέειπεν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
 Αὔθι μένειν, μή πως ἀβροτάζομεν ἀλλήλοισιν 65
 Ἐρχομένω· πολλαὶ γὰρ ἀνὰ στρατὸν εἰσι κέλευθοι·
 Φθέγγεο δ', ἧ κεν ἴησθα, καὶ ἐγρήγορθαι ἀνωχθί,
 Πατρώθεν ἐκ γενεῆς ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον,
 Πάντας κυδαίνων· μηδὲ μεγαλίζεο θυμῶ·
 Ἄλλὰ καὶ αὐτοί περ πονεάμεθα· ᾧδέ που ἄμμι 70
 Ζεὺς ἐπὶ γεινομένοισιν ἴει κακότητα βαρεῖαν.

“ Citò currens ad naves: ego verò ad Nestorem nobilem

“ Vado, et hortabor ut surgat; si velit 55

“ Ire ad custodum sacrum agmen, et consilium dare.

“ Illum enim potissimum audient: ejus enim filius

“ Praeest custodibus, et Idomenei armiger

“ Meriones: his enim commisit maximè.”

Huic autem respondit deinde pugnâ strenuus Menelaus: 60

“ Quomodo igitur mihi verbis mandas, et jubes?

“ Ibine maneam cum illis, praestolans donec veneris;

“ An recurram ad te, quum diligentèr illis mandavero?”

Hunc autem rursus allocutus est rex virorum Agamemnon:

“ Ibi mane, ne fortè aberremus alter ab altero 65

“ Euntes, multae enim per castra sunt viae.

“ Clama autem, quâ iveris, et vigilare jube,

“ A-patre et stirpe suâ compellans virum quemque,

“ Omnes honorificè-nominans; neque superbias animo:

“ Quin et nos etiam ipsi laboremus: ita nimirum nobis 70

“ Jupiter nascentibus injecit calamitatem gravem.”

Ver. 55. Εἶμι, καὶ ὄτρυνέω.] Ex ὄτρυνω, fit ὄτρυνῶ, sive ὄτρυνέω; sicuti ex κρένω, κρένω; ex μαρτυρομαι, μαρτυροῦμαι, μαροτύρομαι, &c.

Ver. 57. Κείνου γάρ κε μάλιστα πυθοῖατο.] Al. κίνω γάρ κε μάλιστα πυθοῖατο. Caterum sermo in hisce versibus exilis et tenuis, Trepidantis personam apprimè decet.

Ver. 61. Πῶς γάρ μοι.] Refertur istud, γὰρ, non ad id quod proximè praecessit, sed ad id quod elegantissimè reticetur. “ Nescio quid quid faciam: NAM,” &c. Vide supra ad i, 22.

Tom. I.

Ver. 67. ——— ἐγρήγορθαι ἀνωχθί, ——— ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον.] Al. ἐγρηγόρησαι.

—— variisque instigat vocibus ——

Nomine quemque vocans, reficitque in praelia pulsos. AEn. XI, 750.

Ver. 69. ——— μηδὲ μεγαλίζεο.] Vide ad α, 51. Al. μὴ δὴ μεγαλίζεο. Sed particula δὴ, locum hic non habet, siquis sententiam perpendat.

Ver. 71. Ζεὺς ἐπὶ γεινομένοισιν ἴει.] Ita Barnesius, rectè. Ζεὺς ἐφίει γεινομένους. Al. ἐπιγεινομένοισιν ἴει.

C c

"Ὡς εἰπὼν, ἀπέπεμπεν ἀδελφεὸν, εὖ ἐπιτείλας.
 Αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' ἵεναι μετὰ Νέστορα, ποιμένα λαῶν.
 Τὸν δ' εὗρεν παρὰ τε κλισίῃ καὶ νηὶ μελαινῇ,
 Εὐνῇ ἐνὶ μαλακῇ· παρὰ δ' ἔντεα ποικίλ' ἔκειτο, 75
 Ἄσπις, καὶ δύο δαῦρε, φαινή τε τρυφάλεια·
 Πὰρ δὲ ζωστήρ κείτο παναίολος, ᾧ ῥ' ὁ γεραίος
 Ζώνυθ', ὅτ' ἐς πόλεμον φθισήνορα φαρῆσσοιτο,
 Λαὸν ἄγων· ἐπεὶ οὐ μὲν ἐπέτρεπε γῆραι' λυγρῶ.
 Ὀρθωθείς δ' αἶρ' ἐπ' ἀγκῶνος, κεφαλὴν ἐπαίρας, 80
 Ἀτρεΐδην προσέειπε, καὶ ἐξερεείνετο μύθῳ·
 Τίς δ' οὕτω κατὰ νῆας ἀνά στρατὸν ἔρχεαι οἶος,
 Νύκτα δι' ὄρφναίην, ὅτε δ' εὐδουσι βροτοὶ ἄλλοι;
 Ἥέ τιν' οὐρῆαν διζήμενος, ἢ τιν' ἑταίρων;
 Φθέγγεο, μηδ' ἀκέων ἐπ' ἐμ' ἔρχεο· τίπτε δέ σε χρεώ; 85
 Τὸν δ' ἡμίβειτ' ἐπειτα ἀνάξ' ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
 "ὦ Νέστωρ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
 Εἴσεις Ἀτρεΐδην Ἀγαμέμνονα, τὸν περὶ πάντων
 Ζεὺς ἐνέηκε πόνοισι διαμπερές, εἰσόκ' αὐτῆν
 Ἐν στήθεσσι μένη, καὶ μοι φίλα γούνατ' ὄραρην. 90
 Πλάζομαι ᾧδ', ἐπεὶ οὐ μοι ἐπ' ὄμμασι νήδυμος ὕπνος

Sic fatus, dimisit fratrem, postquam diligentèr mandaverat.

Atque ipse perrexit proinde ire ad Nestorem, pastorem populorum.

Hunc autem invenit apud tentorium et navem nigram,

Lecto in molli: juxta autem arma varia jacebant, 75

Scutum, et duae hastae, splendidaque galea:

Propè quoque balteus jacebat artificio-vario-factus, quo senex

Cingebatur, quando ad pugnam viros-perdentem armaretur,

Copias ducens: quoniam nondum indulgebat senectuti tristis.

Erectus autem in cubitum, capiteque levato, 80

Atridem allocutus est, et interrogabat verbis:

" Quisnam ita propter naves per castra vadis solus,

" Noctem per tenebrosam, quando dormiunt mortales caeteri?

" An aliquem custodum quaerens, an aliquem sodalium?

" Loquere, neque tacitus ad me accede: quid tibi opus est?" 85

Huic autem respondit deinde rex virorum Agamemnon:

" O Nestor Nelide, ingens gloria Achivorum,

" Agnosces Atridem Agamemnonem, quem supra omnes

" Jupiter conjecit in labores perpetuò, quoad spiritus

" In pectoribus maneat, et mihi mca genua moveantur. 90

" Erro ita, quoniam non mihi in oculis dulcis somnus

Ver. 77. — παναίολος.] Vide suprà ad β', 816.

Ver. 78. Ζώνυθ', ὅτ'.] Vide suprà ad γ', 260.

Ibid.—φθισήνορα.] Vide suprà ad β', 835.

Ver. 82. Τίς δ' οὕτως.] Al. Τίς δ' οὕτως.

Ver. 84. — ἢ τιν' ἑταίρων;] Ita rectè edidit Barnesius. Al. ἢ τιν' ἑταίρων;

Ver. 85. — τίπτε δέ σε χρεώ;] Vide suprà ad ver. 45.

Ver. 88. Εἴσεις Ἀτρεΐδην.] Plutarchus, in lib. περὶ εὐθυμίας, citat: Γνώσκει Ἀτρεΐδην.

Quod et in duobus MSS. repperit Barnesius.

Ver. 89. — εἰσόκ' αὐτῆν Ἐν στήθεσσι μένη.] — dum spiritus hos reget artus. AEn. IV, 536.

Ἴζανει, ἀλλὰ μέλει πόλεμος καὶ κήδε' Ἀχαιῶν.
 Αἰνῶς γὰρ Δαναῶν πέρι δείδια, οὐδέ μοι ἦτορ
 Ἔμπεδον, ἀλλ' ἀλαλυκτῆμαι· κραδίη δέ μοι ἕξω
 Στηθέων ἐκθρώσκει, τρομέει δ' ὑπο φαίδιμα γυῖα. 95

Ἄλλ' εἴ τι δρᾷνεις, ἐπεὶ οὐδέ σέ γ' ὕπνος ἰκάνει,
 Δεῦρ' ἐς τοὺς φύλακας καταβειόμεν, ὄφρα ἴδωμεν,
 Μῆ τοὶ μὲν καμάτῳ ἀδδηκότες, ἦδὲ καὶ ὕπνω,
 Κοιμήσωνται, ἀτὰρ φυλακῆς ἐπὶ πάγχυ λάθωνται·
 Δυσμενέες δ' ἄνδρες σχεδὸν εἶαται, οὐδέ τι ἴδμεν 100
 Μῆ πως καὶ διὰ νύκτα μενοιήσῃσι μάχεσθαι.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερῆνιος ἱππότητα Νέστωρ·
 Ἄτρεΐδῃ κύνιστε, ἄναξ ἀνδρῶν, Ἀγάμεμνον,
 Οὐδ' ἦν Ἔκτορι πάντα νοήματα μητίετα Ζεὺς
 Ἐκτελέσει, ὅσα πού νυν ἐέλπεται· ἀλλὰ μιν οἶω 105
 Κήδεσι μοχθήσειν καὶ πλείοσιν, εἶπεν Ἀχιλλεύς
 Ἐκ χόλου ἀργαλίοιο μεταστρέψῃ φίλον ἦτορ.

“ Insidet, sed curae est bellum et clades Achivorum.

“ Vehementèr enim de Danais timeo, neque mihi cor

“ Firmum, sed mentis-sum-attonitae: cor autem mihi extra

“ Pectora exilit, tremunt verò subtus pulchra membra. 95

“ Enimvero siquid agere-cogitas, (nam neque te sanè somnus capit),

“ Age ad custodes descendamus, ut videamus,

“ Ne illi labore defessi, et somno domiti,

“ Obdormiant, et excubiarum prorsus oblitii sint.

“ Hostes autem propè sedent, neque scimus 100

“ An fortè etiam per noctis-opportunitatem in-animo-habeant pugnare.”

Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor:

“ Atrida gloriosissime, rex virorum, Agamemnon,

“ Non sanè Hectori omnia cogitata providus Jupiter

“ Perficiet, quae fortè nunc sperat: sed ipsum credo 105

“ Curis laboraturum et pluribus, si modò Achilles

“ Ab irâ gravi converterit suum cor.

Ver. 92.—μίλει πόλεμος καὶ κήδε' Ἀχαιῶν.]
 — secumque volutat

Eventus belli varios —. *Æn.* X, 159.

Ver. 93. — οὐδέ μοι ἦτορ Ἔμπεδον, ἀλλ' ἀλαλυκτῆμαι.] “ Non angor, sed ardeo dolore:

“ οὐδέ μοι ἦτορ Ἔμπεδον, ἀλλ' ἀλαλυκτῆμαι.
 “ Non sum, inquam, mihi crede, mentis com-
 “ pos.” *Cic. Epist. ad Attic. lib. IX.*

Ver. 94. — κραδίη δέ μοι ἕξω Στηθέων ἐκθρώσκει.] Hoc utique est, quod alieno in loco vertit Cicero, “ *Toto pectore tremere.*”
 Vide suprâ ad ἦ, 216.

Ver. 98. — καμάτῳ ἀδδηκότες, ἦδὲ καὶ ὕπνω.] Versiones habent, “ labore defessi et “ *vigiliâ.*” *Schol. τῆ ἀγρυπνία.* Eustathius, τὸ δὲ ὕπνω, ἀντὶ τοῦ ἀγρυπνία, — τὸν μὴ παρόντα ὕπνον. Quod mihi admodum videtur invenustum. Sententia est; καμάτῳ ἀδδηκότες, καὶ ὕπνω δευρημένοι, labore defu-

ligati et somno oppressi. *Horat. Carm. lib. III. Od. IV, 11.* — *Ludo fatigatumque somno.*

Ver. 99. — ἐπὶ πάγχυ λάθωνται.] Πάγχυ ἐπιλάθωνται. *Al. ἐπίπαγχυ*, minus rectè. Vide suprâ ad ver. 71.

Ver. 102, 104. — ἱππότητα — μητίετα.] Vide suprâ ad ἦ, 175.

Ver. 105. Ἐκτελέσει.] *Al. Ἐκτελέσι.*

Ibid. — ὅσα πού νυν ἐέλπεται.] *Al. νῦν ἔλπεται.* Stephanus et plerique pessimè, νῦν ἐέλπεται. Vera lectio, νυν ἐέλπεται. Quomodo infrâ, ψ', 485. Διῦρὸς νυν ἢ πρίποδος —. Item apud Euripidem et Sophoclem, citante Eustathio:

Σῶσόν νυν αὐτὸν, μὴδ' ἔρα τοῦ πλησίον. Et, Σίγα νυν ἰστῶς, καὶ μὴν ὡς κυρεῖς ἔχων.

Ver. 106. — εἶπεν Ἀχιλλεύς.] Vide suprâ ad β', 675. 681. ad ἦ, 788. et ad ἦ, 228.

- Σοὶ δὲ μάλ' ἔφομ' ἐγώ· προτὶ δ' αὖ καὶ ἐγείρομεν ἄλλους,
 Ἥμην Τυδεΐδην δουρικλυτὸν, ἠδ' Ὀδυσῆα,
 Ἥδ' Αἴαντα ταχύν, καὶ Φυλῆος ἄλκιμον υἱόν. 110
 Ἄλλ' εἴτις καὶ τούσδε μετοιχόμενος καλέσειεν,
 Ἀντίθεόν τ' Αἴαντα καὶ Ἴδομενεῖα ἄνακτα·
 Τῶν γὰρ νῆες ἕασιν ἐκαστάτω, οὐδὲ μάλ' ἐγγύς.
 Ἄλλὰ φίλον περ ἴοντα καὶ αἰδοῖον Μενέλαον
 Νεικέσω, εἴπερ μοι νημεσῆσαι, οὐδ' ἐπικεύσω, 115
 Ὡς εὔδει, σοὶ δ' οἶῶ ἐπέτρεψεν πονέεσθαι·
 Νῦν ὄφελεν κατὰ πάντας ἀριστήης πονέεσθαι
 Λισσόμενος· χρεῖά γὰρ ἰκάνεται οὐκέτ' ἀνεκτός.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
 ὦ γέρον, ἄλλοτε μὲν σε καὶ αἰτιάασθαι ἄνωγα· 120
 Πολλάκι γὰρ μεθίει τε, καὶ οὐκ ἐθέλει πονέεσθαι·
 Οὐτ' ὄκνω εἶκων, οὐτ' ἀφραδίῃσι νόοιο·
 Ἄλλ' ἐμέ τ' εἰσορόων, καὶ ἐμὴν ποτιδέγμενος ὄρμην·
 Νῦν δ' ἐμέο πρότερος μάλ' ἐπέγχετο, καὶ μοι ἐπέστη·
 Τὸν μὲν ἐγὼ πρόεηκα καλήμεναι, οὐς σὺ μεταλλάξ. 125
 Ἄλλ' ἴομεν· κείνους δὲ κίχρησόμευθα πρὸ πυλάων

“ Te verò libentèr sequar ego : insuper et excitemus alios,

“ Et Tydidem hastà-inclytum, et Ulysssem,

“ Et Ajacem *Oilei* velocem, et Phylei fortem filium. 110

“ Quin si quis et hos adiens vocaret,

“ Deoque-parem Ajacem *Telamonium* et Idomeneum regem :

“ Horum enim naves absunt longissimè, neque valdè propè.

“ At charum licèt existentem et venerandum Menelaum

“ Objurgabo, etiamsi mihi succenseas, neque celabo; 115

“ Quoniam ita dormit, tibi que soli permisit laborare :

“ Nunc debuerat circa omnes principes laborare

“ Suppliciter orans : necessitas enim urget non jam tolerabilis.”

Hunc autem rursùs allocutus est rex virorum Agamemnon :

“ O senex, aliàs quidem te *eum* etiam accusare hortor ; 120

“ Saepe enim cessat, nec vult laborare ;

“ (Non utique pigritiae cedens, neque insipientiae mentis ;

“ Sed me respiciens, et expectans dum ego incipiam :)

“ Nunc autem me prior multò surrexit, et mihi adstitit :

“ *Atque eum* quidem ego praemisì, vocatum quos tu quaeris. 125

“ Verùm eamus : illos utique inveniemus ante portas

Ver. 108. — προτὶ.] *Al. ποτὶ.* Quod perinde est.

Ver. 110. — Αἴαντα ταχύν.] Rectè Schol.

Τὸν Ὀϊλίωσ' καὶ γὰρ ἐν ἄλλοις φησὶ, ———
 “ Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας.”

Ibid. — καὶ Φυλῆος ἄλκιμον υἱόν.] Absurdè hic Schol. Τὸ “ ἄλκιμον” μικρόν, διὰ τὸ μέτρον. Quasi verò versus non aequè caperet Φυλῆος [pronuntiandum videlicet Φυλῆος] ἄλκιμον υἱόν.

Ver. 111. Ἄλλ' εἴτις καὶ τούσδε.] Elegan

tissimâ Aposiopesi in hujusmodi locutionibus reticeri solet sententiae Apodosis; καλῶς ἂν ἔχοι, aut siquid simile. Vide suprâ ad α', 135 et 540.

Ver. 115. Νεικέσω, εἴπερ μοι νημεσῆσαι.]

Dicam equidem, licet — mihi — mi-
 netur. *Æn.* XI, 548.

Ver. 118. — χρεῖά γὰρ ἰκάνεται.] Vide suprâ ad ver. 45.

Ver. 120.— ἄνωγα.] Vide suprâ ad S', 522.

Ἐν φυλάκεσσ'· ἵνα γάρ σφιν ἐπέφραδον ἠγερέεσθαι.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερένιος ἰππότα Νέστωρ·

Οὕτως οὔτις οἱ νεμεσήσεται, οὐδ' ἀπιθήσει

Ἀργείων, ὅτε κέν τιν' ἐποτρύνῃ καὶ ἀνώγῃ.

130

Ὡς εἰπὼν, ἔνδυνε περὶ στήθεσσι χιτῶνα,

Ποσσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,

Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖναν περονήσατο φοινικόεσσαν,

Διπλῆν, ἐκταδίην· οὔλη δ' ἐπεινήνοθε λάχῃ.

Εἶλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὄξει χαλκῶ.

135

Βῆ δ' ἵναὶ κατὰ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτῶνων.

Πρῶτον ἔπειτ' Ὀδυσῆα, Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον,

Ἐξ ὕπνου ἀνέγειρε Γερένιος ἰππότα Νέστωρ

Φθεγξάμενος· τὸν δ' αἶψα περὶ φρένας ἤλυθ' ἰαή,

Ἐκ δ' ἤλθε κλισίης, καὶ σφέας πρὸς μῦθον ἔειπε·

140

Τίφθ' οὔτω κατὰ νῆας ἀνὰ στρατὸν οἴοι ἀλᾶσθε,

Νύκτα δι' ἀμβροσίην; ὅτι δὴ χρεῖᾶ τόσον ἴκει;

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερένιος ἰππότα Νέστωρ·

Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεύ,

“ Inter custodes : ibi enim eos monui, ut congregarentur.”

Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor :

“ Ita nemo ei succensebit, neque non-obsequetur

“ Argivorum, quando aliquem hortetur et jubeat.”

150

Sic locutus, induit circa pectora tunicam,

Pedibusque sub nitidis ligavit pulchros calceos,

Circum autem laenam fibulâ-connexuit puniceam,

Duplicem, amplam ; crisper autem super eam florescebat lanugo.

Sumpsit dein validam hastam praeifixam acuto aere.

155

Perrexitque ire apud naves Achivorum aere-loricatorum.

Primum deinde Ulysses, Jovi consilio parem,

E somno excitavit Gerenius eques Nestor

Vociferans : illi autem continuo ad animum accessit vox ;

Exivitque è tentorio, et ipsos sermone allocutus est :

140

“ Cur sic prope naves per castra soli erratis,

“ Noctem per dulcem ? quid est quod jam necessitas adeo urgeat ?”

Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor :

“ Nobilissime Laërtiade, solertiâ-pollens Ulysse,

Ver. 127. Ἐν φυλάκεσσ'· ἵνα γάρ σφιν.] Barnesius in Var. Lect. Ἐν φυλάκεσσιν ἵνα σφιν. Quia scilicet ἵνα, rarius significat “ ibi ;” saepius “ ubi.”

Ver. 128. — ἰππότα.] Vide suprâ ad 4, 175.

Ver. 129. Οὕτως οὔτις οἱ.] Quâ ratione, οὔτις, hic ultimam (etiam extra caesuram) producat ; item Διὶ et μῆτιν, ver. 137 ; vide suprâ ad 4, 51.

Ver. 132. — καλὰ.] Vide suprâ ad β', 45.

Ver. 133. — φοινικόεσσαν.] Pronuntia-batur, φοινικίωσαν. Secunda enim necessariò producitur. Neque in his ullus unquam est licentiae locus.

Ver. 134. — ἐπεινήνοθε.] Non ex praeterito, ἐπεινήνοθε ; sed ex Aoristo, ἐπεινήνοθον. Similiter, ver. 139 ; ἤλυθ' non ex praeterito, ἤλυθα ; sed ex Aoristo, ἤλυθον. Alioqui non constaret Temporum ratio. Vide suprâ ad 4, 37.

Ver. 135. — ἀκαχμένον ὄξει χαλκῶ.]

—ferro praeifixum robur acuto.

Æn. X, 479.

Ver. 137. — ἀτάλαντον.] Vide suprâ ad β', 627.

Ver. 142. — χρεῖᾶ — ἴκει.] Vide suprâ ad ver. 43.

- Μὴ νεμέσα· τοῖον γὰρ ἄχος βεβίηκεν Ἀχαιοῦς. 145
 Ἄλλ' ἔπευ, ὄφρα καὶ ἄλλον ἐγείρομεν, ὃν τ' ἐπέοικε
 Βουλὰς βουλεύειν, ἢ φευγέμεν, ἢ μάχεσθαι.
 Ὡς φάθ'· ὁ δὲ κλισίηνδε κίων πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 Ποικίλον ἀμφ' ἄμοισι σάκος θέτο, βῆ δὲ μετ' αὐτούς.
 Βὰν δ' ἐπὶ Τυδεΐδην Διομήδεα· τὸν δ' ἐκίχανον 150
 Ἐκτὸς ἀπὸ κλισίης σὺν τεύχεσιν· ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
 Εὐδὸν ὑπὸ κρασὶν δ' ἔχον ἀσπίδας· ἔγχεα δὲ σφιν
 Ὄρθ' ἐπὶ σαυρωτῆρος ἐλήλατο· τῆλε δὲ χαλκὸς
 Λάμφ', ὡς ἀστεροπὴ πατρὸς Διός· αὐτὰρ ὄγ' ἤρως
 Εὐδ'· ὑπὸ δ' ἔστρωτο ρίνον βοῶς ἀγραύλοιο· 155
 Αὐτὰρ ὑπὸ κράτεσφι τάπης τετάνυστο φαεινός.
 Τὸν παρστάς ἀνέγειρε Γερῆνιος ἱππότητα Νέστωρ,
 Λαῶξ ποδὶ κινήσας, ὄτρυνέ τε, νείκεσέ τ' ἀντην·
 Ἐγρεο, Τυδέος υἱέ· τί πάννουχον ὕπνον ἀωτεῖς;
 Οὐκ αἶεις, ὡς Τρῶες ἐπὶ Θρωσμῶ πεδίοιο 160
 Εἶπται ἄγχι νεῶν, ὀλίγος δ' ἔτι χᾶρος ἐρύκει;
 Ὡς φάθ'· ὁ δ' ἐξ ὕπνοιο μάλα κραιπνῶς ἀνόρουσε,
 Καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 Σχέτλιός ἐσσι, γεραῖέ· σὺ μὲν πόνου οὐποτε λήγεις·
 Οὐ νυ καὶ ἄλλοι ἔασι νεώτεροι υἱῆς Ἀχαιῶν, 165

- “ Ne indigneris : tantus enim dolor oppressit Achivos. 145
 “ Sed sequere, ut et alium excitemus, quemcunque convenit
 “ Consilia agitare, vel fugiendi, vel pugnandi.”
 Sic dixit : in tentorium verò reversus consilio-abundans Ulysses,
 Varium circa humeros scutum posuit, secutusque est eos.
 Iverunt porrò ad Tydidem Diomedem ; eumque invenerunt 150
 Extra pro tentorio cum armis ; circumque socii
 Dormiebant : sub capitibus autem habebant clypeos : hastae verò ipsis
 Erectae in cuspide-posteriore fixae erant : longèque aes
 Splendebat, velut fulgur patris Jovis ; caeterum ipse heros
 Dormiebat ; substrataque erat pellis bovis agrestis ; 155
 At sub capite tapes extensus erat splendidus.
 Hunc juxtà stans excitavit Gerenius eques Nestor,
 Calce pedis movens, ursitque, objurgavitque apertè :
 “ Surge, Tydei filii, cur per-totam-noctem somnum suavem carpis ?
 “ Non audis, ut Trojani in tumulo campi 160
 “ Sedent prope naves, exiguum autem jam spatium distinct ?”
 Sic dixit : ille verò è somno valdè celeritèr exiit,
 Et ipsum compellans, verbis alatis allocutus est :
 “ Arduus nimium es, senex : tu quidem à labore nunquam cessas :
 “ An nou et alii sunt juniores filii Achivorum, 165

Ver. 145, 146, 161. — βεβίηκεν — ἐπί-
 οινι, — Εἶπται.] Vide suprâ ad á, 57.

Ver. 155. — ἔστρωτο ρίνον.] Quâ ratione,
 ἔστρωτο, hic ultimam producat ; item μάλα,
 vcr. 172 ; vide suprâ ad á, 51.

Ver. 159. — ὕπνον ἀωτεῖς.]
 Carpebat somnos ———. Æn. IV, 555.
 Ver. 164. Σχέτλιός ἐσσι.] Nimum arduus
 es. Vim hujus vocis non assecutæ sunt ver-
 siones.

Οἳ κεν ἔπειτα ἕκαστον ἐγείρειαν βασιλῆαν,

Πάντη ἐποικόμενοι; σὺ δ' ἀμήχανός ἐσσι, γεραίε.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Γερένιος ἱππότα Νέστωρ·

Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, φίλος, κατὰ μοῖραν ἔειπες·

Εἰσὶν μὲν μοι παῖδες ἀμύμονες, εἰσὶ δὲ λαοὶ

170

Καὶ πολέες, τῶν κέν τις ἐποικόμενος καλέσειεν.

Ἄλλὰ μάλα μεγάλη χρεῖά βεβίηκεν Ἀχαιοῦς·

Νῦν γάρ δὴ πάντεσσι ἐπὶ ξυροῦ ἴσταται ἀκμῆς,

Ἡ μάλα λυγρὸς ὄλεθρος Ἀχαιοῖς, ἢ ἐβιάσθαι.

Ἄλλ' ἴθι νῦν, Αἴαντα ταχύν, καὶ Φυλέος υἱὸν

175

Ἄνστησον, σὺ γάρ ἐσσι νεώτερος· εἴ μ' ἐλεαίρεις.

Ὡς φάθ'· ὁ δ' ἀμφ' ὄμοισιν ἔεσσατο δέρμα λέοντος

Αἶθανος, μέγαλοιο, ποθηνέκῃ· εἴλετο δ' ἔγχος·

Βῆ δ' ἰέναι· τοὺς δ' ἔνθεν ἀναστήσας ἄγεν ἦρας.

Οἱ δ' ὅτε δὴ φυλάκεσσιν ἐν ἀγρομένοισι γένοντο,

180

Οὐδὲ μὲν εὐδοντας φυλάκων ἠγήτορας εὔρον·

Ἄλλ' ἐγρηγορτὶ σὺν τεύχεσιν εἴατο πάντες.

Ὡς δὲ κύνες περὶ μῆλα δυσωρήσονται ἐν αὐλῇ,

Θηρὸς ἀκούσαντες κρατερόφρονος, ὅς τε καθ' ὕλην

“ Qui utique unumquemque excitent regum,

“ Quaqua-versum obeuntes? tu verò nullà-arte-à-labore-revocabilis es, senex.”

Hunc autem rursus allocutus est Gerenius eques Nestor:

“ Sanè haec omnia, amice, rectè dixisti:

“ Sunt quidem mihi filii eximii, sunt et populi

170

“ Etiam multi, quorum aliquis obiens vocare posset.

“ Verùm valdè magna necessitas oppressit Achivos:

“ Nunc enim sanè *res* omnibus in novaculae sita est acie,

“ Utrum valdè triste exitium futurum sit Achivis, an vita.

“ Verùm i nunc, Ajacem *Oilei* velocem, et Phylei filium

175

“ Excita, tu enim es junior: si mei misereris.”

Sic dixit: is verò circum humeros induit pellem leonis

Fulvi, magni, talem; cepitque hastam;

Perrexitque ire; illosque illinc excitatos duxit heros.

Quum verò jam ad custodes congregatos pervenissent,

180

Neque itidem dormientes custodum duces invenerunt;

Sed vigilanter cum armis sedebant omnes.

Sicut nimirum canes circum oves difficultèr-custodiunt in caula,

Feram audientes ferocem, quae per sylvam

Ver. 167. — ἀμήχανός.] Et hujus vocis vis ferè eadem est, ac superioris.

Ver. 173, 174. — ἴσταται ἀκμῆς; Ἡ μάλα.] Horum duorum versuum sententiam non cepit *Barnesius*: Qui et Ἡ scripsit pro Ἡ; et Ἡ μάλα, vertit, Sanè valdè; et deinceps malè interpunxit, ἀκμῆς Ἡ μάλα.

Ver. 177. — ἀμφ' ὄμοισιν ἔεσσατο δέρμα λίοντος.]

—latos humeros subjectaque colla
Veste super, fulvique insternor pelle leonis.

Æn. II, 721.

—tegmen torquens immane leonis
Terribili impexum seta, cum dentibus albis
Indutus capiti.

Æn. VII, 666.

Ver. 182. — ἐγρηγορτὶ σὺν τεύχεσιν εἴατο πάντες.]

Omnis per muros legio sortita periculum
Excubat, excreetque vices, quod cuique
tuendum est.

Æn. IX, 174.

Ver. 184. — ἔλην.] Vide suprà ad γ'

151.

- Ἔρχεται δὲ ὄρεσφι· πολὺς δ' ὄρυμαγδὸς ἐπ' αὐτῷ 185
 Ἀνδρῶν ἠδὲ κυῶν, ἀπὸ τέ σφισιν ὕπνος ὄλωλεν
 Ὡς τῶν νήδυμος ὕπνος ἀπὸ βλεφάροισιν ὄλώλει,
 Νύκτα φυλασσομένοισι κακὴν· πεδίονδε γὰρ αἰεὶ
 Τετράφαθ', ὅππότε ἐπὶ Τρῶων αἴοιεν ἰόνταν.
 Τοὺς δ' ὁ γέρον γήθησεν ἰδὼν, Δάρσυνέ τε μύθω, 190
 Καὶ σφειας φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 Οὕτω νῦν, φίλα τέκνα, φυλάσσετε· μηδέ τιν' ὕπνος
 Αἰρείτω, μὴ χάσμα γενώμεθα δυσμενέεσσι.
 Ὡς εἰπὼν, τάφροιο διέσσυτο· τοὶ δ' ἅμ' ἔποντο 195
 Ἀργείων βασιλῆες, ὅσοι κεκλήατο βουλῆν.
 Τοῖς δ' ἅμα Μηριόνης, καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱός,
 Ἦϊσαν· αὐτοὶ γὰρ κάλεον, συμμητιάσθαι.
 Τάφρον δ' ἐκδιαβάντες ὄρυκτὴν, ἐδρῖοντο
 Ἐν καθαρῷ, ὅθι δὴ νεκῶν διεφαίνετο χῶρος
 Πιπτόντων· ὅθεν αὐτίς ἀπετράπετ' ὄριμος Ἔκτωρ, 200
 Ὀλλύς Ἀργείους, ὅτε δὴ περὶ νύξ ἐκάλυψεν.

- Veniat de montibus; multus autem strepitus super eam 185
 Virorum est atque canum, atque ipsis somnus periiit:
 Sic horum suavis somnus à palpebris perierat,
 Noctem excubias-agentibus tristem: ad campum enim semper
 Conversi erant, siquando Trojanos audirent invadentes.
 Hos autem senex gavisus est conspicatus, confirmavitque oratione; 190
 Et ipsos compellans, verbis alatis allocutus est:
 "Ita nunc, chari filii, excubias-agite: neque quenquam somnus
 Capiat; ne gaudium fiamus hostibus."
 Sic locutus, fossam transiit: atque simul sequebantur
 Argivorum reges, quotquot vocati-erant ad consilium. 195
 Cum his autem Meriones, et Nestoris clarus filius,
 Iverunt: ipsi enim vocabant, ut simul consultarent.
 Fossam itaque transgressi depressam, consederunt
 In puro, ubi utique cadaveribus vacuum apparebat spatium
 Occisorum: unde rursus conversus fuerat impetuosis Hector, 200
 Postquam-multos-perdidisset Argivos, cum tandem nox circumtegeret.

Ver. 186. — ἀπὸ τέ σφισιν.] *Al.* ἀπὸ δὲ σφισιν.
 Ver. 186, 187. — ὄλωλεν — ὄλώλει.]
 De tempore praesenti alterum, alterum de
 praeterito. Quorum utrumque licet una ead-
 emque vox Latina, *periiit*, rectè exprimere
 posset; græcè tamen utroque in loco, ὄλωλεν,
 dici non potuit. De cuius rei ratione, vide
 suprâ ad 4, 37.

Ver. 195. — βασιλῆες, ὅσοι κεκλήατο βου-
 λῆν.] *Al.* βουλῆ.

Ductores Teucrum primi, et delecta ju-
 ventus,
 Consilium summis regni de rebus habe-
 bant. *Æn.* IX, 226.

Ver. 198. Τάφρον δ' ἐκδιαβάντες.] Διὰ τῶν
 Περβόσιων δηλοῖ τὸ δυσδιάβατον τοῦ ὄρυγματος.
 — Τοῦτο δὲ ποιῶσιν εἰς παραμυθίαν τῶν κα-
 τασκόπων, ἵνα σθενυμότεροι γίνωνται, ἰγγύς
 αὐτῶν ἕνταν. *Schol.* Ὁ Νέστωρ πρῶτος τάφροιο
 διέσσυτο, (ver. 194.) ἵνα τῇ τολμῇ δηλαδὴ καὶ
 τοὺς φύλακας καὶ τοὺς ἅμα ἐπομένους Δαρρῆνη, καὶ
 τοὺς μετὰ μικρὸν δὲ σταλησομένους εἰς κατα-
 σκόπεισιν. *Eustath.*

Ver. 201. Ὀλλύς Ἀργείους.] Quâ analogiâ
 dicitur, διδοὺς, διδοῦσα, διδόν· τῆς, τῆς, τῆς,
 τῆς eadem analogiâ dicitur, ὀλλῦς, ὀλλῦσα,
 ὀλλῦν· neque in his ulla est licentia. Vide
 suprâ ad γ', 260.

- "Ἐνθα καθεζόμενοι, ἔπε' ἀλλήλοισι πίφασκον·
 Τοῖσι δὲ μύθων ἤρχε Γερένιος ἰππότα Νέστωρ.
 "ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δὴ τις ἀνὴρ πεπίθοιθ' ἑῷ αὐτοῦ
 Θυμῷ πολμήεντι, μετὰ Τρῶας μεγαθύμους 205
 Ἐλθεῖν; εἴ τινά που δηῖάν ἔλοι ἐσχατόωντα,
 "Ἡ τινά που καὶ φῆμιν ἐνὶ Τρῶεσσι πύθοιτο,
 "Ἀσά τε μητιόωσι μετὰ σφίσιν ἢ μεμάασιν
 Αὔθι μένειν παρὰ νηυσὶν ἀπόπροθεν, ἢ πόλινδε
 "Ἀψ ἀναχωρήσουσιν, ἐπεὶ δαμάσαντό γ' Ἀχαιοῦς. 210
 Ταῦτά κε πάντα πύθοιτο, καὶ ἄψ εἰς ἡμέας ἔλθοι
 Ἀσκηθῆς, μέγα κέν οἱ ὑπουργάνιον κλέος εἴη
 Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, καὶ οἱ δόσις ἔσσεται ἐσθλή.
 "Ὅσσοι γὰρ νήεσσιν ἐπικρατεύουσιν ἄριστοι,
 Τῶν πάντων οἱ ἕκαστος οἷν δώσουσι μέλαιναν, 215
 Θῆλυν, ὑπόρρηνον· τῆ μὲν κτέρας οὐδὲν ὁμοῖον·
 Αἰεὶ δ' ἐν δαίτησι καὶ εἰλαπίνησι παρέσται.
 "Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῆ·
 Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·

Ibi considerantes, sermones invicem dicebant.

His autem loqui coepit Gerenius eques Nestor :

" O amici, an non jam aliquis vir confisus erit suo ipsius

" Animo audaci, ut ad Trojanos magnanimos

205

" Eat? si quem fortè hostium capiat in-extremis-castris-errantem,

" Vel aliquem fortè etiam sermonem inter Trojanos audiat,

" Quae utique consultant inter se : utrum in-animo-habeant

" Istic manere apud naves procul, an ad urbem

" Retrò reversuri sint, quandoquidem domuerunt scilicet Achivos.

210

" Haec omnia fortasse audiat, et rursum ad nos redeat

" Incolumis; magna certè ei sub-coelo gloria esset

" Universos apud homines; et ei praemium erit egregium.

" Quotquot enim navibus imperant principes,

" Horum omnium ei singuli ovem dabunt nigram,

215

" Foeminam, agnum-ubere-alentem : cui quidem possessio nulla similis :

" Semperque in conviviis et epulis aderit."

Sic dixit : illi verò omnes obmutuerunt silentio :

Inter hos autem et locutus est pugná strenuus Diomedes :

Ver. 204. — οὐκ ἂν δὴ τις ἀνὴρ.] Vim habet istud, δὴ, perquam elegantem. " An- non aliquis, obsecro," &c. Vide suprâ ad β', 158.

Ver. 211. Ταῦτά κε πάντα.] Non super- vacaneum est istud, κί. " Haec utique om- nia," &c.

Ibid. — ἡμέας ἔλθοι.] Pronuntiabatur, ἡμῶς. Nam ἡμέας ultimam producit.

Ver. 212. — μέγα κέν οἱ.] Quâ ratione, κί, hic producatur; item γὰρ, ver. 232; et

ὼν, ver. 254; vide suprâ ad α', 51. Porrò, significanter hic interposita est particula κί. " Magna certè ei gloria," &c. Multùmque errat Barnesius, qui fortè meliùs (inquit) potest et legi κίαν: Quæ vocula longè diversum habet intellectum.

Ver. 218. "Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῆ.]

Dixerat Æneas: olli obstupere silentes, Conversique oculos inter se atque ora te- nebant. Æn. XI, 120.

Νέστορ, ἔμ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ 220
 Ἀνδρῶν δυσμενέων δύναι στρατὸν, ἐγγυὸς ἔοντα,
 Τρώων· ἀλλ' εἴ τις μοι ἀνὴρ ἄμ' ἔποιτο καὶ ἄλλος,
 Μᾶλλον θαλπαρῆ, καὶ θαρσαλεώτερον ἔσται.
 Σύν τε δὺ' ἐρχομένω, καὶ τε πρὸ ὁ τοῦ ἐνόησεν,
 "Ὅππῃς κέρδος ἔη· μῶνος δ' εἶπερ τε νοήση, 225
 Ἀλλὰ τε οἱ βράσσων τε νόος, λεπτή δέ τε μῆτις.
 "Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἔβελον Διομήδεϊ πολλοὶ ἔπεισθαι
 Ἡθελήτην Αἴαντε δῶα, θεράποντες Ἄρης·
 Ἡθελε Μηριόνης, μάλα δ' ἠθελε Νέστορος υἱός·
 Ἡθελε δ' Ἀτρείδης, δουρικλειτὸς Μειέλαος· 230
 Ἡθελε δ' ὁ τλήμων Ὀδυσσεὺς καταδύναι ὄμιλον
 Τρώων· αἰεὶ γάρ οἱ ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἐτόλμα.
 Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπεν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
 Τυδείδη Διομήδες, ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,

" Nestor, me movet cor et animus generosus 220
 " Virorum hostium ingredi castra, propè existèntia,
 " Trojanorum; sed si quis me vir simul sequatur et alius,
 " Magis [major] fiducia, et plus audacia erit.
 " Duobus quippe simul euntibus, etiam alter ante alterum animadvertit,
 " Quomoddò modum sit; solus verò unus, etiamsi animadvertit, 225
 " Tamen ei tardiorque animus, debiliusque consilium."
 Sic dixit: ac quidem volebant Diomedem multi sequi:
 Volebant Ajaces duo, famuli Martis;
 Volebat Meriones; valdè autem volebat Nestoris filius;
 Volebat et Atrides, hasta-inclytus Menelaus; 250
 Volebat et fortis Ulysses penetrare in castra
 Trojanorum; semper enim ei in praeordiis animus audebat.
 Inter hos autem et locutus est rex virorum Agamemnon:
 " Tydide Diomedes, meo charissime animo,

Ver. 220. — ἔμ' ὀτρύνει κραδίη.] Το-
 τῦν hunc locum expressit Virgilius, *Æn.* IX,
 250.

— Tum Nisus, et unà

Euryalus, confestim alacres admittier o-
 rant: &c.

Ver. 222. — ἀλλ' εἴ τις μοι ἀνὴρ.] Vide
 infrà ad ver. 325.

Ver. 224. Σύν τε δὺ' ἐρχομένω, καὶ τε πρὸ
 ὁ τοῦ ἐνόησεν.] Citato hoc versu Aristoteles,
 quòd rem vulgarem singulari cum venustate
 exponat: Καὶ γὰρ (inquit) νοῆσαι καὶ πρᾶξι
 δυνατώτεροι. *De Moribus, lib. VIII. cap. 1.*
 Et Plato: Ἠγούμαι γὰρ πάντῃ λῆγειν τι τὴν
 Ὀμηρον, τὸ, " Σύν τε δὺ' ἐρχομένω" —
 εὐπωτέροι γὰρ πᾶσι ἄπαντες ἰσμεν οἱ ἄνθρω-
 ποι πρὸς ἅπαν ἔργον καὶ λόγον καὶ διάνοημα.
 " Μῶνος δ' εἶπερ τε νοήση," αὐτίκα περιῶν ζητεῖ
 ὅτῳ ἐπιδείξεται, καὶ μεθ' ὅτου βιβαιοῖσθαι, ἕως
 ἂν ἐντύχοι in Protagorà. Imitatus est et
 Euripides:

— ἰλοῦ
 Καὶ ζυστρατηγούς· εἰς δ' ἀνὴρ οὐ σάνθ' ὀρεῖ.
 Phaniss. 748. 752.

Cæterum quàm concinna sit, quantamque suo
 in loco vim habeat Syntaxis hujusmodi ἀνακό-
 λουτος, (quæ longissimè diversa est ab ineptà
 illà quam fingunt *Antiptosis*), vide suprà ad
 β', 355. 681. ad γ', 211. ad ζ', 510. et infrà,
 ad *Odys.* μ', 75. Εἶχε μὲν ὁ ποιητὴς ἀπροσκόπ-
 τως εἰσιπὶν, " Σύν τε δὺ' ἐρχομένω." Εἰλαστο δὲ
 — συναλλάξαι τὸ σχῆμα καινότερον. — Ὅ
 δὲ οὕτω συμβαρεβαρίζειν ἐλέμνος τῷ Ποιητῇ μᾶλ-
 λον, ἢ περ εὐλυβήμονεῖν ἀφελῶς, εἴη ἂν φητόρων ὁ
 ἀριστος. Eustath.

Ver. 225. — εἶπερ τε νοήση.] Barnesius
 edidit, εἶπερ τε νοήση. Minus rectè. Sententia
 enim est; εἶπερ τε νοήση, ὅππῃς κέρδος ἔη.

Ver. 250. — δουρικλειτὸς.] Ita edidit Barne-
 sius. Rectè, ut mihi quidem videtur. Quod
 enim habent alii, δουρικλυτός, penultimam cor-
 rripit. Neque in his solet esse licentia.

Τὸν μὲν δὴ ἔταρόν γ' αἰρήσεται, ὃν κ' ἐθέλησθα, 235
 Φαινομένων τὸν ἄριστον, ἐπεὶ μεμάασί γε πολλοί.
 Μηδὲ σύ γ' αἰδόμενος σῆσι Φρεσὶ, τὸν μὲν ἀρείω
 Καλλείπειν, σὺ δὲ χεῖρον ὀπάσσειαι, αἰδοῖ εἴκων,
 Ἐς γενεὴν ὀρόων, μηδ' εἰ βασιλεύτερός ἐστιν.

“Ὡς ἔφατ'· ἔδδειςεν δὲ περὶ ξανθῷ Μενελάῳ. 240

Τοῖς δ' αὖτις μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
 Εἰ μὲν δὴ ἔταρόν γε κελεύετε μ' αὐτὸν ἐλέσθαι,
 Πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐγὼ θεῖοιο λαθοίμην,
 Οὔ περὶ μὲν πρόφρων κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
 Ἐν πάντεσσι πόνοισι, φιλεῖ δέ ἐ Παλλὰς Ἀθήνη; 245

Τούτου δ' ἐσπομένοιο, καὶ ἐκ πυρὸς αἰθομένοιο
 Ἄμφω νοστήσαιμεν, ἐπεὶ περὶ οἶδε νοῆσαι.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
 Τυδείδη, μήτ' ἄρ με μάλ' αἶνεε, μήτε τι νείκει·
 Εἰδόσι γάρ τοι ταῦτα μετ' Ἀργείοις ἀγορεύεις. 250

Ἄλλ' ἴομεν· μάλα γὰρ νύξ ἀνεταί, ἐγγύθι δ' ἠώς·
 Ἄστρα δὲ δὴ προβέβηκε· παρὰ χηκεν δὲ πλέων νύξ

“ Eum quidem sanè socium eliges, quem volueris, 255

“ Eorum qui adsunt fortissimum, quandoquidem prompti-sunt multi.

“ Neque tu reveritus tuo animo, fortiorem quidem

“ Relinquas, tuque adeò deteriozem comitem-eligas, pudori cedens,

“ Ad genus respiciens; ne quidem si imperio major sit.”

Sic dixit: tímuit videlicèt de flavo Menelao. 240

Inter eos autem rursùs locutus est pugnâ strenuus Diomedes:

“ Si quidem reverà socium jubetis me ipsum eligere,

“ Quomodò tunc Ulyssis ego divini oblivisci-potero,

“ Cujus eximiè quidem propensum cor, et animus fortis

“ In omnibus laboribus; amatque ipsum Pallas Minerva? 245

“ Eo certè comitante, etiam ex igne ardenti

“ Ambo redierimus, quoniam est admodum peritus consilii.”

Hunc autem vicissim allocutus est laboriosus nobilis Ulysses:

“ Tydide, neque me admodum lauda, neque quicquam vituperà;

“ Scientes enim haec inter Argivos loqueris. 250

“ Sed eamus; valdè enim nox praecipitat, propeque aurora:

“ Stellae utique multum processerunt: praeteritque major noctis portio

Ver. 235. Τὸν μὲν δὴ ἔταρόν.] Barnesius scribit et restituit, ut ad sententiam necessarium, τῶν μὲν δὴ ἔταρον. Sed nihil opus. Quod enim quaerit, id jam antè in manibus habet, atque etiam non paullò elegantius, τὸν μὲν ἔταρον, φαινομένων τὸν ἄριστον, quàm, τῶν μὲν ἔταρον, φαινομένων τὸν ἄριστον.

Ver. 238. Καλλείπειν, σὺ δὲ χεῖρον'.] Posterior ista, σὺ, quae à linguarum recentiorum ratione maximè abhorret, quantum in linguà Graecà habeat, atque etiam Romanà venustatis, vide supra ad γ', 409.

Ver. 242. Εἰ μὲν δὴ ἔταρόν γε.] In hujus-

modi constructione quàm non sit supervacaneum istud, δέ, vide supra ad β', 158.

Ver. 245. Πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος.] Vide infra ad ver. 559.

Ver. 244. Οὐ περὶ μὲν πρόφρων κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ.] [listis

Cùm tales animos juvenum, et tam certa tu-
 Pectora ———, Æn. IX, 249.

Ver. 251. ——— ἐγγύθι δ' ἠώς.]

—— nam lux inimica propinquat.

Æn. IX, 555.

Ver. 252. ——— προβέβηκε παρὰ χηκεν ——— λίλιπται.] Vide supra ad α', 57.

Τῶν δύο μοιράων, τριτάτη δ' ἔτι μοῖρα λέλειπται.

᾿Ως εἰπόνθ', ὅπλοισιν ἐνὶ δεινοῖσιν ἰδύτην.

Τυδείδῃ μὲν δῶκε μενεπτόλεμος Θρασυμήδης 255

Φάσγανον ἄμφηκες, τὸ δ' ἐὸν παρὰ νηυσὶ λέλειπτο,

Καὶ σάκος ἄμφι δέ οἱ κυνέην κεφαλῆφιν ἔθηκε

Ταυρεῖην, ἄφαλόν τε, καὶ ἄλοφον ἤτε καταϊτυξ

Κέκληται· ρύεται δὲ κάρη θαλερῶν αἰζήων.

Μηριόνης δ' ᾿Οδυσῆϊ δίδου βίον, ἠδὲ φαρέτρην, 260

Καὶ ξίφος· ἄμφι δέ οἱ κυνέην κεφαλῆφιν ἔθηκε,

᾿Ρινοῦ ποιητῆν· πολέσιν δ' ἔντοσθεν ἰμάσιν

᾿Εντέτατο στερεῶς· ἔκτοσθε δὲ λευκοὶ ὀδόντες

᾿Αργιόδοντος υἱὸς θαμέες ἔχον ἔνθα καὶ ἔνθα,

Εὐ καὶ ἐπισταμένως· μέσση δ' ἐνὶ πῖλος ἀρήρει· 265

Τῆν ῥά ποτ' ἐξ Ἑλεῶνος Ἀμύντορος Ὁρμενίδαο

“Duarum partium, tertia autem adhuc pars reliqua est.”

Sic locuti, armis horrendis induerunt se.

Tydidæ quidem dedit bellator-strenuus Thrasymedes

255

Insem ancipitem, (suus quippe apud naves relictus erat),

Et scutum : circumque ei galeam capiti imposuit

Taurinam, et clavis carentem et cristâ ; quæ καταϊτυξ

Vocatur : tuetur autem caput pubescentium juvenum,

Meriones porrò Ulyssi dedit arcum, atque pharetram,

260

Et ense, circumque ei galeam capiti imposuit

Ex pelle factam ; multis autem intus loris

Illigata erat firmiter : extrinsecus autem candidi dentes

Albos-dentes-habentis apri frequentes muniebant hinc atque illinc,

“ Benè et scitè : in mediâ autem pileus lanâ compactâ aptatus erat : ”

265

Hanc galeam quondam ex Eleone Amyntoris Hormenidæe

Ibid. ——— παρῶρχηκεν δὲ πλίων υἱξ.] Sic apud *Virgilium* :

Nunc adeò, melior quoniam pars acta diei.

Æn. IX, 156.

Alli, pro πλίων, habent πλίων. ᾿Ως ἡ νῆξ κατὰ πλίων μοῖραν τῶν δύο παρῆλθεν. *Eustath.*

Ver. 254. “Ως εἰπόνθ' — ἰδύτην.] *Diomedes* et *Ulysses*.

Ver. 256. Φάσγανον ἄμφηκες.]

Sed ferro ancipiti ———. *Æn.* VII, 525.

Ibid. ——— παρὰ νηυσὶ.] *Al.* παρὰ νηί.

Ver. 258. — ἄλοφον.] Pronuntiabatur, ἄλοφον.] Vide suprâ ad á, 4. et ad ζ', 45. Rectè autem et ταυρεῖη et ἄφαλος et ἄλοφος ; nè id scilicèt accideret, quod apud *Virgilium* *Euryalo*,

Et galea *Euryalalum* sublustri noctis in umbrâ

Prodidit immemorem, radiisque adversa

refulsit. *Æn.* IX, 373.

veritatem *diversæ* (ut opinor) *historiæ*, suo uterque *Poeta* condecoravit ornatu.

Ibid. ——— καταϊτυξ.] Vide suprâ ad β', 267. *Silio Italico* latinè appellatur, *Cudon*.

Ver. 259. Κέκληται.] Vide suprâ ad á, 37.

Ver. 260. Μηριόνης δ' ᾿Οδυσῆϊ ——— κυνέην.]

Dat *Niso* *Mnestheus* pellem, horrentisque leonis

Exuvias ; galeam *fidus* permutat *Alethes*.

Æn. IX, 306.

Ver. 264. ——— θαμέες ἔχον.] Quâ ratione,

θαμέες, hic ultimam producat ; item, δῶκεν, *ver.* 270. item, ἐν, *ver.* 272. et πάλιν, *ver.* 281. et ἦνιν, *ver.* 292. et ἔπι, *ver.* 304. vide suprâ ad á, 51. n. 8.

Ver. 266. Τῆν ῥά ποτ' ἐξ Ἑλεῶνος.] “Hanc “ utique galeam olim ex *Eleone*,” &c. *Vim* enim habet vocula, ῥά, in connectendâ sententiâ cum eo quod præcessit, *ver.* 261. Cæterùm totum hunc locum ita imitatus est *Virgilius* :

Euryalus phaleras *Rhamnetis*, et aurea bullis

Cingula ; (*Tiburti Remulo* ditissimus olim Quæ mittit dona, hospitio cùm jungeret

absens, Cædicus ; ille suo moriens dat habere nepoti ;

Post mortem bello *Rutuli* pugnâque potiti ;

Hæc rapit, ——— *Æn.* IX, 359.

- Ἐξέλετ' Αὐτόλυκος, πυκινὸν δόμον ἀντιτορήσας·
 Σκάνδειαν δ' ἄρα δῶκε Κυθηρίῳ Ἀμφιδάμαντι,
 Ἀμφιδάμας δὲ Μόλω δῶκε ξεινήϊον εἶναι·
 Αὐτὰρ ὁ Μηριόνη δῶκεν ᾧ παιδὶ φορῆναι· 270
 Δὴ τοτ' Ὀδυσσεύς πύκασεν κάρη ἀμφιτεθεῖσα.
 Τῷ δ', ἐπεὶ οὖν ὄπλοισιν ἐνὶ δεινοῖσιν ἐδύτην,
 Βάν ῥ' ἴεναι, λιπέτην δὲ κατ' αὐτόθι πάντας ἀρίστους·
 Τοῖσι δὲ δεξιὸν ἤκεν ἐρωδιὸν ἐγγυὸς ὁδοῖο
 Παλλὰς Ἀθηναίη· τοὶ δ' οὐκ ἴδον ὀφθαλμοῖσι 275
 Νύκτα δι' ὄρφναιήν, ἀλλὰ κλάγξαντος ἄκουσαν.
 Χαῖρε δὲ τῷ ὄρνιθ' Ὀδυσσεύς, ἤρᾳτο δ' Ἀθήνη·
 Κλυθὶ μέυ, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, ἦτε μοι αἰεὶ
 Ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίστασαι, οὐδέ σε λήθω
 Κινύμενος· νῦν αὖτε μάλιστά με φίλαι, Ἀθήνη· 280
 Δὸς δὲ πάλιν ἐπὶ νῆας εὐκλείας ἀφικέσθαι,

Ademerat Autolycus, solidam domum quum perfregisset ;

In Scandia autem dedit Cytherio Amphidamanti ;

Amphidamas verò Molo dedit hospitale-munus ut esset :

Hic autem Merioni dedit suo filio gestandam :

270

Ac tunc Ulyssis texit caput circumposita.

Hi itaque, postquam armis horrendis induerant se,

Perrexerunt ire ; reliquerunt verò illic omnes optimates ;

His porrò dextram misit ardeolam prope viam

Pallas Minerva : ii tamen eam non viderunt oculis

275

Noctem propter tenebrosam, sed clangentem audierunt.

Gavisus est autem de ave Ulysses, et precatus est Minervam :

“ Audi me, Ægióchi Jovis filia, quae mihi semper

“ In omnibus laboribus adstas, neque te lateo

“ Quum moveor : nunc rursùs maximè me dilige, Minerva :

280

“ Da autem rursùs ad naves nos glorià-onustos reverti,

Ver. 268. Σκάνδειαν δ' ἄρα δῶκε.] Ex stylo Homérico conjecerim equidem, intercidisse hìc forsitan versiculum ; adeoque vocem, Σκάνδειαν, extitisse ex corrupto Homìnìs cujusdam nomine, qui galeam ab Autolyco acceptam tradiderit scilicèt Amphidamanti. Sed conjecturis non temerè indulgendum.

Ver. 271.—πύκασεν.] Vide suprà ad ζ', 140.

Ver. 272. Τῷ δ', ἐπεὶ οὖν.]

Protinus armati incedunt ; quos omnis euntes

Primorum manus ad portas juvenumque senumque

Prosequitur votis.— Æn. IX, 508.

Ver. 276. Νύκτα δι' ὄρφναιήν.]

—noctisque per umbram

Castra inimica petunt.— Ibid. ver. 514.

Ver. 277. Χαῖρε δὲ τῷ ὄρνιθ' Ὀδυσσεύς, ἤρᾳτο δ' Ἀθήνη.]

—tum maximus heros

Maternas agnoscit aves, lætusque precatur. Æn. VI, 192.

Ver. 278. — ἦτε μοι αἰεὶ Ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίστασαι.]

Ὡς εὐμαθὲς σου, καὶ ἀποπτος ἦς, ὅμως

Φάνημι ἀκούω—

Καιρὸν δ' ἐφίκεις· πάντα γὰρ τὰ τ' οὖν πάρος,

Τὰ τ' εἰσέπειτα, σὴ κυβερνώμαι χεῖρ.

Sophocl. Aj. 16, 54, 55.

Δίσπειν Ἀλάνα, φθίγματος γὰρ ἠσθόμεν

τοῦ σοῦ συνήθη γῆεν· ἐν πόνοισι γὰρ

Παροῦσ' ἀμύνεις τοῖς ἐμοῖς ἀεὶ ποτε.

Euripid. Rhes. 608.

Ver. 280. Κινύμενος.] Vide suprà ad γ', 260.

Ibid. — φίλαι, Ἀθήνη.] Plerique, φίλς, Ἀθήνη. Pessimè. Nam φιλεῖν primam necessariò corrigèri, φίλασθαι primam necessariò producit. Neque in his ulla unquam est licentia. Vide suprà ad ε', 61 & 117. Item ad ζ', 538.

Οὐδὲ μὲν οὐδὲ Τρῶας ἀγήνορας εἶασ' Ἐκτωρ
 Εὐδῆιν, ἀλλ' ἄμυδις κικλήσκετο πάντας ἀρίστους, 300
 "Ὅσσοι ἔσαν Τρώων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες·
 Τοὺς ὄγε συγκαλέσας, πυκινὴν ἤρτυνετο βουλὴν·
 Τίς κέν μοι τόδε ἔργον ὑποσχόμενος τελέσειε
 Δῶρ' ἔπι μεγάλῳ; μισθὸς δὲ οἱ ἄρκιος ἔσται·
 Δῶσω γὰρ δίφρον τε, δῶα τ' ἐριαύχενας ἵππους, 305
 Οἷ κεν ἀριστεύωσι Δοῆς ἐπὶ νησὶν Ἀχαιῶν·
 "Ὅστις κεν τλαίῃ, οἷ τ' αὐτῷ κῦδος ἄρειτο,
 Νηῶν ἀκυπόρων σχεδὸν ἐλθέμεν, ἔκ τε πυθέσθαι,
 Ἥε φυλάσσονται νῆες Δοαί, ὡς τοπάρης περ,
 Ἥ ἤδη, χεῖρεςσιν ὑφ' ἡμετέρησι δαμηντες, 310
 Φύξιν βουλεύουσι μετὰ σφίσι, οὐδ' ἐθέλουσι
 Νύκτα φυλασσέμεναι, καμάτῳ ἀδδηκότες αἰνῶ.
 "Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
 Ἦν δέ τις ἐν Τρώεσσι Δόλων, Εὐμήδεος υἱὸς

Nec verò Trojanos fortes sivit Hector
 Dormire, sed simul convocavit omnes optimates, 500
 Quot erant Trojanorum ductores, atque principes :
 His ille convocatis, solers struebat consilium :
 " Ecquis mihi hoc opus pollicitus perfecerit
 " Praemium ob magnum ? merces utique ei sufficiens erit ;
 " Dabo enim currumque, duosque arduos-cervicibus equos, 505
 " Qui quidem praestantissimi fuerint veloces apud naves Achivorum :
 " Quicumque hoc ausus fuerit, sibi etiam ipsi gloriam reportaverit,
 " Naves veloces propè accedere, et cognoscere,
 " Utrum custodiantur naves veloces, sicut antea ;
 " An jam, manibus à nostris domiti, 510
 " De fugâ consilium-agitent inter se, neque velint
 " Noctu excubias-agere, labore fatigati gravi."

Sic dixit : illi verò omnes obmutuerunt silentio.
 Erat autem quidam inter Trojanos Dolon, Eumedis filius

συντομίαν τῆς τε παραβολῆς, καὶ τοῦ λοιποῦ λό-
 γου—ἴσα δὲ καὶ τὸ κάλλος τῆς φράσεως, ἐπι-
 σκιστῶντος οἷον τοῦ ποιητοῦ, καὶ τῆ τῶν κατα-
 σκόπων εὐψυχίᾳ συνεξορμῶντος, καὶ μιμουμένου
 τὸ κείναν εὐθαρσῆς καὶ εὐκίνητον. Οἱ δὲ Πα-
 λαιοὶ φασιν καὶ ὅτι ἱπαινίται τοῦ Ξενοφώντος
 τὰ σοιαῦτα. " Ἐπι δ' ἔληξεν [apud Xenophontem
 ad Agesilaum, ἰστί γε μὴν ἔληξεν]
 " ἡ μάχη, παρῆν ἰδίῳ τῆν μὲν γῆν [παρῆν
 " δὴ Διάσασθαι, ἔθθα συνεπίον ἀλλήλοισι,
 " τῆν μὲν γῆν] αἵματι πιφρμένην, νεκροὺς δὲ
 " κειμένους [φίλους καὶ πολεμίους μιστ' ἀλλή-
 " λων] ἀσπίδας δὲ διατρυμμένας,] δόρατα
 " παρατρυμμένα [συντρυμμένα,] ἰγχιρί-
 " δια γυμνά κουλῶν, τὰ μὲν χαμαί, τὰ δὲ
 " σώμασιν ἱμειπηγότα, [τὰ δ' ἐν σώματι, τὰ
 " δ' ἐπὶ μετὰ χεῖρας.] Ταῦτα δὲ συλλαβῶν
 (φασιν) Ὀμηρος, ἐν στίχῳ ἀπήγγειλεν.

Ver. 299. Oὐδὲ μὲν οὐδὲ.] Singularem habet vim duplex ista negatio, quae sermone Romano exprimi non potest.

Ibid.—ἴσασι "Ἐκτωρ.] Mendosè hic ediderunt Librarii, ἴσασιν "Ἐκτωρ ignari scilicet verbum rectè restituit,—λελόγγασιν ἴσα Διοῖσι ubi Barnesius verum restituit,—λελόγγασ' ἴσα Διοῖσι. Similisque error etiamnum insedit, *Iliad.* ω, 124; et *Odys.* σ', 2. Quo utroque in loco, pro ἐντόνοντο ἄριστον, necessariò restitutum oportet ἐντόνοντ' ἄριστον. Nam ἄριστον, primum, semper primum producit.

Ver. 306.—ἀριστεύωσι.] *Al.* ἀριστεύωσι, et, ἄριστοι ἴσωσι.

Κήρυκος Δείοιο, πολύχρυσος, πολύχαλκος,	315
Ὅς δὴ τοι εἶδος μὲν ἔην κακός, ἀλλὰ ποδάκης·	
Αὐτὰρ ὁ μῦθος ἔην μετὰ πέντε κασιγνήτησιν·	
Ὅς ῥα τότε Τρῳσὶν τε καὶ Ἑκτορι εἶπε παραστάς·	
Ἑκτορ, ἐμὶ ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ	
Νῆων ἀκυπόρων σχεδὸν ἐλθέμεν, ἔκ τε πυθέσθαι.	320
Ἄλλ' ἄγε, μοὶ τὸ σκῆπτρον ἀνάσχεο, καὶ μοι ὄμοσον·	
Ἥ μὲν τοὺς ἵππους τε, καὶ ἄρματα ποικίλα χαλκῶ,	
Δωσέμεν, οἳ φορέουσιν ἀμύμονα Πηλείωνα·	
Σοὶ δ' ἐγὼ οὐχ ἄλιος σκοπὸς ἔσσομαι, οὐδ' ἀπο δόξης·	
Τόφρα γὰρ ἐς στρατὸν εἶμι διαμπερές, ὄφρ' ἂν ἴκωμαι	325
Νῆ' Ἀγαμεμνονέην, ὅθι που μέλλουσιν ἄριστοι	
Βουλὰς βουλεύειν, ἢ φευγέμεν, ἢ μάχεσθαι.	
Ὡς φάθ'· ὁ δ' ἐν χερσὶ σκῆπτρον βάλε, καὶ οἳ ὄμοσσε·	
Ἴστω νῦν Ζεὺς αὐτὸς, ἐρίγδουπος πόσις Ἑρῆς,	
Μὴ μὲν τοῖς ἵπποισιν ἀνὴρ ἐποχήσεται ἄλλος	330

Praeconis divini, dives-auri, dives-aeris ; 315

Qui specie quidem erat turpis, sed pedibus-velox ;

Atque is solus erat inter quinque sorores :

Qui utique tunc Trojanisque et Hectori dixit adstans :

“ Hector, me impellit cor et animus fortis

“ Ad naves veloces propè accedere, atque cognoscere.

320

“ Verùm age, mihi sceptrum attolle, et mihi jura ;

“ Certè ἵπσος equosque, et currus varios aere,

“ Daturum, qui ferunt excimum Pelidem :

“ Tibi autem ego non vanus speculator ero, neque tuam de me frustrabor opinionem :

“ Eousque enim in castra penetrabo, donec venero

325

“ Ad navem Agamemnoniam, ubi fortè erunt principes

“ Consilia agitantes, vel fugiendi, vel pugnandi.”

Sic dixit : ille verò in manibus sceptrum posuit, et ei juravit :

“ Sciat nunc Jupiter ipse, altitonans maritus Junonis,

“ Non sanè istis equis vir vehetur alius

330

Ver. 516. — [εἶδος μὲν ἔην κακός.] Τὸν Δίλωνα, “ εἶδος μὲν ἔην κακός,” οὐ τὸ σῶμα [λίγῃ] ἀσύμμετρον, ἀλλὰ τὸ πρόσωπον αἰσχρόν. Aristot. Poet. cap. 25.

Ver. 522. Ἥ μὲν τοὺς ἵππους τε.]

Vidisti quo Turnus equo, quibus ibat in armis,

Aureus? ipsum illum clypeum cristasque rubentes

Excipiam sorti, jam nunc tua praemia, Nise. Aen. IX, 269.

———— Dolonis,

Qui quondam, castra ut Danaum speculator adiret,

Ausus Pelidae pretium sibi poscere currus. Aen. XII, 549.

Ver. 525. Τόφρα γὰρ ἐς στρατὸν εἶμι.] Ἔστι δὲ καὶ τῶν ἑπαγγελιῶν ἴδιος χαρακτηριστὴρ· ὁ μὲν γὰρ Δίλων ἑπαγγέλλεται,

Τόφρα γὰρ ἐς στρατὸν εἶμι διαμπερές, ὄφρ' ἂν ἴκωμαι

Νῆ' Ἀγαμεμνονέην·

ὁ δὲ Διομήδης ἐπαγγέλλεται μὲν οὐδὲν ἧττον δ' ἂν φησὶ φοβηθῆναι (suprà, ver. 222.) μὲθ' ἑτέρου πεμπόμενος. Plutarch. de audiendis Poetis.

Ver. 528. — [ἐν χερσὶ σκῆπτρον βάλε.]

Ὁ Ἑκτορ μὲν τοι ὑπασχέεται, καὶ, ὡς ἐξητήθη, (ver. 521.) ἀνάσχων τὸ σκῆπτρον, ὁμῶς Eustath. Barnesius, pro σκῆπτρον βάλε, edidit σκῆπτρον λάβε· quia scilicet “ Prin-cipes sceptrum non temerè Alii cuivis tra-diderunt.” Sed et illud, ἐν χερσὶ σκῆπτρον βάλε, sceptrum non utique traditum Doloni indicat, sed porrectum. Eustathius tamen in commentario scripsit, ἐν χερσὶ σκῆπτρον λάβε, καὶ οἳ ὄμοσεν.

Τρώων· ἀλλὰ σε φημί διαμπερὲς ἀγλαϊεῖσθαι.

“Ὡς φάτο, καὶ ῥ’ ἐπίορκον ἀπάμοσε· τὸν δ’ ὄροβυεν.

Αὐτίκα δ’ ἀμφ’ ἄμοισιν ἐβάλλετο καμπύλα τόξα·

Ἔσσατο δ’ ἔκτοσθεν ῥινὸν πολιοῖο λύκειο,

Κρατὶ δ’ ἐπὶ κτιδέην κυνέην· ἔλε δ’ ὄξυν ἄκοντα·

335

Βῆ δ’ ἰέναι προτὶ νῆας ἀπὸ στρατοῦ· οὐδ’ ἄρ’ ἔμελλεν

Ἐλθῶν ἐκ νηῶν ἀψ’ Ἐκτορι μῦθον ἀποίσειν.

Ἄλλ’ ὅτε δὴ ῥ’ ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν κάλλιφ’ ὄμιλον,

Βῆ ῥ’ ἀν’ ὄδον μεμαώς· τὸν δὲ φράσατο προσίοντα

Διογενῆς Ὀδυσσεύς, Διομήδεα δὲ προσέειπεν·

340

Οὗτός τοι, Διόμηδες, ἀπὸ στρατοῦ ἔρχεται ἀνῆρ,

Οὐκ οἶδ’, ἢ νήεσσιν ἐπίσκοπος ἡμετέρησιν,

Ἢ τινα συλήσων νεκρῶν κατατεθνεῖων.

Ἄλλ’ ἑῷμέν μιν πρῶτα παρεξελθεῖν πεδίοιο

Τυτθόν· ἔπειτα δὲ κ’ αὐτὸν ἐπαΐξαντες ἔλοιμεν

345

Καρπαλίμως· εἰ δ’ ἄμμε παραφθαίησι πόδεσσιν,

Αἰεὶ μιν ποτὶ νῆας ἀπὸ στρατόφιν προτιειλεῖν

Ἐγχει ἐπαΐσσαν, μή πως προτὶ ἄστῳ ἀλύξῃ.

“Ὡς ἄρα φωνήσαντε, πάρεξ ὁδοῦ ἐν νεκύεσσι

“Trojanorum : sed te assero perpetuò iis gavisurum.”

Sic dixit, et sanè perjurium juravit : eum tamen incitavit.

Protinùs verò ille circa humeros posuit curvos arcus :

Induitque exterius pellem cani lupi,

Capitique imposuit viverrae-pelle-munitam galeam ; cepitque acutum jaculum : 335

Perrexitque ire ad naves ab exercitu : neque erat

Venturus à navibus retrò, ut Hectori nuntium referret.

Quum autem jam equorumque et virorum reliquit coetum,

Ibat per viam acer. Hunc autem animadvertit accedentem

Nobilis Ulysses, Diomedemque allocutus est :

340

“Iste sanè, ò Diomedes, à castris venit vir,

“Haud scio an navibus explorator nostris,

“An aliquod spoliaturus cadaverum mortuorum.

“Verùm sinamus ipsum primùm praeterire nos per campum

“Paululùm : deinde verò ipsum insequentes capiamus

345

“Celeritèr : sin nos praeverterit pedibus,

“Semper ipsum naves versùs à castris compelle

“Hastà impetens, nè fortè urbem versùs effugiat.

Sic itaq; e loquuti, extra viam inter cadavera

Ver. 332. — ἀπάμοσι.] *Al.* ἐπάμοσι.

Ver. 335. — ἐπὶ κτιδέην κυνέην.] *Al.* ἐπ’

ικτιδέην.

—— caput his *Cudone* ferino

Stat cautum. — *Sil. Italic. lib. VIII.*

Ver. 339. Βῆ ῥ’ ἀν’ ὄδον μεμαώς.] *Ibat viâ*

tritâ, ardentèr et incautus.

Ibid. — τὸν δὲ φράσατο προσίοντα.] *Vide*

suprà ad *á*, 140.

Tom. I.

—— procul hos lævo flectentes limite
cernunt. *Æn. IX, 372.*

Ver. 345. — νεκρῶν κατατεθνεῖων.] *Vide*

suprà ad *ή*, 89 et 409.

Ver. 344. Ἄλλ’ ἑῷμέν.] *Vide suprà ad *ί*,*

256.

Ver. 347. — ποτὶ.] *Al.* προτὶ. *Quod*

perinde est

Κλιθήτην· ὁ δ' ἄρ' ὤκα παρέδραμεν ἀφραδίησιν.	350
'Αλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἀπέην, ὅσσον τ' ἐπίουρα πέλονται	
'Ημιόνων, (αἶ γάρ τε βοῶν προφερέστεραί εἰσιν	
'Ελκέμεναι νειοῖο βαθείης πηκτὸν ἄροτρον')	
Τὰ μὲν ἐπέδραμέτην· ὁ δ' ἄρ' ἔστη δοῦπον ἀκούσας·	
"Ελπετο γὰρ κατὰ θυμὸν, ἀποστρέφοντας ἐταίρους	355
'Εκ Τρώων ἵναι, πάλιν "Εκτορος ὀτρύναντος.	
'Αλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἀπεσαν δουρηνεκές, ἢ καὶ ἔλασσον,	
Γῶ ῥ' ἀνδρας δηΐους· λαιψηρὰ δὲ γούνατ' ἐνώμα	
Φευγόμεναι· τοὶ δ' αἶψα διακριν ἀρμήθησαν.	
"Ως δ' ὅτε καρχαρόδοντε δῦα κύνε εἰδότε θήρης,	360
"Η κεμάδ', ἢε λαγῶν, ἐπείγετον ἐμμενές αἰεὶ	
Χῶρον ἀν' ὑλήενθ', ὁ δὲ τε προθήσει μεμηκώς·	
"Ως τὸν Τυδεΐδης, ἠδὲ πολίπορθος 'Οδυσσεύς,	

Reclinati sunt: ille verò celeritèr praetercurrit prae imprudentià.

350

Sed cùm jam abesset, quantum sulci sunt

Mularum; (hae enim bobus praestantiores sunt

Ad trahendum in novali alto compactile aratrum:)

Illi quidem accurrebant: hic verò constitit strepitu audito:

Sperabat enim animo, qui se revocarent socios

355

Ex Trojanis venire, rursus Hectore jubente.

Sed quando jam aberant hastae-jactum, vel etiam minus,

Sensit viros hostiles, velocitaeque genua movit

Ut fugeret: illi autem confestim insequi festinârunt.

Ac veluti quum asperis-dentibus duo canes, periti venationis,

360

Aut hinnulum, aut leporem, urgent constantèr semper

Locum per sylvosum; ille autem praecurrit clamans;

Sic hunc Tydides, atque urbium-vastator Ulysses,

Ver. 352. ——— προφερέστεραί εἰσιν 'Ελκί-
μεναι ——— ἄροτρον]

— fortes ad aratra juvencos. Georg. III, 50.

Ver. 354. — δοῦπον.] Vide suprâ ad δ', 455.

Ver. 356. 'Εκ Τρώων ἵναι.] Distinguit
Scholiastes post vocem Τρώων. Ut sit, 'Εκ-
τορος ὀτρύναντος πάλιν ἵναι.

Ver. 357. ——— δουρηνεκές.]

— ὅσον τ' ἐπὶ δουρὸς ἱερῆ. Iliad. ó, 358.

Ver. 358. Γῶ ῥ' ἀνδρας δηΐους.]

— sensit medios delapsus in hostes:

Obstupuit, retroque pedem cum voce re-
pressit. AEn. II, 377.

Ibid. ——— λαιψηρὰ δὲ γούνατ' ἐνώμα Φευ-
γόμεναι.]

— celerare fugam in sylvas, et fidere
nocti. AEn. IX, 378.

Ver. 359. ——— αἶψα διακριν ἀρμήθησαν.

'Ως δ' ὅτε ——— κύνε εἰδότε θήρης.]

— trepidique pedem pede fervidus urget:

Inclusum veluti si quando in flumine nactus
Cervum, aut puniceæ septum formidine
pennæ,

Venator cursu canis et latratibus instat;

Ille autem, insidiis et ripâ territus altâ,
Mille fugit, refugitque vias; at vividus
Umbra

Hæret hians, jam jamque tenet, similis-
que tenenti

Increpuit malis, morsuque elusus inani est.
AEn. XII, 748.

Ubi in transcurso notandum, "cervum in
"flumine inclusum," quod est scilicet, "flu-
"mine agrum ambiente interclusum;" à Ruæo
reddi, "cervum deprehensum in fluvio."
Quasi verò, "cervus in fluvio deprehensus,"
posset mille vias fugere ac refugere.

Ver. 360. ——— δῦα κύνε εἰδότε θήρης.] Bar-
nesius edidit δῦα κύνες. Quod, ad syntaxin,
ferri quidem potest; vide suprâ ad á, 566. et
ad β', 288. Sed mutato nihil opus.

Ver. 362. ——— ὑλήενθ'.] Vide suprâ ad γ',
151.

Ibid. ——— ὁ δὲ τε.] Ille autem usque.

Ver. 365. ——— πολίπορθος.] Vide suprâ ad
β', 278.

- Λαοῦ ἀποτμήξαντε, διώκετον ἔμμενες αἰεὶ
 Ἄλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλε μιγήσεσθαι φυλάκεσσιν, 365
 Φεύγων ἐς νῆας, τότε δὴ μένος ἔμβαλ' Ἀθήνη
 Τυδεΐδῃ ἵνα μή τις Ἀχαιῶν χαλκοχιτάνων
 Φθαίῃ ἐπευξάμενος βαλέειν, ὁ δὲ δεύτερος ἔλθῃ
 Δουρὶ δ' ἐπαΐσσαν προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
 Ἥε μὲν, ἤε σε δουρὶ κιχῆσομαι· οὐδέ σέ φημι 370
 Δηρὸν ἐμῆς ἀπὸ χειρὸς ἀλύξειν αἰπὺν ὄλεθρον.
 Ἥ ῥα, καὶ ἔγχος ἀφῆκεν, ἐκὼν δ' ἠμάρτανε Φωτός·
 Δεξιτερόν δ' ὑπὲρ ἄμον εὐξόου δουρὸς ἀκωκῆ
 Ἐν γαίῃ ἐπάγη· ὁ δ' ἄρ' ἔστη, τάρβησέν τε,
 Βαμβαίνων, (ἄραβος δὲ διὰ στόμα γίνετ' ὀδόντων,) 375
 Χλωρὸς ὑπαὶ δείους· τὰ δ' ἀσθμαίνοντε κιχῆτην·
 Χειρῶν δ' ἀφάσθην· ὁ δὲ δακρύσας ἔπος ἠΐδα·
 Ζωγρεῖτ', αὐτὰρ ἐγὼν ἐμὲ λύσομαι· ἔστι γὰρ ἔνδον
 Χαλκός τε, χρυσός τε, πολὺκμητός τε σίδηρος·
 Τῶν κ' ὑμῖν χαρίζαιτο πατὴρ ἀπερείσι' ἀποινα, 380
 Εἴ κεν ἐμὲ ζῶν πεπύθοιτ' ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.

- A suis cùm interclusissent, persequabantur constantèr semper.
 Sed quandò jam mox esset permixturus-se custodibus 365
 Fugiens ad naves, jam tum robur injecit Minerva
 Tydidæ; ut ne quis Achivorum aere-loricatorum
 Prior gloriaretur vulnerâsse, ipse verò secundus veniret :
 Hastâ itaque impetens allocutus est eum fortis Diomedes :
 " Vel mane, vel te hastâ assequar; neque te puto 370
 " Diù meâ à manu effugiturum certam mortem."
 Dixit, et hastam emisit; volens autem aberravit ab homine :
 Dexterumque supra humerum benè-politæ hastæ cuspis
 In terrâ fixa est; ille autem constitit, trepidavitque,
 Crepitans dentibus (stridor utique per os fiebat dentium,) 375
 Pallidus prae timore : ii verò anhelantes assecuti sunt;
 Manibusque prehenderunt : ille autem lachrymans dixit :
 " Vivum me capite, at ego me redimam : est enim mihi intus
 " Aesque, aurumque, et artificio-multo-elaboratum ferrum :
 " Ex his vobis donabit pater infinita dona-ob-liberationem, 380
 " Si me vivum esse audiverit apud naves Achivorum."

Ver. 565. Ἄλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλε.]
 —jamque imprudens evaserat hostes.

Æn. IX, 586.

Ubi iterum in transitu notandum, "impru-
 dens," quod est scilicet, "casu et fortuitò,
 "needum gnarus quò evasisset;" à Ruaso in-
 eptissimè reddi, "non providens amico."

Ver. 575. — ἰϋξόου δουρὸς.] Pronuntiaba-
 tur, ἰϋξού. Sicuti suprâ, á, 18. Ἐμὴ μὲν θεοὶ
 δῶν —. Vide quoque ad β', 811.

Ver. 574. Ἐν γαίῃ ἐπάγη.] Vide suprâ ad
 δ' 185.

Ibid. — ὁ δ' ἄρ' ἔστη, τάρβησέν τε.] Metu
 impeditum et quasi rigescentem exhibent c-
 tiam versùs ipsius numeri. Vide suprâ ad γ',
 365.

Ver. 575. Βαμβαίνων, (ἄραβος δὲ.) De ὀνομα-
 τοποιᾷ hæc, vide suprâ ad δ', 455, 456. item
 ad β', 210. et ad γ', 365.

Ver. 576. — κιχῆτην.] Αἱ κιχῆτην.

Ver. 578. — ἐμὲ λύσομαι.] Vide suprâ ad
 á, 20.

Ver. 580. — χαρίζαιτο.] Vide suprâ ad
 á, 140.

- Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 Θάρσει, μηδέ τι τοι θάνατος καταθύμιος ἔστω
 Ἄλλ' ἄγε, μοι τόδε εἶπε, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
 Πῆ δ' οὕτως ἐπὶ νῆας ἀπὸ στρατοῦ ἔρχεαι οἴος, 385
 Νύκτα δι' ὄρφναίην, ὅτε δ' εὐδουσι βροτοὶ ἄλλοι;
 Ἦ τινα συλήσων νεκῶν κατατεθνεϊῶτων;
 Ἦ σ' Ἐκτωρ προέηκε διασκοπιᾶσθαι ἕκαστα
 Νῆας ἐπὶ γλαφυράς; ἢ σ' αὐτὸν θυμὸς ἀνῆκε;
 Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα Δόλων, ὑπὸ δ' ἔτρεμε γυῖα· 390
 Πολλῆσιν μ' ἄτησι παρέκ νόον ἤγαγεν Ἐκτωρ,
 Ὅς μοι Πηλείωνος ἀγαυοῦ μάνυχας ἵππους
 Δωσέμεναι κατένευσε, καὶ ἄρματα ποικίλα χαλκῶ·
 Ἠνώγει δέ μ' ἰόντα, θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν,
 Ἀνδρῶν δυσμενέων σχεδὸν ἐλθόμεν, ἕκ τε πυθέσθαι, 395
 Ἠὲ φυλάσσονται νῆες θοαί, ὡς τοπάρους περ,
 Ἦ ἤδη χεῖρεςσιν ὑφ' ἡμετέρησι δαμέντες,
 Φύξιν βουλευοῖτε μετὰ σφίσιν, οὐδ' ἐθέλοῖτε
 Νύκτα φυλασσέμεναι, καμάτῳ ἀδδηκότες αἰνῶ.
 Τὸν δ' ἐπιμειδῆσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 400

Hunc autem respondens allocutus est consilio-abundans Ulysses :

“ Confide, neque omninò tibi mors obversetur animo :

“ Sed age, mihi hoc dic, et verè narra ;

“ Quoniam sic ad naves à castris vadis solus,

385

“ Noctem per tenebrosam, quandò dormiunt mortales caeteri ?

“ An aliquod spoliaturus cadaverum mortuorum ?

“ An te Hector praemisit speculatum singula

“ Naves ad cavas ? an te ipsum animus impulit ?”

Huic autem respondit deinde Dolon, sublusque tremebant membra :

390

“ Multo me meo cum damno, praeter voluntatem, induxit Hector ;

“ Qui mihi Pelidae praeclari solidos-ungulis equos

“ Daturum annuit, et currus varios aere :

“ Jussit autem me euntem, celerem per noctem nigram,

“ Ad hostes propè accedere, et cognoscere,

395

“ Utrumne custodiantur naves veloces, sicut antea ;

“ An jam manibus nostris domiti,

“ De fugâ consilium agitetis inter vos, neque velitis

“ Noctu excubias agere, labore fatigati gravi.”

Hunc autem subridens allocutus est consiliis-abundans Ulysses :

400

Ver. 383. Θάρσει.] “Ορα καὶ ὡς ἡ πολλὴ δειλία ἐξέκρουσε τὸν Δόλωνα τοῦ φρονεῖν. Ὁ γὰρ εἰς μηδὲν δύνει (ver. 321.) ἀπαιτήσας ὁμοῦσι τὸν Ἐκτορα, εὐκόλως ἐνταῦθα (ver. 392.) καὶ διχῶ ὄρουσιν πείθεται τῷ ἐχθρῶ λέγοντι, Θάρσει. Eustath.

Ver. 384. — μοι τόδε εἶπε, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον.]

— mihique haec edisserere vera roganti.

Æn. II, 149.

Ver. 387. — νεκῶν κατατεθνεϊῶτων.] Vide suprâ ad ἦ, 89 et 409

Ver. 396. — φυλάσσονται ———,

“ Ἦ ——— βουλευοῖτε ———, οὐδ' ἐθέλοῖτε.]

Malè hic versio Wetsteniana, aliqui plerumque elegans : “ Utrum custodiantur ——— ;

“ an ——— consilium agitetis, neque vel-

“ letis,” &c. Quo pacto neutiquam constat

Temporum ratio.

Ἦ ῥά νύ τοι μεγάλων δώρων ἐπεμαίετο θυμός,
 Ἴππων Αἰακίδαο δαΐφρονος· οἳ δ' ἄλεγεινοὶ
 Ἀνδράσι γε θνητοῖσι δαμήμεναι ἢ δ' ὀχέεσθαι,
 Ἄλλω γ', ἢ Ἀχιλῆϊ, τὸν ἀθανάτη τέκε μήτηρ.
 Ἄλλ' ἄγε, μοι τόδε εἶπε, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον· 405
 Ποῦ νῦν δειῦρο κιῶν λίπες Ἔκτορα, ποιμένα λαῶν;
 Ποῦ δέ οἱ ἔντεα κεῖται ἀρήϊα; ποῦ δέ οἱ ἵπποι;
 Πῶς δ' αἰ τῶν ἄλλων Τρώων φυλακαὶ τε καὶ εὐναί;
 Ἄσσα τε μητιόωσι μετὰ σφίσιν· ἢ μεμάασιν
 Αὔθι μένειν παρὰ νηυσὶν ἀπόπροθεν, ἢ ἐ πόλινδε 410
 Ἄψ ἀναχωρήσουσιν, ἐπεὶ δαμάσαντό γ' Ἀχαιοὺς.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Δόλων, Εὐμήδεος υἱός·
 Τοιγὰρ ἐγὼ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω·
 Ἐκτωρ μὲν μετὰ τοῖσιν, ὅσοι βουληφόροι εἰσὶ,
 Βουλὰς βουλεύει Δεῖου παρὰ σήματι Ἴλου, 415
 Νόσφιν ἀπὸ φλοίσβου· φυλακὰς δ' ἄς εἴρῃαι, ἦρας,
 Οὔτις κεκριμένη ῥύεται στρατὸν, οὐδὲ φυλάσσει.
 Ὅσσαι γὰρ Τρώων πυρὸς ἐσχάρα, οἷσιν ἀνάγκη,

“ Sanè tibi magna dona appetebat animus,

“ Equos Aeacidae bellicosi: atqui hi difficiles sunt

“ Viris mortalibus domitu, et equitatu,

“ Alii utique, quàm Achilli, quem immortalis peperit mater.

“ Verùm age mihi hoc dic, et verè narra;

405

“ Ubi nunc huc profectus reliquisti Hectorem, pastorem populorum?

“ Ubi verò ei arma jacent Martia? ubi verò ei equi?

“ Quomodò item aliorum Troium excubiaeque et contubernia?

“ Quaeque consultant inter se, narra; utrumne in animo habeant

“ Illic manere secus naves procul, an ad urbem

410

“ Redituri sint, quandoquidem domuerunt scilicèt Achivos.”

Hunc autem rursùs allocutus est Dolon, Eumedis filius:

“ Atqui ego tibi haec valdè verè narrabo;

“ Hector quidem inter eos, qui consiliarii sunt,

“ Consilia agit, divini ad sepulchrum Ili,

415

“ Seorsum à strepitu: excubias verò quas quaeris, heros,

“ Nullae certae tuentur castra, neque custodiunt.

“ Quotquot enim Trojanorum ignis sunt foci, quibus necesse,

Ver. 402. Ἴππων Αἰακίδαο.] Vide suprà ad ver. 322.

Ver. 404. — ἀθανάτην.] Vide suprà ad α, 598.

Ver. 406. Ποῦ νῦν δειῦρο κιῶν λίπες Ἐκτορα.] Vide suprà ad ver. 282.

Ver. 407. Ποῦ δέ οἱ ἔντεα.] Vide Plutarchum περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου τύχης ἢ ἀρετῆς, λόγ. β, sub finem.

Ver. 410. — ἀπόπροθεν.] Ita edidit Barnesius, ex MS. et ex ver. 209 suprà. Al. ἀπό-στροθι.

Ver. 416. Νόσφιν.] Vide suprà ad α, 549.

Ver. 417. — κεκριμένην.] Vide suprà ad α, 509.

Ver. 418. Ὅσσαι γὰρ Τρώων πυρὸς ἐσχάρα-
 ραι.] Περὶ τῶν ἐν πιδίῳ πυρῶν νῦν οὐ ποιεῖσθαι
 τὸν λόγον, ἀλλὰ βούλεισθαι ἐπιτεῖν, ὡς ὅσοι Τρώες
 αὐθιγενεῖς, καὶ οὐ ξένοι, ἀλλ' ἐστὶν ἔχοντες· ὃ ἐν
 ἄλλοις περὶ τῶν αὐτῶν φησι, (β', 125.) “ Τρώας
 “ μὲν λῆξασθαι ἐφίστιοι ὅσοι ἔασι.”—Τὸ οὖν,
 “ Ὅσσαι μὲν Τρώων πυρὸς ἐσχάρα, ” δηλοῖ, ὅσσαι
 Τρώων ἐστὶαι, — ὅσοι Τρώων ἐφίστιοι καὶ πολῖται.
 Porphyry. Quæst. Homeric. 2.

Οἳ δ' ἐγρηγόρθεσι, φυλασσόμεναί τε κέλονται
 Ἀλλήλοισ· ἀτὰρ αὐτε πολύκλητοι ἐπίκουροι 420
 Εὐδουσι· Τρῶσιν γὰρ ἐπιτραπέουσι φυλάσσειν·
 Οὐ γὰρ σφιν παῖδες σχεδὸν εἶται, οὐδὲ γυναῖκες.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 Πῶς γὰρ νῦν, Τρῶεσσι μεμιγμένοι ἵπποδάμοισιν
 Εὐδουσ', ἢ ἀπάνευθε; δειπέ μοι, ὄφρα δαείω. 425

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Δόλων, Εὐμήδεος υἱός·
 Τοιγὰρ ἐγὼ καὶ ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω·
 Πρὸς μὲν ἄλως Κᾶρες, καὶ Παίονες ἀγκυλοτόξοι,
 Καὶ Λέλεγες, καὶ Καύκωνες, δῖοί τε Πελασγοί·
 Πρὸς Θύμβρης δ' ἔλαχον Λύκιοι, Μυσοὶ τ' ἀγέρωχοι, 430
 Καὶ Φρύγες ἵππόδαμοι, καὶ Μήονες ἵπποκορυσταί·

Ἀλλὰ τίη ἐμὲ ταῦτα διεξερέεσθε ἕκαστα;
 Εἰ γὰρ δὴ μέματον Τρῶων καταδῦναι ὄμιλον,
 Θρηήικες οἷδ' ἀπάνευθε νεήλυδες, ἔσχατοι ἄλλων·
 Ἐν δὲ σφιν Ῥῆσος βασιλεὺς, παῖς Ἡϊονῆος. 435

Τοῦ δὴ καλλίστους ἵππους ἴδον, ἠδὲ μέγιστους·
 Λευκότεροι χιόνος, θείειν δ' ἀνέμοισιν ὁμοῖοι.

- “ Hi utique vigilant, excubiasque agere hortantur
 “ Inter-se: at contra e-multis-locis-convocati socii 420
 “ Dormiunt; Trojanis enim permittunt custodias;
 “ Non enim ipsis liberi propè sedent, neque uxores.”
 Hunc autem respondens allocutus est consiliis-abundans Ulysses:
 “ At enim quomodò nunc, Trojanis permisti equùm-domitoribus
 “ Dormiunt, an seorsùm? expone mihi, ut sciam.” 425
 Huic autem respondit deinde Dolon, Eumedis filius:
 “ Ego verò tibi etiam haec valdè verè narrabo:
 “ Ad mare quidem Cares et Paeones curvis-arcubus-armati,
 “ Et Leleges, et Caucones, nobilesque Pelasgi:
 “ Ad Thymbram verò obtinent Lycii, Mysique superbi, 430
 “ Et Phryges equùm-domitores, et Maeones bellatores-equestres.
 “ Sed cur me haec percontamini singula?
 “ Si enim jam cupitis Trojanorum penetrare in castra,
 “ Thraces hi seorsùm sunt novi-advenae, extremi omnium:
 “ Inter ipsos autem Rhesus rex, filius Eionei. 435
 “ Cujus equidem pulcherrimos equos vidi, atque maximos:
 “ Candidiores utique sunt nive, cursu autem ventis pares.

Ver. 425. — ἀπάνευθε.] Vide suprâ ad
 α, 549.

Ver. 427. — ἐγὼ καὶ ταῦτα.] *Al.* ἐγὼ σοὶ
 ταῦτα.

Ver. 431. — ἵπποκορυσταί.] Vide suprâ
 ad β, 1.

Ver. 435. Ἐν δὲ σφιν Ῥῆσος βασιλεὺς.] Vide
 infrâ, ver. 474.

Nec procul hinc Rhesi niveis tentoria
 velis:

—, primo quæ prodita somno
 Tydides multâ vastabat cæde cruentus,
 Ardentisque avertit equos in castra —.
Æn. I, 475.

Ver. 437. Λευκότεροι χιόνος, θείειν δ' ἀνέμοι-
 σιν ὁμοῖοι.]

Qui candore nives anteirent, cursibus au-
 ras. *Æn.* XII, 84.

— cursuque pedum prævertere ventos.
Æn. VII, 807.

Ἄρμα δὲ οἱ χρυσῶ τε καὶ ἀργύρῳ εὖ ἥσκηται
 Τεύχεα δὲ χρύσεια, πελώρια, θαῦμα ἰδέσθαι,
 Ἴηλυθ' ἔχων· τὰ μὲν οὔτι καταβητοῖσιν ἔοικεν
 Ἄνδρεςσιν φορέειν, ἀλλ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
 Ἄλλ' ἐμὲ νῦν μὲν νηυσὶ πελάσσετον ἀκυπόροισιν,
 Ἢ ἐμὲ δῆσαντες λίπετ' αὐτόθι νηλεῖ δεσμῶ,
 Ὄφρα κεν ἔλθητον, καὶ πειρηθῆτον ἐμεῖο,
 Ἢε κατ' αἴσαν ἔειπον ἐν ὑμῖν, ἧε καὶ οὐκί.
 440 445

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κρατερός Διομήδης·
 Μὴ δὴ μοι φύξιν γε, Δόλων, ἐμβάλλεο θυμῶ,
 Ἐσθλά περ ἀγγείλας, ἐπεὶ ἴκεο χεῖρας ἐς ἀμάς·
 Εἰ μὲν γὰρ κέ σε νῦν ἀπολύσομεν, ἧε μεθῶμεν,
 Ἢ τε καὶ ὕστερον εἴσθα θεὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
 Ἢε διοπτρεύσαν, ἧ ἐναντίβιον πολεμίζων
 Εἰ δέ κ' ἐμῆς ὑπὸ χερσὶ δαμείς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσης,
 450

“ Currus verò ei auroque et argento scitè elaboratus est :

“ Arma autem aurea, suspicienda, mirabile visu,

“ Venit habens : quae quidem neutiquam mortalibus convenit 440

“ Viris ferre, sed immortalibus diis.

“ At me nunc quidem navibus admovete velocibus,

“ Aut me ligatum relinquite hìc rigido in vinculo,

“ Donec redieritis, et experti fueritis de me,

“ Utrum secundùm veritatem dixerim vobis, an etiam secus.” 445

Illum autem torvè intuens allocutus est fortis Diomedes :

“ Ne, quaeso, mihi effugium, Dolon, meditare animo,

“ Bona quamvis nuntiasti, quom venisti manus in nostras :

“ Si enim te nunc pretio-accepto liberaverimus, aut dimiserimus,

“ Certè et posthac venies celeres ad naves Achivorum, 450

“ Aut speculaturus, aut apertè pugnans :

“ Sin autem meis manibus domitus vitam amiseris,

Singularem autem hìc vim habet constructio ista ἀνκλόουτος, et interrupta; “ ἴππους, “ λευκότεροι χιόνος.” Sicuti et infrà in re eadem, ver. 545, 547, — “ ἴππους, — “ ἀκτίνοισιν ἰοικότες.” De cuiusmodi syntaxeos ratione et elegantia, vide suprà ad β', 555, 681; et ad γ', 211; et ad ζ', 510; et ad hujus libri ver. 224; item infrà ad *Odys.* μ', 75. Ἐπαινετὸν δὲ, ὅτι κατ' αἰτιατικὴν δυνάμενος εἰπεῖν, “ λευκότερους χιόνος,” — μετεμέφρασε τὸν λόγον, θαυμαστικῶς ἀναφανήσας τὸν ἔπαινον αὐτῶν. Schol. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι τῶ θαυμασίῳ τῆς ξυνωρίδος, καὶ τὸ σχῆμα τῆς φράσεως συνῆλλασται. Εἰπεῖν γὰρ δυνάμενος ὁμοιοπῶτως — “ λευκότερους,” καὶ τοῦ μέτρου ἐπιδειχόμενον τὴν τοιαύτην σύνταξιν, ὅμως ὁ ποιητὴς κατὰ πᾶσιν ἐθέλει κανὼς ἰσχημάτισεν, ἰξομοίωσας τὸ ξινίζον τοῦ λόγου σχῆμα τῇ καινοπραξίᾳ τοῦ πράγματος, καὶ θαυμαστικῶς τῇ μεταβάσει τοῦ

σχήματος ἰδίᾳ τὸν τοῦ ζεύγους ἐκφωνήσας ἔπαινον, καὶ συμμεταμορφώσας τὸν λόγον τῶ πράγματι. Eustath.

Ver. 438. — ἥσκηται.] Vide suprà ad α', 57.

Ver. 439. — πελώρια.] Οὐ κατὰ μέγεθος νῦν, μεγάλα· ἀλλὰ κατὰ τὸ κάλλος, τεράστια. Schol.

Ver. 441. — ἀθανάτοισι.] Vide suprà ad α', 598.

Ver. 442. Ἄλλ' ἐμὲ νῦν μὲν νηυσὶ.] Ita ex MSS. restituit Barnesius: Rectè. *Al.* Ἄλλὰ ἐμὲ νῦν νηυσὶ. Quod est minùs venustum.

Ver. 445. Ἢε κατ' αἴσαν.] *Al.* Ἢε κατ' αἴσαν.

Ver. 447. Μὴ δὴ μοι φύξιν.] Nequaquam vacat istud δὴ. “ Ne, quaeso, mihi effugium,” &c.

Ver. 448. — χεῖρας ἐς ἀμάς.] *Al.* χεῖρας ἐμείο.

Ver. 451. πολεμίζων.] *Al.* πολεμίζων.

Οὐκ ἔτ' ἔπειτα σὺ πῆμά ποτ' ἔσσειαι Ἀργείοισιν.

Ἦ, καὶ ὁ μὲν μιν ἔμελλε γενείου χειρὶ παχείῃ
Ἀψάμενος λίσσεσθαι· ὁ δ' αὐχένα μέσσον ἔλασσε,

455

Φασγάνῳ αἴζας, ἀπὸ δ' ἄμφω κέρσε τένοντε·

Φθεγγομένου δ' ἄρα τοῦ γε κάρη κονίησιν ἐμίχθη.

Τοῦ δ' ἀπὸ μὲν κτιδέην κυνέην κεφαλῆφιν ἔλοντο,

Καὶ λυκέην, καὶ τόξα παλίντονα, καὶ δόρυ μακρόν·

Καὶ τὰ γ' Ἀθηναίῃ ληϊτίδι δῖος Ὀδυσσεύς

460

Ἵψός' ἀνέσχεθε χειρὶ, καὶ εὐχόμενος ἔπος ἠΰδα·

Χαῖρε, θεὰ, τοῖσδεσσι· σὲ γὰρ πρώτην ἐν Ὀλύμπῳ

Πάντων ἀθανάτων ἐπιβασόμεθ'· ἀλλὰ καὶ αὐτίς

Πέμπτον ἐπὶ Θρησκῶν ἀνδρῶν ἵππους τε καὶ εὐνάς.

Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν, καὶ ἀπὸ ἔθεν ὑψός' αἶετας,

465

Θῆκεν ἀνὰ μυρικήν· δέελον δ' ἐπὶ σῆμά τ' ἔθηκε,

“ Non amplius posthac tu nocumentum unquam eris Argivis.”

Dixit, et ille quidem eum erat mento manu crassâ

Prehensio supplex precaturus: is autem cervicem mediam percussit,

455

Ense insurgens, et ambos incidit nervos:

Loquentisque adeo illius caput pulveribus mistum est.

Ejus autem viverrae-pelle-munitam galeam à capite detraxerunt,

Et pellem-lupinam, et arcus resiliētes, et hastam longam:

Et haec quidem Minervae praedatrici nobilis Ulysses

460

In altum sustulit manu, et precans verbum dixit:

“ Gaude, dea, hisce: te enim primam in Olympo

“ Omnium immortalium invocabimus: sed et insuper

“ Deduc nos ad Thracum virorum equosque et contubernia.”

Sic dixit, et ista à se in-altum sublata

465

Posuit super myricam; conspicuumque signum apposuit,

Ver. 457. Φθεγγομένου δ' ἄρα τοῦ γε κάρη
κονίησιν ἐμίχθη.] “ Vide nimiam celeritatem
“ salvo pondere, ad quam non potuit conatus

“ Maronis accedere:

“ Tum caput orantis nequicquam, et mul-
ta parantis

“ Dicere, deturbat terræ.—Æn. X, 554.

“ In quibus mihi visus est (Virgilius) gra-
“ cillior auctore.” Macrobi. lib. V. cap. 13.

Scaliger è contrario locum hunc Homeri vi-
tuperans, Falsum est, inquit, à pulmone caput

avulsam loqui posse; Poetic. lib. V. cap. 3.

Quod planè est nodum in scirpo quærere.

Hoc enim ait Poeta, caput jam inter loquen-
dum fuisse abscissum. Eis γῆν ἴσσειν ἢ κί-
φαλήν ἐκίνοιο, ἀρξάμενοι μὲν φωνὴν ἀφίναϊ, μή-
πω δὲ διασαφῆσαντος τὸ λεγόμενον. Eustath.

Γράφεται μὲν, “ φθεγγομένη δ' ἄρα τοῦγε κά-
“ ρη” οὐχ Ὀμηρικὴ δὲ ἴστιν ἢ φράσις, οὐ γὰρ

ἴστι Θηλυκῶς ἢ κάρη παρ' Ὀμήρω. Idem. Me-
minit et Aristoteles, de partibus Animalium,

lib. III. cap. 10, esse qui hinc legerent φθεγ-
γομένην, non φθεγγομένου.

Ver. 458. — κτιδέην κυνέην.] Vide supra
ad ver. 335.

Ver. 460, 466. Καὶ τὰ γ' Ἀθηναίῃ ληϊτίδι
— Θῆκεν ἀνὰ μυρικήν.]

— quercum —

Constituit —, fulgentiaque induit arma
Mezentî ducis exuvias; tibi, magne, tro-
phæum,

Bellipotens. — — — — — Æn. XI, 5.

Ver. 461. — ἀνίσχεθε χειρὶ.] Al. ἀνίσχην
χειρὶ. Al. χερσὶ.

Ibid. — εὐχόμενος.] Quâ ratione, εὐχόμενος,
hic ultimam producat; item, ἀπὸ, ver. 465;

et ἀνὰ, ver. 466; vide supra ad ἄ, 51. n. 8.

Ver. 463. — ἀθανάτων.] Vide supra ad ἄ,
398.

Ibid. — ἐπιβασόμεθ'.] Al. ἐπιδωσόμεθ'.

Ver. 466. — δίσιλον.] Repperit Barnesius
in uno MS. δῆλον.

Ibid. — τ' ἔθηκε.] Inter varias lectiones
retulit Barnesius, τίθεικε vel τίθεικε. Quo
pacto non constaret Temporum ratio: Vide
supra ad ἄ, 37.

Συμμάρψας δόνακας, μυρικής τ' ἐριθηλέας ὄζους,
Μὴ λάθοι αὐτίς ἰόντε, Δοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν.
Τῶ δὲ βάτην προτέρω, διὰ τ' ἔντεα καὶ μέλαν αἷμα·
Αἶψα δ' ἐπὶ Θρηκῶν ἀνδρῶν τέλος ἶζον ἰόντες.

470

Οἱ δ' εὖδον καμάτῳ ἀδδηκότες· ἔντεα δὲ σφιν
Καλὰ παρ' αὐτοῖσιν χθονὶ κέκλιτο, εὖ κατὰ κόσμον
Τριστοιχεί· παρὰ δὲ σφιν ἐκάστῳ δίζυγες ἵπποι·
Ῥῆσος δ' ἐν μέσῳ εὖδε, παρ' αὐτῶ δ' ἠκέες ἵπποι,
Ἐξ ἐπιδιφριάδος πυμάτης ἱμᾶσι δέδεντο.

475

Τὸν δ' Ὀδυσσεὺς προπάρσιθεν ἰδὼν Διομήδει δειῖξεν·

Οὗτός τοι, Διόμηδες, ἀνὴρ, οὗτοι δέ τοι ἵπποι,
Οὓς νῶϊν πίφασκε Δόλων, ὃν ἐπέφνομεν ἡμεῖς.
Ἄλλ' ἄγε δῆ, πρόφερε κρατερὸν μένος· οὐδέ τί σε χρῆ
Ἐστάμεναι μέλεον σὺν τεύχεσιν· ἀλλὰ λύ' ἵππους·
Ἥε σύ γ' ἀνδρας ἔναιρε, μελήσουσιν δέ μοι ἵπποι.

480

Ὡς φάτο· τῷ δ' ἔμπνευσε μένος γλαυκῶπις Ἀθήνη·

Convellens arundines, myricaеque latè-frondentes ramos ;

Ne laterent eos redeuntes, celerem per noctem nigram.

Ipsi autem progressi sunt ulteriùs, perque arma et atrum cruorem :

Statimque ad Thracum virorum ordines pervenerunt euntes :

470

Illi autem dormiebant labore fatigati, armaque illis

Pulchra juxta ipsos humi jacebant, scitè et compositè

Triplici-ordine ; et ad eorum singulos bijuges equi :

Rhesus autem in medio dormiebat ; juxtaque ipsum veloces equi,

Ex orbili-ad-currum-fixo extremo, loris ligati erant.

475

Hunc autem Ulysses prior conspicatus, Diomedè ostendit :

Is tibi, Diomedes, vir ; ii verò tibi equi,

“ Quos nobis significavit Dolon, quem occidimus nos.

“ Verùm age, profer validum robur ; neque omninò te oportet

“ Stare otiosè cum armis ; sed solve equos :

480

“ Aut tu viros occide, eruntque curae mihi equi.”

Sic dixit. Illi autem inspiravit robur caesia-oculis Minerva :

Ver. 469. Τῶ δὲ βάτην προτέρω, διὰ τ' ἔντεα καὶ μέλαν αἷμα.]

— noctisque per umbram

Castra inimica petunt : —

— Passim vino somnoque per herbam

Corpora fusa vident ; arrectos littore currus ;

Inter lora rotasque viros ; simul arma ja-

cere. *Æn.* IX, 514.

Ver. 472. Καλὰ.] Vide suprâ ad β', 43.

Ibid. — κέκλιτο.] Vide suprâ ad α', 309, 314.

Ibid. — εὖ κατὰ κόσμον.] *Compositè.*

Quod habent versiones, “ decorè et decentè,” rem non attingit.

Ver. 474. Ῥῆσος δ' ἐν μέσῳ εὖδε.] Vide suprâ ad ver. 435.

— qui fortè tapetibus altis

Extractus, toto proflabat pectore somnum.

Æn. IX, 325.

Ver. 476. — προπάρσιθεν ἰδὼν Διομήδει δειῖξεν.]

— Prior Hyrtacides sic ore locutus ;

Euryale, audendum dextrâ ; nunc ipsa vocat res.

Hâc iter est ; tu, nequa manus se attollere nobis

A tergo possit, custodi, et consule longè :

Haec ego vasta dabo, et lato te limite ducam. *Æn.* IX, 519.

Ver. 480. Ἐστάμεναι μέλεον.] Vox, μέλεος, vim habet peculiarem. Scholiastes ad *Aristophanem* exponit, μάταιος, ἄθλιος, δυστυχής· ad istum versum,

Ἄλλ' ἢ μέλ' ἐξήλικας ἐμέ γ' ἐκ τῶν ἱμῶν.

Nub. 33.

Ver. 481. Ἥε σύ γ' ἀνδρας ἔναιρε, μελήσουσιν δέ μοι ἵπποι.] Exscripsit Euripides,

Διόμηδες, ἢ σὺ πτεῖνε Θρηκίον λῶν·

Ἥ μοι πάρεσχε, σοὶ δὲ χρὴ πάλων μέλειν.

Rhes. 622.

Ver. 482. — τῷ δ' ἔμπνευσε μένος.] Καὶ περὶ τὰς μάχας τὸ παθητικὸν καὶ τὸ ἐν-

Κτεῖνε δ' ἐπιστροφάδην· τῶν δὲ στόνος ἄρνευ' αἰεκῆς
 Ἄορι θεινομέναν· ἐρυθαίνεται δ' αἷματι γαῖα.
 Ως δὲ λέων μήλοισιν ἀσημάντοισιν ἐπελθὼν,
 Αἴγεσιν, ἢ οἴεσσι, κακὰ φρονέων ἐνορούση·
 Ὡς μὲν Θρήϊκας ἀνδρας ἐπώχετο Τυδεὸς υἱὸς,
 Ὅφρα δωδέκ' ἔπεφνε· ἀτὰρ πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 Ὅντινα Τυδείδης ἄορι πλήξειε παραστάς,
 Τόνδ' Ὀδυσσεύς μετόπισθε λαῶν ποδὸς ἐξερύσασκε,
 Τὰ φρονέων κατὰ θυμὸν, ὅπως καλλίτριχες ἵπποι
 Ῥεῖα δῖελθοιεν, μηδὲ τρομεοῖατο θυμῷ
 Νεκροῖς ἀμβαίνοντες· ἀήθεσσον γὰρ ἔτ' αὐτῶν
 Ἄλλ' ὅτε δὴ βασιλῆα κιχήσατο Τυδεὸς υἱὸς,
 Τὸν τρισκαιδέκατον μελιθῆα θυμὸν ἀπήγρεα,
 Ἀσθμαίνοντα· κακὸν γὰρ ὄναρ κεφαλήφιν ἐπέστη
 Τὴν ὑκτ', Οἰνείδαο παῖς, διὰ μῆτιν Ἀθήνης.
 Τόφρα δ' ἄρ' ὁ τλήμων Ὀδυσσεύς λύε μώνυχας ἵππους,

Interficiebatque circumquaque, horumque gemitus ortus est foedus

Ense percussorum: rubescebatque sanguine terra.

Veluti autem leo pecudibus incustoditis superveniens,

485

Capris; vel ovibus, mala machinans irruit:

Sic quidem Thracas viros invadebat Tydei filius,

Donec duodecim interfecisset. At abundans-consilii Ulysses,

Quemcumque Tydides ense percussisset adstans,

Hunc Ulysses ponè prehensum pede extrahebat,

490

Haec cogitans animo, ut pulchri-jubis equi

Facilè transirent, neque tremere animo

Supra cadavera gradientes: insueti enim adhuc eorum:

Sed quando jam regem assecutus esset Tydei filius,

Hunc decimum-tertium dulci animo privavit,

495

Suspirantem: malum enim somnium capiti adstitit

Illà nocte, Oenidae filius, per consilium Minervae.

Interea autem fortis Ulysses solvebat solidos-ungulis equos,

θουσιῶδες, ἀνυπόστατον ἴσθι καὶ ἀήτητον. Ὁ
 καὶ τοὺς Θεοὺς Ὀμηροῦς ἱμνοῦσιν φησὶ τοῖς ἀνθρώ-
 ποις, (ὡς εἶπεν, “ ——— ἔμπνευσε μῖνος, ”)
 ——— καβάσιρ ὄρημα τῷ λογιμῷ καὶ
 ὄχημα τὸ πάθος προστιθέντας. Plutarch. de
 virtute morali, sub finem.

Ibid. — γλαυκῶσις.] Vide suprâ ad á, 206.

Ver. 485. — ἄρνευ'.] Vide suprâ ad γ', 260.

Ver. 484. — ἐρυθαίνεται δ' αἷματι γαῖα.]

— atro tepēfacta cruore

Terra torique madent.— Æn. IX, 333.

Ver. 485. Ως δὲ λέων.]

Impastus ceu plena leo per ovilia turbans,
 (Suadet enim vesana fames,) manditque
 trahitque

Molle pecus, mutumque metu; fremit ore
 cumento:

Nec minor Euryali cædes; incensus et ipse
 Perfurit, ac multam in medio sine nomine
 plebem, &c. Æn. IX, 339.

Ver. 490. Τόνδ' Ὀδυσσεύς.] Ita editi. Sed
 et ferri possit, Τὸν δ' Ὀδυσσεύς. Ut sit “ Hunc
 “ utique,” vel, “ Hunc dein” Ulysses, &c.
 Vide suprâ ad á, 57.

Ver. 495. — ἀήθεσσον.] Al. ἀήθισσον.

Ver. 494, 498. Ἄλλ' ὅτε δὴ βασιλῆα κιχή-
 σατο —, λύε μώνυχας ἵππους.]

Jamque ad Messapi socios tendebat, ubi —,
 ——— religatos ritè videbat

Carpere gramen equos.— Æn. IX, 351.

Ver. 498. Τόφρα δ' ἄρ'.] Ineptissimè hîc
 Barnesius: “ Τοφράδ' (inquit) scribo, pro τό-
 “ φρα δὲ; quòδ, δὲ, παρέλειπον sit.” Vide suprâ
 ad γ', 200; et ad δ', 160.

Σὺν δ' ἤειρεν ἱμάσι, καὶ ἐξήλαυθεν ὀμίλου, Τόξω ἐπιπλήσων· ἐπεὶ οὐ μάστιγα φαεινὴν	500
Ποικίλου ἐκ δίφροιο νοήσατο χερσὶν ἐλέσθαι· Ροΐζησεν δ' ἄρα, πιφαύσκων Διομήδει δῖω. Αὐτὰρ ὁ μερμήριζε μένων, ὅ,τι κύντερον ἔρδοι· Ἢ ὄγε δίφρον ἐλὼν, ὅθι ποικίλα τεύχε' ἔκειτο, Ρυμοῦ ἐξερούοι, ἢ ἐκφέροι ὑψόσ' αἰεΐρας·	505
Ἢ ἔτι τῶν πλεόνων Θρηκῶν ἀπὸ θυμὸν ἔλοιτο. Ἔως ὁ ταῦθ' ἄρμαινε κατὰ φρένα, τόφρα δ' Ἀθήνη Εγγύθεν ἰσταμένη προσέφη Διομήδεα δῖον· Νόστου δὴ μνήσαι, μεγαθύμου Τυδέος υἱέ, Νῆας ἐπὶ γλαφυράς, μὴ καὶ πεφοβημένος ἔλθης·	510
Μή που τις καὶ Τρῶας ἐγείρησιν θεὸς ἄλλος. "Ὡς φάθ'· ὁ δὲ ξυνέηκε θεᾶς ὅπα φωνησάσης· Καρπαλίμωσ δ' ἴππων ἐπεβήσατο· κόπτε δ' Ὀδυσσεὺς Τόξω· τοὶ δ' ἐπέτοντο θεῶσ ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν. Οὐδ' ἀλαοσκοπὴν εἶχ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων·	515

Colligavitque loris, et eduxit è turbâ,

Arcu percutiens, quia non scuticam splendidam

500

Variâ ex sellâ-currus cogitârat manibus sumere :

Sibilavit autem dein, significans Diomedî nobili.

At is anxîe secum cogitabat manens, quid audacius patraret ;

An ipse currum prehensum, ubi varia arma jacebant,

Temone extraheret, exportaretve in altum sublatum ;

505

An potius adhuc plurium Thracum animam eriperet.

Dum ille haec volvebat mente, interim Minerva

Propè adstans allocuta est Diomedem nobilem :

" Reditûs jam memento, magnanimi Tydei fili,

" Naves ad cavas, ne et fugatus venias ;

510

" Ne fortè quis etiam Trojanos excitet deus alius."

Sic dixit. Ille verò sensit deae vocem locutae ;

Confestimque equos conscendit : verberabat autem Ulysses

Arcu ; hique volabant celeres ad naves Achivorum.

Neque verò caecam-speculationem habebat argenteum-arcum-gerens Apollo ; 515

Ver. 505. — ἢ ἐκφέροι.] *Al.* ἢ ἐκφέροι.

Ver. 507. "Ἔως ὁ ταῦθ'."] Vide suprâ ad α', 195.

Ibid. — τόφρα δ'.] Vide suprâ ad α', 57. Malè et hîc Barnesius, τοφραδ'. Id quod non fert lingua Græcæ ratio.

Ibid. — Ἀθήνη.] *Cogitatum* scilicèt, sive *consilium prudentius.* Vide suprâ ad α', 194. ad β', 169. et ad δ', 92.

Ver. 509. Νόστου δὴ μνήσαι.] Nequaquam vacat istud, δὴ. " Reditûs jam, quæso, memineris." Vide suprâ ad β', 158.

———— breviter cùm talia Nisus,

(Sensit enim niniâ cæde atque cupidine ferri ;)

Assistamus, ait ; nam lux inimica propinquat :

Pœnarum exhaustum satis est. —

En. IX, 555.

Ver. 515. 518. Οὐδ' ἀλαοσκοπὴν ———
Ἀπόλλων ——— Ὄρσειν δὲ ——— Ἰσποκώοντα.]

At non hæc nullis ———

Observans oculis, summo sedet altus Olympo :

Tyrrhenum genitor Tarchontem in prælia sæva

Suscitat, et stimulis haud mollibus incitat iras.

En. IX, 725.

Ibid. — Ἀπόλλων.] *Παρουσία ἡλίου. Eu-*
stath. " Lux inimica propinquans."

Ὡς ἴδ' Ἀθηναίην μετὰ Τυδέος υἱὸν ἔπουσαν,
 Τῇ κοτέαν Τρώων κατεδύσατο πούλυν ὄμιλον
 Ὄρσεν δὲ Θρηκῶν βουληφόρον Ἴπποκόωντα,
 Ῥήσου ἀνεψιὸν ἑσθλόν· ὁ δ' ἐξ ἕπνου ἀνορούσας,
 Ὡς ἴδε χῶρον ἐρῆμον, ὅθ' ἔστασαν ἀκέες ἵπποι, 520
 Ἄνδρας τ' ἀσπαίροντας ἐν ἀργαλέησι φονῆσιν,
 Ὠμῶξεν τ' ἄρ' ἔπειτα, φίλον τ' ὀνόμηνεν ἑταῖρον·
 Τρώων δὲ κλαγγή τε καὶ ἄσπετος ᾤστο κυδοιμὸς
 Θυρόντων ἄμυδις· θηεῦντο δὲ μέγμερα ἔργα,
 Ὅσ' ἄνδρες ρέξαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας. 525
 Οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἴκανον, ὅθι σκοπὸν Ἔκτορος ἔκταν,
 Ἐνθ' Ὀδυσσεὺς μὲν ἔρυξε, Διὶ φίλος, ἀκέας ἵππους·
 Τυδείδης δὲ χαμᾶζε δορῶν, ἕναρα βροτόεντα
 Ἐν χεῖρεσσ' Ὀδυσῆϊ τίθει· ἐπεβήσατο δ' ἵππων·
 Μᾶστιξεν δ' ἵππους, τὰ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην 530
 Νῆας ἐπὶ γλαφυράς· τῇ γὰρ φίλον ἔπλετο θυμῶ.
 Νέστωρ δὲ πρῶτος κτύπον αἶε, φώνησέν τε·
 ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,

*Simul autem ut vidit Minervam Tydei filium comitantem,
 Ei irascens Trojanorum ingressus est ingentem exercitum ;
 Excitavitque Thracum consiliarium Hippocoontem,
 Rhesi consobrinum fortem. Hic verò è sonno exiliens,
 Ut vidit locum vacuum, ubi steterunt veloces equi,
 Virosque palpitantes inter foedas strages, 520
 Tum verò ejulavitque, charumque voce-ciebat sodalem :
 Troum autem clangorque immensus ortus est tumultus
 Concursantium simul ; spectabantque admirabundi ardua facinora,
 Quibus viri patris redierant cavas ad naves. 525
 Illi verò cum eo pervenissent, ubi speculatorem Hectoris occiderant,
 Tunc Ulysses quidem cohibuit, Jovi charus, veloces equos :
 Tydides verò in-terram desiliens, spolia cruenta
 In manibus Ulyssi posuit ; conscenditque equos :
 Tumque percussit equos, ii autem non invitì volabant 530
 Naves ad cavas : illac enim ire gratum erat animo.
 Nestor autem primus sonitum audiit, dixitque :
 " O amici, Argivorum ductores et principes,*

*Ver. 517. — κατεδύσατο.] Vulgg. κατι-
 δύσατο. Quod nihil opus ; ut rectè monuit
 Barnesius : Nam antepenultimam naturâ pro-
 ducit. Al. κατιδύσιστο. De quo, vide suprâ
 ad β', 35. et ad ε', 109.*

*Ver. 520. — ἐρῆμον.] Ita Veteres, teste
 Eustathio. Al. ἔρημον. Sed hoc leviculum est.
*Ibid. — ἔστασαν.] Vide infrâ ad μ', 55.**

*Ver. 525. — κλαγγή τε καὶ ἄσπετος ᾤστο
 κυδοιμῶ.]*

*Nec minor in castris luctus, Rhamnete
 reperto*

Exsanguì, et primis unâ tot cæde peremptis,

*Serranoque Numâque ; ingens concursus
 ad ipsa
 Corpora, seminecesque viros, trepidâque
 recentem*

*Cæde locum, et plenos spumanti sanguine
 rivos. Æn. IX, 452.*

*Ver. 527. — Διὶ φίλος.] Quâ ratione, Διὶ,
 hic ultimam producat ; item ἕπνον, ver. 534.
 et ἔπος, ver. 540. vide suprâ ad α', 51.*

*Ver. 529. — ἐπιβήσατο δ' ἵππων· Μᾶστιξεν δ'
 ἵππους.] Barnesius in uno MS. repperit, Μᾶ-
 στιξεν δ' Ὀδυσσεύς. Quod non est prorsus in-
 concinnum. Nè adeò vox, ἵππους, repetatur.*

Ψεύσομαι, ἢ ἔτυμον ἔρέω; κέλεται δέ με θυμός·
 Ἴππων μ' ἀκνυπόδων ἀμφὶ κτύπος οὐατα βάλλει· 535
 Αἶ γὰρ δὴ Ὀδυσσεύς τε καὶ ὁ κρατερός Διομήδης
 ὦδ' ἄφαρ ἐκ Τρώων ἔλασαίατο μάνυχας ἵππους.
 Ἀλλ' αἰνῶς δεῖδοικα κατὰ φρένα, μήτι πάθωσιν
 Ἀργείων οἱ ἀριστοὶ ὑπὸ Τρώων ὀρυμαγδοῦ.

Οὐπα πᾶν εἶρητο ἔπος, ὅτ' ἄρ' ἤλυθον αὐτοί· 540
 Καί ῥ' οἱ μὲν κατέβησαν ἐπὶ χθόνα· τοὶ δὲ χαρζέντες
 Δεξιῇ ἠσπάζοντο, ἔπεσσί τε μειλίχοισι.

Πρῶτος δ' ἐξερέεινε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
 Εἴπ' ἄγε μ', ᾧ πολύαιν' Ὀδυσσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
 Ὅπως τούσδ' ἵππους λάβετον· καταδύντες ὄμιλον 545
 Τρώων; ἢ τις σφῶε πόρην θεὸς ἀντιβολήσας;
 Αἰνῶς ἀκτίνεσσι εὐοικότες ἠελίοιο.

Αἰεὶ μὲν Τρώεσσ' ἐπιμίσσομαι, οὐδέ τι φημί
 Μιμνάζειν παρὰ νηυσὶ, γέρων περ ἐὰν πολεμιστής·

“ Mentiar, an verum dicam? jubet autem me animus:

“ *Utique* equorum me pedibus-velocium circum sonitus aures ferit: 535

“ *Utinam* sanè Ulyssesque et fortissimus Diomedes

“ *Huc* protinùs à Trojanis agant solidos-ungulis equos.

“ Sed gravitèr timeo mente, ne quid passì *humanitùs*

“ *Argivorum* illi fortissimi à Trojanorum turbà.”

Nondum totus dictus erat sermo, quum advenerunt ipsi;

Et illi quidem descenderunt in terram: hi verò gavisì 540

Dextris salutabant, verbisque blandis.

Primus autem interrogabat Gerenius eques Nestor:

“ Dic age mihi, ò laudatissime Ulysse, ingens gloria Achivorum,

“ Quomodò hos equos cepertis: *an* quia penetraveritis in castra 545

“ Trojanorum? an aliquis illos praebeuit deus obvius?

“ *Utique* perquam radiis similes sunt solis.

“ Semper equidem Trojanis immisceor, neque omninò aio

“ Manere me apud naves, senex licèt sim bellator:

Ver. 554. Ψεύσομαι, ἢ ἔτυμον ἔρέω.]
 Credimus? an, qui amant, ipsi sibi somnia fingunt? Virg. Ecl. VIII, 108.

Ver. 557. — ἰλασαίατο — ἵππους.] Ver-
 sio Wetsteniana, in plerisque elegans, pessimè
 hoc in loco, — “ equos *Agerent*.” Quæ et
 alia res est, et sententiam prorsus enecat.
 Hoc enim ait Nestor: “ *Utinam sonitus,*
 “ *quem audio, sit Ulyssis et Diomedis, qui huc*
 “ *jam equos agant.*”

Ver. 558. — αἰνῶς δεῖδοικα —, μήτι.]
 Quàm metui, nequid —! Æn. VI, 694.

Ver. 540. Οὐπα πᾶν εἶρητο ἔπος.]

Vix ea fatus erat, cùm —,
 Æn. I, 590. II, 325. III, 90.

Ver. 542. Δεξιῇ ἠσπάζοντο.] *Al.* Δεξιῇ τ'
 ἠσπάζοντο. Pronuntiando videlicèt Δεξιῇ τ'.

Ver. 543. — ἱππότα.] Vide suprâ ad α', 175.

Ver. 544. Εἴπ' ἄγε μ'.] Ὁρθῶς ὁ Νέστωρ, τὴν
 φιλοτιμίαν τοῦ Ὀδυσσεύς ἐπιστάμενος, “ Εἴπ'
 “ ἄγε μ', ᾧ πολύαιν' Ὀδυσσεῦ (φησι), μέγα κῦδος
 “ Ἀχαιῶν, Πῶς δὴ τούσδ' ἵππους λάβετον;”
 Ἀχθόνται γὰρ τοῖς αὐτοῖς ἱπαινοῦσι, καὶ τὰς
 ἑαυτῶν ἐπιτυχίας διεξιοῦσιν, ἂν μὴ κειλεύσῃ ἄλλός
 τις τῶν παρόντων, καὶ ἀναγκαζόμενοι λίγωσι.
 Plutarch. Symptosiac. lib. II. Probl. 1. Ubi
 notandum, quod hodiè scriptum est, Ὅπως
 τούσδ' ἵππους λάβετον, legisse Plutarchum in-
 terrogativè, Πῶς δὴ τούσδ' ἵππους λάβετον;
 Quod nihilo minùs est venustum.

Ver. 547. — εὐοικότες.] De hujus loci
 constructione elegantiori, vide suprâ ad ver.
 457.

Ver. 548. Αἰεὶ μὲν Τρώεσσ' ἐπιμίσσομαι.]
 Quàm hæc Nestoris personam deceant, vide
 suprâ ad α', 249, 260.

'Αλλ' οὐπω τοίους ἵππους ἴδον, οὐδ' ἐνόησα,
 550
 'Αλλά τιν' ἕμμι' οἶα δόμεναι θεὸν ἀντιάσαντα·
 'Αμφοτέρω γὰρ σφῶϊ φιλεῖ νεφεληγερέτα Ζεὺς,
 Κούρη τ' αἰγιοόχοιο Διὸς, γλαυκῶπις 'Αθήνη.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις 'Οδυσσεύς·
 ὦ Νέστορ Νηληϊάδῃ, μέγα κῦδος 'Αχαιῶν,
 555
 'Ρεῖα θεός γ' ἐθέλων καὶ ἀμείνονας, ἥε περ οἶδε,
 "Ἴππους δαρήσαιτ', ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί εἰσιν·
 "Ἴπποι δ' οἶδε, γεραῖε, νεήλυδες, οὓς ἐρεεῖνεις,
 Θρηϊκιοί· τὸν δέ σφιν ἄνακτ' ἀγαθὸς Διομήδης
 'Ἐκτανε, πὰρ δ' ἐτάρους δυοκαίδεκα πάντας ἀρίστους·
 560
 Τὸν τρισκαίδεκατον σκοπὸν εἴλομεν ἐγγυθί νηῶν,
 Τόν ῥα διοπτῆρα στρατοῦ ἔμμεναι ἡμετέροιο
 "Ἐκτωρ τε προέηκε καὶ ἄλλοι Τρῶες ἀγαυοί.

" Attamen nondum tales equos vidi, neque animadverti,
 550
 " Sed aliquem vobis puto dedisse deum obvium factum :
 " Ambos enim vos diligit nubes-cogens Jupiter,
 " Filiaque Aegiochi Jovis, caesia-oculis Minerva."
 Hunc autem respondens allocutus est consiliis-abundans Ulysses :
 " O Nestor Neleide, ingens gloria Achivorum ;
 555
 " Facile deus quidem volens etiam meliores, quam sunt hi,
 " Equos donaverit, quoniam multò potentiores sunt Dii.
 " Equi autem hi, senex, nuper-advenerunt, de quibus quaeris,
 " Threicii : nempè ipsorum regem strenuus Diomedes
 " Occidit, juxtaque socios duodecim omnes principes.
 560
 " Decimum-tertium autem speculatorem interfecimus prope naves,
 " Quem scilicèt ut explorator exercitus esset nostri
 " Hector miserat et alii Trojani illustres."

Ver. 551.—ἀντιάσαντα.] Vide suprà ad 4, 67.

Ver. 552.—νεφεληγερέτα Ζεὺς.] Vide suprà ad 4, 175.

Ver. 557.—ἐπιτή πολὺ φέρτεροί εἰσιν.] Πολὺ φέρτεροι θεοὶ εἰσιν. Eustath. Barnesius ex MS. edidit, πολὺ φέρτερός ἐστιν. Alii ad equos hoc referunt : Minus aptè.

Ver. 559.—ἄνακτ' ἀγαθὸς Διομήδης "Ἐκτανε.] Ὁ Διομήδης (suprà, ver. 245.) " Πῶς " ἄν ἴπειτ' 'Οδυσσεὺς ἰγὰ θεῖοιο λαθόμενῃ ; " Κἀκείνους αὖ πάλιν ἀνταποδίδωσιν οἰκείως τὸν ἴπαινον· — " τὸν δὲ σφιν ἄνακτ' ἀγαθὸς Διομή- " δης "Ἐκτανε, παρ' δ' ἐτάρους δυοκαίδεκα πάν- " τας ἀρίστους." Αὕτη γὰρ ἢ πρὸς τοὺς φίλους ἕψεις οὐχ ἤττον ἱπποκομίῃ τῶν ἴπαινονμένων τοὺς ἴπαινούστας. Plutarch. πολιτικά παραγγέλιμ'.

Ver. 560.—δυοκαίδεκα πάντας ἀρίστους.] Non pauciores quam duodecim. Quod Latini dicunt, duodecim ipsos. Ut, apud Ciceronem, " decem ipsos dies," et, " annis 73 ipsis." Similiter infrà, σ', 373. — τριπόδας γὰρ ἰίκοι πάντας ἔτιυχιν. Ubi stultissimè Scho-

liastes, περισσὸν (inquìt) τὸ Πάντας· cùm ἐ contrario in istà voce Vis omnis sententiae consistat ; tripodas uoc eodemque tempore non minùs viginti fabricabatur. Rursùm σ', 470. Φῦσαι ἰίκοσι πᾶσαι ἐφύσαν. Ubi Barnesius ineptè id vertit Anglice, " TWENTY IN ALL ;" quod erat scilicèt vertendum, " TWENTY AT " ONCE." Item, τ, 247. Χερσοῦ δὲ στήσας 'Οδυσσεὺς δικά πάντα τάλαντα· decem ipsa ta- lenta, vel, talenta non minùs decem. Ubi Dionysii Halicarnassensis, viri eruditissimi, negligentiam satìs mirari non possum ; qui hoc, Πλεονασμὸν appellat διὰ τὸ μέτρον' lib. περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, § 8. Iterùm, Odys. l, 204. Οἶον ἐν ἀμφιφρεεῦσι δυώδεκα πᾶσιν. Et Odys. ω, 60. Μαῦσαι δ' ἰνεία πᾶσαι.

Ver. 563. "Ἐκτωρ τε — καὶ ἄλλοι Τρῶες ἀγαυοί.] Scholiastes ad hunc locum, quem et secuta est et laudavit Domina Dacier ; νῦν, inquìt, ἐν εἰρωניים μέρει κείται· οὐ γὰρ ἰσπανεῖν πρίσσει τοὺς πολεμίους. Ineptè admodum ; ut mihi quidem videtur. Non enim jam contempuit habebat Trojanos Ulysses.

Ὡς εἰπὼν, τάφροιο δῆλασε μάνυχας ἵππους,
 Καγχαλώων· ἅμα δ' ἄλλοι ἴσαν χαίροντες Ἀχαιοί. 565
 Οἱ δ' ὅτε Τυδεΐδω κλισίην εὐτυχτον ἵκοντο,
 Ἴππους μὲν κατέδησαν εὐτμήτοισιν ἱμάσι
 Φάτνη ἐφ' ἱππεΐη, ὅθι περ Διομήδεος ἵπποι
 Ἔστασαν ἀκύποδες, μελιηδέα πυρὸν ἔδοντες·
 Νηὶ δ' ἐνὶ πρύμνῃ ἕναρα βροτόεντα Δόλωνος 570
 Θῆκ' Ὀδυσσεύς, ὄφρ' ἱρὸν ἐτοιμασσαΐατ' Ἀθήνη·
 Αὐτοὶ δ' ἰδρῶ πολλὸν ἀπενίζοντο θαλάσση
 Ἔσθάντες, κνήμας τε, ἰδὲ λόφον, ἀμφί τε μηρούς.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ σφιν κῦμα θαλάσσης ἰδρῶ πολλὸν
 Νίψεν ἀπὸ χρωτὸς, καὶ ἀνέψυχθεν φίλον ἦτος, 575
 Ἔς ῥ' ἀσαμίνθους βάντες εὐξέστας λούσαντο.
 Τὰ δὲ λοισσαμένα, καὶ ἀλειψαμένα λίπ' ἐλαίῳ,
 Δεῖπνῳ ἐφιζανέτην· ἀπὸ δὲ κρητῆρος Ἀθήνη
 Πλείου ἀφυσσάμενοι, λείβον μελιηδέα οἶνον.

Sic fatus, fossam transcendere-fecit solidos-ungulis equos,
 Gaudio exultans; unâque caeteri ibant gaudentes Achivi. 565
 Quum autem ad Tydidæ tentorium benè-structum pervenissent,
 Equos quidem alligârunt scitè-sectis loris
 Praesepe ad equinum; ubi videlicèt Diomedis equi
 Stabant veloces-pedibus, dulce triticum edentes:
 Navis autem in puppi spolia cruenta Dolonis 570
 Posuit Ulysses, dum sacrum parare possent Minervæ:
 Ipsi interea sudorem multum abluebant mari
 Ingressi; cruraque, et cervicem, circumque femora.
 Verùm postquam ipsis unda maris sudorem multum
 Abluisset à corpore, et recreati essent suo corde, 575
 In solia-balneatoria ingressi benè-polita, lavabant.
 Quum autem lavissent, et unxissent se pingui oleo,
 Jentaculo assidebant; è craterè verò Minervæ
 Pleno haustum, libabant dulce vinum.

Ver. 572. — ἀπενίζοντο.] Pronuntiabatur, ἀπενίζοντο· sicuti ἔλλαβον, ἑλλιστάνουσιν, ἔνεπε, et similia. Fortè tamen et scribetur rectiùs ἀπενίζοντο. Ut sit videlicèt non ab ἀπονίζομαι, sed ab ἀπεννίζομαι; quod tam rectè dici potest, quàm apud Herodotum ἐναπονίζομαι.

Ver. 573. — ἰδὲ λόφον.] Quâ ratione, ἰδὲ,

hic ultimam producat; vide suprâ ad ἀ, 51.

Ver. 576. 577. — λούσαντο. — λοισσαμένα, — ἀλειψαμένα.] De hoc vocis mediæ usu maximè proprio, vide suprâ ad γ', 141.

Ver. 577. — λίπ' ἐλαίῳ.]

— pinguis olivi. Virgil. Ecl. V, 68.

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

'ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ Λ'.

'Υπόθεσις τῆς 'ΟΜΗΡΟΥ ῥαψωδίας Λ'.

'ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ, αὐτός τε ὀπλισάμενος, καὶ τοὺς ἄλλους καθοπλίσας 'Ελληνας, ἐξάγει ἐπὶ τὸν πόλεμον· Ἐκτωρ δὲ, Διὸς κειλεύσαντος, ἀναχωρεῖ τῆς μάχης, ἕως Ἀγαμέμνων ἐπὶ τὸν ναύσταθμον διασώζεται. Μετὰ ταῦτα Ὀδυσσεύς, κυκλωσαμένω αὐτὸν τῶν Τρῶων, ἀμύνεται αὐτοὺς, Αἴαντος καὶ Μενελάου βοηθησάντων αὐτῷ. Τιτρώσκονται μὲν τῶν Ἑλλήνων οἱ ἀριστοί, Ἀγαμέμνων μὲν ὑπὸ Κρόνου, Ὀδυσσεύς δὲ ὑπὸ Σάκου· ὑπὸ δὲ Ἀλεξάνδρου, τοξίουται Διομήδης, καὶ Εὐρύπυλος, καὶ Μαχάων· ὃν ἐπανόητα σὺν Νέστορι θρασάμενος Ἀχιλλεὺς, διαπέμπεται Πάτροκλον μαθησόμενον, τίς εἴη ὁ τετραμένος; Ὁ δὲ ἀφικόμενος καὶ μαθὼν Μαχάωνα εἶναι, παρὰ τοῦ Νέστορος προτρέπεται, ἢ τὸν Ἀχιλλεῖα πῖσαι συμμαχεῖσθαι τοῖς Ἑλλησιν, ἢ αὐτὸς γοῦν λαβὼν τὴν παντευχίαν τοῦ Ἀχιλλεῖως, ἐξελθεῖν εἰς μάχην· Ἐπανερχόμενος δὲ, περιτυχῶν Εὐρυπύλῳ, κομίσας εἰς τὰς ναῦς θεραπεύει.

'Α Λ Λ Η.

ΤΗΝ Λάμῳδα ῥαψωδίαν, Ἀγαμέμνωνος ἀριστείαν ἐπιγράφουσι· παράγουσι γὰρ τὸν Ἀγαμέμνονα ὑπὸ τῆς Ἥρας καὶ Ἀθηναῖς βοηθούμενον, καὶ πολλὴν τροπὴν τῶν Τρῶων ἐργαζόμενον, ὡς καὶ τὸν Δία, Ἴριν πέμψαντα, ἀπάγειν Ἐκτορα, εἰς ὅσον Ἀγαμέμνων ἠρίστευε. Τρωθέντος δὲ ὑπὸ Κρόνου τὴν χεῖρα, καὶ ἀναχωρήσαντος ἐπὶ τὰς ναῦς, καὶ Ἐκτορος ἐλθόντος εἰς τὸν πόλεμον, κρατερεῖς γενομένης μάχης, ἐξ ἀμφοτέρων πίπτουσι καὶ τιτρώσκονται πολλοί, καὶ Διομήδης, καὶ Ὀδυσσεύς· Καὶ Μαχάωνα θρασάμενος Ἀχιλλεὺς, ὑπὸ τοῦ Νέστορος ἐπὶ τὰς ναῦς ἀγόμενον, πέμπει Πάτροκλον μαθησόμενον, τίς εἴη ὁ τετραμένος; Ἀφικόμενα δὲ αὐτῷ Νέστορ τὰ τῶν Ἑλλήνων ὀδυρεῖται πταίσματα, καὶ παρακαλεῖ μάλιστα μὲν αὐτὸν πῖσαι τὸν Ἀχιλλεῖα συμμαχεῖσθαι τοῖς Ἑλλησιν· εἰ δὲ ἐκεῖνος μὴ βούλοιο, σὺν τοῖς Μυρμιδόσι τὸν Πάτροκλον πέμψαι, δόντα τὴν ἰδίαν αὐτῷ παντευχίαν· τοὺς γὰρ Τρῶας καταπλαγήσεισθαι, καὶ οἰθήντας αὐτὸν παρῆναι τὸν Ἀχιλλεῖα, φεύξεισθαι. Ἐπανερχόμενος δὲ ὁ Πάτροκλος πρὸς Ἀχιλλεῖα, περιτυχῶν Εὐρυπύλῳ τετραμένῳ, βαστάζει τε αὐτὸν, καὶ ἐπὶ τὰς ναῦς κομίσας θεραπεύει.

Ἐπιγραφαί.

Ἄγαμέμνωνος ἀριστία.

Ἄλλως.

Λάμδα ἐν προμάχοισι μίγη βασιλεὺς Ἄγαμέμνων.

Ἄλλως.

Αάμδα δ', Ἀριστίας Δαναῶν βάλον Ἐκτορος ἄνδρες.

Ἦώς δ' ἐκ λεχέων παρ' ἀγανού Τιθωνοῖο
 Ὠρνυθ', ἴν' ἀθανάτοισι φῶας φέροι ἠδὲ βροτοῖσι·
 Ζεὺς δ' Ἐριδα προΐαλλε Ἰοᾶς ἐπὶ νῆας Ἀχαιοῶν
 Ἀργαλήν, πολέμοιο τέρας μετὰ χερσὶν ἔχουσαν·
 Στῆ δ' ἐπ' Ὀδυσσῆος μεγακίττει νῆϊ μελαινῇ, 5
 Ἡ ῥ' ἐν μεσσάτῃ ἔσκε, γεγανέμεν ἀμφοτέρωσσε,
 Ἡμὲν ἐπ' Αἴαντος κλισίας Τελαμωνιάδαο,
 Ἡδ' ἐπ' Ἀχιλλῆος· τοί ῥ' ἔσχατα νῆας εἴσας
 Εἴρυσαν, ἠγορέῃ πίσυνοι καὶ κάρτει χερῶν·
 Ἔνθα στᾶσ' ἦυσε θεὰ μέγα τε, δεινόν τε, 10
 Ὀρβί' Ἀχαιοῖσιν, μέγα δὲ σθένος ἔμβαλ' ἐκάστῃ
 Καρδίῃ, ἀλληκτον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι·
 Τοῖσι δ' ἄφαρ πόλεμος γλυκίων γένετ', ἥε νέεσθαι

AURORA autem è lectis à pulchro Tithono

Surgebat, ut immortalibus lucem ferret atque mortalibus :

Jupiter verò deam Discordiam misit celeres ad naves Achivorum

Luctuosam, belli signum in manibus gestantem :

Stetit autem ea in Ulyssis ingenti navi nigrâ,

Quae in medio erat ; ut vox exaudiri posset in utramque partem,

Et ad Ajacis tentoria Telamonii,

Et ad Achillis : qui duo utique ad extremas partes naves aequales

Subduxerant, virtute freti et robore manuum :

Illic stans clamavit dea altúmque horrendúmque,

Intentissimâ-voce Achivis, magnumque robur immisit cuique

In cor, ut indesinentèr bellarent et pugnarent :

His autem statim bellum dulcius factum est, quàm redire

Ver. 1. Ἦώς δ' ἐκ λεχέων — Τιθωνοῖο.]

Tithoni croceum linguens aurora cubile.

Georg. I, 447. Æn. IV, 585.

Vide suprâ ad á, 477.

Ver. 2. Ὠρνυθ'.] Vide suprâ ad γ', 260.

Ibid. — ἀθανάτοισι.] Vide suprâ ad á, 598.

Ver. 8. — τοί ῥ' ἔσχατα νῆας εἴσας.] Vide suprâ ad Σ', 225.

Ibid. — νῆας εἴσας.] Vide suprâ ad á, 306.

Ver. 10. — ἦυσε θεὰ μέγα τε.] Clamor militum ad pugnam exeuntium, μεγαλοσπε-

Tom. I.

πῶς. Infrâ, ver. 50. ἀσθετος δὲ βοή γίνετ'.

Ibid. — μέγα τε, δεινόν τε.] Quâ ratione, τε, hic producat, vide suprâ ad á, 51.

Ver. 11. Ὀρβί' Ἀχαιοῖσιν.]

Ὅτι δὴ παρίκρυψε Χαίρεις ἐπὶ τὸν ἔρθιον. Aristophan. Acharn. ver. 16. Quem ad locum Scholiastes : Ὁ δὲ Ὀρβίος αἰλητικός νόμος, οὐτω καλούμενος, διὰ τὸ εἶναι εὐτόνος, καὶ ἀνάτασιν ἔχειν.

Ibid. — μέγα δὲ σθένος ἔμβαλ' ἐκάστῃ.] Vide suprâ ad β', 451.

E e

'Εν νησὶ γλαφυρῆσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.	
'Ατρείδης δ' ἐβόησεν, ἰδὲ ζώνυσθαι ἄνωγεν	15
'Αργείους· ἐν δ' αὐτὸς ἐδύσατο νόστροπα χαλκόν.	
Κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμησιν ἔθηκε	
Καλὰς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας·	
Δεύτερον αὖ, θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνε,	
Τὸν τότε οἱ Κινύρης δῶκε, ξεινήϊον εἶναι.	20
Πεύθετο γὰρ Κύπρονδε μέγα κλέος, οὔνεκ' Ἀχαιοὶ	
'Ες Τροίην νήεσσιν ἀναπλεύσεσθαι ἔμελλον·	
Τοὔνεκά οἱ τὸν δῶκε, χαριζόμενος βασιλιῆϊ.	
Τοῦ δ' ἦτοι δέκα οἶμοι ἔσαν μέλανος κυάνοιο,	
Δώδεκα δὲ χρυσοῖο, καὶ εἴκοσι κασσιτέριοι·	25
Κυάνεοι δὲ δράκοντες ὄρωρέχατο προτὶ δειρῆν	
Τρεῖς, ἐκάτερθ' ἴρισσιν ἐοικότες, ἅς τε Κρονίων	
'Εν νέφει στήριξε, τέρας μερόπων ἀνθρώπων.	
'Αμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος· ἐν δὲ οἱ ἦλοι	
Χρῦσειοι πάμφαινον· ἀτὰρ περὶ κουλεὸν ἦεν	30
'Αργύρεον, χρυσεόισιν ἀορτήρεσσιν ἀρηρός.	

In navibus cavis dilectam in patriam terram.

Atrides porro clamavit, et accingi jussit

Argivos; ipse quoque induit splendidum aes.

Ocreas quidem primum circa tibias posuit

Pulchras, argenteis fibulis aptè-junctas:

Tum deindè thoracem circa pectora induebat,

Quem olim ei Cinyras dedit, hospitale munus ut esset.

Audiebatur enim ad-Cyprum-usque magna fama, quòd Achivi

Ad Trojam navibus navigaturi essent:

Quamobrem ei hunc dedit, gratificans regi.

Ac hujus quidem decem virgæ erant nigri cyani,

Duodecim autem auri, et viginti stanni:

Caerulei item dracones surgebant ad collum

Tres, ab utraque parte iridibus similes, quas utique Saturnius

In nube fixit, signum articulatè-loquentibus hominibus.

Circa humeros dein jecit ensem: in eo verò clavi

Aurei collucebant: at circum vagina erat

Argentea, aureis loris apta.

15

20

25

50

Ver. 15. 'Ατρείδης δ' ἐβόησεν, — ἐν δ' αὐ-
τὸς ἰδύσατο.]

Turnus in arma viros, armis circumdatus
ipse

Suscitat; æratasque acies in prælia cogit
Quisque suas, variisque acuunt rumoribus
iras.

Æn. IX, 462.

Ibid. — ἄνωγεν.] Non à præterito, quod
vocat, ἄνωγα· sed ab aoristo, ἄνωγον. Vide
suprà ad 9', 322; et ad á, 37.

Ver. 16. — ἰδύσατο.] Al. ἰδύσατο.]

Malè: Ut rectè notavit *Barnesius*: Nam
ἰδύσατο antepenultimam naturà producit. Al.
ἰδύσατο: De quo vide suprà ad β', 35. et ad
é, 109.

Ibid. — νόστροπα χαλκόν.] Vide suprà ad
β', 578.

Ver. 18. Καλὰς.] Vide suprà ad β', 45.

Ver. 26. — προτὶ.] Al. ποτὶ. Quod et
ferri possit.

Ver. 31. 'Αργύρεον, χρυσεόισιν.] Pronun-
tiabatur *Χρυσόισιν*. Prima enim nullà potest
licentià corripi.

Ἄν δ' ἔλετ' ἀμφιβρότην, πολυδαίδαλον, ἀσπίδα Δούριν,
 Καλὴν, ἣν πέρι μὲν κύκλοι δέκα χάλκεοι ἦσαν,
 Ἐν δέ οἱ ὀμφαλοὶ ἦσαν εἴκοσι κασσιτέροιο
 Λευκοί, ἐν δὲ μέσοισιν ἦν μέλανος κυάνοιο. 35
 Τῇ δ' ἐπι μὲν Γοργῶ βλοσυρῶπις ἑσπεφάνωτο
 Δεινὸν δερκομένη, περὶ δὲ Δεῖμός τε, Φόβος τέ.
 Τῆς δ' ἐξ ἀργύρεος τελαμῶν ἦν· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῶ
 Κυάνεος ἐλέλικτο δράκων, κεφαλαὶ δέ οἱ ἦσαν
 Τρεῖς ἀμφιστεφές, ἐνὸς αὐχένος ἐκπεφυῦται. 40
 Κρατὶ δ' ἐπ' ἀμφίφαλον κυνέην θέτο, τετραφάληρον,
 Ἴππουριν· δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν.
 Εἴλετο δ' ἄλκιμα δούρε δ' ἄ, κεκορυθμένα χαλκῶ,
 Ὀξέα· τῆλε δὲ χαλκὸς ἀπ' αὐτόφιν οὐρανὸν εἶσα
 Λάμπ'· ἐπὶ δ' ἐγδούπησαν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη, 45
 Τιμῶσαι βασιλῆα πολυχρύσοιο Μυκῆνης.
 Ἡνιόχῳ μὲν ἔπειτα ἑῶ ἐπέτελλεν ἕκαστος
 Ἴππους εὖ κατὰ κόσμον ἐρυκέμεν αὖθ' ἐπὶ τάφρῳ·
 Αὐτοὶ δὲ πρυλείες σὺν τεύχεσι Δωρηχθέντες

Sustulit autem totum-hominem-operiens, varium scutum, validum,

Pulchrum, circum quod orbem decem aerei erant;

Inque eo umbones erant viginti, ex stanno

Candidi, et in mediis erat unus ex nigro cyano. 35

In eo autem Gorgon trux-oculis adornata erat

Horrendum aspiciens, et circum Terrorque, et Fuga.

Ex eo autem argenteum lorum erat: et supra istud

Caeruleus sinuabatur draco, capitaque ei erant

Tria in-orbem-curvata, unâ cervice enata. 40

Capiti verò clavis-utrimque-ornatam galeam imposuit, quatuor-conos-habentem,

Setis-equinis-comantem: horrendum autem crista desuper nutabat.

Sumpsit dein validas hastas duas, munitas aere,

Acutas: longè autem aes ab ipsis ad coelum usque

Splendebat: insuperque sonitum ediderunt Minervaque et Juno, 45

Honorantes regem divitis-auro Mycenae.

Aurigae tum porrò suo praecipiebat unusquisque

Equos benè ex ordine tenere illic ad fossam:

Ipsi verò pedibus, cum armis, armati

Ver. 33. Καλὴν.] Vide suprâ ad β', 45.

Ver. 35. — ἦν.] Barnesius legendum existimat, ἕως, unus. Quæ neque Homericæ vox est, et multò etiam elegantius reticetur.

Ver. 36. — Γοργῶ βλοσυρῶπις ἑσπεφάνωτο.] Non sine magno artificio, productâ hîc, etiam extra cæsuram, syllabâ brevi, versus ipse videtur quasi diriguisse. Vide suprâ ad á, 342. et ad γ', 365. et infrâ ad μ', 208.

Ἵππων δὲ — φοβερὰν — ὄψιν εἰσάγη, πῶν τε φωνήτων οὐ τὰ κράτιστα θέσει, ἀλλὰ τῶν ψοφιδῶν ἢ ἀφῶν τὰ δυσκροτάτα λήψι-

ται, καὶ καταπυκνῶσει ταῦτοις τὰς συλλαβὰς. Οἷά ἐστι ταυτί.

Τῇ δ' ἐπι μὲν Γοργῶ βλοσυρῶπις ἑσπεφάνωτο, Δεινὸν δερκομένη, περὶ δὲ Δεῖμός τε Φόβος τέ.

Dionys. Halicarn. περὶ Συνέσιως, § 16.

Ver. 37. — περὶ δὲ Δεῖμός τε.] Quâ ratione, δὲ, hîc producat; item ultima in κυάνεος, ver. 39. et in ἀμφιστεφές, ver. 40. et θεῶς, ver. 58. vide suprâ ad á, 51.

Ver. 40. — ἀμφιστεφές.] Al. ἀμφιστεφές.

Ver. 48. — ἐπὶ τάφρῳ.] Al. ἐπὶ τάφρῳ.

Ver. 49. — σὺν τεύχεσι Δωρηχθέντες Ἵππων.] Istud Σὺν τεύχεσι, propter adjunctam

Ῥώντ' ἄσβεστος δὲ βοή γένετ' ἠῶτι πρό.	50
Φθάν δὲ μεθ' ἰππήων ἐπὶ τάφρῳ κοσμηθέντες·	
Ἰππήες δ' ὀλίγον μετεκίαθον· ἐν δὲ κυδοιμὸν	
Ῥῶσε κακὸν Κρονίδης, κατὰ δ' ὑψόθεν ἤκεν ἕρσας	
Αἵματι μυδαλέας ἐξ αἰθέρος, οὐνεκ' ἔμελλε	
Πολλὰς ἰφθίμους κεφαλὰς αἶδι προΐάψειν.	55
Τρῶες δ' αὖθ' ἐτέρωθεν ἐπὶ Δρασμῶ πεδίοιο,	
Ἐκτορά τ' ἀμφὶ μέγαν, καὶ ἀρύμονα Πουλυδάμαντα,	
Αἰνεΐαν δ', ὃς Τρῶσι, θεὸς ὣς, τίετο δῆμα·	
Τρεῖς τ' Ἀντηνορίδας, Πόλυβον, καὶ Ἀγήνορα δῖον,	
Ἡϊθέον τ' Ἀκάμαντ', ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν·	60
Ἐκτῶρ δ' ἐν πρώτοισι φέρ' ἀσπίδα πάντοσε ἴσθη.	
Οἶος δ' ἐκ νεφέων ἀναφαίνεται οὐλιος ἀστῆρ,	

Alacres-ruebant : immensus verò clamor ortus est auroram ante.	50
Priores autem venerunt cum equitibus ad fossam instructi ;	
Equites verò paululùm pòst sequebantur ; inter eos autem tumultum	
Concitavit perniciosum Saturnius, et ex alto demisit rores	
Sanguine madidos ex aethere, quòd esset	
Multa fortia capita orco praematurè missurus.	55
Troès verò ex-altera-parte aciem instruebant super tumulo campi,	
Hectoremque circa magnum, et eximium Polydamantem,	
Aeneamque, qui inter Trojanos, deus veluti, honorabatur à populo ;	
Tresque Antenoridas, Polybum, et Agenora nobilem,	
Juvenemque Acamanta, similem immortalibus :	60
Hector verò inter primos ferebat clypeum undique aequalem.	
Qualis autem ex nubibus apparet exitialis stella,	

praepositionem, non refertur ad *Θωρηχθέντες*, (vide *ι*, 737. et *ϛ*, 376. 388.) sed ad *ῥώντο*. Quemadmodum et latine dicitur, *armis armari*, non cum *armis armari*; è contrario, cum *armis hostem aggredi*, recte dicitur. Vide supra ad *α*, 528. 529. et ad *ϛ*, 550.

Ver. 51. Φθάν δὲ μεθ' ἰππήων ἐπὶ τάφρῳ κοσμηθέντες· Ἰππήες δ' ὀλίγον μετεκίαθον.] Sententia est : Progrediebatur exercitus eo ordine, ut priores ad fossam starent instructi pedites ; equites, è curribus pugnaturi, parvo interjecto sequerentur intervallo. Fieri quoque potest ut istud, *φθάν*, comparatè ad Trojanos usurpetur : Priùs scilicet ad fossam Achivi erant instructi ad defendendum, quàm ad oppugnandum aggredierentur Trojani. *Barnesius* omninò legendum contendit, *φθάν δὲ μίγ' ἰππήων*. Quoc tamen nullo modo fieri potest. Nam *πρῶτο*, *μίγα φθάνειν*, ut opinor, non satis græcè dicitur : Quod si rectè diceretur, non tamen aptè conveniret cum eo quod sequitur, *ὀλίγον μετεκίαθον*. Deinde : constructio ista, *φθάνειν ἰππήων*, *Hommerum* non sapit. Adhibet enim Poeta vocem *φθάνειν*, absolutè, multis in locis : Cum accusativo semel, *φ*, 262. — *φθά-*

νει δὲ τε καὶ τὸν ἄγοντα. Cum genitivo autem nusquam conjungit : Nam in isto, *π*, 322.

— τοῦ δ' ἀντίλιος Θρασυμῆδης Ἐφθῆ ὀρεζάμενος, vocula τοῦ refertur non ad *ἔφθη*, sed ad *ὀρεζάμενος*. Quod si rectè dici potuisset, *φθάν δὲ ἰππήων* attamen multò aptiùs scriberetur, *φθάν δὲ μὲν ἰππήων*, quàm *φθάν δὲ μίγ' ἰππήων* propter sequens istud *ὀλίγον*. Denique : quod voluit Scholiastes, *μίγα κοσμηθέντες*, neque græcè (credo) dicitur ; neque (si dici potuisset) istiusmodi verborum transpositionem, aut græcæ, aut ullius (ut opinor) fert lingue ratio.

Ver. 53. — ὑψόθεν ἤκεν ἕρσας Αἵματι μυδαλέας ἐξ αἰθέρος.]

— fragor intonat ingens :

Arma inter nubem, caeli in regione serenâ,
Per sudum rutilare vident, et pulsa tonare.

Æn. VIII, 527.

Ver. 60. — ἀθανάτοισιν.] Vide supra ad *α*, 598.

Ver. 62. Οἶος δ' — ἀστῆρ.] Vide supra, *ι*, 4. et infra, *χ*, 26. et 317.

Ὡς κἄμ' ἰπτανυῶ σῆσδε τῆς φήμης ἀπὸ
Δειδοκότ' ἰχθροῖς, ἄστρον ὣς, λάμψειν ἔτι.

Sophocl. Electr. 64.

Παμφαίνων, τότε δ' αὔτις ἔδου νέφεα σκίοέντα·
 "Ὡς Ἐκτωρ ὅτε μὲν τε μετὰ πρώτοισι φάνεσκεν,
 "Ἄλλοτε δ' ἐν πυμάτοισι, κελεῦων· πᾶς δ' ἄρα χαλκῷ 65
 Λάμφ', ὥστε στεροπὴ πατρὸς Διὸς αἰγίοχοιο.
 Οἱ δ', ὥστ' ἀμητῆρες ἐναντίοι ἀλλήλοισιν
 'Ογμὸν ἐλαύνωσιν, ἀνδρὸς μάκαρος κατ' ἄρουραν,
 Πυρῶν, ἢ κριβῶν, τὰ δὲ δράγματα ταρφέα πίπτει·
 "Ὡς Τρῶες καὶ Ἀχαιοὶ ἐπ' ἀλλήλοισι θορόντες 70
 Δῆλουν· οὐδ' ἕτεροι μνῶντ' ὀλοοῖο φόβοιο·
 "Ἴσας δ' ὑσμίνῃ κεφαλὰς ἔχον· οἱ δὲ, λύκοι ὡς,
 Θῦνον· "Ἐρις δ' ἄρ' ἔχαιρε πολύστονος εἰσορόωσα·
 Οἷη γάρ ῥα θεῶν παρετύγχανε μαρναμένοισιν·
 Οἱ δ' ἄλλοι οὐ σφιν πάρεσαν θεοὶ, ἀλλὰ ἔκηλοι 75
 Οἷσιν ἐνὶ μεγάροισι καθήατο· ἦχι ἐπάστῳ
 Δώματα καλὰ τέτυκτο, κατὰ πτύχας Οὐλύμποιο·
 Πάντες δ' ἠτιόωντο κελαινεφέα Κροῖώνα,
 Οὔνεκ' ἄρα Τρῶεσσιν ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι.

Aliquando collucens, interdum verò subit nubes opacas:

Sic Hector modò quidem inter primos apperebat,

Modò autem inter extremos, imperans. Totus verò aere 65

Splendebat, velut fulgur patris Jovis Aegiochi.

Quemadmodum autem messorum oppositi invicem

Segetes metendo obviam-festinant, viri locupletis per arvum,

Triticum, vel hordei; manipuli verò crebri cadunt;

Sic Trojani et Achivi in se invicem insilientes 70

Caedebant; neutrique recordabantur perniciosae fugae:

Aequalia autem in pugna capita ferebant: ipsi verò, lupi veluti,

Ruebant: Discordia utique gaudebat luctuosa aspiciens:

Sola enim deorum aderat pugnantibus:

At alii non ipsis aderant dii, sed quieti 75

Suis in aedibus sedebant; ubi singulis

Domus pulchrae aedificatae erant, per juga Olympi:

Omnes autem accusabant atras-nubes-cogentem Saturnium,

Et quòd Trojanis volebat gloriam praebere.

———— ipse agmine Pallas

In medio, chlamyde et pictis conspectus in armis:

Qualis ubi Oceani perfusus Lucifer undâ,

Quem Venus ante alios astrorum diligit ignes,

Extulit os sacrum coelo.— *Æn.* VIII, 587.

Singularis autem apud *Homerum* hujus imaginis pulchritudo, eo quòd *Hectorem* ubique summâ cum agilitate inter suos *ex intervallis* exhibeat *interlucentem*.

Ver. 67. Οἱ δ', ὥστ' ἀμητῆρες.] Mirè placuisse *Alexandro Magno* hosce quinque versiculos, refert *Dio. Orat.* 1.

Ver. 68. 'Ογμὸν.] "Ογμον scribendum docet *Eustathius*, sicuti ὄκνος, ἄμερος, ὄστος, ὄφθνος, ὄφθνος, ἄλκος. Sed hoc leviculum.

Ibid. — ἐλαύνωσιν, ἀνδρῶς.] Quâ ratione, ἐλαύνωσιν, hic ultimam producat; item ἐνὶ, *ver.* 76; vide *suprà ad α', 51.*

Ibid. — ἄρουραν.] Vide *suprà ad ζ', 142.*

Ver. 70. — ἐπ' ἀλλήλοισι θορόντες Δῆλουν.]

— caedebant pariter, pariterque ruebant

Victores victique; neque his fuga nota, neque illis. *Æn.* X, 756.

Ver. 72. — οἱ δὲ, λύκοι ὡς.]

— inde, lupi ceu; — *Æn.* II, 555.

Ver. 73. Θῦνον· "Ἐρις δ' ἄρ' ἔχαιρε.]

— saevit medio in certamine *Mavors*, —

Et scissâ gaudens vadit *Discordia* pallâ.

Æn. VIII, 700.

Ver. 76. — καθήατο:] *Al.* καέιατο.

Ver. 77. — καλὰ.] Vide *suprà ad β', 43.*

Τῶν μὲν ἄρ' οὐκ ἀλέγιζε πατήρ· ὁ δὲ, νόσφι λιασθεῖς, 80
 Τῶν ἄλλων ἀπάνευθε καθέζετο κύδει γαίαν,
 Εἰσορόων Τρώων τε πόλιν καὶ νῆας Ἀχαιῶν,
 Χαλκοῦ τε στεροπῆν, ὀλλύντας τ', ὀλλυμένους τέ.
 "Οφρα μὲν ἦως ἦν καὶ ἀέζετο ἱερὸν ἦμαρ,
 Τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἤπτετο, πίπτε δὲ λαός· 85
 Ἦμος δὲ δρυτόμος περ ἀνὴρ ὠπλίσσατο δόρπον
 Οὔρεος ἐν βήσσησιν, ἐπεὶ τ' ἐκορέσσατο χεῖρας
 Τάμνων δένδρεα μακρὰ, ἄδος τέ μιν ἴκετο θυμὸν,
 Σίτου τε γλυκεροῖο περὶ φρένας ἴμερος αἰρεῖ·
 Τῆμος σφῆ ἀρετῇ Δαναοὶ ῥήξαντο φάλαγγας, 90
 Κεκλόμενοι ἐτάροισι κατὰ στίχας· ἐκ δ' Ἀγαμέμνων
 Πρῶτος ὄρουσ' ἔλε δ' ἄνδρα Βιήνορα, ποιμένα λαῶν,
 Αὐτὸν, ἔπειτα δ' ἐταῖρον Ὀϊλῆα πλῆξιππον.
 Ἦ τοι ὄγ' ἐξ ἵππων κατεπάλμενος ἀντίος ἔστη·
 Τὸν δ' ἰθὺς μεμαῶτα μετώπιον ὀξείῃ δουρὶ 95
 Νύξ', οὐδὲ στεφάνῃ δόρυ οἱ σχέθε χαλκοεἶα,
 Ἀλλὰ δι' αὐτῆς ἦλθε καὶ ὀστέου, ἐγκέφαλος δὲ
 Ἔνδον ἅπας πεπάλακτο· δάμασσε δὲ μιν μεμαῶτα.

Atque eorum sanè nullam-habebat-rationem pater : sed, secedens, 80
 Ab aliis seorsum sedebat, gloriâ exultans,
 Inspiciens Trojanorumque urbem et naves Achivorum,
 Aerisque fulgorem, interimentesque, intereuntesque.
 Ac quamdiu quidem tempus matutinum erat et crescebat sacra dies,
 Tamdiu valdè utrosque tela attingebant, cadebatque populus : 85
 Quo tempore verò lignator apparat prandium
 Montis in saltibus, postquam satiavit manus
 Caedendo arbores altas, satietasque ejus cepit animum,
 Cibique dulcis circum praeccordia desiderium occupat :
 Tunc suâ virtute Danaï perfrēgerunt phalangas, 90
 Adhortatione-factâ sociis per ordines : Agamemnon verò
 Primus exiit ; interfecitque virum Bianorem, pastorem populorum,
 Ipsum, deinde verò et socium Oileum agitatore-m-equorum.
 Nempe hic ab equis in eum desiliens adversus stetit ;
 Hunc autem rectâ irruentem in fronte acutâ hastâ 95
 Percussit, neque galea hastam ei morata est aere-gravis,
 Sed per ipsam penetravit et os, cerebrumque
 Intus totum foedatum est : domuit verò ipsum irruentem.

Ver. 81. — ἀπάνευθε.] Vide suprâ ad ἄ, 349.

Ver. 82. Εἰσορόων Τρώων τε πόλιν.] Vide suprâ ad β', 51.

Ver. 85. — ὀλλυμένους τί.] Vide suprâ ad γ', 260.

Ver. 86. — ὠπλίσσατο.] Ita Barnesius, rectè. Vulgg. ὠπλίσσατο: Malè. Corripit enim antepenultimam. Vide suprâ ad ἄ, 140.

Ibid. — δόρπον.] Plutarchus, Symposiac. lib. VIII. Probl. 6. legit, δῆπνον.

Ver. 95 et 98. — μεμαῶτα.] Vide suprâ ad β', 818; et ad ζ', 464.

Ver. 97. — καὶ ὀστέου, ἐγκέφαλος δὲ Ἔνδον ἅπας πεπάλακτο.]

— ille securi
 Adversi frontem mediam mentumque re-
 ductâ
 Disjicit, et sparso latè rigat arma cerebro.

Æn. XII, 306.

Καὶ τοὺς μὲν λίπεν αὖθι ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
 Στήθεσι παμφαίνοντας, ἐπεὶ περιδύσε χιτῶνας· 100
 Αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' Ἴσόν τε καὶ Ἀντιφον ἐξεναρίζων,
 Ὡς δὲ δύο Πριάμοιο, νόθον καὶ γνήσιον, ἄμφω
 εἶν ἐνὶ δίφρῳ ἑόντας· ὁ μὲν νόθος ἠνιόχευεν,
 Ἀντιφος αὖ παρέβασκε περικλυτός· ὦ ποτ' Ἀχιλλεύς
 Ἰδῆς ἐν κνημοῖσι δίδη μόσχοισι λύγοισι, 105
 Ποιμαίνοντ' ἐπ' ὄεσσι λαβῶν· καὶ ἔλυσεν ἀποίων.
 Δὴ τότε γ' Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
 Τὸν μὲν ὑπὲρ μαζοῖο κατὰ στήθος βάλε δουρί·
 Ἀντιφον αὖ παρὰ οὔς ἔλασε ξίφει, ἐκ δ' ἔβαλ' ἵππων.
 Σπερχόμενος δ' ἀπὸ τοῖιν ἐσύλα τεύχεα καλὰ, 110
 Γινώσκων· καὶ γάρ σφε πάρος παρὰ νηυσὶ Δοῆσιν
 εἶδεν, ὅτ' ἐξ Ἰδῆς ἀγαγεν πόδας ἄκυσ Ἀχιλλεύς.
 Ὡς δὲ λέων ἐλάφοιο ταχείης νήπια τέκνα
 Ῥηϊδίως ξυνέαξε, λαβῶν κρατεροῖσιν ὀδοῦσιν,
 Ἐλθὼν εἰς εὐνὴν, ἀπαλόν τε σφ' ἦτορ ἀπήρσα· 115
 Ἡ δ' εἶπερ τε τύχησι μάλα σχεδὸν, οὐ δύναταί σφιν

Et hos quidem reliquit illic rex virorum Agamemnon
 Pectora formosa-nudatos, quum exutas-abstulisset tunicas : 100
 Ipse verò ivit Isumque et Antiphum interfecturus,
 Filios duos Priami, nothum et legitimum, ambos
 In uno curru existentes : nothus quidem aurigabatur,
 Antiphus autem è curru pugnabat inclytus : quos olim Achilles
 Idae in jugis ligavit teneris viminibus, 105
 Pascentes apud oves nactus ; et demùm liberavit pretio.
 Jam verò Atrides latè-imperans Agamemnon
 Horum alterum quidem supra mammam ad pectus percussit hastâ :
 Antiphum autem ad aurem feriit ense, dejecitque ab equis.
 Festinans verò ab iis detrahebat arma pulchra, 110
 Agnoscens : etenim ipsos antea apud naves celeres
 Viderat, quandò ex Idâ duxerat pedibus velox Achilles.
 Sicut autem leo cervæ velocis parvulos hinnulos
 Facilè confringit, correptos validis dentibus,
 Veniens ad lustrum, teneramque ipsis animam aufert ; 115
 Illa verò, quamvis adsit valdè propè, non potest ipsis

Ver. 100. Στήθεσι παμφαίνοντας.] Videtur mihi vox, παμφαίνοντας, eam habere vim, ut non dicat tantum pectora nudatos, sed, quod et in versione exhibui, pectora formosa nudatos.

Ver. 103. — ὁ μὲν νόθος ἠνιόχευεν, Ἀντιφος αὖ παρέβασκε.] Sic infra, ψ, 132.—in δίφρῳ—σι παραβῆσθαι, ἠνιόχοί τε.

— bijuger inferet se Lucagus albis, fraterque Liger ; sed frater habenis Flectit equos, strictum rotat acer Lucagus ensem. Æn. X, 575.

Ver. 104. — ποτ' Ἀχιλλεύς.] Καὶ ἔτι

Ὀμήρῳ Ἀχιλλεύς μνήμην συνήθως παρεπιθεῖς, — τότε Ἀχιλλεῖα σερμύνηι, καὶ τὴν ποίησιν καταποικιλίσει. Eustath. Vide supra ad β', 675, 681 ; ad ε', 788 ; et ad ζ', 228.

Ver. 105. — δίδη.] Ut ex δάσω, δίδωμι ita ex δήσω, δίδημι.

Ver. 107. Δὴ τότε γ'.] Barnesius edidit, τῶν τότε γ'. At minùs concinnè.

Ver. 110. καλὰ.] Vide supra ad β', 45.

Ver. 111. Γινώσκων.] Ἄλ. Γινώσκων. Quod perindè est. Nam γινώσκω primam producit.

Ver. 112. — πόδας ἄκυσ.] Vide supra ad α', 58.

Χραιομεῖν' αὐτὴν γὰρ μιν ὑπὸ τρόμος αἰνὸς ἰκάνει·
 Καρπαλίμως δ' ἦϊξε διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην
 Σπεύδουσ', ἰδρώουσα κραταιοῦ θηρὸς ὑφ' ὀρμῆς·
 "Ὡς ἄρα τοῖς οὕτως δύνατο χραιομεῖσαι ὄλεθρον 120
 Τρώων, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ὑπ' Ἀργείοισι φέβοντο.
 Αὐτὰρ ὁ Πείσανδρον τε καὶ Ἴππόλοχον μενεχάρμην,
 Υἱέας Ἀντιμάχοιο δαΐφρονος, ὅς ῥα μάλιστα,
 Χρυσὸν Ἀλεξάνδροιο δεδεγμένος, ἀγλαὰ δῶρα,
 Οὐκ εἶασχ' Ἑλένην δόμεναι ξανθῶ Μενελάῳ· 125
 Τοῦ περ δὴ δύο παῖδε λάβε κρείων Ἀγαμέμνων,
 Εἷν ἐνὶ δίφρῳ ἑόντας, ὁμοῦ δ' ἔχον ὠκέας ἵππους·
 Ἐκ γὰρ σφείας χειρῶν φύγον ἠνία σιγαλόεντα·
 Τὰ δὲ κυκηθήτην· ὁ δ' ἐναντίον ὤρτο, λείων ὤς,
 Ἀτρεΐδης· τὰ δ' αὐτ' ἐκ δίφρου γουναζέσθην· 130
 Ζάγρει, Ἀτρείος υἱέ, σὺ δ' ἄξια δέξαι ἄποινα·
 Πολλὰ δ' ἐν Ἀντιμάχοιο δόμοις κειμήλια κεῖται,
 Χαλκός τε, χρυσός τε, πολύκμητός τε σίδηρος·
 Τῶν κέν τοι χαρίσαιο πατὴρ ἀπερείσι' ἄποινα,
 Εἰ νῶϊ ζωὸς πεπύθοιτ' ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν. 135
 "Ὡς τῶγε κλαίοντε προσαυδήτην βασιλῆα

Opitulari; illam enim ipsam tremor vehemens subit;
 Festinque fugit per querceta densa et sylvam
 Festinans, sudans violentae ferae propter impetum:
 Sic illis nemo potuit arcere perniciem
 Ex Trojanis, sed et ipsi ab Argivis percellabantur.
 Porro Agamemnon Pisandrumque et Hippolochum fortem,
 Filios Antimachi bellicosos, qui potissimum,
 Auro ab Alexandro accepto, splendidis scilicet donis,
 Non sinebat Trojanos Helenam reddere flavo Menelao;
 Hujus utique duos filios cepit rex Agamemnon,
 In uno curru existentes, simulque agebant veloces equos:
 Nam iis ex manibus fugerant habenae miro-artificio-factae,
 Atque adeo turbati sunt: itaque in eos contra ruit, ceu leo,
 Atrides: ii verò à curru supplices orabant:
 " Vivos-cape, Atrèi fili, tuque digna accipe pretia-liberationis:
 " Multae utique in Antimachi aedibus opes reconditae-jacent,
 " Aesque, aurumque, varioque-artificio-elaboratum ferrum:
 " Ex his tibi donaverit pater infinita dona,
 " Si nos vivos audierit apud naves Achivorum."
 Sic hi flentes allocuti sunt regem

Ver. 118. — ὕλην.] Vide suprâ ad γ', 151.

Ver. 128. Ἐκ γὰρ σφείας χειρῶν φύγεν.] Refertur istud, γὰρ, ad præcedentem λάβε, ver. 126. Αἱ ἐκ γὰρ σφείας χειρῶν φύγεν. Minus venustè.

Ver. 129. — ἐναντίον ὤρτο.]

— infestâ subito obvius hastâ. Æn. X, 877.

Ver. 152. Πολλὰ δ' ἐν Ἀντιμάχοιο δόμοις.] Ἄ. Πολλὰ δ' ἐν ἀφῆμισιο πατρίσι· vel Πολλὰ δ' ἐν ἀφῆμισι πατρίσι. Sed malè. Nam, ut rectè annotavit Burnesius, liquet ex ver. 138. infrâ, Antimachum jam hic antea fuisse nominatum.

Ver. 154. — χαρίσαιο.] Vide suprâ ad δ', 140.

Μειλιχίοις ἐπέεσσιν· ἀμείλικτον δ' ὅπ' ἀκούσαν·

Εἰ μὲν δὴ Ἀντιμάχοιο δαΐφρονος υἱέες ἔστων,

“Ὅς ποτ' ἐνὶ Τρώων ἀγορῇ Μενέλαον ἄνωγεν,

Ἀγγελίην ἐλθόντα, σὺν ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ,

Ἀῶθι κατακτεῖναι, μὴδ' ἐξέμεν ἀψ' ἐς Ἀχαιοὺς·

Νῦν μὲν δὴ τοῦ πατρὸς ἀεικέα τίσετε λάθην.

Ἦ, καὶ Πείσανδρον μὲν ἀφ' ἵππων ὥσε χαμαῖζε,

Δουρὶ βαλὼν πρὸς στῆθος· ὁ δ' ὑπτίος οὔδει ἐρείσθη·

Ἴππόλοχος δ' ἀπόρουσε, τὸν αὖ χαμαὶ ἐξενάριξε,

Χεῖρας ἀπὸ ξίφει τμήξας, ἀπὸ τ' αὐχένα κόψας·

“Ὀλμον δ' ὡς, ἔσσευε κυλίνδεσθαι δι' ὀμίλου.

Τοὺς μὲν ἔασ· ὁ δ', ὅθι πλεῖσται κλονέοντο φάλαγγες,

Τῆ ρ' ἐνόρουσ', ἅμα δ' ἄλλοι εὐκνήμιδες Ἀχαιοί.

Πεζοὶ μὲν πεζοὺς ὄλεκον φεύγοντας ἀνάγκη,

Ἴππεῖς δ' ἱππῆας, (ὕπὸ δὲ σφισιν ὄρωτο κοινῇ

Ἐκ πεδίου, τὴν ὄρσαν ἐρίγδουποι πόδες ἵππων,)

Χαλκῷ δηϊόωντες· ἀτὰρ κρείων Ἀγαμέμνων

Αἰὲν ἀποκτείνων ἔπετ', Ἀργείοισι κελεύων.

Blandis verbis : non blandam verò vocem audiverunt :

“ Si ergo Antimachi bellicosi filii estis,

“ Qui quondam in Trojanorum concione Menelaum jubebat,

“ Legatum profectum, cum divino Ulysse,

“ Illic interficere, neque dimittere rursùm ad Achivos :

“ Nunc certè patris indignam luetis injuriam.”

Dixit, et Pisandrum quidem ab equis dejecit humi,

Hastâ percussum ad pectus ; atque ille supinus solo allisus est :

Hippolochus autem desiliit, quem porrò humi interfecit,

Manibus gladio abscissis, et cervice amputatâ :

Mortariumque tanquam, projecit volvendum per turbam.

Atque hos quidem reliquit : ipse verò, ubi plurimæ turbabantur phalanges,

Illuc irruerat, simulque alii benè-ocreati Achivi.

Pedites quidem pedites interficiebant, fugientes necessitate,

Equites verò equites, (ab ipsis autem excitatus est pulvis

E campo, quem excitabant grave-strepentes pedes equorum,)

Aere caedentes. At rex Agamemnon

Semper interficiens insequabatur, Argivos adhortans.

Ver. 138. Εἰ μὲν δὴ Ἀντιμάχοιο.] Pro-nuntiabatur, Εἰ μὲν δὴ Ἀντιμάχοιο. Ut rectè observavit Barnesius.

Ibid. — δαΐφρονος.] Per ironiam dictum contendunt nonnulli. Sed nihil opus. Est enim epitheton et sociorum et hostium commune.

Ver. 139. — ἄνωγεν.] Non à præterito, quod vocant, ἄνωγα· sed ab aoristo, ἄνωγον. Alioquin non constaret Temporum ratio. Vide suprâ ad §, 322. et ad á, 37.

Ver. 146. — ἀπὸ τ' αὐχένα κόψας.] Ὀλμον δ' ὡς, ἔσσευε κυλίνδεσθαι.]

Tum caput orantis nequicquam, et multa parantis

Dicere, deturbat terræ ; truncumque te-

pentem

Provolvens. — — — — — Æn. X, 554.

Ver. 148. Τοὺς μὲν ἔασ.] Vide suprâ ad §,

42.

Ibid. — ὅθι πλεῖσται κλονέοντο φάλαγγες.]

Irruit ; et, quâ tela videt densissima, ten-

dit. — — — — — Æn. IX, 555.

Ver. 151. — ἱππῆας, (ὕπὸ.)

Vide suprâ ad á, 51.

Ὀς δ' ὅτε πῦρ αἰδήλον ἐν ἀξύλῳ ἐμπέσῃ ὕλη, 155
 Πάντῃ τ' εἰλυφῶν ἄνεμος φέρει, οἱ δέ τε Δάμνοι
 Πρῶρρίζοι πίπτουσιν ἐπειγόμενοι πυρὸς ὄρμῃ·
 Ὀς ἄρ' ὑπ' Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι πίπτε κάρηνα
 Τρώων Φευγόντων, πολλοὶ δ' ἐριαύχενες ἵπποι
 Κεῖν' ὄχεα κροτάλιζον ἀνὰ πτολέμοιο γεφύρας, 160
 Ἡνίοχους ποθέοντες ἀμύμονας· οἱ δ' ἐπὶ γαίῃ
 Κεῖατο, γύπεσσιν πολὺ φίλτεροι, ἢ ἀλόχοισιν.
 Ἔκτορα δ' ἐκ βελείων ὑπαγε Ζεὺς, ἐκ τε κονίης,
 Ἐκ τ' ἀνδροκτασίης, ἐκ δ' αἵματος, ἐκ τε κυδοιμοῦ·
 Ἀτρείδης δ' ἔπετο, σφεδανὸν Δαναοῖσι κελεύων. 165
 Οἱ δὲ παρ' Ἴλου σῆμα παλαιοῦ Δαρδανίδαο,
 Μέσσον καππεδίον παρ' ἐρινεὸν ἐσσεύοντο,
 Ἰέμενοι πόλεως· ὁ δὲ κεκληγῶς ἔπετ' αἰεὶ

Ut verò cùm ignis edax in incaedum inciderit sylvam,
 Et quoquoersus contorquens ventus differt, ramì autem
 Cum stirpibus cadunt impulsì ignis impetu :
 Sic sub Atridà Agamemnone cadebant capita
 Trojanorum fugientium, multique arduis-cervicibus equi
 Vacuos currus cum-strepitu-rapiebant per aciei ordines,
 Aurigas desiderantes eximios : illi verò in terrà
 Jacobant, vulturibus longè gratiores, quàm uxoribus.
 Hectorem verò extra tela subduxit Jupiter, extraque pulverem,
 Extraque caedem, extraque sanguinem, extraque tumultum :
 Atrides autem insequabatur, vehementè Danaos adhortans. 165
 Troüs autem ad Ili sepulchrum veteris Dardanidae,
 Medium per-campum juxta caprificum ruebant,
 Cupidì urbis adeundae : At clamans sequebatur usque

Ver. 155. Ὀς δ' ὅτε πῦρ αἰδήλον.]

Ac velut, optato ventis æstate coortis,
 Dispersa immittit sylvis incendia pastor ;
 Corruptis subito mediis, extenditur unà
 Horrida per latos acies Vulcania campos.
Æn. X, 405.

In segetem veluti cùm flamma furentibus
 Austris

Incidit. ————— *Æn.* II, 504.

Quo in loco, *Homericæ* parabole dignitatem
 non implevisse *Virgilium* existimat *Macro-*
bis, lib. V. cap. 15.

Ibid. ————— πῦρ αἰδήλον ἐν ἀξύλῳ ἐμπέσῃ ὕλη.] Ἀξύλον ὕλην, οἱ μὲν πολυξύλον ἀποδο-
 δάκασιν, οἱ δὲ τὴν ὀμόξυλον—ὡς—καὶ ἄλοχος
 καὶ ἄκοιτις, ἡ ὀμόλεκτρος καὶ ὀμόκοιτις· καὶ ἀξύ-
 λος οὖν, ἡ ὀμόξυλος, διὰ τὸ πυκνόν. Ἐμοὶ δὲ
 δοκεῖ ἀξύλον λέγειν, οὐ κατὰ τὴν στήρῃσιν τοῦ
 ξύλου,—ἀλλὰ κατὰ στήρῃσιν τοῦ ξυλίσασθαι ἴν
 ῆ, ἀξύλος ὕλη, ἀφ' ἧς οὐδὲς τι ἐξυλίσασατο. Καὶ
 ἄκοιτις δὴ καὶ ἄλοχος ἐμοὶ δοκεῖ κυρίως ἢ παρ-
 θνικῇ λέγεσθαι, παρὰ τὸ λέχους ἐτίρου μὴ μετα-
 σχῆν, μηδὲ κίτησι. ————— Καὶ, αἰδήλον δὲ πῦρ,

οὐκ ἔστι τὸ μεγαλόδηλον, ἀλλὰ τὸ ἀδηλοποιόν.
Porphyrìi Quæst. Homericæ. 26.

Ibid. ————— ὕλη.] Vide suprà ad γ', 151.

Ver. 156. ————— φέρει.] *Al.* στρέφει.

Ver. 160. ————— κροτάλιζον.] De hujusmodi
 ὀνοματοποιῆα, vide suprà ad β', 210. ad γ',
 365. et ad δ', 455, 456, 504.

Ibid. ————— πτολέμοιο γεφύρας.] Vide suprà
 ad δ', 371.

Ver. 163. ————— ἐκ βελείων, ————— κονίης, —————
 ἀνδροκτασίης, ————— αἵματος, ————— κυδοιμοῦ.]
 “Ante omnes apud Homerum, ejusdem rei
 “atque sententiæ luculenta exaggeratio est.
 “Ἐκτορα δ' ἐκ βελείων —————. Nam quum
 “omnia ista ————— multa et continua nomina
 “nihil plus demonstrant quàm prælium, hu-
 “jus tamen rei varia facies delectabiliter ac
 “decorè multis variisque verbis depicta est.”
Gell. lib. XIII. cap. 25.

Ver. 167. ————— παρ' ἐρινεῶν.] Vide suprà ad
 ζ', 435.

Ver. 168. ————— κεκληγῶς.] Vide suprà ad β',
 314.

- 'Ατρείδης, λύθρα δ' ἐπαλάσσετο χεῖρας ἀάπτους.
'Αλλ' ὅτε δὴ Σκαιάς τε πύλας καὶ φηγὸν ἴκοντο, 170
'Ενθ' ἄρα δὴ ἴσταντο, καὶ ἀλλήλους ἀνέμιμνον.
Οἱ δ' ἐτι καμμέσσον πεδίον φοβέοντο, βόες ὡς,
'Αστε λέων ἐφόβησε, μολῶν ἐν νυκτὸς ἀμολγῶ,
Πάσας· τῇ δέ τ' ἰῆ ἀναφαίνεται αἰπὺς ὄλεθρος·
Τῆς δ' ἐξ αὐχέν' ἔαξε, λαβὼν κρατεροῖσιν ὁδοῦσι 175
Πρῶτον· ἔπειτα δέ δ' αἷμα καὶ ἔγκατα πάντα λαφύσσει·
'Ως τοὺς 'Ατρείδης ἔφεπε κρείων 'Αγαμέμνων,
Αἰὲν ἀποκτείνων τὸν ὀπίστατον· οἱ δ' ἐφίεοντο.
Πολλοὶ δὲ πρηνεῖς τε καὶ ὑπτιοὶ ἔκπεσον ἵππων,
'Ατρείδεια ὑπὸ χερσίν· περὶ πρὸ γὰρ ἔγχεϊ δῦεν. 180
'Αλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλεν ὑπὸ πτόλιν αἰπύ τε τεῖχος
'Ιξεσθαι, τότε δὴ ῥα πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
'Ιδης ἐν κορυφῆσι καθέζετο πιδνέσσης,
Οὐρανόθεν καταβάς· ἔχε δὲ στεροπὴν μετὰ χερσίν·
'Ιριν δ' ὄτρυνε χρυσόπτερον ἀγγελέουσαν· 185
Βάσκ' ἴθι, Ἴρι ταχεῖα, τὸν Ἑκτορι μῦθον ἔνισπε·
'Οφρ' ἂν μὲν κεν ὄρῃ Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν,
Θύνοντ' ἐν προμάχοισιν, ἐναίροντα στίχας ἀνδρῶν,

Atrides, cruore autem pulverulento foedabatur manus invictas.

Quum autem jam ad Scaesasque portas et fagum venissent, 170

Ibi tandem constiterunt, et alii alios expectabant.

Alii verò adhuc per-medium campum fugabantur, boves tanquam,

Quas leo territas-fugavit, aggressus nocte intempestà,

Omnes; uni autem alicui apparet certum exitium:

Hujus nempe cervicem frangit, correptam validis dentibus 175

Primùm; deinde etiam et sanguinem et viscera omnia haurit:

Sic hos Atrides insequabatur rex Agamemnon,

Semper occidens postremum: illi autem fugiebant.

Multi verò pronique et supini excidebant curribus,

Atridae sub manibus: supra-modum enim ante alios hastà furebat. 180

At cùm jam fortè esset ad urbem altumque murum

Perventurus, tum verò pater hominumque deùmque

Idae in cacuminibus resedit abundantis-scatebris,

De coelo delapsus; tenebatque fulgur in manibus;

Irin autem excitavit aureas-alas-habentem, nunciaturam: 185

"Vade age, Iri velox, hoc Hectori verbum dic:

"Quamdiu quidem videat Agamemnonem, pastorem populorum,

"Furibundè-ruentem inter primos pugnatore, perdentem ordines virorum,

Ver. 172. — βόες ὡς.] Vide suprà ad
ἀ, 51.

Ver. 176. — αἷμα καὶ ἔγκατα πάντα λα-
φύσσει.] Scaligero (Poetic. lib. V. cap. 4.)
videntur plus pingere, quæ dixit Virgilius:

— manditque trahitque

Molle pecus, mutumque metu: fremit ore
cruento. Æn. IX, 340.

Sed non rectè instituta est comparatio. Vir-
gilio enim de ovibus sermo est, Homero de bu-
bus; utrobique aptissimus.

Ver. 179. — πρηνεῖς τε καὶ ὑπτιοὶ ἔκπεσον.]

— curruque volutus

Cædit semianimis Rutulorum calcibus arva.

Æn. X, 405.

Ver. 186. Βάσκ' ἴθι.] Vide suprà ad β', 8.

Τόφρ' ἀναχωρεῖτω, τὸν δ' ἄλλον λαὸν ἀνώχθω
Μάρνασθαι δῆϊοισι κατὰ κρατερῆν ὑσμίνην. 190

Αὐτὰρ ἐπεὶ κ', ἢ δουρὶ τυπεῖς, ἢ βλήμενος ἰῶ,
Εἰς ἵππους ἄλεται, τότε οἱ κράτος ἐγγυαλίξω
Κτείνειν, εἰσόκε νῆας εὐσσέλμους ἀφίκηται,
Δύη τ' ἥελιος, καὶ ἐπὶ κνέφας ἱερὸν ἔλθῃ.

“Ὡς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε ποδῆνεμος ἄκεια Ἴρις· 195

Βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὄρεων εἰς Ἴλιον ἰρῆν·
Εὖρ' υἱὸν Πριάμοιο δαΐφρονος Ἐκτορα δῖον,
Ἐσταότ' ἐν δ' ἵπποισι καὶ ἄρμασι κολλητοῖσιν·
Ἀγχοῦ δ' ἵσταμένη προσέφη πόδας ἄκεια Ἴρις·

Ἐκτορ, υἱὲ Πριάμοιο, Διὶ μῆτιν ἀτάλαντε, 200
Ζεὺς με πατὴρ προέηκε τεῖν τάδε μυθήσασθαι·

“Ὀφρ' ἂν μὲν κεν ὄρᾳς Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν,
Θύοντ' ἐν προμάχοισιν, ἐναίροντα στίχας ἀνδρῶν,
Τόφρ' ὑπόεικε μάχης, τὸν δ' ἄλλον λαὸν ἀνώχθῃ
Μάρνασθαι δῆϊοισι κατὰ κρατερῆν ὑσμίνην· 205

Αὐτὰρ ἐπεὶ κ', ἢ δουρὶ τυπεῖς, ἢ βλήμενος ἰῶ,
Εἰς ἵππους ἄλεται, τότε τοῖ κράτος ἐγγυαλίξει
Κτείνειν, εἰσόκε νῆας εὐσσέλμους ἀφίκηται,
Δύη τ' ἥελιος, καὶ ἐπὶ κνέφας ἱερὸν ἔλθῃ.

“ Tamdiu ipse quidem pedem-referat, caeteras autem copias hortetur

“ Pugnare cum hostibus per asperum proelium. 190

“ Sed postquam iste vel hastâ percussus, vel ictus sagittâ,

“ In currum saliet; tunc ei robur immittam

“ Ut caedat; donec ad naves bonis-transtis-instructas pervenerit,

“ Occideritque sol, et tenebrae sacrae supervenerint.”

Sic dixit: nec non obsecuta est pedibus-ventosa velox Iris: 195

Descendit autem de Idaeis montibus Ilium versus sacram;

Invenitque filium Priami bellicosi Hectorem nobilem,

Stantem inque equis et curribus benè-compactis;

Propè verò adstans allocuta est pedibus velox Iris: 200

“ Hector, fili Priami, Jovi consilio par,

“ Jupiter me pater misit tibi, ut haec loquerer:

“ Quamdiu quidem videas Agamemnona, pastorem populorum,

“ Furibundè-ruentem inter primos-pugnatores, perdentem ordines virorum,

“ Tamdiu cede pugnâ, caeteras autem copias hortare

“ Pugnare cum hostibus per asperum proelium: 205

“ Sed postquam iste, vel hastâ percussus, vel ictus sagittâ,

“ In currum saliet, tunc tibi victoriam dabit

“ Ut caedas; donec ad naves bonis-transtis-instructas perveneris,

“ Occideritque sol, et tenebrae sacrae supervenerint.”

Ver. 196. Βῆ δὲ—, Εὖρ' υἱὸν.] Celeritatem
motûs pulchrè depingit constructio ἀπὸ ὄψεως.

Ver. 200. ——— Διὶ μῆτιν.] Quâ ratione
utrumque horum vocabulorum hic ultimam
producat, vide suprâ ad α', 51. n. 8.

Ibid. — ἀτάλαντος.] Vide suprâ ad β', 627.

Ver. 201. Ζεὺς με πατὴρ προέηκε.]

Ipse Deum tibi me claro demittit Olympo
Regnator, caelum et terras qui numine
torquet;

Ipse hæc ferre jubet celeres mandata per
auras. ÆN. IV, 268.

- Ἡ μὲν ἄρ' ὡς εἰποῦσ' ἀπέβη πόδας ἁκία Ἴρις· 210
 Ἐκτωρ δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἄλτο χαμαῖζε,
 Πάλλων δ' ὄξεια δοῦρα κατὰ στρατὸν ἄχτο πάντη,
 Ὀτρύνων μαχέσασθαι ἔγειρε δὲ φύλοπιν αἰνῆν.
 Οἱ δ' ἐλελίχθησαν, καὶ ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν·
 Ἀργεῖοι δ' ἐτέρωθεν ἐκαρτύναντο φάλαγγας· 215
 Ἀρτύνθη δὲ μάχη· στὰν δ' ἀντίοι· ἐν δ' Ἀγαμέμνων
 Πρῶτος ὄρουσ'· ἔλεθεν δὲ πολὺ προμάχεσθαι ἀπάντων.
 Ἔσπετε νῦν μοι, Μοῦσαι, Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
 Ὅστις δὴ πρῶτος Ἀγαμέμνωνος ἀντίος ἦλθεν,
 Ἡ αὐτῶν Τρώων, ἢ κλειτῶν ἐπικούρων. 220
 Ἴφιδάμας Ἀντηνορίδης, ἠὺς τε, μέγας τε,
 Ὃς τράφη ἐν Θρήκῃ ἐριβάλακι, μητέρι μήλων·
 Κισσεὺς τὸν γ' ἔθρεψε δόμοις ἐνι τυτθὸν εόντα
 Μητροπάτωρ, ὃς τίπτε Θεανὸ καλλιπάρηον.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἦβης ἐρικυδέος ἴκετο μέτρον, 225
 Αὐτοῦ μιν κατέρυκε· δίδου δ' ὄγε θυγατέρα ἦν·
 Γήμας δ', ἐκ θαλάμοιο μετὰ κλέος ἴκετ' Ἀχαιῶν,
 Σὺν δυοκαίδεκα νηυσὶ κορωνίσιν, αἷ οἱ ἔποντο.

- Ac quidem sic locuta abiit pedibus velox Iris: 210
 Hector autem de curribus cum armis desiliit in terram,
 Vibransque acutas hastas per exercitum ibat quoquoaversum,
 Concitans ad pugnandum: suscitavitque proelium grave.
 Illi verò conversi sunt à fuga, et adversi steterunt Aclivis:
 Argivi etiam ex alterâ parte corroborârunt phalangas: 215
 Restitutumque est proelium; steteruntque adversi: Agamemnon autem
 Primus irruit; cupiit enim longè pugnare ante omnes.
 Dicite nunc mihi, Musae, coelestes domos tenentes,
 Quisnam tum primus Agamemnoni obvius venerit,
 Seu ipsorum Trojanorum, seu inclytorum sociorum. 220
 Iphidamas Antenorides, fortisque, magnusque,
 Qui fuit educatus in Thraciâ glebosâ, matre ovium:
 Cisseus hunc educavit domi parvulum existentem
 Avus-maternus, qui genuit Theano genis-pulchram.
 At postquam pubertatis gloriosae pervenit ad mensuram, 225
 Illic eum detinuit; deditque ipse filiam suam:
 Ut autem duxerat, ex ipso statim thalamo famam secutus est Achivorum,
 Cum duodecim navibus recurvis, quae eum sequebantur.

Ver. 211. — σὺν τεύχεσιν ἄλτο χαμαῖζι.]
 Vide suprâ ad γ', 29.

Ver. 215. Ὀτρύνων μαχέσασθαι.] Vide suprâ
 ad β', 451.

Ver. 215. — ἐκαρτύναντο.] Quâ analogiâ
 dicitur, καρτῦρομαι, ἐκαρτῦράμην, καρτῦρομαι;
 κρῖνομαι, ἐκρῖνάμην, κρῖνούμαι; eâdem analogiâ
 dicitur, καρτύνομαι, ἐκαρτύνάμην, καρτύνομαι.
 Vide suprâ ad ε', 309, 338.

Ver. 219. — πρῶτος Ἀγαμέμνωνος.] Quâ
 ratione, πρῶτος, hic ultimam producat; item
 θυγατέρα, ver. 226; et μόλιος, ver. 237; et
 ὥσπε, ver. 239; vide suprâ ad ε', 51. n. 8.

Ver. 222. Θρήκη.] Ita edidit Barnesius ex
 MS. Rectè, ut opinor; Nam et ita alibi
 Homerus. Vulgg. Θράκη.

Ver. 225. Κισσεύς.] Al. Κισσῆς et Κισσῆς.

Ver. 226. — θυγατέρα.] Vide suprâ ad ε', 598.

Τὰς μὲν ἔπειτ' ἐν Περκώπῃ λίπε νῆας εἴσας· Αὐτὰρ ὁ πεζὸς ἑὼν, εἰς Ἴλιον εἰληλούθει·	230
Ἵφιδάμας δὲ κατὰ ζώνην, Φάρηκος ἔνερθε, Νύξ'· ἐπὶ δ' αὐτὸς ἔρεισε βαρεῖν χεῖρι πιθήσας·	235
Οὐδ' ἔτορε ζωστῆρα παναίολον, ἀλλὰ πολὺ πρὶν Ἀργύρῳ ἀντομένη, μόλιθος ὤς, ἐτράπετ' αἰχμῆ. Καὶ τό γε χεῖρὶ λαβῶν εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων Ἔλκ' ἐπὶ οἴ, μεμαῶς, ὥστε λῖς· ἐκ δ' ἄρα χεῖρὸς Σπάσσατο· τὸν δ' ἄορι πλῆξ' αὐχένα, λύσε δὲ γυῖα.	240
Ὡς ὁ μὲν αὖθι πεσὼν κοιμήσατο χάλκειον ὕπνον, Οἰκτρὸς, ἀπο μνηστῆς ἀλόχου, ἀστοῖσιν ἀρήγων, Κουρίδης, ἧς οὔτι χάριν ἴδε, πολλὰ δ' ἔδωκε·	

Has quidem deinde in Percope reliquit naves aequales : At ipse pedestri-itinere profectus, ad Ilium venerat : Qui utique nunc Atridae Agamemnoni obvius venit.	230
Quum autem jam propè erant alter in alterum vadentes, Atrides quidem aberravit, ejusque aversa est hasta. Iphidamas autem ad zonam, thoracem subter, Percussit ; et ipse validè-connixus-imprimebat, robustâ manu fretus : Neque perforavit balteum omni-artificio-varium, sed longè antè Argento occurrens, plumbum tanquam, retusa est cuspis. Et hanc quidem manu prehensam latè-dominans Agamemnon Trahebat ad se, forti-animo, veluti leo ; et ex manu ejus Evulsit : eique ense percussit cervicem, solvitque membra.	235
Sic is quidem illic lapsus dormivit aereum somnum. Miserandus, procul à legitimâ uxore, civibus auxilians, Quam-virginem-duxerat, cujus nondum gratiam perceperat, multa autem dederat :	240

Ver. 229. — νῆας εἴσας.] Vide suprâ ad
ἀ, 506.

Ver. 230. — εἰληλούθει.] Si, εἰληλούθει,
dixisset ; non constitisset Temporum ratio.
Vide suprâ ad ἀ, 57.

Ver. 231. Ὡς ῥα.] Qui utique. Non enim
supervacaneum est istud ῥα, sed vim habet
perquam elegantem in connectendâ sententiâ
cum eo quod præcessit, ver. 219.

Ver. 233. — ἐτράπετ' ἔγχος.] Notandus
maximè proprius Vocis Mediae usus : *Aver-*
tit se hasta. Vide suprâ ad γ', 141. Nempe
quemadmodum Latinis rectè dicitur, *navis*
appulit, et, *navis appulsa est* ; revertit quis, et,
reversus est : Ita Græcis dictum est et ἐτρά-
πετο et ἐτράπη.

Ver. 236. — παναίολον.] Vide suprâ ad β',
816.

Ver. 238. — τό γε.] ἔγχος.

Ver. 240. Σπάσσατο.] Ita edidit Barnesius.

Vulgg. σπάσατο. Minus rectè. Primam e-
nim corripit.

Ver. 241. — κοιμήσατο χάλκειον ὕπνον.]

Olli dura quies oculos et ferreus urget
Somnus, in æternam clauduntur lumina
noctem. *Æn. X, 745.*

Quod non negaverim, inquit Macrobius, *cul-*
tius à Marone prolatum, lib. V. cap. 11.

Ver. 245. — ἧς οὔτι χάριν ἴδε.] *E qua nondum*
prolem susceperat. Cæterum quâ ratione, *χά-*
ριν, hîc ultimam producat ; item *ἀντικρὺ*, ver.
253 ; et *τι*, ver. 265 ; vide suprâ ad ἀ, 51. n. 8.

Ibid. — πολλὰ δ' ἔδωκε.] Elegantissimè
ex adverso apud Euripidem, *Medea de nu-*
ventium dote,

Πάντων δ' ὄσ' ἔσσι' ἔμψυχα, καὶ γνώμην ἔχει,

Γυναῖκίς ἴσμεν ἀβλιώτατον φυτὸν

Ἄς πρῶτα μὲν διτ' χρημάτων ὑπεροβῆ

Πόσιν πρίασθαι, δισπότην τε σώματος.

Med. 230.

- Πρῶθ' ἑκατὸν βοῦς δᾶκεν, ἔπειτα δὲ χίλι' ὑπέστη
 Αἶγας ὀμοῦ καὶ ὄϊς, τὰ οἱ ἄσπετα ποιμαίνοντο. 245
 Δὴ τότε γ' Ἀτρεΐδης Ἀγαμέμνων ἐξενάριξε·
 Βῆ δὲ φέρον ἄν' ὄμιλον Ἀχαιῶν τεύχεα καλά.
 Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε Κόων, ἀριδείκετος ἀνδρῶν,
 Πρῆστυγενὴς Ἀντηνορίδης, κρατερόν ῥά ἐ πένθος
 Ὀφθαλμοὺς ἐκάλυψε, κασιγνήτιο πεσόντος· 250
 Στῆ δ' εὐράξ σὺν δουρὶ, λαθὼν Ἀγαμέμνονα δῖον·
 Νύξε δέ μιν κατὰ χεῖρα μέσην, ἀγκῶνος ἔνερθεν,
 Ἀντιρῦ δὲ δῖεσχε Φαινοῦ δουρὸς ἀκωκῆ.
 ῥίγησέν τ' ἄρ' ἔπειτα ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
 Ἄλλ' οὐδ' ὡς ἀπέλγη μάχης ἠδὲ πτολέμοιο, 255
 Ἄλλ' ἐπόρουσε Κόωνι, ἔχων ἀνεμοτρεφὲς ἔγχος.
 Ἦτοι ὁ Ἰφιδάμαντα κασίγνητον καὶ ὄπατρον
 Ἔλκε ποδὸς μεμαῶς, καὶ αὐτεὶ πάντας ἀρίστους·
 Τὸν δ' ἔλκοντ' ἄν' ὄμιλον, ὑπ' ἀσπίδος ὀμφαλόεσσης,
 Οὔτῃσε ξυστῶ χαλκῆρεϊ, λῦσε δὲ γυῖα· 260
 Τοῖο δ' ἐπ' Ἰφιδάμαντι κάρη ἀπέκοψε παραστάς.
 Ἔνθ' Ἀντήνορος υἱὲς ὑπ' Ἀτρεΐδῃ βασιλῆϊ
 Πότμον ἀναπλήσαντες, ἔδυν δόμον Ἀἴδος εἴσω·

- Primum centum boves dedit, deinde autem mille promisit
 Capras simul et oves, quae ei multae-admodum pascebantur. 245
 Tum sanè Atrides Agamemnon eum interfectum-spoliavit;
 Abiitque ferens per turbam Achivorum arma pulchra.
 Hunc autem ut vidit Coon, clarus inter homines,
 Major-natu Antenorides, vehemens eum dolor
 Oculos cooperuit, ob fratrem prostratum : 250
 Stetit itaque à latere cum hastà, latens Agamemnona nobilem ;
 Percussitque ei brachium medium, cubitum infrà,
 In contrariam verò partem perrupit splendidae hastae cuspidem.
 Cohorruit verò tum rex virorum Agamemnon :
 At ne sic quidem cessavit à pugnà, atque proelio ; 255
 Sed irruit in Coonem, tenens ventis-auctam et firmatam hastam.
 Ille quidem Iphidamanta fratrem et eodem-patrem-natum
 Trahebat pede festinans, et inclamabat quosque fortissimos :
 Illum autem trahentem per turbam, sub clypeo umbone-munito,
 Vulneravit [Agamemnon] hastili aerato, solvitque membra ; 260
 Ejusque super Iphidamante caput abscidit astans.
 Ita illic Antenoris filii sub Atridà rege
 Fato expleto, descenderunt in domum Orci :

Ver. 247. — καλά.] Vide suprâ ad β', 43.

Ver. 252. — ἔνερθεν.] *Al.* ὑπερθεν.

Ver. 255. — μάχης ἠδὲ πτολέμοιο.] Vide suprâ ad ἡ, 232 et 279.

Ver. 256. — ἀνεμοτρεφὲς ἔγχος.] Τὸ τραφῖν καὶ ἰγγυμνασθῆν τὰς ἴνας ἀγέμω, καὶ διὰ

τοῦτο σπερρὸν καὶ οὐκ εὐθραυστον, ἀλλ' εὔστονον

———. Διὸ καὶ ἡ τοῦ Ἀχιλλέως μελία ——

“ Πηλίου ἐκ κορυφῆς ——.” Ἄλλοι δὲ ἀνεμο-

τρεφὲς φασί, τὸ κούφον καὶ εὐκίνητον. *Eustath.*

Ver. 260. Οὔτῃσε.] Ex οὐτάα. Nam ex οὐτάα sit οὔτασι, penultima correctâ.

- Αὐτὰρ ὁ τῶν ἄλλων ἐπεπαλεῖτο στίχας ἀνδρῶν,
 "Εγχεῖ τ', ἄορί τε, μεγάλοισί τε χερμαδίοισιν, 265
 "Ὄφρα οἱ αἶψ' ἔτι θερμὸν ἀνήνοθεν ἐξ ἄτειλῆς.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ τὸ μὲν ἔλκος ἐτέρσεται, παύσατο δ' αἶμα,
 'Ὀξεῖαι ὀδύνας δύνον μένος Ἀτρεΐδαο.
 'Ὡς δ' ὅταν ἰδίνουσαν ἔχη βέλος ὄξυ γυναιῖκα,
 Δριμύ, τότε προιεῖσι μογοστόκοι Εἰλείθυιαι, 270
 "Ἡρῆς θυγατέρες, πικρὰς ἰδίννας ἔχουσαι.
 "Ὡς ὄξει' ὀδύνας δύνον μένος Ἀτρεΐδαο.
 'Ες δίφρον δ' ἀνόρουσε, καὶ ἠνίοχῳ ἐπέτελλε
 Νηυσὶν ἐπὶ γλαφυρῆσιν ἐλαυνόμεν' ἤχθετο γὰρ κῆρ.
 "Ἦυσεν δὲ διαπρῦσιον Δαναοῖσι γεγωνῶς· 275
 "ὦ φίλοι, Ἀργείων ἠγήτορες, ἠδὲ μέδοντες,
 'Υμεῖς μὲν νῦν νηυσὶν ἀμύνετε ποντοπόροισι
 Φύλοπιν ἀργαλέην, ἐπεὶ οὐκ ἐμὲ μητίετα Ζεὺς
 Εἶασε Τρώεσσι πανημέριον πολεμίζειν.
 "Ὡς ἔφαθ'. ἠνίοχος δ' ἴμασεν καλλίτριχας ἵππους 280

Sed hic aliorum obibat ordines virorum,
 Hastâque, enseque, magnisque saxis, 265
 Quamdiu ei sanguis adhuc calidus exiliebat è vulnere :
 At postquam vulnus quidem siccatur est, cessavitque sanguis,
 Acuti dolores subierunt robur Atridae.
 Ut verò cum parturientem tenet telum doloris acutum mulierem,
 Acerbum, quod utique immittunt partuum-praesides Ilithyiae, 270
 Junonis filiae, amarorum dolorum arbitrae :
 Sic acuti dolores subierunt robur Atridae.
 In currum igitur insiliit, et aurigae praecepit
 Naves ad cavas currum-agere ; cruciabaturn-enim corde.
 Clamavit autem intentissimâ-voce Danaï vociferans : 275
 " O amici, Argivorum ductores, et principes,
 " Vos quidem nunc à navibus arcete pontum-transeuntibus
 " Proclium grave ; quoniam non me providus Jupiter
 " Permisit cum Trojanis per-totum-diem pugnare."
 Sic dixit : auriga autem flagellabat júbis-pulchros equos 280

Ver. 266. — ἀνήνοθεν.] Non ex præterito, quod vocant, ἀνήνοθα' sed ex aoristo, ἀνήνολον. Alioqui non constaret Temporum ratio. Vide suprâ ad á, 57.

Ver. 268. 'Ὀξεῖαι ὀδύνας.] Barnesius in duobus MSS. reperit, 'Ὀξεῖαι δ' ὀδύνας. Quod et ipsum ferri quí possit, vide suprâ ad á, 57.

Ibid. — μένος Ἀτρεΐδαο.] Sic, βίη Ἡρακλείην, et similia. Vide suprâ ad β', 658.

Ver. 269. — ἰδίνουσαν ἔχη βίλος ὄξυ —, δριμύ, — πικρὰς ἰδίννας.] De multiplici hæc et compositâ verborum copiâ, Hermogenes : "Ὅταν πολλὰ ὀνόματα ἔχη τις ἰσότιμα, καὶ ὁμοίως ἔχοντα ἐνάργειαν χρῆσιμον, ἢ ποιικιλίαν ἀρμόζει. Οἷον (Il. λ.) "Ὀμηρος, — "Ἐρχομεν " ὄξυ, " δριμύ, πικρὸν." Hermog. περὶ μεθόδου δινό-

τητος, cap. 4. Quando è contrario copia hæc evitare debeat, vide ad *Odys.* τ', 204. 205. &c. *Dionysius Halicarn.* de eadem varietate verba faciens, πῶς ἂν συναγάγῃς ἦθος καὶ τὴν γνώμην τέχνη, eosdem hosce versiculos exemplo adducit, lib. qui inscribitur *Τέχνη*, cap. 12. De iisdem versibus *Plutarchus* : Ταῦτα οὐχ "Ὀμηρον αἱ γυναῖκες, ἀλλ' "Ὀμηρίδα γράψαι λέγουσι, τεκοῦσαν ἢ τίκτουσαν ἔτι, καὶ τὸ μίγμα τῆς ἀληθοῦτος ὁμοῦ πικρὸν καὶ ὄξυ γνώμονον ἐν τοῖς σπλάγχχνοις ἔχουσαν. *Lib. de Amore prolis.*

Ver. 271. — θυγατέρες.] Vide suprâ ad á, 598.

Ver. 278. — μητίετα.] Vide suprâ ad á, 175.

Ver. 279. Εἶασε.] Vide suprâ ad δ', 42.

Ver. 280. — ἴμασεν.] Vide suprâ ad á, 140.

- Νῆας ἐπι γλαφυράς· τὰ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην·
 "Αφρον δὲ στήθεα· ραίνοντο δὲ νέρθε κοινή,
 Τεζρόμενον βασιλῆα μάχης ἀπάνευθε φέροντε.
 "Εκταρ δ', ὡς ἐνόησ' Ἀγαμέμνονα νόσφι κίοντα,
 Τρωσί τε καὶ Λυκίοισιν ἐκέκλετο, μακρὸν αὔσας· 285
 Τρῶες, καὶ Λύκιοι, καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχῆται,
 Ἀνέρες ἐστέ, φίλοι, μνήσασθε δὲ Δούριδος ἀλκῆς·
 Οἴχετ' ἀνῆρ ὄριστος, ἐμοὶ δὲ μέγ' εὖχος ἔδωκε
 Ζεὺς Κρονίδης· ἀλλ' ἴθυς ἐλαύνετε μώνυχας ἵππους
 Ἰφθίμων Δαναῶν, ἵν' ὑπέρτερον εὖχος ἄρησθε. 290
 "Ὡς εἰπὼν, ἄτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάστου.
 Ὡς δ' ὅτε πού τις θρηνητὴρ κύνας ἀργιόδοντας
 Σεύη ἐπ' ἀγροτέρῳ συὶ καπρίῳ, ἢ ἐλέοντι·
 "Ὡς ἐπ' Ἀχαιοῖσιν σεῦε Τρῶας μεγαθύμους
 "Εκταρ Πριαμίδης, βροτολοιγῶ ἴσος Ἀρηί· 295
 Αὐτὸς δ' ἐν πρώτοισι μέγα φρονέων ἔβεβήκει·
 Ἐν δ' ἔπεσ' ὑσμίνῃ, ὑπεραεὶ ἴσος ἀέλλη,
 "Ἢ τε καθαλλομένη ἰοειδέα πόντον ὀρίνει.
 "Ἐνθα τίνα πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον ἐξενάριζεν
 "Εκταρ Πριαμίδης, ὅτε οἱ Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν; 300

Naves versùs cavas : ii autem non inviti volabant ;
 Spumabantque pectoribus ; aspergebanturque subtùs pulvere,
 Laborantem regem à proelio seorsùm ferentes.

Hector verò, ut vidit Agamemnonem abeuntem,
 Trojanosque et Lycios hortabatur, altè vociferans : 285

" Trojani, et Lycii, et Dardani cominùs-pugnantes,
 " Viri estote, amici, et mementote impetuosae fortitudinis :

" Abiit vir ille fortissimus, mihique magnam gloriam dedit

" Jupiter Saturnius : sed rectè impellite solidos-ungulis equos

" In fortes Danaos, ut ampliore gloriam referatis." 290

Sic loquutus, concitavit robur et animum cujusque.

Ut verò cùm aliquis venator canes candidis-dentibus

Instiget in sylvestrem suam aprum, vel leonem :

Sic in Achivos instigabat Trojanos magnanimos

Hector Priamides, hominum-perniciè par Marti : 295

Ipse autem inter primos, magnos animos-habens gradiebatur ;

Iruebatque in proelium, desuper-flantì similis procellae,

Quae utique desiliens ferrugineum pontum concitat.

Tunc quem primùm, quem verò ultimum interfecit

Hector Priamides, quando ei Jupiter gloriam dedit ? 300

Ver. 282. "Αφρον δὲ στήθεα.] Pronuntiabatur, ἀφρον δὲ στήθη. Quomodo et scribi postea cœptum est.

Ver. 285. — ἀπάνευθε.] Vide suprâ ad 2, 549.

Ver. 289. — μώνυχας ἵππους.]

—solido—ungula cornu. Georg. III, 88.

Tom. I.

Ver. 291. — ἄτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάστου.] Vide suprâ ad β', 451.

Ver. 295 et 300. — Πριαμίδης.] Vide suprâ ad 2, 598.

Ver. 296. — ἔβεβήκει.] Si, προβήκει, dixisset ; jam non constitisset Temporum ratio. Vide suprâ ad 2, 37.

Ἄσσαϊον μὲν πρῶτα, καὶ Αὐτόνοον, καὶ Ὀπίτην,
 Καὶ Δόλοπα Κλυτίδην, καὶ Ὀφέλιον, ἠδ' Ἀγέλαον,
 Αἴσυμνόν τ', ὦρζόν τε, καὶ Ἴππόνοον μενεχάρμη·
 Τοὺς ἄρ' ὄγ' ἠγεμόνας Δαναῶν ἔλεν· αὐτὰρ ἔπειτα
 Πληθύν· ὡς ὅποτε Ζέφυρος νέφεα στυφελίξῃ 305
 Ἀργέσταό Νότοιο βαθείη λαίλαπι τύπτων·
 Πολλὸν δὲ τρόφι κῦμα κυλίνδεται, ὑψόσε δ' ἄχνη
 Σκιδνάται, ἐξ ἀνέμοιο πολυπλάγκτοιο ἰῶης·
 Ὡς ἄρα πυκνὰ καρήαθ' ὑφ' Ἐκτορι δάμνατο λαῶν.
 Ἔνθα κε λοιγὸς ἔην, καὶ ἀμήχανα ἔργα γένοντο, 310
 Καὶ νύ κεν ἐν νήεσσι πέσον φεύγοντες Ἀχαιοί,
 Εἰ μὴ Τυδείδῃ Διομήδεϊ κέκλετ' Ὀδυσσεύς·
 Τυδείδῃ, τί παθόντε λελάσμεθα Δούριδος ἀλκῆς;
 Ἄλλ' ἄγε δεῦρο, πέπον, παρ' ἐμ' ἴστασο· δὴ γὰρ ἔλεγχος
 Ἔσσεται, εἴ κεν νῆας ἔλῃ κορυβαίολος Ἐκτωρ. 315
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
 Ἦ τοι ἐγὼ μενέω καὶ τλήσομαι· ἀλλὰ μίνυνθα
 Ἥμέων ἔσσεται ἦδος, ἐπεὶ νεφεληγερέτα Ζεὺς
 Τρωσὶν δὴ ἐθέλει δοῦναι κράτος, ἥεπερ ἡμῖν.
 Ἦ, καὶ Θυμβραῖον μὲν ἀφ' ἵππων ὥσε χαμᾶζε, 320
 Δουρὶ βαλὼν κατὰ μαζὸν ἀριστερόν· αὐτὰρ Ὀδυσσεύς

Assaeum quidem primum, et Autonomum, et Opitem,
 Et Dolopem Clytidem, et Opheltium, et Agelaum,
 Aesymnumque, Orumque, et Hipponoum fortiter-proelium-sustinentem
 Hos quidem ille principes Danaorum interfecit; at deinde
 Plebem: veluti quum Zephyrus nubes agitet 305
 Velocis Noti ingenti vortice-imbrifero verberans:
 Creber autem tumidus fluctus volvitur, in altum verò spuma
 Spargitur venti multivago flatu:
 Sic utique crebra capita ab Hectore domabantur plebis.
 Tum verò exitium fuisset, et ineluctabile-malum-afferentia facinora edita fuissent,
 Et sanè ad naves pulsati essent fugientes Achivi, 311
 Nisi Tydidem Diomedem hortatus fuisset Ulysses:
 "Tydide, quid passi obliviscimur impetuosae fortitudinis?
 "Verùm age, huc adsis, amice; prope me sta: certè enim probrum
 "Erit, si naves ceperit pugnam-expeditè-ciens Hector." 315
 Eum autem respondens allocutus est fortis Diomedes:
 "Certè ego manebo et sustinebo: sed parum
 "Nostri erit usus; quoniam nubes-cogens Jupiter
 "Trojanis utique mavult dare victoriam, quàm nobis."
 Dixit, et Thymbraeum quidem ab equis dejecit in terram, 320
 Hastâ percussum mammam sinistram: Ulysses verò

Ver. 305. — Ζέφυρος νέφεα στυφελίξῃ
 Ἀργέσταο Νότοιο.] Ἀργέστην, ὑφ' οὗ τὰ συναγόμενα νέφη—ὁ Ζέφυρος ἰῶσι διασκιδνάται. Eu-
 stath. ex Strabone.

Ver. 313. — τί παθόντε λελάσμεθα.] Vide

suprâ ad S', 229 et 234.

Ver. 315. — κορυβαίολος.] Vide suprâ ad
 β', 816.

Ver. 318. — νεφεληγερέτα.] Vide suprâ ad
 α', 175.

Ἄντίθεον θεράποντα Μολίονα τοῖο ἀνακτος.

Τοὺς μὲν ἔπειτ' εἶασαν, ἐπεὶ πολέμου ἀπέπαυσαν.

Τὰ δ' ἀν' ὄμιλον ἰόντε κυδοίμεον, ὡς ὅτε κάπρω

Ἐν κυσὶ θηρευτῆσι μέγα φρονέοντε πέσητον·

325

Ὡς ὄλεκον Τρώας παλινορμένω· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ

Ἀσπασίως φεύγοντες ἀνέπνεον Ἐκτορα δῖον.

Ἐνθ' ἐλέτην δίφρον τε καὶ ἀνέρε, δήμου ἀρίστω,

Υἱε δὴ Μέρωπος Περικωσίου, ὃς περὶ πάντων

Ἦδεε μαντοσύνας, οὐδὲ οὖς παιῖδας εἶασκε

330

Στείχειν εἰς πόλεμον φθισήνορα· τὰ δὲ οἱ οὔτι

Πειθέσθην· κῆρες γὰρ ἄγον μέλανος θανάτοιο.

Τοὺς μὲν Τυδείδης δουρικλειτὸς Διομήδης,

Θυμοῦ καὶ ψυχῆς κεκαδῶν, κλυτὰ τεύχε' ἀπήυρα·

Ἴππόδαμον δ' Ὀδυσσεὺς καὶ Ὑπείροχον ἐξενάριζεν.

335

Ἐνθα σφιν κατὰ ἴσα μάχην ἐτάνυσσε Κρονίων,

Ἐξ Ἰδης καθορῶν· οἱ δ' ἀλλήλους ἐνάριζον.

Ἦτοι Τυδέος υἱὸς Ἀγαστροφον οὔτασε δουρι

Παιονίδην ἦρωα, κατ' ἰσχίον· οὐ γὰρ οἱ ἵππο

Deo-*parem* famulum Moliona regis.

Atque hos quidem deinde missos-fecerunt, quando à pugna cessare-fecerant.

Ipsi autem per turbam cuntes turbabant, sicut quando apri duo

In canes venaticos magnanimi irruunt:

325

Sic hi perdebant Trojanos cum-impetu-conversi-à-fugâ: Atque Achivi

Laetè à fugiendo respirabant Hectorem nobilem.

Tunc *idem* ceperunt currumque et viros, plebis fortissimos,

Filios duos Meropis Percosii, qui supra omnes

Nôrat vaticinandi-*artes*, neque suos filios sinebat

330

Proficisci ad bellum viros-perdens: illi verò ei neutiquam

Paruerunt: fata enim ducebant nigrae mortis.

Hos quidem Tydides hastâ-inclytus Diomedes,

Animâ et vitâ privatos, inclytis armis spoliavit:

Hippodamum verò Ulysses et Hyperochum interfecit.

335

Tunc illis aequatam pugnam extendit Saturnius,

Ex Idâ despiciens: hi verò sese invicem occidebant.

Ac quidem Tydei filius Agastrophum vulneravit hastâ

Paeonidem heroëm, ad coxam: Non enim ei equi

Ver. 325.—*εἶασαν.*] Vide suprâ ad δ', 42.

Ver. 328.—*ἐλίτην.*] *Diomedes et Ulysses.*

Ver. 330.—*οὐδὲ οὖς.*] Ita hic legendum ex-
istimo, quomodo et suprâ, β', 832. Sed et
in uno MS. ita hic scriptum reperit *Barne-*
sius. Ipse tamen cum *Vulgatis* edidit, *οὐδὲ*
ἰούς ut sit "*Anapæstus* (inquit) *in quarto*
loco." Quod et valdè est inconcinnum, et
Homero nusquam usitatum. Cæterùm quâ
ratione, *οὐδὲ*, hic ultimam producat; vide
suprâ ad α', 51. n. 10.

Ver. 331.—*φθισήνορα.*] Vide suprâ ad β', 853.

Ver. 335.—*δουρικλειτός.*] Ita edidit *Bar-*

nesius: Rectè, uti mihi quidem videtur.
Vulg. *δουρικλυτός*. Quod penultimam cor-
ripit: Neque in his lolet esse licentia. Vide
suprâ ad ε', 55.

Ver. 337.—*οἱ δ' ἀλλήλους ἐνάριζον.*] Rideliculus planè ad hunc locum *Spondanus*:
"Quinam *Græcorum* à *Trojanis* interficiun-
tur? *Nodus* est mihi difficillimus; quem qui
"dissolverit, *Oedipus* per me esto." Quasi
scilicèt interfectos nullos oportuisset narra-
tos, nisi nominatim dictos.

Ver. 338.—*οὔτασε.*] Vide suprâ ad α',
140. et ad δ', 525.

Ἐγγύς ἔσαν προφυγεῖν· ἀάσατο δὲ μέγα θυμῷ· 340
 Τοὺς μὲν γὰρ θεράπων ἀπάνευθ' ἔχεν· αὐτὰρ ὁ, περὶ ζῶς
 Θῦνε διὰ προμάχων, εἴως φίλον ἄλεσε θυμόν.
 Ἔκτωρ δ' ὄξυ νόησε κατὰ στίχας, ὦρτο δ' ἐπ' αὐτοὺς
 Κεκληγῶς· ἅμα δὲ Τρώων εἶποντο φάλαγγες·
 Τὸν δ' ἰδὼν ῥίγησε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης, 345
 Αἰΐφα δ' Ὀδυσσεῖα προσεφάνεεν ἔγγυς ἑόντα·
 Νῶϊν δὴ τότε πῆμα κυλίνδεται, ὄβριμος Ἔκτωρ·
 Ἄλλ' ἄγε δὴ στέωμεν, καὶ ἀλεξώμεσθα μένοντες.
 Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
 Καὶ βάλεν· οὐδ' ἀφάμαρτε τιτυσκόμενος κεφαλῆφιν 350
 Ἄκρην κακκόρυθα· πλάγχθη δ' ἀπὸ χαλκίφιν χαλκός,
 Οὐδ' ἴκετο χροῖα καλόν· ἐρύκακε γὰρ τρυφάλεια
 Τρίπτυχος, αὐλῶπις, τήν οἱ πόρτε Φοῖβος Ἀπόλλων.
 Ἔκτωρ δ' ὠκ' ἀπέλεθρον ἀνέδραμε, μίκτο δ' ὀμίλῳ·
 Στῆ δὲ γυῖξ ἐριπὰν, καὶ ἐρείσατο χεῖρὶ παχείῃ 355
 Γαίης· ἀμφὶ δὲ ὅσσε κελαινὴ νύξ ἐκάλυψεν.
 Ὀφρα δὲ Τυδείδης μετὰ δούρατος ὤχετ' ἐραῆν,

Propè erant ad effugiendum: devius utique valdè fuerat animi: 340
 Hos enim famulus seorsum tenebat; sed ipse, pedestris
 Ruebat per primos-pugnatores, donec suam perdidit animam
 Hector verò illièd animadvertit per ordines, concitusque ferebatur in ipsos
 Cum clangore; simulque Trojanorum sequebantur phalanges;
 Illum autem conspicatus cohorruiit pugna strenuus Diomedes, 345
 Statimque Ulyssem allocutus est propè existentem:
 " In nos jam ista pernicies volvitur, furibundus Hector:
 " Verum age quaeso stemus, et arceamus sustinentes."
 Dixit, et vibratam emisit praelongam hastam,
 Et percussit; neque aberravit collimans in caput 350
 Summam juxta galeam: excussum autem est ab aere aes,
 Neque pervenit ad cutem pulchram: prohibuit enim galea
 Triplex, oblonga, quam ei dedit Phoebus Apollo.
 Hector verò velocitèr procul recurrit, immistisque est turbae;
 Constituitque in genua lapsus, et sustentabat se manu robustâ 355
 Terrâ: oculos verò nigra nox cooperuit.
 Dum verò Tydides ad petendam hastam ibat, quam emiserat,

Ver. 540.—ἀάσατο.] Vide suprâ ad ἰ, 116.
 Ibid.—δὲ.] Alii hic scribunt, δὴ. Sed
 nihil opus. Vide suprâ ad α, 51.

Ver. 344. Κεκληγῶς.] Vide suprâ ad β, 514.

Ver. 345.—ἰδὼν ῥίγησε.] Fuere apud
 Antiquos qui legerent, ἰδὼν ἰνόησε. Veriti
 nimirum, ne timidus videretur Diomedes. In-
 ceptè admodum. Nam et suprâ idem vir for-
 tissimus, ver. 317.—ἀλλὰ μίνυθα Ἡμῶν
 ἔσσειται ἦδος, ἰπεὶ κρηληγῆται Ζεὺς Τρωσῶν δὴ
 ἰθίλει δοῦναι κράτος, ἥσπερ ἡμῖν. Et Agamem-
 non, etiam tum cum fortissimè se gereret,
 ver. 254. ῥίγησεν τ' ἄρ' ἔπειτα—, Ἄλλ'
 οὐδ' ἄς ἀπέληγε μάχης.

Ibid.—βοὴν ἀγαθὸς.] Vide suprâ ad β', 408.
 Ver. 348.—στέωμεν.] Ita edidit Barnesius;
 quomodo et infrâ scriptum est, χ', 251. Ut
 scilicet pronuntiandum sit, στέωμεν. Al. στίο-
 μιν. Quod et ipsum, more Ionico, ferri
 possit.

Ver. 350. Καὶ βάλεν.—κεφαλῆφιν Ἄκρην
 κακκόρυθα.]

—apicem tamen incita summum

Hasta tulit, summasque excussit vertice
 cristas. Ἐν. XII, 492.

Ver. 352.—καλόν.] Vide suprâ ad β', 43.

Ver. 356.—ἀμφὶ δὲ ὅσσε.] Al. ἀμφὶ δ'
 οἱ ὅσσε.

- Τῆλε διὰ προμάχων, ὅθι οἱ καταείσατο γαίης·
 Τόφρ' Ἐκταρ ἄμπνυτο, καὶ ἄψ ἔς δίφρον ὀρούσας,
 Ἐξέλασ' ἔς πληθύν, καὶ ἀλεύατο κῆρα μέλαιναν. 360
 Δουρὶ δ' ἐπαΐσσαν προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
 Ἐξ αὖ νῦν ἔφυγες θάνατον, κύον' ἤτέ τοι ἄγχι
 Ἦλθε κακόν· νῦν αὐτέ σ' ἐρύσσατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
 ὦ μέλλεις εὐχεσθαι ἰὼν ἔς δοῦπον ἀκόντων.
 Ἦ θῆν σ' ἐξανύα γε καὶ ὕστερον ἀντιβολήσας, 365
 Εἶπου τις καὶ ἔμοιγε θεῶν ἐπιτάρρρός ἐστι·
 Νῦν αὖ τοὺς ἄλλους ἐπιείσομαι, ὃν κε κιχεῖω.
 Ἦ, καὶ Παιονίδην δουρικλυτὸν ἐξενάρριζεν.
 Αὐτὰρ Ἀλέξανδρος, Ἑλένης πόσις ἠΰκόμοιο,
 Τυδείδῃ ἐπι τόξα τιταίνεται, ποιμένι λαῶν, 370
 Στήλῃ κεκλιμένος, ἀνδροκμήτῃ ἐπὶ τύμβῳ,
 Ἴλου Δαρδανίδαο, παλαιοῦ δημογέροντος.
 Ἦτοι ὁ μὲν θάρσηκα Ἀγαστρόφου ἰφθίμοιο
 Αἶνυτ' ἀπὸ στήθεσφι παναίολον, ἀσπίδα τ' ἄμων,
 Καὶ κόρυθα βριαρῆν· ὁ δὲ τόξου πῆχυν ἀνεῖλκε, 375
 Καὶ βάλεν, οὐδ' ἄρα μιν ἄλιον βέλος ἔκφυγε χειρὸς,

Longè per primos-pugnatores, ubi ei defixa fuerat in terram;
 Interea Hector rediit ad se, et rursus in currum insiliens,
 Egit in turbam, et evitavit mortem nigram. 360

Hastâ autem irruens allocutus est fortis Diomedes:

" Utique nunc effugisti mortem, canis. Certè tibi propè

" Venit malum: jam autem denuò te eripuit Phoebus Apollo,

" Cui soles vota facere cùm proficisceris in stridorem jaculorum.

" At tandem sanè te conficiam, quum in posterum occurrero, 365

" Si fortè aliquis et mihi deorum adjutor est:

" Nunc interim alios persequare, quemcunq; deprehendere potuero."

Dixit, et Paeonidem hastâ-inclytum interfectum-spoliabat.

At Alexander, Helenae maritus comas-pulchrae,

In Tydidem arcus tendebat pastorem populorum,

Columnnam sibi praetentam-habens, viri-defuncti ad sepulchrum,

Ili Dardanidae, prisci senis-honorati.

Ille quidem thoracem Agastrophî fortis

Detrahebat à pectore ornatu-multum-vario-insignem, clypeumque ab humeris,

Et cassidem gravem: hic verò arcûs cornu traxit, 375

Et percussit, (nec ei irritum prorsus telum effugit manu,)

Ver. 365. — ἐρύσσατο.] Ita edidit *Barne-sius*; Rectè. *Vulg.* ἐρύσατο. Quod ante-penultimam corripit.

Ver. 364. — δοῦπον.] Vide suprâ ad γ', 455.

Ver. 369. Αὐτὰρ Ἀλέξανδρος, Ἑλένης.] Quâ ratione, Ἀλέξανδρος, hic ultimam producat; item, κεκλιμένος, ver. 371; et μιν, ver. 376; et

δι, ver. 378; et ἐνχόμενος, ver. 379; vide su-prâ ad α', 51. n. 8. 10.

Ver. 371. — κεκλιμένος.] Vide suprâ ad α', 509, 514.

Ver. 374. Αἶνυτ' ἀπὸ.] *Occupatus erat in detrahendo, &c.* Cæterum de prosodiâ vocis αἶνυτο, vide suprâ ad γ', 260.

Ibid. — παναίολον.] Vide suprâ ad β', 816.

- Ταρσὸν δεξιτεροῖο ποδός· διὰ δ' ἀμπερὲς ἰὸς
 Ἐν γαίῃ κατέπηκτο· ὁ δὲ μάλα ἠδὺ γελάσσας,
 Ἐκ λόχου ἀμπήδησε, καὶ εὐχόμενος ἔπος ἤυδα·
 Βέβηλαι, οὐδ' ἄλιον βέλος ἔκφυγεν· ὡς ὄφελόν τοι, 380
 Νείατον ἐς κενεῶνα βαλὼν, ἐκ θυμὸν ἐλέσθαι·
 Οὕτω κεν καὶ Τρῶες ἀνέπνευσαν κακότητος,
 Οἴτε σε πεφρίκασι, λέονθ' ὡς μηκάδες αἶγες.
 Τὸν δ' οὐ ταρβήσας προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
 Τοξότα, λωβητῆρ, κέρα ἀγλαῆ, παρθενοπίπα· 385
 Εἰ μὲν δὴ ἀντίβιον σὺν τεύχεσι πειρηθείης,
 Οὐκ ἂν τοι χραίσμησι βίος καὶ ταρφέες ἰοί·
 Νῦν δέ μ' ἐπιγράψας ταρσὸν ποδός, εὐχέαι αὐτως.
 Οὐκ ἀλέγω, ὡσεὶ με γυνὴ βάλοι, ἢ πάϊς ἄφρων·
 Κουφὸν γὰρ βέλος ἀνδρὸς ἀνάγκιδος οὐτιδανοῖο. 390
 Ἦτ' ἄλλως ὑπ' ἐμεῖο, καὶ εἰ κ' ὀλίγον περ ἐπαύρη,
 Ὅξυ βέλος πέλεται, καὶ ἀκῆριον αἶψα τίθησι·
 Τοῦ δέ, γυναικὸς μὲν τ' ἀμφίδρυφοὶ εἰσι παρειαί,
 Παιῖδες δ' ὄρφανοί· ὁ δέ δ' αἵματι γαῖαν ἐρεῦθων
 Πύθεται· οἴωνοι δὲ πέρι πλέες, ἢ ἐ γυναιῖκες. 395
 Ὡς φάτο· τοῦ δ' Ὀδυσσεὺς δουρικλυτὸς ἐγγύθεν ἐλθὼν

Plantam dextri pedis: penitus verò sagitta

In terram defixa est. Hic autem valde suaviter ridens,

Ex insidiis exiit, et glorians verbum dixit:

"Vulneratus es, nec irritum telum effugit: utinam tibi, 380

"Imum in ile jaculatus, vitam eripuissem:

"Sic enim Trojani respirassent à calamitate,

"Qui utique te horrent, leonem velut balantes caprae."

Hunc autem non expavefactus allocutus est fortis Diomedes:

"Sagittarie, convitiator, cornu clare, puellarum-observator-callide: 385

"Siquidem jam aperte contra cum armis periculum faceres,

"Non utique tibi profuturus esset arcus et crebrae sagittae:

"Nunc verò postquam me perstrinxeris plantam pedis, gloriaris inaniter.

"Pro nihilo habeo; perinde ac si me mulier percussisset, aut puer insipientis: 390

"Leve enim est telum viri imbellis, nullius pretii.

"Certè aliter à me, etiam si vel paululum attigerit,

"Acutum telum exit, et virum exanimem statim reddit;

"Ac illius uxoris quidem ambae statim laceratae sunt genae,

"Liberique orbi; ipse autem sanguine terram rubefaciens

"Putrescit; alites verò circum plures sunt, quam mulieres." 395

Sic dixit. Hunc autem Ulysses hastà-inclytus propè veniens

Ver. 383. —πεφρίκασι.] Vide suprà ad β', 514.

Ver. 385. —κέρα.] Alii "arcu," interpretantur, alii "cincinnis."

Ibid. —παρθενοπίπα.] "Ἐτεροι παρθενοπίπα γράφουσιν, ὅ ἐστι παρθένοις ἰσικῶς τὴν ὄψιν. Eust.

Ver. 386. Εἰ μὲν δὴ ἀντίβιον.] Pronuntiabatur, Εἰ μὲν δὴ ἄντιβιον.

Ver. 390. Κουφὸν γὰρ βέλος.]

—telumque imbelles sine ictu.

Æn. II, 514.

Ver. 392. —πίλιται.] Eustath. in Commentar. τίτιται.

Ver. 395. —πίρι πλείς.] Al. περιπλείς. Minus rectè.

Ἔστη πρόσθ'· ὁ δ' ὀπίσθε καθεζόμενος, βέλος ὠκὺ
 Ἐκ ποδὸς εἴλκ'· ὀδύνη δὲ διὰ χροὸς ἦλθ' ἀλεγεινή.
 Ἐς δίφρον δ' ἀνόρουσε, καὶ ἠνιόχῳ ἐπέτελλε
 Νηυσὶν ἐπὶ γλαφυρῆσιν ἐλαυνόμεν' ἤχλετο γὰρ κῆρ. 400
 Οἰώθη δ' Ὀδυσσεὺς δουρικλυτὸς, οὐδέ τις αὐτῶ
 Ἀργείων παρέμεινε, ἐπεὶ φόβος ἔλλαβε πάντας.
 Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν
 "ὦ μοι ἐγὰ, τί πάθω; μέγα μὲν κακὸν, αἶκε φέβωμαι,
 Πληθὺν ταρβήσας· τὸ δὲ ρίγιον, αἶκεν ἀλάω 405
 Μοῦνος· τοὺς δ' ἄλλους Δαναοὺς ἐφόβησε Κρονίων.
 Ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
 Οἶδα γὰρ, ὅττι κακοὶ μὲν ἀποίχονται πολέμοιο·
 Ὅς δὲ κ' ἀριστεύησι μάχῃ ἐνὶ, τόνδε μάλα χρεῶ
 Ἔστάμεναι κρατερῶς, ἥτ' ἐβλήτ', ἥτ' ἐβάλ' ἄλλον. 410
 "Ἔως ὁ ταῦθ' ἄρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
 Τόφρα δ' ἐπὶ Τρώων στίχες ἤλυθον ἀσπιστάων·
 Ἔλσαν δ' ἐν μέσσοισι, μετὰ σφίσι πῆμα τιθέντες.
 Ὡς δ' ὅτε κάπριον ἀμφὶ κύνες θαλεροὶ τ' αἰζυοῖ

Stetit antè; is autem à-tergo desidens, telum velox

Ex pede traxit: dolor verò per corpus venit gravis.

In currum itaque conscendit, et aurigae praecepit

Naves versùs cavas agere currum: dolebat enim corde.

Solus autem relictus est Ulysses hastà-inclytus, neque quisquam apud ipsum

Argivorum manebat, quoniam timor ceperat omnes.

Ingemiscens itaque dixit ad suum magnum animum:

" Ἦοι mihi! ego, quid agam? [quid mihi eveniet?] ingens quidem malum si

fugero,

" Multitudinem metuens; illud autem pejus, si interceptus fuero

" Solus: caeteros quippe Danaos in-fugam-vertit Saturnius.

" Sed cur mihi haec meus disserit animus?

" Novi enim, quòd ignavi quidem recedunt à pugnà:

" Qui verò strenuus est in proelio, hunc omninò oportet

" Stare constantè, sive feriat, sive feriat alium."

Dum is haec versabat in mente et in animo,

Interim Troum ordines supervenerunt clypeatorum;

Concluseruntque in medio, intra se pestem collocantes.

Ut verò cùm in aprum undique canes florentesque-aetate juvenes

Ver. 397. "Ἔστη πρόσθ'· ὁ δ' ὀπίσθε."]

—genitor nati parmâ protectus abiret.

Æn. X, 800.

Ibid. ——— ἀκὺν.] *Al.* ἄκν.

Ver. 401. Οἰώθη δ' Ὀδυσσεὺς.]

Jamque adeò super unus eram. ———

Æn. II, 567.

Ver. 402. ——— παρέμεινε.] *Eustath.* in

Commentar. παρέμεινε.

Ver. 408. ——— ὅττι.] Vide suprâ ad á, 557.

Ibid. ——— ἀποίχονται πολέμοιο.] *Al.* ἀποί-

χοντο πολέμοιο.

Ver. 411. "Ἔως ὁ ταῦθ'."] Vide suprâ ad á,

93.

Ver. 412. Τόφρα δ'.] Vide suprâ ad á, 57.

Malè Barnesius, Τόφραδ'.

Ver. 415. ——— μετὰ σφίσι πῆμα τιθέντες.]

Ἀμφίβολον ἔχει ἔννοιαν. Δηλοὶ γὰρ, ἢ ὅτι ἔλ-
 σαν ἐν σφίσι τὸν Ὀδυσσεῖα, πῆμα τιθέντες αὐ-
 τῶ· ἢ ὅτι ἔλσαν αὐτὸν, πῆμα τιθέντες σφίσι αὐ-
 τοῖς. Καὶ ἴσθι σιμνὸς ὁ λόγος οὗτος, καὶ ὑψη-
 λός· ὡς κρείττον ἂν τοῖς Τρωσὶν ἀφείναι αὐτὸν
 ἀκύνκλωτον. *Eustath.* Homeri tamen tem-
 poribus haud credo ambiguan fuisse istam
 locutionem.

Ver. 414. Ὡς δ' ὅτε κάπριον ἀμφί.]

Ac velut ille canum morsu de montibus
 altis

Σεύονται, ὁ δὲ τ' εἶσι βαθείης ἐκ ζυλόχοιο,	415
Θήγαν λευκὸν ὀδόντα μετὰ γναμπτήσι γένουσσιν'	
'Αμφὶ δὲ τ' αἴσσονται ὑπαὶ δέ τε κόμπος ὀδόντων	
Γίγνεται· οἱ δὲ μένουσιν ἄφαρ δεινὸν περ' ἔοντα·	
"Ὡς ῥα τότ' ἀμφ' Ὀδυσῆα, Διὶ φίλον, ἐσσεύοντο	
Τρῶες· ὁ δὲ πρῶτον μὲν ἀμύμονα Δηϊοπίτην	420
Οὔτασεν ἄμον ὑπερθεν, ἐπάλμενος ὀξέϊ δουρί·	
Αὐτὰρ ἔπειτα Θῶανα, καὶ Ἔννομον ἐξενάριξε·	
Χερσιδάμαντα δ' ἔπειτα, καθ' ἵππων αἰζάντα,	
Δουρὶ, κατὰ πρότμησιν, ὑπ' ἀσπίδος ὀμφαλέεσσης,	
Νύξεν· ὁ δ' ἐν κόνισι πεσὼν, ἔλε γαῖαν ἀγοστῶ.	425
Τοὺς μὲν ἔασ'· ὁ δ' ἄρ' Ἴππασίδην Χάροπ' οὔτασε δουρὶ,	
Αὐτοκασίγνητον εὐηγενέος Σῶκοιο.	
Τῶ δ' ἐπαλεξήσων Σῶκος κίεν, ἰσόθεος φῶς·	
Στῆ δὲ μάλ' ἐγγυὲς ἰὼν, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·	
ᾧ Ὀδυσσεῦ πολύαινε, δόλων ἄτ', ἠδὲ πόνοιο·	430

Incitatè-feruntur, ille verò prodit alto ex fruticeto, 415

Acuens album dentem in incurvis malis ;

Undique autem in eum impetum faciunt ; stridor verò dentium

Suboritur : ii autem sustinent protinùs, horrendùm licèt existentem :

Sic sanè tum undique in Ulyssem, Jovi charum, incitatè-ferébantur

Trojani : ille verò primùm quidem egregium Deipotem

Vulneravit super humerum, insiliens acutà hastà : 420

Deinde verò Thoönem, et Ennomum interfecit ;

Chersidamanta verò deinceps, ab equis desilientem,

Hastà, ad umbilicum, sub clypeo umbone-munito,

Vulneravit. Ille verò in pulvere delapsus, prehendit terram palmâ. 425

Atque hos quidem missos-fecit : Hippasidem verò Charopa vulneravit hastà,

Germanum-fratrem generosi Soci.

Huic autem auxiliaturus Socus venit, par-deo vir :

Stetitque valdè propè cùm accessisset, et eum sermone allocutus est :

" O Ulysse clarissime, dolorum insatiabilis, atque laboris ; 430

Actus aper, (multos Vesulus quem pinifer annos

Defendit, multosque palus Laurentia,) sylvâ

Pastus arundineâ ; postquam inter retia ventum est,

Substitit, infremuitque ferox, et inhorruit armos ;

Nec quicquam irasci propiùsve accedere virtus,

Sed jaculis tutisque procul clamoribus instant ;

Ille autem impavidus partes cunctatur in omnes,

Dentibus infrendens, et tergo decutit hastas : Haud aliter ————— Æn. X, 707.

Ver. 416. ————— γναμπτήσι γένουσσιν] *Al.* γναμπτήσι γένουσσιν Minus rectè. *Barnesius* scribendum voluit, γναμπτήσι γένουσσιν.

Ver. 418. Γίγνεται.] *Al.* Γίνεται. Quod perinde est. Nam γίνομαι, primam producit.

Ver. 419. ————— Διὶ φίλον.] Quâ ratione, Διὶ, hic ultimam producat ; item, αὐτοκασίγνητον, ver. 427 ; vide suprâ ad α', 51. n. 8.

Ver. 421. Οὔτασεν.] Rursùmque, ver. 426. οὔτασε δουρί. Vide suprâ ad δ', 525 ; et ad α', 140.

Ver. 423. ————— αἰζάντα.] *Al.* αἰσσοντα.

Ver. 425. ————— ἐν κόνισι πεσὼν.] Vide suprâ ad α', 593.

Ibid. ————— ἔλε γαῖαν ἀγοστῶ.] *Cubitis humum pinsabat.* Ennius apud Varron. lib. IV.

Ver. 426. ————— ἔασ'.] Vide suprâ ad δ', 42.

Ver. 430. ————— πολύαινε.] *Schol.* μυθολόγι, φλύαρε. Sed nihil opus. Sunt enim hujusmodi epitheta, laudî data, et sociorum et hostium communia.

Σήμερον ἢ δαιοῖσιν ἐπεύξειαι Ἴππασίδῃσι,
 Τοιάδ' ἀνδρὲ κατακτείνας, καὶ τεύχε' ἀπούρας·
 Ἡ κεν ἐμῶ ὑπὸ δουρὶ τυπείς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσεις.

Ὡς εἰπὼν, οὔτησε κατ' ἀσπίδα πάντοσε ἴσῃν·
 Διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε φαεινῆς ὄβριμον ἔγχος, 435
 Καὶ διὰ θώρηκος πολυδαίδαλου ἠρήρειστο·

Πάντα δ' ἀπὸ πλευρῶν χροῖα ἔργαθεν· οὐδέ τ' ἔασε
 Παλλὰς Ἀθηναίη μιχθήμεναι ἔγκασι φάτος.
 Γνωῖ δ' Ὀδυσσεύς, ὃ οἱ οὔτι βέλος κατακαίριον ἦλθεν·
 Ἄψ δ' ἀναχωρήσας Σῶκον πρὸς μῦθον ἔειπεν· 440

Ἄ δεῖλ', ἧ μάλα δὴ σε κιχάνεται αἰπὺς ὄλεθρος·
 Ἦτοι μὲν ῥ' ἐμὶ ἔπαυσας ἐπὶ Τρώεσσι μάχεσθαι,
 Σοὶ δ' ἐγὼ ἐνθάδε φημὶ φόνον καὶ κῆρα μέλαιναν
 Ἥματι τῶδ' ἔσσεσθαι· ἐμῶ δ' ὑπὸ δουρὶ δαμέντα,
 Εὔχος ἐμοὶ δώσειν, ψυχὴν δ' Ἀϊδι κλυτοπόλῳ. 445

Ἡ· καὶ ὁ μὲν φύγαδ' αὐτὶς ὑποστρέψας ἔβεβήκει,
 Τῶ δὲ μετασρεφθέντι μεταφρένω ἐν δόρῳ πῆξεν
 Ὡμων μεσσηγύς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσε·

“ Hodie vel duobus gloriabere super Hippasidis,

“ Talibus viris interfectis, et armis spoliatis;

“ Vel tu meâ hastâ percussus animam perdes.”

Sic locutus, percussit ad clypeum undique aequalem :

Per clypeum quidem penetravit lucidum rapidâ hastâ, 435

Et per thoracem affibrè-factum infixâ est ;

Omneque à costis cutem abstulit ; neque tamen sivit

Pallas Minerva misceri visceribus viri.

Sensit autem Ulysses, quòd sibi nequaquam telum lethale venisset :

Retròque cedens Socrum sermone allocutus est : 440

“ Vah ! miser, certè omninò jam te assequitur grave exitium :

“ Tu quidem me cessare-fecisti, ne cum Trojanis jam amplius pugnem ;

“ Tibi verò ego hic aio caedem et mortem nigram

“ Die hoc fore : meâque hastâ domitum,

“ Gloriam mihi daturum, animam verò Plutoni equis-insigni.” 445

Dixit : et ille quidem in-fugam retrò converso gradu abibat ;

Ei autem converso, tergo hastam infixit

Humerorum in medio, perque pectora trajecit :

Ver. 433. “ Η κεν ἐμῶ.] *Al.* “ Η σύγ' ἐμῶ. Quod et non inelegans. Vide suprâ ad γ', 409.

Ibid. ——— ὀλέσσεις.] *Al.* ὀλέσσης. Quod et ipsum, si præcedat ἢ κεν, non erit inelegans : licet vir doctissimus, *Henr. Stephanus*, propter præcedentem ἐπεύξειαι, “ non dubium “ esse quin ὀλέσσεις legendum sit,” existimet.

Ver. 434. ——— οὔτησε.] *Ex οὐτάω.* Nam ex οὐτάω fit οὔτασε, penultimâ correptâ.

Ver. 435. Διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε.] Vide suprâ ad γ', 357.

Ver. 437. ——— ἔργαθεν.] Ἀσπίδων, ἀπήγαγεν, ἀπεκόλλησε τῶν πλευρῶν τὴν ἐπιπολὴν, οἷα μὴ προκύνψαν εἰς βάθος. *Eustath.*

Ibid. ——— ἔασε.] Vide suprâ ad δ', 42.

Ver. 439. ——— ὃ οἱ.] Vide suprâ ad α', 537.

Ver. 446. ——— ἔβεβήκει.] Si vocem, βέβηκει, tulisset versus, at non constitisset Temporum ratio. Vide suprâ ad α', 37.

Ver. 447. ——— μεταφρένω ἐν δόρῳ πῆξεν.] Non, πῆξεν ἐν μεταφρένω, sed, μεταφρένω ἴμπερ πῆξεν.

- Δούπησεν δὲ πεσών· ὁ δ' ἐπέυξατο δῖος Ὀδυσσεύς·
 ὦ Σῶχ', Ἰππάσου υἱὲ δαΐφρονος ἰπποδάμοιο, 450
 Φθῆ σε τέλος θανάτοιο κιχήμενον, οὐδ' ὑπάλυξας.
 ὦ Α δεῖλ', οὐ μὲν σοί γε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
 Ὅσσε καθαιρήσουσι θανόντι περ, ἀλλ' οἴωνοι
 Ὀμησταί σ' ἐρύσουσι, περὶ πτερὰ πυκνὰ βαλόντες·
 Αὐτὰρ ἐπεὶ κε θάνω, κτεριοῦσί με δῖοι Ἀχαιοί. 455
 ὦς εἰπὼν, Σάκοιο δαΐφρονος ὄξριμον ἔγχος
 Ἐξω τε χροὸς εἴλκε, καὶ ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης·
 Αἷμα δέ οἱ σπασθέντος ἀνέσσυτο, κῆδε δὲ θυμόν.
 Τρῶες δὲ μεγάθυμοι, ἐπεὶ ἴδον αἶμ' Ὀδυσῆος,
 Κεκλόμενοι καθ' ὄμιλον ἐπ' αὐτῶ πάντες ἔβησαν· 460
 Αὐτὰρ ὄγ' ἐξοπίσω ἀνεχάζετο, αὔε δ' ἐταίρους·
 Τρεῖς μὲν ἔπειτ' ἦυσεν, ὅσον κεφαλῇ χάδε φωτὸς,
 Τρεῖς δ' αἶεν ἰάχοντος ἀρηΐφίλος Μενέλαος·

Fragorem autem edidit cadens : insultavitque illi nobilis Ulysses :

“ Ὁ Soce, Hippasi filii bellicosī equūm-domitoris, 450

“ Occupavit te finis mortis deprehensum, nec effugisti.

“ Vah ! miser, non quidem tibi pater et veneranda mater

“ Oculos compriment mortuo videlicet, sed alites

“ Cruda-vorantes te diripient, circum alis crebris verberatum :

“ Sed ubi ego mortuus fuero, iusta-facient mihi generosi Achivi.” 455

Sic fatus, Socii bellicosī validam hastam

Eque cute suā traxit, et clypeo umbone-munito :

Sanguis autem ei extracta-hastā erumpebat, angebatque illi animum.

Trojani verò magnanimi postquam viderunt sanguinem Ulyssis,

Cohortantes per turbam in ipsum omnes iverunt :

Verum is retrocedebat, inclamabatque socios : 460

Ter quidem tum clamavit, quantum caput capiebat viri ;

Ter autem audivit clamantem bellicosus Menelaus :

Ver. 449. Δούπησεν.] Vide suprâ ad δ', 455, 504.

Ver. 452. ὦ Α δεῖλ', οὐ μὲν σοί γε.]

Δύσμορος, οὐ μὲν σοί γε.——

Plutarch. de Consolat. ad Apoll.

Hæu ! terrâ ignotâ, canibus data præda Latinis

Alitibus quæ jaces ! nec te tua funera mater

Produxit, pressive oculos, aut vulnera lavi,

Veste tegens.—— Æn. IX, 485.

Istic nunc, metuende, jace ; non te optima mater

Condet humi, patriove onerabit membra sepulchro :

Alitibus linguere feris, aut gurgite mersum

Unda feret, piscesque impasti vulnera lambent.

Æn. X, 557.

Ver. 454. Ὀμησταί σ' ἐρύσουσι.] Ita edidit Barnesius ; Ex MSS. ἐρύσουσι ex conjecturâ,

σὶ. Vulgg. Ὀμησταί ἐρύουσι. Quod et ipsum ferri possit.

Ibid. —— πρὶ πτερὰ πυκνὰ βαλόντες.] Pulchrè depingunt hæc verba, et quasi ob oculos ponunt, aves rapaces prædam alis inter diripiendum verberantes. Ut rectè annotavit Poppius.

Ver. 458. —— κῆδε δὲ θυμόν.] Barnesius edidit, κῆδε δ' ἰ θυμόν. Quod eodem redit.

Ver. 459. Τρῶες δι.] Quâ ratione, δι, hic producatur, vide suprâ ad α', 51.

Ibid. —— ἐπεὶ ἴδον αἶμ' Ὀδυσῆος, Κεκλόμενοι —— ἔβησαν.]

—— Ocyûs ense

Æneas, viso Tyrrheni sanguine lætus,

Eripit à femore, et trepidanti ferdus in-

stat. Æn. X, 786.

Ver. 465. Τρεῖς δ' αἶεν ἰάχοντος.] Vide suprâ ad δ', 456.

Αἶψα δ' ἄρ' Αἴαντα προσεφώνεεν ἔγγυς ἔοντα·

Αἴαν διογενὲς, Τελαμώνιε, κοίρανε λαῶν, 465

Ἀμφὶ μ' Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἵκετ' αὐτῆ,

Τῷ ἰκέλη, ὡς εἴ' ἐβιάτο μῦνον ἔοντα

Τρῶες ἀποτμήζαντες ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ.

Ἄλλ' ἴομεν καθ' ὄμιλον ἀλεξέμεναι γὰρ ἄμεινον.

Δεῖδω, μή τι πάθῃσιν ἐνὶ Τρῳέσσι μοναθεῖς, 470

Ἐσθλὸς ἐάν· μεγάλη δὲ ποθὴ Δαναοῖσι γένηται.

“Ὡς εἶπὸν, ὁ μὲν ἤρχ', ὁ δ' ἄμ' ἔσπετο ἰσόθεος φῶς.

Εὖρον ἔπειτ' Ὀδυσῆα, Διὶ φίλον· ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτὸν

Τρῶες ἔποθ', ὡσεὶ τε δαφνοῖσι θῶες ὄρεσφιν

Ἀμφ' ἔλαφον κεραὸν βεβλημένον, ὃν τ' ἔβαλ' ἀνῆρ 475

Ἰῶ ἀπαὶ νευρῆς· τὸν μὲν τ' ἤλυξε πόδεςσι

Φεύγων, ὄφρ' αἶμα λιαρὸν, καὶ γούνατ' ὄρῳρη·

Αὐτὰρ ἐπειδὴ τόνγε δαμάσσεται ὠκύς οἰστός,

Ἵμοφάγοι μιν θῶες ἐν οὔρεσι δαρδάπτουσιν,

Ἐν νέμει σκιερῷ· ἐπὶ τε λῖν ἤγαγε δαίμων 480

Σίντην· θῶες μὲν τε διέτρεσαν, αὐτὰρ ὁ δάπτει·

Confestimque Ajacem allocutus est propè existentem :

“ Ajax nobilissime, Telamonie, princeps populorum, 465

“ Circa me Ulyssis magnanimi venit clamor,

“ Ei similis, ac si eum violentèr-urget solum existentem

“ Trojani interclusum in acri pugna.

“ Quare eam per turbam ; opitulari enim melius.

“ Timeo, nè quid patiatur humanitùs inter Trojanos solus relictus, 470

“ Strenuus cùm sit : magnum autem desiderium Danaos subeat.”

Sic fatus, ipse quidem praeibat, ille verò unà sequebatur par-deo vir.

Invenerunt deinde Ulyssem, Jovi charum ; circa verò ipsum

Trojani simul-ibant, sicut perquam-avidì-caedis thoès in montibus

Circa cervum cornutum vulneratum, quem utique vulneràrit vir 475

Sagittà à nervo missà : ac illum quidem evadit pedibus

Fugiens, quamdiu sanguis tepidus, et genua moventur :

Sed postquam hunc domuerit velox sagitta,

Cruda-vorantes eum thoès in montibus dilaniando-vorant,

In nemore umbroso : leonem autem adducit fortuna 480

Exitialem : tum thoès quidem diffugiunt, atque ille eo vescitur :

Ver. 466. — ἵκετ' αὐτῆ.] *Al.* ἵκετο φωνή.

Ver. 470. — πάθῃσιν ἐνὶ.] *Al.* πάθῃσι μετὰ.

Ver. 472. — ὁ δ' ἄμ' ἔσπετο.] Aptè et ad personam Ajacis, et ad rem in periculo constitutam, οὔτε ἀντιφρονῶν, καὶ ἄμια ἔσπεται βοηθήσαν. Ut rectè notavit Eustathius.

Ver. 475. — Διὶ φίλον.] Quà ratione, Διὶ, hìc ultimam producat ; item αἶμα, ver. 477. et τῆ, ver. 480. vide suprà ad á, 51.

Ver. 475. Ἰαμφ' ἔλαφον κεραὸν βεβλημένον.]

— Qualis conjectà cervæ sagittà,

Quam procul incautam — fixit

Pastor agens telis, liquitque volatile ferrum Nescius ; illa fugà sylvas saltusque peragrat Dictæos ; hæret lateri lethalis arundo.

Æn. IV, 69.

Ibid. — ὃν τ' ἔβαλ' ἀνῆρ.] *Al.* ὃν ῥ' ἔβαλ' ἀνῆρ. Quorum utrumque eandem habet vim : “ Quem utique vulneràrit aliquis.”

Ver. 476. Ἰῶ ἀπαὶ νευρῆς.] Ita edidit Barnesius ex ver. 665. infrà : Ubi et vulgò scriptum est. ἀπαί. Plurimi hoc in loco legunt, ἀπὸ. Quod et ipsum ferri possit : Vide ad á, 51. n. 8.

Ὦς ῥα τότ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην
 Τρῶες ἔπον πολλοί τε καὶ ἄλκιμοι· αὐτὰρ ὄγ' ἤρως
 Αἴσων ᾧ ἔγχει ἀμύνετο νηλεές ἦμαρ.

Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων σάκος, ἦτε πύργον, 485
 Στῆ δὲ παρέξ· Τρῶες δὲ διέτρεσαν ἄλλυδις ἄλλος.

Ἦτοι τὸν Μενέλαος ἀρήϊος ἕξαγ' ὀμίλου
 Χειρὸς ἔχων, εἴως θεράπων σχεδὸν ἤλασεν ἵππους.

Αἴας δὲ Τρῶεσσιν ἐπάλμενος εἶλε Δόρυκλον 490
 Πριαμίδην, νόθον υἱόν· ἔπειτα δὲ Πάνδοκον οὔτα·

Οὔτα δὲ Λύσανδρον, καὶ Πύρασον, ἠδὲ Πυλάρτην.

Ὦς δ' ὅποτε πλήθων ποταμὸς πεδίονδε κάτεισι
 Χειμάρρους κατ' ὄρεσφιν, ὄπαζόμενος Διὸς ὄμβρω,
 Πολλὰς δὲ δρυὺς ἀζαλέας, πολλὰς δὲ τε πεύκας
 Ἐσφέρεται, πολλὸν δὲ τ' ἀφυσγετὸν εἰς ἄλα βάλλει· 495

Ὦς ἔφεπε κλονέων πεδίον τότε φαιδιμος Αἴας,
 Δαΐζων ἵππους τε καὶ ἀνέρας· οὐδέ πω Ἐκτωρ
 Πεύβει· ἐπεὶ ῥα μάχης ἐπ' ἀριστερὰ μάρατο πάσης,
 Ὀχθας παρ ποταμοῖο Σναμάνδρου· τῆ ῥα μάλιστα

Sic tunc circa Ulysssem bellicosum versutum

Trojani simul-ibant multique et fortes : sed ille heros

Ruens suâ hastâ propulsabat crudelem diem.

Ajax verò propè accessit, ferens scutum, velut turrim ;

Stetitque juxta : Trojani autem perterrefacti diffugerunt aliò alius. 485

Atque hunc quidem Menelaus Mavortius eduxit è turbâ

Manu tenens, donec famulus propè egisset equos.

Ajax autem Trojanis insiliens interfecit Doryclum

Priamidem, nothum filium ; deinde verò Pandocum vulneravit ;

Vulneravit et Lysandrum, et Pyrasum, et Pylartem. 490

Ut verò cùm inundans flumen in campum decurrit

Torrens de montibus, urgente Jovis imbre,

Multasque quercus aridas, multasque larices

Secum-rapit, multumque limum in mare projicit :

Sic insequatur turbans per campum tunc illustris Ajax, 495

Concidens equosque et viros : necdum Hector

Audierat ; quippe pugnae in sinistrâ-parte proeliabatur totius,

Ripas juxta fluvii Scamandri ; ubi maximè

Ver. 483. Τρῶες ἔπον πολλοί.] Vide suprâ ad ὄ, 202. Nonnulli hic malè ; Τρῶες ἔποντο πολλοί.

Ver. 484.— ᾧ ἔγχει.] *Al.* ᾧ ἔγχει. Minùs rectè. Si enim divisim legatur, scribendum erat ᾧ ἔγχει. Ut rectè notavit *Barnesius*.

Ver. 487.— τὸν.] *Ulysssem*.

Ver. 490. Πριαμίδην.] Vide suprâ ad ἄ, 598.

Ver. 491. Οὔτα.] Vide suprâ ad ὄ, 525.

Ver. 492. Ὦς δ' ὅποτε πλήθων ποταμὸς.]

—aut rapidus montano flumine torrens

Sternit agros, sternit sata lata boumque labores,

Præcipitesque trahit sylvas—*Æn.* II, 305.

Non sic, aggeribus ruptis cùm spumeus am-

Exiit, oppositasque evicit gurgite moles, [nis

Fertur in arva furens cumulo, camposque

per omnes

Cum stabulis armenta trahit.—*Ibid.* 496.

Ver. 496.— κλονέων πεδίον τότε.] *Barnesius* ex conjecturâ legendum velit, πεδίον κάτω. Sed nihil opus. Facilè enim subin-

Ἄνδρῶν πίπτε κάρηνα, βοῇ δ' ἄσβεστος ὀράρει,
 Νέστορά τ' ἀμφὶ μέγαν, καὶ ἀρήϊον Ἴδομενῆα.
 Ἐκταρ μὲν μετὰ τοῖσιν ὀμίλει, μέρμερα ῥέζων
 Ἐγχεῖ δ', ἵπποσύνη τε· νέων δ' ἀλάπαζε φάλαγγας.
 Οὐδ' ἂν πα χάζοντο κελεύθου δίοι Ἀχαιοί,
 Εἰ μὴ Ἀλέξανδρος, Ἑλένης πόσις ἠυκόμοιο,
 Παῦσεν ἀριστεύοντα Μαχάονα, ποιμένα λαῶν,
 Ἴῳ τριγλῶχινι βαλὼν κατὰ δέξιον ἄμον·
 Τῷ ῥα περιῶδδισαν μένεα πνεύοντες Ἀχαιοί,
 Μῆπως μιν, πολέμοιο μετακλιθέντος, ἔλοιεν·
 Αὐτίκα δ' Ἴδομενεὺς προσεφώνεε Νέστορα δῖον·
 ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
 Ἄγρει, σῶν ὀχέων ἐπιθήσειο· παρ δὲ Μαχάων
 Βαινέτω· εἰς νῆας δὲ τάχιστ' ἔχε μάνυχας ἵππους·
 Ἰητρὸς γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιός ἄλλων,
 Ἴούς τ' ἐκτάμνειν, ἐπὶ τ' ἦπια φάρμακα πάσσειν.
 ὦς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε Γερῆνιος ἱππότης Νέστωρ·
 Αὐτίκα δ' ἂν ὀχέαν ἐπέεῃσατο· παρ δὲ Μαχάων
 Βαῖν', Ἀσκληπιοῦ υἱὸς ἀμύμονος ἰητῆρος·
 Μάστιξεν δ' ἵππους, τῷ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθη

Virorum cadebant capita, clamorque immensus exortus erat,
 Nestoraque circa magnum, et Mavortium Idomeneum.
 Hector utique inter hos versabatur, ardua patrans
 Hastâque, equestrisque virtute; juvenumque vastabat phalangas.
 Necdum tamen cessissent de viâ nobiles Achivi,
 Nisi Alexander, Helenae maritus comas-pulchrae,
 Cessare-fecisset à strenuè-pugnando Machaonem, pastorem populorum,
 Sagittâ tres-hamos-habente percussus ad dextrum humerum:
 De hoc nempe pertimuerunt robur spirantes Achivi,
 Ne fortè eum, pugnâ inclinatâ, interficerent:
 Statim autem Idomeneus allocutus est Nestora nobilem:
 " O Nestor Neleide, magna gloria Achivorum,
 " Age, tuos currus conscende, juxtâque Machaon
 " Ascendat: adque naves celerrimè dirige solidos-ungulis equos,
 " Medicus enim vir multis aequiparandus aliis,
 " Sagittisque excidendis, mitibusque pharmacis inspergendis."
 Sic dixit; neque non-obsecutus est Gerenius eques Nestor:
 Statim autem suos currus conscendit; juxtâque Machaon
 Ascendit, Aesculapii filius eximii medici:
 Scuticâ autem verberabat equos, hi verò non inviti volabant

Ver. 500. ——— ὀράρει.] Vide suprâ ad ἄ, 37. et ad β', 810.

Ver. 502. ——— ὀμίλει.] *Al. ὀμίλει.* Quod et ad versum paulò numerosius.

Ver. 505. ——— Ἀλέξανδρος, Ἑλένης.] Vide suprâ ad ἄ, 51.

Ver. 512. ——— ἐπιθήσειο.] Vide suprâ ad β', 35. et ad ἰ, 109.

Ver. 513. ——— μάνυχας ἵππους.] —solido— ungula — cornu.

Virg. Georg. III, 88.

Ver. 516. ——— ἱππότης.] Vide suprâ ad ἄ, 175.

Ver. 517. ——— ἐπιθήσατο.] *Vulgg. ἐπιθήσατο.* Vide suprâ ad β', 35. et ad ἰ, 109.

Νῆας ἐπὶ γλαφυράς· τῇ γὰρ φίλον ἔπλετο θυμῷ.	520
Κεβριόνης δὲ Τρῶας ὀρινομένους ἐνόησεν, "Ἐκτορι παρβεβαῶς, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν· "Ἐκτορ, νῶϊ μὲν ἐνθάδ' ὀμιλέομεν Δαναοῖσιν, 'Εσχατιῇ πολέμοιο δυσηχέος· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι Τρῶες ὀρίνονται ἐπιμιξ' ἵπποι τε καὶ αὐτοί.	525
Αἴας δὲ κλονέει Τελαμώνιος· εὖ δέ μιν ἔγνων· Εὐρὺ γὰρ ἀμφ' ὤμοισιν ἔχει σάκος· ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς Κεῖσ' ἵππους τε καὶ ἄρμ' ἰθύνομεν, ἔνθα μάλιστα 'Ιππῆες πεζοί τε κακὴν ἔριδα προβαλόντες, 'Αλλήλους ὀλέκουσι· βοῆ δ' ἄσβεστος ὄρωρεν.	530
"Ὡς ἄρα φωνήσας ἵμασεν καλλίτριχας ἵππους Μάστιγι λιγυρῇ· τοὶ δὲ, πληγῆς αἰόντες, 'Ρίμφ' ἔφερον θοὸν ἄρμα μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιοὺς, Στείβοντες νέκυάς τε καὶ ἀσπίδας· αἵματι δ' ἄζων Νέρθεβεν ἅπας πεπάλακτο, καὶ ἄντυγες αἰ περὶ δίφρον,	535
"Ἄς ἄρ' ἀφ' ἵππέων ὀπλίων ραθάμιγγες ἔβαλλον, Αἶ τ' ἀπ' ἐπισώτρων· ὁ δὲ ἔετο δῦναι ὀμίλον	

Naves versùs cavas : eò enim ire gratum erat animo.

520

Cebriones interea Trojanos turbatos animadvertit,

Juxta Hectorem in-curru-sedens, et ipsum verbis affatus est :

" Hector, nos quidem hìc versamur inter Danaos,

" In extremitate pugnae horrissonae : at sanè caeteri

" Trojani turbantur promiscuè equique et ipsi.

525

" Ajax scilicèt turbat eos Telamonius : bene utique ipsum novi ;

" Latum enim circa humeros gerit scutum : sed et nos

" Illuc equosque et currum dirigamus, ubi maximè

" Equites peditesque, pernicioso certamine strenuè-conserto,

" Mutuò-se occidunt ; clamor autem immensus exortus est."

530

Sic fatus, verberavit jubis-pulchros equos

Scuticà argutà : illi autem, verbera sentientes,

Velocitèr agebant celerem currum inter Trojanos et Achivos,

Calcantes cadaveraque et scuta : sanguine autem axis

Subtùs totus foedabatur, et ambitus qui erant circa sellam-currùs,

535

Quos utique ab equinis unguis guttae aspergebant,

Atque à canthis : ille autem cupiebat ingredi turbam

Ver. 521. — Τρῶας ὀρινομένους.] Ab Ajace in dextro cornu, ver. 496.

Ver. 550. — ὄρωρεν.] De horum Temporum ratione, ὀλέκουσι et ὄρωρεν vide suprà ad ἄ, 57.

Ver. 551. — ἵμασεν.] Vide suprà ad ἄ, 140.

Ver. 552. Μάστιγι λιγυρῇ.] Quà ratione, μάστιγι, hìc ultimam producat ; item τῖ, ver. 541. et ἐντροπαλιζόμενος, ver. 546. vide suprà ad ἄ, 51. n. 8.

Ibid. — πληγῆς αἰόντες.]

— audit currus habenas. Georgic. I, 514.

Ver. 554. Στείβοντες νέκυάς τε — αἵματι δ' ἄζων.]

— equos alacer media inter proelia

Turnus

Fumantes sudore quatit, miserabile cæsis

Hostibus insuitans ; spargit rapida ungula

rores

Sanguineos, mixtâque cruor calcatur arenâ.

Æn. XII, 537.

Quem locum Macrobius inter eos recenset, in quibus Poetarum, " par penè splendor am-

" borum est." Lib. V. cap. 12.

Ver. 556. " Ἄς ἄρ'." Quos utique. Nequam enim hìc supervacaneum est istud ἄρ'.

Ver. 557. — — ὁ δὲ.] Hector.

Ἄνδρόμεον, ῥῆξαι τε, μετάλμενος· ἐν δὲ κυδοιμὸν
 Ἦκε κακὸν Δαναοῖσι, μίνυνθα δὲ χάζετο δουρός
 Αὐτὰρ ὁ τῶν ἄλλων ἐπεπαλεῖτο στίχας ἀνδρῶν,
 Ἔγχεϊ τ', ἄορί τε, μεγάλοισί τε χερμαδίοισιν
 Αἴαντος δ' ἀλέεινε μάχην Τελαμωνιάδαο.

510

Ζεὺς δὲ πατὴρ Αἴανθ' ὑψίζυγος ἐν φόβον ὤρσει·
 Στῆ δὲ ταφῶν, ὅπιθεν δὲ βάλεν σάκος ἑπταβόειον·
 Τρέσσει δὲ παπτήνας ἐφ' ὀμίλῳ, θηρὶ εἰοικώς,

545

Ἐντροπαλιζόμενος, ὀλίγον γόνυ γονὺς ἀμείβων.

Ὡς δ' αἶθωνα λέοντα βοῶν ἀπὸ μεσσαύλοιο

Ἔσσεύοντο κύνες τε καὶ ἀνέρες ἀγροῖωται,

Οἴτε μιν οὐκ εἴωσι βοῶν ἐκ πίᾱρ ἐλέσθαι,

Πάννουχοι ἐγρήσσοντες· ὁ δὲ κρειῶν ἐρατιζῶν

550

Ἰθύει· ἀλλ' οὔτι πρήσσει· θαμέες γὰρ ἄκοντες

Ἄντιοι αἴτσοусι θρασειάων ἀπὸ χειρῶν,

Virorum, perrumpereque, insiliens; tumultumque
 Immisit malum Danais, parúmque cessabat ab hastâ.

Ac quidem aliorum obibat ordines virorum,

Hastâque, enseque, magnisque saxis :

Ajacis autem vitabat pugnam Telamonii.

Jupiter verò pater Ajaci in-alto-sedens metum incussit :

Stetit verò attonitus, in-tergum autem rejectit scutum septem-bubulis-pellibus-munitum ;

Pavefactus autem recedebat, circumspectans in turbâ, feræ similis,

Subinde-se-convertens, lentè genua alternans.

Ut verò fervidum leonem boum à stabulo

Abigunt canesque et viri rustici,

Qui utique ipsum non sinunt boum pinguedinem eripere,

Totam-noctem vigilantes : ille autem carnium cupidus

Rectâ-irruit ; sed nihil proficit ; frequentia enim jacula

Adversa volant audacibus à manibus,

540

545

550

Ver. 539. — μίνυνθα δὲ χάζετο δουρός.]
 Pugná continenti et non intermissâ urgebat.
 Eustathius reddit, οἷα δηλαδὴ ταχὺ ἐπιφα-
 νεῖς εἰς μάχην. Scholiastes, Ὀλίγον ὑπὶ χῶ-
 ρει, ἵνα εὐκόλως τῷ δόρατι χερῶτα. Neuter vi-
 detur rem assecutus. Utique, si μίνυνθα híc
 ita accipiendum sit, ut Latino, [paullulum
 vel parumper] respondeat; tum sententia
 erit, " Paullulum autem evitavit hastam,"
 scilicet Ajacis: Quod tamen minùs convenit
 cum sequente, Αὐτὰρ.

Ver. 542. Αἴαντος δ'.] Aristoteles, Rhetoric.
 lib. II. cap. 9. locum hunc versu altero ad-
 jecto citat :

Αἴαντος δ' ἀλέεινε μάχην Τελαμωνιάδαο,
 Ζεὺς γὰρ οἱ νειόσασχ', ὅτ' ἀμείνονι φωτὶ μά-
 χηιτο.

Plutarchus item, de audiendis Poctis, versum
 istum posteriorem citat,

Ζεὺς γὰρ ται νειόσασχ', ὅτ' ἀμείνονι φωτὶ μά-
 χηιτ'

Sed utrùm ex hoc loco, an infra ex libro 9',
 ver. 99. non constat.

Ver. 545. Ζεὺς δὲ πατὴρ — ἐν φόβον ὤρσει·
 Στῆ δὲ ταφῶν — Τρέσσει δὲ παπτήνας.] Aptè
 hæc accommodavit Plutarchus ad Pompeium,
 jam tum quum castra ejus à Cesare essent post
 prælium expugnata. Plutarch. in Pompeio.

Ver. 546. — ὀλίγον γόνυ γονὺς ἀμείβων.]
 Pedatim incedens, βάδην.

Ver. 547. Ὡς δ' αἶθωνα λῖοντα.]

————— Ceu sævum turba leonem

Cum telis premit infensus; at territus ille,
 Asper, acerba tuens, retrò redit; et ne-
 que terga

Ira dare aut virtus patitur; nec tendere
 contrà

Ille, quidè hoc cupiens, potis est per tela
 virosque :

Haud alitè retrò dubius vestigia Turnus
 Improperata refert, et mens exastuat irâ.

Æn. IX, 792.

Καίόμεναί τε δεταί, τὰς τε τρεῖ, ἑσσύμενός περ·
 Ἡῶθεν δ' ἀπὸ νόσφιν ἔβη τετιηότι θυμῷ.
 Ὡς Αἴας τότ' ἀπὸ Τρώων τετιημένος ἦτορ 555
 Ἡῖε πόλλ' ἀέκων· περὶ γὰρ δῖε νηυσὶν Ἀχαιῶν.
 Ὡς δ' ὅτ' ὄνος παρ' ἄρουραν ἰὼν ἐβίησατο παῖδας
 Νωθῆς, ᾧ δὴ πολλὰ περὶ ρόπαλ' ἀμφὶς ἔαγη,
 Κεῖρει τ' εἰσελθὼν βαθύ λήϊον· οἱ δέ τε παῖδες
 Τύπτουσιν ροπάλοισι· βίη δέ τι νηπή αὐτῶν 560
 Σπουδῇ τ' ἐξήλασσαν, ἐπεὶ τ' ἐκορέσσατο φορβῆς.
 Ὡς τότ' ἔπειτ' Αἴαντα μέγαν Τελαμώνιον υἱὸν
 Τρῶες ὑπέρθυμοι τηλέκλειτοί τ' ἐπίκουροι,
 Νύσσοντες ξυστοῖσι μέσον σάκος, αἰὲν ἔποντο.
 Αἴας δ' ἄλλοτε μὲν μνησάσκετο Δούριδος ἀλκῆς, 565
 Αὖτις ὑποστρεφθεῖς, καὶ ἐρητύσασκε Φάλαγγας
 Τρώων ἰπποδάμων· ὅτ' ἐ τραπάσκετο Φεύγειν·
 Πάντας δὲ πρόεεργε Θοῶς ἐπὶ νῆας ὀδεύειν·
 Αὐτὸς δὲ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν θῦνε μεσηγυ

Incensaeque faces, quas nempè horrens recedit, incitatus licèt :
 Manè autem seorsum discedit moesto animo :

Sic Ajax tum à Trojanis tristis corde 555

Abit admodum inivitus: valdè enim timebat navibus Achivorum.

Ut verò cum asinus in arum ingressus praevallet pueris

Tardus, in quem utique multi baculi circum fracti sunt,

Tondetque ingressus altam segetem; pueri verò

Verberant baculis; at vis infirma est ipsorum; 560

Vixque expellunt, nec nisi postquam saturatus sit pabulo :

Sic tunc dein Ajacem magnum Telamonium filium

Trojanum magnanimi et è-longinquo-vocati socii,

Percutientes hastilibus medium scutum, continenter sequebantur.

Ajax verò nunc quidem recordabatur impetuosaē fortitudinis, 565

Retrò conversus, et cohibebat phalangas

Trojanorum equum-domitorum; nunc verò vertebat se ad fugam;

Omnibus autem se opposuit, ne celeres ad naves irent:

Ipse verò Trojanorum et Achivorum furebat in-medio

Ver. 553. Καίόμεναί τε δεταί, τὰς τε τρεῖ, ἑσσύμενός περ.] Impetum subito repressum, cursuque in medio identidem impeditum, pulchrè depingunt numeri isti quodammodo impediti, τὰς τε τρεῖ, ἑσσύμενός περ. Aristoteles, *Histor. Animal. lib. IX. cap. 44.* verum hunc isto modo legit; Καίόμεναι δᾶδες, τὰς τε τρομῆι ἑσσύμενός περ. Nempe memoritèr, ut fit, versiculum citavit: Ut rectè annotavit Barnesius.

Ver. 557. Ὡς δ' ὅτ' ὄνος.] Ἡραδίαν πορείαν, ἀπτήσαν ἐν τῷ καρτερίῳ, οὕτως ἔδειξεν. Dionys. *Halicarn.* περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, § 10. Ταῖς γὰρ φύσει τῶν ζώων, [ὄνου καὶ λέοντος,] καὶ τὸ ὀκνηρὸν πρὸς φυγὴν, καὶ τὸ ταχύ πρὸς μάχην,

τοῦ ἥρωος διηλόων. *Schol.* Asinus nimirum, *Homeri* temporibus, nondum erat animal despectui et ludibrio habitum.

Ver. 558. — ᾧ δὴ.] *In quem scilicèt; in quem utique.* Ut adeo nequaquam supervacaneum sit istud, δὴ.

Ibid. — περὶ ρόπαλ'.] Quà ratione, περὶ, hinc ultimam producat; item σάκει, ver. 571. et ἀπαυόμενον, ver. 581. vide suprâ ad ἀ, 51. n. 8.

Ver. 560. — δέ τι.] *Al. δέ τς.*

Ver. 561. — ἐκορέσατο.] Notandus maximè proprius Vocis Mediae usus: "Postquam saturaverit se." Vide suprâ ad γ', 141.

Ver. 564. — μίσον σάκος.] *Al. μίγα σάκος.*

- Ἴσταμένους· τὰ δὲ δοῦρα θρασειῶν ἀπὸ χειρῶν, 570
 "Ἄλλα μὲν ἐν σάκει μεγάλα πάγεν, ὄρμενα πρόσσω·
 Πολλὰ δὲ καὶ μεσσηγῦ, πάρος χρόα λευκὸν ἔπαυρεῖν,
 Ἐν γαίῃ ἴσταντο, λιλαιόμενα χρόος ἄσαι.
 Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησ' Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱὸς,
 Εὐρύπυλος, πυκνοῖσι βιαζόμενον βελέεσσι, 575
 Στῆ ῥα παρ' αὐτὸν ἰὼν, καὶ ἀκόντισε δουρὶ Φαιειῶ,
 Καὶ βάλε Φαυσιάδην Ἀπισάονα, ποιμένα λαῶν,
 Ἴππαρ ὑπὸ πρᾶπίδων, εἴθαρ δ' ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·
 Εὐρύπυλος δ' ἐπόρουσε, καὶ αἶνυτο τεύχε' ἀπ' ἄμων.
 Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησεν Ἀλέξανδρος Θεοειδῆς 580
 Τεύχε' ἀπαινύμενον Ἀπισάονος, αὐτίκα τόξον
 Εἶλκεν ἐπ' Εὐρύπυλα, καὶ μιν βάλε μηρὸν οἴστω
 Δεξιόν· ἐκλάσθη δὲ δόναξ, ἐβάρυνε δὲ μηρόν.
 Ἄψ δ' ἐτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, κῆρ' ἀλεείνων,
 Ἦῦσεν δὲ διαπρύσιον Δαναοῖσι γεγανώς· 585
 ὦ φίλοι, Ἀργείων ἠγήτορες, ἠδὲ μέδοντες,
 Στῆτ' ἐλελιχθέντες, καὶ ἀμύνετε νηλεῆς ἤμαρ
 Αἴανθ', ὃς βελέεσσι βιάζεται· οὐδὲ ἐφημί

- Stans: at jacula audacibus à manibus, 570
 Alia quidem in scuto magno figebantur, impetu-acta adversus;
 Multa verò et in medio spatío, antequam corpus candidum attingerent,
 In terrâ stabant, cupientia corpore se saturare.
 Hunc autem ut vidit Euaemonis praeclarus filius,
 Eurypylus, crebris oppressum jaculis; 575
 Stetit juxta eum profectus, et jaculatus est hastâ splendidâ,
 Et percussit Phausiadem Apisaonem, pastorem populorum,
 Hepar subter praecordia; continuòque genua solvit:
 Eurypylus autem insiliit, et auferebat arma ab humeris.
 Hunc autem ut animadvertit Alexander divinâ-formâ-praeditus 580
 Arma auferentem Apisaonis, statim arcum
 Adduxit in Eurypylum, et ei percussit femur sagittâ
 Dextrum: fracta est autem arundo, et gravi-dolore-affecit femur.
 Retrò autem sociorum ad agmen recedebat, mortem evitans,
 Vociferatusque est altâ-voce Danaos inelamans; 585
 "O amici, Argivorum ductores, et principes,
 "Consistite conversi, et arcete saevum diem
 "Ab Ajace, qui telis obruitur; nec ipsum opinor

Ver. 571. — πάγεν.] Vide suprâ ad δ', 185.

Ver. 572. — λιυκὸν ἔπαυρεῖν.] *Al.* χαλκὸν ἔπαυρεῖν.

Ver. 573. — λιλαιόμενα χρόος ἄσαι.] Ἐν πᾶσι δὲ τὸ Ἐνέργειαν ποιῶν, εὐδοκιμεῖ· οἷον ἐν ποῖδι, — "ἐπιπτόσθαι μιναιῶν" — καὶ, "λιλαιόμενα χρόος ἄσαι." Ἐν πᾶσι γὰρ τούτοις, διὰ τὸ ἔμφυχτα εἶναι, ἐνεργούντα φαίνονται. *Aristot. Rhetoric. lib. III. cap. 11.* Vide suprâ ad α', 126. Οἱ ποικταί—πρὸς τὰς ἐμφύσεις καὶ τὰς μιμήσεις καὶ ὀνοματοποιίας, χρόων

ται καὶ μεταφοραῖς—λίγοντες καὶ τὰ βίλη φέρεσθαι "λιλαιόμενα χρόος ἄσαι." *Plutarch. Symposiac. lib. IX. Probl. 15.* Simili ferè Metaphorâ usus est *Virgilius*:

Hasta—altè bibit acta cruorem.

Æn. XI, 804.

Ver. 576. — ἀκόντισε.] Vide suprâ ad α', 140.

Ver. 579. — αἶνυτο.] Vide suprâ ad γ', 260.

Ver. 582. Εἶλκεν.] *Al.* ἔλκετ'.

Φεύξεσθ' ἐκ πολέμοιο δυσηχέος· ἀλλὰ μάλ' ἄντην
 "Ιστασθ' ἀμφ' Αἴαντα μέγαν, Τελαμώνιον υἷον. 590

"Ὡς ἔφατ' Εὐρύπυλος βεβλημένος· οἱ δὲ παρ' αὐτὸν
 Πλησίοι ἕστησαν σάκε' ἄμοισι κλίναντες,
 Δούρατ' ἀνασχόμενοι· τῶν δ' ἀντίος ἤλυθεν Αἴας·
 Στῆ δὲ μεταστρεφθεῖς, ἐπεὶ ἴκετο ἔθνος ἑταίρων.
 "Ὡς οἱ μὲν μάρναντο, δέμας πυρὸς αἰθομένοιο. 595

Νέστορα δ' ἐκ πολέμοιο φέρον Νηληϊαίῃ ἵπποι
 'Ιδρῶσαι· ἦγον δὲ Μαχάονα, ποιμένα λαῶν.
 Τὸν δὲ ἰδὼν ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
 Εἰστήκει γὰρ ἐπὶ πρύμνῃ μεγακῆτέϊ νῆϊ,
 Εἰσορόων πόνον αἰπὺν, ἰῶκά τε δακρυόεσσαν· 600
 Αἶψα δ' ἑταῖρον ἐὼν Πατροκλῆα προσέειπε,
 Φθεγζάμενος παρὰ νῆος· ὁ δὲ κλισίθην ἀκούσας
 "Ἐμολεν ἴσος Ἀρηϊ· κακοῦ δ' ἄρα οἱ πέλεν ἀρχή.
 Τὸν πρότερος προσέειπε Μενoitίου ἄλκιμος υἷος·

Τίπτε με κικλήσκεις, Ἀχιλεῦ, τί δέ σε χρεῶ ἑμεῖο;
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς· 605

" Evasurum ex pugna horrona : sed omnino contra
 " Consistite circum Ajacem magnum, Telamonium filium." 590

Sic dixit Eurypylus vulneratus : Illi autem juxta ipsum
 Propinqui constiterunt, scuta humeris inclinantes,
 Hastas elevantes : His autem obvius iit Ajax ;
 Stetitque conversus, ut venit ad agmen sociorum.

Sic hi quidem pugnabant, instar ignis ardentis. 595

Nestorem vero è proelio ferebant Neleiae equae
 Sudantes ; ducebantque Machaonem, pastorem populorum.

Hunc autem prospiciens agnovit pedibus-celer nobilis Achilles ;
 Stabat enim in extrema ingenti navi,

Intuens laborem gravem, fugamque lachrymosam : 600

Statim vero socium suum Patroclum allocutus est,

Clamans è navi : Ille autem ex tentorio ut-audit,

Prodiit par Marti : Mali autem ei fuit principium.

Hunc prior allocutus est Menoetii fortis filius :

" Cur me vocas, Achille ; quid autem tibi opus est me ?" 605

Hunc autem respondens allocutus est pedibus velox Achilles :

Ver. 592. — ἕστησαν.] Ita edidit Barnesius
 ex MS. Rectè. Nam ἕστασαν, quod habent
 Vulgati, penultimam corripit. Vide infra ad
 μ', 55.

Ibid. — κλίναντες.] Vide supra ad ε', 509, 514.

Ver. 593. — ἤλυθεν.] Postulat hic Tem-
 porum ratio, ut sit ἤλυθεν ab Aoristo ἤλυθεν,
 non à Præterito, quod vocant, ἤλυθα. Vide
 supra ad ε', 37.

Ver. 596. Νέστορα δ' ἐκ πολέμοιο.] Suprà,
 ver. 516.

Ver. 598. — ποδάρκης—'Αχιλλεύς.]
 Vide supra ad ε', 58 ; item ad β', 673, 681 ;
 ad ε', 788 ; et ad η', 228.

Ver. 599. Εἰστήκει γὰρ.] Vide supra ad δ',
 454, 492 ; et ad ε', 37.

Ver. 605. "Ἐμολεν.] Ἄλ. "Ἐξέμολ'.

Ibid. — κακοῦ δ' ἄρα οἱ πέλεν ἀρχή.]

Hinc mihi prima mali labes. Æn. II, 97.

Notandum hic in transcurso, quàm in hoc
 Poemate (non utique βαφωδία), ἀριτα et con-
 nexa sint omnia ; quàm a capite ad calcem
 una fit et perpetua narratio.

Ver. 605. — τί δέ σε χρεῶ ἑμεῖο.] Vide
 supra ad ε', 43.

Ver. 606. Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας
 ὠκὺς Ἀχιλλεύς.] Ἄλ. Τὸν δ' ἡμίθεσ' ἔπειτα πο-
 δάρκης δῖος Ἀχιλλεύς.

Δῖε Μενoitιάδη, τῷ μῶ κεχαρισμένε θυμῷ,
 Νῦν οἶα περὶ γούνατ' ἐμὰ στήσεται Ἀχαιοῦς
 Λισσομένους· χρεῖά γὰρ ἰκάνεται οὐκ ἔτ' ἀνεκτός.
 Ἄλλ' ἴθι νῦν, Πάτροκλε, Διὶ φίλε, Νέστορ' ἔρειο, 610
 Ὅντινα τοῦτον ἄγει βεβλημένον ἐκ πολέμοιο·
 Ἦτοι μὲν τά γ' ὄπισθε Μαχάονι πάντα ἔοικε
 Τῷ Ἀσκληπιάδῃ, ἀτὰρ οὐκ ἴδον ὄμματα φωτός·
 Ἴπποι γάρ με παρήϊζαν, πρόσσω μεμαυῖαι.

Ὡς φάτο· Πάτροκλος δὲ φίλῳ ἐπεπεῖθειθ' ἑταίρῳ· 615
 Βῆ δὲ δέειν παρὰ τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν.

Οἱ δ' ὅτε δὴ κλισίῃν Νηληϊάδεω ἀφίκοντο,
 Αὐτοὶ μὲν ῥ' ἀπέβησαν ἐπὶ χθόνα πουλυβοτείρην·
 Ἴππους δ' Εὐρυμέδων θεράπων λύε τοῖο γέροντος
 Ἐξ ὀχέων· οἱ δ' ἰδρῶ ἀπεψύχοντο χιτώνων, 620
 Στάντε ποτὶ πνοίην παρὰ Δῖν' ἀλός· αὐτὰρ ἔπειτα
 Ἔς κλισίῃν ἐλθόντες, ἐπὶ κλισμοῖσι κάθιζον.

Τοῖσι δὲ τεύχε κυκείῳ εὐπλόκαμος Ἐκαμῆδη,
 Τὴν ἀρετ' ἐκ Τενέδοιο γέρον, ὅτε πέρσεν Ἀχιλλεύς,
 Θυγατέρ' Ἀρσινόου μεγαλήτορος, ἣν οἱ Ἀχαιοὶ 625
 Ἐξελον, οὐνεκα βουλῇ ἀριστεύεσκεν ἀπάντων·

Ἢ σφῶϊν πρῶτον μὲν ἐπιπροΐηλε τράπεζαν

“ Nobilis Menoetiade, meo charissime animo,

“ Nunc puto ad genua mea futuros Achivos

“ Supplicantes; necessitas enim urget non jam *amplius* tolerabilis.

“ Sed i nunc, Patrocle, Jovi chare, Nestorem interroga, 610

“ Quemnam hunc ducat vulneratum è proelio:

“ Certè quidem à tergo Machaoni omnia similis-videtur

“ Asclepiadae, sed non aspexi vultum hominis:

“ Equi enim me praeterierunt, ulterius properantes.”

Sic dixit: Patroclus verò dilecto obsecutus est socio: 615

Perrexit itaque currere, praeterque tentoria et naves Achivorum.

Illi interea cùm jam ad tentorium Neleidae pervenissent,

Ipsi quidem descenderunt in terram aliam;

Equas autem Eurymedon famulus solvit senis

È curru; ipsi verò se-reficiebant à calore sudorem exsiccando à tunicis, 620

Stantes ad ventum in littore maris: Ac deinde

In tentorium profecti, in sellis-recubitoriis sederunt.

Iis autem parabat potionem-miscellaneam comas-pulchra Hecamede,

Quam abduxit à Tenedo senex, quando eam diripuit Achilles,

Filiam Arsinoi magnanimi; quam ei Achivi 625

Electam-dederunt, quoniam consilio praestabat omnibus:

Haec eis primùm quidem apposuit mensam

Ver. 610. — Διὶ φίλε.] Quà ratione,
 Διὶ, hic ultimam producat; item, εὐπλόκα-
 μος, ver. 625. et κάθιστον, ver. 629, vide suprâ
 ad ε, 51.

Ver. 621. Στάντες.] Nestor et Machaon.
 Ver. 625. Θυγατέρ'.] Vide suprâ ad ε,
 398.

Καλὴν, κυανόπεζαν, ἔϋζοον· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῇ
 Χάλκειον κάνεον· ἐπὶ δὲ, κρόμμον, ποτῶ ὄψον,
 Ἥδὲ μέλι χλωρόν, παρ' δ' ἀλφίτου ἱεροῦ ἀκτῆν· 630
 Πὰρ δὲ δέπας περικαλλῆς, ὃ οἴκοθεν ἦγ' ὁ γεραῖος,
 Χρυσείοις ἤλοισι πεπαρμένον· οὐατα δ' αὐτοῦ
 Τέσσαρ' ἔσαν, δοιαί δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον
 Χρῦσαι νεμέθοντο, δύο δ' ὑπὸ πυθμένες ἦσαν.
 Ἄλλος μὲν μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης, 635
 Πλεῖον ἔόν· Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὴ ἄειρεν.
 Ἐν τῷ ῥά σφι κύκησε γυνή, εἰκυῖα θεῆσιν,
 Οἴνω Πραμνεῖῳ, ἐπὶ δ' αἴγειον κῆν τυρόν
 Κνήστι χαλκείῃ, ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνε·
 Πινόμεναι δ' ἐκέλευσεν, ἐπεὶ ῥ' ἄπλισσε κυκεῖῳ. 640
 Τὰ δ' ἐπεὶ οὖν πίνοντ' ἀφέτην πολυκαγκέα δίψαν,

Pulchram, pedes-cyaneos-habentem, politam : ac super eam
 Aeream lancem ; et in eâ cepam, potioni-aptum opsonium,
 Atque mel recens, juxtâque farinae sacrae fructum : 630
 Juxtâ etiam poculum perpulchrum, quod domo attulerat senex,
 Aureis clavis distinctum ; ansae autem ejus
 Quatuor erant ; binaeque columbae circum singulas
 Aureae pascebantur ; duoque infrâ fundi erant.
 Alius quidem senex non sine labore submovisset à mensâ,
 Plenum existens : Nestor verò senex sine-labore tollebat. 635
 In hoc utique ipsis miscuit mulier, similis deabus,
 Vino Pramnio, insuper autem caprinum rasis caseum
 Radulâ aereâ, superque farinas albas inspersit :
 Ac bibere jussit, postquam apparâset potionem miscellaneam,
 Illi autem postquam bibentes exemissent peraridam sitim, 640

Ver. 628. Καλὴν.] Vide suprâ ad β', 43.
 Ibid. — κυανόπεζαν.] Vide suprâ ad α', 598.

Ver. 629. — ἐπὶ δὲ.] παρὰ δὲ, citante Platone, apud Barnesium.

Ver. 630. — ἱεροῦ.] *Al.* ἱερόν.

Ver. 632. Χρυσείοις ἤλοισι πεπαρμένον.] Πιπάρθαι λέγεται τοὺς ἤλους, — οὐχ ὅτι ἔξωθεν προσκινεῖται καὶ πεπαρμένον ἴσιν, ἀλλ' ὅτι ἐμπιπαρμένοις εἰκόσασιν, ἔξω τε ὀλίγω προύχουσι, μετώροι τῆς ἄλλης ἐπιφανείας ὄντες. *Athenæus*, lib. XI. cap. 12.

Ver. 635. — δοιαί δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον.] Οὐκ ὡς περὶ ἑκατόν ἄκουστίον, γινήσκονται γὰρ οὕτως ὀκτώ τὸν ἀριθμόν· ἀλλ' ἐπίπερ ἔσχισται μὲν ἑκάτερον τῶν ὄντων εἰς δύο σχήσεις· τούτων δ' αὖ συνάφεια κατὰ τὴν τελευταίαν ὑπόληξιν, — καθ' ἑκατέρον τὴν σχίσιν τῶν ὄντων ἀκουσμίθια μίαν πελειάδα. *Id.* *ibid.* Ubi et plura hæc de re fusiùs.

Ver. 634. — δύο δ' ὑπὸ πυθμένες ἦσαν.] Erat nimirum ἀμφικύπελλον. Vide suprâ ad α', 584. Aliter *Athenæus*, loco jam citato ;

'Ακουστίον οὐ πυθμένας δύο· ἀλλ' οὐδὲ κατὰ διαίρειν ἀναγνωστίον, [ὑπὸ πυθμένει,] — ἀλλὰ κατὰ σύνθετον, ὑποπυθμένει, ὅπως ἐστὶ τῶν πελειάδων ἀκούμεν ὅτι τέσσαρες μὲν ἦσαν ἐστὶ τῶν ὄντων, δύο δ' ὑποπυθμένει, τουτίστιν ὑπὸ τῷ πυθμένει, οἷον ὑποπυθμένιοι' ὥστε διακρατεῖσθαι τὸ δέπας ὑπὸ δυοῖν πελειάδων ὑποκειμένων τῷ πυθμένει.

Ver. 635. Ἄλλος μὲν — Νέστωρ δ' ὁ γέρων.] Rectè *Athenæus* : Ἄλλος μὲν γέρων μογέων —, ὁ δὲ Νέστωρ ἀμογητὴ. Nam alioqui ἄλογον ἰδοκεῖ, Διομήδους καὶ Αἰάντος, ἐστὶ δ' Ἀχιλλεῖος παρόντων, εἰσάγεσθαι τὸν Νέστορα γενναιότερον, τῆ ἡλικία προβεβηκότα. *Ibid.*

Ver. 637. Ἐν τῷ ῥά.] In hoc utique. Ut nequaquam hic supervacanea sit particula, ῥά.

Ver. 638. — ἐπὶ δ' αἴγειον κῆν τυρόν.] *Al.* κνίς τυρόν. Quod autem hic legit *Plato* in *Ione*, παρὰ δὲ κρόμμον ποτῶ ὄψον, citavit scilicet memoritèr, ex ver. 629. ut rectè notavit *Barnesius*.

Ver. 641. Τὰ δ'.] Nestor et Machaon.

Μύθοισιν τέρποντο πρὸς ἀλλήλους ἐνέποντες·

Πάτροκλος δὲ θύρησιν ἐφίστατο, ἰσόθεος Φῶς.

Τὸν δὲ ἰδὼν ὁ γεραῖος ἀπὸ θρόνου ᾤζτο Φαιεινοῦ,
Ἐς δ' ἄγε χεῖρὸς ἐλὼν, κατὰ δ' ἐδριάασθαι ἄναγε·
Πάτροκλος δ' ἐτέρωθεν ἀναίνεται, εἶπέ τε μῦθον·

645

Οὐχ ἔδος ἐστὶ, γεραῖε διοτρεφεῖς, οὐδέ με πείσεις.
Αἰδοῖος, νεμεσητὸς, ὃ με προέηκε πυθέσθαι,

Ὅντινα τοῦτον ἄγεις βεβλημένον· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς
Γιγνώσκω· ὀρώω δὲ Μαχάονα, ποιμένα λαῶν.

650

Νῦν δὲ, ἔπος ἐρέων, πάλιν ἄγγελος εἶμ' Ἀχιλλῆϊ·

Εὖ δὲ σὺ οἶσθα, γεραῖε διοτρεφεῖς, οἷος ἐκεῖνος

Δεινὸς ἀνὴρ· τάχα κεν καὶ ἀναίτιον αἰτιόωτο.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γεγήνιος ἰππότα Νέστωρ·

Τίπτε τ' ἄρ' ᾧδ' Ἀχιλλεύς ὀλοφύρεται υἱᾶς Ἀχαιῶν,

655

Ὅσοι δὴ βελέεσσι βεβλήαται; οὐδέ τοι οἶδε,

Πένθεος ὅσσον ὄρωρε κατὰ στρατόν· οἱ γὰρ ἄριστοι

Ἐν νηυσὶν κέαται βεβλημένοι, οὐτάμενοί τε.

Βέβληται μὲν ὁ Τυδεΐδης κρατερὸς Διομήδης·

Οὐτάσται δ' Ὀδυσσεὺς δουρικλυτὸς, ἠδ' Ἀγαμέμνων·

660

Βέβληται δὲ καὶ Εὐρύπυλος κατὰ μηρὸν οἴστω·

Sermonibus delectabantur inter se colloquentes :

Patroclus verò foribus adstittit, par-deo vir.

Hunc autem conspicatus senex à sede surrexit splendidâ,

Intròque duxit manu prehensum, et considerare jussit :

645

Patroclus autem contrâ renuebat, dixitque sermonem :

“ Non sedendi-tempus est, senex Jovis-alumne, neque enim mihi persuadebis.

“ Verendus est, stomachosus est, qui me misit sciscitatum,

“ Quemnam hunc ducas vulneratum : quin et ipse

“ Agnosco ; video nempe Machaonem, pastorem populorum.

650

“ Nunc igitur, rem dicturus, nuncius redeo Achilli :

“ Benè verò tu nôsti, senex Jovis-alumne, qualis ille

“ Difficilis vir : citò vel insontem culpaverit.”

Huic autém respondit deinde Gerenius eques Nestor :

“ Cur verò sic Achilles miseratur filios Achivorum,

655

“ Qui jam telis vulnerati sunt ? neque sanè novit,

“ Luctâs quantum excitatum sit per exercitum ; fortissimi enim

“ In navibus jacent, eminùs cominùsque vulnerati.

“ Percussus est quidem sagittâ Tydides fortis Diomedes ;

“ Vulneratus est etiam Ulysses hastâ-inclutus, et Agamemnon ;

660

“ Percussus item Eurypylos ad femur sagittâ :

Ver. 645. — ἄναγε.] Non ex præterito, quod vocant, ἄναγα· sed ex Aoristo, ἄναγον. Vide suprâ ad §, 522. et ad á, 57.

Ver. 650. Γιγνώσκω.] Ita Barnesius ex MS. Al. γινώσκω. Quod perindè est. Nam γινώσκω primam producit.

Ver. 651. — ἔπος ἐρέων.] Quâ ratione,

ἔπος, hîc ultimam producat; item ἰλαυνόμενος, ver. 673; vide suprâ ad á, 51. n. 8.

Ver. 653. Δεινὸς ἀνὴρ.] Vide suprâ ad á, 2

Ver. 654. — ἰππότα.] Vide suprâ ad á, 175.

Ver. 656. — τοι.] Al. σι, et τι.

Ver. 658. — οὐτάμενοί τι.] Vide suprâ ad §, 525.

Ver. 659. Βέβληται.] Vide suprâ ad á, 57.

Τοῦτον δ' ἄλλον ἐγὼ νέον ἤγαγον ἐκ πολέμοιο,
 Ἴῳ ἀπαὶ νευρῆς βεβλημένον· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς,
 Ἔσθλος ἐὼν, Δαναῶν οὐ κήδεται, οὐδ' ἐλεαίρει.
 Ἥ μένει, εἰσόκε δὴ νῆες ἴσασι ἄγχι θαλάσσης, 665
 Ἀργείων ἀέκητι, πυρὸς δῆϊσιο δέρονται,
 Αὐτοὶ τε κτεινώμεθ' ἐπισχερῶ; οὐ γὰρ ἐμῆ ἴσ
 Ἔσθ', οἷη πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν.
 Εἴθ' ὡς ἠεῶοιμι, βίη δέ μοι ἔμπεδος εἴη,
 Ὡς ὅπότε Ἥλείοισι καὶ ἡμῖν νεῖκος ἐτύχθη 670
 Ἀμφὶ βοηλασίην, ὅτ' ἐγὼ κτάνον Ἴτυμονῆα,
 Ἔσθλον Ἑπειροχίδην, ὃς ἐν Ἥλιδι ναιετάασκε,
 Ῥύσι' ἐλαυνόμενος· ὁ δ' ἀμύνων ἦσι βόεσσιν,
 Ἐβλητ' ἐν πρώτοισιν ἐμῆς ἀπὸ χειρὸς ἄκοντι,
 Κάδδ' ἔπεσεν, λαοὶ δὲ περίτρεσαν ἀγροῖωται· 675
 Ληΐδα δ' ἐκ πεδίου συνελάσσαμεν ἤλιθα πολλήν,
 Πεντήκοντα βοῶν ἀγέλας, τόσα πάεα οἴων,
 Τόσσα συῶν συβόσια, τόσσ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν·
 Ἴππους δὲ ξανθὰς ἑκατον καὶ πεντήκοντα,
 Πάσας θηλείας· πολλῆσι δὲ πῶλοι ὑπῆσαν. 680
 Καὶ τὰ μὲν ἠλασάμεσθα Πύλον Νηληϊῖον εἴσω,

- “ Hunc etiam alterum ego modò abduxì à proelio,
 “ Sagittà à nervo percussum : at Achilles,
 “ Strenuus cum sit, Danaorum nullam curam-gerit, neque miseretur.
 “ An expectat, donec jam naves veloces prope mare, 665
 “ Argivis frustrà resistentibus, igne hostili comburantur,
 “ Ipsique interficiamur alii super alios? non enim mea vis
 “ Est, qualis antea fuit in agilibus membris.
 “ Utinam sic pubescerem, roburque mihi firmum esset,
 “ Sicut quando inter Eleos et nos certamen ortum est, 670
 “ De boum-abactione, quando ego interfeci Itymoneum,
 “ Fortem Hypirochidem, (qui in Elide habitabat.)
 “ Pignora abigens : ille verò vim-propulsans à suis bobus,
 “ Percussus est inter primos meà à manu jaculo ;
 “ Concidit autem, copiaeque undiquaque-trepidae-aufugerunt agrestes : 675
 “ Praedam igitur ex campo coëgimus valdè multam,
 “ Quinquaginta boum armenta, totidem greges ovium,
 “ Tot suum greges, tot greges magnos caprarum :
 “ Equasque flavas centum et quinquaginta,
 “ Omnes foeminas : multis etiam pulli suberant. 680
 “ Et haec quidem abegimus Pylum Neleium intra,

Ver. 662. τοῦτον δ' ἄλλον.] Machaonem.

Ver. 669. Εἴθ' ὡς ἠεῶοιμι.] Vide suprà ad α', 249. 260. et ad β', 372.

Ver. 671. — βοηλασίην.] Al. βοηλασίη, et βοηλασίης.

Ver. 675. Ῥύσι'.] Vulgò, Pignora. Sunt tamen qui vertendum contendunt, Sacrificia.

Vide, *Histoire Critique de la Republique des Lettres*, Tom. I. pag. 215.

Ver. 678. — συβόσια, τόσα.] Vulgg. συβόσια, τόσα. Sed ad numeros multò mihi videtur venustus, ut binæ breves — σια, in unam contrahantur productam; quàm ut vox συβόσια, ineleganti et difformi licentiâ, legatur συβόσεια.

Ἐνύχιοι προτὶ ἄστυ· γεγήθει δὲ φρένα Νηλεὺς,
 Οὐνεκά μοι τύχε πολλὰ νέα πόλεμόνδε κίοντι.
 Κήρυκες δ' ἐλίγαινον, ἄμ' ἠοὶ Φαινομένηφι,
 Τους ἴμεν, οἷσι χρεῖος ὀφείλετ' ἐν Ἥλιδι δῆι· 685
 Οἱ δὲ συναγρόμενοι Πυλίαν ἠγήτορες ἄνδρες,
 Δαίτρευον· (πολέσιν γὰρ Ἐπειοὶ χρεῖος ὀφείλον·
 Ὡς ἡμεῖς παῦροι κεκακωμένοι ἐν Πύλῳ ἦμεν.
 Ἐλθὼν γὰρ ῥ' ἐκάκωσε βίην Ἑρακληΐην,
 Τῶν προτέρων ἐτέων· κατὰ δ' ἔκταθεν ὅσσοι ἄριστοι. 690
 Δώδεκα γὰρ Νηληῖος ἀμύμονες υἱέες ἦμεν,
 Τῶν οἷος λιπόμην, οἱ δ' ἄλλοι πάντες ὄλοντο.
 Ταυθ' ὑπερηφανέοντες Ἐπειοὶ χαλκοχίτωνες,
 Ἡμέας ὑβρίζοντες, ἀτάσθαλα μηχανόωντο.)
 Ἐκ δ' ὁ γέρον ἀγέλην τε βῶων καὶ πῶῦ μέγ' οἶῶν 695
 Εἶλετο, κρινάμενός κε τριηκόσι, ἠδὲ νομῆας.
 (Καὶ γὰρ τῷ χρεῖος μέγ' ὀφείλετ' ἐν Ἥλιδι δῆι,

“ Nocturni in urbem : laetatus est autem animo Neleus,
 “ Quod mihi contigissent multa juveni ad bellum profecto.
 “ Praecones autem canorè-edixerunt, simul ac aurora apparuit,
 “ Illos adesse, quibus debitum deberetur in Elide amplà : 685
 “ Congregati itaque Pyliorum principes viri
 “ Dividebant : (multis enim Epei debitum debebant :
 “ Quandoquidem nos pauci malis-fracti in Pylo eramus.
 “ Veniens enim afflixerat vis Herculea,
 “ Superioribus annis : interfecti autem fuerant, quotquot optimi. 690
 “ Duodecim enim Nelei eximii filii eramus,
 “ Quorum solus relictus sum ; alii autem omnes perierunt.
 “ Ob haec animo-elati Epei aere-loricati,
 “ Nos insultantes, iniqua moliti erant :)
 “ Senex autem sibi armentumque boum et gregem magnum ovium 695
 “ Exemit, electis trecentis, atque pastoribus.
 “ (Nam et ipsi debitum magnum debebatur in Elide amplà,

Ver. 682. — γεγήθει δὲ.] Si dixisset γέγηθεν, jam non constitisset Temporum ratio. Simile enim esset, ac siquis Anglicè dicat, HE IS DELIGHTED ; pro eo quod est, HE WAS DELIGHTED. Vide suprâ ad á, 37.

Ver. 687 — 694. — (πολίῳν γὰρ — μηχανόωντο.)] Versus hosce octo in Parenthesis inclusi, et ipsam aliis interjectis Parenthesisibus intricatam. Consultò, ut mihi quidem videtur, et singulari Poetae, aliqui summè perspicui, artificij. Vide infrâ ad ver. 697 et 766. et suprâ ad í, 553.

Ver. 689. — ἔκταθεν.] *Al.* ἔκτανεν. Quod eodem redit.

Ver. 691. — ἀμύμονες.] *Al.* ἀμύμονος. Neutrum malè.

Ver. 694. Ἡμέας.] Pronuntiabatur, ἡ-

μέας. Nam ἡμέας ultimam producit.

Ver. 695. — ὁ γέρον.] Neleus.

Ver. 696. — κρινάμενός κε τριηκόσι'.] De voce, κρινάμενός, vide suprâ ad á, 309. Cæterùm Editi hic habent, κρινάμενός τριηκόσι'. Quæ et optima esset lectio, si quâ licentiæ analogiâ vox τριηκόσια primam posset producere. Barnesius edidit ex conjecturâ, κρινάμενός γε τριηκόσι'. Non malè : Quanquam vocula, γὲ vis maxime propria locum hic non habet. Quam alteram profert vir eruditus emendationem, τὰ τριηκόσι', pessima est : Nam aliud planè est τριηκόσια, aliud τὰ τριηκόσια. Vocula, ῥὰ, cujus vis proxima est Latino “ scilicet,” satis aptè hic quadrat. Sed et particula κί. Quam itaque inserui, propter istud *Odys.* ν', 590. Καὶ κε τριηκοσίσιον—

Ver. 697—703. (Καὶ γὰρ — πολλὰ.)]

Et hosce versus in *Parthesis* inclusi, ipsam

Τέσσαρες ἀθλοφόροι ἵπποι αὐτοῖσιν ὄχεσφιν,
 Ἐλθόντες μετ' ἄεθλα· περὶ τρίποδος γὰρ ἔμελλον
 Θεύσεσθαι· τοὺς δ' αὖθι' ἀναξ' ἀνδρῶν Αὐγείας
 700
 Κάσχεθε· τὸν δ' ἔλατῆρ' ἀφίει ἀκαχήμενον ἵππων.
 Τῶν ὁ γέρον ἐπέων κεχολωμένος ἠδὲ καὶ ἔργων,
 Ἐξέλετ' ἄσπετα πολλὰ, τὰ δ' ἄλλ' ἐς δῆμον ἔδωκε
 Δαιτρεύειν, μή τις οἱ ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
 Ἡμεῖς μὲν τὰ ἕκαστα διείπομεν, ἀμφὶ τε ἄστῃ
 705
 Ἐρδομεν ἰρὰ θεοῖς· οἱ δὲ τρίτῳ ἤματι πάντες
 Ἦλθον ὁμῶς αὐτοὶ τε πολεῖς καὶ μάνυχες ἵπποι,
 Πασσυδίῃ· μετὰ δέ σφι Μολίονε φαρῆσσοντο,
 Παῖδ' ἔτ' εἰόντ', οὐπω μάλα εἰδότε Δούριδος ἀλκῆς.
 Ἔστι δέ τις Θρυόεσσα πόλις, αἰπεῖα κολώνη,
 710
 Τηλοῦ ἐπ' Ἀλφειῶ, νεάτη Πύλου ἡμαθόντος·
 Τὴν ἀμφεστρατόωντο, διαρραῖσαι μεμαῶτες·
 Ἄλλ' ὅτε πᾶν πεδίον μετεκίαθον, ἄρμι δ' Ἀθήνη
 Ἄγγελος ἦλθε θεοῦσ' ἀπ' Ὀλύμπου, φαρῆσσεσθαι,
 Ἐννυχος. Οὐδ' ἀέκοντα Πύλον κάτα λαὸν ἄγειρεν,
 715
 Ἄλλὰ μάλ' ἐσσυμένους πολεμίζειν· οὐδέ με Νηλεὺς

" Quatuor scilicet in-cursu-victores equi cum ipsis curribus,
 " Qui ierant ad praemia reportanda; de tripode enim erant
 " Cursu-certaturi; eos autem illic rex virorum Augeas
 700
 " Detinuit; aurigamque dimisit tristem, equorum causâ.
 " Ob haec senex dicta iratus atque facta,
 " Exemit sibi admodum multa, reliqua autem populo dedit
 " Dividenda, ne quis ab eo fraudatus abiret aequali portione.
 " Nos quidem haec singula administrabamus, perque urbem
 705
 " Faciebamus sacra diis: illi verò tertio die omnes
 " Venerunt simul ipsique multi et solidi-ungulis equi,
 " Cum-universis-copiis: cumque ipsis Moliones duo arma-induerant,
 " Pueri adhuc existentes, nondum perquam periti impetuosae in pugna fortitudinis.
 " Est autem quaedam nomine Thyroessa urbs, arduo loco sita,
 710
 " Procul ad Alpheum, extrema Pyli arenosi:
 " Hanc obsidebant, evertere cupidi:
 " Sed cum totum campum transissent, nobis utique Minerva
 " Nuntia venit currens ab Olympo, ut armaremur,
 " Nocturna. Nec invitum per Pylum populum congregavit,
 715
 " Sed valde incitatos-cupiditate pugnandi; neque me Neleus

quoque aliis interjectis Parenthesibus implicatam. Vide infra ad ver. 766. item supra ad ver. 687. et ad *ι*, 553.

Ver. 704. — μή τις οἱ.] Quâ ratione, μή τις, hic ultimam producat; item πόλις, ver. 710. et Δῖ, ver. 726. vide supra ad *α*, 51.

Ver. 707. — μάνυχες ἵπποι.] —solido—ungula cornu. Georg. III, 88.

Ver. 708. Πασσυδίῃ.] *Al.* Πανσυδίῃ. Ut β, 12, 29, 66.

Ver. 712. — μεμαῶτες.] Vide supra ad β, 818. et ad ζ, 464.

Ver. 713. — ἄρμι δ' Ἀθήνη.] Nobis utique Minerva; vel, tum verò nobis Minerva. Vide ad *α*, 57. Pessimè hic *Barnesius*; Τῆ, " δὲ," παρίλκει. Quod nihili est.

Εἶα θωρήσσεσθαι· ἀπέκρυψεν δέ μοι ἵππους·
 Οὐ γάρ πω τί μ' ἔφη ἴδμεν πολεμῆϊα ἔργα·
 Ἀλλὰ καὶ ὡς ἰππεῦσι μετέπρεπον ἡμετέροισι,
 Καὶ πεζὸς περ ἔων, ἐπεὶ ὡς ἄγε νεῖκος Ἀθήνη. 720
 Ἔστι δέ τις ποταμὸς Μινυΐος εἰς ἄλλα βάλλων,
 Ἐγγύθεν Ἀρήνης, ὅθι μείναμεν ἦω δῖαν
 Ἴππῆες Πυλίων, τὰ δ' ἐπέρρειεν ἔθνεα πεζῶν.
 Ἔνθεν πασσυδὴ σὺν τεύχεσι, θωρηχθέντες,
 Ἔνδιοι ἰκόμεσθ' ἰερὸν ρόον Ἀλφειοῖο. 725
 Ἔνθα Διὶ ῥέξαντες ὑπερμενίῃ ἰερά καλὰ,
 Ταῦρον δ' Ἀλφειῶ, ταῦρον δὲ Ποσειδάωνι,
 Αὐτὰρ Ἀθηναίῃ γλαυκῶπιδι βοῦν ἀγελαίην,
 Δόρπον ἔπειθ' ἐλόμεσθα κατὰ στρατὸν ἐν τελέεσσι·
 Καὶ κατεκοιμήθημεν ἐν ἔντεσιν οἷσιν ἕκαστος 730
 Ἄμφι ροᾶς ποταμοῖο· ἀτὰρ μεγάθυμοι Ἐπειοὶ

" Sinebat armari ; abscondit autem mihi equos ;
 " Nondum enim omninò me existimabat peritum esse bellicorum operum :
 " Veruntamen et sic inter equites insignis eram nostros,
 " Pedes licet existens, quandoquidem sic me duxit ad pugnam Minerva. 720
 " Est autem quidam fluvius Minyëus in mare se projiciens,
 " Prope Arenam, ubi expectabamus auroram pulchram
 " Equites Pyliorum ; affluabantque interea agmina peditum.
 " Inde cum universis copiis, armis-armati,
 " Meridiani pervenimus ad sacrum fluentum Alpei. 725
 " Ibi Jovi cum fecissemus praeopotenti sacra opima,
 " Taurumque Alpheo, taurum et Neptuno sacrificassemus,
 " Ac Minervae oculos-caesiae bovem indomitam ;
 " Coenam deinde sumpsimus per exercitum turmatim ;
 " Et dormivimus in armis suis quisque 730
 " Circum fluenta fluvii : At magnanimi Epei

Ver. 720. — νεῖκος.] Barnesius legendum conjicit, νῆκος. Malè. Neque enim ea Homericæ vox est, neque ea sententia.

Ver. 725. — τὰ δ' ἐπέρρειεν ἔθνεα πεζῶν.] Al. ἐπέρρειον.

omnisque relictis
Turba fluit castris. — Æn. XII, 443.

Ver. 724. — πασσυδὴ.] Vide suprâ ad ver. 708.

Ibid. — σὺν τεύχεσι, θωρηχθέντες.] Vide suprâ ad S', 530.

Ver. 725. " Ἐνδιοι.] Al. " Ἐνδιοι. Sed nihil opus. Nam " Ἐνδιοι secundam producit. Odyss. δ', 450. " Ἐνδιοι δ' ὁ γέγων —.

Ver. 726. — ῥέξαντες.] Vide suprâ ad α', 444.

Ibid. — ὑπερμενίῃ ἰερά.] Aut pronuntiatum, ὑπερμενίῃ aut scribendum, ὑπερμενίῃ. Ut rectè Barnesius.

Ibid. — καλὰ.] Vide suprâ ad β', 43.

Ver. 727. Ταῦρον δ' Ἀλφειῶ, ταῦρον δὲ Ποσειδάωνι.]

Taurum Neptuno, taurum tibi, pulcher Apollo. Æn. III, 119.

" Sed [versui] illi Homericò non sanè re parem, neque similem fecit. Esse enim videtur Homeri, simplicior et sincerior ; Virgiliù autem, νωτηρικώτερος, et quodam quasi ferrumine immisso fucatiôr." Gell. lib. XIII. cap. 25.

Ver. 731. — ἀτὰρ μεγάθυμοι Ἐπειοὶ Ἄμφισταντο δῆ, ἄστου διαπραβέειν μεμαῶτες.] Non satis aptè mihi videtur locum hîc habere istud, δῆ. Crediderim equidem post ἀμφίσταντο excidisse voculam τὰ, in præcedente syllabam fortè absorptam ; legendumque, — ἀτὰρ μεγάθυμοι Ἐπειοὶ Ἄμφισταντο, τὸ ἄστου διαπραβέειν μεμαῶτες. At sine codicibus nihil muto.

Ἄμφισταντο δὴ, ἄστῃ διαπραθέειν μεμαῶτες·
 Ἄλλὰ σφιν προπάροιθε φάνη μέγα ἔργον Ἄρηος·
 Εὔτε γὰρ ἥελιος φαίθων ὑπερέσχεθε γαίης,
 Συμφερόμεσθα μάχη, Διὶ τ' εὐχόμενοι καὶ Ἀθήνη· 735
 Ἄλλ' ὅτε δὴ Πυλίων καὶ Ἐπειῶν ἔπλετο νεῖκος,
 Πρῶτος ἐγὼν ἔλον ἄνδρα, κόμισσα δὲ μάνυχας ἵππους,
 Μούλιον αἰχμητὴν· γαμβρὸς δ' ἦν Αὐγείαιο,
 Πρεσβυτάτην δὲ Δύγατρί' εἶχε ξανθὴν Ἀγαμήδην,
 Ἡ τόσα φάρμακα ἦδη, ὅσα τρέφει εὐρέϊα χθών. 740
 Τὸν μὲν ἐγὼ προσίοντα βάλον χαλκῆρεϊ δουρὶ·
 Ἦριπε δ' ἐν κονίησιν· ἐγὼ δ' ἐς δίφρον ὀρούσας
 Στῆν ῥα μετὰ προμάχοισιν· ἀτὰρ μεγάθυμοι Ἐπειοὶ
 Ἔτρεσαν ἄλλυδις ἄλλος, ἐπεὶ ἴδον ἄνδρα πεσόντα,
 Ἐγερμόν ἱππῶν, ὃς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι. 745
 Αὐτὰρ ἐγὼν ἐνόρουσα, κελαινῆ λαίλαπι ἴσος·
 Πεντήκοντα δ' ἔλον δίφρους, δύο δ' ἄμφις ἕκαστον
 Φῶτες ὀδαῆξ ἔλον οὖδας, ἐμῶ ὑπὸ δουρὶ δαμέντες.
 Καὶ νύ κεν Ἀκτορίανε Μολίωνε παῖδ' ἀλάπαζα,
 Εἰ μὴ σφῶε πατὴρ εὐρυκρεΐαν Ἐνοσίχθων 750
 Ἐκ πολέμου ἐσάασε, καλύψας ἥερι πολλῇ.
 Ἐνθα Ζεὺς Πυλίοισι μέγα κράτος ἐγγυάλιξε·

“ Circumstabant jam, urbem vastare cupidi :

“ Sed ipsis antè apparuit magnum opus Martis :

“ Quum enim sol lucidus eminebat supra terram,

“ Congressi sumus pugna, Jovique supplicantes et Minervae :

735

“ At quando jam Pyliorum et Epeorum commissum erat certamen,

“ Primus ego occidi virum, abstulique solidos-ungulis equos,

“ Mulium bellatorem : gener verò is erat Augeae,

“ Maximamque natu filiam habebat flavam Agameden,

“ Quae tot pharmaca nôrat, quot alit lata terra.

740

“ Hunc quidem ego accedentem percussi aeratâ hastâ ;

“ Prolapsusque est in pulvere : ego verò in currum insilienti

“ Steti inter primos-pugnatores : sed magnanimi Epei

“ Territi-fugerunt aliò alius, ut viderunt virum lapsum,

“ Ductorem equitum, qui fortissimus erat in proeliando.

745

“ At ego irruì, atrae procellae par :

“ Quinquaginta autem cepi currus, duoque in unoquoque

“ Viri mordicùs prehenderunt solum, meâ hastâ domiti.

“ Et sanè Actorionas Molionas juvenes interfecissem,

“ Nisi ipsos pater latè-dominans Neptunus

750

“ Ex pugna ereptos servasset, tectos caligine multâ.

“ Tum Jupiter Pylis magnam victoriam dedit :

Ver. 752. — μεμαῶτες.] Vide suprâ ad
β, 818. et ad ζ', 464.

Ver. 742. — ἐν κονίησιν.] Vide suprâ ad
9', 156. item ad α', 595.

Ver. 746. — ἐνόρουσα.] Al. ἐπύρουσα.

Ver. 748. — ὀδαῆξ ἔλον οὖδας.] Vide suprâ

ad β', 418.

- Τόφρα γὰρ οὖν ἐπόμεσθα δι' ἀσπιδέος πεδίοιο,
 Κτεινοντές τ' αὐτούς, ἀνά τ' ἔντεα καλὰ λέγοντες,
 "Οφρ' ἐπὶ Βουπρασίου πολυπύρου βήσαμεν ἵππους,
 Πέτρης τ' Ὠλενίης καὶ Ἀλησίου, ἔνθα Κολώνη
 Κέκληται· ὄθεν αὖτις ἀπέτραπε λαὸν Ἀθήνη.
 "Ἐνθ' ἄνδρα κτείνας πύματον λίπον· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
 "Ἀψ ἀπὸ Βουπρασίοιο Πύλονδ' ἔχον ἀκείας ἵππους·
 Πάντες δ' εὐχετόωντο θεῶν Διὶ, Νέστορί τ' ἀνδρῶν.
 "Ὡς ἔον, εἶποτ' ἔην γε, μετ' ἀνδράσιν· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
 Οἷος τῆς ἀρετῆς ἀπονήσεται· ἦτέ μιν οἶω
 Πολλὰ μετακλαύσεσθαι, ἐπεὶ κ' ἀπὸ λαὸς ὄληται.
 "Ὡ πέπον, ἦ μὲν σοί γε Μενοίτιος ᾗδ' ἐπέτελλεν
 "Ἡματι τᾶ, ὅτε σ' ἐκ Φθίης Ἀγαμέμνονι πέμπε·
 (Νῶϊ δέ τ' ἔνδον ἑόντες, ἐγὼ καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς,
 Πάντα μάλ' ἐν μεγάροις ἠκούομεν, ὡς ἐπέτελλε·
 Πηλῆος δ' ἰκόμεσθα δόμους εὖ ναιετάοντας,
 Λαὸν ἀγείροντες κατ' Ἀχαιίδα πουλυβότειραν·
 "Ἐνθάδ' ἔπειθ' ἤρῃα Μενοίτιον εὕρομεν ἔνδον,

" Tantisper enim insecuti sumus per stratum clypeis campum,

" Interficiētesque ipsos, armaque pulchra colligentes;

" Donec ad Buprasium tritici-ferax egimus equos,

" Petramque Oleniam et Alesium, ubi Colone

" Vocatur: unde rursum avertit copias Minerva.

" Ibi virum interfectum extremum reliqui; atque Achivi

" Retrò à Buprasio Pylum-versus agebant veloces equos:

" Omnes autem gratias-agebant ex diis Jovi, Nestorique ex hominibus.

" Talis fui, si quando eram, inter viros; sed Achilles

" Solus virtute suâ fruetur: certè ipsum credo

" Multùm post doliturum, ubi exercitus perierit.

" O amice, sanè quidem tibi Menoetius sic praecepit

" Die illo, quo te ex Phthiâ ad Agammonem misit:

" (Nos autem intus existentes, ego et nobilis Ulysses,

" Omnia sanè in aedibus audiebamus, sicut praecepibat:

" Pelei scilicèt venimus domos habitantibus commodas,

" Copias cogentes per Achaeida feracem:

" Ibique tum heroem Menoetium invenimus intus:

755

760

765

770

Ver. 755. — δι' ἀσπιδέος πεδίοιο.] *Al.* διὰ σπιδέος πεδίοιο. "Ἡ "ἀσπίδες," — τὸ περιφερέες, δίκην ἀσπίδος — ἢ "σπίδες," — τὸ ἐκτεταμένον καὶ πλατύ. *Eustath.* "Ἡ, ἐν ᾧ τῶν ἀνηρημένων ἀσπίδες ἕκιντο. *Schol.*

Ver. 754. — καλὰ.] Vide suprâ ad β', 45.

Ver. 756. Πέτρης τ' Ὠλενίης καὶ Ἀλησίου, ἔνθα Κολώνη Κέκληται.] *Strabo, lib. VIII. pag. 527. al.* 442. legit,

Πίτρης τ' Ὠλενίης, καὶ Ἀλησίου ἔνθα Κολώνη. Ut dicatur scilicèt *Alesii collis.*

Ver. 757. Κέκληται.] Vide suprâ ad α', 37.

Ibid. — Ἀθήνη.] *Prudentèr* videlicèt cavebant, ne ultra modum progredierentur. Vide suprâ ad α', 194. ad β', 169. et ad γ', 92.

Ver. 766 — 784. (Νῶϊ δέ — Ἀκτορος υἱός.) Versus hosce *novendecim* in *Parenthesin* inclusi. Quæ res, quàm sit *Poetae* non vitio, sed *summæ laudi* danda; vide suprâ ad ver. 687 et 697. item ad ἰ, 555.

Ver. 768. — εὖ ναιετάοντας.] Vide suprâ ad β', 648.

Ver. 769. — πουλυβότειραν.] *Al.* καλλιγύναικα.

Ἦδέ σε, παρ δ' Ἀχιλῆα γέραν δ' ἰππηλάτα Πηλεὺς
 Πίονα μηρὶ ἔκπε βοὸς Διὶ τερπικεραύνα,
 Αὐλῆς ἐν χόρτῳ ἔχε δὲ χρύσειον ἄλεισον,
 Σπένδαν αἶθοπα οἶνον ἐπ' αἰθομένοις ἱεροῖσι·
 Σφῶϊ μὲν ἀμφὶ βοὸς ἔπετον κρέα, νῶϊ δ' ἔπειτα 775
 Στῆμεν ἐνὶ προθύροισι ταφῶν δ' ἀνόρουσεν Ἀχιλλεὺς,
 Ἔς δ' ἄγε χεῖρὸς ἔλῶν, κατὰ δ' ἐδρῖάασθαι ἄνωγε,
 Ξεῖνιά τ' εὖ παρέθηκεν, ἄτε ξείνοις θεῖμις ἐστίν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπημεν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
 Ἦρχον ἐγὼ μύθοιο, κελεύων ὑμῖ ἄμ' ἔπεσθαι· 780
 Σφῶ δὲ μάλ' ἠέλετον, τῶ δ' ἄμφω πόλλ' ἐπέτελλον·
 Πηλεὺς μὲν ᾧ παιδὶ γέραν ἐπέτελλ' Ἀχιλῆϊ
 Αἰὲν ἀριστεύειν, καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων·
 Σοὶ δ' αὖθ' ᾧδ' ἐπέτελλε Μενόϊτιος, Ἄκτορος υἱός·)
 Τέκνον ἐμὸν, γενεῇ μὲν ὑπέρτερός ἐστιν Ἀχιλλεὺς, 785
 Πρεσβύτερος δὲ σύ ἐσσι· βίῃ δ' ὄγε πολλὸν ἀμείνων·
 Ἄλλ' εὖ οἱ φάσθαι πυκινὸν ἔπος, ἠδ' ὑποθέσθαι,
 Καὶ οἱ σημαίνειν· ὁ δὲ πείσεται εἰς ἀγαθὸν περ.

“ Atque te, juxta et Achillem : senex autem equum-agitator Peleus

“ Pinguis femora adolebat bovis, Jovi gaudenti-fulmine,

“ Aulae in septo : tenebatque aureum poculum,

“ Libans nigrum vinum super ardentia sacra :

“ Vos quidem bovis apparabatis carnes, nos verò tum

775

“ Stabarnus in vestibulo : attonitus autem exiliit Achilles,

“ Intròque duxit manu prehensos, atque considerare jussit,

“ Dapesque-hospitales abundè apposuit, quas hospitibus fas est.

“ Ac postquam saturati fuimus cibo et potu,

“ Ordiebar ego sermonem, hortans vos simul sequi :

780

“ Vos autem omninò volebatis, hi verò ambo multa praeceperunt :

“ Peleus quidem suo filio senex praecepit Achilli

“ Semper fortissimè se gerere, et virtute superiore esse aliis :

“ Tibi verò itidem sic praecepit Menoetius, Actoris filius :)

“ Fili mi, genere quidem superior est Achilles,

785

“ Major natu verò tu es : viribus autem ille multò praestantior :

“ Sed benè ei da prudens consilium, et admonè,

“ Et ei praecepe : ille autem obsequetur in bonum sanè.

Ver. 771.—*ἰππηλάτα.*] Vide suprà ad 4, 175.

Ver. 773.—*ἐν χόρτῳ.*] Latini, vocem Græcam retinentes, villæ cohortem appellabant; indeque aves cohortales, &c. apud Columellam.

Ver. 744.—*αἶθοπα οἶνον.*] Vide suprà ad 4, 462.

Ver. 775.] *Σφῶϊ μὲν* — *ἔπετον.*] *Patroclum* et *Achilles.*

Ibid. — *βοὸς ἔπειτον.*] Quâ ratione, *βοὸς*, hic ultimam producat; item *μὲν*, ver. 782. et *πυκινόν*, ver. 787. et *κιν*, etiam ex-

tra cæsuram, ver. 791. vide suprà ad 4, 51.

Ver. 777.—*ἀνωγε.*] Non ex præterito, quod vocant, *ἄνωγα* sed ex aoristo; *ἄνωγον*. Vide suprà ad S', 522.

Ver. 780.—*ὑμῖ.*] *Patroclum* et *Achillem*.

Ver. 781.—*τῶ δ' ἄμφω.*] *Peleus* et *Menoetius*, patres *Achillis* et *Patrocli*.

Ver. 785.—*ὑπείροχον.*] Vide suprà ad β', 426.

Ver. 787.—*ὑποθέσθαι.*] *Al.* *ἰσπανοῦσαι* notante *Eustathio*. Minùs rectè.

- "Ὡς ἐπέτελλ' ὁ γέρον· σὺ δὲ λήθουαι· ἄλλ' ἔτι καὶ νῦν
 Ταῦτ' εἴποις Ἀχιλῆϊ δαΐφρονι, αἶκε πίθηται. 790
 Τίς δ' οἶδ', εἴ κέν οἱ, σὺν δαίμονι, θυμὸν ὀρίναις,
 Παρειπᾶν; ἀγαθὴ δὲ παραίφασίς ἐστίν ἐταίρου.
 Εἰ δέ τινα φρεσὶν ἦσι θεοπροπίην ἀλεείνει,
 Καὶ τινὰ οἱ παρ Ζηνὸς ἐπέφραδε πότνια μήτηρ,
 Ἄλλὰ σέ περ προέτω· ἅμα δ' ἄλλος λαὸς ἐπέσθω 795
 Μυρμιδόνων, αἶκεν τι φῶας Δαναοῖσι γένηαι·
 Καὶ τοι τεύχεα καλὰ δότω πόλεμόνδε φέρεσθαι,
 Αἴ κέ σε τῶ ἴσκοντες ἀπόσχονται πολέμοιο
 Τρῶες, ἀναπνεύσωσι δ' ἀρήϊοι υἴες Ἀχαιῶν
 Τειρόμενοι· ὀλίγη δέ τ' ἀνάπνευσις πολέμοιο· 800
 Ῥεῖα δέ κ' ἀκμηῆτες κεκμηότας ἄνδρας αὐτῇ
 "Ὡσαισθε προτὶ ἄστυ, νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων.
 "Ὡς φάτο· τῶ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε·
 Βῆ δὲ θέειν παρὰ νῆας ἐπ' Αἰακίδην Ἀχιλῆα.
 Ἄλλ' ὅτε δὴ κατὰ νῆας Ὀδυσσῆος θεῖοιο 805
 Ἰξε θεῶν Πάτροκλος, ἴνα σφ' ἀγορῆ τε θέμις τε
 Ἦν, τῇ δὴ καὶ σφι θεῶν ἔτετεύχατο βαμοῖ·
 Ἔνθα οἱ Εὐρύπυλος βεβλημένος ἀντιβόλησε,
 Διογενῆς Εὐαιμονίδης, κατὰ μηρὸν οἴστῶ,
 Σκάζων ἐκ πολέμου· κατὰ δὲ νότιος ῥέειν ἰδρῶς 810

" Sic praecepit senex, tu verò oblivisceris: sed vel nunc

" Haec dicas Achilli bellicoso, si fortè obsequetur. 790

" Quis verò scit, an ei, favente deo, animum commoveas

" Admonitum? bona utique admonitio est amici.

" Si verò aliquod mentibus suis vaticinium evitat,

" Et aliquod ei à Jove dixit veneranda mater, quominùs ipse eat;

" Saltem te mittat: simul autem caeterae copiae sequantur 795

" Myrmidonum, si fortè quid luminis Danais fias:

" Et tibi arma pulchra det ad proelium gerenda;

" Si fortè, te illum ob-similitudinem-credentes, abstineant pugnâ

" Trojani, respirentque Mavortii filii Achivorum

" Afflicti jam: exigua sanè respiratio in bello profuerit: 800

" Facile verò integri defessos viros proelio-aggressi

" Repellatis ad urbem, à navibus et tentoriis."

Sic dixit: eique animum in pectoribus commovit:

Perrexit itaque currere juxta naves ad Aeacidem Achillem.

Sed cùm jam è regione navium Ulyssis divini 805

Pervenisset currens Patroclus, ubi eis forumque et jus-dicendi-locus

Erat, ubi etiam eis deorum constituta erant altaria;

Illic ei Eurypylus percussus occurrit,

Generosus Euaemonides, femore sagittâ,

Claudicans è pugnâ; humidusque defluebat sudor 810

Ver. 792. Παρειπᾶν.] Vide suprâ ad ζ', 62.

Ver. 796. — αἶκεν τι φῶας — γέ-
νηαι.] Αἴ. ἂν ποῦ τι φῶας — γένοιτο.

Ver. 797. — καλὰ.] Vide suprâ ad β, 45.

Ver. 810. — κατὰ δὲ.] Quâ ratione δὲ,
hic producatur; item ultima vocis, ἰδρῶ-

- "Ωμων καὶ κεφαλῆς· ἀπὸ δ' ἔλκεος ἀργαλέοιο
 Αἷμα μέλαν κελάρυζε· νόος γε μὲν ἔμπεδος ἦεν.
 Τὸν δὲ ἰδὼν ἄκτειρε Μενoitίου ἄλκιμος υἱός,
 Καί ῥ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 ὦ Α δειλοῖ, Δαναῶν ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες· 815
 "Ὡς ἄρ' ἐμέλλετε τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης
 "Ἄσειν ἐν Τροίῃ ταχέας κύνας ἀργέτι δημῶ;
 "Ἄλλ' ἄγε μοι τόδε εἶπε, διοτρεφεὺς Εὐρύπυλ' ἦρως,
 ὦ Η ῥ' ἔτι που σχήσουσι πελώριον Ἐκτορ' Ἀχαιοῖ,
 "Η ἦδη φθίσονται ὑπ' αὐτοῦ δουρὶ δαμέντες; 820
 Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύπυλος πεπνυμένος ἀντίον ἠύδα·
 Οὐκέτι, διογενὲς Πατρόκλεις, ἄλκαρ Ἀχαιῶν
 Ἔσσεται, ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνησιν πεσέονται.
 Οἱ μὲν γὰρ δὴ πάντες, ὅσοι πάρος ἦσαν ἄριστοι,
 Ἐν νηυσὶν κέαται βεβλημένοι, οὐτάμενοί τε, 825
 Χερσὶν ὑπο Τρώων· τῶν δὲ σθένος ὄρνυται αἰέν.
 Ἄλλ' ἐμὲ μὲν σὺ σώασον, ἄγων ἐπὶ νῆα μέλαιναν·
 Μηροῦ δ' ἔκταμ' οἶστον, ἀπ' αὐτοῦ δ' αἷμα κελαινὸν
 Νιζ' ὕδατι λιαρῶ· ἐπὶ δ' ἤπια φάρμακα πάσσε,
 Ἔσθλα, τά σε προτὶ φασὶν Ἀχιλλῆος δεδιδάχθαι, 830
 Ὅν Χείρων ἐδίδαξε, δικαιοτάτος Κενταύρων.

Ex humeris et capite: éque vulnere gravi

Sanguis niger scaturiebat: mens tamen firma erat.

Hunc autem intuitus miseratus est Menoetii fortis filius;

Et dolens verbis alatis eum allocutus est:

" Ah miseri, Danaorum ductores et principes: 815

" Siccine eratis procul ab amicis et patriâ terrâ

" Satiaturi in Trojâ veloces canes albâ pinguedine?

" Sed age mihi hoc dic, Jovis-alumne Eurypyle heros;

" Adhucne omninò sustinebunt immanem Hectorem Achivi,

" An jam conficientur ab ipso hastâ domiti? 820

Huic autem Eurypylus prudens respondit:

" Nullum-amplius, nobilissime Patrocle, praesidium Achivi

" Erit; sed in navibus nigris cadent.

" Illi enim jam omnes, quotquot antè erant fortissimi,

" In navibus jacent eminus cominusque vulnerati 825

" Manibus Trojanorum: horum verò robur augetur perpetuò.

" At me quidem tu serva, ducens ad navem nigram;

" Femoreque excinde sagittam; ab eoque sanguinem nigrum

" Ablue aquâ tepidâ; et lenia medicamenta insperge,

" Salubria, quae te aiunt ab Achille doctum esse, 830

" Quem Chiron docuit, justissimus Centaurorum.

ρόμενος, ver. 814; item ὕδατι, ver. 829 et 845; rursúmque δὲ, ver. 845; vide suprâ ad ζ, 51. n. 8.

Ver. 820. — φθίσονται.] Vide suprâ ad β', 853.

Ver. 821. — σπιπνυμένος.] *Al. βεβλημένος.*

Ver. 825. — οὐτάμενοί τε.] Vide suprâ ad δ', 525.

Ver. 826. — ὄρνυται.] Vide suprâ ad γ', 260.

Ἴητροὶ μὲν γὰρ, Ποδαλείριος ἠδὲ Μαχάων,
 Τὸν μὲν ἐνὶ κλισίῃσιν ὀϊόμαι ἔλκος ἔχοντα,
 Χρηίζοντα καὶ αὐτὸν ἀμύμονος ἰητῆρος,
 Κεῖσθαι· ὁ δ' ἐν πεδίῳ Τρώων μένει ὄξυν ἄρηα. 835

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μενoitίου ἄλκιμος υἱός·
 Πῶς τ' ἄρ' εἶσι τάδε ἔργα; τί ῥέζομεν, Εὐρύπυλ' ἥρωσ;
 Ἔρχομαι, ὄφρ' Ἀχιλλῆϊ δαΐφρονι μῦθον ἐνίσπω,
 Ὅν Νέστωρ ἐπέτελλε Γερῆνιος, οὗρος Ἀχαιῶν·
 Ἄλλ' οὐδ' ὡς περ σείῳ μεθήσω τειρομένοιο. 840

Ἦ, καὶ ὑπὸ στέροιο λαβῶν ἄγε ποιμένα λαῶν
 Ἔς κλισίην· φεράπων δὲ ἰδὼν ὑπέχευε βοΐας.
 Ἔνθα μιν ἐκτανύσας, ἐκ μηροῦ τάμνε μαχαίρῃ
 Ὄξυ βέλος περιπευκές· ἀπ' αὐτοῦ δ' αἶμα κελαινὸν
 Νίζ' ὕδατι λιαρῶ· ἐπὶ δὲ ῥίζαν βάλε πικρῆν,
 Χερσὶ διατρίψας, ὀδυνήφατον, ἣ οἱ ἀπάσας
 Ἔσχ' ὀδύνας· τὸ μὲν ἔλκος ἐτέρσετο, παύσατο δ' αἶμα. 845

“ Medici enim, Podalirius et Machaon,

“ Hunc quidem in tentoriis puto vulnus habentem,

“ Indigentem et ipsum eximii medici,

“ Jacere: alter autem in campo, Trojanorum sustinet acrem Martem.” 835

Hunc autem vicissim allocutus est Menoetii fortis filius:

“ Quomodo esse poterunt [quid evadent] haec opera? quid agemus, Eurypyle heros?

“ Vado, ut Achilli bellicoso nuncium referam,

“ Quem Nestor mandavit Gerenius, custos Achivorum:

“ Attamen ne sic quidem te dimittam afflictum.” 840

Dixit, et in sinu susceptum ferebat pastorem populorum

In tentorium: famulus autem, ut vidit, substravit pelles bubulas.

Ibi illo porrecto, è femore excidit cultro

Acutum telum peramarum: ab ipso autem sanguinem atrum

Abluit aquâ tepidâ; et radicem immisit amaram, 845

Manibus contritam, dolores adimentum, quae ei cunctos

Sedavit dolores: Vulnus quidem siccatum est, cessavitque sanguis.

Ver. 832. Ἴητροί—Τὸν μὲν.] De elegantissimâ hâc Syntaxi ἀνακοιούθω, vide supra ad β', 353, 681; ad γ', 211; ad ζ', 510; ad κ', 224 et 437. Item ad Odyss. μ', 75. Inepitissimè hic Scholiastes; Ἴητροί, ἀντὶ τοῦ, Ἴατρῶν Ὀρθή, ἀντὶ γενικῆς.

Ver. 840. — οὐδ' ὡς περ σείῳ μεθήσω.]

Οἰκονομίῃ ὁ ποιητὴς τοῦτο, διὰ πιθανότητα· ἵνα παραμείνας ὁ Πάτροκλος ἐμβραδύνη, ἕως τιχομαχίᾳ δεινῇ γίνηται· καὶ ὁ μέγας κίνδυνος ὁ πρὸ ὀφθαλμῶν, ἐπιβίση μᾶλλον αὐτὸν ἐκπιῦσαι τὸν Ἀχιλλεῖα. Eustath.

Ver. 487. — παύσατο.] Vide supra ad γ', 141.

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

'ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ Μ'.

'Υπόθεσις τῆς 'ΟΜΗΡΟΥ ραψωδίας Μ'.

'ΑΠΟΒΑΝΤΕΣ οἱ Τρῶες τῶν ἵππων, διαβαίνουσι τὴν τάφρον, καὶ τοὶ ἀπαισίου αὐτοῖς φανέντες οἰωνοῦ· καὶ εἰς πέντε τάξεις διαιρεθέντες, προσβάλλουσι τῇ τείχει τῶν Ἑλλήνων· Ἐνθα Σαρπηδῶν ἔπαλξιν κατασπᾶ· Ἐκταρ δὲ λίθω βαλὼν τὰς πύλας, ἐπίσθη ταῖς ναυσὶ, καὶ οἱ ἄλλοι σὺν αὐτῷ πάντες Τρῶες.

'Επιγραφαί.

Τειχομαχία.

'Αλλας.

Μῦ δὲ, μάχη πρὸς τείχος· ὁ δ' ἔνθαρε Φαίδιμος Ἐκταρ.

'Αλλη.

Μῦ Τρώων παλάμησι κατήριπε τείχος Αχαιῶν.

'Ως ὁ μὲν ἐν κλισίῃσι Μενoitίου ἄλκιμος υἱὸς
 'Ιᾶτ' Εὐρύπυλον βεβλημένον· οἱ δ' ἐμάχοντο
 Ἀργεῖοι καὶ Τρῶες ὀμιλαδὸν, οὐδ' ἄρ' ἐμελλε
 Τάφρος ἔτι σχήσειν Δαναῶν, καὶ τείχος ὑπερθεν
 Εὐρύ, τὸ ποιήσαντο νεῶν ὑπερ· ἀμφὶ δὲ τάφρον
 "Ἡλασαν· οὐδὲ θεοῖσι δόσαν κλειτὰς ἑκατόμβας·
 "Οφρα σφιν νῆάς τε θοὰς καὶ ληΐδα πολλήν
 Ἐντὸς ἔχον ρύοιτο· θεῶν δ' ἀέκητι τέτυκτο
 Ἀθανάτων· τῇ κ' οὔτι πολὺν χρόνον ἔμπεδον ἦεν.

5

Sic quidem in tentoriis Patroclus Menoetii fortis filius
 Curabat Eurypylum vulneratum: verum pugnabant
 Argivi et Trojani catervatim-misti, neque jam erat
 Fossa amplius prohibitura Danaorum, et murus supra
 Latus, quem fecerant ad defendendas naves; circum autem fossam
 Duxerant; neque diis dederant inelctas hecatombas;
 Ut sibi navesque veloces et praedam multam
 Intus continens tueretur: Diis autem invitis structus erat
 Immortalibus; quocirca etiam nequaquam longum tempus integer mansit.

5

Ver. 8. — Θεῶν δ' ἀέκητι τέτυκτο.]
 Heu! nihil invitis fas quenquam fidere
 Divis. En. II, 402.

Ver. 9. Ἀθανάτων.] Vide suprā ad α', 398.
 Ibid. — τῇ κ' οὔτι.] Vulgg. τῷ καὶ οὔτι.
 Quod eodem modo pronuntiandum.

"Οφρα μὲν Ἐκτωρ ζωὸς ἔην, καὶ μῆνι' Ἀχιλλεύς, 10
 Καὶ Πριάμοιο ἀνακτος ἀπόρθητος πόλις ἔπλε,
 Τόφρα δὲ καὶ μέγα τείχος Ἀχαιῶν ἔμπεδον ἦεν·
 Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μὲν Τρώων θάνον ὅσοι ἄριστοι,
 Πολλοὶ δ' Ἀργείων, οἳ μὲν δάμεν, οἳ δ' ἐλίποντο,
 Πέρθετο δὲ Πριάμοιο πόλις δεκάτῳ ἐνιαυτῷ, 15
 Ἀργεῖοι δ' ἐν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδ' ἔβησαν·
 Δὴ τότε μητιῶντο Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων
 Τείχος ἀμαλδῦναι, ποταμῶν μένος εἰσαγάγοντες,
 "Οσοὶ ἀπ' Ἰδαίων ὄρεων ἄλαδε προρέουσι,
 Ῥῆσός τ' Ἐπτάπορος τε, Κάρησός τε, Ῥοδῖός τε, 20
 Γρήνικός τε, καὶ Αἴσηπος, δῖός τε Σκάμανδρος,
 Καὶ Σιμόεις, ὅθι πολλὰ βοάγρια καὶ τρυφάλεια
 Κάππεσον ἐν κονίησι, καὶ ἡμιθέων γένος ἀνδρῶν·
 Τῶν πάντων ὁμόσε στόματ' ἔτραπε Φοῖβος Ἀπόλλων,
 Ἐννῆμαρ δ' ἐς τείχος ἴει ῥόον· ὕε δ' ἄρα Ζεὺς 25
 Συνεχῆς, ὄφρα κε θάσσον ἀλίπλοα τείχεα θείη.

Quamdiu quidem Hector vivus erat, et irascebatur Achilles, 10
 Et Priami regis non-eversa urbs erat,
 Tamdiu utique et magnus murus Achivorum integer fuit :
 At postquam Trojanorum quidem mortui sunt, quotquot fortissimi,
 Multique Argivorum, partim quidem domiti sunt, partim autem superstitēs,
 Et eversa est Priami urbs decimo anno, 15
 Argivique in navibus dilectam in patriam redierunt ;
 Tum tandem inierunt-consilium Neptunus et Apollo
 Murum abolere, fluviorum vi immissā,
 Quotquot ab Idaeis montibus in mare profluunt,
 Rhesusque, Heptaporusque, Caresusque, Rhodiusque, 20
 Granicusque, et Aesepus, divinusque Scamander,
 Et Simois, ubi multa scuta et galeae
 Deciderant in arenis, et semideorum genus virorum :
 Horum omnium eodem ostia convertit Phoebus Apollo,
 Perque novem dies in murum immisit eorum cursum : placebat interim Jupiter 25
 Continuò, ut citiùs mari-submersa moenia redderet.

Ver. 12. Τόφρα δὲ.] Tamdiu utique. Nec audiendus Barnesius, qui τοφράδε edidit, istudque "δὲ" παρίκλειον contendit. Quod nihili est.

Ver. 17. — Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων.] Oceani ex alterâ parte inundantes aëstus, ex alterâ Sol caelumque pluviosum.

Ver. 22. Καὶ Σιμόεις, ὅθι πολλὰ.]

— ubi tot Simois correpta sub undis Scuta virum, galeasque, et fortia corpora volvit. *Æn.* I, 104.

Ver. 25. Κάππεσον ἐν κονίησι.] Vide suprâ ad α, 595. Malè hic Scaliger: "Quid enim (inquit) ad fluvios, si in pulverem illa cecidere." *Poetic. lib. V. cap. 5.* Quasi scilicet fluvii, loca pulverulenta inundare non possent.

TOM. I.

Ver. 25. Ἐννῆμαρ.] Fuerunt apud antiquos qui hic legerent, ἡνῆμαρ, unum diem. Importunè, nullâque idoneâ de causâ.

Ibid. — ὕε δ' ἄρα Ζεὺς.] Et mox, ver. 28, ἐκ δ' ἄρα πάντα. Utrobique vocabuli, ἄρα, ea est vis, ut dicat Jovem Neptunumque cum Apolline ex composito vires suas eodem omnes convertisse.

Ver. 26. Συνεχῆς.] Scribunt nonnulli, Συνεχῆς sed nihil opus. Similis enim ferè hujus vocis ratio est, ac suprâ vocis, παρειπών, ζ', 62. et λ', 792. Sed et ad pluviae vim subitanèam depingendam faciunt pedes hoc in verso dactylicis omnes, isteque in primis tribrachys Συνεχῆς. Vide suprâ ad γ', 357. de isto, Διὸ μὲν ἀσπίδος ἦλθε —.

Αὐτὸς δ' Ἐννοσίγαιος ἔχων χεῖρεςσι τρίαιναν
 Ἥγειτ' ἐκ δ' ἄρα πάντα θεμείλια κύμασι πέμπε
 Φιτρῶν καὶ λάων, τὰ θέσαν μογέοντες Ἀχαιοί·
 Λεῖα δ' ἐποίησεν παρ' ἀγάρροον Ἐλλησποντον· 30
 Λῦτις δ' ἦϊόνα μεγάλην φαρμάθοισι κάλυψε,
 Τεῖχος ἀμαλδύνας· ποταμούς δ' ἔτρεψε νέεσθαι
 Κὰρ ῥόον, ἥπερ πρόσθεν ἴεν καλλιῖρρον ὕδωρ.

“Ὡς ἄρ' ἔμελλον ὄπισθε Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων
 Θησέμεναι· τότε δ' ἀμφὶ μάχῃ ἐνοπή τε δεδήγει 35
 Τεῖχος εὐδμητον, κανάχιζε δὲ δούρατα πύργων
 Βαλλόμεν'· Ἀργεῖοι δὲ, Δίος μάλιστα δαμέντες,
 Νηυσὶν ἐπὶ γλαφυρῆσιν ἐελμένοι ἰσχανόωντο,
 Ἐκτορα δειδιώτες, κρατερόν μῆσταρα φόβοιο·

Ipsæ autem Neptunus tenens manibus tridentem
 Præibat; omniaque fundamenta undis amovit
 Stipitum et lapidum, quæ jecerant laborantes Achivi;
 Planaque fecit juxta rapidum Hellespontum;
 Rursusque littus magnum arenis cooperuit,
 Muro abolito: fluvios autem vertit, ut redirent
 In suum quisque alveum, quæ antè demittebant pulchrè-fluentem aquam.
 Sic sanè erant in posterum Neptunus et Apollo
 Facturi: tum verò circa pugna clamorque exarsit 35
 Murum benè-structum; sonitumque-reddebant compages turrium
 Percussæ: Argivi verò, Jovis flagello domiti,
 Naves ad cavas conclusi tenebantur,
 Hectorem timentes, violentum artificem-fugandi hostes:

Ver. 27. Αὐτὸς δ' Ἐννοσίγαιος ἔχων χεῖρεςσι
 τρίαιναν
 Ἥγειτ' ἐκ δ' ἄρα πάντα θεμείλια κύμασι
 πέμπε.]

Phurculus, de naturâ Deorum, cap. 25. citat:

— ἐκ δ' ἄρα πάντα θεμείλια θῆκε θύραζε.
 Neptunus muros, magnoque emota tri-
 denti
 Fundamenta quatit, totamque a sedibus
 urbem

Eruit. ———. Æn. II, 610.

Ver. 31. ——— ἦϊόνα μεγάλην.] Quâ ra-
 tione, ἦϊόνα, hic ultimam producat; vide su-
 præ ad á, 51.

Ver. 35. ——— ἴεν.] Vel ἴεν, quod est
 ἔπιπτον vel ἴεν, quod est ἰσπορεύετο. Notante
 Eustathio.

Ver. 35. ——— τότε δ' ἀμφὶ μάχῃ ἐνοπή τε δε-
 δήγει Τεῖχος εὐδμητον.] Si δίδηεν dixisset, jam
 non constitisset Temporum ratio. Vide su-
 præ ad á, 37.

Interea Rutuli portis circum omnibus in-
 stant

Sternere cæde viros, et mœnia cingere
 flammis. ——— Æn. X, 118.

Ver. 36. ——— κανάχιζε δὲ δούρατα πύργων

Βαλλόμεν'.] De voce κανάχιζε, vide supra
 ad δ', 455. De constructione, Eustathius;
 Ἀμφιβολίας (inquit) ἰστί σχῆμα δηλοῖ γὰρ, ὡς
 ἢ ἰκανάχιζε τὰ πολεμικὰ δόρατα κατὰ πύρ-
 γων βαλλόμενα, ἢ ὅτι τὰ ἐν τοῖς πύργοις ξύ-
 λα ἰκανάχιζεν ἐν τῷ βάλλεσθαι. Ac priorem
 quidem constructionem præfert Domina Da-
 cieri. Mihi e contrario nulla hic videtur, ne
 quidem ἀμφιβολία. Nam ut δούρατα πύργων
 βαλλόμενα id videlicet significet, quod est Eu-
 stathio δόρατα κατὰ πύργων βαλλόμενα, nec
 satís Græcè quidem dictum crediderim: Mul-
 tò minùs Homericam sapit perspicuitatem.
 At πύργους βαλλόμενους καταχίζειν, usitatissi-
 mum est:

— δούπος δόρατι
 Πύργων βαλλόμενων. ——— ἰ, 569.
 Πήληξ βαλλομένη καναχὴν, ἔχει. — π', 105.
 Et in hoc ipso libro,

— κάμπει χαλκὸς ἐπὶ στήθεσφι Φαινὸς
 Ἄντην βαλλομένων ——— ver. 151. Et,
 Τόσος γὰρ κτύπος ἦεν, ———
 Βαλλόμενων σακίων τε καὶ ἰσποκόμενων τρυφα-
 λειῶν,
 Καὶ πυλῶν ——— ver. 338
 Ver. 38. ——— ἰελμῖνοι.] Al. ἰεργμῖνοι.

Αὐτὰρ ὄγ', ὡς τὸ πρόσθεν, ἐμάρνατο ἴσος ἀέλλη.	40
Ἦς δ' ὅταν ἐν τε κύνεσσι καὶ ἀνδράσι θηρευτήσιν, Κάπριος, ἢ ἑλάν στρέφεται, σθένει βλεμεαίνων, Οἱ δέ τε πυργηδὸν σφείας αὐτοὺς ἀρτύναντες, Ἄντιοι ἴστανται, καὶ ἀκοντίζουσι θάμειάς Αἰχμὰς ἐκ χειρῶν· τοῦ δ' οὔποτε κυδάλιμον κῆρ Ταρφεῖ, οὐδὲ φοβεῖται· ἀγνοροίη δέ μιν ἔκτα· Ταρφέα τε στρέφεται, στίχας ἀνδρῶν πειρητίζων· Ἵππη τ' ἰθύσει, τῆ τ' εἴκουσι στίχες ἀνδρῶν· Ἦς Ἐκτωρ ἀν' ὄμιλον ἰὼν εἰλίσσει, ἑταίρους Τάφρον ἐποτρύνων διαβαινέμεν· οὐδέ οἱ ἵπποι Γόλμων ἀκύνποδες· μάλα δὲ χρεμέτιζον ἐπ' ἄκρω Χεῖλει ἐφισταότες· ἀπὸ γὰρ δειδίσσετο τάφρος Εὐρεῖ, οὔτ' ἄρ' ὑπερβορέειν σχεδὸν, οὔτε περῆσαι Ῥηϊδίη· κρημνοὶ γὰρ ἐπηρεφέες περὶ πᾶσαν Ἔστασαν ἀμφοτέρωθεν· ὑπερθεὶν δὲ σκολόπεσσι Ὀξέσιν ἠρήρει, τοὺς ἔστασαν υἴες Ἀχαιῶν	45 50 55

Quippe ille, sicut antea, pugnabat par turbini.	40
Ut verò quando interque canes et viros venatores, Aper, sive leo versatur, prae-robore truces-oculos-volvens ; Illi verò quadratis-agminibus quum se-ipsos instruxerunt, Adversi stant, et jaculantur crebra Spicula de manibus: ejus autem nunquam generosum cor	45
Pavet, neque fugam-capessit: fortitudo verò ipsum occidit : Crebròque se convertit, ordines virorum tentans ; Quaque fecerit impetum, ibi cedunt ordines virorum : Sic Hector turbam obiens se motabat, socios Fossam adhortans transcendere: neque tamen ei equi	50
Audebant pedibus-veloces: valdè autem hinniebant in summo Labro stantes: absterrebat enim fossa Lata; neque transilire in promptu erat, neque transitu Erat facilis: Praecipitia enim declivia circa totam Stabant utrinque: desuper autem vallis	55
Acutis munita erat, quos defixerant filii Achivorum	

Ver. 41. Ἦς δ' ὅταν.]

Ut fera, quæ densâ venantium septa coronâ
Contra tela furit, seseque haud nescia morti
Injicit, et saltu supra venabula fertur :
Haud aliter juvenis medios moriturus in
hostes

Irruit; et, quâ tela videt densissima, ten-
dit. *Æn.* IX, 551.

Ver. 45. — σφίας αὐτοὺς.] Pronuntiaba-
tur σφᾶς. Nam σφίας ultimam producit.

Ver. 44. Ἄντιοι.] *Al.* Ἄντιον.

Ver. 48. Ἵππη τ' ἰθύσει.] *Al.* ἰθύει. *Barnesi-*
us legendum contendit, ἰθύση. Sed nihil opus.

Ver. 49. — εἰλίσσει.] *Al.* ἰλίσσει.
Vide suprâ ad ζ', 45.

Ver. 50. — ἐποτρύνων διαβαινέμεν.] Vide
suprà ad β', 451.

Ver. 52. Χεῖλει ἐφισταότες· ἀπὸ.] *Al.* Χεί-
λει ἰσταότες. Ceterum quâ ratione, ἐφί-
σταότες, hic ultimam producat; vide ad α',
51.

Ver. 55. — περῆσαι.] Vide suprâ ad α', 67.

Ver. 54. — ἰπηρεφέες.] *Barnesius*, ἐπι-
ρήφεις, vel ἐπιρρηπίεις.

Ver. 55. Ἔστασαν.] Videntur mihi nodum
in scirpo quærere, qui vocem hanc ex ἰσθή-
κισαν nescio quâ analogiâ contractam volunt.
Reverâ, quâ analogiâ factum est ex ἰσθημι,
ἔθισαν· ex δίδωμι, ἔδωσαν· eadem fit ex ἴστημι,
ἴστασαν.

Πυκνούς καὶ μεγάλους, δῆϊαν ἀνδρῶν ἀλεωρῆν.
 Ἔνθ' οὐ κεν ρέα ἵππος εὐτροχον ἄρμα τιταίνων
 Ἐσβαίῃ, πεζοὶ δὲ μενοίνεον, εἰ τελέουσι.
 Δὴ τότε Πουλυδάμας θρασὺν Ἔκτορα εἶπε παραστάς· 60
 Ἔκτορ τ', ἦδ' ἄλλοι Τρώων ἀγοί, ἦδ' ἐπικούρῃαν
 Ἀφραδέως διὰ τάφρον ἐλαύνομεν ὠκείας ἵππους·
 Ἡ δὲ μάλ' ἀργαλήη περῶαν· σκόλοπες γὰρ ἐν αὐτῇ
 Ὀξείες ἐστᾶσιν, προτὶ δ' αὐτοὺς τεῖχος Ἀχαιῶν
 Ἔνθ' οὕτως ἐστὶν καταβήμεναι, οὐδὲ μάχεσθαι 65
 Ἴππεῦσι· στεῖνος γὰρ, ὅθι τρώεσθαι οἴω.
 Εἰ μὲν γὰρ δὴ πάγχυ κακὰ φρονέων ἀλαπάξει
 Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, Τρώεσσι δὲ βούλετ' ἀρήγειν,
 Ἡ τ' ἂν ἐγὼγ' ἐθέλοιμι καὶ αὐτίκα τοῦτο γενέσθαι,
 Νωνύμους ἀπολέσθαι ἀπ' Ἀργεος ἐνθάδ' Ἀχαιοῦς· 70
 Εἰ δέ χ' ὑποστρέψωσι, παλῖωξις δὲ γένηται
 Ἐκ νῆων, καὶ τάφρῳ ἐνιπλήξωμεν ὄρυκτῇ,
 Οὐκέτ' ἐπειτ' οἴω οὐδ' ἄγγελον ἀπονέεσθαι
 Ἀψορρόν προτὶ ἄστυ, ἐλιχθέντων ὑπ' Ἀχαιῶν.
 Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼν εἶπω, πειθώμεθα πάντες· 75

Densus et magnos, adversus hostes munimentum.

Illuc non sanè facilè equus volubilem currum trahens

Intrasset; pedites vero animo-incitato-cupiebant, si perficere possent.

Tum verò Polydamas audaci Hectori dixit astans:

"Hectorque, et alii Trojanorum duces, atque sociorum;

"Temerè per fossam impellimus veloces equos:

"Ea quippe admodùm difficilis transitu: valli enim in illà

"Acuti stant, et ad ipsos murus Achivorum:

"Illuc nullo modo licet descendere, neque pugnare

"Equitibus: angustiae enim sunt, ubi eos sauciatum iri puto.

"Quòd si jam omninò animo-inimico Graecos perdit

"Jupiter altitonans, Trojanisque vult auxiliari;

"Sanè equidem ego vellem vel statim hoc effectum,

"Inglorios perire procul-ab Argis hic Achivos:

"Sin verò conversi fuerint, et repulerint nos

"A navibus, et fossae impegerimus profundae,

"Non deinceps puto ne nuncium quidem reversurum

"Retrò ad urbem, elapsum, iterùm-ad-pugnam-conversis ab Achivis.

"Verùm agite, sicut ego dixero, obsequamur omnes;

75

Ver. 58. — εὐτροχον.] *Al.* εὐζοον.

Ver. 61. "Ἔκτορ τ'.] *Al.* "Ἔκτωρ τ'.

Ver. 64. — προτὶ.] *Al.* προτί. Quod idem est.

Ver. 66. — τρώεσθαι.] Turpissimè hic versio *Barnesiana*; "sauciatos iri." Ac si, iri, esset videlicet ex verbo, sum.

Ver. 67. Εἰ μὲν γὰρ.] Refertur istud γὰρ non ad id quod proximè præcessit, sed ad id quod elegantius reticetur: "Nec me, quaeso, minùs fortem animosumve existimes; *NAM* "si," &c. Vide suprà ad *ε*, 22.

Ver. 68. — βούλετ' ἀρήγειν.] *Al.* βούλετο νίκην. Minùs rectè. Multò enim hic præstat βούλεται, quàm βούλετο.

Ver. 70. Νωνύμους ἀπολέσθαι.] Nullà ex analogià produci potest istud *v.* Utrumne verò νωνύμους, quomodo nonnulli ediderunt, an νωνύμους, æquè ac νωνύμους, pronuntiàrunt Iones, non liquet.

Ver. 75. — ἀπονέεσθαι.] Vide suprà ad *ά*, 398.

Ἴππους μὲν θεράποντες ἐρυκόντων ἐπὶ τάφρῳ,
 Αὐτοὶ δὲ πρυλῆες, σὺν τεύχεσι, θωρηχθέντες,
 Ἐκτορι πάντες ἐπώμεθ' ἀολλῆες· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
 Οὐ μινέουσ', εἰ δὴ σφιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπται.

Ὡς φάτο Πουλυδάμας· ἄδε δ' Ἐκτορι μῦθος ἀπήμων· 80

Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἄλτο χαμαῖζε·
 Οὐδὲ μὲν ἄλλοι Τρῶες ἐφ' ἵππων ἠγερέθοντο,
 Ἄλλ' ἀποβάντες ὄρουσαν, ἐπεὶ ἴδον Ἐκτορα δῖον.

Ἡνιόχῳ μὲν ἔπειτα ἔῳ ἐπέτελλεν ἕκαστος,
 Ἴππους εὖ κατὰ κόσμον ἐρυκόμεν αὐθ' ἐπὶ τάφρῳ· 85

Οἱ δὲ διαστάντες, σφείας αὐτοὺς ἀρτύναντες,
 Πένταχα κοσμηθέντες, ἅμ' ἠγεμόνεσσιν ἔποντο.

Οἱ μὲν ἅμ' Ἐκτορ' ἴσαν καὶ ἀμύμονι Πουλυδάμαντι,
 Οἱ πλεῖστοι καὶ ἀριστοὶ ἔσαν, μέμασαν δὲ μάλιστα
 Τεῖχος ῥήξάμενοι κοίλης ἐπὶ νηυσὶ μάχεσθαι· 90

Καὶ σφιν Κεβριόνης τρίτος εἶπετο· παρ δ' ἄρ' ὄχεσφιν
 Ἄλλον, Κεβριόναο χερεῖονα, κάλλιπεν Ἐκτωρ.

Τῶν δ' ἐτέρων Πάρις ἦρχε, καὶ Ἀλκίβοος, καὶ Ἀγήνωρ·
 Τῶν δὲ τρίταν Ἐλενος, καὶ Διήφοβος Θεοειδῆς,
 Υἱεὶ δὴ Πριάμοιο, τρίτος δ' ἦν Ἄσιος ἦρας, 95

“ Equos quidem famuli contineant propè fossam,

“ Ipsi verò pedibus, armis, induti,

“ Hectorem omnes sequamur conferti : at Achivi

“ Non sustinebunt, siquidem ipsis exitii fines impendent.”

Sic dixit Polydamas ; placebatque Hectori consilium tutum : 80

Statim itaque de curribus cum armis desiliit in terram.

Ac ne caeteri quidem Trojani in equis convenerunt ;

Sed desilierunt cum impetu, ut viderunt Hectorem nobilem.

Aurigae quidem deinde suo praecepit quisque,

Ut equos benè ex ordine coërcerent illic ad fossam : 85

Ipsi vero in-ordines-digesti, se ipsos instruentes,

In-quinque-agmina distributi, simul duces sequebantur.

Alii quidem cum Hectore iverunt et eximio Polydamante,

Qui plurimi et fortissimi erant, cupiebantque maximè

Muro rupto cavas ad naves pugnare ; 90

Et ipsos Cebriones tertius sequebatur ; apud currus autem

Alium, Cebrione deteriore, reliquit Hector.

Aliis vero Paris praefuit, et Alcahous, et Agenor.

Tertiis autem Helenus et Deiphobus divinâ-formâ-praeditus,

Filii duo Priami ; tertiusque erat Asius heros, 95

Ver. 77. — σὺν τεύχεσι, θωρηχθέντες.] Refertur istud, σὺν τεύχεσι, non ad θωρηχθέντες, sed ad ἐπώμεθα. Vide suprâ ad S', 550 ; et ad λ', 49.

Ver. 80. — ἀπήμων.] Al. ἀμύμων.

Ver. 81. — σὺν τεύχεσιν ἄλτο χαμαῖζε.]

Ver. 82. — ἠγερέθοντο.] Al. ἠερέθοντο. Sed ista vox non est, eo significatu, Homericâ.

Ver. 86. — σφείας αὐτοῦς.] Pronuntiabatur σφᾶς. Nam σφείας ultimam producit.

Ver. 90. Τεῖχος ῥήξάμενοι κοίλης ἐπὶ νηυσὶ μάχεσθαι.] Al. Τεῖχος τε ῥήξεν, καὶ ἐνισπρήσειεν πυρὶ νῆας. Nempe ex ver. 198. infrâ.

Ἄσιος Ὑρτακίδης, ὃν Ἀρίσκηθεν φέρον ἵπποι
 Αἴθωνες, μεγάλοι, ποταμοῦ ἀπὸ Σελλήεντος.
 Τῶν δὲ τετάρτων ἤρχεν εἰς πάϊς Ἀγχίσιαι
 Αἰνείας· ἅμα τῷγε δῦα Ἀντήνορος υἱε,
 Ἀρχίλοχος τ', Ἀκάμας τε, μάχης εὔειδότε πάσης. 100
 Σαρπηδὼν δ' ἠγήσατ' ἀγακλειτῶν ἐπικούρων,
 Πρὸς δ' ἔλετο Γλαῦκον, καὶ ἀρήϊον Ἀστεροπαῖον·
 Οἱ γάρ οἱ εἴσαντο διακριδὸν εἶναι ἄριστοι
 Τῶν ἄλλων, μετὰ γ' αὐτόν· ὁ δ' ἔπρεπε καὶ διὰ πάντων.
 Οἱ δ' ἐπεὶ ἀλλήλους ἄραρον τυκτῆσι βόεσσι, 105
 Βάν ῥ' ἰθύς Δαναῶν λελιημένοι, οὐδέ τ' ἔφαντο
 Σχήσεσθ', ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνησιν πεσέεσθαι.
 Ἔνθ' ἄλλοι Τρῶες, τηλέκλητοί τ' ἐπίκουροι,
 Βουλῆ Πουλυδάμαντος ἀμωμήτοιο πίθοντο·
 Ἄλλ' οὐχ Ὑρτακίδης ἔθειλ' Ἄσιος, ὄρχαμος ἀνδρῶν, 110
 Αὔθι λιπεῖν ἵππους τε καὶ ἠνίοχον θεράποντα,
 Ἄλλὰ σὺν αὐτοῖσιν πέλασεν νήεσσι δοῆσι,
 Νήπιος, οὐδ' ἄρ' ἐμελλε κακὰς ὑπὸ κῆρας ἀλύξας,
 Ἴπποισιν καὶ ὄχεσφιν ἀγαλλόμενος παρὰ νηῶν
 Ἄψ' ἀπονοστήσειν προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν· 115
 Πρῶσθεν γάρ μιν μοῖρα δυσάνυμος ἀμφεκάλυψεν

Asius Hyrtacides, quem ab-Arisbâ vexerant equi
 Rutili, magni, fluvio à Selléente.

At quartorum ductor erat strenuus filius Anchisae

Aeneas: cumque eo duo Antenor's filii,

Archilochusque Acamasque, pugnae periti omnigenae. 100

Sarpedon vero dux-erat inclytorum sociorum;

Assumpsitque Glaucum, et Mavortium Asteropaeum;

Hi enim ei visi sunt eximiè esse fortissimi

Caeterorum, post se ipsum scilicet; ipse verò antecellebat etiam omnes.

Hi igitur, postquam se firmè-aptâssent affabrè-factis boum-tergoribus, 105

Iverunt rectâ in Danaos animosî, neque ampliùs putabant

Sustenturos, sed in navibus nigris casuros.

Tum caeteri Trojani, et longè-vocati socii,

Consilio Polydamantis inculpati paruerunt:

At non Hyrtacides voluit Asius, princeps viro-
 rum, 110

Illic relinquere equos et aurigam famulum;

Sed unâ-cum ipsis accedebat ad naves veloces,

Demens; neque enim erat, malo fato evitato,

Equis et curribus exultans à navibus

Retrò reversurus ad Ilium ventosam:

115

Prîus enim eum fatum infaustum circumtextit,

Ver. 100. Ἀρχίλοχος.] Ita edidit Barn-
 sius, ex β', 825. *Al.* Ἀρχίλοχος.

Ver. 105. Οἱ γάρ οἱ εἴσαντο.] Quâ ratione,
 γὰρ, hic producatur, etiam extra cæsuram;
 vide suprâ ad α', 51. n. 10.

Ibid. — διακριδὸν.] Vide suprâ ad α', 509.

Ver. 106. — οὐδέ τ'.] *Al.* οὐδ' ἔτ'. Sicuti
 infrâ, ver. 125, ἔφαντο γὰρ οὐκίτ' Ἀχαιοὺς Σχή-
 σεσθ'.

Ver. 112. — πέλασιν.] Vide suprâ ad α', 140.

Ἔγχεϊ Ἰδομενῆος ἀγαυοῦ Δευκαλίδαιο.

Εἶσατο γὰρ νηῶν ἐπ' ἀριστερά, τῇ περ' Ἀχαιοὶ

Ἐκ πεδίου νίσσοντο σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφι·

Τῇ ῥ' ἵππους τε καὶ ἄρμα διήλασεν, οὐδὲ πύλῃσιν

Εὗρ' ἐπικεκλιμένας σανίδας καὶ μακρὸν ὄχηα·

Ἄλλ' ἀναπεπταμένας ἔχον ἀνέρες, εἴ τιν' ἑταίρων

Ἐκ πολέμου φεύγοντα σαώσειαν μετὰ νῆας.

Τῇ ῥ' ἰθὺς φρονέων ἵππους ἔχε· τοὶ δ' ἄμ' ἔποντο

Ὀξέα κεκλήγοντες· ἔφαντο γὰρ οὐκέτ' Ἀχαιοὺς

Σχήσεσθ', ἀλλ' ἐν νησὶ μελαίνῃσιν πεσέεσθαι·

Νήπιοι· ἐν δὲ πύλῃσι δὴ ἀνέρας εὗρον ἀρίστους,

Υἱὰς ὑπερθύμους Λαπιθάων αἰχμητῶν,

Τὸν μὲν, Πειριθόου υἱά, κρατερὸν Πολυποίτην,

Ex hastâ Idomenei praeclari Deucalidonidae.

Irruit enim navium ad sinistram-partem, quâ Achivi

Ex campo redibant cum equis et curribus:

Hac equosque et currum egit, neque in portis

Invenit oclusas januas, et longum vectem oppressulatum:

Sed apertas tenebant viri, si quem sociorum

E bello fugientem salvum-reciperent ad naves.

Hac utique rectâ animo-elato equos dirigebat; et sui simul sequebantur

Acutum clamantes: Putabant enim non amplius Achivos

Sustenturos esse, sed in navibus nigris casuros;

Dementes: in portis quippe duos viros invenerunt fortissimos,

Filios animosos Lapitharum bellicosorum;

Alterum quidem, Pirithoi filium strenuum Polypoetem,

Ver. 117. "Εγχεῖ Ἰδομενῆος.] Infrâ, ὄ, 587. Cæterum, ἔγχεϊ, numerosius hîc scribitur, quàm ἔγχει' ut rectè notavit *Barnesius*.

Ver. 120 et 124. Τῇ ῥ' ἵππους, et, τῇ ῥ' ἰθὺς.] Hâc utique. Non enim vacat istud ῥά, sed sententiam cum præcedente, τῇ περ, connectit.

Ver. 121. — ἐπικεκλιμένας.] Vide suprâ ad ἄ, 309 et 314.

Ver. 122. — εἴ τιν' ἑταίρων Ἐκ πολέμου φεύγοντα σαώσειαν.]

Qui cursu portas primi irrupere patentes, Hos inimica super mixto premit agmine turba.

———— Pars claudere portas, Nec sociis aperire viam; ———

———— oriturque miserrima cædes

Defendentum armis aditus, inque arma ruentum. *Æn. XI, 879.*

Irrumpunt, aditus Rutuli ut videre patentes. *Æn. IX, 685.*

Ver. 125. — κεκλήγοντες.] Vide suprâ ad β', 514; et ad γ', 31.

Ver. 127—132. — ἐν δὲ πύλῃσι δὴ ἀνέρας, — ὡς ὅτε τι δρῶς.]

Pandarus et Bitias ———

Portam, quæ ducis imperio est commissa, recludunt

Freti armis; ultrôque invitant mœnibus hostem.

Ipsi intus dextrâ ac lævâ pro turribus astant, Armati ferro, et cristis capita alta corusci.

Quales aëriæ, liquentia flumina circum, Sive Padi ripis, Athesim seu propter amœ-

num, Consurgunt geminæ quercus, intonsaque cœlo

Attollunt capita, et sublimi vertice nutant. *Æn. IX, 675.*

Quo de loco, ita *Macrobius*: "Græci milites *Polypates* et *Leonteus* stant pro portis, et immobiles *Asium* advenientem hostem velut fixæ arbores opperiantur. Hactenus est Græca descriptio. Verùm Virgiliana, *Bitian* et *Pandarum* portam ultrô recludere facit, oblaturus hosti, quod per vota quærebatur, ut compos castrorum fieret, per hoc futurus in hostium potestate. Et geminos heros modò turres vocat, modò describit luce cristarum coruscus. Nec arborum, ut ille, similitudinem prætermisit; sed uberius eam pulchriusque descripsit." *Lib. V. cap. 11*

Τὸν δὲ, Λεοντῆα, βροτολοιγῶ ἴσον Ἄρηϊ·	130
Τὰ μὲν ἄρα προπάροιθε πυλάων ὑψηλάων	
Ἔστασαν, ὡς ὅτε τε δρύες οὔρεσιν ὑψικάρηνοι,	
Αἴτ' ἀνεμον μίμνουσι καὶ ὑέτον ἤματα πάντα,	
Ῥίζησιν μεγάλησι διηνεκέεσσ' ἀραρυῖαι.	
Ὡς ἄρα τὰ, χεῖρεσσι πεποισότες ἠδὲ βίηφι,	135
Μίμνον ἐπερχόμενον μέγαν Ἄσιον, οὐδ' ἐφέβοντο.	
Οἱ δ' ἰθὺς πρὸς τεῖχος εὐδμητον, βόας αὔας	
Ἦψός' ἀνασχόμενοι, ἔκιοι μεγάλα ἀλαλητῶ,	
Ἄσιον ἀμφὶ ἀνακτα, καὶ Ἰαμενὸν, καὶ Ὀρέστην,	
Ἀσιάδην τ' Ἀκάμαντα, Θῶνά τε, Οἰνόμαόν τε.	140
Οἱ δ' ἦτοι εἴως μὲν εὐκνήμιδας Ἀχαιοὺς	
Ὀρηνον, ἔνδον ἰόντες, ἀμύνεσθαι περὶ νηῶν	
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῖχος ἐπεσσυμένους ἐνόησαν	
Τρῶας, ἀτὰρ Δαναῶν γένετο ἰαχὴ τε φόβος τε,	
Ἐκ δὲ τὰ αἰΐξαντε, πυλάων πρόσθε μαχέεσθην,	145
Ἀγροτέροισι σύεσσιν ἰοικότε, τὰ τ' ἐν ὄρεσσιν	
Ἀνδρῶν ἠδὲ κυνῶν δέχαται κολοσυρτὸν ἰόντα,	

Alterum verò, Leonteum, hominum-pernicièi parem Marti : 130

Hi scilicèt ante portas altas

Stabant, ut quandò quercus in montibus proceræ,

Quæ quidem ventum sustinent et pluviam dies omnes,

Radicibus magnis latè-porrectis haerentes.

Sic utiqûe hi, manibus freti atqûe viribus,

135

Manebant advenientem magnum Asium, neque fugiebant.

Illi verò rectà ad murum benè-structum, tergora-boum arida

In altum elevantes, ibant magno cum fremitu,

Asium circa regem, et Iamenum, et Orestem,

Asiademque Acamanta, Thoonaque, Oenomaumque.

140

Atque hi [*Polyphœtes et Leonteus*] adhuc quidem benè-ocreatos Achivos

Hortabantur, intùs existentes, pugnare pro navibus :

Sed postquam in murum ruentes animadverterunt

Trojanos, Danaorumque ortus est clamorque fuga ;

Tum tandem hi duo erumpentes, portas ante pugnabant,

145

Agrestibus apris similes, qui in montibus

Virorum atque canum excipiunt tumultum advenientem,

Ver. 131. Τὸ μὲν ἄρα.] Vocabuli, ἄρα, ea ferè hic vis est, ac si Latinè scribas; "Hi quidem, ut dictum est," &c.
Ver. 132. Ἔστασαν.] Vide suprà ad ver. 55.

Ver. 141. ——— ἐκνήμιδας Ἀχαιοὺς, ——— ἔνδον ἰόντες.] *Al.* ἐκνήμιδες Ἀχαιοί. ——— ἔνδον ἰόντας. Minùs rectè. Opposita enim sunt, ἔνδον ἰόντες, et, ἐκ δὲ αἰΐξαντε.

Ver. 142. Ὀρηνον.] *Barnesius* emendavit, Ὀρηνον. Sed nihil opus.

Ver. 144. ——— γένετο ἰαχὴ τε φόβος τε.]

De harum vocum prosodià, vide suprà ad ὃ 456.

It clamor totis per propugnacula muris.

Æn. IX, 664.

Ver. 145. Ἐκ δὲ τὰ αἰΐξαντε.] Suprà, ver 127. Cæterùm quod hic annotat *Barnesius*, τὸ, "Δι," παρίλκει, absurdum est. Eam enim vim habet, ac quod aiunt Latini, *tum verò*, &c. Vide suprà ad ἄ, 57.

Ver. 146. ——— ἰοικότι.] Ita edidit *Barnesius*, rectè. Sed et *Eustathius*, in Commentario, ita scripsit. *Al.* ἰοικότις, malè.

Δοχμῶ τ' αἴσسونτε περὶ σφίσιν ἄγνυτον ὕλην,
 Πρυμνήν ἐπτάμνοντες, ὑπαὶ δέ τε κόμπος ὀδόνταν
 Γίγνεται, εἰσόκε τίς τε βαλὼν ἐκ θυμὸν ἔληται· 150
 Ὡς τῶν κόμπει χαλκὸς ἐπὶ στήθεσφι φαεινὸς,
 Ἄντην βαλλομένων· μάλα γὰρ κρατερῶς ἐμάχοντο,
 Λαοῖσιν καθύπερθε πεποιθότες, ἠδὲ βίηφιν.
 Οἱ δ' ἄρα χερμαδίοισιν εὐδμήτων ἀπὸ πύργων
 Βάλλον, ἀμυνόμενοι σφῶν τ' αὐτῶν, καὶ κλισιάων, 155
 Νηῶν τ' ἠκυπόρων· νιφάδες δ' ὡς πίπτον ἔραζε,
 Ἄς τ' ἄνεμος ζαῆς, νέφεια σκίοέντα δονήσας,
 Ταρφειᾶς κατέχευεν ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ·
 Ὡς τῶν ἐκ χειρῶν βέλε' ἔρρεον, ἡμὲν Ἀχαιῶν,
 Ἥδ' ἐ καὶ ἐκ Τρώων· κόρυθες δ' ἀμφ' αὖτον αὐτέων, 160

Obliquoque impetu-ruentes, circa se frangunt sylvam,
 Ad radices usque excindentes, subtúsque stridor dentium
 Oritur, donec aliquis jaculatus vitam eis eriperit : 150
 Sic horum resonabat aes in pectoribus lucidum,
 Hinc illinc percussorum : valdè enim fortitèr procliabantur,
 Copiis supernè freti, atque propriis viribus.
 Illi quippe saxis-missilibus, benè-aedificatis à turribus
 Jaculabantur, propugnantes sibique ipsis et tentoriis, 155
 Navibusque velocibus : Nives autem ut cadunt in terram,
 Quas ventus vehementèr-flans, nubes opacas agitans,
 Crebras è-sublimi-effundit in terram almam :
 Sic horum è-manibus tela fluebant, tam Achivorum,
 Quàm etiam ex Trojanorum : galeae autem circùm raucum sonabant 160

Ver. 148. — ἄγνυτον.] Sicut ex δίδωμι, δίδωτον' ita ex ἄγνυμι, ἄγνυτον' Vide suprâ ad γ', 260. Neque in his ulla unquam est licentia.

Ibid. — ὕλην.] Vide suprâ ad γ', 151.

Ver. 150. Γίγνεται.] *Al.* Γίνεταί. Quod perinde est. Nam γίνομαι primam producit.

Ver. 153. Λαοῖσιν καθύπερθε.] *Al.* Λαοῖσι. Quod et ferri potest. Vide ad α', 51. n. 8.

Ver. 154. — χερμαδίοισιν — ἀπὸ πύργων.]

Saxa quoque infestoolvebant pondere, si quâ

Possent tectam aciem perrumpere. —

Æn. IX, 512.

Ver. 156. — νιφάδες δ' ὡς πίπτον ἔραζε.] Utroque modo rectè se habebit constructio : sive scribatur, νιφάδες δ' ὡς, πίπτον ἔραζε : ut πίπτον scilicèt referatur ad χερμαδία : Sive scribatur, νιφάδες δ' ὡς πίπτον ἔραζε, ut referatur πίπτον ad νιφάδες. Tam enim coherent tempora, πίπτον et κατέχευεν, quàm πίπτον et βάλλον.

Sternitur omne solum telis ; —

— pugna aspera surgit :

Quantus ab occasu veniens pluvialibus hædis

Verberat imber humum ; quàm multâ grandine nimbi

In vada præcipitant, cùm Jupiter horridus Austris

Torquet aquosam hyemem, et cælo cava nubila rumpit. *Æn.* IX, 666.

Telaque conjiciunt, proturbantque eminus hostem

Missilibus : —————

Ac velut, effusâ siquando grandine nimbi Præcipitant, —————

——— sic obrutus undique telis

Æneas. ————— X, 801.

— Fundunt simul undique tela

Crebra, nivis ritu ; cælumque obtexitur umbrâ. XI, 610.

Ver. 159. — ἐκ χειρῶν βέλε' ἔρρεον.]

— Telorum effundere contra

Omne genus Teuceri. — *Æn.* IX, 509.

Ver. 160. — κόρυθες δ' ἀμφ' αὖτον αὐτέων.]

— Tum scuta cavæque

Dant sonitum flictu galeæ. — *Æn.* IX, 666.

— Injctis sic undique telis

Obruitur : Strepit assiduò cava tempora circum

Tinnitu galeæ, et saxis solida æra fatiscunt. *Ibid.* 807.

Βαλλόμεναι μυλάκεσσι, καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι.

Δή ῥα τότ' ἄμωξέν τε καὶ ἄ πεπλήγετο μηρῷ

"Ἄσιος Ὑρτακίδης, καὶ ἀλαστήσας ἔπος ἠΰδα·

Ζεῦ πάτερ, ἧ ῥά νυ καὶ σὺ φιλοψευδῆς ἐτέτυξο
Πάγχυ μάλ'· οὐ γὰρ ἔγωγ' ἐφάμην ἥρωας Ἀχαιοῖς

165

Σχῆσειν ἡμέτερόν γε μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους·

Οἱ δ', ὡς τε σφῆκες μέσον αἰόλοι, ἧε μέλισσαι,

Οἰκία ποιήσονται ὀδῶ' ἐπι παιπαλοέσση,

Οὐδ' ἀπολείπουσιν κοῖλον δόμον, ἀλλὰ μένοντες

"Ἄνδρας θρητηῆρας, ἀμύνονται περὶ τέκνων·

170

"Ὡς οἴγ' οὐκ ἐβέλουσι πυλάων, καὶ δὴ εἴοντε,

Χάσασθαι, πρὶν γ' ἧε κατακτάμεν, ἧε ἀλῶναι.

"Ὡς ἔφατ', οὐδὲ Διὸς πείθε φρένα ταῦτ' ἀγορεύων·

"Ἐκτορι γὰρ οἱ θυμὸς ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι.

"Ἄλλοι δ' ἀμφ' ἀλλησι μάχην ἐμάχοντο πύλησιν·

175

Ἀργαλέον δέ με ταῦτα, θεῶν ὡς, πάντ' ἀγορεύσαι·

Πάντη γὰρ περὶ τεῖχος ὀρᾷρει θεσπιδαῖς πῦρ,

Percussae ingentibus-saxis, et clypei umbonibus-muniti.

Tum verò ingemuitque et sua percussit femora

Asius Hyrtacides, et indignatus verbum dixit:

" Jupiter pater, igitur jam et tu fallax factus es

" Omnino: Non enim ego putabam heroas Achivos

165

" Sustenturos nostrum robur et manus invictas:

" At illi, ut vespae in medio maculosae, aut apes,

" Nidos faciunt viam ad asperam,

" Neque relinquunt concavam domum, sed manentes

" Viros venatores, pugnant pro natis;

170

" Sic illi nolunt à portis, tantùm duo licèt existentes,

" Recedere, antequam vel interficiantur, vel capiantur."

Sic dixit, neque Jovis flexit mentem haec dicens:

Hectori enim ejus animus volebat hujus diei gloriam praebere.

Alii interim circa alias pugnam pugnabant portas:

175

Difficile verò me haec, deum tanquam, omnia proloqui;

Undiquaque enim circa murum excitatus est immanè-ardens ignis,

Ver. 161. Βαλλόμεναι μυλάκεσσι.]

— Telis premit, omniaque arma

Advocat, et ramis vastisque molaribus instat.

Æn. VIII, 249.

Ver. 162. — ἄμωξέν τε, καὶ ἄ πεπλήγετο μηρῷ.] De voce πεπλήγετο, vide suprâ ad γ', 31; et ad β', 314.

—gemens—palmis percussa lacertos.

Æn. VII, 501, 503.

Ver. 164. — ἧ ῥά νυ καὶ σὺ φιλοψευδῆς ἐτέτυξο.]

— Fallax haud antè repertus

Hoc uno responso animum delusit Apollo.

Æn. VI, 543.

Ver. 167. — αἰόλοι.] Εὐκίνητοι, ὡς καὶ ἀλλοτρίως φησι, " Πόδας αἰόλον ἴππον." Schol. Τὸ

μῖσον συνηχῶς κινούμενοι καὶ εἰλούμενοι. Porphyry. Quæst. Homeric. 3. Vide suprâ ad β', 816.

Ibid. — ἧε μέλισσαι.] Ita edidit Barnesius; Rectè. Sed et Eustathius, in Commentario, ita legit. Al. ἧδε μέλισσαι.

Ver. 168. Οἰκία ποιήσονται.] Al. ποιήσονται.

Ver. 171. — καὶ δὴ εἴοντε.] Suprâ, ver. 127, 145.

Ver. 172. — ἧε κατακτάμεν, ἧε ἀλῶναι.] Versio Wetsteniana: vel interficiant alios, vel ipsi capiantur. Minus rectè.

Ver. 174. — γὰρ οἱ.] Quâ ratione, γὰρ, hîc producatur; item θεῶν, ver. 176; vide suprâ ad α', 51. n. 10.

Ver. 177.] — περὶ τεῖχος ὀρᾷρει θεσπιδαις πῦρ.] De voce, ὀρᾷρει, vide suprâ ad β',

Λαίϊνον Ἄργεῖοι δὲ, καὶ ἀχνύμενοί περ, ἀνάγκη
 Νηῶν ἠμύνοντο· θεοὶ δ' ἀκαχρίατο θυμῷ
 Πάντες, ὅσοι Δαναοῖσι μάχης ἐπιτάρροθοι ἦσαν.

180

Σὺν δ' ἔβαλον Λαπίθαι πόλεμον καὶ δηϊοτῆτα·

Ἔνθ' αὖ Πειριθίου υἱός, κρατερός Πολυποίτης,
 Δουρὶ βάλεν Δάμασον, κνήης διὰ χαλκοπαρήου·
 Οὐδ' ἄρα χαλκείῃ κόρυς ἔσχεθεν· ἀλλὰ διὰ πρὸ
 Αἰχμῇ χαλκείῃ ῥῆξ' ὀστέον· ἐγκέφαλος δὲ

185

Ἔνδον ἅπας πεπάλακτο· δάμασσε δέ μιν μεμαῶτα·
 Αὐτὰρ ἔπειτα Πύλωνα καὶ Ὀρμενον ἐξενάρξιζεν·

Υἱὸν δ' Ἀντιμάχοιο Λεοντεύς, ὄζος Ἄρης,
 Ἴππόμαχον βάλε δουρὶ, κατὰ ζωστήρα τυχήσας.
 Αὐτὶς δ' ἐκ κολεοῖο ἐρυσσάμενος ξίφος ὄζυ,

190

Ἀντιφάτην μὲν πρῶτον, ἐπαΐζας δι' ὀμίλου,
 Πληξ' αὐτοσχεδίνην· ὁ δ' ἄρ' ὑπτιος οὐδεὶ ἐρείσθη·
 Αὐτὰρ ἔπειτα Μένωνα, καὶ Ἰαμενὸν, καὶ Ὀρέστην,

Lapideum : Argivi autem, moesti licet, necessitate
 Pro navibus pugnabant : dii verò tristes-erant animo
 Omnes, quotquot Danais in proelio favebant.

180

Commiserunt autem Lapithae pugnam et proelium :

Tum utique Pirithoi filius, fortis Polypoetes,

Hastâ percussit Damasum per galeam aereis-munitam-malis :

Neque aerea galea prohibuit ; sed penitus

Cuspis aerea perrupit os ; cerebrumque

185

Intus totum foedatum est ; domuitque ipsum ardentem :

Deinde verò Pylonem et Ormenum interfecit :

Filium item Antimachi Leonteus, ramus Martis,

Hippomachum percussit hastâ, ad balteum assecutus.

Deinde autem ex vaginâ extracto ense acuto,

190

Antiphatem quidem primùm, impetu facto per turbam,

Percussit cominùs ; atque is supinus solo allisus est :

Tum dein Menonem, et Iamenum, et Orestem,

810. Est autem *Δισπιδαιὸς πῦρ*, hoc in loco, τὸ θεῖον τῆς μάχης. Quod praefere videtur *Eustathius*, ut ignis reverà intelligatur ; minus hic aptum est. *Virgilius*, in re diversâ, aptè ;

Undique clamor

Tollitur ; invadunt, et fossas aggere complent :

Ardentes tædas alii ad fastigia jactant.

Æn. IX, 566.

Ver. 178. — ἀχνύμενοι.] Vide suprâ ad γ', 260.

Ver. 179. — ἀκαχρίατο θυμῷ.] *Al.* ἀκαχρίατο, et θυμῶν.

Ver. 181. — Λαπίθαι.] Suprà, *ver.* 128.

Ver. 185. — κνήης διὰ χαλκοπαρήου· — ἐγκέφαλος δὲ.]

— telumque aurata ad tempora torquet :
 Olli per galeam fixo stetit hasta cerebro.

Æn. XII, 556.

Ver. 185. Αἰχμῇ χαλκείῃ.] *Al.* Αἰχμῇ ἰεμίνῃ. Id quod, propter χαλκείην in versu præcedente, non videtur prorsùs contemnendum.

Ver. 186. — μεμαῶτα.] Vide suprâ ad β', 818.

Ver. 188. Τῖον δ' Ἀντιμάχοιο Λεοντεύς, — Ἴππόμαχον.] *Vulgò*, υἱός. Sed rectè ex MSS. et ex *Eustathii* commentario restituit *Barnesius*, υἱόν. Non enim *Antimachi* filius erat *Λεοντεύς*, sed *Coronί*. Suprà β', 745.

Ver. 190. — ἐρυσσάμενος.] Ita edidit *Barnesius* ; rectè. Nam *ἐρυσσάμενος*, quod habent *Vulgati*, secundam corripit.

Πάντας ἐπασσυτέρους πέλασε χθονὶ πουλυβοτείρη.

“Οφρ’ οἱ τοὺς ἐνάριζον ἀπ’ ἔντεα μαρμαίροντα, 195

Τόφρ’ οἱ Πουλυδάμαντι καὶ Ἔκτορι κούροι ἔποντο,

Οἱ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι ἔσαν, μέμασαν δὲ μάλιστα

Τεῖχος τε ῥήξαι, καὶ ἐνιπρῆσαι πυρὶ νῆας·

Οἱ ῥ’ ἔτι μερμήριζον, ἐφεσταότες παρὰ τάφρω·

“Ορνις γὰρ σφιν ἐπῆλθε περησέμεναι μεμαῶσιν, 200

Διετὸς ὑψιπέτης, ἐπ’ ἀριστερὰ λαὸν ἔέργων,

Φοιήνεντα δράκοντα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον,

Ζῶν, ἔτ’ ἀσπαίροντα· καὶ οὐπω λήθετο χάρμης·

Κόψε γὰρ αὐτὸν ἔχοντα κατὰ στῆθος, παρὰ δεξιῆν,

Omnes alios-super-alios admovit terrae almae.

Dum ii hos interfectos-spoliabant armis coruscis, 195

Interea Polydamantem et Hectorem juvenes sequebantur,

Qui plurimi et fortissimi erant, ardebantque maxime

Murumque perumpere, et incendere igne naves :

Hi tamen adhuc anxie-deliberabant, stantes ad fossam :

Augurium enim ipsis supervenit transire cupientibus, 200

Aquila altivolans, ad sinistram copias dividens,

Cruentatum serpentem gestans unguibus immanem,

Vivum, adhuc palpitantem ; necdum is oblitus erat pugnae ;

Percussit enim ipsam tenentem ad pectus, prope collum,

Ver. 194. — πέλασε.] Vide supra ad α', 140.

Ver. 198. — ῥήξαι, καὶ ἐνιπρῆσαι.] *Al.*
ῥήξαι καὶ ἐνιπρῆσαι.

Ver. 200. “Ορνις γὰρ σφιν ἐπῆλθε.]

Hic Jovis altisoni subito pinnata satelles
Arboris e trunco, serpentis saucia morsu,

transfigens unguibus anguem .

Semianimum, et varia graviter cervice mi-
cantem.

Quem se intorquentem lanians——

Abjicit efflantem,——

Seque obitu a solis nitidos convertit in or-
tius. *Cic. de Divinat. lib. I. § 47.*

Namque volans rubra fulvus Jovis ales in
æthra,——

Cycnum excellentem pedibus rapit impro-
bus uncis.

—— donec vi victus et ipso

Pondere defecit, prædamque ex unguibus
ales

Projecit fluvio, penitusque in nubila fugit.

Æn. XII, 247.

Utque volans altè raptum cum fulva dra-
conem

Fert aquila, implicuitque pedes, atque un-
guibus hæsit :

Saucius at serpens sinuosa volumina versat,

Arrectisque horret squamis, et sibilat ore
Arduus insurgens ; illa haud minus urget
obunco

Luctantem rostro, simul æthera verberat
alis. *Æn. XI, 751.*

De quo posteriore loco *Macrobius* : “ Vir-
gilius solam aquilæ prædam refert, nec
“ Homericæ aquilæ omen advertit ; quæ et
“ sinistrâ veniens vincuntium prohibebat
“ accessum, et accepto à captivo serpente
“ morsu prædam dolore dejecit ; factoque
“ tripudio solistimo, cum clamore dolorem
“ testante prætervolat : His prætermis-
“ quæ animam parabolæ dabant, velut ex-
“ animum in Latinis versibus corpus re-
“ mansit.” *Lib. V. cap. 13.* Verùm (ut
rectè notavit *Poppius*) non hæc omnia vitio
erant vertenda *Virgilio* ; quia aliam ad rem
adduxit hanc similitudinem *Virgilius*, ad aliam
Homerus.

Ibid. — περησέμεναι.] Vide supra ad α', 67.

Ibid. — μεμαῶσιν.] Vide ad β', 818.

Ver. 201. — ἐπ’ ἀριστερὰ.] Ζητείται πῶς
ὁ Ζεὺς ἐπικρατεστέρους ἑίλων ποιῆσαι τοὺς
Τρῶας, σημείον αὐτοῖς κωλυτικὸν ἀσπίμπεσι·
—— καὶ ῥητέον, ὅτι νίκην μὲν ἐβούλετο τοῖς
Τρῶσιν, ἐξελθεῖν δὲ τὸ δίος τῶν Ἑλλήνων. *Schol.*
Ineptè admodum. Non enim victoriam erant
reportaturi Trojani, sed è manibus jamjam
partam dimissuri, *ver. 223, &c.* Neque hoc
signum omninò viderunt Græci, sed aliud et
diversum, *ver. 254.*

Ver. 204. — παρὰ δεξιῆν.] *Al.* περὶ δεξιῆν.

- 'Ιδνωθεὶς ὀπίσω ὁ δ' ἀπὸ ἔβεν ἦκε χαμαῖζε, 205
 'Αλγήσας ὀδύνησι, μέσῳ δ' ἐνὶ κάββαλ' ὁμίλῳ.
 Αὐτὸς δὲ κλάγξας πέτετο πνοιῆσ' ἀνέμοιο.
 Τρῶες δ' ἐρρίγησαν, ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν
 Κείμενον ἐν μέσσοισι, Διὸς τέρας αἰγιόχοιο.
 Δὴ τότε Πουλυδάμας Θρασὺν Ἔκτορα εἶπε παραστάς· 210
 "Ἔκτορ, αἰεὶ μὲν πῶς μοι ἐπιπλήσσεις ἀγορῆσιν
 'Εσθλὰ φραζομένα· ἐπεὶ οὐδὲ μὲν οὐδὲ ἔοικεν,
 Δῆμον ἔοντα παρῆξ ἀγορευέμεν, οὔτ' ἐνὶ βουλῇ,
 Οὔτε ποτ' ἐν πολέμῳ, σὺν δὲ κράτος αἰὲν ἀέξειν.
 Νῦν δ' αὐτ' ἐξερέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα. 215
 Μὴ ἴομεν Δαναοῖσι μαχησόμενοι περὶ νηῶν
 ὦ Ωδε γὰρ ἐκτελέεσθαι οἴομαι, εἰ ἔτεόν γε
 Τρῶσιν ὄδ' ὄρνις ἐπῆλθε περησέμεναι μεμαῶσιν,
 Αἰετὸς ὑψιπέτης, ἐπ' ἀριστερὰ λαὸν ἔργων,

- Contortus retrò : Illa autem à se demisit in terram, 205
 Dolens angoribus, mediumque dejecit in agmen :
 Ipsaque clangens avolavit flatibus ventì.
 Trojani verò cohorrerunt, ut viderunt maculosum serpentem
 Jacentem in mediis, Jovis portentum Aegiochi.
 At tum quidem Polydamas audacem Hectorem allocutus est astans : 210
 " Hector, semper quidem ferè me increpas in concionibus,
 " Quamquam rectè monentem : uti quidem nequamquam par est,
 " Civis qui sit, praeter rectum dicere, neque in concilio,
 " Neque unquam in bello, sed tuam potentiam semper augere.
 " Nunc autem rursus proloquar, ut mihi videntur esse optima. 215
 " Nè eam cum Danais pugnaturi de navibus :
 " Sic enim eventurum puto, si quidem verè
 " Trojanis hoc augurium advenit transire cupientibus,
 " Aquila altivolans, ad sinistram copias dividens,

Ver. 205. — ἀπὸ ἔβεν.] Quà ratione, ἀπὸ, hic ultimam producat; item τε, ver. 198; vide suprâ ad α', 51. n. 10.

Ver. 206. — ἐνὶ κάββαλ' — πέτετο.] Plato in Ione citat, ἰγκάββαλ' — ἔπετο.

Ver. 207. Αὐτὸς δὲ κλάγξας πέτετο πνοιῆσ' ἀνέμοιο.] Καὶ αὐτοὶ τε δὴ κατασκευάζουσιν οἱ ποιηταὶ —, πρὸς χρεῖμα θρῶντες, οἰκία καὶ δηλωτικὰ τῶν ὑποκειμένων τὰ ὀνόματα, — καὶ μιμητικώτατα τῶν πραγμάτων ὡς ἔχει ταυτὶ, — " Αὐτὸς δὲ κλάγξας πέτετο πνοιῆσ' ἀνέμοιο." Dionys. Halicarn. περὶ συνθίσεως, § 16. Vide suprâ ad β', 210; ad γ', 363; ad δ', 455 et 504.

Ver. 208. — ἐρρίγησαν, ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν.] De voce, αἰόλος, mobilis; vide suprâ ad β', 816. Cæterum, cùm in promptu esset, ὄφιν αἰόλον εἶδον, fieri non potest quin consultò dixerit, ἴδον αἰόλον ὄφιν' ut, stupentibus, serpente viso, Trojanis, versùs ipse nec opi-

natò quasi diriguisse videatur. "Ἔστι δ' ὅση κακοφονία δυνότητα ποιεῖ, καὶ μάλιστα ἐὰν τὸ ὑποκείμενον πρᾶγμα διη τοιαύτης. "Ὡσπερ τὸ Ὀμηρικόν, τὸ, " Τρῶες δ' ἐρρίγησαν ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν." "Ἦν μὲν γὰρ καὶ εὐφανοτέρως εἰπόντα αἰεταὶ τὸ μέτρον, — " ὅπως ὄφιν αἰόλον εἶδον" Ἄλλ' οὔτ' ἂν ὁ λέγων δεινὸς οὕτως ἔδοξεν, οὔτε ὄφιν αὐτὸς. Demetr. Phaler. § 267. Vide suprâ ad α', 342; ad γ', 363; ad δ', 456; et ad λ', 56.

Ver. 209. — Διὸς τέρας αἰγιόχοιο.]

alto

Dat signum caelo, quo non presentius ul- lum. Æn. XII, 245.

Ver. 215. Δῆμον ἔοντα.] Barnesius conjicit, scribendum Δῆμιον ἔοντα. Sed nullâ idoneâ auctoritate.

Ver. 215. — ἄριστα.] Al. ἄριστον.

Ver. 217. — εἰ ἔτεόν γε.]

— si credere dignum est. Æn. VI, 175.

Φοινίηντα δράκοντα φέρων ὀνύχεσσι πέλαρον, 220
 Ζῶν· ἄφαρ δ' ἀφέηκε, πάρος φίλα οἰκί' ἰκέσθαι,
 Οὐδ' ἐτέλεσσε φέρων δόμεναι τεκέεσσιν ἑοῖσιν·
 Ὡς ἡμεῖς, εἶπερ τε πύλας καὶ τεῖχος Ἀχαιῶν
 Ῥηξόμεθα σθένει μεγάλῳ, εἴξωσι δ' Ἀχαιοὶ,
 Οὐ κόσμῳ παρὰ ναῦφιν ἔλευσόμεθ' αὐτὰ κέλευθα· 225
 Πολλοὺς γὰρ Τρώων καταλείψομεν, οὓς κεν Ἀχαιοὶ
 Χαλκῶ δῆώσουσιν ἀμυνόμενοι περὶ νηῶν.
 Ὡδέ χ' ὑποκρίναιτο θεοπρόπος, ὅς σάφα θυμῷ
 Εἰδέειν τεράων, καὶ οἱ πειθόιατο λαοί.
 Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κορυθαίολος Ἔκτωρ· 230
 Πουλυδάμα, σὺ μὲν οὐκ ἔτ' ἐμοὶ φίλα ταῦτ' ἀγορεύεις·
 Οἶσθα καὶ ἄλλον μῦθον ἀμείνονα τοῦδε νοῆσαι.
 Εἰ δ' ἐτεὸν δὴ τοῦτον ἀπὸ σπουδῆς ἀγορεύεις,
 Ἐξ ἄρα δὴ τοι εἴπειτα θεοὶ φρένας ἄλεσαν αὐτοί·
 Ὅς κέλειαι Ζηνὸς μὲν ἐριγδούποιο λαθέσθαι 235
 Βουλέων, ἃς τέ μοι αὐτὸς ὑπέσχετο καὶ κατένευσε.
 Τύνη δ' οἰωνοῖσι τανυπτερύγεσσι κελεύεις
 Πείθεσθαι· τῶν οὔτι μετατρέπομ', οὐδ' ἀλεγίζω,

- “ Cruentatum serpentem portans unguibus immanem, 220
 “ Vivum; citòque dimisit, antequam ad charos nidos pervenisset,
 “ Neque effecit portans ut daret pullis suis:
 “ Sic nos, etiamsi portas et murum Achivorum
 “ Perruperimus robore magno, cesserintque Achivi;
 “ Non faustè à navibus revertemur per easdem vias: 225
 “ Multos enim Trojanorum relinquemus, quos quidem Achivi
 “ Aere interfecerint pugnantes pro navibus.
 “ Hâc certè interpretatione responderit augur, qui verè animo
 “ Peritus sit prodigiorum, et ei paruerint populi.”
 Hunc autem torvè intuitus allocutus est pugnam-expeditè-ciens Hector: 230
 “ Polydama, tu quidem non jam mihi grata haec dicis:
 “ Nòsti et aliam sententiam meliorem hâc excogitare.
 “ Sin autem reverà jam hanc seriò dicis,
 “ Utique tibi jam dii mentem ademerunt ipsi:
 “ Qui jubes Jovis quidem altitonantis oblivisci 235
 “ Consiliorum, quae mihi ipse promisit et annuit.
 “ Tu verò me alitibus alas-expandentibus jubes
 “ Parere; quos minimè moror, neque curo,

Ver. 224. — σθένει μεγάλῳ.] Quâ ratione, σθένει, hic ultimam producat; item δὲ, ver. 241; et παρφαμένους, ver. 249; et ἔρων, ver. 261; et οἴγε, ver. 263; vide suprâ ad α, 51. n. 8.

Ver. 228. — ὑποκρίναιτο.] Vide suprâ ad α, 309.

Ver. 230. — κορυθαίολος.] Vide suprâ ad β, 816.

Ver. 231. — οὐκ ἔτ' ἐμοὶ φίλα.] Indicat vocula ista, ἔτι, gratum fuisse Hectori, et memoriâ affixum, quòd antea dederat consilium Polydamas, ver. 60—80—109. Ut rectè annotavit *Domina Dacier*.

Ver. 236. Βουλέων.] Pronuntiabatur, βουλήων.

Ver. 237. — οἰωνοῖσι τανυπτερύγεσσι.] Avibus præpeditibus. *Gell. lib. VI, cap. 6.*

Εἴτ' ἐπὶ δέξι' ἴωσι πρὸς ἧῶ τ' ἠέλιόν τε,
 Εἴτ' ἐπ' ἀριστερὰ τοίγε, ποτὶ Ζόφον ἠερέεντα. 240
 Ἥμεῖς δὲ μεγάλοιο Διὸς πειθώμεθα βουλῇ,
 Ὅς πᾶσι θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάσσει.
 Εἷς οἰωνὸς ἄριστος, ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης.
 Τίπτε σὺ δεῖδοικας πόλεμον καὶ θηϊοτῆτα;
 Εἶπερ γάρ τ' ἄλλοι γε περικτεινώμεθα πάντες 245
 Νηυσὶν ἐπ' Ἀργείων, σοὶ δ' οὐ δέος ἔστ' ἀπολέσθαι.
 Οὐ γάρ τοι κραδίη μενεδήϊος, οὐδὲ μαχήμων.
 Εἰ δὲ σὺ θηϊοτῆτος ἀφέξεαι, ἢέ τιν' ἄλλον
 Παρφάμενος ἐπέεσσιν ἀποτρέψεις πολέμοιο,
 Αὐτίκ' ἐμαῶ ὑπὸ δουρὶ τυπείς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσεις. 250
 Ὡς ἄρα φωνήσας ἠγήσατο τοὶ δ' ἄμ' ἔποντο
 Ἥχῃ θεσπεσίῃ ἐπὶ δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος
 Ὄρσεν ἀπ' Ἰδαίων ὄρεων ἀνέμοιο θύελλαν,
 Ἥ ῥ' ἰθὺς νῆῶν κοινὴν φέρεν· αὐτὰρ Ἀχαιῶν

" Sive ad dextram vadant, ad auroramque solemque,
 " Sive ad sinistram isti, ad occasum obscurum. 240
 " Nos verò magni Jovis pareamus consilio,
 " Qui omnibus mortalibus et immortalibus imperat.
 " Unum augurium est praestantissimum, pugnare pro patria.
 " Cur tu times pugnam et proelium?
 " Etsi enim alii circum-occidamur omnes, 245
 " Naves ad Argivorum; tibi tamen non timor est pereundi:
 " Non enim tibi est cor impetus-hostium-manens, neque pugna.
 " Si verò tu à pugna abstinēbis, vel aliquem alium
 " Dehortatione-deceptum verbis avertes à proelio;
 " Statim meâ hastâ percussus animam amittes." 250
 Ita fatus praecessit; hi autem unâ sequebantur
 Clamore immenso; insuperque Jupiter gaudens-fulmine
 Excitavit ab Idaeis montibus ventî procellam,
 Quae rectâ naves-versus pulverem ferebat; atque Achivorum

Ver. 240. Εἴτ' ἰσ' ἀριστερὰ τοίγε.] Quàm non sit supervacaneum istud τοίγε, sed elegans admodum et venustum; vide supra ad γ', 409.

Ver. 241. Ἥμεῖς δὲ.] Barnesius mallet hîc δὴ legere. Sed nihil opus. Rectius enim hoc in loco est, Nos verò, quàm, Nos demum.

Ver. 242. — ἀθανάτοισιν.] Vide supra ad ε', 598.

Ver. 243. Εἷς οἰωνὸς ἄριστος, ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης.] *Al.* ἀμύνασθαι. Χρησθῆαι δὲ δεῖ καὶ ταῖς τεθρολλημέναις καὶ κοιναῖς γνώμαις, ἃν ὦσι χρησίμοι διὰ γὰρ τὸ εἶναι κοινὰ, ὡς ὁμολογούντων ἀπάντων, ὁρῶς ἔχειν δοκοῦσαν οἶον, παρακαλοῦντι εἰς τὸ κινδυνεύειν, μὴ θυσσεῖν, " Εἷς οἰωνὸς ἄριστος," &c. *Arist. Rhetoric. lib. II.*

cap. 21. Καίρω πολλάκις, — τὰ Δημοσθένους ἐγγύς τῶν Ὀμήρου θηϊεύς. Οἶον, " Εἷς οἰωνὸς ἄριστος," πρὸς τὸ, " Δεῖ γὰρ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας, τὰς ἀγαθοὺς ὑποθεμένους ἐλπίδας," &c. *Lucian. Encom. Demosthenis, haud longè ab initio.* " Augurque cùm esset, dicere ausus est, optimis auspiciis ea geri, quæ pro Reipublicæ salute fierent." *Cic. de senectute.*

Ver. 251. — ἠγήσατο τοὶ δ' ἄμ' ἔποντο.] — campo sese arduus infert:

Clamore excipiunt socii, fremituque sequuntur

Horrisono —————. *Æn. IX, 53.*

Ver. 254. — ἰθὺς νῆῶν κοινὴν φέρεν.] Pulvis nimirum turbine collectus Achivis rectâ in oculos ferebatur.

Θέλγε νόον, Τρωσὶν δὲ καὶ Ἑκτορι κῦδος ὅπαζε· 255
 Τοῦ περ δὴ τεράεσσι πεποιθότες, ἠδὲ βίηφι,
 Ῥήγνυσθαι μέγα τεῖχος Ἀχαιῶν πειρήτιζον.
 Κρόσσας μὲν πύργων ἔρουον, καὶ ἔρειπον ἐπάλξεις,
 Στήλας τε προβλήτας ἐμόχλευον, ἃς ἄρ' Ἀχαιοὶ
 Πρώτας ἐν γαίῃ θέσαν ἔμμεναι ἔχματα πύργων. 260
 Τὰς οἴγ' αὖ ἔρουον, ἔλποντο δὲ τεῖχος Ἀχαιῶν
 Ῥήξειν· οὐδέ νύ πω Δαναοὶ χάζοντο κελεύθου·
 Ἀλλ' οἴγε, ῥινοῖσι βοῶν φράζαντες ἐπάλξεις,
 Βάλλον ἀπ' αὐτῶν δηΐους ὑπὸ τεῖχος ἰόντας.
 Ἀμφοτέρω δ' Αἴαντε κελευτιῶντ' ἐπὶ πύργων 265
 Πάντοσε φοιτήτην, μένος ὀτρύνοντες Ἀχαιῶν
 Ἄλλον μελιχίοις, ἄλλον στερεοῖς ἐπέεσσι
 Νείκεον, ὄντινα πάγχυ μάχης μεθιέντα ἴδοιεν·
 ὦ φίλοι, Ἀργείων ὅστ' ἔξοχος, ὅστε μεσῆεις,
 Ὅστε χερεῖότερος· ἐπεὶ οὐπὶ πάντες ὁμοῖοι 270
 Ἀέρες ἐν πολέμῳ· νῦν ἔπλετο ἔργον ἅπασι·
 Καὶ δ' αὐτοὶ τόδε πού γινώσκετε· μή τις ὀπίσσω
 Τετράφθω προτὶ νῆας ὁμοκλητῆρος ἀκούων·
 Ἀλλὰ πρόσω ἴεσθε, καὶ ἀλλήλοισι κέλεσθε,
 Αἴκεν Ζεὺς δάησιν Ὀλύμπιος ἀστεροπητῆς, 275

Molliebat animum, Trojanis verò et Hectori gloriam dabat: 255
 Hujus utique prodigiis confisi atque robore suo,
 Perfringere magnum murum Achivorum tentabant.
 Pinnae quidem turrium convellebant, et demoliebantur propugnacula,
 Crepidinesque prominentes vectibus labefactabant, quas Achivi
 Primas in terrâ posuerant, ut-essent stabilimina turrium. 260
 Has illi convellebant, sperabantque murum Achivorum
 Se perrupturos: nondum tamen Danaï cedebant de viâ;
 Sed illi, scutis bubulis praemunientes propugnacula,
 Percutiebant ex ipsis hostes murum subeuntes.
 Ambo intereâ Ajaces hortantes in turribus 265
 Quaquaversum itabant, robur excitantes Achivorum:
 Alium scilicet blandis, alium duris verbis
 Increpabant, quemcunque omninò pugnam-remittentem vidissent:
 "O amici, Argivorum quique eximius, quique medicocris,
 " Quique deterior; quandoquidem non omnes similes 270
 " Viri in bello; nunc est opus omnibus:
 " Et verò ipsi hoc nimirum cognoscitis; ne quis retrò
 " Vertatur ad naves, *Hectori* minitanti auscultans:
 " Sed ulteriùs procedite, et invicem hortamini,
 " Si forsân Jupiter det Olympius fulgurator, 275

Ver. 259. — ἐμόχλευον.] *Al.* ἐμόχλευον.
 Ver. 261. — αὖ ἔρουον.] Vide suprâ ad α', 459.
 Ver. 266. — φοιτήτην.] *Al.* φοιτήτην.

Ibid. — μένος ὀτρύνοντες Ἀχαιῶν.] Vide suprâ ad β', 451.

Ver. 270. — χερεῖότερος· ἐπι.] Quâ ratione, χερεῖότερος, hic ultimam producat; item ὄστε, ver. 278. et πιδία, ver. 285. et Τρωῶας, ver. 288. vide suprâ ad α', 51. n. 8.

Νεῖκος ἀπασαμένους, δῆϊους προτὶ ἄστυ δῖεσθαι.

“Ὡς τῶγε προβοῶντε μάχην ἄτρυνον Ἀχαιῶν.

Τῶν δ', ὥστε νιφάδες χιόνος πίπτουσι θαμειαί

Ἥματι χειμερίῳ, ὅτε τ' ἄρετο μητίετα Ζεὺς

Νιφέμεν ἀνθρώποισι, πιφασκόμενος τὰ ἄ κῆλα,

Κοιμήσας δ' ἀνέμους χέει ἔμπεδον, ὄφρα καλύψῃ

Ἵψηλῶν ὄρεῶν κορυφὰς καὶ πρόνας ἄκρους,

Καὶ πεδία λωτεῦντα, καὶ ἀνδρῶν πίονα ἔργα,

Καί τ' ἐφ' ἀλὸς πολιῆς κέχυται λιμέσιν τε καὶ ἀκταῖς,

Κῦμα δέ μιν προσπλάζον ἐρύκεται, ἄλλα τε πάντα

Εἰλύαται καθύπερθ', ὅτ' ἐπιβρίση Διὸς ὄμβρος·

“Ὡς τῶν ἀμφοτέρωσθε λίθοι πατῶντο θαμειαί,

Αἰ μὲν ἄρ' ἐς Τρῶας, αἰ δ' ἐκ Τρῶων ἐς Ἀχαιοὺς

Βαλλομένων· τὸ δὲ τεῖχος ὑπὲρ πᾶν δοῦπος ὄραρει.

Οὐδ' ἂν πα τότε γε Τρῶες καὶ Φαίδιμος Ἔκτωρ

Τείχεος ἐρρήξαντο πύλας καὶ μακρὸν ὄχηνα,

Εἰ μὴ ἄρ' υἱὸν ἐὸν Σαρπηδόνα μητίετα Ζεὺς

᾿Ωρσεν ἐπ' Ἀργείοισι, λέονθ' ὡς βουσὶν ἔλιξιν.

Αὐτίκα δ' ἀσπίδα μὲν πρόσθ' ἔσχετο πάντοσε ἴσην,

Καλὴν, χαλκείην, ἐξήλατον· ἦν ἄρα χαλκεὺς

“ Pugnam cum repulerimus, hostes ad urbem persequi.”

Sic illi ante alios clamantes pugnam excitabant Achivorum.

Horum autem, sicut flocculi nivis cadunt crebri

Die hiberno, quando orsus est providus Jupiter

Ningere hominibus, ostentans sua tela;

Sopitis verò ventis fundit constantèr, donec operuerit

Celsorum montium vertices et cacumina summa,

Et campos florentes, et hominum pingua culta;

Et super maris cani funduntur portubusque et littoribus,

Fluctus autem eos adventans prohibet, aliaque omnia

Operiuntur desuper, quum ingruat Jovis imber:

Sic horum utrinque lapides volitabant crebri,

Hi quidem in Trojanos, illi autem à Trojanis in Achivos

Jaculantibus: Murum autem supra totum strepitus ortus est.

Haudquaquam tamen tunc Trojani et illustris Hector

Muri perripissent portas et longum vectem,

Nisi filium suum Sarpedona providus Jupiter

Excitasset in Argivos, leonem veluti in boves cornibus-camuros.

Statim verò clypeum quidem ante se ferebat undique aequale,

Pulchrum, aeneum, laminà-ductilè-tectum: quod faber

Ver. 278. Τῶν δ', ὥστε νιφάδες.] Vide suprâ ad ver. 156.

Ver. 279 et 292. — μητίετα Ζεὺς.] Vide suprâ ad ἄ, 175.

Ver. 280. Νιφέμεν ἀνθρώποισι.] Dicitur νιφειν et νιφάδες, non quòd syllaba νι sit communis: sed simili analogiâ, ac κείνω, κείσις; μαρτυρομαι, μαρτυροῦμαι, μάρτυρες, φίλομαι, φίλασθαι, φίλομαι, φίλότης: Et simi-

lia innumera. Vide suprâ ad ἄ, 509, 514, 538.

Ver. 286.—ἐπιβρίση.] Vide suprâ ad ἄ, 545.

Ver. 289.—δοῦπος.] Vide suprâ ad δ', 455.

Ibid.—ὄραρει.] Vide suprâ ad β', 810.

Ver. 295. ᾿Ωρσεν ἐπ' Ἀργείοισι, λείονθ' ὡς] Vide suprâ ad β', 451.

Ver. 295. Καλὴν.] Vide suprâ ad β', 45.

Ibid.—χαλκείην.] *Al. χρυσείην.*

Ἦλασεν, ἔντοσθεν δὲ βοείας ῥάψε θαμειᾶς,
 Χρυσείης ῥάβδοισι διηνεκείσιν περὶ κύκλον·
 Τὴν ἄρ' ὄγε πρόσθε σχόμενος, δύο δούρε τινάσσω
 Βῆ ῥ' ἴμεν, ὥστε λέων ὄρεσίτροφος, ὅστ' ἐπιδευῆς
 Δηρὸν ἔη κρειῶν, κέλεται δὲ εἰ θυμὸς ἀγήνωρ,
 Μήλων πειρήσοντα, καὶ ἐς πυκινὸν δόμον ἐλθεῖν 300
 Εἴπερ γάρ χ' εὖρησι παρ' αὐτόφι βάτορας ἄνδρας
 Σὺν κυσὶ καὶ δούρεσσι φυλάσσοντας περὶ μῆλα,
 Οὐ ῥά τ' ἀπείρητος μέμονε σταθμοῖο δίσσθαι·
 Ἀλλ' ὄγ' ἄρ' ἢ ἤρπαζε μετάλμενος, ἢ καὶ αὐτὸς 305
 Ἔβλητ' ἐν πρώτοισι θοῆς ἀπὸ χειρὸς ἀκοντι·
 Ὡς ῥα τότε ἀντίθεον Σαρπηθόνα θυμὸς ἀνῆκε
 Τεῖχος ἐπαίξαι, διὰ τε ῥήξασθαι ἐπάλλξεις.
 Αὐτίκα δὲ Γλαῦκον προσέφη, παῖδ' Ἴππολόχοιο·
 Γλαῦκε, τίη δὴ νῶϊ τετιμῆμεσθα μάλιστα 310
 Ἔδρη τε, κρέασίν τε, ἰδὲ πλείοις δεπάεσσιν,
 Ἐν Λυκίῃ; πάντες δὲ, θεοὺς ὧς, εἰσορόωσι;

Ductili-artificio-fecerat, intus verò pelles-bubulas consuerat spissas,
 Aureis virgis perpetuis circa orbem :

Hoc utique ille ante se objecto, duas hastas vibrans
 Perrexit ire, sicut leo in-montibus-nutritus, qui indigus
 Diù fuerit carniùm, jubet autem ipsum animus magnus, 300

Oves tentaturum, etiam ad benè-munitam caulam ire :
 Etsi enim invenerit illic pastores viros
 Cum canibus et hastis custodiam-agentes circa oves,
 Haud tamen re-non-tentatâ sustinet à stabulo pelli ;
 Sed is aut rapuit insiliens, aut et ipse 305

Vulneratus est inter primos veloci ex manu jaculo :
 Sic tunc divinum Sarpedonem animus impulit
 Murum invadere, perque rumpere propugnacula.

Statim autem Glaucum allocutus est, filium Hippolochi :
 " Glauce, curnam nos honoribus affecti-sumus maximè, 310
 " Sedeque, carnibusque, et plenis poculis,
 " In Lyciâ ? omnes autem, deos tanquam, nos aspiciunt ?

Ver. 297. Χρυσείης ῥάβδοισι.] Ita rectè edit
 dit Barnesius, ex MSS. et Editt. vet. *Al.*
Χρυσείοις ῥάβδοισι. Quod *Homerum* minùs
 sapit.

Ver. 298. Τὴν ἄρ' ὄγε.] *Hoc utique ille.*
 Sic ver. 307. Ὡς ῥα τότε.

Ibid. — δύο δούρε τινάσσω.]

Bina manu lato crispans hastilia ferro.

Æn. I, 317.

Ver. 299. — ὥστε λέων — ἐπιδευῆς — κρειῶν.]
 quos improba ventris

Exegit cæcos rabies, —

— per tela, per hostes. *Æn.* II, 356.

Impastus ceu plena leo per ovilia turbans,
 Suadet enim vesana fames. — IX, 539.

Impastus stabula alta leo ceu sæpe peragrans
 — si fortè fugacem

Conspexit capream, aut surgentem in cor-
 nua cervum ;

Gaudet hians immanè, comasque arrexit,
 et hæret

Visceribus super accumbens ; lavit im-
 proba teter

Ora cruor. — X, 725.

Ver. 308. — διὰ τε ῥήξασθαι.] Vide suprâ
 ad *á.* 51.

Ver. 310. — τίη δὴν.] *Curnam, obsecro,*
 &c. Vide suprâ ad *β'*, 158.

Ver. 311. — κρέασίν τε, ἰδὲ.] *Al.* κρέασιν
 τ', ἠδὲ.

Καὶ τέμενος νεμόμεσθα μέγα Ξάνθοιο παρ' ὄχθας,
 Καλὸν, φυταλιῆς καὶ ἀρούρης πυροφόροιο;
 Τῶ νῦν χρῆ Λυκίοισι μετὰ πρώτοισιν ἔοντας, 315
 Ἑστάμεν, ἥδ' ἐμάχης καυστειρῆς ἀντιβολῆσαι·
 "Ὄφρα τις ᾧδ' εἴπη Λυκίων πυκα Δαρηκτῶων·
 Οὐ μὰν ἀκλειεῖς Λυκίην κατακοιρανέουσιν
 Ἡμέτεροι βασιλῆες, ἔδουσί τε πίονα μῆλα,
 Οἴνόν τ' ἔξαιτον, μελιηδέα· ἀλλ' ἄρα καὶ ἴς 320
 Ἑσθλή, ἐπεὶ Λυκίοισι μετὰ πρώτοισι μάχονται.
 "ὦ πέπον, εἰ μὲν γὰρ πόλεμον περὶ τόνδε φυγόντες,
 Αἰεὶ δὴ μέλλοιμεν ἀγήρω τ' ἀθανάτω τε
 Ἔσσεσθ', οὔτε κεν αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισι μαχοίμην,
 Οὔτε κέ σε στέλλοιμι μάχην ἐς κυδιάνειραν 325
 Νῦν δ', ἔμπης γὰρ κῆρες ἐφεστᾶσιν θανάτοιο
 Μυρίαί, αἷς οὐκ ἔστι φυγεῖν βροτὸν, οὐδ' ὑπαλύξαι,

" Et agri-portionem possidemus magna Xanthi ad ripas,

" Amoenam, vitifero solo et frugifero ?

" Quamobrem nunc oportet, Lycios inter primos existentes,

315

" Stare, et pugnae ardenti interesse;

" Ut aliquis sic dicat Lyciorum bene-armorum :

" Nequaquam inglorii Lyciam administrant

" Nostri reges, eduntque pingues oves,

" Vinumque eximium, dulce : verum utique et robur iis est

520

" Praestans, quandoquidem Lycios inter primos pugnant.

" O amice ; si quidem enim, bello hoc evitato,

" Perpetuo porro essemus expertesque senii immortalesque

" Futuri, nec ipse quidem inter primos pugnarem,

" Neque te mitterem pugnam in gloriosam :

325

" Nunc verò, (nihilominus quippe fata instant mortis

" Plurima, quæ non licet effugere hominem, neque evitare,)

Ver. 315. Καὶ τέμενος νεμόμεσθα.]

Insuper, id campi quod rex habet ipse Latinus. Æn. IX, 274.

Ver. 314. Καλὸν.] Vide suprâ ad β', 45.

Ibid. — ἀρούρης.] Vide suprâ ad ζ', 142.

Ver. 320. Οἴνόν τ' ἔξαιτον.] Ita rectè editit Barnesius, ex MS. et Eustathio. Vulgg. Οἴνῳ δ' ἔξαιτον.

Ver. 322. — εἰ μὲν γὰρ — μέλλοιμεν.]

Referunt istud, γὰρ, ad id quod elegantissimè reticetur; *Neu me, quæso, incuses temeritatis; NAM si, &c.* Vide suprâ ad ε', 22. Cæterum locum hunc pulcherrimum omnis laudavit atque imitatus est antiquitas. Χαίρω πολλάκις — τὰ Δημοσθένους ἐγγυὸς τῶν Ὀμήρου τιθείς οἶον, — "Εἰ μὲν μέλλοιμεν ἀγήρω τ' ἀθανάτω τε ἴσασθαι," πρὸς τὸ, "Πίρας μὲν γὰρ ἅπανιν ἀνθρώποις τοῦ βίου θάνατος;" [Clemens Alexandrinus, Strom. 6. locum "ndem citans legit, Πᾶσι μὲν γὰρ

ἀνθρώποις τίλος τοῦ βίου θάνατος,] "κἂν ἐν

"οἰκίσκῳ τις αὐτὸν καθείρξας τηρῇ." Lucian. Encom. Demosthenis, haud longè ab initio. Εἰ

μὲν γὰρ ἦν, τὸν παρόντα διαφυγόντας, ἀδειῶς διάγειν τὸν ἐπίλοιπον χρόνον, οὐκ ἂν ἦν θαυμαστὸν φιλοψυχίῳ νῦν δὲ τασαῦται κῆρες τῷ βίῳ

παραπέφασιν, ὥστε τὸν ἐν ταῖς μάχαις θάνατον αἰρετώτερον εἶναι δοκεῖν. Theopompus apud

Clem. Alexandrin. Strom. 6. "Quod si im-

"mortalitas consequeretur præsentis periculi

"fugam — : Cùm verò dies et noctes

"omnia nos undique fata circumstent, non

"est viri — dubitare eum spiritum, quem

"natura debeat, patriæ reddere." Cic. Philippic. 10.

Stat sua cuique dies, breve et irreparabile tempus

Omnibus est vitæ; sed famam extendere factis,

Hoc virtutis opus. — Æn. X, 467.

"Ιομεν' ἤε τῶ εὖχος ὀρέζομεν, ἤε τις ἡμῖν.

"Ὡς ἔφατ'· οὐδὲ Γλαῦκος ἀπετράπετ', οὐδ' ἀπίθησε.

Τὰ δ' ἰθὺς βήτην Λυκίῳν μέγα ἔθνος ἄγοντε.

330

Τοὺς δὲ ἰδὼν ῥίγησ' υἱὸς Πετew̄ο Μενεσθεύς·

Τοῦ γὰρ δὴ πρὸς πύργον ἴσαν κακότητα φέροντες·

Πάπτηνεν δ' ἀνὰ πύργον Ἀχαιῶν, εἴ τιν' ἴδοιτο

Ἠγεμόνων, ὅστις οἱ ἀρῆν ἐτάροισιν ἀμύναι·

Ἐς δ' ἐνόησ' Αἴαντε δῶα πολέμου ἀκορήτω

335

Ἐσταότας, Τεῦκρόν τε νέον κλισίηθεν ἰόντα

Ἐγγύθεν· ἀλλ' οὐπῶς οἱ ἔην βῶσαντι γεγωνεῖν·

Τόσσος γὰρ κτύπος ἦεν· αὐτῆ δ' οὐρανὸν ἴκε,

Βαλλομένων σακέων τε καὶ ἵπποκόμων τρυφαλειῶν

Καὶ πυλείων· πάσας γὰρ ἐπώχατο· τοὶ δὲ κατ' αὐτὰς

340

Ἰστάμενοι πειρῶντο βίη ῥήξαντες ἐσελθεῖν.

Αἶψα δ' ἐπ' Αἴαντα προΐει κήρυκα Θωῶτην·

"Ἐρχεο, διὲ Θωῶτα, Δῆαν Αἴαντε κάλεσσον,

"Eamus; vel alicui gloriam dabimus, vel aliquis nobis."

Sic dixit: neque Glaucus aversus est, neque non-obsecutus est.

Hi itaque recta ibant Lyciorum magnam gentem ducentes.

330

Hos autem conspicuus cohorrui filius Petei Menestheus:

Hujus enim jam ad turrim ibant, malum ferentes.

Circumspexit autem per agmen Achivorum, si quem videre-possset

Ductorum, qui sibi malum à sociis arceret:

Animadvertit autem Ajaces duos proelii insatiabiles

335

Stantes, Teucrumque modò è tentorio profectum

Propè: sed nullo-modò ei licebat, si clamaret, exaudiri:

Tantus enim strepitus erat: sonitusque ad coelum perveniebat,

Percussorum scutorumque et setis-equinis-comantium galearum,

Et portarum: Ad omnes enim accesserant; hostesque ad ipsas

340

Stantes nitabantur vi perruptas ingredi.

Statim itaque ad Ajacem misit praeconem Thooteum:

"I, nobilis Thoota, currens Ajaces voca,

Ver. 528. — ἤε τῶ εὖχος ὀρέζομεν.] Ita edidit *Barnesius* ex tribus MSS. et ex *Plutarcho*, et ex sequente libro *v*, ver. 527. ubi et editi habent, ἤε τῶ εὖχος ὀρέζομεν. Adde quod *Clemens Alexandrinus*, laudatà hâc *Sarpedonis* oratione, legit et hîc εὖχος ὀρέζομεν, loco jam suprâ citato. Nec tamen ferri non potest et quod in *Vulgatis* est, ἤε τῶ κῦδος ὀρέζομεν id quod pronuntiabatur scilicet, ἢ τῶ κῦδος ὀρέζομεν.

Aut spoliis ego jam raptis laudabor opimis, Aut leto insigni. — *Æn.* X, 449.

Ver. 529. — ἀπετράπετ'.] Notandus hîc maximè proprius et significantissimus vocis mediæ usus: Neque avertit se *Glaucus*. Vide suprâ ad *v*, 141. et ad *x*, 45.

Ver. 535. Πάπτηνεν δ' ἀνὰ πύργον.] "Ἡ πάπτηνεν ἀνὰ πύργον τοῦ τείχους, — εἴ που ἴδοι Ἀχαιῶν τινα: ἢ πάπτηνεν ἀνὰ πύργον Ἀχαιῶν, (ἦγον ἀνὰ παράταξιν σπυρνήν) εἴ πως ἴδοι τῶν τινα ἠγεμόνων. *Eustath.*

Ver. 534. — ὅστις οἱ.] Vide suprâ ad *α*, 51.

Ibid. — ἀμύναι.] *Al.* ἀμύνη.

Ver. 538. — αὐτῆ δ' οὐρανὸν ἴκε,

It clamor cælo. — *Æn.* V, 451.

— Sequitur clamor, cælumque remugit.

IX, 504.

It clamor totis per propugnacula muris.

Ibid. 664.

Ver. 540. — πάσας γὰρ ἐπώχατο.] Alii ab οἴῳ deducunt, alii ab οἴχομαι. Interpretanturque (notante *Eustathio*.) vel, ἀνεωγμέναι ἦσαν quod ferri omninò non potest: Vel, δι' ἰχθῶν ἠσφαλισάντο κλισίαντες, scilicet *Achivi*; Vel, ἐπεσπυρέθησαν, scilicet *Trojanis*: Vel, ἐπώχατο (fuerunt enim qui et ita legerent.) scilicet δ κτύπος. Posteriorum duarum interpretationum altera, vera erit; quia et aliàs apud *Homerum* vox ἐπώχατο eundem habet intellectum.

Ver. 545. — Αἴαντε.] *Al.* Αἴαντα.

- 'Αμφότερα μὲν μᾶλλον· ὁ γὰρ κ' ὄχ' ἄριστον ἀπάντων
 Εἶη, ἐπεὶ τάχα τῆδε τετεύχεται αἰπὺς ὄλεθρος· 345
 ὦδε γὰρ ἔβρισαν Λυκίων ἀγοῖ, οἱ τοπάρους περ
 Ζαχρηεῖς τελέθουσι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνης·
 Εἰ δὲ σφιν καὶ κεῖθι πόνος καὶ νεῖκος ὄραρεν,
 Ἀλλὰ περ οἷος ἴτω Τελαμώνιος ἄλκιμος Αἴας,
 Καὶ οἱ Τεῦκρος ἄμ' ἐσπέσθω, τόξων εὖ εἰδώς. 350
 "Ὡς ἔφατ'· οὐδ' ἄρα οἱ κήρυξ ἀπίθησεν ἀκούσας,
 Βῆ δὲ δέειν παρὰ τεῖχος Ἀχαιῶν χαλκοχιτάνων·
 Στῆ δὲ παρ' Αἰάντεσσι κίων, εἶθαρ δὲ προσηύδα·
 Αἴαντ', Ἀργείων ἠγήτορε χαλκοχιτάνων,
 Ἡνώγει Πετεῶο διοτρεφέος φίλος υἱός 355
 Κεῖσ' ἴμεν, ὄφρα πόνιοιο μίνυνθά περ ἀντιάσῃτον·
 Ἀμφότερα μὲν μᾶλλον· ὁ γὰρ κ' ὄχ' ἄριστον ἀπάντων
 Εἶη, ἐπεὶ τάχα κεῖθι τετεύχεται αἰπὺς ὄλεθρος·
 ὦδε γὰρ ἔβρισαν Λυκίων ἀγοῖ, οἱ τοπάρους περ
 Ζαχρηεῖς τελέθουσι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνης· 360
 Εἰ δὲ καὶ ἐνθάδε περ πόλεμος καὶ νεῖκος ὄραρεν,
 Ἀλλὰ περ οἷος ἴτω Τελαμώνιος ἄλκιμος Αἴας,
 Καὶ οἱ Τεῦκρος ἄμ' ἐσπέσθω, τόξων εὖ εἰδώς.

" Ambos quidem potius : hoc enim longè optimum omnium

" Esset, nam mox hinc fiet gravis caedes :

345

" Huc enim magnâ-mole-feruntur Lyciorum ductores, qui et antea

" Magno-impetu irruere-solent in acribus pugnis :

" Si verò ipsis etiam illic labor et certamen ortum est,

" At saltem solus veniat Telamonius fortis Ajax,

" Et eum Teucer simul sequatur, arcuum peritus."

350

Sic dixit ; neque ei praeco non-obsecutus est, ut audivit :

Perrexit autem currere praeter murum Achivorum aere-loricatorum :

Stetitque juxta Ajaces profectus, statimque allocutus est :

" Ajaces, Argivorum ductores aere-loricatorum,

" Effragitat vos Petei Jovis-alumni charus filius :

355

" Illuc ire, ut laboris vel paululum participes sitis :

" Ambo quidem potius : hoc enim longè optimum omnium

" Esset, nam mox ibi fiet gravis caedes ;

" Illuc enim magnâ-mole-feruntur Lyciorum ductores, qui et antea

" Magno-impetu irruere-solent in acribus pugnis :

360

" Si verò et hinc etiam bellum et certamen ortum est,

" At saltem solus veniat Telamonius fortis Ajax,

" Et eum Teucer simul sequatur, arcuum peritus."

Ver. 350. — τόξων εὖ εἰδώς.] Vide suprâ ad β', 718.

Ver. 355. Στῆ δὲ παρ'.] *Al.* Στῆ δ' ἔξ' ἐπ'.

Ver. 356. — ἀντιάσῃτον.] Vide suprâ ad α', 67.

Ver. 359. et suprâ 346. ὦδε γὰρ ἔβρισαν.]

Producit penultimam ἔβρισαν, quoniam ex βρεῖθω est, quæ iota habet productam, ideò-que non sequitur analogiam verborum in ἴζω, quæ, cum iota plerumque brevem habeant, in Præsentibus et Imperfectis positione solâ producuntur.

“Ὦς ἔφατ’ οὐδ’ ἀπίθησε μέγας Τελαμώνιος Αἴας.
 Αὐτίκ’ Ὀϊλιάδην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 365

Αἴαν, σφῶϊ μὲν αὖθι, σὺ καὶ κρατερός Λυκομήδης,
 Ἐσταότες Δαναούς ὀτρύνετον ἴφι μάχεσθαι
 Αὐτὰρ ἐγὼ κείσ’ εἶμι, καὶ ἀντιῶ πολέμοιο·
 Αἰΐψα δ’ ἐλεύσομαι αὖτις, ἐπὴν εὔ τοῖς ἐπαμύνω.

“Ὦς ἄρα φωνήσας ἀπέβη Τελαμώνιος Αἴας, 370
 Καὶ οἱ Τεῦκρος ἅμ’ ἦε κασίγνητος καὶ ὄπατρος·
 Τοῖς δ’ ἅμα Πανδίων Τεύκρου φέρε καρπύλα τόξα.

Εὔτε Μενεσθῆος μεγαθύμου πύργον ἵκοντο,
 Τείχεος ἐντὸς ἰόντες ἐπειγομένοισι δ’ ἵκοντο·
 Οἱ δ’ ἐπ’ ἐπάλξεις βαῖνον, ἐρεμνῆ λαίλαπι ἴσοι, 375
 Ἰφθιμοὶ Λυκίων ἠγῆτορες ἠδὲ μέδοντες·

Σὺν δ’ ἐβάλλοντο μάχεσθαι ἐναντίον, ὦρτο δ’ αὐτή.
 Αἴας δὲ πρῶτος Τελαμώνιος ἄνδρα κατέκτα
 Σαρπηδόντος ἑταῖρον, Ἐπικλῆα μεγάλθυμον,
 Μαρμάρῳ ὀκρίοντι βαλὼν, ὃ ῥα τείχεος ἐντὸς 380
 Κεῖτο μέγας παρ’ ἐπαλξιν ὑπέρτατος· οὐδέ κέ μιν ρέα
 Χεῖρεσιν ἀμφοτέρης φέροι ἀνήρ, οὐδέ μάλ’ ἠεῶν,

Sic dixit: neque non-obsecutus est magnus Telamonius Ajax.

Statim Oïlidem verbis alatis allocutus est:

“ Ajax, vos quidem hic, tu et fortis Lycomedes,

“ Stantes, Danaos excitare ad fortiter pugnandum :

“ Sed ego illuc ibo, et interero pugnae :

“ Protinus autem revertar, postquam bene ipsis auxiliatus fuero.”

Sic utique fatus abiit Telamonius Ajax,

Et cum eo Teucer ibat frater et eodem-patre-natus :

Unâ cum istis verò Pandion Teuceri ferebat curvos arcus.

Quando Menesthei magnanimi ad turrim venerunt,

Murum intra euntes, laborantibus utique supervenerunt :

Quippe ad pinnas ascendebant, obscuro turbini similes,

Fortes Lyciorum ductores atque principes :

Congressi sunt autem ad pugnandum ex-adverso, ortusque est clamor.

Ajax verò primus Telamonius virum interfecit

Sarpedonis socium, Epiclem magnanimum,

Saxo aspero percussum, quod murum intra

Jacebat magnum ad pinnam summum : neque id facile

Manibus ambabus sustulisset vir, ne aetate quidem maximè florens,

Ver. 365. Αὐτίκ’.] Alacritatem et festinationem rectè depingit syntaxis hæc asyndetos.

Ver. 369. ——— ἵπαμύνω.] *Al.* ἱππιείλω, notante *Eustathio*. Sed majorem habet vim, ἵπαμύνω.

Ver. 372. ——— Πανδίων Τεύκρου φέρε καρπύλα τόξα.]

—— arcumque manu celeresque sagittas

Corripuit, fidus quæ tela gerebat Achates.

Æn. I, 191.

Ver. 374. ——— δ’ ἵκοντο.] *Al.* δ’ ἵκοντο. Cæterum de vi istius δὲ, vide suprâ ad *á*, 57.

Ver. 379. ——— Ἐπικλῆα μεγάλθυμον.] Quâ ratione, Ἐπικλῆα, ultimam hic producat; vide suprâ ad *á*, 51. n. 8.

Ver. 380. ——— ὀκρίοντι.] *Al.* ὀκρύοντι.

Ver. 381. ——— οὐδέ κέ μιν ρέα.] Vide infrâ ad ver. 446.

Ver. 382. Χεῖρεσιν ἀμφοτέρης φέροι ἀνήρ.] Antiquè legebatur, Χεῖρὶ γὰρ τῇ ἑτέρῃ φέροι

Οἷοι νῦν βροτοί εἰς· ὁ δ' ἄρ' ὑψόθεν ἔμβαι' αἰέρας·
 Θλάσσει δὲ τετράφαλον κυνέην, σὺν δ' ὄστ' ἄραξε
 Πάντ' ἄμυδις κεφαλῆς· ὁ δ' ἄρ' ἀρνευτῆρι εἰκῶς 385
 Κάππεσ' ἀφ' ὑψηλοῦ πύργου, λίπε δ' ὄστ' εἰα θυμός.
 Τεῦκρος δὲ Γλαῦκον, κρατερὸν παῖδ' Ἴππολόχοιο,
 Ἴῳ, ἐπεσσύμενον βάλε τείχεος ὑψηλοῖο,
 Ἥρ' ἴδε γυμνωθέντα βραχίονα· παῦσε δὲ χάρμης.
 Ἄψ δ' ἀπὸ τείχεος ἄλτο λαθὼν, ἵνα μή τις Ἀχαιῶν 390
 Βλήμενον ἀθρήσειε, καὶ εὐχετόωτ' ἐπέεσσι·
 Σαρπηδόντι δ' ἄχος γένετο, Γλαύκου ἀπίοντος,
 Αὐτίκ' ἐπεὶ τ' ἐνόησεν ὄμως δ' οὐ λήθετο χάρμης·
 Ἄλλ' ὄγε Θεστορίδην Ἀλκμάονα δουρὶ τυχήσας
 Νύξ', ἐκ δ' ἔσπασεν ἔγχος· ὁ δ' ἐσπόμενος πέσε δουρὶ 395
 Πρηνῆς, ἀμφὶ δὲ οἱ βράχε τεύχεα ποικίλα χαλκῶ.
 Σαρπηδῶν δ' ἄρ' ἔπαλξιν ἑλὼν χερσὶ στιβαρῆσιν
 Ἐλχ', ἣ δ' ἔσπετο πᾶσα διαμπερές· αὐτὰρ ὑπερβεν

Quales nunc homines sunt : ille verò ex alto immisit sublatum ;

Perrupitque quatuor-conos-habentem galeam, ossaque confregit

Omnia simul capitis : is autem urinatori similis 385

Decidit ab excelsâ turri, liquitque ossa anima.

Teucer verò Glaucum, fortem filium Hippolochi,

Sagittâ, irruentem percussit ex muro alto,

Quâ vidit nudatum brachium ; cessareque-fecit à pugnâ.

Retrò itaque à muro desiliit latens, ut ne quis Achivorum 390

Vulneratum videret, et insultaret verbis.

Sarpedoni autem dolor fuit, propter Glaucum abeuntem,

Protinùs ut animadvertit ; attamen non oblitus est pugnae ;

Sed is Thestoridem Alcmaonem hastâ assequutus

Vulneravit, extraxitque hastam : ille autem secutus hastam cecidit 395

Pronus, circaque ipsum sonitum-dedère arma varia aere.

Sarpedon verò pinnam prehensam manibus robustis

Trahebat, illa autem secuta est tota prorsùs ; et desuper

ἀνήρ. Sed eos, qui ita scripserunt, rectè reprehendit Aristarchus, ὡς οἰδὲν τι μίγα εἰπόντας περὶ τοῦ Αἴαντος. Vulgati habent, Χεῖρῶν ἀμφοτέρησιν φέροι ἀνήρ. Sed duriusculum est, ut vox, φέροι, diphthongum elidat. Si scripsit Homerus, φέρε ἀνήρ non utiq̄ue φέροι voluit dicere, sed φέρε, quod est idem scilicet ac ἔφειεν ἄν. Barnesius, unâ voce transpositâ, edidit, Χεῖρῶν ἀμφοτέρησιν ἀνήρ φέροι. Eustathius, in Commentario, videtur legisse, Χεῖρῶν ἀμφοτέρησιν φέροι ἀνήρ. Ad vulgatos proximum est, si scribamus, Χεῖρῶν ἀμφοτέρησιν φέροι ἀνήρ. Quae autem demùm verior sit lectio, non constat.

Ver. 384. Θλάσσει.] *Al.* Θραῦσει.

Ver. 385.—ὁ δ' ἄρ' ἀρνευτῆρι εἰκῶς Κάππεσ'.]

— Excutitur, pronusque magister

Volvitur in caput. — *Æn.* I, 119.

Ver. 395. Αὐτίκ' ἐπεὶ τ' ἐνόησεν.] Ità omnino scribendum existimo, pro eo quod habent Vulgati, Αὐτίκ' ἔσπειτ' ἐνόησεν. Nam ἔπειτα locum hîc non habet.

Ver. 396. — ἀμφὶ δὲ οἱ βράχε τεύχεα.] Vide suprâ ad δ', 455. 504, et ad β', 210.

Corruit in vulnus, sonitum super arma dedere. *Æn.* X, 488.

Ver. 398. Ἐλχ', ἣ δ' ἔσπετο πᾶσα.]

— labat ariete crebro

Janua, et emoti procumbunt cardine postes.

Fit via vi: rumpunt aditus, primosque trucidant

Immissi —————. *Æn.* II, 492

Τεῖχος ἐγυμνάθη, πολέεσι δὲ θῆκε κέλευθον.
 Τὸν δ' Αἴας καὶ Τεῦκρος ὁμαρτήσανθ', ὁ μὲν ἰῶ 400
 Βεβλήκει τελαμῶνα περὶ στήθεσφι φαιεῖν
 Ἀσπίδος ἀμφιβρότης· ἀλλὰ Ζεὺς κῆρας ἄμυνε
 Παιδὸς ἐοῦ, μὴ νηυσὶν ἐπὶ πρύμνησι δαμείη·
 Αἴας δ' ἀσπίδα νύξεν ἐπάλμενος· ἣ δὲ διαπρὸ
 Ἥλυθεν ἐγγχείη, στυφέλιξε δέ μιν μεμαῶτα. 405
 Χάρησεν δ' ἄρα τυτθὸν ἐπάλξιός, οὐδ' ὄγε πάμπαν
 Χάζετ', ἐπεὶ οἱ θυμὸς ἐέλπετο κῦδος ἀρέσθαι.
 Κέκλετο δ' ἀντιθέοισιν ἐλιξάμενος Λυκίοισιν·
 ὦ Λύκιοι, τί δ' ἄρ' ὧδε μεθίετε Δούριδος ἀλκῆς;
 Ἀργαλέον δέ μοι ἐστὶ, καὶ ἰφθίμω περ ἐόντι, 410
 Μούνα ρήξαμένω, θέσθαι παρὰ νηυσὶ κέλευθον·
 Ἄλλ' ἐφομαρτεῖτε· πλεόνων δέ τοι ἔργον ἄμεινον.
 Ὄς ἐφάθ'· οἱ δὲ, ἀνακτος ὑποδδείσαντες ὁμοκλήν,
 Μᾶλλον ἐπέβρισαν βουληφόρον ἀμφὶ ἀνακτα.
 Ἀργεῖοι δ' ἐτέρωθεν ἐκαρτύναντο φάλαγγας 415
 Τεῖχος ἔντοσθεν, μέγα δὲ σφισι φαίνεται ἔργον.
 Οὔτε γὰρ ἰφθιμοὶ Λύκιοι Δαναῶν ἐδύναντο

Murus nudatus est, multisque fecit viam.
 Illum verò Ajax et Teucer simul-assecuti, hic quidem sagittâ 400
 Percussit lorum circa pectora splendidum
 Clypei ingentis; sed Jupiter fata arcuit
 A filio suo, ne navium ad puppes interficeretur:
 Ajax autem clypeum percussit insiliens; atque penitus
 Transiit hastâ, asperèque-repulit ipsum ardentem. 405
 Cessit itaque paululùm à propugnaculo, neque is tamen in-totum
 Recessit, quoniam ei animus sperabat gloriam reportare.
 Adhortatus est autem divinos conversus Lycios:
 " O Lycii, quid ita remittitis impetuosa fortitudinem?
 " Difficile autem mihi est, etiam fortissimo existenti, 410
 " Soli, cum murum perruperim, facere ad naves aditum:
 " Sed unâ-sequimini: multorum utique opus melius."
 Sic dixit: illi autem, regis reveriti adhortationem,
 Validiùs incubuerunt consiliarium circa regem.
 Argivi autem ex-alterâ-parte corroborabant phalangas 415
 Murum intra, magnum quippe ipsis obtulit se opus.
 Neque enim fortissimi Lycii Danaorum poterant

Ver. 401. Βεβλήκει.] Si dixisset, βέβληκεν,
 jam non constitisset Temporum ratio. Vide
 suprâ ad β', 402. et ad α', 37.

Ver. 405. Ἥλυθεν.] Vide suprâ ad γ', 205.

Ibid. — μεμαῶτα.] Vide suprâ ad β', 818.

Ver. 406. — οὐδ' ὄγε πάμπαν.] De vi et
 elegantia istius, ὄγε: vide suprâ ad γ', 409.

Ver. 407. — ἐέλπετο.] Al. ἐέλιδοτο.

Ver. 408. — ἀντιθέοισιν ἐλιξάμενος.] Al.
 ἀντιθέοισι καθαπτόμενος.

Ver. 412. — ἐφομαρτεῖτε.] Scholiastes et
 Codices nonnulli, ἐφομαρτεῖσαν. Quod est
 absurdum. Vide suprâ ad α', 566.

Ver. 414. — ἐπέβρισαν.] Vide suprâ ad ver.
 359.

Ver. 415. — ἐκαρτύναντο.] De hujus vocis
 prosodiâ, vide suprâ ad ver. 280.

Ver. 417. Οὔτε γὰρ — Λύκιοι Δαναῶν —,
 οὔτε — Δαναοὶ Λυκίους.]

— χηπelle tendunt

Τεῖχος ῥηξάμενοι δέσθαι παρὰ νηυσὶ κέλευθον·
 Οὔτε ποτ' αἰχμηταὶ Δαναοὶ Λυκίους ἐδύναντο
 Τεῖχος ἄψ ὤσασθαι, ἐπεὶ τὰ πρῶτα πέλασθεν. 420
 Ἄλλ' ὥστ' ἀμφ' οὔροισι δὴ ἀνέρε θεριάασθον,
 Μέτρ' ἐν χερσὶν ἔχοντες, ἐπιζύνω ἐν ἀρούρη,
 Ὡ τ' ὀλίγα ἐνὶ χώρῳ ἐρίζητον περὶ ἴσης·
 Ὡς ἄρα τοὺς διέεργον ἐπάλξιες· οἱ δ' ὑτέρ αὐτέων
 Δήουν ἀλλήλων ἀμφὶ στήθεσσι βοείας 425
 Ἀσπίδας εὐκύκλους, λαισιήϊά τε πτερόεντα.
 Πολλοὶ δ' οὐτάζοντο κατὰ χροῶ νηλεῖ χαλκῶ,
 Ἥμῃν ὅτ' αὖ στρεφθέντι μετὰ φρενα γυμναθείη
 Μαρναμένων, πολλοὶ δὲ διαμπερὲς ἀσπίδος αὐτῆς.
 Πάντη δὴ πύργοι καὶ ἐπάλξιες αἵματι φωτῶν 430
 Ἐρράδατ' ἀμφοτέρωθεν ἀπὸ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν.
 Ἄλλ' οὐδ' ὡς ἐδύναντο φόβον ποιῆσαι Ἀχαιῶν·
 Ἄλλ' ἔχον, ὥστε τάλαντα γυνὴ χερσηῆτις ἀληθῆς,

Muro rupto facere ad naves viam :

Neque unquam bellatores Danai Lycios poterant
 A muro retrò repellere, postquam primùm accessissent. 420

Sed sicut de finibus duo viri contendunt,
 Mensuras in manibus tenentes, communi in arvo,
 Qui utique exiguo in loco litigant de suo jure ;
 Sic quidem hos distinebant pinnae ; hi autem super ipsi
 Caedebant alii-aliorum circa pectora bubulá-pelle-factos 425

Clypeos rotundos, parmasque leves.
 Multi autem vulnerabantur corpus saevo aere,

Sive cui verso terga nudarentur
 Pugnantium ; multi item penitùs per clypeum ipsum.

Ubique verò turres et pinnae sanguine virorum
 Perfusae-erant utrinque à Trojanis et Achivis. 430

Sed ne sic quidem poterant in fugam vertere Achivos :

Sed se ita habebant, ut lances, mulier, lanificio-victum-quaeritans, justa,

Nunc hi, nunc illi ; certatur limine in ipso
 Ausoniae : Magno discordes aethere venti
 Praelia ceu tollunt, animis et viribus aequis ;
 Non ipsi inter se, non nubila, non mare
 cedit :

Anceps pugna diu, stant obnixa omnia
 contrâ ;

Haud aliter Trojanæ acies, aciesque Latinæ
 Concurrent ; hæret pede pes, densusque
 viro vir. *En. X, 554.*

Ver. 422.—ἀρούρη.] Vide suprâ ad ζ', 142.

Ver. 425. "Ω τ'."] Qui utique. Item, ver.

454. Ἡ τε, Quæ utique.

Ver. 428.—ὄτ' αὖ.] Barnesius scribit ὄτ' αὖ.

Ut infrâ, δ, 664. Neutrum malè.

*Ver. 450. Πάντη δὴ.] Haud scio annon hîc
 reponendum sit, πάντη δὲ, ubique verò ; po-
 tiùs quàm, πάντη δὴ, ubique sanè.*

*Ver. 435. — ὥστε — γυνὴ χερσηῆ-
 τισ — ἵνα παισὶν ἀσικία μισθὸν ἄρῃται.]
 Ἴνα δὲ πολὺ μάλλον αἰσθηται, ὅσην ἔχει ῥάμην
 ἢ συνθετικὴ δύναμις ἐν τε ποιήμασι καὶ λόγοις,
 λήψομαι τινος εὐ ἔχειν δοκούσας λέξεις ὡν τὰς
 ἀρμονίας μεταβίβη, ἀλλοῖα φαινέσθαι ποιήσω καὶ
 τὰ μέτρα καὶ τοὺς λόγους. Λαμβανίσθω δὲ
 πρῶτον ἐκ τῶν Ὀμηρικῶν ταυτῶν " Ἄλλ' ἔχον,
 ὥστε τάλαντα γυνὴ χερσηῆτις ἀληθῆς,
 ἵνα παισὶν ἀσικία μισθὸν ἄρῃται." *Dionys.*
*Halicarn. περὶ Συνθέσεως, § 4.**

— cum fœmina primùm
 Cui tolerare colo vitam tenuique Minervâ ;
 — famulasque ad lumina longo
 Exeret penso ; castum ut servare cubile
 Conjugis, et possit parvos educere natos.
En. VIII, 408.

- Ἦ τε σταθμὸν ἔχουσα καὶ εἶριον, ἀμφὶς ἀνέλκει
Ἰσάζουσα, ἵνα παισὶν ἀεικέα μισθὸν ἀρῆται. 435
- Ὦς μὲν τῶν ἐπὶ ἴσα μάχη τέτατο πτόλεμός τε
Πρίν γ' ὅτε δὴ Ζεὺς κῦδος ὑπέρτερον Ἐκτορι δῶκε
Πριαμίδῃ, ὃς πρῶτος ἐσήλατο τεῖχος Ἀχαιῶν
Ἦυσεν δὲ διαπρύσιον Τρώεσσι γεγωνίως·
Ὀρνυθ', ἰππόδαμοι Τρώες· ῥήγνυσθε δὲ τεῖχος 440
Ἀργείων, καὶ νηυσὶν ἐνίετε δεσπιδαιῆς πῦρ.
Ὦς φάτ' ἐποτρύνων οἱ δ' οὔασι πάντες ἄκουον,
Ἰθυσαν δ' ἐπὶ τεῖχος ἀολλέες· οἱ μὲν ἔπειτα
Κροσσάων ἐπέβαινον, ἀκαχμένα δούρατ' ἔχοντες.
Ἐκταρ δ' ἀρπάξας λαῶν φέρεν, ὃς ῥα πυλάων 445
Εἰστήκει πρόσθεν, πρυμνός, παχύς, αὐτὰρ ὑπερθεῖν
Ὀξὺς ἔην· τὸν δ' οὐ κε δὴ ἀνέρε δῆμου ἀρίστα
Ῥηϊδίως ἐπ' ἄμαξαν ἀπ' οὔδεος ὀχλίσσειαν,

Quae stateram tenens et lanam, utrinque appendit
Exaequans, ut liberis tenuem pugnedem ferat. 435
Sic quidem horum aequalitèr pugna intendebatur bellumque;
Usque dum tandem Jupiter gloriam superiorem Hectori daret
Priamidae, qui primus irrupit murum Achivorum:
Clamavit autem intentissimâ-voce Trojanis vociferans:
"Ingruite, equum-domitores Troës: perrumpite autem murum 440
"Argivorum, et navibus immitte immanè-ardentem ignem."
Sic dixit incitans: illi autem auribus omnes audiverunt,
Rectâque irruebant in murum frequentes: iique deinde
Pinnas ascendebant, acutas hastas tenentes.
Hector verò correptum lapidem ferebat, qui portas 445
Stabat ante, extremus, crassus; et desuper
Acutus erat: quem ne duo quidem viri ex populo fortissimi
Facilè in plastrum à solo movere possent,

Ver. 436. — μάχη — πτόλεμός τε.] Vide
suprà ad ἄ, 252, 279.

Ver. 438. Πριαμίδῃ.] Vide suprà ad ἄ, 398.

Ver. 440. "Ὀρνυθ'." Ita restituit Barnesius
ex ὁ, 509. suprà; et ex MSS. duobus. Op-
timè. Quod enim habent Vulgati, "Ὀρνυθ",
ferri omninò non potest. Quippe et *Activum*
est, ὄρνυτε; et penultimam necessariò corripit.
Quâ enim analogiâ fit δίδωμι, δίδοτε; eâdem
fit ὄρνυμι, ὄρνυτε. Neque in his ullus unquam
est licentiæ locus.

Ibid. — ῥήγνυσθε δὲ τεῖχος.]

Sed vos, ô lecti; ferro quis scindere vallum
Apparat, et mecum invadit trepidantia
castra? Æn. IX, 146.

Ver. 445. "Ἰθυσαν δ' ἐπὶ τεῖχος.]

Accelerant actâ paritèr testudine Volsci,
Et fossas implere parant, ac vellere vallum:
Quærunt pars aditum, et scalis ascendere
muros. Æn. IX, 505.

Ver. 446. Εἰστήκει πρόσθεν.] Si ἕστηκεν dix-
isset, jam non constitisset Temporum ratio.

Vide suprà ad ὁ, 454. 492. et ad ἄ, 57.

Ibid. — πρυμνός, παχύς—οὐ κε δὴ ἀνέρε.]

— Saxum circumspicit ingens,
Saxum antiquum, ingens; campo quod
fortè jacebat,

Limes agro positus, litem ut discerneret
arvis.

Vix illud lecti bis sex cervice subirent,
Qualia nunc hominum producit corpora
tellus:

Ille manu raptum trepidâ torquebat in
hostem,

Altior insurgens. — Æn. XII, 896.

Ver. 448. — ἐπ' ἄμαξαν.] Al. ἐφ' ἄμαξαν.

Ibid. — ὀχλίσσειαν.] Al. ὀχλίσειαν. Malè.
Secunda enim corripitur. Vide suprà ad
ἄ, 140.

Οἷοι νῦν βροτοὶ εἰς· ὁ δὲ μιν ρέα πάλλε καὶ οἶος·
 Τόν οἱ ἐλαφρὸν ἔθηκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω. 450
 Ὡς δ' ὅτε ποιμὴν ρεῖα φέρει πόκον ἄρσενος οἴος,
 Χεῖρὶ λαβὰν ἐτέρη, ὀλίγον δὲ μιν ἄχθος ἐπέγει·
 Ὡς Ἐκτωρ ἰθὺς σανίδων φέρε λᾶαν αἰείρας,
 Αἶ ρα πύλας εἴρυντο πύκα στιβαρῶς ἀραρυίας,
 Δικλίδας, ὑψηλάς· δοιοὶ δ' ἔντοσθεν ὀχῆες 455
 Εἶχον ἐπημοῖβοι, μία δὲ κληῖς ἐπαρῆρει.
 Στῆ δὲ μάλ' ἐγγυς ἰών, καὶ ἐρείσάμενος βάλε μέσσας,
 Εὖ διαβάς· ἵνα μή οἱ ἀφανρότερον βέλος εἴη·
 Ῥῆξε δ' ἀπ' ἀμφοτέρους θαιρούς· πῖσε δὲ λίθος εἶσω
 Βριθουσῆν, μέγα δ' ἀμφὶ πύλαι μύκον· οὐδ' ἄρ' ὀχῆες 460
 Ἐσχεθέτην, σανίδες δὲ διέτμαγεν ἀλλυδῖς ἄλλη
 Λᾶος ὑπαὶ ριπῆς· ὁ δ' ἄρ' ἔσθορε φαίδιμος Ἐκτωρ,
 Νυκτὶ δοῆ ἀτάλαντος ὑπώπια· λάμπε δὲ χαλκῶ
 Σμερδαλέω, τὸν ἔεστο περὶ χροῖ· δοιὰ δὲ χερσὶ
 Δοῦρ' ἔχεν· οὐκ ἂν τις μιν ἐρυκάκοι ἀντιβολήσας, 465
 Νόσφι θεῶν, ὅτ' ἐσᾶλτο πύλας· πυρὶ δ' ὄσσε δεδήει.
 Κέκλετο δὲ Τρώεσσιν, ἐλιζάμενος καθ' ὄμιλον,
 Τεῖχος ὑπερβαίνειν· τοὶ δ' ὀτρύνοντι πίθοντο·

Quales nunc homines sunt: ille verò ipsum facile vibrabat etiam solus:

Hunc scilicet ei levem reddiderat Saturni filius versuti. 450

Sicut autem quando opilio facillè portat vellus arietis,

Manu prehensum alterà, exiguumque ipsum pondus urget:

Sic Hector rectà in tabulas ferebat lapidem sublatum,

Quae portas muniebant valdè spissè coagmentatas,

Bifores, altas: duo autem intùs vectes 455

Firmabant invicem-transversi, una verò clavis accommodata-erat.

Stetit verò valdè propè profectus, et adnixus percussit medias,

Firmitèr divaricatis-cruribus-stans; ne ei imbellè telum esset:

Rupitque ambos cardines: cecidit autem lapis intrò

Magno pondere, immanè verò circà portae crepuerunt: neque vectes 460

Sustinerunt, tabulae verò disruptae sunt aliò alia

Lapidis ex impetu: Insiliit autem illustris Hector,

Nocti veloci similis aspectu: fulgebatque aere

Terribili, quo indutus erat circa corpus: duas autem manibus

Hastas tenebat: Haud quis illum inhibere-potuisset occurrens, 465

Praeter deos, quandò insiliit in portas; igne verò oculi ardebant.

Hortabatur autem Trojanos, conversus ad agmen,

Murum transcendere: Illi autem hortanti paruerunt:

Ver. 450. Τόν οἱ.] *Al.* Τόν ῥ' οἱ. Quòd perinde est. Vide ad α', 51. n. 10.

Ver. 459. — πῖσε δὲ λίθος.] Vide suprà ad α', 51.

Ver. 460. — μύκον.] Vide suprà ad β', 314.

Ver. 461. — διέτμαγεν.] *Al.* διέτμαγον.

Ver. 462. — ὑπαί.] *Al.* ὑπό.

Ver. 465. — ἀτάλαντος.] Vide suprà ad β',

627.

Ver. 464. — Σμερδαλίω.] *Al.* Σμερδαλίον.

Ver. 466. — πυρὶ δ' ὄσσε διδήει.] Vide suprà ad α', 57 et 104.

Αὐτίκα δ' οἳ μὲν τεῖχος ὑπέρβασαν, οἳ δὲ κατ' αὐτὰς
 Ποιητὰς ἐσέχυντο πύλας· Δαναοὶ δ' ἐφόβηθεν 470
 Νῆας ἀνὰ γλαφυράς· ὄμαδος δ' ἀλίαστος ἐτύχθη.

Protinusque alii quidem murum transcenderunt, alii verò per ipsas
 Affabrè-factas infundebantur portas : Danaï autem diffugerunt 470
 Naves ad cavas : tumultusque vehemens consecutus est.

Ver. 469. — ὑπέρβασαν.] Fit ὑπέρβασαν, | Ver. 471. — ἐτύχθη.] Al. ὀρώρει.
simili analogiâ, ac ἔθισαν, ἔστασαν, ἔδοσαν.

1.15 1 130

Holland's Book

7/6

PA   Homerus
4019   Ilias. Nova ed.
A2
1838
t.1

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 13 29 08 11 003 0